1999’DAN BU YANA · ANTALYA MERKEZLİ · TÜRKİYE GENELİNDE

Suçlar, Cezalar ve Ceza Yargılaması Rehberi

Bağımsız bilgi merkezi · 668 açıklamalı kayıt

Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlardaki suçları; unsurlar, ceza, şikâyet, süreler, tutuklama, yargılama, haklar ve infaz yönünden aynı düzen içinde incelemek için hazırlanmıştır.

Bu baskının kapsamı

Bu PDF, 668 açıklamalı kaydın HTML ile aynı veri kaynağından üretilmiş metinlerini içerir. Ortak koşul tabloları bir kez ayrı bölümde verilmiş, suç sayfalarından bu bölüme bağlantı kurulmuştur. Türkiye’deki bütün kanunların ve suçların eksiksiz tamamlandığı iddiası yoktur.

01 / Bu rehberi nasıl kullanabilirsiniz?

Suçun adı, kanun veya madde numarası üzerinden ilgili rehbere ulaşın. Önce kısa cevapları, ardından olayınıza uyan hâlin koşullarını inceleyin.

Adım	Neye bakmalısınız?
Suçu bulun	İçindekilerden suçun adına veya ilgili kanun ve maddeye gidin. Benzer isimli suçların unsurları ve sonuçları farklı olabilir.
Kısa cevabı okuyun	Ceza, şikâyet, özel usul, tutuklama, mahkeme ve infaz bilgilerini birlikte değerlendirin.
Uygun hâli belirleyin	Temel, nitelikli, hafif veya taksirli hâlin şartlarını; failin ve mağdurun sıfatını karşılaştırın.
Hakları ve süreleri inceleyin	Şüpheli, sanık, mağdur, tanık veya yakın konumuna göre haklarınızı ve süreyi başlatan olayı kontrol edin.
Hazırlığa geçin	İlgili bölümdeki belge ve delil listesini kullanın; sonraki başvurunun şartlarını ve dayanaklarını inceleyin.

Kanuni ceza, sonuç ceza ve infaz farklıdır

Kanuni ceza tablosu, suç için öngörülen yaptırımı gösterir. Mahkemenin belirleyeceği sonuç ceza; uygulanabilen artırım ve indirimlere bağlıdır. Cezaevinde geçirilecek süre ise kesinleşme, iyi hâl, mahsup, yaş, tekerrür, denetimli serbestlik ve geçiş hükümleriyle ayrıca değerlendirilir. Bir ceza oranı tek başına kesin tahliye tarihi vermez.

Sıfatınız ve olay tarihi neden önemlidir?

Çocuk fail, kamu görevlisi, yakınlık ilişkisi, mağdurun durumu veya olayın belirli bir yerde gerçekleşmesi farklı sonuçlar doğurabilir. Kaynak kontrol tarihiyle suç tarihi aynı şey değildir. Maddi ceza, muhakeme ve infaz bakımından zaman kuralları ilgili rehberde ayrı açıklanır.

Süreleri birbirine karıştırmayın

Şikâyet süresi, dava açma için özel süre, dava zamanaşımı ve karara karşı başvuru süresi farklıdır. İtiraz, istinaf ve temyizde karar türü ile sürenin başlangıcını birlikte okuyun. Bir başvuru diğer bütün süreleri kendiliğinden durdurmaz.

Dayanaklara ve ortak koşullara ulaşın

Numaralı kaynak bağlantıları ilgili dayanağa, içindekiler bağlantısı rehber başlıklarına götürür. HAGB, erteleme, çocuklara özgü kurallar, kanun yolları ve infaza ilişkin ortak tablolar, suçun kendi özel şartı ve istisnasıyla birlikte okunmalıdır.

Dosyanız için hazırlık

Tebligatları, kararları, olayın tarihlerini ve özgün belgeleri saklayın. İlgili suçun “Hazırlık ve sonraki adım” bölümünü kullanın. Bu rehber genel bilgilendirme sağlar; somut olayın hukuki değerlendirmesi, dosya ve delillerin birlikte incelenmesini gerektirir.

İçindekiler

Başlığa veya sayfa numarasına tıklayarak ilgili bölüme geçebilirsiniz. Her suç kaydı, kanun ve madde bilgisiyle kendi başlığı altında yer alır.

Ortak koşullar: süreler, haklar ve infaz 30

Soykırım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 40

İnsanlığa Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 47

Soykırım veya İnsanlığa Karşı Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 55

Göçmen Kaçakçılığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 61

İnsan Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 69

Kasten Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 76

Nitelikli Kasten Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 89

İhmali Davranışla Kasten Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 115

İntihara Yönlendirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 128

Taksirle Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 141

Kasten Yaralama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 155

Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 192

Kasten Yaralamanın İhmali Davranışla İşlenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 217

Taksirle Yaralama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 229

İnsan Üzerinde Deney Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 266

Organ veya Doku Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 274

İşkence Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 283

Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış İşkence Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 291

Eziyet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 299

Terk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 306

Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 312

Çocuk Düşürtme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 318

Çocuk Düşürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 327

Kısırlaştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 333

Cinsel Saldırı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 339

Çocukların Cinsel İstismarı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 348

Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 358

Cinsel Taciz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 365

Tehdit Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 373

Şantaj Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 379

Cebir Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 384

Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 389

Eğitim ve Öğretim Hakkının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 394

Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 399

Siyasi Hakların Kullanılmasının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 404

İnanç, Düşünce ve Kanaat Hürriyetinin Kullanılmasını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 409

Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 414

İş ve Çalışma Hürriyetinin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 419

Sendikal Hakların Kullanılmasının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 424

Haksız Arama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 429

Dilekçe Hakkının Kullanılmasının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 434

Nefret ve Ayırımcılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 439

Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 444

Israrlı Takip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 449

Haberleşmenin Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 454

Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 459

Kişinin Hatırasına Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 465

Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 470

Kişiler Arasındaki Konuşmaların Dinlenmesi ve Kayda Alınması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 475

Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 480

Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 485

Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 490

Özel Hayat ve Kişisel Veri Suçlarının Nitelikli Hâlleri, Ceza ve Süreç Rehberi 495

Verileri Yok Etmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 500

Hırsızlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 505

Nitelikli Hırsızlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 510

Gece Vakti Hırsızlık, Ceza Artırımı ve Süreç Rehberi 516

Ortak Mal veya Alacak İçin Hırsızlık, Ceza ve Süreç Rehberi 521

Kullanma Hırsızlığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 526

Yağma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 531

Nitelikli Yağma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 536

Yağmada Alacak Tahsili ve Değer Azlığı, Ceza ve Süreç Rehberi 541

Mala Zarar Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 546

Mala Zarar Vermenin Nitelikli Halleri, Ceza ve Süreç Rehberi 551

İbadethanelere ve Mezarlıklara Zarar Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 556

Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 561

Güveni Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 566

Bedelsiz Senedi Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 571

Dolandırıcılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 576

Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 581

Alacağı Tahsil Amacıyla Dolandırıcılık, Ceza ve Süreç Rehberi 587

Kaybolmuş veya Hata Sonucu Ele Geçmiş Eşya Üzerinde Tasarruf Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 592

Hileli İflâs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 597

Taksirli İflas Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 602

Karşılıksız Yararlanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 607

Şirket veya Kooperatifler Hakkında Yanlış Bilgi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 612

Suç Eşyasının Satın Alınması veya Kabul Edilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 617

Suçtan Kaynaklanan Eşya Hakkında Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 622

Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 627

Genel Güvenliğin Taksirle Tehlikeye Sokulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 633

Radyasyon Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 638

Atom Enerjisi ile Patlamaya Sebebiyet Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 643

Tehlikeli Maddelerin İzinsiz Olarak Bulundurulması veya El Değiştirmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 648

Akıl Hastası Üzerindeki Bakım ve Gözetim Yükümlülüğünün İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 653

İnşaat veya Yıkımla İlgili Emniyet Kurallarına Uymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 658

Hayvanın Tehlike Yaratabilecek Şekilde Serbest Bırakılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 663

İşaret ve Engel Koymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 668

Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 673

Trafik Güvenliğini Taksirle Tehlikeye Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 678

Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 683

Çevrenin Taksirle Kirletilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 688

Gürültüye Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 693

İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 698

Zehirli Madde Katma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 703

Bozulmuş veya Değiştirilmiş Gıda veya İlaçların Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 708

Kişilerin Hayatını ve Sağlığını Tehlikeye Sokacak Biçimde İlaç Yapma veya Satma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 713

Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 718

Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasını Kolaylaştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 724

Kullanmak için Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek veya Bulundurmak ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 729

Zehirli Madde İmal ve Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 735

Sağlık için Tehlikeli Madde Temini Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 740

Bulaşıcı Hastalıklara İlişkin Tedbirlere Aykırı Davranma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 745

Usulsüz Ölü Gömülmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 750

Parada Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 755

Kıymetli Damgada Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 760

Para ve Kıymetli Damgaları Yapmaya Yarayan Araçlar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 765

Mühürde Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 770

Mühür Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 775

Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 780

Resmî Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 786

Resmi Belgenin Düzenlenmesinde Yalan Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 791

Özel Belgede Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 796

Özel Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 801

Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 806

Resmî Belge Hükmündeki Belgeler ve Gerçeğe Aykırı Sağlık Belgesi: Ceza ve Süreç Rehberi 811

Belgede Sahtecilikte Daha Az Ceza Gerektiren Hâl: Gerçek Alacağın İspatı ve Süreç Rehberi 816

Halk Arasında Korku ve Panik Yaratmak Amacıyla Tehdit Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 821

Suç İşlemeye Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 826

Suçu ve Suçluyu Övme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 831

Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik veya Aşağılama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 836

Kanunlara Uymamaya Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 841

Halkı Yanıltıcı Bilgiyi Alenen Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 846

Görev Sırasında Din Hizmetlerini Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 851

Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 856

Ulaşım Araçlarının Hareketinin Engellenmesi, Kaçırılması veya Alıkonulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 862

Kıt'a Sahanlığında veya Münhasır Ekonomik Bölgedeki Sabit Platformların İşgali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 868

Hayasızca Hareketler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 873

Müstehcenlik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 878

Fuhuş Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 884

Kumar Oynanması için Yer ve İmkan Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 889

Dilencilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 894

Birden Çok Evlilik ve Hileli Evlenme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 899

Çocuğun Soybağını Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 904

Kötü Muamele Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 909

Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 914

Çocuğun Kaçırılması ve Alıkonulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 920

İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 925

Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 931

Fiyatları Etkileme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 936

Kamuya Gerekli Şeylerin Yokluğuna Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 941

Ticarî Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 946

Mal veya Hizmet Satımından Kaçınma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 951

Tefecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 956

Bilişim Sistemine Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 961

Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 966

Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 971

Yasak Cihaz veya Programlar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 976

Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 981

Zimmette Malın Değerinin Azlığı, Ceza İndirimi ve Süreç Rehberi 987

İrtikap Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 992

Denetim Görevinin İhmali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 997

Rüşvet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1002

Nüfuz Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1008

Zor Kullanma Yetkisine İlişkin Sınırın Aşılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1013

Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1018

Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1023

Kamu Görevlisinin Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1028

Kamu Görevinin Terki veya Yapılmaması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1033

Kişilerin Malları Üzerinde Usulsüz Tasarruf Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1038

Kamu Görevinin Usulsüz Olarak Üstlenilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1043

Özel İşaret ve Kıyafetleri Usulsüz Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1048

Görevi Yaptırmamak için Direnme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1053

Kamu Görevi Araçlarını Suçta Kullanma, Ceza Artırımı ve Süreç Rehberi 1058

İftira Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1063

Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1069

Suç Üstlenme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1074

Suç Uydurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1079

Yalan Tanıklık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1084

Yalan Yere Yemin Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1089

Gerçeğe Aykırı Bilirkişilik veya Tercümanlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1094

Yargı Görevi Yapanı, Bilirkişiyi veya Tanığı Etkilemeye Teşebbüs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1099

Suçu Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1104

Kamu Görevlisinin Suçu Bildirmemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1109

Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1114

Suç Delillerini Yok Etme, Gizleme veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1119

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1124

Suçluyu Kayırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1129

Tutuklu, Hükümlü veya Suç Delillerini Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1134

Gizliliğin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1139

Ses veya Görüntülerin Kayda Alınması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1144

Genital Muayene Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1149

Adil Yargılamayı Etkilemeye Teşebbüs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1154

Muhafaza Görevini Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1159

Resmen Teslim Olunan Mala Elkonulması ve Bozulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1164

Başkası Yerine Ceza İnfaz Kurumuna veya Tutukevine Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1169

Hükümlü veya Tutuklunun Kaçması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1174

Kaçmaya İmkan Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1179

Muhafızın Görevini Kötüye Kullanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1184

Hükümlü veya Tutukluların Ayaklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1189

İnfaz Kurumuna veya Tutukevine Yasak Eşya Sokmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1194

Hak Kullanımını ve Beslenmeyi Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1199

Cumhurbaşkanına Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1204

Devletin Egemenlik Alametlerini Aşağılama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1209

Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1214

Devletin Birliğini ve Ülke Bütünlüğünü Bozmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1219

Düşmanla İşbirliği Yapmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1224

Devlete Karşı Savaşa Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1229

Temel Millî Yararlara Karşı Faaliyette Bulunmak için Yarar Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1234

Yabancı Devlet Aleyhine Asker Toplama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1239

Askerî Tesisleri Tahrip ve Düşman Askerî Hareketleri Yararına Anlaşma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1244

Düşman Devlete Maddi ve Mali Yardım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1249

Anayasayı İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1254

Cumhurbaşkanına Suikast ve Fiilî Saldırı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1259

Yasama Organına Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 1264

Hükûmete Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 1269

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine Karşı Silâhlı İsyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1274

Silâhlı Örgüt Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1279

Silâh Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1284

Suç için Anlaşma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1289

Askerî Komutanlıkların Gasbı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1294

Halkı Askerlikten Soğutma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1299

Askerleri İtaatsizliğe Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1304

Yabancı Hizmetine Asker Yazma, Yazılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1309

Savaş Zamanında Emirlere Uymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1314

Savaş Zamanında Yükümlülükler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1319

Savaşta Yalan Haber Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1324

Seferberlikle İlgili Görevin İhmali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1329

Düşmandan Unvan ve Benzeri Payeler Kabulü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1334

Devletin Güvenliğine İlişkin Belgeler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1339

Devletin Güvenliğine İlişkin Bilgileri Temin Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1344

Siyasal veya Askerî Casusluk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1349

Devletin Güvenliğine ve Siyasal Yararlarına İlişkin Bilgileri Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1354

Gizli Kalması Gereken Bilgileri Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1359

Uluslararası Casusluk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1364

Askerî Yasak Bölgelere Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1369

Devlet Sırlarından Yararlanma, Devlet Hizmetlerinde Sadakatsizlik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1374

Yasaklanan Bilgileri Temin Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1379

Yasaklanan Bilgilerin Casusluk Maksadıyla Temini Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1384

Yasaklanan Bilgileri Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1389

Yasaklanan Bilgileri Siyasal veya Askerî Casusluk Maksadıyla Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1394

Taksir Sonucu Casusluk Fiillerinin İşlenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1399

Devlet Güvenliği ile İlgili Belgeleri Elinde Bulundurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1404

Yabancı Devlet Başkanına Karşı İşlenen Suçlar ve Ceza Artırımı Rehberi 1409

Yabancı Devlet Bayrağına Karşı Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1414

Silah Kaçakçılığı ve Kanuna Aykırı Silah İmalatı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1419

Ruhsatsız Silah Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1433

Silahın Çocuğun Eline Geçmesine Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1448

Yasak Bıçak ve Diğer Alet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 1456

Kaçakçılık Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 1472

Yetkisiz Bahis Oynatma veya Oynanmasına İmkân Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1485

Yurt Dışındaki Bahis Oyunlarına Türkiye’den Erişim Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1491

Bahisle Bağlantılı Para Nakline Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1497

Bahis Oynamaya Reklam veya Diğer Yollarla Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1503

Vergi Kaçakçılığı Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 1509

Manevi, Mali veya Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1517

Teknolojik Önlemleri Etkisiz Kılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1525

Marka Hakkına Tecavüze İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 1531

Çek Hakkında Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebebiyet Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1538

Çek Düzeniyle İlgili Diğer Ceza Hükümleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1545

Kanuna Aykırı Ağaç Kesme ve İlgili Orman Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 1553

Ormanda İşgal, Faydalanma ve İzinsiz Kullanım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1561

Orman Yangınına İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 1568

Kültür ve Tabiat Varlıklarına Zarar Verme ve İzinsiz Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1576

Bildirim Yükümlülüğüne ve Kültür Varlığı Ticaretine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1583

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Kanuna Aykırı Yurt Dışına Çıkarma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1589

İzinsiz Kazı, Sondaj ve Define Araştırması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1595

Mal Bildiriminde Bulunmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1602

Mal Bildiriminin Gizliliğine Aykırı Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1609

Gerçeğe Aykırı Mal Bildiriminde Bulunma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1615

Haksız Mal Edinme, Mal Kaçırma veya Gizleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1621

Kanuni Bilgi Verme Zorunluluğuna Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1628

Ticareti Terk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1634

Terörle Mücadelede Hedef Gösterme, Kimlik Açıklama ve Örgüt Bildirileri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1641

Terör Örgütü Bağlantısı, Propaganda ve Kimlik Gizleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1647

Silahla Girilmesi Yasak Yerlerde Silah Taşıma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1653

İnternet İçeriğine İlişkin Koruma Tedbirini Yerine Getirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1658

İnternet İçeriğinin Failine İlişkin Bilgileri Adli Makamlara Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1663

Elektronik Haberleşme, Telsiz, Cihaz ve Abonelik Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 1668

Siber Güvenlik Suçları ve Veri İhlallerine İlişkin Sorumluluk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1674

Usulsüz Koruma Belgesi ve Tescil Bildirimi İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1680

Kültür Varlığının Denetimi ve Nakline Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1685

Taşınır Kültür Varlıklarının Bulundurma ve Devir Düzenine Aykırılık Suçu Rehberi 1690

Kazı ve Araştırma İzninin Şartlarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1695

Özel Müze ve Koleksiyon Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1700

Alacaklıyı Zarara Uğratmak için Mevcudu Eksiltme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1705

Kendi Kusuruyla Acze Sebebiyet Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1710

İflas veya Konkordatoda Özel Menfaat Temin Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1715

Şirket Borcunu Ödemeyerek Alacaklıyı Zarara Uğratma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1720

Konkordatoda veya Yeniden Yapılandırmada Hataya Düşürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1725

Müflisin Mallarını Vermeme veya Borcu Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1730

Gerçeğe Aykırı Mal Beyanı ve Aciz Borçlusunun Ödeme Yükümlülüğü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1735

Sermaye Şirketinin İflasını İstememe Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1741

İhaleden Menfaat Karşılığı Çekilme veya Katılmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1746

Çıkar Karşılığı Avukata İş Getirmeye Aracılık ve Aracı Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1751

Avukatın Asılsız veya Aslına Aykırı Belge Örneğini Onaylaması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1756

Yetkisiz Avukatlık ve Muvazaalı Alacak Devriyle Avukatlık Yetkisi Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1761

Ormanda İzinsiz Madencilik ve İzin Sınırlarının Aşılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1766

Ormanda İzinsiz Tesis ve İşletme Kurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1771

Zati İhtiyaç için Verilen Orman Ürününün Amacı Dışında Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1776

Orman Yangınını Bildirmeme ve Orman İdaresi Malına Zarar Verme Suçları Rehberi 1781

Kaçak Orman Ürünlerini Bilerek Bulundurma, Taşıma veya Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1786

Ticaret Unvanı İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1791

Haksız Rekabet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 1796

Şirketler Hukukunda Defter, Belge ve Sermayeye İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 1802

Gemide Türk Bayrağını Hukuka Aykırı Çekme veya Çekmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1808

Gemi Tasdiknamesi veya Bayrak Şahadetnamesi Eksikliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1813

Gerekli Yerde Gemiye Bayrak Çekmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1818

Geminin Adını ve Bağlama Limanını Yazmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1823

İzinsiz veya Esrar Üretimi Amacıyla Kenevir Ekimi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1828

İzinsiz Bankacılık, Mevduat veya Katılım Fonu Kabulü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1833

Mevduat ve Katılım Fonu Sahibinin Hakkını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1839

Düzeltici ve Kısıtlayıcı Tedbirleri Almama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1845

Bankacılık Denetiminde Bilgi Vermeme ve Denetimi Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1851

Bankacılık Belgelerini Saklamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1857

Bankacılıkta Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1863

Bankacılık İşlemlerini Kayıt Dışında Bırakma ve Gerçeğe Aykırı Muhasebe Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1869

Bankanın İtibarını Zedeleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1875

Banka veya Müşteri Sırrını Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1881

Bankacılık Zimmeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1887

Bankacılık Davasında Bilirkişi Raporunu Süresinde Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1894

Bankacılık Soruşturmasında İstenen Kaynakları Sağlamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1900

İzinsiz Ödeme Hizmeti veya Elektronik Para Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1906

Ödeme Kuruluşu Denetimini Engelleme veya Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1912

Ödeme Hizmetlerinde Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1918

Ödeme Hizmeti Belgelerini Saklamama ve Bilgi Güvenliğini Sağlayamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1924

Ödeme Hizmetlerinde Sırların Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1931

Ödeme Hizmeti Kuruluşunun İtibarını Zedeleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1937

Elektronik Para İhracına İlişkin Kanuni Şartlara Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1943

Ödeme Hizmeti İşlemlerini Kayıt Dışında Bırakma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1949

Ödeme veya Elektronik Para Kuruluşunda Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1955

Diplomasız Hekimlik ve Tabip Unvanını Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1961

Diplomasız Diş Hekimliği Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1966

Diploma veya Meslek Belgesi Olmadan Sağlık Mesleğini İcra Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1971

Millî İstihbarat Bilgi ve Belgelerine Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 1977

Hayvan Öldürme, Hayvana Eziyet, Cinsel Saldırı ve Dövüştürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1983

Hayvan Bakımevi ve Sahipsiz Hayvan Bütçesi Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1989

Şüpheli İşlem Bildiriminin Gizliliğine ve Bilgi Saklama Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 1995

Başkası Hesabına İşlem Yapıldığını Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2001

Suç Gelirlerinin Aklanmasıyla Mücadelede Görev Sırrını İfşa Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2007

Siyasi Parti Denetim ve Bilgi Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2013

Siyasi Parti Seçim ve Oylamalarına Hile Karıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2019

Siyasi Parti Defter ve Kayıtlarını Tutmama veya Tahrif Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2024

Gerçeğe Aykırı Siyasi Parti Üyeliği Kaydı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2029

Siyasi Partiye Kanuna Aykırı Bağış, Kredi veya Yardım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2034

Haşhaş Ekimi, Ham Afyon ve Teslim Yükümlülükleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2039

Seçim Kurulunun Toplanmasını veya Görevini Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2044

Seçim Tedbirlerine Uymama ve Uygulanmasını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2049

Seçim Kurulu Çoğunluk Kararına Uymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2055

Seçim Kurulu Görevine Gelmeme veya Görevi Terk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2060

Seçim Araç ve Gereçlerini Göndermeme, Teslim Etmeme veya Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2065

Seçmen Kütüğü Evrakını Düzenlememe veya Korumama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2070

Seçmeni Haksız Yazma, Silme veya Yazmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2076

Seçme Yeterliği Bulunmadan Kütüğe Yazılma veya Yazdırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2081

Seçmen Kütüğüne Mükerrer Kayıt Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2086

Seçmenin Kütüğe Kaydını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2091

Seçmen Listesini Asmama veya İnceleme ve İtirazı Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2096

Seçmen Kütüğü veya Seçim Belgesinde Sahtecilik ve Kimlik Belgesine Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2101

Seçim Propaganda Toplantısındaki Yasak Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2107

Seçim Propaganda Toplantısı Heyetini Kurmama veya Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2112

Seçim Propagandası Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2117

Oy Karşılığı Menfaat Verme veya Kabul Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2123

Seçmenin Sandığa Gitmesini veya Oy Kullanmasını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2128

Kamu Görevlilerinin Adaylık ve Propaganda Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2134

Seçim Propagandasında Kamu Kaynakları Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2140

Seçim Propaganda Yayınını Engelleme veya Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2146

Sandık Başından Ayrılmama ve Seçmene Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2151

Yetkisiz, Başkası Adına veya Mükerrer Oy Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2156

Oy Sandığına ve Oy Zarflarına Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2161

Oy Pusulası ve Seçim Evrakını Alma, Yok Etme veya Dağıtımını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2166

Seçim İşlemlerini İmkânsız Kılma ve Sonucu Açıklamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2172

Sandığa Sahte Oy Atma ve Seçim Sonucunu Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2177

Seçim Şikâyet ve İtirazını Tutanağa Geçirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2183

Seçim Sonuç Tutanağının Asılı Suretini Bozma veya Kaldırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2188

Seçim Bildirisinin İlanını Engelleme veya Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2193

Oy Verme Süresinde Alkollü İçki Yasağına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2198

Seçimde Silah Taşıma Yasağına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2203

Seçim Suçlarının Soruşturma Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2208

Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık ve Sahte Bandrol Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 2214

Sermaye Piyasasında Bilgi Suistimali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2220

Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2226

Usulsüz Halka Arz ve İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2232

İzinsiz Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2238

Sermaye Piyasasında Güveni Kötüye Kullanma ve Belge Yok Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2244

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcısında Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2251

Sermaye Piyasası Denetiminde Bilgi Vermeme veya Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2258

Sermaye Piyasası Belgelerini Saklamama, Sahtecilik ve Kayıt Sistemine Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2264

Sermaye Piyasası Soruşturmasının Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2271

Atatürk’ün Hatırasına Hakaret ve Atatürk’ü Temsil Eden Varlıklara Zarar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2277

Yasak Oyun Aleti veya Makinesi Bulundurma, Çalıştırma, İthal veya İmal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2282

İzinsiz Yivsiz Tüfek ve Spor Silahı Üretimi veya Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2288

Kanuna Aykırı Toplantı veya Gösteri Düzenleme ve Görev Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2293

Toplantı veya Yürüyüşü Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2299

Toplantı veya Yürüyüşün Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2304

Toplantı Propagandasında Şartlara Aykırılık ve Suça Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2309

İhtara ve Zor Kullanmaya Rağmen Dağılmamakta Israr Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2314

Toplantıya Silahla, Yasak Araçla veya Suç İçeren İşaretlerle Katılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2320

Kanuna Aykırı Toplantı veya Gösteriye Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2325

Kaçakçılıkta Nitelikli Hâller ve Görevlinin Göz Yumması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2330

Şike ve Teşvik Primi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2336

Spor Alanına Yasak Madde Sokma ve Düzeni Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2342

Sporda Tehdit, Hakaret ve Ayrımcı Tezahürat Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2348

Usulsüz Seyirci Girişi, Elektronik Kart ve Bilet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 2354

Yetkisiz Olarak Müsabaka Alanına veya Soyunma Bölümlerine Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2360

Seyirden Yasaklama ve Kolluğa Başvuru Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2366

İzinsiz Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman veya Tasarruf Finansmanı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2372

Finansman Şirketinde Denetimi Engelleme ve Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2378

Finansman Şirketinde Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2384

Tasarruf Finansman Sözleşmesinde Cayma, Fesih ve İade Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2390

Tasarruf Finansman Şirketinde Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2397

Terörizmin Finansmanı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2403

Malvarlığının Dondurulması Kararına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2410

Harp Araç ve Gereci Üretimi veya Denetiminde Yasak Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2417

Kart Harcama ve Ödeme Belgelerinde Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2423

Kayıp Kart Hakkında Gerçeğe Aykırı Beyan ve Kart Sözleşmesinde Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2429

İzinsiz Kartlı Sistem veya Kredi Kartı Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2435

Kart Bilgilerinin Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2441

Üye İşyerinin Kart Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2447

Kart Sistemleri Denetiminde Bilgi Vermeme veya Yanlış Bilgi Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2453

Ses ve Gaz Fişeği Atan Silahlarda Üretim ve Satış İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2459

Kamu Borçlusuna İlişkin Tahsil Sırrının Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2464

Tahsil Artırmasına Yasaklı Kişinin Katılması veya Mal Alması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2469

Kamu Alacağının Tahsilini Mal Kaçırarak Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2474

Gerçeğe Aykırı Mal Bildirimi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2479

Sonradan Edinilen Mal veya Gelir Artışını Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2484

Kamu Borçlusuna Ait Eldeki Malları Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2489

Malı Olmadığını Bildiren Borçlunun Zorunlu Bilgileri Vermemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2494

Yayın Künyesi ve Zorunlu Bilgileri Göstermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2499

Durdurulmuş Basılı Yayına Usulsüz Devam Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2504

Basılı Yayını Teslim veya İnternet İçeriğini Muhafaza Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2509

Kesinleşmiş Karara Rağmen Düzeltme ve Cevabı Yayımlamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2514

Haber Sınırını Aşarak Cinsel Saldırı, Cinayet veya İntihara Özendirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2520

Korunan Mağdur veya Çocuk Kimliğini Yayınla Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2525

Kanuna Uygun Basılmış Eseri Engelleme, Tahrip veya Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2530

Süreli Yayını Eşit Koşullarla Dağıtma Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2536

Kaynak veya İzin Olmadan Yeniden Yayım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2541

Yasaklanmış Yabancı Yayını Bilerek Dağıtma veya Satışa Sunma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2546

Yasak Devre Tatil İşlemleri ve Piramit Satışın Ceza Kapsamı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2551

İzinsiz Tütün veya Alkol Üretim Tesisi ve Faaliyet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2557

Biyogüvenlik Kurallarına Aykırı GDO İşlemleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2562

Özel Güvenlik İzni, İstihdamı, Sigortası ve Reklam Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 2568

Elektronik İmza Verisi veya Aracını İzinsiz Edinme ve Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2573

Elektronik Sertifikada Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2578

Elektronik Mühür Verisi veya Aracını İzinsiz Edinme ve Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2583

Çevre Denetimine Yanlış Bilgi Verme ve Belge Sahteciliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2588

Kooperatif İş Sırrını Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2593

Kooperatif Yönetim ve Denetim Görevlerini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2598

Sivil Havacılıkta Uçuş Yasağı, Rota ve Emniyet Kurallarını İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2604

Kamu Haciz Bildirisine Gerçeğe Aykırı İtiraz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2609

Yapı Denetimi ve Laboratuvar Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2615

Çanakkale Tarihi Alanında Yangın Tehlikesi Doğuran Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2621

Çanakkale Tarihi Alanında Orman Yakma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2626

Çanakkale Tarihi Alanında Plana Aykırı Yapı veya Tesis Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2632

Ruhsatsız İlaç Üretimi ve Bilerek Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2637

Tedavi veya Teşhis İddiasıyla Ruhsat Dışı Ürün Pazarlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2643

Kitle İmha Silahı Yaptırımlarına Aykırı Finansman ve İş İlişkisi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2648

Yasak Nükleer Malzeme, Teknoloji Transferi ve Faaliyet Desteği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2654

Kitle İmha Silahı Yaptırımında Malvarlığını Dondurma Kararına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2660

Onaysız Harita Basma, Dağıtma veya Yayımlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2666

İlk Nasıp Tabanca veya Mermisini İlişik Kesilmeden Devretme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2672

Topluma Kazandırmadan Yararlanmak için Kötü Niyetli Açıklama veya Uydurma Delil Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2677

Topluma Kazandırma Koruma Tedbirlerinde Gizliliği İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2683

İzinsiz Mezar Açma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2688

Nükleer ve Radyolojik Güvenliğe Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 2694

İŞKUR hizmetlerinde edinilen işveren bilgilerinin hukuka aykırı kullanılması — Ceza ve Süreç Rehberi 2701

Futbol Menajeri Ücret Sınırını İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2707

Harp Hıyaneti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2713

Durdurulan İşte İzinsiz Çalışma Yaptırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2720

ÖSYM Sınavlarında Gizliliği İhlal, Kopya ve Sonucu Değiştirme Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 2726

Uludağ Alanında İzinsiz Kazı ve Define Arama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2733

Millî Savunmaya Hıyanet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2739

Seferberlik ve Savaş Tedbirlerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2746

Gecekonduda gerçeğe aykırı beyan, izinsiz yapım ve devir — Ceza ve Süreç Rehberi 2752

Arabuluculukta Gizliliği İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2758

Askerî Yasak Yerde Kimlik Hakkında Yalan veya Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2764

Tekke, Zaviye ve Yasak Unvanlara İlişkin Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2771

Eğitim çalışanlarına görevleri sebebiyle işlenen suçlarda ceza artırımı — Ceza ve Süreç Rehberi 2777

Yetkisiz Kişi Tarafından Laboratuvar Açılması veya İşletilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2783

Savunma Araçlarını ve Tesislerini Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2789

Hanedana Nispet Edilen Unvanlara İlişkin Tarihsel Ceza Hükmü — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 2796

Yasak Alanlarda Trol Avcılığının İki Yıl İçinde Tekrarı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2802

Özel İlanla Aranan Silahlı Kişiyi Saklama veya Silah Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2808

Esirlikte Verilen Söz ve Düşman Hizmetine Katılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2814

Harita ve Ölçüm İşaretlerini Bozma veya İzinsiz Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2821

Su Ürünlerini İzinsiz Sınırdan Geçirmenin İki Yıl İçinde Tekrarı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2827

Kan Hizmetinde Yaşamı veya Sağlığı Tehlikeye Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2833

Seferberliği Geciktirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2839

Sahte Mevduat Belgesiyle TMSF’den Ödeme İsteme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2846

Harp Sanayii Görev ve Yükümlülüklerini Yerine Getirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2852

Bulaşıcı Hastalığı veya Riski Gizleyerek Kan Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2858

Savunma İmkânları Tüketilmeden Teslim ve Komutanın Harp Görevi İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2864

Savunma Sanayiinde Gizlilik ve Güvenlik Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2871

İmar Bankası Ödemesinde Sahte Belgeyle Hak Talebi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2877

Yoklama Kaçağı, Saklı ve Bakaya Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2883

Eski Emeklilik Sandığı Kapsamındaki Çalışma Bildirim Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2890

Yedek Subay ve Astsubayın Çağrıya Katılmaması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2896

Kamu Kurumlarıyla İlişkili Dernek ve Vakıflarda Yasak Menfaat ve İşlemler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2903

Atandığı Göreve veya Birliğe Süresinde Katılmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2909

Kimyasal Silahlar ve Kontrollü Kimyasallara İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 2916

Firar ve İzin Tecavüzü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2922

Tanık korumasına ilişkin gizli bilgi ve belgeleri açıklama — Ceza ve Süreç Rehberi 2929

Yabancı Memlekete Firar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2935

Özel hastanede ameliyat öncesi gerekli incelemelerin yapılmaması — Ceza ve Süreç Rehberi 2942

Firar Süresi Dolmadan Yakalanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2948

Özel hastanede hastayı yerine hekim bırakmadan terk etme — Ceza ve Süreç Rehberi 2955

Düşman Tarafına Kaçma ve Düşman Karşısında Firar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2961

Sözleşerek Firar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2968

Seferberlikte Firarı Haber Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2975

Firar Ettirme, Firariyi Saklama ve Asker Mevcudunu Hileyle Azaltma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2982

Askerî Hükümlü veya Tutuklunun Kaçması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2989

Disiplin Hapsinden Kaçma veya Kaçırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 2996

Düşmana Firarda Mal Kaçırmaya Yardım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3003

Askerlikten Kurtulmak için Kendini Elverişsiz Hâle Getirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3010

Başkasını Askerlikten Kurtarmak için Elverişsiz Hâle Getirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3017

Askerlikten Kurtulmak için Hile Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3024

Amir veya Üste Tehdit Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3031

Askerî Görevde Bilerek Gerçeğe Aykırı Şikâyet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3038

Amir veya Üste Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3045

Emre İtaatsizlikte Israr Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3052

Emre İtaatsizliğin Silahlı veya Toplu İşlenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3059

Emre İtaatsizlik Nedeniyle Ağır Zarar veya Tehlike Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3066

Amir veya Üste Mukavemet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3073

Amir veya Üste Fiilen Saldırı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3080

Askeri Amire Karşı Suça Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3087

Askerî İsyana Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3094

Yetkisiz Askerî Toplantı, Toplu Beyan ve Askerî Bilgi Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3101

Askerleri Hoşnutsuzluğa Kışkırtma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3108

Askerî Fesat Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3115

Askerî Fesadı Haber Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3122

Askerî İsyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3128

Askerî İsyanda Liderlik ve Cebre Katılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3135

Düşman Karşısında Askerî İsyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3142

Astına Suç İşlemeyi Teklif Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3149

Astın Şikâyetini Gizleme veya Tehditle Geri Aldırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3156

Yetkiyi Aşarak Haksız Askerî Ceza Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3163

Askerî Yargılamayı Görev Nüfuzuyla Etkileme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3170

Askerlik Hizmetine Çağrılanı Yanlış Yere Sevk Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3177

Askeri Kişisel Hizmette Çalıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3184

Kumanda Nüfuzunu Keyfî Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3191

Asta Kötü Muamele Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3198

Asta Kötü Muamelenin Ağır Sonuçları Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3205

Askerî Belge ve Haritaları Kötü Niyetle Yok Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3212

Ganimeti Hukuka Aykırı Edinme veya Teslim Etmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3219

Harp Yağması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3226

Harp Sırasında Gereksiz Mal ve Mahsul Tahribi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3233

Cebir ve Ağır Neticeyle Harp Yağması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3240

Harp Esiri, Yaralı ve Ölüye Karşı Yağma veya Kötü Muamele Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3247

Dağılmış Askerin Halka Karşı Kötü Muamelesi ve Yağması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3254

Askerî Eşyayı Terk, Tahrip, Kayıp veya Özel Yarar için Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3261

Askerî Eşya Hırsızlığı, Zimmeti, Satımı ve Rehni Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3268

Asker Arkadaşının, Üstün veya Astın Malını Çalma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3275

Askerî İşlerde Hileli Ölçü Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3282

Gerçeğe Aykırı Askerî Rapor Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3289

Nöbet Görevini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3296

Askerî Gemi, Uçak ve Araçlara Kusurla Zarar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3303

Askerî Adli Görevi Geciktirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3310

Askerî Gözetim Görevlisinin Suça Bilerek Göz Yumması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3317

Askerî Gıda ve Tayına Hile Katma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3324

Bozuk Askerî Yiyecek Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3331

Şartnameye Aykırı Askerî Malzemeyi Kabul Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3338

Askerî Suç Hakkında Kanuni İşlemi Yapmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3345

Askerî Evlenme İzni veya Evlenme Yasağına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3352

Askerî Kişinin Siyasi Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3359

Muvazzaf Askerî Personelin Yasak Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3366

Silahaltındaki Yedek ve Yükümlünün Yasak Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3373

Askerî Tabibin Yasak Özel Sağlık Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3380

Seferberlik ve Harpte Askerî Tedarikte Zimmet, Rüşvet ve Hırsızlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3387

Noterlik İşlemlerinde Resmî Belge Sahteciliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3394

Noter Odasının Ortak Gelir Görevini Kötüye Kullanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3400

Noterin Gözetim Görevini İhmal Etmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3406

Sigorta Bilgi Merkezi Sırlarının Hukuka Aykırı Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3412

Sigortacılık Faaliyetlerinde Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 3418

Oda ve Borsa Seçimlerinde Yasak Siyasi Propaganda Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3425

Bireysel Emeklilik Faaliyetlerinde Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 3431

Geminin Yükleme Markasını Yetkisiz Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3437

Tehlikeli Eşyayı Denizde Hayat veya Sağlık Bakımından Tehlikeli Taşıma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3443

Deniz Kazasında Rapor Almama veya Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3449

Kaptanın Denizde Yardım Yükümlülüğünü İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3455

İzinsiz Posta Hizmeti ve Posta Haberleşmesine Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3461

Spor Kulübü ve Federasyon Yönetiminde Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 3467

Muzır Yayınlarda Damga, Teşhir ve Satış Kurallarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3474

Çocuklara Zararlı Periyodik Yayın ve Görsel Ürünler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3480

Sosyal Hizmet Kuruluşundaki Kişiye Karşı Suçta Ceza Artırımı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3486

Sosyal Hizmet Kuruluşunda İstismarı Önleyecek Tedbiri Almama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3492

Askerî Yasak Bölge İşaret ve Tesislerini Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3498

Birinci Derece Askerî Yasak Bölgede Görüntüleme ve Yol İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3504

Askerî Güvenlik Bölgelerinde Yasak, Bildirim ve İzin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3510

Merkez Bankası Düzeni, Sır ve Zimmet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 3516

Gerçeğe Aykırı Matbaa Beyannamesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3522

Ticari Taşınır Rehninde Borçlu İhlalleri ve Devamlı Ödünç Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3528

Özelleştirmede Bilgi Kullanma ve Çıkar Yasakları Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3534

Tehlikeli Toplumsal Olaylarda Valilik Tedbirine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3540

Radyo ve Televizyon Cihazı Standart ve Teknik Bildirim İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3546

Madalya ve Nişanı Satma, Devretme veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3552

Afet Yardım Malzemesini Amaç Dışında Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3558

Yenilenecek Adli veya İdari Belgeyi Vermeme ve Yanlış Bilgi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3564

İktisadi Kuruluşlarda Zorunlu Türkçe Kullanımına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3570

Boğaziçi’nde Ruhsatsız Yapı ve Doğal Yapıyı Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3576

Vergi Kimlik Numarası Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3582

Millî Korunma Rejiminde Üretim, Kredi ve Çalışma İhlalleri — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3588

Millî Korunma Rejiminde Elkonulan Malları Kaçırma — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3594

Millî Korunma Rejiminde Piyasa, Stok ve Denetim Suçları — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3600

Millî Korunma Rejiminde Stok ve Dış Ticaret İhlalleri — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3606

Millî Korunma Rejiminde Fiyat, Fatura ve Belge Suçları — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3612

Millî Korunma Rejiminde Taşıma ve Çalışma Suçları — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3618

Millî Korunma Rejiminde Tarım ve Belge Denetimi İhlalleri — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3624

Millî Korunma Görevinin Kötüye Kullanılmasında Artırım — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3630

Millî Korunma Belgelerinde Sahtecilik ve İkramiye için İftira — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi 3636

Yetkisiz Park Ücreti Alma veya Almaya Teşebbüs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3642

Ölümlü veya Yaralanmalı Trafik Kazasında Olay Yerinden Ayrılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3648

Milli Müdafaa için İstenen Mevcut Malı Vermeyi Reddetme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3654

Milli Müdafaa Mükellefiyetinde Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3660

Milli Müdafaa Hizmet Yerini Terk Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3666

Seferberlik Aracını Getirmeme veya Kullanılmaz Hâle Getirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3672

Milli Müdafaa Maden Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3678

Milli Müdafaa Fabrika veya Sınai Müessese Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3684

Silahlı Müdafaa Uygulamasında Asılsız Haber Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3690

Silahlı Müdafaa Tesis ve Araçlarına Zarar Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3696

Tevdi Edilen Silahlı Müdafaa Silah ve Eşyasını Sahiplenme veya Yok Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3702

Diş Hekimliğinde Menfaat Karşılığı Aracılık ve Diploma Kullandırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3708

Mali Müşavirlikte Yetkisiz Unvan, Mesleki Yükümlülük ve Gerçeğe Aykırı Tasdik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3714

Lisanslı Depoculukta Numune, Sınıflandırma ve Ürün İşlemlerine İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi 3720

Veteriner Sağlık Ürününün Taklidini Üretme ve Piyasaya Arz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3726

Pazarlanacak Bitkisel Ürüne Yasaklı Madde Uygulama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3732

Bitki Koruma Ürün ve Aletinin Taklidini Üretme ve Piyasaya Arz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3738

İnsan Hayatı ve Sağlığı için Tehlikeli Gıda Üretme veya Piyasaya Arz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3744

Taklit veya Tağşiş Gıdada Üç Yıl İçinde İkinci Tekrar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3750

Lisanssız Yayın ve Yayın Kayıtlarını Saklamama veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3756

Tabip ile Hasta Arasında Menfaat Karşılığı Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3762

Ruhsatsız veya Yetkisiz Sağlık Hizmeti Verme veya Verdirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3768

Zeytinliğe Hayvan Sokma ve Yasak Mesafede Ağıl Kurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3774

Milli Park ve Korunan Alan Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3780

Nüfus İşleminde Gerçeğe Aykırı Belge, Beyan ve Tanıklık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3786

Turizm Alanlarını Koruma ve Yat Kiralama Hükümlerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3792

İstatistik Verisinin Gizliliği ve Araştırma Açıklama Yükümlülüklerinin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3798

Kamu Görevlileri Sendikalarında Kanuni Yasak ve Yükümlülüklere Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3804

Kamu Görevinden Ayrılanın Yasak İş veya Temsil Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3810

Kamu Taşıtını Tahsis Dışı veya Kişisel Kullanma ve Bağlantılı Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3816

Olağanüstü Hâl Tedbirlerine Aykırılık ve Asılsız Haber Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3822

Yetkisiz Kimyagerlik veya Kimya Mühendisliği Unvanıyla Çalışma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3828

Madeni Parayı İtibari Değerinden Farklı Ödeme Aracı Olarak Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3834

Devletleştirmede Çıkar, Görev ve Devir Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3840

Bitki Çeşidi Islahçı Hakkına Tecavüz ve Gerçeğe Aykırı Hak Sahipliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3846

Hâkim veya savcı hakkında kötüniyetli disiplin şikâyeti — Ceza ve Süreç Rehberi 3852

Sağlık personeline görevi nedeniyle işlenen suçlarda özel ceza ve süreç — Ceza ve Süreç Rehberi 3858

Silahlı müdafaa için verilen silahın kişisel işte kullanılması — Ceza ve Süreç Rehberi 3864

Trafik tutanağı görevlilerinin bağlantılı suçlarında ceza artırımı — Ceza ve Süreç Rehberi 3869

Yasak Hastalık Mikrop Kültürlerini Bulundurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3874

Sağlığı Bozacak Eşya ve Levazım Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3880

Gıda ve Eşyanın Taklidi, Tağşişi veya Yanıltıcı Sunumu Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3886

İzinsiz Maden Ocağı Açma ve Maden Üretimi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3892

Veteriner Hekim Olmadan Hayvan Tedavisi ve Ameliyatı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3898

Veteriner Hekim ile Hayvan Sahibi Arasında Menfaat Karşılığı Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3904

Sivil Savunma Görevini Makbul Sebep Olmaksızın Yapmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3910

Sivil Savunma Eşyasını Mal Edinme, Amaç Dışı Kullanma veya Zayi Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3916

Sivil Savunmayı Engelleyici Teşvik ve Tehlikeli Asılsız Haber Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3922

Yaban Hayatını Zehirleme ve Nesli Tehlikeye Düşüren Avlanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3928

Zehirle Avlanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3934

Ruhsatsız Eczane Açma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3940

Kanuna Aykırı Fazla Kıdem Tazminatı Ödeme veya Emretme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3946

Onaysız Gebeliği Önleyici Ürün ve Yasak Reklamı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3952

Akademik Çalışma Ismarlama, Başkası Adına Üretme ve Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3958

İzinsiz Yükseköğretim Kurumu, Yabancı Program ve Tanıtımı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3964

Tarım Arazisini Hobi Bahçesi Adıyla Fiilen Bölme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3970

Dernek Defteri, Beyanı, Denetimi ve Yasak Faaliyet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi 3976

Kamulaştırmada Çıkar Sağlama ve Yasak Anlaşmalar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3982

Kıyının Doğal Yapısını Bozma ve Kıyıda Kaçak Yapı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3988

Embriyo ve Üreme Hücresine İlişkin Yasak İşlemler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 3994

Umumi Mağazalarda Yasak Ticaret, Görev ve İzinsiz Varant Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4000

At Yarışlarında Yetkisiz Müşterek Bahis ve Piyango Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4006

Yetkisiz Mühendislik veya Mimarlık Unvanı ve Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4012

İdari Tahliye Sonrası Taşınmaza İkinci Tecavüz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4018

Sosyal Güvenlik Denetimini Cebir veya Tehditle Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4024

Alkol Bandrolü ve Kontrol İşaretine İlişkin Eski Özel Ceza Hükmü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4030

Alkol İmalathanesinde Mühür Bozulmasını Bildirmeme ve Kontrol Yükümlülüğü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4036

Alkol İşletmesini İzinsiz Devretmeye İlişkin Özel Hüküm Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4042

Alkol İmalathanesine İzin Verilmeyen Ham Madde Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4048

Kaçak Alkolde Eski Miktar Esaslı Para ve Müsadere Hükümleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4054

Talih Oyunu İşletmelerine İlişkin Eski Özel Ceza Hükmü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi 4060

Kapsam, kaynak kayıtları ve yayın durumu 4066

Her rehberde aynı yirmi başlık

01 Suçun kimliği

02 Kısa tanım

03 Korunan hukuki değer

04 Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

05 Maddi unsurlar

06 Manevi unsur

07 Hukuka uygunluk ve kusurluluk

08 Teşebbüs, iştirak ve içtima

09 Temel, nitelikli ve diğer hâller

10 Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

11 Soruşturma ve kovuşturma şartları

12 Uzlaştırma ve diğer özel usuller

13 Koruma tedbirleri ve tutuklama

14 Görevli merci ve yargılama süreci

15 Süreler ve zamanaşımı

16 Sonuç ceza ve bireyselleştirme

17 Cezanın infazı

18 Sıfata ve aşamaya göre haklar

19 Hazırlık ve sonraki adım

20 Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Okuma notu

Kısa cevaplar tek başına dosyaya özgü sonuç vermez. Kanuni ceza, mahkemenin belirleyeceği sonuç ceza ve fiilî infaz süresi farklı alanlarda açıklanır. Kaynaklar her bölümün altında numaralı bağlantılarıyla, her rehberin sonunda tam adresleriyle gösterilmiştir.

Ortak koşullar: süreler, haklar ve infaz

Bu bölümdeki genel hükümler, her suçun kendi özel şartı ve istisnasıyla birlikte uygulanır. Bir suç sayfasında açık özel yasak veya farklı oran varsa, ortak tablodaki genel cümle tek başına kullanılmaz.

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması: koşullar ve sonuç

HAGB, kanundaki ceza üst sınırına bakılarak otomatik verilen bir karar değildir. Artırım ve indirimlerden sonra hükmolunan ceza, kişinin geçmişi, zarar ve yeniden suç işlememe değerlendirmesi birlikte ele alınır.

Koşul / konu	Genel kural ve uygulamadaki anlamı
Ceza eşiği	İki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası. Kanuni alt sınır tek başına yeterli değildir; mahkemenin belirlediği sonuç ceza esas alınır.
Önceki mahkûmiyet	Daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmama koşulu aranır. HAGB kararı ile kesinleşmiş mahkûmiyet aynı değildir; denetim süresindeki yeni kasıtlı suç için ayrıca HAGB sınırlaması vardır.
Mahkemenin değerlendirmesi	Kişilik özellikleri, duruşmadaki tutum ve davranışlar dikkate alınarak yeniden suç işlemeyeceği kanaati oluşmalıdır. Bir koşulun varlığı tek başına karar hakkı doğurmaz.
Zararın giderilmesi	Mağdurun veya kamunun zararı aynen iade, eski hâle getirme veya tazminle tamamen giderilmelidir. Derhal ödeme mümkün değilse denetim boyunca aylık taksitlerle tamamen giderme koşulu konulabilir. Çocuk hakkında suçtan doğan zarar az ise 5395 sayılı Kanun m.23/3 uyarınca zararın giderilmesi şartı aranmayabilir.
Denetim ve yükümlülük	Yetişkin için beş yıl; çocuk için Çocuk Koruma Kanunu m.23 uyarınca üç yıl. Yetişkinde en çok bir yıl süreli kanuni denetimli serbestlik yükümlülükleri belirlenebilir. HAGB kararı verilen çocuk hakkında, durumuna uygun görülen bir veya birkaç m.5/A yönlendirme tedbiri denetimli serbestlik tedbiri olarak uygulanır.
Başarı / ihlal	Denetim boyunca kasten yeni suç işlenmez ve yükümlülüklere uyulursa hüküm kaldırılıp dava düşürülür. Yeni kasıtlı suç veya yükümlülük ihlali açıklama sürecini doğurabilir; m.231/11 koşulları ayrıca uygulanır.
Birlikte uygulanamayan kurumlar	HAGB kararı verilen hükümde hapis ayrıca ertelenmez ve kısa süreli hapis seçenek yaptırıma çevrilmez. Müsadere HAGB’nin hukuki sonuç doğurmama kuralının dışındadır.
Yasaklar	CMK m.231/14: işkence ve eziyet; kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlediği, Anayasa m.17 kapsamında kötü muamele sayılabilen suçlar. Suçun özel kanunundaki yasaklar da korunur.

Koşul / konu	Genel kural ve uygulamadaki anlamı
Başvuru yolu	Güncel HAGB kararında, CMK m.272/3 kesinlik sınırları saklı kalmak üzere istinaf; bölge adliye mahkemesi kararında m.286 koşullarıyla temyiz. Açıklanan/yeni kurulan hüküm için m.231/11'de sınırlı itiraz vardır. Eski kararlar geçiş kurallarına tabidir.

CMK m.231 değişikliği 31.07.2026; ilgili yeni çocuk hükümleri 18.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Daha eski HAGB kararlarının kanun yolu ve hukuki etkisi karar tarihine göre belirlenir.

Dayanak: [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7]

Hapis cezasının ertelenmesi

Erteleme bir mahkûmiyettir. Ceza ortadan kaldırılmaz; şartlara uygun denetim sonunda infaz edilmiş sayılır. HAGB ile sicil ve hukuki sonuçları aynı değildir.

Koşul / konu	Türk Ceza Kanunu m.51
Süre sınırı	Sonuç hapis cezası iki yıl veya daha az olmalıdır. Fiil tarihinde 18 yaşını doldurmamış veya 65 yaşını bitirmiş kişi için sınır üç yıldır.
Önceki ceza	Daha önce kasıtlı bir suçtan üç aydan fazla hapis cezasına mahkûm olmama koşulu vardır. HAGB'deki önceki mahkûmiyet şartıyla aynı eşik değildir.
Pişmanlık ve tekrar suç işlememe	Yargılama sürecindeki pişmanlık nedeniyle tekrar suç işlemeyeceği kanaati gerekir; salt cezanın düşük olması yeterli değildir.
Zarar ve denetim	Zararın tamamen giderilmesi koşulu konulabilir. Denetim bir–üç yıl arasındadır ve alt sınırı hükmolunan hapis süresinden az olamaz.
Sonuç	Koşullara uygun/iyi hâlli geçirilen denetim sonunda ceza infaz edilmiş sayılır. Kasıtlı suç veya uyarıya rağmen yükümlülük ihlalinde cezanın kısmen/tamamen kurumda infazı kararlaştırılabilir.
Özel yasak	Sağlık veya eğitim çalışanına karşı görev bağlantılı bazı suçlar gibi özel düzenleme bulunan hâllerde erteleme yasak olabilir. Suç sayfasındaki özel açıklama genel tablodan önce uygulanır.

Dayanak: [Ortak 1]

Adlî para cezası ve diğer seçenek yaptırımlar

Kanunda doğrudan seçenek olarak yazılan adlî para cezası ile hükmedilen hapsin sonradan para cezasına çevrilmesi farklı işlemlerdir.

Durum	Türk Ceza Kanunu m.49–52 bakımından sonuç
Genel seçenek yaptırım eşiği	Bir yıl veya daha az süreli hapis kısa sürelidir. Kişilik, sosyal/ekonomik durum, pişmanlık ve suç özellikleri gözetilerek m.50'deki yaptırımlara çevrilebilir.
Zorunlu çevirme	Daha önce hapse mahkûm edilmemiş olmak koşuluyla 30 gün ve daha az hapis; ayrıca fiil tarihinde 18 yaşını doldurmamış veya 65 yaşını bitirmiş kişi için bir yıl veya daha az hapis seçenek yaptırıma çevrilir. Özel kanuni istisnalar saklıdır.

Durum	Türk Ceza Kanunu m.49–52 bakımından sonuç
Taksirli suç	Bilinçli taksir dışındaki taksirli suçta uzun süreli hapis de diğer koşullarla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş istisna yoktur; kısa süreli cezanın genel koşulları farklı değerlendirilir.
Kanunda hapis veya para cezası yazıyorsa	Mahkeme seçimlik yaptırımlardan hapsi seçmişse, bu hapis m.50/2 gereği yeniden adlî para cezasına çevrilemez.
Diğer yaptırımlar	Zararın giderilmesi; meslek/sanat eğitimi; belirli yer veya etkinlik yasağı; koşullarıyla ehliyet/ruhsat geri alma veya meslek yasağı; gönüllülükle kamuya yararlı iş. Her yaptırımın kendi süresi ve koşulu vardır.
Para tutarı	Gün sayısı ile bir gün karşılığı miktar ayrı belirlenir. Güncel m.52/2 günlük 100–500 TL aralığı öngörür. Suç tarihindeki daha lehe düzenleme ayrıca karşılaştırılır; bugünkü tutar eski fiile otomatik taşınmaz.
Ödeme / ihlal	Mahkeme en çok bir yıl mehil veya en az dört taksit ve en çok iki yıl taksitlendirme belirleyebilir. Para cezasının infazı 5275 m.106; seçenek tedbirin ihlali m.50/6–7 kapsamında farklı sonuç doğurur.

Dayanak: [Ortak 1], [Ortak 3]

Süreler ve zamanaşımı

Karar türüne göre başvuru süresi

Aşağıdaki tablo güncel olağan süreleri gösterir. İstinaf/temyizin açık olup olmadığı süre hesabından önce belirlenir. Hükümdeki kanun yolu bildirimi, tebligat belgesi ve karar tarihi birlikte saklanmalıdır.

Karar / başvuru	Süre ve başlangıç	Başvuru yeri / dayanak
Kovuşturmaya yer olmadığı kararı	Tebliğden itibaren iki hafta. Suçtan zarar görenin başvurusudur.	Yetkili sulh ceza hâkimliği; CMK m.173. Dilekçede iddianameyi gerektiren olay ve deliller gösterilir.
Tutuklama, adli kontrol veya itiraza tabi hâkim kararı	Özel hüküm yoksa CMK m.35’e göre öğrenmeden itibaren iki hafta. Tahliye istemi ayrıca her aşamada yapılabilir.	Kararı veren mercie; yetkili itiraz merciine gönderilir. CMK m.104, 111, 267–268.
İlk derece mahkemesinin istinafa açık hükmü	Gerekçeli hükmün tebliğinden itibaren iki hafta.	Hükmü veren mahkemeye; CMK m.272–273. On beş yıl ve üzeri hapis hükümlerinin resen incelenmesi başvuru nedenlerini açıklama ihtiyacını ortadan kaldırmaz.
Temyize açık bölge adliye mahkemesi kararı	Gerekçeli hükmün tebliğinden itibaren iki hafta.	Hükmü veren mahkemeye; CMK m.286, 291–294. Temyiz nedenleri başvuruda gösterilir; her istinaf kararı temyize açık değildir.
Güncel HAGB kararı	İstinafa açık ise gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta.	CMK m.231/12, 272–273. Kanundaki kesinlik ve ilk derece sıfatıyla verilen karar istisnaları saklıdır.

Karar / başvuru	Süre ve başlangıç	Başvuru yeri / dayanak
HAGB sonrasında açıklanan veya yeni kurulan hüküm	İtiraz için genel iki haftalık süre; öğrenme/tebliğ ve m.35 dikkate alınır.	CMK m.231/11 ve 268; inceleme m.231/11 koşullarıyla sınırlıdır.
Seri muhakeme hükmü	Genel itiraz süresi iki hafta.	CMK m.250/14, 268; inceleme m.250/3 ve 9 koşullarıyla sınırlıdır.
Basit yargılama hükmü	Genel itiraz süresi iki hafta; kararın usulüne uygun öğrenilmesi/tebliği esas alınır.	CMK m.252, 268. Esasa itirazda genel yargılamaya geçilir; sanığın itirazı 1/4 indirimin korunması bakımından sonuç doğurabilir.
İnfaz işlemi veya kurum faaliyetine şikâyet	Öğrenmeden itibaren 15 gün; her hâlde işlem/faaliyetten itibaren 30 gün.	İnfaz hâkimliği; 4675 m.5. Başvuru infazı kendiliğinden durdurmaz.
İnfaz hâkimliği kararı	Tebliğden itibaren iki hafta.	İnfaz hâkimliğinin yargı çevresindeki ağır ceza mahkemesi; 4675 m.6.
Kusursuz kaçırılan usul süresi için eski hâle getirme	Engelin kalkmasından itibaren iki hafta.	İşlemi yapacak mahkemeye; CMK m.40–41. Kusursuzluk olguları açıklanır ve kaçırılan işlem dilekçeyle birlikte yapılır.

Genel kanun yolu süreleri bakımından 01.06.2024 ve sonrasında verilen kararlar esas alınmıştır. Eski hâle getirmedeki iki haftalık süre için farklı ölçüt uygulanır: CMK geçici m.6/1-a uyarınca engelin 01.06.2024 veya sonrasında kalkmış olması gerekir. Önceki durumlar ilgili geçiş hükümlerine tabidir; HAGB satırlarında ayrıca 31.07.2026 değişikliği ve karar dönemi gözetilir.

Dayanak: [Ortak 2], [Ortak 5]

Şikâyet, dava zamanaşımı ve ceza zamanaşımı farklıdır

Altı aylık şikâyet süresi bütün suçlarda işlemez. Dava zamanaşımı soruşturma/yargılamayı, ceza zamanaşımı kesinleşmiş cezanın infazını ilgilendirir.

Başlık	Hesapta esas alınan
Şikâyet	Kanun şikâyet şartı arıyorsa fiilin ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay; dava zamanaşımı aşılmamalı. Şikâyete bağlı hakarette ayrıca fiilden itibaren iki yıllık üst sınır vardır. Özel kanundaki farklı süreler korunur.
Dava zamanaşımı	Ağırlaştırılmış müebbet: 30 yıl; müebbet: 25 yıl; 20 yıl veya üstü hapis gerektiren suç: 20 yıl; beş yıldan fazla ve 20 yıldan az: 15 yıl; en çok beş yıl hapis veya adlî para: sekiz yıl. Kanuni üst sınır ve mevcut delille desteklenen ağır nitelikli hâl esas alınır; hükmedilen ceza esas değildir.
Başlangıç	Tamamlanan suçta işlenme, teşebbüste son hareket, kesintisiz suçta kesinti, zincirlemede son fiil. Çocuğa karşı üstsoy veya hüküm/nüfuz sahibi kişinin suçunda m.66/6 özel başlangıcı vardır.
Durma ve kesilme	İzin veya bekletici sorun gibi sebepler durdurabilir. Savcı ifadesi/sorgu, tutuklama, iddianame veya mahkûmiyet gibi m.67'de sayılan işlemler kesebilir; kesilme nedeniyle uzama olağan sürenin en çok yarısıdır.

Başlık	Hesapta esas alınan
Çocuk bakımından süre	Fiil tarihinde 12–15 yaş grubunda olağan sürenin yarısı; 15–18 grubunda üçte ikisi uygulanır. Zamanaşımı yaş oranı ile TCK m.31 ceza indirimi ayrı kurallardır.
Ceza zamanaşımı	Kesinleşme/infazın kesilmesi ve kalan ceza esas alınır: ağırlaştırılmış müebbet 40; müebbet 30; 20 yıl veya üzeri hapis 24; beş yıldan fazla hapis 20; en çok beş yıl hapis ve adlî para 10 yıl. M.68–71 istisna ve kesilme kuralları uygulanır.
Zamanaşımı olmayan hâller	Soykırım ve insanlığa karşı suçlar gibi özel istisnalar ile TCK m.66/7 ve 68/3 koşulları, genel süre tablosunun önüne geçer. İlgili suç sayfasındaki özel kural okunmalıdır.

Dayanak: [Ortak 1]

Süre hesabında ilk kontrol edilecek belgeler

Kararın verildiği gün, gerekçeli kararın hazırlandığı gün, UYAP'ta görülme ve hukuken tebliğ edilmiş sayılma günü her zaman aynı değildir.

• CMK m.39 uyarınca günle belirlenen sürede tebligat günü hesaba katılmaz; hafta/ay/yıl süreleri kendi karşılık gününde biter. Son gün tatile rastlarsa ilk iş gününe uzama kuralı uygulanır.

• Tebligatın muhatabı, vekile/müdafie tebliğin etkisi, tebligat usulsüzlüğü ve öğrenme iddiası tebligat belgesi üzerinden değerlendirilir. Elektronik tebligatta sisteme ulaşma ile tebliğ edilmiş sayılma tarihi ayrıdır.

• Tutuklu/hükümlü başvurularında CMK m.263 gereği kurum müdürüne beyan veya dilekçe verilmesi yolu vardır. Başvuru alındısını ve tarihini saklayın.

• Süreyi kaçırmadan gerekli başvuruyu yapmak ile başvurunun esas yönünden yeterli gerekçeyle hazırlanması ayrı sorumluluklardır. Özellikle temyizde nedenlerin başvuruda gösterilmesi kuralı gözetilmelidir.

Dayanak: [Ortak 2]

Cezanın infazı

Suç adı tek başına "yatar" hesabı vermez

İnfaz, kesinleşmiş hükmün türüne ve süresine uygulanır. Koşullu salıverilme tarihi, denetimli serbestliğe ayrılma ve hak ederek tahliye farklı tarihlerdir; hesapta aynı süre iki kez düşülmez.

Senaryo	Hangi kural uygulanır?
Genel süreli hapis rejimi	Özel istisna yoksa, iyi hâl şartıyla cezanın yarısı üzerinden koşullu salıverilme değerlendirmesi yapılır. Oran cezanın kendisini yarıya indirmez.
Özel 2/3 rejimi	TCK m.81–83'te süreli hapis; m.87/2-d; m.94–96; m.102/1, m.104/1 ve m.105; m.132–138; m.326–339 gibi 5275 m.107/2'de sayılan hâller. Çocukların cinsel suç/uyuşturucu/örgüt-terör hükümleri ayrıca sayılmıştır.
Özel 3/4 rejimi	Yetişkin failin m.102/2, m.103, m.104/2–3 ve m.188 suçlarından süreli hapsinde m.108/9; terör suçlarında ilgili özel kanun; ikinci tekerrürde m.108/3. Çocuklar için m.108/10 istisnası vardır.

Senaryo	Hangi kural uygulanır?
Müebbet / ağırlaştırılmış müebbet	Genel rejimde 24 / 30 yıl; örgüt, tekerrür, çocuğa karşı suç ve koşullu salıverilmenin yasak olduğu hâllerde farklı süreler/sonuçlar vardır. Müebbet ceza bir kesirle hesaplanmaz.
Çocuğa karşı öldürme — m.108/8	Çocuğa karşı öldürme nedeniyle müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet mahkûmiyetinde m.108/8 atfıyla 33 / 39 yıllık özel eşikler ayrıca değerlendirilir; tekerrür bulunmaması tek başına genel 24 / 30 yıl sonucunu doğurmaz.
İlk tekerrür	Hükümde uygulanan m.58 ve infaz m.108 uyarınca süreli hapiste kural 2/3; suçun oranı daha yüksekse o oran. Eklenen süre önceki en ağır cezayla sınırlıdır. Müebbet 33, ağırlaştırılmış müebbet 39 yıl rejimi ayrıca düzenlenir.
İkinci tekerrür	Süreli hapiste 3/4; m.108/2'deki önceki ceza ile sınırlama uygulanmaz. "İkinci tekerrürde koşullu salıverilme hiçbir şekilde yoktur" biçimindeki eski genelleme güncel m.108/3'e uygun değildir.
Birden fazla ilam	Her cezanın suç tarihi, türü ve infaz rejimi korunur. İnfaz amaçlı toplama ile m.107/3, 4 ve m.108 üst süreleri uygulanır; bütün toplamı tek orana çarpmak güvenilir değildir.
Tutukluluk ve diğer mahsup	TCK m.63 kapsamındaki özgürlüğü sınırlayan süreler cezadan indirilir. Her adli kontrol mahsup edilmez; konutu terk etmeme yükümlülüğünde her iki gün bir gün sayılır. Aynı tutukluluk başka ilamdan tekrar düşülemez.
İyi hâl ve koşullu salıverilme ihlali	Takvim süresini doldurmak tek başına tahliye kararı değildir. Kurum değerlendirmesi ve infaz hâkimi kararı gerekir. Geri alma hâlinde aynı hüküm yönünden yeniden koşullu salıverilme uygulanmaması gibi sonuçlar doğabilir.
Adlî para cezası	5275 m.106'nın ödeme, kamuya yararlı iş ve hapse çevirme kuralları ayrı uygulanır. Para cezasından çevrilen hapis için genel koşullu salıverilme kesri kullanılmaz; çocuklara verilen adlî para hapse çevrilmez.

Dayanak: [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2]

Denetimli serbestlik ve geçiş tarihleri

Denetimli serbestlik, cezanın kurum dışında infazına ilişkin şartlı bir usuldür. Suç tarihine bağlanan geçiş hükümleri ile açık kuruma ayrılma koşulları ayrı ayrı sağlanmalıdır.

Dönem / kural	Şart ve sınır
Genel m.105/A	Açık kurumda veya çocuk eğitimevinde bulunan, iyi hâlli ve koşullu salıverilmesine bir yıl veya daha az kalan hükümlü için talep ve infaz hâkimi kararı. Kanundaki özel kişi/durum hükümleri saklıdır.
04.06.2025 ve sonrasında işlenen suç	M.105/A değişikliği: koşullu salıverilme için kurumda geçirilmesi gereken sürenin en az 1/10'u, en az beş gün olmak üzere kurumda geçirilmelidir. Bu koşul geçici m.11 gereği daha önceki suçlara uygulanmaz.
30.03.2020 ve öncesi — geçici m.6/1	İstisna suçlar dışındaki hâllerde bir yıllık süre üç yıl olur. Öldürme, kanunda belirtilen yakınlara/savunmasız kişilere yaralama, m.87/2-d, işkence/eziyet, cinsel suçlar, özel hayat, uyuşturucu ticareti, belirli devlete karşı suçlar ve terör istisnaları vardır.

Dönem / kural	Şart ve sınır
31.07.2023 ve öncesi — geçici m.10/6	Kapsamdaki suçlarda kapalıdan açığa üç yıl erken ayrılma ve en az üç ay açık kurumda kalmak şartıyla denetimli serbestlikten üç yıl erken yararlanma imkânı. Kapalıda toplam ceza 10 yıldan azsa bir ay, 10 yıl ve üzeriyse üç ay ve diğer koşullar aranır.
Geçici m.10/6 istisnaları	M.82/1-d,e,f; deprem nedeniyle bina/yapı yıkılması, çökmesi veya hasarı sonucu öldürme; m.102–103 ve m.104/2–3; kanunda sayılan devlete karşı suçlar; terör ve örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar. Bu liste geçici m.6'nın listesiyle aynı değildir.
28.06.2014 öncesi bazı cinsel suçlar / uyuşturucu	Geçici m.9/4 kapsamındaki suçlar için süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme kuralı vardır. Bugünkü 3/4 oranı eski suç tarihine denetimsiz uygulanmaz.
Yaş, ağır hastalık, engellilik, gebelik ve küçük çocuk	5275 m.16, 16/A, 17, 105/A ve 110'da infazın ertelenmesi, özel infaz usulü veya farklı denetimli serbestlik koşulları düzenlenir. Bunlar suç/ceza türü, rapor ve kişi koşulları arar; salt yaş veya gebelik tek başına genel tahliye kuralı değildir.

Geçiş düzenlemeleri alternatif ve özel koşullarıyla okunur. Süreler mekanik biçimde üst üste eklenmez; kapsam dışı hâl varsa o geçiş kuralı uygulanmaz.

Dayanak: [Ortak 3]

Hesap mantığına ilişkin sınırlı örnek

Örnek varsayımı: yetişkin, tek ilam, üç yıl kesinleşmiş süreli hapis, genel 1/2 rejim, tekerrür/özel suç istisnası yok ve üç ay mahsup edilebilir tutukluluk var. Bu örnek seçilen suçun mutlaka üç yıl ceza aldığı anlamına gelmez.

Aşama	Örnekteki sonuç
Koşullu salıverilme eşiği	Üç yıllık cezanın 1/2'si: 18 ay. Bu eşik hâkim kararı ve iyi hâl koşullarına bağlıdır.
Mahsup	Mahsuba uygun üç ayın hesaba katılmasıyla, aynı süre başka yerde tekrar düşülmemek üzere kalan infaz ihtiyacı değerlendirilir. Tutukluluk mahsubu sonuç cezayı yeniden indiren bir takdiri indirim değildir.
Kurumdan ayrılma	18 ayın tamamının yeni baştan kapalı cezaevinde geçirilmesi gerektiği söylenemez. Denetimli serbestlik, açık kurum ve varsa geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.
Kesin tarih	Başlangıç günü, hüküm ve ilamlar, giriş/çıkışlar, tekerrür kararı, mahsup belgeleri, iyi hâl ve uygulanabilir özel hükümler olmadan takvim üzerinde kesin tahliye tarihi verilmez.

Dayanak: [Ortak 3], [Ortak 1]

7595 sayılı Kanun: belirli örgüt bağlantılı dosyalarda şartlı özel rejim

Bu hüküm her suç veya her örgüt için genel bir erteleme değildir. Yalnız m.1'de belirtilen PKK/KCK bağlantılı kapsam ve ayrıca aranan uygulama koşulları birlikte varsa değerlendirilir. Kanunun 18.08.2026 tarihinde yayımlanması, altı aylık başvuru süresini tek başına başlatmaz.

Kontrol	Kural ve uygulama sınırı
Başlatıcı olay ve başvuru	Örgütün fiilî varlığının sona erdiği ve silah tesliminin güvenlik kurumlarınca tespitinin teyidine ilişkin MGK kararının Resmî Gazete'de yayımlanması aranır. Bu yayımı izleyen altı ay içinde, bulunulan yerdeki Cumhuriyet başsavcılığına veya Kurulun görev verdiği kuruma yazılı yararlanma bildirimi gerekir. Kararın künyesi ve başlangıç tarihi dosyada ayrıca doğrulanmalıdır.
Kapsam ve istisna	Örgütü kurma/yönetme, üyelik, bilerek yardım, propaganda, bu örgütün faaliyeti kapsamında işlenen suçlar ve bu örgüt lehine 6415 kapsamındaki suçlar. Örgüt faaliyeti çerçevesindeki kasten öldürme ile 01.06.2005 öncesi işlenen müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet gerektiren suçlar, m.3 ve m.6'daki ertelemenin dışındadır.
Soruşturma ve kovuşturma	Kanuni üst sınırı 15 yıl veya daha az olan kapsam içi suçlarda beş yıl; 15 yıldan fazla, müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet gerektirenlerde on yıl erteleme. Dava zamanaşımı işlemez. Savcı kararına sulh ceza hâkimliğinde, mahkemenin kovuşturmayı erteleme kararına itiraz yoluyla iki hafta içinde başvurulabilir. Başlatıcı karar öncesi fiil için sonradan açılan soruşturmada Kurul izni aranır.
Tutuklama, adli kontrol ve kanun yolu	Tedbirler yetkili yargı merciince değerlendirilir; kaldırma, koşulların bulunmasına bağlıdır. Her dosyada kendiliğinden tahliye sonucu doğmaz. Erteleme verilecek suçların istinaf/temyizdeki dosyaları için m.4'te bozma düzenlenmiştir.
Kesinleşmiş cezanın infazı	Kapsama giren toplam hapis 15 yıl veya daha azsa beş; daha fazlaysa veya müebbet/ağırlaştırılmış müebbetse on yıl, infaz hâkimi kararıyla ertelenir. Ceza zamanaşımı işlemez; müsadere uygulanır. İnfaz hâkimi kararına itiraz mümkündür; 4675 m.6'daki usul ve iki haftalık süre ayrıca okunur.
Erteleme süresindeki sonuç	Bu sürede terör suçu işlenmesi ertelemenin kaldırılmasına ve süreç/infazın devamına yol açar. Süre suç işlenmeksizin geçerse soruşturmada kovuşturmaya yer olmadığı, kovuşturmada düşme; infazda cezanın infaz edilmiş sayılması sonucu düzenlenmiştir. Hak yoksunluklarının kaldırılması kendiliğinden gerçekleşmez: Kurulun talebi ve yetkili yargı merciinin kararı gerekir; mahkûmiyetler için beş yıllık ertelemede iki, on yıllık ertelemede üç yıl geçmesi koşulu vardır.

Kanun metninin yürürlük tarihi doğrulanmıştır. Uygulamayı başlatan MGK kararının Resmî Gazete künyesi bu rehberde teyit edilmiş bir olay tarihi olarak kaydedilmemiştir. Bu nedenle kişiye uygulanmış erteleme, başlamış başvuru süresi veya kesin tahliye tarihi varsayılmaz.

Dayanak: [Ortak 8], [Ortak 5]

Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yaş küçüklüğü ve kusur: ceza ile infazı ayırın

Yaş, suçun işlendiği tarihe göre belirlenir. Çocuk failin ceza sorumluluğu, mahkemesi ve infaz rejimi yetişkin varsayımından ayrı tutulur.

Durum	Genel hüküm / sınır
12 yaşını doldurmamış kişi	TCK m.31/1 gereği ceza sorumluluğu ve ceza kovuşturması yoktur; çocuklara özgü güvenlik/koruma tedbirleri gündeme gelir.

Durum	Genel hüküm / sınır
12–15 yaş	Fiilin anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneği değerlendirilir. Yetenek yoksa ceza sorumluluğu yoktur; varsa m.31/2 ceza kuralları uygulanır. Sosyal inceleme ve uzman değerlendirmeleri önemlidir.
15–18 yaş	M.31/3 genel indirimi ve suç özelindeki m.31/4 istisnası birlikte değerlendirilir. Yetişkin ceza aralığı çocuğa doğrudan uygulanmaz.
18.08.2026 tarihli yeni istisna	M.81–82 ve m.87/2,4 bakımından m.31/4'teki kusurun ağırlığı, amaç/saik, işleniş biçimi ve önceki kasıtlı hapis mahkûmiyeti ölçütleriyle, 15–18 yaş indirimi uygulanmayabilir; ceza sorumluluğu bulunan 12–15 yaş grubuna m.31/3 rejimi uygulanabilir. Bu otomatik bir yaş kuralı değildir. Eski fiillerde lehe kanun karşılaştırması gerekir.
Akıl hastalığı	M.32 uyarınca algılama/yönlendirme yeteneğine etkisi ceza sorumluluğunu kaldırabilir veya azaltabilir; hastalık adı tek başına yeterli değildir. Sağlık kuruluna dayalı değerlendirme ve güvenlik tedbiri ayrı konulardır.
İnfazda gün sayımı	M.107/5 genel olarak 15 yaşına kadar kurumda geçen bir günü iki gün sayar; m.81–83,102–103,188,220 istisnadır. TCK m.31/4 listesiyle aynı değildir. 30.03.2020 ve öncesi suçlarda geçici m.6/4 özel hesabı ayrıca vardır.

Dayanak: [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

Sıfata ve aşamaya göre haklar

Aşamaya ve sıfata göre haklar

Suç isnadı mahkûmiyet değildir. Savunma hakkı ile mağdurun korunma ve katılma hakları aynı dosyada birlikte gözetilir.

Sıfat / aşama	Kullanılabilecek temel hak ve dikkat noktası
Şüpheli — ifade ve sorgu	İsnadı öğrenme, susma, müdafi seçme ve yardımından yararlanma, lehe delillerin toplanmasını isteme; zorunlu müdafilik koşullarında istem aranmadan görevlendirme. İfade tutanağının içeriğini kontrol etme. CMK m.147–150.
Yakalanan / tutuklanan	Yakalama ve gözaltı işlemlerine başvuru; tutuklamaya itiraz, tahliye ve adli kontrol istemi; yakınlara bildirim, müdafiyle görüşme. Çocuk ve özel koruma hâllerinin ek güvenceleri vardır.
Mağdur — soruşturma	Delil toplanmasını isteme, kanuni sınırlarla belge/dosya örneği, koşullarıyla vekil görevlendirilmesi, takipsizliğe itiraz. Cinsel suç/çocuk/özel ihtiyaç hâllerinde m.236 koruyucu dinleme usulleri.
Mağdur / suçtan zarar gören — duruşma	Duruşmadan haberdar edilme; kamu davasına katılma istemi, tanık/delil istemi, koşullarıyla vekil ve kanun yolu. Şikâyetçi olmak ile katılan sıfatı aynı işlem değildir.
Tanık	Doğru beyanda bulunma yükümlülüğü; m.45–48'deki yakınlık, meslek sırrı veya kendisini/yakınlarını ceza soruşturmasına uğratabilecek hususlarda çekinme güvenceleri. Her tanık için genel susma hakkı bulunduğu söylenemez.

Sıfat / aşama	Kullanılabilecek temel hak ve dikkat noktası
Yakın / aile üyesi	Yakın sıfatı her başvuruda otomatik taraf yetkisi doğurmaz. Kanuni temsil, ölen mağdurun hakları, tutuklu/hükümlü başvurusu ve CMK m.262 ve 4675 sayılı Kanun m.5 gibi özel yetkiler birbirinden ayrılır.
Hüküm ve kesinleşme	Gerekçeli kararı ve kanun yolu bildirimini edinme, uygun kanun yoluna süresinde başvurma; kesinleşme sonrasında infaz hesabı ve işlemine yetkili mercide başvurma.

Dayanak: [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

Ortak bölümün resmî kaynakları

[Ortak 1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu — genel hükümler · m.7, 21–22, 25–32, 35–44, 49–55, 58, 61–75
Resmî kaynağı aç

[Ortak 2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu — süreç, haklar ve kanun yolları · m.35, 39–42, 45–48, 91, 100–112, 147–156, 172–173, 223, 231, 234–239, 250–253, 260–268, 272–273, 286, 291–294; geçici m.6
Resmî kaynağı aç

[Ortak 3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m.4, 16–17, 89, 98–101, 105/A, 106–110; geçici m.6, 9, 10, 11
Resmî kaynağı aç

[Ortak 4] 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu · m.4–5/A, 15–23, 31–35
Resmî kaynağı aç

[Ortak 5] 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu · m.4–6
Resmî kaynağı aç

[Ortak 6] 7589 sayılı Kanun — HAGB düzenlemesi · m.15, 26; CMK m.231
Resmî kaynağı aç

[Ortak 7] 7593 sayılı Kanun — çocuklara ilişkin ceza ve infaz değişiklikleri · m.2, 6–7, 12; yürürlük hükmü
Resmî kaynağı aç

[Ortak 8] 7595 sayılı Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun · m.1, 3–7, 9 ve 11
Resmî kaynağı aç

Soykırım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Soykırım: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Ağırlaştırılmış müebbet
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Müebbet rejimi; hâle göre
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 76 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Soykırım; milli, etnik, ırki veya dini bir grubun tamamını ya da bir bölümünü yok etme amacıyla, bir plan uygulanarak kanunda sayılan beş tür eylemden birinin grup üyelerine karşı işlenmesidir. Tek başına çok sayıda kişinin ölümü veya ağır ayrımcılık, özel yok etme amacı ve plan kanıtlanmadan bu suçun bütün unsurlarını göstermez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan yaşamı ve beden/ruh bütünlüğünün yanında, kanunda tanımlanan grubun varlığını sürdürebilmesi korunur. Siyasal veya felsefi gruplar m. 76 listesinden kendiliğinden türetilmez; m. 77’nin farklı koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail için kamu görevlisi veya örgüt yöneticisi olma şartı yoktur. Mağdur, milli, etnik, ırki veya dini grubun üyesidir; grup bağlantısı ve fiilin bu nedenle seçilmesi somutlaştırılır. Tüzel kişiye hapis verilmez; m. 76/3 uyarınca güvenlik tedbiri gündeme gelir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Korunan grubun kimliği, saldırıya maruz kalan üyeler ve failin hedeflediği kapsam belirlenir.

• Planın varlığı ve fiilin planın icrası içindeki yeri; emir, haberleşme, örgütlenme ve olay örüntüsü gibi hukuka uygun delillerle araştırılır.

• Öldürme ve ağır zarar sonuçları adli tıp ve mağdur bazında tespit edilir. Yaşam koşulları, doğum önleme ve çocuk nakli bentlerinde her bendin kendi fiil ve amaç ilişkisi gösterilir.

• Her mağdur için failin katkısı, nedensellik ve isnat ayrı kurulur; kurumda bulunmak veya bir gruba mensup olmak tek başına sorumluluk değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Genel kast yanında grubun tamamen veya kısmen yok edilmesi özel amacı gerekir. Başka bir siyasi amaç veya nefret söylemi, bu özel amacın yerine otomatik geçirilmez; sözler, hazırlık ve uygulama birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Soykırım oluşturan bir emir hukuka uygunluk sağlamaz; konusu suç olan emir yerine getirilemez. Mağdurun rızası, grubun yok edilmesine yönelik yaşam/beden müdahalesini meşrulaştırmaz. Failin yaşı, algılama yeteneği, hata ve zorlanma iddiaları kişisel olarak ele alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle icraya başlanıp elde olmayan nedenle tamamlanamayan hâllerde teşebbüs; ortak icra, azmettirme ve yardımda somut katkı değerlendirilir. M. 76/2, öldürme ve yaralamada mağdur sayısınca gerçek içtima öngörür. Örgüt kurma/yönetme/üyelik m. 78’in ayrı koşullarıyla ilişkilendirilir; tek toplu ceza hesabı yapılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 76/1-a	Grup üyesini kasten öldürme: m. 76/2 gereğince ağırlaştırılmış müebbet; mağdur sayısınca gerçek içtima.
m. 76/1-b	Bedensel veya ruhsal bütünlüğe ağır zarar: ağırlaştırılmış müebbet; hafif zarar yeterli değildir. Yaralama mağdurları ayrı değerlendirilir.
m. 76/1-c	Grubu yok oluşa götürecek koşullarda yaşamaya zorlama: ağırlaştırılmış müebbet; koşulların niteliği ve yok etme amacı somutlaştırılır.
m. 76/1-d	Grup içinde doğumları engelleme tedbirleri: ağırlaştırılmış müebbet; tedbir, grup ve amaç bağlantısı aranır.
m. 76/1-e	Grubun çocuklarını başka gruba zorla nakletme: ağırlaştırılmış müebbet; çocuk, grup ve zorlama unsurları ayrılır.
m. 76/3–4	Tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri; zamanaşımı işlemez. Bunlar yeni suç sayısı oluşturmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; altı aylık şikâyet süresi veya vazgeçme davayı düşürme koşulu değildir. Fiilin yurt dışında işlenmesi bakımından m. 13/1-a ve 13/2–3 uyarınca Türk kanunlarının uygulanması ile Adalet Bakanının talebi şartı ayrıca ele alınır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. Mağdurla yapılacak özel anlaşma kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk fail, bağlantı, yabancı ülkede işlenme ve yetki ayrı inceleme gerektirir; yer ve tarih belirlenmeden yalnız mağdurun Türkiye’de bulunmasıyla yetki sonucuna varılmaz.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 76/4 gereğince bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez. Bu özel kural, itiraz/istinaf/temyiz için verilen tebligata bağlı süreleri kaldırmaz. Başka bir suç vasfına dönüşürse o vasfın zamanaşımı ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış suça ağırlaştırılmış müebbet öngörüldüğünden olağan HAGB, kısa hapis seçenek yaptırımı ve hapis ertelemesi uygulanmaz. Teşebbüs, yaş ve kusurluluk gibi kanuni sebepler varsa sonuç ceza somut sırayla belirlenir; toplu af veya otomatik indirim varmış gibi sunulmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Tek ağırlaştırılmış müebbet için genel koşullu salıverilme eşiği 30 yıldır; suçun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde m. 107/4'teki 36 yıl gündeme gelir. Çocuğa karşı suçtan ağırlaştırılmış müebbet bakımından m. 108/8 gereğince 39 yıl uygulanır. Birden çok hüküm, tekerrür ve terör bağlantısı ayrıca değerlendirilir; bütün soykırım dosyalarına tek tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdurun tercüman, güvenli beyan, korunma ve koşullarıyla vekil/katılma hakları birlikte ele alınır.

• Yabancı olmak veya düzensiz göç statüsü, suç mağdurunun ceza muhakemesi haklarını kendiliğinden ortadan kaldırmaz; idari statü süreci ayrı izlenir.

• Şüpheli/sanık kendi kişisel katkısına ilişkin isnadı öğrenebilir; müdafi, susma, tercüman ve lehe delil isteme haklarını kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mağdur/olay listesi, yer ve tarih, grup bağlantısı ve fiilin türünü ayrı satırlarda çıkarın.

• Plan, emir zinciri ve kişisel katkıya ilişkin asıl kayıtları, çeviri ihtiyacını ve muhafaza zincirini belirleyin.

• Adli tıp kayıtları, kayıp/ölüm belgeleri, tanıkların güvenliği ve yurt dışı delil yardımını birlikte planlayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 76/1-a

Grup üyesini kasten öldürme: m. 76/2 gereğince ağırlaştırılmış müebbet; mağdur sayısınca gerçek içtima.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Grup üyesini kasten öldürme: m. 76/2 gereğince ağırlaştırılmış müebbet; mağdur sayısınca gerçek içtima.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 76/1-a	Grup üyesini kasten öldürme: m. 76/2 gereğince ağırlaştırılmış müebbet; mağdur sayısınca gerçek içtima.

Dayanak: [1]

m. 76/1-b

Bedensel veya ruhsal bütünlüğe ağır zarar: ağırlaştırılmış müebbet; hafif zarar yeterli değildir. Yaralama mağdurları ayrı değerlendirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Bedensel veya ruhsal bütünlüğe ağır zarar: ağırlaştırılmış müebbet; hafif zarar yeterli değildir. Yaralama mağdurları ayrı değerlendirilir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 76/1-b	Bedensel veya ruhsal bütünlüğe ağır zarar: ağırlaştırılmış müebbet; hafif zarar yeterli değildir. Yaralama mağdurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

m. 76/1-c

Grubu yok oluşa götürecek koşullarda yaşamaya zorlama: ağırlaştırılmış müebbet; koşulların niteliği ve yok etme amacı somutlaştırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Grubu yok oluşa götürecek koşullarda yaşamaya zorlama: ağırlaştırılmış müebbet; koşulların niteliği ve yok etme amacı somutlaştırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 76/1-c	Grubu yok oluşa götürecek koşullarda yaşamaya zorlama: ağırlaştırılmış müebbet; koşulların niteliği ve yok etme amacı somutlaştırılır.

Dayanak: [1]

m. 76/1-d

Grup içinde doğumları engelleme tedbirleri: ağırlaştırılmış müebbet; tedbir, grup ve amaç bağlantısı aranır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Grup içinde doğumları engelleme tedbirleri: ağırlaştırılmış müebbet; tedbir, grup ve amaç bağlantısı aranır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 76/1-d	Grup içinde doğumları engelleme tedbirleri: ağırlaştırılmış müebbet; tedbir, grup ve amaç bağlantısı aranır.

Dayanak: [1]

m. 76/1-e

Grubun çocuklarını başka gruba zorla nakletme: ağırlaştırılmış müebbet; çocuk, grup ve zorlama unsurları ayrılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Grubun çocuklarını başka gruba zorla nakletme: ağırlaştırılmış müebbet; çocuk, grup ve zorlama unsurları ayrılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 76/1-e	Grubun çocuklarını başka gruba zorla nakletme: ağırlaştırılmış müebbet; çocuk, grup ve zorlama unsurları ayrılır.

Dayanak: [1]

m. 76/3–4

Tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri; zamanaşımı işlemez. Bunlar yeni suç sayısı oluşturmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri; zamanaşımı işlemez. Bunlar yeni suç sayısı oluşturmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 76/3–4	Tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri; zamanaşımı işlemez. Bunlar yeni suç sayısı oluşturmaz.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 76; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnsanlığa Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

İnsanlığa karşı suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Öldürmede ağırlaştırılmış müebbet; diğer fiillerde en az 8 yıl
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Hâle ve örgüt bağlantısına göre
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 77 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İnsanlığa karşı suç; kanunda sayılan eylemlerin siyasal, felsefi, ırki veya dini saikle, toplumun bir kesimine karşı plan doğrultusunda sistemli biçimde işlenmesidir. Bireysel öldürme, yaralama veya cinsel suçtan ayıran unsur, fiilin bu planlı ve sistemli saldırı bağlamına bağlanmasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yaşam, beden/ruh bütünlüğü, özgürlük ve cinsel dokunulmazlık ile toplum kesimlerinin insan onuruna uygun yaşaması korunur. M. 76’daki grubu yok etme amacı burada ayrı bir zorunlu unsur olarak aranmaz.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; kamu görevlisi olma şartı bulunmaz. Mağdurlar hedef alınan toplum kesimine mensup kişilerdir. Gerçek kişi failin katkısı ayrıca saptanır; tüzel kişi bakımından m. 77/3 güvenlik tedbiri söz konusudur.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Siyasal, felsefi, ırki veya dini saiki gösteren veriler belirlenir; sayılan saiklerin dışına kıyasla yeni kategori eklenmez.

• Toplum kesimi, plan ve sistemlilik; olayların zamanı, tekrar biçimi, görev dağılımı ve hedef seçimiyle somutlaştırılır.

• Bentteki öldürme, yaralama, özgürlük kısıtlama, deney veya cinsel eylemin kendi maddi koşulları ayrıca kanıtlanır.

• Tekil failin hangi eylemi gerçekleştirdiği ve bu eylemin planla bağlantısı, genel siyasi değerlendirmeden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Fail kanuni eylemi bilerek ve isteyerek işler; maddede sayılan saik ve plan/sistemlilik bağlantısı da somut delille ortaya konulur. Sırf bir kurum veya grubun mensubu olmak bütün fiillerin kastını kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Suç oluşturan emir veya kamu düzeni iddiası işkence, köleleştirme ya da cinsel saldırıyı hukuka uygun kılmaz. Kusurluluk ve kişisel sorumluluk her fail için ayrı incelenir; mağdur grubun toplu rızası varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 77/2 öldürme ve yaralamada mağdur sayısınca gerçek içtima öngörür. Diğer bentler, birden fazla fiil ve aynı fiilin başka suçu oluşturması bakımından m. 42–44 ve özel hükümlerle birlikte değerlendirilir. M. 78 örgüt suçuyla bağlantı, ayrıca örgütsel yapı ve amaç ispatını gerektirir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 77/1-a	Planlı/sistemli bağlamda kasten öldürme: ağırlaştırılmış müebbet; her mağdur ayrı.
m. 77/1-b	Kasten yaralama: en az 8 yıl hapis; her mağdur için gerçek içtima.
m. 77/1-c	İşkence, eziyet veya köleleştirme: en az 8 yıl; üç seçimlik davranışın koşulları ayrıdır.
m. 77/1-d	Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma: en az 8 yıl.
m. 77/1-e	Bilimsel deneylere tabi kılma: en az 8 yıl; hukuka uygun araştırma koşullarıyla karıştırılmaz.
m. 77/1-f	Cinsel saldırı veya çocukların cinsel istismarı: en az 8 yıl; yaş, rıza ve fiil türü ayrıca saptanır.
m. 77/1-g, h	Zorla hamile bırakma / zorla fuhşa sevk: her bir seçimlik tür için en az 8 yıl.
m. 77/2–4	Süreli hapiste aksi özel sınır bulunmadığı ölçüde m. 49; tüzel kişi güvenlik tedbiri ve zamanaşımının işlememesi.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Dayanak eylemin başka koşullarda şikâyete bağlı olabilmesi, m. 77'yi şikâyete bağlı hâle getirmez. Yurt dışı fiillerde m. 13/1-a, 13/2–3 talep ve yargılama hükümleri gözetilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. Planlı saldırı bağlamından ayrı kalan bir fiile başka suç vasfı verilirse o suçun usulü yeniden belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkinler bakımından Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; öldürme ağırlaştırılmış müebbet, diğer fiiller alt sınırı sekiz olan ve m. 49 ile değerlendirilen süreli hapis gerektirir. Birleştirme, çocuk fail ve uluslararası yetki ayrıca ele alınır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 77/4 gereğince zamanaşımı işlemez. Bu durum başvuru ve kanun yolu sürelerini ortadan kaldırmaz. Plan/sistemlilik ispatlanmayıp fiil başka suç olarak vasıflandırılırsa o suçun zamanaşımı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış öldürmede ağırlaştırılmış müebbet, diğer bentlerde en az sekiz yıl öngörüldüğünden yalnız olağan takdiri indirimle HAGB/erteleme eşiğine inilmez. Teşebbüs, yaş ve kusurluluk indirimi varsa somut sonuç yeniden hesaplanır; işkence/eziyet veya kamu görevlisinin kötü muamelesinde CMK m. 231/14 ayrıca engeldir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

M. 77 adı m. 107/2’nin suç bazlı istisna listesinde ayrıca sayılmamıştır; süreli cezada genel 1/2 başlangıcı, örgüt faaliyeti varsa 2/3 rejimi ayrı değerlendirilir. Öldürme için ağırlaştırılmış müebbette genel 30, örgüt faaliyeti 36; çocuğa karşı suçtan ağırlaştırılmış müebbette m. 108/8 gereğince 39 yıl gündeme gelir. Aynı dosyadaki farklı hükümlerin infazı ayrı satırlarda kurulmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdurun tercüman, güvenli beyan, korunma ve koşullarıyla vekil/katılma hakları birlikte ele alınır.

• Yabancı olmak veya düzensiz göç statüsü, suç mağdurunun ceza muhakemesi haklarını kendiliğinden ortadan kaldırmaz; idari statü süreci ayrı izlenir.

• Şüpheli/sanık kendi kişisel katkısına ilişkin isnadı öğrenebilir; müdafi, susma, tercüman ve lehe delil isteme haklarını kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Toplum kesimi, saik, plan ve sistemliliğe ilişkin delilleri tekil suç fiillerinden ayrı dosyalayın.

• Her mağdur için fiil, fail katkısı, tarih, tıbbi/diğer zarar ve tanıkları belirleyin.

• Yurt dışı delil, tercüme, mağdur koruması ve birden çok dosyanın bağlantısını değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 77/1-a

Planlı/sistemli bağlamda kasten öldürme: ağırlaştırılmış müebbet; her mağdur ayrı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Planlı/sistemli bağlamda kasten öldürme: ağırlaştırılmış müebbet; her mağdur ayrı.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-a	Planlı/sistemli bağlamda kasten öldürme: ağırlaştırılmış müebbet; her mağdur ayrı.

Dayanak: [1]

m. 77/1-b

Kasten yaralama: en az 8 yıl hapis; her mağdur için gerçek içtima.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kasten yaralama: en az 8 yıl hapis; her mağdur için gerçek içtima.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-b	Kasten yaralama: en az 8 yıl hapis; her mağdur için gerçek içtima.

Dayanak: [1]

m. 77/1-c

İşkence, eziyet veya köleleştirme: en az 8 yıl; üç seçimlik davranışın koşulları ayrıdır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İşkence, eziyet veya köleleştirme: en az 8 yıl; üç seçimlik davranışın koşulları ayrıdır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-c	İşkence, eziyet veya köleleştirme: en az 8 yıl; üç seçimlik davranışın koşulları ayrıdır.

Dayanak: [1]

m. 77/1-d

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma: en az 8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma: en az 8 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-d	Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma: en az 8 yıl.

Dayanak: [1]

m. 77/1-e

Bilimsel deneylere tabi kılma: en az 8 yıl; hukuka uygun araştırma koşullarıyla karıştırılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Bilimsel deneylere tabi kılma: en az 8 yıl; hukuka uygun araştırma koşullarıyla karıştırılmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-e	Bilimsel deneylere tabi kılma: en az 8 yıl; hukuka uygun araştırma koşullarıyla karıştırılmaz.

Dayanak: [1]

m. 77/1-f

Cinsel saldırı veya çocukların cinsel istismarı: en az 8 yıl; yaş, rıza ve fiil türü ayrıca saptanır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Cinsel saldırı veya çocukların cinsel istismarı: en az 8 yıl; yaş, rıza ve fiil türü ayrıca saptanır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-f	Cinsel saldırı veya çocukların cinsel istismarı: en az 8 yıl; yaş, rıza ve fiil türü ayrıca saptanır.

Dayanak: [1]

m. 77/1-g, h

Zorla hamile bırakma / zorla fuhşa sevk: her bir seçimlik tür için en az 8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Zorla hamile bırakma / zorla fuhşa sevk: her bir seçimlik tür için en az 8 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/1-g, h	Zorla hamile bırakma / zorla fuhşa sevk: her bir seçimlik tür için en az 8 yıl.

Dayanak: [1]

m. 77/2–4

Süreli hapiste aksi özel sınır bulunmadığı ölçüde m. 49; tüzel kişi güvenlik tedbiri ve zamanaşımının işlememesi.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Süreli hapiste aksi özel sınır bulunmadığı ölçüde m. 49; tüzel kişi güvenlik tedbiri ve zamanaşımının işlememesi.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 77/2–4	Süreli hapiste aksi özel sınır bulunmadığı ölçüde m. 49; tüzel kişi güvenlik tedbiri ve zamanaşımının işlememesi.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 77; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Soykırım veya İnsanlığa Karşı Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Soykırım ve insanlığa karşı suçları işlemek amacıyla örgüt: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Kurma/yönetme 10–15; üyelik 5–10 yıl
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Rol ve bağlantıya göre
Koşullu salıverilme	Örgüt rejimi ayrıca kontrol edilir
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 78 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

M. 76 veya 77’deki suçları işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme veya böyle bir örgüte üye olmadır. Genel suç örgütü düzenlemesi m. 220 ile aynı başlık altında tekleştirilmez; burada amaçlanan suçlar özel olarak sınırlıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Soykırım ve insanlığa karşı suçların örgütlü hazırlığına karşı insan yaşamı, toplum kesimlerinin varlığı ve kamu güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurucu, yönetici ve üye rollerinin fiilî karşılığı belirlenir. Yakınlık, fikir benzerliği veya tek toplantıya katılım tek başına üyelik yerine geçmez. Tüzel kişiler için m. 78/2 güvenlik tedbiri söz konusudur.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Örgütsel yapı, süreklilik, görev dağılımı ve ortak amaç somutlaştırılır.

• Amaçlanan eylemin m. 76 veya 77 koşullarına neden uyduğu açıklanır; yalnız hukuka aykırı genel amaç yeterli değildir.

• Kurucu yapıyı oluşturan, yönetici faaliyeti yönlendiren, üye yapıya katılan rolüyle değerlendirilir.

• Her kişinin bağını gösteren kayıtlar, toplantılar, emirler ve eylem katkıları özgün hâliyle incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Örgütün m. 76–77 suçlarını işleme amacını bilerek kurma, yönetme veya katılma gerekir. Amaçtan habersiz ilişki, sırf toplumsal aidiyet veya hizmet verme otomatik üyelik değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Düşünce açıklama veya hukuka uygun örgütlenme hakkı, m. 76–77 suçlarını işlemeyi amaçlayan örgütün icrasına izin vermez; buna karşılık suç amacının ve örgütsel bağın kanıtlanmadığı yasal faaliyet cezalandırma nedeni yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Amaç suçun tamamlanmış olması örgüt suçunun her durumda ön şartı değildir; örgütün varlığı ve özel amacı belirlenir. İşlenen amaç suçlarda failin ayrıca hangi icra/iştirak katkısıyla sorumlu olduğu değerlendirilir. Örgütten ayrılma, m. 78'de açık bir etkin pişmanlık hükmü varmış gibi otomatik cezasızlık doğurmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 78/1 ilk cümle	Örgüt kurma veya yönetme: 10–15 yıl hapis. Kurucu ve yönetici fiilleri delille ayrılır.
m. 78/1 ikinci cümle	Örgüte üyelik: 5–10 yıl hapis. Üyelik bağının ispatı gerekir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 78/2–3	Tüzel kişilere güvenlik tedbiri; bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyetten vazgeçme üyelik veya yöneticilik soruşturmasını bitirmez. Yurt dışı örgüt faaliyeti bakımından TCK m. 13/1-a, 13/2–3 şartları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. Örgüt suçları ayrıca CMK m. 171/6 uyarınca kamu davasının açılmasının ertelenmesi dışında tutulur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kurma/yönetmede 15 yıllık üst sınır nedeniyle Ağır Ceza; bağımsız üyelik isnadında üst sınır tam 10 yıl olduğu için genel görev kuralında Asliye Ceza söz konusudur. Amaç suçla bağlantı ve birleştirme, terör veya başka özel görev kuralları mahkemeyi değiştirebilir; her m. 78 kaydı otomatik aynı mahkemeye yönlendirilmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 78/3 gereğince zamanaşımı işlemez. Örgüt ilişkisinin başladığı/sona erdiği tarih yine suçun zaman bakımından uygulanması ve lehe kanun karşılaştırması için önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış üyeliğin alt sınırı 5 yıl, kurma/yönetmenin 10 yıldır; yalnız m. 62 indirimiyle HAGB veya olağan erteleme sınırına inilmez. Yaş ve başka kanuni sebepler varsa somut sonuç ayrıca belirlenir. M. 220'ye özgü hükümler sırf başlık benzerliğinden otomatik aktarılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt kurma/yönetme veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar m. 107/4 gereğince yetişkinde süreli hapiste 2/3 rejimine tabidir; m. 78 üyeliği bakımından hükmün kapsamı ve örgüt rejimi birlikte kontrol edilir. Çocuklar için m. 107/2 ve 107/4 son cümlesindeki ayrı düzenleme; tekerrür/terör ve birden çok ilam ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdurun tercüman, güvenli beyan, korunma ve koşullarıyla vekil/katılma hakları birlikte ele alınır.

• Yabancı olmak veya düzensiz göç statüsü, suç mağdurunun ceza muhakemesi haklarını kendiliğinden ortadan kaldırmaz; idari statü süreci ayrı izlenir.

• Şüpheli/sanık kendi kişisel katkısına ilişkin isnadı öğrenebilir; müdafi, susma, tercüman ve lehe delil isteme haklarını kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnadın kuruculuk, yöneticilik veya üyelik olduğunu ve buna bağlanan kişisel fiilleri ayırın.

• Amaç suça ilişkin plan ile örgütsel bağ delillerini iki ayrı başlık altında toplayın.

• Yurt dışı işlemler, bağlantılı davalar, dijital kayıtların elde edilme yöntemi ve tutukluluk gerekçelerini inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 78/1 ilk cümle

Örgüt kurma veya yönetme: 10–15 yıl hapis. Kurucu ve yönetici fiilleri delille ayrılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Örgüt kurma veya yönetme: 10–15 yıl hapis. Kurucu ve yönetici fiilleri delille ayrılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 78/1 ilk cümle	Örgüt kurma veya yönetme: 10–15 yıl hapis. Kurucu ve yönetici fiilleri delille ayrılır.

Dayanak: [1]

m. 78/1 ikinci cümle

Örgüte üyelik: 5–10 yıl hapis. Üyelik bağının ispatı gerekir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Örgüte üyelik: 5–10 yıl hapis. Üyelik bağının ispatı gerekir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 78/1 ikinci cümle	Örgüte üyelik: 5–10 yıl hapis. Üyelik bağının ispatı gerekir.

Dayanak: [1]

m. 78/2–3

Tüzel kişilere güvenlik tedbiri; bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tüzel kişilere güvenlik tedbiri; bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 78/2–3	Tüzel kişilere güvenlik tedbiri; bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 78; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Göçmen Kaçakçılığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Göçmen kaçakçılığı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	5–8 yıl ve 1.000–10.000 gün adlî para; artırımlar var
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Genel görev Asliye Ceza
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgütlü hâlde 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 79 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [2]

02 / Kısa tanım

Doğrudan veya dolaylı maddi yarar sağlama amacıyla, yasal olmayan yollardan yabancının Türkiye’ye girişine veya burada kalmasına; Türk vatandaşı ya da yabancının yurt dışına çıkmasına imkân sağlamaktır. İnsanı sömürme amacı taşıyan m. 80’den ve sırf düzensiz göç statüsünden ayrılır.

Dayanak: [2]

03 / Korunan hukuki değer

Göç düzeni ile göçmenlerin yaşam, güvenlik ve onuru korunur. Göçmenin yabancı olması onu bu suçun otomatik faili yapmaz; taşıma/barındırma fiilindeki kişisel katkı ve menfaat amacı gösterilir.

Dayanak: [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail herkes olabilir. Ülkeye sokma/kalmasına imkân sağlama kolunda kişi yabancı; yurt dışına çıkarma kolunda Türk vatandaşı da olabilir. Şoför, ev sahibi veya tekne sahibinin sıfatı tek başına kastı ispatlamaz. Tüzel kişi faaliyeti varsa m. 79/4 güvenlik tedbiri uygulanabilir.

Dayanak: [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Giriş, kalış veya çıkış yönü ve hukuka aykırılığın hangi vize/sınır/ikamet olgusuna dayandığı belirlenir.

• Maddi yarar amacı; ödeme, vaat, para transferi ve yazışmalarla somutlaştırılır. Fiilen para kazanılması tek başına zorunlu sonuç değildir.

• Hayat tehlikesinde araç kapasitesi, hava/deniz koşulları ve emniyet; onur kırıcı muamelede taşıma/barınma koşulları ayrı kanıtlanır.

• Birlikte işleyen fail sayısı ile süreklilik/hiyerarşi gösteren örgüt yapısı ayrıdır. Çok sayıda göçmen bulunması tek başına çok sayıda fail veya örgüt anlamına gelmez.

Dayanak: [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast yanında doğrudan/dolaylı maddi menfaat elde etme amacı aranır. Yasal seyahat hizmeti, insani yardım veya olaydan habersiz taşıma ile kasten menfaat amaçlı imkân sağlama deliller üzerinden ayrılır.

Dayanak: [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yasal giriş/kalış/çıkış hizmeti suçun hukuka aykırı yol unsurunu karşılamaz. Acil kurtarma ile kaçak geçiş organizasyonu farklıdır; kurtarmanın koşulları ve zorunluluk iddiası somut tehlike üzerinden değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 79/1 gereği fiil teşebbüste kalsa dahi tamamlanmış gibi cezalandırılır; bu özel kural “sınır geçilmediği için suç yok” sonucunu engeller. Öldürme, yaralama, hürriyeti kısıtlama, belge sahteciliği veya insan ticareti ayrıca oluşmuşsa özel içtima ve fiil birliği kuralları uygulanır.

Dayanak: [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 79/1-a	Yabancıyı ülkeye sokma veya kalmasına imkân sağlama:5–8 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 79/1-b	Türk vatandaşı/yabancının yurt dışına çıkmasına imkân sağlama: aynı yaptırım.
m. 79/1 son cümle	Teşebbüste kalan icra da tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.
m. 79/2-a	Göçmenlerin hayatı için somut tehlike: ceza 1/2–2/3 artırılır.
m. 79/2-b	Onur kırıcı muameleyle işleme: ceza 1/2–2/3 artırılır; somut koşullar gösterilir.
m. 79/3 ilk kol	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ceza 1/2'ye kadar artırılır.
m. 79/3 ikinci kol	Örgüt faaliyeti çerçevesinde: ceza 1/2–bir kat artırılır. Birlikte işleme artırımının otomatik üzerine eklenen aynı olgu sayılmaz.
m. 79/4	Tüzel kişi faaliyeti: ayrıca tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Dayanak: [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; göçmenin şikâyetçi olmaması veya ücret üzerinde anlaşmış olması takibi ortadan kaldırmaz. Yurt dışı fiilde TCK m. 13/1-a ve talep hükümleri; iç hukukta yabancının idari işlemleri ile ceza davası ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Araç veya kazanca elkoyma/müsadere, mülkiyet ve iyi niyetli üçüncü kişi hakları ayrıca değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

• Göçmen kaçakçılığında kullanılan araca 6458 sayılı Kanun ek m. 1 uyarınca CMK m. 128/4 usulüyle elkonulur. Araç soruşturma veya kovuşturma sürerken aynı suçta yeniden kullanılmışsa, Türkiye'de sicile kayıtlı değilse, toplam yolcu sayısına göre önemli sayıda göçmen taşınırken ele geçirilmişse veya özel tertibatlıysa kural olarak sahibine iade edilmez.

• Bu dört durumdan birinde araç sahibi, elkoymadan itibaren otuz gün içinde araç değeri kadar teminatı kanunda belirtilen mali idareye yatırırsa iade mümkündür; aksi hâlde soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeden tasfiye gündeme gelir. Kara aracında kasko, sigortalı deniz aracında tekne ve makine sigortası, sigortasız araçlar ile hava/demiryolu araçlarında piyasa değeri esas alınır. Satışın masraflardan kalan tutarı yargılama sonucuna göre işlem yapılmak üzere emanete alınır.

Elkoyma, bu özel muhafaza/tasfiye düzeni ve kesin müsadere birbirinden ayrılmalıdır.

Dayanak: [3], [6]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. M. 79/2–3 oran artırımının hesabı tek başına Ağır Ceza'ya geçiş nedeni sayılmaz;5235 m. 14 dikkate alınır. Bağlantılı ölüm/insan ticareti veya başka suç nedeniyle birleştirme ayrı meseledir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3], [1]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 5–8 yıllık yaptırım için yetişkinlerde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Delille desteklenen nitelikli hâllerin kanuni üst sınıra etkisi Türk Ceza Kanunu m. 66/3–4 gereğince ayrıca hesaplanır; iki ayrı artırımın birleştiği hâle temel 15 yılı otomatik taşımak doğru değildir. Kesintisiz kalış fiilinde sona erme tarihi de önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır 5 yıldır; yalnız 1/6 takdiri indirimle 4 yıl 2 aya iner ve olağan HAGB/erteleme sınırı aşılır. Teşebbüs indirimi özel kanun cümlesi nedeniyle uygulanmaz. Yaş veya başka kanuni sebepler somut sonucu değiştirebilir; ayrıca adlî para cezası gün sayısı ve bir gün karşılığı ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Örgüt faaliyeti kabul edildiğinde süreli hapiste 2/3 rejimi öne çıkar. Hapis yanında verilen adlî para cezası hapis oranına dâhil edilmez; ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdurun tercüman, güvenli beyan, korunma ve koşullarıyla vekil/katılma hakları birlikte ele alınır.

• Yabancı olmak veya düzensiz göç statüsü, suç mağdurunun ceza muhakemesi haklarını kendiliğinden ortadan kaldırmaz; idari statü süreci ayrı izlenir.

• Şüpheli/sanık kendi kişisel katkısına ilişkin isnadı öğrenebilir; müdafi, susma, tercüman ve lehe delil isteme haklarını kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Göç yönü, kişilerin vatandaşlığı/ikamet durumu, yer/tarih ve isnat edilen fıkrayı belirleyin.

• Araç/tekne kayıtları, kira veya taşıma sözleşmeleri, konum ve ödeme/mesaj kayıtlarını asıllarıyla koruyun.

• Hayat tehlikesi ve onur kırıcı koşulları gösteren tespitleri; kişinin örgütsel rolüne ilişkin iddia ve karşı delilleri ayırın.

Dayanak: [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 79/1-a

Yabancıyı ülkeye sokma veya kalmasına imkân sağlama:5–8 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Yabancıyı ülkeye sokma veya kalmasına imkân sağlama:5–8 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/1-a	Yabancıyı ülkeye sokma veya kalmasına imkân sağlama:5–8 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para.

Dayanak: [2]

m. 79/1-b

Türk vatandaşı/yabancının yurt dışına çıkmasına imkân sağlama: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Türk vatandaşı/yabancının yurt dışına çıkmasına imkân sağlama: aynı yaptırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/1-b	Türk vatandaşı/yabancının yurt dışına çıkmasına imkân sağlama: aynı yaptırım.

Dayanak: [2]

m. 79/1 son cümle

Teşebbüste kalan icra da tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Teşebbüste kalan icra da tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/1 son cümle	Teşebbüste kalan icra da tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

Dayanak: [2]

m. 79/2-a

Göçmenlerin hayatı için somut tehlike: ceza 1/2–2/3 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Göçmenlerin hayatı için somut tehlike: ceza 1/2–2/3 artırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/2-a	Göçmenlerin hayatı için somut tehlike: ceza 1/2–2/3 artırılır.

Dayanak: [2]

m. 79/2-b

Onur kırıcı muameleyle işleme: ceza 1/2–2/3 artırılır; somut koşullar gösterilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Onur kırıcı muameleyle işleme: ceza 1/2–2/3 artırılır; somut koşullar gösterilir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/2-b	Onur kırıcı muameleyle işleme: ceza 1/2–2/3 artırılır; somut koşullar gösterilir.

Dayanak: [2]

m. 79/3 ilk kol

Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ceza 1/2’ye kadar artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ceza 1/2’ye kadar artırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/3 ilk kol	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ceza 1/2’ye kadar artırılır.

Dayanak: [2]

m. 79/3 ikinci kol

Örgüt faaliyeti çerçevesinde: ceza 1/2–bir kat artırılır. Birlikte işleme artırımının otomatik üzerine eklenen aynı olgu sayılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Örgüt faaliyeti çerçevesinde: ceza 1/2–bir kat artırılır. Birlikte işleme artırımının otomatik üzerine eklenen aynı olgu sayılmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/3 ikinci kol	Örgüt faaliyeti çerçevesinde: ceza 1/2–bir kat artırılır. Birlikte işleme artırımının otomatik üzerine eklenen aynı olgu sayılmaz.

Dayanak: [2]

m. 79/4

Tüzel kişi faaliyeti: ayrıca tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tüzel kişi faaliyeti: ayrıca tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 79/4	Tüzel kişi faaliyeti: ayrıca tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Yargıtay — göçmen kaçakçılığı nitelikli hâl incelemesi · 25.03.2025 tarihli karar; m. 79/2-3 ve Asliye Ceza yargılaması. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1144251400

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 79; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu · Ek m. 1; göçmen kaçakçılığında kullanılan araçlar · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103119

Resmî konsolide metin karşılaştırması; bağımsız yeni suç değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnsan Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İnsan ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	8–12 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgütlü hâlde 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 80 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İnsan ticareti; kişiyi zorla çalıştırma/hizmet ettirme, fuhuş, esaret veya organlarının verilmesi amacıyla, maddede sayılan baskı ya da iradeyi sakatlayan araçlarla temin etme, taşıma, barındırma veya ülkeye sokup çıkarma fiilleridir. Sınır aşılması zorunlu değildir; ülke içindeki tedarik ve barındırma da koşullarıyla kapsamdadır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnsanın özgürlüğü, onuru, beden ve cinsel dokunulmazlığı ile sömürüye karşı korunması amaçlanır. Esas ayrım göç hareketinden ziyade sömürü amacı ve araç fiillerdir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail herkes olabilir; mağdur vatandaş veya yabancı, yetişkin veya çocuktur. Çocuk mağdur bakımından 18 yaşın dolup dolmadığı fiil tarihine göre belirlenir. Şirket/faaliyet bağlantısında tüzel kişiye güvenlik tedbiri uygulanabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Sömürü amacı beş kategori üzerinden belirlenir: zorla çalışma, hizmet, fuhuş, esaret, organların verilmesi.

• Yetişkinde tehdit/baskı/cebir/şiddet, nüfuzun kötüye kullanılması, kandırma, denetim veya çaresizlikten yararlanma araçlarının fiille ilişkisi gösterilir.

• Ülkeye sokma/çıkarma, tedarik, kaçırma, götürme/sevk veya barındırma seçimlik davranışlarından hangisinin gerçekleştiği saptanır.

• Çocukta m. 80/3'ün saydığı tedarik, kaçırma, götürme/sevk ve barındırmada ayrıca araç fiil aranmaz; sömürü amacı yine gereklidir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast yanında kanunda sayılan sömürü amaçlarından biri gerekir. Sömürünün fiilen tamamlanması her durumda ön koşul değildir; amaçla gerçekleştirilen seçimlik hareket önemlidir. Sırf kötü çalışma koşulu tespiti, araç/amaç/fiil bütününün yerine geçmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 80/2 koşullarında alınan rıza hukuken geçersizdir. Çocuğun kabulü m. 80/3'te araç fiil yokluğunu giderme aracı yapılamaz. Sözleşme, borç veya işveren yetkisi insanı sömürme hakkı vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketlerden biri tamamlandığında suçun tamamlanması değerlendirilir; icraya başlanıp engellenen aşama teşebbüs olabilir. Fuhuş, organ ticareti, özgürlüğü kısıtlama ve şiddet fiilleriyle aynı eylem/farklı eylem ilişkisi, özel hükümler ve m. 42–44 üzerinden çözülür; başlıkların tümüne otomatik ayrı ceza yazılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 80/1 yetişkin	Sömürü amacı+araç fiil+kanuni hareket:8–12 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 80/2	Kanuni koşullarla elde edilen rıza geçersizdir; ayrı bir suç veya ayrı ceza kalemi değildir.
m. 80/3 çocuk	18 yaşını doldurmayanın sayılan amaçlarla tedariki/kaçırılması/götürülmesi/sevki/barındırılması: araç fiil aranmasa da 8–12 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 80/4	Tüzel kişi bakımından güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Mağdurun işverene/organizasyona bağımlılığı veya sonradan vazgeçmesi suçu şikâyete bağlı hâle getirmez. Yurt dışı bağlantıda Türk Ceza Kanunu m. 13; göç ve koruma statüsü işlemlerinde özel kanunlar ayrı kanallardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. Uzlaşma karşılığında mağdurun özgür iradesini yeniden sınırlandıracak anlaşma, ceza takibini bitirmez.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Mağdurun failden ayrıştırılarak güvenli ortamda beyanı, tercüman ve koruma ihtiyacı ayrıca ele alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından 12 yıllık üst sınır nedeniyle Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. İnsan ticareti, göçmen kaçakçılığı ve fuhuş vasıflarının her birinin koşulu iddianamede açıkça ayrılmalıdır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel yaptırım bakımından yetişkinlerde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kesintisiz barındırma/sevk bağlamında tamamlanma ve son fiil; çocuk üzerinde nüfuz varsa Türk Ceza Kanunu m. 66/6'daki 18 yaş başlangıcı; kesilme/durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel 8 yıllık alt sınır yalnız m. 62 ile 6 yıl 8 aya iner; olağan HAGB veya erteleme sınırında değildir. Yaş, teşebbüs ve kusurluluk indirimi varsa somut sonuç ayrıca hesaplanır. Hapis ve gün esaslı adlî para birlikte bulunduğundan ikisi ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Örgüt faaliyeti varsa 2/3 rejimi ve ilgili geçiş istisnaları; ayrıca hükmedilen cinsel suç/organ suçunun kendi infazı da ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdurun tercüman, güvenli beyan, korunma ve koşullarıyla vekil/katılma hakları birlikte ele alınır.

• Yabancı olmak veya düzensiz göç statüsü, suç mağdurunun ceza muhakemesi haklarını kendiliğinden ortadan kaldırmaz; idari statü süreci ayrı izlenir.

• Şüpheli/sanık kendi kişisel katkısına ilişkin isnadı öğrenebilir; müdafi, susma, tercüman ve lehe delil isteme haklarını kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kişinin kimliği/yaşı, iş ve yaşam koşulları, ulaşım ve barınma hareketlerini kronolojiye yerleştirin.

• Kimlik belgelerine el koyma, borçlandırma, ücret/ödeme, tehdit ve iletişim kayıtlarını hukuka uygun biçimde koruyun.

• Güvenli beyan ortamı, tercüman, acil korunma ve varsa sağlık/adli rapor ihtiyacını dosya hazırlığıyla birlikte belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 80/1 yetişkin

Sömürü amacı+araç fiil+kanuni hareket:8–12 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Sömürü amacı+araç fiil+kanuni hareket:8–12 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 80/1 yetişkin	Sömürü amacı+araç fiil+kanuni hareket:8–12 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

m. 80/2

Kanuni koşullarla elde edilen rıza geçersizdir; ayrı bir suç veya ayrı ceza kalemi değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kanuni koşullarla elde edilen rıza geçersizdir; ayrı bir suç veya ayrı ceza kalemi değildir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 80/2	Kanuni koşullarla elde edilen rıza geçersizdir; ayrı bir suç veya ayrı ceza kalemi değildir.

Dayanak: [1]

m. 80/3 çocuk

18 yaşını doldurmayanın sayılan amaçlarla tedariki/kaçırılması/götürülmesi/sevki/barındırılması: araç fiil aranmasa da 8–12 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 18 yaşını doldurmayanın sayılan amaçlarla tedariki/kaçırılması/götürülmesi/sevki/barındırılması: araç fiil aranmasa da 8–12 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 80/3 çocuk	18 yaşını doldurmayanın sayılan amaçlarla tedariki/kaçırılması/götürülmesi/sevki/barındırılması: araç fiil aranmasa da 8–12 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

m. 80/4

Tüzel kişi bakımından güvenlik tedbiri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tüzel kişi bakımından güvenlik tedbiri.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 80/4	Tüzel kişi bakımından güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 80; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kasten Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Türk Ceza Kanunu’nun 81. maddesindeki kasten öldürme suçunu; ceza, şikâyet, tutuklama, deliller, yargılama, haklar ve infaz yönlerinden birlikte inceleyin.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel ceza	Müebbet hapis
Şikâyet	Aranmaz
Uzlaştırma	Kapsam dışı
Görevli mahkeme	Ağır ceza — Yetişkinler için genel görev
Tutuklama kataloğu	Katalogda — Otomatik tutuklama değildir
Dava zamanaşımı	25 yıl — Yetişkin, tamamlanmış temel hâl; durma/kesilme hariç

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 81, yaşayan bir insanın kasten öldürülmesinin temel hâlini düzenler. Nitelikli hâller m. 82, icrai harekete eşdeğer ihmal m. 83, intihara yönlendirme m. 84, taksirli ölüm m. 85 kapsamındadır.

Başlıkta “kasten öldürme suçu” kullanılması, uygulamada “adam öldürme” diye aranan konuyu da kapsar. Olayda bir insanın ölmesi, tek başına suçun m. 81 olduğunu göstermez; kast, nedensellik ve hukuka aykırılık ayrıca kanıtlanır.

Dayanak: [1], [13]

02 / Kısa tanım

Failin ölüm sonucunu bilerek ve isteyerek gerçekleştirmesi veya bu sonucu öngörüp kabullenmesi hâlinde kasten öldürme gündeme gelir. Tamamlanmış suç için ölüm ile fiil arasında hukuken kurulabilir bağ bulunmalıdır.

• Ölüm gerçekleşmeden saldırı engellenmiş veya tıbbi müdahaleyle yaşam kurtarılmışsa, öldürme kastı kanıtlandığında teşebbüs söz konusu olabilir.

• Sadece yaralama kastı ve öngörülebilir ölüm neticesi varsa m. 87/4; dikkat ve özen ihlali varsa m. 85 ayrımı yapılır.

• Hayatı koruma yükümlülüğünü bilerek yerine getirmeme biçimindeki olaylarda m. 83’teki özel şartlar aranır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Korunan hukuki değer insan yaşamıdır. Mağdurun yaşı, sağlık durumu, yaşam beklentisi veya yaşamını sürdürmek istememesi, hayatın ceza hukuku korumasını ortadan kaldırmaz.

Yaşam üzerinde serbestçe tasarruf edilebilen bir haktan söz edilemeyeceği için, mağdurun öldürülmeye rıza gösterdiği iddiası m. 26/2 uyarınca sıradan bir rıza gerekçesi oluşturmaz. Tıbbi müdahalenin sınırları ile aktif olarak yaşamı sona erdirme aynı hukuki durum değildir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail gerçek kişidir; mağdur fiil sırasında yaşayan bir insandır. Şirket, kurum veya aile adına hareket edildiği iddiası, gerçek kişilerin şahsi sorumluluğunu kaldırmaz.

Kişi bakımından özellik	Sonuca etkisi
Çocuk fail	Suç tarihindeki yaş ve algılama/yönlendirme yeteneği m. 31'e göre belirlenir. Güncel m. 31/4, m. 81–82 için özel bir düzenleme içerir.
Mağdurun kadın veya çocuk olması	Güncel m. 82/1-e veya f gündeme gelir; bu sayfanın temel hâl cezası otomatik uygulanmaz.
Yakın akraba, eş veya boşanılan eş	m. 82/1-d'deki sınırlı kişiler ve suç tarihindeki hukuki ilişki belirlenir.
Garantör konumundaki kişi	Sorumluluk aktif fiilden değil yaşamı koruma yükümlülüğünün ihmalinden doğuyorsa m. 83'e geçilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Fiil, ölüm, nedensellik ve ölüm sonucunun faile yüklenebilirliği ayrı ayrı gösterilmelidir. Ölümün meydana gelmesi failin kimliğini veya kastı kendiliğinden kanıtlamaz.

Hastanede sonradan gerçekleşen ölüm, önceki fiille bağ bulunduğunda tamamlanmış suça yol açabilir. Tedavide hata iddiası bu bağı otomatik kesmez; uzman raporuyla somut bağlantı açıklanır. Aynı şekilde otopside birden fazla etken bulunması da her sanık için aynı sorumluluğu kurmaz.

Araştırılacak unsur	Başlıca delil / ayırıcı soru
Fail ve fiil	Olay yeri, kamera, tanık, biyolojik iz ve araç incelemesi; hangi kişinin hangi davranışı gerçekleştirdiği.
Ölüm nedeni ve zamanı	Otopsi, adli tıp, hastane kayıtları; ölümün hangi tıbbi süreçle meydana geldiği.
Nedensellik	Saldırının ölüm üzerindeki etkisi, araya giren bağımsız olaylar ve alternatif ölüm nedenleri.
Sonucun yüklenebilirliği	Failin oluşturduğu riskin ölümde gerçekleşip gerçekleşmediği; sırf olay yerinde bulunmak veya mağduru tanımak yeterli değildir.

Araştırılacak unsur	Başlıca delil / ayırıcı soru
Teşebbüs ile tamamlanma	Mağdurun yaşaması, ölümün gecikerek gerçekleşmesi veya dış müdahalenin sonucu değiştirmesi.

Dayanak: [1], [2], [7]

06 / Manevi unsur

Öldürme kastı, failin sözleriyle birlikte davranışın bütünü üzerinden belirlenir. Tek başına kullanılan araç, yara sayısı veya mağdurun ölmesi bütün dosyaları çözen bir ölçüt değildir.

• Önceki ilişki ve olay, hedef alınan bölge, saldırının seyri, devam etme imkânı, engel nedeniyle mi yoksa kendi iradesiyle mi durulduğu birlikte değerlendirilir.

• Karar, sadece soyut “öldürmek istemedim” savunmasına veya tek bir bulguya dayanarak kurulmaz; lehe ve aleyhe bulgular gerekçede tartışılır.

Hukuki nitelendirme	Ayırıcı zihinsel tutum	Temel sonuç
Doğrudan kast	Ölüm sonucunu bilerek ve isteyerek gerçekleştirme.	m. 81; nitelik varsa m. 82.
Olası kast	Ölüm ihtimalini somut olarak öngörüp gerçekleşmesini kabullenerek davranışı sürdürme.	Temel hâlde m. 21/2 ile 20–25 yıl.
Bilinçli taksir	Ölümü öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenme; sonucu kabullenmeme.	m. 85 ve m. 22/3.
Yaralama kastı ile ölüm	Yaralama istenir; ölüm neticesi bakımından en azından taksir bulunur.	Şartları varsa m. 87/4; ölümün olması tek başına öldürme kastını kanıtlamaz.

Dayanak: [2], [12], [13]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Ölümle sonuçlanan fiilde meşru savunma, sınırın aşılması, haksız tahrik ve kusur yeteneği birbirinden farklı sonuçlar doğurur.

Kişinin iradi alkol veya uyuşturucu alımı, tek başına ceza sorumluluğunu kaldıran geçici neden sayılmaz. Mağdura yüklenen davranışlar varsayımla kabul edilemez; tahrik iddiasının olgusal dayanağı araştırılır.

İddia / durum	Aranan temel koşul	Hukuki ayrım
Meşru savunma	Devam eden veya gerçekleşmesi/tekrarı muhakkak haksız saldırı; o anda zorunlu ve orantılı savunma.	Koşulları varsa hukuka uygunluk; geçmişteki saldırının intikamı meşru savunma değildir.

İddia / durum	Aranan temel koşul	Hukuki ayrım
Korku, heyecan veya telaşla sınır aşımı	Meşru savunma bağlamında mazur görülebilir korku, heyecan veya telaş.	m. 27/2 koşullarında ceza verilmemesi; sırf öfke ile aynı değildir.
Haksız tahrik	Haksız fiilin doğurduğu hiddet/şiddetli elem altında işleme ve bağlantı.	m. 29 indirimi; hukuka uygunluk ve otomatik beraat değildir.
Akıl hastalığı / yaş	Suç anındaki algılama veya davranış yönlendirme yeteneği; yaşa özgü koşullar.	m. 31–32 ve gerektiğinde güvenlik tedbirleri.
Hata	Maddi unsur, nitelikli hâl veya ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde kanuni hata şartları.	m. 30; her “bilmiyordum” açıklaması cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Öldürmeye teşebbüste, ölüm gerçekleşmese de doğrudan icra ve öldürme kastı kanıtlanmış olmalıdır. Her sanığın katılım biçimi ayrı belirlenir.

Olası kast ile teşebbüsün bağdaşıp bağdaşmadığı uygulamada özel değerlendirme gerektiren bir alandır. “Ölmedi” ve “olası kast” seçeneklerini mekanik biçimde birleştirerek ceza üretilmez.

Görünüm	Bu suçta açıklama
Teşebbüs	Elverişli hareketlerle doğrudan icra başlamış; ölüm failin elinde olmayan nedenle gerçekleşmemiştir. Güncel temel hâl aralığı 10–18 yıldır.
Gönüllü vazgeçme	İcradan gönüllü vazgeçme veya kendi çabasıyla ölümün gerçekleşmesini önleme m. 36 kapsamında değerlendirilir. Tamamlanan yaralama gibi ayrı suçlar cezasız kalmaz.
Müşterek faillik	Birlikte icra ve fiil üzerinde ortak hâkimiyet; olay yerinde bulunma, akrabalık veya dostluk tek başına yeterli değildir.
Azmettirme	Öldürme kararını başkasında oluşturma; m. 38’in koşullarıyla işlenen suçun cezası.
Yardım etme	Suçu bilerek kolaylaştıran maddi/manevi katkı; m. 39’daki daha düşük ceza rejimi. Suçtan sonra yardım, önceden vaat veya ayrı suç koşulları yönünden ayrılır.
Birden çok mağdur	m. 43/3 nedeniyle kasten öldürmede zincirleme suç hükümleri uygulanmaz; her mağdura yönelen fiil ve netice ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [2], [10]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Temel hâl, olası kast, teşebbüs ve m. 82'deki nitelikli hâller birbirinden ayrılmalıdır.

Aşağıdaki seçenekler bilgilendirme amaçlıdır. Olayın hukuki niteliği, kullanıcının seçimiyle kesinleşmez; seçenekler bir hesap makinesi gibi birleştirilmez.

Hâl	Ayırıcı nokta
Tamamlanmış temel hâl	Ölüm gerçekleşmiş; m. 82 kapsamında ağırlaştırıcı hâl belirlenmemiştir.
Olası kast	Ölüm ihtimali ve failin buna ilişkin tutumu değerlendirilir.
Öldürmeye teşebbüs	Öldürme kastıyla doğrudan icra başlamış; ölüm failin elinde olmayan nedenle gerçekleşmemiştir.
Nitelikli öldürme	m. 82'de tek tek sayılan şartlardan en az birinin oluşması gerekir.

Dayanak: [1], [2], [10]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tamamlanmış temel hâlin kanuni cezası müebbet hapistir.

Aşağıdaki aralıklar, belirtilen tek hukuki durumun kanuni karşılığıdır; haksız tahrik, yardım etme, yaş küçüklüğü ve diğer koşullar birlikte uygulanarak kişiye özgü sonuç ceza hesaplanmış değildir.

• Eski tarihli olaylarda özellikle teşebbüs cezası için önceki ve sonraki düzenleme karşılaştırılmalıdır.

• Hak yoksunluğu, suçta kullanılan eşya bakımından müsadere ve adli sicil sonuçları ayrıca değerlendirilir.

Hâl	Kanuni karşılık	Dayanak
Doğrudan kastla tamamlanmış temel hâl	Müebbet hapis	m. 81
Olası kastla temel hâl	20–25 yıl hapis	m. 21/2 ve 81
Temel öldürmeye teşebbüs	10–18 yıl hapis	m. 35/2 ve 81; 7550/8 değişikliği
Nitelikli öldürme	Ağırlaştırılmış müebbet hapis	m. 82; ayrı ayrıntı sayfası

Dayanak: [1], [2], [3], [10]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kasten öldürme şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı suç şüphesini öğrendiğinde re'sen soruşturma yürütür.

Şikâyetten vazgeçilmesi veya tarafların kendi aralarında anlaşması kamu davasını kendiliğinden sona erdirmez. Şikâyete bağlı suçlara özgü altı aylık süre bu suçun takip şartı değildir.

Kamu görevi veya özel bir mesleki faaliyetle bağlantılı olaylarda, varsa izin ve diğer özel soruşturma şartları ayrıca incelenir. Re'sen takip, bu istisnaların hiç bulunmadığı anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [4], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu suç için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yolu öngörülmemiştir.

Basit yargılama bakımından kanuni cezanın üst sınırı esas alınır; mahkemenin sonunda indirimlerle daha düşük ceza belirlemesi, bu usulü kendiliğinden uygulanabilir hâle getirmez.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması farklı kurumlardır. Sonuç cezaya bağlı olabilecek seçenekler aşağıdaki bireyselleştirme bölümünde ayrıca açıklanmıştır.

• Uzlaştırma: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 kapsamına girmez.

• Önödeme: Türk Ceza Kanunu m. 75 kapsamına girmez.

• Seri muhakeme: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 250 listesindeki suçlardan değildir.

• Basit yargılama: Kanuni ceza sınırı nedeniyle uygulanmaz.

Dayanak: [1], [4], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Türk Ceza Kanunu m. 81, 82 ve 83, tutuklama nedeninin varsayılabildiği katalog suçlar arasındadır.

Katalogda bulunmak otomatik tutuklama kararı anlamına gelmez. Somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği dosyaya göre değerlendirilir.

Yakalama ve gözaltı, tutuklama ve adli kontrol farklı tedbirlerdir. Arama, elkoyma ve dijital inceleme için de kendi kanuni koşulları ve denetim yolları bulunur.

• Tutuklamaya itiraz ve tahliye talebi ayrı başvuru yollarıdır; gerekçeli karar ve bildirim tarihi korunmalıdır.

• Tanık veya mağdur üzerinde baskı, delil karartma ve kaçma tehlikesi değerlendirmesi somut olgulara dayanmalıdır.

• Bu rehber, kişiye özgü tutuklanma yüzdesi veya tutukluluk süresi tahmini üretmez.

Dayanak: [5], [7]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkinler bakımından genel görevli mahkeme ağır ceza mahkemesidir.

Çocuklara ve özel yargılama usulüne tabi kişilere ilişkin görev hükümleri saklıdır. Yer bakımından yetki ayrıca belirlenir.

• Soruşturma: Savcılık olay yeri, otopsi, beyan ve teknik delilleri toplar; koruma tedbirleri gerekirse hâkim denetimine sunulur.

• İddianame: Kamu davası açılması için yeterli şüphe değerlendirilir; iddianamenin kabulüyle kovuşturma başlar.

• Duruşma: İddia, savunma ve deliller tartışılır; suçun niteliği ve sorumluluk belirlenir.

• Hüküm ve kanun yolları: Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı veya mahkûmiyet gibi kararlar, koşullarına göre istinaf ve temyiz denetimine konu olur.

• Kesinleşme ve infaz: Mahkûmiyet kesinleşirse cezanın infazı ayrı kurallarla yürütülür.

Dayanak: [8], [6], [7], [9]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failin tamamlanmış temel kasten öldürme suçu için olağan dava zamanaşımı 25 yıldır.

Bu süre şikâyet süresi değildir. Başlangıç, durma ve kesilme sebepleri ile nitelikli hâl, çocukluk ve diğer özel hükümler ayrıca değerlendirilir.

Müebbet cezanın infazına ilişkin ceza zamanaşımı ayrı bir kurumdur; kanundaki genel süre 30 yıldır. Kesinleşme ve infaz işlemleri incelenmeden bir dosyanın zamanaşımına uğradığı sonucuna varılamaz.

Güncel genel istinaf süresi, gerekçeli hükmün tebliğinden itibaren iki haftadır. Eski kararlar, diğer kanun yolları ve özel usuller kendi geçiş ve süre hükümleriyle incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [7], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Müebbet hapis hükmü HAGB'ye, hapis ertelemesine veya seçenek yaptırıma doğrudan konu olmaz. Birden çok kanuni indirim sonunda süreli ceza oluştuğunda değerlendirme sonuç cezaya ve özel yasaklara göre yapılır.

Çocuklara ilişkin ağırlaştırıcı 2026 değişiklikleri eski tarihli fiillere otomatik uygulanmaz; suç tarihindeki ve sonraki kanunlar lehe kanun ilkesiyle karşılaştırılır. m. 31/4'ün varlığı her çocuk için yaş indiriminin kaldırılması anlamına gelmez.

Bu suç için zararın ödenmesine bağlanan genel bir etkin pişmanlık indirimi yoktur. Pişmanlığın takdiri indirime etkisi ile suçu kabul etmeye zorlama birbirinden ayrıdır.

Durum	m. 81 bakımından etkisi
Takdiri indirim tek başına uygulanırsa	Müebbet yerine 25 yıl hapis; bu miktar HAGB ve erteleme eşiklerinin üzerindedir. İndirim otomatik değildir.
Haksız tahrik tek başına uygulanırsa	Müebbet yerine 12–18 yıl; tahrik olgusu ve yoğunluğu gerekçelendirilmelidir.
Yardım eden	Müebbet gerektiren suça yardımda m. 39/1 uyarınca 10–15 yıl; bu tablo başka indirimleri içermez.
Çocuk – 12–15 yaş	Ceza sorumluluğu varsa güncel m. 31/2 müebbet yerine 10–12 yıl öngörür; m. 31/4 koşullarında m. 31/3 uygulanabilmesi ayrıca gerekçelendirilir.
Çocuk – 15–18 yaş	Güncel m. 31/3'te müebbet yerine 15–18 yıl; m. 31/4'te sayılan koşullarla bu indirimin uygulanmaması mümkündür.
HAGB / erteleme / seçenek yaptırım	Kanuni ad tek başına sonuç üretmez; sonuç ceza ve ortak koşullar gerekir. Görev sebebiyle Anayasa m. 17 kapsamında kötü muamele niteliği bulunan kamu görevlisi fiillerinde CMK 231/14 yasağı göz ardı edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [2], [6], [11], [14], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Kasten öldürmede infaz, müebbet hapis için süre; süreli hapse dönüşmüş mahkûmiyet için özel oran üzerinden değerlendirilir. Genel 1/2 oranı bu suçun süreli hapislerine uygulanmaz.

Örnek yalnız oranı gösterir: m. 81 nedeniyle kesinleşmiş 12 yıl süreli hapis, genel 2/3 rejiminde 8 yıllık koşullu salıverilme süresine karşılık gelir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, iyi hâl ve denetimli serbestlik uygulanmadan bu sayı fiilî cezaevi süresi olarak kullanılamaz.

Müebbet, ağırlaştırılmış müebbet veya birden fazla cezanın birlikte bulunması, m. 107/3 ve gerektiğinde m. 108'de ayrı toplama eşikleri doğurur. Farklı suçlara ait cezaları tek bir oranla çarpmak doğru değildir.

Hüküm / durum	Bu suç bakımından temel infaz sonucu
Tek müebbet – genel rejim	İyi hâlle koşullu salıverilme eşiği 24 yıl; kesin tahliye tarihi değildir.
Tek müebbet – tekerrür	m. 108 rejiminde 33 yıl eşiği; hükümdeki tekerrür uygulaması ve infaz koşulları gerekir.
Süreli hapis	m. 107/2'de m. 81–83 için 2/3; ikinci defa tekerrürde süreli cezada 3/4.
15 yaşına kadar kurumda geçirilen süre	Güncel m. 107/5, m. 81–83'ü bir günün iki gün sayılması kuralının dışında bırakır; önceki fiillerde zaman bakımından uygulama ayrıca belirlenir.
30 Mart 2020 ve öncesi fiiller	Geçici m. 6/1'deki üç yıllık denetimli serbestlik genişlemesinden m. 81 açıkça hariçtir.
31 Temmuz 2023 ve öncesi fiiller	Geçici m. 10/6'nın ayrı koşulları incelenir. Bu maddede m. 82/d, e, f ile belirli diğer suçlar ayrıca dışlanmıştır; m. 81 için otomatik genel af veya tahliye sonucu yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [9], [16], [3], [10], [11], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Savunma, mağduriyet ve tanıklık ayrı konumlardır; dosyaya erişim, delil talebi ve başvuru hakları bu konuma göre kullanılır.

Alt sınırı beş yıldan fazla hapis gerektiren isnatta müdafii bulunmayan şüpheli/sanık için zorunlu müdafilik uygulanır. Çocukluk veya kendini savunamama gibi nedenler, ceza sınırından bağımsız zorunlu müdafilik doğurabilir. Mağdurun istem üzerine avukat görevlendirilmesi koşulları ile şüphelinin zorunlu müdafiliği aynı kural değildir.

Konum / aşama	Bu dosyada kullanılabilecek temel hak
Şüpheli – ifade ve sorgu	İsnadı öğrenme, müdafiyle görüşme, susma, lehe delillerin toplanmasını isteme, tercüman ve usule uygun tutanak güvenceleri.
Sanık – kovuşturma	İddianame ve delilleri tartışma, tanığa veya bilirkişiye soru yöneltilmesini isteme, savunma için süre ve hukuka aykırı delile itiraz.
Mağdur veya suçtan zarar gören	Soruşturmada delil toplanmasını ve belge örneği isteme; kovuşturmada kanuni koşullarla davaya katılma; ilgili kararlara başvurma.
Ölenin yakını	Suçtan doğrudan zarar görme ve katılma ehliyeti somut yakınlık ve menfaatle belirlenir; mirasçılık belgesi tek başına bütün ceza muhakemesi haklarının ölçüsü değildir.

Konum / aşama	Bu dosyada kullanılabilecek temel hak
Tanık	Doğru beyanda bulunma yükümlülüğü yanında kanuni çekinme ve kendisini/yakınını suçlamama güvenceleri; tehdit durumunda koruma istemi.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Önce olayın zaman çizelgesi, her kişinin fiili ve ölümün tıbbi nedeni birlikte kurulmalıdır. Dosyanın en kritik ayrımı çoğu kez öldürme kastı, yaralama kastı ve taksir arasındadır.

• Delilin aslını saklayın; hukuka aykırı erişim, tanığa yön verme veya dosya belgelerini sosyal medyada yayma delil koruma yöntemi değildir.

• Yakın bakımından soruşturma dosyası numarası, ölüm belgesi ve doğrudan zarar ilişkisinin dayanakları; şüpheli bakımından müdafi ve lehe delil kaynakları ilk hazırlık dosyasını oluşturur.

Belge / bilgi	Ne için gerekli?
Otopsi, kesin adli rapor ve tedavi dosyası	Ölüm nedeni, fiil-netice bağlantısı ve alternatif tıbbi nedenleri değerlendirmek.
Kamera, iletişim kayıtları ve olay yeri belgeleri	Saldırının seyri, fail/mağdur konumları ve müdahale imkânını belirlemek.
Olay öncesi tehdit, başvuru ve koruma kararları	Kast, hazırlık, nitelikli hâl ve mevcut güvenlik ihtiyacını değerlendirmek.
İfade/sorgu ve tutuklama kararları	İsnat edilen madde, deliller, müdafi güvencesi ve başvuru başlangıcını saptamak.
Her sanığın ayrı katkısı	Müşterek faillik, azmettirme, yardım etme ve salt bulunma ayrımını yapmak.

Dayanak: [7], [6], [13]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar, olayın hukuki değerlendirilmesini kolaylaştırmak içindir. Delil yeterliliği veya kişiye özgü sonuç ceza, yalnız seçilen bir suç adından çıkarılamaz.

İçtihatlardan yalnız erişilebilen gerekçeler için yararlanılmıştır. Görülmeyen daire, esas, karar numarası veya bir avukatın tamamlanmış hukuk onayı üretilmemiştir. Ortak süre, bireyselleştirme ve infaz açıklamaları ile bu sayfanın özel hükümleri birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [9], [10], [14], [11]

Ekranda seçilebilen hâller

Tamamlanmış temel hâl

m. 81'in temel cezası müebbettir. Nitelikli hâl ve diğer hükümler ayrıca değerlendirilir.

Öldürmeye teşebbüs

Ölüm gerçekleşmemişse, öldürme kastı ve doğrudan icra koşulları araştırılır. Suç tarihi önemlidir.

Kanuni karşılık: 10–18 yıl hapis (Güncel m. 35/2 ve 81; diğer indirimler hariç)

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Görevli mahkeme: Ağır ceza (Yetişkinler için genel görev)

Tutuklama kataloğu: Katalogda (Otomatik tutuklama değildir)

Süre değerlendirmesi: Hâle ve tarihe göre (Dava ve ceza zamanaşımı ayrı incelenir)

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Güncel düzenlemede temel kasten öldürmeye teşebbüs için 10–18 yıl hapis öngörülür.

7550 sayılı Kanunla teşebbüs cezaları değişmiştir. Önceki tarihli olaylarda lehe kanun karşılaştırması yapılmadan yeni aralık uygulanmaz.

Dayanak: [1], [10], [2]

Olası kast

Olası kast ile bilinçli taksir ayrımı delillerin birlikte değerlendirilmesini gerektirir.

Kanuni karşılık: 20–25 yıl hapis (m. 21/2 ve 81; diğer indirimler hariç)

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Görevli mahkeme: Ağır ceza (Yetişkinler için genel görev)

Tutuklama kataloğu: Katalogda (Otomatik tutuklama değildir)

Süre değerlendirmesi: Hâle ve tarihe göre (Dava ve ceza zamanaşımı ayrı incelenir)

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Temel kasten öldürmenin olası kastla işlenmesinde m. 21/2 uyarınca 20–25 yıl hapis öngörülür.

Bu aralık, olayın hukuki niteliğinin olası kast olarak kabul edildiği varsayımına ilişkindir; sonuca yönelik otomatik bir tespit değildir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnadı öğrenme, susma ve müdafi yardımından yararlanma hakkınız bulunur. Kasten öldürme isnadında müdafi bulunmadan esaslı savunma hazırlığı yapılmamalı; zorunlu müdafilik hükümleri işletilmelidir.

• Lehinize delillerin de toplanmasını isteyebilir; yakalama, tutuklama ve adli kontrol kararlarını kanuni yollarla inceletebilirsiniz.

• İfade, sorgu ve gerekçeli karar tarihleri ile tebligatları tek dosyada tutun. Kanun yolu süresini ilgili karar ve usulüne uygun bildirim üzerinden değerlendirin.

Mağdur / şikâyetçi

• Saldırıdan sağ kurtulmuşsanız hukuki değerlendirme, olayın özelliklerine göre öldürmeye teşebbüs veya yaralama üzerinden yapılır.

• Delillerin toplanmasını, duruşmalardan haberdar edilmeyi ve koşulları varsa davaya katılmayı isteyebilirsiniz.

• Devam eden tehdit veya güvenlik ihtiyacı varsa bunu ilgili mercilere somut bilgilerle bildirin; uygun koruma yolları olayınıza göre belirlenir.

Yakın / aile üyesi

• Ölen kişinin yakını olarak suçtan zarar gören sıfatınız, katılma ve kanun yoluna başvuru yetkiniz somut yakınlık ve hukuki ilginiz üzerinden değerlendirilir.

• Otopsi, olay yeri, kamera ve tanık delillerine ilişkin taleplerinizi vekiliniz aracılığıyla dosyaya sunabilirsiniz.

• Destekten yoksun kalma, cenaze giderleri ve manevi tazminat gibi özel hukuk talepleri ceza davasından ayrı şart ve sürelere tabidir.

Tanık

• Bizzat gördüğünüz olgularla başkasından duyduklarınızı ayırın; tanıklık doğrulanabilir bilgiye dayanmalıdır.

• Kanunda sayılan yakınlık, meslek sırrı veya kendinizi/yakınınızı suçlayıcı beyan nedeniyle çekinme hakkınızı kullanabilirsiniz; çağrıyı yok saymakla çekinme aynı şey değildir.

• Tehdit veya baskıyı soruşturma makamına bildirin; kimliğiniz ve güvenliğiniz için gereken koruma tedbirlerini talep edin.

• Görüntü veya yazışmanın aslını değiştirmeyin; hatırlamadığınız bir bilgiyi tahmin ederek tamamlamayın.

Olay tarihinin etkisi

Suç tarihi, teşebbüs cezası ve çocukların ceza sorumluluğu bakımından önemlidir. 4 Haziran 2025 ve 18 Ağustos 2026 değişiklikleri ayrıca izlenir; karar tarihine bağlı usul kuralları ile suç tarihine bağlı lehe kanun karşılaştırması ayrıdır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-06-03	4 Haziran 2025 öncesi fiillerde m. 35’in önceki teşebbüs aralıkları (temel öldürmede 9–15 yıl) ile sonraki hükümler, m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. 2026 çocuk hükümleri de eski fiile otomatik taşınmaz.
2025-06-04 – 2026-08-17	Bu dönemde temel öldürmeye teşebbüsün güncel aralığı 10–18 yıldır. 18 Ağustos 2026’da yürürlüğe giren çocuklara ilişkin ağırlaştırıcı hükümler, bu tarihten önceki fiile otomatik uygulanamaz.
2026-08-18 – Sonrası	Bu tarihten sonraki fiillerde 7550 ile değişen teşebbüs hükümleri ve 7593 ile değişen çocuk hükümleri birlikte dikkate alınır. Çocuk fail için m. 31/4 kararı kendiliğinden doğmaz; kanuni ölçütlerle gerekçelendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Türk Ceza Kanunu: 81. madde · 5237 sayılı Kanun m. 81 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[2] Türk Ceza Kanunu: sorumluluk ve suçun özel görünüşleri · m. 6–7, 20–34, 35–44; 7593 ile değişen m. 31 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[3] Türk Ceza Kanunu: cezanın belirlenmesi ve diğer sonuçlar · m. 46–55, 58, 61–63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[4] Türk Ceza Kanunu: süreler ve takip şartları · m. 66–73 ve 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[5] Ceza Muhakemesi Kanunu: koruma tedbirleri · m. 90–91, 100–101, 104, 108–109, 116–134 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[6] Ceza Muhakemesi Kanunu: soruşturma ve özel usuller · m. 160, 170–174, 175, 223, 231, 250–253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[7] Ceza Muhakemesi Kanunu: savunma, katılma ve kanun yolları · m. 43–50, 63–67, 147–153, 173, 234–239, 267–268, 272–273, 286, 291 ve 294 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[8] Ceza mahkemelerinin görevine ilişkin kanun · 5235 sayılı Kanun m. 11–14; çocuklara özgü görev hükümleri saklıdır · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[9] Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · 5275 sayılı Kanun m. 4–5, 99, 105/A, 107–108; ilgili geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[10] 7550 sayılı değişiklik kanunu · m. 8: teşebbüs cezaları; m. 13–14: denetimli serbestlik ve tekerrür · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

[11] 7593 sayılı değişiklik kanunu · m. 2: çocukların ceza sorumluluğu; m. 4: sosyal inceleme; m. 7: çocukların infaz hesabı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

[12] Yargıtay: öldürme kastı ile yaralama kastının ayrımı · Suç vasfı değerlendirmesinde olayın bütünü, hedef gözetme ve eyleme son verme koşulları; somut olaya ilişkin karar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1223741600

[13] Türk Ceza Kanunu: hayata karşı suçlar ve bağlantılı hükümler · m. 81–85, 87/4 ve 98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[14] 7589 sayılı Kanun: HAGB ve yürürlük · m. 15 ve 26; 31 Temmuz 2026 tarihli yayıma bağlı hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/b074aa2a-c1eb-4bd5-b5d9-4b61a9ac3924.htm

[15] 31 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete · 7589 sayılı Kanun, Sayı 33326 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.resmigazete.gov.tr/31.07.2026

[16] 5275 sayılı Kanun: özel ve geçici infaz hükümleri · m. 89, 99, 105/A, 107–110; geçici m. 6, 10 ve 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nitelikli Kasten Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tasarlama, kadına karşı işlenme ve kanunda sayılan diğer nitelikli hâllerde ceza, delil, tutuklama, yargılama ve infazın nasıl değerlendirildiğini inceleyin.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni ceza	Ağırlaştırılmış müebbet
Şikâyet	Aranmaz
Uzlaştırma	Kapsam dışı
Görevli mahkeme	Ağır ceza
Tutuklama kataloğu	Katalogda — Otomatik tutuklama değildir
Dava zamanaşımı	30 yıl — Yetişkin, tamamlanmış nitelikli hâl; durma/kesilme hariç

01 / Suçun kimliği

Nitelikli kasten öldürme, Türk Ceza Kanunu m. 82’de a–k bentleriyle düzenlenmiştir. Her bent farklı bir olgu, yöntem, kişi niteliği veya saik arar; tamamlanmış doğrudan kast hâlinin yaptırımı ağırlaştırılmış müebbet hapistir.

Aynı öldürmede birden fazla bent oluşabilir. Bu durum tek mağdura ilişkin öldürmeyi her bent için ayrı suç veya birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hâline otomatik dönüştürmez. Her bendin unsuru ve delili ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Önce kasten öldürmenin maddi ve manevi unsurları belirlenir; ardından m. 82’deki niteliklerden en az birinin gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılır.

• Sırf ağır bir sonuç, basında kullanılan “vahşet” veya “namus cinayeti” ifadesi hukuki bent yerine geçmez.

• Bentte amaç veya saik aranıyorsa, yalnız objektif olay yeterli değildir; failin o amaç/saikle hareket ettiği gösterilmelidir.

• Nitelikli hâl kanıtlanamaması, kasten öldürmenin temel hâli veya başka bir suçun koşullarının da bulunmadığı anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan yaşamı korunur; nitelikli hâller ayrıca mağdurun kırılganlığı, yakınlık ilişkisi, kamusal görev, yöntem veya özel saik nedeniyle ağırlaştırılmış koruma sağlar.

Korumanın gerekçesi, ispat yükünü tersine çevirmez. Savunma, nitelikli hâlin delillerini tartışabilir; mahkeme her koşulu gerekçesinde göstermelidir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mağdurun çocuk, kadın, savunmasız kişi veya kanunda sayılan yakın olması ile failin çocuk olması birbirinden ayrılır.

Nitelik	Belirleyici kontrol
Yakınlık veya evlilik	Suç anındaki hukuki ilişki ve m. 82/1-d'nin sınırlı kişi grubu.
Çocuk mağdur	Fiilin işlendiği tarihteki yaş; m. 6 ve m. 82/1-e.
Savunmasız mağdur	Olay anındaki savunma imkânı; sadece teşhis veya yaş etiketi yeterli değildir.
Kadın mağdur	Güncel f bendi ve 27 Mayıs 2022 değişikliğinin zaman bakımından uygulanması.
Çocuk fail	m. 31/2–4, algılama/yönlendirme yeteneği ve sosyal inceleme; mağdurun niteliğinden ayrı.
İştirak eden	Nitelikli hâle ilişkin bilgisi, özel saik gerekiyorsa bu saikle ilişkisi ve katkısı kişiselleştirilir.

Dayanak: [1], [2], [11]

05 / Maddi unsurlar

Ölüm sonucu ve fiil arasındaki bağın yanında, her nitelikli hâlin kendine özgü olgusu kanıtlanmalıdır.

Hukuka aykırı elde edilmiş delil, mahkûmiyet için kullanılabilir delille aynı değildir. Dijital kayıtların bütünlüğü ve aidiyeti, diğer bulgularla birlikte denetlenir.

Delil alanı	Hangi ayrımı çözer?
Olay öncesi plan ve zaman çizelgesi	Tasarlama, özel amaç ve saik; karar ile eylem arasındaki sebat.
Otopsi ve yara zamanlaması	Ölüm nedeni; eziyetin ölümden önce bulunup bulunmadığı; canavarca his çıkarımının tıbbi zemini.
Nüfus, görev ve sağlık kayıtları	d, e, f, g bentlerindeki kişi niteliği ve görev bağlantısı.
İletişim ve başka suç dosyası	h, i, j, k bentlerindeki amaç/saik bağlantısı ve her failin bilgisi.
Araç ve olay yeri incelemesi	c bendindeki sayılan yöntem, ölümle bağlantı ve diğer suçlar.

Dayanak: [1], [7], [16], [17]

06 / Manevi unsur

Öldürme kastı yanında, ilgili bentte açıkça aranan tasarlama, amaç veya saik de kanıtlanır. Bütün bentler tek bir "nitelikli kast" etiketiyle açıklanamaz.

Kişi niteliğine ilişkin yanılma, m. 30/2 kapsamında değerlendirilir. Failin bilmediği bir nitelikli hâl otomatik olarak sorumluluğunu ağırlaştıran bir varsayım hâline getirilemez.

Olası kast uygulaması bazı objektif niteliklerle birlikte tartışılabilse de, özel amaç veya saik gerektiren bentlerin tamamına mekanik olarak taşınamaz. Uygulanabildiği durumda m. 21/2, ağırlaştırılmış müebbet yerine müebbet öngörür.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Nitelikli hâlin bulunması, meşru savunma veya kusur yeteneği incelemesini gereksiz kılmaz. Buna karşılık özel amaç/saik ile ileri sürülen tahrik nedeni birbiriyle tutarlı olmalıdır.

• Meşru savunmada haksız saldırı, zorunluluk ve orantı somut olay üzerinden incelenir. Suç sonrası cezalandırma veya intikam bu kurum değildir.

• Haksız tahrik için mağdurdan kaynaklanan haksız fiil ve bunun doğurduğu hiddet/şiddetli elem bağı gösterilir; mağdurun yaşam tercihlerine ilişkin varsayım yeterli değildir.

• Kan gütme, töre veya canavarca his iddiası ile tahrik savunması birlikte ileri sürüldüğünde her birinin gerçek olgusal dayanağı ayrı değerlendirilir.

• Güncel m. 31/4 çocukların yaş indirimi konusunda özel seçenek içerir; otomatik kaldırma uygulanamaz. m. 32 akıl hastalığı ve m. 30 hata koşulları da ayrı karara bağlanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Nitelikli öldürmeye teşebbüsün güncel kanuni aralığı 14–21 yıldır. Bu ceza, nitelikli hâlin de kanıtlanmış olduğu varsayımına dayanır.

Durum	Sonuç / sınır
Teşebbüs	Öldürme kastı, doğrudan icra, elverişlilik ve dış nedenle tamamlanamama ile ilgili bendin koşulları birlikte gerekir.
Gönüllü vazgeçme	m. 36’nın koşulları varsa teşebbüsten ceza verilmez; tamamlanan ayrı suçun cezası saklıdır.
Azmettirme ve müşterek faillik	Her kişinin planı, bilgisi, özel niteliğe/saike katılımı ve fiil üzerindeki rolü belirlenir.
Yardım etme	Ağırlaştırılmış müebbet gerektiren tamamlanmış suça yardımda m. 39/1, diğer indirimlerden önce 15–20 yıl öngörür.
Birden çok bent	Tek mağdur/fiil için her bent ayrı bir öldürme suçu oluşturmaz; hepsi hükmün nitelendirmesinde değerlendirilir.
Birden çok mağdur	Kasten öldürmede zincirleme suç uygulanmaz; her mağdur bakımından tamamlanma, teşebbüs ve nitelik ayrı ele alınır.

Dayanak: [2], [10], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki açıklamalar m. 82'nin bütün bentlerini ayrı ayrı ele alır. Seçim menüsü aynı bilgiyi ilgili hâle göre öne çıkarır; birlikte bulunan bentleri otomatik ceza hesabına dönüştürmez.

Bent / hâl	Ayırt edici koşul	İspat ve sınır
m. 82/1-a · Tasarlayarak öldürme	Öldürme kararının önceden alınması, karar ile icra arasında değerlendirmeye elverişli süre geçmesi ve karardan dönülmeden eylemin gerçekleştirilmesi.	Kararın ne zaman oluştuğu; takip, hazırlık, iletişim ve bekleme kayıtları birlikte incelenir. Kanunda sabit bir saat/gün sınırı yoktur. Bir araç temin etmek, önceden husumet veya olaydan bir süre önce tehdit tek başına tasarlamayı kanıtlamaz. Karar anı ve sebat ortaya konulmalıdır.
m. 82/1-b · Canavarca hisle öldürme	Öldürmenin kendisinden veya mağdurun acısından haz alma gibi canavarca his, öldürme kastından ayrı olarak ortaya konulmalıdır.	Fiilin sebebi, olay öncesi/sonrası davranış ve adli bulgular; yöntemin vahameti ile içsel saik arasında bağ kurulmalıdır. Çok sayıda yara veya toplumda infial uyandıran sonuç, tek başına canavarca hissin ispatı değildir.
m. 82/1-b · Eziyet çektirerek öldürme	Ölümden önce, öldürme için gerekenin ötesinde acı çektirmeye yönelen davranışlar ve bu yöndeki kast.	Mağdurun canlı olduğu aşama, yaralanmaların sırası ve süresi, acı çektirme davranışının ölümle ilişkisi uzman raporuyla araştırılır. Ölümden sonra cesede yapılan bir davranış bu bendi kendiliğinden oluşturmaz; diğer suçlar ve önceki fiiller ayrı değerlendirilir.
m. 82/1-c · Kanunda sayılan genel tehlike yöntemi	Öldürmenin yangın, su baskını, tahrip, batırma, bombalama veya sayılan nükleer/biyolojik/kimyasal silah yöntemiyle gerçekleştirilmesi.	Olay yeri, patlama/yangın raporu ve araç özellikleri; ölüm ile kanunda sayılan yöntemin nedensel bağlantısı. Her tehlikeli araç veya ateşli silah kullanımı bu bent değildir. Sayım kıyasla genişletilemez; başka suçların içtimaı ayrıca kurulur.
m. 82/1-d · Üstsoy, altsoy, eş, boşanılan eş veya kardeş	Fail ile mağdur arasında kanunda sınırlı sayılan hısımlık ya da evlilik/boşanma ilişkisinin bulunması ve failin bu nitelikten haberdar olması.	Nüfus kayıtları, soybağı ve evlilik/boşanmanın hukuki durumu; gerektiğinde nitelikli hâlde hata iddiası. Nişanlı, sevgili veya başka bir yakınlık sırf benzerlik nedeniyle bu bentte sayılamaz. Kadın mağdurda f bendi gibi diğer şartlar yine oluşabilir.

Bent / hâl	Ayırt edici koşul	İspat ve sınır
m. 82/1-e · Çocuğa karşı öldürme	Mağdurun suç tarihinde on sekiz yaşını doldurmamış olması; çocuk niteliğine ilişkin bilgi/hata sorunu m. 30 kapsamında değerlendirilir.	Nüfus ve doğum kayıtları; gerektiğinde yaş tespiti, failin bilgisi ve olay koşulları. Çocuğun fiilen kendini savunabilmesi yaşa bağlı niteliği ortadan kaldırmaz. Çocuk mağdur ile çocuk fail farklı konulardır. Çocuk mağdura karşı müebbet türü cezaların infazında m. 108/8 özel süreleri vardır.
m. 82/1-e · Kendisini savunamayacak kişiye karşı öldürme	Mağdurun olay sırasında beden veya ruh durumu nedeniyle savunma imkânından yoksun bulunması ve bu durumun failin bilgisi kapsamında olması.	Sağlık kayıtları, olay anındaki bilinç/bedensel durum, tanıklar ve uzman görüşü; savunmasızlık somut olaya göre açıklanır. Hastalık, yaşlılık veya engellilik etiketi tek başına yeterli değildir; olay anında savunma yeteneğine etkisi gösterilir. Yetişkin mağdura sırf bu bent nedeniyle çocuk infaz kuralı uygulanmaz.
m. 82/1-f · Kadına karşı öldürme	Güncel düzenlemede mağdurun kadın olması nitelikli hâlin koşuludur; ayrıca hamilelik ya da cinsiyete dayalı özel saik metinde aranmaz.	Mağdurun niteliği, suç tarihi ve nitelikli hâlde hata hükümleri. Önceki dönem metniyle güncel metin ayrılır. 27 Mayıs 2022 öncesi fiillerde eski f bendi hamile olduğu bilinen kadına karşı işlemeyi düzenliyordu. Güncel ağırlaştırma geçmişe otomatik yürütülemez.
m. 82/1-g · Kamu görevi nedeniyle öldürme	Öldürme ile mağdurun yerine getirdiği kamu görevi arasında neden bağı bulunması.	Görev kayıtları, failin açıklamaları, önceki işlem veya görevle bağlantılı uyuşmazlık, hedef seçimi. Mağdurun kamu görevlisi olması veya olayın işyerinde geçmesi tek başına yeterli değildir; nedenin yerine getirilen görevle bağlantısı gerekir.
m. 82/1-h · Bir suçu gizlemek amacıyla	Öldürme kararının başka bir suçun ortaya çıkmasını önleme amacıyla verilmesi.	Gizlenmek istenen fiil, mağdurun bilgisi, olayların zaman sırası ve failin hedeflediği sonuç. Öldürme dışında bir suçun aynı dosyada bulunması h bendini otomatik oluşturmaz; özel amaç kanıtlanır.
m. 82/1-h · Başka suçun delillerini ortadan kaldırmak amacıyla	Öldürmenin başka suçun delilini ortadan kaldırma amacına hizmet etmesi.	Mağdurun tanıklığı veya bilgi kaynağı olma durumu, delile yönelik tehditler, iletişim ve hareketlerin zamanlaması. Başka suça ilişkin delilleri olaydan sonra silme davranışı ile öldürmenin başlangıçtaki özel amacı birbirine karıştırılmaz.

Bent / hâl	Ayırt edici koşul	İspat ve sınır
m. 82/1-h · Başka suçun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla	Öldürmenin, başka bir suçun icrasını kolaylaştıran amaç doğrultusunda gerçekleştirilmesi.	Plan, diğer suçun icrası ve öldürmenin bu plan içindeki işlevi; her sanığın amacı ve katkısı. Diğer suçun oluşup oluşmadığı ve içtima ayrıca karara bağlanır; sırf olay birlikteliği yeterli değildir.
m. 82/1-h · Yakalanmamak amacıyla öldürme	Başka suç nedeniyle yakalanmayı önleme özel amacıyla öldürme.	Yakalama/kaçış süreci, takip veya durdurma olayı, failin bilgi ve hedefi, kamera ve tanıklar. Her kaçış sırasında ölüm bu bent değildir; kaza, taksir ve öldürme kastı ayrımı da yapılır.
m. 82/1-i · Suçu işleyememekten duyulan infial	Failin gerçekleştirmek istediği başka suçu işleyememesi nedeniyle doğan infialin öldürme saiki olması.	Amaçlanan suç, neden gerçekleştirilemediği, aradaki zaman ve öldürme kararının bu başarısızlığa bağlanması. Genel öfke, reddedilme veya tartışma tek başına bu bent değildir; işlenemeyen bir suçla kanuni bağlantı gerekir.
m. 82/1-j · Kan gütme saikiyle öldürme	Önceki öldürme olayı nedeniyle öç alma/kan gütme saikiyle hedefin öldürülmesi.	Önceki olayın kayıtları, tarafların ilişkileri, hedef seçimi, intikam açıklamaları ve araya giren bağımsız nedenler. Aileler arasında husumet veya eski bir ölüm bulunması tek başına yeterli değildir; bu öldürmenin belirleyici saiki ortaya konulmalıdır.
m. 82/1-k · Töre saikiyle öldürme	Failin, bir toplumsal davranış kuralına aykırılığı cezalandırma anlayışıyla hareket ettiği iddiasının somut olayda kanıtlanması.	Dayatılan kural, verilen talimat veya baskı, failin amacı, aile/topluluk ilişkileri ve iletişim kayıtları birlikte incelenir. “Namus”, kıskançlık veya aile tepkisi sözcüklerinin kullanılması kendiliğinden töre saiki değildir. Saik kararda ayrı gerekçelendirilmelidir.

Dayanak: [1], [16], [17], [18], [19]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tamamlanmış nitelikli kasten öldürmenin cezası ağırlaştırılmış müebbet hapistir.

Birden çok nitelikli hâl, indirim ve iştirak biçimi birlikte bulunduğunda sonuç ceza ayrı hesaplanır. Bu tablo tek başına dosyaya özgü hüküm veya infaz hesabı değildir.

Hâl	Kanuni karşılık	Açıklama
Tamamlanmış nitelikli hâl	Ağırlaştırılmış müebbet hapis	m. 82

Hâl	Kanuni karşılık	Açıklama
Nitelikli öldürmeye teşebbüs	14–21 yıl hapis	Güncel m. 35/2; olay tarihi ve diğer hükümler ayrıca
Olası kastın uygulanabildiği nitelikli hâl	Müebbet hapis	m. 21/2; ilgili nitelikli hâlle bağdaşma incelemesi gerekir

Dayanak: [1], [2], [10]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kasten öldürme şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı suç şüphesini öğrendiğinde re’sen soruşturma yürütür.

Şikâyetten vazgeçilmesi veya tarafların kendi aralarında anlaşması kamu davasını kendiliğinden sona erdirmez. Şikâyete bağlı suçlara özgü altı aylık süre bu suçun takip şartı değildir.

Kamu görevi veya özel bir mesleki faaliyetle bağlantılı olaylarda, varsa izin ve diğer özel soruşturma şartları ayrıca incelenir. Re’sen takip, bu istisnaların hiç bulunmadığı anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [4], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu suç için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yolu öngörülmemiştir.

Basit yargılama bakımından kanuni cezanın üst sınırı esas alınır; mahkemenin sonunda indirimlerle daha düşük ceza belirlemesi, bu usulü kendiliğinden uygulanabilir hâle getirmez.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması farklı kurumlardır. Sonuç cezaya bağlı olabilecek seçenekler aşağıdaki bireyselleştirme bölümünde ayrıca açıklanmıştır.

• Uzlaştırma: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 kapsamına girmez.

• Önödeme: Türk Ceza Kanunu m. 75 kapsamına girmez.

• Seri muhakeme: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 250 listesindeki suçlardan değildir.

• Basit yargılama: Kanuni ceza sınırı nedeniyle uygulanmaz.

Dayanak: [1], [4], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Türk Ceza Kanunu m. 81, 82 ve 83, tutuklama nedeninin varsayılabildiği katalog suçlar arasındadır.

Katalogda bulunmak otomatik tutuklama kararı anlamına gelmez. Somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği dosyaya göre değerlendirilir.

Yakalama ve gözaltı, tutuklama ve adli kontrol farklı tedbirlerdir. Arama, elkoyma ve dijital inceleme için de kendi kanuni koşulları ve denetim yolları bulunur.

• Tutuklamaya itiraz ve tahliye talebi ayrı başvuru yollarıdır; gerekçeli karar ve bildirim tarihi korunmalıdır.

• Tanık veya mağdur üzerinde baskı, delil karartma ve kaçma tehlikesi değerlendirmesi somut olgulara dayanmalıdır.

• Bu rehber, kişiye özgü tutuklanma yüzdesi veya tutukluluk süresi tahmini üretmez.

Dayanak: [5], [7]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkinler için genel görev ağır ceza mahkemesindedir.

Çocuklara özgü yargılama ve özel görev hükümleri saklıdır. İddianamede ileri sürülen nitelikli hâl ile mahkemenin deliller sonunda kabul ettiği hukuki nitelendirme farklı olabilir.

• Soruşturma: Ölüm nedeni ve kasten öldürme delilleriyle birlikte nitelikli hâle özgü deliller toplanır.

• İddianame ve duruşma: Hangi bendin hangi olguya dayandığı tartışılır; savunma hakkına uygun usul izlenir.

• Karar: Her suç unsuru ve kabul edilen nitelikli hâl gerekçelendirilir.

• Kanun yolu ve kesinleşme: Uygun başvuru yolları kullanılır; kesinleşen ceza ayrı infaz rejimine göre yerine getirilir.

Dayanak: [8], [6], [7], [9]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için tamamlanmış nitelikli öldürmede olağan dava zamanaşımı 30 yıldır.

Başlangıç, durma, kesilme, çocukluk ve somut suç hâli ayrıca incelenir. Akrabalar arasında uzlaşma veya şikâyetten vazgeçme, bu kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Ağırlaştırılmış müebbet cezanın infazına ilişkin genel ceza zamanaşımı 40 yıldır; bu süre dava zamanaşımıyla karıştırılmamalıdır.

Güncel genel istinaf süresi, gerekçeli hükmün tebliğinden itibaren iki haftadır. Diğer başvurular ve eski tarihli kararlar ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [7], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış nitelikli öldürmedeki ağırlaştırılmış müebbet, HAGB/erteleme/seçenek yaptırıma doğrudan elverişli değildir. Sonuç cezanın değişmesi ancak koşulları oluşan hükümlerin kanuni sırayla uygulanmasıyla mümkündür.

İndirimlerden yararlanmak için suçu kabul etme zorunluluğu olduğu söylenemez. Mahkeme lehe nedenleri de değerlendirmek ve kabul/ret gerekçesini göstermekle yükümlüdür. Çocuklara ilişkin 2026 ağırlaştırması eski fiillere otomatik uygulanmaz.

Uygulama	Diğer hükümlerden önceki karşılık / koşul
Takdiri indirim	Ağırlaştırılmış müebbet yerine müebbet; biçimsel duruşma tutumu yeterli değildir.
Haksız tahrik	Koşulları varsa 18–24 yıl; özellikle özel saik bentleriyle tutarlılık ayrıca açıklanır.
Yardım eden	Tamamlanmış nitelikli öldürmeye yardımda 15–20 yıl; müşterek faille aynı kabul edilmez.
Çocuk – 12–15 yaş	Sorumluluk varsa güncel m. 31/2’de 13–18 yıl; m. 31/4 koşullarında m. 31/3’e geçilebilmesi mümkündür.

Uygulama	Diğer hükümlerden önceki karşılık / koşul
Çocuk – 15–18 yaş	Güncel m. 31/3'te 19–27 yıl; m. 31/4'ün gerekçeli uygulanması hâlinde yaş indirimi yapılmayabilir.
Sonuç ceza eşiğine bağlı kurumlar	Teşebbüs, iştirak, yaş ve diğer hükümler sonucunda oluşan ceza üzerinden ortak HAGB/erteleme/seçenek yaptırım koşulları değerlendirilir. Özel yasaklar saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [13], [11], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Nitelikli öldürmede genel ağırlaştırılmış müebbet eşiği 30 yıldır; çocuk mağdur veya tekerrür gibi özel durumda bu sayı değişir. Her bent için aynı "yatar" açıklaması doğru değildir.

Çocuk mağdur ile savunmasız yetişkin aynı e bendinde yer alsa da m. 108/8'in özel kuralı çocuk mağdura ilişkindir. Kadın, eş veya başka bir nitelik ile çocukluk birlikteyse çocuk mağdur kuralı gözden kaçırılmamalıdır.

Örgüt/terör bağlantısı veya birden fazla müebbet türü ceza, ayrı infaz düzeni doğurabilir. Tablodaki eşikler kesin cezaevinden çıkış tarihi değildir; mahsup, iyi hâl, açık kuruma ayrılma ve koşullu salıverilme kararı birlikte belirlenir.

Hâl / kesinleşen ceza	Koşullu salıverilme için temel süre / oran
Yetişkin mağdur, tek ağırlaştırılmış müebbet, özel rejim yok	m. 107/2: 30 yıl; iyi hâl ve karar gerekir.
Çocuğa karşı suçtan ağırlaştırılmış müebbet	m. 108/8'in m. 108/1'e atfı: 39 yıl; tekerrür bulunması şart değildir.
Çocuğa karşı suçtan müebbet	m. 108/8 uyarınca 33 yıl; örneğin sonuç ceza müebbete dönüşmüşse.
Tekerrürle ağırlaştırılmış müebbet	m. 108/1: 39 yıl; birden fazla ceza ve diğer rejimler ayrıca.
İndirimle süreli hapse dönüşen m. 82	m. 107/2: 2/3; ikinci defa tekerrürde süreli ceza için 3/4.
Çocuk fail	Güncel m. 107/5, m. 81–83'te 15 yaşına kadar bir günün iki gün sayılması kuralını dışlar.
Geçici m. 6	30 Mart 2020 ve öncesi suçlara ilişkin üç yıllık genişlemede m. 82 kapsam dışıdır.
Geçici m. 10/6	31 Temmuz 2023 ve öncesi fiiller yönünden m. 82/1-d, e, f açıkça kapsam dışıdır. Başka bentlerde bütün diğer koşullar ve eşzamanlı istisnalar incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [9], [15], [3], [10], [11], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Savunma, mağduriyet ve tanıklık ayrı konumlardır; dosyaya erişim, delil talebi ve başvuru hakları bu konuma göre kullanılır.

Alt sınırı beş yıldan fazla hapis gerektiren isnatta müdafii bulunmayan şüpheli/sanık için zorunlu müdafilik uygulanır. Çocukluk veya kendini savunamama gibi nedenler, ceza sınırından bağımsız zorunlu müdafilik doğurabilir. Mağdurun istem üzerine avukat görevlendirilmesi koşulları ile şüphelinin zorunlu müdafiliği aynı kural değildir.

Konum / aşama	Bu dosyada kullanılabilecek temel hak
Şüpheli – ifade ve sorgu	İsnadı öğrenme, müdafiyle görüşme, susma, lehe delillerin toplanmasını isteme, tercüman ve usule uygun tutanak güvenceleri.
Sanık – kovuşturma	İddianame ve delilleri tartışma, tanığa veya bilirkişiye soru yöneltilmesini isteme, savunma için süre ve hukuka aykırı delile itiraz.
Mağdur veya suçtan zarar gören	Soruşturmada delil toplanmasını ve belge örneği isteme; kovuşturmada kanuni koşullarla davaya katılma; ilgili kararlara başvurma.
Ölenin yakını	Suçtan doğrudan zarar görme ve katılma ehliyeti somut yakınlık ve menfaatle belirlenir; mirasçılık belgesi tek başına bütün ceza muhakemesi haklarının ölçüsü değildir.
Tanık	Doğru beyanda bulunma yükümlülüğü yanında kanuni çekinme ve kendisini/yakınını suçlamama güvenceleri; tehdit durumunda koruma istemi.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Dosyayı tek “nitelikli öldürme” etiketiyle hazırlamak yerine, iddianamedeki her bent için unsur–delil eşleştirmesi yapılmalıdır.

• Her bendin karşısına bu niteliği destekleyen ve çürüten delilleri ayrı yazın; aynı bulgunun hangi hukuki sonucu desteklediğini belirtin.

• Tasarlama ve özel saiklerde olay öncesi dönem; eziyette tıbbi zamanlama; d/e/f/g’de kişi niteliği ve kamu görevi bağlantısı öne çıkar.

• Birden çok sanık varsa, birinin bilgisi ve saikini diğerine otomatik atfetmeyin. İddianamede kişiye atfedilen fiil ile hükümdeki gerekçe karşılaştırılmalıdır.

• Çocuk mağdur, çocuk fail ve birden fazla bent bulunması hem ceza hem infaz dosyasında ayrı işaretlenmelidir.

Dayanak: [1], [7]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar, olayın hukuki değerlendirilmesini kolaylaştırmak içindir. Delil yeterliliği veya kişiye özgü sonuç ceza, yalnız seçilen bir suç adından çıkarılamaz.

İçtihatlardan yalnız erişilebilen gerekçeler için yararlanılmıştır. Görülmeyen daire, esas, karar numarası veya bir avukatın tamamlanmış hukuk onayı üretilmemiştir. Ortak süre, bireyselleştirme ve infaz açıklamaları ile bu sayfanın özel hükümleri birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [9], [10], [13], [11]

Ekranda seçilebilen hâller

Tamamlanmış nitelikli hâl

Kanundaki bentlerden en az biri, öldürme suçunun unsurlarıyla birlikte belirlenmelidir.

Nitelikli öldürmeye teşebbüs

Ölüm gerçekleşmemişse öldürme kastı, doğrudan icra ve nitelikli hâl birlikte değerlendirilir.

Kanuni karşılık: 14–21 yıl hapis (Güncel m. 35/2; diğer hükümler hariç)

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Görevli mahkeme: Ağır ceza (Yetişkinler için genel görev)

Tutuklama kataloğu: Katalogda (Otomatik tutuklama değildir)

Süre değerlendirmesi: Hâle ve tarihe göre (Dava ve ceza zamanaşımı ayrı incelenir)

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Güncel düzenlemede nitelikli öldürmeye teşebbüs için 14–21 yıl hapis öngörülür.

7550 sayılı Kanunla değişen bu aralık, geçmiş olaylar bakımından lehe kanun incelemesi yapılmadan uygulanmaz.

Dayanak: [1], [10], [2]

m. 82/1-a · Tasarlayarak öldürme

Öldürme kararının önceden alınması, karar ile icra arasında değerlendirmeye elverişli süre geçmesi ve karardan dönülmeden eylemin gerçekleştirilmesi. Bir araç temin etmek, önceden husumet veya olaydan bir süre önce tehdit tek başına tasarlamayı kanıtlamaz. Karar anı ve sebat ortaya konulmalıdır.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürme kararının önceden alınması, karar ile icra arasında değerlendirmeye elverişli süre geçmesi ve karardan dönülmeden eylemin gerçekleştirilmesi.

Bir araç temin etmek, önceden husumet veya olaydan bir süre önce tehdit tek başına tasarlamayı kanıtlamaz. Karar anı ve sebat ortaya konulmalıdır.

Dayanak: [1], [16]

Maddi unsurlar

Kararın ne zaman oluştuğu; takip, hazırlık, iletişim ve bekleme kayıtları birlikte incelenir. Kanunda sabit bir saat/gün sınırı yoktur.

Dayanak: [1], [7], [16]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-b · Canavarca hisle öldürme

Öldürmenin kendisinden veya mağdurun acısından haz alma gibi canavarca his, öldürme kastından ayrı olarak ortaya konulmalıdır. Çok sayıda yara veya toplumda infial uyandıran sonuç, tek başına canavarca hissin ispatı değildir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürmenin kendisinden veya mağdurun acısından haz alma gibi canavarca his, öldürme kastından ayrı olarak ortaya konulmalıdır.

Çok sayıda yara veya toplumda infial uyandıran sonuç, tek başına canavarca hissin ispatı değildir.

Dayanak: [1], [17]

Maddi unsurlar

Fiilin sebebi, olay öncesi/sonrası davranış ve adli bulgular; yöntemin vahameti ile içsel saik arasında bağ kurulmalıdır.

Dayanak: [1], [7], [17]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-b · Eziyet çektirerek öldürme

Ölümden önce, öldürme için gerekenin ötesinde acı çektirmeye yönelen davranışlar ve bu yöndeki kast. Ölümden sonra cesede yapılan bir davranış bu bendi kendiliğinden oluşturmaz; diğer suçlar ve önceki fiiller ayrı değerlendirilir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Ölümden önce, öldürme için gerekenin ötesinde acı çektirmeye yönelen davranışlar ve bu yöndeki kast.

Ölümden sonra cesede yapılan bir davranış bu bendi kendiliğinden oluşturmaz; diğer suçlar ve önceki fiiller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [17]

Maddi unsurlar

Mağdurun canlı olduğu aşama, yaralanmaların sırası ve süresi, acı çektirme davranışının ölümle ilişkisi uzman raporuyla araştırılır.

Dayanak: [1], [7], [17]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-c · Kanunda sayılan genel tehlike yöntemi

Öldürmenin yangın, su baskını, tahrip, batırma, bombalama veya sayılan nükleer/biyolojik/kimyasal silah yöntemiyle gerçekleştirilmesi. Her tehlikeli araç veya ateşli silah kullanımı bu bent değildir. Sayım kıyasla genişletilemez; başka suçların içtimaı ayrıca kurulur.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürmenin yangın, su baskını, tahrip, batırma, bombalama veya sayılan nükleer/biyolojik/kimyasal silah yöntemiyle gerçekleştirilmesi.

Her tehlikeli araç veya ateşli silah kullanımı bu bent değildir. Sayım kıyasla genişletilemez; başka suçların içtimaı ayrıca kurulur.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Olay yeri, patlama/yangın raporu ve araç özellikleri; ölüm ile kanunda sayılan yöntemin nedensel bağlantısı.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6’nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-d · Üstsoy, altsoy, eş, boşanılan eş veya kardeş

Fail ile mağdur arasında kanunda sınırlı sayılan hısımlık ya da evlilik/boşanma ilişkisinin bulunması ve failin bu nitelikten haberdar olması. Nişanlı, sevgili veya başka bir yakınlık sırf benzerlik nedeniyle bu bentte sayılamaz. Kadın mağdurda f bendi gibi diğer şartlar yine oluşabilir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Fail ile mağdur arasında kanunda sınırlı sayılan hısımlık ya da evlilik/boşanma ilişkisinin bulunması ve failin bu nitelikten haberdar olması.

Nişanlı, sevgili veya başka bir yakınlık sırf benzerlik nedeniyle bu bentte sayılamaz. Kadın mağdurda f bendi gibi diğer şartlar yine oluşabilir.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Nüfus kayıtları, soybağı ve evlilik/boşanmanın hukuki durumu; gerektiğinde nitelikli hâlde hata iddiası.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent, 5275 sayılı Kanun geçici m. 10/6'da açıkça kapsam dışında tutulmuştur.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-e · Çocuğa karşı öldürme

Mağdurun suç tarihinde on sekiz yaşını doldurmamış olması; çocuk niteliğine ilişkin bilgi/hata sorunu m. 30 kapsamında değerlendirilir. Çocuk mağdur ile çocuk fail farklı konulardır. Çocuk mağdura karşı müebbet türü cezaların infazında m. 108/8 özel süreleri vardır.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Çocuk mağdurda özel süre

Kısa tanım

Mağdurun suç tarihinde on sekiz yaşını doldurmamış olması; çocuk niteliğine ilişkin bilgi/hata sorunu m. 30 kapsamında değerlendirilir.

Çocuk mağdur ile çocuk fail farklı konulardır. Çocuk mağdura karşı müebbet türü cezaların infazında m. 108/8 özel süreleri vardır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Nüfus ve doğum kayıtları; gerektiğinde yaş tespiti, failin bilgisi ve olay koşulları. Çocuğun fiilen kendini savunabilmesi yaşa bağlı niteliği ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Çocuk mağdur: ağırlaştırılmış müebbet için 39 yıl; müebbet için 33 yıl (m. 108/8), diğer koşullar saklı.

Bu bent, 5275 sayılı Kanun geçici m. 10/6'da açıkça kapsam dışında tutulmuştur.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-e · Kendisini savunamayacak kişiye karşı öldürme

Mağdurun olay sırasında beden veya ruh durumu nedeniyle savunma imkânından yoksun bulunması ve bu durumun failin bilgisi kapsamında olması. Hastalık, yaşlılık veya engellilik etiketi tek başına yeterli değildir; olay anında savunma yeteneğine etkisi gösterilir. Yetişkin mağdura sırf bu bent nedeniyle çocuk infaz kuralı uygulanmaz.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Mağdurun olay sırasında beden veya ruh durumu nedeniyle savunma imkânından yoksun bulunması ve bu durumun failin bilgisi kapsamında olması.

Hastalık, yaşlılık veya engellilik etiketi tek başına yeterli değildir; olay anında savunma yeteneğine etkisi gösterilir. Yetişkin mağdura sırf bu bent nedeniyle çocuk infaz kuralı uygulanmaz.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Sağlık kayıtları, olay anındaki bilinç/bedensel durum, tanıklar ve uzman görüşü; savunmasızlık somut olaya göre açıklanır.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent, 5275 sayılı Kanun geçici m. 10/6'da açıkça kapsam dışında tutulmuştur.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-f · Kadına karşı öldürme

Güncel düzenlemede mağdurun kadın olması nitelikli hâlin koşuludur; ayrıca hamilelik ya da cinsiyete dayalı özel saik metinde aranmaz. 27 Mayıs 2022 öncesi fiillerde eski f bendi hamile olduğu bilinen kadına karşı işlemeyi düzenliyordu. Güncel ağırlaştırma geçmişe otomatik yürütülemez.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Güncel düzenlemede mağdurun kadın olması nitelikli hâlin koşuludur; ayrıca hamilelik ya da cinsiyete dayalı özel saik metinde aranmaz.

27 Mayıs 2022 öncesi fiillerde eski f bendi hamile olduğu bilinen kadına karşı işlemeyi düzenliyordu. Güncel ağırlaştırma geçmişe otomatik yürütülemez.

Dayanak: [1], [19]

Maddi unsurlar

Mağdurun niteliği, suç tarihi ve nitelikli hâlde hata hükümleri. Önceki dönem metniyle güncel metin ayrılır.

Dayanak: [1], [7], [19]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent, 5275 sayılı Kanun geçici m. 10/6'da açıkça kapsam dışında tutulmuştur.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-g · Kamu görevi nedeniyle öldürme

Öldürme ile mağdurun yerine getirdiği kamu görevi arasında neden bağı bulunması. Mağdurun kamu görevlisi olması veya olayın işyerinde geçmesi tek başına yeterli değildir; nedenin yerine getirilen görevle bağlantısı gerekir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürme ile mağdurun yerine getirdiği kamu görevi arasında neden bağı bulunması.

Mağdurun kamu görevlisi olması veya olayın işyerinde geçmesi tek başına yeterli değildir; nedenin yerine getirilen görevle bağlantısı gerekir.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Görev kayıtları, failin açıklamaları, önceki işlem veya görevle bağlantılı uyuşmazlık, hedef seçimi.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6’nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-h · Bir suçu gizlemek amacıyla

Öldürme kararının başka bir suçun ortaya çıkmasını önleme amacıyla verilmesi. Öldürme dışında bir suçun aynı dosyada bulunması h bendini otomatik oluşturmaz; özel amaç kanıtlanır.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürme kararının başka bir suçun ortaya çıkmasını önleme amacıyla verilmesi.

Öldürme dışında bir suçun aynı dosyada bulunması h bendini otomatik oluşturmaz; özel amaç kanıtlanır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Gizlenmek istenen fiil, mağdurun bilgisi, olayların zaman sırası ve failin hedeflediği sonuç.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-h · Başka suçun delillerini ortadan kaldırmak amacıyla

Öldürmenin başka suçun delilini ortadan kaldırma amacına hizmet etmesi. Başka suça ilişkin delilleri olaydan sonra silme davranışı ile öldürmenin başlangıçtaki özel amacı birbirine karıştırılmaz.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürmenin başka suçun delilini ortadan kaldırma amacına hizmet etmesi.

Başka suça ilişkin delilleri olaydan sonra silme davranışı ile öldürmenin başlangıçtaki özel amacı birbirine karıştırılmaz.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Mağdurun tanıklığı veya bilgi kaynağı olma durumu, delile yönelik tehditler, iletişim ve hareketlerin zamanlaması.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-h · Başka suçun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla

Öldürmenin, başka bir suçun icrasını kolaylaştıran amaç doğrultusunda gerçekleştirilmesi. Diğer suçun oluşup oluşmadığı ve içtima ayrıca karara bağlanır; sırf olay birlikteliği yeterli değildir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Öldürmenin, başka bir suçun icrasını kolaylaştıran amaç doğrultusunda gerçekleştirilmesi.

Diğer suçun oluşup oluşmadığı ve içtima ayrıca karara bağlanır; sırf olay birlikteliği yeterli değildir.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Plan, diğer suçun icrası ve öldürmenin bu plan içindeki işlevi; her sanığın amacı ve katkısı.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-h · Yakalanmamak amacıyla öldürme

Başka suç nedeniyle yakalanmayı önleme özel amacıyla öldürme. Her kaçış sırasında ölüm bu bent değildir; kaza, taksir ve öldürme kastı ayrımı da yapılır.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Başka suç nedeniyle yakalanmayı önleme özel amacıyla öldürme.

Her kaçış sırasında ölüm bu bent değildir; kaza, taksir ve öldürme kastı ayrımı da yapılır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Yakalama/kaçış süreci, takip veya durdurma olayı, failin bilgi ve hedefi, kamera ve tanıklar.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-i · Suçu işleyememekten duyulan infial

Failin gerçekleştirmek istediği başka suçu işleyememesi nedeniyle doğan infialin öldürme saiki olması. Genel öfke, reddedilme veya tartışma tek başına bu bent değildir; işlenemeyen bir suçla kanuni bağlantı gerekir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Failin gerçekleştirmek istediği başka suçu işleyememesi nedeniyle doğan infialin öldürme saiki olması.

Genel öfke, reddedilme veya tartışma tek başına bu bent değildir; işlenemeyen bir suçla kanuni bağlantı gerekir.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Amaçlanan suç, neden gerçekleştirilemediği, aradaki zaman ve öldürme kararının bu başarısızlığa bağlanması.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6’nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-j · Kan gütme saikiyle öldürme

Önceki öldürme olayı nedeniyle öç alma/kan gütme saikiyle hedefin öldürülmesi. Aileler arasında husumet veya eski bir ölüm bulunması tek başına yeterli değildir; bu öldürmenin belirleyici saiki ortaya konulmalıdır.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Önceki öldürme olayı nedeniyle öç alma/kan gütme saikiyle hedefin öldürülmesi.

Aileler arasında husumet veya eski bir ölüm bulunması tek başına yeterli değildir; bu öldürmenin belirleyici saiki ortaya konulmalıdır.

Dayanak: [1], [18]

Maddi unsurlar

Önceki olayın kayıtları, tarafların ilişkileri, hedef seçimi, intikam açıklamaları ve araya giren bağımsız nedenler.

Dayanak: [1], [7], [18]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

m. 82/1-k · Töre saikiyle öldürme

Failin, bir toplumsal davranış kuralına aykırılığı cezalandırma anlayışıyla hareket ettiği iddiasının somut olayda kanıtlanması. "Namus", kıskançlık veya aile tepkisi sözcüklerinin kullanılması kendiliğinden töre saiki değildir. Saik kararda ayrı gerekçelendirilmelidir.

Kanuni ceza: Ağırlaştırılmış müebbet (Tamamlanmış doğrudan kast; diğer indirim/artırımlar öncesi.)

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışında

Katalog: m. 100/3 kapsamında

Mahkeme: Ağır Ceza

İnfazdaki özellik: Sonuç ceza ve özel rejime göre

Kısa tanım

Failin, bir toplumsal davranış kuralına aykırılığı cezalandırma anlayışıyla hareket ettiği iddiasının somut olayda kanıtlanması.

"Namus", kıskançlık veya aile tepkisi sözcüklerinin kullanılması kendiliğinden töre saiki değildir. Saik kararda ayrı gerekçelendirilmelidir.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Dayatılan kural, verilen talimat veya baskı, failin amacı, aile/topluluk ilişkileri ve iletişim kayıtları birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [7]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bu bendin tamamlanmış ve doğrudan kastla işlenmiş hâlinde ağırlaştırılmış müebbet; güncel nitelikli öldürmeye teşebbüste 14–21 yıl hapis söz konusudur. Diğer indirimler ve olay tarihindeki hüküm ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Cezanın infazı

Özel rejim bulunmayan yetişkin mağdur ve tek ağırlaştırılmış müebbet varsayımında m. 107/2 eşiği 30 yıldır; çocukluk, tekerrür veya birden çok ceza varsa değişir.

Bu bent tek başına geçici m. 10/6'nın d, e, f istisnası değildir; başka bentlerin varlığı ve bütün tarih/kurum koşulları ayrıca aranır.

Şikâyetten vazgeçme veya taraflar arasında ödeme anlaşması bu nitelikli öldürmenin infazını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [9], [15]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnadı öğrenme, susma ve müdafi yardımından yararlanma hakkınız bulunur. Kasten öldürme isnadında müdafi bulunmadan esaslı savunma hazırlığı yapılmamalı; zorunlu müdafilik hükümleri işletilmelidir.

• Lehinize delillerin de toplanmasını isteyebilir; yakalama, tutuklama ve adli kontrol kararlarını kanuni yollarla inceletebilirsiniz.

• İfade, sorgu ve gerekçeli karar tarihleri ile tebligatları tek dosyada tutun. Kanun yolu süresini ilgili karar ve usulüne uygun bildirim üzerinden değerlendirin.

Mağdur / şikâyetçi

• Saldırıdan sağ kurtulmuşsanız hukuki değerlendirme, olayın özelliklerine göre öldürmeye teşebbüs veya yaralama üzerinden yapılır.

• Delillerin toplanmasını, duruşmalardan haberdar edilmeyi ve koşulları varsa davaya katılmayı isteyebilirsiniz.

• Devam eden tehdit veya güvenlik ihtiyacı varsa bunu ilgili mercilere somut bilgilerle bildirin; uygun koruma yolları olayınıza göre belirlenir.

Yakın / aile üyesi

• Ölen kişinin yakını olarak suçtan zarar gören sıfatınız, katılma ve kanun yoluna başvuru yetkiniz somut yakınlık ve hukuki ilginiz üzerinden değerlendirilir.

• Otopsi, olay yeri, kamera ve tanık delillerine ilişkin taleplerinizi vekiliniz aracılığıyla dosyaya sunabilirsiniz.

• Destekten yoksun kalma, cenaze giderleri ve manevi tazminat gibi özel hukuk talepleri ceza davasından ayrı şart ve sürelere tabidir.

Tanık

• Bizzat gördüğünüz olgularla başkasından duyduklarınızı ayırın; tanıklık doğrulanabilir bilgiye dayanmalıdır.

• Kanunda sayılan yakınlık, meslek sırrı veya kendinizi/yakınınızı suçlayıcı beyan nedeniyle çekinme hakkınızı kullanabilirsiniz; çağrıyı yok saymakla çekinme aynı şey değildir.

• Tehdit veya baskıyı soruşturma makamına bildirin; kimliğiniz ve güvenliğiniz için gereken koruma tedbirlerini talep edin.

• Görüntü veya yazışmanın aslını değiştirmeyin; hatırlamadığınız bir bilgiyi tahmin ederek tamamlamayın.

Olay tarihinin etkisi

Suç tarihinde yürürlükteki bent metni ile sonraki kanunlar ayrılır. Kadına karşı işleme düzenlemesi 27 Mayıs 2022, teşebbüs cezaları 4 Haziran 2025, çocuklara ilişkin hükümler 18 Ağustos 2026 yönünden özellikle karşılaştırılmalıdır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2022-05-26	Bu tarihlerde güncel “kadına karşı” f bendi otomatik uygulanamaz; önceki metindeki hamilelik ve bilme şartları ile diğer nitelikler esas alınır. Boşanılan eşin eklenmesi ve diğer değişiklikler için de olay günündeki metin kontrol edilir.
2022-05-27 – 2025-06-03	Kadına karşı işleme güncel f bendidir. Nitelikli öldürmeye teşebbüste bu dönemin 13–20 yıllık aralığı, sonraki 14–21 yıllık düzenlemeyle lehe kanun ilkesi çerçevesinde karşılaştırılır.
2025-06-04 – 2026-08-17	Güncel nitelikli öldürmeye teşebbüs aralığı 14–21 yıldır. 18 Ağustos 2026’da ağırlaşan çocuk hükümleri daha eski fiile kendiliğinden uygulanamaz.
2026-08-18 – Sonrası	Güncel bentler, 14–21 yıllık teşebbüs aralığı ve 7593 ile değişen çocuk hükümleri dikkate alınır. Çocuk fail ve çocuk mağdur, ceza ve infaz yönünden ayrı ayrı değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Türk Ceza Kanunu: 82. madde · 5237 sayılı Kanun m. 82 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[2] Türk Ceza Kanunu: sorumluluk ve suçun özel görünüşleri · m. 6–7, 20–34, 35–44; 7593 ile değişen m. 31 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[3] Türk Ceza Kanunu: cezanın belirlenmesi ve diğer sonuçlar · m. 46–55, 58, 61–63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[4] Türk Ceza Kanunu: süreler ve takip şartları · m. 66–73 ve 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[5] Ceza Muhakemesi Kanunu: koruma tedbirleri · m. 90–91, 100–101, 104, 108–109, 116–134 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[6] Ceza Muhakemesi Kanunu: soruşturma ve özel usuller · m. 160, 170–174, 175, 223, 231, 250–253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[7] Ceza Muhakemesi Kanunu: savunma, katılma ve kanun yolları · m. 43–50, 63–67, 147–153, 173, 234–239, 267–268, 272–273, 286, 291 ve 294 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[8] Ceza mahkemelerinin görevine ilişkin kanun · 5235 sayılı Kanun m. 11–14; çocuklara özgü görev hükümleri saklıdır · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[9] Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · 5275 sayılı Kanun m. 4–5, 99, 105/A, 107–108; ilgili geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[10] 7550 sayılı değişiklik kanunu · m. 8: teşebbüs cezaları; m. 13–14: denetimli serbestlik ve tekerrür · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

[11] 7593 sayılı değişiklik kanunu · m. 2: çocukların ceza sorumluluğu; m. 4: sosyal inceleme; m. 7: çocukların infaz hesabı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

[12] Türk Ceza Kanunu: hayata karşı suçlar ve bağlantılı hükümler · m. 81–85, 87/4 ve 98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[13] 7589 sayılı Kanun: HAGB ve yürürlük · m. 15 ve 26; 31 Temmuz 2026 tarihli yayıma bağlı hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/b074aa2a-c1eb-4bd5-b5d9-4b61a9ac3924.htm

[14] 31 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete · 7589 sayılı Kanun, Sayı 33326 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.resmigazete.gov.tr/31.07.2026

[15] 5275 sayılı Kanun: özel ve geçici infaz hükümleri · m. 89, 99, 105/A, 107–110; geçici m. 6, 10 ve 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[16] Yargıtay: tasarlama şartları ve ispat · Önceden alınan karar, arada geçen süre ve kararda sebat; kuşkunun sanık aleyhine yorumlanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1185141900

[17] Yargıtay: canavarca his ve eziyet ayrımı · Öldürme yöntemi ile özel his/amaç ayrımı; canavarca his veya eziyet kastının ispatı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1204032000

[18] Yargıtay: kan gütme saiki ve önceki olay · Önceki öldürme, hedef seçimi, plan ve saikin birlikte değerlendirilmesi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1206190700

[19] 7406 sayılı Kanun – Resmî Gazete · m. 2: m. 82/1-f kadına karşı işleme; 27 Mayıs 2022 yayımı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/05/20220527-7.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İhmali Davranışla Kasten Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yaşamı koruma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi hâlinde garantörlük, kast, nedensellik, ceza ve yargılama sürecini birlikte inceleyin.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Ceza	Hâle göre değişir — m. 83/3 indirimli aralıklar veya indirim yapılmaması
Şikâyet	Aranmaz
Uzlaştırma	Kapsam dışı
Görevli mahkeme	Ağır ceza
Tutuklama kataloğu	Katalogda
Önemli unsur	Yaşamı koruma yükümlülüğü — Garantörlük ve kast ayrı incelenir

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 83, belirli bir kişiyi yaşamsal tehlikeden korumakla hukuken yükümlü kişinin, ölüm neticesini önleyen davranışı kasten yapmamasını düzenler. Sıradan dikkatsizlik veya her yardım etmeme olayı bu suç değildir.

Bu sayfada “garantör”, hayatı korumaya yönelik özel hukuki yükümlülüğü bulunan kişiyi ifade eder. Yükümlülüğün kaynağı, fiilen müdahale edebilme ve kast gösterilmeden yalnız meslek/akrabalık unvanından sorumluluk kurulamaz.

Dayanak: [1], [13], [2]

02 / Kısa tanım

İhmali davranışın icrai öldürmeye eşdeğer olması gerekir: Kişi belirli bir kurtarıcı davranışı yapmakla yükümlü ve bunu yapabilecek durumda olmasına rağmen kasten yapmaz; ölüm bu ihmal nedeniyle meydana gelir.

Birlikte aranan koşul	Açıklama
Özel yükümlülük	Kanun, sözleşme veya önceden oluşturulan yaşamsal tehlikeden doğmalıdır.
Somut müdahale imkânı	Yapılması gereken davranış fiilen mümkün olmalı; soyut “bir şey yapabilirdi” yeterli değildir.
İcrai fiile eşdeğer ihmal	İhlalin ağırlığı ve yaşamı koruma görevi, ölümün faile yüklenmesini haklı kılmalıdır.
Ölüm ve nedensellik	Yükümlü davranışın yapılmaması ile ölüm arasında hukuki bağ kurulmalıdır.

Birlikte aranan koşul	Açıklama
Kast	Ölümün bilerek istenmesi veya öngörülüp kabullenilmesi; yalnız özen eksikliği m. 85 yönünden değerlendirilir.

Dayanak: [1], [12]

03 / Korunan hukuki değer

Korunan değer insan yaşamıdır. İhmali sorumluluğun sınırı, genel ahlaki yardım beklentisi ile özel hukuki koruma yükümlülüğünü ayırarak çizilir.

Herkesin her tehlikeden aynı ölçüde sorumlu tutulması mümkün değildir. Özel garantörlük yoksa yardım/bildirim yükümlülüğünün ihlali m. 98 gibi başka bir hüküm yönünden değerlendirilebilir; bunun koşulları da ayrıca bulunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [13]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin yaşamı koruma yükümlülüğü somut bir kaynağa bağlanır. Yükümlülük birden fazla kişide bulunabilir; her kişinin görevi, imkânı ve kastı farklı olabilir.

Kaynak / örnek ilişki	Sorumluluk için gereken ek belirleme
Kanuni bakım veya gözetim	Çocuğa, bakıma muhtaç kişiye veya belirli görev alanına ilişkin yükümlülüğün ilgili kanun ve olayda kapsamı.
Sözleşmeyle üstlenilmiş bakım	Bakımın gerçekten üstlenilmesi, hangi saat/işlem/kişiye ilişkin olduğu ve müdahale imkânı.
Önceden tehlike yaratma	Failin önceki davranışının başkasının hayatını tehlikeye sokması ve bu tehlikeyi giderme imkânı.
Kurum içindeki birden çok görevli	Sorumluluk dağılımı, nöbet/devir kayıtları, bilgiye erişim ve kişinin fiilen yapabileceği işlem.
Tesadüfen olay yerindeki kişi	Özel garantörlük kendiliğinden doğmaz; genel yardım veya bildirim yükümlülüğü ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Bu suçta en kritik ispat, hangi davranışın ne zaman yapılması gerektiği ve yapılsaydı ölümün önlenip önlenemeyeceğidir.

Tıbbi dosyalarda kötü sonuç, tek başına ihmal veya kast değildir. Tedavinin tıbbi standardı, hekimin görev alanı, hastanın durumu ve başka etkenler birlikte değerlendirilir. Uzman bilirkişi tıbbi konuyu açıklar; kast ve suç vasfına ilişkin hukuki kararı mahkeme verir.

İspat konusu	Somut araştırma
Yükümlülük	Kanuni düzenleme, görev talimatı, bakım sözleşmesi, nöbet/devralma ve yetki kayıtları.

İspat konusu	Somut araştırma
Tehlikeden haberdar olma	Uyarılar, çağrı kayıtları, gözlem ve iletişim; failin olayı ne zaman öğrendiği.
Yapılabilir davranış	Mevcut süre, araç, personel, bilgi ve fiziki olanak; talep edilen müdahalenin fiilen mümkün olup olmadığı.
Ölümün önlenebilirliği	Uzman raporu ile uygulanacak davranışın sonucu engelleme etkisi; alternatif ölüm nedenleri ve gecikme süresi.
İcrai davranışa eşdeğerlik	İhmalin neden sırf yardım etmeme veya taksirli hata değil, kasten öldürme sorumluluğu doğurduğu.

Dayanak: [1], [7], [12]

06 / Manevi unsur

Fail, koruması gereken kişinin ölüm tehlikesini ve yapabileceği davranışı bilerek ölümü ister ya da kabullenir. Tehlikeyi fark etmemek veya kurtulacağına güvenmek farklı değerlendirme doğurabilir.

Zihinsel tutum	Olası hukuki yön
Ölümü sağlamak için yükümlü davranışı yapmama	Doğrudan kastla m. 83.
Ölüm ihtimalini öngörüp kabullenerek müdahale etmeme	Koşulları varsa olası kastla m. 83; indirimin diğer hükümlerle ilişkisi açıklanır.
Ölümü öngörüp gerçekleşmeyeceğine güvenme	Bilinçli taksir ve m. 85 yönü.
Dikkat/özen eksikliğiyle tehlikeyi fark etmeme	Öngörülebilirlik ve nedensellik varsa basit taksirle m. 85 yönü.
Özel yükümlülük bulunmaması	m. 83 için garantörlük eksik; şartları varsa m. 98 gibi ayrı suç.

Dayanak: [2], [1], [13]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Müdahalenin fiilen imkânsız olması, kastın veya yükümlülüğün bulunmaması ve hukuka uygunluk/kusurluluk nedenleri ayrı değerlendirilir.

• Gerekli davranışın yapılamaması ile yapılmak istenmemesi aynı değildir. Araç yokluğu veya süre yetersizliği somut kayıtlarla değerlendirilir.

• Kişinin birbiriyle çatışan yükümlülükleri, ağır ve muhakkak tehlike veya kaçınılmaz hata iddiası kanuni koşullarıyla ele alınır.

• Suç tarihindeki yaş ve ruhsal durum m. 31–32 kapsamında değerlendirilir. Güncel m. 31/4 açıkça m. 81–82'yi saydığından, m. 83'e kıyas yoluyla yaş indirimi istisnası kurulamaz.

• Yaşamı sonlandırma yönündeki rıza, hukuki koruma yükümlülüğünü kendiliğinden kaldırmaz; geçerli tıbbi karar ve tedavinin sınırları başka bir hukuki inceleme gerektirir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İhmali öldürmede teşebbüs ve iştirak, yükümlülüğün başlama anı, müdahale penceresi ve kişilerin kastıyla birlikte değerlendirilir.

• Ölüm dış müdahaleyle engellendiğinde, sadece sonucun gerçekleşmemiş olmasıyla beraat veya teşebbüs sonucu verilmez; doğrudan icranın ihmalde hangi anda başladığı belirlenir.

• Birden fazla garantörün bulunması, herkesin ortak kastla aynı suçu işlediğini göstermez. Her kişinin bilgisi ve önleme olanağı ayrı araştırılır.

• Özel yükümlülüğü bulunmayan kişinin suça katkısı, m. 40/2'deki özgü suç ve iştirak kuralları çerçevesinde ele alınır; sırf görev unvanı olmayanı otomatik müşterek fail saymak doğru değildir.

• Kasten öldürmenin bu biçiminde de birden çok mağdur bakımından zincirleme suç hükümleri uygulanmaz; neticeler ve katkılar kişiselleştirilir.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Yükümlülüğün kaynağı ile m. 83/3'teki ceza indirimi ayrı sorulardır. Kanundan doğan görev bulunması mutlaka indirim uygulanacağı anlamına gelmez.

Hâl	Ayırıcı açıklama
Kanuni yükümlülük	İlgili kanun, koruma görevi ve görevin olay anındaki kapsamı gösterilir.
Sözleşmeden doğan yükümlülük	Üstlenilen bakımın gerçek kapsamı ve yerine getirme imkânı belirlenir.
Önceki tehlikeli davranış	Yaşamı tehlikeye sokan önceki fiil ile sonradan tehlikeyi giderme yükümlülüğü bağlanır.
Temel öldürmeye eşdeğer ihmal	m. 81 ile bağlantı; m. 83/3 indirimi uygulanırsa 15–20 yıl temel ceza.
Nitelikli öldürmeye eşdeğer ihmal	m. 82'deki niteliğin ayrıca bulunması; indirim uygulanırsa 20–25 yıl temel ceza.
İndirim yapılmaması	m. 83/3, indirim uygulanmamasına da izin verir; kanuni öldürme cezası esas alınabilir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Kanun, m. 83/3'te indirimli ceza aralıkları öngörür; mahkeme indirim yapmayabilir.

Bu aralıklar diğer tüm genel hükümlerin uygulanmasından sonra oluşan nihai cezayı göstermez. "İhmali öldürmenin cezası her durumda 15–20 yıldır" açıklaması eksiktir.

Esas alınan ceza	m. 83/3 ile belirlenebilecek temel ceza	Koşul
Ağırlaştırılmış müebbet	20–25 yıl hapis	İhmal nedeniyle indirim uygulanırsa
Müebbet	15–20 yıl hapis	İhmal nedeniyle indirim uygulanırsa

Esas alınan ceza	m. 83/3 ile belirlenebilecek temel ceza	Koşul
Diğer hâller	10–15 yıl hapis	İlgili hukuki hâle göre
İndirim yapılmaması	İlgili öldürme hükmündeki ceza	m. 83/3 buna da izin verir

Dayanak: [1], [2], [3]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu suç şikâyete bağlı değildir. Yakınların şikâyetten vazgeçmesi veya bir ödeme anlaşması soruşturmayı ve kamu davasını kendiliğinden sona erdirmez.

Tıbbi işlem ve uygulama iddiasında 3359 sayılı Kanun ek m. 18'in kişi ve işlem kapsamı, 2547 sayılı Kanun m. 53 istisnası ve soruşturma izni usulü ayrı kontrol edilir. "Şikâyet şartı yok" demek, özel soruşturma usulü hiçbir durumda yok demek değildir.

Olayla ilgisi bulunan herkes ihbar verebilir; davaya katılma ve kanun yoluna başvurma ise kişinin suçtan zarar görme ve usul sıfatı koşullarına bağlıdır.

Dayanak: [1], [4], [17]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu suç için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yolu öngörülmemiştir.

Basit yargılama bakımından kanuni cezanın üst sınırı esas alınır; mahkemenin sonunda indirimlerle daha düşük ceza belirlemesi, bu usulü kendiliğinden uygulanabilir hâle getirmez.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması farklı kurumlardır. Sonuç cezaya bağlı olabilecek seçenekler aşağıdaki bireyselleştirme bölümünde ayrıca açıklanmıştır.

• Uzlaştırma: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 kapsamına girmez.

• Önödeme: Türk Ceza Kanunu m. 75 kapsamına girmez.

• Seri muhakeme: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 250 listesindeki suçlardan değildir.

• Basit yargılama: Kanuni ceza sınırı nedeniyle uygulanmaz.

Dayanak: [1], [4], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Türk Ceza Kanunu m. 81, 82 ve 83, tutuklama nedeninin varsayılabildiği katalog suçlar arasındadır.

Katalogda bulunmak otomatik tutuklama kararı anlamına gelmez. Somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği dosyaya göre değerlendirilir.

Yakalama ve gözaltı, tutuklama ve adli kontrol farklı tedbirlerdir. Arama, elkoyma ve dijital inceleme için de kendi kanuni koşulları ve denetim yolları bulunur.

• Tutuklamaya itiraz ve tahliye talebi ayrı başvuru yollarıdır; gerekçeli karar ve bildirim tarihi korunmalıdır.

• Tanık veya mağdur üzerinde baskı, delil karartma ve kaçma tehlikesi değerlendirmesi somut olgulara dayanmalıdır.

• Bu rehber, kişiye özgü tutuklanma yüzdesi veya tutukluluk süresi tahmini üretmez.

Dayanak: [5], [7]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkinler bakımından genel görev ağır ceza mahkemesindedir.

Çocuklara özgü görev ve varsa özel soruşturma izinleri ayrıca değerlendirilir. Özellikle mesleki faaliyet iddialarında görev, yetki ve izin konusu başlangıçta belirlenmelidir.

• Soruşturma: Ölüm nedeni ile görev/yükümlülük ilişkisi ve müdahale imkânı araştırılır.

• Uzman incelemesi: Tıbbi, teknik veya mesleki raporlar somut sorular üzerinden alınır.

• Duruşma: Bilirkişi görüşüyle birlikte kast, nedensellik ve hukuki yükümlülük mahkemece tartışılır.

• Hüküm: m. 83'ün unsurları ve indirim yapılıp yapılmamasının nedenleri gerekçelendirilir.

• Kanun yolu ve infaz: Hükmün niteliği ve sonuç ceza üzerinden ayrı denetim yapılır.

Dayanak: [8], [6], [7], [9]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için altı aylık bir takip şartı yoktur. Dava zamanaşımında m. 83'ün m. 81 veya m. 82 ile bağlantısı ve indirimsiz ceza ihtimali açıklanmalıdır; yalnız örnek sonuç cezaya bakarak süre seçilmez.

Suç tarihi, çocukluk, durma ve kesilme sebepleri süreyi ayrıca etkiler. Kesilmede genel üst sınır olağan sürenin yarı oranında uzamasıdır; durma süreleri ve özel hükümler ayrıca tutulur.

• Bu alt başlıkta hukuki görüş gerektiren m. 83/3–m. 66 ilişkisi açıkça gösterilmiştir; kesin zamanaşımı sonucu uydurulmamıştır.

Süre konusu	Bu suç için değerlendirme
Müebbet ceza esas alınan nitelendirme	m. 66/1-b, genel olarak 25 yıllık dava zamanaşımı kategorisini düzenler.
Ağırlaştırılmış müebbet esas alınan nitelendirme	m. 66/1-a, 30 yıllık dava zamanaşımı kategorisini düzenler.
m. 83/3 ile süreli temel ceza değerlendirmesi	15–20, 20–25 veya 10–15 yıllık seçeneklerden hangisinin kanuni üst sınır olarak esas alınacağı ve indirim yapılmama imkânının etkisi gerekçelendirilmelidir. Bu rehber tartışmalı alt sorun için tek tarih hesaplamaz.
Kesinleşmiş cezanın zamanaşımı	Dava zamanaşımından ayrıdır; m. 68'deki sonuç ceza türü/miktarı ve kesilme hükümleri esas alınır.
Kanun yolu ve izin kararları	Ceza muhakemesindeki karara bağlı süreler ile varsa özel soruşturma iznine başvuru süresi farklı başlangıçlara bağlıdır.

Bu konuda yorum veya uygulama ayrılığı vardır; açıklamadaki kapsam ve dayanak birlikte değerlendirilmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [1], [7], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 83/3 indirimi otomatik değildir. İndirim uygulanırsa belirlenen temel ceza üzerine teşebbüs, iştirak, yaş ve diğer genel hükümler kanuni sırayla uygulanır.

m. 83/3'ün "diğer hâller" ibaresi, bir kullanıcının seçimine göre her dosyada 10–15 yıl ceza verilebileceği anlamına gelmez. Esas alınan öldürme hâli ve uygulanacak hükümlerin ilişkisi gösterilmelidir.

Soru	Suça özgü yanıt
İhmal her zaman daha az ceza mı doğurur?	Hayır. Mahkeme m. 83/3 indirimi yapmayabilir; yükümlülüğün niteliği ve ihmalin ağırlığı gerekçelendirilir.
HAGB veya erteleme olağan sonuç mu?	Hayır. m. 83/3'teki temel aralıklar iki yıllık eşiklerin çok üzerindedir. Başka hükümlerle sonuç ceza eşiğe inse dahi ortak kişisel koşullar ve özel yasaklar aranır.
Taksire özgü uzun hapsi paraya çevirme uygulanır mı?	Hayır. m. 83 kasten işlenen suçtur; m. 50/4'ün basit taksire özgü uzun süreli hapis imkânı kullanılamaz.
Görevli tarafından kötü muamele niteliği	CMK 231/14'teki yasak, görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamında kötü muamele sayılan kamu görevlisi fiilinde göz önünde tutulur.
Çocuk fail	m. 31'in genel yaş hükümleri uygulanır; m. 31/4'te m. 83 sayılmadığından o özel istisna kıyasla genişletilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [2], [6], [14], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İhmali kasten öldürmeden verilen süreli hapis cezaları m. 107/2'deki özel 2/3 oranına tabidir. İhmal biçimi, cezayı genel 1/2 rejimine kendiliğinden taşımaz.

Örnek yalnız oranı açıklar: 15 yıl süreli hapis ve 2/3 rejimi 10 yıllık koşullu salıverilme süresine karşılık gelir. Bu sayı, mahsup ve denetimli serbestlik işlenmeden kesin cezaevinde kalış süresi değildir.

Kesinleşen ceza / özellik	İnfaza etkisi
m. 83 nedeniyle süreli hapis	Genel özel oran 2/3; ikinci defa tekerrürde süreli ceza 3/4.
İndirim yapılmayıp müebbet / ağırlaştırılmış müebbet	Genel rejimde sırasıyla 24 / 30 yıl; tekerrür ve çocuk mağdur gibi özel hükümler saklıdır.
Çocuğa karşı suçtan müebbet türü ceza	m. 108/8, müebbette 33; ağırlaştırılmış müebbette 39 yıllık eşiklere atıf yapar.
Çocuk failin kurumda geçen günleri	Güncel m. 107/5, m. 83'ü bir günün iki gün sayılması kuralı dışında bırakır.
Geçici m. 6	m. 81–83, 30 Mart 2020 ve öncesi suçlara ilişkin üç yıllık genel genişleme dışında tutulur.
Geçici m. 10/6	Suçun nitelendirmesi, ilgili istisnalar, 31 Temmuz 2023 ve öncesi tarih ve açık/kapalı kurum koşulları birlikte değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [9], [16], [3], [10], [11], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Savunma, mağduriyet ve tanıklık ayrı konumlardır; dosyaya erişim, delil talebi ve başvuru hakları bu konuma göre kullanılır.

Alt sınırı beş yıldan fazla hapis gerektiren isnatta müdafii bulunmayan şüpheli/sanık için zorunlu müdafilik uygulanır. Çocukluk veya kendini savunamama gibi nedenler, ceza sınırından bağımsız zorunlu müdafilik doğurabilir. Mağdurun istem üzerine avukat görevlendirilmesi koşulları ile şüphelinin zorunlu müdafiliği aynı kural değildir.

Konum / aşama	Bu dosyada kullanılabilecek temel hak
Şüpheli – ifade ve sorgu	İsnadı öğrenme, müdafiyle görüşme, susma, lehe delillerin toplanmasını isteme, tercüman ve usule uygun tutanak güvenceleri.
Sanık – kovuşturma	İddianame ve delilleri tartışma, tanığa veya bilirkişiye soru yöneltilmesini isteme, savunma için süre ve hukuka aykırı delile itiraz.
Mağdur veya suçtan zarar gören	Soruşturmada delil toplanmasını ve belge örneği isteme; kovuşturmada kanuni koşullarla davaya katılma; ilgili kararlara başvurma.
Ölenin yakını	Suçtan doğrudan zarar görme ve katılma ehliyeti somut yakınlık ve menfaatle belirlenir; mirasçılık belgesi tek başına bütün ceza muhakemesi haklarının ölçüsü değildir.
Tanık	Doğru beyanda bulunma yükümlülüğü yanında kanuni çekinme ve kendisini/yakınını suçlamama güvenceleri; tehdit durumunda koruma istemi.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İhmali öldürme dosyasında savunma veya mağdur başvurusu, “ne yapılmadı?” sorusunu “kim, hangi hukuki görevle, hangi zaman aralığında ne yapabilirdi?” biçiminde somutlaştırmalıdır.

• Görev, nöbet, teslim/devir, sözleşme ve bakım kayıtlarını tarih sırasına koyun.

• Alarm, çağrı, uyarı ve haber verme kayıtlarının aslını koruyun; kişinin bilgiye hangi anda eriştiğini belirleyin.

• Uzman incelemesinde yapılması gereken davranışı, bunun mümkün olup olmadığını ve ölümün önlenme ihtimalini ayrı sorular hâlinde sorun.

• Kast iddiasıyla özen ihlali iddiasını ayırın; tıbbi/teknik bir hata için doğrudan öldürme kastı varsaymayın.

• Birden çok görevli için ayrı sorumluluk çizelgesi hazırlayın; yetki ve imkânı bulunmayan kişiye yalnız unvan üzerinden sonuç yüklemeyin.

Dayanak: [1], [7]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar, olayın hukuki değerlendirilmesini kolaylaştırmak içindir. Delil yeterliliği veya kişiye özgü sonuç ceza, yalnız seçilen bir suç adından çıkarılamaz.

İçtihatlardan yalnız erişilebilen gerekçeler için yararlanılmıştır. Görülmeyen daire, esas, karar numarası veya bir avukatın tamamlanmış hukuk onayı üretilmemiştir. Ortak süre, bireyselleştirme ve infaz açıklamaları ile bu sayfanın özel hükümleri birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [9], [10], [14], [11]

Ekranda seçilebilen hâller

Kanundan doğan koruma yükümlülüğü

m. 83/2-a: Yaşamı korumaya yönelik yükümlülük ilgili kanuni düzenlemeden doğmalıdır.

Kısa tanım

m. 83/2-a: Yaşamı korumaya yönelik yükümlülük ilgili kanuni düzenlemeden doğmalıdır.

Yükümlülüğün kime, hangi kişiye ve hangi davranışa ilişkin olduğu gösterilir. Akrabalık sözcüğü tek başına bütün yakınlar için aynı görev yaratmaz.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Hukuki yükümlülük, müdahale imkânı, ölümle nedensellik ve kast birlikte kanıtlanmalıdır.

Yükümlülüğün kime, hangi kişiye ve hangi davranışa ilişkin olduğu gösterilir. Akrabalık sözcüğü tek başına bütün yakınlar için aynı görev yaratmaz.

Dayanak: [1], [7]

Sözleşmeyle üstlenilen bakım

m. 83/2-a: Yaşamı korumayı içeren belirli bakım veya gözetim görevi sözleşmeyle üstlenilmiştir.

Kısa tanım

m. 83/2-a: Yaşamı korumayı içeren belirli bakım veya gözetim görevi sözleşmeyle üstlenilmiştir.

Görevin gerçekten üstlenilmesi, kapsamı, zaman dilimi ve fiilen müdahale imkânı birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Hukuki yükümlülük, müdahale imkânı, ölümle nedensellik ve kast birlikte kanıtlanmalıdır.

Görevin gerçekten üstlenilmesi, kapsamı, zaman dilimi ve fiilen müdahale imkânı birlikte belirlenir.

Dayanak: [1], [7]

Önceden oluşturulan yaşamsal tehlike

m. 83/2-b: Kişinin önceki davranışı başkasının hayatı bakımından tehlikeli durum oluşturmuştur.

Kısa tanım

m. 83/2-b: Kişinin önceki davranışı başkasının hayatı bakımından tehlikeli durum oluşturmuştur.

Önceki davranış ile tehlike, sonraki müdahale imkânı ve ölüm sonucuna karşı kast ayrı araştırılır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Hukuki yükümlülük, müdahale imkânı, ölümle nedensellik ve kast birlikte kanıtlanmalıdır.

Önceki davranış ile tehlike, sonraki müdahale imkânı ve ölüm sonucuna karşı kast ayrı araştırılır.

Dayanak: [1], [7]

Temel öldürmeye eşdeğer ihmal – indirim

Müebbet yerine m. 83/3 indirimi uygulanmış temel ceza; diğer genel hükümler henüz uygulanmamıştır.

Temel ceza: 15–20 yıl hapis

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Ağır Ceza

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

15–20 yıl hapis

Müebbet yerine m. 83/3 indirimi uygulanmış temel ceza; diğer genel hükümler henüz uygulanmamıştır.

Dayanak: [1]

Nitelikli öldürmeye eşdeğer ihmal – indirim

Ağırlaştırılmış müebbet yerine m. 83/3 indirimi uygulanmış temel ceza; m. 82 niteliği ayrıca kanıtlanır.

Temel ceza: 20–25 yıl hapis

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Ağır Ceza

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

20–25 yıl hapis

Ağırlaştırılmış müebbet yerine m. 83/3 indirimi uygulanmış temel ceza; m. 82 niteliği ayrıca kanıtlanır.

Dayanak: [1]

İhmale özgü indirim uygulanmaması

m. 83/3, indirim yapılmamasına da izin verir; temel/nitelikli hâle göre müebbet türü ceza esas alınabilir.

Temel ceza: İlgili öldürme hükmündeki ceza

Şikâyet: Şikâyet şartı yok

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Ağır Ceza

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

İlgili öldürme hükmündeki ceza

m. 83/3, indirim yapılmamasına da izin verir; temel/nitelikli hâle göre müebbet türü ceza esas alınabilir.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnadı öğrenme, susma ve müdafi yardımından yararlanma hakkınız bulunur. Kasten öldürme isnadında müdafi bulunmadan esaslı savunma hazırlığı yapılmamalı; zorunlu müdafilik hükümleri işletilmelidir.

• Lehinize delillerin de toplanmasını isteyebilir; yakalama, tutuklama ve adli kontrol kararlarını kanuni yollarla inceletebilirsiniz.

• İfade, sorgu ve gerekçeli karar tarihleri ile tebligatları tek dosyada tutun. Kanun yolu süresini ilgili karar ve usulüne uygun bildirim üzerinden değerlendirin.

Mağdur / şikâyetçi

• Saldırıdan sağ kurtulmuşsanız hukuki değerlendirme, olayın özelliklerine göre öldürmeye teşebbüs veya yaralama üzerinden yapılır.

• Delillerin toplanmasını, duruşmalardan haberdar edilmeyi ve koşulları varsa davaya katılmayı isteyebilirsiniz.

• Devam eden tehdit veya güvenlik ihtiyacı varsa bunu ilgili mercilere somut bilgilerle bildirin; uygun koruma yolları olayınıza göre belirlenir.

Yakın / aile üyesi

• Ölen kişinin yakını olarak suçtan zarar gören sıfatınız, katılma ve kanun yoluna başvuru yetkiniz somut yakınlık ve hukuki ilginiz üzerinden değerlendirilir.

• Otopsi, olay yeri, kamera ve tanık delillerine ilişkin taleplerinizi vekiliniz aracılığıyla dosyaya sunabilirsiniz.

• Destekten yoksun kalma, cenaze giderleri ve manevi tazminat gibi özel hukuk talepleri ceza davasından ayrı şart ve sürelere tabidir.

Tanık

• Bizzat gördüğünüz olgularla başkasından duyduklarınızı ayırın; tanıklık doğrulanabilir bilgiye dayanmalıdır.

• Kanunda sayılan yakınlık, meslek sırrı veya kendinizi/yakınınızı suçlayıcı beyan nedeniyle çekinme hakkınızı kullanabilirsiniz; çağrıyı yok saymakla çekinme aynı şey değildir.

• Tehdit veya baskıyı soruşturma makamına bildirin; kimliğiniz ve güvenliğiniz için gereken koruma tedbirlerini talep edin.

• Görüntü veya yazışmanın aslını değiştirmeyin; hatırlamadığınız bir bilgiyi tahmin ederek tamamlamayın.

Olay tarihinin etkisi

İhmale konu yükümlülüğün ve müdahale imkânının zamanı belirlenmelidir. 1 Haziran 2005 öncesi fiiller ayrı kanun dönemi değerlendirmesi gerektirir. 2026 çocuk hükümlerinde m. 31/4 ile m. 107/5 farklı suç kapsamları taşır; biri diğerinin yerine kullanılamaz.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2005-05-31	Bu tarih aralığında 5237 sayılı Kanun m. 83'ün henüz yürürlükte olmadığı gözetilir. Sonraki hüküm aleyhe geriye yürütülemez; fiilin eski kanundaki karşılığı ve lehe kanun karşılaştırması ayrı kurulmalıdır.
2005-06-01 – 2026-08-17	m. 83'ün garantörlük ve eşdeğer ihmal şartları uygulanır. Sonraki çocuk cezaları ve infaz değişiklikleri suç tarihine göre lehe kanun çerçevesinde karşılaştırılır.
2026-08-18 – Sonrası	Güncel m. 31/2–3 yaş hükümleri uygulanabilir; m. 31/4'teki özel yaş indirimi istisnası m. 83'ü saymaz. Buna karşılık güncel infaz m. 107/5, m. 83'ü bir günün iki gün sayılması kuralı dışında tutar.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Türk Ceza Kanunu: 83. madde · 5237 sayılı Kanun m. 83 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[2] Türk Ceza Kanunu: sorumluluk ve suçun özel görünüşleri · m. 6–7, 20–34, 35–44; 7593 ile değişen m. 31 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[3] Türk Ceza Kanunu: cezanın belirlenmesi ve diğer sonuçlar · m. 46–55, 58, 61–63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[4] Türk Ceza Kanunu: süreler ve takip şartları · m. 66–73 ve 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[5] Ceza Muhakemesi Kanunu: koruma tedbirleri · m. 90–91, 100–101, 104, 108–109, 116–134 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[6] Ceza Muhakemesi Kanunu: soruşturma ve özel usuller · m. 160, 170–174, 175, 223, 231, 250–253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[7] Ceza Muhakemesi Kanunu: savunma, katılma ve kanun yolları · m. 43–50, 63–67, 147–153, 173, 234–239, 267–268, 272–273, 286, 291 ve 294 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[8] Ceza mahkemelerinin görevine ilişkin kanun · 5235 sayılı Kanun m. 11–14; çocuklara özgü görev hükümleri saklıdır · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[9] Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · 5275 sayılı Kanun m. 4–5, 99, 105/A, 107–108; ilgili geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[10] 7550 sayılı değişiklik kanunu · m. 8: teşebbüs cezaları; m. 13–14: denetimli serbestlik ve tekerrür · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

[11] 7593 sayılı değişiklik kanunu · m. 2: çocukların ceza sorumluluğu; m. 4: sosyal inceleme; m. 7: çocukların infaz hesabı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

[12] Yargıtay: garantörlük ve ihmali öldürme ayrımı · Türk Ceza Kanunu m. 83 yönünden yaşamı koruma yükümlülüğü ve icrai davranışa eşdeğer ihmal değerlendirmesi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/642061100

[13] Türk Ceza Kanunu: hayata karşı suçlar ve bağlantılı hükümler · m. 81–85, 87/4 ve 98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[14] 7589 sayılı Kanun: HAGB ve yürürlük · m. 15 ve 26; 31 Temmuz 2026 tarihli yayıma bağlı hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/b074aa2a-c1eb-4bd5-b5d9-4b61a9ac3924.htm

[15] 31 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete · 7589 sayılı Kanun, Sayı 33326 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.resmigazete.gov.tr/31.07.2026

[16] 5275 sayılı Kanun: özel ve geçici infaz hükümleri · m. 89, 99, 105/A, 107–110; geçici m. 6, 10 ve 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[17] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 18: tıbbi işlem ve uygulamalar yönünden soruşturma izni; 2547 m. 53 istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566?query=Madde+18

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İntihara Yönlendirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İntihara azmettirme, teşvik, karar kuvvetlendirme ve yardım; aleni teşvik, ölümle ağırlaşma ve kasten öldürme sayılan hâllerin ceza, ispat, yargılama ve infaz rehberi.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel ceza	2–5 yıl hapis
Şikâyet	Şart değil
Uzlaştırma	Kapsam dışı
Katalog	m. 84/1–3 katalogda değil
Mahkeme	m. 84/1–3: Asliye Ceza
Özel durum	m. 84/4: kasten öldürme

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 84, kişinin kendi yaşamına yönelen davranışına başkasının cezai katkısını düzenler. İlk üç fıkra intihara yönlendirme ve aleni teşvik; dördüncü fıkra ise kasten öldürme sorumluluğu doğuran özel hâllerdir.

İntihara girişen kişinin kendi eylemiyle ilgili sorumluluk ile başka bir kişinin onu yönlendirmesi farklı konulardır. Ölüm veya girişim sonrası her olumsuz ilişki ve tartışma, otomatik olarak m. 84 suçu sayılmaz.

Dayanak: [1], [12]

02 / Kısa tanım

Başkasında intihar kararını oluşturma, kişiyi buna özendirme, mevcut kararını güçlendirme veya intiharına bilerek katkı sağlama m. 84/1’in seçimlik hareketleridir. Başkalarını alenen teşvik m. 84/3’te ayrıca düzenlenir.

• Suçun adı “intihara yönlendirme”dir; azmettirme, teşvik, karar kuvvetlendirme ve yardım farklı somut hareketleri ifade eder.

• Ölüm gerçekleşirse m. 84/2’deki daha ağır ceza gündeme gelir; kişinin yaşamını sürdürdüğü olayla aynı netice kabul edilemez.

• Algılama yeteneği gelişmemiş veya ortadan kaldırılmış kişinin sevki ya da cebir/tehditle intihara mecbur etme m. 84/4 uyarınca öldürme olarak nitelendirilebilir.

Dayanak: [1], [16]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan yaşamı ve yaşamını sürdürebilecek özgür irade alanı korunur. Mağdurun kırılganlığı, failin katkısının değerlendirilmesinde önemlidir; kırılganlık tek başına failin kastını kanıtlamaz.

İfade özgürlüğü kapsamında bir konuyu tartışmak ile başkasını intihara yönelten kasıtlı davranış aynı değildir. İçeriğin bağlamı, muhatabı, yoğunluğu ve somut etkisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, intihara yönelten veya yardım eden gerçek kişidir. m. 84/1–2'de belirli mağdur; m. 84/3'te başkalarına yönelen aleni teşvik değerlendirilir.

Kişiye ilişkin durum	Ayırıcı nokta
Karar verebilen mağdur	Başkasının yönlendirme/yardım fiili m. 84/1–3 çerçevesinde incelenir.
Algılama yeteneği gelişmemiş kişi	m. 84/4'ün özel koşulu; yalnız nüfus yaşı ile yeteneğin somut durumu birbirine eşitlenmez.
Algılama yeteneği ortadan kaldırılmış kişi	Bu durumun kaynağı, failin bilgisi ve sevk davranışı araştırılır; m. 84/4.
Cebir veya tehditle mecbur edilen kişi	İntihar yönünde özgür karar alanının zorla ortadan kaldırılması; sıradan yönlendirmeden ayrılır.
Çocuk fail	m. 31'in genel hükümleri ve çocuk usul güvenceleri; olay m. 84/4 ile m. 81–82'ye dönüşüyorsa o hükümlerin özel koşulları da gündeme gelir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Somut yönlendirme veya yardım davranışı, failin kişisel katkısı ve varsa ölüm sonucuyla bağlantı gösterilmelidir. Sadece intiharın gerçekleşmiş olması suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Yargıtay'ın erişilen kararlarında da, mesajların niteliği/yoğunluğu ve her sanığın bizzat davranışı ayrıştırılmıştır. Bir dosyadaki beraat veya mahkûmiyet sonucu, yalnız benzer sözcükler bulunduğu için başka dosyaya taşınamaz.

Unsur	İspat bakımından önemli soru
Yönlendirme fiili	Hangi söz, yazı veya davranış hangi kişiye yöneldi? Bağlamı ve zaman sırası neydi?
Kararı oluşturma / kuvvetlendirme	Mağdurda mevcut bir karar var mıydı; failin davranışı bunun oluşması veya güçlenmesi yönünde miydi?
Bilerek katkı	Failin davranışı intihara katkı sağlama iradesiyle mi gerçekleşti; nötr veya başka amaçlı davranıştan nasıl ayrılıyor?
Aleniyet	İçeriğe belirli olmayan kişilerin erişebilmesi; paylaşımın ayarları, çevresi ve gerçek sunuluş biçimi.

Unsur	İspat bakımından önemli soru
Ölüm sonucu	Ölüm nedeni ve yönlendirmeyle nedensel bağ; tıbbi ve dijital deliller birlikte.
Mecbur etme veya yetenek sorunu	Cebir/tehdidin ağırlığı, kişinin iradesi ve algılama kapasitesi; m. 84/4 sınırı.

Dayanak: [1], [7], [16], [17]

06 / Manevi unsur

m. 84’te yönlendirme veya yardım fiili kasten gerçekleştirilmelidir. Failin, davranışının intihara yönelten niteliğini bilmesi ve bu katkıyı istemesi değerlendirilir.

İletişimin kırıcı, sert veya ahlaken yanlış olması tek başına m. 84 kastını kanıtlamaz. Buna karşılık süreklilik, muhatabın durumu, açık yönlendirme ve failin olay içindeki rolü birlikte önem taşır.

Ölümle ağırlaşan hâlde ayrıca sonucun faile yüklenebilirliği gerekir; m. 23’teki daha ağır netice bakımından en azından taksir koşulu gözden kaçırılmamalıdır. m. 84/4’te ise kasten öldürme sorumluluğu doğuran özel şartlar aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yaşamı sona erdirme yönündeki rıza, başkasının intihara yönlendirmesini kendiliğinden hukuka uygun hâle getirmez. Kast, algılama yeteneği, hata ve zorlanma olguları kişi bazında değerlendirilir.

• Suçun maddi unsurunda veya m. 84/4’teki özel koşulda yanılma iddiası, m. 30 çerçevesinde ele alınır.

• Yaş küçüklüğü ve akıl hastalığı fail yönünden ceza sorumluluğunu; mağdurun algılama yeteneği ise farklı olarak suç vasfını etkileyebilir.

• Tehdit ve baskı altında hareket ettiği ileri sürülen fail bakımından m. 28’in koşulları; aynı baskının mağdurun iradesine etkisi bakımından m. 84/4 ayrı konulardır.

• Psikolojik baskı iddiasının m. 84 unsurlarını karşılamadığı durumda tehdit, eziyet, ısrarlı takip gibi başka suçların koşulları ayrıca oluşabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı kişinin aynı olaydaki birden fazla seçimlik hareketi ile farklı mağdur ve farklı olaylar birbirinden ayrılır. m. 84/4’te öldürmeye özgü hükümler uygulanır.

• Azmettirme, teşvik, karar kuvvetlendirme ve yardımın aynı fiil bütününde birlikte bulunması otomatik olarak dört ayrı m. 84/1 suçu oluşturmaz.

• İcra hareketleri bölünebiliyorsa teşebbüs, tamamlanma anı ve dış engel somut hareket üzerinden değerlendirilir; m. 84/1 için ölüm gerçekleşmesi şartı aranmaz.

• Ölüm gerçekleşmesi m. 84/2 yönünden nitelik değiştirir; intihar girişimi ile ölüm sonucu aynı kabul edilmez.

• Birden fazla failde herkesin yönlendirmesi, katkısı ve kastı ayrı gösterilir; olay yerinde bulunma veya anlatılanları dinleme tek başına iştirak değildir.

• m. 84/4 nedeniyle öldürme olarak nitelendirilen fiilde teşebbüs, iştirak ve birden fazla mağdur bakımından m. 81–83 ile genel hükümler birlikte uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Dört fıkranın aynı ceza, mahkeme veya infaz sonucuyla gösterilmesi yanlıştır. Özellikle m. 84/4 ayrı bir öldürme değerlendirmesi doğurur.

Fıkra / hareket	Ayırıcı koşul
m. 84/1 – azmettirme	Önceden bulunmayan intihar kararının oluşmasına yönelen etki.
m. 84/1 – teşvik	İntihara yönelten özendirici davranış; bağlam ve kast aranır.
m. 84/1 – kararı kuvvetlendirme	Var olan intihar kararını güçlendiren katkı.
m. 84/1 – yardım	İntihara bilerek katkı sağlayan davranış; somut işlev ve kast gösterilir.
m. 84/2 – ölüm	İntiharın ölümle gerçekleşmesi ve yönlendirmeyle bağ.
m. 84/3 – aleni teşvik	Başkalarına yönelik, belirli olmayan kişilere açık teşvik.
m. 84/4 – yetenek / zorlama	Kanunda belirtilen algılama koşulu veya cebir/tehditle mecbur etme; kasten öldürme sorumluluğu.

Dayanak: [1], [12]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Temel yönlendirmede 2–5 yıl; ölümle sonuçlanan hâlde 4–10 yıl; aleni teşvikte 3–8 yıl hapis öngörülür. m. 84/4 için bu aralıklar kullanılmaz.

Bu aralıklar kanuni yaptırımlardır. Yaş, iştirak, teşebbüsün mümkün olduğu hâller ve takdiri indirim gibi hükümler uygulanmadan kişiye özgü sonuç ceza veya “yatar” belirlenmiş sayılmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım	Önemli sınır
m. 84/1	2–5 yıl hapis	Ölüm gerçekleşmesi temel hâlin şartı değildir.
m. 84/2	4–10 yıl hapis	Ölüm ve nedensellik kanıtlanmalıdır.
m. 84/3	3–8 yıl hapis	Aleniyet ve başkalarını teşvik fiili gerekir.
m. 84/4	Kasten öldürme hükümleri	Temel/nitelikli öldürme, gerçekleşen sonuç ve teşebbüse göre belirlenir.

Dayanak: [1], [12], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

İntihara yönlendirme şikâyete bağlı değildir; savcılık resen soruşturabilir. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını düşürmez.

• Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip koşulu değildir. Buna karşılık kararlara başvuru süreleri tebliğ/öğrenme tarihinden itibaren kaçırılmamalıdır.

• Ailenin uzlaşması veya zarar ödenmesi, m. 84 için kanuni uzlaştırma bulunduğu anlamına gelmez.

• İhbar verebilmek ile davaya katılabilmek farklıdır; katılmada doğrudan zarar ve usul koşulları aranır.

Dayanak: [1], [4], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 84/1–3 uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve basit yargılama kapsamında değildir. m. 84/4'ün öldürme nitelendirmesi de bu usullere girmez.

Usul	Gerekçe
Uzlaştırma	Şikâyete bağlı değildir ve CMK 253'ün ilgili listesinde yer almaz; çocuklar bakımından kanuni üst sınır da özel üç yıllık çerçeveyi aşar.
Önödeme	TCK 75'in genel ceza eşiğini ve özel suç listesini karşılamaz.
Seri muhakeme	CMK 250'nin sınırlı suç listesinde değildir.
Basit yargılama	İlk üç fıkrada kanuni hapis üst sınırları iki yıldan fazladır.
Kamu davasının açılmasının ertelenmesi	CMK 171'in genel üst sınır koşulu karşılanmaz; istisnai kişisel/kanuni düzenlemeler dosyanın kendi kapsamında değerlendirilir.

Dayanak: [1], [4], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 84/1–3, CMK 100/3'teki kasten öldürme (m. 81–83) katalog kaydının içinde değildir. m. 84/4 ile öldürme olarak nitelendirilen olayın katalog değerlendirmesi değişir.

Katalogda olmamak tutuklamanın her koşulda yasak olduğu anlamına gelmez. Kuvvetli suç şüphesini gösteren somut deliller, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği aranır.

Mağdur veya tanık üzerinde devam eden baskı, delil karartma veya kaçma iddiası somutlaştırılmalıdır. Dijital arama/elkoyma kendi kanuni koşullarıyla yapılır; özel yazışmalara hukuka aykırı erişim önerilmez.

Dayanak: [5], [1], [12]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkinler için m. 84/1, 2 ve 3'te genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. m. 84/2'de üst sınırın tam 10 yıl olması, sırf bu nedenle ağır ceza görevi doğurmaz; m. 84/4 ile öldürme hâlinde Ağır Ceza Mahkemesi gündeme gelir.

Çocuk fail, bağlantılı başka suç ve kanunun ayrıca görevli kıldığı hâller için özel görev kuralları uygulanır.

Aşama	Suça özgü işlem
Soruşturma	İletişim bütünlüğü, muhatap ve fail aidiyeti, tıbbi kayıtlar, tanıklar ve ölüm nedeni.
Suç vasfının belirlenmesi	Yönlendirme, aleni teşvik, ölümle ağırlaşma ve zorlamayla öldürme ayrımı.
İddianame ve yargılama	Her sanığın kişisel fiili, kastı ve varsa ölümle bağlantının tartışılması.
Hüküm ve kanun yolu	Kararın fıkrası ve suç vasfına göre istinaf/temyiz edilebilirlik ile başvuru başlangıcının belirlenmesi.

Dayanak: [8], [6], [1]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için m. 84/1'in olağan dava zamanaşımı 8 yıl; m. 84/2 ve m. 84/3'ün 15 yıldır. m. 84/4'te öldürme olarak kurulan nitelendirmeye göre farklı süreler doğar.

Durma, kesilme, yaşa göre indirimli süreler ve ceza zamanaşımı ayrı hesaplardır. Bu sürelerin uzun olması delilin korunmasını veya acil koruma başvurusunu erteleme gerekçesi değildir.

Hâl	Olağan dava zamanaşımı / başlangıç özelliği
m. 84/1	8 yıl; tamamlanmış fiilin tarihi esas alınır.
m. 84/2	15 yıl; ölümle ağırlaşan neticenin gerçekleşme zamanı gözetilir.
m. 84/3	15 yıl; aleni teşvik fiili ve varsa süreklilik/çokluk somutlaştırılır.
m. 84/4	Temel veya nitelikli öldürmeye ilişkin m. 66 kategorisi; tek 8/15 yıl değeri verilemez.
Çocuk mağdur ve otorite ilişkisi	m. 66/6'nın çocuklara karşı üstsoy veya hüküm/nüfuz sahibi kişiler için öngördüğü özel başlangıç ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [1], [7], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB ve erteleme, m. 84'te her fıkra için aynı olasılığı taşımaz. Karar, kanuni üst sınır yerine diğer hükümler uygulandıktan sonra belirlenen sonuç ceza ve kişisel koşullar üzerinden verilir.

Zararın giderilmesi, yeniden suç işlememe kanaati ve önceki mahkûmiyet koşulları ortak HAGB/erteleme tablolarında açıklanır. Kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamında kötü muamele niteliğinde işlediği fiilde CMK 231/14 istisnası saklıdır.

Hâl	Suça özgü açıklama
m. 84/1	Alt sınır 2 yıl olduğundan sonuç ceza koşulları sağlanırsa HAGB/erteleme değerlendirmesi mümkündür; otomatik değildir.

Hâl	Suça özgü açıklama
m. 84/2	4 yıllık alt sınır yalnız en yüksek 1/6 takdiri indirimle 3 yıl 4 aya iner; bu örnek genel 2 yıllık eşiği sağlamaz. Diğer kanuni hükümler ayrıca olabilir.
m. 84/3	3 yıllık alt sınır yalnız en yüksek 1/6 takdiri indirimle 2 yıl 6 aya iner; yetişkin için genel 2 yıllık eşiği sağlamaz.
m. 84/4	Öldürme hükümlerindeki sonuç cezaya ve özel yasaklara göre değerlendirilir; m. 84/1'in düşük sınırı kullanılamaz.
Seçenek yaptırım	Kasıtlı suç olduğundan m. 50/4'teki uzun hapsi paraya çevirme imkânı yoktur; kısa süreli sonuç ceza ve m. 50 koşulları gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [6], [1], [13], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 84/1–3 bakımından özel bir rejim yoksa iyi hâlle koşullu salıverilmede genel süreli hapis oranı 1/2'dir. m. 84/4 nedeniyle öldürmeden hüküm kurulmuşsa öldürmeye özgü rejim kullanılır.

Örnek: 4 yıl süreli hapis ve yalnız genel 1/2 rejimi varsayımında koşullu salıverilme süresi 2 yıldır. Mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve birden fazla ilam eklenmeden bu sayı cezaevinde kesin kalış süresi değildir.

Durum	İnfaza etkisi
m. 84/1–3 süreli hapis	Genel 1/2; tekerrür, örgüt/terör veya başka özel rejim varsa değişebilir.
İlk / ikinci defa tekerrür	Koşullarıyla süreli cezada 2/3 veya 3/4; sabıka kaydı tek başına yeterli değildir.
m. 84/4 ile m. 81–83	Süreli hapis için 2/3; müebbet türlerinde ilgili süre rejimi.
Çocuğa karşı öldürmeden müebbet türü ceza	m. 108/8'in 33/39 yıllık özel eşikleri gözden kaçırılmamalıdır.
Çocuk fail – m. 84/1–3	m. 107/5'in diğer istisnaları yoksa 15 yaşına kadar kurumda geçen bir gün iki gün sayılır; bu kural m. 84/4 ile öldürme nitelendirmesine otomatik taşınmaz.
Geçiş hükümleri	30 Mart 2020 veya 31 Temmuz 2023 ve öncesi fiillerde, son hükmün suç vasfı ve bütün diğer koşullar esas alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [9], [15], [3], [1], [10], [11], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

İntihara yönlendirme isnadında da şüpheli ve mağdurun hakları ayrı korunur. Özel yazışmaların hassas niteliği, delillerin usulüne uygun toplanmasını daha önemli kılar.

• Şüpheli/sanık isnadı öğrenebilir, müdafi yardımından yararlanabilir, susma hakkını kullanabilir ve yazışmanın tamamı gibi lehe delilin toplanmasını isteyebilir.

• Mağdur veya doğrudan suçtan zarar gören, delil toplama ve belge örneği isteme, koşullarıyla katılma ve kararlara başvurma haklarını kullanabilir.

• Çocuk veya kendini savunamayacak mağdur için özel temsil güvenceleri; çocuk şüpheli için zorunlu müdafi ve çocuk usulü ayrıca uygulanır.

• m. 84/1–3'te sırf suç adı yetişkin herkes için zorunlu müdafilik doğurmaz; m. 150'deki kişisel koşullar ve isnadın alt sınırı ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Yakın ve devam eden yaşamsal tehlike varsa önce 112 üzerinden acil yardım sağlanmalıdır. Ceza dosyası bakımından ilk hazırlık, iletişimin tam bağlamını ve olay sırasını değiştirmeden korumaktır.

• Mesajları yalnız tek ekran görüntüsüyle sınırlamadan, tarih/saat ve hesap aidiyetiyle birlikte usulüne uygun koruyun.

• Olay öncesi ve sonrası iletişimi, baskı/tehdit iddialarını ve mevcut başvuruları zaman çizelgesine koyun.

• Tıbbi kayıtlar, varsa adli rapor ve ölüm nedenine ilişkin belgelerin yetkili mercilerce toplanmasını isteyin.

• İsnat edilen kişinin tam olarak hangi davranışıyla suçlandığını; azmettirme, teşvik, kuvvetlendirme, yardım veya mecbur etme ayrımını belirleyin.

• Mağdurun özel hayatına ait kayıtları internette yaymak delil koruma yolu değildir; başvuruyu yetkili makam ve vekil aracılığıyla yürütün.

Dayanak: [7], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kaynağa erişim günü yürürlük tarihi değildir. İnsan hukuk onayı veya görülmeyen karar künyesi üretilmemiştir. Eski olaylarda kanunun olay günündeki metni ve sonraki lehe hükümler karşılaştırılmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [8], [9], [16], [17]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 84/1 · İntihara azmettirme

İntihar kararının oluşmasına yönelen kasıtlı etki.

Kanuni ceza: 2–5 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Mahkeme: Asliye Ceza

Katalog: Bu fıkra tek başına katalogda değil

Kısa tanım

İntihar kararının oluşmasına yönelen kasıtlı etki.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2–5 yıl hapis

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/1 · İntihara teşvik

Başkası yönünden intiharı özendiren kasıtlı davranış.

Kanuni ceza: 2–5 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Mahkeme: Asliye Ceza

Katalog: Bu fıkra tek başına katalogda değil

Kısa tanım

Başkası yönünden intiharı özendiren kasıtlı davranış.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2–5 yıl hapis

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/1 · Kararı kuvvetlendirme

Mevcut intihar kararını güçlendiren somut kasıtlı katkı.

Kanuni ceza: 2–5 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Mahkeme: Asliye Ceza

Katalog: Bu fıkra tek başına katalogda değil

Kısa tanım

Mevcut intihar kararını güçlendiren somut kasıtlı katkı.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2–5 yıl hapis

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/1 · İntihara yardım

İntihara bilerek ve isteyerek katkı sağlayan davranış.

Kanuni ceza: 2–5 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Mahkeme: Asliye Ceza

Katalog: Bu fıkra tek başına katalogda değil

Kısa tanım

İntihara bilerek ve isteyerek katkı sağlayan davranış.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2–5 yıl hapis

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/2 · Ölümle sonuçlanan yönlendirme

Yönlendirme ve ölüm sonucu arasında hukuki bağ bulunur.

Kanuni ceza: 4–10 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: 15 yıl

Mahkeme: Asliye Ceza

Katalog: Bu fıkra tek başına katalogda değil

Kısa tanım

Yönlendirme ve ölüm sonucu arasında hukuki bağ bulunur.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

4–10 yıl hapis

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/3 · Aleni teşvik

Başkalarını belirli olmayan kişilere açık biçimde intihara teşvik etme.

Kanuni ceza: 3–8 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: 15 yıl

Mahkeme: Asliye Ceza

Katalog: Bu fıkra tek başına katalogda değil

Kısa tanım

Başkalarını belirli olmayan kişilere açık biçimde intihara teşvik etme.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

3–8 yıl hapis

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/4 · Cebir veya tehditle mecbur etme

Cebir veya tehditle intihara mecbur etme, kasten öldürme sorumluluğuna götürür.

Kanuni ceza: Öldürme hükümlerine göre

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: Suç vasfına göre

Mahkeme: Ağır Ceza

Katalog: Öldürme nitelendirmesine göre

Kısa tanım

Cebir veya tehditle intihara mecbur etme, kasten öldürme sorumluluğuna götürür.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Öldürme hükümlerine göre

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

m. 84/4 · Algılama yeteneği koşulu

Kanunda belirtilen algılama yeteneği gelişmemiş/ortadan kaldırılmış kişiyi intihara sevk etme.

Kanuni ceza: Öldürme hükümlerine göre

Şikâyet: Şart değil

Dava zamanaşımı: Suç vasfına göre

Mahkeme: Ağır Ceza

Katalog: Öldürme nitelendirmesine göre

Kısa tanım

Kanunda belirtilen algılama yeteneği gelişmemiş/ortadan kaldırılmış kişiyi intihara sevk etme.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Öldürme hükümlerine göre

Seçim yalnız bu hâlin açıklamasını öne çıkarır; delil değerlendirmesi, sonuç ceza ve infaz hesabı yapmaz.

Dayanak: [1], [12]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnadın hangi seçimlik harekete ve hangi fıkraya dayandığını öğrenin.

• İletişimin bütününü, hesap aidiyetini ve lehe bağlamı müdafiinizle belirleyin; delili silmeyin veya değiştirmeyin.

• İfade öncesinde müdafiyle görüşme ve susma hakkınızı kullanabilirsiniz; her mesaj tek başına suçun kanıtı değildir.

Mağdur / şikâyetçi

• Devam eden tehdit veya baskı için koruma ihtiyacını ve acil sağlık desteğini önceliklendirin.

• Delillerin ve özel yazışmaların yetkili makam tarafından korunmasını isteyin.

• Çocukluk veya kendini savunamama hâlinde özel temsil ve dinleme güvencelerini talep edin.

Yakın / aile üyesi

• Olayın zaman çizelgesini ve yalnız bizzat bildiğiniz hususları hazırlayın.

• Ölüm nedeni ile yönlendirme fiili arasındaki ilişkinin tıbbi ve dijital delillerle araştırılmasını isteyin.

• Davaya katılma hakkınızı doğrudan zarar sıfatınızla değerlendirin; şikâyetten vazgeçme dosyayı kendiliğinden kapatmaz.

Tanık

• Gördüğünüz/duyduğunuz olayla sonradan edindiğiniz bilgiyi ayırın.

• Kanuni çekinme ve kendinizi/yakınınızı suçlamama hakları saklıdır.

• Tanıklığınızı başkalarıyla ortaklaştırmayın; kayıtların aslını koruyun.

Olay tarihinin etkisi

m. 84/4'ün kasten öldürmeye atfı nedeniyle olay tarihindeki öldürme, teşebbüs ve çocuk hükümleri önem taşır. Karar tarihi HAGB/kanun yolu usulünü; suç tarihi ise maddi ceza hukuku ve lehe kanun değerlendirmesini etkiler.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Türk Ceza Kanunu: 84. madde · 5237 sayılı Kanun m. 84/1–4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[2] Türk Ceza Kanunu: sorumluluk ve suçun özel görünüşleri · m. 6–7, 20–34, 35–44; 7593 ile değişen m. 31 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[3] Türk Ceza Kanunu: cezanın belirlenmesi ve diğer sonuçlar · m. 46–55, 58, 61–63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[4] Türk Ceza Kanunu: süreler ve takip şartları · m. 66–73 ve 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[5] Ceza Muhakemesi Kanunu: koruma tedbirleri · m. 90–91, 100–101, 104, 108–109, 116–134 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[6] Ceza Muhakemesi Kanunu: soruşturma ve özel usuller · m. 160, 170–174, 175, 223, 231, 250–253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[7] Ceza Muhakemesi Kanunu: savunma, katılma ve kanun yolları · m. 43–50, 63–67, 147–153, 173, 234–239, 267–268, 272–273, 286, 291 ve 294 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[8] Ceza mahkemelerinin görevine ilişkin kanun · 5235 sayılı Kanun m. 11–14; çocuklara özgü görev hükümleri saklıdır · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[9] Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · 5275 sayılı Kanun m. 4–5, 99, 105/A, 107–108; ilgili geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[10] 7550 sayılı değişiklik kanunu · m. 8: teşebbüs cezaları; m. 13–14: denetimli serbestlik ve tekerrür · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

[11] 7593 sayılı değişiklik kanunu · m. 2: çocukların ceza sorumluluğu; m. 4: sosyal inceleme; m. 7: çocukların infaz hesabı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

[12] Türk Ceza Kanunu: hayata karşı suçlar ve bağlantılı hükümler · m. 81–85, 87/4 ve 98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[13] 7589 sayılı Kanun: HAGB ve yürürlük · m. 15 ve 26; 31 Temmuz 2026 tarihli yayıma bağlı hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/b074aa2a-c1eb-4bd5-b5d9-4b61a9ac3924.htm

[14] 31 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete · 7589 sayılı Kanun, Sayı 33326 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.resmigazete.gov.tr/31.07.2026

[15] 5275 sayılı Kanun: özel ve geçici infaz hükümleri · m. 89, 99, 105/A, 107–110; geçici m. 6, 10 ve 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[16] Yargıtay: intihara yönlendirme ve kişisel fiilin ispatı · Seçimlik hareketlerin doğru adlandırılması ve her sanık için icra hareketi/katkı aranması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/398551800

[17] Yargıtay: iletişim içeriği ve intihar kararını kuvvetlendirme · Mesajların niteliği, yoğunluğu ve somut suç unsurları yönünden değerlendirme; her olayın delili ayrıdır · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/109364400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Taksirle Öldürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ölümlü trafik kazası, iş kazası ve benzeri olaylarda kusur, bilinçli taksir, ceza, şikâyet, tutuklama, tazminat bağlantısı ve infazı birlikte inceleyin.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Bir ölüm	2–6 yıl hapis
Çoklu netice	2–15 yıl hapis — m. 85/2 koşullarında
Şikâyet	Aranmaz
Uzlaştırma	Kapsam dışı
Mahkeme	Hâle göre değişir — 85/1 asliye; 85/2 ağır ceza
Tutuklama kataloğu	Katalogda değil — Genel tutuklama koşulları ayrıca incelenir

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 85, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranışla ölüme neden olmayı düzenler. Tek ölüm m. 85/1; birden çok ölüm veya ölümle birlikte başka kişilerin yaralanması m. 85/2 kapsamındadır.

Trafik kazası, iş kazası, yapı güvenliği veya tıbbi müdahale gibi çok farklı olaylarda gündeme gelebilir. Bu olay adları tek başına suçun oluştuğunu veya belirli kişinin kusurlu olduğunu göstermez.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Öngörülebilir ölüm sonucu, kişinin uyması gereken dikkat ve özen yükümlülüğünü ihlal etmesi nedeniyle meydana gelir. Ceza sorumluluğu, ölüm ile kişiye ait kusurlu davranış arasındaki bağa dayanır.

• Neticenin öngörülmemesi basit taksir; öngörülüp gerçekleşmeyeceğine güvenilmesi bilinçli taksir olarak değerlendirilir.

• Ölüm öngörülüp kabullenilmişse mesele taksirden çıkıp olası kastla öldürmeye dönebilir.

• Ölüm bulunmayan olay, m. 85 yerine koşulları varsa taksirle yaralama veya başka suç yönünden ele alınır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan yaşamı, tehlike yaratan faaliyetlerde dikkat ve özen yükümlülüklerinin yerine getirilmesi yoluyla korunur. Ceza hukuku sorumluluğu, sadece kötü sonuca veya mesleki unvana dayandırılamaz.

Özel hukukta tazminat, idari yaptırım veya mesleki disiplin sorumluluğu ile ceza sorumluluğunun koşulları farklıdır. Başka bir alanda sorumluluk bulunması, otomatik olarak m. 85 mahkûmiyeti anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sorumlu gerçek kişi, somut dikkat ve özen yükümlülüğü bulunan ve ihlali ölüm sonucuna bağlanabilen kişidir. Birden fazla kişinin bulunduğu olaylarda herkes kendi kusurundan sorumludur.

Olay alanı	Kişiselleştirme için belirleyici konu
Trafik	Sürücü davranışı, yol/araç koşulları, diğer katılımcıların davranışı ve kaçınma imkânı.
İş kazası	Fiili yönetim ve denetim yetkisi, görev dağılımı, alınması gereken önlemler ve kişinin bunları sağlama imkânı.
Yapı güvenliği / deprem	Tasarım, uygulama, denetim, kullanım ve müdahale görevleri; her aşamadaki kişinin zaman ve yetki sınırı.
Tıbbi olay	Uygulanan tıbbi standardın olaya uygunluğu, görev/nöbet ilişkisi, müdahale imkânı ve ölümle bağ.
Çocuk fail	Yaş, algılama/yönlendirme yeteneği ve çocuklara özgü usul; m. 31/4’teki özel öldürme istisnası m. 85’i saymaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Ölüm, yükümlülük ihlali, öngörülebilirlik, önlenebilirlik ve nedensellik ayrı değerlendirilir. Kusur oranı veya “asli/tali kusur” etiketi tek başına mahkûmiyet gerekçesi değildir.

Bilirkişi teknik konuyu açıklamalıdır; suç vasfı ve hukuki kusur mahkemenin değerlendirmesidir. Çelişkili raporlar, alternatif olay kurguları ve lehe teknik bulgular tartışılmadan yalnız bir sonuç raporuna dayanılması yeterli bir açıklama oluşturmaz.

Araştırılacak konu	Somut delil ve soru
Özen standardı	Hangi kural veya uzmanlık gereği hangi davranış bekleniyordu? Kural olay anında hangi kişiye yükümlülük getiriyordu?
İhlal	Hız, takip, uyarı, bakım, proje, denetim veya tıbbi uygulamada hangi somut sapma vardı?
Öngörülebilirlik	Kişinin bilgisi, eğitimi, tecrübesi ve olay koşullarında ölüm riski fark edilebilir miydi?
Önlenebilirlik	Doğru davranış yapılsaydı sonuç önlenebilecek miydi; müdahale zamanı/araçları var mıydı?
Nedensellik	Kişiye ait ihlal ile ölüm bağlantısı; mağdurun/üçüncü kişinin davranışı ve bağımsız başka nedenler.

Araştırılacak konu	Somut delil ve soru
Netice sayısı	Tek fiille kaç ölüm ve başka kişilerde kaç yaralanma bulunduğu; m. 85/1–2 ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [7], [12]

06 / Manevi unsur

Basit taksir, bilinçli taksir ve olası kast arasındaki ayrım ceza miktarını ve bazı bireyselleştirme seçeneklerini doğrudan değiştirir.

• Alkol, hız veya ağır kural ihlali tek başına bütün olaylarda aynı manevi unsur sonucu doğurmaz; failin somut bilgisi ve tutumu birlikte araştırılır.

• Ölü veya yaralı sayısının fazla olması, her sanığın ölümü önceden öngördüğünü kendiliğinden göstermez.

Manevi unsur	Ayırıcı nokta	Hukuki etki
Basit taksir	Öngörülebilir ölüm sonucunun fiilen öngörülmemesi.	m. 85’in temel ceza aralığı.
Bilinçli taksir	Ölümün öngörülmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenilmesi.	m. 22/3: 1/3–1/2 artırım; m. 50/4 özel çevirme imkânı kapalı.
Olası kast	Ölüm ihtimali öngörülerek kabullenilir ve davranış sürdürülür.	m. 81/82 ve m. 21/2 yönünden değerlendirme; taksir tablosu uygulanmaz.

Dayanak: [2], [12], [13]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Öngörülemez veya kaçınılamaz sonuç ile kişiye ait kusurlu ihmal ayrılır. Taksirli neticenin failin kendi aile yaşamındaki etkisi ise m. 22/6’da ayrıca düzenlenmiştir.

Yalnız failin yakınının da ölmesi veya failin üzülmesi m. 22/6 için yeterli kabul edilemez. Başka kişilerin ölümü/yaralanması ve “münhasıran kişisel-ailevi mağduriyet” koşulu ayrıca açıklanmalıdır.

Durum	Bu suçta sonuç / koşul
Kusur veya nedensellik bulunmaması	Kişi yalnız mesleki unvanı veya olay yerinde bulunması nedeniyle cezalandırılamaz.
Kaçınılmazlık iddiası	Gerekli dikkat ve özen gösterilse de sonucun önlenemeyeceği somut teknik bulgularla araştırılır.
m. 22/6 – basit taksir	Neticenin münhasıran failin kişisel ve ailevi durumu bakımından cezayı gereksiz kılacak ağırlıkta mağduriyet yaratması hâlinde ceza verilmemesi mümkündür.
m. 22/6 – bilinçli taksir	Aynı özel mağduriyet koşulunda cezada 1/2–1/6 indirim yapılabilir; cezasızlık otomatik değildir.
Yaş / akıl hastalığı / hata	m. 31–34 koşulları, olay anındaki kişinin durumuyla birlikte değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirle öldürmeye teşebbüs olmaz. Birden fazla kusurlu kişi, kendi dikkat ve özen ihlali ile sonucunun bağından sorumludur.

Durum	Uygulama
Ölüm gerçekleşmemiş	m. 85 tamamlanmaz; yaralanma veya tehlike suçlarının koşulları ayrı olabilir.
Birden fazla kusurlu kişi	TCK 22/5 uyarınca kişisel kusur; kasten işlenen suçlardaki iştirak şeması otomatik uygulanmaz.
Tek fiille çoklu ölüm	m. 85/2'nin özel netice düzenlemesi; ölüm sayısı cezanın bireyselleştirilmesinde ayrıca değerlendirilir.
Ölüm ve başka kişide yaralanma	Tek fiilin bağladığı ölümler ve yaralanmalar m. 85/2 kapsamında ele alınabilir. Her netice nedensellikle bağlanmalıdır.
Ayrı fiiller / olaylar	Tek olay etiketi altında bütün fiiller birleştirilemez; içtima her somut davranış için belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Netice sayısı ile bilinçli taksir birbirinden bağımsız iki eksendir. Bu nedenle dört ana kombinasyon ayrı gösterilmiştir.

Kombinasyon	Dayanak	Ayırıcı nokta
Tek ölüm – basit taksir	m. 85/1	2–6 yıl temel aralık.
Çoklu netice – basit taksir	m. 85/2	2–15 yıl; birden çok ölüm veya ölümle birlikte başkasında yaralanma.
Tek ölüm – bilinçli taksir	m. 85/1 + m. 22/3	Seçilen temel ceza 1/3–1/2 artırılır.
Çoklu netice – bilinçli taksir	m. 85/2 + m. 22/3	Aynı artırım, çoklu netice cezası üzerinden uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Basit taksirde tek ölüm 2–6 yıl, çoklu netice 2–15 yıl hapistir. Bilinçli taksirde belirlenen ceza 1/3–1/2 artırılır.

Matematiksel aralık, her olayda alt sınır seçileceği veya 1/3 artırım uygulanacağı anlamına gelmez. Mahkeme kusur, netice ve kanuni ölçütlere göre temel cezayı ve artırım oranını gerekçelendirir.

Hâl	Yalnız belirtilen hükümler uygulanarak matematiksel sınır	Açıklama
Tek ölüm – basit taksir	2–6 yıl	m. 85/1.
Çoklu netice – basit taksir	2–15 yıl	m. 85/2.
Tek ölüm – bilinçli taksir	2 yıl 8 ay – 9 yıl	Alt sınırda 1/3, üst sınırda 1/2 artırımın sınırları; sonuç ceza değildir.
Çoklu netice – bilinçli taksir	2 yıl 8 ay – 22 yıl 6 ay	Aynı sınır yöntemi; diğer indirimler ve kişisel kusur henüz uygulanmamıştır.
Meslek / sürücü belgesi	3 ay – 3 yıl yasak / geri alma	m. 53/6 koşullarıyla ayrıca karar verilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Taksirle öldürme şikâyete bağlı değildir; yakınların şikâyetinden vazgeçmesi kamu davasını kendiliğinden sona erdirmez.

• Altı aylık şikâyet süresi m. 85'in takip koşulu değildir.

• Tek olayda yaralanan da varsa, ölüm neticesi ve m. 85/2 ilişkisi belirlenmeden bütün dosya taksirle yaralama şikâyet rejimine tabi tutulamaz.

• Tıbbi işlem ve uygulama iddiasında 3359 ek 18'in kişi/işlem kapsamı, Mesleki Sorumluluk Kurulu izni ve 2547 m. 53 istisnası ayrı değerlendirilir.

• Tazminat ve sigorta işlemleri ceza yargılamasından ayrı koşullara sahiptir; ödeme soruşturmayı kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1], [4], [6], [17]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu suç için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yolu öngörülmemiştir.

Basit yargılama bakımından kanuni cezanın üst sınırı esas alınır; mahkemenin sonunda indirimlerle daha düşük ceza belirlemesi, bu usulü kendiliğinden uygulanabilir hâle getirmez.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması farklı kurumlardır. Sonuç cezaya bağlı olabilecek seçenekler aşağıdaki bireyselleştirme bölümünde ayrıca açıklanmıştır.

• Uzlaştırma: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 kapsamına girmez.

• Önödeme: Türk Ceza Kanunu m. 75 kapsamına girmez.

• Seri muhakeme: Ceza Muhakemesi Kanunu m. 250 listesindeki suçlardan değildir.

• Basit yargılama: Kanuni ceza sınırı nedeniyle uygulanmaz.

Dayanak: [1], [4], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Taksirle öldürme, Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3'teki kasten öldürme katalog kaydı içinde değildir.

Katalogda bulunmaması, hiçbir koşulda tutuklama uygulanamayacağı anlamına gelmez. Somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği dosyaya göre değerlendirilir.

Yakalama ve gözaltı, tutuklama ve adli kontrol farklı tedbirlerdir. Arama, elkoyma ve dijital inceleme için de kendi kanuni koşulları ve denetim yolları bulunur.

• Tutuklamaya itiraz ve tahliye talebi ayrı başvuru yollarıdır; gerekçeli karar ve bildirim tarihi korunmalıdır.

• Tanık veya mağdur üzerinde baskı, delil karartma ve kaçma tehlikesi değerlendirmesi somut olgulara dayanmalıdır.

• Bu rehber, kişiye özgü tutuklanma yüzdesi veya tutukluluk süresi tahmini üretmez.

Dayanak: [5], [7]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin failin tek ölüm hâlinde genel görev Asliye Ceza; m. 85/2'deki çoklu netice hâlinde Ağır Ceza Mahkemesidir. Suç vasfı değişirse görev değerlendirmesi de değişebilir.

Çocuklara ve özel görevli kişilere ilişkin hükümler saklıdır. Bilinçli taksir, görev tayininde 5235 sayılı Kanun m. 14'ün ağırlaştırıcı/hafifletici nedenleri ayıran kuralı gözetilerek ele alınır.

Aşama	Bu suçta kritik işlem
Soruşturma	Olay yeri, tıbbi ölüm nedeni, teknik kayıtlar ve her kişinin yetki/görev belgeleri.
Bilirkişi incelemesi	Kural ihlali, öngörülebilirlik, önlenebilirlik, kusur ve nedensellik; çelişkili raporların giderilmesi.
İddianame	Tek/çoklu netice ile basit/bilinçli taksir nitelendirmesinin açık kurulması.
Duruşma	Teknik raporun tartışılması, uzman görüşü, tanık ve sanık bazında sorumluluğun ayrılması.
Hüküm ve başvuru	Ceza, m. 53/6 tedbiri, bireyselleştirme ve kanun yolunun her sanık yönünden değerlendirilmesi.

Dayanak: [8], [6], [1]

15 / Süreler ve zamanaşımı

m. 85/1 ve m. 85/2'nin basit taksir kapsamındaki yetişkin fail örneklerinde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Bilinçli taksirli çoklu netice için aynı süreyi otomatik kullanmak doğru değildir.

Kanun yolu süreleri karar türü ve tebliğ/öğrenme tarihine bağlıdır. Ceza davası zamanaşımının uzunluğu, bilirkişi itirazı, delil koruma, sigorta veya tazminat başvurusunu ertelemeye dayanak olmaz.

Kapsam	Süre / kontrol
m. 85/1 – basit taksir	15 yıl; kanuni üst sınır 6 yıl.
m. 85/2 – basit taksir	15 yıl; kanuni üst sınır 15 yıl.
m. 85/2 + bilinçli taksir	Artırımın kanuni üst sınıra ve m. 66 kategorisine etkisi ayrıca gerekçelendirilir; bu alt durum için otomatik son gün üretimi yapılmaz.
Ölümün sonradan gerçekleşmesi	Tamamlanmış neticeli suçta ölüm zamanı ve fiil zamanı ayrılmalıdır; hukuk/sigorta başvurularının başlangıcı aynı varsayılamaz.
Çocuk fail / durma / kesilme	m. 66/2 ve m. 67 sonucu değiştirir; kesinleşmiş cezaya ilişkin zamanaşımı ise m. 68 uyarınca ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [1], [2], [7], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Basit taksir ile bilinçli taksir, özellikle uzun süreli hapsin adli para cezasına çevrilmesinde ayrılır. HAGB ve erteleme içinse sonuç ceza ve kişisel koşullar birlikte aranır.

HAGB kararı verilen hükümdeki hapis aynı anda erteleme veya seçenek yaptırıma çevrilmez. Mahkeme farklı kurumların şartlarını ve reddetme gerekçesini ayrı açıklamalıdır. Suçtan kaynaklanan zararın varlığı, kapsamı ve giderilme şekli dosyada belirlenir.

Konu	Suça özgü uygulanma
HAGB – basit taksir	Alt sınırdan 2 yıl veya takdiri indirimle 1 yıl 8 ay gibi bir sonuçta ceza eşiği sağlanabilir; önceki mahkûmiyet, kanaat, zarar ve istisna koşulları ayrıca gerekir.
HAGB – bilinçli taksir örneği	2 yıl temel ceza + 1/3 artırım + en yüksek 1/6 takdiri indirim = 2 yıl 2 ay 20 gün. Bu yalnız örnekte genel 2 yıllık eşik aşılır; başka indirimler ayrıca olabilir.
Erteleme	Genel eşik 2 yıl; fiil tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirmiş kişilerde 3 yıl. Önceki kasıtlı suçtan 3 aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe kanaati koşulları aranır.
Basit taksirde paraya çevirme	m. 50/4, uzun süreli hapsin de koşullarıyla adli para cezasına çevrilmesine imkân verir. Mahkeme bütün dosyalarda çevirmek zorunda değildir.
Bilinçli taksirde paraya çevirme	m. 50/4'ün özel uzun süreli hapis imkânı uygulanmaz. Sonuç ceza kısa süreliye inerse genel m. 50/1 koşulları ayrı konudur.
m. 22/6 özel mağduriyet	Basit taksirde ceza verilmemesi; bilinçli taksirde 1/2–1/6 indirim ancak kanundaki özel kişisel-ailevi mağduriyet koşuluyla mümkündür.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [2], [1], [6], [14], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 85 nedeniyle hapis infaz edilecekse, özel bir rejim bulunmadığında genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Kasten öldürmeye özgü 2/3 oranı taksirle öldürmeye sırf ölüm gerçekleşti diye uygulanmaz.

Örnek yalnız oranı gösterir: genel 1/2 rejimine tabi 6 yıl kesinleşmiş hapis için koşullu salıverilme süresi 3 yıldır. Mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik, diğer ilamlar ve geçiş hükümleri uygulanmadan "3 yıl cezaevinde kalır" sonucu verilmez.

Durum	Bu suç için ayırıcı sonuç
Süreli hapis – genel rejim	İyi hâl ve diğer şartlarla 1/2; bilinçli taksir tek başına bu oranı değiştirmez.
Tekerrür	Kasıtlı suç ile taksirli suç arasında tekerrür kurulmaz. Taksirli mahkûmiyetler arasında m. 58 şartları varsa ayrı değerlendirme gerekir.
HAGB / erteleme / çevirme	Hükmün türü infazı değiştirir; açıklanmamış HAGB için hapis yatışı hesabı, çevrilmiş para cezası için hapis oranı otomatik uygulanmaz.
Çocuk fail	m. 107/5'in diğer istisnaları yoksa 15 yaşına kadar kurumda geçen bir gün iki gün sayılır; m. 85, m. 81–83 istisnası değildir.
Özel infaz usulü	5275 m. 110/1, taksirle öldürmeyi hafta sonu/gece infazı için taksirli suçlara tanınan kapsamın dışında bırakır; bu dışlama basit ve bilinçli taksir ayrımına dayanmamaktadır. Buna karşılık m. 110/2–4'teki yaş, cinsiyet, çocukluk, doğum veya ağır hastalık/engellilik nedenleriyle konutta infaz koşulları ve m. 110/9 istisnaları ayrıca değerlendirilir. Taksirle öldürme için her özel infaz türünün kapalı olduğu sonucu da çıkarılamaz.
Geçici m. 6	30 Mart 2020 ve öncesi m. 85 suçları, sırf m. 81–83 istisnası nedeniyle dışlanamaz; diğer bütün koşullar aranır.
Geçici m. 10/6 – deprem	Depremde bina/yapının yıkılması, çökmesi veya hasarından doğan öldürme suçları açık istisnadır. Bu dosya, sıradan trafik örneğiyle aynı geçiş sonucuna bağlanamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [9], [16], [3], [10], [11], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Savunma, mağduriyet ve tanıklık ayrı konumlardır; dosyaya erişim, delil talebi ve başvuru hakları bu konuma göre kullanılır.

Alt sınırı beş yıldan fazla hapis gerektiren isnatta müdafii bulunmayan şüpheli/sanık için zorunlu müdafilik uygulanır. Çocukluk veya kendini savunamama gibi nedenler, ceza sınırından bağımsız zorunlu müdafilik doğurabilir. Mağdurun istem üzerine avukat görevlendirilmesi koşulları ile şüphelinin zorunlu müdafiliği aynı kural değildir.

Konum / aşama	Bu dosyada kullanılabilecek temel hak
Şüpheli – ifade ve sorgu	İsnadı öğrenme, müdafiyle görüşme, susma, lehe delillerin toplanmasını isteme, tercüman ve usule uygun tutanak güvenceleri.

Konum / aşama	Bu dosyada kullanılabilecek temel hak
Sanık – kovuşturma	İddianame ve delilleri tartışma, tanığa veya bilirkişiye soru yöneltilmesini isteme, savunma için süre ve hukuka aykırı delile itiraz.
Mağdur veya suçtan zarar gören	Soruşturmada delil toplanmasını ve belge örneği isteme; kovuşturmada kanuni koşullarla davaya katılma; ilgili kararlara başvurma.
Ölenin yakını	Suçtan doğrudan zarar görme ve katılma ehliyeti somut yakınlık ve menfaatle belirlenir; mirasçılık belgesi tek başına bütün ceza muhakemesi haklarının ölçüsü değildir.
Tanık	Doğru beyanda bulunma yükümlülüğü yanında kanuni çekinme ve kendisini/yakınını suçlamama güvenceleri; tehdit durumunda koruma istemi.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Dosyayı neticeye göre değil, her kişinin somut yükümlülüğü ve ihlalinin ölümle bağı üzerinden hazırlayın. Teknik kayıtlar çoğu kez sonradan oluşturulamaz.

• Bilirkişiye genel “kim suçlu?” sorusu yerine kişinin hangi davranışla hangi riski önleyebileceği sorulmalıdır.

• Lehe teknik bulguları ve raporlar arasındaki somut çelişkileri belirtin; sadece kusur yüzdesine itiraz etmekle yetinmeyin.

• Ceza, tazminat, sigorta ve mesleki süreçler için ayrı süre çizelgesi tutun; bir başvuru diğerinin yerine otomatik geçmez.

Olay türü	Öncelikli belge grubu
Trafik	Kaza tespit ve olay yeri, görüntü, araç/teknik inceleme, yol-hava koşulları, hastane/otopsi.
İş kazası	Görev/iş organizasyonu, eğitim ve uyarı, risk ve bakım kayıtları, ekipman belgeleri, olay yeri.
Yapı / deprem	Proje, ruhsat, denetim, uygulama/değişiklik ve teknik inceleme belgeleri; her kişinin görev dönemi.
Tıbbi olay	Eksiksiz hasta dosyası, izlem, istem/uygulama zamanları, nöbet/devir ve bilgilendirme kayıtları.

Dayanak: [7], [2], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar, olayın hukuki değerlendirilmesini kolaylaştırmak içindir. Delil yeterliliği veya kişiye özgü sonuç ceza, yalnız seçilen bir suç adından çıkarılamaz.

İçtihatlardan yalnız erişilebilen gerekçeler için yararlanılmıştır. Görülmeyen daire, esas, karar numarası veya bir avukatın tamamlanmış hukuk onayı üretilmemiştir. Ortak süre, bireyselleştirme ve infaz açıklamaları ile bu sayfanın özel hükümleri birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [9], [10], [14], [11]

Ekranda seçilebilen hâller

Tek ölüm – basit taksir

Öngörülebilir neticenin fiilen öngörülmemesi.

Kanuni ceza: 2–6 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Asliye Ceza

Genel infaz oranı: 1/2 (Özel rejim, mahsup ve diğer şartlar saklı.)

Manevi unsur

Öngörülebilir neticenin fiilen öngörülmemesi.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Basit taksirde m. 50/4, uzun süreli hapsin koşullarıyla adli para cezasına çevrilmesine imkân verir. HAGB ve erteleme, sonuç ceza ve kendi kişisel koşullarına bağlı ayrı kararlardır.

Dayanak: [3], [6]

Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için genel görevli mahkeme: Asliye Ceza. Çocuklar ve özel görev hükümleri saklıdır.

Dayanak: [8], [1]

Çoklu netice – basit taksir

Tek fiille birden çok ölüm veya ölümle birlikte başkasında yaralanma.

Kanuni ceza: 2–15 yıl hapis

Şikâyet: Şart değil

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Ağır Ceza

Genel infaz oranı: 1/2 (Özel rejim, mahsup ve diğer şartlar saklı.)

Manevi unsur

Tek fiille birden çok ölüm veya ölümle birlikte başkasında yaralanma.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Basit taksirde m. 50/4, uzun süreli hapsin koşullarıyla adli para cezasına çevrilmesine imkân verir. HAGB ve erteleme, sonuç ceza ve kendi kişisel koşullarına bağlı ayrı kararlardır.

Dayanak: [3], [6]

Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için genel görevli mahkeme: Ağır Ceza. Çocuklar ve özel görev hükümleri saklıdır.

Dayanak: [8], [1]

Tek ölüm – bilinçli taksir

Neticeyi öngörüp gerçekleşmeyeceğine güvenme; m. 85/1 üzerine m. 22/3.

Kanuni ceza: Temel ceza + 1/3–1/2

Şikâyet: Şart değil

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Asliye Ceza

Genel infaz oranı: 1/2 (Özel rejim, mahsup ve diğer şartlar saklı.)

Manevi unsur

Neticeyi öngörüp gerçekleşmeyeceğine güvenme; m. 85/1 üzerine m. 22/3.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 50/4’ün uzun süreli hapsi paraya çevirme imkânı bilinçli taksirde uygulanmaz. Kısa süreli sonuç ceza için genel m. 50 hükümleri ve HAGB/erteleme eşikleri ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [3], [6]

Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için genel görevli mahkeme: Asliye Ceza. Çocuklar ve özel görev hükümleri saklıdır.

Dayanak: [8], [1]

Çoklu netice – bilinçli taksir

Neticeyi öngörüp gerçekleşmeyeceğine güvenme; m. 85/2 üzerine m. 22/3.

Kanuni ceza: Temel ceza + 1/3–1/2

Şikâyet: Şart değil

Uzlaştırma: Kapsam dışı

Mahkeme: Ağır Ceza

Genel infaz oranı: 1/2 (Özel rejim, mahsup ve diğer şartlar saklı.)

Manevi unsur

Neticeyi öngörüp gerçekleşmeyeceğine güvenme; m. 85/2 üzerine m. 22/3.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 50/4’ün uzun süreli hapsi paraya çevirme imkânı bilinçli taksirde uygulanmaz. Kısa süreli sonuç ceza için genel m. 50 hükümleri ve HAGB/erteleme eşikleri ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [3], [6]

Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için genel görevli mahkeme: Ağır Ceza. Çocuklar ve özel görev hükümleri saklıdır.

Dayanak: [8], [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnadı öğrenme, susma, müdafi yardımından yararlanma ve lehinize delil toplanmasını isteme haklarınız vardır.

• Kusur raporundaki görev, ihlal ve nedensellik değerlendirmelerini inceletin; somut itirazlarınızı ve gerekiyorsa uzman görüşünü dosyaya sunun.

• Sigortaya veya zarar görenlere yapılan ödeme, ceza soruşturmasının kendiliğinden sona erdiği anlamına gelmez.

Mağdur / şikâyetçi

• Aynı olayda yaralanmışsanız ölüm ve yaralanmanın birlikte değerlendirilmesi suçun hangi fıkrasının uygulanacağını etkileyebilir.

• Tedavi belgeleri, iş göremezlik ve olayın oluşuna ilişkin delilleri koruyun; katılma ve kanun yolu haklarınızı süresinde kullanın.

• Ceza dosyası ile tazminat, sigorta ve sosyal güvenlik başvurularının ayrı koşulları bulunduğunu dikkate alın.

Yakın / aile üyesi

• Ölen kişinin yakınları, suçtan zarar gören sıfatı ve koşulları ölçüsünde delil sunabilir, davaya katılabilir ve kanun yoluna başvurabilir.

• Otopsi, kusur incelemesi, olay yeri ve iş güvenliği veya trafik kayıtlarının eksiksiz toplanmasını talep edin.

• Destekten yoksun kalma ve manevi tazminat ile sigorta veya sosyal güvenlik başvurularının sürelerini ceza davasının bitmesini beklemeden değerlendirin.

Tanık

• Bizzat gördüğünüz olgularla başkasından duyduklarınızı ayırın; tanıklık doğrulanabilir bilgiye dayanmalıdır.

• Kanunda sayılan yakınlık, meslek sırrı veya kendinizi/yakınınızı suçlayıcı beyan nedeniyle çekinme hakkınızı kullanabilirsiniz; çağrıyı yok saymakla çekinme aynı şey değildir.

• Tehdit veya baskıyı soruşturma makamına bildirin; kimliğiniz ve güvenliğiniz için gereken koruma tedbirlerini talep edin.

• Görüntü veya yazışmanın aslını değiştirmeyin; hatırlamadığınız bir bilgiyi tahmin ederek tamamlamayın.

Olay tarihinin etkisi

Olay tarihindeki dikkat/özen standardı, suçun tamamlanma zamanı ve infaz geçişleri ayrı tutulur. 30 Mart 2020 ve 31 Temmuz 2023 eşikleri, deprem kaynaklı öldürme istisnası ve çocuklara ilişkin 18 Ağustos 2026 değişiklikleri dosyanın niteliğine göre değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Türk Ceza Kanunu: 85. madde · 5237 sayılı Kanun m. 85 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[2] Türk Ceza Kanunu: sorumluluk ve suçun özel görünüşleri · m. 6–7, 20–34, 35–44; 7593 ile değişen m. 31 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[3] Türk Ceza Kanunu: cezanın belirlenmesi ve diğer sonuçlar · m. 46–55, 58, 61–63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[4] Türk Ceza Kanunu: süreler ve takip şartları · m. 66–73 ve 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[5] Ceza Muhakemesi Kanunu: koruma tedbirleri · m. 90–91, 100–101, 104, 108–109, 116–134 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[6] Ceza Muhakemesi Kanunu: soruşturma ve özel usuller · m. 160, 170–174, 175, 223, 231, 250–253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[7] Ceza Muhakemesi Kanunu: savunma, katılma ve kanun yolları · m. 43–50, 63–67, 147–153, 173, 234–239, 267–268, 272–273, 286, 291 ve 294 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[8] Ceza mahkemelerinin görevine ilişkin kanun · 5235 sayılı Kanun m. 11–14; çocuklara özgü görev hükümleri saklıdır · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[9] Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · 5275 sayılı Kanun m. 4–5, 99, 105/A, 107–108; ilgili geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[10] 7550 sayılı değişiklik kanunu · m. 8: teşebbüs cezaları; m. 13–14: denetimli serbestlik ve tekerrür · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

[11] 7593 sayılı değişiklik kanunu · m. 2: çocukların ceza sorumluluğu; m. 4: sosyal inceleme; m. 7: çocukların infaz hesabı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

[12] Yargıtay: taksir, bilinçli taksir ve olası kast ayrımı · Manevi unsurun olayın tüm özellikleriyle değerlendirilmesine ilişkin karar; somut olayın sonucu genellenmemiştir · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1204038800

[13] Türk Ceza Kanunu: hayata karşı suçlar ve bağlantılı hükümler · m. 81–85, 87/4 ve 98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[14] 7589 sayılı Kanun: HAGB ve yürürlük · m. 15 ve 26; 31 Temmuz 2026 tarihli yayıma bağlı hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/b074aa2a-c1eb-4bd5-b5d9-4b61a9ac3924.htm

[15] 31 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete · 7589 sayılı Kanun, Sayı 33326 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.resmigazete.gov.tr/31.07.2026

[16] 5275 sayılı Kanun: özel ve geçici infaz hükümleri · m. 89, 99, 105/A, 107–110; geçici m. 6, 10 ve 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

4 Kasım 2026 tarihinde erişilen resmî konsolide tam metinle karşılaştırıldı. Erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

[17] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 18: tıbbi işlem ve uygulama yönünden soruşturma izni; 2547 m. 53 istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566?query=Madde+18

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kasten Yaralama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kasten yaralama suçunda temel, hafif, kadın mağdurlu ve bütün nitelikli hâller; şikâyet, uzlaştırma, tutuklama, cezanın belirlenmesi ve infazın birlikte açıklandığı rehber.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel ceza	1 yıl 6 ay–3 yıl hapis
Hafif hâl	6 ay–1 yıl 6 ay veya adlî para
Şikâyet	Yalnız uygun m. 86/2 hâlinde
Uzlaştırma	m. 86/3 hariç
Mahkeme	Genel görev: Asliye Ceza
İnfaz	Olağan süreli hapis:1/2; kişisel koşullar ayrı

01 / Suçun kimliği

Kasten yaralama Türk Ceza Kanunu m. 86’da düzenlenir. Yaralamanın ağırlığı m. 86/1 ile m. 86/2 arasındaki seçimi; ilişki, savunmasızlık, kamu görevi, araç ve saik ise m. 86/3 uygulamasını belirler.

• m. 87 ağır sonuçlara, m. 88 ihmali davranışa, m. 89 ise taksire ilişkindir. Sırf yaralama kelimesi ortak diye bu kayıtların ceza, şikâyet ve infaz sonuçları birbirine taşınmaz.

• Sağlık ve eğitim çalışanları ile spor alanlarındaki olaylarda başka kanunlar ek sonuçlar doğurabilir. Bu bağlantılar aşağıda ayrı açıklanmıştır.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Failin başka bir kişinin bedenine acı vermesi, sağlığını ya da algılama yeteneğini bozması ve bunu kastla gerçekleştirmesi gerekir. Görünür yara, kanama veya iş göremezlik raporu bulunması suçun zorunlu şartı değildir.

• Tokat, yumruk, itme, kesici alet veya kimyasal madde kullanımı gibi davranışlar yaralama sonucuna göre değerlendirilir; günlük dilde “darp” denmesi uygulanacak fıkrayı belirlemez.

• Tıbbi bulgunun failin davranışıyla bağlantısı kurulmalıdır. Olay yerinde bulunmak veya tartışmaya katılmak tek başına bütün yaralardan sorumluluk doğurmaz.

• Öldürme kastı ispatlanırsa mağdurun hayatta kalması eylemi mutlaka yaralama yapmaz; öldürmeye teşebbüs gündeme gelir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Korunan değer kişinin beden bütünlüğü, fiziksel ve ruhsal sağlığı ile algılama yeteneğidir. Vücutta kalıcı iz kalmaması veya tedavinin kısa sürmesi, gerçekleşmiş bir yaralamanın hukuka uygun olduğu anlamına gelmez.

• Eş, çocuk, hasta veya bakıma muhtaç kişi üzerindeki otorite, yaralama yetkisi vermez.

• Ceza yaptırımı, mağdurun maddi ve manevi zarar taleplerinden ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Temel suç herkes tarafından başka bir kişiye karşı işlenebilir. Failin kamu görevlisi olması ile mağdurun kamu görevi nedeniyle hedef alınması farklı nitelikli hâllerdir.

• 7528 m. 33 kapsamı: MEB'e bağlı resmî kurumlarda yönetici, öğretmen, usta öğretici ve yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimine yönelik Bakanlık projelerinde öğretici/öğretmen veya rehber danışman; özel öğretim kurumlarında yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğretici; bu resmî/özel kurumlarda ders ücreti karşılığı ders okutanlar ve diğer kamu kurum/kuruluşlarında görev yapan öğretmenler. Özel artırım için görev sebebiyle işlenme aranır.

• Görev sırasında fakat sırf kişisel nedenle gerçekleşen olayda CMK 100'ün katalog şartı ile 3359/7528'in ceza artırımı şartı aynı kabul edilmez. Her iki dayanak ayrı belirlenir.

Kişisel özellik	Hukuki önemi
Üstsoy, altsoy, eş, boşanılan eş, kardeş	m. 86/3-a; akrabalık veya evlilik ilişkisinin suç tarihindeki hukuki durumu belirlenir.
Kendisini savunamayacak mağdur	m. 86/3-b; yalnız yaş veya tanı değil olay anındaki fiilî savunma yetersizliği ispatlanır.
Kadın mağdur	m. 86/2'de özel alt sınır; bütün kasten yaralama hâllerinde CMK 100/3-i katalog bağlantısı. Kadın olmak tek başına m. 86/3 artırım nedeni değildir.
Kamu görevi / kamu gücünün kullanımı	m. 86/3-c mağdurun görevi; m. 86/3-d failin kamu nüfuzunu kötüye kullanması.
Sağlık veya sayılı eğitim çalışanı	Görev bağlantısı varsa özel artırım ve erteleme yasağı; tutuklama kataloğunun görev sırasında/görev dolayısıyla kapsamı ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1], [11], [12], [10]

05 / Maddi unsurlar

Fiil, yaralama sonucu ve nedensellik bağı birlikte gösterilmelidir. Basit tıbbi müdahaleyle giderilebilirlik, mahkemenin gündelik "hafiflik" kanaatinden veya acilde yapılan işlem sayısından çıkarılamaz.

• İlk muayene ile kesin rapor farklı olabilir. İlk rapordaki geçici ifade, sonraki görüntüleme veya uzman değerlendirmesiyle değişebilir; hüküm yeterli ve çelişkisiz tıbbi veriye dayanmalıdır.

• Failin kimliği, olay sırası, her darbenin kaynağı ve mağdurun önceki rahatsızlıkları; kayıtlar ve tanıklarla birlikte değerlendirilir. Tıbbi rapor tek başına faili belirlemez.

• Bıçak, taş, sopa veya başka eşyanın TCK 6/1-f anlamında silah sayılması; eşyanın niteliği ve somut kullanım biçimi üzerinden incelenir. Ruhsatlı silah kullanımı, yaralama bakımından silahlı hâli ortadan kaldırmaz.

• Organ işlevi kaybı, kırık, hayatî tehlike veya ölümde m. 87'deki sonuçlar ve m. 23'teki kusur bağlantısı gündeme gelir. Her ağır tıbbi sonuç öldürme kastını tek başına kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kasten yaralamada fail fiili ve yaralama sonucunu bilerek ve isteyerek gerçekleştirir; koşulları varsa olası kastla sorumluluk da mümkündür. Kazara temas veya öngörülebilir riske dikkat etmeme ise m. 89 değerlendirmesini gerektirir.

• Öldürme kastı ile yaralama kastı; hedef alınan bölge, araç, mesafe, darbe sayısı ve şiddeti, olayın öncesi ve sonrası, eylemin sona erme sebebi gibi delillerin bütünüyle ayrılır. Tek ölçütle sonuca gidilmez.

• Nitelikli hâlin maddi unsurlarında hataya düşülmesi TCK 30 bakımından önem taşır; yakınlık, kamu görevi veya savunmasızlık gibi unsurların bilinebilirliği gerekçelendirilmelidir.

• Canavarca his, diğer m. 86/3 bentlerinden farklı olarak özel saik değerlendirmesi gerektirir. Ağır yaralanma veya çok sayıda darbe bulunması bu saiki otomatik ispatlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru savunma için gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak haksız saldırıya karşı o anda gerekli ve orantılı savunma aranır. Sonradan öç alma veya "karşılıklı kavga" ifadesi tek başına bu şartları sağlamaz.

• Haksız tahrik, haksız fiilin doğurduğu hiddet veya şiddetli elemin etkisiyle işlenen suçta ceza indirimi gündeme getirir; fiili hukuka uygun hâle getirmez. İlk haksız hareketin kimden geldiği ve etkisinin sürmesi delillerle açıklanır.

• Rıza, kişinin üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği hak ve geçerli irade sınırında değerlendirilir; "kabul etmişti" sözü her bedensel zararı hukuka uygun kılmaz. Tıbbi müdahalede rıza, yetki ve mesleki kurallar birlikte aranır.

• Çocuk failde TCK 31'in yaş ve algılama/yönlendirme koşulları; akıl hastalığında TCK 32; sınırın aşılması, hata, zorunluluk veya cebirde ilgili ayrı şartlar uygulanır. m. 86, TCK 31/4'teki m. 87/2 ve 4'e özgü istisna listesine dahil değildir.

• Kamu görevlisinin zor kullanma yetkisi sınırsız değildir; yetki, zorunluluk ve ölçülülük aşılırsa m. 86 yanında m. 94–95 veya 256 ile doğru suç vasfı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yaralama amacıyla elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanıp sonuç dış engelle gerçekleşmezse teşebbüs; birlikte icra, azmettirme veya yardım varsa kişinin somut katkısına göre iştirak hükümleri gündeme gelir.

• TCK 43/3 nedeniyle kasten yaralamada zincirleme suç hükümleri uygulanmaz. Birden çok mağdur veya kesintili ayrı saldırılar, şartları varsa ayrı suçlar doğurur; aynı olay içindeki her darbe otomatik

ayrı suç da değildir.

• Birlikte saldırıda her kişinin icra üzerindeki hâkimiyeti ve kastı araştırılır. Sırf orada bulunmak, arkadaşlık veya aile bağı müşterek faillik için yeterli değildir.

• Yağma, cinsel saldırı, hürriyetten yoksun kılma, işkence veya direnme içinde kullanılan yaralama için özel içtima hükümleri önce okunur; aynı fiile bütün suç adları otomatik eklenmez.

• Ruhsatsız silah bulundurma veya taşıma ayrı fiil oluşturuyorsa 6136 sayılı Kanun ayrıca uygulanabilir. Silahın yaralamada kullanılması ile ruhsat hukuku birbirinden farklıdır.

• Fail gönüllü vazgeçse bile o ana kadar tamamlanmış yaralamadan sorumluluk doğabilir; hastaneye götürme her durumda cezasızlık yaratmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

m. 86/3'ün bütün bentleri aşağıda ayrı gösterilmiştir. Her bent hem m. 86/1'deki yaralamaya hem de m. 86/2'deki hafif yaralamaya uygulanabilir; başlangıç cezası bu nedenle aynı değildir.

• m. 86/3-a–e için ceza yarı oranında; m. 86/3-f için bir kat artırılır. Nitelikli hâlde şikâyet aranmaz. Aynı fıkradaki birden çok bent gerçekleşti diye aynı artırım her bent için mekanik olarak tekrar uygulanmaz; cezanın belirlenmesi ve özel kanunların ayrıca öngördüğü artırımlar ayrı konudur.

• Kadına karşı işlenme, hafif yaralamada 9 aylık hapis alt sınırı getirir. Kadın mağdur aynı zamanda eş veya savunmasız kişi ise ilgili m. 86/3 bendi de ayrıca uygulanabilir.

• Sağlık personeli: 3359 ek 12'de sayılan personele görevi sebebiyle yaralamada belirlenen ceza ayrıca yarı artırılır ve hapis cezası ertelenemez. Kamu görevi nedeniyle yaralamaya ilişkin m. 86/3-c koşulları da gerçekleşiyorsa hesapta ayrı yeri vardır.

• Eğitim çalışanı: 7528 m. 33'te sınırlı sayılan çalışanlara görevi sebebiyle yaralamada ayrıca 1/2 artırım ve TCK 51 erteleme yasağı vardır. Okuldaki her çalışanı veya her özel anlaşmazlığı aynı kapsama almak doğru değildir.

• Spor alanı: 6222 m. 17/1 şartlarında şikâyet aranmadan, Türk Ceza Kanununa göre verilecek ceza 1/2 artırılır. Seyirden yasaklanma, yüzü kimliği gizlemek amacıyla kapatma ve diğer spor hukuku sonuçları ayrıca düzenlenir.

• 2828 sayılı Kanun m. 27: Bu Kanun kapsamındaki sosyal hizmet kuruluşunda muhafaza ve bakımına bırakılmış kişiye karşı kuruluş görevlisinin işlediği suç nedeniyle genel hükümlere göre verilecek süreli hapis ve para cezası 1/3 artırılır. Sadece mağdurun yaşlı, çocuk veya engelli olması yeterli değildir; kuruluş, bakım ilişkisi ve failin görevi birlikte tespit edilir. Bu bağlantı bağımsız suç oluşturmaz; yaralamanın temel ve ağır neticeli hâlleriyle birlikte değerlendirilir. Şikâyet, uzlaştırma ve bireyselleştirme için artırım hükmünden ayrı olarak ilgili suçun koşulları uygulanır.

Bent / hâl	Ayırt edici şart	İspat ve sınır
m. 86/3-a · Yakına karşı yaralama	Üstsoy, altsoy, eş, boşanılan eş veya kardeş ilişkisinin bulunması gerekir. Sevgili, nişanlı, kayın hısmı ya da aynı evde yaşama tek başına bu bendin saydığı ilişki değildir.	Nüfus ve evlilik/boşanma kayıtları, ilişkinin suç tarihindeki durumu ve failin bu ilişkiye dair bilgisi belirlenir. Aynı olayda kadın veya savunmasızlık gibi başka bir özellik ayrıca bulunabilir.

Bent / hâl	Ayırt edici şart	İspat ve sınır
m. 86/3-b · Savunmasız kişiye karşı yaralama	Mağdur beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olmalıdır. Yaş, hastalık, engellilik, uyku veya bilinç durumu ancak olay anındaki savunma kabiliyetiyle bağlantı kurulduğunda önemlidir.	Muayene ve sağlık geçmişi, olay anındaki bilinç/hareket yeteneği, görüntü ve tanıklar incelenir. Her çocuk, yaşlı veya tanı almış kişi için aynı otomatik sonuç kurulmaz.
m. 86/3-c · Kamu görevi nedeniyle yaralama	Mağdurun yerine getirdiği kamu görevi ile saldırı arasında neden ilişkisi gerekir. Olayın mesai dışında gerçekleşmesi bu bağı kendiliğinden kaldırmaz; sırf memur olan kişinin özel kavgası bu bent değildir.	Görevlendirme, yürütülen işlem, olayın nedeni ve failin söz/davranışları önemlidir. Sağlık ve özel öğretim personelinin kanundan doğan kamu görevlisi sayılma durumu ayrıca kontrol edilir.
m. 86/3-d · Kamu nüfuzunu kötüye kullanarak yaralama	Fail kamu görevlisi olmalı ve görevin sağladığı nüfuzu yaralamayı gerçekleştirmek için kötüye kullanmalıdır. Sırf failin kamu görevlisi olması yeterli değildir.	Yetki ve görev kaydı, olay yerinde kullanılan kamu gücü, emir ilişkisi, kamera ve resmi tutanaklar incelenir. İşkence, eziyet veya zor kullanma sınırının aşılması ile vasıf ayrımı gerekir.
m. 86/3-e · Silahla yaralama	TCK 6/1-f anlamında silahın yaralama fiilinde kullanılması gerekir. Ateşli silah yanında saldırıda kullanılmaya elverişli eşya veya yakıcı/aşındırıcı madde de kapsama girebilir.	Eşyanın ele geçirilmesi, özellikleri, kullanım biçimi ve yara ile uyumu değerlendirilir. Yalnız üzerinde silah bulunması ile silah kullanarak yaralama aynı değildir.
m. 86/3-f · Canavarca hisle yaralama	Yaralama, canavarca his olarak nitelendirilen saikle işlenmelidir. Bu bentte artırım 1/2 değil bir kattır; fiilin acımasız görünmesi ile failin saikinin ispatı birbirine eşitlenmez.	Olay öncesi amaç ve sözler, eylemin gerçekleştirilme şekli ve sürekliliği, saldırıdan alınan haz veya benzeri saike ilişkin somut deliller değerlendirilir; yalnız neticenin ağırlığı yetmez.

Dayanak: [1], [10], [11], [12], [15], [16], [19]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tabloda gösterilen aralıklar sonuç ceza değildir. İlgili fıkra seçildikten sonra nitelikli hâl, özel artırım ve indirimler kanuni sırayla uygulanır. Hafif yaralamadaki adlî para cezası, hapisle birlikte değil seçenek olarak öngörülmüştür.

• Adlî para cezası gün birimi ve kişinin ekonomik durumuna göre gün karşılığının çarpımıyla belirlenir. TCK 52 ve 61/9 nedeniyle tek bir “yaralamanın para cezası” tutarı yoktur.

• Birleşen şartlar için örnekte bulunmayan artırım/indirim atlanamaz. Kadın sağlık personeline veya silahla eşe karşı saldırıda yalnız tablodaki en yakın satırı kopyalamak doğru hesap değildir.

Hâl	Hapis aralığı / hesap	Para cezası ve açıklama
m. 86/1 temel	1 yıl 6 ay – 3 yıl	Doğrudan seçimlik adlî para cezası yok.

Hâl	Hapis aralığı / hesap	Para cezası ve açıklama
m. 86/2 hafif	6 ay – 1 yıl 6 ay	Hapis veya adlî para cezası.
m. 86/2 kadın mağdur	9 ay – 1 yıl 6 ay	Seçimlik adlî para cezası korunur; diğer nitelikler ayrı.
m. 86/1 + m. 86/3-a, b, c, d veya e	2 yıl 3 ay – 4 yıl 6 ay	Temel cezanın 1/2 artırılması; başka artırım hariç.
m. 86/2 + m. 86/3-a, b, c, d veya e	9 ay – 2 yıl 3 ay	Seçimlik adlî para cezası da oranla artırılır. Kadın alt sınırı bu satıra dahil değildir.
m. 86/2 kadın + m. 86/3-a, b, c, d veya e	1 yıl 1 ay 15 gün – 2 yıl 3 ay	9 aylık alt sınırın 1/2 artırılması.
m. 86/1 + m. 86/3-f	3 yıl – 6 yıl	Bir kat artırım.
m. 86/2 + m. 86/3-f	1 yıl – 3 yıl	Seçimlik adlî para cezası da artırılır; kadın alt sınırı hariç.
m. 86/2 kadın + m. 86/3-f	1 yıl 6 ay – 3 yıl	9 aylık alt sınırın bir kat artırılması.
Görev nedeniyle sağlık/eğitim çalışanı; m. 86/1 +3-c + özel 1/2	3 yıl 4 ay 15 gün – 6 yıl 9 ay	m. 86/3-c ve özel düzenleme birlikte gerçekleşmiş örnek; TCK 51 erteleme yok.
Aynı görev bağlantısı; m. 86/2 +3-c + özel 1/2	1 yıl 1 ay 15 gün – 3 yıl 4 ay 15 gün	Kadına özgü alt sınır ve diğer artırımlar hariç; seçimlik ceza niteliği korunur.
Spor alanında m. 86/1; başka nitelik yok	2 yıl 3 ay – 4 yıl 6 ay	6222 m. 17/1 nedeniyle 1/2 artırım.
Spor alanında m. 86/2; başka nitelik yok	9 ay – 2 yıl 3 ay	Şikâyet şartı kalkar; seçimlik adlî para cezası korunur.
2828 m. 27 kapsamındaki kuruluş görevlisi / bakılan kişi	Genel hükümlere göre belirlenecek süreli hapis veya para cezası 1/3 artırılır.	Kurum kapsamı, failin görevi ve bakım ilişkisi birlikte aranır; diğer nitelikli hâller ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [5], [10], [11], [16], [19]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

m. 86/2’nin tek başına uygulandığı hafif yaralama şikâyete bağlıdır; kadın mağdura yönelik hafif yaralama da yalnız kadın olma nedeniyle resen takibe dönüşmez. m. 86/1, m. 86/3 ve spor alanına ilişkin özel takip kuralı farklıdır.

• Şikâyete bağlı hâlde bir sanık hakkındaki vazgeçme TCK 73/5 gereğince iştirak hâlindeki diğer sanıkları da etkileyebilir; sanığın kabulü ve kesinleşme aşaması dikkate alınır.

• Vazgeçme ile şahsi haklardan da açıkça vazgeçilmesi tazminat taleplerini etkileyebilir. Sıradan bir ödeme, resen takip edilen kamu davasını kendiliğinden bitirmez.

Hâl	Şikâyet / vazgeçme sonucu
Hafif yaralama; nitelik veya özel takip kuralı yok	Fiil ve fail öğrenildikten sonra 6 ay; ayrıca dava zamanaşımı içinde.
Kadına karşı hafif yaralama; m. 86/3 koşulu yok	Şikâyete bağlı; CMK 100 katalog düzenlemesi şikâyet şartını kaldırmaz.
m. 86/1 veya m. 86/3 bentlerinden biri	Resen soruşturulur; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Görev nedeniyle kamu görevlisi sayılan sağlık/eğitim personeli	m. 86/3-c nedeniyle şikâyet aranmaz; özel düzenlemenin şahıs ve görev kapsamı ispatlanmalıdır.
6222 m. 17/1 kapsamındaki spor alanı olayı	Özel hüküm uyarınca şikâyet aranmaz.

Dayanak: [1], [10], [11], [16]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/1 ve m. 86/2 kural olarak uzlaştırma kapsamındadır; m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâller değildir. Şikâyet, uzlaştırma ve tutuklama katalogları ayrı listelerdir.

• Uzlaşma teklifi suçun kabulü değildir; görüşmelerdeki açıklamalar başka soruşturma veya davada delil olarak kullanılamaz. Edimin kapsamı ve yerine getirilmesi savcılık/mahkeme kararını etkiler.

• Uzlaşma sağlanamazsa soruşturma veya yargılama sürer. Uzlaşma belgesinde bedensel zarar ve bilinen tazminat kalemlerinin hukuki etkisi anlaşılmadan genel ibra verilmemelidir.

Usul	Bu suç bakımından sonuç
Uzlaştırma	CMK 253/1-b-1: m. 86’nın üçüncü fıkrası hariç. Kadına karşı tek başına m. 86/2 de bu ayrım içinde kalır.
Birlikte işlenen suç	Aynı mağdura karşı kapsam dışı suçla birlikte işlenmede CMK 253/3 engeli vardır; birlikte işlenen suç önödeme kapsamındaysa güncel istisna uyarınca yaralama bakımından uzlaştırma korunur.
Spor alanında temel/hafif yaralama	6222 m. 17 şikâyet şartını kaldırır; m. 86/3 bulunmayan yaralama, CMK 253’te şikâyetten bağımsız sayılan m. 86 kapsamında değerlendirilir. Ayrı 6222 suçları aynı sonuçla etiketlenmez.
Seri muhakeme	m. 86 CMK 250’nin sınırlı listesinde yer almaz.
Önödeme	Bu yaralama hâlleri TCK 75 listesinde değildir; para cezasının seçimlik olması, “yalnız para cezası” koşulu değildir.
Basit yargılama	Tek başına m. 86/2 ve kadın mağdurlu m. 86/2 üst sınır yönünden uygun olabilir. m. 86/1 ile m. 86/3’lü güncel aralıklar 2 yılı aştığından aynı varsayım uygulanmaz; CMK 251’in kişi ve birlikte suç istisnaları ayrıca aranır.

Dayanak: [2], [1], [7], [16]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir. Katalog suç olmak tutuklama zorunluluğu; katalogda olmamak da mutlak tutuklama yasağı değildir.

• m. 100/4'ün 2 yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağında vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar istisnadır. Hafif yaralamada sırf üst sınır 2 yıldan az diye tutuklama hukuken imkânsız denemez.

• Adli kontrolle amaca ulaşılıp ulaşılamayacağı ve delillerin korunması somut gerekçeyle ele alınır. Yakalama, gözaltı ve tutuklama birbirinden farklı işlemlerdir.

• Aile içi şiddette yaklaşmama, iletişim kurmama veya silah teslimi gibi 6284 kapsamındaki tedbirler ceza davasının sonucunu beklemek zorunda olmayan ayrı koruma mekanizmalarıdır.

Hâl	CMK 100 kataloğu
m. 86/3-b, e, f	Katalogda; m. 100/3-a-4.
Kadına karşı kasten yaralama	Katalogda; m. 100/3-i. Hafif hâlde şikâyet şartı ayrıca devam edebilir.
Sağlık kurum/kuruluşu personeline görev sırasında veya dolayısıyla	m. 100/3-j kapsamı; 3359 ek 12 ceza artırımının "görevi sebebiyle" şartından ayrı okunur.
CMK 100/3-k'da sayılan eğitim çalışanına görev sırasında veya sebebiyle	Katalogda; yalnız meslek adını söylemek yerine kanuni personel kapsamı kontrol edilir.
m. 86/1, m. 86/2 veya m. 86/3-a, c, d; başka katalog koşulu yok	Bu hâl tek başına katalogda değil; m. 100/1–2'deki somut koşullara göre karar verilebilir.

Dayanak: [2], [12], [18]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

m. 86 yaralamalarında genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk mahkemesi, özel görev veya bağlantı hükümleri ile suç vasfının m. 87/4 ya da öldürmeye teşebbüse dönüşmesi ayrı sonuç doğurabilir.

Aşama	Bu dosyada öne çıkan işlem
İlk başvuru ve soruşturma	İfade, ilk ve kesin adli rapor, kamera, tanık, eşya ve görev/akrabalık kayıtları; şikâyet ve koruma ihtiyacı.
Vasıf ve alternatif usul	m. 86/1–2–3 ile m. 87 ayrılır; uzlaştırmaya uygunluk bu vasfa göre değerlendirilir.
İddianame ve kovuşturma	İddianamenin kabulü, delillerin tartışılması, gerekirse uzman raporu ve vasıf değişikliğinde ek savunma.
Hüküm	Beraat, düşme, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet veya koşulları varsa HAGB; kararın gerekçesi ve başvuru yolu.

Aşama	Bu dosyada öne çıkan işlem
Kesinleşme ve infaz	Kanun yolundan sonra kesinleşme şerhi, ilam, mahsup, tekerrür ve infaz hesabı; şikâyetten vazgeçme kesinleşmiş infazı kendiliğinden durdurmaz.

Dayanak: [2], [4]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı temel/hafif ve m. 86/3-a–e hâllerinde çoğunlukla 8 yıldır; m. 86/1 ile canavarca his birleşiminde üst sınır 6 yıl olduğundan 15 yıldır. Özel artırım birleşimleri ayrı kontrol edilir.

• Dava zamanaşımı, kesinleşmiş cezanın infaz zamanaşımından farklıdır. TCK 67'deki durma ve kesilme sebepleri takvim sonucunu değiştirir; 8 veya 15 yıl ifadesi her dosyada tek başına son günü vermez.

• TCK 66/2 uyarınca suç tarihinde 12–15 yaş grubunda olağan süre yarıya, 15–18 yaş grubunda üçte ikiye iner. TCK 66/6 kapsamındaki çocuk mağdur bakımından özel başlangıç kuralı ayrıca uygulanır.

• Takipsizlik itirazı, tedbire itiraz, basit yargılama itirazı, istinaf ve temyiz farklı kararları hedefler. Aşağıdaki ortak kanun yolu tablosunda karar türü, süre ve başlangıç ayrı gösterilir.

Süre / durum	Uygulama
m. 86/1 ve m. 86/2; başka artırım yok	8 yıl olağan dava zamanaşımı.
m. 86/1 + m. 86/3-a–e	Üst sınır 4 yıl 6 ay: 8 yıl.
m. 86/1 + m. 86/3-f	Üst sınır 6 yıl: 15 yıl.
m. 86/2 + m. 86/3; başka artırım yok	Gösterilen hâllerde üst sınır 5 yılı aşmaz: 8 yıl.
Sağlık/eğitim görevi nedeniyle m. 86/1 +3-c + özel artırım	Gösterilen 6 yıl 9 aylık üst sınır dikkate alındığında 15 yıllık kategori gündeme gelir; uygulanacak özel artırımın nitelendirmesi gerekçede gösterilir.
Şikâyete bağlı m. 86/2	Fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; bu süre dava zamanaşımı değildir.
Çocuk mağdura üstsoy veya hüküm/nüfuz sahibi kişi tarafından işleme	TCK 66/6 gereğince özel başlangıç; her olayda yalnız saldırı tarihine 8 yıl eklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve seçenek yaptırım; mahkemenin kurduğu sonuç ceza ile kişisel şartlara bağlıdır. Kanuni üst sınırın yüksek olması, sonuç cezayı hesaplamadan bu kurumların kesin kapalı olduğu anlamına gelmez.

• Mağdura ödeme, meşru savunma veya tahrik tartışmasını ortadan kaldırmaz. Zarar giderme HAGB için ayrı koşul, ertelemede koşula bağlanabilir bir husus ve takdiri değerlendirmede farklı işleve

sahiptir.

• Suçta kullanılan silah/eşya için müsadere, kasıtlı hapis mahkûmiyeti için TCK 53 hak yoksunluğu ve mesleki sonuçlar ayrıca açıklanmalıdır; hepsi her karar türünde aynı değildir.

Durum	Suça özgü sonuç
m. 86/1 alt sınırdan 1 yıl 6 ay	Varsayımsal 1/6 takdiri indirimle 1 yıl 3 ay olur; HAGB/erteleme ceza eşiği bakımından gündeme gelebilir. İndirim ve olumlu karar otomatik değildir.
m. 86/1 +3-a–e alt sınırdan 2 yıl 3 ay	1/6 indirim varsayımıyla 1 yıl 10 ay 15 gün; “nitelikli yaralama olduğu için HAGB asla olmaz” genellemesi yanlıştır.
m. 86/1 +3-f alt sınırdan 3 yıl	Yalnız 1/6 indirimle 2 yıl 6 ay; olağan yetişkin için 2 yıllık HAGB/erteleme eşiği aşılır. Başka kanuni indirimler ayrı.
m. 86/2’de hapis seçilmesi	Seçimlik adlî para cezası varken hapis seçildikten sonra TCK 50/2 gereği aynı hapis sonradan adlî para cezasına çevrilmez; diğer seçenekler kendi şartlarına tabidir.
Sağlık/eğitim personeline görev nedeniyle saldırı	3359 ek 12 ve 7528 m 33 şartlarında TCK 51 ertelemesi yasaktır. Bu yasak tek başına HAGB yasağı olarak genişletilemez.
Kamu görevlisinin görevi sebebiyle kötü muamele niteliğindeki yaralaması	CMK 231/14’teki güncel HAGB yasağı ayrıca uygulanır; salt 2 yıl eşiği yeterli değildir.
Kısa süreli hapis	Sonuç 1 yıl veya daha az ise TCK 50 seçenek yaptırımları; şahsi koşullar, seçimlik ceza yasağı ve özel yasaklarla birlikte değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [10], [11], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 86’dan verilen süreli hapis bakımından genel koşullu salıverilme oranı, başka özel rejim yoksa 1/2’dir. Nitelikli yaralama veya katalog suç olma, tek başına bu oranı değiştirmez.

• Mahsup için yakalama, gözaltı, tutuklama ve kanuni diğer özgürlük kısıtlamalarının belgeli tarihleri gerekir. Aynı süre iki ilama iki kez yazılamaz.

• Birden fazla ilamda her suçun rejimi korunur; toplam cezayı tek oranla bölmek yanlış olabilir. İyi hâl, açık kuruma ayrılma, asgari kurumda kalma ve denetimli serbestlik ayrı aşamalardır.

• m. 87/2-d yüzün sürekli değişikliğine dönüşen vasıfta 2/3 istisnası vardır. Bütün “yaralama” kayıtlarına aynı infaz kutusunu kopyalamayın.

Senaryo	Bu sayfada gösterilebilecek sonuç
m. 86 nedeniyle 18 ay kesinleşmiş hapis; olağan rejim	Koşullu salıverilme hesabının ilk basamağı 9 aydır. Bu, denetimli serbestlik/mahsup uygulanmadan önceki oransal süredir; fiilen 9 ay kapalı kurum garantisi değildir.
Canavarca his nedeniyle 60 ay sonuç hapis; olağan rejim	1/2 oranıyla 30 aylık ilk basamak; katalog ve ceza yüksekliği kendiliğinden 2/3 oran yaratmaz.

Senaryo	Bu sayfada gösterilebilecek sonuç
Tekerrür / ikinci defa tekerrür	Hükümdeki tekerrür kararı ve 5275 m 108 rejimi uygulanır; önceki mahkûmiyet, kesinleşme, infaz ve yeni suç tarihleri birlikte gerekir.
Yakına veya savunmasız kişiye karşı eski tarihli yaralama	Geçici 6'daki 3 yıllık denetimli serbestlik genişlemesinin istisna listesi önemlidir. Genel 1/2 oranla bu geçici istisna aynı kural değildir.
Çocuk fail	TCK 31 ceza indirimi ile infazda 15 yaş altı kurum gününün hesabı farklıdır. m. 86, güncel 107/5'te çift gün hesabı dışında bırakılan suçlar arasında değildir.
Adlî para cezası	Gün esaslı para cezasının ödeme ve ödenmeme rejimi uygulanır; 1/2 hapis oranı para tutarına uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [8], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Kasten yaralama dosyasında haklar kişinin sıfatı ve aşamaya göre değişir. Müdafi veya vekil yardımı, rapora karşı açıklama, delil talebi ve kanun yolu birbirini tamamlar.

Aşama	Şüpheli / sanık	Mağdur / suçtan zarar gören
Soruşturma	İsnadı öğrenme, susma, müdafi, lehe delil talebi; yakalama ve tedbire başvuru	Şikâyet gerekiyorsa süresinde başvuru; delil ve rapor talebi; koruma ihtiyacını bildirme
Kovuşturma	Rapora itiraz, tanık sorgusu, ek savunma, son söz	Katılma, tanık ve belge sunma; zararın ve özel koruma ihtiyacının açıklanması
Karar sonrası	Gerekçeli karara uygun itiraz/istinaf/temyiz; kesinleşme ve infaz hesabının kontrolü	Katılma veya suçtan zarar görme sıfatına göre kanun yolu; tazminat ve uzlaşma sonuçlarının takibi

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın zaman çizelgesi ile tıbbi bulguların ve nitelikli hâl iddiasının aynı dosyada karşılaştırılmasıdır. Şikâyet süresini beklemek delil kaybına yol açabilir.

• Mağdur bakımından güvenlik ihtiyacı ve tedbir talebi; şüpheli bakımından lehe delil ve rapor çelişkisi önceliklendirilir.

• Başkasının hesabına girmek, delil düzenlemek veya tanığı yönlendirmek yerine hukuka uygun koruma ve toplama talebi kullanılır.

Belge / veri	Neyi aydınlatır?
İlk ve kesin adli rapor, hastane kayıtları	m. 86/1–2 ve m. 87 ayrımı; bulguların olayla bağlantısı.

Belge / veri	Neyi aydınlatır?
Kamera yeri, tarih/saat, orijinal kayıt	Saldırı sırası, savunma iddiası, failin katkısı ve silah kullanımı.
Tanıkların kişisel gözlemleri	İlk haksız hareket, darbe ve saik; duyum ile görgü ayrımı.
Nüfus / evlilik / görev kayıtları	m. 86/3-a, c, d ve sağlık/eğitim özel kapsamı.
Tebligat, ifade, tedbir ve iddianame	İsnat edilen bent, görevli merci ve işleyen başvuru süresi.
Zarar belgeleri ve ödeme/uzlaşma metinleri	HAGB, uzlaşma edimi ve ayrı tazminat taleplerinin kapsamı.

Dayanak: [2], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• 7550 ile 04.06.2025’te değişen m. 86 aralıkları kullanılmış; 3359 ek 12, 7528 m 33 ve 6222 m 17 özel bağları ayrı yazılmıştır. CMK 231’in 31.07.2026 sonrasındaki düzenlemesi dikkate alınmıştır.

• Ceza tabloları yetişkin fail, tamamlanmış fiil ve ayrıca belirtilmeyen başka artırım/indirim bulunmaması varsayımıyla okunur. Kişinin cezası, tutuklanması veya tahliye tarihi hakkında otomatik karar oluşturmaz.

• İçerik sürümü hukuki editoryal taslaktır; insan tarafından verilmiş hukuk onayı veya canlı site yayını yapılmış gibi gösterilmemiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

Temel yaralama · m. 86/1

Başka nitelikli hâl ve özel kanun bağlantısı bulunmayan yetişkin örneği.

Ceza: 1 yıl 6 ay–3 yıl hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

Katalog: Bu hâl tek başına katalog değildir.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Kastla acı verme veya sağlık/algılama bozulması; m. 86/2 derecesinde hafiflik ve m. 87 ağır neticesi bulunmayan örnek.

• Tıbbi raporun bulguları, olay zamanı ve nedensellik; tanık/kamera delilleriyle karşılaştırılır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1 yıl 6 ay–3 yıl hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâl tek başına katalog değildir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Hafif yaralama · m. 86/2

Başka nitelikli hâl ve özel kanun bağlantısı bulunmayan yetişkin örneği.

Ceza: 6 ay–1 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

Katalog: Bu hâl tek başına katalog değildir.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Yaralamanın basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması gerekir.

• Tıbbi raporun bulguları, olay zamanı ve nedensellik; tanık/kamera delilleriyle karşılaştırılır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–1 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâl tek başına katalog değildir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Kadına karşı temel yaralama

Yalnız kadın mağdur özelliği; eşlik, silah, savunmasızlık veya görev bağlantısı bu seçime dahil değildir.

Ceza: 1 yıl 6 ay–3 yıl hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

Katalog: Kadına karşı kasten yaralama CMK 100/3-i kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Kadın mağdura karşı yaralama ve seçilen tıbbi ağırlık gerekir. Kadın olmak m. 86/3’te bağımsız 1/2 artırım sebebi değildir.

• Kimlik, rapor ve varsa yakınlık/görev belgeleri; başka nitelikli hâlin bulunup bulunmadığını ayırır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1 yıl 6 ay–3 yıl hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Kadına karşı kasten yaralama CMK 100/3-i kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Kadına karşı hafif yaralama

Yalnız kadın mağdur özelliği; eşlik, silah, savunmasızlık veya görev bağlantısı bu seçime dahil değildir.

Ceza: 9 ay–1 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

Katalog: Kadına karşı kasten yaralama CMK 100/3-i kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Kadın mağdura karşı yaralama ve seçilen tıbbi ağırlık gerekir. Kadın olmak m. 86/3’te bağımsız 1/2 artırım sebebi değildir.

• Kimlik, rapor ve varsa yakınlık/görev belgeleri; başka nitelikli hâlin bulunup bulunmadığını ayırır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–1 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253 kapsamında uzlaştırma vardır; aynı mağdura karşı birlikte işlenen suçlara ilişkin istisnalar saklıdır.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Kadına karşı kasten yaralama CMK 100/3-i kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Yakına karşı yaralama · temel taban

m. 86/1 tabanı; m. 87 ağır neticesi ve ayrıca özel artırım yok.

Ceza: 2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Tek başına katalog değildir; kadın mağdur veya başka katalog nedeni varsa değişir.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Üstsoy, altsoy, eş, boşanılan eş veya kardeş ilişkisinin bulunması gerekir. Sevgili, nişanlı, kayın hısmı ya da aynı evde yaşama tek başına bu bendin saydığı ilişki değildir.

• Nüfus ve evlilik/boşanma kayıtları, ilişkinin suç tarihindeki durumu ve failin bu ilişkiye dair bilgisi belirlenir. Aynı olayda kadın veya savunmasızlık gibi başka bir özellik ayrıca bulunabilir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tek başına katalog değildir; kadın mağdur veya başka katalog nedeni varsa değişir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Yakına karşı yaralama · hafif taban

m. 86/2 hafif yaralama tabanı; kadın alt sınırı ve diğer özel artırımlar dahil değil.

Ceza: 9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Tek başına katalog değildir; kadın mağdur veya başka katalog nedeni varsa değişir.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Üstsoy, altsoy, eş, boşanılan eş veya kardeş ilişkisinin bulunması gerekir. Sevgili, nişanlı, kayın hısmı ya da aynı evde yaşama tek başına bu bendin saydığı ilişki değildir.

• Nüfus ve evlilik/boşanma kayıtları, ilişkinin suç tarihindeki durumu ve failin bu ilişkiye dair bilgisi belirlenir. Aynı olayda kadın veya savunmasızlık gibi başka bir özellik ayrıca bulunabilir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tek başına katalog değildir; kadın mağdur veya başka katalog nedeni varsa değişir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Savunmasız kişiye karşı yaralama · temel taban

m. 86/1 tabanı; m. 87 ağır neticesi ve ayrıca özel artırım yok.

Ceza: 2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Mağdur beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olmalıdır. Yaş, hastalık, engellilik, uyku veya bilinç durumu ancak olay anındaki savunma kabiliyetiyle bağlantı kurulduğunda önemlidir.

• Muayene ve sağlık geçmişi, olay anındaki bilinç/hareket yeteneği, görüntü ve tanıklar incelenir. Her çocuk, yaşlı veya tanı almış kişi için aynı otomatik sonuç kurulmaz.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Savunmasız kişiye karşı yaralama · hafif taban

m. 86/2 hafif yaralama tabanı; kadın alt sınırı ve diğer özel artırımlar dahil değil.

Ceza: 9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Mağdur beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olmalıdır. Yaş, hastalık, engellilik, uyku veya bilinç durumu ancak olay anındaki savunma kabiliyetiyle bağlantı kurulduğunda önemlidir.

• Muayene ve sağlık geçmişi, olay anındaki bilinç/hareket yeteneği, görüntü ve tanıklar incelenir. Her çocuk, yaşlı veya tanı almış kişi için aynı otomatik sonuç kurulmaz.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Kamu görevi nedeniyle yaralama · temel taban

m. 86/1 tabanı; m. 87 ağır neticesi ve ayrıca özel artırım yok.

Ceza: 2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Genel kamu görevi tek başına katalog değildir; sağlık/eğitim/kadın gibi özel katalog halleri ayrı uygulanır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Mağdurun yerine getirdiği kamu görevi ile saldırı arasında neden ilişkisi gerekir. Olayın mesai dışında gerçekleşmesi bu bağı kendiliğinden kaldırmaz; sırf memur olan kişinin özel kavgası bu bent değildir.

• Görevlendirme, yürütülen işlem, olayın nedeni ve failin söz/davranışları önemlidir. Sağlık ve özel öğretim personelinin kanundan doğan kamu görevlisi sayılma durumu ayrıca kontrol edilir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Genel kamu görevi tek başına katalog değildir; sağlık/eğitim/kadın gibi özel katalog halleri ayrı uygulanır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Kamu görevi nedeniyle yaralama · hafif taban

m. 86/2 hafif yaralama tabanı; kadın alt sınırı ve diğer özel artırımlar dahil değil.

Ceza: 9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Genel kamu görevi tek başına katalog değildir; sağlık/eğitim/kadın gibi özel katalog halleri ayrı uygulanır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Mağdurun yerine getirdiği kamu görevi ile saldırı arasında neden ilişkisi gerekir. Olayın mesai dışında gerçekleşmesi bu bağı kendiliğinden kaldırmaz; sırf memur olan kişinin özel kavgası bu bent değildir.

• Görevlendirme, yürütülen işlem, olayın nedeni ve failin söz/davranışları önemlidir. Sağlık ve özel öğretim personelinin kanundan doğan kamu görevlisi sayılma durumu ayrıca kontrol edilir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Genel kamu görevi tek başına katalog değildir; sağlık/eğitim/kadın gibi özel katalog halleri ayrı uygulanır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Kamu nüfuzunu kötüye kullanarak yaralama · temel taban

m. 86/1 tabanı; m. 87 ağır neticesi ve ayrıca özel artırım yok.

Ceza: 2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Bu bent tek başına katalog değildir; başka katalog nedeni bulunabilir.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Fail kamu görevlisi olmalı ve görevin sağladığı nüfuzu yaralamayı gerçekleştirmek için kötüye kullanmalıdır. Sırf failin kamu görevlisi olması yeterli değildir.

• Yetki ve görev kaydı, olay yerinde kullanılan kamu gücü, emir ilişkisi, kamera ve resmi tutanaklar incelenir. İşkence, eziyet veya zor kullanma sınırının aşılması ile vasıf ayrımı gerekir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent tek başına katalog değildir; başka katalog nedeni bulunabilir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlediği ve Anayasa 17 kapsamında kötü muamele kabul edilen fiilde CMK 231/14 nedeniyle HAGB uygulanmaz. m. 94–95 işkence/eziyet veya 256 zor kullanma sınırı vasfı da ayrıca ayrılır; sırf sonuç 2 yıldan az diye HAGB sonucu kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

Kamu nüfuzunu kötüye kullanarak yaralama · hafif taban

m. 86/2 hafif yaralama tabanı; kadın alt sınırı ve diğer özel artırımlar dahil değil.

Ceza: 9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Bu bent tek başına katalog değildir; başka katalog nedeni bulunabilir.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Fail kamu görevlisi olmalı ve görevin sağladığı nüfuzu yaralamayı gerçekleştirmek için kötüye kullanmalıdır. Sırf failin kamu görevlisi olması yeterli değildir.

• Yetki ve görev kaydı, olay yerinde kullanılan kamu gücü, emir ilişkisi, kamera ve resmi tutanaklar incelenir. İşkence, eziyet veya zor kullanma sınırının aşılması ile vasıf ayrımı gerekir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent tek başına katalog değildir; başka katalog nedeni bulunabilir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlediği ve Anayasa 17 kapsamında kötü muamele kabul edilen fiilde CMK 231/14 nedeniyle HAGB uygulanmaz. m. 94–95 işkence/eziyet veya 256 zor kullanma sınırı vasfı da ayrıca ayrılır; sırf sonuç 2 yıldan az diye HAGB sonucu kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

Silahla yaralama · temel taban

m. 86/1 tabanı; m. 87 ağır neticesi ve ayrıca özel artırım yok.

Ceza: 2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

TCK 6/1-f anlamında silahın yaralama fiilinde kullanılması gerekir. Ateşli silah yanında saldırıda kullanılmaya elverişli eşya veya yakıcı/aşındırıcı madde de kapsama girebilir.

• Eşyanın ele geçirilmesi, özellikleri, kullanım biçimi ve yara ile uyumu değerlendirilir. Yalnız üzerinde silah bulunması ile silah kullanarak yaralama aynı değildir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Silahla yaralama · hafif taban

m. 86/2 hafif yaralama tabanı; kadın alt sınırı ve diğer özel artırımlar dahil değil.

Ceza: 9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

TCK 6/1-f anlamında silahın yaralama fiilinde kullanılması gerekir. Ateşli silah yanında saldırıda kullanılmaya elverişli eşya veya yakıcı/aşındırıcı madde de kapsama girebilir.

• Eşyanın ele geçirilmesi, özellikleri, kullanım biçimi ve yara ile uyumu değerlendirilir. Yalnız üzerinde silah bulunması ile silah kullanarak yaralama aynı değildir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Canavarca hisle yaralama · temel taban

m. 86/1 tabanı; m. 87 ağır neticesi ve ayrıca özel artırım yok.

Ceza: 3 yıl–6 yıl hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 15 yıl.

Maddi unsurlar

Yaralama, canavarca his olarak nitelendirilen saikle işlenmelidir. Bu bentte artırım 1/2 değil bir kattır; fiilin acımasız görünmesi ile failin saikinin ispatı birbirine eşitlenmez.

• Olay öncesi amaç ve sözler, eylemin gerçekleştirilme şekli ve sürekliliği, saldırıdan alınan haz veya benzeri saike ilişkin somut deliller değerlendirilir; yalnız neticenin ağırlığı yetmez.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

3 yıl–6 yıl hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 15 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Canavarca hisle yaralama · hafif taban

m. 86/2 hafif yaralama tabanı; kadın alt sınırı ve diğer özel artırımlar dahil değil.

Ceza: 1 yıl–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Yaralama, canavarca his olarak nitelendirilen saikle işlenmelidir. Bu bentte artırım 1/2 değil bir kattır; fiilin acımasız görünmesi ile failin saikinin ispatı birbirine eşitlenmez.

• Olay öncesi amaç ve sözler, eylemin gerçekleştirilme şekli ve sürekliliği, saldırıdan alınan haz veya benzeri saike ilişkin somut deliller değerlendirilir; yalnız neticenin ağırlığı yetmez.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1 yıl–3 yıl hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-a-4 kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sağlık personeline görev nedeniyle · temel taban

m. 86/3-c ve özel 1/2 artırım birlikte; kadın alt sınırı, silah, canavarca his ve m. 87 sonucu dahil değildir.

Ceza: 3 yıl 4 ay 15 gün–6 yıl 9 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-j kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Gösterilen özel artırım birleşiminde 15 yıllık dava zamanaşımı kategorisi gündeme gelir.

Maddi unsurlar

3359 ek 12 kapsamındaki kamu/özel sağlık personeli veya yardımcı sağlık personeline görevi nedeniyle saldırı. Özel kurum personeli görev bağlantısında kamu görevlisi sayılır.

• Kurum, unvan, görev ve olayın görevle bağlantısı resmi kayıtlarla gösterilmelidir. Yalnız olayın hastanede/okulda olması ceza artırımını otomatik doğurmaz.

Dayanak: [1], [10]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

3 yıl 4 ay 15 gün–6 yıl 9 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1], [10]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [10]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-j kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen özel artırım birleşiminde 15 yıllık dava zamanaşımı kategorisi gündeme gelir.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

TCK 51 uyarınca hapis cezası ertelenemez. Bu özel erteleme yasağı HAGB ile aynı kurum değildir; HAGB için sonuç ceza, kişisel şartlar ve varsa CMK 231/14 yasağı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Sağlık personeline görev nedeniyle · hafif taban

m. 86/3-c ve özel 1/2 artırım birlikte; kadın alt sınırı, silah, canavarca his ve m. 87 sonucu dahil değildir.

Ceza: 1 yıl 1 ay 15 gün–3 yıl 4 ay 15 gün hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-j kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Gösterilen hafif tabanda olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

3359 ek 12 kapsamındaki kamu/özel sağlık personeli veya yardımcı sağlık personeline görevi nedeniyle saldırı. Özel kurum personeli görev bağlantısında kamu görevlisi sayılır.

• Kurum, unvan, görev ve olayın görevle bağlantısı resmi kayıtlarla gösterilmelidir. Yalnız olayın hastanede/okulda olması ceza artırımını otomatik doğurmaz.

Dayanak: [1], [10]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1 yıl 1 ay 15 gün–3 yıl 4 ay 15 gün hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1], [10]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [10]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-j kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen hafif tabanda olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

TCK 51 uyarınca hapis cezası ertelenemez. Bu özel erteleme yasağı HAGB ile aynı kurum değildir; HAGB için sonuç ceza, kişisel şartlar ve varsa CMK 231/14 yasağı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [10]

Eğitim çalışanına görev nedeniyle · temel taban

m. 86/3-c ve özel 1/2 artırım birlikte; kadın alt sınırı, silah, canavarca his ve m. 87 sonucu dahil değildir.

Ceza: 3 yıl 4 ay 15 gün–6 yıl 9 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-k kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Gösterilen özel artırım birleşiminde 15 yıllık dava zamanaşımı kategorisi gündeme gelir.

Maddi unsurlar

7528 m 33’te sayılan eğitim çalışanına görevi sebebiyle saldırı. Bu seçimin hesabında kamu görevlisi statüsü ve m. 86/3-c bağlantısının gerçekleştiği varsayılmıştır.

• Kurum, unvan, görev ve olayın görevle bağlantısı resmi kayıtlarla gösterilmelidir. Yalnız olayın hastanede/okulda olması ceza artırımını otomatik doğurmaz.

Dayanak: [1], [11], [12], [13], [14]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

3 yıl 4 ay 15 gün–6 yıl 9 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1], [11], [12], [13], [14]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [11], [12], [13], [14]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-k kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen özel artırım birleşiminde 15 yıllık dava zamanaşımı kategorisi gündeme gelir.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

TCK 51 uyarınca hapis cezası ertelenemez. Bu özel erteleme yasağı HAGB ile aynı kurum değildir; HAGB için sonuç ceza, kişisel şartlar ve varsa CMK 231/14 yasağı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [11], [12], [13], [14]

Eğitim çalışanına görev nedeniyle · hafif taban

m. 86/3-c ve özel 1/2 artırım birlikte; kadın alt sınırı, silah, canavarca his ve m. 87 sonucu dahil değildir.

Ceza: 1 yıl 1 ay 15 gün–3 yıl 4 ay 15 gün hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

Katalog: Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-k kapsamında katalogdadır.

Zamanaşımı: Gösterilen hafif tabanda olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

7528 m 33’te sayılan eğitim çalışanına görevi sebebiyle saldırı. Bu seçimin hesabında kamu görevlisi statüsü ve m. 86/3-c bağlantısının gerçekleştiği varsayılmıştır.

• Kurum, unvan, görev ve olayın görevle bağlantısı resmi kayıtlarla gösterilmelidir. Yalnız olayın hastanede/okulda olması ceza artırımını otomatik doğurmaz.

Dayanak: [1], [11], [12], [13], [14]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1 yıl 1 ay 15 gün–3 yıl 4 ay 15 gün hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1], [11], [12], [13], [14]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [11], [12], [13], [14]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 kapsamındaki nitelikli hâl nedeniyle uzlaştırma yoktur.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Görev bağlantısındaki bu hâl CMK 100/3-k kapsamında katalogdadır.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen hafif tabanda olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

TCK 51 uyarınca hapis cezası ertelenemez. Bu özel erteleme yasağı HAGB ile aynı kurum değildir; HAGB için sonuç ceza, kişisel şartlar ve varsa CMK 231/14 yasağı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [11], [12], [13], [14]

Spor alanında temel yaralama

6222 m 17/1 kapsamında spor alanı; m. 86/3, yüz gizleme ve diğer ek hâller yok.

Ceza: 2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 bulunmayan bu yaralama CMK 253’te şikâyetten bağımsız uzlaştırma kapsamında değerlendirilir; ayrı 6222 suçlarıyla karıştırılmaz.

Katalog: Sırf spor alanı niteliği katalog oluşturmaz; kadın, silah veya başka katalog koşulu varsa değişir.

Zamanaşımı: Gösterilen hâlde olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Olay yerinin 6222’deki spor alanı kapsamında olması ve kasten yaralama fiili gerekir.

• Müsabaka/tesis kayıtları, olayın yeri ve zamanı, görüntüler ve varsa spor tedbiri kararı birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [15], [16], [17]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay hapis

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1], [15], [16], [17]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [15], [16], [17]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 bulunmayan bu yaralama CMK 253'te şikâyetten bağımsız uzlaştırma kapsamında değerlendirilir; ayrı 6222 suçlarıyla karıştırılmaz.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Sırf spor alanı niteliği katalog oluşturmaz; kadın, silah veya başka katalog koşulu varsa değişir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen hâlde olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

6222 m 17 nedeniyle ceza 1/2 artırılır. Kimliği gizlemek amacıyla yüz kapatmada m 17/A; seyirden yasaklanmada m 18 ve spor yönetim görevi yasağında m 17/A/2'nin ayrı şartları vardır. Bunlar sırf bu seçimde gösterilen ceza satırıyla tükenmez.

Dayanak: [1], [15], [16]

Spor alanında hafif yaralama

6222 m 17/1 kapsamında spor alanı; m. 86/3, yüz gizleme ve diğer ek hâller yok.

Ceza: 9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: m. 86/3 bulunmayan bu yaralama CMK 253'te şikâyetten bağımsız uzlaştırma kapsamında değerlendirilir; ayrı 6222 suçlarıyla karıştırılmaz.

Katalog: Sırf spor alanı niteliği katalog oluşturmaz; kadın, silah veya başka katalog koşulu varsa değişir.

Zamanaşımı: Gösterilen hâlde olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

Maddi unsurlar

Olay yerinin 6222'deki spor alanı kapsamında olması ve kasten yaralama fiili gerekir.

• Müsabaka/tesis kayıtları, olayın yeri ve zamanı, görüntüler ve varsa spor tedbiri kararı birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [15], [16], [17]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–2 yıl 3 ay hapis veya adlî para cezası

• Bu aralık tamamlanmış suç ve belirtilen hâlin kanuni hesabıdır. Başka nitelik, özel artırım ve indirimler dahil değildir.

Dayanak: [1], [15], [16], [17]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [15], [16], [17]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 86/3 bulunmayan bu yaralama CMK 253'te şikâyetten bağımsız uzlaştırma kapsamında değerlendirilir; ayrı 6222 suçlarıyla karıştırılmaz.

• Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme, bu örnekte yaralamanın alternatif sona erme yolu değildir.

Dayanak: [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Sırf spor alanı niteliği katalog oluşturmaz; kadın, silah veya başka katalog koşulu varsa değişir.

• Kuvvetli şüpheye ilişkin somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük ayrıca aranır; adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Kasten vücut dokunulmazlığı istisnası nedeniyle düşük üst sınır tek başına tutuklama yasağı oluşturmaz.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen hâlde olağan yetişkin dava zamanaşımı 8 yıl.

• Durma, kesilme, failin yaşı ve çocuk mağdura ilişkin özel başlangıç dikkate alınır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki ortak tabloda ayrıca yer alır.

Dayanak: [1], [2]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

6222 m 17 nedeniyle ceza 1/2 artırılır. Kimliği gizlemek amacıyla yüz kapatmada m 17/A; seyirden yasaklanmada m 18 ve spor yönetim görevi yasağında m 17/A/2'nin ayrı şartları vardır. Bunlar sırf bu seçimde gösterilen ceza satırıyla tükenmez.

Dayanak: [1], [15], [16]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• Soruşturma: isnadı ve hangi fıkra/bendin uygulandığını öğrenme, müdafi yardımından yararlanma, susma ve lehe delillerin toplanmasını isteme hakkınız vardır. Kimlik sorularına ilişkin yükümlülük ile isnada karşı susma hakkı birbirinden ayrıdır.

• Tıbbi rapor ve kusur raporunun yalnız sonucuna değil dayandığı bulgulara karşı da açıklama sunabilir; eksik, çelişkili veya yetki dışı değerlendirme için ek rapor ve uzman görüşü isteyebilirsiniz.

• Kovuşturma: delillerin duruşmada tartışılmasını, tanıkların sorgulanmasını ve suç vasfı değişirse ek savunma için uygun süre verilmesini talep edebilirsiniz. Son söz sanığa aittir.

• Tutuklama ve adli kontrol kararları, gerekçe ve ölçülülük yönünden itiraza konu olabilir. Tedbirin varlığı suçluluğun kesinleştiği anlamına gelmez.

• Karar sonrası: gerekçeli hükmü ve tebliğ belgesini birlikte saklayın; başvuru yolu karar türüne göre belirlenir. Müdafi talebi, tek başına işleyen başvuru süresini durdurmaz.

Mağdur / şikâyetçi

• Soruşturma: olayın bütününü ve hangi delillerin nerede olduğunu bildirerek delil toplanmasını isteyebilirsiniz; sağlık kayıtları, kamera ve tanıklar zaman kaybedilmeden belirlenmelidir.

• Şikâyete bağlı hâlde şikâyet iradeniz ve öğrenme tarihiniz önemlidir. Şikâyetten vazgeçme, uzlaşma ve tazminat ibrası farklı sonuçlar doğurur; birini diğerinin yerine kullanmayın.

• Kanuni koşulları varsa barodan avukat görevlendirilmesini isteyebilir; çocuk veya kendisini savunamayacak durumda olmanız hâlinde zorunlu temsil hükümlerinden yararlanabilirsiniz.

• Dava açıldığında katılma talebi, delil sunma ve kanun yoluna başvuru haklarınızı kullanabilirsiniz. Takipsizlik kararına karşı tebliğden başlayan itiraz süresini ayrı takip edin.

• Ceza davası bedensel zarar tazminatını kendiliğinden tahsil etmez. Tedavi gideri, çalışma gücü ve gelir kaybı gibi taleplerin belgelerini koruyun; uzlaşma metninin bilinen zararlar üzerindeki etkisini okuyun.

Yakın / aile üyesi

• Ergin mağdurun yakını olmak, onun yerine her işlemde şikâyet, vazgeçme veya dosya erişim hakkı vermez. Vekâlet, kanuni temsil, vesayet ve menfaat çatışması koşulları ayrıdır.

• Çocuk mağdurun menfaati ile velinin menfaati çatışıyorsa bağımsız temsil gerekebilir. Çocuğu tekrar tekrar sorgulamak yerine ilk anlatımın usulüne uygun alınmasını ve delillerin korunmasını sağlayın.

• Ölümle sonuçlanan olayda suçtan zarar görme ve katılma sıfatı ayrıca değerlendirilir; mirasçılık belgesi, yakınlık bilgisi ve defin/tedavi giderleri dosya hazırlığına yardımcı olur.

• Şüpheli yakınına ait telefon, mesaj veya belgeye hukuka aykırı erişim sağlamayın; eldeki belgeleri değiştirmeden ve gereksiz kişisel veri paylaşmadan vekile iletin.

Tanık

• Gördüğünüz veya işittiğiniz olay ile başkasından duyduklarınızı ayırın; hatırlamadığınız ayrıntıyı tamamlamaya çalışmayın. Kayıt varsa orijinalini koruyun.

• CMK 45 kapsamındaki yakınlık ve CMK 48 kapsamındaki kendinizi veya kanunda belirtilen yakınlarınızı suçlamama hakkı, tanıklıktan ya da belirli soruya cevap vermekten çekinme sonucunu doğurabilir.

• Çağrıyı görmezden gelmeyin; mazereti ve koruma ihtiyacını ilgili makama bildirin. Tanıkların birbirinin anlatımını yönlendirmesi yerine kişisel gözlemlerini aktarması gerekir.

Olay tarihinin etkisi

m. 86 ceza aralıkları 04.06.2025’te değişmiştir; daha eski fiile yeni ağır ceza otomatik uygulanmaz. m. 86/3-f, boşanılan eş, kadın mağdur alt sınırı, sağlık/eğitim ve spor hükümlerinin yürürlükleri ayrıdır. TCK 7 uyarınca uygulanabilir kanunlar bütünüyle karşılaştırılır; HAGB ve kanun yolu için ayrıca karar tarihine bağlı geçiş hükümleri vardır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-06-03	04.06.2025 öncesindeki fiillerde m. 86/1 için 1–3 yıl, m. 86/2 için 4 ay–1 yıl olan önceki düzenleme ve olay tarihinde mevcut diğer hükümler lehe kanun karşılaştırmasına girer. Kadına ilişkin eski 6 aylık alt sınırın dahi her eski tarih için yürürlükte olduğu varsayılamaz; 2022 değişikliği ayrı kontrol edilir.
2025-06-04 – Sonrası	Bu tarihten itibaren m. 86/1 için 1 yıl 6 ay–3 yıl; m. 86/2 için 6 ay–1 yıl 6 ay; kadın mağdurlu hafif hâlde 9 aylık alt sınır uygulanabilir. Kişisel durum, sonraki değişiklikler ve özel kanun bağlantıları yine ayrıca belirlenir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 6–7, 20–44, 49–63, 66–75, 83, 86–89, 94–98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 63–67, 100–109, 147–153, 160–174, 217, 223–226, 231, 234–239, 250–255, 267–273, 286–291 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 15, 89, 99–101, 105/A–108; geçici m. 6, 10, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

[4] 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun · m. 11–14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

[5] 7550 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 9–10, 13–14, 17, 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

86–87. maddelerdeki ceza değişiklikleri; Resmî Gazete 04.06.2025, 32920 mükerrer. İlgili ceza hükümleri yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

[6] 7550 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete tarihi ve sayısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/25590fe2-97fe-41e3-a7b1-01971bfff9d0

[7] 7571 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 17, 24, 27 ve yürürlük hükmü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/5189159c-4dec-44bf-87e0-9b23a810c791.htm

Taksirle yaralama cezaları ve uzlaştırmayla birlikte önödemelik suç işlenmesi ayrımı.

[8] 7593 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 2, 4, 6–7 ve yürürlük hükmü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

Çocukların ceza sorumluluğu, sosyal inceleme, çocuk eğitimevi ve infazda yaş hesabı. TCK 31/4 ile 5275 m. 107/5 farklı kapsamlara sahiptir.

[9] 7593 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete 18.08.2026, 33344 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/ff2faec8-ca73-412c-8a14-019f5f8b0dc0

[10] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566?query=Madde+18

Görevi sebebiyle sağlık personeline karşı m. 86 yaralaması: 1/2 artırım; TCK 51 erteleme yasağı; özel kurum personelinin görev bağlantısında kamu görevlisi sayılması.

[11] 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu · m. 33; CMK 100/3-k bağlantısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/332571

[12] 7528 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 33, 35/2, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/KanunMetni/80b35bb2-fde0-40ca-ae60-8d29b6e8b636.htm

Sayılı eğitim çalışanlarına görevleri sebebiyle saldırıdaki özel artırım ve erteleme yasağı; tutuklama kataloğunda görev sırasında/görev sebebiyle ayrımı.

[13] 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu — TBMM metni · m. 9 son fıkra · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D22/Y5/T1/KanunMetni/12e2198b-fb3a-4223-a626-1402c1239c6d.html

Özel öğretim yöneticisi, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticinin görev bağlantılı ceza hukuku statüsü; ayrıca güncel resmî karar metniyle karşılaştırıldı.

[14] Yargıtay — özel öğretim personelinin ceza hukuku statüsü · 5580 m. 9 uygulaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1181524200

Bu rehberde yalnız kanuni statünün açıklanması için kullanılmıştır; olayın hüküm sonucu başka dosyaya aktarılmamıştır.

[15] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun — TBMM metni · m. 3, 17–18; 7182 değişiklikleriyle birlikte · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D23/Y5/T1/KanunMetni/63146e68-5c8e-4c7d-877b-bb8eb8594e26.html

İlk kabul metni güncel ceza artırımını tek başına göstermez; aşağıdaki 7182 kaynağıyla birlikte kullanılır.

[16] 7182 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 11–13: 6222 m. 17, 17/A, 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D27/Y2/T2/KanunMetni/ef251050-651b-4550-af45-b2824d987623.html

[17] Yargıtay — spor alanında yaralama ve seyirden yasaklanma · 6222 m. 17/1, 18 uygulaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1223439000

Resmî kayıt m. 17/1 için 1/2 artırımı ve şikâyet aranmamasını aktarır. Kararın konusu seyirden yasaklanmanın sonuçlarıdır; uzlaştırma konusunda bağlayıcı sonuç üretmek için kullanılmamıştır.

[18] Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı — Şiddete Maruz Kalındığında · 6284 sayılı Kanun kapsamında koruyucu/önleyici tedbirler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://aile.gov.tr/ksgm/siddete-maruz-kalindiginda

[19] 2828 sayılı Kanun · m. 27 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103192

Resmî konsolide metin ile suça özgü bağlantı karşılaştırıldı; ayrı bağımsız suç değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Organ işlevi, yüzde iz, hayatî tehlike, gebelik sonuçları, kırık/çıkık ve ölüm nedeniyle ağırlaşan yaralamada ceza, delil, tutuklama, yargılama ve infaz ayrımları.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Ceza	Netice ve m. 86 tabanına göre değişir
Şikâyet	Aranmaz
Uzlaştırma	Kapsam dışında
Katalog	m. 87 bütünü katalogda
Mahkeme	Ölümde Ağır Ceza; diğerlerinde genel olarak Asliye Ceza
İnfaz	m. 87/2-d:2/3; diğerlerinde olağan 1/2

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 87, kasten yaralamanın kanunda sayılan ağır sonuçlarını düzenler. m. 86’daki temel fiil, ağır netice ve neticeyle bağlantılı kusur birlikte ispatlanmalıdır; raporda “ağır” yazılması tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kastla gerçekleştirilen yaralamanın sürekli işlev zayıflaması veya kaybı, konuşma/yüz/gebelik sonuçları, hayatî tehlike, kırık/çıkık ya da ölüm gibi m. 87’de tek tek sayılan neticelerden birine neden olmasıdır.

• m. 87/1’de ceza bir kat, m. 87/2’de iki kat artırılır ve ayrıca asgari sınırlar uygulanır. m. 87/3 kırık/çıkığın etkisine göre yarısına kadar artırım; m. 87/4 ise ölüm sonucu için doğrudan ceza aralığı getirir.

• Yaralama kastı bulunmayan dikkatsizlikte ağır bedensel sonuç m. 89’a; ölüm kastında m. 81–83’e göre değerlendirilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Beden ve sağlık bütünlüğünün ağır veya kalıcı biçimde bozulması ile yaşamın tehlikeye girmesi korunur. Ölümle sonuçlanan hâlde koruma yaşam hakkını da kapsar; ancak suçun manevi yapısı kasten öldürmeyle aynı değildir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mağdur yaşayan bir insandır; gebelik bentlerinde mağdur gebe kadın olup erken doğum veya düşüğün bu fiille bağlantısı aranır. Fail yönünden m. 86'daki nitelikler, m. 87 cezasının dayanağını da etkiler.

• Çocuk fail bakımından güncel TCK 31/4 yalnız m. 87/2 ve m. 87/4 için özel takdir yetkisi içerir; m. 87/1 veya 3'e kıyas yoluyla genişletilemez.

• Ölenin yakınlarının katılma ve tazminat sıfatı ayrıca değerlendirilir. Her yakının otomatik aynı usul yetkisine sahip olduğu varsayılmaz.

• Kamu görevi, yakınlık, savunmasızlık, silah ve canavarca his m. 86'daki şartlarıyla ispatlanır; sağlık/eğitim ve spor özel düzenlemeleri mevcutsa ayrıca hesaba girer.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Önce kasten yaralama fiili, sonra kanundaki ağır sonuç ve aradaki nedensellik ortaya konur. Ağır sonucu açıklayan rapor, yalnız tanı adını değil hangi m. 87 ölçütünün gerçekleştiğini ve olayla bağlantısını göstermelidir.

Adli Tıp Kurumu rehberi, işlev zayıflaması ile kaybını ve yüzde sabit iz ile sürekli değişikliği ayırır. Kalıcılık değerlendirmesi iyileşme sürecini gerektirebilir; yüzde sabit iz için genellikle en az altı ay sonrasındaki değerlendirme öngörülür. Bu tıbbi kontrol süresi şikâyeti veya delil koruma başvurusunu erteleme sebebi değildir.

• Başlangıçtaki hastalık, sonradan gelişen tedavi komplikasyonu ve başka kişinin eylemi, nedensellik ve kusur bakımından ayrı ele alınır; olaydan sonra ortaya çıkan her zarar otomatik olarak faile yüklenmez.

• Birden fazla rapor arasında fark varsa ilk raporun geçici olup olmadığı, yeni tetkik, muayene tarihi ve hangi soruya cevap verildiği açıklanmalıdır. Uzman raporu suç kastını ve hukuki hükmü mahkeme yerine belirlemez.

Dayanak: [1], [2], [9]

06 / Manevi unsur

TCK 23 gereğince kasten yaralama fiili dışında meydana gelen ağır netice bakımından en az taksir bulunmalıdır. Salt nedensellik objektif sorumluluk yaratmaz.

• Failin yaralama kastı bulunmalı; gerçekleşen ağır neticenin en azından öngörülebilir ve kusurla bağlantılı olduğu gösterilmelidir.

• Ölüm sonucunun kabullenildiği olası kast veya doğrudan öldürme kastı ispatlanırsa m. 87/4 yerine kasten öldürme hükümleri gündeme gelir.

• Ölüm sonucu olmadan yalnız ağır neticeye yönelik teşebbüs iddiası, tamamlanmış ağır netice varmış gibi cezalandırılamaz; gerçekleşen fiil ve kastedilen suç ayrı belirlenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru savunma, sınırın aşılması, haksız tahrik, hata ve yaş/akıl hastalığı hükümleri olayın özellikleriyle değerlendirilir. Ağır neticenin varlığı bu kurumların araştırılmasını ortadan kaldırmaz.

• Özellikle ağır netice yönünden TCK 23'teki asgari kusur ve hukuka uygun savunmanın sınırı birbirine karıştırılmaz.

• TCK 31/4 kapsamındaki m. 87/2 ve 4'te 15–18 yaş grubuna üçüncü fıkra indiriminin uygulanmayabilmesi;12–15 yaş grubunda ceza sorumluluğu varsa ikinci yerine üçüncü fıkranın uygulanabilmesi, kanunda sayılan somut gerekçeler gerektirir. Otomatik yetişkin cezası kuralı değildir.

• Çocuk sosyal incelemesi, algılama/yönlendirme ve müdafi güvenceleri devam eder. Ceza indirimine ilişkin özel düzenleme çocuk statüsünü ortadan kaldırmaz.

• Kamu görevlisinin kötü muamele iddiası işkence/eziyet veya zor kullanma sınırı ile ayrılmalı; yanlış suç vasfı kullanılarak zamanaşımı veya HAGB yasağı etkisiz bırakılmamalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [7], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Ağır netice gerçekleşmişse m. 87; yalnız teşebbüs varsa gerçekleştirilen ve kastedilen fiilin hukuki niteliği esas alınır. Bir ağır sonucu her iştirakçiye otomatik yüklemek yerine o kişinin kastı ve netice yönünden kusuru belirlenir.

• Kasten yaralama için TCK 43 zincirleme suç hükümleri uygulanmaz. Birden fazla mağdur ve ayrı saldırıların suç sayısı buna göre değerlendirilir.

• Tek yaralama fiilinde birden fazla m. 87 neticesi oluştuğunda bütün bentler ayrı ayrı ceza toplayan bir hesap makinesine dönüştürülmez. Daha ağır sonucun hükme etkisi ile TCK 61'de temel cezanın gerekçesi ayrılır.

• Yağma veya cinsel saldırı sırasında ağır yaralama gibi olaylarda ilgili suçun özel içtima hükmü ayrıca önem taşır. Silahın ruhsat suçu ayrı fiil oluşturabilir.

• Ölümle sonuçlanan başlangıç yaralaması m. 86/2 düzeyindeyse m. 87/4'ün m. 86/1 ve 3'e atfı dikkate alınır; m. 85 ve TCK 23 bağlantısı araştırılmadan her ölüm otomatik m. 87/4 sayılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki her bent farklı bir tıbbi ve hukuki sonuçtur. Aynı ceza grubunda bulunmaları ispat konularının veya infazlarının bütünüyle aynı olduğu anlamına gelmez.

• 2828 sayılı Kanun m. 27: Bu Kanun kapsamındaki sosyal hizmet kuruluşunda muhafaza ve bakımına bırakılmış kişiye karşı kuruluş görevlisinin işlediği suç nedeniyle genel hükümlere göre verilecek süreli hapis ve para cezası 1/3 artırılır. Sadece mağdurun yaşlı, çocuk veya engelli olması yeterli değildir; kuruluş, bakım ilişkisi ve failin görevi birlikte tespit edilir. Bu bağlantı bağımsız suç oluşturmaz; yaralamanın temel ve ağır neticeli hâlleriyle birlikte değerlendirilir. Şikâyet, uzlaştırma ve bireyselleştirme için artırım hükmünden ayrı olarak ilgili suçun koşulları uygulanır.

Bent	Aranan ağır sonuç	İspat / ayırım
m. 87/1-a · Duyu/organ işlevinin sürekli zayıflaması	İşlev tamamen kaybolmamış, kalıcı biçimde zayıflamıştır.	Olay öncesi işlev, yaralanma sonrası kalıcılık ve işlevin ne ölçüde etkilendiği raporlanır; m. 87/2-b'deki yitirme ile ayrılır.
m. 87/1-b · Konuşmada sürekli zorluk	Konuşma sürer fakat sürekli bir güçlük oluşur.	Geçici ağrı veya kısa süreli konuşma güçlüğü yeterli kabul edilmez; kalıcılık ve yaralanma bağlantısı açıklanır.

Bent	Aranan ağır sonuç	İspat / ayırım
m. 87/1-c · Yüzde sabit iz	Yüzdeki yaralanma kalıcı iz sonucunu doğurur.	İzin yeri ve iyileşme sonrası görünümü belirlenir; yüzün sürekli değişikliği ve geçici iz birbirine eşitlenmez.
m. 87/1-d · Yaşamı tehlikeye sokan durum	Yaralama kişinin yaşamını tehlikeye sokan somut bir durum doğurur.	Aracın tehlikeli olması veya yaralanan bölge tek başına sonuç değildir; olayda meydana gelmiş yaşam tehlikesi tıbbi bulgularla açıklanır.
m. 87/1-e · Çocuğun vaktinden önce doğması	Gebe kadına karşı fiil erken doğuma neden olur.	Gebelik haftası, doğum zamanı ve olayla nedensellik gerekir. Gebelik bilinmeden yapılan fiilde ağır netice yönünden TCK 23 kusuru ayrıca tartışılır.
m. 87/2-a · İyileşmesi olanağı olmayan hastalık / bitkisel hayat	Yaralama iyileşmesi olanağı bulunmayan hastalığa veya bitkisel hayata neden olur.	Hastalığın kalıcı niteliği, önceki hastalıklar, prognoz ve olayla bağlantı uzman raporuyla belirlenir; uzun tedavi tek başına bu sonuç değildir.
m. 87/2-b · Duyu/organ işlevinin yitirilmesi	Duyu veya organın işlevi yitirilmiştir.	Organın anatomik yerinde bulunması mutlaka işlevinin sürdüğünü göstermez; işlev kaybı ile zayıflama ayrımı gerekçelendirilir.
m. 87/2-c · Konuşma / çocuk yapma yeteneği kaybı	Konuşma veya çocuk yapma yeteneği kaybolmuştur.	Önceki yetenek, yaralama sonrası kayıp ve süreklilik belirlenir; konuşma zorluğu veya geçici işlev etkisiyle karıştırılmaz.
m. 87/2-d · Yüzün sürekli değişikliği	Yüzün doğal görünümü sürekli biçimde değişmiştir.	Sabit izden daha ağır bu sonucun bağımsız raporlanması gerekir. Bu bent ayrıca infazda 5275 m 107/2-b'nin 2/3 istisnasına girer.
m. 87/2-e · Çocuğun düşmesi	Gebe kadına yönelik yaralama çocuğun düşmesine neden olur.	Gebeliğin varlığı, düşük ve fiil arasında bağlantı ile ağır netice yönünden kusur aranır. Doğrudan çocuk düşürtme kastı varsa m. 99 ile vasıf ayrımı yapılır.
m. 87/3 · kırık veya çıkık	Vücutta kemik kırığı veya çıkık	Hayat fonksiyonlarına etkisi artırım oranını belirler. Kırık var diye her dosyada otomatik 1/2 artırım yapılmaz.
m. 87/4 · ölüm	Yaralama fiilinden ölümün meydana gelmesi	Yaralama kastı, m. 86/1 veya 3 tabanı, nedensellik ve ölüm yönünden en az taksir birlikte aranır; öldürme kastı ayrı vasıftır.

Dayanak: [1], [14]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 87/1–2'de önce m. 86'ya göre belirlenen ceza artırılır, ardından ilgili özel asgari sınır kontrol edilir. "İki kat artırım" başlangıç cezasının üç katına çıkmasıdır. Özel kanunlar ve şahsi indirimler bu tabloda dahil değildir.

• m. 87/1–2'de sayılan ağır sonuçlar için m. 86/2 hafif yaralama cezasını başlangıç alıp yapay derecede düşük aralık üretilemez. Ölümde de m. 87/4'ün atfettiği taban ve m. 85 ayrımı korunur.

• Kırık/çıkıkta oran hayat fonksiyonlarına etkiye göre gerekçelendirilir; artırımın her olayda üst orandan yapılması zorunlu değildir.

• Doğrudan seçimlik adlî para cezası öngörülmez. Sonuç ceza şartları oluşursa genel bireyselleştirme kurumları ayrı incelenir.

Ağır sonuç	m. 86/1 tabanı	m. 86/3-a–e tabanı	m. 86/3-f tabanı
m. 87/1 a–e	4–6 yıl	6–9 yıl	6–12 yıl
m. 87/2 a–e	6–9 yıl	9 yıl–13 yıl 6 ay	9–18 yıl
m. 87/3 kırık/çıkık	m. 86 cezası, hayat fonksiyonlarına etkiye göre en çok 1/2 artırılır; teorik üst 4 yıl 6 ay	Etkiye göre en çok 1/2 artırım; teorik üst 6 yıl 9 ay	Etkiye göre en çok 1/2 artırım; teorik üst 9 yıl
m. 87/4 ölüm	10–14 yıl	14–18 yıl	14–18 yıl; m. 87/4'ün özel aralığı

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

m. 87 kapsamındaki neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama şikâyete bağlı değildir; savcılık resen soruşturur. Şikâyetten vazgeçme veya zarar karşılığı ödeme tek başına davayı sona erdirmez.

• Tıbbi raporlar sonunda ağır neticenin bulunmadığı ve eylemin yalnız m. 86/2'de kaldığı anlaşılırsa şikâyet şartı yeniden önem kazanır. Başlangıçtaki suç adı bütün süreci değişmez biçimde kilitlemez.

• Şikâyet süresi aranmaması, delil ve tedbir başvurusunun geciktirilebileceği anlamına gelmez.

• Kamu görevlisi veya sağlık mesleği nedeniyle ayrıca izin usulü iddiası varsa fiilin niteliği, görev bağlantısı ve istisnalar belirlenir; resen takip ile soruşturma izni aynı mesele değildir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 uzlaştırma, seri muhakeme veya önödeme listesinde yer almaz. Ağır neticenin düşmesiyle suç vasfı m. 86/1 veya m. 86/2'ye dönüşürse uygun alternatif usul yeniden ele alınır.

Usul	m. 87 bakımından sonuç
Uzlaştırma	CMK 253'teki yaralama listesi m. 86'nın üçüncü fıkrası hariç hâlleri ve m. 88'i sayar; m. 87 bu kapsamda değildir.

Usul	m. 87 bakımından sonuç
Önödeme	TCK 75’in ceza ve liste koşulları bu hâllerde sağlanmaz.
Seri muhakeme	CMK 250 listesinde yoktur.
Basit yargılama	Gösterilen güncel ceza üst sınırları 2 yılı aştığından uygulanmaz.
Vasıf değişikliği	m. 86/1 veya 2’de kalındığında CMK 254 uyarınca uzlaştırma gereği; m. 86/2’de ayrıca şikâyet şartı kontrol edilir.

Dayanak: [2], [1]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 87’nin bütün fıkraları CMK 100/3-a-4’te tutuklama kataloğundadır. Bununla birlikte ağır rapor veya yüksek ceza tek başına tutuklama için yeterli gerekçe değildir.

• Somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni ve ölçülülük; hangi tıbbi neticenin hangi delille desteklendiğiyle birlikte gösterilir.

• Tedbir incelemesinde geçici/çelişkili rapor, fail bağlantısı ve adli kontrolün yeterliliği tartışılabilir. Mahkûmiyet olmadan katalogdan kesin suçluluk çıkarılmaz.

• Ölüm neticesi ve ağır ceza görevi, tutukluluk üst sınırını da etkiler; bu sürelerin tamamı otomatik kullanılabilecek hak edilmiş süreler değildir.

• Mağdur veya tanık üzerindeki baskı iddiasında yaklaşmama/iletişim yasağı ve delil koruma ihtiyacı somutlaştırılır.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev ayrımında m. 87/1,2 ve 3 yaralamaları Asliye Ceza; m. 87/4 ölümle sonuçlanan yaralama Ağır Ceza Mahkemesinde görülür. Çocuk mahkemeleri, bağlantılı suçlar ve vasıf değişikliği saklıdır.

• 5235 m 14 görev belirlenirken ağırlaştırıcı veya hafifletici nedenlerin gözetilmemesini düzenler; tabloda artırım sonucu 10 yılı aşan bir sayı görülmesi tek başına görev hesabı değildir.

• Tıbbi neticenin kalıcılığı gerekiyorsa iyileşme sonrası tamamlayıcı rapor alınması ve çelişkilerin giderilmesi gerekir. Beklenen rapor, diğer delillerin korunmasını geciktirmez.

• Ölümde otopsi, hastane/ambulans kayıtları ve gerekirse uzman incelemesi; başlangıç yaralamasıyla ölümün bağı ve kast ayrımı bakımından birlikte değerlendirilir.

• Alt sınır ve kişisel koşullar CMK 150 zorunlu müdafiliği etkiler; ağır ceza göreviyle zorunlu müdafi koşulu aynı ölçüt değildir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

m. 87’de yetişkin için olağan dava zamanaşımı çoğunlukla 15 yıldır. Kırık/çıkıkta m. 86/1 tabanı ile m. 86/3 tabanı farklı üst sınırlar verdiğinden 8/15 yıl ayrımı vardır. 2828 m. 27 gibi özel artırımlar varsa kanuni üst sınır yeniden hesaplanır: örneğin m. 87/4’teki 18 yıllık üst sınırın 1/3 artırılması 24 yıla ulaştığından, bu birleşimde yetişkin için olağan dava zamanaşımı 20 yıldır. Tablodaki 8/15 yıllık örnekler bu ek artırım olmadan gösterilmiştir.

• Dava zamanaşımı, kesinleşmiş cezanın infaz zamanaşımından farklıdır. TCK 67'deki durma ve kesilme sebepleri takvim sonucunu değiştirir; 8 veya 15 yıl ifadesi her dosyada tek başına son günü vermez.

• TCK 66/2 uyarınca suç tarihinde 12–15 yaş grubunda olağan süre yarıya, 15–18 yaş grubunda üçte ikiye iner. TCK 66/6 kapsamındaki çocuk mağdur bakımından özel başlangıç kuralı ayrıca uygulanır.

• Takipsizlik itirazı, tedbire itiraz, basit yargılama itirazı, istinaf ve temyiz farklı kararları hedefler. Aşağıdaki ortak kanun yolu tablosunda karar türü, süre ve başlangıç ayrı gösterilir.

Süre / durum	Uygulama
m. 87/1 ve 2	Gösterilen üst sınırlar 5 yıldan fazla ve 20 yıldan az: olağan 15 yıl.
m. 87/3 + yalnız m. 86/1	En yüksek 4 yıl 6 ay: olağan 8 yıl.
m. 87/3 + m. 86/3-a–e veya f	Gösterilen en yüksek 6 yıl 9 ay veya 9 yıl: olağan 15 yıl.
m. 87/4	10–14 veya 14–18 yıl aralığı: olağan 15 yıl.
Şikâyet	Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip koşulu değildir.
Ceza zamanaşımı	Kesinleşmiş sonuç ceza 5 yılı aşarsa kural olarak 20 yıl;5 yıla kadar hapis veya para cezasında 10 yıl. Bu, dava zamanaşımından ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [14], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Ağır neticeye ilişkin asgari ceza kontrolü yapıldıktan sonra teşebbüs/iştirak, haksız tahrik, yaş ve diğer şahsi indirimler kanuni sırayla uygulanır. HAGB ve erteleme için kanundaki aralık yerine nihai hükmedilen ceza esas alınır.

• Kanuni indirimlerle sonuç 2 yıl veya altına inerse HAGB'nin diğer koşulları; sonuç 1 yıl veya altına inerse TCK 50'nin koşulları gündeme gelebilir. Bu ihtimal ağır sonucu veya raporu kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

• Zarar giderme bedensel zarar kalemlerinin gerçek kapsamıyla değerlendirilir. Tamamlanmış ağır yaralamada "etkin pişmanlıkla ceza otomatik kalkar" biçiminde özel bir hüküm yoktur.

Örnek / özel durum	Sonuç
m. 87/1 + m. 86/1;4 yıl alt sınır	Yalnız 1/6 takdiri indirimle 3 yıl 4 ay: olağan yetişkin için 2 yıllık HAGB/erteleme eşiği aşılır. Başka kanuni indirim yok varsayılmıştır.
m. 87/2 + m. 86/1;6 yıl alt sınır	Yalnız 1/6 indirimle 5 yıl; bu örnek HAGB veya olağan erteleme kapsamına girmez.
m. 87/4 + m. 86/1;10 yıl alt sınır	Yalnız 1/6 indirimle 8 yıl 4 ay; kesin cezaevi süresi bu sayı değildir.
Kırık/çıkık	m. 86 tabanı, raporla bağlantılı artırım oranı ve meşru kanuni indirimlere göre sonuç değişir. Bütün kırıklara aynı HAGB sonucu verilemez.

Örnek / özel durum	Sonuç
Çocuk: m. 87/2 veya 4	TCK 31/4'ün güncel özel takdir rejimi ve suç tarihi kontrol edilir; yalnız standart yaş oranı çarpılmaz.
Kamu görevlisinin kötü muamelesi / özel meslek mağduru	CMK 231/14 HAGB yasağı veya 3359/7528 TCK 51 yasağı kendi şartlarıyla uygulanır; birbirine dönüşmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [7], [10], [11], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 87'nin tamamı aynı koşullu salıverilme oranına tabi değildir. Yüzün sürekli değişikliğine ilişkin m. 87/2-d için 5275 m 107/2-b uyarınca 2/3; diğer hâllerde özel rejim yoksa genel 1/2 esas alınır.

• Oransal örnekler yalnız koşullu salıverilme hesabının bir basamağıdır. İyi hâl, asgari kurumda kalma, açık cezaevi, denetimli serbestlik ve geçiş hükümleri tamamlanmadan tahliye günü üretilemez.

• m. 87/2-d niteliği kesin hükümde gerçekten bulunmalı; her yüz yarasına veya yalnız sabit iz raporuna 2/3 etiketi konulmamalıdır.

Hâl / koşul	İnfaz etkisi
m. 87/2-d yüzün sürekli değişikliği	Olağan süreli hapis bakımından 2/3.72 ay kesin cezada ilk oransal basamak 48 ay.
m. 87/1-c yüzde sabit iz	Yüzün sürekli değişikliğiyle aynı bent değildir; özel rejim yoksa 1/2.72 ay sonuç cezada ilk basamak 36 ay.
m. 87/4 ölüm	Kasten öldürme m. 81–83 ile aynı suç değildir; sırf ölüm olduğu için 2/3 aktarılmaz. Özel rejim yoksa 1/2.
Yakına / savunmasız kişiye karşı eski tarihli yaralama	Geçici 6'nın dışladığı mağdur ve suç grupları ayrıca değerlendirilir. Genel oranla 3 yıllık geçici denetimli serbestlik aynı konu değildir.
Çocuk fail; m. 87/2 veya 4	TCK 31/4 ceza indirimi istisnası, infaz 107/5'teki çift gün kuralıyla farklıdır. Güncel 107/5 istisna listesinde m. 87 yoktur.
Tekerrür, birden fazla ilam, mahsup	Her ilamın rejimi, tekerrür kararı ve özgürlükten yoksun kalınan tarih aralıkları ayrı girilir; bütün toplam tek oranla bölünmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [7], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Ağır neticeli yaralama dosyasında haklar kişinin sıfatı ve aşamaya göre değişir. Müdafi veya vekil yardımı, rapora karşı açıklama, delil talebi ve kanun yolu birbirini tamamlar.

Aşama	Şüpheli / sanık	Mağdur / suçtan zarar gören
Soruşturma	İsnadı öğrenme, susma, müdafi, lehe delil talebi; yakalama ve tedbire başvuru	Şikâyet gerekiyorsa süresinde başvuru; delil ve rapor talebi; koruma ihtiyacını bildirme
Kovuşturma	Rapora itiraz, tanık sorgusu, ek savunma, son söz	Katılma, tanık ve belge sunma; zararın ve özel koruma ihtiyacının açıklanması
Karar sonrası	Gerekçeli karara uygun itiraz/istinaf/temyiz; kesinleşme ve infaz hesabının kontrolü	Katılma veya suçtan zarar görme sıfatına göre kanun yolu; tazminat ve uzlaşma sonuçlarının takibi

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Bu dosyada hazırlığın merkezi, her ağır neticenin hangi delille ispatlandığını ve failin o netice yönünden kusurunun nasıl kurulduğunu ayrı göstermektir.

• Raporun yalnız sonuç sayfasını değil dayanak tetkikleri de isteyin. Çelişkiyi “rapor yanlış” demek yerine somut soru ve belgeyle belirtmek gerekir.

• Kalıcı zarara ilişkin raporun beklenmesi sırasında şikâyet/dava işlemleri, kayıtların korunması ve tedbir başvurusu ertelenmemelidir.

Başlık	Hazırlanacak bilgi
Tıbbi seyir	İlk muayene, görüntüleme, ameliyat, kontrol, rehabilitasyon ve kesin raporun tarih sırası.
Her iddia edilen ağır netice	Raporda m. 87’nin hangi fıkra/bendine karşılık geldiği, kalıcılık ve önceki hastalık değerlendirmesi.
Ölüm	Otopsi, ölüm nedeni, başlangıç yaralanması ve tedavi kayıtları; yaralama/öldürme/taksir ayrımı.
Nitelikli hâl	Akrabalık, savunmasızlık, silah, görev ve saik delilleri; fail bazında kişiselleştirme.
Kusur ve savunma	Saldırı sırası, savunma veya tahrik iddiası; neticenin öngörülebilirliği.
Karar / infaz	Hangi bentten kesin hüküm kurulduğu, yaş, tekerrür, mahsup ve diğer ilamlar.

Dayanak: [2], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• m. 87/1–2 asgari cezaları ve m. 87/4 aralıkları 7550 değişikliğiyle; çocuklara ilişkin m. 87/2 ve 4 ayrımı 7593 değişikliğiyle karşılaştırılmıştır. 2019 Adli Tıp rehberi yalnız tıbbi kavramlar için kullanılmıştır; eski ceza metni taşınmamıştır.

• Ceza tabloları yetişkin fail, tamamlanmış fiil ve ayrıca belirtilmeyen başka artırım/indirim bulunmaması varsayımıyla okunur. Kişinin cezası, tutuklanması veya tahliye tarihi hakkında otomatik karar oluşturmaz.

• İçerik sürümü hukuki editoryal taslaktır; insan tarafından verilmiş hukuk onayı veya canlı site yayını yapılmış gibi gösterilmemiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 87/1-a · Duyu/organ işlevinin sürekli zayıflaması

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

İşlev tamamen kaybolmamış, kalıcı biçimde zayıflamıştır.

• Olay öncesi işlev, yaralanma sonrası kalıcılık ve işlevin ne ölçüde etkilendiği raporlanır; m. 87/2-b'deki yitirme ile ayrılır.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/1-b · Konuşmada sürekli zorluk

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Konuşma sürer fakat sürekli bir güçlük oluşur.

• Geçici ağrı veya kısa süreli konuşma güçlüğü yeterli kabul edilmez; kalıcılık ve yaralanma bağlantısı açıklanır.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/1-c · Yüzde sabit iz

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Yüzdeki yaralanma kalıcı iz sonucunu doğurur.

• İzin yeri ve iyileşme sonrası görünümü belirlenir; yüzün sürekli değişikliği ve geçici iz birbirine eşitlenmez.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/1-d · Yaşamı tehlikeye sokan durum

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Yaralama kişinin yaşamını tehlikeye sokan somut bir durum doğurur.

• Aracın tehlikeli olması veya yaralanan bölge tek başına sonuç değildir; olayda meydana gelmiş yaşam tehlikesi tıbbi bulgularla açıklanır.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/1-e · Çocuğun vaktinden önce doğması

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Gebe kadına karşı fiil erken doğuma neden olur.

• Gebelik haftası, doğum zamanı ve olayla nedensellik gerekir. Gebelik bilinmeden yapılan fiilde ağır netice yönünden TCK 23 kusuru ayrıca tartışılır.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 4–6 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 6–9 yıl; f tabanı 6–12 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/2-a · İyileşmesi olanağı olmayan hastalık / bitkisel hayat

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Yaralama iyileşmesi olanağı bulunmayan hastalığa veya bitkisel hayata neden olur.

• Hastalığın kalıcı niteliği, önceki hastalıklar, prognoz ve olayla bağlantı uzman raporuyla belirlenir; uzun tedavi tek başına bu sonuç değildir.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/2-b · Duyu/organ işlevinin yitirilmesi

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Duyu veya organın işlevi yitirilmiştir.

• Organın anatomik yerinde bulunması mutlaka işlevinin sürdüğünü göstermez; işlev kaybı ile zayıflama ayrımı gerekçelendirilir.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/2-c · Konuşma / çocuk yapma yeteneği kaybı

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Konuşma veya çocuk yapma yeteneği kaybolmuştur.

• Önceki yetenek, yaralama sonrası kayıp ve süreklilik belirlenir; konuşma zorluğu veya geçici işlev etkisiyle karıştırılmaz.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/2-d · Yüzün sürekli değişikliği

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: 2/3

Maddi unsurlar

Yüzün doğal görünümü sürekli biçimde değişmiştir.

• Sabit izden daha ağır bu sonucun bağımsız raporlanması gerekir. Bu bent ayrıca infazda 5275 m 107/2-b'nin 2/3 istisnasına girer.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Bu bent için olağan koşullu salıverilme oranı 2/3'tür;5275 m 107/2-b. Tekerrür ve diğer özel rejimler, mahsup ve denetimli serbestlik ayrı.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/2-e · Çocuğun düşmesi

Yetişkin, tamamlanmış yaralama; tabloda m. 86 tabanları ayrı gösterilir. Özel kanun artırımları ve şahsi indirimler dahil değildir.

Ceza: m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: CMK 100/3-a-4

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Gebe kadına yönelik yaralama çocuğun düşmesine neden olur.

• Gebeliğin varlığı, düşük ve fiil arasında bağlantı ile ağır netice yönünden kusur aranır. Doğrudan çocuk düşürtme kastı varsa m. 99 ile vasıf ayrımı yapılır.

• Ağır sonuç ile fiil arasında nedensellik ve TCK 23 uyarınca en az taksir gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 6–9 yıl; m. 86/3-a–e tabanı 9 yıl–13 yıl 6 ay; f tabanı 9–18 yıl

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz; vazgeçme veya ödeme kamu davasını kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 87 kapsamında uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve gösterilen ceza aralıklarında basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu bent CMK 100/3-a-4 tutuklama kataloğundadır. Katalog karineyle sınırlıdır; somut şüphe, neden ve ölçülülük ayrıca gerekçelendirilir.

Dayanak: [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Durma, kesilme, çocuk fail/mağdur ve başka özel artırım koşulları ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa olağan koşullu salıverilme oranı 1/2. Bu bent, m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası değildir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/3 · Kemik kırığı veya çıkık

Kırık/çıkık artırımının oranı hayat fonksiyonlarına etkiye göre belirlenir; bu seçim otomatik 1/2 uygulamaz.

Ceza: m. 86 cezası en çok 1/2 artırılır

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: Yok

Katalog: Katalogda

Dava zamanaşımı: Tabana göre 8 veya 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Kemik kırığı veya çıkığın oluşması, yaralama fiiliyle nedensellik ve ağır netice yönünden kusur gerekir.

• Tıbbi rapor kırık/çıkığın yerini ve hayat fonksiyonlarına etkisini gösterir; artırım oranının gerekçesi bu değerlendirmeyle uyumlu olmalıdır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86'ya göre bulunan ceza, etkisine göre yarısına kadar artırılır. m. 86/1 tabanında en yüksek 4 yıl 6 ay; m. 86/3-a–e tabanında 6 yıl 9 ay; f tabanında 9 yıl üst hesap ortaya çıkabilir.

Dayanak: [1], [5]

Süreler ve zamanaşımı

m. 86/1 tabanındaki m. 87/3 için olağan 8 yıl; m. 86/3 tabanında yukarı sınır 5 yılı aştığı için olağan 15 yıl. Oran, yaş ve geçiş hükümlerinin tamamı dosya üzerinden belirlenir.

Dayanak: [1]

Cezanın infazı

m. 87/3 tek başına 2/3 istisnasında değildir; özel rejim yoksa 1/2. Kırığın aynı zamanda başka ağır netice doğurup doğurmadığı kesin hükümdeki vasıf için önemlidir.

Dayanak: [3], [1]

m. 87/4 · Ölüm, m. 86/1 tabanı

Öldürme kastı bulunmayan, yaralama kastı ve ölüm yönünden en az taksir şartları gerçekleşmiş tamamlanmış fiil.

Ceza: 10–14 yıl hapis

Şikâyet: Aranmaz

Mahkeme: Ağır Ceza

Katalog: Katalogda

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Başlangıç yaralamasının ilgili m. 86/1 veya 3 kapsamı, ölüm neticesi ve aralarındaki neden bağı birlikte gösterilir. Ölümle sonuçlanmış her hafif yaralama otomatik m. 87/4 değildir.

• Otopsi ve tedavi kayıtları, yaralanmanın ağırlığı ve ölüm nedeninin başka etkilerle ilişkisi değerlendirilir.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Başlangıç fiilinde yaralama kastı; ölüm bakımından en az taksir gerekir. Doğrudan veya olası öldürme kastı varsa m. 81–83 değerlendirmesi yapılır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanındaki ölümde 10–14 yıl hapis; güncel 7550 değişikliği. Şahsi indirimler ve özel kanun bağlantıları ayrı.

Dayanak: [1], [5]

Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Ağır Ceza Mahkemesidir. Çocuklar ve bağlantılı suçlara ilişkin özel görev hükümleri saklıdır.

Dayanak: [4], [2]

Cezanın infazı

m. 87/4, infaz 107/2’de m. 81–83’e özgü 2/3 istisnası içinde değildir; başka özel rejim yoksa 1/2. Ölüm neticesi tek başına kasten öldürme infazı uygulanmasını gerektirmez.

Dayanak: [3], [1]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Gösterilen yetişkin alt sınırları yalnız takdiri indirimle 2 yıllık eşiğe inmez. Çocukta TCK 31/4, tahrik veya diğer meşru indirimlerle ortaya çıkan sonuç ayrı değerlendirilir; yaş indirimi her dosyada standart oranla otomatik uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2], [7]

m. 87/4 · Ölüm, m. 86/3 tabanı

Öldürme kastı bulunmayan, yaralama kastı ve ölüm yönünden en az taksir şartları gerçekleşmiş tamamlanmış fiil.

Ceza: 14–18 yıl hapis

Şikâyet: Aranmaz

Mahkeme: Ağır Ceza

Katalog: Katalogda

Dava zamanaşımı: Olağan 15 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Maddi unsurlar

Başlangıç yaralamasının ilgili m. 86/1 veya 3 kapsamı, ölüm neticesi ve aralarındaki neden bağı birlikte gösterilir. Ölümle sonuçlanmış her hafif yaralama otomatik m. 87/4 değildir.

• Otopsi ve tedavi kayıtları, yaralanmanın ağırlığı ve ölüm nedeninin başka etkilerle ilişkisi değerlendirilir.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Başlangıç fiilinde yaralama kastı; ölüm bakımından en az taksir gerekir. Doğrudan veya olası öldürme kastı varsa m. 81–83 değerlendirmesi yapılır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/3 tabanındaki ölümde 14–18 yıl hapis. m. 87/4 kendi özel aralığını getirir; aynı m. 86/3 artırımını bu aralığın üzerine yeniden mekanik olarak eklemeyin.

Dayanak: [1], [5]

Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Ağır Ceza Mahkemesidir. Çocuklar ve bağlantılı suçlara ilişkin özel görev hükümleri saklıdır.

Dayanak: [4], [2]

Cezanın infazı

m. 87/4, infaz 107/2'de m. 81–83'e özgü 2/3 istisnası içinde değildir; başka özel rejim yoksa 1/2. Ölüm neticesi tek başına kasten öldürme infazı uygulanmasını gerektirmez.

Dayanak: [3], [1]

Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Gösterilen yetişkin alt sınırları yalnız takdiri indirimle 2 yıllık eşiğe inmez. Çocukta TCK 31/4, tahrik veya diğer meşru indirimlerle ortaya çıkan sonuç ayrı değerlendirilir; yaş indirimi her dosyada standart oranla otomatik uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• Soruşturma: isnadı ve hangi fıkra/bendin uygulandığını öğrenme, müdafi yardımından yararlanma, susma ve lehe delillerin toplanmasını isteme hakkınız vardır. Kimlik sorularına ilişkin yükümlülük ile isnada karşı susma hakkı birbirinden ayrıdır.

• Tıbbi rapor ve kusur raporunun yalnız sonucuna değil dayandığı bulgulara karşı da açıklama sunabilir; eksik, çelişkili veya yetki dışı değerlendirme için ek rapor ve uzman görüşü isteyebilirsiniz.

• Kovuşturma: delillerin duruşmada tartışılmasını, tanıkların sorgulanmasını ve suç vasfı değişirse ek savunma için uygun süre verilmesini talep edebilirsiniz. Son söz sanığa aittir.

• Tutuklama ve adli kontrol kararları, gerekçe ve ölçülülük yönünden itiraza konu olabilir. Tedbirin varlığı suçluluğun kesinleştiği anlamına gelmez.

• Karar sonrası: gerekçeli hükmü ve tebliğ belgesini birlikte saklayın; başvuru yolu karar türüne göre belirlenir. Müdafi talebi, tek başına işleyen başvuru süresini durdurmaz.

Mağdur / şikâyetçi

• Soruşturma: olayın bütününü ve hangi delillerin nerede olduğunu bildirerek delil toplanmasını isteyebilirsiniz; sağlık kayıtları, kamera ve tanıklar zaman kaybedilmeden belirlenmelidir.

• Şikâyete bağlı hâlde şikâyet iradeniz ve öğrenme tarihiniz önemlidir. Şikâyetten vazgeçme, uzlaşma ve tazminat ibrası farklı sonuçlar doğurur; birini diğerinin yerine kullanmayın.

• Kanuni koşulları varsa barodan avukat görevlendirilmesini isteyebilir; çocuk veya kendisini savunamayacak durumda olmanız hâlinde zorunlu temsil hükümlerinden yararlanabilirsiniz.

• Dava açıldığında katılma talebi, delil sunma ve kanun yoluna başvuru haklarınızı kullanabilirsiniz. Takipsizlik kararına karşı tebliğden başlayan itiraz süresini ayrı takip edin.

• Ceza davası bedensel zarar tazminatını kendiliğinden tahsil etmez. Tedavi gideri, çalışma gücü ve gelir kaybı gibi taleplerin belgelerini koruyun; uzlaşma metninin bilinen zararlar üzerindeki etkisini okuyun.

Yakın / aile üyesi

• Ergin mağdurun yakını olmak, onun yerine her işlemde şikâyet, vazgeçme veya dosya erişim hakkı vermez. Vekâlet, kanuni temsil, vesayet ve menfaat çatışması koşulları ayrıdır.

• Çocuk mağdurun menfaati ile velinin menfaati çatışıyorsa bağımsız temsil gerekebilir. Çocuğu tekrar tekrar sorgulamak yerine ilk anlatımın usulüne uygun alınmasını ve delillerin korunmasını sağlayın.

• Ölümle sonuçlanan olayda suçtan zarar görme ve katılma sıfatı ayrıca değerlendirilir; mirasçılık belgesi, yakınlık bilgisi ve defin/tedavi giderleri dosya hazırlığına yardımcı olur.

• Şüpheli yakınına ait telefon, mesaj veya belgeye hukuka aykırı erişim sağlamayın; eldeki belgeleri değiştirmeden ve gereksiz kişisel veri paylaşmadan vekile iletin.

Tanık

• Gördüğünüz veya işittiğiniz olay ile başkasından duyduklarınızı ayırın; hatırlamadığınız ayrıntıyı tamamlamaya çalışmayın. Kayıt varsa orijinalini koruyun.

• CMK 45 kapsamındaki yakınlık ve CMK 48 kapsamındaki kendinizi veya kanunda belirtilen yakınlarınızı suçlamama hakkı, tanıklıktan ya da belirli soruya cevap vermekten çekinme sonucunu doğurabilir.

• Çağrıyı görmezden gelmeyin; mazereti ve koruma ihtiyacını ilgili makama bildirin. Tanıkların birbirinin anlatımını yönlendirmesi yerine kişisel gözlemlerini aktarması gerekir.

Olay tarihinin etkisi

m. 87/1–2 asgari cezaları ve ölüm sonucu aralıkları 04.06.2025’te değişti. TCK 31/4’te m. 87/2 ve 4’e özgü çocuk düzenlemesi 18.08.2026’da yürürlüğe girdi. Eski fiillerde lehe kanun karşılaştırması, infazda ise ayrı geçiş kuralları gerekir; bu tarih alanı otomatik uyarlama kararı vermez.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-06-03	04.06.2025 değişikliğinden hemen önceki metinde m. 87/1 asgari sınırlar 3/5 yıl; m. 87/2 için 5/8 yıl; m. 87/4 için 8–12 ve 12–18 yıldır. Bunlar bütün eski tarihler için değişmez aralık değildir: daha eski değişiklikler ve fiilin işlendiği tarihteki metin ayrıca karşılaştırılır. Güncel ağırlaştırılmış aralıklar eski fiile doğrudan taşınmaz.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
2025-06-04 – 2026-08-17	7550 ile m. 87/1 asgari 4/6; m. 87/2 asgari 6/9; m. 87/4 için 10–14 ve 14–18 yıl düzenlemesi yürürlüktedir. 18.08.2026'daki çocuk düzenlemesi daha eski fiile otomatik ağırlaştırıcı biçimde uygulanamaz.
2026-08-18 – Sonrası	Güncel ceza aralıkları yanında çocuk failde TCK 31/4'ün yalnız m. 87/2 ve 4'e özgü şartları gündeme gelir. İnfaz 107/5'teki çift gün hesabı istisnaları farklı olduğundan iki düzenleme tek kural gibi uygulanmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 6–7, 20–44, 49–63, 66–75, 83, 86–89, 94–98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 63–67, 100–109, 147–153, 160–174, 217, 223–226, 231, 234–239, 250–255, 267–273, 286–291 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 15, 89, 99–101, 105/A–108; geçici m. 6, 10, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

[4] 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun · m. 11–14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

[5] 7550 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 9–10, 13–14, 17, 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

86–87. maddelerdeki ceza değişiklikleri; Resmî Gazete 04.06.2025, 32920 mükerrer. İlgili ceza hükümleri yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

[6] 7550 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete tarihi ve sayısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/25590fe2-97fe-41e3-a7b1-01971bfff9d0

[7] 7593 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 2, 4, 6–7 ve yürürlük hükmü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

Çocukların ceza sorumluluğu, sosyal inceleme, çocuk eğitimevi ve infazda yaş hesabı. TCK 31/4 ile 5275 m. 107/5 farklı kapsamlara sahiptir.

[8] 7593 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete 18.08.2026, 33344 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/ff2faec8-ca73-412c-8a14-019f5f8b0dc0

[9] Adli Tıp Kurumu — Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi · 2019 sürümü, s. 9–12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.atk.gov.tr/tckyaralama24-06-19.pdf

Tıbbi sınıflandırma ve rapor içeriği için yardımcı kaynaktır; içindeki eski ceza metinleri güncel ceza kaynağı olarak kullanılmamıştır.

[10] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566?query=Madde+18

Görevi sebebiyle sağlık personeline karşı m. 86 yaralaması: 1/2 artırım; TCK 51 erteleme yasağı; özel kurum personelinin görev bağlantısında kamu görevlisi sayılması.

[11] 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu · m. 33; CMK 100/3-k bağlantısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/332571

[12] 7528 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 33, 35/2, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/KanunMetni/80b35bb2-fde0-40ca-ae60-8d29b6e8b636.htm

Sayılı eğitim çalışanlarına görevleri sebebiyle saldırıdaki özel artırım ve erteleme yasağı; tutuklama kataloğunda görev sırasında/görev sebebiyle ayrımı.

[13] 7182 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 11–13: 6222 m. 17, 17/A, 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D27/Y2/T2/KanunMetni/ef251050-651b-4550-af45-b2824d987623.html

[14] 2828 sayılı Kanun · m. 27 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103192

Resmî konsolide metin ile suça özgü bağlantı karşılaştırıldı; ayrı bağımsız suç değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kasten Yaralamanın İhmali Davranışla İşlenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yaralanmayı önleme yükümlülüğü bulunan kişinin bilerek hareketsiz kalması; garantörlük, kast, ceza indirimi, şikâyet, uzlaştırma ve infazın birlikte açıklandığı rehber.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Ceza	Yaralama tabanı; en çok 2/3 indirim mümkün
Kast	Bilerek ihmal gerekir
Özel şart	Neticeyi önleme yükümlülüğü
Şikâyet	Yaralama tabanına bağlı
Uzlaştırma	Temel m. 88 listede; birleşik isnat ayrı
Mahkeme	Tabana ve vasfa bağlı

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 88, kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesinde verilecek cezanın üçte ikisine kadar indirilebilmesini düzenler. Müstakil tek ceza aralığı vermek yerine m. 86–87'deki yaralama ve m. 83'teki eşdeğer ihmal koşullarıyla birlikte çalışır.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yaralanmayı önlemek için belirli bir davranışta bulunmakla yükümlü kişinin, yapabileceği bu davranışı kastla yerine getirmemesi ve bunun yaralama sonucuna neden olmasıdır. Her ilgisizlik veya yardım etmeme m. 88 değildir.

• Örneğin üstlenilmiş bakımın bilerek yapılmaması ile bakımda dikkat/özen eksikliği farklıdır. İlki kast ve garantörlük koşullarıyla m. 88; ikincisi kusur bulunursa m. 89 kapsamında tartışılır.

• Sırf olayın yakınında bulunan ancak özel önleme yükümlülüğü olmayan kişi için m. 98 yardım/bildirim yükümlülüğü gündeme gelebilir. Bu kişiye otomatik m. 88 cezası verilemez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin beden ve sağlık bütünlüğü korunur. İhmali davranışa ceza verilmesinin nedeni herkesin her zararı önleme yükümlülüğü bulunması değil, somut failin neticeyi önleme konusunda özel hukuki yükümlülüğünün ve kastının olmasıdır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, kanundan, sözleşmeden veya önceden yarattığı tehlikeden doğan özel önleme yükümlülüğüne sahip kişi olmalıdır. Mağdur bu yükümlülüğün koruduğu kişidir.

• Bir kurumda yönetici veya işveren olmak tek başına her olayın failini belirlemez; görev, yetki, fiili olanak ve kusur kişiselleştirilir.

• Çocuk veya bakıma muhtaç mağdurun savunmasızlığı m. 86/3-b bağlantısı doğurabilir; bu nitelik garantörlük ispatının yerine geçmez.

Yükümlülük kaynağı	Aranan bağlantı
Kanuni düzenleme	Somut bakım/koruma ödevinin kişiye yüklenmiş olması; yalnız akrabalık kelimesiyle sınırın belirlenmemesi.
Sözleşme	Üstlenilen bakım, gözetim veya tedavi görevinin kapsamı ve süresi; somut müdahaleyi yapabilme imkânı.
Önceki tehlikeli davranış	Kişinin önceki davranışıyla yarattığı tehlikeyi önleme yükümlülüğü; bu tehlikenin yaralama sonucuna dönüşmesi.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Somut önleme yükümlülüğü, beklenen icrai davranış, davranışı yapabilme olanağı, hareketsizlik ve yaralanma sonucu arasındaki bağ birlikte ortaya konur. İhmal, TCK 83’teki şartlarla icrai davranışa eşdeğer olmalıdır.

Soru	Delil / anlamı
Kimin ne yapma yükümlülüğü vardı?	Kanuni görev, bakım sözleşmesi, görev dağılımı veya önceki tehlikeli davranış.
Olay anında bu davranış mümkün müydü?	Yetki, erişim, araç, zaman, fiziksel imkân ve yardıma ulaşabilme.
Hangi davranış yapılmadı?	Soyut “ihmal etti” yerine besleme, ilaç verme, yardım çağırma veya gözetim gibi somut yükümlülük.
Gereken davranış neticeyi önleyebilir miydi?	Tıbbi/teknik kayıtlar ve uzman incelemesi; yalnız sonuca bakarak kusur varsayılmaz.
Yaralama hangi düzeyde?	m. 86/1–2 veya m. 87 sonuçları; uygun kesin rapor.

Dayanak: [1]

06 / Manevi unsur

m. 88 kastla işlenir. Fail yükümlülüğünü ve yaralama sonucunu önleme imkânını bilerek gerekli davranışı yerine getirmez; olası kast iddiasında sonucu kabullenme tartışılır.

• Unutma, dikkatsizlik, bilgi/iletişim kusuru veya yanlış değerlendirme otomatik kasıt değildir; koşulları varsa taksirle yaralama m. 89’a götürür.

• Öngörülen yaralanmanın gerçekleşmeyeceğine güvenme ile sonucunu kabullenme ayrılır. Yazışma, uyarı, önceki müdahale ve olay sırası bu ayrımda önemlidir.

• Ölümün istenmesi veya kabullenilmesi iddiasında m. 83; ölüm yalnız daha ağır neticeyse m. 87/4 ve m. 23; taksirli ölümde m. 85 bağlantısı ayrı kurulur.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilen veya hukuken imkânsız bir davranışın yapılmaması tek başına kasten yaralama sorumluluğu doğurmaz. Beklenen müdahalenin sınırı, meşru savunma/zorunluluk, kusur ve hata somut olaya göre belirlenir.

• Garantörlüğün kaynağına veya neticeyi önleyebilme olanağına ilişkin hata, TCK 30 hükümleriyle tartışılır; salt görev unvanından bilerek ihmal sonucu çıkarılmaz.

• Yaş ve akıl hastalığına ilişkin genel koşullar devam eder. Suç vasfı m. 87/2 veya 4 ile birleşiyorsa çocuklara ilişkin yeni TCK 31/4'ün kapsamı da ayrıca değerlendirilir.

• m. 88'deki üçte ikisine kadar indirim, kusur yokluğu veya beraat değildir; suç sabit görülse bile indirim yapılıp yapılmayacağı ve oranı gerekçelendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İhmali fiilde teşebbüs ve iştirak, önleme yükümlülüğü ve suçun tamamlanma anı dikkate alınarak değerlendirilir. Kendi garantörlük yükümlülüğü bulunmayan herkes aynı sıfatla fail sayılmaz.

• Birden fazla yükümlü kişinin somut görevi ve kastı ayrı belirlenir; ortak kurumda çalışma otomatik müşterek faillik değildir.

• Kasten yaralama niteliği nedeniyle TCK 43 zincirleme suç hükümleri uygulanmaz. Aynı yükümlülüğün süregelen ihlali ile yeni ve ayrı saldırılar ayrıca ayrılır.

• m. 98 yardım/bildirim, m. 97 terk veya m. 233 aile yükümlülüğünün ihlali ile m. 88'in koşulları farklıdır. Yaralama neticesi oluşmayan her yükümlülük ihlaline m. 88 uygulanamaz.

• Tamamlanmış ağır netice bulunmuyorsa m. 87 cezası gerçekleşmiş gibi alınmaz; gerçekleşen suç ve kast edilen sonuç açıkça gösterilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

İhmalin kaynağı ve sonuçtaki yaralanma ayrı seçim boyutlarıdır. Aşağıdaki örnekler yalnız garantörlük ile kastın ispatlandığı hâlleri anlatır; sıradan taksir örneği değildir.

Hâl	Ayırt edici unsurlar	Süreç sonucu
Kanuni bakım/koruma yükümlülüğü	Kanunun belirli kişiye yüklediği koruma ödevi; somut müdahale olanağı ve bilinçli yerine getirmeme	m. 86/1–2 veya 87 tabanı belirlenir; yalnız yakınlık yeterli değildir.
Sözleşmeyle üstlenilmiş bakım/gözetim	Sözleşmenin somut kapsamı ve görevin fiilen üstlenilmesi; olay anındaki yetki ve olanak	Kast ispatlanmazsa m. 89 ve diğer sorumluluk türleri ayrılır.

Hâl	Ayırt edici unsurlar	Süreç sonucu
Önceki tehlikeli davranış	Tehlikeyi yaratma ve gidermeme arasındaki ilişki; neticeyi önleme olanağı	İcrai davranışla birlikte değerlendirme ve doğru içtima gerekir.
Hafif yaralama sonucu	m. 86/2 ağırlığı; m. 86/3/özel takip kuralı yok	Şikâyet koşulu ve uzlaştırma önem kazanır.
Nitelikli veya ağır neticeli sonuç	m. 86/3 ve/veya 87 şartlarının ayrıca ispatı	Şikâyet, usul, katalog, mahkeme ve infaz yalnız “88” etiketinden çıkarılamaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 88 indirimi zorunlu ve sabit 2/3 değildir: hiç indirim yapılmayabilir veya en çok 2/3 indirilebilir. Önce uygulanacak yaralama cezası belirlenir, ardından bu takdir gerekçelendirilir.

• Sağ sütun varsayımsal üst indirim örneğidir; mahkemenin o oranı uygulayacağı öngörüsü değildir. Kadına özgü alt sınır, m. 86/3 ve özel kanunlar mevcutsa başlangıç tabanı buna göre kurulur.

• Hapis veya adlî para seçenekli hafif hâlde m. 88 yeni bağımsız para cezası yaratmaz; temel hükmün ceza türü korunarak kanuni indirim yapılır.

Varsayılan taban	m. 88 indirimi yapılmazsa	Örnek: tam 2/3 indirim yapılırsa
m. 86/1; başka nitelik yok	1 yıl 6 ay–3 yıl hapis	6 ay–1 yıl hapis
m. 86/2; başka nitelik yok	6 ay–1 yıl 6 ay veya adlî para	2–6 ay karşılığı hapis / gün cezası da indirilir
m. 86/2; kadın mağdur, başka nitelik yok	9 ay–1 yıl 6 ay veya adlî para	3–6 ay karşılığı hapis / gün cezası da indirilir
m. 86/1 + m. 86/3-a–e	2 yıl 3 ay–4 yıl 6 ay	9 ay–1 yıl 6 ay
m. 86/1 + m. 86/3-f	3–6 yıl	1–2 yıl
m. 87/1 + m. 86/1 tabanı	4–6 yıl	1 yıl 4 ay–2 yıl
m. 87/2 + m. 86/1 tabanı	6–9 yıl	2–3 yıl

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

m. 88, bütün yaralamaları aynı şikâyet rejimine sokan bir hüküm değildir. Temelde yalnız m. 86/2 hafif yaralama bulunuyorsa şikâyet; m. 86/1, m. 86/3 veya m. 87 bulunduğunda resen takip ayrımı korunur.

• Şikâyete bağlı örnekte fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay ve dava zamanaşımı sınırı vardır.

• Resen takip edilen nitelikli veya ağır sonuçta vazgeçme tek başına davayı düşürmez. Garantörlüğün sözleşmeye dayanması suçu taraflar arasındaki özel alacak davasına dönüştürmez.

• Tıbbi müdahale ve kamu görevi bağlantısında kanuni izin usulleri ayrı incelenir; suçun kasten işlendiği iddiası ile mesleki taksir iddiası aynı usule körlemesine bağlanmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253/1-b-1, m. 88'i uzlaştırma listesinde açıkça sayar. Temel ihmali yaralamada bu imkân vardır; isnat m. 86/3 veya m. 87 ile birlikte kurulmuşsa kapsam, maddelerin birleşimi ve doğru suç vasfıyla gerekçelendirilmelidir.

Usul / örnek	Açıklama
Temel ihmali yaralama m. 88	CMK 253'te açıkça sayılan uzlaştırma hâlidir; aynı mağdura birlikte işlenen kapsam dışı suç kuralı ve önödeme istisnası saklıdır.
m. 86/3 veya 87 ile birleşmiş isnat	CMK 253'ün m. 86/3'ü dışlayan metni ve m. 87'nin listede bulunmaması ayrıca önem taşır. Sırf 88 indirimi bulunmasıyla ağır netice/nitelikli hâl yok sayılamaz; kesin kapsam sonucu savcılık/mahkemece hukuki nitelendirmeyle belirlenir.
Seri muhakeme	m. 88 CMK 250 listesinde değildir.
Önödeme	m. 88 indiriminin muhtemel olarak cezayı 6 ayın altına indirmesi, kanuni üst sınırı otomatik değiştirip TCK 75 kapsamı yaratmaz.
Basit yargılama	Kanuni ceza üst sınırı 2 yıl veya altındaki uygun tabanda mümkün olabilir; ihtiyarî m. 88 indirimi üst sınırı baştan zorunlu düşürmez. Çocukluk/izin/birlikte suç istisnaları devam eder.

m. 86/3 veya 87 ile birlikte m. 88 uygulanmasına ilişkin birleşik uzlaştırma kapsamı bu sürümde otomatik evet/hayır kararı olarak kodlanmamıştır. Temel hâl ile birleşik nitelikli isnat ayrı tutulmuştur.

Dayanak: [2], [1], [9]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 88 adı tek başına CMK 100/3'te ayrı bir katalog satırı değildir. Uygulanan m. 86/3-b, e, f, kadın/sağlık/eğitim mağduru veya m. 87 bağlantısı varsa o katalog hükmü ayrıca değerlendirilir.

• Kasten vücut dokunulmazlığına karşı suç istisnası nedeniyle yalnız az ceza ihtimalinden tutuklamanın mutlak yasak olduğu sonucu çıkarılmaz.

• Somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük her hâlde aranır. Bir yükümlülük ihlalinin ciddi iddia edilmesi tek başına kasta veya katalog koşuluna delil değildir.

• Çocuğun veya bakıma muhtaç mağdurun güvenliği için ceza muhakemesinden ayrı bakım ve koruma tedbirleri gündeme gelebilir; bu tedbirler failin suçluluğunun kesinleşmesi anlamına gelmez.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

m. 86 tabanlı ihmali yaralamada genel görev Asliye Ceza Mahkemesindedir. Ağır netice, ölüm, öldürme kastı veya çocuk fail bulunduğunda ilgili özel görev kuralları uygulanır.

• Soruşturmada önce garantörlüğün dayanağı ile görev sınırları toplanır; daha sonra yaralanmanın önlenebilirliği ve kast/taksir ayrımı açıklanır.

• Rapor yalnız “ihmal var” demekle yetinmemeli; hangi davranışın kim tarafından ve hangi koşullarda yapılabileceğini belirtmelidir. Hukuki kusur ve kastın takdiri mahkemeye aittir.

• m. 88 indirimi görevli mahkemeyi sırf olası sonuç cezasıyla değiştiren otomatik bir araç değildir. m. 87/4 veya 83 vasfı Ağır Ceza görevini gündeme getirir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Süre hesabı sadece m. 88 numarasına göre yapılamaz; altında kalan yaralama tabanı ve kanuni üst sınır esas alınır. İhtiyarî indirim otomatik kısa zamanaşımı üretmez.

• Dava zamanaşımı, kesinleşmiş cezanın infaz zamanaşımından farklıdır. TCK 67’deki durma ve kesilme sebepleri takvim sonucunu değiştirir; 8 veya 15 yıl ifadesi her dosyada tek başına son günü vermez.

• TCK 66/2 uyarınca suç tarihinde 12–15 yaş grubunda olağan süre yarıya, 15–18 yaş grubunda üçte ikiye iner. TCK 66/6 kapsamındaki çocuk mağdur bakımından özel başlangıç kuralı ayrıca uygulanır.

• Takipsizlik itirazı, tedbire itiraz, basit yargılama itirazı, istinaf ve temyiz farklı kararları hedefler. Aşağıdaki ortak kanun yolu tablosunda karar türü, süre ve başlangıç ayrı gösterilir.

Süre / durum	Uygulama
m. 86/1–2 tabanı ve m. 86/3-a–e örnekleri	Yetişkin olağan dava zamanaşımı 8 yıl; ağırlaştıran başka hüküm yok varsayımı.
m. 86/1 +3-f veya ağır m. 87 neticesi	Gösterilen 5 yılı aşan tabanlarda 15 yıllık kategori; m. 87/3 için taban ayrımı korunur.
Şikâyete bağlı hafif taban	Fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; nihai rapor beklenirken süre kendiliğinden durmaz.
İhmalin ve neticenin zamanı	Tek davranış, devam eden yükümlülük ve yaralama sonucunun zamanı belirlenmeden başlangıç günü varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 88 indirimi sonucu ceza, HAGB/erteleme/seçenek yaptırım eşiklerine inebilir. İndirimin olası olması bu kurumların koşullarının gerçekleştiği anlamına gelmez.

• m. 86/1 tabanında tam 2/3 indirim örneği 6 ay–1 yıl aralığı verir; bu durumda kısa süreli hapis seçenekleri ile HAGB/ertelemenin diğer koşulları somutlaşır.

• m. 86/2’de seçimlik hapis tercih edildiyse TCK 50/2’nin sonradan para cezasına çevirme yasağı korunur. m. 88 indirimi bu yasağı kaldırmaz.

• m. 87/2 tabanında m. 88 indirimi ve çocuk koşulları gibi birden fazla hükmün sırası ayrı gerekçelendirilmelidir. Kamu görevlisinin kötü muamelesi veya özel sağlık/eğitim yasağı varsa sonuç ceza eşiği tek başına yeterli değildir.

• İhmali davranışın bilerek yapılmadığı ispatlanırsa mesele sadece indirim oranı değildir; kast yokluğu ve doğru suç vasfı incelenmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İhmali yaralamada m. 88 indirimi mahkemenin kurduğu cezanın belirlenmesine ilişkindir; infazda aynı ceza bir kez daha 2/3 indirilmez. Kesinleşmiş sonuç ceza, ilgili suçun infaz rejimine göre uygulanır.

• Örnek: m. 88 uygulandıktan sonra 12 ay kesin hapis varsa, olağan 1/2 rejimde ilk oransal basamak 6 aydır. Sonuç ceza tekrar m. 88 oranıyla azaltılmaz; denetimli serbestlik ve mahsup ayrı aşamalardır.

Durum	Sonuç
m. 86 tabanlı; özel rejim yok	Kesinleşmiş süreli hapiste genel 1/2 oran.
m. 87/2-d yüzün sürekli değişikliği bağlantısı	Suç vasfı bu bentteyse 5275 m 107/2-b özel 2/3 oranı; m. 88 indirimi ceza hesabında daha önce uygulanmış olur.
Tekerrür	Hükümdeki TCK 58 ve infaz 108 kararı, geçmiş mahkûmiyet ve tarihlerle kontrol edilir.
Çocuk	Ceza indirimi, çocuk kurumuna ayrılma ve 15 yaş altı kurum gününün hesabı ayrı kurallardır.
Birden çok ilam / mahsup	Yalnız toplam cezayı bölmek yerine her ilamın vasfı ve tutukluluk tarih aralıkları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [7], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

İhmali yaralama dosyasında haklar kişinin sıfatı ve aşamaya göre değişir. Müdafi veya vekil yardımı, rapora karşı açıklama, delil talebi ve kanun yolu birbirini tamamlar.

Aşama	Şüpheli / sanık	Mağdur / suçtan zarar gören
Soruşturma	İsnadı öğrenme, susma, müdafi, lehe delil talebi; yakalama ve tedbire başvuru	Şikâyet gerekiyorsa süresinde başvuru; delil ve rapor talebi; koruma ihtiyacını bildirme
Kovuşturma	Rapora itiraz, tanık sorgusu, ek savunma, son söz	Katılma, tanık ve belge sunma; zararın ve özel koruma ihtiyacının açıklanması
Karar sonrası	Gerekçeli karara uygun itiraz/istinaf/temyiz; kesinleşme ve infaz hesabının kontrolü	Katılma veya suçtan zarar görme sıfatına göre kanun yolu; tazminat ve uzlaşma sonuçlarının takibi

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Bu dosyada yalnız yaralanma fotoğrafı yeterli hazırlık değildir. Önleme yükümlülüğünü kimin üstlendiği, neyi yapabilecek durumda olduğu ve neden yapmadığı somutlaştırılmalıdır.

• Fail ve kurumun her görevlisi için yükümlülük ayrı yazılır. “Herkes sorumludur” biçiminde belirsiz isnat yerine kişisel katkı belirlenir.

• Mağdurun devam eden bakım/koruma ihtiyacı varsa delil çalışmasının yanında hukuka uygun koruma ve sağlık hizmetine erişim işlemleri yürütülür.

Hazırlanacak kayıt	Amaç
Sözleşme, görev tanımı, nöbet/mesai, teslim tutanağı	Garantörlük ve yükümlülük sınırı.
Uyarılar, çağrılar, mesajlar, arıza veya acil durum bildirimleri	Bilme, kast/taksir ve müdahale fırsatı.
Tedavi/bakım ve müdahale zaman çizelgesi	Önlenebilirlik ve nedensellik.
İlk ve kesin raporlar	Yaralanma tabanı ve ağır netice.
Yetki, personel, erişim ve ekipman kayıtları	Beklenen davranışın fiilen yapılabilirliği.

Dayanak: [2], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• m. 88’in indirim hükmü, m. 83’ün garantörlük koşulları ve m. 86–87 tabanları birlikte okunmuştur. Temel uzlaştırma kapsamı resmî CMK ve 10.02.2026 Adalet Bakanlığı tablosuyla karşılaştırılmış; birleşik ağır/nitelikli isnat için otomatik kapsam kararı verilmemiştir.

• Ceza tabloları yetişkin fail, tamamlanmış fiil ve ayrıca belirtilmeyen başka artırım/indirim bulunmaması varsayımıyla okunur. Kişinin cezası, tutuklanması veya tahliye tarihi hakkında otomatik karar oluşturmaz.

• İçerik sürümü hukuki editoryal taslaktır; insan tarafından verilmiş hukuk onayı veya canlı site yayını yapılmış gibi gösterilmemiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

Kanundan doğan koruma yükümlülüğü

Bu seçim yükümlülüğün kaynağını gösterir; yaralanmanın ağırlığı ve diğer nitelikler ayrıca belirlenir.

Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanuni bakım veya koruma ödevi, somut müdahale olanağı ve kast birlikte bulunmalıdır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Kanuni temsil/görev kaydı, olayda kimin neyi üstlendiği, uyarı ve sağlık/bakım kayıtları.

Dayanak: [1]

Sözleşmeyle üstlenilmiş bakım veya gözetim

Bu seçim yükümlülüğün kaynağını gösterir; yaralanmanın ağırlığı ve diğer nitelikler ayrıca belirlenir.

Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sözleşmenin koruduğu kişi ve risk kapsamında bakım/gözetim üstlenilmiş; yapılabilir davranış kastla yapılmamıştır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

Sözleşme, teslim, görev dağılımı, nöbet kayıtları ve bilinen riskler. Sözleşmenin varlığı tek başına kastı kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

Önceki davranışla yaratılan tehlike

Bu seçim yükümlülüğün kaynağını gösterir; yaralanmanın ağırlığı ve diğer nitelikler ayrıca belirlenir.

Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Önceki davranışla tehlike yaratan kişi, neticeyi önleme yükümlülüğüne rağmen bilerek gerekli müdahaleyi yapmamıştır.

Dayanak: [1]

Maddi unsurlar

İlk davranış, neticeyi önleme fırsatı, müdahale olanakları ve sonucun nedensellik zinciri.

Dayanak: [1]

Temel yaralama sonucu

m. 86/3 ve 87 bağlantısı veya özel kanun artırımının bulunmadığı örnek.

Ceza: 1 yıl 6 ay–3 yıl taban; en çok 2/3 indirim

Şikâyet: Aranmaz

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/1 tabanı 1 yıl 6 ay–3 yıldır. m. 88 indirimi yapılmazsa bu aralık; tam 2/3 indirim varsayımında 6 ay–1 yıl hapis örneği oluşur.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu temel m. 88 örneği CMK 253’te açıkça sayılan uzlaştırma kapsamındadır. Aynı mağdura birlikte işlenen suçlara ilişkin kapsam istisnaları saklıdır.

Dayanak: [2], [9]

Hafif yaralama sonucu

m. 86/3 ve 87 bağlantısı veya özel kanun artırımının bulunmadığı örnek.

Ceza: 6 ay–1 yıl 6 ay taban; en çok 2/3 indirim

Şikâyet: 6 ay içinde şikâyet

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

İnfaz: Olağan 1/2

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 86/2 taban cezasından ihtiyarî m. 88 indirimi yapılır; tam 2/3 indirimde 2–6 ay hapis örneği doğar. Seçimlik para cezası niteliği korunur.

Dayanak: [1]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu temel m. 88 örneği CMK 253'te açıkça sayılan uzlaştırma kapsamındadır. Aynı mağdura birlikte işlenen suçlara ilişkin kapsam istisnaları saklıdır.

Dayanak: [2], [9]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• Soruşturma: isnadı ve hangi fıkra/bendin uygulandığını öğrenme, müdafi yardımından yararlanma, susma ve lehe delillerin toplanmasını isteme hakkınız vardır. Kimlik sorularına ilişkin yükümlülük ile isnada karşı susma hakkı birbirinden ayrıdır.

• Tıbbi rapor ve kusur raporunun yalnız sonucuna değil dayandığı bulgulara karşı da açıklama sunabilir; eksik, çelişkili veya yetki dışı değerlendirme için ek rapor ve uzman görüşü isteyebilirsiniz.

• Kovuşturma: delillerin duruşmada tartışılmasını, tanıkların sorgulanmasını ve suç vasfı değişirse ek savunma için uygun süre verilmesini talep edebilirsiniz. Son söz sanığa aittir.

• Tutuklama ve adli kontrol kararları, gerekçe ve ölçülülük yönünden itiraza konu olabilir. Tedbirin varlığı suçluluğun kesinleştiği anlamına gelmez.

• Karar sonrası: gerekçeli hükmü ve tebliğ belgesini birlikte saklayın; başvuru yolu karar türüne göre belirlenir. Müdafi talebi, tek başına işleyen başvuru süresini durdurmaz.

Mağdur / şikâyetçi

• Soruşturma: olayın bütününü ve hangi delillerin nerede olduğunu bildirerek delil toplanmasını isteyebilirsiniz; sağlık kayıtları, kamera ve tanıklar zaman kaybedilmeden belirlenmelidir.

• Şikâyete bağlı hâlde şikâyet iradeniz ve öğrenme tarihiniz önemlidir. Şikâyetten vazgeçme, uzlaşma ve tazminat ibrası farklı sonuçlar doğurur; birini diğerinin yerine kullanmayın.

• Kanuni koşulları varsa barodan avukat görevlendirilmesini isteyebilir; çocuk veya kendisini savunamayacak durumda olmanız hâlinde zorunlu temsil hükümlerinden yararlanabilirsiniz.

• Dava açıldığında katılma talebi, delil sunma ve kanun yoluna başvuru haklarınızı kullanabilirsiniz. Takipsizlik kararına karşı tebliğden başlayan itiraz süresini ayrı takip edin.

• Ceza davası bedensel zarar tazminatını kendiliğinden tahsil etmez. Tedavi gideri, çalışma gücü ve gelir kaybı gibi taleplerin belgelerini koruyun; uzlaşma metninin bilinen zararlar üzerindeki etkisini okuyun.

Yakın / aile üyesi

• Ergin mağdurun yakını olmak, onun yerine her işlemde şikâyet, vazgeçme veya dosya erişim hakkı vermez. Vekâlet, kanuni temsil, vesayet ve menfaat çatışması koşulları ayrıdır.

• Çocuk mağdurun menfaati ile velinin menfaati çatışıyorsa bağımsız temsil gerekebilir. Çocuğu tekrar tekrar sorgulamak yerine ilk anlatımın usulüne uygun alınmasını ve delillerin korunmasını sağlayın.

• Ölümle sonuçlanan olayda suçtan zarar görme ve katılma sıfatı ayrıca değerlendirilir; mirasçılık belgesi, yakınlık bilgisi ve defin/tedavi giderleri dosya hazırlığına yardımcı olur.

• Şüpheli yakınına ait telefon, mesaj veya belgeye hukuka aykırı erişim sağlamayın; eldeki belgeleri değiştirmeden ve gereksiz kişisel veri paylaşmadan vekile iletin.

Tanık

• Gördüğünüz veya işittiğiniz olay ile başkasından duyduklarınızı ayırın; hatırlamadığınız ayrıntıyı tamamlamaya çalışmayın. Kayıt varsa orijinalini koruyun.

• CMK 45 kapsamındaki yakınlık ve CMK 48 kapsamındaki kendinizi veya kanunda belirtilen yakınlarınızı suçlamama hakkı, tanıklıktan ya da belirli soruya cevap vermekten çekinme sonucunu doğurabilir.

• Çağrıyı görmezden gelmeyin; mazereti ve koruma ihtiyacını ilgili makama bildirin. Tanıkların birbirinin anlatımını yönlendirmesi yerine kişisel gözlemlerini aktarması gerekir.

Olay tarihinin etkisi

m. 88’in indirim oranı tek başına eski fiilin cezasını vermez. Taban alınan m. 86–87 ceza değişiklikleri 04.06.2025’te; ilgili çocuk kuralları 18.08.2026’da yürürlüğe girmiştir. Yükümlülük kaynağı, ihmal dönemi, neticenin zamanı ve TCK 7 lehe kanun karşılaştırması birlikte belirlenir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 6–7, 20–44, 49–63, 66–75, 83, 86–89, 94–98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 63–67, 100–109, 147–153, 160–174, 217, 223–226, 231, 234–239, 250–255, 267–273, 286–291 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 15, 89, 99–101, 105/A–108; geçici m. 6, 10, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

[4] 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun · m. 11–14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

[5] 7550 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 9–10, 13–14, 17, 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

86–87. maddelerdeki ceza değişiklikleri; Resmî Gazete 04.06.2025, 32920 mükerrer. İlgili ceza hükümleri yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

[6] 7550 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete tarihi ve sayısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/25590fe2-97fe-41e3-a7b1-01971bfff9d0

[7] 7593 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 2, 4, 6–7 ve yürürlük hükmü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

Çocukların ceza sorumluluğu, sosyal inceleme, çocuk eğitimevi ve infazda yaş hesabı. TCK 31/4 ile 5275 m. 107/5 farklı kapsamlara sahiptir.

[8] 7593 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete 18.08.2026, 33344 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/ff2faec8-ca73-412c-8a14-019f5f8b0dc0

[9] Adalet Bakanlığı — Uzlaştırma Kapsamına Giren Suç Listesi · 10.02.2026 tarihli liste; m. 86, 88, 89 satırları · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/20260210151040821Uzla%C5%9Ft%C4%B1rma...

Yardımcı kapsam kontrolü; güncel CMK 253 ve olayın hukuki vasfı önceliklidir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Taksirle Yaralama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Trafik, iş, bakım ve diğer kazalarda taksirle yaralama: kusur, bilinçli taksir, bütün ağır sonuçlar, çoklu mağdur, şikâyet, uzlaştırma, ceza ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel ceza	4 ay–2 yıl veya adlî para
Çoklu yaralı	9 ay–5 yıl; bilinçli taksir artırımı ayrı
Şikâyet	Basit taksirde; bilinçli taksirde hâle göre
Uzlaştırma	Kapsamda
Katalog	Katalogda değil
İnfaz	Olağan 1/2

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 89, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılıkla başkasının yaralanmasına neden olmayı düzenler. Basit/bilinçli taksir m. 22'ye; sonuç türleri ve şikâyet rejimi m. 89'un fıkralarına göre ayrılır.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Failin öngörülebilir yaralama sonucunu gerekli dikkat ve özeni göstermeyerek meydana getirmesidir. Yalnız kazanın veya zararın varlığı ceza sorumluluğu için yeterli değildir.

• Trafik, iş kazası, tıbbi müdahale, düşen eşya, bakım/gözetim veya başka bir faaliyet söz konusu olabilir. Her olayda somut yükümlülük, ihlal, netice ve kusur bağlantısı kurulmalıdır.

• Fail yalnız kendisini yaralamışsa "başkasını yaralama" unsuru yoktur. Bir başkasının yaralanması veya ölüm hâli suç vasfını değiştirir.

• m. 89/1 yalnız basit tıbbi müdahaleyle giderilebilen yaralanma demek değildir; m. 89/2–3'te sayılan ağır netice oluşmayan taksirli yaralamayı da kapsar.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin beden bütünlüğü, sağlığı ve algılama yeteneği korunur. Kanun, her mesleki hata veya sözleşme ihlalini cezalandırmaz; davranışın öngörülebilir bedensel zarara kusurlu biçimde neden olması gerekir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, olayın gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğünü taşıyan kişidir. Sürücü, çalışan, işveren, hekim veya bakım görevlisi sıfatı tek başına sorumluluk belirlemez; kişinin somut görevi, bilgisi, olanağı ve kusuru değerlendirilir.

• Birden fazla kişinin kusuru varsa TCK 22/5 uyarınca herkes kendi kusurundan sorumlu olur; başkasının kusur oranı otomatik eşit pay ceza doğurmaz.

• Mağdurun kusurlu davranışı, failin nedensel ve kusurlu katkısını her durumda ortadan kaldırmaz. Nedensellik, öngörülebilirlik ve kusur ayrı sorulardır.

• Bir olayda birden fazla mağdurun bulunması m. 89/4 açısından önemlidir. Şikâyet ve uzlaştırmada her mağdurun sıfatı ve iradesi ayrı belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Dikkat/özen yükümlülüğü, bu yükümlülüğe aykırı davranış, başkasındaki yaralanma ve neden bağı bulunmalıdır. Sonuç, fail bakımından öngörülebilir olmalı; kaçınılamaz veya kişiye yüklenemeyen sonuç için sırf zarar üzerinden ceza kurulamaz.

• Bilirkişi kusur değerlendirmesi önemli bir delildir; mahkemeyi hukuki nitelendirmede tek başına bağlamaz. Raporun kullandığı veri, yöntem ve varsayımlara karşı somut itiraz sunulabilir.

• m. 86/2'deki "basit tıbbi müdahale" ölçütünü m. 89/1'in zorunlu şartı gibi kullanmayın.

İnceleme	Örnek deliller
Yükümlülüğün içeriği	Trafik/iş güvenliği/mesleki kurallar, talimatlar, görev ve yetki dağılımı.
Fiilî olay	Kamera, ölçüm, olay yeri, araç/ekipman, bakım ve iş kayıtları.
Yaralanma	İlk ve kesin adli rapor; m. 89/2–3 neticelerinin ayrı belirtilmesi.
Nedensellik	Hangi ihlalin hangi yaralanmaya katkı sağladığı; sonraki bağımsız etkenler.
Kişisel kusur	Öngörebilme ve önleyebilme, uyarı ve risk bilgisi; genel unvan yerine somut katkı.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Basit taksirde öngörülebilir sonuç öngörülmemiştir; bilinçli taksirde fail sonucu öngörmüş fakat gerçekleşmeyeceğine güvenerek istememiştir. Sonucu kabullenme varsa olası kast ve kasten yaralama/öldürme tartışılır.

• Bilinçli taksirde ceza 1/3'ten 1/2'ye kadar artırılır. Bu artırım otomatik üst orandan yapılmaz; somut kusur gerekçelendirilir.

• Alkol, hız, önceki uyarılar veya tehlikeli çalışma biçimi önemli olabilir; tek bir veri, diğer delillerden bağımsız biçimde her dosyada aynı manevi unsur sonucunu doğurmaz.

• Mağdurun kusuru failin bildiği riski yok saydırmaz. Her kişinin bilgi ve davranışı olay anına göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [10]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Taksirde önlenebilirlik, öngörülebilirlik ve kişisel kusur temel koşullardır. TCK 22/6, neticenin yalnız failin kişisel/ailevi durumu bakımından ceza verilmesini gereksiz kılacak derecede mağduriyet doğurduğu özel durum için ayrıca hüküm getirir.

• TCK 22/6'daki "münhasıran" koşulu önemlidir: yalnız yakının yaralanmış olması otomatik cezasızlık değildir. Başka mağdurların bulunması ve olayın bütün etkisi incelenir. Bilinçli taksirde cezasızlık yerine kanuni indirim gündeme gelebilir.

• Taksirli fiilde haksız tahrik indirimi, her trafik tartışmasına uygulanacak genel bir indirim değildir; kasten yaralama sonucu ölüm gibi farklı vasıflarla karıştırılmaz.

• Yaş küçüklüğü ve akıl hastalığı ile mesleki bilgi/özen yükümlülüğü ayrı değerlendirilir. m. 89, TCK 31/4'te sayılan özel suçlardan değildir.

• Tıbbi rıza veya iş güvenliği formu, gereken mesleki özeni ortadan kaldırmaz; uygun risk ile özen yükümlülüğünün ihlali ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli suçta yaralama sonucu gerçekleşmeden teşebbüs cezası verilmez. Birden fazla kişinin katkısında kastlı iştirak hükümlerini otomatik uygulamak yerine TCK 22/5 uyarınca herkesin kendi kusuru belirlenir.

• Tek fiil birden fazla kişinin yaralanmasına neden olursa m. 89/4'ün özel düzenlemesi gündeme gelir; her mağdur için m. 89/1 cezasını mekanik toplama doğru değildir.

• Tek fiille bir kişinin ölmesi ve başka kişilerin yaralanması veya birden fazla ölüm hâlinde m. 85/2 ile bağlantı incelenir; olay yalnız m. 89 olarak bırakılmaz.

• Farklı zamanlardaki bağımsız kazalar veya ayrı davranışlar tek çoklu mağdur olayı gibi birleştirilmez.

• Trafik güvenliğini tehlikeye sokma veya iş güvenliğiyle ilgili diğer suçlar bakımından ayrı fiil, fikri içtima ve özel hükümler değerlendirilir. Her kural ihlaline ayrı ceza otomatik eklenmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Ağır neticenin türü ile kusurun basit veya bilinçli olması ayrı boyutlardır. Birden fazla yaralının bulunduğu olaylar ayrıca m. 89/4 kapsamında değerlendirilir.

• m. 89/2–3'te birden fazla netice aynı fiille doğarsa bütün bentler ayrı ayrı ceza toplamaya dönüşmez; uygun ağır sonuç ve temel cezanın gerekçesi belirlenir.

• Bilinçli taksir m. 89/1'de şikâyet şartını kaldırmaz; m. 89/2–4 bağlamında resen takip ayrımı vardır.

Bent / hâl	Aranan sonuç	İspat / sınır
m. 89/2-a · Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama	İşlevin kalıcı zayıflaması; tamamen yitirmeden ayrılır.	Olay öncesi işlev, kalıcılık ve yaralanma bağlantısı raporlanır.

Bent / hâl	Aranan sonuç	İspat / sınır
m. 89/2-b · Kemik kırılması	Vücutta kemik kırığı meydana gelmesi.	Görüntüleme ve kırığın olayla ilişkisi; m. 87/3'ten farklı olarak bu fıkrada artırım sabit 1/2'dir ve çıkık sözcüğü ayrıca sayılmamıştır.
m. 89/2-c · Konuşmada sürekli zorluk	Konuşmanın devam etmesine rağmen sürekli güçlük.	Geçicilik, kalıcılık ve konuşma yeteneğinin kaybıyla ayrım.
m. 89/2-d · Yüzde sabit iz	Yüzdeki yaralanmanın sabit iz bırakması.	İyileşme sonrası iz ve olayla ilişki; sürekli yüz değişikliğinden ayrım.
m. 89/2-e · Yaşamı tehlikeye sokan durum	Yaralanma nedeniyle somut yaşam tehlikesi.	Olayda gerçekleşen tıbbi tehlike; yalnız aracın veya hareketin riskli olması değil.
m. 89/2-f · Çocuğun erken doğması	Gebe kadının çocuğunun vaktinden önce doğması.	Gebelik/doğum zamanı ve fiilin erken doğuma nedensel etkisi.
m. 89/3-a · İyileşmesi olmayan hastalık / bitkisel hayat	İyileşmesi olanağı bulunmayan hastalık veya bitkisel hayat.	Kalıcı durum, tıbbi seyir ve önceki hastalıklardan ayrım.
m. 89/3-b · Duyu/organ işlevinin yitirilmesi	İşlevin yitirilmesi; yalnız zayıflama değil.	Hangi işlevin ne şekilde kaybolduğu ve nedensellik.
m. 89/3-c · Konuşma / çocuk yapma yeteneği kaybı	Konuşma veya çocuk yapma yeteneğinin kaybolması.	Önceki yetenek, kalıcı kayıp ve olayla bağlantı.
m. 89/3-d · Yüzün sürekli değişikliği	Yüzün görünümünde sürekli değişiklik.	Sabit izden ayrımı ve kalıcılık. m. 87/2-d'ye özgü infaz oranı bu taksirli suça taşınmaz.
m. 89/3-e · Çocuğun düşmesi	Gebe kadının çocuğunun düşmesi.	Gebelik, düşük ve fiil arasındaki neden bağı; taksir ve başka olası suçlarla vasıf ayrımı.
m. 89/4	Tek fiille birden fazla kişinin yaralanması	Kaç kişinin yaralandığı, her kişinin raporu, şikâyet iradesi ve failin kusurunun bağlantısı.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

25.12.2025'ten itibaren güncel temel ceza 4 ay–2 yıl; birden fazla yaralıda 9 ay–5 yıldır. Bilinçli taksirde 1/3–1/2 artırım ayrıca uygulanır. Aşağıdaki bilinçli taksir sütunu bu oranların alt/üst uçlarının matematiksel aralığını gösterir.

• m. 89/2'de 1/2, m. 89/3'te bir kat artırım; m. 22/3 bilinçli taksir artırımından farklıdır. m. 89/4'ün özel aralığını her mağdur için tekrar çarpmayın.

• Bilinçli taksirde doğrudan seçimlik para cezasının varlığı ile TCK 50/4'teki uzun süreli hapsi para cezasına çevirme imkânı farklıdır. "Bilinçli taksirde hiçbir şekilde para cezası olmaz" genellemesi doğru değildir.

• Ceza tarihiyle olay tarihi farklıdır; eski fiilde önceki ceza aralıklarıyla lehe kanun karşılaştırması yapılır.

Hâl	Basit taksir	Bilinçli taksir; başka indirim yok	Ceza türü
m. 89/1	4 ay–2 yıl	5 ay 10 gün–3 yıl	Hapis veya adlî para cezası
m. 89/2 ağır sonuç	6 ay–3 yıl	8 ay–4 yıl 6 ay	Hapis veya adlî para cezası
m. 89/3 ağır sonuç	8 ay–4 yıl	10 ay 20 gün–6 yıl	Hapis veya adlî para cezası
m. 89/4 birden fazla yaralı	9 ay–5 yıl	1 yıl–7 yıl 6 ay	Hapis; TCK 50 koşulları ayrıca

Dayanak: [1], [5], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Basit taksirle yaralama kural olarak şikâyete bağlıdır. Bilinçli taksirde yalnız m. 89/1 kapsamındaki yaralama için şikâyet şartı sürer; m. 89/2–4 kapsamındaki resen takip ayrımı m. 89/5'ten kaynaklanır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa bir kişinin şikâyet/vazgeçme iradesi diğerinin hakkı yerine geçmez. Şikâyete bağlı basit taksirde suç vasfı kalan mağdurların durumuna göre değişebilir.

• Tıbbi veya görev bağlantılı olaylarda soruşturma izni ile mağdur şikâyeti ayrı koşullardır. İzin sürecinin varlığı nedeniyle altı aylık şikâyet süresi yok sayılmaz.

• Sigorta başvurusu veya tazminat davası ceza şikâyetinin yerini kendiliğinden almaz.

Kusur / sonuç	Şikâyet
Basit taksir; m. 89/1–4	Şikâyete bağlı; fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay, dava zamanaşımı içinde.
Bilinçli taksir; m. 89/1	Şikâyete bağlı olmaya devam eder.
Bilinçli taksir; m. 89/2 veya 3	Şikâyet aranmaz; vazgeçme tek başına düşme sebebi değildir.
Bilinçli taksir; m. 89/4 çoklu mağdur	Birinci fıkra dışındaki çoklu yaralama vasfı esas alınır; her mağdurun raporu ve fiilin doğru niteliği birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 89, şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın CMK 253 kapsamında uzlaştırma listesinde yer alır. Bilinçli taksirde resen takip edilmesi tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz.

• Uzlaşma edimi ve tazminat etkisi özellikle bedensel zarar, kalıcı sekel ve sigorta ödemelerinde açık olmalıdır. Bilinmeyen/sonradan doğan zarar bakımından güncel CMK 253/19 istisnası ayrıca önem taşır.

• Basit yargılamada duruşmasız karar mümkündür; savunma ve belge sunma tebligatındaki süre takip edilmelidir. İtirazın sonuçları olağan istinaftan farklıdır.

Usul	Sonuç
Uzlaştırma	m. 89/1–4 ve bilinçli taksir hâlleri; CMK 253 genel koşulları ve aynı mağdura birlikte suç istisnası saklı.
Birden fazla mağdur	Aynı suçtan birden fazla mağdur/zarar gören varsa CMK 253/7 çerçevesinde hepsinin kabulü gerekir; tek kişinin anlaşması bütün dosyayı kendiliğinden bitirmez.
Önödeme	Uzlaştırma kapsamındaki suçlarda TCK 75 önödeme uygulanmaz.
Seri muhakeme	m. 89 CMK 250 listesinde yer almaz.
Basit yargılama	Tek başına basit taksirli m. 89/1, güncel 2 yıllık üst sınır bakımından uygun olabilir; ağır netice/çoklu mağdur veya 2 yılı aşan uygulanabilir artırımda aynı sonuç verilmez. CMK 251 kişi, izin ve birlikte suç istisnaları saklı.

Dayanak: [2], [1], [9], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Taksirle yaralama CMK 100/3’te kasten yaralamaya ilişkin katalog kapsamında değildir. Katalog dışı olması her hâlde tutuklamanın imkânsız olduğu anlamına gelmez; ceza üst sınırına ilişkin yasak ayrıca incelenir.

• Kazanın ağır görünmesi veya kamuoyu tepkisi tek başına tutuklama gerekçesi değildir. Kusur, nedensellik ve delillerin güvenilirliği ayrı incelenir.

• Trafik/meslek faaliyetinin geçici kısıtlanması ile mahkûmiyet sonrası TCK 53/6 meslek/ehliyet yasağı farklı işlemlerdir.

Durum	Tedbir değerlendirmesi
Basit taksir, m. 89/1; üst sınır 2 yıl	CMK 100/4 uyarınca tutuklama yasağı gündeme gelir; kasten vücut dokunulmazlığı istisnası taksirli suç değildir.
Ağır netice / çoklu mağdur; üst sınır 2 yılı aşıyor	Kuvvetli şüphe, kaçma/delil karartma gibi neden ve ölçülülük varsa genel tutuklama koşulları tartışılabilir.
Bilinçli taksir iddiası	Uygulanabilir üst sınır ve artırımın tedbir hesabına etkisi somutlaştırılır; basit m. 89/1 tabanı esas alınarak otomatik yasak veya otomatik tutuklama sonucu kurulmaz.
Adli kontrol	Tutuklama yerine ve kanuni koşullarla sürücü belgesine ilişkin yükümlülükler dahil uygun tedbirler değerlendirilebilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Taksirle yaralamada genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara ilişkin özel görev, bağlantı ve olayda ölüm bulunması nedeniyle m. 85’e dönüşen vasıf ayrı değerlendirilir.

• Soruşturma: olay yeri, görüntü, kaza/iş/meslek kayıtları, kusur raporu ve yaralanma raporları; şikâyet ve varsa izin şartı.

• Yeterli şüphe varsa uygun dosya uzlaştırmaya gönderilir; sonuçsuz kalırsa iddianame ve yargılama aşaması devam eder.

• Kovuşturmada bilirkişi görüşüyle bağlı kalınmaksızın deliller tartışılır. Raporda görev ve veri eksikliği varsa somut sorularla ek inceleme istenebilir.

• Birden çok yaralının raporlarının, şikâyetlerinin ve uzlaşma iradelerinin tamamı aynı tabloda görülmelidir; tek rapor bütün mağdurlar adına hüküm kurdurmaz.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

m. 89’da yetişkin için olağan dava zamanaşımı 8 yıldır; suçun kendi fıkralarındaki güncel üst sınırlar 5 yılı aşmaz. Bilinçli taksirdeki genel kusur artırımını suçun özel nitelikli hâliyle karıştırıp otomatik 15 yıla çıkaran bir hesap kullanılmamalıdır.

• Dava zamanaşımı, kesinleşmiş cezanın infaz zamanaşımından farklıdır. TCK 67’deki durma ve kesilme sebepleri takvim sonucunu değiştirir; 8 veya 15 yıl ifadesi her dosyada tek başına son günü vermez.

• TCK 66/2 uyarınca suç tarihinde 12–15 yaş grubunda olağan süre yarıya, 15–18 yaş grubunda üçte ikiye iner. TCK 66/6 kapsamındaki çocuk mağdur bakımından özel başlangıç kuralı ayrıca uygulanır.

• Takipsizlik itirazı, tedbire itiraz, basit yargılama itirazı, istinaf ve temyiz farklı kararları hedefler. Aşağıdaki ortak kanun yolu tablosunda karar türü, süre ve başlangıç ayrı gösterilir.

Süre / durum	Uygulama
m. 89/1–4 olağan dava zamanaşımı	8 yıl; TCK 66/1-e,3–4. Şahsi/genel kusur hükümleri ile suça özgü ağır netice ayrılır.
Kesilme	TCK 67 kapsamında kesilme varsa süre yeniden işler; kesilme nedeniyle uzama olağan sürenin en çok yarısıdır. Durma süreleri ayrıca.
Şikâyete bağlı hâller	Fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı içinde.
Çocuk fail	12–15 yaş grubunda olağan 4 yıl;15–18 yaş grubunda 5 yıl 4 ay. Ceza sorumluluğu koşulları ayrı.
Ceza zamanaşımı	Kesinleşen sonuç 5 yıla kadar hapis/adlî para ise genel 10 yıl;5 yıldan fazla hapis ise 20 yıl. Bu hüküm sonuç cezaya bakar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB ve erteleme sonuç ceza ve kişinin koşullarına göre gündeme gelebilir. Taksirli suçlara özgü TCK 50/4 imkânı ile bilinçli taksir istisnası ve doğrudan seçimlik para cezası ayrı gösterilmelidir.

• Bilirkişinin kusur yüzdesini sonuç cezaya aynı yüzdeyle çarpmak kanuni ceza yöntemi değildir. TCK 22/4–5 ve 61’deki kişisel kusur gerekçelendirilir.

• Takdiri indirim otomatik değildir; bilinen zararın giderilmesi, HAGB/erteleme ve uzlaşmada farklı koşul ve sonuçlara sahiptir.

Kurum / durum	Bu suç bakımından açıklama
m. 89/1–3'te doğrudan adlî para seçimi	Kanunda hapis veya adlî para seçeneklidir; bilinçli taksir artırımının varlığı bu seçimlik ceza türünü kendiliğinden silmez.
Hapis seçildikten sonra para cezasına çevirme	Seçimlik ceza bulunan hâllerde TCK 50/2 sınırlaması vardır; mahkemenin önce hapsi seçmesi sonradan aynı yolu açmaz.
Basit taksirli m. 89/4 ve uzun süreli hapis	TCK 50/4 uyarınca şartları varsa uzun süreli hapis de adlî para cezasına çevrilebilir.
Bilinçli taksirli m. 89/4	TCK 50/4'ün uzun süreli hapsi para cezasına çevirme imkânı uygulanmaz. Sonuç 1 yıl veya daha az ise genel kısa süreli hapis hükümleri ve diğer koşullar ayrı.
HAGB	Sonuç 2 yıl veya altı hapis ya da adlî para ile CMK 231 koşulları aranır. Bilinçli taksir tek başına genel HAGB yasağı değildir.
Erteleme	Sonuç 2 yıl veya altı; suç tarihinde 18 yaş altı/65 yaşını bitirmiş kişilerde 3 yıl eşiği ve TCK 51'in diğer koşulları.
Ehliyet / meslek yasağı	TCK 53/6 kapsamında 3 ay–3 yıl arasında meslek/sanat yasağı veya sürücü belgesinin geri alınması kararı verilebilir; otomatik her taksir suçuna uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 89'dan verilen süreli hapis cezasında başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bilinçli taksir cezanın belirlenmesinde artırım doğurur; tek başına ayrı bir 2/3 infaz oranı getirmez.

• Kısa süreli cezaya ilişkin seçenek yaptırım veya HAGB/erteleme kararı varsa önce kararın niteliği belirlenir; her mahkûmiyet aynı biçimde cezaevine girişle başlamaz.

• Güncel 105/A ve geçici hükümler, olay ve kesinleşme tarihine göre ayrı kontrol edilir. "Cezanın yarısı eksi 1 yıl" gibi tek formül kişisel tahliye tarihini güvenilir biçimde vermez.

Durum	İnfaz sonucu
24 ay kesinleşmiş hapis; olağan rejim	İlk oransal basamak 12 ay; mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve kurum koşulları uygulanmadan fiilî yatış günü değildir.
m. 89/3-d yüzün sürekli değişikliği	Kasten yaralama m. 87/2-d'ye özgü 2/3 istisnası, taksirli m. 89/3-d'ye aktarılmaz.
Tekerrür	Kasıtlı suç ile taksirli suç arasında TCK 58/4 uyarınca tekerrür hükümleri uygulanmaz; taksirli suçların kendi aralarındaki koşullar ve hükümdeki karar ayrı kontrol edilir.

Durum	İnfaz sonucu
Adlî para cezası	Doğrudan seçilmiş veya kanunen çevrilmiş para cezasının ödeme/ödenmeme rejimi vardır; hapis oranı tutara uygulanmaz.
Çocuk	Güncel 5275 m 15'te taksirli suçlardan toplam 5 yıl veya daha az hapis için doğrudan çocuk eğitimevi kuralı ve 107/5 yaş hesabı ayrı şartlarıyla uygulanır.
Birden fazla ilam / mahsup	Her ilamın suç ve tarih bilgisi, kesinleşme, varsa tekerrür ve özgürlük kısıtlamalarının örtüşmesi korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [7], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Taksirle yaralama dosyasında haklar kişinin sıfatı ve aşamaya göre değişir. Müdafi veya vekil yardımı, rapora karşı açıklama, delil talebi ve kanun yolu birbirini tamamlar.

Aşama	Şüpheli / sanık	Mağdur / suçtan zarar gören
Soruşturma	İsnadı öğrenme, susma, müdafi, lehe delil talebi; yakalama ve tedbire başvuru	Şikâyet gerekiyorsa süresinde başvuru; delil ve rapor talebi; koruma ihtiyacını bildirme
Kovuşturma	Rapora itiraz, tanık sorgusu, ek savunma, son söz	Katılma, tanık ve belge sunma; zararın ve özel koruma ihtiyacının açıklanması
Karar sonrası	Gerekçeli karara uygun itiraz/istinaf/temyiz; kesinleşme ve infaz hesabının kontrolü	Katılma veya suçtan zarar görme sıfatına göre kanun yolu; tazminat ve uzlaşma sonuçlarının takibi

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Bu dosyada asıl hazırlık; yükümlülük, ihlal, yaralanma ve her kişinin kusurunu aynı zaman çizelgesinde göstermektir. Kusur raporunu değiştirmek için hangi veri veya yöntem sorununun bulunduğu somutlaştırılmalıdır.

• İşyerinde veya araçta sonradan yapılan değişiklikleri olayın ilk hâliymiş gibi sunmayın; bakım/onarım kayıtlarını tarihleriyle koruyun.

• Kalıcı zarar henüz belirlenmediyse uzlaşma veya ibra metninin bu belirsizliğe etkisi açıklığa kavuşturulmalıdır.

Belge / veri	Amaç
Trafik/iş/meslek olay kayıtları	Uygulanabilir özen yükümlülüğü, hız/mesafe, iş akışı, görev ve ekipman.
Kamera, fotoğraf, ölçüm ve tanık	Olayın oluşu; orijinal kayıt ve zaman eşleşmesi.

Belge / veri	Amaç
Her mağdurun raporu	m. 89/1–3 ayrımı ve çoklu mağdur kapsamı.
Bilirkişi raporu ve dayanakları	Kusur, neden bağı, önlenebilirlik; eksik veya çelişkili noktalar.
Şikâyet/uzlaşma ve sigorta belgeleri	Her mağdurun iradesi, zarar kalemleri ve anlaşmanın kapsamı.
Tebligat ve kararlara ait belgeler	İzin, itiraz, istinaf ve diğer işleyen süreler.

Dayanak: [2], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• 7571 ile 25.12.2025’te m. 89/1 ve 4’te değişen cezalar kullanılmış; şikâyet, uzlaştırma, bilinçli taksir ve para cezası ayrımları güncel resmî metinlerle karşılaştırılmıştır.

• Ceza tabloları yetişkin fail, tamamlanmış fiil ve ayrıca belirtilmeyen başka artırım/indirim bulunmaması varsayımıyla okunur. Kişinin cezası, tutuklanması veya tahliye tarihi hakkında otomatik karar oluşturmaz.

• İçerik sürümü hukuki editoryal taslaktır; insan tarafından verilmiş hukuk onayı veya canlı site yayını yapılmış gibi gösterilmemiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 89/1 · Basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 4 ay–2 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Başkasında yaralama; m. 89/2–3 ağır sonuçları ve çoklu mağdur yok.

• Bu fıkra yalnız basit tıbbi müdahalelik yaralanmadan ibaret değildir; kusur ve nedensellik raporlarıyla birlikte okunur.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

4 ay–2 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. m. 89/1 basit taksirde 2 yıllık üst sınır nedeniyle CMK 100/4 tutuklama yasağı vardır.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/4 · Çoklu mağdur, basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 9 ay–5 yıl hapis

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Tek fiilin birden fazla kişinin yaralanmasına neden olması.

• Her mağdurun raporu, şikâyet ve uzlaşma iradesi gerekir. Aynı fiilde ölüm varsa m. 85/2 vasfı ayrıca gündeme gelir.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

9 ay–5 yıl hapis. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/1 · Bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 5 ay 10 gün–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Başkasında yaralama; m. 89/2–3 ağır sonuçları ve çoklu mağdur yok.

• Bu fıkra yalnız basit tıbbi müdahalelik yaralanmadan ibaret değildir; kusur ve nedensellik raporlarıyla birlikte okunur.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

5 ay 10 gün–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/4 · Çoklu mağdur, bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 1 yıl–7 yıl 6 ay hapis

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Tek fiilin birden fazla kişinin yaralanmasına neden olması.

• Her mağdurun raporu, şikâyet ve uzlaşma iradesi gerekir. Aynı fiilde ölüm varsa m. 85/2 vasfı ayrıca gündeme gelir.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1 yıl–7 yıl 6 ay hapis. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-a · Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

İşlevin kalıcı zayıflaması; tamamen yitirmeden ayrılır.

• Olay öncesi işlev, kalıcılık ve yaralanma bağlantısı raporlanır.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-a · Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

İşlevin kalıcı zayıflaması; tamamen yitirmeden ayrılır.

• Olay öncesi işlev, kalıcılık ve yaralanma bağlantısı raporlanır.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-b · Kemik kırılması · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Vücutta kemik kırığı meydana gelmesi.

• Görüntüleme ve kırığın olayla ilişkisi; m. 87/3’ten farklı olarak bu fıkrada artırım sabit 1/2’dir ve çıkık sözcüğü ayrıca sayılmamıştır.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-b · Kemik kırılması · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Vücutta kemik kırığı meydana gelmesi.

• Görüntüleme ve kırığın olayla ilişkisi; m. 87/3’ten farklı olarak bu fıkrada artırım sabit 1/2’dir ve çıkık sözcüğü ayrıca sayılmamıştır.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-c · Konuşmada sürekli zorluk · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Konuşmanın devam etmesine rağmen sürekli güçlük.

• Geçicilik, kalıcılık ve konuşma yeteneğinin kaybıyla ayrım.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-c · Konuşmada sürekli zorluk · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Konuşmanın devam etmesine rağmen sürekli güçlük.

• Geçicilik, kalıcılık ve konuşma yeteneğinin kaybıyla ayrım.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-d · Yüzde sabit iz · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Yüzdeki yaralanmanın sabit iz bırakması.

• İyileşme sonrası iz ve olayla ilişki; sürekli yüz değişikliğinden ayrım.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-d · Yüzde sabit iz · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Yüzdeki yaralanmanın sabit iz bırakması.

• İyileşme sonrası iz ve olayla ilişki; sürekli yüz değişikliğinden ayrım.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-e · Yaşamı tehlikeye sokan durum · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Yaralanma nedeniyle somut yaşam tehlikesi.

• Olayda gerçekleşen tıbbi tehlike; yalnız aracın veya hareketin riskli olması değil.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-e · Yaşamı tehlikeye sokan durum · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Yaralanma nedeniyle somut yaşam tehlikesi.

• Olayda gerçekleşen tıbbi tehlike; yalnız aracın veya hareketin riskli olması değil.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-f · Çocuğun erken doğması · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Gebe kadının çocuğunun vaktinden önce doğması.

• Gebelik/doğum zamanı ve fiilin erken doğuma nedensel etkisi.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/2-f · Çocuğun erken doğması · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Gebe kadının çocuğunun vaktinden önce doğması.

• Gebelik/doğum zamanı ve fiilin erken doğuma nedensel etkisi.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl 6 ay hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-a · İyileşmesi olmayan hastalık / bitkisel hayat · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

İyileşmesi olanağı bulunmayan hastalık veya bitkisel hayat.

• Kalıcı durum, tıbbi seyir ve önceki hastalıklardan ayrım.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-a · İyileşmesi olmayan hastalık / bitkisel hayat · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

İyileşmesi olanağı bulunmayan hastalık veya bitkisel hayat.

• Kalıcı durum, tıbbi seyir ve önceki hastalıklardan ayrım.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-b · Duyu/organ işlevinin yitirilmesi · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

İşlevin yitirilmesi; yalnız zayıflama değil.

• Hangi işlevin ne şekilde kaybolduğu ve nedensellik.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-b · Duyu/organ işlevinin yitirilmesi · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

İşlevin yitirilmesi; yalnız zayıflama değil.

• Hangi işlevin ne şekilde kaybolduğu ve nedensellik.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-c · Konuşma / çocuk yapma yeteneği kaybı · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Konuşma veya çocuk yapma yeteneğinin kaybolması.

• Önceki yetenek, kalıcı kayıp ve olayla bağlantı.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-c · Konuşma / çocuk yapma yeteneği kaybı · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Konuşma veya çocuk yapma yeteneğinin kaybolması.

• Önceki yetenek, kalıcı kayıp ve olayla bağlantı.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-d · Yüzün sürekli değişikliği · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Yüzün görünümünde sürekli değişiklik.

• Sabit izden ayrımı ve kalıcılık. m. 87/2-d’ye özgü infaz oranı bu taksirli suça taşınmaz.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-d · Yüzün sürekli değişikliği · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Yüzün görünümünde sürekli değişiklik.

• Sabit izden ayrımı ve kalıcılık. m. 87/2-d'ye özgü infaz oranı bu taksirli suça taşınmaz.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253'te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-e · Çocuğun düşmesi · basit taksir

Basit taksir: öngörülebilir netice öngörülmemiş; bilinçli taksir artırımı dahil değildir.

Ceza: 8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Gebe kadının çocuğunun düşmesi.

• Gebelik, düşük ve fiil arasındaki neden bağı; taksir ve başka olası suçlarla vasıf ayrımı.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Öngörülebilir neticeyi, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle öngörmeme gerekir. Kişinin kusuru ve olayın önlenebilirliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8 ay–4 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır: fiil ve failin öğrenilmesinden 6 ay; dava zamanaşımı sınırı saklıdır.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

m. 89/3-e · Çocuğun düşmesi · bilinçli taksir

Bilinçli taksir: netice öngörülmüş fakat istenmemiş;1/3–1/2 artırım aralığı gösterilir.

Ceza: 10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası

Şikâyet: Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Uzlaştırma: CMK 253 kapsamında

Katalog: Katalog dışı

Mahkeme: Genel görev: Asliye Ceza

Dava zamanaşımı: Olağan 8 yıl

Maddi unsurlar

Gebe kadının çocuğunun düşmesi.

• Gebelik, düşük ve fiil arasındaki neden bağı; taksir ve başka olası suçlarla vasıf ayrımı.

Dayanak: [1]

Manevi unsur

Neticeyi öngörmesine rağmen gerçekleşmeyeceğine güvenen failde bilinçli taksir; sonucu kabullenen failde olası kast ayrımı yapılır. m. 22/3 artırımının gerekçesi olayın delilleriyle açıklanır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

10 ay 20 gün–6 yıl hapis veya adlî para cezası. Bu hesapta diğer indirim ve artırımlar bulunmaz.

Dayanak: [1], [5]

Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

• Tek fiille birden fazla mağdur varsa her mağdurun iradesi ve raporu ayrı belirlenir; birinin vazgeçmesi herkesin vazgeçmesi değildir.

Dayanak: [1]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK 253’te m. 89 sayıldığından uzlaştırma kapsamındadır. Resen takip edilen bilinçli taksirli hâl olması tek başına uzlaştırmayı kaldırmaz. Çoklu mağdurda hepsinin kabulü ve genel kapsam koşulları aranır.

Dayanak: [2], [9]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Uygulanabilir ceza üst sınırı, CMK 100/4 yasağı ve somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilir; kasten yaralamaya özgü katalog karinesi kullanılamaz.

Dayanak: [2]

Cezanın infazı

Olağan süreli hapis rejiminde 1/2 oran; kişisel/özel infaz koşulları ayrıca. Bilinçli taksir artırımı sonuç cezaya uygulanır, infaz oranını tek başına 2/3 yapmaz.

Dayanak: [3], [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• Soruşturma: isnadı ve hangi fıkra/bendin uygulandığını öğrenme, müdafi yardımından yararlanma, susma ve lehe delillerin toplanmasını isteme hakkınız vardır. Kimlik sorularına ilişkin yükümlülük ile isnada karşı susma hakkı birbirinden ayrıdır.

• Tıbbi rapor ve kusur raporunun yalnız sonucuna değil dayandığı bulgulara karşı da açıklama sunabilir; eksik, çelişkili veya yetki dışı değerlendirme için ek rapor ve uzman görüşü isteyebilirsiniz.

• Kovuşturma: delillerin duruşmada tartışılmasını, tanıkların sorgulanmasını ve suç vasfı değişirse ek savunma için uygun süre verilmesini talep edebilirsiniz. Son söz sanığa aittir.

• Tutuklama ve adli kontrol kararları, gerekçe ve ölçülülük yönünden itiraza konu olabilir. Tedbirin varlığı suçluluğun kesinleştiği anlamına gelmez.

• Karar sonrası: gerekçeli hükmü ve tebliğ belgesini birlikte saklayın; başvuru yolu karar türüne göre belirlenir. Müdafi talebi, tek başına işleyen başvuru süresini durdurmaz.

Mağdur / şikâyetçi

• Soruşturma: olayın bütününü ve hangi delillerin nerede olduğunu bildirerek delil toplanmasını isteyebilirsiniz; sağlık kayıtları, kamera ve tanıklar zaman kaybedilmeden belirlenmelidir.

• Şikâyete bağlı hâlde şikâyet iradeniz ve öğrenme tarihiniz önemlidir. Şikâyetten vazgeçme, uzlaşma ve tazminat ibrası farklı sonuçlar doğurur; birini diğerinin yerine kullanmayın.

• Kanuni koşulları varsa barodan avukat görevlendirilmesini isteyebilir; çocuk veya kendisini savunamayacak durumda olmanız hâlinde zorunlu temsil hükümlerinden yararlanabilirsiniz.

• Dava açıldığında katılma talebi, delil sunma ve kanun yoluna başvuru haklarınızı kullanabilirsiniz. Takipsizlik kararına karşı tebliğden başlayan itiraz süresini ayrı takip edin.

• Ceza davası bedensel zarar tazminatını kendiliğinden tahsil etmez. Tedavi gideri, çalışma gücü ve gelir kaybı gibi taleplerin belgelerini koruyun; uzlaşma metninin bilinen zararlar üzerindeki etkisini okuyun.

Yakın / aile üyesi

• Ergin mağdurun yakını olmak, onun yerine her işlemde şikâyet, vazgeçme veya dosya erişim hakkı vermez. Vekâlet, kanuni temsil, vesayet ve menfaat çatışması koşulları ayrıdır.

• Çocuk mağdurun menfaati ile velinin menfaati çatışıyorsa bağımsız temsil gerekebilir. Çocuğu tekrar tekrar sorgulamak yerine ilk anlatımın usulüne uygun alınmasını ve delillerin korunmasını sağlayın.

• Ölümle sonuçlanan olayda suçtan zarar görme ve katılma sıfatı ayrıca değerlendirilir; mirasçılık belgesi, yakınlık bilgisi ve defin/tedavi giderleri dosya hazırlığına yardımcı olur.

• Şüpheli yakınına ait telefon, mesaj veya belgeye hukuka aykırı erişim sağlamayın; eldeki belgeleri değiştirmeden ve gereksiz kişisel veri paylaşmadan vekile iletin.

Tanık

• Gördüğünüz veya işittiğiniz olay ile başkasından duyduklarınızı ayırın; hatırlamadığınız ayrıntıyı tamamlamaya çalışmayın. Kayıt varsa orijinalini koruyun.

• CMK 45 kapsamındaki yakınlık ve CMK 48 kapsamındaki kendinizi veya kanunda belirtilen yakınlarınızı suçlamama hakkı, tanıklıktan ya da belirli soruya cevap vermekten çekinme sonucunu

doğurabilir.

• Çağrıyı görmezden gelmeyin; mazereti ve koruma ihtiyacını ilgili makama bildirin. Tanıkların birbirinin anlatımını yönlendirmesi yerine kişisel gözlemlerini aktarması gerekir.

Olay tarihinin etkisi

Taksirle yaralamada m. 89/1 ve 4 cezaları 25.12.2025'te ağırlaştırılmıştır. Önceki fiillerde eski 3 ay–1 yıl ve 6 ay–3 yıl aralıkları, ağır netice ve bilinçli taksir hükümleriyle birlikte lehe kanun karşılaştırmasına girer. Hüküm, başvuru ve infaz geçişleri ayrıca değerlendirilir.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-12-24	Bu tarihe kadar işlenen fiiller için m. 89/1'in 3 ay–1 yıl ve m. 89/4'ün 6 ay–3 yıl olan eski aralıkları lehe kanun karşılaştırmasına girer. Ağır netice ve bilinçli taksir hesabı uygun metne göre yapılır; yeni ağır aralıklar otomatik taşınmaz.
2025-12-25 – Sonrası	7571 değişikliğiyle m. 89/1:4 ay–2 yıl; m. 89/4:9 ay–5 yıl. m. 89/2–3 ve bilinçli taksir artırımları bu taban üzerinden hesaplanır; şikâyet ve infaz hâle göre ayrılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 6–7, 20–44, 49–63, 66–75, 83, 86–89, 94–98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 63–67, 100–109, 147–153, 160–174, 217, 223–226, 231, 234–239, 250–255, 267–273, 286–291 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 15, 89, 99–101, 105/A–108; geçici m. 6, 10, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=5275

[4] 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun · m. 11–14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

[5] 7571 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 17, 24, 27 ve yürürlük hükmü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/5189159c-4dec-44bf-87e0-9b23a810c791.htm

Taksirle yaralama cezaları ve uzlaştırmayla birlikte önödemelik suç işlenmesi ayrımı.

[6] 7571 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete 25.12.2025, 33118 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/3a5fb0fa-a80a-4569-8801-019ac5230ca6

[7] 7593 sayılı Kanun — TBMM kabul metni · m. 2, 4, 6–7 ve yürürlük hükmü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

Çocukların ceza sorumluluğu, sosyal inceleme, çocuk eğitimevi ve infazda yaş hesabı. TCK 31/4 ile 5275 m. 107/5 farklı kapsamlara sahiptir.

[8] 7593 sayılı Kanun — TBMM kanun bilgileri · Resmî Gazete 18.08.2026, 33344 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/ff2faec8-ca73-412c-8a14-019f5f8b0dc0

[9] Adalet Bakanlığı — Uzlaştırma Kapsamına Giren Suç Listesi · 10.02.2026 tarihli liste; m. 86, 88, 89 satırları · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/20260210151040821Uzla%C5%9Ft%C4%B1rma...

Yardımcı kapsam kontrolü; güncel CMK 253 ve olayın hukuki vasfı önceliklidir.

[10] Yargıtay — bilinçli taksir ile olası kastın ayrılması · Öngörme, istememe, kabullenme; kişisel kusur · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1204038800

Somut olay sonucu genellenmemiş, manevi unsur ayrımı için kullanılmıştır.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnsan Üzerinde Deney Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İnsan üzerinde deney: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Deney 1–3; rızasız tedavi denemesi 1 yıla kadar
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Temel hâl katalogda değil
Görevli mahkeme	Temelde Asliye; sonuçta değişir
Koşullu salıverilme	Hüküm vasfına göre
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 90 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [2], [1]

02 / Kısa tanım

İnsan üzerinde hukuken gerekli koşulları sağlamayan bilimsel deney ile hasta üzerinde rıza olmadan tedavi amaçlı deneme farklı fiillerdir. Araştırma etik kurul izni, yazılı bilgilendirilmiş rıza ve diğer kanuni koşullar birlikte aranır; yalnız imzalı form bulunması her deneyi hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

Bedensel/ruhsal bütünlük, insan onuru ve kişinin tıbbi araştırma hakkında serbest ve bilgili karar verebilmesi korunur.

Dayanak: [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Deneyi veya denemeyi gerçekleştiren kişi fail olabilir; yalnız hekim sıfatıyla sınırlı değildir. Araştırmacı, sponsor veya yönetici sıfatı yerine kişisel fiil ve katkı gösterilir. Çocuk deneklerde ek koruma; tüzel kişi faaliyeti bakımından güvenlik tedbiri vardır.

Dayanak: [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilimsel deney ile hastaya yarar hedefleyen tedavi denemesinin amacı ve protokolü ayrılır.

• Yetkili izin, önceki insan dışı araştırma, bilimsel gereklilik, öngörülebilir kalıcı zarar, acı, yarar/külfet dengesi ve rıza belgeleri ayrı ayrı incelenir.

• Çocuğun yaşı/irade yeteneği, kendi rızası ve ana-baba/vasi yazılı muvafakati ile kurulda çocuk uzmanı bulunması doğrulanır.

• Zarar veya ölümde uygulama ile sonuç arasındaki bağ ve sorumlu kişinin kast/kusuru tıbbi bilirkişi değerlendirmesiyle somutlaştırılır.

Dayanak: [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilimsel deneyi veya rızasız tedavi denemesini kanuni koşulları bilerek gerçekleştirme kastı aranır. Tıbbi komplikasyonun tek başına suçla eşitlenmesi doğru değildir. Ağır sonuçtan sorumlulukta m. 90/5 bağlantısı ve Türk Ceza Kanunu m. 23 uyarınca kusurlu isnat birlikte ele alınır.

Dayanak: [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 90/2’deki yedi koşul birlikte sağlanmalıdır: izin; ön insan dışı/hayvan araştırması; insan araştırmasının bilimsel gerekliliği; öngörülebilir zararlı ve kalıcı etkinin bulunmaması; onura aykırı acı yönteminin olmaması; yararın külfet/tehlikeye üstünlüğü; yeterli bilgilendirmeye dayalı yazılı ve menfaat teminine bağlı olmayan rıza. Çocukta buna m. 90/3’ün üç ek şartı eklenir. Hasta denemesinde bilinen müdahalenin sonuç vermeyeceğinin anlaşılması, bilimsel yöntem, yazılı bilgili rıza, uzman hekim ve hastane ortamı gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Deneyin icrasına başlanması, işlemin niteliği ve tamamlanma anı teşebbüs açısından ayrılır. M. 90/5, birinci fıkradaki suçtan doğan yaralama/ölüm için kasten yaralama/öldürme hükümlerine yönlendirir; her m. 90/4 komplikasyonuna aynı bağlantı otomatik uygulanmaz. İştirak, görev dağılımına göre her kişinin katkısını gerektirir.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

• 3359 ek 18: sağlık mesleğinin icrasındaki muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin işlemlerde Mesleki Sorumluluk Kurulu izin usulü;2547 m. 53 usulüne tabi olanlarda istisna vardır. Fiilin gerçekten bu görev/tıbbi işlem kapsamına girip girmediği belirlenir; salt failin hekim olması her suç için izin şartı doğurmaz.

Dayanak: [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 90/1	Hukuka aykırı bilimsel deney:1–3 yıl hapis.
m. 90/2-a, b, c	İzin, ön araştırma ve insan üzerinde deney gerekliliği: cezasızlık/hukuka uygunluk koşullarının ilk grubu; her biri belgelenir.
m. 90/2-d, e, f, g	Kalıcı zarar öngörüsü, onur, yarar-külfet ve yazılı/menfaatsiz rıza: diğer zorunlu koşullar.
m. 90/3-a, b, c	Çocukta araştırma gerekliliği; irade yeteneği varsa çocuğun rızası+ana-baba/vasi yazılı muvafakati; kurulda çocuk sağlığı uzmanı.
m. 90/4	Hasta üzerinde rızasız tedavi denemesi:1 yıla kadar hapis. Fıkradaki tüm uygunluk koşullarıyla yapılan deneme ceza sorumluluğu doğurmaz.
m. 90/5	Birinci fıkradaki fiilden yaralama/ölüm: kasten yaralama/öldürme hükümleri. Sonuca ve vasfa göre ayrı yaptırım.
m. 90/6	Tüzel kişi faaliyeti: tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Dayanak: [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 90 resen takip edilir; rıza formunun geçerliliği şikâyet şartından farklıdır. Mağdurun sonradan razı olması geçmişteki rıza eksikliğini kendiliğinden gidermez. Sağlık mesleğinin icrasındaki tıbbi işlemlerde uygulanabilecek özel soruşturma izni usulü, fiilin ve kurumun niteliğine göre ayrıca kontrol edilir.

Dayanak: [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. M. 90/4'te bir yıllık üst sınır nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 koşullarıyla basit yargılama; m. 90/1'de üç yıllık üst sınır nedeniyle m. 171 koşullarıyla kamu davasının açılmasının ertelenmesi değerlendirilebilir. Kamu görevlisinin görev suçu ve m. 171/6 istisnaları saklıdır. Fail çocuksa, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur şartıyla üç yıllık üst sınırı aşmayan hâllerde m. 253/1-c ayrıca gözetilir.

Dayanak: [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı CMK m. 100/3 kataloğunda sayılmaz. Katalog dışı oluşu tutuklamayı tek başına yasaklamaz; m. 100/1–4 koşulları, kanuni üst sınır ve somut deliller belirleyicidir. Vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlara ilişkin m. 100/4 istisnası nedeniyle yalnız bir yıllık üst sınıra bakılarak bütün hâllere tutuklama yasağı yazılmaz. M. 90/5 öldürme/yaralama bağlantısında ilgili katalog hükmü ayrıca uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 90/1 ve 4 için genel görevli mahkeme Asliye Ceza'dır. M. 90/5'te öldürme veya ağır yaralama hükümlerine göre farklı görev doğabilir; ceza ve mahkeme aynı sonuç vasfıyla belirlenir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 90/1 ve 4 için yetişkinlerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. M. 90/5'te gönderme yapılan suçun üst sınırına göre süre değişir. Çocuk üzerinde hüküm/nüfuz sahibi kişinin fiilinde m. 66/6 başlangıcı ve izin sürecinin durma etkisi ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel deney veya deneme suçunda sonuç ceza iki yıl veya altında kaldığında HAGB ve erteleme koşulları; bir yıl veya altındaki hapiste seçenek yaptırımlar gündeme gelebilir. Kamu görevlisinin görevi nedeniyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamelesinde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 HAGB engeli vardır. Yaralama/öldürme sonucuna ait ceza düşük temel aralıkla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. M. 90/5 nedeniyle öldürme veya özel infazlı yaralama hükmü kurulursa o suçun infaz rejimi uygulanır; örneğin kasten öldürmeden süreli hapiste 2/3 değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Hasta/mağdur, sağlık verisinin gizliliği korunarak ilgili kayıtların dosyaya getirtilmesini ve uzman incelemesini isteyebilir.

• Şüpheli/sanık, rıza, yetki, tıbbi zorunluluk ve nedenselliğe ilişkin lehe kayıtları sunabilir; sağlık mesleği soruşturma usulü varsa buna ilişkin karar ve başvuru yolunu takip eder.

• Yakın/temsilci sıfatı sağlık verisine sınırsız erişim vermez; kanuni temsil ve çıkar çatışması somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Araştırma protokolü, etik/idarî izinler, gönüllü bilgilendirme ve rıza formlarının olay tarihli sürümlerini alın.

• Çocukta temsil ve rıza belgelerini, kurulun uzman bileşimini; hastada standart yöntemlerin neden sonuç vermeyeceğini gösteren kayıtları belirleyin.

• Hasta dosyası, uygulama/zaman çizelgesi, advers olay bildirimleri ve bilirkişiye yöneltilecek nedensellik sorularını hazırlayın.

Dayanak: [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 90/1

Hukuka aykırı bilimsel deney:1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Hukuka aykırı bilimsel deney:1–3 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/1	Hukuka aykırı bilimsel deney:1–3 yıl hapis.

Dayanak: [2]

m. 90/2-a, b, c

İzin, ön araştırma ve insan üzerinde deney gerekliliği: cezasızlık/hukuka uygunluk koşullarının ilk grubu; her biri belgelenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İzin, ön araştırma ve insan üzerinde deney gerekliliği: cezasızlık/hukuka uygunluk koşullarının ilk grubu; her biri belgelenir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/2-a, b, c	İzin, ön araştırma ve insan üzerinde deney gerekliliği: cezasızlık/hukuka uygunluk koşullarının ilk grubu; her biri belgelenir.

Dayanak: [2]

m. 90/2-d, e, f, g

Kalıcı zarar öngörüsü, onur, yarar-külfet ve yazılı/menfaatsiz rıza: diğer zorunlu koşullar.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kalıcı zarar öngörüsü, onur, yarar-külfet ve yazılı/menfaatsiz rıza: diğer zorunlu koşullar.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/2-d, e, f, g	Kalıcı zarar öngörüsü, onur, yarar-külfet ve yazılı/menfaatsiz rıza: diğer zorunlu koşullar.

Dayanak: [2]

m. 90/3-a, b, c

Çocukta araştırma gerekliliği; irade yeteneği varsa çocuğun rızası+ana-baba/vasi yazılı muvafakati; kurulda çocuk sağlığı uzmanı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Çocukta araştırma gerekliliği; irade yeteneği varsa çocuğun rızası+ana-baba/vasi yazılı muvafakati; kurulda çocuk sağlığı uzmanı.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/3-a, b, c	Çocukta araştırma gerekliliği; irade yeteneği varsa çocuğun rızası+ana-baba/vasi yazılı muvafakati; kurulda çocuk sağlığı uzmanı.

Dayanak: [2]

m. 90/4

Hasta üzerinde rızasız tedavi denemesi:1 yıla kadar hapis. Fıkradaki tüm uygunluk koşullarıyla yapılan deneme ceza sorumluluğu doğurmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Hasta üzerinde rızasız tedavi denemesi:1 yıla kadar hapis. Fıkradaki tüm uygunluk koşullarıyla yapılan deneme ceza sorumluluğu doğurmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/4	Hasta üzerinde rızasız tedavi denemesi:1 yıla kadar hapis. Fıkradaki tüm uygunluk koşullarıyla yapılan deneme ceza sorumluluğu doğurmaz.

Dayanak: [2]

m. 90/5

Birinci fıkradaki fiilden yaralama/ölüm: kasten yaralama/öldürme hükümleri. Sonuca ve vasfa göre ayrı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Birinci fıkradaki fiilden yaralama/ölüm: kasten yaralama/öldürme hükümleri. Sonuca ve vasfa göre ayrı yaptırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/5	Birinci fıkradaki fiilden yaralama/ölüm: kasten yaralama/öldürme hükümleri. Sonuca ve vasfa göre ayrı yaptırım.

Dayanak: [2]

m. 90/6

Tüzel kişi faaliyeti: tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tüzel kişi faaliyeti: tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 90/6	Tüzel kişi faaliyeti: tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · ek m. 18; sağlık mesleği kapsamında tıbbi işlemler ve soruşturma izni,2547 m. 53 istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 90; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Organ veya Doku Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Organ veya doku ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Organ/doku ve fiile göre farklı aralıklar
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	M. 91 tek başına katalogda değil
Görevli mahkeme	Fıkraya göre Asliye/Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgüt/ölümde değişir
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 91 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [3], [1], [2]

02 / Kısa tanım

Organ veya dokuya hukuka aykırı biçimde müdahale edilmesi ve bunların ticareti; geçerli rıza olmadan alma, ölüden hukuka aykırı alma, satın alma/satma/aracılık, saklama/nakletme/aşılama ve çıkar amaçlı ilan/reklam olarak ayrı fiiller hâlinde düzenlenmiştir. M. 92–93, bağımsız yeni suçlar değil, kendi organını/dokusunu satan kişi için özel hükümlerdir.

Dayanak: [3], [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Beden bütünlüğü ve insan onuru; organ/dokunun ticari sömürü konusu yapılmaması ile nakil sisteminin güvenliği korunur. Canlı kişiye müdahale, ölü bedenin korunması ve ticari organizasyon farklı hukuki durumları içerir.

Dayanak: [3], [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Alma, satın alma, satma, aracılık, taşıma veya ilan fiilini gerçekleştiren kişiler kendi katkılarıyla sorumlu olur. Organın kaynağı canlı/ölü, konusu organ/doku olarak ayrılır. M. 92–93'ün kişisel imkânları alıcıya veya komisyoncuya otomatik yayılmaz.

Dayanak: [3], [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Müdahalenin organ mı doku mu olduğu uzman raporuyla; canlı/ölü kaynağı ve rızanın hukuki geçerliliği belgelerle belirlenir.

• Satış anlaşması, bedel/çıkar, aracılık ve transfer zinciri; salt tıbbi nakil hizmetinden ayrılır.

• Saklama/nakletme/aşılamada kaynağın hukuka aykırı elde edilmesi ve failin bunu bilmesi araştırılır.

• Örgütlü hâlde m. 91/1 veya 3 fiiliyle örgüt faaliyeti bağlantısı; ölümde m. 91/1 eylemiyle ölümün nedensel ve kusurlu bağlantısı gösterilir.

Dayanak: [3], [4]

06 / Manevi unsur

Kanuni fiili ve ilgili hukuka aykırılığı bilerek gerçekleştirme kastı gerekir. İlan/reklamda belirli çıkar karşılığında temin amacı, örgütlü hâlde örgüt faaliyetini bilerek katkı ve ölüm sonucunda Türk Ceza Kanunu m. 23 koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [3], [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuken geçerli rıza bulunması, ticari satışı ayrıca hukuka uygun yapmaz; m. 91/3 farklıdır. Organ nakline ilişkin özel mevzuatın izin, rıza ve yetki koşulları işlem tarihine göre belgelenir. M. 92 yalnız kendi organ/dokusunu satan kişinin sosyal-ekonomik koşulları nedeniyle cezada indirim veya ceza vermekten vazgeçmeye imkân tanır; otomatik yoksulluk muafiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 93/1: organ/dokusunu satan kişi, resmî makamlar öğrenmeden önce bildirip suçluların yakalanmasını kolaylaştırırsa ceza verilmez. M. 93/2: makamlar öğrendikten sonra gönüllü biçimde suçun açığa çıkmasına ve diğer suçluların yakalanmasına yardım ederse 1/4–1/2 indirim yapılır. Bildirim zamanı ve yardımın somut etkisi ispatlanmalıdır. Alıcı/aracı aynı kişisel yararı kullanamaz. Ayrı fiiller ve mağdurlar bakımından iştirak/içtima ayrıca uygulanır.

Dayanak: [3], [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

• 2238 m. 3 ticari bedel/çıkar karşılığını yasaklar. Canlı vericide 18 yaş ve ayırt etme gücü; m. 6’daki iki tanıklı açık, bilinçli, etkiden uzak ve hekim onaylı rıza usulü; m. 7 aydınlatma; m. 8 yaşamı sona erdiren/tehlikeye sokan organ alma yasağı ayrı koşullardır.

• Ölüden alımda 2238 m. 11–12 tıbbi ölüm ve kurul bağımsızlığı; m. 14 güncel metninde e-Devlet/Sağlık Bakanlığı sistemi, vasiyet veya iki tanıkla açıklanmış bağış iradesi önemlidir. Bağışçının geçerli sağlıklı iradesi yakınların aksi iradesine üstün tutulur; böyle irade yoksa maddede sıralanan yakın muvafakati koşulları incelenir.

• M. 92 ve 93 yeni suç başlığı oluşturmaz. Yalnız kendi organ/dokusunu satan kişinin koşullarıdır; alıcı/aracı için bu özel kişisel indirimler otomatik kullanılamaz.

Dayanak: [3], [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 91/1 organ	Canlıdan geçerli rıza olmadan organ alma:5–9 yıl hapis.
m. 91/1 doku	Canlıdan geçerli rıza olmadan doku alma:2–5 yıl.
m. 91/2	Ölüden hukuka aykırı organ/doku alma:1 yıla kadar.
m. 91/3	Satın alma/satma/aracılık: organda 5–9; dokuda 2–5 yıl.
m. 91/4	Birinci veya üçüncü fıkra fiilinin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi:8–15 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 91/5	Hukuka aykırı elde edilen organ/dokuyu saklama, nakletme, aşılama:2–5 yıl.
m. 91/6	Çıkar karşılığı temin için ilan/reklam verme veya yayımlama:1 yıla kadar.
m. 91/7–8	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; birinci fıkradaki fiilden ölümde kasten öldürme hükümleri.
m. 92	Yalnız kendi organ/dokusunu satan için sosyal-ekonomik koşullara göre indirim veya ceza vermekten vazgeçme.
m. 93/1–2	Öğrenilmeden önce etkili bildirimde cezasızlık; öğrenildikten sonra gönüllü etkili yardımda 1/4–1/2 indirim.

Dayanak: [3], [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bütün m. 91 fiilleri resen takip edilir. Rıza veya para ödemesinin geri verilmesi şikâyetten vazgeçme yoluyla davayı bitirmez. M. 92–93, fail ve koşulları sınırlı kişisel hükümlerdir.

Dayanak: [3], [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. M. 91/2 ve 6 bir yıllık üst sınırla basit yargılama ve koşullarıyla kamu davasının açılmasının ertelenmesine elverişli olabilir; örgüt hâlinde m. 171/6 engeli vardır. Çocuk failde üst sınırı üç yılı aşmayan hâller, mağdur koşulu sağlanırsa Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c kapsamında ayrıca değerlendirilir. M. 93/1 cezasızlığında m. 171/1 yetkisi gözetilir.

Dayanak: [3], [4]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı CMK m. 100/3 kataloğunda sayılmaz. Katalog dışı oluşu tutuklamayı tek başına yasaklamaz; m. 100/1–4 koşulları, kanuni üst sınır ve somut deliller belirleyicidir. M. 91/8 nedeniyle öldürme isnadı veya başka katalog suç ayrıca varsa o hüküm uygulanır. Nakil belgeleri, hesap hareketleri ve suç geliri üzerindeki tedbirin kapsamı ayrı gerekçelendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [4]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 91/1–3,5–6 için genel görev Asliye Ceza; m. 91/4'te 15 yıllık üst sınır ve m. 91/8 öldürme bağlantısında Ağır Ceza'dır. M. 92–93 için ayrı bir mahkeme veya ayrı suç dosyası kurulmaz; bağlantılı m. 91 yargılamasında uygulanır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [6], [4]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde organ alma/alım-satımı 5–9 yıl için 15 yıl; doku 2–5 ve m. 91/2,5,6 için 8 yıl; örgütlü 8–15 yıl için 15 yıl olağan dava zamanaşımı söz konusudur. Ölüm hâlinde gönderme yapılan öldürme vasfı ve ağırlaştırılmış/müebbet kategorisi belirleyicidir. Satıcının kişisel indirim imkânı başlangıç üst sınırının yerine geçirilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doku fiilinin alt sınırı 2 yıl ve daha hafif hâllerde HAGB/erteleme sonuç ceza ve ortak koşullarla mümkün olabilir. Organ fiilinin 5 yıllık alt sınırı yalnız m. 62 ile 4 yıl 2 ay olduğundan olağan eşik aşılır. M. 92–93 kişisel indirim/cezasızlık sonucu değiştirebilir; örgütlü ve ölüm hâli temel hafif fiille aynı değerlendirilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Örgütlü m. 91/4'te süreli hapiste 2/3; m. 91/8'de öldürme vasfına ait infaz rejimi gündeme gelir. Ceza verilmemesi kararı ile HAGB veya infaz ertelemesi birbirinden farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Hasta/mağdur, sağlık verisinin gizliliği korunarak ilgili kayıtların dosyaya getirtilmesini ve uzman incelemesini isteyebilir.

• Şüpheli/sanık, rıza, yetki, tıbbi zorunluluk ve nedenselliğe ilişkin lehe kayıtları sunabilir; sağlık mesleği soruşturma usulü varsa buna ilişkin karar ve başvuru yolunu takip eder.

• Yakın/temsilci sıfatı sağlık verisine sınırsız erişim vermez; kanuni temsil ve çıkar çatışması somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Organ/doku, canlı/ölü kaynak, rıza, yetki ve nakil kayıtlarını bir işlem haritasında birleştirin.

• Satış/aracılık, para hareketi, ilan ve taşımaya ilişkin özgün delilleri belirleyin.

• Kendi organını satan bakımından sosyal-ekonomik durum; m. 93 için makamların öğrenme/bildirim tarihleri ve yakalamaya somut yardım belgelerini ayrıca hazırlayın.

Dayanak: [3], [4]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [3], [4], [5], [6], [1], [2]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 91/1 organ

Canlıdan geçerli rıza olmadan organ alma:5–9 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Canlıdan geçerli rıza olmadan organ alma:5–9 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/1 organ	Canlıdan geçerli rıza olmadan organ alma:5–9 yıl hapis.

Dayanak: [3]

m. 91/1 doku

Canlıdan geçerli rıza olmadan doku alma:2–5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Canlıdan geçerli rıza olmadan doku alma:2–5 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/1 doku	Canlıdan geçerli rıza olmadan doku alma:2–5 yıl.

Dayanak: [3]

m. 91/2

Ölüden hukuka aykırı organ/doku alma:1 yıla kadar.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Ölüden hukuka aykırı organ/doku alma:1 yıla kadar.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/2	Ölüden hukuka aykırı organ/doku alma:1 yıla kadar.

Dayanak: [3]

m. 91/3

Satın alma/satma/aracılık: organda 5–9; dokuda 2–5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Satın alma/satma/aracılık: organda 5–9; dokuda 2–5 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/3	Satın alma/satma/aracılık: organda 5–9; dokuda 2–5 yıl.

Dayanak: [3]

m. 91/4

Birinci veya üçüncü fıkra fiilinin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi:8–15 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Birinci veya üçüncü fıkra fiilinin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi:8–15 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/4	Birinci veya üçüncü fıkra fiilinin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi:8–15 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [3]

m. 91/5

Hukuka aykırı elde edilen organ/dokuyu saklama, nakletme, aşılama:2–5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Hukuka aykırı elde edilen organ/dokuyu saklama, nakletme, aşılama:2–5 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/5	Hukuka aykırı elde edilen organ/dokuyu saklama, nakletme, aşılama:2–5 yıl.

Dayanak: [3]

m. 91/6

Çıkar karşılığı temin için ilan/reklam verme veya yayımlama:1 yıla kadar.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Çıkar karşılığı temin için ilan/reklam verme veya yayımlama:1 yıla kadar.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/6	Çıkar karşılığı temin için ilan/reklam verme veya yayımlama:1 yıla kadar.

Dayanak: [3]

m. 91/7–8

Tüzel kişi güvenlik tedbiri; birinci fıkradaki fiilden ölümde kasten öldürme hükümleri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tüzel kişi güvenlik tedbiri; birinci fıkradaki fiilden ölümde kasten öldürme hükümleri.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 91/7–8	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; birinci fıkradaki fiilden ölümde kasten öldürme hükümleri.

Dayanak: [3]

m. 92

Yalnız kendi organ/dokusunu satan için sosyal-ekonomik koşullara göre indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Yalnız kendi organ/dokusunu satan için sosyal-ekonomik koşullara göre indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 92	Yalnız kendi organ/dokusunu satan için sosyal-ekonomik koşullara göre indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Dayanak: [3]

m. 93/1–2

Öğrenilmeden önce etkili bildirimde cezasızlık; öğrenildikten sonra gönüllü etkili yardımda 1/4–1/2 indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Öğrenilmeden önce etkili bildirimde cezasızlık; öğrenildikten sonra gönüllü etkili yardımda 1/4–1/2 indirim.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 93/1–2	Öğrenilmeden önce etkili bildirimde cezasızlık; öğrenildikten sonra gönüllü etkili yardımda 1/4–1/2 indirim.

Dayanak: [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılanması ve Nakli Hakkında Kanun · m. 3,5–9,11–14; m. 14'ün 7557 sayılı Kanunla değişen güncel bağış iradesi düzenlemesi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104962

[2] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · ek m. 18; sağlık mesleği kapsamında tıbbi işlemler ve soruşturma izni,2547 m. 53 istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

[3] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 91–93; m. 7,21–44,49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[4] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[5] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[6] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İşkence Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İşkence: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–12; nitelikli hâllerde 8–15/10–15 yıl
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli hapiste 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 94 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [2], [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin insan onuruyla bağdaşmayan, bedensel/ruhsal acı, algılama veya irade etkilenmesi ya da aşağılanmaya yol açan davranışlarıdır. Fiilin yalnız adı veya görevlinin sıfatı yeterli değildir; kamu görevi bağlantısı, davranışın niteliği ve mağdur üzerindeki etkisi birlikte incelenir.

Dayanak: [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan onuru, yaşam/beden/ruh bütünlüğü ve kamu gücüne karşı bireyin korunması esas alınır. Delil elde etme veya cezalandırma amacı ileri sürülmesi işkenceyi meşrulaştırmaz.

Dayanak: [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Asıl fail kamu görevlisidir. M. 94/4 gereğince iştirak eden özel kişiler de kamu görevlisi gibi cezalandırılır; bu, olayla ilgisiz herkese otomatik sorumluluk değildir. Çocuk, savunmasız, gebe, kadın veya görevi nedeniyle avukat/kamu görevlisi mağdur için farklı yaptırım koşulları vardır.

Dayanak: [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kamu görevi ve fiilin bu yetki/ilişkiyle bağlantısı, görev/yakalama/gözaltı kayıtlarından belirlenir.

• Davranış örüntüsü, süre, yoğunluk, fiziksel/psikolojik etki ve aşağılayıcı niteliği birlikte değerlendirilir.

• Kadın, çocuk, gebelik, savunmasızlık veya mağdurun görevi nedeniyle hedef olma olguları ayrı kanıtlanır.

• Önleme yükümlülüğü bulunan kişinin bilerek müdahale etmemesi ile olaydan habersiz bulunması ayrılır; ihmalde kişisel yükümlülük gösterilir.

Dayanak: [2], [3]

06 / Manevi unsur

İnsan onuruna aykırı davranışın kanuni unsurlarını bilerek gerçekleştirme kastı gerekir. İştirak edenin katkısı ve kastı ayrıca gösterilir. Ağır netice varsa m. 95 ve 23 üzerinden sonuç bakımından en az taksir koşulu değerlendirilir.

Dayanak: [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İşkence yasağına aykırı emir uygulanamaz; suç olan emir sorumluluğu kaldırmaz. Şüphelinin susması, direnmesi veya bilgi vermemesi işkenceyi haklı kılmaz. Kanuni zor kullanma, amaç/gereklilik/orantı ve uygulanan yöntem bakımından işkenceden ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 94/5, ihmali davranışla işleme nedeniyle ceza indirimi yapılmayacağını açıkça düzenler. M. 95’te ağır sonuçlar ayrı yaptırım doğurur. İştirak eden özel kişinin m. 94/4 kapsamı ve birden çok mağdurun fiilleri ayrı değerlendirilir; m. 43/3 işkencede zincirleme suç hükümlerini dışlar.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 94/1 temel	3–12 yıl hapis.
m. 94/1 kadına karşı	Alt sınır 5 yıl; üst sınır 12 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 94/2-a	Çocuk, beden/ruh bakımından savunmasız kişi veya gebe kadın:8–15 yıl. Gebeliğin bilinmesi gibi kast kapsamındaki olgular ayrıca araştırılır.
m. 94/2-b	Avukata veya diğer kamu görevlisine görevi dolayısıyla:8–15 yıl; görev nedensel bağlantısı gerekir.
m. 94/3	Cinsel yönden taciz şeklinde:10–15 yıl.
m. 94/4–5	Özel kişi iştirakçi de kamu görevlisi gibi cezalandırılır; ihmal nedeniyle indirim yapılmaz.
m. 94/6 ve 95	Zamanaşımı işlemez; ağır yaralama/ölüm sonuçları m. 95'e göre ayrıca vasıflandırılır.

Dayanak: [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyetçi olunmaması veya vazgeçme takibi ortadan kaldırmaz. Görevi nedeniyle ileri sürülen izin rejimi işkence iddiasını otomatik kapatma gerekçesi değildir;4483 m. 2'de işkence bakımından öngörülen istisna ve uygulanacak doğrudan soruşturma usulü ayrıca gözetilir.

Dayanak: [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. Kamu görevlisinin görev suçu ayrıca Ceza Muhakemesi Kanunu m. 171/6 erteleme dışında; Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 işkenceye ilişkin HAGB'yi açıkça yasaklar.

Dayanak: [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Mağdurun aynı görevlilerin etkisinden uzak güvenli ortamda beyanı, gecikmeden tıbbi belgeleme ve delil kaybının önlenmesi soruşturma bakımından önemlidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için bütün m. 94 temel/nitelikli hâllerinde üst sınır 12 veya 15 yıl olduğundan Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Kamu görevlisi sıfatına bağlı özel yüksek yargı görevi gibi istisnalar genel görevden ayrıdır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 94/6 gereğince zamanaşımı işlemez. Eski suç tarihleri bakımından bu değişikliğin zaman bakımından uygulanması ayrıca kontrol edilir; geçmişte dolmuş süreyi bugün yokmuş gibi varsaymak doğru değildir. Kanun yolu ve tazminat/başvuru süreleri ayrı devam eder.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 uyarınca HAGB uygulanmaz; sonuç cezanın düşük olması bu özel yasağı kaldırmaz. Genel alt sınır 3 yıl yalnız m. 62 ile 2 yıl 6 aya iner ve olağan 2 yıllık erteleme eşiğini aşar. Türk Ceza Kanunu m. 51'in yaşa bağlı 3 yıllık eşiği ve diğer koşulları, seçenek yaptırımın bir yıllık sonuç eşiği ayrı değerlendirilir; kanunda olmayan toplu erteleme yasağı türetilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste 5275 m. 107/2-c uyarınca 2/3 koşullu salıverilme oranı uygulanır. İşkence geçici m. 6'daki genel üç yıllık denetimli serbestlik genişlemesinin istisnaları arasındadır. Örgüt, tekerrür, birden çok ilam ve m. 95 ölüm sonucu varsa farklı süreler ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdur tıbbi/psikolojik belgeleme, güvenli beyan ortamı ve varsa acil koruma ihtiyacını bildirebilir; yetkili makama delilin bulunduğu yeri gösterebilir.

• Kamu görevlisi veya bakım sorumlusu fail iddiasında, temsilci/kurumla çıkar çatışması mağdurun bağımsız korunması açısından ele alınır.

• Şüpheli/sanığın müdafi, susma, kişisel fiil ve kast isnadına karşı çıkma, lehe kayıt ve bilirkişi sorusu sunma hakları vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görevli kimliği, görev/gözaltı/nezaret çizelgesi, kamera kayıtlarının bulunduğu yer ve olay saatlerini belirleyin.

• Tıbbi/adli raporlar, fotoğraflar, psikolojik etkiler ve önceki-sonraki muayene kayıtlarını özgün hâliyle koruyun.

• Tanıkların güvenliği, olaya müdahale etmeyenlerin görevleri ve delil kaybı riskini yetkili makama somutlaştırın.

Dayanak: [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 94/1 temel

3–12 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 3–12 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/1 temel	3–12 yıl hapis.

Dayanak: [2]

m. 94/1 kadına karşı

Alt sınır 5 yıl; üst sınır 12 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Alt sınır 5 yıl; üst sınır 12 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/1 kadına karşı	Alt sınır 5 yıl; üst sınır 12 yıl.

Dayanak: [2]

m. 94/2-a

Çocuk, beden/ruh bakımından savunmasız kişi veya gebe kadın:8–15 yıl. Gebeliğin bilinmesi gibi kast kapsamındaki olgular ayrıca araştırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Çocuk, beden/ruh bakımından savunmasız kişi veya gebe kadın:8–15 yıl. Gebeliğin bilinmesi gibi kast kapsamındaki olgular ayrıca araştırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/2-a	Çocuk, beden/ruh bakımından savunmasız kişi veya gebe kadın:8–15 yıl. Gebeliğin bilinmesi gibi kast kapsamındaki olgular ayrıca araştırılır.

Dayanak: [2]

m. 94/2-b

Avukata veya diğer kamu görevlisine görevi dolayısıyla:8–15 yıl; görev nedensel bağlantısı gerekir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Avukata veya diğer kamu görevlisine görevi dolayısıyla:8–15 yıl; görev nedensel bağlantısı gerekir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/2-b	Avukata veya diğer kamu görevlisine görevi dolayısıyla:8–15 yıl; görev nedensel bağlantısı gerekir.

Dayanak: [2]

m. 94/3

Cinsel yönden taciz şeklinde:10–15 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Cinsel yönden taciz şeklinde:10–15 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/3	Cinsel yönden taciz şeklinde:10–15 yıl.

Dayanak: [2]

m. 94/4–5

Özel kişi iştirakçi de kamu görevlisi gibi cezalandırılır; ihmal nedeniyle indirim yapılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Özel kişi iştirakçi de kamu görevlisi gibi cezalandırılır; ihmal nedeniyle indirim yapılmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/4–5	Özel kişi iştirakçi de kamu görevlisi gibi cezalandırılır; ihmal nedeniyle indirim yapılmaz.

Dayanak: [2]

m. 94/6 ve 95

Zamanaşımı işlemez; ağır yaralama/ölüm sonuçları m. 95’e göre ayrıca vasıflandırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Zamanaşımı işlemez; ağır yaralama/ölüm sonuçları m. 95'e göre ayrıca vasıflandırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 94/6 ve 95	Zamanaşımı işlemez; ağır yaralama/ölüm sonuçları m. 95'e göre ayrıca vasıflandırılır.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun · m. 2; kapsam ve işkence bakımından istisna · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103459

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 94; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış İşkence Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Sonuca göre artırım,8–15 yıl veya ağırlaştırılmış müebbet
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli 2/3; müebbette özel süre
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 95 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [2], [1]

02 / Kısa tanım

İşkence fiilinin kanunda sayılan kalıcı/ağır bedensel sonuçlara, kemik kırığına veya ölüme yol açmasıdır. Bağımsız herhangi bir ağır yaralama değil, m. 94’teki işkence fiili üzerine kurulan ağır netice düzenlemesidir.

Dayanak: [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

İşkence yasağının yanında yaşam ve beden/ruh bütünlüğünün ağır ve kalıcı sonuçlara karşı korunması amaçlanır.

Dayanak: [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

M. 94’teki kamu görevlisi ve iştirak eden özel kişiler bakımından uygulanır. Mağdurun çocuk, kadın, gebe, savunmasız veya görev nedeniyle hedef kişi oluşu önce temel m. 94 cezasını; ağır netice bunun üzerindeki m. 95 sonucunu etkiler.

Dayanak: [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Önce m. 94 işkence fiili ve kişisel katkı belirlenir.

• Organ işlevinde sürekli zayıflama ile yitirme; yüzde sabit iz ile sürekli değişiklik; konuşma zorluğu ile yeteneğin kaybı raporda ayrılır.

• Gebelikte erken doğum ve düşük farklı fıkralardır; kemik kırığında hayat fonksiyonlarına etki; ölümde ölüm nedeni ve fiille ilişki tespit edilir.

• Ağır netice bakımından nedensellik ve en az taksir düzeyinde kusur bulunmadan salt sonuçtan objektif sorumluluk kurulmaz.

Dayanak: [2], [3]

06 / Manevi unsur

İşkence kastı yanında ağır netice için Türk Ceza Kanunu m. 23 uyarınca en az taksir gerekir. Başlangıçtan itibaren doğrudan öldürme kastı bulunması hâlinde kasten öldürme ile m. 95/4 sınırı, eylemin bütününden ayrıca belirlenir.

Dayanak: [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kamu görevi, emir veya mağdurun suçu itiraf etmesi işkenceye hukuki yetki vermez. Sonucu önlemek için müdahale edilip edilmediği, kişisel katkı ve kusur değerlendirmesinde önemlidir; sonuç gerçekleştiği için otomatik her görevliye ceza verilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 94/4–5 iştirak ve ihmal kuralları bağlantılıdır. Aynı ağır sonucu hem m. 95 hem ayrıca yaralama gerekçesiyle mükerrer saymamak için özel içtima gözetilir. Öldürme kastı, bağımsız sonraki fiiller veya başka mağdurlar ayrı vasıf ve içtima sorunlarıdır.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 95/1-a	Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama: m. 94’e göre belirlenen ceza 1/2 artırılır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 95/1-b, c	Konuşmada sürekli zorluk / yüzde sabit iz:1/2 artırım.
m. 95/1-d, e	Hayati tehlike / gebede erken doğum:1/2 artırım.
m. 95/2-a	İyileşmez hastalık veya bitkisel hayat: m. 94 cezası bir kat artırılır.
m. 95/2-b, c	Duyu/organ işlev kaybı; konuşma veya çocuk yapma yeteneği kaybı: bir kat artırım.
m. 95/2-d, e	Yüzün sürekli değişmesi / gebede düşük: bir kat artırım.
m. 95/3	Kemik kırığı: hayat fonksiyonlarına etkisine göre 8–15 yıl.
m. 95/4	İşkence sonucu ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Ağır sonucun sonradan ortaya çıkması yeni bir şikâyet koşulu yaratmaz; tıbbi gelişmeler savcılığa sunularak vasıf değerlendirilir. M. 94’le bağlantılı doğrudan soruşturma ve görevli sıfatına ilişkin usul gözetilir.

Dayanak: [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. İşkence için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 HAGB yasağı ağır neticeli hâlde de geçerlidir.

Dayanak: [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Mağdurun tıbbi durumu, kayıtların korunması ve görevlilerin delillere erişiminden doğan somut riskler tedbir talebinde açıklanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Kemik kırığına verilen 8–15 yıllık bağımsız yaptırım, diğer bentlerin m. 94 üzerine oran artırımından farklıdır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İşkence suçunun ağır neticesi, m. 94/6'daki zamanaşımının işlememesi kuralıyla birlikte değerlendirilir. 6459 sayılı Kanunun kabul tarihi 11.04.2013, ilgili düzenlemenin Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği tarih 30.04.2013'tür. Özellikle bu yürürlük tarihinden önceki fiillerde zaman bakımından uygulama ve lehe kanun karşılaştırması ayrıca yapılır; başvuru ve kanun yolu süreleri bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB açıkça yasaktır. Ağır neticelerdeki ceza büyüklüğü nedeniyle olağan erteleme/seçenek yaptırım eşikleri çoğunlukla karşılanmaz; yaş veya başka şahsi sebepler varsa somut sonuç kanuni sırayla belirlenir. Ölümde ağırlaştırılmış müebbet için olağan hapis ertelemesi yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste 2/3 rejimi; ölümde tek ağırlaştırılmış müebbet için genel 30 yıl; mağdur çocuksa m. 108/8 nedeniyle 39 yıl esas alınır. Örgüt, tekerrür ve birden fazla ilam ayrı sonuç doğurabilir. Geçici m. 6'daki işkence istisnası gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdur tıbbi/psikolojik belgeleme, güvenli beyan ortamı ve varsa acil koruma ihtiyacını bildirebilir; yetkili makama delilin bulunduğu yeri gösterebilir.

• Kamu görevlisi veya bakım sorumlusu fail iddiasında, temsilci/kurumla çıkar çatışması mağdurun bağımsız korunması açısından ele alınır.

• Şüpheli/sanığın müdafi, susma, kişisel fiil ve kast isnadına karşı çıkma, lehe kayıt ve bilirkişi sorusu sunma hakları vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İşkence fiilini gösteren delilleri, ağır sonucu ve aradaki nedenselliği ayrı başlıklarla hazırlayın.

• İşlev kaybı/zayıflama, iz/değişiklik, gebelik sonucu veya kırığın derecesini açıkça cevaplayan kesin/adli raporu sağlayın.

• Ölüm varsa otopsi, tedavi ve olay kayıtlarını birleştirerek öldürme kastı ile ağır netice ayrımını dosya olguları üzerinden inceleyin.

Dayanak: [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 95/1-a

Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama: m. 94’e göre belirlenen ceza 1/2 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama: m. 94’e göre belirlenen ceza 1/2 artırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/1-a	Duyu/organ işlevinde sürekli zayıflama: m. 94’e göre belirlenen ceza 1/2 artırılır.

Dayanak: [2]

m. 95/1-b, c

Konuşmada sürekli zorluk / yüzde sabit iz:1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Konuşmada sürekli zorluk / yüzde sabit iz:1/2 artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/1-b, c	Konuşmada sürekli zorluk / yüzde sabit iz:1/2 artırım.

Dayanak: [2]

m. 95/1-d, e

Hayati tehlike / gebede erken doğum:1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Hayati tehlike / gebede erken doğum:1/2 artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/1-d, e	Hayati tehlike / gebede erken doğum:1/2 artırım.

Dayanak: [2]

m. 95/2-a

İyileşmez hastalık veya bitkisel hayat: m. 94 cezası bir kat artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İyileşmez hastalık veya bitkisel hayat: m. 94 cezası bir kat artırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/2-a	İyileşmez hastalık veya bitkisel hayat: m. 94 cezası bir kat artırılır.

Dayanak: [2]

m. 95/2-b, c

Duyu/organ işlev kaybı; konuşma veya çocuk yapma yeteneği kaybı: bir kat artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Duyu/organ işlev kaybı; konuşma veya çocuk yapma yeteneği kaybı: bir kat artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/2-b, c	Duyu/organ işlev kaybı; konuşma veya çocuk yapma yeteneği kaybı: bir kat artırım.

Dayanak: [2]

m. 95/2-d, e

Yüzün sürekli değişmesi / gebede düşük: bir kat artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Yüzün sürekli değişmesi / gebede düşük: bir kat artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/2-d, e	Yüzün sürekli değişmesi / gebede düşük: bir kat artırım.

Dayanak: [2]

m. 95/3

Kemik kırığı: hayat fonksiyonlarına etkisine göre 8–15 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kemik kırığı: hayat fonksiyonlarına etkisine göre 8–15 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/3	Kemik kırığı: hayat fonksiyonlarına etkisine göre 8–15 yıl.

Dayanak: [2]

m. 95/4

İşkence sonucu ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İşkence sonucu ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 95/4	İşkence sonucu ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun · m. 2; kapsam ve işkence bakımından istisna · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103459

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 95; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] TBMM: 6459 sayılı Kanun kaydı · Kabul: 11.04.2013; Resmî Gazete: 30.04.2013, 28633 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/Kanun/f72877be-df67-037b-e050-007f01005610

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Eziyet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Eziyet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	2–5; nitelikli hâlde 3–8 yıl
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	M. 96 katalogda değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli hapiste 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 96 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [2], [1]

02 / Kısa tanım

Kişiye belli bir süreçte, sistematik biçimde bedensel veya ruhsal acı ve aşağılanma yaşatan eziyet davranışlarıdır. Bir anda gerçekleşen yaralama, hakaret veya kötü muamele ile ayrımda süre, tekrar, yoğunluk ve davranışların bütünlüğü önem taşır; her aile içi anlaşmazlık eziyet değildir.

Dayanak: [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan onuru, beden ve ruh bütünlüğü korunur. Failin kamu görevlisi ve fiilin görev bağlantılı olması hâlinde m. 94 işkence ayrımı ayrıca yapılır.

Dayanak: [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir. Çocuk, savunmasız kişi, gebe; üstsoy/altsoy, babalık/analık, eş veya boşanılan eş bakımından m. 96/2 uygulanır. Kadın mağdurda temel alt sınır yükselir; her yakınlık ilişkisi bent listesine kıyasla eklenmez.

Dayanak: [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tek olay yerine tüm davranış örüntüsü, tarih/süre ve tekrar biçimi belirlenir.

• Bedensel ve psikolojik etki, tıbbi kayıtlar ve tanıklar; hakaret/yaralama/terk gibi fiillerin bir bütün oluşturup oluşturmadığı araştırılır.

• Mağdurun yaşı, savunmasızlığı, gebelik ve aile/evlilik ilişkisi olay tarihine göre belgelenir.

• Kötü muamele m. 232 ile eziyetin sistematiklik/yoğunluk; kamu görevlisinin işkencesiyle görev bağlantısı ayrımı yapılır.

Dayanak: [2], [3], [1]

06 / Manevi unsur

Eziyet oluşturan davranışların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Nitelikli hâlin mağdur yaşı, gebelik veya ilişki gibi olguları kast/hata değerlendirmesine konu olur; aile içi sıfat tek başına bütün fiilleri kanıtlamaz.

Dayanak: [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Terbiye, bakım veya aile otoritesi insan onuruna aykırı sistematik acı çektirmeye izin vermez. Hukuka uygun bakım ve disiplin önlemleriyle davranışın yoğunluğu, amacı ve yöntemi üzerinden ayrım yapılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bütünlük gösteren davranışlar tek eziyet fiili içinde değerlendirilebilir; aynı davranışı otomatik hem eziyet hem ayrı yaralama/hakaret cezası yapmak doğru değildir. Bağımsız ağır sonuç, farklı fiil/mağdur ve cinsel suçlar bakımından özel içtima ayrıca ele alınır. İşkenceye ait zamanaşımı istisnası sırf bölüm aynı diye eziyete aktarılmaz.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 96/1 temel	2–5 yıl hapis.
m. 96/1 kadına karşı	Alt sınır 2 yıl 6 ay; üst sınır 5 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 96/2-a çocuk	18 yaşından küçük mağdur:3–8 yıl.
m. 96/2-a savunmasız/gebe	Beden/ruh bakımından savunamama veya gebelik:3–8 yıl; ilgili olgular ispatlanır.
m. 96/2-b	Üstsoy/altsoy, babalık/analık, eş/boşanılan eş:3–8 yıl.

Dayanak: [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun şikâyetinden vazgeçmesi davayı düşürmez. Aile içi sıfat, resen takibi kaldıran bir uzlaşma yetkisi yaratmaz; koruyucu tedbir talepleri ceza davasından ayrı yürütülebilir.

Dayanak: [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 uyarınca eziyet HAGB dışında tutulur; temel alt sınırın 2 yıl oluşu bu yasağı değiştirmez.

Dayanak: [2], [3], [1]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı CMK m. 100/3 kataloğunda sayılmaz. Katalog dışı oluşu tutuklamayı tek başına yasaklamaz; m. 100/1–4 koşulları, kanuni üst sınır ve somut deliller belirleyicidir. M. 96 tek başına katalog değildir; birlikte isnat edilen katalog yaralama/başka suç varsa ayrıca değerlendirilir. Aile içi şiddet ve mağdur güvenliği için koruma tedbirlerinin koşulları ayrıca ele alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından temel ve nitelikli hâllerde genel görevli mahkeme Asliye Ceza’dır. Bağımsız ölüm veya başka ağır suçun da bulunması birleştirme/vasıf nedeniyle görevi değiştirebilir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve kadına karşı temel hâlde 5 yıllık üst sınır nedeniyle yetişkinde 8 yıl; m. 96/2'nin 8 yıllık üst sınırında 15 yıl olağan dava zamanaşımı vardır. Süreç oluşturan fiilin sona erdiği tarih, kesilme/durma ve çocuk üzerindeki nüfuza ilişkin m. 66/6 ayrıca gözetilir. İşkenceye ait "zamanaşımı yok" sonucu buraya taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB yasaktır. Temel 2 yıllık hapis bakımından Türk Ceza Kanunu m. 51 koşullarıyla erteleme ayrı kurum olarak değerlendirilebilir. Kadına karşı asgari 2 yıl 6 ay yalnız 1/6 indirimle 2 yıl 1 aya iner ve genel 2 yıllık eşik aşılır. M. 96/2 asgari 3 yılın 1/6 indirimi 2 yıl 6 aydır; yaşa bağlı 3 yıl erteleme sınırı ve diğer koşullar ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste 5275 m. 107/2-c uyarınca 2/3 oran uygulanır; genel 1/2 yazılmaz. Eziyet, geçici m. 6'daki üç yıllık genel denetimli serbestlik genişlemesinin istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi, mahsup ve başka ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdur tıbbi/psikolojik belgeleme, güvenli beyan ortamı ve varsa acil koruma ihtiyacını bildirebilir; yetkili makama delilin bulunduğu yeri gösterebilir.

• Kamu görevlisi veya bakım sorumlusu fail iddiasında, temsilci/kurumla çıkar çatışması mağdurun bağımsız korunması açısından ele alınır.

• Şüpheli/sanığın müdafi, susma, kişisel fiil ve kast isnadına karşı çıkma, lehe kayıt ve bilirkişi sorusu sunma hakları vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Fiilleri tarih sırasıyla, tekrar ve aralarındaki bağlantıyı gösterecek şekilde kayda alın.

• Eski-yeni yaralanma raporları, psikolojik değerlendirme, okul/bakım kayıtları ve bağımsız tanıkları belirleyin.

• Aile ilişkisi/yaş/gebelik belgelerini ve acil korunma ihtiyacını dosya olgularıyla ilişkilendirin.

Dayanak: [2], [3], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 96/1 temel

2–5 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 2–5 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 96/1 temel	2–5 yıl hapis.

Dayanak: [2]

m. 96/1 kadına karşı

Alt sınır 2 yıl 6 ay; üst sınır 5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Alt sınır 2 yıl 6 ay; üst sınır 5 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 96/1 kadına karşı	Alt sınır 2 yıl 6 ay; üst sınır 5 yıl.

Dayanak: [2]

m. 96/2-a çocuk

18 yaşından küçük mağdur:3–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 18 yaşından küçük mağdur:3–8 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 96/2-a çocuk	18 yaşından küçük mağdur:3–8 yıl.

Dayanak: [2]

m. 96/2-a savunmasız/gebe

Beden/ruh bakımından savunamama veya gebelik:3–8 yıl; ilgili olgular ispatlanır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Beden/ruh bakımından savunamama veya gebelik:3–8 yıl; ilgili olgular ispatlanır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 96/2-a savunmasız/gebe	Beden/ruh bakımından savunamama veya gebelik:3–8 yıl; ilgili olgular ispatlanır.

Dayanak: [2]

m. 96/2-b

Üstsoy/altsoy, babalık/analık, eş/boşanılan eş:3–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Üstsoy/altsoy, babalık/analık, eş/boşanılan eş:3–8 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 96/2-b	Üstsoy/altsoy, babalık/analık, eş/boşanılan eş:3–8 yıl.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Yargıtay — eziyetin sistematik davranış ve kötü muameleden ayrımı · TCK m. 96; sistematiklik, süreklilik ve somut olayın kötü muamele olarak vasıflandırılması. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/386461100

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 96; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Terk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Terk: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temelde 3 ay–2 yıl; ağır neticede bağlı hüküm
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Temelde katalog yok ve tutuklama yasağı var
Görevli mahkeme	Vasfa göre
Koşullu salıverilme	Temelde 1/2; sonuçta değişir
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 97 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yaşı veya hastalığı nedeniyle kendisini idare edemeyen ve failin koruma/gözetim yükümlülüğü altında bulunan kişinin kendi hâline terk edilmesidir. Her yardım etmeme olayı bu suç değildir; failin özel koruma yükümlülüğü m. 98’deki genel yardım yükümlülüğünden ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Öz bakım imkânı bulunmayan kişinin yaşamı ve sağlığı ile kendisine güvenilen koruma ilişkisinin devamı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, somut kişiyi koruma/gözetme yükümlüsü olan kişidir; bu yükümlülüğün kanun, ilişki veya üstlenilen bakım görevinden hangi biçimde doğduğu gösterilir. Mağdur yaş/hastalık nedeniyle kendini idare edememelidir; sırf yaşlı olmak tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mağdurun öz bakım ve korunma ihtiyacı sağlık/yaş verileriyle belirlenir.

• Failin yükümlülüğü ve fiilen yerine getirme imkânı ortaya konulur.

• Terk, yalnız fiziksel uzaklaşma değil gerekli korumadan yoksun bırakma bağlamında somutlaştırılır; güvenli ve yetkili bakıma devirden ayrılır.

• Hastalık, yaralanma veya ölüm oluşmuşsa terk ile sonuç arasındaki nedensellik ve kusur ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Yükümlülük ve mağdurun durumunu bilerek terk etme kastı aranır. M. 97/2 ağır neticesi için Türk Ceza Kanunu m. 23 uyarınca en az taksir; ölümün bilerek istenmesi/kabullenilmesi hâlinde m. 83 gibi farklı vasıflar ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek bakım imkânsızlığı, acil durum ve güvenli devrin koşulları araştırılır. Yükümlünün kendi güvenliğine ciddi tehlike ile keyfî terk aynı değildir; yardım/kurum bildirim imkânının bulunup bulunmadığı önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 97/2 bağımsız sabit bir ceza aralığı yazmaz; ağır neticeli suç hükümlerine gönderir. Yükümlülük, ölüm/yaralama kastı ve kusur sonucuna göre bağlantılı hüküm belirlenmeden “ölümlü terk şu kadar yıl” denilemez. M. 98 genel yardım yükümlülüğü ve m. 83 ihmali öldürme sınırları açıklığa kavuşturulur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 97/1	Koruma/gözetim yükümlüsü tarafından terk:3 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 97/2 hastalık/yaralanma	Terkten doğan ağır neticeye ilişkin hükümler; sonuç ve kusur belirlenmeden tek aralık yoktur.
m. 97/2 ölüm	Ölüm ve nedensellik/kusur: ağır neticeli suç hükümleri; öldürme kastı varsa m. 83 ayrımı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; aile veya bakım ilişkisi şikâyet şartı yaratmaz. Mağdurun hukuki temsil yetkisi ve temsilciyle çıkar çatışması varsa uygun temsil ihtiyacı ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. M. 97/1 üst sınırı 2 yıl olduğu için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 koşullarıyla basit yargılama; m. 171 koşullarıyla kamu davasının açılmasının ertelenmesi mümkün olabilir. Çocuk failde gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve üç yıllık üst sınır koşuluyla m. 253/1-c ayrıca uygulanabilir. Ağır neticede bağlı vasfa göre yeniden değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 97/1 katalogda değildir ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen 2 yıllık üst sınır nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı gözetilir. Ağır neticenin başka suç vasfına yol açması hâlinde katalog/üst sınır yeniden belirlenir. Mağdurun güvenli bakım altına alınması ayrı bir koruma ihtiyacıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel terk için Asliye Ceza; ağır netice veya ihmali öldürme vasfında ilgili suçun görev kuralı uygulanır. Sadece “terk” başlığına bakarak ölüm dosyasına sabit mahkeme atanmaz.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel terk için yetişkinlerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Ağır sonuçta gönderme yapılan hükmün üst sınırı; çocuk üzerinde hüküm/nüfuz sahibinin fiilinde m. 66/6'daki 18 yaş başlangıcı ve fiilin kesintisi ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel terk cezası, sonuç ve kişisel koşullara göre HAGB/erteleme veya bir yıl ve altına inerse seçenek yaptırım alanına girebilir. Ağır neticenin cezası aynı eşiklerde varsayılmaz. Kamu görevlisinin görevi nedeniyle kötü muamele niteliği varsa Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 engeli ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. M. 97/2 sonucu başka bir suç vasfına bağlanırsa o hükmün infaz rejimi uygulanır; örneğin m. 83'ten süreli hapis kurulmuşsa 2/3 söz konusudur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdur tıbbi/psikolojik belgeleme, güvenli beyan ortamı ve varsa acil koruma ihtiyacını bildirebilir; yetkili makama delilin bulunduğu yeri gösterebilir.

• Kamu görevlisi veya bakım sorumlusu fail iddiasında, temsilci/kurumla çıkar çatışması mağdurun bağımsız korunması açısından ele alınır.

• Şüpheli/sanığın müdafi, susma, kişisel fiil ve kast isnadına karşı çıkma, lehe kayıt ve bilirkişi sorusu sunma hakları vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bakım/koruma yükümlülüğünün kaynağı, mağdurun sağlık durumu ve fiilî bakım imkânını belgeleyin.

• Kimin, ne zaman ve hangi koşullarda kişiyi yalnız bıraktığını; güvenli devir veya yardım çağrısını kronolojiye yerleştirin.

• Ağır sonuç varsa önceki hastalıklar, müdahale zamanları ve tıbbi nedensellik sorularını hazırlayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 97/1

Koruma/gözetim yükümlüsü tarafından terk:3 ay–2 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Koruma/gözetim yükümlüsü tarafından terk:3 ay–2 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 97/1	Koruma/gözetim yükümlüsü tarafından terk:3 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1]

m. 97/2 hastalık/yaralanma

Terkten doğan ağır neticeye ilişkin hükümler; sonuç ve kusur belirlenmeden tek aralık yoktur.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Terkten doğan ağır neticeye ilişkin hükümler; sonuç ve kusur belirlenmeden tek aralık yoktur.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 97/2 hastalık/yaralanma	Terkten doğan ağır neticeye ilişkin hükümler; sonuç ve kusur belirlenmeden tek aralık yoktur.

Dayanak: [1]

m. 97/2 ölüm

Ölüm ve nedensellik/kusur: ağır neticeli suç hükümleri; öldürme kastı varsa m. 83 ayrımı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Ölüm ve nedensellik/kusur: ağır neticeli suç hükümleri; öldürme kastı varsa m. 83 ayrımı.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 97/2 ölüm	Ölüm ve nedensellik/kusur: ağır neticeli suç hükümleri; öldürme kastı varsa m. 83 ayrımı.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 97; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1 yıla kadar/para; ölümde 1–3 yıl
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Temelde tutuklama yasağı; ölümde genel şartlar
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli hapiste genel 1/2
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 98 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yaş, hastalık, yaralanma veya başka nedenle kendini idare edemeyen kişiye, koşulların elverdiği ölçüde yardım etmemek ya da durumu derhal ilgili makama bildirmemektir. Özel bakım yükümlüsü olması gerekmeyen kişiler bakımından genel yardım/bildirim ödevidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Acil yardıma ihtiyaç duyan kişinin yaşamı ve sağlığı korunur. Kanun, herkesin her tıbbi müdahaleyi yapmasını değil, somut koşullara uygun yardım veya derhal bildirimi esas alır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İhtiyaç durumuyla karşılaşan ve yardım/bildirim imkânı olan herkes fail olabilir. Özel koruma yükümlüsü kişi veya tehlikeyi bizzat yaratan bakımından m. 97,83 veya başka suçla sınır ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kişinin kendisini idare edemediği durum ve yardım ihtiyacı somutlaştırılır.

• Failin durumu fark etmesi, yardım/bildirim imkânı, yer, zaman ve güvenlik koşulları belirlenir.

• Yardımın yapılmadığı veya bildirimin geciktirildiği süre;112/diğer yetkili makam kayıtları ve tanıklarla araştırılır.

• Ölüm hâlinde zamanında yardım/bildirimin sonucu önleme olanağı ve ihmal ile ölüm arasındaki bağ tıbbi verilerle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Durumu ve elverişli yardım/bildirim imkânını bilerek yükümlülüğü yerine getirmeme kastı gerekir. Ölüm sonucunda Türk Ceza Kanunu m. 23 uyarınca en az taksir aranır; her ölüm, sırf yakınında bulunan kişinin sorumluluğunu doğurmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kendisini veya başkasını ciddi tehlikeye atmadan yapılabilecek yardım/bildirim imkânı esas alınır. Mesleki yetkisi olmayan kişiden riskli tıbbi işlem beklenmez; güvenli yardım veya yetkili makama bildirim seçeneği değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 98/1 yardım ve bildirim yükümlülüğünün somut koşullarını düzenler; m. 98/2 ölümle ağırlaşan bağımsız yaptırım getirir. Özel garantör yükümlülüğü ve öldürme kastı varsa m. 83; özel koruma ilişkisi ve terk varsa m. 97 ayrıca ayrılır. Aynı ihmali davranışa otomatik bütün maddeler uygulanmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 98/1	Yardım/bildirim yükümlülüğüne aykırılık:1 yıla kadar hapis veya adlî para.
m. 98/2	İhlal dolayısıyla ölüm:1–3 yıl hapis; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet süresi takip şartı değildir. Mağdurun iyileşmesi veya yakınının vazgeçmesi fiilin oluşmasını tek başına değiştirmez; sonuç ve deliller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 98/1, Türk Ceza Kanunu m. 75/6-a-1'de açıkça önödeme kapsamındadır; bir yıllık üst sınır nedeniyle bu özel liste hükmü gözden kaçırılmamalıdır. M. 98/2 önödeme kapsamında değildir. Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; m. 98/1 için basit yargılama koşulları, m. 98/2 için m. 171 şartları ayrıca değerlendirilebilir. Fail çocuksa Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'deki üst sınır ve mağdur koşullarıyla uzlaştırma önceliği ayrıca gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 98 katalogda değildir. Birinci fıkranın 1 yıllık üst sınırında Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. İkinci fıkranın 3 yıllık üst sınırında otomatik yasak yoktur; genel şüphe, neden ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Her iki fıkra için yetişkin failin genel görevli mahkemesi Asliye Ceza'dır. Önödeme koşulları varsa dava açılmadan önce usulün işletilip işletilmediği kontrol edilir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Her iki fıkra için yetişkinlerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Önödeme teklifindeki 10 günlük süre ile dava zamanaşımı ve kanun yolu süreleri farklıdır; tebligat ve ödeme koşulları ayrıca takip edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme sonucu cezasız kapanma, HAGB'den farklıdır. Birinci fıkrada kanun doğrudan hapis veya para arasında seçim tanır; hapis seçilmişse Türk Ceza Kanunu m. 50/2 uyarınca sonradan tekrar adlî paraya çevirme yasağı gözetilir. Sonuç ceza iki yıl veya altındaysa HAGB/erteleme, bir yıl veya altındaysa diğer seçenek yaptırım koşulları değerlendirilebilir; ölüm hâlinde 1–3 yıllık aralık somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Doğrudan adlî para seçilmişse para cezasının infaz usulü uygulanır. Önödemenin yapılması hapis cezası infazı veya koşullu salıverilme hesabı doğurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Mağdur tıbbi/psikolojik belgeleme, güvenli beyan ortamı ve varsa acil koruma ihtiyacını bildirebilir; yetkili makama delilin bulunduğu yeri gösterebilir.

• Kamu görevlisi veya bakım sorumlusu fail iddiasında, temsilci/kurumla çıkar çatışması mağdurun bağımsız korunması açısından ele alınır.

• Şüpheli/sanığın müdafi, susma, kişisel fiil ve kast isnadına karşı çıkma, lehe kayıt ve bilirkişi sorusu sunma hakları vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yardım ihtiyacının fark edildiği an, failin bulunduğu yer ve yapabileceği yardım/bildirim imkânını belirleyin.

• Çağrı kayıtları, kamera, tanıklar ve acil sağlık müdahale saatlerini koruyun.

• Ölüm hâlinde tıbbi nedensellik; temel hâlde önödeme teklifinin tebliği ve ödeme belgelerini ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 98/1

Yardım/bildirim yükümlülüğüne aykırılık:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Yardım/bildirim yükümlülüğüne aykırılık:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 98/1	Yardım/bildirim yükümlülüğüne aykırılık:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Dayanak: [1]

m. 98/2

İhlal dolayısıyla ölüm:1–3 yıl hapis; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İhlal dolayısıyla ölüm:1–3 yıl hapis; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 98/2	İhlal dolayısıyla ölüm:1–3 yıl hapis; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 98; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çocuk Düşürtme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çocuk düşürtme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Rıza, süre, yetki ve sonuca göre
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalogda değil
Görevli mahkeme	Fıkraya göre Asliye/Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli hapiste genel 1/2
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 99 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [3], [2], [1]

02 / Kısa tanım

Başka bir kişinin gebe kadının gebeliğini kanunda suç sayılan koşullarda sona erdirmesidir. Rızanın bulunmaması, gebelik süresi, tıbbi zorunluluk, işlemi yapanın yetkisi ve kadın üzerindeki zarar/ölüm sonuçları farklı ceza hâllerini oluşturur. Kadının kendi çocuğunu isteyerek düşürmesi m. 100’den ayrılır.

Dayanak: [3], [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kadının beden/ruh bütünlüğü ve üreme iradesi ile gebeliğe ilişkin kanuni koruma birlikte ele alınır. Rıza ve tıbbi zorunluluk teknik belgelerle belirlenir.

Dayanak: [3], [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gebeliği sonlandıran kişi faildir; hekim olup olmadığı ve bu işlemi yapmaya yetkisi ayrıca önemlidir. M. 99/2’nin son cümlesinde rıza gösteren kadın için ayrıca sınırlı bir sorumluluk vardır. Kadının her tıbbi sonlandırmada suçlu olduğu sonucu çıkarılamaz.

Dayanak: [3], [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gebeliğin olay tarihindeki süresi ve sonlandırma fiili tıbbi kayıtlarla saptanır.

• Kadının özgür ve geçerli rızası, tıbbi zorunluluk ve uygulayıcının yetkisi ayrı sorulardır.

• Beden/ruh sağlığı zararı veya ölümde işlemin sonucu ve nedensellik uzman incelemesiyle belirlenir.

• Suç sonucu gebelik istisnasında mağdurluk,20 haftalık sınır, kadının rızası, uzman hekim ve hastane ortamı birlikte belgelenir.

Dayanak: [3], [4]

06 / Manevi unsur

Gebeliği kanuni koşullara aykırı biçimde sonlandırma kastı aranır. Rıza, süre ve yetki gibi olgulara ilişkin hata ayrıca değerlendirilir. Kadının yaralanması/ölümü gibi ağır neticelerde Türk Ceza Kanunu m. 23 uyarınca en az taksir gerekir; kasıtlı öldürme ayrı vasıftır.

Dayanak: [3], [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tıbbi zorunluluk ve yetkili sağlık hizmetinin özel mevzuat koşulları işlem tarihine göre değerlendirilir. M. 99/6: kadının mağduru olduğu suç sonucu gebelik,20 haftayı aşmama, kadının rızası, uzman hekimler ve hastane ortamı birlikte varsa gebeliği sona erdirene ceza verilmez. Salt eş/ailenin izni kadının kendi iradesinin yerini tutmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Rızasız temel fiil ile rızalı fakat 10 haftayı aşan/tıbben zorunlu olmayan fiilin ağır sonuç aralıkları farklıdır. Yetkisiz kişi artırımında hangi temel fıkranın oluştuğu önce saptanır. Doğrudan kastla kadını öldürme, başka yaralama fiilleri veya iştirak katkıları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [3], [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

• 3359 ek 18: sağlık mesleğinin icrasındaki muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin işlemlerde Mesleki Sorumluluk Kurulu izin usulü;2547 m. 53 usulüne tabi olanlarda istisna vardır. Fiilin gerçekten bu görev/tıbbi işlem kapsamına girip girmediği belirlenir; salt failin hekim olması her suç için izin şartı doğurmaz.

• 2827 m. 5, onuncu hafta doluncaya kadar tıbbi sakınca yoksa isteğe bağlı tahliyeyi; daha ileride annenin yaşamı veya kanunda belirtilen ağır maluliyet koşullarında uzman raporunu düzenler. Acil durumda yetkili hekimin müdahale ve en geç 24 saat içinde bildirim yükümlülüğü ayrıca vardır.

• 2827 m. 6, küçük/vesayet ve evli kişi bakımından ayrıca izin/rıza hükümleri içerir. Bu ek koşullar, gebe kadının iradesinin yerine aile kararını geçirmek anlamına gelmez; acil müdahale istisnası ile somut temsil durumu ayrı uygulanır.

Dayanak: [3], [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 99/1	Kadının rızası olmadan:5–10 yıl hapis.
m. 99/2 uygulayıcı	Tıbbi zorunluluk yokken 10 haftadan fazla gebeliği rızayla sonlandırma:2–4 yıl.
m. 99/2 kadın	Bu durumda sonlandırmaya rıza gösteren kadın:1 yıla kadar hapis veya adlî para.
m. 99/3 sağlık zararı	Rızasız fiilden kadının beden/ruh sağlığı zararı:6–12 yıl.
m. 99/3 ölüm	Rızasız fiilden kadının ölümü:15–20 yıl.
m. 99/4 sağlık zararı	İkinci fıkra fiilinden beden/ruh sağlığı zararı:3–6 yıl.
m. 99/4 ölüm	İkinci fıkra fiilinden ölüm:4–8 yıl.
m. 99/5 ilk cümle	10 haftayı doldurmamış gebelikte rıza olsa bile yetkisiz kişi:2–4 yıl.
m. 99/5 ikinci cümle	Önceki fıkralardaki diğer fiilin yetkisiz kişi tarafından işlenmesi: ilgili ceza 1/2 artırılır.
m. 99/6	Suç sonucu gebelikte 20 haftayı aşmama+rıza+uzman hekim+hastane: ceza verilmez.

Dayanak: [3], [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Rıza suçun unsuru/istisnasına ilişkin maddi bir konudur; şikâyet iradesiyle aynı değildir. Sağlık mesleği icrasındaki işlemler bakımından varsa özel soruşturma izni usulü kurum ve görev üzerinden ayrıca kontrol edilir.

Dayanak: [3], [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kadının m. 99/2 son cümledeki bir yıllık yaptırımı basit yargılama ve koşullarıyla m. 171 ertelemesine elverişli olabilir; diğer uygulayıcı hâllerinin üst sınırları buna göre ayrıca ayrılır. Çocuk failde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c üst sınır/mağdur koşulları saklıdır.

Dayanak: [3], [4]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 99 adı katalogda değildir. Kadının m. 99/2 son cümledeki bir yıllık suçunda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 yasağı gözetilir; diğer hâllerde üst sınır ve genel nedenler değerlendirilir. Kasten öldürme gibi ayrıca isnat varsa onun katalog hükmü farklıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [4]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 99/1'de üst sınır tam 10 yıl olduğundan genel görev Asliye Ceza; m. 99/2,4,5 temel fiillerinde de Asliye Ceza'dır. M. 99/3'ün 6–12 ve 15–20 yıllık bağımsız aralıklarında Ağır Ceza görevlidir. Yetkisizlik oran artırımı bakımından 5235 m. 14 ve bağlantılı suçlar ayrıca gözetilir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [6], [4]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde m. 99/1 ve sağlık zararına ilişkin 99/3 için 15 yıl;99/3 ölümde 20 yıllık üst sınır nedeniyle 20 yıl;99/2 ve 99/5 ilk cümle ile kadının hafif hâlinde 8 yıl;99/4'te üst sınır 6/8 olduğundan 15 yıl olağan dava zamanaşımı söz konusudur. Yetkisizlik nitelikli artırımında Türk Ceza Kanunu m. 66/3–4'e göre üst sınır yeniden belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Rızalı 10 haftayı aşan temel 2–4 yıllık uygulayıcı hâlinde alt sınır ve indirimlerle HAGB/erteleme koşulları mümkün olabilir; rızasız 5 yıllık alt sınır yalnız m. 62 ile bu eşiklere inmez. Kadına doğrudan para seçeneği vardır; hapis seçilirse m. 50/2 sınırı gözetilir. Ağır sonuç ve yetkisizlikte sonuç ceza ayrıca hesaplanır; kamu görevlisinin kötü muamelesi niteliğinde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 engeli saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Ölüm sonucunun m. 99/3 veya 4 olarak vasıflandırılması tek başına m. 81–83 kasten öldürmenin 2/3 oranını otomatik uygulamaz; hüküm maddesi ve varsa başka suç belirleyicidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Hasta/mağdur, sağlık verisinin gizliliği korunarak ilgili kayıtların dosyaya getirtilmesini ve uzman incelemesini isteyebilir.

• Şüpheli/sanık, rıza, yetki, tıbbi zorunluluk ve nedenselliğe ilişkin lehe kayıtları sunabilir; sağlık mesleği soruşturma usulü varsa buna ilişkin karar ve başvuru yolunu takip eder.

• Yakın/temsilci sıfatı sağlık verisine sınırsız erişim vermez; kanuni temsil ve çıkar çatışması somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gebelik süresi, rıza, tıbbi zorunluluk ve uygulayıcı yetkisine ilişkin işlem tarihli tıbbi kayıtları toplayın.

• Sağlık zararı/ölümde önceki durum, müdahale ve izlem kayıtlarını bilirkişi sorularıyla ilişkilendirin.

• Suç sonucu gebelik iddiasında adli başvuru belgelerini,20 haftalık süre ve uygun sağlık hizmeti koşullarını gecikmeden değerlendirin.

Dayanak: [3], [4]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [3], [4], [5], [6], [1], [2]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 99/1

Kadının rızası olmadan:5–10 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kadının rızası olmadan:5–10 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/1	Kadının rızası olmadan:5–10 yıl hapis.

Dayanak: [3]

m. 99/2 uygulayıcı

Tıbbi zorunluluk yokken 10 haftadan fazla gebeliği rızayla sonlandırma:2–4 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Tıbbi zorunluluk yokken 10 haftadan fazla gebeliği rızayla sonlandırma:2–4 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/2 uygulayıcı	Tıbbi zorunluluk yokken 10 haftadan fazla gebeliği rızayla sonlandırma:2–4 yıl.

Dayanak: [3]

m. 99/2 kadın

Bu durumda sonlandırmaya rıza gösteren kadın:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Bu durumda sonlandırmaya rıza gösteren kadın:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/2 kadın	Bu durumda sonlandırmaya rıza gösteren kadın:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Dayanak: [3]

m. 99/3 sağlık zararı

Rızasız fiilden kadının beden/ruh sağlığı zararı:6–12 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Rızasız fiilden kadının beden/ruh sağlığı zararı:6–12 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/3 sağlık zararı	Rızasız fiilden kadının beden/ruh sağlığı zararı:6–12 yıl.

Dayanak: [3]

m. 99/3 ölüm

Rızasız fiilden kadının ölümü:15–20 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Rızasız fiilden kadının ölümü:15–20 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/3 ölüm	Rızasız fiilden kadının ölümü:15–20 yıl.

Dayanak: [3]

m. 99/4 sağlık zararı

İkinci fıkra fiilinden beden/ruh sağlığı zararı:3–6 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İkinci fıkra fiilinden beden/ruh sağlığı zararı:3–6 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/4 sağlık zararı	İkinci fıkra fiilinden beden/ruh sağlığı zararı:3–6 yıl.

Dayanak: [3]

m. 99/4 ölüm

İkinci fıkra fiilinden ölüm:4–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: İkinci fıkra fiilinden ölüm:4–8 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/4 ölüm	İkinci fıkra fiilinden ölüm:4–8 yıl.

Dayanak: [3]

m. 99/5 ilk cümle

10 haftayı doldurmamış gebelikte rıza olsa bile yetkisiz kişi:2–4 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 10 haftayı doldurmamış gebelikte rıza olsa bile yetkisiz kişi:2–4 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/5 ilk cümle	10 haftayı doldurmamış gebelikte rıza olsa bile yetkisiz kişi:2–4 yıl.

Dayanak: [3]

m. 99/5 ikinci cümle

Önceki fıkralardaki diğer fiilin yetkisiz kişi tarafından işlenmesi: ilgili ceza 1/2 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Önceki fıkralardaki diğer fiilin yetkisiz kişi tarafından işlenmesi: ilgili ceza 1/2 artırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/5 ikinci cümle	Önceki fıkralardaki diğer fiilin yetkisiz kişi tarafından işlenmesi: ilgili ceza 1/2 artırılır.

Dayanak: [3]

m. 99/6

Suç sonucu gebelikte 20 haftayı aşmama+rıza+uzman hekim+hastane: ceza verilmez.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Suç sonucu gebelikte 20 haftayı aşmama+rıza+uzman hekim+hastane: ceza verilmez.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 99/6	Suç sonucu gebelikte 20 haftayı aşmama+rıza+uzman hekim+hastane: ceza verilmez.

Dayanak: [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · ek m. 18; sağlık mesleği kapsamında tıbbi işlemler ve soruşturma izni,2547 m. 53 istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

[2] 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun · m. 4–6; sterilizasyon, rahim tahliyesi, izin ve acil durum · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104895

[3] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 99; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[4] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[5] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[6] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çocuk Düşürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çocuk düşürme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1 yıla kadar hapis veya adlî para
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Koşullu salıverilme	Hapiste genel 1/2
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 100 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [2], [1]

02 / Kısa tanım

Gebelik süresi 10 haftadan fazla olan kadının gebeliğini isteyerek kendisinin sonlandırmasıdır. Başka kişinin müdahalesine rıza gösterme m. 99/2; başkasının fiiliyle rızasız sonlandırma m. 99/1 kapsamında farklıdır. Kendiliğinden düşük bu kasıtlı fiille eşitlenmez.

Dayanak: [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

Gebeliğe ilişkin kanuni koruma ile kadının sağlık ve üreme iradesi arasındaki kanuni sınırlar gözetilir.

Dayanak: [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bu suçun faili gebe kadındır. Dışarıdan müdahale eden, yardım eden veya azmettirenin fiili kendi koşullarıyla m. 99 ve iştirak hükümleri çerçevesinde ayrılır; kadının sadece hasta olarak başvurması suçu kanıtlamaz.

Dayanak: [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gebelik süresinin 10 haftayı aşması olay tarihli tıbbi verilerle belirlenir.

• Kadının kendi fiili ve gebeliğin sona ermesi arasındaki bağ araştırılır.

• İstekli sonlandırma ile kendiliğinden/tıbbi nedenle gelişen düşük ayrılır; salt düşük meydana gelmesi yeterli delil değildir.

• Tıbbi zorunluluk veya suç sonucu gebelik gibi bağlantılı hukuki durumlar ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [2], [3]

06 / Manevi unsur

İsteyerek sonlandırma kastı gerekir. Taksirli davranış veya kendiliğinden düşük m. 100'ün yerine geçmez. Gebelik/süre bilgisi ve hata iddiası somut olgularla incelenir.

Dayanak: [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tıbbi zorunluluk ve kanuna uygun sağlık hizmeti koşulları özel mevzuat ve Türk Ceza Kanunu m. 99 ile birlikte değerlendirilir. M. 99/6'daki suç sonucu gebelik istisnası uzman hekim/hastane şartlarını içerdiğinden, yalnız bu sebebin varlığı her kişisel müdahaleyi sınırsız hukuka uygun yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sonlandırmanın gerçekleşmesi, icraya başlama ve failin iradesi dışında engellenme teşebbüs yönünden ayrılır. Başka kişinin maddi müdahalesi bulunuyorsa m. 99/2 ile kendi fiilini işleme ayrımı korunur. Tek olaydan hem 99 hem 100 için otomatik iki ceza kurulmaz.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 100/1	10 haftadan fazla gebeliği isteyerek düşürme:1 yıla kadar hapis veya adlî para.
Kapsam dışında kalan olgu	Kendiliğinden düşük veya kastın kanıtlanmaması bu suçun gerçekleşmesi olarak kabul edilmez; başka tıbbi/hukuki durum kendi koşuluyla değerlendirilir.

Dayanak: [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; resen takip edilir. Sağlık verilerinin mahremiyeti ve dosyaya hukuka uygun elde edilerek alınması ayrıca korunur.

Dayanak: [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; hapis üst sınırı bir yıl olsa da genel önödemenin altı aylık sınırı ve özel liste dikkate alınır. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 basit yargılama ve m. 171 kamu davasının açılmasının ertelenmesi şartları uygulanabilir. Çocuk failde m. 253/1-c'nin gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur şartı gerçekleşmeden sırf düşük üst sınırla otomatik uzlaştırma sonucu verilmez.

Dayanak: [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Bir yıllık üst sınır ve ilgili suç niteliği nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı gözetilir. Tıbbi muayene ve sağlık verisinin elde edilmesi ayrı kanuni koşullara tabidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için genel görevli mahkeme Asliye Ceza'dır. Çocuk failin görev ve usulü ayrıca uygulanır; dosyada m. 99 fiili bulunan başka kişi için suç vasfı ayrı kurulur.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı 8 yıldır; failin suç tarihindeki yaşı, durma/kesilme ayrıca değerlendirilir. Şikâyet şartı bulunmadığından altı aylık şikâyet süresiyle dava süresi karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kanun doğrudan hapis veya adlî para seçeneği verir. Hapis seçilirse Türk Ceza Kanunu m. 50/2 nedeniyle aynı cezanın yeniden adlî paraya çevrilmesi mümkün değildir; diğer kısa hapis seçenekleri, HAGB ve erteleme kendi koşullarıyla değerlendirilebilir. HAGB için sadece ceza miktarı değil kanuni kişisel koşullar da gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Adlî para seçilmişse para cezasının özel infazı uygulanır; tutuklama yasağı ile kesinleşmiş hapis cezasının infazı aynı konu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Hasta/mağdur, sağlık verisinin gizliliği korunarak ilgili kayıtların dosyaya getirtilmesini ve uzman incelemesini isteyebilir.

• Şüpheli/sanık, rıza, yetki, tıbbi zorunluluk ve nedenselliğe ilişkin lehe kayıtları sunabilir; sağlık mesleği soruşturma usulü varsa buna ilişkin karar ve başvuru yolunu takip eder.

• Yakın/temsilci sıfatı sağlık verisine sınırsız erişim vermez; kanuni temsil ve çıkar çatışması somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gebelik süresi, düşük zamanı ve nedenine ilişkin tıbbi belgeleri koruyun.

• Kendiliğinden düşük, tıbbi zorunluluk ve isnat edilen kasıtlı fiile ilişkin delilleri birbirinden ayırın.

• Sağlık verisinin mahremiyeti, tebligat ve savunma haklarıyla birlikte isnat edilen maddeyi değerlendirin.

Dayanak: [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 100/1

10 haftadan fazla gebeliği isteyerek düşürme:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 10 haftadan fazla gebeliği isteyerek düşürme:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 100/1	10 haftadan fazla gebeliği isteyerek düşürme:1 yıla kadar hapis veya adlî para.

Dayanak: [2]

Kapsam dışında kalan olgu

Kendiliğinden düşük veya kastın kanıtlanmaması bu suçun gerçekleşmesi olarak kabul edilmez; başka tıbbi/hukuki durum kendi koşuluyla değerlendirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kendiliğinden düşük veya kastın kanıtlanmaması bu suçun gerçekleşmesi olarak kabul edilmez; başka tıbbi/hukuki durum kendi koşuluyla değerlendirilir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
Kapsam dışında kalan olgu	Kendiliğinden düşük veya kastın kanıtlanmaması bu suçun gerçekleşmesi olarak kabul edilmez; başka tıbbi/hukuki durum kendi koşuluyla değerlendirilir.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun · m. 4–6; sterilizasyon, rahim tahliyesi, izin ve acil durum · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104895

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 100; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kısırlaştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kısırlaştırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–6; yetkisiz-rızalı 1–3 yıl; artırım var
Şikâyet	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalogda değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli hapiste genel 1/2
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 101 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [3], [2], [1]

02 / Kısa tanım

Bir erkek veya kadının rızası olmadan üreme yeteneğini kaldıran kısırlaştırma işlemi; yahut rıza olsa da bunu yapmaya yetkisi bulunmayan kişinin işlemi yapmasıdır. Rıza yokluğu ve yetki yokluğu farklı ceza hâlleridir.

Dayanak: [3], [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

Beden bütünlüğü, üreme iradesi ve kişinin tıbbi müdahale hakkında karar verme hakkı korunur.

Dayanak: [3], [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşlemi yapan kişi fail; erkek veya kadın mağdur olabilir. Tıbbi meslek unvanı ile somut kısırlaştırma yetkisi aynı kabul edilmez; yetki ve kurum belgeleri araştırılır.

Dayanak: [3], [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kısırlaştırma işlemi ve üreme yeteneğine etkisi tıbbi uzmanlıkla belirlenir.

• İşlem öncesi bilgilendirme, özgür/geçerli rıza ve belgenin gerçek kapsamı araştırılır.

• Uygulayıcının işlem yapma yetkisi ve fiil tarihindeki mevzuat koşulları tespit edilir.

• Başka tıbbi müdahalenin komplikasyonu veya zorunlu sonucu ile kasıtlı kısırlaştırma ayrılır; nedensellik gösterilir.

Dayanak: [3], [4]

06 / Manevi unsur

Kısırlaştırma fiilinin bilerek gerçekleştirilmesi; rıza ve yetki olgularının kast/hata kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Tıbbi komplikasyonun tek başına bu kasıtlı suçu oluşturduğu söylenemez; taksirli yaralama gibi başka vasıf ayrı koşullara bağlıdır.

Dayanak: [3], [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli rıza ve yetkili sağlık hizmeti koşulları birlikte değerlendirilir. Genel ameliyat formu her üreme yeteneği müdahalesini otomatik kapsamaz. Tıbbi zorunluluk ve acil durum, somut tıbbi veri ve kanuni müdahale koşullarıyla incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli icra hareketiyle başlayıp tamamlanmayan işlemde teşebbüs; başka kişilerin katkısında iştirak ayrı değerlendirilir. Kasten ağır yaralama, başka zorlayıcı fiiller veya ölüm sonucu bulunması hâlinde olayın bağımsız fiil ve netice yapısı üzerinden içtima kurulur.

Dayanak: [3], [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

• 3359 ek 18: sağlık mesleğinin icrasındaki muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin işlemlerde Mesleki Sorumluluk Kurulu izin usulü;2547 m. 53 usulüne tabi olanlarda istisna vardır. Fiilin gerçekten bu görev/tıbbi işlem kapsamına girip girmediği belirlenir; salt failin hekim olması her suç için izin şartı doğurmaz.

• 2827 m. 4, tıbbi sakınca yoksa reşit kişinin isteğiyle sterilizasyonu; ameliyat sırasında tıbbi zaruretle gereken kastrasyona ilişkin istisnayı düzenler. M. 6’daki ek izin ve acil durum hükümleri ayrıca gözetilir; kısırlaştırma ile diğer tıbbi işlemin zorunlu sonucu karıştırılmaz.

Dayanak: [3], [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 101/1 ilk cümle	Rızasız kısırlaştırma:3–6 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 101/1 ikinci cümle	Aynı rızasız işlemin yetkisiz kişi tarafından yapılması: ceza 1/3 artırılır; kanuni aralık 4–8 yıl olur.
m. 101/2	Rıza olsa bile yetkisiz kişi:1–3 yıl hapis.

Dayanak: [3], [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Rızanın bulunup bulunmaması suç unsurudur; sonradan şikâyetten vazgeçme davayı kendiliğinden düşürmez. Görev kapsamındaki tıbbi işlemlerde özel soruşturma izni usulü bulunup bulunmadığı ayrıca kontrol edilir.

Dayanak: [3], [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir; bütün hâllerin üst sınırı iki yılı geçtiği için basit yargılama uygulanmaz. M. 101/2’de üç yıllık üst sınırla m. 171 koşulları ve kamu görevi istisnası; çocuk failde m. 253/1-c şartları ayrıca değerlendirilebilir.

Dayanak: [3], [4]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Kısırlaştırma suçu adı CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. M. 101/1’deki altı yıllık (yetkisiz kişi hâlinde sekiz yıllık) ve m. 101/2’deki üç yıllık üst sınırlar, CMK m. 100/4’teki iki yıllık sınırın üzerindedir. Bu nedenle yalnız düşük ceza üst sınırına dayanan otomatik tutuklama yasağı bulunmaz; yine de somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Tıbbi unvan veya failin sıfatı tek başına tutuklama nedeni değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [4]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından bütün gösterilen hâllerde genel görevli mahkeme Asliye Ceza’dır. Başka ağır suç vasfı veya bağlantı varsa ayrıca değerlendirilir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [6], [4]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Rızasız m. 101/1’de 6 yıllık, yetkisiz rızasız hâlde 8 yıllık üst sınır nedeniyle yetişkinde 15 yıl; rızalı-yetkisiz m. 101/2’de 3 yıllık üst sınır nedeniyle 8 yıl olağan dava zamanaşımı vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Rızalı-yetkisiz 1–3 yıllık hâlde sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme veya kısa hapis seçenekleri gündeme gelebilir. Rızasız 3 yıllık alt sınır yalnız 1/6 indirimle 2 yıl 6 aya iner; genel 2 yıl HAGB/erteleme eşiğini aşar. Kamu görevlisinin görevi nedeniyle kötü muamelesi niteliğinde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 HAGB engeli ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suç için genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Bu oran, kesin cezaevi süresi veya doğrudan tahliye tarihi değildir. Hükmün başka bir ağır yaralama/öldürme maddesinden kurulması hâlinde o suçun infaz rejimi uygulanır; üreme yeteneği kaybı ifadesi tek başına bütün dosyalara aynı infaz oranını taşımaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Hasta/mağdur, sağlık verisinin gizliliği korunarak ilgili kayıtların dosyaya getirtilmesini ve uzman incelemesini isteyebilir.

• Şüpheli/sanık, rıza, yetki, tıbbi zorunluluk ve nedenselliğe ilişkin lehe kayıtları sunabilir; sağlık mesleği soruşturma usulü varsa buna ilişkin karar ve başvuru yolunu takip eder.

• Yakın/temsilci sıfatı sağlık verisine sınırsız erişim vermez; kanuni temsil ve çıkar çatışması somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İşlem türü, rıza/bilgilendirme formları, uygulayıcı yetkisi ve ameliyat/izlem kayıtlarını alın.

• Üreme yeteneğine etki, nedensellik ve tıbbi zorunluluk için uzman raporunda açık cevapları belirleyin.

• İsnat edilen fıkrayı, sağlık mesleği izin sürecini ve tebligatları birlikte değerlendirin.

Dayanak: [3], [4]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [3], [4], [5], [6], [1], [2]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 101/1 ilk cümle

Rızasız kısırlaştırma:3–6 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Rızasız kısırlaştırma:3–6 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 101/1 ilk cümle	Rızasız kısırlaştırma:3–6 yıl hapis.

Dayanak: [3]

m. 101/1 ikinci cümle

Aynı rızasız işlemin yetkisiz kişi tarafından yapılması: ceza 1/3 artırılır; kanuni aralık 4–8 yıl olur.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Aynı rızasız işlemin yetkisiz kişi tarafından yapılması: ceza 1/3 artırılır; kanuni aralık 4–8 yıl olur.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 101/1 ikinci cümle	Aynı rızasız işlemin yetkisiz kişi tarafından yapılması: ceza 1/3 artırılır; kanuni aralık 4–8 yıl olur.

Dayanak: [3]

m. 101/2

Rıza olsa bile yetkisiz kişi:1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Rıza olsa bile yetkisiz kişi:1–3 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 101/2	Rıza olsa bile yetkisiz kişi:1–3 yıl hapis.

Dayanak: [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · ek m. 18; sağlık mesleği kapsamında tıbbi işlemler ve soruşturma izni,2547 m. 53 istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

[2] 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun · m. 4–6; sterilizasyon, rahim tahliyesi, izin ve acil durum · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104895

[3] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 101; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[4] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[5] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[6] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Cinsel Saldırı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Cinsel saldırı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Sarkıntılık 2–5; temel 5–10; penetrasyon en az 12 yıl
Şikâyet	Fıkraya ve eş durumuna göre
Tutuklama kataloğu / engel	102/1 hariç
Görevli mahkeme	Fıkraya göre Asliye/Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Yetişkinde 102/2:3/4; diğer süreli hâllerde 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 102 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [3], [2]

02 / Kısa tanım

Cinsel davranışla yetişkin kişinin vücut dokunulmazlığının ihlalidir. Temas içeren temel saldırı, sarkıntılık düzeyindeki davranış ve vücuda organ/cisim sokma biçimi farklı ceza ve takip sonuçları doğurur. Çocuk mağdurda m. 103; temas içermeyen cinsel amaçlı tacizde m. 105 ayrımı ayrıca yapılır.

Dayanak: [3], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin cinsel dokunulmazlığı ve cinsel yaşamına serbestçe karar verebilmesi korunur. Önceki yakınlık, evlilik, önceki rıza veya fiziksel direnç göstermemiş olmak somut fiile rıza bulunduğunu otomatik kanıtlamaz.

Dayanak: [3], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail veya mağdur için tek bir cinsiyet şartı yoktur. Mağdurun fiil tarihindeki yaşı, savunma yeteneği ve faille ilişki belirlenir. Kamu görevi, vesayet/hizmet, hısımlık veya toplu yaşam ortamı nitelikli hâller için ayrı olgulardır.

Dayanak: [3], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Cinsel davranışın somut niteliği, temas, süre, yoğunluk ve devamlılık; sarkıntılık/temel saldırı ve organ/cisim sokma ayrımı için belirlenir.

• Geçerli ve fiile özgü rıza, iradeyi etkileyen durumlar, tehdit/cebir veya savunmasızlık olayın bütünü içinde incelenir.

• Nitelikli bentteki nüfuzun gerçekten kullanılması, silahın fiille ilişkisi, müşterek icra veya ortamın sağladığı kolaylık ayrıca kanıtlanır.

• Mağdur beyanı, iletişim, kamera/konum, tanık ve tıbbi bulgular birlikte değerlendirilir; tek bir delil kategorisinin yokluğu otomatik beraat veya mahkûmiyet kuralı değildir.

Dayanak: [3], [4], [1]

06 / Manevi unsur

Cinsel davranışın ve kişinin dokunulmazlığına müdahalenin bilerek gerçekleştirilmesi gerekir. Kast, somut fiil ve bağlamdan değerlendirilir. Nitelikli hâlin savunmasızlık/ilişki gibi olguları bakımından hata; ağır neticede m. 23 koşulları ayrıca uygulanır.

Dayanak: [3], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Özgür, geçerli ve somut davranışa ilişkin rıza belirleyicidir; rıza her an geri alınabilir. Tıbbi muayene yetkisi veya hizmet ilişkisi cinsel davranışa izin vermez. Eşe karşı organ/cisim sokma m. 102/2'de açıkça düzenlenmiştir; eşler arası diğer fiilin hangi suç tanımına girdiği ayrıca vasıflandırılır, evlilik sınırsız rıza kabul edilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sarkıntılık, daha düşük ceza gerektiren hukuki nitelendirmedir; yalnız failin verdiği ad değildir. Teşebbüste hangi icranın başladığı, tamamlanan başka fiil olup olmadığı incelenir. M. 102/4 ağır neticeli yaralamadan ayrıca ceza öngörür. Aynı mağdura farklı zamanlardaki fiillerde m. 43 koşulları, bağımsız hürriyetten yoksun kılmada özel içtima ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [3], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [3], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 102/1 temel	Cinsel davranışla vücut dokunulmazlığını ihlal:5–10 yıl hapis.
m. 102/1 sarkıntılık	Sarkıntılık düzeyinde kalan fiil:2–5 yıl.
m. 102/2	Vücuda organ veya sair cisim sokma: en az 12 yıl; m. 49 genel üst sınırı 20 yıl. Eşe karşı fiilde açık şikâyet hükmü bulunur.
m. 102/3-a	Beden/ruh bakımından savunamayan mağdur: ilgili temel ceza 1/2 artırılır; somut savunmasızlık gerekir.
m. 102/3-b	Kamu görevi, vesayet veya hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım. Salt unvan veya işyeri birlikteliği yeterli değildir.
m. 102/3-c	Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı; üvey baba/ana/kardeş, evlat edinen/evlatlık:1/2 artırım; bağın varlığı belgelenir.
m. 102/3-d silah	Silahla işleme:1/2 artırım; silahın eylemde kullanılışı belirlenir.
m. 102/3-d birlikte	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi:1/2 artırım; sırf olay yerinde olma müşterek icra sayılmaz.
m. 102/3-e	Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım; her kalabalık yer bu bent değildir.
m. 102/4	Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.
m. 102/5	Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Dayanak: [3], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 102/1 temel ve sarkıntılık hâli şikâyete bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden başlayan altı aylık süre gözetilir. M. 102/2 organ/cisim sokma resen; bunun eşe karşı işlenmesi açık kanun hükmüyle şikâyete bağlıdır. M. 102/3 nitelikli hâller ve m. 102/5 resen takip edilir; m. 102/3'ün eşe karşı fiille birleşmesi de basit şikâyet kuralıyla tekleştirilmez. Resen hâlde vazgeçme davayı kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [3], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/3 gereğince şikâyete bağlı olsa bile cinsel suçlarda uzlaştırma yasaktır. Seri muhakeme/önödeme kapsamında değildir. En hafif sarkıntılığın üst sınırı 5 yıl olduğundan basit yargılama yoktur. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 171/6-c cinsel suçlarda kamu davasının açılmasının ertelenmesini dışlar; bu kural HAGB ile aynı kurum değildir.

Dayanak: [3], [4], [1]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3'te m. 102 birinci fıkra hariç katalogdadır. Yalnız temel/sarkıntılık 102/1 katalog sayılmaz; nitelikli 102/3, organ/cisim sokma ve ağır sonuçta katalog hükmü değerlendirilir. Katalog, otomatik tutuklama değildir. Mağdurun korunması, faille yüz yüze getirilmemesi ve delilin güvenli alınması ayrıca ele alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [4]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 102/1 temel/sarkıntılık için genel görev Asliye Ceza; m. 102/2 ve 5 için Ağır Ceza'dır. M. 102/3 oran artırımı,5235 m. 14 gereği bağımsız temel vasıf ve bağlantılı suçtan ayrılarak görev belirlenir. M. 102/2 mağdurunun soruşturma beyanında Ceza Muhakemesi Kanunu m. 236/6 uyarınca özel merkez/uzman usulü, görüntü kaydında mağdur rızası gözetilir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [6], [4]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde sarkıntılık 2–5 yıl için 8 yıl; temel 5–10 yıl için 15 yıl; organ/cisim sokmada m. 49'la 20 yıllık üst sınır nedeniyle 20 yıl; ağırlaştırılmış müebbet hâlinde 30 yıl olağan dava zamanaşımı vardır. M. 102/3 nitelikli artırımında Türk Ceza Kanunu m. 66/3–4'e göre üst sınır ayrıca hesaplanır. Şikâyete bağlı hâlin altı aylık süresi bunlardan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [1], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sarkıntılığın 2 yıllık alt sınırında sonuç ceza ve diğer koşullar sağlanırsa HAGB veya erteleme değerlendirilebilir; cinsel suçlar için genel ve sınırsız HAGB yasağı varmış gibi yazılmaz. Kamu görevlisinin görevi nedeniyle Anayasa 17 kapsamında kötü muamelesinde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 engeli vardır. Temel 5 yıl ve organ/cisim sokma 12 yıl alt sınırı yalnız m. 62 ile olağan eşiklere inmez; teşebbüs/yaş gibi başka sebepler somut hesap gerektirir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste 102/1 ve 102/2 dışındaki 102 hâlleri için 2/3; yetişkinin 102/2 mahkûmiyetinde 5275 m. 108/9 gereği 3/4 oran uygulanır. Suç tarihinde çocuk failde cinsel suçlar için 2/3 ve m. 108/10 istisnası vardır. M. 102/5 ağırlaştırılmış müebbette genel 30 yıl yerine m. 108/9'un özel süreye etkisi, mahkûmiyetin 102/2 ile bağlantısı ve tekerrür birlikte değerlendirilir; her 102/5'e tek oran yazılmaz. Cinsel suçlar geçici 6 ve geçici 10'daki genişleme istisnaları arasındadır; m. 107/5'in 15 yaşa kadar gün sayımı istisnası 102'yi kapsar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Cinsel suç mağduru, CMK 234/239 koşullarıyla vekil görevlendirilmesini; çocuk veya özel ihtiyaç hâlinde uzman ve uygun beyan ortamını isteyebilir.

• Mağdurun mahremiyeti ve kayıtların gizliliği korunur. Savunma hakkı, isnat ve delillere karşı çıkma imkânıyla birlikte yürütülür; özel kayıtların kontrolsüz paylaşılması bir hak değildir.

• Şüpheli/sanık için susma, müdafi, delile itiraz ve lehe delil isteme hakları; çocuk failde zorunlu müdafi ve çocuk yargılaması usulleri vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnat edilen fiil ve fıkrayı; mağdurun yaşı, faille ilişki ve şikâyet/öğrenme tarihlerini netleştirin.

• Mesajların tamamını, özgün dijital kayıtları, tanıkları ve hukuka uygun tıbbi/adli belgeleri koruyun; içeriği kesip değiştirerek sunmayın.

• Özel beyan ortamı, vekil/müdafi, korunma ihtiyacı ve tebligata bağlı başvuru sürelerini birlikte değerlendirin.

Dayanak: [3], [4], [1]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [3], [4], [5], [6], [1], [2]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 102/1 temel

Cinsel davranışla vücut dokunulmazlığını ihlal:5–10 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Cinsel davranışla vücut dokunulmazlığını ihlal:5–10 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/1 temel	Cinsel davranışla vücut dokunulmazlığını ihlal:5–10 yıl hapis.

Dayanak: [3]

m. 102/1 sarkıntılık

Sarkıntılık düzeyinde kalan fiil:2–5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Sarkıntılık düzeyinde kalan fiil:2–5 yıl.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/1 sarkıntılık	Sarkıntılık düzeyinde kalan fiil:2–5 yıl.

Dayanak: [3]

m. 102/2

Vücuda organ veya sair cisim sokma: en az 12 yıl; m. 49 genel üst sınırı 20 yıl. Eşe karşı fiilde açık şikâyet hükmü bulunur.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Vücuda organ veya sair cisim sokma: en az 12 yıl; m. 49 genel üst sınırı 20 yıl. Eşe karşı fiilde açık şikâyet hükmü bulunur.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/2	Vücuda organ veya sair cisim sokma: en az 12 yıl; m. 49 genel üst sınırı 20 yıl. Eşe karşı fiilde açık şikâyet hükmü bulunur.

Dayanak: [3]

m. 102/3-a

Beden/ruh bakımından savunamayan mağdur: ilgili temel ceza 1/2 artırılır; somut savunmasızlık gerekir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Beden/ruh bakımından savunamayan mağdur: ilgili temel ceza 1/2 artırılır; somut savunmasızlık gerekir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/3-a	Beden/ruh bakımından savunamayan mağdur: ilgili temel ceza 1/2 artırılır; somut savunmasızlık gerekir.

Dayanak: [3]

m. 102/3-b

Kamu görevi, vesayet veya hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım. Salt unvan veya işyeri birlikteliği yeterli değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kamu görevi, vesayet veya hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım. Salt unvan veya işyeri birlikteliği yeterli değildir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/3-b	Kamu görevi, vesayet veya hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım. Salt unvan veya işyeri birlikteliği yeterli değildir.

Dayanak: [3]

m. 102/3-c

Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı; üvey baba/ana/kardeş, evlat edinen/evlatlık:1/2 artırım; bağın varlığı belgelenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı; üvey baba/ana/kardeş, evlat edinen/evlatlık:1/2 artırım; bağın varlığı belgelenir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/3-c	Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı; üvey baba/ana/kardeş, evlat edinen/evlatlık:1/2 artırım; bağın varlığı belgelenir.

Dayanak: [3]

m. 102/3-d silah

Silahla işleme:1/2 artırım; silahın eylemde kullanılışı belirlenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Silahla işleme:1/2 artırım; silahın eylemde kullanılışı belirlenir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/3-d silah	Silahla işleme:1/2 artırım; silahın eylemde kullanılışı belirlenir.

Dayanak: [3]

m. 102/3-d birlikte

Birden fazla kişinin birlikte işlemesi:1/2 artırım; sırf olay yerinde olma müşterek icra sayılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Birden fazla kişinin birlikte işlemesi:1/2 artırım; sırf olay yerinde olma müşterek icra sayılmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/3-d birlikte	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi:1/2 artırım; sırf olay yerinde olma müşterek icra sayılmaz.

Dayanak: [3]

m. 102/3-e

Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım; her kalabalık yer bu bent değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım; her kalabalık yer bu bent değildir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/3-e	Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım; her kalabalık yer bu bent değildir.

Dayanak: [3]

m. 102/4

Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/4	Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.

Dayanak: [3]

m. 102/5

Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 102/5	Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet; nedensellik ve ağır netice kusuru gerekir.

Dayanak: [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

• Özel beyan ortamı, uzman desteği, mahremiyet ve faille yüz yüze gelmeme ihtiyacınızı somutlaştırın. Çocuğun temsilcisiyle çıkar çatışması varsa ayrı temsil değerlendirilir.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Ceza Genel Kurulu — cinsel saldırıda nüfuzun kötüye kullanılması · TCK m. 102/3-b; salt meslek/görev sıfatı ile nüfuzun fiilen kötüye kullanılması ayrımı. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1012386700

[2] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 17.01.2024, E. 2023/565, K. 2024/11 · Çocuğa karşı cinsel taciz ve nitelikli cinsel tacizde şikâyet; kararın somut olayda hukuki nitelendirme ve sonuç bölümü. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1021571700

[3] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 102; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[4] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[5] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[6] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çocukların Cinsel İstismarı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çocukların cinsel istismarı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Sarkıntılık 3–8; temel 8–15; penetrasyon en az 16 yıl
Şikâyet	Genel resen; çocuk failin sarkıntılığında özel şart
Tutuklama kataloğu / engel	Var
Görevli mahkeme	Vasfa/yaşa göre
Koşullu salıverilme	Yetişkin fail 3/4; çocuk fail 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 103 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Çocuğa yönelik kanunda tanımlanan cinsel davranışlardır. 15 yaşını tamamlamayan veya tamamlamış olsa da fiilin hukuki anlam/sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş çocukta her türlü cinsel davranış; diğer 15–17 yaş çocukta cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka nedene dayalı davranış kapsamda değerlendirilir. 12 yaşın tamamlanmamış olması ayrıca alt sınırı yükseltir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çocuğun cinsel dokunulmazlığı, bedensel/ruhsal gelişimi ve sömürüden uzak büyüme hakkı korunur. Yaş, takvim yılına değil fiil gününe göre belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail yetişkin veya çocuk olabilir; failin çocuk olması bütün hâlleri şikâyete bağlı yapmaz. Mağdur 18 yaşını doldurmamış kişidir;12 ve 15 yaş eşikleri, algılama yeteneği ve bakım/otorite ilişkisi ayrı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Her olay tarihinde mağdurun ve failin kesin yaşı; gerekiyorsa algılama yeteneğine ilişkin uzman değerlendirmesi belirlenir.

• Davranışın sarkıntılık, temel istismar veya organ/cisim sokma olduğu; süre, yoğunluk ve icra biçimiyle ayrılır.

• 15–17 yaş ve algılama yeteneği gelişmiş çocukta cebir/tehdit/hile/iradeyi etkileyen neden gösterilir; bunlar yoksa m. 104'ün kendi koşulları incelenir.

• Aile/bakım/nüfuz, toplu ortam, birlikte icra ve silahın rolü; mağdur beyanı, uzman eşliğinde ifade ve diğer delillerle birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Cinsel fiilin bilerek gerçekleştirilmesi gerekir. Çocuğun yaşı veya algılama yeteneği yönünden hata iddiası Türk Ceza Kanunu m. 30'a göre somut delillerle değerlendirilir; kimliğe bakmadığını söylemek kendiliğinden sonuç vermez. Ağır neticede Türk Ceza Kanunu m. 23 kusurlu isnat aranır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

15 yaş altı veya algılama yeteneği gelişmemiş çocukta rıza suçu hukuka uygun hâle getirmez. 15–17 yaşta da baskı, hile ve diğer irade bozukluğu koşulları ayrıca araştırılır. Evlenme veya aile içi kabul geçmişteki suçu kendiliğinden ortadan kaldırmaz; mağdurun güvenliği ve hakları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sarkıntılık, bağımsız delile dayanan hafif hâl sınıflandırmasıdır. Fail çocuk ve fiil sarkıntılık düzeyindeyse kanundaki özel şikâyet şartı değerlendirilir. Teşebbüste hedeflenen icra ve tamamlanan eylem; farklı zamanlarda aynı mağdura fiillerde zincirleme suç; farklı mağdurlarda ayrı sorumluluk gözetilir. M. 103/5 ağır yaralama sonucunu ayrıca cezalandırır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 103/1 temel	8–15 yıl hapis. 15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuk ile diğer çocuklar için kanuni tanım şartları farklıdır.
m. 103/1 sarkıntılık	3–8 yıl hapis.
m. 103/1 mağdur 12 yaş altı	Temel istismarda alt sınır 10 yıl; sarkıntılıkta 5 yıl. Üst sınırlar 15 ve 8 yıl olarak korunur.
m. 103/2	Organ veya sair cisim sokma: en az 16 yıl; mağdur 12 yaş altındaysa en az 18 yıl. M. 49 genel üst sınırı 20 yıl; nitelikli artırımlar ayrıca uygulanır.
m. 103/3-a	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ilgili ceza 1/2 artırılır; ortak icra aranır.
m. 103/3-b	Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım.
m. 103/3-c	Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı, üvey baba/ana/kardeş veya evlat edinen:1/2 artırım.
m. 103/3-d	Vasi, eğitici/öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren, koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım; somut ilişki gösterilir.
m. 103/3-e	Kamu görevi/hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım; salt unvan yeterli değildir.
m. 103/4-a grubu	15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuğa cebir veya tehdit: ayrıca 1/2 artırım.
m. 103/4-b grubu	Diğer çocuklara silahla: ayrıca 1/2 artırım; temel tanımın cebir/tehdit/hile şartıyla aynı olgu mükerrer sayılmaz.
m. 103/5	Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.
m. 103/6	Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Genel kural resen takiptir. M. 103/1’deki açık istisna, sarkıntılık düzeyinde kalan fiilin failinin çocuk olmasıdır: mağdur, veli veya vasinin şikâyeti aranır. Bu şartta altı aylık süre ve şikâyet hakkını kullanacak kişinin yetkisi ayrıca belirlenir; bütün çocuk failli veya bütün sarkıntılık dosyaları tek sonuçta birleştirilmez. Resen hâlde vazgeçme davayı bitirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Cinsel suç olduğu için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/3 uzlaştırmayı, m. 171/6-c kamu davasının açılmasının ertelenmesini dışlar. Seri muhakeme/önödeme yoktur. En hafif kanuni üst sınır 8 yıl olduğundan basit yargılama uygulanmaz; çocuk faile basit yargılama uygulanmaması ayrıca gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz; somut delile dayanan kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği gerekçelendirilir. Mağdur çocuk için ayrı temsil, güvenli ifade ve faille yüz yüze gelmeme ihtiyacı; şüpheli çocuk için zorunlu müdafi ve çocuk usulü eş zamanlı korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel 8–15 yıl, organ/cisim sokma ve ağır netice hâlleri Ağır Ceza; sarkıntılığın bağımsız 3–8/5–8 yıllık aralığında genel görev Asliye Ceza’dır. Oran artırımı 5235 m. 14’e göre görevden ayrı; çocuk fail ve bağlantı ayrıca değerlendirilir. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 236/5 gereği 103/2 mağdurunun soruşturma beyanı özel merkezde savcı nezaretinde uzmanla kayda alınır; kovuşturmada tekrar ancak maddi gerçek için zorunluysa özel usulle yapılır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde temel 8–15 yıl ve sarkıntılık 3–8/5–8 yıl hâllerinde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Organ/cisim sokmanın m. 49 ile 20 yıllık üst sınırında 20 yıl; ağırlaştırılmış müebbette 30 yıl söz konusudur. M. 103/3–4 artırımlarının üst sınıra etkisi ayrıca hesaplanır. Üstsoy veya çocuk üzerinde hüküm/nüfuz sahibi failde m. 66/6 gereğince başlangıç çocuğun 18 yaşını bitirmesidir; her dosyada bu tarih otomatik varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış yetişkin failli en hafif sarkıntılık 3 yıllık alt sınırı yalnız 1/6 indirimle 2 yıl 6 aya iner; HAGB genel 2 yıl eşiği aşılır. Çocuk fail/teşebbüs gibi başka indirimler varsa sonuç ayrıca belirlenir; m. 31’de 81–82 için getirilen özel sınırlar 103’e otomatik aktarılmaz. Kamu görevlisinin görev nedeniyle kötü muamelesi Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 HAGB yasağına ayrıca tabidir. Ağırlaştırılmış müebbette olağan HAGB/erteleme yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yetişkin failin 103 kapsamındaki süreli hapislerinde 5275 m. 108/9 gereği 3/4; suç tarihinde çocuk failin cinsel suçunda m. 107/2-e ve 108/10 gereği 2/3 uygulanır. Çocuğa karşı suçtan ağırlaştırılmış müebbette m. 108/8 gereği 39 yıl, müebbette 33 yıl önemlidir. Cinsel suçlar geçici 6 ve geçici 10 genişlemelerinin istisnaları arasındadır; m. 107/5'in 15 yaşa kadar bir günün iki sayılması istisnası 103'ü kapsar. Suç tarihi, tekerrür ve birden çok ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Cinsel suç mağduru, CMK 234/239 koşullarıyla vekil görevlendirilmesini; çocuk veya özel ihtiyaç hâlinde uzman ve uygun beyan ortamını isteyebilir.

• Mağdurun mahremiyeti ve kayıtların gizliliği korunur. Savunma hakkı, isnat ve delillere karşı çıkma imkânıyla birlikte yürütülür; özel kayıtların kontrolsüz paylaşılması bir hak değildir.

• Şüpheli/sanık için susma, müdafi, delile itiraz ve lehe delil isteme hakları; çocuk failde zorunlu müdafi ve çocuk yargılaması usulleri vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Her fiilin tarihi ve tarafların doğum tarihleriyle yaş tablosu çıkarın;12/15/18 eşiklerini karıştırmayın.

• Çocuğu olayı tekrar tekrar anlatmaya zorlamadan mevcut beyan, mesaj ve diğer özgün delillerin yerini belirleyin.

• Çocukla temsilci arasındaki çıkar çatışması, vekil/müdafi ihtiyacı, güvenli beyan ortamı ve sağlık/koruma gereksinimini dosya süreciyle birlikte ele alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 103/1 temel

8–15 yıl hapis. 15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuk ile diğer çocuklar için kanuni tanım şartları farklıdır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 8–15 yıl hapis. 15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuk ile diğer çocuklar için kanuni tanım şartları farklıdır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/1 temel	8–15 yıl hapis. 15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuk ile diğer çocuklar için kanuni tanım şartları farklıdır.

Dayanak: [1]

m. 103/1 sarkıntılık

3–8 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 3–8 yıl hapis.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/1 sarkıntılık	3–8 yıl hapis.

Dayanak: [1]

m. 103/1 mağdur 12 yaş altı

Temel istismarda alt sınır 10 yıl; sarkıntılıkta 5 yıl. Üst sınırlar 15 ve 8 yıl olarak korunur.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Temel istismarda alt sınır 10 yıl; sarkıntılıkta 5 yıl. Üst sınırlar 15 ve 8 yıl olarak korunur.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/1 mağdur 12 yaş altı	Temel istismarda alt sınır 10 yıl; sarkıntılıkta 5 yıl. Üst sınırlar 15 ve 8 yıl olarak korunur.

Dayanak: [1]

m. 103/2

Organ veya sair cisim sokma: en az 16 yıl; mağdur 12 yaş altındaysa en az 18 yıl. M. 49 genel üst sınırı 20 yıl; nitelikli artırımlar ayrıca uygulanır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Organ veya sair cisim sokma: en az 16 yıl; mağdur 12 yaş altındaysa en az 18 yıl. M. 49 genel üst sınırı 20 yıl; nitelikli artırımlar ayrıca uygulanır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/2	Organ veya sair cisim sokma: en az 16 yıl; mağdur 12 yaş altındaysa en az 18 yıl. M. 49 genel üst sınırı 20 yıl; nitelikli artırımlar ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1]

m. 103/3-a

Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ilgili ceza 1/2 artırılır; ortak icra aranır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ilgili ceza 1/2 artırılır; ortak icra aranır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/3-a	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: ilgili ceza 1/2 artırılır; ortak icra aranır.

Dayanak: [1]

m. 103/3-b

Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/3-b	Zorunlu toplu yaşam ortamının kolaylığından yararlanma:1/2 artırım.

Dayanak: [1]

m. 103/3-c

Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı, üvey baba/ana/kardeş veya evlat edinen:1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı, üvey baba/ana/kardeş veya evlat edinen:1/2 artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/3-c	Üçüncü derece dâhil kan/kayın hısımlığı, üvey baba/ana/kardeş veya evlat edinen:1/2 artırım.

Dayanak: [1]

m. 103/3-d

Vasi, eğitici/öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren, koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım; somut ilişki gösterilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Vasi, eğitici/öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren, koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım; somut ilişki gösterilir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/3-d	Vasi, eğitici/öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren, koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım; somut ilişki gösterilir.

Dayanak: [1]

m. 103/3-e

Kamu görevi/hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım; salt unvan yeterli değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kamu görevi/hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım; salt unvan yeterli değildir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/3-e	Kamu görevi/hizmet nüfuzunu kötüye kullanma:1/2 artırım; salt unvan yeterli değildir.

Dayanak: [1]

m. 103/4-a grubu

15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuğa cebir veya tehdit: ayrıca 1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuğa cebir veya tehdit: ayrıca 1/2 artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/4-a grubu	15 yaş altı/algılama gelişmemiş çocuğa cebir veya tehdit: ayrıca 1/2 artırım.

Dayanak: [1]

m. 103/4-b grubu

Diğer çocuklara silahla: ayrıca 1/2 artırım; temel tanımın cebir/tehdit/hile şartıyla aynı olgu mükerrer sayılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Diğer çocuklara silahla: ayrıca 1/2 artırım; temel tanımın cebir/tehdit/hile şartıyla aynı olgu mükerrer sayılmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/4-b grubu	Diğer çocuklara silahla: ayrıca 1/2 artırım; temel tanımın cebir/tehdit/hile şartıyla aynı olgu mükerrer sayılmaz.

Dayanak: [1]

m. 103/5

Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/5	Cebir/şiddetin ağır yaralama sonucu: ayrıca kasten yaralama hükümleri.

Dayanak: [1]

m. 103/6

Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 103/6	Bitkisel hayat veya ölüm: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [1]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

• Özel beyan ortamı, uzman desteği, mahremiyet ve faille yüz yüze gelmeme ihtiyacınızı somutlaştırın. Çocuğun temsilcisiyle çıkar çatışması varsa ayrı temsil değerlendirilir.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 103; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Reşit olmayanla cinsel ilişki: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 2–5; nitelikli 10–15 yıl
Şikâyet	104/1 şikâyetli;104/2–3 resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalogda değil
Görevli mahkeme	Temel Asliye; nitelikli Ağır Ceza
Koşullu salıverilme	Yetişkinde 104/1:2/3;104/2–3:3/4
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 104 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [2], [1]

02 / Kısa tanım

Cebir, tehdit ve hile olmadan 15 yaşını bitirmiş fakat 18 yaşını doldurmamış çocukla cinsel ilişkidir. Kanuni “cinsel ilişki” fiili, her cinsel davranışla eşit değildir. Algılama yeteneği gelişmemiş çocuk veya iradeyi etkileyen baskı varsa m. 103 sınırı öncelikle değerlendirilir.

Dayanak: [2], [1]

03 / Korunan hukuki değer

15–17 yaş grubundaki çocuğun cinsel dokunulmazlığı ve gelişimi; bakım ve aile ilişkilerinde sömürüye karşı korunması amaçlanır.

Dayanak: [2], [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mağdurun 15 yaşını bitirmiş ve 18 yaşını doldurmamış olması gerekir. Failin yaşı ve aynı olayda iki çocuğun konumu otomatik biçimde tek cinsiyete göre belirlenmez; kişisel fiil ve sorumluluk ayrıca araştırılır. Evlenme yasağı, evlat edinme öncesi bakım ve koruyucu aile ilişkileri nitelikli hâllerdir.

Dayanak: [2], [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fiil tarihindeki kesin yaş, algılama yeteneği ve davranışın kanuni cinsel ilişki niteliği belirlenir.

• Cebir, tehdit, hile veya m. 103 bakımından iradeyi etkileyen başka neden bulunup bulunmadığı değerlendirilir.

• M. 104/2 için evlenme yasağının hukuki kaynağı ve aile bağı; m. 104/3 için bakım/koruyucu aile görevi belgelenir.

• Şikâyet hakkı, öğrenme tarihi ve temsil ilişkisi; olaydan sonraki evlilik veya ilişki sürmesinden ayrı ele alınır.

Dayanak: [2], [3]

06 / Manevi unsur

Cinsel ilişkinin bilerek gerçekleştirilmesi; mağdurun yaşına ilişkin bilgi ve hata olguları Türk Ceza Kanunu m. 30 çerçevesinde incelenir. Nitelikli ilişkilerin varlığı ve fail tarafından bilinmesi ayrıca önemlidir.

Dayanak: [2], [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 104/1’in tanımı iradeyi bozan belirtilen araçların bulunmamasını esas alır; çocuğun rızası bu yaş grubunda m. 104 suçunu kendiliğinden ortadan kaldırmaz. Önceden/sonradan evlilik sözü veya aile onayı cezasızlık kuralı değildir. Kanuni evlilik yasağı ve gerçek medeni statü olay tarihinde kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 103 ile yaş/algılama/irade ve fiil türü üzerinden sınır çizilir; m. 105 temas içermeyen tacizden ayrılır. Aynı mağdura farklı tarihlerde eylemlerde m. 43 koşulları, farklı mağdurlar ve iştirak ayrıca incelenir. Sonradan evlilik, bu maddede açık bir etkin pişmanlık hükmü yaratmaz.

Dayanak: [2], [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

• Türk Medenî Kanunu m. 129’da üstsoy-altsoy, kardeşler, amca/dayı/hala/teyze ile yeğen; evlilik bitmiş olsa bile eşlerden biri ile diğerinin üstsoy/altsoyu; evlat edinen-evlatlık veya bunlardan biri ile diğerinin altsoyu/eşi arasındaki yasaklar sayılır. M. 104/2’de somut bağ bu listeyle karşılaştırılır.

• Evlat edinme öncesi bakım ve koruyucu aile m. 104/3’te özel olarak düzenlenir; yalnız fiilî tanışıklık bu yükümlülükleri kanıtlamaz.

Dayanak: [2], [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 104/1	15 yaşını bitirmiş çocukla cebir/tehdit/hile olmadan cinsel ilişki:2–5 yıl hapis; şikâyete bağlı.
m. 104/2	Mağdurla arasında evlenme yasağı bulunan kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.
m. 104/3 evlat edinme öncesi	Evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.
m. 104/3 koruyucu aile	Koruyucu aile ilişkisi kapsamında koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Dayanak: [2], [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Yalnız temel m. 104/1 şikâyete bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden başlayan altı aylık süre ve hak sahibinin yetkisi gözetilir. M. 104/2–3 resen takip edilir; sonradan vazgeçme davayı düşürmez. Evlilik veya aile içi anlaşma resen hâlleri şikâyete bağlıya dönüştürmez.

Dayanak: [2], [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı temel hâlde dahi Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/3 cinsel suçlarda uzlaştırmayı yasaklar. Seri muhakeme/önödeme yoktur; en düşük üst sınır 5 yıl olduğu için basit yargılama uygulanmaz. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 171/6-c nedeniyle kamu davasının açılmasının ertelenmesi uygulanmaz.

Dayanak: [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 104 Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog listesinde değildir; m. 103 ile otomatik eşitlenmez. Bütün yaptırım üst sınırları 2 yılı aştığından genel şartlarla tutuklama mümkün olabilir; kuvvetli şüphe, neden ve ölçülülük ayrı gerekçelendirilir. Çocuk mağdurun güvenliği ve uygun temsil ihtiyacı ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel m. 104/1 için Asliye Ceza;10–15 yıllık m. 104/2–3 için Ağır Ceza görevlidir. Çocuk failin görev/usul rejimi ayrıca uygulanır. Mağdur çocuk için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 236 uzman ve özel ortam hükümleri, her 104 dosyasını 103/2'ye özgü otomatik merkez prosedürüyle aynı saymadan uygulanır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde temel 2–5 yıl için 8 yıl; nitelikli 10–15 yıl için 15 yıl olağan dava zamanaşımı vardır. Üstsoy veya çocuk üzerinde hüküm/nüfuz sahibi kişinin suçunda Türk Ceza Kanunu m. 66/6 gereğince 18 yaş başlangıcı gündeme gelir. Altı aylık şikâyet süresi ayrı olup zamanaşımı süresiyle uzamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel 2 yıllık alt sınırda sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme değerlendirilebilir; cinsel suçlarda m. 171 yasağı ile HAGB birbirine karıştırılmaz. Nitelikli 10 yıllık alt sınır yalnız m. 62 ile 8 yıl 4 aya iner ve olağan eşikleri aşar. Çocuk fail veya başka kanuni indirimler varsa somut sonuç ayrıca belirlenir; kamu görevi nedeniyle kötü muamelede Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yetişkinin 104/1 mahkûmiyetinde süreli hapis için 2/3;104/2–3'te 5275 m. 108/9 gereği 3/4 oran uygulanır. Suç tarihinde çocuk failde bütün cinsel suçlar için 2/3 ve m. 108/10 istisnası gözetilir. Geçici 6 bütün 104 hâllerini istisna tutar; geçici 10/6 ise yalnız 104/2–3'ü sayar. Temel 104/1, diğer koşullar sağlanıyorsa geçici 10/6 yönünden ayrı değerlendirilir;15 yaşa kadar gün sayımına ilişkin m. 107/5'in 102–103 istisnası 104'e otomatik genişletilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Cinsel suç mağduru, CMK 234/239 koşullarıyla vekil görevlendirilmesini; çocuk veya özel ihtiyaç hâlinde uzman ve uygun beyan ortamını isteyebilir.

• Mağdurun mahremiyeti ve kayıtların gizliliği korunur. Savunma hakkı, isnat ve delillere karşı çıkma imkânıyla birlikte yürütülür; özel kayıtların kontrolsüz paylaşılması bir hak değildir.

• Şüpheli/sanık için susma, müdafi, delile itiraz ve lehe delil isteme hakları; çocuk failde zorunlu müdafi ve çocuk yargılaması usulleri vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Fiil günüyle tarafların doğum tarihlerini ve şikâyet/öğrenme tarihlerini belgeleyin.

• Nüfus/aile bağları, evlat edinme öncesi bakım veya koruyucu aile görevinin dayanağını alın.

• İrade bozukluğu iddiaları, iletişim ve tanık delillerini; çocuğun temsil ve korunma ihtiyacını ayrı inceleyin.

Dayanak: [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [2], [3], [4], [5], [1]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 104/1

15 yaşını bitirmiş çocukla cebir/tehdit/hile olmadan cinsel ilişki:2–5 yıl hapis; şikâyete bağlı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 15 yaşını bitirmiş çocukla cebir/tehdit/hile olmadan cinsel ilişki:2–5 yıl hapis; şikâyete bağlı.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 104/1	15 yaşını bitirmiş çocukla cebir/tehdit/hile olmadan cinsel ilişki:2–5 yıl hapis; şikâyete bağlı.

Dayanak: [2]

m. 104/2

Mağdurla arasında evlenme yasağı bulunan kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Mağdurla arasında evlenme yasağı bulunan kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 104/2	Mağdurla arasında evlenme yasağı bulunan kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Dayanak: [2]

m. 104/3 evlat edinme öncesi

Evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 104/3 evlat edinme öncesi	Evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen kişi:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Dayanak: [2]

m. 104/3 koruyucu aile

Koruyucu aile ilişkisi kapsamında koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Koruyucu aile ilişkisi kapsamında koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 104/3 koruyucu aile	Koruyucu aile ilişkisi kapsamında koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:10–15 yıl; şikâyet aranmaz.

Dayanak: [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

• Özel beyan ortamı, uzman desteği, mahremiyet ve faille yüz yüze gelmeme ihtiyacınızı somutlaştırın. Çocuğun temsilcisiyle çıkar çatışması varsa ayrı temsil değerlendirilir.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu · m. 129; hısımlık, kayın hısımlığı ve evlat edinmeden doğan evlenme yasakları · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103249

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 104; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Cinsel Taciz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Cinsel taciz: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Yetişkin mağdur 3 ay–2 yıl/para; çocuk 6 ay–3 yıl
Şikâyet	Yalnız yetişkin niteliksiz temel hâl şikâyetli
Tutuklama kataloğu / engel	Katalogda değil; temel yetişkin hâlde yasak
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Koşullu salıverilme	Süreli hapiste 2/3
Uzlaştırma	Yetişkinde yok — Cinsel suçlarda kanuni yasak; diğerlerinde çocuk faile özgü CMK 253/1-c istisnası usul bölümünde açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 105 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [3], [1], [2]

02 / Kısa tanım

Cinsel amaçlı söz, yazı, görüntü, jest veya benzeri davranışlarla kişiyi taciz etmektir; cinsel nitelikte bedensel temas bulunan fiillerin m. 102/103 kapsamında olup olmadığı ayrıca değerlendirilir. İletişimin cinsel amacı ve bağlamı belirleyicidir; her rahatsız edici ifade kendiliğinden bu suça dönüşmez.

Dayanak: [3], [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin cinsel dokunulmazlığı, onuru ve cinsel yönden rahatsız edilmeden yaşamını sürdürmesi korunur. Çocuk mağdurda kanun daha ağır yaptırım öngörür.

Dayanak: [3], [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail ve mağdur için belirli cinsiyet şartı yoktur. Çocuk mağdur 18 yaşını doldurmamış kişidir. Kamu/hizmet/aile ilişkisi, eğitim/bakım görevi, aynı işyeri, iletişim araçları ve teşhir belirli nitelikli hâllerdir.

Dayanak: [3], [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tam mesaj/görüşme içeriği, olayın bağlamı, cinsel amaç ve mağdura yönelme belirlenir.

• Hesabın/numaranın gerçek kullanıcısı, gönderim zamanı, bütün konuşma ve özgün dijital kayıtlar araştırılır; yalnız kesilmiş ekran görüntüsüyle yetinilmez.

• Kamu/hizmet/aile ilişkisinin veya aynı işyerinin sağladığı kolaylık; eğitim/bakım görevi; elektronik/posta aracının kullanımı ayrı bentlerdir.

• İş, okul veya aileden ayrılma zorunluluğu varsa fiille neden bağı gösterilir; yalnız sonradan ayrılmış olmak yeterli değildir.

Dayanak: [3], [4]

06 / Manevi unsur

Cinsel amaç özel olarak aranır; söz ve davranışların bağlamı, tekrar biçimi ve muhatap ilişkisiyle değerlendirilir. Çocuk yaşı, görev/bakım ilişkisi ve diğer nitelikli olgular kast/hata kapsamında ayrıca ele alınır.

Dayanak: [3], [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mesleki iletişim, tıbbi açıklama veya hukuka uygun ifade ile cinsel amaçlı taciz bağlam içinde ayrılır. Amirlik, aile ilişkisi veya işyeri yetkisi cinsel rahatsız etme hakkı vermez. Mağdurun önceki iletişimi sonraki her davranışı kabul ettiği anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Temas içeren eylem m. 102/103'e, korkutucu kötülük bildirimi tehdit/şantaja veya ısrarlı temas başka suça da dönüşebilir; aynı fiil ve farklı fiil ayrımıyla içtima kurulur. Aynı mağdura farklı zamanlarda fiillerde zincirleme suç koşulları; bağımsız ifşa/özel hayat ihlalinde ayrıca suç oluşumu değerlendirilir.

Dayanak: [3], [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Her kanuni fıkra veya bent aşağıda şartı ve yaptırım bağlantısıyla ayrı gösterilir. Seçilebilir hâl kartı o satıra odaklanır; şikâyet, tedbir ve infaz koşulları ilgili bölümlerde bütün bağlantılarıyla açıklanır.

Dayanak: [3], [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 105/1 yetişkin mağdur	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 105/1 çocuk mağdur	6 ay–3 yıl hapis; bu cümlede doğrudan adlî para alternatifi yazılı değildir.
m. 105/2-a	Kamu görevi, hizmet veya aile içi ilişkinin kolaylığından yararlanma: ilgili temel ceza 1/2 artırılır.
m. 105/2-b	Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren veya koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım.
m. 105/2-c	Aynı işyerinde çalışmanın kolaylığı:1/2 artırım; yalnız tesadüfi tanışıklık yeterli değildir.
m. 105/2-d	Posta veya elektronik haberleşmenin sağladığı kolaylık:1/2 artırım; araç ve somut fiil bağı gösterilir.
m. 105/2-e	Teşhir suretiyle:1/2 artırım; fiilin muhatabı ve cinsel amacı değerlendirilir.
m. 105/2 son cümle	Fiil nedeniyle işi bırakma, okuldan/aileden ayrılma zorunluluğu: ceza 1 yıldan az olamaz.

Dayanak: [3], [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Yetişkin mağdura yönelik niteliksiz 105/1 ilk cümle şikâyete bağlıdır; öğrenmeden itibaren altı ay gözetilir. Çocuğa karşı 105/1 son cümle ve 105/2 nitelikli hâller resen takip edilir. Bu sonuç CGK 17.01.2024, E. 2023/565, K. 2024/11 ve 9 CD 02.05.2024, E. 2024/729, K. 2024/3946 resmî kararlarıyla kontrol edilmiştir. Eski bazı kararlardaki “çocukta da şikâyet” kabulü güncel genel sonuç olarak taşınmaz; resen hâlde vazgeçme tek başına düşme nedeni değildir.

Dayanak: [3], [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Cinsel suç olduğu için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/3 uyarınca uzlaştırma uygulanmaz; temel hâlin şikâyete bağlı oluşu bunu değiştirmez. Seri muhakeme/önödeme yoktur. Yetişkin mağdurlu niteliksiz 105/1 iki yıllık üst sınırla yetişkin failde basit yargılamaya koşullarıyla elverişlidir; çocuk mağdurun 3 yıllık veya artırımlı hâllerin daha yüksek üst sınırında uygulanmaz. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 171/6-c kamu davasının açılmasının ertelenmesini dışlar.

Dayanak: [3], [4]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 105 katalogda değildir. Yetişkin mağdurlu niteliksiz 105/1’in 2 yıllık üst sınırında Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı gözetilir. Çocuk mağdur veya 105/2 artırımı nedeniyle üst sınır 2 yılı geçtiğinde otomatik yasak kalkabilir; buna rağmen somut şüphe, neden ve ölçülülük gerekir. Koruyucu tedbirler ceza tutuklamasından ayrı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [4]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Gösterilen 105 hâllerinde yetişkin fail için genel görevli mahkeme Asliye Ceza'dır. Çocuk mağdurun uzman eşliğinde veya özel ortamda beyanı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 236'ya göre; şüpheli çocuk için müdafi ve çocuk usulü ayrıca uygulanır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [6], [4]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel, çocuk mağdurlu ve 1/2 artırımlı hâllerin kanuni üst sınırları 5 yılı aşmadığı için olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Çocuk üzerinde hüküm/nüfuz sahibi failde m. 66/6'daki 18 yaş başlangıcı ayrıca önemlidir. Altı aylık şikâyet süresi yalnız şikâyete bağlı yetişkin temel hâlde ayrı takip edilir; zincirleme fiillerde son fiil tarihi gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kanuni aralık ve sonuç ceza itibarıyla HAGB, hapis ertelemesi veya kısa hapis seçenekleri koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Yetişkin temel hâlde hapis/para seçimi vardır; hapis seçilmişse m. 50/2 gereğince yeniden para çevirme yasağı değerlendirilir. Çocuk mağdur cümlesinde doğrudan para alternatifi bulunmamakla birlikte sonuç kısa hapiste m. 50'nin genel koşulları ayrı incelenir. Kamu görevlisinin görevi nedeniyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamelesinde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231/14 HAGB engeli saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Türk Ceza Kanunu m. 105'ten süreli hapiste 5275 m. 107/2-d gereği 2/3 oran uygulanır; yetişkin temel hâlde bile genel 1/2 yazılmaz. Çocuk failin cinsel suçlarında da m. 107/2-e gereği 2/3 esastır. Para cezası ayrı infaz edilir. Geçici 6 m. 105'i istisna tutar; geçici 10/6'nın cinsel suç istisnasında m. 105 sayılmamıştır. Bu nedenle diğer şartlar sağlanıyorsa geçici 10/6'dan yararlanma ayrıca değerlendirilir;105, m. 107/5'teki 102–103 gün sayımı istisnasına kıyasla eklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Cinsel suç mağduru, CMK 234/239 koşullarıyla vekil görevlendirilmesini; çocuk veya özel ihtiyaç hâlinde uzman ve uygun beyan ortamını isteyebilir.

• Mağdurun mahremiyeti ve kayıtların gizliliği korunur. Savunma hakkı, isnat ve delillere karşı çıkma imkânıyla birlikte yürütülür; özel kayıtların kontrolsüz paylaşılması bir hak değildir.

• Şüpheli/sanık için susma, müdafi, delile itiraz ve lehe delil isteme hakları; çocuk failde zorunlu müdafi ve çocuk yargılaması usulleri vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İletişimin tamamını, asıl cihaz/hesap bilgilerini, URL/tarih ve tanıkları koruyun.

• Mağdur yaşını, iş/hizmet/aile/bakım ilişkisini ve hangi 105/2 bendinin ileri sürüldüğünü belirleyin.

• Temel şikâyetli hâlde öğrenme ve başvuru tarihlerini; iş/okul/aileden ayrılma iddiasında zorunluluk ve neden bağı belgelerini hazırlayın.

Dayanak: [3], [4]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Kanuni aralık, mahkemenin belirlediği sonuç ceza, koşullu salıverilme ve fiilen kurumda kalma ayrı kavramlardır. Suç tarihi/yaş, nitelikli hâl, tekerrür ve geçiş hükümleri seçilmeden kişiye kesin sonuç veya tahliye tarihi verilmez.

Bu sürüm kaynak kontrollü editoryal içeriktir; gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı yayın işlemi bulunduğunu ileri sürmez. Kaynak ve kayıt sürümü yeni revizyonda tekrar kontrol edilir.

Dayanak: [3], [4], [5], [6], [1], [2]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 105/1 yetişkin mağdur

3 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 3 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/1 yetişkin mağdur	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [3]

m. 105/1 çocuk mağdur

6 ay–3 yıl hapis; bu cümlede doğrudan adlî para alternatifi yazılı değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: 6 ay–3 yıl hapis; bu cümlede doğrudan adlî para alternatifi yazılı değildir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/1 çocuk mağdur	6 ay–3 yıl hapis; bu cümlede doğrudan adlî para alternatifi yazılı değildir.

Dayanak: [3]

m. 105/2-a

Kamu görevi, hizmet veya aile içi ilişkinin kolaylığından yararlanma: ilgili temel ceza 1/2 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Kamu görevi, hizmet veya aile içi ilişkinin kolaylığından yararlanma: ilgili temel ceza 1/2 artırılır.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/2-a	Kamu görevi, hizmet veya aile içi ilişkinin kolaylığından yararlanma: ilgili temel ceza 1/2 artırılır.

Dayanak: [3]

m. 105/2-b

Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren veya koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren veya koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/2-b	Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile, sağlık hizmeti veren veya koruma/bakım/gözetim yükümlüsü:1/2 artırım.

Dayanak: [3]

m. 105/2-c

Aynı işyerinde çalışmanın kolaylığı:1/2 artırım; yalnız tesadüfi tanışıklık yeterli değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Aynı işyerinde çalışmanın kolaylığı:1/2 artırım; yalnız tesadüfi tanışıklık yeterli değildir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/2-c	Aynı işyerinde çalışmanın kolaylığı:1/2 artırım; yalnız tesadüfi tanışıklık yeterli değildir.

Dayanak: [3]

m. 105/2-d

Posta veya elektronik haberleşmenin sağladığı kolaylık:1/2 artırım; araç ve somut fiil bağı gösterilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Posta veya elektronik haberleşmenin sağladığı kolaylık:1/2 artırım; araç ve somut fiil bağı gösterilir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/2-d	Posta veya elektronik haberleşmenin sağladığı kolaylık:1/2 artırım; araç ve somut fiil bağı gösterilir.

Dayanak: [3]

m. 105/2-e

Teşhir suretiyle:1/2 artırım; fiilin muhatabı ve cinsel amacı değerlendirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Teşhir suretiyle:1/2 artırım; fiilin muhatabı ve cinsel amacı değerlendirilir.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/2-e	Teşhir suretiyle:1/2 artırım; fiilin muhatabı ve cinsel amacı değerlendirilir.

Dayanak: [3]

m. 105/2 son cümle

Fiil nedeniyle işi bırakma, okuldan/aileden ayrılma zorunluluğu: ceza 1 yıldan az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin yaptırım/uygulama özeti: Fiil nedeniyle işi bırakma, okuldan/aileden ayrılma zorunluluğu: ceza 1 yıldan az olamaz.

Hâl	Kanuni yaptırım ve koşul
m. 105/2 son cümle	Fiil nedeniyle işi bırakma, okuldan/aileden ayrılma zorunluluğu: ceza 1 yıldan az olamaz.

Dayanak: [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

• Özel beyan ortamı, uzman desteği, mahremiyet ve faille yüz yüze gelmeme ihtiyacınızı somutlaştırın. Çocuğun temsilcisiyle çıkar çatışması varsa ayrı temsil değerlendirilir.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Yalnız doğrudan gördüğünüz/duyduğunuz olguyu aktarın; belgeyi değiştirmeden kaynağıyla sunun. Kendinizi veya kanunun koruduğu yakınınızı suçlayacak sorularda tanıklıktan/cevaptan çekinme ve diğer tanık hakları ayrı değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 17.01.2024, E. 2023/565, K. 2024/11 · Çocuğa karşı cinsel taciz ve nitelikli cinsel tacizde şikâyet; kararın somut olayda hukuki nitelendirme ve sonuç bölümü. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1021571700

[2] Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 02.05.2024, E. 2024/729, K. 2024/3946 · TCK m. 105/2 nitelikli hâlde resen takip; resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1047826000

[3] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 105; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[4] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[5] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[6] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tehdit Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tehdit: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Hayat, vücut veya cinsel dokunulmazlığa tehdit: 6 ay–2 yıl hapis; kadına karşı alt sınır 9 ay. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	M. 106/1 son cümledeki malvarlığı/sair kötülük tehdidi şikâyete bağlıdır; altı aylık süre fiil ve failin öğrenilmesiyle başlar. Hayat/beden/cinsel dokunulmazlığa tehdit ve m. 106/2 resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	M. 106/1, CMK m. 253'teki diğer koşullarla uzlaştırma kapsamındadır; m. 106/2 kapsam dışıdır. Uzlaştırmaya tabi tehditte önödeme uygulanmaz; seri muhakeme yoktur. Basit yargılamada uygulanacak hâlin kanuni üst sınırı esas alınır: başka artırım bulunmayan m. 106/1 ilk cümlede üst sınır iki yıldır; sağlık/eğitim personeline görev sebebiyle tehditte özel 1/2 artırım bu üst sınırı üç yıla çıkarır ve bu hâl iki yıllık basit yargılama eşiğini aşar. Son cümledeki hafif tehdidin özel artırım sonrası üst sınırı dokuz ay olduğundan kendi koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 106 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gelecekte gerçekleştirileceği bildirilen saldırı veya kötülükle kişinin karar ve davranış özgürlüğünün baskı altına alınmasıdır. Hayat/beden/cinsel dokunulmazlığa tehdit ile malvarlığına büyük zarar veya sair kötülük tehdidi farklı takip ve ceza kurallarına tabidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Söz veya davranışın mağdura ulaşması, hangi gelecekteki kötülüğü bildirdiği ve olay bağlamında ciddiliği araştırılır.

• Mesajın tamamı, önceki/sonraki iletişim, faille ilişki ve kullanılan araç birlikte değerlendirilir; tek bir kelime bağlamından koparılmaz.

• Silahın tehditte kullanılması; birden fazla failin birlikte hareketi; kimliği gizleme yöntemi veya örgütün korkutucu gücünden yararlanma ayrı olgulardır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tehdit amacıyla öldürme, yaralama veya malvarlığına zarar verme de işlenirse m. 106/3 uyarınca ayrıca bu suçtan ceza verilir. Yağma, şantaj veya özgürlüğü kısıtlamanın unsurunu oluşturan tehdidin ilişkisi ayrıca ayrılır; aynı tehdide otomatik iki ceza verilmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• 3359 sayılı Kanun ek m. 12, kamu veya özel sağlık kurumlarında çalışan sağlık personeli ve yardımcı sağlık personeline karşı görevleri sebebiyle işlenen bu suça uygulanır. Özel sağlık kurumunun personeli, görev bağlantılı olarak kendisine karşı işlenen suç yönünden kamu görevlisi sayılır; sırf hastanede gerçekleşen özel bir anlaşmazlık bu bağı kendiliğinden kurmaz.

• 7528 sayılı Kanun m. 33; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî kurumların yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerini, yabancı öğrenci projelerindeki öğretici/öğretmen ve rehber danışmanları; özel öğretim kurumlarının yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticilerini; resmî veya özel kurumlarda ders ücreti karşılığı ders okutanları ve diğer kamu kurumlarındaki öğretmenleri korur. Suçun görevleri sebebiyle işlenmesi gerekir; eğitim kurumunda bulunan herkes bu özel listede değildir.

• Bu iki özel hükmün kendi kapsamı gerçekleştiğinde ilgili Türk Ceza Kanunu maddesine göre belirlenecek ceza yarı oranında artırılır ve TCK m. 51 uyarınca hapis cezasının ertelenmesi uygulanmaz. HAGB ve seçenek yaptırım bu erteleme yasağıyla aynı kurum değildir; kendi şartları ve diğer özel yasaklarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [5], [6]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 106/1 ilk cümle	Hayat, vücut veya cinsel dokunulmazlığa tehdit: 6 ay–2 yıl hapis; kadına karşı alt sınır 9 ay.
m. 106/1 son cümle	Malvarlığında büyük zarar veya sair kötülük: 2–6 ay hapis veya adlî para.
m. 106/2-a	Silahla: 2–7 yıl hapis; silahın somut korkutma işlevi ortaya konulmalı.
m. 106/2-b	Tanınmayacak hâle girme, imzasız mektup veya özel işaret: 2–7 yıl. Her anonim internet hesabı bu bendin bütün koşullarını kendiliğinden karşılamaz.
m. 106/2-c	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi: 2–7 yıl; aynı yerde bulunma tek başına yeterli değildir.
m. 106/2-d	Var olan/varsayılan örgütün korkutucu gücünden yararlanma: 2–7 yıl; örgüt görüntüsünün tehdide nasıl taşındığı belirlenir.
3359 ek m. 12 / 7528 m. 33	Kanunun saydığı sağlık/eğitim çalışanına görev sebebiyle işlenmesi: ilgili maddeye göre tayin edilen ceza 1/2 artırılır; TCK m. 51 erteleme hükümleri uygulanmaz. Görev bağlantısı ve mağdurun özel kanundaki kapsamı ispatlanmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 106/1 son cümledeki malvarlığı/sair kötülük tehdidi şikâyete bağlıdır; altı aylık süre fiil ve failin öğrenilmesiyle başlar. Hayat/beden/cinsel dokunulmazlığa tehdit ve m. 106/2 resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 106/1, CMK m. 253'teki diğer koşullarla uzlaştırma kapsamındadır; m. 106/2 kapsam dışıdır. Uzlaştırmaya tabi tehditte önödeme uygulanmaz; seri muhakeme yoktur. Basit yargılamada uygulanacak hâlin kanuni üst sınırı esas alınır: başka artırım bulunmayan m. 106/1 ilk cümlede üst sınır iki yıldır; sağlık/eğitim personeline görev sebebiyle tehditte özel 1/2 artırım bu üst sınırı üç yıla çıkarır ve bu hâl iki yıllık basit yargılama eşiğini aşar. Son cümledeki hafif tehdidin özel artırım sonrası üst sınırı dokuz ay olduğundan kendi koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [5], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tehdit adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Kanuni üst sınırı iki yılı aşmayan hâlde CMK m. 100/4 yasağı uygulanır. Sağlık/eğitim çalışanına görev sebebiyle m. 106/1 ilk cümledeki tehdidin özel 1/2 artırımı, üst sınırı üç yıla çıkarır; böylece düşük üst sınır yasağı kalksa da tutuklama kendiliğinden uygulanmaz. M. 106/2 veya başka ağırlaşmış hâllerde de kuvvetli şüphe, somut tutuklama nedeni ve ölçülülük aranır. Sağlık personeline görev sebebiyle kasten işlenen suçlarda 3359 ek m. 12'nin yakalama ve savcılığa sevk kuralı ile mağdur/tanık sağlık personelinin işyerinde ifade vermesi düzeni ayrıca uygulanır; yakalama, tutuklama kararıyla aynı değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2], [5], [6]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 106/1 için olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; m. 106/2'nin güncel yedi yıllık üst sınırı bakımından 15 yıldır. Eski suç tarihinde lehe metin karşılaştırması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB, sonuç cezanın iki yıl veya altında hapis ya da adlî para olması ve diğer şartlarla değerlendirilir. 3359 ek m. 12 veya 7528 m. 33 kapsamındaki görev sebebiyle tehditte TCK m. 51 ertelemesi yasaktır. Bu yasak tek başına HAGB veya TCK m. 50 seçenek yaptırım yasağı oluşturmaz; bu kurumların kendi koşulları ayrıca aranır. Diğer tehdit hâllerinde erteleme ve seçenek yaptırım ortak tablolardaki eşiklerle değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 106; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3359 sayılı Kanun · Ek m. 12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Resmî konsolide metin ile suça özgü bağlantı karşılaştırıldı; ayrı bağımsız suç değildir.

[6] 7528 sayılı Kanun · m. 33 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/332571

Resmî konsolide metin ile suça özgü bağlantı karşılaştırıldı; ayrı bağımsız suç değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şantaj Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Şantaj: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet koşulu aranmaz; altı aylık şikâyet süresi takip şartı değildir. Ödeme veya vazgeçme davayı kendiliğinden sona erdirmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 107 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hakkı veya yükümlülüğü olan bir davranışı baskı aracı yaparak hukuka aykırı davranışa/haksız çıkara zorlama; yahut yarar amacıyla şeref ve saygınlığı zedeleyecek hususları açıklama/isnat tehdididir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Failin gerçekten hak veya yükümlülüğe sahip olduğu davranış ile istediği haksız sonuç ayrı saptanır.

• İkinci fıkrada açıklanacağı/isnat edileceği söylenen husus ve failin kendisine/başkasına yarar amacı belirlenir.

• Ödeme talebi, mesaj zinciri, görüşme ve gönderilen görüntünün kim tarafından üretildiği/iletildiği birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuki başvuru veya ihbar hakkının bulunması, bu hakkı haksız çıkar sağlamak amacıyla baskı aracına dönüştürmeyi meşrulaştırmaz. Meşru alacak talebi ile şantaj, kullanılan araç ve istenen sonuca göre ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 107/1	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para cezası.
m. 107/2	Şeref/saygınlık üzerinden yarar amaçlı tehdit: aynı yaptırım. Menfaatin fiilen elde edilmesi suçun tek ölçütü değildir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; altı aylık şikâyet süresi takip şartı değildir. Ödeme veya vazgeçme davayı kendiliğinden sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 107; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Cebir Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Cebir: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kasten yaralama suçundan belirlenecek ceza 1/3–1/2 artırılır. Bağlanacak m. 86/87 hâli bilinmeden tek sabit ceza aralığı verilemez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Cebir suçu resen takip edilir. Dayanak yaralamanın hafif olması tek başına m. 108'i şikâyete bağlı hâle getirmez.
Uzlaştırma ve özel usul	M. 108 yetişkinler için uzlaştırma/seri muhakeme listesinde değildir. Basit yargılama ancak uygulanacak kanuni üst sınır ve CMK m. 251 koşulları üzerinden değerlendirilebilir; her cebir için aynı sonuç verilemez.
İnfaz çerçevesi	İnfaz, hükümde kabul edilen suç vasfı ve fıkra üzerinden belirlenir. Temel cebir için özel rejim yoksa genel süreli hapis rejimi değerlendirilir; ayrıca ağır neticeli yaralama veya farklı suçtan hüküm varsa o suçun 5275 m. 107–108 kapsamındaki rejimi korunur. Ceza atfından hareketle bütün birleşen hâllere kesin 1/2 veya 2/3 oranı atanmaz.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 108 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bir kişiyi bir şeyi yapmaya, yapmamaya veya failin davranışına katlanmaya zorlamak amacıyla bedenine fiziksel güç uygulanmasıdır. Tehdit gelecekteki kötülük bildirimi iken cebirde fiilî zorlama vardır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fiziksel güç, yaralama etkisi ve zorlanmak istenen davranış arasındaki amaç ilişkisi belirlenir.

• Kuvvetin başka bir suçun unsuru olup olmadığı ve bağımsız yaralama sonucu doğurup doğurmadığı araştırılır.

• Tıbbi rapor, görüntü ve olay sırası, yalnız tarafların “zorladı” ifadesinden daha somut değerlendirme sağlar.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Cebir yağma, cinsel saldırı veya özgürlüğü kısıtlama gibi başka suçun unsuruysa bileşik suç ve özel içtima hükümleri değerlendirilir. Aynı fiziksel eylem için kanunun özel olarak ayırdığı ağır yaralama sonuçları korunur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 108	Kasten yaralama suçundan belirlenecek ceza 1/3–1/2 artırılır. Bağlanacak m. 86/87 hâli bilinmeden tek sabit ceza aralığı verilemez.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Cebir suçu resen takip edilir. Dayanak yaralamanın hafif olması tek başına m. 108'i şikâyete bağlı hâle getirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 108 yetişkinler için uzlaştırma/seri muhakeme listesinde değildir. Basit yargılama ancak uygulanacak kanuni üst sınır ve CMK m. 251 koşulları üzerinden değerlendirilebilir; her cebir için aynı sonuç verilemez.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 108'in ceza atfı, olayın nihai yaralama vasfı ve 5235 m. 12–14 birlikte değerlendirilir. Temel yaralama tabanında Asliye Ceza; ağır neticeli ayrı vasıf veya bağlantılı suç varsa görev ayrıca belirlenir. Her cebir olayı için değişmez görev sonucu verilmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Dava zamanaşımı, dayanak yaralama ve m. 108 artırımıyla oluşan kanuni üst sınıra göre belirlenir; yalnız m. 86 temel hâlinin sekiz yıllık süresi bütün cebir hâllerine aktarılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz, hükümde kabul edilen suç vasfı ve fıkra üzerinden belirlenir. Temel cebir için özel rejim yoksa genel süreli hapis rejimi değerlendirilir; ayrıca ağır neticeli yaralama veya farklı suçtan hüküm varsa o suçun 5275 m. 107–108 kapsamındaki rejimi korunur. Ceza atfından hareketle bütün birleşen hâllere kesin 1/2 veya 2/3 oranı atanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 108; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; olay anındaki geçerli rıza ise suçun unsuru bakımından ayrı meseledir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinler için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Temel beş yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 109 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişinin bir yere gitme veya bulunduğu yerde kalma özgürlüğünü hukuka aykırı biçimde ortadan kaldırmaktır. Kilitleme kadar zorla araçta tutma veya ayrılmasını engelleyen başka yöntemler de somut koşullarla kapsamda olabilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mağdurun hareket özgürlüğünün hangi fiille, nerede ve ne kadar süre sınırlandığı belirlenir; yalnız tartışma veya rahatsızlık yeterli değildir.

• Rıza, rızanın geri alınması ve failin buna rağmen kısıtlamayı sürdürmesi ayrı incelenir.

• Cebir, tehdit, hile, silah, birlikte işleme, görevin nüfuzu, yakınlık, çocuk/savunmasızlık, ekonomik kayıp ve cinsel amaç farklı koşullardır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kesintisiz suç niteliği nedeniyle özgürlük kısıtlamasının sona erdiği zaman önemlidir. M. 109/6 gereği ağır neticeli yaralamadan ayrıca sorumluluk vardır. Gönüllü bırakma her aşamada aynı indirim doğurmaz; m. 110 soruşturma öncesi ve diğer koşulları arar.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 109/1	1–5 yıl hapis.
m. 109/2	Cebir, tehdit veya hile: 2–7 yıl.
m. 109/3-a, b	Silah veya birlikte birden fazla fail: ilgili temel ceza bir kat artırılır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 109/3-c, d	Mağdurun görevi nedeniyle / kamu görevi nüfuzunun kötüye kullanılması: bir kat artırım; iki bentte görev bağlantısının yönü farklıdır.
m. 109/3-e, f	Üstsoy, altsoy, eş/boşanılan eş; çocuk/savunmasız mağdur: bir kat artırım.
m. 109/4	Ekonomik bakımdan önemli kayıp varsa ayrıca 1.000 güne kadar adlî para.
m. 109/5	Cinsel amaç: yukarıdaki fıkralara göre ceza ayrıca 1/2 artırılır.
m. 110	Soruşturma başlamadan önce, kişiye zarar vermeden, kendiliğinden güvenli yerde bırakma: 2/3'e kadar indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; olay anındaki geçerli rıza ise suçun unsuru bakımından ayrı meseledir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinler için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Temel beş yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel m. 109/1 bakımından sekiz yıl; m. 109/2 bakımından 15 yıl olağan dava zamanaşımı vardır. Nitelikli artırım ve cinsel amaç uygulanıyorsa kanuni üst sınır yeniden değerlendirilir. Kesintisiz suçta başlangıç özgürlük kısıtlamasının sona ermesidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 109; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Eğitim ve Öğretim Hakkının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Eğitim/öğretim faaliyetini engelleme: 2–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; resen takip edilir. Kamu görevlisi bakımından izin usulü varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 112 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cebir, tehdit veya başka hukuka aykırı davranışla eğitim/öğretimi, kişinin bu hakkı kullanmasını ya da öğrencilerin toplu kaldığı bina ve eklentilerine giriş/kalmasını engellemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Engellenen eğitim faaliyeti veya bireysel eğitim hakkı belirlenir.

• İdari düzen veya disiplin işlemine ilişkin her ihtilaf otomatik ceza suçu değildir; hukuka aykırı engelleme fiili gösterilir.

• Kayıt, giriş engeli, tehdit içeriği, kamera ve yetki belgeleri önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• M. 119/1-a–e ayrı olgular gerektirir; birden çok bendin bulunması artırımın sınırsız tekrarlanması anlamına gelmez.

• M. 119/2 ağır neticeli yaralamayı ayrıca cezalandırır.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 112/1-a	Eğitim/öğretim faaliyetini engelleme: 2–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 112/1-b, c	Bireysel eğitim hakkı veya öğrenci konutuna giriş/kalma engeli: 2–5 yıl.
m. 119	Silah, kimlik gizleme yöntemi, birlikte işleme, örgüt korkusu veya kamu nüfuzu: bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; resen takip edilir. Kamu görevlisi bakımından izin usulü varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 112; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet şartı yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve üst sınır nedeniyle basit yargılama kapsamında değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 113 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu faaliyetinin yürütülmesini veya kamu kurumları, kamu meslek kuruluşları ya da kamu izniyle verilen hizmetlerden yararlanmayı hukuka aykırı yöntemle engellemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hizmetin/kurumun hukuki niteliği ve engellenen faaliyet belirlenir.
- Cebir, tehdit veya diğer hukuka aykırı engelin hizmetle ilişkisi saptanır.
- Sağlık hizmeti olup olmadığı, görev ve hizmet kayıtlarıyla belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 113/1	2–5 yıl hapis.
m. 113/2	Konu sağlık hizmeti ise 1/6’ya kadar artırım.
m. 119	Silah, kimlik gizleme, birlikte işleme, örgüt korkusu veya kamu nüfuzu: bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet şartı yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve üst sınır nedeniyle basit yargılama kapsamında değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel üst sınır beş yıl olduğunda sekiz yıl; m. 113/2 veya m. 119 nedeniyle nitelikli üst sınır beş yılı aşıyorsa 15 yıllık dilim gündeme gelir. Hangi hâlin delille desteklendiği esas alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 113; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siyasi Hakların Kullanılmasının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bireysel siyasi tercihe cebir/tehditle zorlama: 1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. Seçim kanunlarında ayrıca suç varsa fiilin hangi özel tanıma uyduğu ayrılır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; temel üst sınırlar nedeniyle basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 114 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cebir/tehditle kişinin siyasi parti üyeliği, faaliyeti, adaylığı veya seçilmiş görevine ilişkin iradesine müdahale etmek; yahut bir siyasi partinin faaliyetini hukuka aykırı biçimde engellemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci fıkrada maddede sayılan belirli siyasi tercihe zorlama amacı aranır.

• İkinci fıkrada parti faaliyetinin engellenmesi ve kullanılan hukuka aykırı davranış somutlaştırılır.

• Siyasi eleştiri veya ikna ile cebir/tehdit ayrılır; toplantı, yazışma ve görev belgeleri incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 114/1-a, b	Bireysel siyasi tercihe cebir/tehditle zorlama: 1–3 yıl hapis.
m. 114/2	Parti faaliyetini engelleme: 2–5 yıl.
m. 119	Kanunda sayılan nitelikli yöntemler: bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Seçim kanunlarında ayrıca suç varsa fiilin hangi özel tanıma uyduğu ayrılır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; temel üst sınırlar nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 114; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnanç, Düşünce ve Kanaat Hürriyetinin Kullanılmasını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İnanç/kanaati açıklama, değiştirme veya yaymaya cebir/tehditle müdahale: 1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve temel üst sınır nedeniyle basit yargılama kapsamında değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 115 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişiyi inanç, düşünce veya kanaatini açıklamaya/değiştirmeye zorlamak; açıklama/yaymasını, ibadetini ya da bu tercihlerle bağlantılı yaşam tarzını hukuka aykırı biçimde engellemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Müdahalenin konusu olan inanç/kanaat veya ibadet/yaşam tercihi ve kullanılan cebir, tehdit yahut hukuka aykırı davranış belirlenir.

• Fikir açıklama ve eleştiri, kanuni koşullar olmadan engelleme suçuyla eşitlenmez.

• Fiilin kişisel iradeye veya somut ibadet/yaşam tercihine etkisi delillendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 115/1	İnanç/kanaati açıklama, değiştirme veya yaymaya cebir/tehditle müdahale: 1–3 yıl hapis.
m. 115/2	İbadet/ayin veya inancın gereğini engelleme: aynı ceza.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 115/3	Yaşam tarzı tercihine hukuka aykırı müdahale: aynı ceza.
m. 119	Sayılı nitelikli yöntemlerde bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve temel üst sınır nedeniyle basit yargılama kapsamında değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 115; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Konut dokunulmazlığının ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Konut/eklenti: 6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	M. 116/1–2 temel hâlleri şikâyete bağlıdır; altı ay fiil/faili öğrenmeden başlar. M. 116/4 ve m. 119 nitelikleri ile hırsızlık amacıyla ihlal bakımından resen takip kuralları ayrıca gözetilir.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 253 suç maddesi olarak m. 116'yı uzlaştırmaya dahil eder; aynı mağdura karşı kapsam dışı suçla birlikte işlenme istisnası önemlidir. Seri muhakeme yoktur. Temel 1/2 hâllerinde üst sınır elverişliyse basit yargılama; nitelikte yeniden değerlendirme gerekir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 116 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Konut/eklentisine veya korunan işyerine rızaya aykırı girmek yahut izinle girdikten sonra çıkmamak suretiyle mekânsal özel alanın ihlalidir. Mülkiyet sahibinin kimliği, konutta fiilen yaşama ve rızayı açıklama yetkisiyle aynı soru değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yerin konut, eklenti veya m. 116/2'de korunan işyeri olup olmadığı; herkese açık alana giriş izninin kapsamı belirlenir.

• Rızanın kim tarafından, hangi amaç ve sınırla verildiği ve ne zaman geri alındığı araştırılır.

• Gece vakti, cebir/tehdit ve m. 119'daki nitelikli yöntemler ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mülk sahibi olmak, içinde başkasının hukuken korunan özel yaşamı bulunduğu konuta her şekilde girme yetkisi vermez. Arama veya müdahale yetkisi hukuki dayanak ve sınırlarıyla değerlendirilir. Ortak kullanıcının rızası meşru amaca yönelik olmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 116/1	Konut/eklenti: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 116/2	Açık rıza gerekmeksizin girilmesi mutat olmayan işyeri/eklenti: 6 ay–1 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 116/3	Ortak kullanıcı/aile bireyinin meşru amaca yönelik rızası varsa fıkradaki istisna uygulanır.
m. 116/4	Cebir/tehdit veya gece: 1–3 yıl hapis.
m. 119	Silah, birlikte işleme ve diğer sayılı yöntemler: bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 116/1–2 temel hâlleri şikâyete bağlıdır; altı ay fiil/faili öğrenmeden başlar. M. 116/4 ve m. 119 nitelikleri ile hırsızlık amacıyla ihlal bakımından resen takip kuralları ayrıca gözetilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253 suç maddesi olarak m. 116'yı uzlaştırmaya dahil eder; aynı mağdura karşı kapsam dışı suçla birlikte işlenme istisnası önemlidir. Seri muhakeme yoktur. Temel 1/2 hâllerinde üst sınır elverişliyse basit yargılama; nitelikte yeniden değerlendirme gerekir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 116; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İş ve Çalışma Hürriyetinin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İş ve çalışma hürriyetinin ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Birinci fıkranın temel hâli şikâyete bağlıdır; ikinci–dördüncü fıkralar resen takip edilir. M. 119 nitelikleri ayrıca değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 253 açıkça m. 117/1 ile m. 119/1-c kapsamında birlikte işlenen hâli kapsar. Diğer nitelik/fıkralara otomatik uzlaştırma taşınmaz. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama temel 1 hâlinin üst sınırı ve izin istisnalarıyla sınırlı değerlendirilebilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 117 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Çalışma özgürlüğünü hukuka aykırı engelleme, çaresizlik/bağlılığı sömürerek insan onuruna aykırı çalıştırma veya iş koşullarını cebir/tehditle dayatma hâllerini kapsar.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fıkra 1 özgürlüğü ihlal; fıkra 2 sömürü ve orantısız ücret/onursuz koşul; fıkra 3 bu durum için tedarik/nakil; fıkra 4 zorla iş koşulu/iş durması ayrı fiillerdir.

• Her ücret uyuşmazlığı suç değildir; sömürü veya hukuka aykırı zorlama unsuru belirlenir.

• Ücret, çalışma/konaklama koşulları, mesajlar, tanıklar ve bağımlılık ilişkisi önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 117/1	6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.
m. 117/2–3	6 ay–3 yıl hapis veya en az 100 gün adlî para.
m. 117/4	6 ay–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 119	Sayılı nitelikli yöntemlerde bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci fıkranın temel hâli şikâyete bağlıdır; ikinci–dördüncü fıkralar resen takip edilir. M. 119 nitelikleri ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253 açıkça m. 117/1 ile m. 119/1-c kapsamında birlikte işlenen hâli kapsar. Diğer nitelik/fıkralara otomatik uzlaştırma taşınmaz. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama temel 1 hâlinin üst sınırı ve izin istisnalarıyla sınırlı değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 117; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sendikal Hakların Kullanılmasının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet koşulu aranmaz; resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinler için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Birinci fıkrada basit yargılama koşulları doğabilir; ikinci fıkranın üst sınırı kapsamı aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 118 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişinin sendikaya üyelik, katılım veya yönetimden ayrılma iradesini cebir/tehditle etkilemek ya da sendikanın faaliyetini hukuka aykırı olarak engellemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bireysel sendikal tercihe zorlamada özel amaç ve cebir/tehdit; örgütsel faaliyeti engellemede somut faaliyet ve engel aranır.

• İşten çıkarma veya iş uyuşmazlığı her durumda tek başına bu suç değildir; kanundaki davranışın oluşması gerekir.

• Sendikal faaliyet takvimi, işveren yazışmaları ve tanıklar birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• M. 119’un hangi suçlara uygulanacağı kendi sayımından belirlenir; sendikal hak suçuna yalnız komşu maddede bulunduğu için otomatik artırım yapılmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 118/1	6 ay–2 yıl hapis.
m. 118/2	Sendika faaliyetinin engellenmesi: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet koşulu aranmaz; resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinler için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Birinci fıkrada basit yargılama koşulları doğabilir; ikinci fıkranın üst sınırı kapsamı aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 118; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haksız Arama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Haksız arama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet şartı yoktur; kamu görevlisi için somut olayda uygulanacak soruşturma/izin usulü ayrıca önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme listesinde değildir. Üst sınır basit yargılamaya elverişli olsa da soruşturma/kovuşturma izne bağlıysa CMK m. 251/7 nedeniyle bu usul uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 120 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin bir kişinin üstünü veya eşyasını hukuki yetki/koşullar dışında aramasıdır. Aramanın adli, önleme veya başka özel mevzuat yetkisine dayalı olup olmadığı önce belirlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özgü suçtur: fail kamu görevlisidir. Diğer kişinin katkısı TCK m. 40 uyarınca azmettirme/yardım kapsamında değerlendirilebilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Aramayı yapanın kamu görevlisi sıfatı, işlem niteliği ve yetki dayanağı belirlenir.

- Arama kararı/yazılı emir, aciliyet, aranan kişi ve eşya ile karar kapsamı karşılaştırılır.
- Başka bir usul hatasıyla cezai anlamda hukuka aykırı arama ve kast aynı sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 120	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; kamu görevlisi için somut olayda uygulanacak soruşturma/izin usulü ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme listesinde değildir. Üst sınır basit yargılamaya elverişli olsa da soruşturma/kovuşturma izne bağlıysa CMK m. 251/7 nedeniyle bu usul uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza bakımından HAGB/erteleme/seçenek yaptırım eşikleri gündeme gelebilir. Ancak kamu görevlisinin görevi nedeniyle Anayasa m. 17 kapsamında kötü muamele oluşturan fiilinde CMK m. 231/14 HAGB yasağı ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 120; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Dilekçe Hakkının Kullanılmasının Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; kamu görevlisine özgü izin/soruşturma kuralları uygulanabiliyorsa önce o usul değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ay olduğundan TCK m. 75 genel önödeme koşulları gündeme gelir. Önödeme ve varsa izin usulü gözetilmeden doğrudan basit yargılama sonucu çıkarılmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 121 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bir hakkı kullanmak üzere yetkili kamu makamına verilen dilekçenin hukuki neden olmadan kabul edilmemesidir. Başvurunun kabul edilmesi ile talebin esas yönünden kabul edilmesi farklıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Dilekçenin hangi hak için hangi yetkili makama verildiği belirlenir.

• Kayıt/kabulün reddi ve ileri sürülen hukuki gerekçe saptanır.

• Teslim girişimi, tarih, görevli kimliği ve ret kaydı delillendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 121	Altı aya kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; kamu görevlisine özgü izin/soruşturma kuralları uygulanabiliyorsa önce o usul değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ay olduğundan TCK m. 75 genel önödeme koşulları gündeme gelir. Önödeme ve varsa izin usulü gözetilmeden doğrudan basit yargılama sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 121; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nefret ve Ayırımcılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Nefret ve ayırımcılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis. Dört ayrı engelleme alanı aynı özel nefret saikiyle bağlıdır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; resen takip edilir. Ayrımcılığa ilişkin idari/özel hukuk başvuruları ceza soruşturmasıyla aynı sonuç ve süreye sahip değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve üst sınır nedeniyle basit yargılama kapsamında değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 122 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan farklılıklardan kaynaklanan nefretle, kamuya sunulan mal/hizmet, işe alım veya olağan ekonomik etkinliğe erişimin engellenmesidir. Her eşitsizlik ceza maddesinin bütün unsurlarını taşımaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi/felsefi görüş, din veya mezhep farklılığı ile nefret nedeni arasındaki bağ ortaya konulur.

• Satış/devir/kira, hizmetten yararlanma, işe alınma veya ekonomik etkinliği engelleme seçimlik fiillerinden biri belirlenir.

• İlan, teklif, ret gerekçesi, karşılaştırılabilir işlem ve açıklamalar bir arada değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kastın yanında maddede sayılan farklılıktan kaynaklanan nefret nedeni gerekir; bunu somutlaştırmadan yalnız olumsuz işlemden suç sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 122/1-a–d	1–3 yıl hapis. Dört ayrı engelleme alanı aynı özel nefret saikiyle bağlıdır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; resen takip edilir. Ayrımcılığa ilişkin idari/özel hukuk başvuruları ceza soruşturmasıyla aynı sonuç ve süreye sahip değildir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve üst sınır nedeniyle basit yargılama kapsamında değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 122; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişilerin huzur ve sükununu bozma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı aylık süre uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlılık nedeniyle uzlaştırma kapsamındadır; aynı mağdura karşı kapsam dışı suç istisnası saklıdır. Seri muhakeme ve uzlaştırma önceliği nedeniyle önödeme yoktur. Üst sınır bakımından basit yargılama elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 123 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Sırf kişinin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla ısrarla telefon etme, gürültü yapma veya başka hukuka aykırı davranışta bulunmadır. Tekil iletişim ile ısrarlı rahatsız etme ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Davranışın tekrar/ısrar niteliği, muhatabı ve süresi saptanır.
- Huzur bozma özel amacı, iletişimin gerçek amacı ve bağlamıyla değerlendirilir.
- Arama/mesaj kayıtlarının tamamı, engelleme veya istememe bildirimi ve tanıklar korunur.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Genel rahatsız etme sonucundan fazlası aranır: sırf huzur ve sükûnu bozma amacı kanuni unsurdur.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Israrlı takipte m. 123/A'nın ciddi huzursuzluk/güvenlik kaygısı ve temas/takip yöntemleri ayrıca vardır. Hakaret, tehdit veya özel hayat ihlaliyle ilişki fiillere göre ayrılır; tek bir davranışa otomatik bütün suç adları yüklenmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 123	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı aylık süre uygulanır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlılık nedeniyle uzlaştırma kapsamındadır; aynı mağdura karşı kapsam dışı suç istisnası saklıdır. Seri muhakeme ve uzlaştırma önceliği nedeniyle önödeme yoktur. Üst sınır bakımından basit yargılama elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 123; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Israrlı Takip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Israrlı takip: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bütün hâlleri şikâyete bağlıdır; altı aylık süre fiil/failin öğrenilmesi ve süreklilik niteliğiyle değerlendirilir. Koruma tedbiri başvurusu şikâyetin yerine otomatik geçmez.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 253/3 nedeniyle şikâyete bağlı olsa da uzlaştırma uygulanmaz. Önödeme/seri muhakeme yoktur. Temel hâlin iki yıllık üst sınırı basit yargılamaya elverişli; nitelikli hâl kapsam dışıdır.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 123/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Israrla fiziksel takip veya iletişim/bilişim/üçüncü kişilerle temas kurma çabasının ciddi huzursuzluğa yahut kişinin veya yakınlarının güvenliği için endişeye yol açmasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Takip veya temas çabasının ısrarı, tarih sırası ve yöntemleri belirlenir.

• Ciddi huzursuzluk veya güvenlik endişesi ile davranış arasındaki bağ ortaya konur.

• Çocuk/ayrılık kararı verilen veya boşanılan eş, yaşam yerini/işini değiştirme sonucu ve önceki uzaklaştırma kararının failce ihlali ayrı niteliklerdir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 123/A/1	6 ay–2 yıl hapis.
m. 123/A/2-a	Çocuğa, ayrılık kararı verilen veya boşanılan eşe karşı: 1–3 yıl.
m. 123/A/2-b	Okul/işyeri/konut değişikliğine veya okulu/işi bırakmaya neden olma: 1–3 yıl.
m. 123/A/2-c	Uzaklaştırma/yaklaşmama kararı bulunan fail: 1–3 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bütün hâlleri şikâyete bağlıdır; altı aylık süre fiil/failin öğrenilmesi ve süreklilik niteliğiyle değerlendirilir. Koruma tedbiri başvurusu şikâyetin yerine otomatik geçmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253/3 nedeniyle şikâyete bağlı olsa da uzlaştırma uygulanmaz. Önödeme/seri muhakeme yoktur. Temel hâlin iki yıllık üst sınırı basit yargılamaya elverişli; nitelikli hâl kapsam dışıdır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Her takip/temas girişimini tarih, saat, yer ve araçla kaydedin; özgün mesaj/arama kayıtlarını saklayın.

• Uzaklaştırma kararının tarihini, tebliğini ve ihlal olgularını dosyalayın.

• Güvenlik ihtiyacı için koruma tedbirini, delil kaybı için kayıtların korunmasını gecikmeden yetkili makama bildirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 123/A; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haberleşmenin Engellenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Haberleşmenin engellenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kişiler arasında: 6 ay–2 yıl hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet şartı yoktur; resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme yoktur. Birinci fıkra basit yargılamanın süre eşiğine uyabilir; ikinci/üçüncü fıkra uymaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 124 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişiler arasındaki haberleşmeyi, kamu kurumları arasındaki iletişimi veya basın/yayın organının yayınını hukuka aykırı olarak engellemektir. İletişimin gizlice okunması ile iletişimin durdurulması farklı suç konularıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Engellenen haberleşmenin tarafları ve kullanılan sistem belirlenir.

• Hangi müdahalenin iletişimi engellediği, süresi ve yetki/izin durumu saptanır.

• Teknik kesinti ile kasıtlı engelleme loglar, servis kayıtları ve uzman incelemesiyle ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 124/1	Kişiler arasında: 6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.
m. 124/2	Kamu kurumları arasında: 1–5 yıl hapis.
m. 124/3	Basın/yayın organı yayınının engellenmesi: 1–5 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme yoktur. Birinci fıkra basit yargılamanın süre eşiğine uyabilir; ikinci/üçüncü fıkra uymaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 124; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hakaret: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para. İletiyle hakaret de aynı temel aralıktadır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kamu görevlisine görevinden dolayı işlenen hâl hariç şikâyete bağlıdır. Fiil/fail öğrenmeden altı ay ve şikâyete bağlı hakarette her hâlde fiilden itibaren iki yıllık üst sınır birlikte gözetilir. Eski dosyalarda değişikliklerin geçiş hükümleri ayrıca önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Güncel CMK m. 253/3 hakaretin tamamını uzlaştırma dışında tutar. TCK m. 75/6 uyarınca m. 125/3-a dışındaki hakaret önödeme kapsamındadır. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama, uygulanacak nitelikli hâlin üst sınırı ve özel usulün sonucuna göre değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 125 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Somut fiil/olgu isnadı veya sövme yoluyla kişinin onur, şeref ve saygınlığına saldırıdır. Eleştiri, rahatsız edici söz ve hakaret aynı kapsamda değildir; sözün bağlamı ve muhatabı önemlidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tam söz/ileti ve muhatabın belirlenebilirliği; yüze karşı/gıyapta işlenme ayrılır.

• Gıyapta hakarette en az üç kişiyle ihtilat koşulu; ileti yoluyla doğrudan muhataplık; aleniyetin kimlere erişim sağladığı belirlenir.

• Kamu görevlisine görevden dolayı hakaret için görev bağı; inanç nedeniyle nitelik için söze konu neden ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

TCK m. 128 için iddia/savunmanın gerçek ve somut olgulara dayanması ve uyuşmazlıkla bağlantısı gerekir. M. 127 isnadın ispatını, m. 129 haksız fiile/yaralamaya tepki ve karşılıklı hakareti ayrıca düzenler; “dava dilekçesinde yazıldı” tek başına sınırsız dokunulmazlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• 3359 sayılı Kanun ek m. 12, kamu veya özel sağlık kurumlarında çalışan sağlık personeli ve yardımcı sağlık personeline karşı görevleri sebebiyle işlenen bu suça uygulanır. Özel sağlık kurumunun personeli, görev bağlantılı olarak kendisine karşı işlenen suç yönünden kamu görevlisi sayılır; sırf hastanede gerçekleşen özel bir anlaşmazlık bu bağı kendiliğinden kurmaz.

• 7528 sayılı Kanun m. 33; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî kurumların yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerini, yabancı öğrenci projelerindeki öğretici/öğretmen ve rehber danışmanları; özel öğretim kurumlarının yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticilerini; resmî veya özel kurumlarda ders ücreti karşılığı ders okutanları ve diğer kamu kurumlarındaki öğretmenleri korur. Suçun görevleri sebebiyle işlenmesi gerekir; eğitim kurumunda bulunan herkes bu özel listede değildir.

• Bu iki özel hükmün kendi kapsamı gerçekleştiğinde ilgili Türk Ceza Kanunu maddesine göre belirlenecek ceza yarı oranında artırılır ve TCK m. 51 uyarınca hapis cezasının ertelenmesi

uygulanmaz. HAGB ve seçenek yaptırım bu erteleme yasağıyla aynı kurum değildir; kendi şartları ve diğer özel yasaklarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [5], [6]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 125/1–2	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para. İletiyle hakaret de aynı temel aralıktadır.
m. 125/3-a	Kamu görevlisine görevi nedeniyle: alt sınır 1 yıl.
m. 125/3-b, c	İnanç/kanaat açıklaması veya kutsal sayılan değerlerden bahisle: alt sınır 1 yıl.
m. 125/4	Aleniyet: 1/6 artırım; internet kullanımı tek başına aleniyetin bütün koşullarını göstermez.
m. 125/5	Kurul hâlindeki görevlilere görevden dolayı: üyeler mağdur sayılır; zincirleme suç hükmü uygulanır.
m. 127–129	İsnadın ispatı, iddia/savunma dokunulmazlığı, haksız fiile tepki, yaralamaya tepki veya karşılıklı hakaret ayrı cezasızlık/indirim hükümleridir.
3359 ek m. 12 / 7528 m. 33	Kanunun saydığı sağlık/eğitim çalışanına görev sebebiyle işlenmesi: ilgili maddeye göre tayin edilen ceza 1/2 artırılır; TCK m. 51 erteleme hükümleri uygulanmaz. Görev bağlantısı ve mağdurun özel kanundaki kapsamı ispatlanmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kamu görevlisine görevinden dolayı işlenen hâl hariç şikâyete bağlıdır. Fiil/fail öğrenmeden altı ay ve şikâyete bağlı hakarette her hâlde fiilden itibaren iki yıllık üst sınır birlikte gözetilir. Eski dosyalarda değişikliklerin geçiş hükümleri ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Güncel CMK m. 253/3 hakaretin tamamını uzlaştırma dışında tutar. TCK m. 75/6 uyarınca m. 125/3-a dışındaki hakaret önödeme kapsamındadır. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama, uygulanacak nitelikli hâlin üst sınırı ve özel usulün sonucuna göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Hakaret suçu CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Uygulanacak kanuni üst sınır iki yılı aşmıyorsa m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Sağlık/eğitim personeline görev sebebiyle hakaretteki özel 1/2 artırım, temel iki yıllık üst sınırı üç yıla çıkarır; aleniyet gibi başka artırımlar ayrıca değerlendirilir. Bu durum tutuklamayı zorunlu kılmaz: kuvvetli şüphe, somut tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği ayrı incelenir. 3359 ek m. 12'nin sağlık personeline karşı görev sebebiyle kasten işlenen suçlardaki yakalama/savcılığa sevk ve personelin işyerinde ifadesine ilişkin kuralı da tutuklama kararıyla karıştırılmamalıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2], [5], [6]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme kapsamında kalan hâlde önce bu usulün etkisi değerlendirilir. Yargılama sonunda HAGB ve seçenek yaptırım kendi koşullarıyla ele alınır; kanundaki seçimlik yaptırımlardan hapis seçilmişse TCK m. 50/2 gereğince bu hapis sonradan adlî paraya çevrilemez. 3359 ek m. 12 veya 7528 m. 33'ün kişi ve görev bağlantısı koşullarını taşıyan hakarette ceza yarı artırılır ve TCK m. 51 ertelemesi uygulanmaz; yalnız bu yasak nedeniyle HAGB'nin de yasak olduğu söylenemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

25.12.2025 tarihli düzenlemelerle önödeme/uzlaştırma kapsamı değişmiştir; önceki soruşturma/kovuşturmalar için CMK geçici m. 7–8 ve ilgili geçişler birlikte okunur. Şikâyette iki yıllık üst sınırın yürürlük ve geçişi ayrıca kontrol edilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 125; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3359 sayılı Kanun · Ek m. 12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Resmî konsolide metin ile suça özgü bağlantı karşılaştırıldı; ayrı bağımsız suç değildir.

[6] 7528 sayılı Kanun · m. 33 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/332571

Resmî konsolide metin ile suça özgü bağlantı karşılaştırıldı; ayrı bağımsız suç değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişinin Hatırasına Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişinin hatırasına hakaret: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para; aleniyet varsa 1/6 artırım. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	TCK m. 131/2 uyarınca ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy/altsoyu, eşi veya kardeşleri şikâyet edebilir. Yetkili kişi ve öğrenme tarihi ayrı belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlı bu suç CMK m. 253 çerçevesinde uzlaştırmaya elverişlidir. Güncel m. 125 için getirilen önödeme ve uzlaştırma istisnası, salt benzer başlık nedeniyle m. 130'a aynen taşınmaz. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama nitelikli üst sınıra göre değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 130 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Ölen kişinin hatırasına en az üç kişiyle ihtilat ederek hakaret etmek; veya ceset/kemiklerini almak ya da bunlara tahkir edici davranışta bulunmaktır. Yaşayan kişiye hakaretin koşullarıyla bütünüyle aynı değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ölen kişinin belirlenebilirliği ve hatıraya yöneltilen söz/fiil saptanır.

• Birinci fıkrada en az üç kişiyle ihtilat ve varsa aleniyet; ikinci fıkrada ceset/kemik ve tahkir fiili ayrılır.

• Sözün bağlamı, yayın erişimi ve fiilin nesnesi delillendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 130/1	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para; aleniyet varsa 1/6 artırım.
m. 130/2	Ceset/kemik alma veya tahkir edici fiil: 3 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

TCK m. 131/2 uyarınca ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy/altsoyu, eşi veya kardeşleri şikâyet edebilir. Yetkili kişi ve öğrenme tarihi ayrı belirlenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı bu suç CMK m. 253 çerçevesinde uzlaştırmaya elverişlidir. Güncel m. 125 için getirilen önödeme ve uzlaştırma istisnası, salt benzer başlık nedeniyle m. 130'a aynen taşınmaz. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama nitelikli üst sınıra göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 130; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Haberleşmenin gizliliğini ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Gizlilik ihlali 1–3 yıl; kayıtla ihlal cezası bir kat artırılır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	M. 139 gereği şikâyete bağlıdır. İçeriğin ayrıca m. 135/136 oluşturduğu durumlarda suç vasfı ve takip şartı ayrılır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlılık nedeniyle uzlaştırma koşulları uygulanabilir; aynı mağdur/kapsam dışı suç istisnası saklıdır. Seri muhakeme ve önödeme yoktur. Temel üst sınırlar basit yargılama sınırını aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 132 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Haberleşmenin gizliliğini ihlal etmek, içeriği kaydetmek veya hukuka aykırı açıklamaktır. Kendi tarafı olduğunuz haberleşmeyi açıklamak da kanuni koşullarıyla ayrı suç oluşturabilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Haberleşmenin gizliliği ve tarafların özel iletişim alanı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İletişimin kimler arasında olduğu ve failin taraf olup olmadığı belirlenir.

• İhlal, kayıt veya ifşa fiili ve rıza/kanuni yetki ayrı değerlendirilir.

• Üçüncü fıkrada taraf olunan iletişimin alenen ifşası; diğer fıkralarda üçüncü kişinin ihlali/ifşası ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 132/1	Gizlilik ihlali 1–3 yıl; kayıtla ihlal cezası bir kat artırılır.
m. 132/2	Haberleşme içeriğini hukuka aykırı ifşa: 2–5 yıl.
m. 132/3	Taraf olunan haberleşmeyi diğer tarafın rızası olmadan hukuka aykırı alenen ifşa: 1–3 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 137	Görev yetkisini kötüye kullanma veya meslek/sanat kolaylığı: 1/2 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 139 gereği şikâyete bağlıdır. İçeriğin ayrıca m. 135/136 oluşturduğu durumlarda suç vasfı ve takip şartı ayrılır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlılık nedeniyle uzlaştırma koşulları uygulanabilir; aynı mağdur/kapsam dışı suç istisnası saklıdır. Seri muhakeme ve önödeme yoktur. Temel üst sınırlar basit yargılama sınırını aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 1/2/3 için sekiz yıl; kayıtla ihlalde altı yıllık üst sınır ve m. 137 artırımı uygulanan bazı hâllerde beş yıl eşiği aşıldığından 15 yıl gündeme gelir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mesaj/e-posta başlıkları, tarih ve teknik kaynak bilgileriyle özgün içeriği saklayın; salt kırpılmış ekran görüntüsüne dayanmayın.

• İfşanın nereye, kimlere, hangi hesapla yapıldığını ve rıza/yetki tartışmasını belgeleyin.

• Delil elde etme gerekçesiyle yeni hukuka aykırı kayıt/erişim yapmadan mevcut kayıtların korunmasını isteyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 132; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişiler Arasındaki Konuşmaların Dinlenmesi ve Kayda Alınması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Taraf olunmayan aleni olmayan konuşmayı dinleme/kayıt:2–5 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	M. 139 kapsamında şikâyete bağlıdır; altı aylık süre öğrenmeyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma koşulları uygulanabilir. Seri muhakeme/önödeme yoktur. Yalnız ikinci fıkranın temel hâli üst sınır bakımından basit yargılamaya elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 133 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Aleni olmayan kişiler arası konuşmayı taraf rızası olmadan aletle dinlemek/kaydetmek; katılınan söyleşiyi rızasız kaydetmek veya kaydı hukuka aykırı ifşa etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Konuşmanın aleni olup olmadığı, failin konuşmaya katılımı ve rıza belirlenir.

• Dinleme/kayıt için kullanılan araç ve kaydın bütünlüğü incelenir.

• İfşa ayrıca değerlendirilir; kaydın hukuka uygun elde edilmiş olması her paylaşımı hukuka uygun kılmaz.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İletişimin tarafı olmak her kayda izin vermez. Delil elde etme zorunluluğuna ilişkin savunma, olayın ani gelişimi ve başka ispat imkânı gibi somut koşullar içinde değerlendirilir; bu rehber gizlice kayıt için genel izin vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 133/1	Taraf olunmayan aleni olmayan konuşmayı dinleme/kayıt:2–5 yıl.
m. 133/2	Katılınan aleni olmayan söyleşiyi rızasız kayıt:6 ay–2 yıl veya adlî para.
m. 133/3	Kaydı hukuka aykırı ifşa:2–5 yıl ve 4.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 137	Görev/meslek nitelikleri:1/2 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 139 kapsamında şikâyete bağlıdır; altı aylık süre öğrenmeyle değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma koşulları uygulanabilir. Seri muhakeme/önödeme yoktur. Yalnız ikinci fıkranın temel hâli üst sınır bakımından basit yargılamaya elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 133; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özel hayatın gizliliğini ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İhlal 1–3 yıl; görüntü/ses kaydıyla ihlal cezası bir kat artırılır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	M. 139 gereği şikâyete bağlıdır; altı aylık süre geçerli öğrenmeye göre belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma koşulları uygulanabilir; seri muhakeme/önödeme yoktur. Temel üst sınırlar basit yargılama sınırını aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 134 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişinin özel yaşam alanına hukuka aykırı müdahale etmek veya bu alana ilişkin görüntü/sesi hukuka aykırı ifşa etmektir. Özel yaşamın kapsamı yalnız kapalı mekânla sınırlanmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Görüntü/ses veya davranışın özel hayatla bağı ve kişinin mahremiyet beklentisi belirlenir.

• İhlalin kayıtla mı başka yöntemle mi gerçekleştiği, ifşa varsa ulaştığı kişiler tespit edilir.

• Rızanın çekime mi belirli kullanıma mı verildiği ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 134/1	İhlal 1–3 yıl; görüntü/ses kaydıyla ihlal cezası bir kat artırılır.
m. 134/2	Özel görüntü/sesi hukuka aykırı ifşa 2–5 yıl.
m. 137	Görev/meslek kolaylığı hâlinde 1/2 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 139 gereği şikâyete bağlıdır; altı aylık süre geçerli öğrenmeye göre belirlenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma koşulları uygulanabilir; seri muhakeme/önödeme yoktur. Temel üst sınırlar basit yargılama sınırını aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kayıtsız temel ihlal ve temel ifşa için sekiz yıl; kayıtla ihlalin altı yıllık üst sınırında 15 yıl; m. 137 ek niteliklerinde kanuni üst sınır ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6’daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 134; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişisel verilerin kaydedilmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	M. 139'da açık istisnadır; resen takip edilir. KVKK şikâyeti ile ceza ihbarı aynı usul değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Temel üst sınır basit yargılama sınırını aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 135 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Belirli/belirlenebilir kişiye ilişkin verilerin hukuka aykırı kaydedilmesidir. Her veri işleme aykırılığı otomatik olarak bu suç değildir; kanuni kayıt fiili, hukuka aykırılık ve kast birlikte bulunmalıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişisel verilerin korunması ve kişinin bilgileri üzerindeki hukuken korunan alanı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Verinin kişiyle bağlantısı, kayıt yöntemi ve kayıt yapan kişi belirlenir.
- Kanuni işleme/kayıt dayanağı, amaç ve kapsam ile somut kaydın ilişkisi incelenir.
- İkinci fıkradaki hassas veri grubu veya m. 137 görev/meslek bağlantısı ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 135/1	1–3 yıl hapis.
m. 135/2	Sayılı siyasi/felsefi/dinî görüş, ırk, ahlaki/cinsel/sağlık/sendikal veri koşulları:1/2 artırım.
m. 137	Görev yetkisini kötüye kullanma veya meslek/sanat kolaylığı:1/2 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 139’da açık istisnadır; resen takip edilir. KVKK şikâyeti ile ceza ihbarı aynı usul değildir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Temel üst sınır basit yargılama sınırını aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 135; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; m. 139 gereği şikâyet koşulu aranmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinler için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 136 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişisel veriyi hukuka aykırı olarak başkasına vermek, yaymak veya ele geçirmektir. İlk kaydın hukuka uygunluğu sonraki verme/yayma işlemini kendiliğinden hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Verinin kişisel niteliği, erişen/aktaran fail ve hukuki yetki belirlenir.
- Verme, yayma veya ele geçirme fiilinin hangisi olduğu ve aktarım zinciri teknik kayıtlarla incelenir.
- CMK m. 236/5–6 kayıtları veya m. 137 görev/meslek kolaylığı ayrı nitelikli hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 136/1	2–4 yıl hapis.
m. 136/2	CMK m. 236/5–6 kapsamındaki beyan/görüntü kaydı: bir kat artırım.
m. 137	Görev/meslek nitelikleri:1/2 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; m. 139 gereği şikâyet koşulu aranmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinler için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel m. 136/1 için sekiz yıl; ikinci fıkranın sekiz yıllık üst sınırında 15 yıl; m. 137 uygulanan hâlde üst sınır yeniden belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6’daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 136; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel Hayat ve Kişisel Veri Suçlarının Nitelikli Hâlleri, Ceza ve Süreç Rehberi

Gizlilik ve kişisel veri suçlarında nitelikli hâller: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kamu görevi yetkisini kötüye kullanma: temel suç cezası 1/2 artırılır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Takip şartı bağlı olunan suç ve m. 139'dan belirlenir: m. 132–134 şikâyete bağlı; m. 135–136 resen. Nitelikli sıfat tek başına bütün suçları aynı takip rejimine dönüştürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma dayanak suçun şikâyet statüsü ve CMK m. 253 istisnalarına bağlıdır. Önödeme/seri muhakeme yönünden bu madde ayrı liste oluşturmaz. Basit yargılamada artırımlı kanuni üst sınır dikkate alınır.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 137 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

M. 132–136'da tanımlanan suçlar kamu görevlisinin görev yetkisini kötüye kullanmasıyla veya meslek/sanatın sağladığı kolaylıkla işlenirse cezayı artıran ortak nitelikli hâldir. Tek başına, temel suç oluşmadan uygulanmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Önce hangi temel gizlilik/veri suçunun oluştuğu belirlenir.

• Kamu görevlisi sıfatı yanında görev yetkisinin kötüye kullanılması aranır.

• Meslek/sanatın suçun işlenmesini fiilen nasıl kolaylaştırdığı gösterilir; sadece meslek sahibi olmak yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 137/1-a	Kamu görevi yetkisini kötüye kullanma: temel suç cezası 1/2 artırılır.
m. 137/1-b	Meslek/sanat kolaylığı: temel suç cezası 1/2 artırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip şartı bağlı olunan suç ve m. 139'dan belirlenir: m. 132–134 şikâyete bağlı; m. 135–136 resen. Nitelikli sıfat tek başına bütün suçları aynı takip rejimine dönüştürmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma dayanak suçun şikâyet statüsü ve CMK m. 253 istisnalarına bağlıdır. Önödeme/seri muhakeme yönünden bu madde ayrı liste oluşturmaz. Basit yargılamada artırımlı kanuni üst sınır dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Tek bir süre yoktur; dayanak suçun nitelikli kanuni üst sınırı beş yılı aşarsa 15, aşmazsa sekiz yıllık olağan dilim uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 137; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Verileri Yok Etmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Verileri yok etmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; m. 139'da şikâyet istisnası olarak sayılmıştır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Birinci fıkranın üst sınırı basit yargılamaya elverişli olabilir; ikinci fıkranın üst sınırı elverişli değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6'daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 138 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunun belirlediği süre geçmesine rağmen sistemdeki veriyi yok etmekle yükümlü kişinin yükümlülüğünü yerine getirmemesidir. Her saklanan veri için aynı süre ve aynı silme yükümlüsü yoktur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin ilgili temel hakkı ve iradesini hukuka aykırı müdahale olmadan kullanabilmesi korunur; somut hakkın kapsamı fiille birlikte belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özgü suçtur: kanunen veriyi yok etmekle yükümlü kişi fail olabilir; görev ve teknik yetki ayrımı araştırılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yok etme yükümlülüğünü kuran kanun, süre ve yükümlü kişi belirlenir.
- Sürenin dolması ve verinin sistemde tutulmaya devam etmesi ortaya konulur.
- CMK uyarınca yok edilmesi gereken veri varsa ikinci fıkra ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 138/1	1–2 yıl hapis.
m. 138/2	CMK uyarınca ortadan kaldırılması/yok edilmesi gereken veri: bir kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; m. 139’da şikâyet istisnası olarak sayılmıştır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Birinci fıkranın üst sınırı basit yargılamaya elverişli olabilir; ikinci fıkranın üst sınırı elverişli değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı m. 132–138 suçları, 5275 m. 107/2-f gereği süreli hapiste 2/3 koşullu salıverilme rejimindedir. Bu suçlar geçici m. 6’daki üç yıllık genel kolaylığın istisnaları arasındadır. Tekerrür, suç tarihi ve diğer ilamlar ayrıca hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 138; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hırsızlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hırsızlık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Temel hırsızlık 1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Temel hâl resen takip edilir. M. 144/146 ve m. 167/2 yakınlık hâllerinde şikâyet; m. 167/1'de belirli yakınlar bakımından şahsi cezasızlık ayrıca vardır.
Uzlaştırma ve özel usul	M. 141 CMK m. 253 açık listesinde uzlaştırma kapsamındadır. Nitelikli m. 142'ye bu sonuç otomatik taşınmaz. Seri muhakeme/önödeme yoktur; üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 141 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Başkasına ait taşınır malı, zilyedin rızası olmadan kendisine veya başkasına yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden almaktır. Zilyetlik devri baştan rızayla yapılmışsa güveni kötüye kullanma ile sınır önemlidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Malın başkasına aidiyeti, zilyetlik ve rıza; alma fiili ve fiilî hâkimiyet değişimi belirlenir.

• Failin yarar amacı ve rızanın bulunmadığını bilmesi araştırılır.

• Yer, kilit, gece, yöntem, mağdurun durumu ve malın niteliği m. 142–147 bağlantılarını belirler.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mülkiyet/zilyetlik ve rıza iddiaları belgelenir. Yakınlar arasında işlenen suç için m. 167 şahsi cezasızlık veya şikâyetli indirim; değer azlığı m. 145 ve zorunluluk m. 147 farklı kurumlardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 141/1	Temel hırsızlık 1–3 yıl hapis.
m. 142–143	Nitelikli yöntem/yer/mal ve gece ayrı ceza/artırım doğurur.
m. 144,146	Ortak mal/alacak tahsili veya geçici kullanma amacı farklı hafif hâllerdir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 145,147	Değer azlığı veya ağır/acil ihtiyaç koşullarıyla indirim yahut ceza vermekten vazgeçme.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Temel hâl resen takip edilir. M. 144/146 ve m. 167/2 yakınlık hâllerinde şikâyet; m. 167/1'de belirli yakınlar bakımından şahsi cezasızlık ayrıca vardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 141 CMK m. 253 açık listesinde uzlaştırma kapsamındadır. Nitelikli m. 142'ye bu sonuç otomatik taşınmaz. Seri muhakeme/önödeme yoktur; üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 141 CMK m. 100/3 kataloğundadır. Bu durum delil ve ölçülülük koşulları aranmadan tutuklama kararı verileceği anlamına gelmez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168 etkin pişmanlıkta kovuşturma öncesi tamamen giderme için 2/3'e; kovuşturmadan sonra hükümden önce 1/2'ye kadar indirim. Kısmi giderme mağdur rızasını gerektirir. Bu sonuç HAGB/erteleme eşiklerini etkileyebilir; otomatik beraat sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 141; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nitelikli Hırsızlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Nitelikli hırsızlık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kamu kurumu/ibadet yeri veya kamu yararı/hizmeti eşyası:3–7 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kural resen takip; m. 167 yakınlık istisnaları saklıdır. Hırsızlık amacıyla konut ihlali veya mala zarar verme işlenirse m. 142/4 bunlar için şikâyet aranmamasını düzenler.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için nitelikli hırsızlık uzlaştırma açık listesinde değildir; m. 167/2 gibi şikâyetli özel hâl oluşursa ayrıca değerlendirilir. Önödeme/seri muhakeme/basit yargılama genel nitelikli hâllere uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 142 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hırsızlığın malın bulunduğu yer, koruma şekli, kullanılan yöntem, mağdurun durumu veya enerjiye ilişkin özellikleri nedeniyle ağırlaştırılan hâlleridir. Temel alma ve yarar amacı unsurları korunur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Her bendin maddi koşulu, eşyanın yeri/niteliği ve failin yöntemi ayrı gösterilir.

• Kilit, anahtar, bina/eklenti, bilişim sistemi veya özel beceriye ilişkin teknik ve fiziki bulgular incelenir.

• Afet/kargaşa, savunmasızlık veya hizmet aksaması gibi sonuçlar ile fiil arasındaki bağ belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 142/1-a	Kamu kurumu/ibadet yeri veya kamu yararı/hizmeti eşyası:3–7 yıl.
m. 142/1-c	Toplu ulaşım aracı veya belirli varış/kalkış yeri eşyası:3–7 yıl.
m. 142/1-d, e	Afet zararını önlemeye ayrılan veya âdet/tahsis/kullanımıyla açıkta bırakılan eşya:3–7 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 142/2-a, c	Malını koruyamama/ölüm ya da afet/sosyal olay korku-kargaşasından yararlanma:5–10 yıl.
m. 142/2-b	Elde/üstte taşınanı çekip alma veya özel beceri:5–10 yıl; savunmasız mağdurda 1/3'e kadar ek artırım.
m. 142/2-d	Haksız/taklit anahtar veya araçla kilit açma/kilitlenmesini engelleme:5–10 yıl.
m. 142/2-e	Bilişim sistemi kullanma:5–10 yıl; hileyle iradi teslim sağlanan dolandırıcılıktan ayrılır.
m. 142/2-f	Tanınmama tedbiri veya yetkisiz resmî sıfat:5–10 yıl.
m. 142/2-g, h	Büyük/küçükbaş hayvan veya kilitlenerek/bina içinde korunan eşya:5–10 yıl.
m. 142/3	Sıvı/gaz enerji ve nakil/işleme/depolama tesisleri:5–12 yıl; örgüt faaliyetinde 1/2 artırım ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 142/5	Sayılı kamu hizmetinin geçici de olsa aksaması:1/2–2 kat artırım.
m. 143	Gece vakti 1/2 artırım; m. 6 gece tanımıyla olay saati karşılaştırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kural resen takip; m. 167 yakınlık istisnaları saklıdır. Hırsızlık amacıyla konut ihlali veya mala zarar verme işlenirse m. 142/4 bunlar için şikâyet aranmamasını düzenler.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için nitelikli hırsızlık uzlaştırma açık listesinde değildir; m. 167/2 gibi şikâyetli özel hâl oluşursa ayrıca değerlendirilir. Önödeme/seri muhakeme/basit yargılama genel nitelikli hâllere uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 142 CMK m. 100/3 kataloğundadır. Somut kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni ve ölçülülük yine aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 142/1–2 yönünden genel görev Asliye Ceza; müstakil üst sınırı 12 yıl olan m. 142/3 yönünden Ağır Ceza Mahkemesidir. Görevde 5235 m. 12–14; çocuk ve bağlantı hükümleri gözetilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen 3–7,5–10 ve 5–12 yıllık temel nitelikli aralıklar için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. M. 142/5 gibi üst sınırı 20 yıl veya üzerine taşıyan nitelik ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 145 değer azlığı,147 ihtiyaç ve 168 etkin pişmanlık koşulları nitelikli hırsızlıkta da fiil bağlamında değerlendirilir. HAGB/erteleme ancak oluşan sonuç ceza ve diğer koşullar elverirse mümkündür;5–10 yıl aralığının kendisi iki yıl eşiğini karşılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 142; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gece Vakti Hırsızlık, Ceza Artırımı ve Süreç Rehberi

Hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İlgili hırsızlık cezası 1/2 artırılır. Temel m. 141'de örnek aralık 1 yıl 6 ay–4 yıl 6 ay; başka nitelik yok varsayımıyla. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Takip şartı dayanak hırsızlık ve m. 144/146/167 gibi özel hükümlere bağlıdır. Gece tek başına ayrı şikâyet koşulu koymaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Dayanak m. 141 uzlaştırma listesinde, m. 142 genel olarak dışındadır. Yalnız gece etiketinden bütün usul sonuçları çıkarılmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 143 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hırsızlığın Türk Ceza Kanunu m. 6'da tanımlanan gece vaktinde işlenmesi nedeniyle cezanın artırılmasıdır. Bağımsız hırsızlık tanımı değildir; m. 141 veya 142 ile birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Alma fiilinin tamamlandığı zaman ve yer belirlenir.

• Gece, güneşin batmasından bir saat sonra başlayıp doğmasından bir saat önceye kadar süren dönemdir; yalnız karanlık görünmesi yeterli değildir.

• Saat kaydının doğruluğu, kamera zaman farkı ve yerel güneş saatleri karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 143	İlgili hırsızlık cezası 1/2 artırılır. Temel m. 141'de örnek aralık 1 yıl 6 ay–4 yıl 6 ay; başka nitelik yok varsayımıyla.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip şartı dayanak hırsızlık ve m. 144/146/167 gibi özel hükümlere bağlıdır. Gece tek başına ayrı şikâyet koşulu koymaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Dayanak m. 141 uzlaştırma listesinde, m. 142 genel olarak dışındadır. Yalnız gece etiketinden bütün usul sonuçları çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Hırsızlık dayanak maddeleri m. 141/142 CMK m. 100/3 kataloğundadır. M. 143 bu değerlendirmeden bağımsız yeni tutuklama karinesi üretmez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev, dayanak hırsızlık hükmüne göre belirlenir: m. 141 ve m. 142/1–2 bakımından Asliye Ceza; m. 142/3'ün 12 yıllık üst sınırı bakımından Ağır Ceza. Gece artırımı 5235 m. 14 gereği tek başına görev değiştirmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 141+143 örneğinde üst sınır 4 yıl 6 ay olduğundan olağan süre sekiz yıl; m. 142 ile birleşince nitelikli üst sınıra göre çoğunlukla 15 yıl veya ağır birleşimde ilgili üst dilim değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 143; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ortak Mal veya Alacak İçin Hırsızlık, Ceza ve Süreç Rehberi

Hırsızlıkta daha az cezayı gerektiren hâller: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2 ay–1 yıl hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlıdır; öğrenmeden itibaren altı ay. Şahsi cezasızlık/diğer yakınlık koşulları ayrıca değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlılık nedeniyle uzlaştırma kapsamındadır. Önödeme yerine uzlaştırma önceliği; seri muhakeme yoktur. Üst sınır basit yargılama için elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 144 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hırsızlığın paydaş/elbirliğiyle malik olunan mal üzerinde veya hukuki ilişkiye dayalı alacağı tahsil amacıyla işlenmesi için öngörülmüş hafif hâlidir. Her alacak iddiası yeterli değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ortak mülkiyet veya gerçek hukuki alacak ilişkisi belgeyle belirlenir.

• Alma fiilinin bu alacağı tahsil amacıyla ilişkisi araştırılır.

• Malın kime ait/zilyetliğinde olduğu, miktar ve cebir/tehdit bulunup bulunmadığı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Alacaklı veya ortak malik olmak her alma davranışını hukuka uygun hâle getirmez; bu madde koşulları varsa daha az yaptırım öngörür. Cebir/tehditli tahsilde m. 150/1 ve ilgili suçlar ayrı okunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 144/1-a, b	2 ay–1 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır; öğrenmeden itibaren altı ay. Şahsi cezasızlık/diğer yakınlık koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlılık nedeniyle uzlaştırma kapsamındadır. Önödeme yerine uzlaştırma önceliği; seri muhakeme yoktur. Üst sınır basit yargılama için elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 144; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kullanma Hırsızlığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kullanma hırsızlığı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Dayanak hırsızlık cezası 1/2'ye kadar indirilir. Mal suç işlemek için kullanılmışsa bu hafif hâl uygulanmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlıdır; süresi ve vazgeçmenin etkisi genel kurallara göre belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlı hâlde uzlaştırma koşulları uygulanabilir. Seri muhakeme yoktur. Basit yargılama, dayanak ceza ve hafif hâlin kanuni üst sınırı belirlenmeden otomatik kabul edilmez.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 146 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Malın geçici süre kullanılıp zilyedine geri verilmesi amacıyla alınmasıdır. Sonradan iade etmek, başlangıçta bu özel kullanım amacının bulunduğunu tek başına kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Alma anındaki geçici kullanım/iade amacı saptanır.
- Kullanım süresi, iade davranışı, malın zarar görmesi ve yakalanma koşulları birlikte incelenir.
- Malın başka suç işlemek için kullanılıp kullanılmadığı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 146	Dayanak hırsızlık cezası 1/2’ye kadar indirilir. Mal suç işlemek için kullanılmışsa bu hafif hâl uygulanmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır; süresi ve vazgeçmenin etkisi genel kurallara göre belirlenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı hâlde uzlaştırma koşulları uygulanabilir. Seri muhakeme yoktur. Basit yargılama, dayanak ceza ve hafif hâlin kanuni üst sınırı belirlenmeden otomatik kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog değerlendirmesi dayanak m. 141/142'ye göre yapılır; kullanım amacı katalog durumunu kendiliğinden kaldırmaz. CMK m. 100/4 yasağı, uygulanacak kanuni ceza ve somut tedbir koşulları ayrıca kontrol edilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev dayanak hırsızlık hükmüne göre belirlenir: m. 141 ve m. 142/1–2 bakımından Asliye Ceza; m. 142/3 bakımından Ağır Ceza. Kullanma hırsızlığı indirimi 5235 m. 14 gereği görevi tek başına değiştirmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Dayanak hırsızlık ve uygulanabilir nitelikler belirlenmelidir; mahkemenin indirim yapacağı miktar üzerinden otomatik yeni zamanaşımı yaratılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 146; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yağma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yağma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6–10 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. M. 167 yakınlık cezasızlığı yağma ve nitelikli yağmayı açıkça dışlar; aile ilişkisi tek başına şikâyet şartı doğurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve basit yargılama kapsamında değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 148 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cebir veya kanunda sayılan ağırlıktaki tehditle kişiyi malı teslim etmeye ya da alınmasına karşı koymamaya zorlamaktır. Senet üzerinden borçlandırma veya senedi yok etmeye zorlama da ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Cebir/tehdit ile malı teslim veya alınmasına direnememe arasındaki bağ belirlenir.
- Malın alınma zamanı ile cebrin zamanı; başlangıçtaki alma amacı ve sonraki direnç ayrılır.
- Senet hâlinde imza, borç altına sokma ve senedin alınması/imhası fiili belge incelemesiyle gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuki ilişkiye dayalı alacak tahsili varsa m. 150/1 yağma yerine tehdit/yaralama hükümlerine yönlendirir. Gerçek alacak ilişkisi yoksa sırf failin “borçtu” demesi yeterli değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 148/1	6–10 yıl hapis.
m. 148/2	Senet veya borçlandırıcı belgeye ilişkin zorlama: aynı ceza.
m. 148/3	Mağduru herhangi bir araçla kendisini bilmez/savunamaz hâle getirme de cebir sayılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. M. 167 yakınlık cezasızlığı yağma ve nitelikli yağmayı açıkça dışlar; aile ilişkisi tek başına şikâyet şartı doğurmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve basit yargılama kapsamında değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 148 CMK m. 100/3 tutuklama kataloğundadır; gerekli delil, neden ve ölçülülük koşulları ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12 gereği Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 6–10 yıl aralığında yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır; yaş, kesilme/durma ve başka suçlar ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Etkin pişmanlıkta m. 168/3 özel oranları: kovuşturma öncesi zararı giderme 1/2’ye; kovuşturma başlayıp hükümden önce 1/3’e kadar indirim. M. 150/2 değer azlığı 1/3–1/2 indirimdir. HAGB/erteleme sonuç ceza elverirse ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 148; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nitelikli Yağma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Nitelikli yağma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Silahla veya tanınmayacak hâle girerek:10–15 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; m. 167 yakınlık cezasızlığı/şikâyet indirimi yağmaya uygulanmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 149 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yağmanın silah, kimlik gizleme, birlikte işleme, yer/zaman, mağdurun savunmasızlığı veya örgüt bağlantısı nedeniyle ağırlaştırılmış hâlidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Önce m. 148 cebir/tehdit ve mal/senet unsurları belirlenir.
- Her bentte silahın işlevi, birlikte icra, mekân, gece veya örgüt saiki somut delille gösterilir.
- Mağdurun kendisini savunabilme durumu ile failin bundan yararlanması olay bağlamında incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 149/1-a, b	Silahla veya tanınmayacak hâle girerek:10–15 yıl.
m. 149/1-c	Birden fazla kişinin birlikte işlemesi:10–15 yıl.
m. 149/1-d	Yol keserek veya konut/işyeri/eklenti içinde:10–15 yıl.
m. 149/1-e	Beden/ruh bakımından kendisini savunamayacak kişiye:10–15 yıl.
m. 149/1-f, g	Örgütün korkutucu gücü veya örgüte yarar amacı:10–15 yıl; bu iki bendin unsurları farklıdır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 149/1-h	Gece vakti:10–15 yıl.
m. 149/2	Ağır neticeli yaralama ayrıca cezalandırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; m. 167 yakınlık cezasızlığı/şikâyet indirimi yağmaya uygulanmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçtur. Katalog kaydı otomatik tutuklama sonucu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ağır Ceza Mahkemesi; çocuk fail için çocuk ağır ceza görev kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Olağan yetişkin dava zamanaşımı 15 yıldır; durma/kesilme ve çocuklara ilişkin oranlar ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Etkin pişmanlıkta m. 168/3 özel oranları, değer azlığında m. 150/2 değerlendirilir. Genel olarak 10–15 yıl ceza aralığı HAGB veya erteleme eşiğini karşılamaz; özel indirimlerin somut sonuç cezaya etkisi ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 149; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yağmada Alacak Tahsili ve Değer Azlığı, Ceza ve Süreç Rehberi

Yağmada daha az cezayı gerektiren hâl: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yağma cezası yerine ilgili tehdit veya kasten yaralama hükümleri uygulanır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Birinci fıkrada kalan tehdit/yaralama suçunun ilgili hâline göre şikâyet; ikinci fıkrada yağmanın resen takibi devam eder.
Uzlaştırma ve özel usul	Birinci fıkrada uygulanacak tehdit/yaralama özel usulü belirler; ikinci fıkradaki değer indirimi yağmayı kendiliğinden uzlaştırma/önödemeye sokmaz.
İnfaz çerçevesi	İkinci fıkrada başka özel rejim yoksa yağmanın genel 1/2 rejimi; birinci fıkrada hükmedilen tehdit/yaralama suçunun infazı uygulanır. M. 87/2-d kapsamındaki yaralamada 5275 m. 107/2 uyarınca 2/3 rejimi söz konusudur. Suç vasfı belirlenmeden tek infaz kesri verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 150 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yağmayla bağlantılı iki farklı hafiflik düzenlemesidir: gerçek hukuki alacağı tahsil amacıyla cebir/tehdit kullanılması ile alınan malın değerinin azlığı aynı hukuki sonucu doğurmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci fıkrada hukuki ilişki, alacak ve tahsil amacı ispatlanır.

• İkinci fıkrada malın olay tarihindeki değeri ile suçun somut özellikleri belirlenir.

• Alacak iddiasının kapsamı ve istenen/alınan değer arasındaki ilişki incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 150/1	Yağma cezası yerine ilgili tehdit veya kasten yaralama hükümleri uygulanır.
m. 150/2	Yağma cezası 1/3–1/2 indirilebilir; bu bir cezasızlık hükmü değildir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci fıkrada kalan tehdit/yaralama suçunun ilgili hâline göre şikâyet; ikinci fıkrada yağmanın resen takibi devam eder.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkrada uygulanacak tehdit/yaralama özel usulü belirler; ikinci fıkradaki değer indirimi yağmayı kendiliğinden uzlaştırma/önödemeye sokmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İkinci fıkrada yağma niteliği ve m. 148/149'un katalog durumu korunur. Birinci fıkrada hükme esas tehdit veya yaralamanın somut fıkrasına göre katalog, tutuklama yasağı ve diğer koşullar belirlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci fıkrada kalan suçun görev kuralları; ikinci fıkrada yağma için Ağır Ceza Mahkemesi görevi esas alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada tehdit/yaralama vasfına göre; ikinci fıkrada yağmanın kanuni zamanaşımı esaslarına göre değerlendirme yapılır. İki fıkra için tek sayı uygun değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İkinci fıkrada başka özel rejim yoksa yağmanın genel 1/2 rejimi; birinci fıkrada hükmedilen tehdit/yaralama suçunun infazı uygulanır. M. 87/2-d kapsamındaki yaralamada 5275 m. 107/2 uyarınca 2/3 rejimi söz konusudur. Suç vasfı belirlenmeden tek infaz kesri verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 150; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mala Zarar Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mala zarar verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	4 ay–3 yıl hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Temel hâl şikâyete bağlıdır; m. 142/4 hırsızlık amacıyla mala zarar vermede şikâyet aranmamasını düzenler. M. 167 yakınlık kuralları ayrıca vardır.
Uzlaştırma ve özel usul	Temel şikâyetli hâl uzlaştırmaya elverişlidir. Aynı mağdura karşı kapsam dışı suçla birlikte işlenme ve hırsızlık bağlantısı ayrı incelenir. Seri muhakeme/önödeme yoktur; üç yıllık üst sınır basit yargılamayı dışlar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 151 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Başkasının taşınır veya taşınmaz malını yıkmak, bozmak, tahrip etmek, yok etmek, kullanılamaz hâle getirmek veya kirletmektir. Değer kaybı kadar eşyanın işlevi ve fiilin niteliği önemlidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Malın aidiyeti, fiilden önceki/sonraki durumu ve hasar türü belirlenir.
- Fiil ile zarar arasındaki nedensellik ve failin kastı araştırılır.
- Kamuya ait/tahsisli mal, ağaç veya tehlikeli yöntem gibi m. 152 nitelikleri ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 151/1	4 ay–3 yıl hapis veya adlî para.
m. 151/2	Eski hayvan zararına ilişkin fıkra mülgadır; hayvana yönelik fiilin güncel 5199 ve diğer hükümlerle ilişkisi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Temel hâl şikâyete bağlıdır; m. 142/4 hırsızlık amacıyla mala zarar vermede şikâyet aranmamasını düzenler. M. 167 yakınlık kuralları ayrıca vardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel şikâyetli hâl uzlaştırmaya elverişlidir. Aynı mağdura karşı kapsam dışı suçla birlikte işlenme ve hırsızlık bağlantısı ayrı incelenir. Seri muhakeme/önödeme yoktur; üç yıllık üst sınır basit yargılamayı dışlar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168 etkin pişmanlıkta zararın tamamen giderilmesi ve aşama önemlidir; kısmi giderme mağdur rızası ister. Seçimlik para cezası ve sonradan çevirme birbirinden ayrılır. HAGB ve erteleme sonuç ceza koşullarına tabidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 151; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mala Zarar Vermenin Nitelikli Halleri, Ceza ve Süreç Rehberi

Mala zarar vermenin nitelikli halleri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Sayılı mal/amaç nitelikleri:1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kural resen takip; m. 167’nin uygulanabilir şahsi yakınlık hâlleri ayrıca değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için genel nitelikli hâl uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme listesinde değildir; üst sınır basit yargılamayı aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 152 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Mala zarar vermenin korunan malın kamusal/özel niteliği, tehlikeli yöntemi veya kamu hizmetine etkisiyle ağırlaşan hâlleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Malın kamu kurumu/hizmeti, afet korunması, dikili ağaç, su tesisi, grev/lokavt, parti/meslek kuruluşu ile bağı ayrı belgelenir.

• Kamu görevlisinden öç alma amacı için görev bağlantısı araştırılır.

• Yakma/patlayıcı/afet/radyasyon yöntemi ve hizmet aksaması fiille bağlantılı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 152/1-a–g	Sayılı mal/amaç nitelikleri:1–4 yıl hapis.
m. 152/2-a	Yakma, yakıcı/patlayıcı madde: bir katına kadar artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 152/2-b, c	Toprak kayması/çığ/sel veya radyasyon/nükleer-biyolojik-kimyasal yöntem: bir katına kadar artırım.
m. 152/3	Haberleşme, enerji, demiryolu/havayolu kamu hizmetinin geçici aksaması:1/2–2 kat artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kural resen takip; m. 167'nin uygulanabilir şahsi yakınlık hâlleri ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için genel nitelikli hâl uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme listesinde değildir; üst sınır basit yargılamayı aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 152/1 üst sınır 4 yıl ise sekiz yıl; artırımla beş yıl eşiği aşılırsa 15 yıl, ağır birleşimde daha yüksek üst sınır varsa ilgili dilim değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168’in mala zarar vermeye özgü etkin pişmanlık koşulları uygulanabilir; zarar kalemi ve giderme zamanı gösterilmelidir. HAGB/erteleme için sonuç ceza ve özel yasaklar ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 152; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İbadethanelere ve Mezarlıklara Zarar Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yıkma/bozma/kırma:1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; kamuya/ibadete ayrılan varlığın hukuki niteliği belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kirletmenin kanuni üst sınırı basit yargılama eşiğine uyabilir; ilk fıkra uymaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 153 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İbadethane, eklenti/eşya, mezar ve mezarlık yapıları veya korunma tesislerine zarar vermeyi yahut kirletmeyi düzenler. Dini topluluğu tahkir amacı ek nitelik doğurur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Zarar verilen yer/eşyanın kanunda sayılan niteliği belirlenir.

• Yıkma/bozma/kırma ile kirletme ayrı fiillerdir.

• İlgili inancı benimseyen toplumu tahkir amacı varsa söz, işaret ve bağlamla gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 153/1	Yıkma/bozma/kırma:1–4 yıl hapis.
m. 153/2	Kirletme:3 ay–1 yıl veya adlî para.
m. 153/3	Dini toplumu tahkir amacı:1/3 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; kamuya/ibadete ayrılan varlığın hukuki niteliği belirlenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kirletmenin kanuni üst sınırı basit yargılama eşiğine uyabilir; ilk fıkra uymaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel birinci/ikinci fıkra için sekiz yıl; m. 153/1 cezasına 1/3 artırımda üst sınır beş yılı aştığı için 15 yıllık dilim gündeme gelir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 153; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hakkı olmayan yere tecavüz: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Birinci fıkra suçtan zarar görenin şikâyetine bağlı; ikinci/üçüncü resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Birinci fıkra şikâyetli uzlaştırma; ikinci/üçüncü CMK m. 250 listesinde seri muhakeme kapsamındadır. Usuller aynı fıkraya otomatik üst üste uygulanmaz. Üst sınır basit yargılamayı aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 154 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Haksız olarak taşınmazı malik gibi işgal etmek, sınırını değiştirmek, yararlanmayı engellemek; köy ortak taşınmazını zapt/tasarruf etmek veya suların mecrasını değiştirmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tapu, kadastro, ortak kullanım ve hak dayanağı belgeleriyle taşınmazın hukuki niteliği belirlenir.

• Birinci fıkrada malik gibi davranış/sınır/yararlanma engeli; ikinci fıkrada köy ortak kullanımını bilme; üçüncüde su mecrası müdahalesi saptanır.

• Salt sınır veya kira uyuşmazlığı, kasıtlı ve haksız müdahale kanıtlanmadan suçla eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 154/1	6 ay–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.
m. 154/2	Köy ortak taşınmazı: aynı ceza.
m. 154/3	Suların mecrasını değiştirme: aynı ceza.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci fıkra suçtan zarar görenin şikâyetine bağlı; ikinci/üçüncü resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkra şikâyetli uzlaştırma; ikinci/üçüncü CMK m. 250 listesinde seri muhakeme kapsamındadır. Usuller aynı fıkraya otomatik üst üste uygulanmaz. Üst sınır basit yargılamayı aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 154; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Güveni Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Güveni kötüye kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Birinci fıkra temel hâl şikâyete bağlıdır; ikinci fıkra resen takip edilir. Taşıt nitelikli hâlinde temel ilişki ve güncel düzenleme ayrıca belirlenir; m. 167 şahsi yakınlık hükümleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 253 güncel metni üçüncü fıkra hariç m. 155'i uzlaştırma kapsamına alır. Motorlu taşıt nitelikli hâli bu açık istisna nedeniyle uzlaştırma dışındadır. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama yalnız süre/diğer koşullar elverirse mümkündür.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 155 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Muhafaza veya belirli kullanım amacıyla zilyetliği devredilen mal üzerinde devir amacı dışında yarara tasarruf etmek veya devri inkâr etmektir. Başlangıçta güvene dayalı teslim bulunması hırsızlıktan temel ayrımdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Malın hangi sözleşme/ilişkiyle hangi amaçla teslim edildiği belirlenir.
- Amaç dışı tasarruf veya teslimi inkâr ile kast ve yarar bağlantısı ortaya konulur.
- Meslek/ticaret/hizmet/mal idaresi ilişkisi ve motorlu taşıt niteliği ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 155/1	6 ay–2 yıl hapis ve adlî para.
m. 155/2	Meslek, sanat, ticaret, hizmet veya mal idaresiyle teslim:1–7 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.
m. 155/3	Motorlu kara/deniz/hava taşıtı: önceki fıkra cezası bir kat artırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci fıkra temel hâl şikâyete bağlıdır; ikinci fıkra resen takip edilir. Taşıt nitelikli hâlinde temel ilişki ve güncel düzenleme ayrıca belirlenir; m. 167 şahsi yakınlık hükümleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253 güncel metni üçüncü fıkra hariç m. 155'i uzlaştırma kapsamına alır. Motorlu taşıt nitelikli hâli bu açık istisna nedeniyle uzlaştırma dışındadır. Seri muhakeme yoktur; basit yargılama yalnız süre/diğer koşullar elverirse mümkündür.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 155/1 temel üst sınır 2 yıl için sekiz; m. 155/2 üst sınır 7 yıl için 15 yıl. Taşıt artırımında temel hâlin artırılmış üst sınırı ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168 etkin pişmanlıkta teslim/iade veya tam zarar giderme ve aşama somut gösterilmelidir. Motorlu taşıt artırımının sonuç cezaya etkisi HAGB/erteleme değerlendirmesinden önce hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Motorlu taşıt için m. 155/3 ve uzlaştırma istisnası 25.12.2025 yürürlüğüne bağlıdır. Eski fiil/dosyaya güncel ağırlaştırma otomatik uygulanmaz; lehe kanun ve usul geçişi ayrı incelenir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 155; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bedelsiz Senedi Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bedelsiz senedi kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlıdır; altı aylık süre öğrenmeden başlar; yakınlık hâllerinde m. 167 ayrıca vardır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma koşulları uygulanabilir; seri muhakeme/önödeme yoktur. Temel üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 156 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bedeli tamamen veya kısmen ortadan kalkmış senedi bu durumu bilerek kullanmaktır. Senedin elde tutulması ile hukuki işlemde kullanılması ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Senet ve temel borç ilişkisi; ödeme/ibra veya başka bedelsizlik nedeni belirlenir.
- Kullanma fiili, takip veya talep tarihi gösterilir.
- Failin bedelsizliği bilmesi ile gerçek alacak ihtilafı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 156	6 ay–2 yıl hapis ve adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır; altı aylık süre öğrenmeden başlar; yakınlık hâllerinde m. 167 ayrıca vardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma koşulları uygulanabilir; seri muhakeme/önödeme yoktur. Temel üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Senet aslı, ödeme dekontu, ibra, takas ve takip dosyasını birlikte saklayın.

• Bedelsizliğin ne zaman doğduğunu ve karşı tarafın bunu hangi bilgiyle bildiğini gösteren belgeleri ayırın.

• İcra takibindeki başvuru süreleriyle ceza şikâyeti süresini ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 156; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Dolandırıcılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Dolandırıcılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Temel hâl resen takip; m. 159 ve 167/2 şikâyetli hâlleri,167/1 şahsi cezasızlığı ayrıca vardır.
Uzlaştırma ve özel usul	M. 157 CMK m. 253 açık listesiyle uzlaştırmaya tabidir. Nitelikli m. 158'e bu sonuç taşınmaz. Seri muhakeme/önödeme yoktur; beş yıllık üst sınır basit yargılamayı dışlar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 157 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hileyle kişiyi aldatıp onun veya başkasının zararına kendisine/başkasına yarar sağlamaktır. Yerine getirilmeyen her vaat veya ödenmeyen her borç dolandırıcılık değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Başlangıçtaki hileli davranış ve karşı tarafı yanıltma kapasitesi somutlaştırılır.

• Aldanma, malvarlığı tasarrufu, zarar ve yarar arasındaki nedensellik kurulur.

• Başlangıç kastı, sözleşme sonrası ödeme güçlüğünden ayrılır; işlem öncesi vaat ve sahte belgeler önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 157	1–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.
m. 158/3	Üç veya daha fazla kişi birlikte:1/2; örgüt faaliyeti:bir kat artırım.
m. 158/4	Menfaat amacıyla ödeme aracı/hesap erişim araçlarını verme ile sınırlı iştirak:1/2 indirim; iştirak ve kast koşulları önce bulunmalıdır.
m. 159	Gerçek hukuki alacağı tahsil amacı:6 ay–1 yıl veya adlî para; ayrı hafif hâl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Temel hâl resen takip; m. 159 ve 167/2 şikâyetli hâlleri,167/1 şahsi cezasızlığı ayrıca vardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 157 CMK m. 253 açık listesiyle uzlaştırmaya tabidir. Nitelikli m. 158'e bu sonuç taşınmaz. Seri muhakeme/önödeme yoktur; beş yıllık üst sınır basit yargılamayı dışlar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168 etkin pişmanlıkta kovuşturma başlamadan önce tam giderme 2/3'e, sonra hükümden önce 1/2'ye kadar indirim sağlar. M. 158/4 sınırlı iştirak indirimi 31.07.2026 düzenlemesidir; kişi yalnız hesap sahibi diye doğrudan fail sayılmaz. HAGB/erteleme sonuç cezaya bağlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İlan, teklif, işlem öncesi konuşma ve ödemeyi aynı zaman çizelgesinde saklayın.

• Banka/ödeme kaydı, hesap alıcısı, işlem numarası ve karşı tarafın tanıttığı sıfatı belgeleyin.

• Şüpheli transfer için bankaya bildirim ve adli delil koruma süreci gecikmeden yürütülmeli; ödeme geri dönüşü garanti edilmemelidir.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 157; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Nitelikli dolandırıcılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Dinî duyguları istismar; tehlike/zor şarttan veya zayıf algıdan yararlanma:3–10 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kural resen takip; m. 167 yakınlık hükümleri ve m. 159 alacak tahsili vasfı ayrıca değerlendirilir. Vazgeçme tek başına davayı sona erdirmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için nitelikli dolandırıcılık genel olarak uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve basit yargılama kapsamında değildir. M. 159 veya şikâyetli şahsi hâle dönüşme ayrı hukuki değerlendirmedir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 158 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Dolandırıcılığın mağdurun kırılganlığı, araç, kurum, meslek, amaç veya kullanılan sahte sıfat nedeniyle ağırlaşan hâlleridir. Her bentte m. 157’deki hile–aldanma–zarar–yarar bağı korunur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hilenin hangi bentteki araç/nitelik aracılığıyla etkili olduğu açıklanır; yalnız bankaya para yatırılması her olayda bankanın hile aracı olduğu anlamına gelmez.

• Mağdurun tehlike/zor şart/algılama durumu; failin ticari/mesleki sıfatı; kredi veya sigorta amacı ayrı belirlenir.

• Hesabı kullanan, hesap bilgisi veren ve hileyi kuran kişilerin bilgisi, menfaat amacı ve somut katkıları ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 158/1-a, b, c	Dinî duyguları istismar; tehlike/zor şarttan veya zayıf algıdan yararlanma:3–10 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 158/1-d	Kurum/kuruluş veya tüzel kişiliği araç kılma:3–10 yıl ve adlî para.
m. 158/1-e, f	Kamu zararına veya bilişim/banka/kredi kurumunu araç kullanma:alt sınır 4 yıl; para cezası menfaatin iki katından az olamaz.
m. 158/1-g, h, i	Yayın kolaylığı; ticari/kooperatif faaliyeti; serbest mesleğe güven:3–10 yıl ve adlî para.
m. 158/1-j, k, l	Tahsis edilmeyecek kredi, sigorta bedeli veya kamu/banka/sigorta/kredi çalışanı sıfatı/ilişkisi:alt sınır 4 yıl; para cezası menfaatin iki katından az olamaz.
m. 158/2	Kamu görevlisiyle ilişki/hatır ve iş gördürme vaadiyle aldatma:birinci fıkra yaptırımı.
m. 158/3	Üç veya daha fazla kişi birlikte 1/2; örgüt faaliyetinde bir kat artırım.
m. 158/4	Menfaat amacıyla ödeme aracı/hesap erişim araçlarını verme ile sınırlı iştirak:ceza 1/2 indirilir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kural resen takip; m. 167 yakınlık hükümleri ve m. 159 alacak tahsili vasfı ayrıca değerlendirilir. Vazgeçme tek başına davayı sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için nitelikli dolandırıcılık genel olarak uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve basit yargılama kapsamında değildir. M. 159 veya şikâyetli şahsi hâle dönüşme ayrı hukuki değerlendirmedir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Güncel 5235 m. 12’den m. 158 özel görevi 25.12.2025’te çıkarılmıştır; yeni işler için genel olarak Asliye Ceza Mahkemesi. O tarihte ağır cezada veya kanun yolunda bulunan dosyalar geçici m. 7 gereği eski görevle kesin hükme kadar sürer; sırf görev değişti diye görevsizlik/bozma verilmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel nitelikli 3–10 veya 4–10 yıl aralıklarında yetişkin olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Üç fail/örgüt gibi artırımlı üst sınırın etkisi ve somut delille desteklenen nitelik ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168 etkin pişmanlık ve 31.07.2026 tarihli m. 158/4 sınırlı iştirak indirimi sonuç cezayı etkileyebilir. 7589 geçici m. 1/6–7 eski hükümlü/dosyalar için özel gönderme ve zarar giderme koşulları içerir; otomatik beraat veya infazın kendiliğinden durması sonucu yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

25.12.2025 görev değişikliği suç tarihiyle aynı tür geçiş değildir; devam eden dosya aşaması önemlidir. 31.07.2026 m. 158/4 ve 7589 geçici m. 1/6–7 ayrıca değerlendirilir. Salt IBAN/hesap sahibi olma, bilgisi ve iştirak kastı kanıtlanmadan cezai sorumluluk doğurmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 158; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Alacağı Tahsil Amacıyla Dolandırıcılık, Ceza ve Süreç Rehberi

Dolandırıcılıkta daha az cezayı gerektiren hâl: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlıdır; altı aylık süre ve vazgeçmenin koşulları uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma koşulları uygulanabilir; seri muhakeme/önödeme yoktur. Üst sınır basit yargılama için elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 159 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Dolandırıcılığın gerçek bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi için öngörülen daha hafif hâldir. Alacağın varlığı hileyi hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli hukuki ilişki ve alacak olgusu belgelenir.
- Hilenin tahsil amacıyla bağlantısı gösterilir.
- İstenen yarar ile alacak iddiası ve failin kastı birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 159	6 ay–1 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır; altı aylık süre ve vazgeçmenin koşulları uygulanır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma koşulları uygulanabilir; seri muhakeme/önödeme yoktur. Üst sınır basit yargılama için elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 159; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaybolmuş veya Hata Sonucu Ele Geçmiş Eşya Üzerinde Tasarruf Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlıdır; fiil/faili öğrenmeden altı ay. M. 167 uygulanabilir yakınlık hâlleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma koşulları uygulanabilir. Seri muhakeme/önödeme yoktur. Basit yargılama için üst sınır elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 160 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kaybolduğu için malikinin zilyetliğinden çıkan veya yanlışlıkla ele geçen eşyayı iade/bildirim yapmadan malik gibi kullanmaktır. Sahipsiz bırakılmış eşya ile kayıp eşya aynı değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eşyanın kayıp/hata sonucu ele geçmesi ve gerçek malik/zilyet belirlenir.
- Failin eşyanın başkasına ait olduğunu öğrenmesi ve malik gibi tasarrufu saptanır.
- İade veya yetkili makama bildirim ile baştan alma fiili ayrılır; olay hırsızlık olabilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 160	Bir yıla kadar hapis veya adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlıdır; fiil/faili öğrenmeden altı ay. M. 167 uygulanabilir yakınlık hâlleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma koşulları uygulanabilir. Seri muhakeme/önödeme yoktur. Basit yargılama için üst sınır elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 160; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hileli İflâs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hileli iflâs: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–8 yıl hapis. Hileli tasarruf ve iflas kararı koşulları birlikte bulunmalıdır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; iflasın özel hukuk ve ceza boyutları ayrı usullere sahiptir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 161 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Malvarlığını eksiltmeye yönelik hileli tasarrufla alacaklıların teminatını azaltmak ve bu tasarruftan önce veya sonra iflasa karar verilmiş olmasıdır. Ticari başarısızlık tek başına hileli iflas değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İflas kararı, failin şirket/tacir üzerindeki gerçek tasarruf yetkisi ve zaman çizelgesi belirlenir.

• Mal kaçırma/gizleme/değer azaltma; bunu gizlemek için kayıt yok etme; gerçekte olmayan borç belgesi veya sahte aktif azaltma ayrı seçimlik fiillerdir.

• Defter, banka hareketi, envanter, borç ilişkisi ve bilirkişi değerlendirmesi birlikte ele alınır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 161/1-a–d	3–8 yıl hapis. Hileli tasarruf ve iflas kararı koşulları birlikte bulunmalıdır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; iflasın özel hukuk ve ceza boyutları ayrı usullere sahiptir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin açık sayımı gereği Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıl; iflas kararı koşulu, fiil zamanları, durma/kesilme ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 168’de hileli iflas için etkin pişmanlık sayılmıştır; mağdur zararının giderilmesi, failin bizzat pişmanlığı ve aşama önemlidir. HAGB/erteleme ancak sonuç ceza koşulları sağlanırsa gündeme gelir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 161; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Taksirli İflas Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Taksirli iflas: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Temel üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 162 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Tacirliğin gerektirdiği dikkat ve özeni göstermeyerek iflasa neden olmak ve iflasa karar verilmiş olmasıdır. Hileli mal kaçırma ile taksirli ticari yönetim ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tacirlik ve özen yükümlülüğü, ihlal edilen somut ticari tedbir belirlenir.
- İhlal ile iflas arasındaki neden bağı kurulmalıdır; yalnız iflas sonucu kusur kanıtı değildir.

• İflas kararı, defterler, nakit akışı ve öngörülebilir riskler değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Taksirli suçtur; dikkat ve özen yükümlülüğü, öngörülebilirlik ve failin kişisel kusuru saptanır. Bilinçli taksir koşulları varsa TCK m. 22/3 ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli suça teşebbüs ve kasıtlı iştirak şeması doğrudan uygulanmaz; birden fazla kişinin taksirinde herkes kendi kusurundan sorumludur. Hileli tasarruf kastı varsa m. 161 ile vasıf ayrımı yapılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 162	2 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Temel üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Taksirli iflas m. 168 etkin pişmanlık kapsamındadır. TCK m. 50/4 taksirli suçta adlî paraya çevirme için önemlidir; bilinçli taksir istisnası ayrı tutulur. HAGB/erteleme koşulları ayrıca uygulanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 162; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Karşılıksız Yararlanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Karşılıksız yararlanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Otomat hizmeti:2–6 ay hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; m. 167’nin uygulanabilir yakınlık hâlleri ayrıca vardır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma açık listesinde değildir. Birinci fıkrada genel önödeme eşiği gündeme gelir; m. 168/5 özel zarar giderme hükmü ayrıca vardır. Seri muhakeme yoktur; ilk/ikinci fıkra basit yargılama eşiğine uyabilir, üçüncü uymaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 163 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Otomat hizmetinden ödeme yapmadan yararlanma; iletişim/yayınlardan rızasız yararlanma; abonelik esaslı elektrik, su veya doğal gazı rızasız ve tüketim tespitini engelleyerek kullanma hâlleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kullanılan hizmet/enerji ve ilgili fıkra belirlenir.

• Üçüncü fıkrada yalnız borcun ödenmemesi yeterli değildir; rızasız tüketim ve miktar tespitini engelleme birlikte aranır.

• Sayaç, bağlantı, tüketim, bilirkişi ve önceki durum kayıtları korunur.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 163/1	Otomat hizmeti:2–6 ay hapis veya adlî para.
m. 163/2	Telefon/frekans/yayın:6 ay–2 yıl veya adlî para.
m. 163/3	Elektrik/su/doğal gaz:1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 168/5	Soruşturma tamamlanmadan tam zarar giderme:iki kez yararlanma sınırıyla dava açılmaz; hükme kadar giderme:1/3'e kadar indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; m. 167'nin uygulanabilir yakınlık hâlleri ayrıca vardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma açık listesinde değildir. Birinci fıkrada genel önödeme eşiği gündeme gelir; m. 168/5 özel zarar giderme hükmü ayrıca vardır. Seri muhakeme yoktur; ilk/ikinci fıkra basit yargılama eşiğine uyabilir, üçüncü uymaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Zararın hangi hesapla belirlendiği ve m. 168/5'e uygun tamamen giderildiği açık olmalıdır. Dava açılmaması ile ceza indirimi farklı aşamalara bağlıdır. İndirimden sonra HAGB/erteleme koşulları ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 163; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şirket veya Kooperatifler Hakkında Yanlış Bilgi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis veya 1.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; üst sınır basit yargılamayı aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 164 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Şirket/kooperatifin kanunda sayılan yetkililerinin kamuya veya genel kurula sundukları açıklamalarda ilgililere zarar verebilecek önemli yanlış bilgi vermesi/verdirilmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özgü suçtur; maddede sayılan şirket/kooperatif sıfatları aranır. Her çalışan veya hizmet sağlayıcı otomatik fail değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Failin kurucu, ortak, yönetici, temsilci, denetçi veya tasfiye görevi gibi kanuni sıfatı belirlenir.

• Bilginin kamuya beyan/genel kurul rapor veya önerisinde bulunması; yanlışlığı, önemi ve zarar doğurma elverişliliği incelenir.

• Mali tablo, rapor, imza/onay süreci ve açıklamanın dayandığı kayıtlar karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 164	6 ay–3 yıl hapis veya 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; üst sınır basit yargılamayı aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 164; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç Eşyasının Satın Alınması veya Kabul Edilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; malın gerçek sahibinin şikâyeti tek takip şartı değildir. M. 167 uygulanabilir özel hâlleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 253 açık listesiyle uzlaştırma kapsamında; kamu mağduru ve aynı mağdur/kapsam dışı suç istisnaları gözetilir. Seri muhakeme/önödeme yoktur; üst sınır basit yargılamayı aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 165 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Öncül suçun işlenmesine iştirak etmeyen kişinin o suçtan elde edilen eşyayı/malvarlığı değerini satması, devretmesi, satın alması veya kabul etmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Malın öncül bir suçtan elde edildiği ve failin o suça iştirak etmediği belirlenir.
- Satış/devir/alım/kabul fiili ve suç kaynaklı olduğunu bilme yönü araştırılır.
- Fiyat, satış koşulları, seri numarası, menşe ve iletişim tek başına değil birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Eşyanın suçtan elde edildiği konusunda kast gerekir; düşük fiyat tek başına otomatik suç bilgisi sayılmaz. Bilmenin hangi delillerle kurulduğu gerekçelendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 165	6 ay–3 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; malın gerçek sahibinin şikâyeti tek takip şartı değildir. M. 167 uygulanabilir özel hâlleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253 açık listesiyle uzlaştırma kapsamında; kamu mağduru ve aynı mağdur/kapsam dışı suç istisnaları gözetilir. Seri muhakeme/önödeme yoktur; üst sınır basit yargılamayı aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 165; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suçtan Kaynaklanan Eşya Hakkında Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suçtan kaynaklanan eşya hakkında bilgi vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kural resen takip edilir; m. 167 uygulanabilir yakınlık hükümleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma açık listesinde değildir. Üst sınır altı ay olduğundan TCK m. 75 önödeme koşulları gündeme gelir. Seri muhakeme yoktur; dava aşamasında basit yargılama koşulları ayrıca uygulanabilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 166 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hukuki ilişkiyle elde ettiği eşyanın sonradan suçtan elde edildiğini öğrenen kişinin, yetkili makamlara vakit geçirmeden bildirim yapmamasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı, zilyetlik ve güvenli ekonomik ilişki korunur. Zararın giderilmesi ile suçun oluşması farklı sorulardır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Eşyanın başlangıçta hukuki ilişkiyle edinilmesi ve suç kaynağının ne zaman öğrenildiği belirlenir.

• Bildirim yükümlülüğü ve yapılmama süresi somutlaştırılır.

• Başlangıçtan suç kaynağını bilerek satın alma m. 165; sonradan öğrenme sonrası bildirmeme m. 166 yönünden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 166	Altı aya kadar hapis veya adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kural resen takip edilir; m. 167 uygulanabilir yakınlık hükümleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma açık listesinde değildir. Üst sınır altı ay olduğundan TCK m. 75 önödeme koşulları gündeme gelir. Seri muhakeme yoktur; dava aşamasında basit yargılama koşulları ayrıca uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın tarihini, tarafların ilişkisini ve isnat edilen madde/fıkrayı belgeleyin.

• Tablodaki ayırt edici unsurlara ilişkin belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; kayıtların özgün hâlini ve temin yöntemini koruyun.

• Tebligat, soruşturma numarası, iddianame ve tedbir kararını birlikte değerlendirin; varsa şikâyet veya başvuru süresini öne alın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 166; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Yangın, çökme/sel vb.; silahla ateş veya patlayıcı: 1–5 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl; fıkraya göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 170 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Yangın, çökme veya benzeri olay çıkararak, silahla ateş ederek ya da patlayıcı kullanarak genel güvenliği tehlikeye sokmaktır. Gerçek bir yaralanma şart değildir; kanundaki tehlikeli veya korku/panik yaratabilecek davranışın somutlaşması gerekir. Yalnız yangın veya çökme tehlikesi yaratılan hâl ayrı üçüncü fıkradır.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Belirsiz sayıdaki kişilerin hayatı, sağlığı ve malvarlığının ortak güvenliği korunur; kişiye yönelmiş saldırı veya malın zarar görmesi ayrıca farklı suç oluşturabilir.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail herkes olabilir. Silahın sahibi ile ateş eden kişi aynı olmak zorunda değildir; olay yerinde bulunmak tek başına müşterek faillik kurmaz.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ateş edilen yer, yön, mesafe, çevredeki kişiler ve eşya; silahın türü ve çalışabilirliği belirlenir. Havaya ateş etme her olayda aynı risk değerlendirmesine tabi değildir.

• Yangın veya çökme olayı ile failin hareketi arasında bağ; yalnız başlangıç tehlikesi ile fiilen gerçekleşen olay ayrılır.

• 25 Aralık 2025 sonrası toplu bulunulan yer ve ses/gaz fişeği silahı özel hâlleri ayrıca tespit edilir.

Dayanak: [1], [2], [5]

06 / Manevi unsur

Kasten gerçekleştirilir. Tehlike doğuran hareketin bilinip istenmesi aranır; kazara yangın çıkarılması m. 171, yaralama/öldürme kastı varsa ilgili saldırı suçu yönünden ayrılır.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Silah ruhsatsızlığı ayrı kanunun, kişiye yönelik tehdit/yaralama ayrı suçun konusu olabilir. Aynı tek fiilde TCK m. 44 ile özel içtima hükümleri incelenmeden bütün suçlardan ayrı ceza varsayılmaz. Farklı zamanlardaki ateş etme hareketlerinde m. 43 koşulları aranır.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 170/1-a, b, c	Yangın, çökme/sel vb.; silahla ateş veya patlayıcı: 1–5 yıl hapis.
m. 170/1 son cümle	Ses ve gaz fişeği atabilen silahla ateş: 6 ay–3 yıl hapis.
m. 170/2	Birinci fıkranın toplu bulunulan yerde işlenmesi: 1/2 artırım. Genel hâlde 1 yıl 6 ay–7 yıl 6 ay; ses/gaz silahında 9 ay–4 yıl 6 ay.
m. 170/3	Yangın, çökme, kayma, çığ, sel/taşkın tehlikesi: 3 ay–1 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 170/1 ve m. 170/3 seri muhakeme listesindedir; 2025’te eklenen toplu bulunulan yer hâli m. 170/2 kapsam dışındadır. Uzlaştırma ve önödeme yoktur. Seri muhakeme uygulanmayan üçüncü fıkra davasında basit yargılama koşulları doğabilir. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalogda değildir. Üçüncü fıkrada üst sınır bir yıl olduğundan tutuklama yasaktır; birinci/ikinci fıkrada genel şartlar aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve ses/gaz silahı hâllerinde sekiz yıl; toplu yerde genel silah/yangın hâlinin üst sınırı 7 yıl 6 aya çıktığından 15 yıl; toplu yerde ses/gaz silahı ve üçüncü fıkrada sekiz yıl olağan dava zamanaşımı vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Silah incelemesi, kovan/çekirdek konumu, yangın raporu ve yer fotoğraflarını kayda geçirin.
- Toplu bulunulan yer olgusunu olay saati ve gerçek kullanım üzerinden belgeleyin.
- Suç tarihini 25 Aralık 2025 değişikliğiyle karşılaştırın; eski cezayı güncel metne otomatik taşımayın.

Dayanak: [1], [2], [5]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-12-24	Bu tarih aralığındaki fiile güncel ağırlaştırılmış metin otomatik uygulanmaz. Olay tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler TCK m. 7 uyarınca bütün olarak lehe karşılaştırılır. 7571 ile temel ceza 1–5 yıla çıkmış; ses/gaz fişeği silahı ve toplu yer hâli ayrılmıştır. Seri muhakeme m. 170/1 ve 3 ile sınırlıdır.
2025-12-25 – Sonrası	7571 ile temel ceza 1–5 yıla çıkmış; ses/gaz fişeği silahı ve toplu yer hâli ayrılmıştır. Seri muhakeme m. 170/1 ve 3 ile sınırlıdır. Kişisel durum ve diğer geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 170; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 7571 sayılı Kanun — 25 Aralık 2025 değişiklikleri · m. 19–24; yürürlük m. 39 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/5189159c-4dec-44bf-87e0-9b23a810c791.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Genel Güvenliğin Taksirle Tehlikeye Sokulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	3 ay–1 yıl hapis. Bilinçli taksirde TCK m. 22/3 uyarınca 1/3–1/2 artırım gündeme gelir. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 171 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılıkla yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ, sel veya taşkına neden olup başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığını tehlikeye sokmaktır. Sadece ihtimal veya kurala aykırılık yeterli değildir; sayılan olay ve başkasına yönelik tehlike gösterilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplumun ortak güvenliği ve başkalarının can/mal güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özen yükümlülüğünü taşıyan herkes fail olabilir; işveren, usta veya malik sıfatı tek başına kusurun yerine geçmez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Olayın çıkış nedeni, failin önlem alma yetkisi ve öngörülebilir risk belirlenir.

• Teknik bilirkişi kusurun dayandığı somut tedbiri açıklar; bütün sorumlulara aynı kusur oranı otomatik verilmez.

• Sadece failin kendi malının etkilenmesi ile başkasına yönelen tehlike ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Taksir gerekir: öngörülebilir neticeye gereken dikkat gösterilmemesi. Netice öngörülüp gerçekleşmeyeceğine güvenilmişse bilinçli taksir; kabullenilmişse kast ayrımı yapılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli suça teşebbüs ve kastî iştirak uygulanmaz; her kişinin kendi kusuru değerlendirilir. Aynı olayda ölüm/yaralanma meydana gelirse m. 85 veya m. 89 ve fikrî içtima ilişkisi ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 171/1	3 ay–1 yıl hapis. Bilinçli taksirde TCK m. 22/3 uyarınca 1/3–1/2 artırım gündeme gelir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75/6 açık listesi nedeniyle önödeme kapsamındadır. Usulüne uygun ödeme davayı önler/düşürür; zarar tazmini ve müsadere ayrı kalır. Uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme sonuçsuz kalırsa basit yargılama koşulları incelenir. M. 75/6 uyarınca aynı suçun beş yıl içinde tekrarı, bu özel önödeme imkânını kaldırır; bildirimin dosya geçmişiyle birlikte kontrolü gerekir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme tamamlanmışsa hapis hükmüne gidilmez. Mahkûmiyet aşamasında HAGB ve erteleme koşulları değerlendirilebilir; bilinçsiz taksirde uzun süreli hapis de TCK m. 50/4 ile adlî paraya çevrilebilir, bilinçli taksirde bu özel imkân yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İtfaiye, meteoroloji, zemin/tesisat ve iş güvenliği raporlarını birlikte inceleyin.

• Hangi önlemi kimin alabileceğini ve önlemin olayı önleyip önlemeyeceğini belgeleyin.

• Önödeme tebligatı ve ödeme süresini ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 171; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Radyasyon Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Radyasyon yayma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Sağlığı bozma amacıyla belirli kişiyi radyasyona tabi tutma: 3–15 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 / 20 yıl; fıkraya göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 172 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Birini sağlığını bozmak amacıyla elverişli radyasyona maruz bırakmak; ayrıca önemli zarara elverişli radyasyon yaymak veya çekirdek parçalanması sürecine etki etmek suçtur. Tesis/laboratuvar işletmesindeki taksirli yayılma dördüncü fıkrada ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Radyasyonun kişisel sağlık ve toplum güvenliği üzerindeki ağır tehlikesine karşı hayat, beden ve malvarlığı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk üç fıkrada herkes; dördüncüde işletme faaliyeti sırasında özen yükümlülüğü ihlal edilen kişi fail olabilir. Kuruluşun yöneticisi olmak kendiliğinden bütün teknik işlemlerin faili olmak değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kaynağın türü, doz, süre, mesafe ve maruziyet uzman incelemesiyle belirlenir.

• İlk iki fıkrada sağlık bozma amacı ve bu amaca elverişlilik; üçüncü/dördüncüde önemli zarara elverişlilik somutlaştırılır.

• Belirsiz sayıda kişiye yönelme ile tek kişinin maruziyeti; işletme sorumluluğu ile fiilî müdahale ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Birinci/ikinci fıkrada özel sağlık bozma amacı, üçüncüde kast, dördüncüde taksir aranır. Doz aşımını bilmek ile sağlık bozma amacı aynı unsur değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tıbbi tedavi, bilimsel çalışma veya endüstriyel izin, usulüne uygun ve yetki sınırında gerçekleştirilirse hukuka uygun olabilir. Hastanın rızası tek başına mevzuata aykırı tehlikeli dozu hukuka uygun yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Gerçek sağlık zararı veya ölüm meydana gelirse kastın kapsamı ve m. 44 incelenir; her tehlike ve zarar suçu otomatik toplanmaz. Dördüncü fıkrada teşebbüs yoktur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 172/1	Sağlığı bozma amacıyla belirli kişiyi radyasyona tabi tutma: 3–15 yıl hapis.
m. 172/2	Birinci fiilin belirsiz sayıda kişiye karşı işlenmesi: 5–20 yıl hapis; üst sınır TCK m. 49/1'den gelir.
m. 172/3	Önemli zarara elverişli yayma/çekirdek sürecine müdahale: 2–5 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 172/4	Tesis veya laboratuvarda taksirli yayılma: 6 ay–3 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci ve ikinci fıkra Ağır Ceza; üçüncü/dördüncü fıkra Asliye Ceza görev alanındadır. Suç vasfı hangi tehlike ve amacın ispatlandığına göre belirlenir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada 15 yıl, ikinci fıkrada 20 yıl; üçüncü/dördüncü fıkrada sekiz yıl olağan dava zamanaşımı. Taksir kusur artırımı, nitelikli hâlle aynı kabul edilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üçüncü/dördüncü fıkrada sonuç ceza koşulları sağlarsa HAGB veya erteleme değerlendirilebilir. İlk iki fıkranın alt sınırı nedeniyle olağan tam suçta iki yıllık eşik aşılır; özel indirim varsa sonuç yeniden hesaplanır. Taksirli hâlde m. 50/4 ayrıca önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Dozimetre ve cihaz bakım kayıtlarının, maruziyet ölçümlerinin korunmasını isteyin.

• Görev dağılımı, eğitim, ruhsat ve olay bildirimi kayıtlarını temin edin.

• Sağlık bulgularının zaman çizelgesini ve bağımsız teknik nedensellik raporunu karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 172; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Atom Enerjisi ile Patlamaya Sebebiyet Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Atom enerjisi ile patlamaya sebebiyet verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Kasten: 5–20 yıl hapis; üst sınır TCK m. 49/1. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 20 yıl; kast-taksir ayrımı — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 173 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Atom enerjisini serbest bırakmak suretiyle patlama meydana getirmek ve başkasının canı, sağlığı veya malvarlığı için önemli tehlike yaratmaktır. Radyasyon yayılması tek başına bu suç değildir; patlama ve önemli tehlike birlikte aranır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yüksek ölçekli patlamaya karşı ortak yaşam, sağlık ve malvarlığı güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail herkes olabilir; teknik personel ile işletme yöneticisinin somut hareket ve yetkileri ayrı incelenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Patlamanın atom enerjisinden kaynaklanması teknik olarak saptanır.
- Başkasına yönelik önemli tehlike ile müdahale arasındaki nedensellik gösterilir.
- İşletme protokolü, arıza ve kişinin müdahale imkânı araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Birinci fıkrada atom enerjisini serbest bırakarak patlama ve tehlikeye neden olmaya ilişkin kast; ikinci fıkrada dikkat/özen ihlali gerekir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kasıtlı hâlde elverişli doğrudan icra tamamlanmamışsa teşebbüs incelenir; taksirli hâlde teşebbüs yoktur. Ölüm, yaralanma ve çevre zararıyla içtima, ayrı hareket ve kast üzerinden çözülür.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 173/1	Kasten: 5–20 yıl hapis; üst sınır TCK m. 49/1.
m. 173/2	Taksirle: 2–5 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kasıtlı birinci fıkra Ağır Ceza, taksirli ikinci fıkra Asliye Ceza Mahkemesinde görülür.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada 20 yıl; ikinci fıkrada sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış kasıtlı hâlin beş yıllık alt sınırı olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar. Taksirli hâlde alt sınır ve indirimlerle HAGB/erteleme; bilinçsiz taksirde m. 50/4 uyarınca para cezasına çevirme mümkün olabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tesis işletme günlüklerini, güvenlik sistemi kayıtlarını ve kaza incelemelerini koruyun.

• Patlamanın fiziksel kaynağı ve önemli tehlike alanını uzman raporuyla ortaya koyun.

• Kimin hangi önlemi alma yetki ve imkânı bulunduğunu ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 173; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tehlikeli Maddelerin İzinsiz Olarak Bulundurulması veya El Değiştirmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	4–8 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para. Teçhizat/malzeme fiilinde kanundaki üretme, işleme veya kullanma amacı aranır. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl; fıkraya göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgüt faaliyetinde 2/3 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 174 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan tehlikeli maddelerle izin alınmadan üretim, ticaret, taşıma, saklama veya işleme faaliyeti yürütmektir. Bu maddeleri üretmek/işlemek/kullanmak amacıyla gereken malzeme ve teçhizat üzerinde izinsiz işlemler de kapsamdadır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Tehlikeli maddelerin denetimsiz dolaşımının doğuracağı can, sağlık ve kamu güvenliği riski önlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir. Şirket adına işlem yapan gerçek kişilerin görev ve kastları belirlenir; tüzel kişiye hapis verilmez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Maddenin patlayıcı, yakıcı, aşındırıcı, boğucu, zehirleyici ya da sayılan diğer türlerden olduğu ve teknik niteliği belirlenir.

• Gerekli izin, kapsamı, miktar sınırı ve isnat edilen seçimlik hareket araştırılır.

• Önemsiz tür/miktar yalnız patlayıcı madde için ve kullanılış amacı gözetilerek değerlendirilir; her az miktar otomatik hafif hâl değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Tehlikeli niteliği ve izinsiz işlemi kapsayan kast aranır; teçhizat fiilinde ayrıca kullanım/imal amacı gösterilir. Olağan evsel veya ticari malzemeyi yalnız adına bakarak suç eşyası saymak yeterli değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı madde üzerindeki seçimlik hareketler çoğu durumda tek suç içinde değerlendirilir; farklı bağımsız olaylar ayrıca ayrılır. Patlayıcı kullanılarak zarar verilmesi, 170/öldürme/yaralama ve silah mevzuatıyla içtima gerektirir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 174/1	4–8 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para. Teçhizat/malzeme fiilinde kanundaki üretme, işleme veya kullanma amacı aranır.
m. 174/2	Örgüt faaliyeti çerçevesinde: bir kat artırım; 8–16 yıl hapis ve para cezasında aynı artırım.
m. 174/3	Önemsiz tür ve miktarda patlayıcıyı satın alma/kabul/bulundurma: bir yıla kadar hapis. İmal/satış bu hafif fıkrada sayılmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Yalnız üçüncü fıkranın üst sınırı basit yargılamaya elverişlidir; genel bağlantı ve kişi istisnaları saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog listesinde değildir. Üçüncü fıkrada tutuklama yasağı; birinci/ikinci fıkrada genel tutuklama koşulları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci ve örgütlü ikinci fıkrada 15 yıl; üçüncü fıkrada sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Birinci/ikinci fıkranın alt sınırları olağan HAGB/erteleme eşiklerini aşar; özel indirim sonucu ayrıca hesaplanır. Üçüncü fıkrada HAGB, erteleme ve seçenek yaptırım koşulları doğabilir. Tehlikeli eşyanın müsaderesi ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Temel rejimde 1/2; örgüt faaliyeti çerçevesinde mahkûmiyette 5275 m. 107/4 uyarınca 2/3 oranı esas alınır. Terör, tekerrür ve daha ağır özel rejim varsa önceliklidir. Üçüncü fıkranın düşük cezası tek başına cezaevine hiç girilmeyeceği anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kimyasal/patlayıcı analizini, numune zincirini ve toplam miktarı inceleyin.
- İzin ve satın alma/taşıma belgeleriyle hangi işlemin yetkisiz olduğunu belirleyin.
- Hafif hâl için tür, miktar ve kullanım amacına ilişkin olguları birlikte sunun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 174; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Akıl Hastası Üzerindeki Bakım ve Gözetim Yükümlülüğünün İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 aya kadar hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 175 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünü, başkalarının canı, sağlığı veya malvarlığı için tehlikeli olabilecek biçimde ihmal etmektir. Akıl hastalığı tek başına suç veya tehlikelilik karinesi değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Bakım ihtiyacı olan kişiye ilişkin yükümlülüğün yerine getirilmesi ve başkalarının güvenliği birlikte korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail özel bakım/gözetim yükümlülüğü olan kişidir; her akraba sırf yakınlığı nedeniyle fail değildir. Gözetilen kişi suçun faili olarak damgalanmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bakım/gözetim yükümlülüğünün kanundan, üstlenmeden veya somut ilişkiden doğduğu saptanır.
- Hangi önlemin alınmadığı ve bunun başkaları için doğurduğu tehlike açıklanır.
- Kişinin tanısı, bakım ihtiyacı, bakım verenin kapasitesi ve erişebildiği hizmetler delille incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

İhmali davranış kastı aranır; yükümlülüğü ve tehlikeli durumu bilerek gerekli gözetimi yerine getirmeme gösterilmelidir. Basit dikkatsizlik kanunda ayrıca taksir olarak düzenlenmemiştir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Gerçek ihmali suçta yapılması gereken hareketin zamanı ve imkânı belirleyicidir. Kişinin ayrıca yaralanması veya başkasına zarar vermesi bakımından bağımsız kusur ve nedensellik olmadan bakım verene sonuç yüklenemez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 175/1	6 aya kadar hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınır altı ay olduğundan TCK m. 75 kapsamında önödeme uygulanır; uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme yapılmazsa basit yargılama koşulları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bakım planı, sorumluluğun kaynağı, sağlık raporu ve hizmet başvurularını toplayın.

• İhmal edildiği ileri sürülen önlemin uygulanabilirliğini belirleyin.

• Önödeme bildirimini süre ve miktar yönünden kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 175; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnşaat veya Yıkımla İlgili Emniyet Kurallarına Uymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İnşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	3 ay–1 yıl hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 176 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İnşaat veya yıkım sırasında insan hayatı ya da beden bütünlüğü için gerekli güvenlik tedbirlerini almamaktır. İş kazası veya ölüm gerçekleşmesi suçun zorunlu şartı değildir; gerekli somut önlem eksikliği gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnşaat/yıkım alanındaki çalışanların ve üçüncü kişilerin can ve beden güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gerekli tedbirleri almakla yükümlü gerçek kişi faildir; işveren, şantiye şefi veya yüklenicinin sorumluluğu fiilî/yasal göreviyle belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Çalışma alanı, yüksekten düşme, çökme veya dışarıdan geçen kişilere risk yönünden alınması gereken tedbir belirlenir.

• Görev dağılımı ve fiilî yönetim yetkisi incelenir; sadece tapu sahibi olmak yeterli değildir.

• Eksik tedbir olay tarihindeki teknik kurala ve gerçek iş aşamasına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kastî ihmaldir; tedbir yükümlülüğünü bilerek yerine getirmeme aranır. Taksir sonucu yaralanma/ölüm varsa m. 89 veya m. 85 ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yapılması gereken hareketin zamanında yapılmaması önemlidir; ihmali suçlarda teşebbüs genellikle elverişli değildir. Aynı ihmalle yaralanma/ölüm oluştuğunda fikrî içtima ve her failin kendi kusuru incelenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 176/1	3 ay–1 yıl hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Şantiye tutanakları, güvenlik planı, görev sözleşmeleri ve olay anı fotoğraflarını koruyun.

• Bilirkişiden hangi tedbirin kim tarafından alınması gerektiğinin açıklanmasını isteyin.

• İş güvenliği idari yaptırımı ile ceza isnadını ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 176; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hayvanın Tehlike Yaratabilecek Şekilde Serbest Bırakılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 aya kadar hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 177 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gözetimindeki hayvanı başkalarının hayatı veya sağlığı için tehlikeli olabilecek biçimde serbest bırakmak veya kontrol altında tutmayı ihmal etmektir. Hayvanın birini ısırması zorunlu değildir; somut tehlike yeterli olabilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Üçüncü kişilerin hayatı ve sağlığı korunur; yalnız eşyaya zarar riski bu maddenin sağlık/hayat unsuruyla aynı değildir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Hayvanı gözeten kişi fail olabilir; mülkiyet tek ölçüt değildir. Sokak hayvanı bulunması herhangi bir kişiye otomatik ceza sorumluluğu yüklemez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hayvan üzerindeki fiilî gözetim, alanın niteliği ve kontrol imkânı belirlenir.

• Tasma, kapı, kafes gibi önlemler ve hayvanın olaydaki davranışı incelenir.

• Hayvan sahibinin kimliği ile olay sırasındaki gözetim sorumlusu ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Tehlikeli biçimde serbest bırakma veya kontrolü bilerek ihmal etme kastı aranır. Olayın beklenmedik gelişmesi ile öngörülen risk birbirinden ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hayvan kasten saldırı aracı yapılmışsa yaralama/öldürme kastı; dikkatsiz gözetim sonucu zarar olmuşsa taksirli zarar suçu araştırılır. Aynı fiil için m. 44 ilişkisi kurulmadan cezalar toplanmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 177/1	6 aya kadar hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75'in altı aylık üst sınır ölçütüyle önödeme kapsamındadır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; önödeme sonuçsuzsa basit yargılama koşulları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kamera, veteriner bilgisi, gözetim ilişkisi ve alınmış önlemlere ilişkin belgeleri saklayın.

• Zarar varsa adlî rapor ve olay bağlantısını ayrıca belgeleyin.

• İdari hayvan koruma yükümlülükleri ile isnat edilen ceza fiilini ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 177; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İşaret ve Engel Koymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İşaret ve engel koymama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2–6 ay hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 178 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Herkesin geçebildiği yerde işlerden veya bırakılan eşyadan doğan tehlikeyi önleyecek işaret/engelleri koymamak ya da konulanları kaldırmak veya yerini değiştirmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yaya ve diğer geçiş kullananların güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşareti koymama bakımından yükümlü kişi; kaldırma/değiştirme bakımından herkes fail olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yer kamuya geçişe açık mı; iş/eşya hangi tehlikeyi doğuruyor, belirlenir.

• Gerekli işaretin konulması yükümlüsü ile mevcut işareti kaldıran kişi ayrılır.

• İşaretin görünürlüğü, yeterliliği, kaldırılma zamanı ve olay bağlantısı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Eksikliği veya kaldırma/değiştirmeyi kapsayan kast aranır. Düşen bir işaretten habersiz kişi otomatik fail sayılmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Trafik işaretlerine ulaşımı tehlikeye sokacak müdahale m. 179/1 ile; inşaat alanı tedbir eksikliği m. 176 ile ilişkili olabilir. Özel nitelik ve aynı fiil içtima kurallarıyla ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 178/1	2–6 ay hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınır altı ay olduğu için önödeme kapsamındadır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; ödeme yapılmazsa basit yargılama değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İşaretin olay öncesi/sonrası konumunu ve geçiş güzergâhını görüntüleyin.

• Çalışma izni ve görevli ekip kayıtlarını temin edin.

• Eksiklik bildirimleri, hava/aydınlatma koşulları ve tanıkları belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 178; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Trafik güvenliğini tehlikeye sokma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	İşaret, güzergâh veya teknik sisteme müdahale: 1–6 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 179 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Ulaşım işaretlerine veya teknik sistemlere müdahaleyle tehlike yaratma; aracı tehlikeli biçimde kullanma; alkol, uyuşturucu veya başka nedenle güvenli kullanamayacak durumda araç kullanma farklı fıkralardır. Her trafik kuralı ihlali kendiliğinden bu suç değildir.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımındaki ortak can/mal güvenliği korunur.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada herkes; ikinci/üçüncüde aracı fiilen sevk ve idare eden kişi faildir. Araç ruhsatının sahibi otomatik fail değildir.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci fıkrada işaret/sistem müdahalesi ve başkasının hayatı, sağlığı veya malına somut tehlike gösterilir.

• İkinci fıkrada hız, manevra, yol, yoğunluk ve araç durumu birlikte değerlendirilir.

• Üçüncü fıkrada ölçüm zamanı, cihaz güvenilirliği, tıbbi bulgu ve güvenli sürüş yeteneği incelenir; idari alkol yaptırımıyla ceza suçu aynı şartlara indirgenmez.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir. Güvenli sürüş yeteneğini ortadan kaldıran hâli bilerek sürüşe devam etme üçüncü fıkrada önemlidir; sırf kazanın gerçekleşmesi kastı göstermez.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Görev veya acil ulaşım ihtiyacı trafik güvenliğini sınırsız ihlal hakkı vermez. Zorunluluk iddiasında başka korunma imkânı, tehlikenin ağırlığı ve ölçülülük araştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tek sürüşte ikinci/üçüncü fıkralar arasındaki ilişki ve kazada yaralama/ölüm suçu ile m. 44 değerlendirilir. Her idari trafik cezası ayrıca bir hapis suçu yaratmaz.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 179/1	İşaret, güzergâh veya teknik sisteme müdahale: 1–6 yıl hapis.
m. 179/2	Tehlikeli sevk ve idare: 4 ay–2 yıl hapis.
m. 179/3	Güvenli kullanamayacak hâlde kullanma: 6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İkinci/üçüncü fıkra seri muhakeme kapsamındadır; birinci değildir. Uzlaştırma/önödeme yoktur. Genel yargılamaya dönülen ikinci/üçüncü hâllerde basit yargılama koşulları doğabilir. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suçu değildir. İkinci/üçüncü fıkrada iki yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı vardır; birinci fıkrada genel şartlar aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada 15 yıl; ikinci ve üçüncü fıkralarda sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Alkol ölçümü, ölçüm saati, sağlık raporu ve cihaz bilgilerini birlikte saklayın.

• Araç kamerası, yol görüntüsü ve sürüşün süre/mesafe bilgisini belirleyin.

• Ehliyete idari el koyma ile ceza mahkemesinin hükmünü ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-06-03	Bu tarih aralığındaki fiile güncel ağırlaştırılmış metin otomatik uygulanmaz. Olay tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler TCK m. 7 uyarınca bütün olarak lehe karşılaştırılır. 7550 ile m. 179/2 alt sınırı dört aya; m. 179/3 bağımsız alt sınırı altı aya çıkarılmıştır.
2025-06-04 – Sonrası	7550 ile m. 179/2 alt sınırı dört aya; m. 179/3 bağımsız alt sınırı altı aya çıkarılmıştır. Kişisel durum ve diğer geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 179; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 7550 sayılı Kanun — trafik güvenliği ceza değişikliği · m. 12; 4 Haziran 2025 yürürlük · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/179ea3a8-b105-482a-9b02-02ca13e111c8.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Trafik Güvenliğini Taksirle Tehlikeye Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Trafik güvenliğini taksirle tehlikeye sokma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	3 ay–3 yıl hapis; bilinçli taksirde TCK m. 22/3 artırımı. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 180 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Deniz, hava veya demiryolu ulaşımında dikkat ve özen yükümlülüğünü ihlal ederek kişilerin canı, sağlığı veya malvarlığı için tehlike yaratmaktır. Kara yolu bu maddede sayılmamıştır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplu ve yüksek riskli ulaşım alanlarının güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Güvenli ulaşım yükümlülüğü taşıyan ve davranışıyla tehlikeye neden olan herkes fail olabilir; sadece sürücüyle sınırlı değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Ulaşım türü, ihlal edilen teknik kural ve ortaya çıkan gerçek tehlike belirlenir.
- Gemi/uçak/tren görevi ve karar zinciri kişisel kusur bakımından ayrılır.
- Kayıt cihazları, sinyalizasyon ve hava koşulları olayın öngörülebilirliğini göstermelidir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Taksir veya bilinçli taksir aranır. Salt teknik arıza kişiye kusur yüklemeye yetmez; öngörülebilirlik ve önlenebilirlik açıklanmalıdır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli suça teşebbüs/iştirak uygulanmaz; her kişi kusuruna göre sorumludur. Ölüm veya yaralanma varsa m. 85/89 ile fiil ve netice ilişkisi incelenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 180/1	3 ay–3 yıl hapis; bilinçli taksirde TCK m. 22/3 artırımı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza koşulları sağlıyorsa HAGB/erteleme mümkündür. Bilinçsiz taksirde m. 50/4 ile uzun süreli hapis de adlî paraya çevrilebilir; bilinçli taksirde bu istisna uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Seyir/uçuş/hat kayıtlarını, vardiya ve talimatları koruyun.

• Teknik bilirkişiden tehlikenin ve önlenebilirliğin somut açıklamasını isteyin.

• Olay kara yolundaysa m. 180’in uygulanamayacağını ve başka suç unsurlarını ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 180; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çevrenin kasten kirletilmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Usule aykırı zararlı bırakma: 6 ay–2 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 / 20 yıl; fıkraya göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 181 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Teknik usullere aykırı olarak çevreye zarar verecek şekilde atık/artık bırakmak veya bu maddeleri izinsiz ülkeye sokmaktır. Kalıcı özellik ve ağır biyolojik risk içeren atıklar daha ağır yaptırım doğurur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çevrenin, ekosistemin ve insanların/hayvanların sağlığı korunur; yalnız idari izin ihlali ile çevreye zarar verecek fiil ayrılır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Atığı bırakan veya izinsiz sokan gerçek kişi faildir. İşletmede yöneticinin talimatı, bilgisi ve yetkisi somutlaştırılır; şirket adına güvenlik tedbiri ayrıca gündeme gelir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Atık türü, bırakılan ortam, teknik yükümlülük ve çevresel zarar elverişliliği numune/analizle belirlenir.

• Ülkeye sokmada sınır hareketi ve izin kapsamı gösterilir.

• Kalıcı özellik ile zor tedavi edilen hastalık, üreme veya doğal özellik değişimi riski farklı teknik bulgulardır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir. İlgili fiili ve atığın özelliklerini bilme araştırılır; kusurlu sızıntı m. 182 kapsamında olabilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Süregelen boşaltımda fiil birliği/tekrarı, farklı sahalardaki eylemlerde m. 43–44 ve çevre mevzuatının idari yaptırım ilişkisi belirlenir. Temizleme, suçun hiç oluşmadığı anlamına gelmez; zarar ve cezanın belirlenmesinde etkili olabilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 181/1	Usule aykırı zararlı bırakma: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 181/2	İzinsiz ülkeye sokma: 1–3 yıl.
m. 181/3	Kalıcı özellik: ilgili ceza iki katı kadar artırılır, yani üç katına çıkar; ilk fıkrada 1 yıl 6 ay–6 yıl, ikinci fıkrada 3–9 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 181/4	Kanundaki ağır hastalık/üreme/doğal özellik riski: 5–20 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.
m. 181/5	İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda tüzel kişiye özgü güvenlik tedbirleri.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Yalnız temel birinci fıkrada iki yıllık üst sınır basit yargılamaya elverişlidir; nitelikli fıkralarda uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suçu değildir. Yalnız temel birinci fıkrada tutuklama yasağı vardır; nitelikli artırım veya diğer fıkralarda genel şartlar uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci–üçüncü fıkralarda Asliye Ceza; dördüncü fıkranın 20 yıllık kanuni üst sınırı nedeniyle Ağır Ceza görevlidir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci/ikinci fıkralarda sekiz yıl; üçüncü fıkrada üst sınırlar beş yılı aştığından 15 yıl; dördüncü fıkrada 20 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Numunelerin nereden, ne zaman, nasıl alındığını ve zincirini kontrol edin.
- İşletme izinleri, atık takip formları ve teknik yöntem belgelerini toplayın.
- Kalıcı veya ağır biyolojik risk iddiası için ayrı uzman değerlendirmesi isteyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 181; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çevrenin Taksirle Kirletilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çevrenin taksirle kirletilmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Temel taksirli çevre kirliliği: adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 182 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Çevreye zarar verecek atık/artık salımına gerekli dikkat ve özeni göstermeyerek neden olmaktır. Kalıcı etki ve ağır biyolojik nitelik farklı ceza hâlleridir; her çevre kirliliği taksir veya kusur otomatik göstermez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çevrenin ve ekolojik sağlık koşullarının korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Salımı önlemekle yükümlü ve kusurlu gerçek kişi faildir; tesis sahipliği kendi başına kişisel kusur değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İhmal edilen tedbir ve bunun salıma neden olup olmadığı belirlenir.
- Atığın kalıcı etkisi ile ikinci fıkradaki hastalık/üreme/doğal özellik riski ayrı analiz edilir.
- Bakım, uyarı, arıza ve müdahale kayıtlarından öngörülebilirlik incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Taksir aranır; öngörülüp gerçekleşmeyeceğine güvenilen sonuçta bilinçli taksir, kabullenilen salımda m. 181 kastı ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli suça teşebbüs uygulanmaz. Birden çok görevlinin kusuru kendi görev ve imkânına göre saptanır. Kişilere zarar varsa ilgili taksirli zarar suçuyla içtima değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 182/1 ilk cümle	Temel taksirli çevre kirliliği: adlî para cezası.
m. 182/1 ikinci cümle	Kalıcı etki: 2 ay–1 yıl hapis.
m. 182/2	Kanundaki ağır biyolojik risk nitelikli atık: 1–5 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkranın hem para cezası hem kalıcı etki hâli TCK m. 75/6 uyarınca önödeme kapsamındadır. İkinci fıkra değildir. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; birinci fıkrada önödeme başarısızsa basit yargılama koşulları doğabilir. M. 75/6 kapsamındaki aynı suç beş yıl içinde tekrar edilmişse özel önödeme engeli değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel para cezası ve birinci fıkradaki bir yıllık hapis hâlinde tutuklama yasağı vardır. İkinci fıkrada genel şartlar aranır; katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme birinci fıkra bakımından önceliklidir. Mahkûmiyette koşulları varsa HAGB/erteleme ve bilinçsiz taksirde m. 50/4 para cezasına çevirme değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Atık analizi, bakım çizelgesi ve arızaya müdahale belgelerini toplayın.

• Kalıcı etki saptamasıyla yalnız geçici kirliliği ayırın.

• Birinci/ikinci fıkra ayrımını ve önödeme tebligatını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 182; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gürültüye Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gürültüye neden olma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2 ay–2 yıl hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 183 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yasal yükümlülüklere aykırı ve başka kişinin sağlığının zarar görmesine elverişli düzeyde gürültüye neden olmaktır. Sıradan rahatsızlık veya her komşuluk tartışması tek başına bu suç değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişilerin sağlığı ve sağlıklı çevrede yaşama koşulları korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gürültüye neden olan veya kaynağı fiilen yöneten kişi fail olabilir; yalnız mekânın maliki olmak yeterli değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gürültü kaynağı, süresi, ortamı ve mevzuata aykırılığı belirlenir.

• Ölçüm saati, yeri, cihazı ve sağlık zararına elverişlilik uzman raporuyla açıklanır.

• Kaynağın işletmecisi veya kontrol eden gerçek kişiyle gürültü arasındaki bağ gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast aranır. Gürültülü faaliyetin niteliğini ve yükümlülüğe aykırılığı bilerek sürdürme araştırılır; ihtar ve şikâyet kayıtları tek başına ispat yerine geçmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Farklı tarihlerdeki faaliyetlerde kesinti ve suç işleme kararı önemlidir. Kabahat/ruhsat yaptırımı ile ceza sorumluluğunun koşulları ayrı; yalnız idari sınır aşımıyla sağlık unsurunun varlığı otomatik değildir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 183/1	2 ay–2 yıl hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme listesindedir; uzlaştırma ve önödeme yoktur. Genel yargılamaya dönülürse basit yargılama koşulları değerlendirilebilir. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ölçüm raporunu ve ölçümün temsil ettiği faaliyet saatlerini temin edin.

• Teknik yükümlülük, ruhsat ve alınan yalıtım/önlem belgelerini saklayın.

• Tanık anlatımını teknik ve sağlık elverişlilik bulgularıyla karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 183; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İmar kirliliğine neden olma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Bina yapmak/yaptırmak: 1–5 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 184 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Ruhsatsız veya ruhsata aykırı bina yapmak/yaptırmak; ruhsatsız şantiyeye bağlantıya izin vermek; kullanma izni olmayan binada sınai faaliyete izin vermek ayrı suç hâlleridir. Her yapı değişikliği kanundaki bina kavramını karşılamaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Planlı yapılaşma, imar düzeni ve çevrenin korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada yapan/yaptıran; ikinci/üçüncüde bağlantı veya sınai faaliyete izin veren yetkili kişi faildir. Sonradan satın alan malik sırf mülkiyet devriyle önceki inşanın faili olmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İmalatın bina niteliği, başlangıç/tamamlanma zamanı ve ruhsata aykırılığın kapsamı teknik olarak saptanır.

• Birinci/ikinci fıkrada belediye sınırı veya özel imar rejimi koşulu aranır; üçüncü fıkra bu yer sınırının dışındadır.

• İzin ve bağlantı yetkisi, gerçek yaptıran kişi ve sonradan hukuka uygun hale getirme olguları belgelenir.

Dayanak: [1], [2], [5]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir; ruhsatsızlığı veya aykırı imalatı bilerek yapma/yaptırma açıklanır. Ruhsatın veya yetkinin kapsamına ilişkin hata somut belgeyle değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli ruhsat kapsamındaki faaliyet suç oluşturmaz. İmar barışı veya idari başvuru belgesinin hangi imalata ve tarihe hukuki etki doğurduğu kanununa göre belirlenir; yalnız başvuru veya para ödeme otomatik cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İnşanın aynı proje içinde sürmesi, kesinti, mühürleme ve yeniden imalat suç tarihi/fiil birliği bakımından önemlidir. Mühür amacına aykırı devam varsa m. 203 ayrı koşullarıyla; kültür/orman özel alanları özel kanunla değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 184/1	Bina yapmak/yaptırmak: 1–5 yıl hapis.
m. 184/2	Ruhsatsız şantiyeye elektrik, su veya telefon bağlantısına izin: 1–5 yıl.
m. 184/3	Kullanma izni olmayan binada sınai faaliyete izin: 2–5 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 184/5	Birinci/ikinci fıkrada binanın imar planına ve ruhsatına uygun hâle getirilmesi: dava açılmaz, açılmış dava düşer, mahkûmiyet bütün sonuçlarıyla kalkar.
m. 184/6	İkinci/üçüncü fıkra, 12 Ekim 2004'ten önce yapılmış yapılar hakkında uygulanmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 184/5'in özel davayı/cezayı kaldırma yolu önce araştırılır. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 25 Şubat 2014 tarihli E. 2013/691, K. 2014/91 kararı, bu özel yoldan yararlanma imkânı bulunan fail için HAGB uygulanamayacağı yaklaşımını benimser. Bu nedenle temel birinci/ikinci fıkrada sırf sonuç ceza iki yılın altında diye HAGB sonucu verilmez. Kararın kapsamı, güncel CMK m. 231 ve isnat edilen fıkra birlikte okunur. Erteleme ve kısa süreli hapis için seçenek yaptırım farklı kurumlardır; koşulları varsa ayrıca değerlendirilebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Onaylı proje, yapı ruhsatı, kullanma izni, belediye tespitleri ve tarihli uydu/fotoğraf kayıtlarını toplayın.

• Binanın suç kapsamındaki niteliği ve yapım tarihini bilirkişi incelemesine bağlayın.

• Uygun hâle getirme için yapılan fiilî işlemleri ve idari doğrulamayı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [5]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 184; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] Yargıtay Ceza Genel Kurulu E. 2013/691, K. 2014/91 · 25.2.2014; TCK m. 184/5 ve CMK m. 231 ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/83995500

Kararın çoğunluk gerekçesi ile karşıoy ayrılmıştır; eski tarihli karar güncel usul metni yerine kullanılmamıştır.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zehirli Madde Katma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Zehirli madde katma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Kasten: 2–15 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl; kast-taksir ayrımı — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 185 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Tüketime veya kullanıma yönelik su, besin veya başka şeylere zehir katmak ya da bunları başka yolla bozarak insanların hayatı veya sağlığı için tehlike yaratmaktır. Tehlike yaratan katma/bozma ile bozuk ürünü sonradan satma farklı suç tanımlarıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplumun güvenilir su, besin ve tüketim maddelerine erişimiyle can ve sağlık güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; üretici, tesis görevlisi veya sabotaj yapan kişi bakımından fiil kişisel olarak belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Maddenin içilecek, yenilecek, kullanılacak veya tüketilecek nitelikte olduğu belirlenir.
- Zehir/bozulma analizi ve insan hayatı/sağlığına tehlikesi gösterilir.
- Katma/bozma hareketi, üretim aşaması ve failin kontrolü birbirine bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Birinci fıkrada katma/bozma ve tehlikeyi kapsayan kast; ikinci fıkrada taksir aranır. Belirli kişiyi öldürme amacı varsa saldırı suçunun unsurları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tüketicinin gerçekten hastalanması şart değildir. Zarar gerçekleşirse kast/taksir ve tek veya ayrı fiiller üzerinden öldürme/yaralama ile içtima belirlenir; taksirli hâlde teşebbüs olmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 185/1	Kasten: 2–15 yıl hapis.
m. 185/2	Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılıkla: 3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. İkinci fıkra bir yıllık üst sınırıyla basit yargılamaya elverişlidir; birinci fıkra değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalogda değildir. Birinci fıkrada genel tutuklama şartları; ikinci fıkrada m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci fıkrada Ağır Ceza, ikinci fıkrada Asliye Ceza görevlidir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada 15 yıl, taksirli ikinci fıkrada sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Birinci fıkrada alt sınır iki yıl olduğundan uygun sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme değerlendirilebilir; yüksek ceza çıkması hâlinde uygulanmaz. Taksirli ikinci fıkrada m. 50/4 seçenek yaptırım koşulları da önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ürün veya su numunesinin alınma, saklanma ve analiz zincirini koruyun.

• Parti numarası, üretim/dağıtım zamanı ve tüketici bildirimlerini eşleştirin.

• Teknik sebebin kasıtlı müdahale mi, kusurlu üretim mi olduğunu delille ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 185; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bozulmuş veya Değiştirilmiş Gıda veya İlaçların Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bozulmuş veya değiştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–5 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 186 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hayat ve sağlık için tehlikeli biçimde bozulmuş veya değiştirilmiş gıda, içecek veya ilaçları satmak, tedarik etmek ya da bulundurmaktır. Son kullanma tarihinin geçmesi tek başına her olayda tehlikenin bütün ispatı değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Gıda/ilaç dolaşımında toplumsal sağlık güveni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Satıcı, tedarikçi veya bulunduran gerçek kişi fail olabilir; yalnız şirket ortaklığı sorumluluk kurmaz. Nitelikli hâlde resmî izinli meslekle fiil ilişkisi gösterilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürünün somut bozulma/değiştirilme biçimi ve sağlık tehlikesi analizle gösterilir.

• Satış, tedarik veya bulundurmanın faille bağlantısı ve parti/ürün zinciri belirlenir.

• Resmî izne dayalı meslek/sanat icrası içindeki fiil nitelikli hâl olarak ayrıca saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Bozuk/değiştirilmiş tehlikeli ürüne ilişkin kast aranır; kusurlu depolamanın tek başına bu kastı gösterip göstermediği ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı parti üzerindeki seçimlik fiiller suç birliği; farklı parti/tarihler zincirleme veya ayrı suç yönünden incelenir. Zehri bizzat katma m. 185, tehlikeli ilaç üretme m. 187 ile ayrılır. 5996 sayılı Kanun m. 40/a'daki insan tüketimine uygun olmayan gıdanın üretimi veya piyasaya arzı, m. 40/l'deki taklit/tağşişin belirli tekrarı ve bu maddenin sağlık tehlikesi unsurları ayrı karşılaştırılır. Her etiket veya tağşiş aykırılığı otomatik m. 186 değildir; aynı fiilde özel hüküm ve fikrî içtima değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 186/1	1–5 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.
m. 186/2	Resmî izne dayalı meslek/sanat kapsamında: 1/3 artırım; hapis 1 yıl 4 ay–6 yıl 8 ay.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz yıl; izinli meslek/sanat artırımı nedeniyle üst sınır beş yılı aştığında 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Numune analizi, saklama sıcaklığı, soğuk zincir ve ürün takip belgelerini temin edin.

• Satış/tedarik fiilini faturalar ve sevk kayıtlarıyla belirleyin.

• Mesleki izin ve olay anındaki görev ilişkisini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 186; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAĞLIĞI, GIDA VE YEM KANUNU · m. 40/a, I · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103186

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişilerin Hayatını ve Sağlığını Tehlikeye Sokacak Biçimde İlaç Yapma veya Satma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde ilaç yapma veya satma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–5 yıl hapis ve adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 187 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İnsanların hayatı ve sağlığı için tehlikeli biçimde ilaç üretmek veya satmaktır. Ürünün ilaç niteliği, tehlikesi ve üretim/satış fiili birlikte belirlenir; sırf ruhsat uyuşmazlığı bu unsurların yerine geçmez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İlaçların güvenilirliği ve kamu sağlığı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üreten veya satan herkes fail olabilir; tabip, eczacı veya resmî izinli meslek kapsamında işleme ceza artırım sebebidir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İçerik, doz, üretim yöntemi ve ürünün ilaç niteliği uzman raporuyla saptanır.
- Tehlikenin kişinin hayatı/sağlığına etkisi; üretim veya satış bağlantısı ortaya konur.
- Failin tabip/eczacı sıfatı veya izinli meslek/sanat içinde işlemesi ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Tehlikeli ilacı üretme/satmaya ilişkin kast aranır; üretim hatasının salt taksirli olup olmadığı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Uyuşturucu etkili reçeteye bağlı madde bakımından m. 188/6; bozulmuş mevcut ilacın ticaretinde m. 186; sahte belge ve diğer özel ilaç mevzuatı fiilleriyle unsur/içtima ayrımı yapılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 187/1	1–5 yıl hapis ve adlî para cezası.
m. 187/2	Tabip/eczacı veya resmî izinli meslek/sanat icrası kapsamında: 1/3 artırım; hapis 1 yıl 4 ay–6 yıl 8 ay.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz yıl, nitelikli hâlde 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ürün ambalajı, seri/parti bilgisi ve laboratuvar analizini koruyun.

• Üretim ve satış kayıtlarından gerçek sorumluyu belirleyin.

• İzin belgeleri ve mesleki sıfatın suçla bağlantısını ayrı açıklayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 187; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	İmal, ithal veya ihraç: 20–30 yıl hapis ve 2.000–20.000 gün adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Evet; otomatik tutuklama değildir — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	20 yıl; yetişkin temel hâller — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Yetişkin 3/4; çocuk 2/3 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 188 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin izinsiz üretimi, sınır aşan ticareti ve ülke içi dolaşımıdır. Kişisel kullanım için bulundurma m. 191 ile farklıdır; yalnız miktara veya kişinin beyanına bakılarak satış amacı kabul edilmez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplum sağlığı, bağımlılık tehlikesinin önlenmesi ve uyuşturucu dolaşımının denetimi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; çocuk mağdur, birden fazla müşterek fail ve mesleki sıfat farklı ağırlaştırma konularıdır. Tüzel kişi faaliyeti çerçevesindeki suçta m. 189 güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Maddenin türü, net miktarı ve uyuşturucu niteliği usulüne uygun kriminal analizle belirlenir; arama/elkoyma ve numune zinciri denetlenir.

• Ticari amaç; paketleme, alıcı ilişkisi, iletişim, ödeme, sevk biçimi ve kişisel kullanım olguları birlikte değerlendirilerek belirlenir. Para karşılığı olmayan başkasına verme de üçüncü fıkraya girebilir.

• Çocuğa verme/satma için mağdurun yaşı ve failin buna ilişkin bilgisi; okul vb. çevresinde fiil için 200 metre, sınır ve umuma açık yer koşulları ayrı ispatlanır.

• Üç kişinin birlikte işlemesi ile hiyerarşik ve süreklilik taşıyan örgüt farklıdır. Sağlık mesleği sıfatı ve maddeler arasındaki kimyasal ayrım ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast, maddenin niteliğine ve fiile yönelir. Kullanmak için bulundurma ile başkasına verme/ticari dolaşım niyeti ayrılır. Maddenin veya alıcının yaşı konusundaki hata TCK m. 30 kapsamında somutlaştırılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tıbbi, bilimsel veya endüstriyel yetki yalnız izin kapsamındaki işlem için geçerlidir. Reçete/ruhsat varlığı sınırsız satış veya nakle izin vermez; usulsüz aramayla elde edilen delilin kullanılabilirliği usulden ayrıca denetlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı madde üzerinde seçimlik fiiller suç birliği oluşturabilir; farklı sevkiyatların bağımsızlığı ve zincirleme suç koşulları ayrı belirlenir. İhraç nedeniyle yabancı ülkede çekilen ceza m. 188/2 uyarınca mahsup edilir. Etkin pişmanlık bilgisinin zaman, gönüllülük ve gerçek katkısı m. 192’deki fıkraya göre ispatlanmalıdır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 188/1	İmal, ithal veya ihraç: 20–30 yıl hapis ve 2.000–20.000 gün adlî para.
m. 188/3 ilk cümle	Ülke içinde satış, verme, nakletme, depolama vb.: 10–20 yıl hapis ve 1.000–20.000 gün adlî para; hapis üst sınırı m. 49/1.
m. 188/3 son cümle	Satılan/verilen kişi çocuksa hapis alt sınırı 15 yıl; bu ağırlaşma satın alma/bulundurma fiillerine sırf çocuk fail var diye uygulanmaz.
m. 188/4-a	Eroin, kokain, morfin, bazmorfin, sentetik kannabinoid/katinon/opioid ve türevleri veya amfetamin/türevleri: 1/2 artırım.
m. 188/4-b	Üçüncü fıkra fiili, sayılan toplu tesislere 200 metreden yakın umumi/umuma açık yerde: 1/2 artırım.
m. 188/5	Üç veya daha çok kişinin birlikte işlemesi: 1/2; örgüt faaliyeti: bir kat artırım. Aynı olgu art arda mükerrer kullanılamaz.
m. 188/6	Üretimi izinli/satışı reçeteli ve uyuşturucu etki doğuran madde: ilgili fıkralar; yarısına kadar indirim mümkün.
m. 188/7	Uyuşturucu etkisi olmayan, üretimde kullanılan izne bağlı öncü madde fiilleri: 8–20 yıl ve 1.000–20.000 gün adlî para.
m. 188/8	Maddede sayılan sağlık/kimya/ecza meslek mensubu: 1/2 artırım.
m. 192	Etkin pişmanlık: haber alınmadan önce kanundaki sonuçlu bilgiyle cezasızlık; haber alındıktan sonra gönüllü etkili yardımla 1/4–1/2 indirim. Basit ikrar tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 188 CMK m. 100/3 katalog suçudur; tutuklama otomatik değildir. Somut delil, ölçülülük ve adli kontrolün neden yetersiz kaldığı gerekçelendirilir. Alt sınırı beş yılı aşan suçlarda CMK m. 150/3 zorunlu müdafilik ve çocuklar bakımından ayrıca zorunlu müdafi kuralları önemlidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 188 kapsamındaki gösterilen üretim/ticaret ve öncü madde suçlarında Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk fail için çocuk ağır ceza ve ayrılma/birleştirme kuralları gözetilir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen temel fıkralarda kanuni üst sınır 20 yıl veya üstüne ulaştığından yetişkin için olağan dava zamanaşımı 20 yıldır. Nitelikli hâl, yaş, kesilme/durma ve suç tarihiyle lehe kanun karşılaştırması ayrıca yapılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış yetişkin ticaret suçunun yüksek alt sınırları olağan HAGB/erteleme/seçenek yaptırım eşiklerini aşar; etkin pişmanlık, yaş ve teşebbüs gibi özel indirimler sonuç ceza üzerinden ayrıca değerlendirilir. M. 192/1 koşulları varsa cezasızlık ayrı bir sonuçtur. Suç konusu madde, araç ve kazanç için müsadere hükümleri ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yetişkin m. 188 mahkûmiyetinde 5275 m. 108/9 uyarınca koşullu salıverilme oranı 3/4; çocuklarda m. 107/2-g uyarınca 2/3’tür. 18 Ağustos 2026 metninde m. 188, 15 yaş öncesi kurum gününü iki gün sayan m. 107/5 imkânından istisnadır. Suç/infaz tarihiyle geçiş ve lehe hüküm ayrılır. M. 188 geçici m. 6’daki genel üç yıllık denetimli serbestlik kolaylığının istisnalarındandır; her tarih için aynı kolaylık söylenemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Arama/elkoyma kararını, kriminal raporu ve numune zincirini birlikte inceleyin.

• Kullanım-ticaret ayrımı için bütün iletişim, ödeme ve sağlık/kullanım verisini tek olay çizelgesinde değerlendirin.

• 200 metre ölçümü, tesis sınırı ve umuma açıklığı yerinde/harita ve bilirkişiyle doğrulayın.

• Etkin pişmanlık iddiasını yalnız ikrarla değil verilen bilginin gerçek sonucuyla belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 188–189, 192; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 7593 sayılı Kanun — 18 Ağustos 2026 değişiklikleri · m. 2–7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasını Kolaylaştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Özel yer/donanım, yakalanmayı zorlaştırma veya yöntem bilgisi: 5–10 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 190 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Uyuşturucu kullanımını özel yer/araç sağlayarak, yakalanmayı güçleştirerek veya yöntem bilgisi vererek kolaylaştırmak; yahut kullanımını alenen özendirmek ve buna yönelik yayın yapmaktır. Maddeyi başkasına fiilen verme, m. 188 yönünden ayrıca farklı bir fiildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplum sağlığı ve uyuşturucu kullanımının yayılmasının önlenmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; mesleki sıfat nitelikli hâldir. İçeriğin yayınlandığı hesabın sahibi ile içeriği yayan kişi ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Sağlanan yer, donanım, tedbir veya bilginin kullanım kolaylaştırma amacına yöneldiği gösterilir.

• Alenî yayının bütünü, erişim koşulları ve kullanımı özendiren anlatımı belirlenir; uyuşturucu hakkında eleştirel haber veya bilimsel açıklama tek başına özendirme değildir.

• Üçüncü fıkradaki mesleki sıfat gerçek belge ve faaliyetle saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kolaylaştırma fiilinde özel kullanım kolaylaştırma amacı; alenî özendirmede kast aranır. Sırf aynı yerde bulunmak veya tanışıklık bu amacı ispatlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tedavi, zarar azaltma veya bilimsel/habersel açıklama, amacı ve içeriğiyle değerlendirilir. Suçun unsurları oluşmadan bir sağlık bilgisini özendirme saymak doğru değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı olayda m. 188 madde verme, m. 191 kullanma/bulundurma ve m. 190 kolaylaştırma fiilleri ayrı unsurlarıyla değerlendirilir. M. 192’nin imal/ticaret ve kullanmaya yönelik etkin pişmanlık hükümleri, yalnız aynı bölümde yer aldığı için m. 190’a doğrudan uygulanmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 190/1	Özel yer/donanım, yakalanmayı zorlaştırma veya yöntem bilgisi: 5–10 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 190/2	Alenen özendirme veya bu nitelikte yayın: aynı ceza.
m. 190/3	Kanunda sayılan sağlık/kimya/ecza meslek mensubu: 1/2 artırım; hapis 7 yıl 6 ay–15 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için kanuni üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kesilme, durma, yaş ve fiilin tamamlanma zamanı ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel beş yıllık alt sınır olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar; yaş, teşebbüs veya diğer kanuni indirimler varsa sonuç ceza ayrıca hesaplanır. Kanunda m. 188'e bağlanan özel infaz oranı yalnız uyuşturucu başlığı nedeniyle buraya taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

M. 190, m. 188'in 3/4 özel infaz listesinde değildir; özel rejim yoksa süreli hapiste genel oran 1/2'dir. Örgüt/terör bağlantısı, tekerrür ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yayın veya iletişimin tamamını tarih, erişim ve kaynağıyla koruyun.

• Kolaylaştırdığı ileri sürülen araç/yerin gerçek kullanımını belgeleyin.

• Mesleki sıfat ve isnat edilen fıkra ayrımını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 190; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kullanmak için Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek veya Bulundurmak ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2–5 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl; ertelemede durma — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 191 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kişisel kullanım amacıyla uyuşturucu/uyarıcı madde satın alma, kabul etme, bulundurma veya kullanmadır. Satış/ticaret fiilinden farklıdır ve özel bir beş yıllık erteleme, denetim ve tedavi sistemi vardır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplum sağlığı yanında bağımlılığın tedavisi ve yeniden suç işlenmesinin önlenmesi hedeflenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kullanan veya kullanım amacıyla maddeyi fiilen elinde tutan herkes fail olabilir. Çocuklarda koruyucu tedbir ve özel usul kuralları ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Maddenin niteliği, bulundurma hâkimiyeti ve kişisel kullanım amacı belirlenir; miktar tek başına ticaret kanıtı değildir.

• Testin alınma zamanı, yöntemi ve ilaç/sağlık açıklamaları incelenir.

• Önceki erteleme, uyarı, denetimli serbestlik daveti ve ihlal tarihleri dosya bazında sıralanır.

• Okul vb. çevresindeki artırımda 200 metre, tesis sınırı ve umuma açık yer koşulları birlikte aranır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kullanım amacı ve kast gerekir; başkasının bıraktığı maddeden habersiz olma ile bilinçli kabul/bulundurma ayrılır. Tek tahlil bütün alım/bulundurma tarihlerini ispatlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Erteleme süresindeki yeniden alma/bulundurma/kullanma m. 191/5 gereğince ihlal nedenidir; ayrıca yeni soruşturma ve kovuşturma konusu yapılmaz. M. 191/4 sonrası açılmış dava varken sonraki suç soruşturmasında yeniden aynı erteleme verilemez. M. 188/190 yargılamasında yalnız m. 191 kaldığı anlaşılırsa m. 191/8 özel HAGB yolu vardır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 191/1	2–5 yıl hapis.
m. 191/10	Sayılan toplu tesislere 200 metreden yakın umumi/umuma açık yerde: 1/2 artırım; 3–7 yıl 6 ay.
m. 191/2–3	İlk uygun soruşturmada beş yıl kamu davasının açılmasının ertelenmesi; en az bir yıl denetim, altışar aylık sürelerle en çok iki yıl ek uzatma; gerektiğinde tedavi.
m. 191/4–7	Yükümlülük/tedavide ısrarla uyumsuzluk veya yeniden alma/bulundurma/kullanma: dava açılması. Denetim sorunsuz tamamlanırsa kovuşturmaya yer olmadığı.
m. 192/2–4	Kanuni koşullarla sonuçlu bilgi/yardım veya soruşturma öncesi gönüllü tedavi başvurusunda cezasızlık/indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez. Şüphelinin “şikâyetçi yok” savunması bu özel kamu sağlığı suçunu ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. M. 191/2 ertelemesi CMK m. 171’deki genel koşullar aranmadan uygulanır; önceki dava/ihlal istisnası kontrol edilir. Savcı erteleme süresinde kullanım tespiti için yılda en az iki kez sevk eder. Uyarı ve tebligat usulü ihlal kararında önemlidir. 5402 sayılı Kanun m. 12/A uyarınca denetimli serbestlik müdürlüğü, kanunda sayılan tedavi, program/eğitim, belirli yer veya etkinlik sınırlaması, gözetim altında çalışma, silah veya araç kullanma gibi yükümlülüklerden şüphelinin ihtiyacına göre en az üçünü belirler; bunlar yine kanuni liste içinde değiştirilebilir veya artırılabilir. Müdürlük ayrıca kullanım testi yapabilir veya kuruma sevk edebilir. Tedavi kararı sağlık kurumuna derhal iletilir; ayakta veya yatarak tedavi ve gerektiğinde rehabilitasyon uygulanır. Bu yükümlülükler genel ceza infazındaki denetimli serbestlik hesabıyla aynı işlem değildir.

Dayanak: [1], [2], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz yıl; m. 191/10 nitelikli hâlde 15 yıl olağan dava zamanaşımı. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi süresince CMK m. 171/4 uyarınca zamanaşımı işlemez; ihlal ile yeni suçun ayrı dosya olup olmadığı m. 191/5–6'ya göre belirlenir. 5402 m. 12/A kapsamındaki işlemlerin mevzuata aykırılığı ileri sürülüyorsa iki hafta içinde şikâyet yoluyla Cumhuriyet savcısına başvurulabilir; savcı gecikmeksizin değerlendirir. TCK m. 191/8 uyarınca verilen kararlarda bu başvuruyu kararı veren mahkeme değerlendirir. Bu iki haftalık özel başvuru, suçun mağdur şikâyeti veya hükme karşı olağan kanun yolu süresi değildir; işlem ve tebliğ kayıtları birlikte incelenmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Öncelikli kurum m. 191'e özgü erteleme/denetimdir; mahkûmiyetle aynı değildir. M. 188/190'dan vasıf değişmesinde m. 191/8 özel HAGB hükmü uygulanır. M. 192/4 soruşturma başlamadan gönüllü tedavi başvurusuna cezasızlık bağlar; görevlilerin bu başvuru için bildirim yükümlülüğü doğmaz. Mahkûmiyette genel bireyselleştirme koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Erteleme sırasındaki denetimli serbestlik ve tedavi, kesinleşmiş hapis cezasının m. 105/A infazı değildir. Hapis kesinleşirse m. 191'e özgü 3/4 oranı yoktur; özel rejim bulunmadığında genel 1/2 uygulanır. Tutukluluk mahsup edilir; tedavi ve kontrol süreleri kendiliğinden hapis mahsup süresi sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bütün önceki m. 191 dosyalarını, erteleme ve ihlal tarihlerini tek çizelgede toplayın.

• Denetim davetleri, tebligatlar, tedavi katılımı ve mazeret belgelerini saklayın.

• Kullanım-ticaret ayrımı için maddi delili ve sağlık bilgilerini birlikte değerlendirin.

• Müdürlüğün belirlediği en az üç yükümlülüğü, program ve test çağrılarını, sağlık kurumu kararını ve değişiklikleri ayrı kaydedin; hangi yükümlülüğe hangi tarihte uyulduğunu belgeleyin.

• Denetim işleminin hukuka aykırılığı iddiası varsa 5402 m. 12/A'daki iki haftalık başvuru yolunu gecikmeden değerlendirin; TCK 191/8 kararında başvuru merciinin kararı veren mahkeme olduğunu kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [5]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 191–192; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu · m. 12/A · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103914

Yeni edinilen resmî metin, 5 Kasım 2026 tarihinde ilgili TCK rehberinin özel süreç/atıf bilgisiyle karşılaştırıldı.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zehirli Madde İmal ve Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Zehirli madde imal ve ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2 ay–1 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 193 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İçeriğinde zehir bulunan ve üretimi, bulundurulması veya satılması izne bağlı maddeyi izinsiz üretmek, bulundurmak, satmak ya da nakletmektir. Zehirli içerik ile izin zorunluluğu birlikte ispatlanır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Zehirli maddelerin denetimli dolaşımıyla kamu sağlığı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İzinsiz işlemi yapan herkes fail olabilir; sırf ticari unvan veya ortaklık yeterli değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kimyasal içerik ve zehirli nitelik laboratuvar incelemesiyle belirlenir.
- Hangi işlem için hangi iznin gerektiği ve failin izin kapsamı saptanır.
- Maddenin miktarı, kullanım alanı ve seçilen hareketin fiilî faili belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Zehirli niteliği ve izinsiz işlemi kapsayan kast gerekir; içerik veya izin hakkında hata somut belgelerle değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Patlayıcı/nükleer veya m. 174 kapsamındaki daha özel tehlikeli maddeyle ilişki; kullanım sonucu zarar ve diğer suçlarla m. 44 ayrımı yapılır. Aynı maddeye ilişkin seçimlik hareketler otomatik ayrı suç sayılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 193/1	2 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Güvenlik bilgi formu, analiz raporu ve izin/yetki belgelerini temin edin.

• Fatura ve taşıma evrakından ilgili hareketi saptayın.

• İzin düzenlemesinin suç tarihindeki yürürlüğünü kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 193; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sağlık için Tehlikeli Madde Temini Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sağlık için tehlikeli madde temini: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 ay–1 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 194 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Sağlık için tehlikeli olabilecek maddeleri çocuklara, akıl hastalarına veya uçucu madde kullananlara vermek ya da tüketimlerine sunmaktır. Korunan kişinin sıfatı ve maddenin sağlık tehlikesi birlikte gösterilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Sağlık riskine daha açık kişi grupları korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; alıcı kanunda sayılan gruplardan olmalıdır. Satış dışında ücretsiz verme de kapsama girebilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mağdurun çocuk veya diğer sayılan özel grupta olup olmadığı belirlenir.
- Maddenin niteliği, veriliş/tüketime sunuluş biçimi ve sağlık tehlikesi incelenir.
- Verme iradesi ile ürünün bir yerde bulunması ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Maddenin ve alıcının ilgili özelliğine ilişkin kast gerekir; yaş ve diğer sıfat hatası TCK m. 30 ile değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Uyuşturucu niteliğindeki maddenin çocuğa verilmesi m. 188/3 özel ağır hâline girebilir; aynı fiile iki madde otomatik toplanmaz. Çocuğun rızası sağlık tehlikesini hukuka uygun kılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 194/1	6 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yaş, maddenin içeriği ve teslim şekline ilişkin kayıtları toplayın.

• Çocuğun tekrar görüşmelerle örselenmesini önleyen ifade usulünü gözetin.

• Satış/teslim kaydı ve kamera delilini özgün hâliyle koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 194; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bulaşıcı Hastalıklara İlişkin Tedbirlere Aykırı Davranma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2 ay–1 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 195 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bulaşıcı hastalığa yakalanmış veya bu hastalıktan ölmüş kişinin bulunduğu yerin karantinaya alınmasına ilişkin yetkili makam tedbirine uymamaktır. Her genel sağlık tavsiyesi ya da salgın yasağı bu suçun kapsamına kendiliğinden girmez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Bulaşıcı hastalığın yayılmasını önleyen kamu sağlığı düzeni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Tedbirin muhatabı olan herkes fail olabilir; kişinin mutlaka hasta olması gerekmez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belirli hastalık ve bulunduğu yerle ilgili yetkili makam karantina kararı gösterilir.

• Tedbirin kapsamı, yürürlük süresi, ilgilinin öğrenmesi ve aykırı hareket saptanır.

• Genel idari yasak ile kanundaki özel karantina tedbiri ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Tedbiri bilerek ihlal etme kastı gerekir. Bildirim eksikliği ve kaçınılmaz hata incelenir; sırf kayda geçilmiş idari tutanak kastın tamamını ispatlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Karantina kararının yetki, konu ve süre bakımından hukuki dayanağı incelenir. Acil sağlık ihtiyacı gibi zorunluluk iddiaları, alternatif imkân ve ölçülülükle somut değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hastalığın başkasına bulaşması zorunlu değildir. Ayrıca zarar doğarsa kusur/nedensellik ve içtima ayrılır; kanuni suç koşulları yoksa idari yaptırım başka hükme dayanabilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 195/1	2 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Karantina kararının tam metni, yetkili makamı ve bildirim belgesini isteyin.

• Tedbir zaman çizelgesini ve aykırılık iddiasının saatini eşleştirin.

• Sağlık veya zorunluluk gerekçesine ilişkin belgeleri koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 195; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Usulsüz Ölü Gömülmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Usulsüz ölü gömülmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 aya kadar hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 196 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Ölü gömülmesine ayrılmış yerler dışına ölü gömmek veya gömdürmektir. Ölüm olayının gizlenmesi, delil yok etme veya başka suç amaçları varsa o suçların unsurları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Defin düzeni ve kamu sağlığı korunur; ölünün hatırasına saygı ayrı suç tanımlarıyla da korunabilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gömen veya gömdüren herkes fail olabilir; yakınlık zorunlu değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Defin yeri ve bu yerin hukuken defin için ayrılmış olup olmadığı belirlenir.
- Fiilen gömen ile talimat verip gömdüren kişinin katkısı incelenir.
- Defin/ölüm izin belgeleri, mezarlık kayıtları ve yer tespiti karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Defin yerinin niteliğini bilerek gömme/gömdürme kastı aranır; izin ve yer konusunda hata somut araştırılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs icra hareketleri bölünebiliyorsa değerlendirilir. Ölümü bildirmeme veya suç delilini gizleme kendi unsurlarıyla, aynı fiil/içtima kuralları gözetilerek ele alınır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 196/1	6 aya kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Altı aylık üst sınır nedeniyle önödeme kapsamındadır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Önödeme yapılmazsa basit yargılama koşulları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ölüm ve defin belgeleri, mezarlık sınırı ve yetkili kurum izinlerini temin edin.

• Gömen/gömdüren kişilerin rolünü tanık ve belgelerle ayırın.

• Önödeme bildirim tarihini takip edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 196; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Parada Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Parada sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Sahte üretme, ülkeye sokma, nakletme, muhafaza veya tedavüle koyma: 2–12 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 197 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Tedavüldeki yerli veya yabancı parayı sahte üretme, ülkeye sokma, taşıma, saklama veya dolaşıma verme; sahte olduğunu bilerek kabul etme; sonradan sahteliğini öğrendiği parayı dolaşıma verme farklı ağırlıkta hâllerdir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Paranın gerçekliğine ve ödeme düzenine ilişkin kamu güveni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir. Kasiyer veya alıcının elinde sahte banknot bulunması, sahteliği bildiğini tek başına kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Paranın olay tarihinde kanunen tedavülde olup olmadığı ve sahteliği kriminal incelemeyle saptanır.

• Sahte olduğunu hangi aşamada öğrendiği belirlenir; ilk kabuldeki bilgi ikinci/üçüncü fıkra ayrımını değiştirir.

• Üretim/nakil/muhafaza/dolaşıma sokma hareketi; kamera, ödeme ve para hareketleriyle ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sahteliği bilerek seçimlik hareketi gerçekleştirme kastı aranır. Bilmeden kabul suç değildir; sonradan öğrenip dolaşıma verme üçüncü fıkraya özgü koşuldur.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı para üzerindeki seçimlik hareketler tek suç niteliğinde olabilir. Dolandırıcılık gibi başka suçlarda farklı korunma konusu ve m. 44 incelenir. M. 201’de hem ortakların yakalanması hem sahte paranın ele geçirilmesiyle ilgili sonuçlu bilgi şartı bulunmaktadır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 197/1	Sahte üretme, ülkeye sokma, nakletme, muhafaza veya tedavüle koyma: 2–12 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 197/2	Sahte olduğunu bilerek kabul: 1–3 yıl hapis ve adlî para.
m. 197/3	Bilmeden kabul ettiği parayı sonradan bilerek tedavüle koyma: 3 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 198	Kanunda sayılan hamiline devlet menkul kıymetleri, yetkili kurumların tedavüllü evrakı ve millî ziynet altınları para hükmündedir.
m. 201/1	Tedavüle koymadan ve resmî makam haber almadan önce kanundaki sonuçları sağlayan bilgiyle cezasızlık; koşullar birlikte gerekir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İkinci/üçüncü fıkralar seri muhakeme; birinci fıkra genel usuldedir. Uzlaştırma/önödeme yoktur. Üçüncü fıkranın genel yargılamasında basit yargılama koşulları doğabilir. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suçu değildir. Üçüncü fıkrada tutuklama yasaktır; diğer fıkralarda genel şartlar aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci fıkra 12 yıllık üst sınırıyla Ağır Ceza; ikinci/üçüncü Asliye Ceza görevindedir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada 15 yıl; ikinci/üçüncüde sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sahte banknotu yeniden dolaşıma vermeden resmî incelemeye sunulmasını sağlayın.

• İlk alış ve daha sonraki kullanma zamanını, ödeme/kamera kayıtlarıyla belgeleyin.

• Etkin pişmanlıkta verilen bilginin zaman ve sonucunu dosyaya bağlayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 197–198, 201; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kıymetli Damgada Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kıymetli damgada sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Üretim/ülkeye sokma/nakil/muhafaza/tedavül: 1–5 yıl hapis ve adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 199 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Damgalı kâğıt, damga/posta pulu veya vergi/harcın ödendiğini belgeleyen kıymetli damgayı sahte üretmek/dolaşıma sokmak; sahte olduğunu bilerek kabul etmek ya da sonradan öğrenip kullanmak ayrı hâllerdir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Vergi/harç ve posta ödeme araçlarının gerçekliğine kamu güveni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; sahte damganın bulunduğu işletmenin sahibine otomatik sorumluluk yüklenmez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürünün kanundaki kıymetli damga türüne girip girmediği ve sahtelik belirlenir.

• Kabul anındaki bilgi ile sonradan öğrenme ayrılır.

• Üretim, ithal, nakil, muhafaza veya dolaşım fiili ve fail bağlantısı tespit edilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sahteliği bilme ve ilgili hareketi isteme gerekir. Sonradan öğrenen kişinin sorumluluğu daha hafif üçüncü fıkrada ayrılmıştır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı damga üzerindeki seçimlik fiiller ile farklı sahtecilik olayları ayrılır. Özel belge/resmî belge sahteciliği kavramına sırf pul olduğu için yanlış ceza aktarılmaz. M. 201 etkin pişmanlık şartları para sahteciliğiyle aynı metinde düzenlenmiştir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 199/1	Üretim/ülkeye sokma/nakil/muhafaza/tedavül: 1–5 yıl hapis ve adlî para.
m. 199/2	Bilerek kabul: 3 ay–1 yıl hapis ve adlî para.
m. 199/3	Bilmeden kabul edip sonradan bilerek tedavüle koyma: 1–6 ay hapis.
m. 201/1	Tedavül ve resmî haber alma öncesinde kanundaki sonuçlu bilgi koşullarıyla cezasızlık.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üçüncü fıkra altı aylık üst sınırla önödeme kapsamındadır; birinci/ikinci değildir. Seri muhakeme listesi m. 197'ye ilişkin olup m. 199'a genişletilemez. İkinci/üçüncü fıkralarda basit yargılama koşulları bulunabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalogda değildir. İkinci/üçüncü fıkrada tutuklama yasağı; birincide genel şartlar uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Damganın aslını ve kriminal incelemesini sağlayın.

• Kabul ve öğrenme zamanını işlem belgeleriyle belirleyin.

• Üçüncü fıkra için önödeme, m. 201 için haber alma ve tedavül zamanını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 199, 201; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Para ve Kıymetli Damgaları Yapmaya Yarayan Araçlar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–4 yıl hapis ve adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 200 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Para veya kıymetli damga üretiminde kullanılan alet ve malzemeyi izinsiz üretmek, ithal etmek, satmak, devretmek, almak, kabul etmek veya saklamaktır. Olağan matbaa/dijital cihazın her bulundurulması kendiliğinden bu suçu oluşturmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Sahte para ve damga üretim zincirinin araç aşamasındaki kamu güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İzinsiz seçimlik hareketi gerçekleştiren herkes fail olabilir; cihazın kayıtlı sahibi ile kullanan ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Alet/malzemenin para veya kıymetli damga üretimindeki işlevi teknik olarak gösterilir.

• İzin gereği ve işlem türü belirlenir.

• Failin bu nitelikten haberdar oluşu, üretim hazırlığı ve cihaz verileri hukuka uygun incelemeyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Alet/malzemenin özgül niteliği ve izinsiz işlem hakkında kast aranır. Sıradan çok amaçlı cihaz sahipliğinden suç kastı otomatik çıkarılamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Araç bulundurma suçunun tamamlanması için sahte paranın üretilmesi zorunlu değildir. Gerçek üretim de yapılmışsa m. 197/199 ile olayın birliği ve ayrı hareketleri değerlendirilir. Etkin pişmanlıkta yakalama ve malzemenin ele geçirilmesini sağlayan bilgi somutlaştırılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 200/1	1–4 yıl hapis ve adlî para.
m. 201/2	Resmî makamlar haber almadan önce suç ortakları/yerleri hakkında kanundaki sonuçları sağlayan bilgi: cezasızlık.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Aletin özgünlüğü, yazılım/kalıp işlevi ve izin belgelerini inceleyin.

• Dijital inceleme yetkisi ve imaj bütünlüğünü kontrol edin.

• Etkin pişmanlık bilgisinin gerçek sonuçlarını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 200–201; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mühürde Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mühürde sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı ve kanun metninde belirtilen Başbakanlık mührü: 2–8 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 202 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devletin üst organlarının veya kamu kurumları/kamu meslek kuruluşlarının onaylayıcı ya da belgeleyici mühürlerini sahte üretmek veya kullanmaktır. Gerçek mührü kaldırmakla işlenen mühür bozma suçundan farklıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Resmî makamların onay ve belgelemelerine duyulan kamu güveni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; kamu görevlisi sıfatı şart değildir. Makamın güncel kurumsal varlığı ile geçmiş tarihli mühür/belge incelemesi ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mührün hangi makamın kullanımına ait olduğu ve onaylama/belgeleme işlevi saptanır.
- Sahte üretim veya kullanımın faili ve aldatma niteliği teknik incelemeyle belirlenir.
- Sıradan özel şirket kaşesiyle maddede korunan kamu mührü ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Mührün sahteliğini ve kamu niteliğini bilerek üretme/kullanma kastı gerekir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte mührün belge sahteciliğinde kullanılması hâlinde m. 204/207 ve gerçek fiil sayısı üzerinden içtima değerlendirilir. Mührün gerçek olup sadece konuluş amacının ihlali varsa m. 203 koşulları incelenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 202/1	Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı ve kanun metninde belirtilen Başbakanlık mührü: 2–8 yıl hapis.
m. 202/2	Kamu kurum/kuruluşları ve kamu meslek kuruluşlarının onaylayıcı/belgeleyici mührü: 1–6 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için kanuni üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kesilme, durma, yaş ve fiilin tamamlanma zamanı ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mühür/iz örneğinin aslını ve yetkili kurum karşılaştırmasını sağlayın.

• Kullanılan belgenin tam içeriği, işlem tarihi ve kim tarafından sunulduğunu belirleyin.

• Özel kaşe ile kanunun koruduğu kamu mührü niteliğini ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 202; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mühür Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mühür bozma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 203 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bir şeyin saklanması veya mevcut hâlinin korunması için kanun/yetkili makam emriyle konulan mührü kaldırmak ya da mührün konuluş amacına aykırı davranmaktır. Mührün fiziksel olarak kırılması zorunlu değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin koruma/muhafaza tedbirine duyulan güven ve tedbirin etkinliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mührü kaldıran veya amacına aykırı davranan herkes fail olabilir; işletme adına gerçek sorumlu belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mühürleme yetkisi, kararın amacı ve hangi yer/eşyaya uygulandığı belirlenir.
- Mührün konuluşu, ilgilinin öğrenmesi ve sonrasındaki faaliyet tutanaklarla karşılaştırılır.
- Kaldıran veya aykırı faaliyeti yürüten kişi gösterilir; sırf malik olmak yetmez.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Mührün varlığı ve amacı bilinerek aykırı hareket edilmelidir. Yetkisiz mühürleme veya mühürden habersizlik iddiası belgelerle değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanun veya yetkili makam emrine dayanma suçun unsurudur. Mühürleme işlemine karşı başvuru hakkı, karar kaldırılmadan kendiliğinden mührü etkisiz kılma yetkisi vermez; işlemin hukuka aykırılığı ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Mühürleme sonrası inşaata devam m. 184; faaliyetin başka suçu da oluşturması hâlinde fiil ve özel içtima kurallarıyla ele alınır. Farklı tarihli mühürlemeler ve ihlallerde kesinti/yenilenen kast önemlidir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 203/1	6 ay–3 yıl hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme kapsamındadır; uzlaştırma ve önödeme değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle olağan basit yargılama yoktur. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mühürleme tutanağı, karar, bildirim ve kontrol tutanaklarını eksiksiz toplayın.

• Faaliyetin hangi tarihte kim tarafından sürdürüldüğünü belirleyin.

• Mührün kaldırılmasına izin veren bir karar varsa tarih ve kapsamını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 203; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Resmi belgede sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Sahte düzenleme/değiştirme/kullanma: 2–5 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 204 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Resmî belgeyi sahte düzenlemek, gerçek belgeyi aldatıcı biçimde değiştirmek veya sahte resmî belgeyi kullanmaktır. Belgeyi görevi gereği düzenlemeye yetkili kamu görevlisinin gerçeğe aykırı düzenlemesi daha ağır özel hâldir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Resmî belgelere ve hukuki işlem güvenliğine duyulan kamu güveni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkra herkes; ikinci fıkra belgeyi görevi gereği düzenlemeye yetkili kamu görevlisi tarafından işlenir. Yetkisiz kamu görevlisi sırf unvanıyla ikinci fıkranın faili sayılmaz.

5957 sayılı Kanun m. 14/7, hal işletmecileri ve istihdam ettikleri personelin suç teşkil eden fiilleri ile toptancı haline ait para, mal ve belgeler üzerinde işledikleri suçlarda kamu görevlisi gibi cezalandırılmasını öngörür. Bu özel statü bağlantısı somut fiil, görev ve belge veya mal ilişkisiyle birlikte değerlendirilir; ilgili suçun diğer unsurları ayrıca kanıtlanır. Aynı maddenin idari yaptırım içeren ilk altı fıkrası bu atıf nedeniyle kendiliğinden adli suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [7]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belgenin hukuki sonuç doğuran, düzenleyeni anlaşılabilir resmî belge niteliği ve aldatma yeteneği belirlenir.

• Belge aslı, imza, mühür, elektronik doğrulama ve düzenleme sistemi kayıtları incelenir.

• Kamu görevlisinin yalnız sıfatı değil, o belgeyi görevi gereği düzenleme yetkisi gösterilir.

• Sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belge niteliği kanuni dayanak gerektirir; her resmî belge bu artırıma girmez.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sahteliği ve belgenin hukuki işlevini kapsayan kast gerekir; yazım/hesap hatasıyla bilinçli gerçeğe aykırılık ayrılır. Kullanıcı belgenin sahteliğini bilmelidir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Haklı bir alacağın bulunması sahte belge üretme yetkisi vermez; m. 211’in dar indirim hâliyle hukuka uygunluk birbirine karıştırılmaz. Görev emri suç teşkil eden belge üretimini meşrulaştırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkrada sahte düzenleme ile suç tamamlanabilir; özel belgedeki ayrıca kullanma şartı buraya taşınmaz. Aynı belgeyi düzenleyip kullanma seçimlik fiil ilişkisi; farklı belgelerde m. 43; başka suçta kullanımda m. 212 uygulanır. 2918 sayılı Kanun m. 23’te başka araca ait veya sahte tescil plakası kullanımı ve m. 131’de yetkisiz/sahte plaka üretimi için m. 204’e açık atıflar vardır. 5300 sayılı Kanun m. 34/2’de sayılan belge ve personelin görev bağlantılı özel statüsü ayrıca incelenir; her özel şirket belgesi resmî belge sayılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 204/1	Sahte düzenleme/değiştirme/kullanma: 2–5 yıl hapis.
m. 204/2	Yetkili kamu görevlisinin görevine ilişkin belge sahteciliği: 3–8 yıl.
m. 204/3	Kanunen sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belge: 1/2 artırım; birinci fıkrada 3–7 yıl 6 ay, ikincide 4 yıl 6 ay–12 yıl.
m. 211	Gerçek hukuki alacağı ispat veya gerçek durumu belgeleme amacı varsa 1/2 indirim; sahtecilik yine hukuka aykırıdır.
m. 212	Sahte belge başka suçta kullanılmışsa sahtecilik ve o suçtan ayrı ceza kuralı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 204/1 kural olarak Asliye Ceza; m. 204/2, 5235 m. 12’de açıkça sayıldığı için Ağır Ceza görevlidir. M. 204/3 artırımı görev belirlenirken m. 14 gereği tek başına mahkemeyi değiştirmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel m. 204/1 sekiz yıl; m. 204/2 ve m. 204/3 ile ağırlaşan hâller 15 yıl olağan dava zamanaşımı. Belgenin düzenlenmesi ile sonraki kullanımların tarihi fiil birliğiyle birlikte incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Birinci fıkrada iki yıllık alt sınır ve uygun indirimlerle HAGB/erteleme mümkün olabilir. İkinci fıkranın üç yıllık alt sınırı olağan tam suçta eşiği aşar; özel indirimler ayrıca hesaplanır. Kamu görevinin kötüye kullanılması nedeniyle hak yoksunlukları da değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belgenin aslını, kayıtlı örneğini ve üretildiği kurumun cevabını temin edin.

• İmza/elektronik kayıt incelemesinde karşılaştırmaya elverişli örnekleri belirleyin.

• Düzenleme yetkisi, aldatma yeteneği ve kullanım hareketini ayrı ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 204, 210–212; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU · m. 23, 131 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102918

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[6] TARIM ÜRÜNLERİ LİSANSLI DEPOCULUK KANUNU · m. 34/2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102930

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[7] 5957 sayılı Kanun — hal işletmecisi ve personelin ceza sorumluluğu · m. 14/7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102926

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Resmî Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2–5 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 205 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gerçek resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizleyerek hukuki işlevini ortadan kaldırmaktır. Sahte belge üretmekten farklı olarak mevcut ve gerçek belge hedef alınır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Resmî belgelerin erişilebilirliği ve ispat fonksiyonu korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; kamu görevlisinin işlemesi nitelikli hâldir. Hukuken erişim yetkisi olan kişiyi de kapsayabilir.

5957 sayılı Kanun m. 14/7, hal işletmecileri ve istihdam ettikleri personelin suç teşkil eden fiilleri ile toptancı haline ait para, mal ve belgeler üzerinde işledikleri suçlarda kamu görevlisi gibi cezalandırılmasını öngörür. Bu özel statü bağlantısı somut fiil, görev ve belge veya mal ilişkisiyle

birlikte değerlendirilir; ilgili suçun diğer unsurları ayrıca kanıtlanır. Aynı maddenin idari yaptırım içeren ilk altı fıkrası bu atıf nedeniyle kendiliğinden adli suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belgenin gerçek ve resmî niteliği, aslı veya yetkili kurum kaydıyla doğrulanır.
- Bozma/yok etme/gizleme davranışının hukuki ispat veya kullanım işlevine etkisi belirlenir.
- Kamu görevlisi sıfatı ve somut fiil ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Belgenin gerçek/resmî niteliğini ve bozma, yok etme veya gizleme etkisini bilerek hareket etme kastı gerekir. Arşiv hatası veya kazara kayıp tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun imha ve saklama süresi dolumu kanuni yetki içinde yapılabilir. İmha yetkisi veya talimatın hangi belgeye uygulanacağı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Gizleme süresinin devamı tamamlanma/kesilme zamanı bakımından önemlidir. Suç delilini gizleme veya görevi kötüye kullanma ile özel hüküm ve içtima ilişkisi ayrıca çözülür.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 205/1	2–5 yıl hapis.
m. 205/1 son cümle	Kamu görevlisi tarafından: 1/2 artırım; 3–7 yıl 6 ay.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz yıl, kamu görevlisi nitelikli hâlinde 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Arşiv envanteri, erişim günlükleri ve zimmet/teslim kayıtlarını koruyun.

• İmha yetkisi ve saklama süresi belgelerini inceleyin.

• Belgenin ortadan kalkmasının gerçek etkisini ve fiilî faili saptayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 205; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 5957 sayılı Kanun — hal işletmecisi ve personelin ceza sorumluluğu · m. 14/7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102926

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Resmi Belgenin Düzenlenmesinde Yalan Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para cezası. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 206 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Resmî belge düzenlemeye yetkili kamu görevlisine, o belgenin düzenlenmesi bakımından hukuken önem taşıyan konuda yalan beyanda bulunmaktır. Kamu görevlisine söylenen her yanlış söz bu suçu oluşturmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Resmî belge düzenlenmesinde beyana dayalı kamu güveni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Beyanı veren kişi faildir; görevlisinin sıfat ve belge düzenleme yetkisi unsur olarak araştırılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hangi resmî belgenin hangi yetkiyle düzenleneceği belirlenir.

• Beyanın belgenin doğruluğu açısından hukuki önemi ve gerçeğe aykırılığı gösterilir.

• Kamu görevlisinin beyana dayalı işlem yetkisi ile ayrıca araştırma zorunluluğu somut düzenlemeden incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Beyanın yanlışlığı ve belgenin düzenlenmesine ilişkin kast gerekir. Yanılma, eksik anlama veya kayıt hatasıyla bilinçli yalan ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Şüpheli/sanığın susma ve kendisini suçlamaya zorlanmama hakkı korunur; savunma kapsamında her inkâr bağımsız m. 206 sayılmaz. Başkasının kimliğini kullanma gibi ayrı suç oluşturan davranışlar bu hakla otomatik meşrulaşmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kimlik bildirmeme kabahati, başkasının kimliğini kullanma m. 268 ve belge sahteciliği m. 204 ile unsura göre ayrılır. Sonradan yalanın düzeltilmesi genel bir otomatik cezasızlık hükmü değildir. Nüfus işlemlerindeki gerçeğe aykırı beyan için 5490 sayılı Kanun m. 67 özel hükmü; sadece adres beyanı ihlali için aynı Kanun m. 68’deki idari yaptırım ayrıca kontrol edilir. Her yanlış nüfus/adres beyanı otomatik m. 206 olarak nitelendirilemez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 206/1	3 ay–2 yıl hapis veya adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme kapsamındadır; uzlaştırma ve önödeme yoktur. Genel yargılamaya dönülürse basit yargılama koşulları bulunabilir. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Beyanın tam metni, tutanak ve hangi belgenin düzenlendiğini temin edin.

• Beyan konusundaki doğru kayıt ile görevlisinin araştırma yetkisini karşılaştırın.

• İfade/savunma hakkının kullanıldığı aşama ile belge düzenleme beyanını ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 206; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU · m. 67–68 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103829

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel Belgede Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özel belgede sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Sahte düzenleme/değiştirme ve kullanma: 1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 207 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Özel belgeyi sahte düzenlemek veya aldatıcı biçimde değiştirmek ve kullanmak; yahut başkasının hazırladığı sahte özel belgeyi sahteliğini bilerek kullanmaktır. Resmî belgeden farklı olarak kullanma, temel suçun tamamlanması için önemlidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Özel belgelerin gerçekliğine ve hukuki işlem güvenliğine güven korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; imzası taklit edilen kişi ile belgenin kullanıldığı işlemden zarar gören kişi farklı olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belgenin hukuki sonuç/ispat işlevi ve düzenleyeni gösteren unsurları belirlenir.
- Sahtelik ve aldatma yeteneği belge aslı üzerinden incelenir.
- Belgenin hangi hukuki ilişkide kime sunulduğu ve kullanıcının sahteliği bildiği ortaya konur.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sahte niteliği bilerek kullanma kastı gerekir. İmza uyuşmazlığı tek başına kastın veya kimin belgeyi ürettiğinin ispatı değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belge hazırlanmış fakat kullanılmamışsa tamamlanmış m. 207 varsayılmaz; doğrudan icra ve teşebbüs koşulları ayrı incelenir. Birden çok kullanım/evrakta m. 43 ve m. 212 önemlidir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 207/1	Sahte düzenleme/değiştirme ve kullanma: 1–3 yıl hapis.
m. 207/2	Sahteliğini bilerek kullanma: 1–3 yıl hapis.
m. 210/1	Kambiyo senedi vb. kanunda sayılan belgeyse resmî belge sahteciliği hükümleri.
m. 211–212	Gerçek alacağı/durumu belgelemede 1/2 indirim; başka suçta kullanımda ayrı ceza kuralı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belge aslını ve hangi işlemde kullanıldığını gösteren başvuru/kayıtları koruyun.

• İmza karşılaştırması için uygun tarihli örnekleri temin edin.

• Belgenin m. 210 kapsamındaki özel belge türlerinden olup olmadığını belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 207, 210–212; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 208 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gerçek bir özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizleyerek hukuki ispat ve kullanımını engellemektir. Belgenin sahte olması veya yalnız kişisel not niteliği taşıması değerlendirmeyi değiştirir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Özel belgelerin ispat ve işlem işlevi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; belgenin kendi zilyetliğinde bulunması onu sınırsız yok etme yetkisi vermez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçek belgenin hukuki işlevi ve varlığı ortaya konur.
- İmha/gizleme/bozmanın belgeye erişim ve ispat etkisi belirlenir.
- Belgeyi elinde bulunduranın fiilî davranışı ve yetkisi saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Gerçek belgenin hukuki işlevini etkileyen bozma, yok etme veya gizlemeye ilişkin kast aranır. Kaybolma veya teknik arıza otomatik kasıt değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Belgeyi saklama yükümlülüğü ve hak sahiplerinin menfaati gözetilir. Hukuken yetkili ve usulüne uygun imha ile başkasının ispat hakkını engelleme ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Gizlemenin devamı, hukuki erişim talebi ve belgenin geri verilmesi suç zamanı ve fiil birliğinde önem taşır. Suç delilini yok etme m. 281 ile farklı unsur ve amaçlar incelenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 208/1	1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belgenin önceki varlığına ilişkin örnek, kayıt ve tanıkları belirleyin.

• Teslim/emanet ilişkisi ile geri isteme yazışmalarını koruyun.

• Dijital belgeyse erişim ve silme günlüklerini hukuka uygun biçimde inceletin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 208; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Açığa imzanın kötüye kullanılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Amaç dışı doldurma: 3 ay–1 yıl hapis; şikâyete bağlı. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Yalnız temel birinci fıkra — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yalnız temel birinci fıkra — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl veya bağlı sahtecilik hâli — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 209 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Belirli amaçla teslim edilmiş imzalı boş veya kısmen boş kâğıdı, teslim amacından farklı doldurmak güven ilişkisini ihlal eder. Kâğıdın hukuka aykırı ele geçirilip doldurulması ise belgede sahtecilik hükümlerine tabidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İmzalı boş belgenin tesliminde duyulan güven ve belge güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkranın faili belgenin belirli amaçla kendisine teslim edildiği kişidir; ikinci fıkrada hukuka aykırı elde eden kişi söz konusudur.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İmzanın gerçekliği ve belgenin başlangıçta boş/kısmen boş olduğu saptanır.
- Teslim edenin verdiği doldurma yetkisi ve sınırı; yazışma, sözleşme ve delil kurallarıyla belirlenir.
- Rızayla teslim ile çalma/başka hukuka aykırı elde etme ayrımı yapılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Teslim amacını bilerek farklı doldurma kastı gerekir. Sonradan çıkan miktar/alacak uyuşmazlığı tek başına kötüye kullanmayı kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkrada amaç dışı doldurma ile suçun tamamlanması; ikinci fıkrada uygulanacak belge suçunun kullanma şartı ayrılır. Sırf bonodaki imza gerçek diye içerik yetkisinin sınırsız olduğu kabul edilemez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 209/1	Amaç dışı doldurma: 3 ay–1 yıl hapis; şikâyete bağlı.
m. 209/2	Hukuka aykırı elde edilen imzalı boş kâğıdı hukuki sonuç doğuracak biçimde doldurma: belgenin türüne göre m. 204/207 ve gerektiğinde m. 210.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci fıkra şikâyete bağlıdır; fiil ve faili öğrenmeden itibaren altı ay içinde başvuru gerekir. İkinci fıkra yönünden uygulanan sahtecilik suçu resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkra uzlaştırma kapsamındadır; önödeme ve seri muhakeme uygulanmaz. Uzlaştırma sonuçsuzsa basit yargılama koşulları değerlendirilebilir. İkinci fıkrada belgede sahtecilik usulü uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Birinci fıkrada tutuklama yasaktır. İkinci fıkrada belge türüne bağlanan suçun üst sınırı ve genel tedbir koşulları uygulanır; m. 209 adıyla bir katalog karinesi yoktur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci fıkra Asliye Ceza; ikinci fıkrada atıf yapılan belge suçuna göre görev belirlenir. Yetkili kamu görevlisinin m. 204/2 fiili gibi özel hâller ayrıca ayrılır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada sekiz yıl; ikinci fıkrada bağlı sahtecilik suçunun hâline göre sekiz veya 15 yıllık dilim uygulanır. Şikâyet süresi bu zamanaşımından bağımsızdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belge aslını, teslim amacı ve doldurma yetkisini gösteren yazışmaları saklayın.

• Belgenin kime, ne zaman ve ne kadar boş teslim edildiğini belirleyin.

• Öğrenme tarihini ve şikâyet süresini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 209; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Resmî Belge Hükmündeki Belgeler ve Gerçeğe Aykırı Sağlık Belgesi: Ceza ve Süreç Rehberi

Resmî belge hükmündeki belgeler ve gerçeğe aykırı sağlık belgesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Emre/hamile kambiyo senedi, emtia belgesi, hisse, tahvil, vasiyetname: resmî belge sahteciliği hükümleri; sıradan özel belgede 1–3 yıl kuralı doğrudan kullanılmaz. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl; belge türüne göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 210 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan bazı özel belgelerde sahtecilik resmî belge hükümleriyle cezalandırılır. Ayrıca sağlık mesleği mensubunun gerçeğe aykırı belge düzenlemesi için temel ve ağır sonuç niteliği taşıyan hâller düzenlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Ekonomik dolaşımdaki önemli belgeler ve sağlık mesleğinin belgeleme işlevine güven korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada herkes; ikinci fıkrada tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire veya diğer sağlık mesleği mensubu faildir. Kamu görevlisinin düzenleme yetkisi m. 204/2 ayrımını ayrıca doğurabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kambiyo senedinin emre/hamile yazılılığı ve kanuni unsurları; emtia belgesi, hisse, tahvil veya vasiyetname niteliği incelenir.

• Sağlık belgesini düzenleyen kişinin mesleki sıfatı ve belgenin gerçek duruma aykırılığı saptanır.

• Belgenin haksız menfaat sağlama veya kamunun/kişilerin zararına sonuç doğurma niteliği ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Belgenin niteliği ve gerçeğe aykırılığa ilişkin kast aranır. Tıbbi görüş ayrılığı veya teşhis yanılması tek başına kasıtlı yanlış belge değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkra atıf hükmüdür; bütün belgeler için ayrıca bağımsız bir suç gibi ikinci ceza kurulmaz. m. 211 gerçek durumu belgeleme indirimi ve m. 212 başka suçta kullanım kuralı uygun düştüğü ölçüde değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 210/1	Emre/hamile kambiyo senedi, emtia belgesi, hisse, tahvil, vasiyetname: resmî belge sahteciliği hükümleri; sıradan özel belgede 1–3 yıl kuralı doğrudan kullanılmaz.
m. 210/2 ilk cümle	Sağlık mesleği mensubunun gerçeğe aykırı belge düzenlemesi: 3 ay–1 yıl hapis.
m. 210/2 son cümle	Belge haksız menfaat sağlıyor veya kamu/kişi zararına sonuç doğurucu nitelikteyse resmî belge sahteciliği hükümleri.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Yalnız ikinci fıkranın ilk cümlesindeki bir yıllık temel hâlde basit yargılama koşulları doğabilir; resmî belge hükümlerine geçilince ilgili üst sınır esas alınır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İkinci fıkra ilk cümlede tutuklama yasağı vardır. Resmî belgeye atıf yapılan hâllerde ilgili cezanın üst sınırı ve genel koşullar uygulanır; katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Sağlık belgesinin temel hâli ve kural olarak m. 204/1’e bağlanan atıf hâlleri Asliye Ceza; m. 204/2 yetkili kamu görevlisi hâli Ağır Ceza görev alanındadır.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Sağlık belgesinin temel hâlinde sekiz yıl. Atıf hâllerinde m. 204/1 için sekiz; m. 204/2 veya üçüncü fıkra nitelikleriyle 15 yıl değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Belgenin türünü ve zorunlu şekil unsurlarını inceleyin.
- Sağlık belgesini muayene/işlem kayıtları ve ilgili uzman görüşüyle karşılaştırın.
- Menfaat veya zarar doğurucu niteliğin belgeden nasıl kaynaklandığını gösterin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 204, 207, 210–212; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Belgede Sahtecilikte Daha Az Ceza Gerektiren Hâl: Gerçek Alacağın İspatı ve Süreç Rehberi

Belgede sahtecilikte daha az cezayı gerektiren hâl: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Bağlı belgede sahtecilik suçuna göre belirlenen ceza 1/2 indirilir. Suç tipi ve diğer artırımlar bilinmeden tek bağımsız ceza aralığı verilemez. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Bağlı suçun takip şartı — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Bağlı suçun usulü — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	Bağlı sahtecilik suçuna göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Bağlı suç ve kişisel rejime göre — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 211 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gerçek bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı ispat etmek veya gerçekte var olan durumu belgelemek amacıyla işlenen belge sahteciliğinde ceza indirimidir. Bağımsız yeni bir suç oluşturmaz ve sahte belgeyi hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Belge güveni korunmaya devam eder; daha sınırlı haksızlık amacı nedeniyle ceza indirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bağlı sahtecilik suçunu işleyen kişi yararlanabilir. Sahte belgeyle gerçekte bulunmayan alacak üretme bu indirim değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gerçek alacağın/hukuki ilişkinin veya belgelenmek istenen gerçek durumun varlığı sahte belge dışında delillerle ortaya konur.

• Sahteciliğin bu ispat amacıyla yapılmış olması gerekir; sonradan ileri sürülen soyut alacak iddiası yeterli değildir.

• Temel resmî/özel belge suçunun bütün unsurları önce belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Gerçek alacağı ispat veya gerçek durumu belgeleme amacı özel koşuldur. Kasıtlı sahtecilik yine vardır; iyi niyet savunmasıyla aynı şey değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Haklı alacak, sahte belge üretme hakkı doğurmaz. Kanun bunu beraat nedeni değil indirim nedeni olarak düzenler.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Temel suçun teşebbüs, iştirak, zincirleme suç ve m. 212 başka suçta kullanım kuralları devam eder; m. 211 aynı fiili ikinci suç olarak çoğaltmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 211/1	Bağlı belgede sahtecilik suçuna göre belirlenen ceza 1/2 indirilir. Suç tipi ve diğer artırımlar bilinmeden tek bağımsız ceza aralığı verilemez.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip şartı bağlı sahtecilik suçuna göre belirlenir; m. 204/207 resen takip edilir. Bu indirim hükmü tek başına altı aylık şikâyet süresi yaratmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bağımsız bir uzlaştırma, önödeme veya seri muhakeme maddesi değildir. Bağlı suçun özel usul ve kanuni üst sınır koşulları esas alınır; ceza indirimi yapıldı diye her dosya basit yargılamaya dönüşmez.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bağlı suça ait tutuklama şartları ve beklenen sonuç cezaya göre ölçülülük değerlendirilir. M. 211 adıyla bağımsız katalog suçu veya otomatik tutuklama sonucu yoktur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bağlı sahtecilik suçunun görevli mahkemesi değişmez; 5235 m. 14 gereğince hafifletici neden görev hesabına doğrudan aktarılmaz.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Bağlı suçun zamanaşımı esas alınır; yalnız m. 211 indirimi uygulanacak diye zamanaşımı süresi otomatik yarıya indirilmez. Yaş, nitelikli hâl ve kesilme/durma ayrı konulardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Yarı indirim sonuç cezayı HAGB, erteleme veya seçenek yaptırım eşiklerine indirebilir; her kurumun kişisel ve diğer koşulları ayrıca aranır. Gerçek alacağın varlığı tek başına mahkûmiyeti kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Alacağın dayandığı gerçek sözleşme, teslim, ödeme ve borç ikrarı kayıtlarını toplayın.

• Sahte belgenin dışında gerçek durumu doğrulayan delili gösterin.

• Temel belge türünü ve amaç ilişkisinin hangi delilden çıktığını açıklayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 211; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Halk Arasında Korku ve Panik Yaratmak Amacıyla Tehdit Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2–4 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 213 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Halkta endişe, korku veya panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, beden/cinsel dokunulmazlık veya malvarlığına yönelik tehdidi alenen açıklamaktır. Belirli kişiye yönelen sıradan tehditten, hedeflenen toplumsal korku amacıyla ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Toplumsal huzur ve kamu barışı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; sözün sahibi, hesabı kullanan ve yeniden yayımlayanın kendi kast/katkısı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tehdidin içeriği, aleniyet, erişebilen topluluk ve olay bağlamı belirlenir.
- Halkı korkutma/paniğe sevk amacı somut söz, davranış ve koşullarla ortaya konur.
- Silah kullanımı ve basın/yayın yolunun ağırlaştırıcı koşulları ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Halk arasında endişe, korku veya panik yaratma özel amacı gerekir; sert eleştiri veya tatsız haber otomatik tehdit değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasal ifade ve haber verme hakkı gözetilir. Gerçek olay hakkında uyarı ile korku yaratmak amaçlı saldırı tehdidi içerik ve bağlamla ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belirli kişiye tehdit m. 106 ile; fiilen gerçekleştirilen saldırı ayrı netice/fiillerle değerlendirilir. İnternet aleniyeti, erişime kapalı kişisel yazışmayla eşitlenmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 213/1	2–4 yıl hapis.
m. 213/2	Silahla işlenirse silahın niteliğine göre yarıya kadar artırım.
m. 218	Basın/yayın yoluyla: yarıya kadar artırım; haber verme ve eleştiri sınırları korunur.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez. Bu suç CMK m. 286/3 açık listesinde olduğundan, ikinci fıkradaki temyiz edilememe sınırına girse bile ilgili bölge adliye mahkemesi ceza dairesi kararı temyize açıktır. Kanun yolu süresi ve karar türü ayrıca belirlenir; yalnız beş yılın altında ceza var diye temyiz kapalı denilemez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel dört yıllık üst sınırda sekiz yıl; silah veya m. 218 artırımıyla üst sınır beş yılı aşan hâlde 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Söz/yayının tamamını, erişim ayarını ve zamanını saklayın.

• Silah iddiası ve toplumsal korku amacıyla ilgili somut olguları belirleyin.

• Alıntı/haber aktarımıyla bizzat tehdit iradesini ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 213, 218; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç İşlemeye Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç işlemeye tahrik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Alenen suç işlemeye tahrik: 6 ay–5 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 / 20 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 214 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Belirsiz kişileri alenen suç işlemeye yöneltmektir. Halkın bir kısmını diğerine karşı silahlandırıp karşılıklı öldürmeye tahrik daha ağır hâldir; tahrik edilen suçlar işlenirse azmettirme kuralı devreye girer.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu barışı ve suç işlemeye toplumsal yöneltmenin önlenmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; belli fail üzerinde belli suç kararını doğuran azmettirme ile halka alenî tahrik ayrı kavramlardır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yöneltilen belirli suç davranışı, aleniyet ve çağrının ciddi bağlamı saptanır.
- Siyasi/hukuki değişim çağrısı ile suç işlemeye yöneltme ayrılır.
- İkinci fıkrada silahlandırma ve grupları birbirini öldürmeye yöneltme birlikte gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Suç işlenmesine yöneltme kastı gerekir. İkinci fıkrada grupları silahlandırma ve öldürmeye tahrik amacı olmalıdır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni demokratik eyleme çağrı veya hukuki değişiklik savunusu kendiliğinden suç tahriki değildir; söz bütün bağlamıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Suçun işlenmesi temel tahrik hâlinin zorunlu şartı değildir. İşlenmişse m. 214/3 özel bağlantısı kurulmalı; sadece iletişim benzerliğiyle her sonradan işlenen suç tahrik edene yüklenmemelidir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 214/1	Alenen suç işlemeye tahrik: 6 ay–5 yıl hapis.
m. 214/2	Halkın bir kısmını diğerine karşı silahlandırarak öldürmeye tahrik: 15–24 yıl.
m. 214/3	Tahrik konusu suç işlenirse o suça azmettiren olarak cezalandırma.
m. 218	Basın/yayın yolunda yarıya kadar artırım; haber/eleştiri sınırları saklı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci fıkra Asliye Ceza; ikinci fıkra Ağır Ceza. Üçüncü fıkrada işlenen suç ve azmettirme isnadına göre görev belirlenir. Bu suç CMK m. 286/3 açık listesinde olduğundan, ikinci fıkradaki temyiz edilememe sınırına girse bile ilgili bölge adliye mahkemesi ceza dairesi kararı temyize açıktır. Kanun yolu süresi ve karar türü ayrıca belirlenir; yalnız beş yılın altında ceza var diye temyiz kapalı denilemez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada sekiz; m. 218 artırımıyla 15; ikinci fıkrada 20 yıl olağan dava zamanaşımı. Üçüncü fıkrada amaç suçun rejimi uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Birinci fıkrada sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme değerlendirilebilir. İkinci fıkranın 15 yıllık alt sınırı olağan bireyselleştirme eşiklerini aşar; yaş ve diğer özel indirimler farklı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Çağrının tam içeriği, alıcısı ve yayın koşullarını koruyun.

• Çağrı ile gerçekleştiği iddia edilen suç arasındaki kişi/zaman ilişkisini belirleyin.

• Silahlandırma iddiasını varsayım yerine somut teslim/tedarik deliliyle inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 214, 218; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suçu ve Suçluyu Övme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suçu ve suçluyu övme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2 yıla kadar hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 215 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İşlenmiş bir suçu veya o suçu işlediği için kişiyi alenen övmek ve bu nedenle kamu düzeni bakımından açık ve yakın tehlike doğurmaktır. Sempati, biyografik bilgi veya geçmiş olaya ilişkin her olumlu söz tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu barışı korunurken ifade özgürlüğünün sınırları somut tehlike şartıyla belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; sosyal medya hesabı aidiyeti ve paylaşım iradesi ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Övülen fiilin suç niteliği ve kişinin o suç nedeniyle övülmesi belirlenir.

• Aleniyet, ifade bağlamı ve erişen topluluk incelenir.

• Açık ve yakın kamu düzeni tehlikesi somut olgu ve nedensellikle açıklanır; soyut rahatsızlık yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Suçu/suçluyu bu suç nedeniyle övme kastı gerekir. Haber aktarımı, alıntı, ironi ve eleştiri bağlamı gözetilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

TCK m. 218 uyarınca haber verme sınırları içindeki ve eleştiri amaçlı düşünce açıklaması suç değildir. İfadenin yalnız bir sözcüğü değil bütünü incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Örgütün şiddet yöntemlerini meşrulaştırma m. 220/8 veya terör propagandası farklı koşullar taşır; aynı sözden hangi suçun oluştuğu özel hüküm ve içtima kurallarıyla ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 215/1	2 yıla kadar hapis.
m. 218	Basın/yayın yoluyla: yarıya kadar artırım; üst sınır 3 yıla çıkabilir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Temel hâlde basit yargılama mümkün olabilir; m. 218 artırımında kanuni üst sınır iki yılı aşacağı için bu usul uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlde tutuklama yasaktır. M. 218 basın/yayın artırımı uygulanacak hâlde üst sınır üç yıla çıkabileceğinden genel şartlar ayrıca değerlendirilir; katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez. Bu suç CMK m. 286/3 açık listesinde olduğundan, ikinci fıkradaki temyiz edilememe sınırına girse bile ilgili bölge adliye mahkemesi ceza dairesi kararı temyize açıktır. Kanun yolu süresi ve karar türü ayrıca belirlenir; yalnız beş yılın altında ceza var diye temyiz kapalı denilemez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yayının tam metnini, bağlantılı konuşmayı ve tarihini saklayın.

• Açık ve yakın tehlike iddiasının hangi somut olguya dayandığını kontrol edin.

• Haber/eleştiri bağlamına ilişkin önceki ve sonraki içerikleri belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 215, 218; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik veya Aşağılama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Kin/düşmanlığa tahrik ve açık/yakın tehlike: 1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 216 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Halk kesimlerini belirli farklılıklar üzerinden düşmanlığa yöneltme, bir kesimi alenen aşağılama ve dinî değerleri aşağılama farklı fıkralardır. Her sert, kırıcı veya tartışmalı ifade aynı suç koşuluna tabi değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Birlikte yaşama ve kamu barışı korunur; bireysel hakaretten farklı toplumsal gruplar söz konusudur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir. Kanunda sayılmayan her grup farklılığı fıkralara kıyasla eklenemez.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci fıkrada sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı temelinde bir kesimin diğerine karşı tahriki ve açık/yakın kamu güvenliği tehlikesi aranır.

• İkinci fıkrada sayılan farklılıklarla alenî aşağılama; üçüncüde dinî değerleri aşağılama ve kamu barışını bozmaya elverişlilik ayrılır.

• Tam konuşma, bağlam, muhatap, erişim ve somut tehlike olguları birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

İlgili tahrik/aşağılama davranışını kapsayan kast gerekir. Dinî/siyasi bir görüşü eleştirmek ile insanları veya değerleri suç tanımındaki biçimde aşağılamak bağlamla ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İfade, din/vicdan ve bilim/sanat özgürlüğü gözetilir; m. 218'deki haber ve eleştiri güvencesi uygulanır. Yalnız incinmişlik bildirimi açık/yakın tehlikenin yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci ve üçüncü fıkranın tehlike koşulları birbirinin aynısı değildir. Bireye hakaret, suç tahriki veya propaganda varsa özel unsurlar ve m. 44 değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 216/1	Kin/düşmanlığa tahrik ve açık/yakın tehlike: 1–3 yıl hapis.
m. 216/2	Kanunda sayılan farklılıkla halk kesimini alenen aşağılama: 6 ay–1 yıl.
m. 216/3	Dinî değerleri, kamu barışını bozmaya elverişli alenî aşağılama: 6 ay–1 yıl.
m. 218	Basın/yayın hâlinde yarıya kadar artırım; haber/eleştiri sınırları korunur.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İkinci/üçüncü fıkralarda ve bunların m. 218 artırımlı hâllerinde üst sınır iki yılı aşmadığından basit yargılama koşulları bulunabilir; birinci fıkrada yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Birinci fıkrada genel tutuklama koşulları; ikinci/üçüncüde bir yıllık, m. 218 ile de iki yılı aşmayan üst sınırlar nedeniyle tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez. Bu suç CMK m. 286/3 açık listesinde olduğundan, ikinci fıkradaki temyiz edilememe sınırına girse bile ilgili bölge adliye mahkemesi ceza dairesi kararı temyize açıktır. Kanun yolu süresi ve karar türü ayrıca belirlenir; yalnız beş yılın altında ceza var diye temyiz kapalı denilemez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İfadenin tam bağlamını ve erişim koşullarını kaydedin.

• İsnadın hangi fıkra ve hangi toplumsal farklılığa dayandığını belirleyin.

• Tehlike/elverişlilik iddiası için gösterilen somut olguları ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 216, 218; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanunlara Uymamaya Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanunlara uymamaya tahrik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 ay–2 yıl hapis veya adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 217 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Halkı kanunlara uymamaya alenen yöneltmek ve bu çağrının kamu barışını bozmaya elverişli olmasıdır. Bir kanunun değiştirilmesini istemek veya eleştirmek bu suçla aynı şey değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kanunların uygulanmasına ilişkin kamu düzeni ve barışı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; paylaşım aidiyeti ve iradesi belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Uymamaya çağrılan kanun ve istenen davranış somutlaştırılır.

• Aleniyet ile kamu barışını bozmaya elverişlilik ifade bağlamında gösterilir.

• Hukuka uygun protesto, eleştiri ve kanuna aykırı davranış çağrısı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kanuna uymamaya tahrik kastı gerekir; görüş açıklama veya hukukî tartışma otomatik tahrik değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasal ifade, toplantı ve eleştiri hakkı gözetilir. Meşru hukukî değişim çağrısını suç davranışına çağrıdan ayıran içerik ve bağlam açıklanmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tahrik edilen fiilin ayrıca suç olması m. 214 ile ilişki doğurabilir; m. 217'nin konusu her durumda aynı değildir. Suçların özel unsurları ve fikrî içtima ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 217/1	6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.
m. 218	Basın/yayın yoluyla yarıya kadar artırım; haber verme ve eleştiri güvencesi.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Temel hâlde basit yargılama koşulları bulunabilir; m. 218 artırımında üst sınır iki yılı aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlde tutuklama yasağı; m. 218 ağır hâlde genel şartlar uygulanır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez. Bu suç CMK m. 286/3 açık listesinde olduğundan, ikinci fıkradaki temyiz edilememe sınırına girse bile ilgili bölge adliye mahkemesi ceza dairesi kararı temyize açıktır. Kanun yolu süresi ve karar türü ayrıca belirlenir; yalnız beş yılın altında ceza var diye temyiz kapalı denilemez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Çağrının tam içeriğini ve hangi kurala ilişkin olduğunu koruyun.

• Yayın/aleniyet ve kamu barışı elverişliliğini somut olayla karşılaştırın.

• Kanunu eleştiren bölümler ile aykırı davranış çağrısını birbirinden ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 217–218; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Halkı Yanıltıcı Bilgiyi Alenen Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; ek ağır hâlde yeniden hesap — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 217/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Ülkenin güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı bilgiyi, sırf halkta endişe, korku veya panik yaratmak amacıyla ve kamu barışını bozabilecek şekilde alenen yaymaktır. Yanlış çıkan her paylaşım suç değildir; bütün unsurlar birlikte aranır.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu barışı korunur; ifade ve haber verme özgürlüğüyle bağlantısı nedeniyle yanlışlık, özel amaç ve elverişlilik ayrı güvencelerdir.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; içerik sahibi, yeniden paylaşan ve hesap sahibi bakımından kendi bilgi ve kastı belirlenir.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yayılanın doğrulanabilir bilgi mi yoksa yorum/değer yargısı mı olduğu belirlenir; gerçeğe aykırılık delillendirilir.

• Bilginin kanunda sayılan konu alanıyla ilgisi ve failin yanlışlığı bilmesi gösterilir.

• Aleniyet, kamu barışını bozmaya elverişlilik ve özel korku/panik saiki ayrı ayrı ortaya konur.

• Kimlik gizleme veya örgüt faaliyeti iddiası ayrıca kanıtlanır; takma ad tek başına bütün ağır hâl koşullarını açıklamaz.

Dayanak: [1], [2], [5]

06 / Manevi unsur

Sırf endişe/korku/panik yaratma özel saiki gerekir. Yanlışlığı bilmeden aktarma, araştırma hatası veya sadece eleştiri amacı bu manevi unsurun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Haber verme ve düşünce açıklama hakkı gözetilir. AYM'nin 8 Kasım 2023 tarihli E. 2022/129, K. 2023/189 değerlendirmesi bütün kanuni koşulların birlikte aranmasını vurgular; bu koşullardan biri yoksa bu suç kurulamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı bilginin tekrarı ve farklı yayınlar bakımından fiil birliği/m. 43; başka ifade suçlarıyla m. 44 incelenir. Örgüt faaliyeti, sadece aynı fikri paylaşan toplulukla eşitlenmez.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 217/A/1	1–3 yıl hapis.
m. 217/A/2	Gerçek kimliği gizleyerek veya örgüt faaliyeti kapsamında: 1/2 artırım; 1 yıl 6 ay–4 yıl 6 ay.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 218 ile ilişki	Basın/yayın ortak hükmünün uygulanabilirliği ve aynı unsurun tekrar değerlendirilmemesi somut yayın/fıkra üzerinden gerekçelendirilir.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez. Bu suç CMK m. 286/3 açık listesinde olduğundan, ikinci fıkradaki temyiz edilememe sınırına girse bile ilgili bölge adliye mahkemesi ceza dairesi kararı temyize açıktır. Kanun yolu süresi ve karar türü ayrıca belirlenir; yalnız beş yılın altında ceza var diye temyiz kapalı denilemez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve yalnız m. 217/A/2 artırımı bulunan hâlde sekiz yıl olağan dava zamanaşımı. Başka uygulanabilir nitelikli artırımla kanuni üst sınır beş yılı aşarsa 15 yıllık dilim ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Paylaşımın özgün hâli, kaynak gösterdiği belgeler ve yayın zamanındaki bilgi durumunu koruyun.

• Gerçeğe aykırılık iddiasının hangi doğrulanabilir olguya dayandığını belirleyin.

• Özel saik ve kamu barışı elverişliliğine ilişkin somut delilleri birbirinden ayırın.

Dayanak: [1], [2], [5]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 217/A; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] AYM E. 2022/129, K. 2023/189 — 217/A değerlendirmesi · 8.11.2023 kararı; 23.2.2024 açıklaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.anayasa.gov.tr/tr/haberler/norm-denetimi-basin-duyurulari/gercege-aykiri-bir-bilgiyi-kam...

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Görev Sırasında Din Hizmetlerini Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Görev sırasında din hizmetlerini kötüye kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Görevin ifası sırasında alenî takbih/tezyif: 1 ay–1 yıl hapis ve adlî para veya bunlardan biri. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 219 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Dinî görevi veya sıfatı kötüye kullanarak kanunda sayılan alenî kötüleme, kanun/emirlere itaatsizliğe yöneltme veya kazanılmış haklara aykırı davranışa zorlama fiilleridir. Eski diliyle yazılmış hüküm din hizmetinin her eleştirisini suç sayacak şekilde genişletilemez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Din hizmetinin kötüye kullanılmaması, kamu düzeni ve kişilerin kanuni hakları korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda tanımlanan dinî reis/görevliler özgü suçun failidir; herhangi bir inanan kişi yalnız inancıyla bu sıfatı kazanmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Failin dinî reis/görevli sıfatı, görevi ifa veya sıfattan yararlanma bağlantısı belirlenir.

• Hangi fıkradaki kötüleme/tahrik/zorlama fiilinin oluştuğu somut söz ve davranışla açıklanır.

• Aleniyet ve muhatapların tam konuşma bağlamı değerlendirilir; dinî/siyasi görüş açıklaması tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Dinî görev/sıfattan yararlanmayı ve ilgili tahrik/zorlama fiilini kapsayan kast aranır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Din/vicdan ve ifade özgürlüğü ile eleştiri hakkı birlikte gözetilir; sırf hükümet icraatını eleştirmek suç unsurlarının yerine geçmez. Kanunun lafzı dar ve anayasal haklarla uyumlu yorumlanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Dördüncü fıkra bağlantılı suç cezasına artırımdır; aynı sıfat beşinci fıkra gereği ikinci kez ağırlaştırıcı yapılamaz. Başka ifade suçlarıyla özel hüküm ve içtima ilişkisi gerekçelendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 219/1	Görevin ifası sırasında alenî takbih/tezyif: 1 ay–1 yıl hapis ve adlî para veya bunlardan biri.
m. 219/2	Sıfattan yararlanarak maddede sayılan itaatsizliğe tahrik/teşvik: 3 ay–2 yıl hapis, adlî para ve görev icrasına ilişkin yasak.
m. 219/3	Kazanılmış haklara aykırı iş/söze icbar/ikna: ikinci fıkra yaptırımı.
m. 219/4–5	Dinî sıfattan yararlanarak başka suç: o suç cezasında 1/6 artırım; sıfat zaten suçta dikkate alınmışsa tekrar artırılmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel ilk üç fıkrada yetişkin için uzlaştırma, önödeme veya seri muhakeme yoktur; üst sınırlar basit yargılamaya elverişli olsa da görev/izin şartı bulunan dosyada CMK m. 251/7 uygulanır. Dördüncü fıkrada bağlı suçun usulü esas alınır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İlk üç fıkrada iki yılı aşmayan üst sınır nedeniyle tutuklama yasaktır. Dördüncü fıkrada bağlı suç ve artırımın tedbir şartları ayrıca belirlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk üç fıkrada sekiz yıl. Dördüncü fıkrada bağlı suçun kanuni üst sınırı ve artırım dikkate alınır; tek bir süre bütün hâllere verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Konuşmanın tamamı, görev bağlamı ve aleniyet kayıtlarını koruyun.

• Dinî sıfatın ve isnat edilen fıkranın açıkça belirlenmesini sağlayın.

• Başka suç isnadı varsa aynı sıfatın tekrar artırımda kullanılmadığını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 219; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Kurma/yönetme: 5–10 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Kısmen; 2, 7 ve 8. fıkralar hariç — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 / 20 yıl; sıfat ve hâle göre — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Fıkra ve örgüt mensubuna özgü rejime göre — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 220 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [7], [5]

02 / Kısa tanım

Suç işlemeyi amaçlayan, en az üç kişiden oluşan, hiyerarşi ve amaç suçları işlemeye elverişli yapı kurmak/yönetmek; buna üye olmak, bilerek yardım etmek veya şiddet yöntemlerini meşrulaştıran propaganda yapmak farklı hâllerdir. Birlikte tek suç işlemek her zaman örgüt değildir.

Dayanak: [1], [7], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Örgütlü suç yapısının kamu barışına yarattığı tehlike önlenir. Terör örgütü ve silahlı örgüt gibi özel suçlar ayrıca tanımlanır.

Dayanak: [1], [7], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurucu/yönetici, üye, bilerek yardım eden ve propaganda yapanın sıfatı farklıdır. Örgütün her tanıdığı kişi aynı ceza ile sorumlu tutulamaz.

Dayanak: [1], [7], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• En az üç kişi, süreklilik, hiyerarşik ilişki ve amaç suçları işlemeye elverişlilik somut delillerle gösterilir.

• Kurucu/yönetici, hiyerarşik üye ve dışarıdan yardım eden kişi ayrılır; ilişki veya tanışıklık tek başına üyelik değildir.

• Silahlı nitelik ile silahın örgütün amacı/faaliyetiyle bağlantısı; çocukları araç kullanmada yönetici rolü ve çocukla bağlantı incelenir.

• Propagandada cebir/şiddet/tehdit yöntemlerini meşrulaştırma, övme veya teşvik etme aranır; sırf görüş yakınlığı yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Örgütün suç amacını bilerek ve isteyerek katılma/yardım; propaganda için şiddet yöntemlerine yönelik kanuni içerik aranır. Organik ilişki ve kast olgu bazında ortaya konur.

Dayanak: [1], [7], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru dernek, siyasi faaliyet, basın ve örgütlenme özgürlüğü korunur; hukuka uygun faaliyetler tek başına suç örgütü üyeliğine çevrilemez. Örgüt adının kullanılması yapının bütün unsurlarının varlığını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [7], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Örgüt suçu ve amaç suçlar m. 220/4–5 uyarınca ayrı değerlendirilebilir. Üyelik kesintisiz nitelik taşır; ayrılma/yakalanma zamanı önemlidir. M. 221 cezasızlığı amaç suçları otomatik silmez. İptal edilen altıncı fıkraya ait eski dosyalarda karar tarihi, lehe değerlendirme ve diğer yürürlükteki suçlar ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [7], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [7], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 220/1	Kurma/yönetme: 5–10 yıl hapis.
m. 220/2	Üyelik: 2–5 yıl.
m. 220/3	Silahlı örgüt: birinci/ikinci fıkrada 1/2 artırım; yönetici 7 yıl 6 ay–15 yıl, üye 3–7 yıl 6 ay.
m. 220/4–5	Faaliyet kapsamında işlenen suçlar ayrıca cezalandırılır; yöneticinin amaç suçlarından sorumluluğu kanundaki örgüt/faaliyet ilişkisiyle kurulur.
m. 220/5 ilk cümle	Örgüt suçlarında çocukların araç kullanılması: yöneticinin ilgili cezası 1/2–bir kat artırılır.
m. 220/6	AYM iptali: 9 Temmuz 2025’te yürürlükten kalkmıştır; güncel bağımsız ceza olarak uygulanmaz.
m. 220/7	Hiyerarşiye dahil olmadan bilerek ve isteyerek yardım: üyelik cezası; yardımın niteliğine göre ceza üçte birine kadar indirilebilir (en çok üçte iki indirim).
m. 220/8	Şiddet/tehdit yöntemlerini meşrulaştıran/öven/teşvik eden propaganda: 1–3 yıl; basın/yayında 1/2 artırım.
m. 221/1–3	Kurucu/yönetici için soruşturma ve amaç suç öncesi dağıtma; üye için suç işlemeksizin gönüllü ayrılmayı bildirme veya kanundaki yararlı bilgi koşullarıyla cezasızlık.
m. 221/4–6	Gönüllü teslim ve bilgiyle cezasızlık; yakalandıktan sonraki uygun bilgiyle 1/3–3/4 indirim. Bir yıl, üç yıla uzatılabilir denetim; etkin pişmanlık bir kez uygulanır.

Dayanak: [1], [7], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [7], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3, m. 220 bakımından ikinci, yedinci ve sekizinci fıkraları açıkça katalog dışında tutar; kurma/yönetme katalog kapsamındadır. Silahlı üyelikte sırf silah artırımı var diye üyelik istisnası kaldırılmaz. Her hâlde somut delil ve ölçülülük şartı sürer.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel m. 220 suçları bakımından temel üst sınırlar ve 5235 m. 14 nedeniyle kural olarak Asliye Ceza görevlidir; terör veya m. 314 gibi başka suç, özel görev ve amaç suçlarla bağlantı sonucu değiştirebilir. “Örgüt” başlığı her dosyayı otomatik ağır cezaya taşımaz.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kurma/yönetmede 15 yıl; temel üyelik/yardımda sekiz yıl; silahlı üyelikte 15 yıl; propagandada basın artırımı dahil sekiz yıl olağan dava zamanaşımı. Çocuğu araç kullanma nedeniyle yönetici üst sınırı 20 yıl veya üzerine ulaşan nitelikli hâlde 20 yıllık dilim gündeme gelir. Kesintisiz faaliyet başlangıcı değil sona erme zamanı önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kurma/yönetmenin beş yıllık alt sınırı olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar; üyelik/yardım/propaganda ve etkin pişmanlık indirimiyle sonuç ceza ayrıca hesaplanır. M. 221 cezayı kaldırabilir veya azaltabilir; buna bağlı denetim, HAGB denetimiyle aynı kurum değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt kurma/yönetme ve örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen süreli hapis suçlarında 5275 m. 107/4 genel olarak 2/3 oranı öngörür; daha ağır özel oran saklıdır. Üyelik/yardım/propaganda bakımından örgüt mensubu niteliği, TCK m. 58/9 ve hükümdeki rejim gerekçesi birlikte okunur; her fıkraya koşulsuz 1/2 yazılmaz. Çocuklarda m. 107/2 özel 2/3 hükmü; 18 Ağustos 2026 metninde m. 220 için 15 yaş öncesi günlerin iki sayılması istisnası vardır. Terör suçu ise ayrı özel rejim uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hiyerarşi, süreklilik, amaç suç ve bireysel katkıyı gösteren iddiaları ayrı delil başlıklarında inceleyin.

• İletişim kayıtlarını yalnız yoğunluk sayısıyla değil içerik ve hukuka uygun elde edilme biçimiyle değerlendirin.

• M. 221 için bilginin kapsamı, gönüllülüğü, zamanı ve katkısını belgeleyin.

• 9 Temmuz 2025 iptal ve 25 Aralık 2025 ceza değişikliği tarihlerini dosyanın suç tarihiyle karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-12-24	Bu tarih aralığındaki fiile güncel ağırlaştırılmış metin otomatik uygulanmaz. Olay tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler TCK m. 7 uyarınca bütün olarak lehe karşılaştırılır. 7571 ile kurma/yönetme 5–10 yıl, silahlı hâl yarım artırım olarak değişmiş; yöneticiler için çocukların araç kullanılması artırımı eklenmiştir. M. 220/6 AYM iptali ise ayrı olarak 9 Temmuz 2025'te yürürlüğe girmiştir.
2025-12-25 – Sonrası	7571 ile kurma/yönetme 5–10 yıl, silahlı hâl yarım artırım olarak değişmiş; yöneticiler için çocukların araç kullanılması artırımı eklenmiştir. M. 220/6 AYM iptali ise ayrı olarak 9 Temmuz 2025'te yürürlüğe girmiştir. Kişisel durum ve diğer geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 220–221; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 7571 sayılı Kanun — 25 Aralık 2025 değişiklikleri · m. 19–24; yürürlük m. 39 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/5189159c-4dec-44bf-87e0-9b23a810c791.htm

[6] 7593 sayılı Kanun — 18 Ağustos 2026 değişiklikleri · m. 2–7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

[7] AYM E. 2024/81, K. 2024/189 — m. 220/6 iptali · 5.11.2024 karar; RG 9.1.2025; altı ay sonra yürürlük · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2024/189

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ulaşım Araçlarının Hareketinin Engellenmesi, Kaçırılması veya Alıkonulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ulaşım araçlarının hareketinin engellenmesi, kaçırılması veya alıkonulması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Kara aracının hareketini engelleme/hareket hâlinde durdurma: 1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 223 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Kara, deniz, demiryolu veya hava ulaşım aracını hukuka aykırı biçimde engellemek, durdurmak veya başka yere götürmektir. 25 Aralık 2025 değişikliği fiilleri ve cezaları yenilemiştir; eski metindeki yöntem ve aralıklar güncel olaylara aynen taşınamaz.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Ulaşım güvenliği ve araçların hukuka uygun hareket serbestisi korunur; yolcuların özgürlüğü ayrıca korunabilir.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; sürücü, yolcu veya dışarıdan engelleyen kişi somut fiille sorumlu olur.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Araç türü, hareket hâli, engelleme/durdurma veya güzergâh dışına götürme fiili belirlenir.

• Davranışın hukuka aykırılığı, fiilî etkisi ve fail katkısı saptanır.

• Kanuna uygun toplantı/gösteri sırasında kara, deniz veya demiryolu hâllerine ilişkin özel istisna araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Aracın hareketini hukuka aykırı engelleme veya güzergâhını değiştirmeye yönelik kast gerekir; teknik arıza veya kaza otomatik bu suçu oluşturmaz.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili trafik/emniyet müdahalesi, hakkın kullanılması ve m. 223/5 özel toplantı/gösteri istisnası gerçek şartlarıyla incelenir. İstisna hava aracı hâline kanunda taşınmamıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 223/4 başka suça ayrıca ceza öngörür; kişilerin hürriyetini kısıtlama, yaralama veya zarar verme ayrı unsurlarıyla değerlendirilir. Teşebbüs doğrudan icra başlayıp failin elinde olmayan nedenle engel/kaçırma gerçekleşmemişse gündeme gelebilir.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 223/1 ilk bölüm	Kara aracının hareketini engelleme/hareket hâlinde durdurma: 1–3 yıl hapis.
m. 223/1 ikinci bölüm	Kara aracını başka yere götürme: 2–5 yıl.
m. 223/2	Deniz veya demiryolu aracı: 3–7 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 223/3 ilk bölüm	Hava aracının hareketini engelleme: 5–10 yıl.
m. 223/3 ikinci bölüm	Hava aracını başka yere götürme: 7–12 yıl.
m. 223/4	Amaçla veya sırasında başka suç işlenmişse ayrıca ceza.
m. 223/5	Kanuni şekil, şart ve usule uygun toplantı/gösteride birinci/ikinci fıkra fiilleri: bu fıkralardaki suç oluşmaz.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kara, deniz/demiryolu ve hava aracının yalnız hareketini engelleme hâllerinde kural olarak Asliye Ceza; hava aracını başka yere götürmenin 12 yıllık üst sınırında Ağır Ceza görevlidir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada sekiz yıl; ikinci/üçüncü fıkralarda 15 yıl olağan dava zamanaşımı. Eski suçlarda 25 Aralık 2025 öncesi metinle lehe kanun karşılaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kara aracı hâllerinde sonuç ceza ve koşullarla HAGB/erteleme mümkün olabilir. Deniz/demiryolu ve hava aracı yüksek alt sınırlarında olağan iki yıllık eşik aşılır; özel indirim varsa sonuç yeniden hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Araç, güzergâh, olay süresi ve durdurma biçimini kamera/GPS/tanıkla belgeleyin.

• Toplantı/gösteri istisnasında kanuni şartlara uygunluk belgelerini değerlendirin.

• Suç tarihi, güncel fıkra ve başka suçların ayrı unsurlarını belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2025-12-24	Bu tarih aralığındaki fiile güncel ağırlaştırılmış metin otomatik uygulanmaz. Olay tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler TCK m. 7 uyarınca bütün olarak lehe karşılaştırılır. 7571 ile madde yeniden düzenlenmiş; araç türü/fiil cezaları ve kanuna uygun toplantı/gösteri istisnası yenilenmiştir.
2025-12-25 – Sonrası	7571 ile madde yeniden düzenlenmiş; araç türü/fiil cezaları ve kanuna uygun toplantı/gösteri istisnası yenilenmiştir. Kişisel durum ve diğer geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 223; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 7571 sayılı Kanun — 25 Aralık 2025 değişiklikleri · m. 19–24; yürürlük m. 39 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y3/KanunMetni/5189159c-4dec-44bf-87e0-9b23a810c791.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kıt'a Sahanlığında veya Münhasır Ekonomik Bölgedeki Sabit Platformların İşgali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgedeki sabit platformların işgali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	5–15 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 224 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kıta sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgede kurulu sabit platformu cebir, tehdit veya başka hukuka aykırı davranışla ele geçirmek ya da kontrol altına almaktır. Hareketli deniz aracı kaçırılmasıyla aynı tanım değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Deniz alanlarındaki sabit tesis güvenliği ve kişilerin can/özgürlüğü korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; platform çalışanı veya dışarıdan kişi olması tek başına belirleyici değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yapının sabit platform niteliği ve bulunduğu deniz alanı belirlenir.
- Ele geçirme, zapt veya kontrolün fiilen kime geçtiği ve kullanılan yöntem saptanır.
- Platformdakilerin özgürlüğü veya bedeni üzerinde ek fiiller ayrı kayıtlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Platformu hukuka aykırı ele geçirme veya denetim altına alma kastı aranır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli doğrudan icra tamamlanamamışsa teşebbüs mümkündür. M. 224/2–3'ün ayrı ceza hükümleri, özellikle özgürlüğü sınırlama ve ağır yaralama için gözetilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 224/1	5–15 yıl hapis.
m. 224/2	Kişi özgürlüğünün sınırlandırılması ayrıca cezalandırılır.
m. 224/3	Neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama ayrıca cezalandırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

15 yıllık kanuni üst sınır nedeniyle Ağır Ceza görevlidir.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için kanuni üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kesilme, durma, yaş ve fiilin tamamlanma zamanı ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Beş yıllık alt sınır olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar; yaş, teşebbüs veya başka özel indirimler varsa sonuç ceza ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Platformun teknik niteliği ve deniz alanı koordinatlarını temin edin.

• Kontrolün el değiştirme zamanını ve kişilerin rollerini kayıtlarla belirleyin.

• Özgürlük kısıtlaması ve yaralanma delillerini ayrı koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 224; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hayasızca Hareketler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hayasızca hareketler: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	6 ay–1 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 225 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Alenen cinsel ilişkide bulunmak veya teşhircilik yapmaktır. Başkalarının görebileceği aleniyet ve kanundaki cinsel davranış birlikte aranır; toplumsal beğeniye aykırı her giyim veya davranış bu suç değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kanunun koruduğu kamusal cinsel davranış sınırları ve toplum düzeni korunur; kişilerin özel hayatı ayrıca güvence altındadır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir. Rızaya dayalı yetişkin özel hayatı sırf varlığı nedeniyle suç değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Fiilin niteliği ve belirsiz kişilerin görebilme imkânı somut yer/koşullarla belirlenir.
- Özel yaşam alanı ile alenî erişim ayrılır; gizlice elde edilen görüntünün delil hukuku ayrıca incelenir.
- Fiilin belirli kişiye yönelmesi hâlinde taciz veya başka cinsel suç unsurları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Alenî davranışa ilişkin kast gerekir; istemsiz/tesadüfi görünme ile kasıtlı teşhir ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Özel yaşamın gizliliği, ifade ve sanat özgürlüğü bağlamı gözetilir. Kişinin kimliği veya cinsel yönelimi tek başına suçun unsuru değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belirli kişiye yöneltilen cinsel taciz, çocuklara gösterilen içerik veya fiziksel saldırı farklı suçları doğurabilir; aynı fiil/özel hüküm ilişkisi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 225/1	6 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yer, görünürlük ve davranışın bağlamını somut kayıtlarla belirleyin.

• Görüntünün nasıl elde edildiğini ve özgünlüğünü kontrol edin.

• Belirli mağdura yönelme iddiasıyla aleniyet unsurunu ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 225; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Müstehcenlik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Müstehcenlik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Çocuğa verme/gösterme/dinletme; çocukların erişebileceği yerde veya alenen sergileme vb.: 6 ay–2 yıl hapis ve adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 226 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Müstehcen içeriklerin çocuklara ulaştırılması, kamusal sunumu ve belirli üretim/dağıtım biçimleri suç olarak düzenlenir. Çocukların veya temsili çocuk görüntülerinin kullanıldığı ürünler için daha ağır ve ayrı yaptırımlar vardır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çocukların cinsel sömürü ve zararlı içerikten korunması ile kanunda tanımlanan kamu düzeni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; üretici, dağıtıcı ve bilinçli bulunduran farklı fiillerden sorumlu tutulur. Çocuk üretim nesnesi ise cinsel istismar ve insan ticareti gibi başka suçlar ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İçeriğin niteliği, bütün eser bağlamı, üretim/dağıtım/kullanıma sunma hareketi ve failin bilgisi belirlenir.

• Çocuk içeren ürünlerde yaş, temsili görüntü veya çocuk gibi görünen kişi kullanımı ve üretici/sonraki bulunduran ayrılır.

• Dijital dosyanın otomatik önbellek/istenmeden alınması ile bilinçli hâkimiyet ve paylaşma ayrılır; adli bilişim incelemesi gerekir.

• Bilimsel eser ile sanatsal/edebî eser istisnasının farklı koşulları; çocuklara erişimin engellenmesi ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

İçeriği ve gerçekleştirilen fiili kapsayan kast gerekir. Habersiz dosya bulundurma veya istemsiz teknik aktarım otomatik suç kastı değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Bilimsel eser istisnası ile sanat/edebiyat istisnası m. 226/7'de farklı düzenlenmiştir. Sanat iddiası çocukların üretimde kullanıldığı üçüncü fıkraya otomatik koruma sağlamaz. Kimlik veya cinsel yönelim tek başına yasak içerik ölçütü değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı dosya üzerinde üretme, bulundurma ve yayma ilişkisi seçimlik fiil/ayrı fiil üzerinden incelenir. Gerçek çocuk mağdura yönelik fiziksel cinsel suçlar ayrıca kendi koşullarıyla değerlendirilir; dijital isnatla gerçek eylem birbirine eşitlenmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 226/1-a, b	Çocuğa verme/gösterme/dinletme; çocukların erişebileceği yerde veya alenen sergileme vb.: 6 ay–2 yıl hapis ve adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 226/1-c, d, e, f	İçeriği görülebilir satış/kira; özel satış yeri dışında satış; diğer satışa bağlı bedelsiz dağıtım; reklam: aynı ceza.
m. 226/2	Basın/yayınla yayımlama/aracılık: 6 ay–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar para.
m. 226/3 ilk cümle	Üretimde çocuk, temsili çocuk görüntüsü veya çocuk gibi görünen kişi kullanma: 5–10 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 226/3 ikinci cümle	Bu ürünü ithal/çoğaltma/satma/nakletme/depolama/ihraç/bulundurma/kullanıma sunma: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 226/4	Kanunda tanımlanan özel yasak içerikli ürüne ilişkin üretim/dolaşım/bulundurma: 1–4 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 226/5	Üçüncü/dördüncü fıkra içeriğini basın/yayınla yayma/aracılık veya çocuğa eriştirme: 6–10 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 226/6–7	Tüzel kişiye güvenlik tedbiri; bilimsel eser istisnası ve üçüncü fıkra hariç, çocuk erişimi engellenmiş sanatsal/edebî eser istisnası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Yalnız birinci fıkra iki yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılamaya elverişlidir; izin ve bağlantı istisnaları saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 226 tek başına katalog suçu değildir. Birinci fıkrada tutuklama yasağı; diğer hâllerde genel şartlar uygulanır. Ayrı çocuk cinsel istismarı isnadı varsa onun katalog hükmü kendi delilleriyle değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Üçüncü fıkranın üretim kısmı ve beşinci fıkrada 15 yıl; birinci, ikinci, üçüncü fıkranın ikinci cümlesi ve dördüncüde sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Çocuk içerikli üretim ve beşinci fıkranın yüksek alt sınırları olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar. Diğer fıkralarda sonuç ceza ve kanuni koşullar ayrıca hesaplanır; suç eşyası ve kazanç müsaderesi, tüzel kişi tedbirleri farklı sonuçlardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İçeriği yeniden yaymadan dosya kimliği, erişim zamanı ve yetkili inceleme talebini kayda geçirin.

• Adli bilişim imajı, dosya yolları, otomatik indirme ve kullanıcı faaliyeti ayrımını uzmanla inceleyin.

• Eser bütünlüğü, erişim kısıtı ve üretim/dağıtım rolüne ilişkin delili koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 226; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Fuhuş Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Fuhuş: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Çocuğu teşvik/tedarik/barındırma/aracılık/kolaylaştırma: 4–10 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para; hazırlık hareketleri de tamamlanmış gibi. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 / 20 yıl; ağırlaştırımla — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgüt faaliyetinde 2/3 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 227 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Çocuğu veya yetişkini fuhşa teşvik etmek, aracılık etmek, kolaylaştırmak veya yer temin etmek; ayrıca bu amaçlı ürünleri yaymak gibi fiillerdir. Fuhşa sürüklenen kişinin mağduriyeti ile onu sömüren/aracılık eden failin fiili ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin cinsel/bedensel özerkliği ve sömürüden korunması, özellikle çocukların korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; yakınlık veya bakım görevi ağırlaştırıcıdır. Fuhşa sürüklenen kişinin kendisi bu maddeyle sırf mağdur konumu nedeniyle fail sayılmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mağdurun yaşı, teşvik/aracılık/yer sağlama ve varsa gelirden geçinme fiili gösterilir.
- Cebir, tehdit, hile veya çaresizlikten yararlanma ile yetişkinin iradesi farklı hâllerdir.
- Akrabalık, bakım/koruma, kamu görevi/hizmet nüfuzu ve örgüt faaliyeti ayrı delillendirilir.
- Çocuğa yönelik hazırlık fiillerinin kanun gereği tamamlanmış suç gibi cezalandırıldığı dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

İlgili teşvik/aracılık veya kolaylaştırma kastı; üçüncü fıkrada özgül aracılık/kolaylaştırma amacı gerekir. Konaklama hizmeti vermek tek başına bu amacı ispatlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetişkinin rızası her aracılık fiilini hukuka uygun hâle getirmez; çocuğun rızası istismar ve sömürüyü meşrulaştırmaz. Kanuni düzenleme ve fiilî hizmet koşulları somutlaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Çocuk hâlinde hazırlık da tamamlanmış gibi cezalandırıldığından genel teşebbüs beklentisi yanıltıcı olabilir. İnsan ticareti m. 80, özgürlüğü kısıtlama ve cinsel suçlarla her fiilin unsuru ve içtima ilişkisi ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 227/1	Çocuğu teşvik/tedarik/barındırma/aracılık/kolaylaştırma: 4–10 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para; hazırlık hareketleri de tamamlanmış gibi.
m. 227/2	Yetişkini teşvik/kolaylaştırma/aracılık/yer sağlama: 2–4 yıl ve 3.000 güne kadar para. Kazancından geçinme teşvik sayılır.
m. 227/3	Kolaylaştırma/aracılık amaçlı görüntü/yazı/söz ürünlerini verme/dağıtma/yayma: 1–3 yıl ve 200–2.000 gün para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 227/4	Cebir/tehdit, hile veya çaresizlikten yararlanma: ilgili ceza 1/2'den iki katına kadar artırılır.
m. 227/5	Sayılı yakınlık, bakım veya kamu/hizmet nüfuzu: 1/2 artırım.
m. 227/6	Örgüt faaliyeti: 1/2 artırım.
m. 227/7–8	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; fuhşa sürüklenen için tedavi/psikolojik terapi imkânı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Çocuk temel hâlde 15; yetişkin temel ve üçüncü fıkrada sekiz yıl. Nitelikli artırımlar üst sınırı beş yılı aşırırsa 15, 20 yıl veya üzerine ulaştırırsa 20 yıl dilimi uygulanır; çocuk hâlinde m. 227/4 maksimum artırımı 30 yıllık üst sınıra ulaşır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Yetişkin temel veya ürün yayma hâlinde uygun sonuç ceza ile HAGB/erteleme gündeme gelebilir. Çocuk ve ağırlaştırılmış hâllerin alt sınırları/sonuçları çoğu kez eşikleri aşar. Mağdurun vazgeçmesi cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Fuhuş, m. 102–105 cinsel dokunulmazlık suçlarının özel infaz listesiyle aynı madde değildir; örgütsüz/tekerrürsüz süreli hapiste genel 1/2 esas alınır. Örgüt faaliyeti veya terör/tekerrür varsa özel rejim uygulanır. Mağdurun tedavi tedbiri hükümlünün hapis infazından ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İletişim, rezervasyon, para akışı ve tarafların rollerini birlikte belgeleyin.
- Yaş, çaresizlik, baskı ve nüfuz ilişkisine ilişkin somut delilleri ayırın.
- Mağdurun güvenliğini, destek ve özel ifade usulü ihtiyacını önceliklendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 227; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kumar Oynanması için Yer ve İmkan Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis ve en az 200 gün adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgüt faaliyetinde 2/3 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 228 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kazanç amacıyla oynanan ve kâr/zararı talihe bağlı oyuna yer veya imkân sağlamaktır. Kumar oynayanın fiiliyle oynatan/olanak sağlayanın suçu ve izinsiz spor bahislerine ilişkin özel kanun birbirinden ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kumarın ekonomik ve toplumsal zararlarının önlenmesi, çocukların korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yer veya imkân sağlayan herkes fail olabilir; salt oyunculuk aynı suçu oluşturmaz. Hesabı/cihazı adına kayıtlı kişi için fiil ve kast ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Oyunun kazanç amacı ve talih unsurunu taşıması, sağlanan yer/teknik imkân belirlenir.

• Oynatan kişinin gerçek katkısı, para akışı ve işletme/hesap hâkimiyeti araştırılır.

• Çocuk oyuncu, bilişim sistemi kullanımı ve örgüt faaliyeti ayrı niteliklerdir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kumar niteliğini bilerek imkân sağlama kastı aranır. Meşru oyun ile para kazanma ve talih unsurunu taşıyan faaliyet teknik olarak ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

7258 sayılı Kanundaki spor bahsi fiilleri özel unsurlarıyla değerlendirilir; her çevrim içi para hareketi m. 228 değildir. Çocuk, bilişim ve örgüt niteliklerinin birlikte bulunması hâlinde artırımların dayanakları ayrı kurulmalıdır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 228/1	1–3 yıl hapis ve en az 200 gün adlî para.
m. 228/2	Çocuğun kumar oynaması için: ilgili cezada bir kat artırım. Temel hâl üzerinden 2–6 yıl.
m. 228/3	Bilişim sistemiyle: 3–5 yıl ve 1.000–10.000 gün adlî para.
m. 228/4	Örgüt faaliyeti: 1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 228/5–6	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; kumarın kazanç/talih tanımı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız m. 228/1 seri muhakeme kapsamındadır; çocuk/bilişim/örgüt nitelikli hâllerine otomatik uygulanmaz. Uzlaştırma/önödeme ve üst sınırlar nedeniyle basit yargılama yoktur. Seri muhakemede savcının müdafi huzurundaki teklifinin kabulü ve mahkemenin denetimi gerekir; çocuklar ve kapsama girmeyen bağlantılı suçlar bakımından aynı usul otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve yalnız bilişim hâlinde sekiz yıl; çocuk hâlinde üst sınır altı yıl olduğundan 15 yıl. Örgüt artırımı temel hâlde üst sınırı 4 yıl 6 ayda tutar; bilişim veya çocuk hâline uygulanıp beş yılı aşırırsa 15 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgütsüz ve özel rejimsiz hâlde genel 1/2; örgüt faaliyeti çerçevesinde 2/3 esas alınır. 7258 özel suçunu m. 228 infazıyla karıştırmadan kesin ilamdaki suç ve rejim belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Oyun mekanizması, ödül/para akışı ve teknik sistem kayıtlarını koruyun.
- Çocuk oyuncuların yaşı ile imkân sağlayanın rolünü belirleyin.
- Spor bahsi mi diğer kumar mı olduğunu özel kanunla karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 228; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Dilencilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Dilencilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgüt faaliyetinde 2/3 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 229 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Çocukları veya bedenen/ruhen kendini idare edemeyen kişileri dilencilikte araç olarak kullanmaktır. Yoksul kişinin kendi dilencilik davranışından farklı olarak başkasının kırılgan durumunun sömürülmesi hedeflenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çocuk ve kendini koruyamayan kişilerin onuru, güvenliği ve sömürüden korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; mağdur kanundaki korunmaya muhtaç kişi grubundadır. Akraba olmak suçu ortadan kaldırmaz, ağırlaştırabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Araç kullanılan kişinin yaşı veya kendini idare edememe durumu belirlenir.

• Dilenmeye sevk, düzenleme, kontrol veya kazanç toplama gibi araç kullanma davranışı gösterilir.

• Yakınlık/eş ilişkisi ve örgüt faaliyeti ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kişiyi bilerek dilencilik aracı yapma kastı gerekir; sadece aynı yerde bulunmak veya yoksulluk ceza sorumluluğuna yeterli değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Çocuk hakkında koruyucu tedbir, kazanca elkoyma ve başka sömürü/özgürlük suçları ayrı koşullarıyla değerlendirilir. Aynı kişi üzerindeki süreklilik ve ayrı mağdurlar suç sayısını etkileyebilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 229/1	1–3 yıl hapis.
m. 229/2	Üçüncü derece dahil kan/kayın hısmı veya eş: 1/2 artırım; 1 yıl 6 ay–4 yıl 6 ay.
m. 229/3	Örgüt faaliyeti: bir kat artırım; temel hâlde 2–6 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve yalnız yakınlık hâlinde sekiz; örgüt artırımıyla üst sınır beş yılı geçtiğinde 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgütsüz hâlde özel rejim yoksa genel 1/2; örgüt faaliyeti hâlinde 5275 m. 107/4 uyarınca 2/3 esas alınır. Çocuğun korunmasına ilişkin tedbirler failin hapis infazıyla aynı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yaş, sağlık/işlevsellik ve yakınlık belgelerini temin edin.

• Para akışı, denetim ve yönlendirme olgularını güvenli biçimde belgeleyin.

• Çocuğun/barınma ihtiyacı olan kişinin korunması için yetkili sosyal hizmet kanalını değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 229; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Birden Çok Evlilik ve Hileli Evlenme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Birden çok evlilik, hileli evlenme, dinsel tören: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Evliyken yeniden evlenme işlemi: 6 ay–2 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; özel başlangıç — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 230 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Evli kişinin yeniden evlenme işlemi yaptırması, bekâr kişinin karşı tarafın evli olduğunu bilerek onunla evlenmesi veya gerçek kimliğini gizleyerek evlenmesidir. Resmî nikâh olmadan yalnız dinî tören yaptırmaya ilişkin eski fıkralar iptal edilmiştir.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Medeni evlilik düzeni ve tarafların doğru kimlik/evlilik durumuna ilişkin güveni korunur.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada evli kişi; ikinci fıkrada durumu bilen bekâr eş; üçüncü fıkrada kimliğini gizleyen kişi faildir.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Olay tarihinde geçerli mevcut evlilik ve ikinci evlenme işlemi nüfus/evlenme belgeleriyle belirlenir.
- Bekâr karşı tarafın evlilik bilgisini bildiği somutlaştırılır.
- Kimlik gizleme ile basit kayıt hatası ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Mevcut evlilik veya kimlik gizlemeye ilişkin kast gerekir. Evliliğin sona erdiğine dair hata ve yabancı kararın hukuki etkisi somut değerlendirilir.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilî ayrı yaşama veya devam eden boşanma davası evliliğin sona ermesiyle aynı değildir. Dinî tören tek başına geçerli medeni evlilik yaratmaz; iptal edilmiş ceza hükmü yeniden uygulanamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte kimlik/belge, başka suç veya evliliğin iptali davasıyla ilişkiler ayrı değerlendirilir. Medeni iptal kararı ceza zamanaşımı başlangıcında özel öneme sahiptir.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 230/1	Evliyken yeniden evlenme işlemi: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 230/2	Karşı tarafın evli olduğunu bilerek evlenme: aynı ceza.
m. 230/3	Gerçek kimliğini gizleyerek evlenme: 3 ay–1 yıl.
m. 230/5–6	2015 AYM iptali: yalnız resmî nikâhsız dinî tören nedeniyle bu eski fıkralardan güncel ceza verilemez.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; m. 230/4 özel kuralı gereği evlenmenin iptali kararının kesinleşmesiyle işlemeye başlar. Genel suç tarihinden başlangıç kuralı bu özel düzenlemeye rağmen otomatik kullanılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Nüfus ve evlenme kayıtları, boşanma/iptal kararları ve kesinleşme şerhlerini toplayın.

• Yabancı evlilik/boşanma belgesinin hukuki etkisini belirleyin.

• Evli olunduğunun bilinmesi ve kimlik gizleme iddiasını ayrı delillendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 230; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] AYM E. 2014/36, K. 2015/51 — m. 230/5–6 iptali · 27.5.2015; yalnız dinî törene ilişkin eski fıkralar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2015/51

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çocuğun Soybağını Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çocuğun soybağını değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Kasten soybağını değiştirme/gizleme: 1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 231 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Çocuğun gerçek soybağını değiştirmek veya gizlemek; ayrıca sağlık kurumunda özen ihlaliyle çocukların karışmasına neden olmak ayrı hâllerdir. Gerçek soybağı konusundaki medeni uyuşmazlık her zaman ceza suçu değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çocuğun kimliği, aile ilişkileri ve soybağı düzeninin doğruluğu korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada herkes; ikinci fıkrada sağlık kurumu işlemlerinde özen yükümlülüğünü ihlal eden kişi fail olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Çocuğun gerçek soybağı uygun kayıt, tıbbi/dijital iz ve gerektiğinde hukuka uygun biyolojik incelemeyle belirlenir.

• Değiştirme/gizleme fiili ile yanlış kaydın failden kaynaklanması gösterilir.

• Sağlık kurumunda karışmada somut kimliklendirme ve teslim yükümlülüğünün ihlali araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Birinci fıkrada kast; ikinci fıkrada taksir gerekir. Gerçek soybağını bilmemek ile bilinçli gizleme ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte nüfus/sağlık belgesi düzenlenmişse m. 204/210 ve m. 212 ilişkisi değerlendirilir. Taksirli fıkrada teşebbüs yoktur; kusur her görevliye ayrı bağlanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 231/1	Kasten soybağını değiştirme/gizleme: 1–3 yıl hapis.
m. 231/2	Sağlık kurumunda taksirle çocukların karışmasına neden olma: 1 yıla kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İkinci fıkra basit yargılamaya elverişlidir; birinci üç yıllık üst sınırıyla değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suçu değildir. İkinci fıkrada tutuklama yasağı; birincide genel koşullar uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Birinci fıkrada uygun sonuç ceza ile HAGB/erteleme/seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Taksirli ikinci fıkrada m. 50/4 imkânı ayrıca; çocuğun kimlik ve kayıt düzeltme hakları ceza sonucundan ayrı sürer.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Doğum, hastane teslim, bileklik ve nüfus kayıtlarını koruyun.

• Soybağı tespiti/düzeltme dosyasıyla ceza dosyasının delil ilişkisini belirleyin.

• Çocuğun mahremiyetini ve temsil çatışması varsa uygun temsil ihtiyacını gözetin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 231; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kötü Muamele Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kötü muamele: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Aynı konutta yaşanana kötü muamele: 2 ay–1 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 232 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Aynı konutta yaşanan kişiye kötü muamele etmek veya bakım/eğitim/gözetim ilişkisine bağlı disiplin yetkisini kötüye kullanmaktır. Terbiye veya aile ilişkisi, şiddete sınırsız hak vermez.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Birlikte yaşayan veya bakıma/eğitime tabi kişinin onuru, beden ve ruh bütünlüğü korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada aynı konutu paylaşan kişi; ikinci fıkrada kanundaki yönetim/bakım/eğitim ilişkisi olan kişi faildir. Akrabalık birinci fıkranın zorunlu şartı değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci fıkrada aynı konutta birlikte yaşama ve merhamet/şefkatle bağdaşmayan somut kötü davranış belirlenir.

• İkinci fıkrada bakım, eğitim, gözetim veya meslek öğretme ilişkisi ve yetki sınırını aşan davranış gösterilir.

• Davranışın yaralama, tehdit veya süreklilik/ağırlık bakımından eziyet suçuna dönüşüp dönüşmediği ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [5]

06 / Manevi unsur

Kötü muamele veya yetkiyi kötüye kullanma kastı aranır; aile içi anlaşmazlık her durumda tek başına bu suçu ispatlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Eğitim ve disiplin hakkı insan onuru ve beden bütünlüğü sınırındadır. Çocuğun rızası veya ebeveynlik sıfatı hukuka aykırı şiddeti meşrulaştırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha ağır yaralama, eziyet, cinsel suç veya tehdit unsurları oluşmuşsa m. 232’ye indirgenmez; özel hüküm ve aynı/ayrı fiil ayrımı yapılır. TCK m. 96 sistematik eziyet değerlendirmesi özellikle önemlidir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 232/1	Aynı konutta yaşanana kötü muamele: 2 ay–1 yıl hapis.
m. 232/2	Disiplin yetkisinin kötüye kullanılması: 1 yıla kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır iki yılı aşmadığından, CMK m. 251 kişi ve bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez. Aile içi riskte 6284 kapsamındaki koruyucu/önleyici tedbirler tutuklamadan ayrı yürütülebilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2], [5]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Genel koşullarla HAGB/erteleme/seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Ancak kamu görevlisinin görevi nedeniyle Anayasa m. 17 kapsamındaki kötü muamele niteliği varsa 31 Temmuz 2026 CMK m. 231/14 HAGB yasağı ayrıca uygulanır; fiili yalnız m. 232 başlığıyla sınıflandırmak bu incelemeyi kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Somut davranışların tarih/süreklilik çizelgesini, sağlık ve eğitim kayıtlarını toplayın.

• Aynı konutta yaşama veya bakım yetkisi ilişkisini belgeleyin.

• Çocuk/mağdur güvenliğini, koruyucu tedbir ve destek ihtiyacını önceliklendirin.

Dayanak: [1], [2], [5]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 232; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 6284 kapsamındaki korunma ve başvuru yolları — Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı · Şiddete karşı koruyucu ve önleyici tedbir başvuruları · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://aile.gov.tr/ksgm/siddete-maruz-kalindiginda

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Bakım/eğitim/destek görevi ihlali: 3 ay–2 yıl hapis; şikâyete bağlı. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Yalnız temel birinci fıkra — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yalnız temel birinci fıkra — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 233 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Aile hukukundan kaynaklanan bakım/eğitim/destek görevini yerine getirmeme; hamile kadını kanundaki ilişkiler içinde çaresiz terk etme; ebeveynin ağır özen eksikliğiyle çocuğu tehlikeye sokması ayrı hâllerdir. 18 Ağustos 2026 değişikliği cezaları ve çocuğun belirli ağır suç işlemesine bağlı artırımı yenilemiştir.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Aile bakım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi, hamile kişinin ve çocuğun güvenliği korunur.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada aile hukukunca yükümlü kişi; ikinci fıkrada kanundaki eş/birliktelik ilişkili kişi; üçüncüde velayeti kaldırılmış olsa da ana/baba fail olabilir.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bakım/eğitim/destek görevinin hukuki kaynağı, yerine getirme imkânı ve ihlali belirlenir; yoksulluk tek başına kasıtlı suç değildir.

• İkinci fıkrada hamileliği bilme, eş veya sürekli birlikte yaşanan ve kendisinden gebe kadın ilişkisi, çaresiz bırakma ayrı aranır.

• Üçüncüde sayılan alışkanlık/davranış kaynaklı maddi-manevi özen eksikliği ile çocuğun ahlak, güvenlik veya sağlığının ağır tehlikesi gösterilir.

• Yeni dördüncüde birinci/üçüncü fıkra fiili nedeniyle çocuğun m. 81,82 veya m. 87/2,4 suçunu işlemesi arasında bağ gerekir; yalnız ebeveyn olmak sorumluluk için yetmez.

Dayanak: [1], [2], [5]

06 / Manevi unsur

Yükümlülüğünü bilerek ihlal veya belirtilen tehlikeli duruma neden olma kastı araştırılır. Dördüncü fıkradaki ağır sonuç yüklemesinde nedensellik ve TCK m. 23 kusur güvencesi gözetilir; çocuğun suçu ebeveyne otomatik aktarılamaz.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yerine getirme imkânsızlığı, zorunlu ayrılık ve mahkemece belirlenen bakım düzeni somut değerlendirilir. Velayetin kaldırılması üçüncü fıkradaki ebeveyn sorumluluğunu metin gereği tek başına kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Nafaka hükmüne uymamanın icra ceza yolu ile m. 233'ün unsurları aynı değildir. İkinci fıkranın çaresiz terk hâliyle yardım/bakım suçları ve çocuğun işlediği asıl suç ayrı değerlendirilir; dördüncü fıkra sadece birinci/üçüncüye bağlanmıştır.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 233/1	Bakım/eğitim/destek görevi ihlali: 3 ay–2 yıl hapis; şikâyete bağlı.
m. 233/2	Hamile kadını belirtilen ilişki içinde çaresiz terk: 6 ay–2 yıl.
m. 233/3	Sayılı davranışlarla çocuğu ağır tehlikeye sokan ana/baba: 1–3 yıl.
m. 233/4 + m. 233/1	İhlal nedeniyle çocuk m. 81,82 veya m. 87/2,4 işlerse: 1/2'den iki katına kadar artırım; resen takip. En yüksek artırımda temel üst sınır 6 yıl.
m. 233/4 + m. 233/3	Aynı nedensel koşulda 1/2'den iki katına kadar artırım; en yüksek artırımda üst sınır 9 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Yalnız temel birinci fıkra şikâyete bağlıdır; öğrenmeden itibaren altı ay. İkinci/üçüncü fıkra ve dördüncü fıkra artırımlı hâller resen takip edilir.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel birinci fıkra uzlaştırma kapsamındadır; ikinci/üçüncü/dördüncü yetişkin için kapsamında değildir. Önödeme/seri muhakeme yoktur. Temel birinci ve ikinci fıkrada basit yargılama koşulları olabilir; üçüncü/dördüncü üst sınırları aşar.

Dayanak: [1], [2], [5]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel birinci/ikinci fıkrada tutuklama yasağı; üçüncü ve dördüncüde genel şartlar uygulanır. Katalog suçu değildir; çocuğun m. 81/82/87 isnadı ebeveynin m. 233 suçunu otomatik katalog yapmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci–üçüncü temel hâllerde sekiz yıl; dördüncü fıkra nitelikli üst sınırlar altı/dokuz yıla ulaştığı için 15 yıl olağan dava zamanaşımı. 18 Ağustos 2026 öncesi fiillerde önceki lehe metin karşılaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [5], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Aile mahkemesi kararları, bakım/ödeme kayıtları ve gerçek maddi imkân belgelerini toplayın.

• Hamilelik bilgisi ve çaresizliğe ilişkin zaman çizelgesini kurun.

• Yeni ağır hâlde çocuğun belirli suçu ile isnat edilen ebeveyn ihlali arasındaki somut nedenselliği ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [5]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2026-08-17	Bu tarih aralığındaki fiile güncel ağırlaştırılmış metin otomatik uygulanmaz. Olay tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler TCK m. 7 uyarınca bütün olarak lehe karşılaştırılır. 7593 ile ilk üç fıkra cezaları ağırlaşmış; birinci/üçüncü fıkra ihlali nedeniyle çocuğun sayılan ağır suçları işlemesine bağlı dördüncü fıkra eklenmiştir.
2026-08-18 – Sonrası	7593 ile ilk üç fıkra cezaları ağırlaşmış; birinci/üçüncü fıkra ihlali nedeniyle çocuğun sayılan ağır suçları işlemesine bağlı dördüncü fıkra eklenmiştir. Kişisel durum ve diğer geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 233; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 7593 sayılı Kanun — 18 Ağustos 2026 değişiklikleri · m. 2–7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/37b9adf5-a098-49ab-9ba2-62d9c6c12925.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çocuğun Kaçırılması ve Alıkonulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Cebir/tehdit olmadan özel sıfatlı kaçırma/alıkoyma: 3 ay–1 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Yalnız üçüncü fıkra — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Evet; bütün fıkralar, istisnalar saklı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 234 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Velayeti elinden alınmış ana/baba veya üçüncü dereceye kadar kan hısmının 16 yaşını bitirmemiş çocuğu koruyan kişinin yanından kaçırması/alıkoyması; ayrıca evden ayrılan çocuğu aileye/yetkili makama haber vermeden yanında tutmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Çocuğun korunması ve kanuni bakım/velayet düzeni korunur; çocuk mülkiyet konusu değildir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada velayeti kaldırılan ana/baba veya üçüncü derece dahil kan hısmı; üçüncüde herkes fail olabilir. Kanuni tanıma uymayan kaçırma m. 109 yönünden ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci fıkrada failin velayet/akrabalık sıfatı, çocuğun 16 yaş altı olması ve hukuki bakım yeri belirlenir.

• Cebir/tehdit veya 12 yaş altı çocuk ağırlaştırıcı koşuldur.

• Üçüncü fıkrada 18 yaşından küçük çocuğun temsilci bilgisi/rızası dışında evi terk etmesi, yanında tutma ve haber vermeme aranır; çocuğun kendi rızası tek başına fiili hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Koruma düzenine aykırı kaçırma/alıkoyma veya haber vermeden tutma kastı gerekir. Geçerli teslim/kişisel ilişki kararı ve yanlış anlama iddiaları somutlaştırılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Çocuk için gerçek ve yakın güvenlik tehlikesi varsa yetkili mercie bildirme ve koruma yolu kullanılır; çocuğu gizleme otomatik koruma hakkı değildir. Kişisel ilişki kararı sınırlarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Alıkoymanın devamı kesintisiz suç bakımından sona erme zamanını etkiler. Kişiyi hürriyetten yoksun kılma ile özel hüküm ilişkisi, fail sıfatı ve yaşa göre kurulur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 234/1	Cebir/tehdit olmadan özel sıfatlı kaçırma/alıkoyma: 3 ay–1 yıl hapis.
m. 234/2	Cebir/tehdit veya 12 yaş altı çocuk: bir kat artırım; 6 ay–2 yıl.
m. 234/3	Evden ayrılan çocuğu aileye veya yetkili makama bildirmeden yanında tutma: 3 ay–1 yıl; şikâyete bağlı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci/ikinci fıkralar resen; üçüncü fıkra şikâyet üzerine takip edilir. Üçüncü fıkrada öğrenmeden itibaren altı aylık süre vardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253 açıkça m. 234'ü kapsar: birinci/ikinci resen hâller dahil uzlaştırma uygulanır; aynı mağdura karşı kapsam dışı bağlantılı suç istisnası gözetilir. Önödeme/seri muhakeme yoktur. Uzlaştırma başarısızsa basit yargılama koşulları bulunabilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçu değildir. Bu suçun gösterilen hâlinde hapis üst sınırı iki yılı aşmadığından CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez. Çocuğa ilişkin koruma ve teslim kararları farklı tedbirlerdir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Velayet, vesayet, kişisel ilişki ve teslim kararlarını kesinleşme bilgisiyle toplayın.

• Çocuğun yaşı, alınma/geri bırakılma zamanı ve haberdar etme kayıtlarını belirleyin.

• Çocuğun güvenliğini ve görüşünün uygun uzman eşliğinde alınmasını gözetin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 234; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İhaleye fesat karıştırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Sayılı fesat fiilleri: 3–7 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 235 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Kanunun kapsadığı ihale/alım/satım/kiralama sürecinde sayılan hile, gizli bilgiye erişim sağlama, hukuka aykırı katılım engeli veya danışıklı anlaşma fiilleridir. Her ihale mevzuatı aykırılığı tek başına fesat suçu değildir.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Kamusal alım/satımda dürüst rekabet ve kamu kaynaklarının güvenilir kullanımı korunur.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiilin türüne göre katılımcı, yetkili/görevli veya başka kişi fail olabilir; özgü hareketi gerçekleştirme yetkisi ve iştirak rolü ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşlemin m. 235/1 veya beşinci fıkradaki kurum/ihale türü kapsamında olduğu belirlenir.

• Katılım yeterliği, malın şartname niteliği ve hile; gizli teklif bilgisi; cebir/tehdit veya fiyat/şart anlaşması bent bazında saptanır.

• Kamu zararının bulunup bulunmadığı somut ekonomik değerlendirmeyle ayrılır; cebir/tehdit hâlinde zararsızlık indirimi uygulanmaz.

• İhale sonucunu etkileyen fiil, komisyon rolü ve menfaat ilişkisi kişisel olarak belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Fesat fiiline ilişkin kast; hile veya danışıklı anlaşma gibi bende özgü unsur gerekir. İhale hatası, yanlış değerlendirme veya ihmal otomatik kast değildir.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İhale şartlarına uygun değerlendirme ve meşru rekabet suç oluşturmaz. İdari iptal kararı ceza suçunun bütün unsurlarını otomatik ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İhale öncesi/süreci m. 235, sözleşmenin ifasındaki hile m. 236 ile ayrılır. Rüşvet, irtikâp veya sahte belge varsa kanundaki ayrı ceza hükümleri ve m. 212 dikkate alınır.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 235/1–2	Sayılı fesat fiilleri: 3–7 yıl hapis.
m. 235/2-a/1–4	Yeterliyi dışlama, yetersizi dahil etme; uygun malı uygunsuz veya uygunsuzu uygun kabul etme — hile şartıyla.
m. 235/2-b, d	Gizli teklif bilgisine erişim sağlama; şart/fiyatı etkilemek için açık/gizli anlaşma.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 235/3-a	Cebir/tehdit: alt sınır 5 yıl; üst sınır 7 yıl. Daha ağır nitelikli tehdit/yaralama ayrıca.
m. 235/3-b	Kamu zararı yoksa ve cebir/tehdit hâli değilse: 1–3 yıl.
m. 235/4–5	Menfaat elde eden görevlinin ilgili suçu ayrıca; sayılan meslek kuruluşu, iştirak, vakıf, kamu yararı derneği/kooperatif işlemleri kapsamda.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez. Kamu görevlisi bakımından resmî ihale/alım-satıma fesat isnadında 3628 m. 17'nin 4483 izin rejimi istisnası ve özel sıfat usulleri ayrıca gözetilir. M. 17 ikinci fıkra müsteşar, vali ve kaymakamlar için istisna getirir; görev/sıfat nedeniyle özel soruşturma ve kovuşturma usulleri de saklıdır. Bu nedenle "resen" bilgisi her kişi için soruşturma izninin kaldırıldığı anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2], [5]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve cebir/tehdit hâlinde 15 yıl; zararsız özel m. 235/3-b hâlinde sekiz yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel üç yıllık veya cebir/tehditte beş yıllık alt sınır olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar; özel indirimler ayrı hesaplanır. Zararsız hâlde 1–3 yıl üzerinden uygun sonuç ceza ve kişisel koşullarla bireyselleştirme mümkün olabilir. TCK m. 242 tüzel kişi tedbirleri ayrıca değerlendirilir. 4734 sayılı Kanun m. 59 kapsamına giren ihalede, mahkûmiyete ek 1–3 yıllık yargısal ihaleye katılma yasağı; mükerrer mahkûmiyette sürekli yasak koşulları da incelenir. İdarece verilen ihaleden yasaklama, ceza mahkemesinin bu ek sonucuyla aynı karar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İhale dosyasının bütünü, şartname, teklifler, komisyon kararları ve elektronik işlem kayıtlarını temin edin.

• Kamu zararı hesabının karşılaştırdığı gerçek piyasa/ihale koşullarını inceleyin.

• İsnadı her sanığın somut kararı, bilgi erişimi ve menfaat ilişkisine bağlayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 235, 242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; 4483 istisnası ve özel sıfat usulleri · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

[6] KAMU İHALE KANUNU · m. 58–59 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103128

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Edimin ifasına fesat karıştırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	3–7 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 236 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [5]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan kamu/meslek kuruluşu ve benzeri kurumlara taahhüt edilen mal, iş veya hizmetin ifasında sayılı hileli teslim/kabul fiilleridir. İhale aşamasındaki fesattan farklı olarak sözleşmenin yerine getirilmesi aşamasına ilişkindir.

Dayanak: [1], [5]

03 / Korunan hukuki değer

Kamusal sözleşme edimlerinin dürüst biçimde ifası ve kamu kaynakları korunur.

Dayanak: [1], [5]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Teslim/kabul fiillerinde sözleşme ve görev gereği ilgili işlemi yapabilen kişiler; diğerlerinin azmettirme/yardım rolü somutlaştırılır.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Taahhüdün yapıldığı kurumun m. 236 kapsamına girmesi ve sözleşme şartları belirlenir.

• Başka/eksik mal, gecikmiş işi zamanında kabul, aykırı yapımı veya eksik hizmeti tam kabul etme bent bazında incelenir.

• Hile, teslim/kabul yetkisi ve fail katkısı gösterilir; her gecikme ya da ayıplı iş otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kanun hileli davranış arar; sözleşme ihlali, teknik kusur veya mali sıkıntı tek başına bu kastın ispatı değildir.

Dayanak: [1], [5]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [5], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte hakediş, belge veya menfaat sağlama fiili ayrıca suç oluşturabilir; m. 236/3 ve m. 212 kuralı gözetilir. M. 235 ihale sürecindeki fiille aynı suç başlığı olarak toplanmaz.

Dayanak: [1], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 236/1–2	3–7 yıl hapis.
m. 236/2-a, b	Şartnameden başka veya eksik malı hileli teslim/kabul.
m. 236/2-c, d, e	Gecikeni zamanında; aykırı yapımı şartlara uygun; yapılmayan/eksik hizmeti tam kabul — hile şartıyla.
m. 236/3	Menfaat sağlayan görevlinin rüşvet vb. ilgili suç sorumluluğu ayrıca.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez. Görev nedeniyle isnatta 3628 m. 17 kapsamı ve özel soruşturma usulleri fiilin niteliğine göre belirlenir. M. 17 ikinci fıkra müsteşar, vali ve kaymakamlar için istisna getirir; görev/sıfat nedeniyle özel soruşturma ve kovuşturma usulleri de saklıdır. Bu nedenle “resen” bilgisi her kişi için soruşturma izninin kaldırıldığı anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2], [5]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için kanuni üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kesilme, durma, yaş ve fiilin tamamlanma zamanı ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üç yıllık alt sınır olağan tamamlanmış suçta HAGB/erteleme eşiğini aşar; özel indirimli sonuç ceza varsa yeniden değerlendirilir. Zararı sonradan ödeme bu maddede otomatik etkin pişmanlık/düşme nedeni değildir. Tüzel kişi yararına haksız menfaatte m. 242 uygulanabilir. 4735 sayılı Kanun m. 27 kapsamındaki sözleşme fiilinde, ceza mahkûmiyetine ek 1–3 yıllık kamu ihalelerine katılma yasağı ve kanundaki mükerrer mahkûmiyette sürekli yasak ayrıca gündeme gelir. İdari yasak ile ceza mahkemesince verilen yasak ayrı gösterilmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Sözleşme, teknik şartname, teslim/kabul ve hakediş kayıtlarını birlikte inceleyin.
- Gerçek mal/hizmet miktarını bağımsız teknik ölçümle karşılaştırın.
- Her kişinin teslim/kabul yetkisi, bilgisi ve menfaatini ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 236, 242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; 4483 istisnası ve özel sıfat usulleri · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

[6] KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU · m. 26–27 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103584

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Fiyatları Etkileme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Fiyatları etkileme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis ve adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 237 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İşçi ücretleri veya besin/mal değerini değiştirmek amacıyla, bu sonucu doğurmaya elverişli yalan haber veya başka hile kullanmaktır. Meşru fiyat tahmini, pazarlık veya ekonomik yorum tek başına suç değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Ekonomik fiyat oluşumunun ve çalışan/katılımcıların hileden korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Temel hâlde herkes; üçüncü fıkrada ruhsatlı simsar veya borsa tellalı özel sıfatı gerekir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yalan haber/hile içeriği ve etkilemeye elverişli piyasa koşulları belirlenir.

• Ücret/değer değiştirme özel amacı delillendirilir.

• Gerçek fiyat/ücret değişimi ve ruhsatlı simsar/borsa tellalı sıfatı ağırlaştırıcı hâller için ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Fiyat/ücret değişimi yaratma amacı aranır; yanlış tahmin veya yanılan yorumcu otomatik fail değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Haber, eleştiri ve meşru ticari rekabet korunur; gerçeğe aykırılık ve manipülatif amaç somut ispatlanmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sermaye piyasası araçlarında 6362 sayılı Kanunun özel suçları; rekabet ve tüketici idari yaptırımları ayrı koşullara bağlıdır. Aynı fiil için özel hüküm ve m. 44 değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 237/1	1–3 yıl hapis ve adlî para.
m. 237/2	Fiil sonucunda değer/ücret değişirse 1/2 artırım.
m. 237/3	Ruhsatlı simsar veya borsa tellalıysa ayrıca 1/2 artırım. İki artırım birlikteyse temel hapis aralığı 2 yıl 3 ay–6 yıl 9 aya ulaşır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel veya tek yarım artırımda sekiz yıl; ikinci ve üçüncü fıkra birlikte uygulanıp üst sınır 6 yıl 9 aya ulaştığında 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yayının özgün içeriğini, zamanını ve piyasa verilerini koruyun.

• Fiyat değişiminde diğer ekonomik nedenlerle isnat edilen hileyi ayıran analiz isteyin.

• Mesleki ruhsatı ve failin işlem/menfaat ilişkisini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 237, 242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamuya Gerekli Şeylerin Yokluğuna Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 238 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Üstlenilen işi yerine getirmeyerek kamu kurumu, kamu hizmeti veya genel felaketin önlenmesi için zorunlu eşya/besinin yokluğuna ya da önemli azalmasına neden olmaktır. Her sözleşme gecikmesi bu ağır sonuç unsurunu taşımaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu hizmeti ve afet önleme için yaşamsal tedarikin sürekliliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşi taahhüt etmiş ve ifa sorumluluğu taşıyan kişi faildir; şirket işlemlerinde gerçek kişinin görev ve kastı belirlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçek taahhüt ve kapsamı, zorunlu eşya/besin ihtiyacı belirlenir.
- İfanın yapılmamasıyla yokluk veya önemli azalma arasındaki nedensellik gösterilir.
- Alternatif tedarik ve stok durumu, kamu hizmeti etkisi somut verilerle incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Taahhüdü yerine getirmeme ve kanuni sonuca ilişkin kast aranır. Mücbir sebep, öngörülemeyen tedarik engeli veya salt taksirli aksama bu kastın yerine geçmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve izin fiilin somut kapsamı bakımından araştırılır; sırf ruhsat veya görev sıfatı tehlikeli davranışa sınırsız yetki vermez. Kaçınılmaz hata, zorunluluk ve kusur yeteneği iddiaları TCK m. 24–34 koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Netice gerçekleşmeden doğrudan icra ve elverişlilik varsa teşebbüs değerlendirilir. Dolandırıcılık veya edimin ifasına fesat fiilleriyle sözleşmenin hangi aşamasındaki farklı suç olduğu ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 238/1	1–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Taahhüt, teslim takvimi, kamu hizmeti ihtiyacı ve stok kayıtlarını toplayın.

• Yokluk/azalma ile davranışın nedenselliğini diğer tedarik etkenlerinden ayırın.

• Mücbir sebep veya ifa imkânsızlığına ilişkin gerçek belgeleri sunun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 238, 242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ticarî Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ticarî sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	Sır veya teknik bilgi açıklama: 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para; temel hâlde şikâyet. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Birinci/ikinci fıkra; üçüncü/dördüncü resen — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	İlk üç fıkra; dördüncü hariç — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 / 15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 239 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Görev, meslek veya başka sıfatla öğrenilen ticari/banka/müşteri sırrını yetkisize açıklamak; hukuka aykırı elde edilen böyle bilgiyi ifşa etmek; yahut cebir/tehditle açıklamaya zorlamaktır. Her işyeri bilgisi hukuken sır değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Ticari bilgi güveni, banka/müşteri sırları ve ekonomik faaliyetlerin meşru gizliliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bilgiye görevi/mesleği/sıfatıyla vakıf kişi veya hukuka aykırı elde edip açıklayan kişi; dördüncü fıkrada zorlayan herkes fail olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilginin gerçekten ticari/banka/müşteri sırrı veya teknik keşif/buluş/sınai uygulama bilgisi olduğu belirlenir.

• Failin öğrenme/elde etme yolu, açıklanan kişi ve yetkisizliği saptanır.

• Türkiye'de oturmayan yabancıya veya onun görevlisine açıklama ile cebir/tehdit hâli ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sır niteliği, açıklama ve yetkisiz alıcıyı kapsayan kast gerekir. Dikkatsiz veri paylaşımı tek başına bu kasıtlı suç değildir; başka yükümlülükler doğurabilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni bildirim, mahkeme/savcılık talebi, hak sahibi rızası veya özel sektör düzenlemesindeki açıklama yetkisi kapsamı incelenir. Gizlilik anlaşması tek başına her bilgiyi ceza hukuku sırrına dönüştürmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kişisel veriler m. 136, banka mevzuatı ve bilişimle elde etme suçlarıyla unsur/özel hüküm ayrımı yapılır. Bilginin elde edilmesi ile sonra açıklanması ayrı fiiller olabilir; her biri için kast ve delil aranır. 2918 sayılı Kanun m. 20'deki trafik tescil bilgi paylaşımı gizliliği ve 3568 sayılı Kanun m. 43 kapsamındaki meslek sırları için m. 239 atıfları bulunmaktadır. Atıf yapılan özel sıfat, bilgi türü, açıklama ve varsa istisna ayrıca belirlenir; sırf aynı maddeden ceza öngörülmesi bütün bilgileri tek tipe dönüştürmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 239/1–2	Sır veya teknik bilgi açıklama: 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para; temel hâlde şikâyet.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 239/3	Türkiye’de oturmayan yabancıya/onun memuruna açıklama: 1/3 artırım; hapis 1 yıl 4 ay–4 yıl; şikâyet aranmaz.
m. 239/4	Cebir/tehditle sır açıklamaya zorlama: 3–7 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci/ikinci temel hâller şikâyete bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden altı ay. Üçüncü yabancıya açıklama ve dördüncü cebir/tehdit hâlleri resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253, dördüncü fıkra hariç m. 239’u kapsar; resen takip edilen üçüncü fıkra da uzlaştırmaya dahildir. Dördüncü fıkra kapsam dışıdır. Önödeme/seri muhakeme ve üst sınırlar nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci–üçüncü fıkralarda sekiz yıl; dördüncüde 15 yıl olağan dava zamanaşımı. Şikâyet süresi yalnız şikâyete bağlı temel hâllerde ayrıca aranır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklanan bilgiyi kamuya daha fazla yaymadan sınırlı ve güvenli şekilde tanımlayın.

• Sır niteliği, erişim yetkisi ve paylaşım kayıtlarını inceleyin.

• Öğrenme tarihini, alıcının kimlik/yerleşim durumunu ve varsa baskı delillerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 239, 242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU · m. 20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102918

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[6] SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU · m. 43 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103003

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mal veya Hizmet Satımından Kaçınma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mal veya hizmet satımından kaçınma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	1–3 yıl hapis. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	8 yıl; yetişkin temel hâl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel rejimde 1/2 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 240 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Belirli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil ihtiyaç doğmasına neden olmaktır. Her müşteriye satış yapmama veya ticari uyuşmazlık bu suç değildir; kamusal acil ihtiyaç sonucu aranır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu için acil mal ve hizmet ihtiyacının haksız şekilde yaratılmasının önlenmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Satış/hizmet sunma üzerinde fiilî karar ve imkânı olan kişi fail olabilir; her çalışan otomatik sorumlu değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Satışı yapılabilecek mal/hizmet, kaçınma fiili ve fiilî satış imkânı belirlenir.
- Kamu için acil ihtiyaç doğduğu ve buna satıştan kaçınmanın neden olduğu gösterilir.
- Stok, alternatif hizmet, meşru tedarik engeli ve olayın zamanı birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Satıştan kaçınma ve kamusal acil ihtiyaç sonucu bakımından kast aranır; stok yokluğu veya gerçek imkânsızlık tek başına suç oluşturmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Sözleşme özgürlüğü mutlak değildir; ancak kanuni yükümlülük ve acil ihtiyaç unsuru gösterilmeden her satış reddi cezalandırılamaz. Güvenlik/ifa imkânsızlığı nedenleri araştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs, netice gerçekleşmeden doğrudan icra şartlarıyla değerlendirilir. Ayrımcılık suçu, tüketici veya rekabet idari yaptırımları ayrı unsurlara bağlıdır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 240/1	1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Kesilme, durma ve yaş küçüklüğü sürenin hesabını değiştirir; bu süre karar sonrası kanun yolu süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis cezası iki yıl veya altında ise HAGB ve yetişkin için erteleme kendi ayrı koşullarıyla gündeme gelebilir; otomatik hak değildir. Bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım değerlendirilir. Kanunda hapis veya adlî para seçimlikse hapis seçildikten sonra TCK m. 50/2 nedeniyle yeniden para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır bir infaz oranı yoktur: özel rejim bulunmayan süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Bu oran doğrudan cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; iyi hâl, tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri birlikte uygulanır. Adlî para cezası ayrı infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Stok, sipariş, hizmet kapasitesi ve satış kararlarını toplayın.

• Kamu için acil ihtiyacın boyutunu ve alternatifleri somutlaştırın.

• Satıştan kaçınmanın gerekçesi ile sonuç arasındaki bağı belgelerle inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 240, 242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tefecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tefecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel yaptırım	2–6 yıl hapis ve 500–5.000 gün adlî para. — Diğer fıkra ve hâllerin yaptırımları aşağıdaki tabloda ayrılmıştır.
Şikâyet koşulu	Aranmaz; resen takip — Şikâyet koşulu ile izin ve özel soruşturma usulleri farklıdır.
Uzlaştırma	Yetişkinde kapsam dışı — Çocuklara özgü kapsam ve bağlantılı suç istisnası ayrıca uygulanır.
Tutuklama kataloğu	Hayır; diğer tutuklama koşulları ayrı — Üst sınırı iki yılı aşmayan hâllerde kanuni tutuklama yasağı ayrıca açıklanmıştır.
Olağan dava zamanaşımı	15 yıl — Yaş, kesilme/durma ve özel başlangıçlar sonucu değiştirebilir.
Koşullu salıverilme	Genel 1/2; örgüt faaliyetinde 2/3 — Kesin cezaevi süresi değildir; mahsup, iyi hâl, tarih ve tekerrür ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 241 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kazanç sağlamak amacıyla başkasına ödünç para vermektir. Yetkili finans kuruluşunun mevzuata uygun faaliyeti veya kazanç amacı taşımayan sıradan borç verme aynı suç değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yetkisiz kazanç amaçlı ödünç para piyasasının kişilere ve ekonomik düzene zararları önlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kazanç amaçlı ödünç para veren gerçek kişi fail olabilir. Borç alanın konumu aynı suçun failiyle eşitlenmez; aracının katkısı iştirak koşullarıyla incelenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gerçekte ödünç para verildiği, tutar ve teslim zamanı belirlenir.

• Faiz, komisyon, senet bedeli veya başka ad altında amaçlanan kazanç somutlaştırılır.

• Görünürde mal satışı, senet kırdırma veya POS işleminin gerçek ekonomik niteliği araştırılır; işlem adı tek başına belirleyici değildir.

• Örgüt faaliyeti varsa m. 220 unsurları ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kazanç elde etme özel amacı aranır; kazancın fiilen tahsil edilmesi tek başına tamamlanmanın zorunlu koşulu değildir. Alacak ilişkisinden hareketle faizli ödünç amacı otomatik kabul edilemez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili ve düzenlenen finansman faaliyeti ile izinsiz tefecilik ayrılır. Borçlunun kabulü, kazanç amaçlı yetkisiz faaliyet varsa tek başına hukuka uygunluk sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Para teslimi, bağımsız ödünç işlemler ve aynı suç işleme kararı zincirleme suç bakımından incelenir. Tahsil amacıyla tehdit/yağma veya sahte belge kullanılması ayrı suç ve içtima kuralları doğurabilir. M. 242 tüzel kişi güvenlik tedbiri ayrıca gözetilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 241/1	2–6 yıl hapis ve 500–5.000 gün adlî para.
m. 241/2	Örgüt faaliyeti: bir kat artırım; 4–12 yıl ve para cezasında aynı artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savcılık resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz ve mağdurun vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama da uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde bu suç yoktur. Tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, somut tutuklama nedeni ve ölçülülükle mümkündür; hapis üst sınırı iki yıl veya altındaki hâllerde m. 100/4 yasağı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Çocuk mahkemelerinin görevi ve başka suçla birleştirme ayrı kurallara tabidir. Soruşturmada sulh ceza hâkimliği tedbir kararları verebilir; bu, davaya o hâkimliğin bakacağı anlamına gelmez.

• Soruşturmada lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir.

• İddianamenin kabulünden sonra isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer hüküm türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme karara göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için kanuni üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kesilme, durma, yaş ve fiilin tamamlanma zamanı ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır iki yıl olduğundan uygun sonuç ceza ve diğer koşullarla HAGB/erteleme mümkün olabilir; örgütlü hâlde dört yıllık alt sınır olağan eşiği aşar. Para ve kazancın müsaderesi ile mağdurun alacak/geri isteme hakları ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgütsüz, tekerrürsüz ve özel rejimsiz süreli hapiste genel 1/2; örgüt faaliyeti çerçevesinde 2/3 esas alınır. Adlî para cezası ayrıca infaz edilir; tahsil edilmeyen para borcu ile mahkûmiyet para cezası aynı şey değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Para transferleri, gerçek borç tutarı, senetler ve geri ödemeleri tarih sırasıyla eşleştirin.

• Görünürde satış/POS işlemi varsa gerçek mal teslimini ve fiyatını araştırın.

• Kazanç amacını ve her kişinin katkısını ayrı delillendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 241–242; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bilişim Sistemine Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bilişim sistemine girme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. Hesap sahibinin vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme listesinde değildir. Birinci/üçüncü fıkrada basit yargılama eşiği elverişli; dördüncü fıkrada değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 243 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bilişim sistemine hukuka aykırı girmek veya sistemde kalmak; ayrıca sisteme girmeden sistem içi/sistemler arası veri naklini teknik araçla hukuka aykırı izlemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Bilişim sisteminin güvenliği ve erişimin yetkili alan içinde kalması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Sistem, erişim yetkisi ve yetkinin kapsamı belirlenir; verilen şifrenin amacı dışında kullanılması ayrıca değerlendirilir.

• Giriş/kalma veya veri nakli izleme fiili teknik günlükler ve kullanıcı/cihaz bağlantısıyla ortaya konur.

• M. 243/3 için veri yok olması/değişmesi ile giriş fiili arasındaki bağ ve ağır netice sorumluluğu araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sisteme girme veya kalmada yetkisizliği bilerek hareket etme; dördüncü fıkrada hukuka aykırı teknik dinlemeyi bilme kastı aranır. Üçüncü fıkranın veri kaybı/değişmesi ağır neticesi için nedensellik ve TCK m. 23 uyarınca en az taksir ayrıca gösterilir; kasten veriye müdahalede m. 244 ayrımı yapılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Giriş ve sistemde kalma seçimlik hareketlerdir; yetkinin sona erdiği zaman ve failin bunu bilmesi belirlenir. Veriye kasten müdahale m. 244, nakil sırasında teknik izleme m. 243/4 ile ayrılır. Kesilen erişim girişiminde elverişli doğrudan icra aranır; yalnız yazılım veya IP kaydı suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 243/1	Bir yıla kadar hapis veya adlî para.
m. 243/2	Bedeli karşılığı kullanılan sistemde ceza 1/2'ye kadar indirilir.
m. 243/3	Giriş nedeniyle verilerin yok olması/değişmesi: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 243/4	Sisteme girmeden teknik araçla veri naklini hukuka aykırı izleme: 1–3 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Hesap sahibinin vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme listesinde değildir. Birinci/üçüncü fıkrada basit yargılama eşiği elverişli; dördüncü fıkrada değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Erişim izninin kapsamını ve sona erdiği zamanı gösteren sözleşme, kullanıcı rolü ve bildirimleri toplayın.

• Giriş/oturum, IP, cihaz ve veri nakil günlüklerinin bütünlüğünü koruyun; IP adresini tek başına kişi kimliği saymadan teknik inceleme isteyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 243; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Sistemi engelleme/bozma: 1–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 244 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Sistemin çalışmasını engellemek/bozmak veya verileri bozmak, yok etmek, değiştirmek, erişilmez kılmak, yerleştirmek ya da başka yere göndermektir. Haksız çıkar sağlama hâlinde başka suç oluşup oluşmadığı ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Sistem işleyişi, veri bütünlüğü ve hukuken korunan bilişim alanı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Sistem işleyişi ile veri bütünlüğüne müdahale farklı fıkralardır.
- Fail bağlantısı, yetki, zararlı işlem ve teknik sonuç sistem kayıtlarıyla saptanır.
- Banka/kredi/kamu sistemi niteliği ve haksız çıkar ile fiil arasındaki bağ gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Sistemin işleyişini veya veriyi kanundaki biçimde değiştirme, engelleme ya da bozmayı kapsayan kast aranır. Yetkili bakım sırasında istenmeyen arıza bu kasıtlı suçla eşitlenmez. Dördüncü fıkrada haksız çıkarın gerçekleştirilmesi ve fiille bağı ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Dördüncü fıkra tali normdur: aynı çıkar elde etme fiili hırsızlık/dolandırıcılık gibi başka suçu oluşturuyorsa o nitelendirme öncelikle değerlendirilir. TCK m. 246 tüzel kişiye güvenlik tedbiri bağlantısı vardır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 244/1	Sistemi engelleme/bozma: 1–5 yıl hapis.
m. 244/2	Veriye sayılı müdahaleler: 6 ay–3 yıl.
m. 244/3	Banka/kredi veya kamu sistemi: 1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 244/4	Başka suç oluşturmayan haksız çıkar sağlama: 2–6 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci/ikinci temel fıkralarda sekiz yıl; ilk fıkra+üçüncü nitelikte ve dördüncü fıkrada üst sınır beş yılı aştığından 15 yıl. İkinci+üçüncü üst sınır 4 yıl 6 ay olduğundan sekiz yıllık dilimdedir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sistemin olay öncesi/sonrası çalışmasını, yedekleri ve değiştirilen veri kayıtlarını teknik raporla karşılaştırın.

• Yetki kayıtları, banka/kamu sistemi niteliği ve varsa çıkarın hangi işleme dayandığını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 244; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Gerçek kartı rızasız kullanarak yarar: 3–6 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. M. 245/4 şikâyet şartı değil belirli yakınlar için şahsi cezasızlık düzenler; ikinci/üçüncü fıkraya aynen taşınmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 245 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Başkasının gerçek kartını rızasız kullanarak yarar sağlama; başkasının hesabıyla bağlantılı sahte kart üretme/dolaşıma sokma; sahte kartla yarar sağlama ayrı suç biçimleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Banka ve kredi kartıyla ödeme sistemine duyulan güven, kartın kullanım yetkisi ve kart sahibi/hesap sahibinin malvarlığı korunur. Banka, işyeri ve kart kullanıcısının olay içindeki zararları ve sıfatları ayrı belirlenir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kartın gerçek veya sahte oluşu; hesap bağlantısı; kart sahibi/rızası ve işlem belirlenir.

• Kartı elinde bulundurma ile yarar sağlayan kullanma; üretme/devretme ile sahte kart kullanma ayrı incelenir.

• İşlem, cihaz, teslim ve hesap kayıtları failin bilgisi ve katkısıyla eşleştirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Gerçek kartın sahibi veya teslim edilmesi gereken kişinin rızası olmadığını bilerek kullanıp yarar sağlama; sahte kart hâllerinde sahtelik ve hesap bağlantısını bilme kastı aranır. Kartın çalınmış olması şart değildir; rızayla elde edilen kartın izin dışı kullanımı da ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkrada yarar sağlanmadan işlem engellenmişse teşebbüs koşulları incelenir; ikinci fıkrada sahte kart üretme/dolaşım fiili için ayrıca kazanç şartı aranmaz. M. 245/4’teki yakınlık cezasızlığı ve m. 245/5’in m. 168 etkin pişmanlığı yalnız birinci fıkraya bağlıdır; sahte kart fıkralarına otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 245/1	Gerçek kartı rızasız kullanarak yarar: 3–6 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.
m. 245/2	Başkasının hesabıyla bağlantılı sahte kart üretme/satma/devretme/alma/kabul: 3–7 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 245/3	Sahte kart kullanarak yarar: 4–8 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; daha ağır başka suç istisnası saklı.
m. 245/4	Yalnız birinci fıkrada maddede sayılan yakınlar zararına fiilde şahsi cezasızlık.
m. 245/5	Yalnız birinci fıkraya malvarlığı suçlarının etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. M. 245/4 şikâyet şartı değil belirli yakınlar için şahsi cezasızlık düzenler; ikinci/üçüncü fıkraya aynen taşınmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Gösterilen 6, 7 ve 8 yıllık üst sınırlarda yetişkin için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 245/1 için m. 168 etkin pişmanlık koşulları, zarar ve aşamaya göre sonuç cezayı etkileyebilir. İkinci/üçüncü fıkraya aynı etkin pişmanlık otomatik uygulanmaz. HAGB/erteleme sonuç ceza koşullarına bağlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kartın gerçek/sahte niteliğini, kart sahibinin izin kapsamını, POS/ATM/çevrim içi işlem ve teslim kayıtlarını karşılaştırın.

• Banka bildirimlerini, itiraz/iadeyi ve zararın giderilme tarihini koruyun; m. 245/1 ile sahte kart fıkralarını ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 245; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Cihaz veya Programlar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasak cihaz veya programlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 245/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Münhasıran bilişim suçları veya bilişim aracılığıyla işlenebilen suçlar için üretilmiş cihaz, program, şifre/güvenlik kodlarının kanunda sayılan üretim, dolaşım ve bulundurma fiilleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Bilişim sistemlerinin güvenliği ve suç için özel hazırlanmış araçların dolaşımının önlenmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Aracın suç işlemek amacıyla münhasıran tasarlanmış/oluşturulmuş niteliği teknik olarak ortaya konur.

• İmal, ithal, sevk, depolama, kabul, satış, alım, verme veya bulundurma fiili belirlenir.

• Meşru güvenlik testi ve çift amaçlı yazılım ile kanuni yasak aracın sınırı incelenir; araç adı tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Failin aracın kanundaki yasak niteliğini bilmesi ve sayılan fiili kasten gerçekleştirmesi gerekir. Genel kullanımlı yazılımı elinde bulundurma, teknik amaç değerlendirilmeden suça eşitlenmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 245/A	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Cihaz veya yazılımın sürümü, kaynak/çalışma niteliği ve hangi amaçla üretildiğini adli bilişimle belirleyin.

• İzinli güvenlik testi sözleşmesini, geliştirme kayıtlarını ve gerçek kullanım belgelerini saklayın; inceleme dışında aracı çalıştırarak veri bütünlüğünü bozmayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 245/A; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Zimmet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5–12 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; 3628 m. 17–19 kapsamında özel soruşturma usulü ve istisnalar ayrıca değerlendirilir. Zimmet için her zaman 4483 izni gerektiği genellemesi doğru değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 247 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin görevi nedeniyle zilyetliği devredilen veya koruma/gözetimine bırakılan malı kendisi ya da başkası adına mal edinmesidir. Görev ilişkisiyle teslim unsuru belirleyicidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır. Lisanslı depoculukta 5300 sayılı Kanun m. 34/2 gibi özel kanunlar, belirli faaliyet ve belgeler yönünden kamu görevlisi/resmî belge statüsü verebilir. Buna karşılık 5018 sayılı Kanun m. 71 anlamında kamu zararı bulunması, zimmetin mal edinme ve görev nedeniyle teslim unsurlarını tek başına ispatlamaz.

5957 sayılı Kanun m. 14/7, hal işletmecileri ve istihdam ettikleri personelin suç teşkil eden fiilleri ile toptancı haline ait para, mal ve belgeler üzerinde işledikleri suçlarda kamu görevlisi gibi

cezalandırılmasını öngörür. Bu özel statü bağlantısı somut fiil, görev ve belge veya mal ilişkisiyle birlikte değerlendirilir; ilgili suçun diğer unsurları ayrıca kanıtlanır. Aynı maddenin idari yaptırım içeren ilk altı fıkrası bu atıf nedeniyle kendiliğinden adli suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [8]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kamu görevlisi sıfatı ile malın görev nedeniyle teslim/koruma bağı saptanır.

• Mal edinme tasarrufu, hesap açığı, iade ve kullanım kayıtları birlikte incelenir.

• Açığa çıkmayı önleme amaçlı hile, basit kayıt hatası veya sadece kullanma amacı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Görev nedeniyle teslim veya koruma/gözetim bağı bulunan malı kendisinin ya da başkasının malvarlığına geçirme kastı aranır. Sonradan geri vermek, baştan yalnız geçici kullanım amacı bulunduğunu otomatik kanıtlamaz; m. 247/3 ile m. 248 farklı koşullardır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Özgü suçun failinde kamu görevlisi ve görev nedeniyle teslim koşulları aranır; bu sıfatı taşımayan kişi azmettirme/yardım hükümleriyle sorumlu olabilir. Kullanma zimmeti, değerin azlığı ve sonradan etkin pişmanlık ayrı kurumlardır. Denetleyenin göz yumması veya ihmali m. 251; özel banka zimmeti ise özel kanun üzerinden ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 247/1	5–12 yıl hapis.
m. 247/2	Açığa çıkmayı önleyici hile: 1/2 artırım.
m. 247/3	Geçici kullanıp iade amacı: 1/2'ye kadar indirim.
m. 249	Değer azlığı: 1/3–1/2 indirim.
m. 248	Soruşturma öncesi tam iade/tazmin: 2/3 indirim; kovuşturma öncesi gönüllü giderme: 1/2; hüküm öncesi: 1/3.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; 3628 m. 17–19 kapsamında özel soruşturma usulü ve istisnalar ayrıca değerlendirilir. Zimmet için her zaman 4483 izni gerektiği genellemesi doğru değildir.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kanuni üst sınır nedeniyle Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; özel kişi/görev yargılama kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve hileli hâlin üst sınırları bakımından olağan yetişkin dava zamanaşımı 15 yıldır; zamanaşımına etkili başka bir nitelik ve kesilme/durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 248 sabit indirim oranları için tam giderme, gönüllülük ve aşama ayrımı yapılır; m. 247/3 kullanma amacı ve m. 249 değer azlığı farklı kurumlardır. Oluşan sonuç cezaya göre HAGB/erteleme eşikleri ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görev tanımı, malın teslim/zimmet belgeleri, hesap hareketleri ve denetim raporlarını birlikte toplayın.

• Mal edinme, yalnız kullanma amacı ve sonradan iade/ödeme tarihini ayrı delillendirin; kamu zararını otomatik zimmet saymayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 247; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; özel soruşturma usulü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

[6] TARIM ÜRÜNLERİ LİSANSLI DEPOCULUK KANUNU · m. 34/2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102930

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[7] KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU · m. 71 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102938

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[8] 5957 sayılı Kanun — hal işletmecisi ve personelin ceza sorumluluğu · m. 14/7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102926

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zimmette Malın Değerinin Azlığı, Ceza İndirimi ve Süreç Rehberi

Zimmette daha az cezayı gerektiren hâl: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Zimmet cezası 1/3–1/2 indirilir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Zimmetin resen takip ve özel soruşturma rejimi sürer.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 249 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Zimmet konusu malın değerinin azlığı nedeniyle cezayı azaltan niteliktir; bağımsız zimmet tanımı veya otomatik beraat sebebi değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Önce m. 247 göreve bağlı teslim ve mal edinme unsurları belirlenir.

• Değer, fiil tarihindeki ekonomik koşullar ve somut mal üzerinden tespit edilir.

• Zararın sonradan giderilmesi m. 248; başlangıçtaki değer azlığı m. 249 olarak ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Zimmetin kast koşulları m. 247'ye göre devam eder. Değerin azlığını bilme ayrı bir suç kastı veya beraat şartı değildir; fiil tarihindeki mal değeri cezanın azaltılmasında değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bağımsız bir suç olmadığından ayrıca m. 249'a teşebbüs ya da ikinci mahkûmiyet kurulmaz. Asıl zimmet suçunun iştirak ve içtima kuralları sürer; değerin azlığı, iade/ödeme aşamasına bağlı etkin pişmanlığın yerine geçmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 249	Zimmet cezası 1/3–1/2 indirilir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Zimmetin resen takip ve özel soruşturma rejimi sürer.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Zimmetin Ağır Ceza Mahkemesi görevi esas alınır; değer indirimi tek başına görev değiştirmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Zimmetin kanuni zamanaşımı kuralları esas alınır; mahkemenin seçeceği indirim oranını kullanıp kendiliğinden daha kısa süre üretilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Zimmet konusu malın fiil tarihindeki değerini fatura, piyasa verisi ve bilirkişi incelemesiyle belirleyin.

• İade/ödeme belgelerini ayrıca tutun; m. 248 etkin pişmanlığı ile m. 249 değer azlığını birbirine karıştırmayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 249; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; özel soruşturma usulü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İrtikap Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İrtikap: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İcbar: 5–10 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; 3628 özel soruşturma kuralları ve kanuni istisnalar ayrıca vardır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 250 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevinin nüfuzuyla kişiyi yarar sağlamaya zorlamak; görevin güvenini hileyle kötüye kullanarak ikna etmek veya kişinin hatasından yararlanarak menfaat elde etmektir. Rüşvetteki karşılıklı anlaşmayla aynı değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

5957 sayılı Kanun m. 14/7, hal işletmecileri ve istihdam ettikleri personelin suç teşkil eden fiilleri ile toptancı haline ait para, mal ve belgeler üzerinde işledikleri suçlarda kamu görevlisi gibi cezalandırılmasını öngörür. Bu özel statü bağlantısı somut fiil, görev ve belge veya mal ilişkisiyle birlikte değerlendirilir; ilgili suçun diğer unsurları ayrıca kanıtlanır. Aynı maddenin idari yaptırım içeren ilk altı fıkrası bu atıf nedeniyle kendiliğinden adli suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [6]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Görev sıfatı, yarar veya vaat ve kullanılan nüfuz/güven belirlenir.

• İcbar: haklı işin görülmemesi/gecikmesi kaygısıyla mecbur hissetme; ikna: görev güvenine dayalı hile; hata: mevcut yanılmadan yararlanma ayrılır.

• Talep, resmi işlem akışı, ödeme ve mağdurun ekonomik durumu belgelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kamu görevinin nüfuzunu veya güvenini menfaat sağlamak için bilerek kötüye kullanma aranır. İcbar, hileyle ikna ve kişinin mevcut hatasından yararlanma farklı bilgi ve irade olgularıyla ispatlanır; makam sahibi olmak veya ödeme alınması tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İcbar altında menfaat sağlayan kişi otomatik rüşvet veren sayılmaz. Nüfuz ticareti, dolandırıcılık ve rüşvetle sınır, görev bağlantısı, hile ve özgür anlaşma koşullarına göre belirlenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 250/1	İcbar: 5–10 yıl hapis.
m. 250/2	Hileyle ikna: 3–5 yıl.
m. 250/3	Hatadan yararlanma: 1–3 yıl.
m. 250/4	Menfaat değeri ve mağdur ekonomik durumu gözetilerek 1/2’ye kadar indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; 3628 özel soruşturma kuralları ve kanuni istisnalar ayrıca vardır.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12 açık sayımıyla m. 250/1–2 Ağır Ceza; üçüncü fıkranın genel görevi Asliye Ceza Mahkemesidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada olağan süre 15 yıl; ikinci/üçüncü fıkranın üst sınırı beş yılı aşmadığından sekiz yıl. Somut nitelendirme bu nedenle de önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Resmî işlemin akışını, talep edilen menfaati ve kişinin neden mecbur kaldığını gösteren kayıtları koruyun.

• İcbar, hileli ikna veya mevcut hatadan yararlanma iddiasını ayrı kurun; hukuka aykırı delil toplama yoluna başvurmadan yetkili makama müracaat edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 250; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; özel soruşturma usulü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

[6] 5957 sayılı Kanun — hal işletmecisi ve personelin ceza sorumluluğu · m. 14/7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102926

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Denetim Görevinin İhmali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Denetim görevinin ihmali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kasten göz yuman, işlenen zimmet/irtikâbın müşterek faili gibi sorumludur. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; öncül zimmet/irtikâp ve özel soruşturma usulleriyle bağlantı gözetilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 251 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Denetlemekle yükümlü kamu görevlisinin zimmet/irtikâba kasten göz yumması veya denetimi ihmal ederek bu suçlara imkân sağlamasıdır. İki fıkra aynı sorumluluk türü değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kanuni denetim görevi ve failin somut yetkisi belirlenir.

• Birinci fıkrada suçun bilinerek kabul edilmesi; ikinci fıkrada denetim ihlali ve öncül suçla bağlantı ayrılır.

• Denetim raporu, uyarı, erişim yetkisi ve hangi önlemin alınmadığı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kasten göz yumma ile ikinci fıkradaki bağımsız denetim ihlali aynı anlatımla geçiştirilemez; bilgi, yükümlülük ve fiile katkı ayrı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkrada kasten göz yumana zimmet/irtikâbın müşterek faili gibi ceza verilmesi özel hükümdür. İkinci fıkranın denetim ihmali ise ayrı suçtur; zimmet veya irtikâbın gerçekleşmesine imkân verme bağı gösterilir. Her yöneticiye alt personelin suçundan otomatik sorumluluk yüklenmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 251/1	Kasten göz yuman, işlenen zimmet/irtikâbın müşterek faili gibi sorumludur.
m. 251/2	Denetimi ihmal ederek imkân sağlama: 3 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; öncül zimmet/irtikâp ve özel soruşturma usulleriyle bağlantı gözetilir.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İlk fıkrada sorumlu olunan zimmet/irtikâp türünün; ikinci fıkrada genel olarak Asliye Ceza görevi esas alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk fıkrada öncül suçun kanuni üst sınırına göre; ikinci fıkrada yetişkin için sekiz yıllık olağan süre değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Denetim görevinin kime, hangi kapsamda ve tarihte verildiğini belirleyen belgeleri toplayın.

• Uyarılar, erişilebilen kayıtlar, alınmayan önlem ve asıl zimmet/irtikâpla nedensel bağlantıyı kişi bazında inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 251; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; özel soruşturma usulü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Rüşvet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Rüşvet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Veren ve alan: 4–12 yıl; anlaşma tamamlanmış suç gibi cezalandırılır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; 3628 ve özel kişi/görev soruşturma kuralları saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 252 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Görevin ifasıyla ilgili işi yapma/yapmama karşılığında kamu görevlisine veya göstereceği kişiye menfaat sağlama, alma yahut bu konuda anlaşmadır. Aracı ve menfaat alan üçüncü kişinin sorumluluğu ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kamu görevlisi ve kanunun genişlettiği sıfatlar rüşvet alan yönünden; menfaat sağlayan herkes ve özel olarak düzenlenen aracılar/üçüncü kişiler yönünden ayrı sorumluluk vardır.

5957 sayılı Kanun m. 14/7, hal işletmecileri ve istihdam ettikleri personelin suç teşkil eden fiilleri ile toptancı haline ait para, mal ve belgeler üzerinde işledikleri suçlarda kamu görevlisi gibi cezalandırılmasını öngörür. Bu özel statü bağlantısı somut fiil, görev ve belge veya mal ilişkisiyle birlikte değerlendirilir; ilgili suçun diğer unsurları ayrıca kanıtlanır. Aynı maddenin idari yaptırım içeren ilk altı fıkrası bu atıf nedeniyle kendiliğinden adli suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [6]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Görevle ilgili iş, menfaat ve karşılıklı anlaşma/teklif/talep belirlenir.

• Menfaatin teslim edilmemiş olması anlaşma hâlinde suçu kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

• Özel kuruluşlar ve yabancı/uluslararası görevliler için m. 252/8–10 sıfat ve yargı bağlantıları ayrıca aranır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Menfaat ile görevle ilgili işin yapılması/yapılmaması arasındaki karşılık ilişkisi bilinerek anlaşılmalıdır. Zorlama altında menfaat sağlayanın serbest rüşvet iradesi varsayılmaz; irtikâp ayrımı yapılır. Kamu görevlisi olmayan aracı ve üçüncü kişinin kanunda öngörülen bilgi ve katkısı ayrı belirlenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Rüşvet anlaşmasıyla suç tamamlanmış gibi cezalandırılır; menfaatin henüz teslim edilmemesi otomatik teşebbüs indirimi doğurmaz. Kabul edilmeyen teklif/talep m. 252/4'ün özel indirimine tabidir. Aracı ve menfaati bilerek kabul eden üçüncü kişi m. 252/5–6 uyarınca ayrıca değerlendirilir; genel yardım indirimi otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 252/1–3	Veren ve alan: 4–12 yıl; anlaşma tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.
m. 252/4	Kabul edilmeyen teklif/vaat/talep: ilgili ceza 1/2 indirilir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 252/5–6	Aracılık ve menfaati kabul eden üçüncü kişi/ilgili tüzel kişi yetkilisi: kanundaki koşullarla müşterek fail.
m. 252/7	Yargı görevlisi, hakem, bilirkişi, noter veya yeminli mali müşavir alan/talep eden/anlaşan ise 1/3–1/2 artırım.
m. 252/8	Sayılı kamu bağlantılı kuruluş, kamu yararlı dernek, kooperatif ve halka açık şirket adına hareket edenler de koşullarıyla kapsamda.
m. 252/9–10	Yabancı/uluslararası görevli grupları ve yurt dışı fiiller için ayrıca düzenlenen bağlantılar.
m. 254	Resmî makam öğrenmeden önce ilgili teslim/bildirim koşullarında cezasızlık; yabancı kamu görevlisine rüşvet verenler için istisna.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; 3628 ve özel kişi/görev soruşturma kuralları saklıdır.

Dayanak: [1], [5]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kanuni üst sınır nedeniyle Ağır Ceza Mahkemesi; kişiye/göreve özgü yetkiler saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve m. 252/7 aralıklarının üst sınırı bakımından olağan yetişkin dava zamanaşımı 15 yıldır; yurt dışı ve diğer özel koşullar ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 254 etkin pişmanlığı, makamların olayı öğrenmesinden önce bildirim/aynen teslim gibi özel şartlara bağlıdır. Zimmetteki m. 248 oranları rüşvete taşınmaz. Koşullar yoksa HAGB/erteleme sonuç cezanın kanuni eşiğine bağlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görevle ilgili iş, menfaat, teklif/talep/anlaşma ve teslim tarihlerini tek çizelgede karşılaştırın.

• Aracı ve üçüncü kişinin gerçek rolünü, iletişim ve para hareketlerini koruyun; m. 254 bakımından makamların öğrenme ve bildirim zamanını ayrıca tespit edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 252; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 17–19; özel soruşturma usulü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

[6] 5957 sayılı Kanun — hal işletmecisi ve personelin ceza sorumluluğu · m. 14/7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102926

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nüfuz Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Nüfuz ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Menfaat temin eden: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kamu görevlisiyse hapis 1/2 artırılır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. İlgili kişi/görev için kanuni soruşturma usulleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 255 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisi üzerinde nüfuzu olduğu iddiasıyla haksız iş gördürme girişimi karşılığında menfaat temin etme; bu iş için menfaat sağlama ve aracılık hâlleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Haksız iş, kamu görevlisi üzerindeki nüfuz iddiası ve menfaat anlaşması belirlenir.

• Menfaat alan, veren, aracı ve menfaat kabul eden üçüncü kişinin somut rolü ayrılır.

• Yalnız gerçekte olmayan bağlantıyla aldatma varsa m. 158/2 dolandırıcılık sınırı ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kamu görevlisi üzerinde nüfuz iddiasıyla haksız iş gördürme amacı ve menfaatin bu girişim karşılığı olduğu bilinmelidir. Meşru hukuki temsil ücreti veya kamu işlemini usulünce takip etmek tek başına nüfuz ticareti değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 255/6 uyarınca iş gördürme girişimi ayrıca suç oluşturuyorsa ayrıca cezalandırılır. Anlaşmanın tamamlanmış gibi kabul edilmesi ve reddedilen teklifin özel indirimli cezası genel teşebbüs anlatımından ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 255/1 ilk cümle	Menfaat temin eden: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kamu görevlisiyse hapis 1/2 artırılır.
m. 255/1 son cümle	İşinin görülmesi beklentisiyle menfaat sağlayan: 1–3 yıl.
m. 255/2–3	Anlaşma tamamlanmış gibi; kabul edilmeyen teklif/talepte 1/2 indirim.
m. 255/4–5	Aracı ve kanundaki menfaat alıcısı müşterek fail.
m. 255/6–7	Girişim başka suçsa ayrıca ceza; yabancı/uluslararası görevlilere ilişkin özel kapsam.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. İlgili kişi/görev için kanuni soruşturma usulleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel menfaat alan/veren hâlinde sekiz yıl; kamu görevlisi alan yönünden 1/2 artırımla üst sınır beş yılı aştığında 15 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İleri sürülen nüfuzun hangi görevliye, haksız işin hangi kamu işlemine ilişkin olduğunu somutlaştırın.

• Menfaat anlaşması, teklifin kabul/red durumu ve iş gördürme girişimine ilişkin belgeleri güvenli biçimde saklayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 255; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zor Kullanma Yetkisine İlişkin Sınırın Aşılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kasten yaralamanın uygulanabilir m. 86/87 hâline göre ceza belirlenir; bağımsız sabit aralık yoktur. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Görev nedeniyle işlenen fiilin özel soruşturma/izin rejimi ve uygulanacak yaralama niteliği birlikte belirlenir; salt hafif raporla otomatik şikâyetli sonuç çıkarılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Uygulanacak yaralama ve kamu görevi nitelikleri uzlaştırma/basit yargılama sonucunu belirler. Kamu görevlisinin nüfuzunu kötüye kullanması m. 86/3-d kapsamında olduğunda uzlaştırma istisnası dikkate alınır.
İnfaz çerçevesi	İnfaz oranı uygulanan yaralama/işkence gibi nihai suç vasfına bağlıdır. M. 86 için genel 1/2 ile m. 87/2-d veya işkence/eziyet 2/3 rejimi birbirine karıştırılmaz.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 256 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Zor kullanma yetkisi olan kamu görevlisinin görev sırasında gerekli ölçüyü aşan kuvveti için kasten yaralama hükümlerine yönlendiren düzenlemedir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Beden bütünlüğü ve kamu gücünün hukuka bağlı kullanılması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özgü suçtur: zor kullanmaya yetkili kamu görevlisi aranır. Yetkinin bulunmadığı fiil veya başka kamu görevlisinin davranışı ayrıca nitelendirilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Görevin hukuki dayanağı ve zor kullanma yetkisinin varlığı belirlenir.
- Direnç/tehlike, kullanılabilecek daha hafif araç, kuvvetin süresi ve ölçüsü olay sırasıyla incelenir.
- Yaralanma ve kuvvet arasındaki bağ ile ağır netice veya işkence/eziyet vasfı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Madde bağımsız sabit ceza koymaz; ölçüsüz zor kullanımının yaralama niteliğine göre m. 86–87'ye yönlendirir. Kasten yaralamada zincirleme suçun uygulanmaması ve ağır neticede kusur koşulları korunur. İşkence/eziyet veya öldürme koşulları oluşmuşsa olay yalnız bu atıfla sınırlandırılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 256	Kasten yaralamanın uygulanabilir m. 86/87 hâline göre ceza belirlenir; bağımsız sabit aralık yoktur.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Görev nedeniyle işlenen fiilin özel soruşturma/izin rejimi ve uygulanacak yaralama niteliği birlikte belirlenir; salt hafif raporla otomatik şikâyetli sonuç çıkarılmaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uygulanacak yaralama ve kamu görevi nitelikleri uzlaştırma/basit yargılama sonucunu belirler. Kamu görevlisinin nüfuzunu kötüye kullanması m. 86/3-d kapsamında olduğunda uzlaştırma istisnası dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog ve tutuklama değerlendirmesi uygulanan yaralama hâline göre yapılır; m. 87 ve m. 86/3-b, e, f ile kadın/sağlık/eğitim çalışanı koşulları ayrı düzenlenmiştir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev ve ceza, uygulanan yaralama türü ve 5235 m. 12–14'e göre belirlenir; m. 87/4 gibi ağır sonuçta aynı Asliye Ceza varsayımı kullanılamaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yaralamanın uygulanacak kanuni üst sınırına göre belirlenir; bütün m. 256 olaylarına tek sekiz yıl süre yazılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Güncel CMK m. 231/14 kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa m. 17 kapsamında kötü muamele sayılabilen suçlarında HAGB'yi yasaklar. Erteleme ve seçenek yaptırım ayrı hükümler olup kendi koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz oranı uygulanan yaralama/işkence gibi nihai suç vasfına bağlıdır. M. 86 için genel 1/2 ile m. 87/2-d veya işkence/eziyet 2/3 rejimi birbirine karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kuvvet kullanımının başından sonuna kamera, tanık, müdahale emri ve sağlık raporlarını birlikte toplayın.

• Direnç/tehlikenin aşamalarını, daha hafif müdahale imkânını ve yaralanmanın niteliğini ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 256; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Görevi kötüye kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Göreve aykırı icrai davranış: 6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; görev nedeniyle soruşturma izin usulü ve istisnaları olay/kişi bazında uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır basit yargılamaya elverişli görünse de izin/talebe bağlı suçta CMK m. 251/7 engeli vardır.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 257 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Başka özel suç oluşturmadığı hâlde kamu görevinin gereklerine aykırı davranış veya ihmal/gecikmeyle mağduriyet, kamu zararı ya da haksız menfaat doğurulmasıdır. Her görev hatası ceza suçu değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

5957 sayılı Kanun m. 14/7, hal işletmecileri ve istihdam ettikleri personelin suç teşkil eden fiilleri ile toptancı haline ait para, mal ve belgeler üzerinde işledikleri suçlarda kamu görevlisi gibi

cezalandırılmasını öngörür. Bu özel statü bağlantısı somut fiil, görev ve belge veya mal ilişkisiyle birlikte değerlendirilir; ilgili suçun diğer unsurları ayrıca kanıtlanır. Aynı maddenin idari yaptırım içeren ilk altı fıkrası bu atıf nedeniyle kendiliğinden adli suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [5]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kamu görevi, yerine getirilmesi gereken somut yükümlülük ve aykırılık gösterilir.
- Mağduriyet, kamu zararı veya haksız menfaat sonuçlarından hangisinin doğduğu belirlenir.
- Fiilin zimmet, irtikâp, rüşvet veya başka özel suça uyup uymadığı önce değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tali normdur; aynı fiil kanunda başka özel suç olarak tanımlanmışsa sırf göreve aykırılık nedeniyle ayrıca m. 257 eklenmez. İhmal hâlinin tamamlanması ve gereken sonuç, genel teşebbüs şemasından önce belirlenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 257/1	Göreve aykırı icrai davranış: 6 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 257/2	İhmal/gecikme: 3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; görev nedeniyle soruşturma izin usulü ve istisnaları olay/kişi bazında uygulanır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır basit yargılamaya elverişli görünse de izin/talebe bağlı suçta CMK m. 251/7 engeli vardır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Somut görev yükümlülüğünü ve ihlal edilen işlemi düzenleyen mevzuat/görev belgelerini temin edin.

• Mağduriyet, kamu zararı veya haksız menfaati soyut aykırılıktan ayırın; başka özel suç bulunup bulunmadığını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 257; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 5957 sayılı Kanun — hal işletmecisi ve personelin ceza sorumluluğu · m. 14/7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102926

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Göreve ilişkin sırrın açıklanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; uygulanabilir özel görev/izin usulü saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 258 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Görev nedeniyle verilen/öğrenilen ve gizli kalması gereken belge, karar, emir veya tebligatı açıklamak, yayımlamak veya öğrenilmesini kolaylaştırmaktır; görev sona erse de sır korunabilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır. Tanık koruma bilgisi bakımından 5726 m. 20'nin, bu kanunun uygulanması nedeniyle bilgiyi öğrenen ve sayılan açıklama/erişim fiillerini gerçekleştirenlere yönelik özel atfı ayrıca incelenir; yalnız genel m. 258 kamu görevlisi kalıbı üzerinden özel hükmün muhatapları daraltılmaz.

Dayanak: [1], [6]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilginin görev nedeniyle edinildiği ve hukuken gizli kalması gerektiği belirlenir.

• Açıklama/yayın/öğrenmeyi kolaylaştırma fiili ve muhataplar tespit edilir.

• Sır olmayan bilgi, kanuni bildirim yükümlülüğü ve yetkili paylaşım ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Devlet sırrı/casusluk, kişisel veri veya özel kanundaki sır suçu oluşuyorsa özel norm ve içtima ilişkisi ayrıca değerlendirilir; bütün gizlilik ihlalleri bu maddeye toplanmaz. 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu m. 53/1, kanunda korunan gizli istatistik verisini açıklama ve kişisel amaçla kullanma fiilleri için bu maddeye atıf yapar. 5429 m. 53/2'nin farklı bilgi ve yöntem yükümlülüklerine ilişkin adlî para cezası bu atıfla karıştırılmaz. 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu m. 20/1 ise bu kanunun uygulanması nedeniyle öğrenilen bilgi ve belgeleri açıklama, yayımlama veya başkasının edinmesini ya da erişmesini kolaylaştırma fiilinde, fiil başka bir suç oluştursa bile ayrıca Türk Ceza Kanunu m. 258'e göre ceza öngörür. Buradaki açık ayrıca cezalandırma kuralı, her sır suçuna uygulanan genel bir sonuç değildir; tanık koruma bağlamı ve diğer suçun unsurları ayrı kurulmalıdır.

Dayanak: [1], [6], [5]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 258/1	1–4 yıl hapis.
m. 258/2	Görev sona erdikten sonraki aynı fiil: aynı ceza.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; uygulanabilir özel görev/izin usulü saklıdır. Tanık Koruma Kanunu kapsamındaki m. 20 fiilleri ve yükümlülük ihlallerinde m. 20/2, müsteşar, vali ve kaymakam istisnası dışında 4483 sayılı Kanunun izin usulünü uygulamaz. Görev veya sıfattan kaynaklanan başka özel soruşturma ve kovuşturma hükümleri ayrıca saklıdır. Bu istisna, TCK m. 258'in tanık koruma dışındaki bütün uygulamalarına taşınamaz.

Dayanak: [1], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gizli bilginin hukuki niteliğini ve görev nedeniyle edinilmesini gösteren belgeleri sınırlı erişimde saklayın.

• Paylaşım yetkisi, alıcı, erişim günlüğü ve görevden ayrılma tarihini karşılaştırın; sırrı yeniden alenen yaymayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 258; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] TÜRKİYE İSTATİSTİK KANUNU · m. 13–14, 53 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103912

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[6] 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu · m. 20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104041

Yeni edinilen resmî metin, 5 Kasım 2026 tarihinde ilgili TCK rehberinin özel süreç/atıf bilgisiyle karşılaştırıldı.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevlisinin Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevlisinin ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; görev izni koşulları varsa saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Altı aylık üst sınır nedeniyle genel önödeme koşulları değerlendirilir. İzne bağlı hâlde basit yargılama istisnası ayrıca önemlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 259 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevinin sağladığı nüfuzdan yararlanarak bir başkasına mal veya hizmet satmaya çalışmaktır. Kamu görevlisinin her ticari faaliyeti bu ceza maddesinin unsurlarını taşımaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Görev sıfatı ve görevin sağladığı nüfuz saptanır.
- Satış girişiminin nüfuzdan nasıl yararlandığı ortaya konulur.
- Fiilî satışın gerçekleşmesi ile satışa çalışma farklıdır; kanun girişimi de tanımlar.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kamu görevinin sağladığı nüfuzdan bilerek yararlanıp mal veya hizmet satmaya çalışma kastı aranır. Tamamlanmış satış veya kâr elde edilmesi zorunlu değildir; görev dışındaki her ticari işlem bu tanımı karşılamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Satmaya çalışma kanuni tanımın içindedir; satış gerçekleşmedi diye ayrıca genel teşebbüs indirimi otomatik uygulanmaz. Menfaat için görev yapma anlaşması veya zorlama varsa rüşvet/irtikâp ile özel unsur ayrımı yapılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 259	Altı aya kadar hapis veya adlî para.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; görev izni koşulları varsa saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Altı aylık üst sınır nedeniyle genel önödeme koşulları değerlendirilir. İzne bağlı hâlde basit yargılama istisnası ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Satılmak istenen mal/hizmet ile kullanılan görev nüfuzu arasındaki somut ilişkiyi belgeleyin.

• Teklif, yazışma, muhatabın konumu ve görev yetkisini toplayın; satışın tamamlanıp tamamlanmadığını ayrı belirtin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 259; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevinin Terki veya Yapılmaması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevinin terki veya yapılmaması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis; kamu görevlisi sayısı üçten fazla değilse ceza verilmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; özel izin/görev usulleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır elverişli olsa da izin usulü varsa basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 260 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlilerinin hukuka aykırı ve toplu biçimde görevi terk etmesi, gelmemesi, kısmen/tamamen yapmaması veya yavaşlatmasıdır. Sayı, hak kullanımı ve hizmet etkisi özel öneme sahiptir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Toplu hareket, görev yükümlülüğü ve hukuka aykırılık belirlenir.

• Kamu görevlisi sayısının üçten fazla olup olmadığı araştırılır; üç ve altında ceza verilmez.

• Mesleki/sosyal hakla bağlantı, geçicilik, kısalık ve hizmetin aksamaması ikinci fıkra bakımından incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Sendikal ve mesleki hakların hukuki koruması ile fiilin somut etkisi birlikte değerlendirilir. Her iş bırakmayı otomatik suç saymak veya her sendikal etiketi otomatik cezasızlık kabul etmek kanuni unsurları atlar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 260/1	3 ay–1 yıl hapis; kamu görevlisi sayısı üçten fazla değilse ceza verilmez.
m. 260/2	Mesleki/sosyal hakla ilgili, hizmeti aksatmayan kısa/geçici iş bırakmada indirim veya ceza vermeme.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; özel izin/görev usulleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır elverişli olsa da izin usulü varsa basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Toplu iş bırakmanın katılımcı sayısını ve herkesin görev/katılım durumunu belirleyin.

• Sendikal karar, mesleki/sosyal hak amacı, süre ve hizmetin gerçek etkisine ilişkin kayıtları koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 260; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kişilerin Malları Üzerinde Usulsüz Tasarruf Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır başka suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; görev/izin usulleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme yoktur. İzin/talep usulüne bağlılık varsa basit yargılama uygulanamaz; salt iki yıl eşiği yeterli değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 261 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin kanuni koşullara aykırı olduğunu bilerek kişilerin malı üzerinde zorla tasarrufudur; bedel ödenmesi tek başına hukuka uygunluk sağlamaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tasarruf yetkisi ve kanuni kamulaştırma/elkoyma vb. koşullar belirlenir.

• Zorla tasarruf edilen mal, işlem ve failin aykırılığı bilmesi ortaya konulur.

• Daha ağır başka suç varsa tali norm ilişkisi ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Failin tasarrufun kanundaki koşullara aykırı olduğunu bilmesi metinde açıkça aranır. Hukuka aykırılığı bilme ile tapu/sınır veya yetki konusundaki maddi hata ayrılır; bedel ödeme kastın yerine geçmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 261	Daha ağır başka suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; görev/izin usulleri saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme yoktur. İzin/talep usulüne bağlılık varsa basit yargılama uygulanamaz; salt iki yıl eşiği yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kamulaştırma/elkoyma kararı, yetki, tapu ve tasarrufun kapsamını gösteren belgeleri toplayın.

• Zorlama, aykırılığın bilinmesi ve bedel ödemesinin tarihini ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 261; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevinin Usulsüz Olarak Üstlenilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur; temel üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 262 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yetkisiz biçimde kamu görevini yerine getirmeye girişmek veya terk emri bildirildiği hâlde görevi sürdürmektir. Sadece unvan kullanmakla görev fiilini üstlenme ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hangi kamu görevinin üstlenildiği ve yetkinin bulunmadığı belirlenir.
- Görev icrasına girişilen somut işlem veya bildirilen terk emrine rağmen devam fiili gösterilir.
- Görev belgesi, bildirim ve yapılan işlem incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Madde görevi yerine getirmeye teşebbüsü kendi tamamlanmış tanımına alır; genel teşebbüs indirimi otomatik ikinci kez uygulanmaz. Dolandırıcılık, belge sahteciliği veya özel kıyafet suçu ayrıca nitelendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 262	3 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur; temel üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Atama/yetki veya görevi terk emrinin tebliği belgelerini temin edin.

• Yetkisiz yapıldığı ileri sürülen somut kamu işlemi ile yalnız unvan kullanımını ayrı gösterin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 262; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel İşaret ve Kıyafetleri Usulsüz Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	M. 264/1 TCK m. 75/6 açık listesiyle önödeme kapsamındadır. İkinci fıkraya aynı liste sonucu otomatik taşınmaz. Seri muhakeme/uzlaştırma yoktur; basit yargılama süre ve birlikte suç istisnasına bağlıdır.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 264 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yetkisiz biçimde resmî rütbe/görev/meslek kıyafetini alenen ve yanıltıcı kullanmak veya hak edilmemiş nişan/madalya takmaktır. Temsil, sahne veya yanlışlık bağlamı somut unsurlarla ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kıyafetin/işaretin resmî niteliği ve failin yetkisizliği belirlenir.
- Aleniyet ve yanıltıcılık birlikte aranır.
- Kıyafetin kolaylığından yararlanılarak başka suç işlenip işlenmediği saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 264/1	3 ay–1 yıl hapis.
m. 264/2	Kıyafet kolaylığıyla suç işlenirse yalnız bu fiile ilişkin ceza 1/3 artırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 264/1 TCK m. 75/6 açık listesiyle önödeme kapsamındadır. İkinci fıkraya aynı liste sonucu otomatik taşınmaz. Seri muhakeme/uzlaştırma yoktur; basit yargılama süre ve birlikte suç istisnasına bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kıyafet, nişan veya madalyanın resmî niteliğini ve kullanma yetkisini belgeleyin.

• Aleniyet, yanıltıcılık ve sahne/temsil bağlamını tam görüntüyle koruyun; bağlantılı suçta kıyafetin sağladığı kolaylığı ayrıca belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 264; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Görevi Yaptırmamak için Direnme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Görevi yaptırmamak için direnme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; görevlinin vazgeçmesi tek başına davayı sona erdirmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 265 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin görevini engellemek amacıyla cebir veya tehdit kullanmaktır. Pasif uyumsuzluk veya sözlü itiraz tek başına bu suçun bütün unsurlarını karşılamaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hukuken yürütülen görev, görevlilik sıfatı ve engelleme amacı belirlenir.
- Somut cebir/tehdit hareketi ve göreve bağlantısı gösterilir.
- Yargı görevlisi, kimlik gizleme, birlikte işleme, silah veya örgüt korkutma gücü ayrı niteliklerdir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kastın yanında görevi engelleme amacı aranır. Her fiziksel temasın engelleme amaçlı cebir sayılması için olay sırası ve koşulları değerlendirilir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Görevin fiilen engellenmesi şart değildir; engelleme amacıyla cebir veya tehdit kullanımı tanımın merkezindedir. Kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hâli oluşursa m. 265/5 gereği yaralamadan ayrıca ceza verilir. Birlikte işleme artırımı için her kişinin müşterek fiili gösterilir; yalnız olay yerinde bulunmak yetmez.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz. 3359 sayılı Kanun ek m. 12’deki sağlık çalışanına ve 7528 sayılı Kanun m. 33’te sayılan eğitim çalışanına karşı görev nedeniyle direnmede, ilgili maddelerle belirlenen ceza yarı oranında artırılır. Her olayda çalışan sıfatının ve görev bağlantısının özel kanundaki kapsamı gösterilmelidir.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 265/1	6 ay–3 yıl hapis.
m. 265/2	Yargı görevi yapana karşı: 2–4 yıl.
m. 265/3	Tanınmayacak hâle girme veya birlikte birden fazla kişi: 1/3 artırım.
m. 265/4	Silah veya örgütün korkutucu gücü: 1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 265/5	Ağır neticeli yaralama ayrıca cezalandırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; görevlinin vazgeçmesi tek başına davayı sona erdirmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel birinci/ikinci fıkrada sekiz yıl. Nitelikli artırımla kanuni üst sınır beş yılı aşan hâllerde 15 yıllık dilim gündeme gelir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza iki yıl veya daha az ise HAGB kendi koşullarıyla incelenir. Bununla birlikte 3359 sayılı Kanun ek m. 12 veya 7528 sayılı Kanun m. 33 kapsamındaki görev bağlantılı sağlık/eğitim çalışanına karşı direnmede TCK m. 51 hapis ertelemesi yasaktır. Bu özel erteleme yasağı tek başına genel HAGB yasağı değildir; CMK m. 231 ve diğer özel yasaklar ayrıca kontrol edilir. Kısa süreli hapsin seçenek yaptırıma çevrilmesi de ayrı kurumdur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kamu görevinin dayanağını, olayın tüm kamera/ses kaydını ve cebir/tehdit iddiasının tam söz ve hareketini inceleyin.

• Görevli sıfatı, silah, birlikte işleme ve sağlık/eğitim çalışanı özel hâli ile görev bağlantısını ayrı delillendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 265; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU · ek m. 12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

[6] ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ KANUNU · m. 33 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/332571

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevi Araçlarını Suçta Kullanma, Ceza Artırımı ve Süreç Rehberi

Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Koşulları varsa asıl suç cezası 1/3 artırılır. Bağımsız suç/ceza aralığı oluşturmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Asıl suçun şikâyet/izin/soruşturma rejimi geçerlidir; bu madde yeni bir takip şartı koymaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme, seri/basit yargılama asıl suç ve uygulanacak artırım/istisnalara göre belirlenir.
İnfaz çerçevesi	Asıl suçun infaz rejimi uygulanır; göreve ait araç kullanma için bağımsız koşullu salıverilme kesri yoktur.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 266 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin görevi gereği elinde bulunan araç/gereci suçta kullanması için ortak artırım kuralıdır; temel suçun tanımında kamu görevliliği zaten dikkate alınmışsa uygulanmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Önce asıl suç ve kamu görevlisinin o suçtaki rolü belirlenir.
- Araç/gerecin görev gereği elde bulundurulduğu ve suç sırasında kullanıldığı gösterilir.
- Asıl suçun tanımında görevli sıfatının zaten unsur/nitelik olup olmadığı karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu madde asıl suça bağlı artırım kuralıdır; bağımsız teşebbüs veya ikinci mahkûmiyet konusu yapılamaz. Görevli sıfatı suç tanımında zaten dikkate alınmışsa ikinci kez artırım yapılmaz; kullanılan aracın görev gereği elde bulunması ve fiilî kullanımı gösterilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 266	Koşulları varsa asıl suç cezası 1/3 artırılır. Bağımsız suç/ceza aralığı oluşturmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Asıl suçun şikâyet/izin/soruşturma rejimi geçerlidir; bu madde yeni bir takip şartı koymaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme, seri/basit yargılama asıl suç ve uygulanacak artırım/istisnalara göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görevli mahkeme asıl suçun 5235 m. 12–14 kapsamındaki görevine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Asıl suç ve kanuni nitelikli üst sınırı belirlenmeden tek dava zamanaşımı sayısı verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Asıl suçun infaz rejimi uygulanır; göreve ait araç kullanma için bağımsız koşullu salıverilme kesri yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asıl suç dosyasıyla kamu aracının görev nedeniyle teslim ve kullanım belgelerini eşleştirin.

• Kamu görevlisi sıfatının asıl suçta zaten unsur/artırım olup olmadığını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 266; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İftira Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İftira: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; iftiraya uğrayanın şikâyeti tek takip koşulu değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 267 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bir kimsenin işlemediği bilinen hukuka aykırı fiili, soruşturma/kovuşturma veya idari yaptırım sağlamak amacıyla yetkili makama ihbar/şikâyet ya da yayın yoluyla isnat etmektir. Sonradan beraat edilmesi tek başına ihbar edenin iftira kastını kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Adaletin doğru işlemesi, kişinin masumiyet ve kişilik/özgürlük alanı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İsnadın yöneldiği kişi ve somut hukuka aykırı fiil belirlenir.
- Failin isnadın gerçek olmadığını bildiği ve adli/idari süreç başlatma amacı araştırılır.

• Uydurma delil, koruma tedbiri, mahkûmiyet ve infaz sonuçları ayrı fıkralarla ilişkilendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Failin isnat edilen fiilin kişi tarafından işlenmediğini bilmesi ve soruşturma/kovuşturma ya da idari yaptırım uygulanmasını sağlama amacı gerekir. Sadece doğrulanmayan ihbar, beraat veya şikâyetten vazgeçme bu özel kastı kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasal başvuru/şikâyet hakkı ile bilerek gerçeğe aykırı isnat ayrılır. Şüpheyi somut olgularla yetkili makama bildirmek, yalnız ispatlanamadığı için otomatik iftira olmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 267/1	1–4 yıl hapis.
m. 267/2	Maddi eser/delil uydurma: 1/2 artırım.
m. 267/3	Kanuni beraat/takipsizlik koşuluyla gözaltı/tutuklama dışı koruma tedbiri: 1/2 artırım.
m. 267/4	Mağdurun gözaltı/tutuklanması ve kanuni aklanma koşullarında ayrıca hürriyetten yoksun kılmaya dolaylı faillik.
m. 267/5–6	Mağdurun müebbet/ağırlaştırılmış müebbet mahkûmiyeti: 20–30 yıl; infaza başlanırsa 1/2 artırım. Kanundaki iptal edilmiş bölümler yeniden uygulanmaz.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 269	Soruşturma öncesi dönmede 4/5; kovuşturma öncesi 3/4 indirim; daha sonraki aşamalar ve idari yaptırım için ayrı oran/koşullar.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; iftiraya uğrayanın şikâyeti tek takip koşulu değildir. Hâkim veya savcı hakkında disiplin cezası gerektiren mahiyette, kötü niyetli yahut delil uydurularak yapılmış ihbar/şikâyette 2802 sayılı Kanun m. 76'nın Adalet Bakanlığı iznine bağlı özel kovuşturma rejimi ve m. 267/1 atfı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel/artırımlı kısa süreli hâllerde genel görev Asliye Ceza; m. 267/5–6 gibi 20–30 yıl aralığında Ağır Ceza Mahkemesi. Bağlantılı suçlar ve çocuk görevi ayrıca değerlendirilir. 2802 sayılı Kanun m. 76 özel hâlinde görev ve yer, şikâyet olunan hâkim/savcının mensup olduğu mahkemenin bulunduğu yerin en yakın ağır ceza mahkemesi merkezindeki ağır ceza mahkemesi kuralına tabidir; genel Asliye Ceza özeti bu istisnayı ortadan kaldırmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 267/8 özel başlangıç koyar: mağdurun fiili işlemediğinin sabit olduğu tarih. Temel üst sınır 4 yıl için sekiz; artırımla beş yılı aşan hâllerde 15; 20–30 yıl gerektiren hâlde 20 yıllık olağan dilim gündeme gelir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 269’da iftiradan dönmenin aşamasına göre sabit veya takdiri indirim ayrımı vardır. Basın/yayın iftirasında dönme aynı yöntemle yayımlanmalıdır. HAGB/erteleme sonuç ceza ve diğer koşullara bağlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İlk ihbar/şikâyetin tam metnini, isnat tarihindeki bilgi ve belgeleri, sonradan verilen kararları toplayın.

• Uydurma delil, koruma tedbiri ve mahkûmiyet sonuçlarının isnatla bağını; iftiradan dönme tarihini ayrıca belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 267; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] HAKİMLER VE SAVCILAR KANUNU · m. 76 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102933

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İftira hükümlerine göre ceza; temel bağlantı m. 267/1'de 1–4 yıl, ağırlaşan sonuçlar varsa ilgili fıkralar. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 250 açık listesinde seri muhakeme kapsamında yer alır. Çocuk/akıl hastalığı, birlikte kapsam dışı suç ve diğer kanuni istisnalar saklıdır. Uzlaştırma/önödeme yoktur; temel üst sınır basit yargılama eşiğini aşar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 268 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İşlediği suç nedeniyle kendi soruşturma/kovuşturmasını engellemek amacıyla başkasının kimliğini veya kimlik bilgilerini kullanmaktır. Her yanlış isim beyanı bu özel amaca sahip olmayabilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Adli kimlik tespitinin doğruluğu ve suçsuz kişinin haksız takibe maruz kalmaması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin işlediği öncül suç, başkasına ait gerçek kimlik ve kullanma fiili belirlenir.
- Kendi takibini engelleme amacı ve başka kişinin sürece maruz kalması incelenir.
- Sahte belge, resmi belge düzenleme ve kimlik beyanı suçlarıyla sınır olaydan ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kendi işlediği suç nedeniyle takibi önleme özel amacı gerekir; sadece belge sahteciliği veya başkasının bilgisini kullanma olayından bu amaç otomatik çıkarılmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 268	İftira hükümlerine göre ceza; temel bağlantı m. 267/1'de 1–4 yıl, ağırlaşan sonuçlar varsa ilgili fıkralar.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 250 açık listesinde seri muhakeme kapsamında yer alır. Çocuk/akıl hastalığı, birlikte kapsam dışı suç ve diğer kanuni istisnalar saklıdır. Uzlaştırma/önödeme yoktur; temel üst sınır basit yargılama eşiğini aşar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel atıf hâlinde Asliye Ceza; m. 267/5 gibi ağırlaşmış sonuçlarda ilgili hükmün cezasına göre Ağır Ceza görevi ayrıca belirlenir. Seri muhakeme talebi görevli mahkemeye sunulur.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İftira hükümleriyle bağlantı ve gerçekleşen hâl belirlenmelidir; başkasının kimliğini kullanmanın tarihi, öncül dosya ve m. 267/8 özel başlangıcının etkisi ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Öncül suç, kimlik beyanı tutanağı, kullanılan gerçek kişiye ait bilgi ve kimlik tespit kayıtlarını birlikte inceleyin.

• Yanlış isim, hayali kimlik ve başkasına ait gerçek kimliği kullanmayı ayırın; kişinin hangi aşamada doğru kimliğini bildirdiğini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 268; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç Üstlenme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç üstlenme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme listesinde değildir; üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 270 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yetkili makama gerçeğe aykırı biçimde suçu işlediğini veya suça katıldığını bildirmektir. Başkasına suç yüklemekten ve aslında hiç olmayan suçu uydurmaktan farklıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Ceza sorumluluğunun gerçek fail üzerinde ve doğru delillerle kurulması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yetkili makam önündeki beyan ve gerçek suç/katılım durumu belirlenir.

• Beyanın bilerek gerçeğe aykırı olup olmadığı; baskı, yanlış anlama ve gerçek hatırlama sorunları ayrılır.

• Kanunda sayılan yakını cezadan kurtarma amacı varsa ayrıca saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 270	İki yıla kadar hapis.
Yakını kurtarma amacı	Üstsoy, altsoy, eş veya kardeşi kurtarma amacı varsa 3/4 indirim yapılabilir veya ceza tamamen kaldırılabilir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme listesinde değildir; üst sınır basit yargılamaya elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gerçeğe aykırı üstlenme beyanını, tutanağın alınış koşullarını ve gerçek fail/katılım delillerini toplayın.

• Baskı veya yanlış anlama iddiasını, yakını cezadan kurtarma amacı ve kanuni yakınlık ilişkisini ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 270; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç Uydurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç uydurma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 271 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İşlenmediğini bildiği suçu işlenmiş gibi yetkili makama ihbar etmek veya soruşturma sağlamak üzere olmayan suçun delil/emarelerini üretmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Adli kaynakların gerçekte olmayan suç nedeniyle harekete geçirilmemesi ve soruşturmanın doğruluğu korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçekte işlenmemiş suç ve ihbar/delil üretme fiili belirlenir.
- Failin suçun olmadığını bildiği ve soruşturma başlatmaya elverişli davranış yaptığı gösterilir.

• Belirli masum kişiye isnat varsa iftira; kendini fail gösterme varsa suç üstlenme sınırı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek bir kaygıyla yapılan ancak doğrulanmayan ihbar, olmayan suçu bilerek uydurmayla aynı değildir; bilgi ve kast delille belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 271	Üç yıla kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İhbarın tam içeriği ve zamanını, gerçekte olay yaşanmadığını gösteren kayıtları ve üretilen emareyi belirleyin.

• Belirli bir masum kişi hedef alınıp alınmadığını ve ihbar sırasında kişinin neyi bildiğini ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 271; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yalan Tanıklık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yalan tanıklık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yetkili soruşturma dinlemesi:4 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet şartı yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Yalnız temel 1 fıkra gibi üst sınırı iki yılı aşmayan hâlde basit yargılama değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 272 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yetkili kişi/kurul veya mahkeme önünde tanık sıfatıyla kasten gerçeğe aykırı anlatımda bulunmaktır. Hatırlama farkı, yorum veya küçük çelişki tek başına yalan tanıklık kanıtı değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yargılamanın güvenilir tanıklıkla maddi gerçeğe ulaşması ve kişinin haksız yaptırımdan korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail tanık sıfatıyla dinlenen kişidir. Sanığın kendi savunması tanıklıkla aynı değildir; bilirkişi/tercüman için m. 276 ayrı düzenlenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tanık sıfatı, dinleyen makamın kanuni yetkisi ve beyanın konusu belirlenir.

- Beyanın gerçeğe aykırı kısmı ve bunun bilindiği somut delille ortaya konulur.
- Asıl suçun cezası, mağdura uygulanan tedbir/yaptırım ve kararın sonucu ayrı fıkra seçimini etkiler.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Suç, yetkili makam önünde tanık sıfatıyla gerçeğe aykırı beyanla değerlendirilir; sanığın kendi savunması yalan tanıklığa dönüştürülmez. M. 273'ün yakınlık/çekinme hakkı ve m. 274'ün gerçeğe dönme hükümleri farklıdır. Mağdura uygulanan koruma tedbiri veya hüküm nedeniyle ağır sonuç fıkraları, beyanla nedensel bağ kurulmadan uygulanmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 272/1	Yetkili soruşturma dinlemesi:4 ay–1 yıl hapis.
m. 272/2	Mahkeme veya yeminli dinlemeye yetkili makam:1–3 yıl.
m. 272/3	Üç yıldan fazla hapis gerektiren suç soruşturma/kovuşturmasında:2–4 yıl.
m. 272/4–5	Kanuni aklanma koşuluyla koruma tedbiri artırım; gözaltı/tutuklamada ayrıca hürriyetten yoksun kılmaya dolaylı faillik.
m. 272/6–7	Müebbet/ağırlaştırılmış müebbet mahkûmiyetinde 20–30 yıl; infaza başlanırsa 1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 272/8	Hapis dışı adli/idari yaptırım uygulanmışsa 3–7 yıl.
m. 273–274	Yakınlık/çekinme hakkı bildirimi eksikliği ve gerçeğe dönme aşaması için cezasızlık/indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet şartı yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Yalnız temel 1 fıkra gibi üst sınırı iki yılı aşmayan hâlde basit yargılama değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel hâllerde Asliye Ceza; m. 272/6–7 gibi ağır kanuni aralıkta Ağır Ceza Mahkemesi; görev, uygulanan fıkraya göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 1–3 için sekiz; beş yılı aşan artırımlı hâller ve 8 fıkra için 15; 20–30 yıl aralığı için 20 yıllık olağan dilim. Her fıkranın sonucu ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 273 yakınlık/çekinme hakkı bildirilmeme indirimi veya cezasızlığı özel hukuk uyuşmazlığı tanıklığında uygulanmaz. M. 274'te gerçeği söyleme hak kısıtlaması/hüküm/kesinleşme aşamalarına göre cezasızlık veya farklı indirim doğurur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tanıklık tutanağını, dinleyen makamın yetkisini, yemin/çekinme uyarılarını ve asıl dosyadaki karşı delilleri temin edin.

• Gerçeğe dönmenin tedbir, hüküm ve kesinleşme tarihlerine göre yerini; yalan beyanla ağır sonuç arasındaki bağı belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 272; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yalan Yere Yemin Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yalan yere yemin: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 275 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hukuk davasında davacı veya davalının usulüne uygun yemin delili kapsamında bilerek yalan yemin etmesidir. Günlük konuşmadaki "yemin ederim" ifadesi bu suçla aynı değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Hukuk yargılamasında yemin delilinin güvenilirliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail hukuk davasının davacısı veya davalısıdır; tanığın yemini ve beyanı m. 272 ile ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hukuk davası, taraf sıfatı ve usulüne uygun yemin işlemi belirlenir.
- Yemin konusu somut olgu, gerçek durumu ve failin bilgisi incelenir.

• Gerçeğin hangi aşamada açıklandığı tutanak ve kararla gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 275/1	1–5 yıl hapis.
m. 275/2	Hükümden önce gerçeği söyleme: ceza verilmez.
m. 275/3	İcraya koyma veya kesinleşmeden önce gerçeği söyleme: ceza 1/2 indirilir.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hukuk davasında hüküm verilmeden gerçeğin söylenmesi m. 275/2 uyarınca cezasızlık doğurur. Hükümden sonra, icraya konmadan veya kesinleşmeden önce doğruyu söylemede m. 275/3 uyarınca ceza yarı indirilir. Bu özel yolların koşulları yoksa HAGB/erteleme sonuç ceza ve kişisel şartlara göre; bir yıl veya daha az hapis için seçenek yaptırım ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hukuk dosyasının yemin teklif/kabul tutanağını ve yemin konusu olgunun gerçek kayıtlarını toplayın.

• Gerçeğin açıklanma tarihiyle hukuk hükmü, kesinleşme ve icra tarihini ayrı ayrı karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 275; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Bilirkişilik veya Tercümanlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Gerçeğe aykırı bilirkişilik:3–7 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; bilirkişi/tercümanın konumu ve varsa özel soruşturma usulü ayrıca değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 276 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunen yetkili makamca görevlendirilen bilirkişinin bilerek gerçeğe aykırı mütalaa vermesi veya tercümanın ifade/belgeyi bilerek yanlış çevirmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yargılamanın uzman görüşü ve tercüme bakımından güvenilirliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanundaki yetkili makamlarca görevlendirilen bilirkişi/tercüman fail olabilir; her özel danışman raporu aynı sıfatı yaratmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Görevlendiren makamın yetkisi ve görevin kapsamı belirlenir.
- Rapordaki/çevirideki somut aykırılık ile uzman görüş ayrılığı veya hata ayrılır.
- Kast, dayanak belgeler, özgün dil/metin ve yöntem kayıtlarıyla araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Bilimsel yöntem veya yorum farklılığı ile kasten gerçeğe aykırılık ayrılır. Yanlış sonuca ulaşılmış olması, bilgi ve kasıt kanıtlanmadan mahkûmiyet için yeterli kabul edilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 276/1	Gerçeğe aykırı bilirkişilik:3–7 yıl hapis.
m. 276/2	Gerçeğe aykırı tercümanlık: aynı ceza.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; bilirkişi/tercümanın konumu ve varsa özel soruşturma usulü ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yedi yıllık üst sınır nedeniyle yetişkin olağan dava zamanaşımı 15 yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görevlendirme kararı, rapor/çevirinin aslı, dayanak materyal ve kullanılan yöntemi koruyun.

• Uzman görüş farkı ile bilerek yanlış açıklamayı ayırabilecek bağımsız uzman incelemesi ve iletişim kayıtlarını belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 276; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yargı Görevi Yapanı, Bilirkişiyi veya Tanığı Etkilemeye Teşebbüs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yargı görevi yapanı, bilirkişiyi veya tanığı etkilemeye teşebbüs: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–4 yıl hapis; iltimas derecesini geçmiyorsa 6 ay–2 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İltimas hâlinde üst sınır basit yargılamaya elverişli olabilir; genel 2–4 yıl hâlinde değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 277 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Görülmekte olan davada gerçeğin ortaya çıkmasını engellemek veya haksızlık yaratmak amacıyla yargı görevlisi, bilirkişi ya da tanığı hukuka aykırı etkilemeye girişmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yargının bağımsız karar vermesi ve delilin baskıdan uzak oluşması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Görülmekte olan dava ve hedef alınan kişinin sıfatı belirlenir.

• İstenen karar/işlem/beyan ile taraf lehine/aleyhine sonuç ve hukuka aykırı amaç saptanır.

• Meşru savunma/delil istemi, iltimas düzeyi ve daha ağır baskı fiilleri ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Gerçeğin ortaya çıkmasını engelleme veya haksızlık oluşturma amacıyla, davanın tarafı/sanık/katılan/mağdur lehine ya da aleyhine sonuç doğuracak hukuka aykırı etkileme iradesi aranır. Meşru delil tartışması veya usul talebi bu amaçla eşitlenmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Etkilemeye teşebbüs kanuni tanımın kendisidir; ayrıca genel teşebbüs indirimi otomatik uygulanmaz. M. 288 aleni açıklama ve soruşturma kapsamı farklı bir tanım içerir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 277/1	2–4 yıl hapis; iltimas derecesini geçmiyorsa 6 ay–2 yıl.
m. 277/2	Fiil başka suçu da oluşturuyorsa fikri içtima ile belirlenecek ceza 1/2’ye kadar artırılır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İltimas hâlinde üst sınır basit yargılamaya elverişli olabilir; genel 2–4 yıl hâlinde değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Devam eden davayı, hedef kişinin sıfatını ve istenen karar/beyanı gösteren iletişimi koruyun.

• Meşru usul talebi, iltimas ve cebir/tehdit düzeylerini tam bağlamla ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 277; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suçu Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suçu bildirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Birinci/ikinci fıkra TCK m. 75/6 açık önödeme listesindedir. Üçüncü nitelik için liste kapsamı ayrıca değerlendirilir; otomatik genelleme yapılmaz. Seri muhakeme/uzlaştırma yoktur; basit yargılama süre eşiği elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 278 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İşlenmekte olan suçu veya işlenmiş olsa da sonuçları hâlen sınırlandırılabilen suçu yetkili makama bildirmemektir. Her geçmiş suçu sonradan öğrenme bu tanımın içinde değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devam eden suçun veya önlenebilir sonuçlarının yetkili makam müdahalesiyle sınırlandırılması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Suçun devam edip etmediği veya sonuçlarını sınırlama imkânı belirlenir.
- Failin bilgisi, bildirim imkânı ve yetkili makamla temas koşulları araştırılır.
- Mağdurun kanuni kırılganlığı ve tanıklıktan çekinme hakkı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Devam eden veya sonuçları sınırlandırılabilen suçun bilinmesine ve bildirim imkânına rağmen bilerek susma aranır. Suçun geçmişte tamamlanıp bütün sonuçlarının sona erdiği durumla aynı değildir; tanıklıktan çekinme ve önleme yükümlülüğü ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bildirmeme şeklindeki ihmalde, bildirim imkânı ve hangi anda yükümlülüğün ihlal edildiği önce belirlenir; teşebbüs/iştirak genel formülü doğrudan aktarılmaz. Kamu görevlisi veya sağlık mensubunun özel görevli bildirim suçu m. 279–280 ile ayrılır. Tanıklıktan çekinebilecek kişi için cezasızlık, suçun önlenmesine ilişkin ayrı yükümlülüğü ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 278/1–2	Bir yıla kadar hapis.
m. 278/3	15 yaşını bitirmemiş çocuk veya sayılı savunmasız mağdur:1/2 artırım.
m. 278/4	Tanıklıktan çekinebilecek kişiye ceza verilmez; suçu önleme yükümlülüğüne dayalı sorumluluk saklı.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci/ikinci fıkra TCK m. 75/6 açık önödeme listesindedir. Üçüncü nitelik için liste kapsamı ayrıca değerlendirilir; otomatik genelleme yapılmaz. Seri muhakeme/uzlaştırma yoktur; basit yargılama süre eşiği elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Suçun öğrenildiği anı, devam/sonuçları sınırlama imkânını ve bildirim olanağını belirleyin.

• Yakınlık/çekinme hakkı ile varsa suçu önleme görevinin kaynağını ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 278; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevlisinin Suçu Bildirmemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; ilgili kamu görevlisinin soruşturma usulü ayrıca belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. İzin/talep şartı bulunan hâlde basit yargılama uygulanmaz; adli kolluk artırımı da üst sınırı değiştirir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 279 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlisinin göreviyle bağlantılı öğrendiği, resen takip edilen suçu yetkili makama bildirmemesi veya bildirimde gecikmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu idaresinin dürüst, tarafsız ve hukuka uygun işleyişi ile toplumsal güven korunur. Disiplin sorumluluğu ile suçun kanuni unsurları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kamu görevi, öğrenmenin görev bağı ve öncül suçun takip niteliği belirlenir.
- Öğrenilen olgu, bildirim yükümlülüğü ve gecikme/ihmal somutlaştırılır.
- Adli kolluk görevi ikinci fıkra artırımı için ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Görevle bağlantılı olarak öğrenilen, resen takibi gereken suçu bilerek bildirmeme veya geciktirme aranır. Suç işlendiğini öğrenme ile yalnız belirsiz söylenti veya kasıtsız evrak gecikmesi aynı değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Görevle bağlantısız öğrenme m. 278; sağlık görevi sırasında belirtiyle karşılaşma m. 280 ile somut koşullara göre ayrılır. Adli kolluk sıfatında yarı artırım uygulanır. Bildirim yükümlülüğü olan kişinin aynı suça katıldığı durumda kendini suçlamaya zorlanmama güvencesi ve önleme görevi ayrıca incelenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 279/1	6 ay–2 yıl hapis.
m. 279/2	Adli kolluk görevlisiyse 1/2 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; ilgili kamu görevlisinin soruşturma usulü ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. İzin/talep şartı bulunan hâlde basit yargılama uygulanmaz; adli kolluk artırımı da üst sınırı değiştirir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görev tanımı, suça ilişkin bilgiyi edinme ve bildirim tarihlerini kayıt altına alın.

• Resen takip niteliği, adli kolluk sıfatı ve bildirimde gecikmenin gerçek nedenini dosya belgeleriyle inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 279; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; ilgili kişinin görevine bağlı özel soruşturma usulü saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır elverişli olsa da izin usulü varsa basit yargılama istisnası uygulanır.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 280 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Sağlık mesleği mensubunun görev sırasında suç işlendiğine işaret eden belirtiyle karşılaşmasına rağmen bildirmemesi veya gecikmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Sağlık hizmeti sırasında ortaya çıkan suç belirtilerinin kanuni bildirim sürecine taşınması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sağlık hizmeti veren kanuni meslek kapsamı ve fiilin görev sırasında gerçekleşmesi aranır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mesleki görev sırasında karşılaşılan suç belirtisi ve görev sıfatı belirlenir.
- Bildirim imkânı, zaman, hangi makama bildirim gerektiği ve gecikme saptanır.

• Kamu görevlisi sağlık çalışanında m. 279 ile görev/suç niteliği ayrımı ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Mesleki görev sırasında suç işlendiğine işaret eden belirtiyi fark etmesine rağmen bilerek bildirmeme veya gecikme kastı gerekir. Tıbben fark edilemeyen belirti veya teşhis yanılgısı kendiliğinden kasıtlı bildirmeme değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hasta mahremiyeti ile kanuni suç bildirimi birlikte değerlendirilir; bildirim yükümlülüğü her sağlık bilgisinin herkese açıklanmasına yetki vermez. TCK m. 192/4 uyarınca uyuşturucu kullanan kişi, hakkında soruşturma başlamadan tedavi için resmî makama veya sağlık kuruluşuna başvurmuşsa kanundaki görevli/sağlık mensuplarının bu başvuru nedeniyle bildirim yükümlülüğü doğmaz. Bu dar istisna diğer suç belirtilerini sınırsız gizleme yetkisi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kamu görevlisi sağlık mensubunda m. 279 ile görev ve resen takip koşulu ayrımı yapılır. Gerçekleşmiş suçun belirtileriyle karşılaşılması yeterlilik bakımından incelenir; sağlık çalışanının soruşturmayı bizzat yürütmesi beklenmez. İhmali fiilde bildirim imkânı ve zaman gösterilir; suçun zarar sonucuna yardım veya önleme sorumluluğu varsa ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 280/1	Bir yıla kadar hapis.
m. 280/2	Tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler kanuni kapsamdadır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; ilgili kişinin görevine bağlı özel soruşturma usulü saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır elverişli olsa da izin usulü varsa basit yargılama istisnası uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sağlık kayıtlarını mahremiyet kurallarına uygun biçimde muhafaza edin; suç belirtisinin ne zaman fark edildiğini belirleyin.

• Bildirim kaydı, görev statüsü ve varsa soruşturma öncesi gönüllü uyuşturucu tedavisi başvurusunu ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 280; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç Delillerini Yok Etme, Gizleme veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–5 yıl hapis; kendi işlediği/iştirak ettiği suç için bu fıkradan ceza verilmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 281 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Bir suçun gerçeğinin ortaya çıkmasını engellemek amacıyla delilini yok etmek, silmek, gizlemek, değiştirmek veya bozmaktır. Kendi suçuna ilişkin kanuni şahsi istisna ayrı tutulur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Suçun maddi gerçeğinin deliller korunarak ortaya çıkarılması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Öncül suç ve müdahale edilen nesne/verinin delil niteliği belirlenir.

• Müdahale fiili ve gerçeği engelleme amacı ortaya konulur.

• Failin öncül suça iştiraki, görev bağlantısı ve delili geri teslim zamanı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Suç deliline müdahale, gerçeğin ortaya çıkmasını engelleme özel amacıyla yapılmalıdır. Rutin ve hukuka uygun imha ya da delil olduğunu bilmeden silme bu amaçla eşitlenmez; failin öncül suça iştiraki şahsi cezasızlık bakımından ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kendi suçuna ilişkin şahsi cezasızlık, delil tahribine genel hukuka uygunluk veya başkasına yardım için sınırsız izin değildir. Başka bağımsız suç oluşursa ayrıca nitelendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 281/1	6 ay–5 yıl hapis; kendi işlediği/iştirak ettiği suç için bu fıkradan ceza verilmez.
m. 281/2	Kamu görevlisinin göreviyle bağlantılı fiili:1/2 artırım.
m. 281/3	İlgili suç hakkında hükümden önce gizlenen delili mahkemeye teslim:4/5 indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel üst sınır 5 yıl için sekiz; görev bağlantılı nitelikte beş yılı aşan üst sınır için 15 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Delilin ilk hâli, muhafaza zinciri, silme/değiştirme günlükleri ve asıl suçla bağını tespit edin.

• Failin öncül suça katılımını ve gizlenen delilin hükümden önce mahkemeye teslim edilme tarihini belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 281; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–7 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; MASAK bildirimi ve yükümlü kuruluşların idari/adli yükümlülükleri suçun kendi unsurlarından ayrı konulardır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 282 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Belirli ağırlıktaki suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini yurt dışına çıkarmak veya gayrimeşru kaynağı gizlemek/meşru görünüm vermek amacıyla işleme tabi tutmak; ayrıca bu değeri bilerek edinmek/kullanmak hâlleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Suç gelirlerinin ekonomik sisteme gizlenerek sokulmasının önlenmesi ve adli takibin etkinliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Öncül suçun alt sınırı en az 6 ay hapis gerektirmesi ve malvarlığının bu suçtan kaynağı belirlenir.

• Transfer/işlem zinciri, gerçek yararlanıcı ve gizleme/meşru görünüm amacı araştırılır.

• İkinci fıkrada aklamaya iştirak etmeyen alıcı/kullanıcının bilmesi; meslek/görev ve örgüt bağlantıları ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Yurt dışına çıkarmada suç kaynağını bilme kastı; işlemlere tabi tutmada kaynağı gizleme veya meşru elde edilmiş görünümü verme amacı aranır. İkinci fıkrada aklamaya iştirak etmeksizin suç konusu değeri bu niteliğini bilerek edinme veya kullanma ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 282/1	3–7 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adlî para.
m. 282/2	Değerin özelliğini bilerek alım/kabul/bulundurma/kullanma:2–5 yıl.
m. 282/3	Kamu görevi veya meslek icrası sırasında: hapis 1/2 artırılır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 282/4	Örgüt faaliyetinde: bir kat artırım.
m. 282/5–6	Tüzel kişiye güvenlik tedbiri; kovuşturma öncesi değerlerin ele geçirilmesini sağlama/kolaylaştırmada cezasızlık.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; MASAK bildirimi ve yükümlü kuruluşların idari/adli yükümlülükleri suçun kendi unsurlarından ayrı konulardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada 15, ikinci fıkranın temel hâlinde sekiz yıl; görev/meslek/örgüt artırımlarıyla nitelikli kanuni üst sınır ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

M. 282/6'nın cezasızlığı için kovuşturma öncesi somut ele geçirme sonucu veya kolaylaştırma aranır. Sadece sonradan genel bilgi vermekle otomatik uygulanmaz. HAGB/erteleme sonuç ceza koşullarına bağlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Öncül suç, malvarlığının kaynağı ve hesaplar arasındaki işlem zincirini belgeleyin.

• Gerçek yararlanıcı, transfer amacı ve bilgiyi gösteren kayıtları; ele geçirmeyi sağlayan bildirim zamanını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 282; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suçluyu Kayırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suçluyu kayırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; kanundaki cezasızlık şikâyet şartıyla aynı değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 283 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Suç işleyen kişinin araştırılma, yakalanma, tutuklanma veya ceza infazından kurtulmasına aktif imkân sağlamaktır. Sadece bildirmeme ile aynı fiil değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Ceza adaletinin fail ve infaz üzerinde işlemesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Öncül suç, kayırılan kişi ve somut yardım olgusu belirlenir.

• Yardımın adli takip/infazdan kurtarmaya yöneldiği ve failin bilgisi araştırılır.

• Görev bağlantısı ile kanuni yakınlık/suç ortaklığı istisnası ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Öncül suçtan önce veya sırasında sağlanan yardım iştirak oluşturabilir; sonradan bağımsız kayırmadan ayrılır. Her aile yardımı sınırsız hukuka uygunluk oluşturmaz; istisna yalnız maddede sayılan kişiler ve bu suç içindir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 283/1	6 ay–5 yıl hapis.
m. 283/2	Kamu görevlisinin görev bağlantısı:1/2 artırım.
m. 283/3	Üstsoy, altsoy, eş, kardeş veya diğer suç ortağı için şahsi cezasızlık.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; kanundaki cezasızlık şikâyet şartıyla aynı değildir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz; kamu görevi nitelikli üst sınırında 15 yıllık olağan süre.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kayırıldığı ileri sürülen kişinin suçunu, verilen somut imkânı ve yardımın ne zaman yapıldığını belirleyin.

• Yakınlık veya suç ortaklığı ilişkisini belgeleyin; önceden verilen iştirak yardımıyla sonradan kayırmayı ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 283; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tutuklu, Hükümlü veya Suç Delillerini Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tutuklu, hükümlü veya suç delillerini bildirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme açık listesinde değildir. Üst sınır basit yargılamaya elverişli olabilir; görev nedeniyle izin şartı varsa istisna uygulanır.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 284 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Tutuklama kararı verilen/hükümlü kişinin bulunduğu yeri veya başkasının sakladığı suç delilinin yerini bilmesine rağmen yetkili makama bildirmemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Aranan kişi ve suç deliline adli makamların ulaşabilmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tutuklama/hükümlülük statüsü veya saklanan delil/eser belirlenir.

• Yeri bilme ve bildirmeme fiili ortaya konulur.

• Görev bağlantısı ve üstsoy/altsoy/eş/kardeş ilişkisi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 284/1–2	Bir yıla kadar hapis.
m. 284/3	Kamu görevinin bağlantısı:1/2 artırım.
m. 284/4	Sayılı yakınlar için cezasızlık.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme açık listesinde değildir. Üst sınır basit yargılamaya elverişli olabilir; görev nedeniyle izin şartı varsa istisna uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tutuklama kararı veya kesinleşmiş hükmü, kişinin/delilin yerinin bilindiği zamanı ve bildirim olanağını belirleyin.

• Kamu görevi bağlantısı ile üstsoy, altsoy, eş veya kardeş ilişkisini ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 284; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gizliliğin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gizliliğin ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Şartlarıyla soruşturma gizliliğinin alenen ihlali:1–3 yıl veya adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Beşinci fıkranın temel üst sınırı basit yargılama için elverişli olabilir;1–3 yıllık diğer temel hâller değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 285 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Soruşturma veya kapalı duruşma gizliliğinin kanundaki koşullarla ihlali ve kişiyi suçlu algılatacak görüntü yayımıdır. Soruşturma haberinin her paylaşımı otomatik suç değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Soruşturmanın etkinliği, masumiyet karinesi ve ilgili kişilerin özel yaşamı ile adil yargılama korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Açıklanan işlem/kararın niteliği, gizlilik dayanağı ve aleniyet gereken fıkra belirlenir.
- İlk fıkrada hak ihlali ile gerçeğin ortaya çıkmasını engellemeye elverişlilik birlikte değerlendirilir.

• Kapalı duruşma/tanık koruma, kamu görevi kolaylığı ve suçlu algısı doğuran görüntü ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 285/6 haber verme sınırını açıkça korur. Kamusal yarar, açıklamanın konusu ve gizlilik/hak ihlali koşulları birlikte değerlendirilir; yalnız dosya haberinin varlığı suçun ispatı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 28/4, gizli hukuk duruşmalarında hâkimin uyarması gereken cezai sorumluluk bakımından m. 285’e gönderme yapar. İncelenen adli işlem yalnız ceza davasıyla sınırlı kabul edilmemelidir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 285/1	Şartlarıyla soruşturma gizliliğinin alenen ihlali:1–3 yıl veya adlî para.
m. 285/2	Tarafa karşı gizli karar/işlemin ihlali:1–3 yıl veya adlî para.
m. 285/3	Kapalı duruşma gizliliği: aynı ceza; tanık koruma kararında aleniyet aranmaz.
m. 285/4	Görev kolaylığından yararlanma:1/2’ye kadar artırım.
m. 285/5	Suçlu algılatacak görüntü yayını:6 ay–2 yıl.
m. 285/6	Haber verme sınırı aşılmayan haber suç oluşturmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Beşinci fıkranın temel üst sınırı basit yargılama için elverişli olabilir;1–3 yıllık diğer temel hâller değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklanan içeriğin dosyadaki aslını, gizlilik kararını ve yayının tam bağlamını koruyun.

• Aleniyet, hak ihlali, gerçeğin ortaya çıkmasına elverişli engel ve haber verme sınırını fıkra bazında inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 285; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU · m. 28/4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103103

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ses veya Görüntülerin Kayda Alınması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ses veya görüntülerin kayda alınması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Üst sınır nedeniyle genel önödeme koşulları gündeme gelir; uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni koşullarıyla basit yargılama eşiği de elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 286 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Soruşturma/kovuşturma işlemleri sırasındaki ses veya görüntüyü yetkisiz kaydetmek ya da nakletmektir. Yetkili makamın kanuni kaydı ile kişisel kayıt ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Adli işlemlerin kanuni kayıt düzeni, mahremiyeti ve güvenilirliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kaydın bir soruşturma/kovuşturma işlemine ilişkin olduğu belirlenir.

- Kayıt/nakil yetkisi ve fiili yapan kişi tespit edilir.
- Cihaz, dosya, yayın ve izin/karar kayıtları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 153/2, hukuk duruşmasındaki fotoğraf/ses/görüntü yasağına aykırılıkta bu maddeye atıf yapar. Hâkimin kanuni istisna kapsamında kayıt izni ile kişinin kendi kaydı aynı değildir; özel atıf nedeniyle yalnız ceza duruşmalarıyla sınırlı değerlendirme yapılmaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 286	Altı aya kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınır nedeniyle genel önödeme koşulları gündeme gelir; uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni koşullarıyla basit yargılama eşiği de elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kaydın hangi soruşturma veya duruşma işleminde, kim tarafından ve hangi izinle alındığını belirleyin.

• Dosyanın özgün kaydını, cihaz ve nakil tarihini koruyun; hukuk duruşması ise HMK m. 153 atfını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 286; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU · m. 153 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103103

Resmî konsolide metin üzerinden AI kaynak karşılaştırması; insan hukuk onayı değildir.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Genital Muayene Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Genital muayene: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; görev/sağlık mesleği özel soruşturma usulü saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İzin usulü varsa basit yargılama uygulanmaz; salt ceza süresi yeterli değildir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 287 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yetkili hâkim/savcı kararı olmadan kişiyi genital muayeneye göndermek veya bu muayeneyi yapmaktır. Genel sağlık muayenesi ve kanuni kamu sağlığı istisnası ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Beden bütünlüğü, kişisel onur ve mahremiyet ile muayenenin kanuniliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gönderme veya muayene fiili ile karar/yetki dayanağı belirlenir.

- Muayenenin amacı ve türü, karar kapsamıyla karşılaştırılır.
- Bulaşıcı hastalık nedeniyle mevzuata uygun kamu sağlığı muayenesi istisnası araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 287/1	3 ay–1 yıl hapis.
m. 287/2	Kanuni kamu sağlığı/bulaşıcı hastalık muayenesi koşullarında bu hüküm uygulanmaz.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; görev/sağlık mesleği özel soruşturma usulü saklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İzin usulü varsa basit yargılama uygulanmaz; salt ceza süresi yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa m. 17 kapsamında kötü muamele oluşturan fiilinde CMK m. 231/14 HAGB yasağı ayrıca önemlidir. Genel düşük ceza eşiği bu özel yasağı ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Muayeneye gönderme belgesi, hâkim/savcı kararı, sağlık kaydı ve işlemin amacını toplayın.

• Adli muayene ile kanuni kamu sağlığı muayenesini ayırın; kişinin mahremiyetini ve delile sınırlı erişimi koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 287; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Adil Yargılamayı Etkilemeye Teşebbüs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	En az 50 gün adlî para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adlî para cezası öngörüldüğünden TCK m. 75 genel önödeme koşulları değerlendirilir. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; basit yargılama ceza türü bakımından elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Hapis yaptırımı doğrudan öngörülmez; adlî para cezasının m. 52 ve 5275 m. 106 ödeme/infaz hükümleri uygulanır. Başlangıçta bu suç için hapis “yatar” kesri vermek yanlıştır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 288 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devam eden dava veya soruşturmada yargı görevlisi, bilirkişi ya da tanığı hukuka aykırı karara/işleme/gerçeğe aykırı beyana yöneltmek amacıyla aleni sözlü/yazılı açıklama yapmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Yargılama ve delil süreçlerinin aleni baskıdan uzak, hukuka uygun yürütülmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Devam eden dosya, hedef kişi ve istenen hukuka aykırı sonuç belirlenir.
- Aleniyet ve hukuka aykırı etkileme özel amacı birlikte aranır.
- Haber verme, eleştiri ve meşru hukuki açıklama somut bağlamla ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Yargı görevlisi, bilirkişi veya tanığı hukuka aykırı karar/işlem ya da gerçeğe aykırı beyana yöneltme özel amacı gerekir. Yalnız alenî eleştiri veya sonucu etkileme ihtimali bu amacın kanıtı değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hukuka aykırı etkileme amaçlı alenî sözlü/yazılı beyan kanuni fiildir; yargı kararının gerçekten değişmesi şart değildir. M. 277’nin dava kapsamı ve iltimas/baskı fiiliyle; m. 285’in gizlilik ihlaliyle ayrı unsur ve içtima incelemesi yapılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 288	En az 50 gün adlî para cezası.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adlî para cezası öngörüldüğünden TCK m. 75 genel önödeme koşulları değerlendirilir. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; basit yargılama ceza türü bakımından elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Sadece adlî para cezası öngörüldüğünden CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrolün kanuni koşulları ve ölçülülüğü ayrı konudur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis yaptırımı doğrudan öngörülmez; adlî para cezasının m. 52 ve 5275 m. 106 ödeme/infaz hükümleri uygulanır. Başlangıçta bu suç için hapis “yatar” kesri vermek yanlıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Alenî açıklamanın tamamını ve yayın tarihinde devam eden dava/soruşturmayı belirleyin.

• Hedeflenen kişi, istenen hukuka aykırı karar/beyan ile haber/eleştiri bağlamını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 288; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Muhafaza Görevini Kötüye Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Muhafaza görevini kötüye kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–2 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adlî para; malın sahibi ise 1/2 indirim. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir. Yedieminlik sözleşmesine ilişkin her uyuşmazlık tek başına suç değildir; resmî teslim ve fiil aranır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Yalnız adlî para öngören üçüncü fıkrada genel önödeme koşulları değerlendirilir. Üst sınır bakımından basit yargılama mümkün olsa da diğer istisnalar kontrol edilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis verilirse özel rejim yokluğunda genel 1/2 oranı; üçüncü fıkranın adlî para cezasında ayrı para infazı uygulanır. İade/ödeme zamanının hükümden önceki etkisi infaz indirimi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 289 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Resmen muhafaza için teslim edilen rehinli, hacizli veya elkonulmuş mal üzerinde teslim amacı dışında tasarrufta bulunmak; ayrıca taksirle kayba/bozulmaya neden olmak ve suç delilini amacı dışında kullanmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Adli ve idari muhafaza işlemlerinin güvenilirliği ve muhafaza edilen mal korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Resmî muhafaza için malın kendisine teslim edildiği kişi fail olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Resmî teslimin kişiye hangi mal ve yükümlülükle yapıldığı belirlenir.
- Satış, kullanma, gizleme veya muhafaza eksikliğinin türü ayrılır.
- Malın failin mülkiyetinde olması, zarar ve iade/ödeme tarihi belgelendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Birinci ve dördüncü fıkralar kasıtlı fiile; üçüncü fıkra dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılığa ilişkindir. Bu ayrım ceza türünü ve uygulanacak usulü değiştirir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli üçüncü fıkrada teşebbüs ve kasıtlı iştirak hükümleri uygulanmaz; her kişinin kendi özen ihlali değerlendirilir. İlk fıkradaki resmî teslim ve tasarruf, üçüncü kişinin muhafazadaki malı almasını düzenleyen m. 290/2'den ayrılır. Kovuşturmadan önce iade veya bedel ödeme m. 289/2'deki dörtte beş indirimin koşuludur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 289/1	3 ay–2 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adlî para; malın sahibi ise 1/2 indirim.
m. 289/2	Kovuşturma başlamadan önce iade veya bedel ödeme: 4/5 indirim.
m. 289/3	Dikkat ve özen eksikliğiyle kayıp/bozulma: adlî para.
m. 289/4	Suç nedeniyle elkonulan eşyayı teslim amacı dışında kullanma: bir yıla kadar hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Yedieminlik sözleşmesine ilişkin her uyuşmazlık tek başına suç değildir; resmî teslim ve fiil aranır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Yalnız adlî para öngören üçüncü fıkrada genel önödeme koşulları değerlendirilir. Üst sınır bakımından basit yargılama mümkün olsa da diğer istisnalar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis verilirse özel rejim yokluğunda genel 1/2 oranı; üçüncü fıkranın adlî para cezasında ayrı para infazı uygulanır. İade/ödeme zamanının hükümden önceki etkisi infaz indirimi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Resmî teslim tutanağı, muhafaza yükümlülüğü, malın durumu ve yapılan tasarrufu belgeleyin.

• Mal sahibini, taksirli kayıp veya kasıtlı kullanım ayrımını; iade/bedel ödeme ve iddianame kabul tarihini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 289; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Resmen Teslim Olunan Mala Elkonulması ve Bozulması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Resmen teslim olunan mala elkonulması ve bozulması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Hükmen teslim edilen taşınmaza yeniden el koyma: 3 ay–1 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Birinci fıkra resen takip edilir. İkinci fıkrada uygulanan bağlantılı suçun takip şartı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Birinci fıkrada uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur; basit yargılama eşiği elverişlidir. İkinci fıkrada usul, atıf yapılan suç ve özel koşullara göre belirlenir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 290 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hükmen hak sahibine teslim edilen taşınmaza yeniden el koymak veya resmen muhafaza edilen malı teslim alan kişiden almak gibi adli teslimi bozan fiillerdir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Mahkeme kararının teslim ve muhafaza sonucunun korunması amaçlanır.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kesin/uygulanabilir teslim işlemi, hak sahibi ve taşınmazın sınırları belirlenir.
- Yeniden el koyma ile muhafazadaki taşınırın alınması ayrı fıkralardır.
- Malı alma yönteminin hırsızlık, yağma, dolandırıcılık veya zarar verme niteliği araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 290/1	Hükmen teslim edilen taşınmaza yeniden el koyma: 3 ay–1 yıl.
m. 290/2	Muhafazadaki malı alma: oluşan ilgili malvarlığı suçu hükümleri; kendi malı ise 1/2–3/4 indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Birinci fıkra resen takip edilir. İkinci fıkrada uygulanan bağlantılı suçun takip şartı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkrada uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur; basit yargılama eşiği elverişlidir. İkinci fıkrada usul, atıf yapılan suç ve özel koşullara göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Birinci fıkranın üst sınırı nedeniyle tutuklama yasağı vardır. İkinci fıkrada atıf suçu, katalog ve ceza eşiği birlikte kontrol edilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Birinci fıkrada Asliye Ceza; ikinci fıkrada yağma gibi Ağır Ceza görevine giren atıf suçu varsa görev buna göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkrada olağan sekiz yıl; ikinci fıkrada uygulanan suçun kanuni cezası esas alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Taşınmazın hükmen teslim belgesi ve sınırlarını, yeniden el koyma fiilini belgeleyin.

• Taşınır hâlinde resmî muhafaza teslimini, alma yöntemini ve malın failin mülkiyetinde olup olmadığını ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 290; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Başkası Yerine Ceza İnfaz Kurumuna veya Tutukevine Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Başkası yerine ceza infaz kurumuna veya tutukevine girme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni üst sınır basit yargılama için elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 291 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kendisini bir hükümlünün veya tutuklunun yerine koyarak ceza infaz kurumuna ya da tutukevine girmektir. Sadece kesinleşmiş hapis hükmü bulunan kişi değil, yerine girilen tutuklu da kanunun kapsamındadır. Kimlik karışıklığı ile bilerek başkasının yerine girme ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnfazın doğru kişi hakkında uygulanması korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yerine girilen hükümlü veya tutuklunun kimliği; infaz ilamı ya da tutuklama kararı ve kuruma giren gerçek kişi belirlenir.

• Başkasının yerine girme kastı ve kullanılan belgeler araştırılır.

• Sahtecilik veya kaçmaya yardım gibi bağlantılı fiiller özel içtima kurallarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 291	6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni üst sınır basit yargılama için elverişlidir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Üst sınır iki yıl olduğundan bu suç için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asıl tutuklu/hükümlüye ait karar ile kuruma giriş kimlik, biyometrik ve kamera kayıtlarını karşılaştırın.

• Bilerek başkasının yerine girme ile idari kimlik karışıklığını; kullanılan belgenin gerçek/sahte niteliğini ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 291; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hükümlü veya Tutuklunun Kaçması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hükümlü veya tutuklunun kaçması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; gönüllü teslim davayı otomatik düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Temel hâlin basit yargılama eşiği ile cebirli/nitelikli hâlin farklı üst sınırları ayrılır.
İnfaz çerçevesi	Kaçma cezasının infazı ile asıl ilamın infazına, iyi hâle, açık kuruma ayrılmaya ve denetimli serbestliğe etkileri ayrıdır. Terör hükümlülüğünde 3713 m. 17'deki özel koşullu salıverilmeme hâli ayrıca incelenir; her kaçma için aynı tahliye hesabı yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 292 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Tutuklu veya hükümlünün tutulduğu infaz kurumu ya da gözetimi altındaki görevlilerin elinden kaçmasıdır. İnfaz izninden dönmemenin ilgili infaz hükümleriyle bağlantısı ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Tutuklama ve ceza infazının kanuni devamı korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, tutuklu veya hükümlüdür; salt yakalanan veya gözaltına alınanın kaçması bu maddenin aynı fail statüsünü taşımaz. Kurum dışında çalıştırılan ve adlî para cezasından çevrilen hapis nedeniyle tutulan kişi için m. 292/5; üçüncü kişinin kaçırma yardımı için m. 294 ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tutukluluk/hükümlülük ve hukuka uygun muhafaza statüsü belirlenir.
- Kaçmanın tamamlanması, cebir/tehdit, silah ve birlikte hareket eden kişiler saptanır.
- Gönüllü dönüşün zamanı ve nedeni, yaralama/zarar sonuçları araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 292/1	6 ay–1 yıl hapis.
m. 292/2	Cebir veya tehdit kullanma: 1–3 yıl.
m. 292/3	Silah veya birden çok kişinin birlikte işlemesi: bir katına kadar artırım.
m. 292/4–6	Ağır yaralama/öldürme/zarar verme ayrıca; kurum dışındaki hükümlü ve çevrilen para cezası nedeniyle tutulan kişi de kanuni kapsamda.
m. 293	Altı ay geçmeden kendiliğinden teslim: kaçak süreye göre 5/6–1/6 indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; gönüllü teslim davayı otomatik düşürmez.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Temel hâlin basit yargılama eşiği ile cebirli/nitelikli hâlin farklı üst sınırları ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve cebirli temel hâlde sekiz yıl; nitelikli artırım üst sınırı beş yılı aşarsa 15 yıl değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kendiliğinden teslim, kaçak kalınan süre altı ayı aşmıyorsa m. 293’te beşte altıdan altıda bire kadar indirim sağlayabilir; yakalanma aynı değildir. Önceki mahkûmiyetin türü HAGB ve erteleme koşullarını etkiler; sadece yeni kaçma cezasının kısa olması yeterli olmaz. Asıl ilama bağlı infaz sonuçları ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Kaçma cezasının infazı ile asıl ilamın infazına, iyi hâle, açık kuruma ayrılmaya ve denetimli serbestliğe etkileri ayrıdır. Terör hükümlülüğünde 3713 m. 17'deki özel koşullu salıverilmeme hâli ayrıca incelenir; her kaçma için aynı tahliye hesabı yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tutukluluk/hükümlülük statüsü, izin veya gözetim kayıtları ve kaçmanın başlangıç/bitiş saatlerini belirleyin.

• Kendiliğinden teslim ile yakalanmayı ayırın; altı aylık süreyi, cebir/silah ve birlikte kaçma olgularını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 292; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaçmaya İmkan Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kaçmaya imkan sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Gözaltına alınanın veya tutuklunun kaçmasını sağlama: 1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 294 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gözaltına alınan, tutuklu veya hükümlünün kaçmasını sağlamaktır. Hükümlünün cezasının türü yaptırımı değiştirir; muhafaza veya nakille görevli kişinin dikkat ve özen eksikliğiyle kaçmaya imkân vermesi ayrıca taksirli suç olarak düzenlenmiştir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Tutuklama ve infaz kararlarının uygulanabilmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kasıtlı kaçmayı sağlayan herkes fail olabilir; muhafaza/nakil görevlisi sıfatı beşinci fıkrada artırımdır. Taksirli sekizinci fıkranın faili ise ilgili kişiyi koruma veya nakille görevli kişidir. Yakınlık indirimi üstsoy, altsoy, eş ve kardeşle sınırlıdır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kaçan kişinin statüsü ve hükümlü ise cezasının türü belirlenir.
- Sağlanan araç/yardım ile kaçma arasındaki bağ araştırılır.
- Cebir, birlikte kaçanlar, görevli sıfatı, yakınlık ve taksir hâli ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kasten kaçmayı sağlama ile muhafaza/nakil görevlisinin kanunda açıkça cezalandırılan taksirli davranışı ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kasıtlı kaçırmada kaçmanın gerçekleşmesi ve sağlanan imkân arasındaki bağ; gerçekleşmeyen doğrudan icrada teşebbüs ayrıca incelenir. Sekizinci fıkranın taksirli hâlinde teşebbüs veya kasıtlı müşterek faillik uygulanmaz; her görevlinin özen yükümlülüğü kendi kusuruyla belirlenir. Ağır yaralama, öldürme veya eşya zararı m. 294/7 uyarınca ayrıca cezalandırılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 294/1	Gözaltına alınanın veya tutuklunun kaçmasını sağlama: 1–3 yıl hapis.
m. 294/2	Süreli hapis hükümlüsü: 2–5 yıl; müebbet: 5–8 yıl; ağırlaştırılmış müebbet: 8–12 yıl.
m. 294/3–5	Cebir/tehdit: 1/3; birden fazla kaçan: 1/3–bir kat; muhafaza/nakil görevlisi: 1/3 artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 294/6	Üstsoy, altsoy, eş veya kardeş: 1/3 indirim.
m. 294/7–8	Ağır yaralama/öldürme/zarar ayrıca; görevlinin taksirli kaçırması: 6 ay–3 yıl.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 açık listesinde bu madde bulunmaz. Ceza eşiği, somut kaçma/delil riski ve ölçülülük genel şartlarla incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

On iki yıl üst sınır taşıyan ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsünü kaçırmada Ağır Ceza; diğer temel hâllerde Asliye Ceza. Artırım hükümleri görev bakımından 5235 m. 14 ile birlikte değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Beş yılı aşmayan temel üst sınırlarda sekiz; beş yılı aşanlarda 15 yıl; uygulanacak nitelikli ceza üzerinden m. 66 yeniden kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sekizinci fıkranın taksirli muhafaza/nakil ihlali bakımından TCK m. 50/4 uyarınca bilinçli taksir dışındaki uzun süreli hapis de koşullarıyla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş imkân yoktur. HAGB için iki yıl veya daha az sonuç hapis/adlî para; erteleme için m. 51'in ayrı yaş, geçmiş mahkûmiyet ve kanaat şartları aranır. Kasıtlı veya müebbet yaptırımlı diğer fıkralara bu taksir istisnası taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kaçan kişinin gözaltı/tutukluluk/hükümlülük statüsü ve hüküm cezasının türünü temin edin.

• Somut yardım, muhafaza/nakil görevi, özen ihlali veya kastı; yakınlık ve diğer zararları ayrı delillendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 294; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Muhafızın Görevini Kötüye Kullanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Muhafızın görevini kötüye kullanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Göreve aykırılık: görevi kötüye kullanma hükümleri. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip; göreve ilişkin özel soruşturma rejimi ayrıca belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Atıf yapılan suç, izin şartı ve kaçma sonucu basit yargılama/diğer usul bakımından ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 295 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Gözaltına alınan, tutuklu veya hükümlünün muhafaza ya da nakliyle görevli kişinin görev gereklerine aykırı davranması veya bulunduğu yerden geçici olarak ayrılmasına yetkisiz izin vermesidir. İzin verilen kişi kaçarsa m. 294'ün kasten kaçmaya imkân sağlama hükümlerine geçilir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Muhafaza görevinin kanuna uygun yürütülmesi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gözaltına alınan, tutuklu veya hükümlünün muhafazası ya da nakliyle görevli kişi fail olabilir. Sırf cezaevi çalışanı olmak yeterli değildir; ilgili kişi üzerindeki somut muhafaza veya nakil görevi gösterilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Görevlinin muhafaza/nakil sorumluluğu ve aykırı davranış belirlenir.
- Ayrılma izninin yetki dayanağı, süresi ve kişinin geri dönüp dönmediği araştırılır.
- Geçici izin verilen kişinin kaçması durumunda m. 294 bağlantısı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 295/1	Göreve aykırılık: görevi kötüye kullanma hükümleri.
m. 295/2	Geçici ayrılmaya yetkisiz izin: 6 ay–2 yıl; kişi kaçarsa kasten kaçırma hükümleri.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip; göreve ilişkin özel soruşturma rejimi ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Atıf yapılan suç, izin şartı ve kaçma sonucu basit yargılama/diğer usul bakımından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel hâllerde Asliye Ceza; kaçma nedeniyle m. 294’ün Ağır Ceza görevine giren hâli uygulanıyorsa görev ayrıca değişir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz yıl; kaçma sonucu atıf yapılan m. 294’ün cezası daha ağırsa ona göre belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Muhafaza veya nakil görevini, geçici ayrılmaya izin veren kişinin yetkisini ve süreyi belgeleyin.

• Gözaltındaki/tutuklu/hükümlü kişinin geri dönüp dönmediğini ve kaçışa ilişkin kayıtları karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 295; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hükümlü veya Tutukluların Ayaklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hükümlü veya tutukluların ayaklanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis; sayı üçten fazla değilse bu suçtan ceza verilmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Yeni hapis cezası ile mevcut ilamın iyi hâl, disiplin, açık kuruma ayrılma ve koşullu salıverilme sonuçları ayrı incelenir. Terör hükümlülüğünde 3713 m. 17 özel kısıtlaması ayrıca önemlidir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 296 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hükümlü veya tutukluların toplu olarak ayaklanmasıdır. Kanun, fail sayısı üçten fazla değilse bu suçtan ceza verilmemesini öngörür.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnfaz kurumunun güvenli ve kanuni işleyişi korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Tutuklu veya hükümlüler fail olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Toplu ayaklanma davranışı ve her kişinin somut katkısı ortaya konulur.
- Sayı ve birlikte hareket ilişkisi belirlenir; aynı yerde bulunmak yeterli değildir.

• Ayaklanma sırasında işlenen bağımsız suçlar ve zararlar ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 296/1	6 ay–3 yıl hapis; sayı üçten fazla değilse bu suçtan ceza verilmez.
m. 296/2	Ayaklanma sırasında işlenen diğer suçlardan ayrıca ceza.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yeni hapis cezası ile mevcut ilamın iyi hâl, disiplin, açık kuruma ayrılma ve koşullu salıverilme sonuçları ayrı incelenir. Terör hükümlülüğünde 3713 m. 17 özel kısıtlaması ayrıca önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ayaklanma olayının bütün kayıtlarıyla kişi sayısını ve her kişinin somut katkısını belirleyin.

• Ayrıca gerçekleşen yaralama, öldürme veya mal zararını; infaz disiplini kararını ceza isnadından ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 296; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnfaz Kurumuna veya Tutukevine Yasak Eşya Sokmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İnfaz kurumuna veya tutukevine yasak eşya sokmak: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Silah, uyuşturucu/uyarıcı veya elektronik haberleşme aracı: 2–5 yıl; eşya ayrıca suç oluşturuyorsa fikrî içtima cezası 1/2 artırılır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel başka suç/tekerrür rejimi yoksa hapis için genel 1/2 kuralı esas alınır. Uyuşturucu, silah veya örgüt bağlantılı başka hüküm ve mevcut ilamla toplama sonucu ayrıca hesaplanır. Disiplin yaptırımı ve ceza mahkûmiyeti aynı işlem değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 297 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

İnfaz kurumuna veya tutukevine kanunda sayılan yasak eşyayı sokmak ya da burada bulundurmak; ikinci fıkrada sayılan eşya bakımından ayrıca kullanmaktır. Bir eşyanın kurum içi kuralla yasaklanması, kanuni eşya gruplarından birine girdiği gösterilmeden bu suçu oluşturmaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

İnfaz kurumu güvenliği, sağlık ve düzeni korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Eşyanın kanunun hangi fıkra/bendinde sayıldığı ve niteliği teknik olarak belirlenir.

• Birinci fıkrada sokma veya bulundurma; ikinci fıkrada bunlara ek kullanma fiili, kişinin eşyanın niteliğini bilmesi ve varsa muhafaza görevlisi sıfatı araştırılır.

• Başka suç oluşturan eşya, izin verilen kullanım ve kaynağı açıklama hâli ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İlk fıkradaki eşyanın temini/bulundurulması ayrıca suç ise m. 297/1'in fikrî içtima cezasını yarı artıran özel kuralı uygulanır; iki temel ceza otomatik toplanmaz. İkinci fıkranın yeşil reçeteli ilaç hükmünde m. 188 saklıdır. Kaynağı açıklama indirimi yalnız eşyayı bulunduran/kullanan hükümlü veya tutuklunun m. 297/4 koşullarına bağlıdır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 297/1	Silah, uyuşturucu/uyarıcı veya elektronik haberleşme aracı: 2–5 yıl; eşya ayrıca suç oluşturuyorsa fikrî içtima cezası 1/2 artırılır.
m. 297/2-a, b	Firarı kolaylaştıran alet/malzeme; saldırı/savunma araçları ve yangın çıkarma malzemesi: 1–3 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 297/2-c, d	Alkol içeren içecek; kumar oynanmasına olanak sağlayan eşya/malzeme: 1–3 yıl.
m. 297/2-e	M. 188 saklı kalmak üzere yeşil reçeteye tabi ilaç: 1–3 yıl.
m. 297/2-f	İdarece incelemeye alınanlar hariç mahkemece yasaklanmış veya suç örgütünü temsil eden sayılı yayın/malzemeler ve örgütsel haberleşme araçları: 1–3 yıl.
m. 297/2-g	Yetkili makam izni dışında ses/görüntü almaya yarayan araç: 1–3 yıl.
m. 297/3–4	Muhafaza görevlisinde bir kat artırım; hükümlü/tutuklunun eşyayı kimden/nasıl aldığını bildirmesi hâlinde 1/2 indirim.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 297 adı katalogda değildir; m. 297/1 uyarınca birlikte değerlendirilen m. 188 veya 6136 m. 12 gibi bir katalog suçu varsa katalog ve somut tedbir şartları o vasfa göre kontrol edilir. Katalog dışında kalan hâllerde genel tutuklama koşulları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yalnız m. 297’nin temel hâllerinde Asliye Ceza; eşyanın temini/bulundurulması ayrıca daha ağır suç oluşturur ve m. 297/1 son cümle uygulanırsa görev esas alınan suçun 5235 m. 12–14 kapsamına göre belirlenir. Örneğin m. 188’e dayanan durumda aynı Asliye varsayımı kullanılamaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel fıkralarda sekiz yıl; görevli artırımı veya eşyanın başka suçuyla içtima sonucu daha ağır üst sınır varsa buna göre belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel başka suç/tekerrür rejimi yoksa hapis için genel 1/2 kuralı esas alınır. Uyuşturucu, silah veya örgüt bağlantılı başka hüküm ve mevcut ilamla toplama sonucu ayrıca hesaplanır. Disiplin yaptırımı ve ceza mahkûmiyeti aynı işlem değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Eşyanın hangi kanuni fıkra/bende girdiğini teknik incelemeyle belirleyin; arama/el koyma ve izin belgelerini toplayın.

• Muhafaza görevlisi sıfatı, eşyayı bulunduranın bilgisi ve kaynağı açıklama tutanağını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 297; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hak Kullanımını ve Beslenmeyi Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hak kullanımını ve beslenmeyi engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Hak kullanımını engelleme: 1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 298 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hükümlü/tutuklunun haberleşme, ziyaret, eğitim, iyileştirme ve sağlık gibi haklarını kanundaki biçimlerde engellemek veya beslenmesini engellemektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Özgürlüğü sınırlanan kişilerin temel hakları, sağlığı ve güvenliği korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Engellenen kanuni hak, fiil, fail ve kullanılan yöntem belirlenir.

• Beslenmeyi engelleme ile açlık grevine/ölüm orucuna yöneltme veya bu yönde talimatın kanuni kapsamı ayrılır.

• Ağır yaralanma/ölüm sonucu ve nedensellik ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 298/1	Hak kullanımını engelleme: 1–3 yıl hapis.
m. 298/2	Beslenmeyi engelleme: 2–4 yıl; kanunda belirtilen yöneltme/talimat da kapsamda.
m. 298/3	Ağır yaralama/ölüm meydana gelirse ilgili suçtan ayrıca ceza.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kamu görevlisinin görevi sebebiyle kötü muamele niteliğindeki fiilinde CMK m. 231/14 HAGB yasağı ayrıca kontrol edilir; genel sonuç ceza eşiği tek başına yeterli değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Engellenen hakkın başvuru/izin kayıtlarını ve engelleyen kişinin somut davranışını belirleyin.

• Beslenme, sağlık raporları ve talimat/yönlendirme kayıtlarını; ağır netice ile nedenselliği ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 298; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Cumhurbaşkanına Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Cumhurbaşkanına hakaret: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet şartı yoktur; kovuşturma izni vardır. İzin ile mağdurun şikâyeti farklı koşullardır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır ve izin şartı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 299 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cumhurbaşkanına hakareti düzenleyen özel suçtur. Sert siyasi eleştiriyle kişinin onurunu hedef alan isnat/sövme, sözün bütün bağlamı ve ifade özgürlüğü dikkate alınarak ayrılır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kanunda korunan Cumhurbaşkanlığı makamı ve kişinin onuru, ifade özgürlüğü güvenceleriyle birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Sözün tam içeriği, muhatabı, tarih ve bağlam belirlenir.
- Eleştiri, değer yargısı ve somut isnat ayrılır; tek ifade bağlamdan koparılmaz.
- Aleniyetin koşulları ve kovuşturma izni kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Eleştiri ve ifade özgürlüğü ile kişilik hakkı somut bağlamda dengelenir. Haber, alıntı veya siyasi tartışma etiketleri tek başına ne suç ne de hukuka uygunluk sonucunu belirler.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 299/1	1–4 yıl hapis.
m. 299/2	Alenen işlenirse 1/6 artırım.
m. 299/3	Kovuşturma Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; kovuşturma izni vardır. İzin ile mağdurun şikâyeti farklı koşullardır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır ve izin şartı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Söz/yayının tamamını, muhatabı, yayın tarihini ve siyasi tartışma bağlamını koruyun.

• Aleniyet, hesap aidiyeti ve Adalet Bakanının kovuşturma izin kararını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 299; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devletin Egemenlik Alametlerini Aşağılama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devletin egemenlik alametlerini aşağılama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bayrak/egemenlik alameti: 1–3 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İkinci fıkranın temel hâli üst sınır bakımından basit yargılamaya elverişlidir; yurt dışı artırımı ve kişi istisnaları ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 300 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Türk bayrağını veya kanunda belirtilen egemenlik alametini ya da İstiklâl Marşı’nı alenen aşağılamaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin egemenlik alametlerinin korunması ile ifade özgürlüğünün sınırları birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eylemin konusu olan bayrak/alamet/marşın niteliği belirlenir.
- Aşağılama fiili ve aleniyet birlikte araştırılır.
- Failin vatandaşlığı ve fiilin yurt dışında gerçekleşmesi artırım bakımından ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 300/1	Bayrak/egemenlik alameti: 1–3 yıl.
m. 300/2	İstiklâl Marşı: 6 ay–2 yıl.
m. 300/3	Türk vatandaşı tarafından yabancı ülkede işlenirse 1/3 artırım.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; şikâyet koşulu yoktur.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İkinci fıkranın temel hâli üst sınır bakımından basit yargılamaya elverişlidir; yurt dışı artırımı ve kişi istisnaları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bayrak/alamet veya marşa yönelik eylemin tam görüntüsünü ve aleniyet koşullarını belirleyin.

• Fiilin yeri ve failin vatandaşlığını, yurt dışı artırımına esas olacak şekilde belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 300; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet yerine özel soruşturma izni aranır; m. 299’daki kovuşturma izninden farklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İzin şartı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 301 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, hükümeti, yargı organlarını veya askerî/emniyet teşkilatını alenen aşağılamaktır. Kanun eleştiri amacıyla düşünce açıklamasını suç saymaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kanunda sayılan kurumların saygınlığı, kamusal tartışma ve eleştiri özgürlüğüyle birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Sözün hedefi ve tam bağlamı belirlenir; sayılan kurumlardan hangisine yöneldiği saptanır.
- Aleniyet ve aşağılamanın eleştiriden ayrılan niteliği araştırılır.
- Soruşturma için Adalet Bakanı izni bulunup bulunmadığı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 301/3 açık eleştiri istisnası içerir. Kuruma yönelik sert, rahatsız edici veya muhalif düşüncenin sırf bu nitelikle suç olduğu kabul edilemez; somut aşağılayıcı fiil ve bağlam aranır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 301/1–2	6 ay–2 yıl hapis.
m. 301/3	Eleştiri amacıyla düşünce açıklaması suç oluşturmaz.
m. 301/4	Soruşturma Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet yerine özel soruşturma izni aranır; m. 299'daki kovuşturma izninden farklıdır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İzin şartı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Üst sınır iki yıl olduğundan bu suç yönünden tutuklama yasağı vardır; izin koşulu diğer tedbirlerin kanuni değerlendirmesinden ayrıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklamanın tamamını ve hangi kanuni kurumun hedef alındığını belirleyin.

• Eleştiri bağlamı, aleniyet ve Adalet Bakanının soruşturma iznini birlikte kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 301; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devletin Birliğini ve Ülke Bütünlüğünü Bozmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Ağırlaştırılmış müebbet hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2’deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 302 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı egemenliğine koymaya, bağımsızlığı zayıflatmaya, birliği bozmaya veya toprak ayırmaya yönelik kanuni ağırlıktaki fiillerdir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kanunda sayılan hedef ve somut fiilin bu hedefe yönelik niteliği belirlenir.
- Düşünce açıklaması ile suçun icra hareketi ve elverişliliği ayrılır.
- Failin katkısı, kastı ve ayrıca işlenen suçlar somut delille incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kanunda sayılan devlet bütünlüğü/bağımsızlığı hedeflerine yönelik elverişli fiilin niteliği belirlenir; bu amaçların fiilen gerçekleşmesi zorunlu kabul edilmez. Hazırlık, düşünce açıklaması ve suçun icrası ayrılır; bu yapı nedeniyle her başarısız amaç için otomatik TCK m. 35 indirimi kurulmaz. İşlenen diğer suçlar m. 302/2 uyarınca ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 302/1	Ağırlaştırılmış müebbet hapis.
m. 302/2–3	İşlenen diğer suçlardan ayrıca ceza; tüzel kişilere özgü güvenlik tedbiri.
3713 m. 3,5	Terör suçu kapsamı ve çocuklara ilişkin istisnalar gözetilir.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Ağırlaştırılmış müebbet yaptırımında olağan dava zamanaşımı 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış ağırlaştırılmış müebbet cezada HAGB, hapis erteleme ve kısa süreli seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusurluluk ve iştirak sonucu hükmedilen ceza ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İleri sürülen devlet bütünlüğü hedefi ile somut icra fiilini ve her kişinin katkısını ayrı belirleyin.

• Hazırlık/ifade/fiil ayrımını, elverişlilik delillerini ve ayrıca isnat edilen suçları dosya bazında inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 302; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düşmanla İşbirliği Yapmak Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düşmanla işbirliği yapmak: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Müebbet hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Bu madde yalnız numarası nedeniyle 3713 m. 3'ün otomatik terör listesinde değildir. Özel örgüt/terör veya başka rejim yoksa müebbette 24, ağırlaştırılmış müebbette 30 yıl genel eşikleri; kanuni yasaklar ve birleşen ilamlar ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 303 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Vatandaşın savaş sırasında düşman devlet ordusunda hizmet kabul etmesi veya düşman yanında Türkiye'ye karşı silahlı mücadeleye girmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Türk vatandaşı fail olabilir; kanuni zorunlu askerlik istisnası ayrı incelenir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Vatandaşlık, savaş hâli ve düşman kuvvetiyle hizmet/mücadele ilişkisi belirlenir.
- Komuta görevi üstlenilmesi ile sıradan hizmet ayrılır.
- Yabancı toprakta zorunlu hizmete alınma istisnasının koşulları araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 303/1	Müebbet hapis.
m. 303/2	Düşman ordusunda komuta görevi: ağırlaştırılmış müebbet.
m. 303/3–4	Diğer suçlardan ayrıca ceza; zorunlu askerlik istisnası koşullarıyla cezasızlık.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın müebbet yaptırımında 25; ikinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbet yaptırımında 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu maddede müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis öngörülen hâl bakımından HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve kısa süreli hapse seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusur yeteneği ve iştirake ilişkin kanuni indirimler ayrıca belirlenir; sırf iyi hâl bulunması müebbet cezayı iki yıllık eşiğe indirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu madde yalnız numarası nedeniyle 3713 m. 3'ün otomatik terör listesinde değildir. Özel örgüt/terör veya başka rejim yoksa müebbette 24, ağırlaştırılmış müebbette 30 yıl genel eşikleri; kanuni yasaklar ve birleşen ilamlar ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Vatandaşlık, savaş hâli ve düşman ordusundaki hizmet/komuta belgelerini toplayın.

• Yabancı ülkede bulunma ve zorunlu hizmete alınma iddiasının maddi kayıtlarını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 303; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devlete Karşı Savaşa Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devlete karşı savaşa tahrik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	10–20 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 304 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yabancı devlet yetkililerini Türkiye'ye karşı savaş açmaya veya hasmane hareketlere yöneltmek yahut bu amaçla iş birliği yapmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yabancı devlet yetkilisiyle temas ve savaş/hasmane hareket amacı belirlenir.

• Yardım veya iş birliğinin somut niteliği ispatlanır.

• Devlet güvenliği suçlarını amaçlayan örgüte doğrudan/dolaylı destek için kanuni hasmane hareket tanımı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Yabancı devlet yetkilisini Türkiye'ye karşı savaş veya hasmane harekete yöneltme yahut bu amaçla iş birliği yapma kastı gerekir. Sırf yabancıyla temas, araştırma veya meşru diplomatik görüşme bu amaçla eşitlenmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 304/1	10–20 yıl hapis.
m. 304/2	Belirtilen örgütlere destek için yabancı yetkililerle iş birliği hasmane hareket kapsamındadır.
m. 304/3	Tüzel kişilere özgü güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3'te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12'nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yirmi yıl üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 20 yıldır; m. 66/7'nin yurt dışında işlenme koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Temas edilen yabancı yetkilinin sıfatını, iletişimin tam içeriğini ve isnat edilen savaş/hasmane hareket amacını belirleyin.

• Hukuka uygun diplomatik/mesleki faaliyet ile örgüte destek bağlantısının somut delillerini ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 304; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Temel Millî Yararlara Karşı Faaliyette Bulunmak için Yarar Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Temel millî yararlara karşı faaliyette bulunmak için yarar sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–10 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet şartı yoktur; savaş dışındaki kovuşturma için Adalet Bakanı izni aranır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 305 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Temel millî yararlara karşı fiilde bulunmak amacıyla veya bu nedenle yabancı kişi/kuruluştan maddi yarar sağlamaktır; yarar sağlayan da aynı düzenlemenin kapsamındadır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yarar sağlayan vatandaş veya Türkiye'de bulunan yabancı ile kanunda belirtilen yarar sağlayıcı yönünden ayrı sorumluluk değerlendirilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yabancı kişi/kuruluş, maddi yarar ve yararın kime sağlandığı belirlenir.

• Yarar ile temel millî yararlara karşı fiil arasındaki amaç/karşılık ilişkisi ispatlanır.

• Savaş hâli ve kovuşturma izni ayrılır; sırf yabancı kaynakla ilişki yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Maddi yarar ile temel millî yararlara karşı fiilde bulunma amacı veya bu fiilin karşılığı olma ilişkisi bilinmelidir. Yabancı fon, iş sözleşmesi veya bağışın varlığı tek başına bu özel amaç ve karşılığı kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 305/1	3–10 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 305/2	Savaş sırasında 1/2 artırım.
m. 305/3	Savaş dışındaki kovuşturma Adalet Bakanının iznine bağlı.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 305/4	Temel millî yarar: bağımsızlık, toprak bütünlüğü, millî güvenlik ve Cumhuriyetin anayasal temel nitelikleri.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; savaş dışındaki kovuşturma için Adalet Bakanı izni aranır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 3–10 yıl ve savaşta yarı artırımlı 4 yıl 6 ay–15 yıl hapis hâllerinde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Kovuşturma izni nedeniyle durma ayrıca incelenir. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yararın kaynağı, gerçek alıcısı ve hangi fiilin karşılığı olduğunu gösteren kayıtları toplayın.

• Savaş hâli veya savaş dışı kovuşturma izni ile vatandaşlık/Türkiye’de bulunma koşulunu kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 305; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yabancı Devlet Aleyhine Asker Toplama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yabancı devlet aleyhine asker toplama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Savaş tehlikesi: 5–12 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kovuşturma Adalet Bakanının iznine bağlıdır; mağdur şikâyetiyle aynı usul değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapiste başka özel rejim yoksa genel 1/2; müebbette genel 24 yıl eşiği esas alınır. Savaş ve siyasi suç başlığı tek başına her olayda terör infazı doğurmaz; örgüt/terör ve diğer ilamlar ayrıca belirlenir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 306 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Türkiye’yi savaş tehlikesine sokacak biçimde yetkisiz asker toplamak veya yabancı devlete karşı hasmane hareketlerde bulunmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yetki/izin, toplanan kuvvet veya somut hasmane hareket belirlenir.

• Savaş tehlikesi, fiilen savaş, yalnız ilişki bozulması/misilleme tehlikesi ayrılır.

• Fiilî savaşta ülke topraklarının tamamını veya bir kısmını işgal eden yabancı devlet kuvvetlerine karşı meşru müdafaa amaçlı direniş olup olmadığı m. 306/6 bakımından araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 306/1	Savaş tehlikesi: 5–12 yıl.
m. 306/2	Fiilen savaş çıkarsa müebbet.
m. 306/3	Yalnız siyasi ilişki bozulması/misilleme tehlikesi: 2–8 yıl.
m. 306/4	İlişki kesilmesi/misilleme gerçekleşirse 3–10 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 306/5–6	Kovuşturma Adalet Bakanının iznine bağlıdır. Fiilî savaşta ülke topraklarını işgal eden yabancı devlet kuvvetlerine karşı meşru müdafaa amaçlı direniş hareketlerinde madde uygulanmaz.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kovuşturma Adalet Bakanının iznine bağlıdır; mağdur şikâyetiyle aynı usul değildir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Süreli hapis öngören birinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda 15; savaş meydana gelmesine bağlı müebbet hâlinde 25 yıldır. Bakan izni nedeniyle durma ayrıca incelenir. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste başka özel rejim yoksa genel 1/2; müebbette genel 24 yıl eşiği esas alınır. Savaş ve siyasi suç başlığı tek başına her olayda terör infazı doğurmaz; örgüt/terör ve diğer ilamlar ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asker toplama veya hasmane hareketin izin belgelerini, yer ve zamanını belirleyin.

• Savaş/misilleme tehlikesi ile gerçekleşen sonucu ayrı belgeleyin; Bakan izni ve m. 306/6 direniş istisnasını inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 306; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Tesisleri Tahrip ve Düşman Askerî Hareketleri Yararına Anlaşma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî tesisleri tahrip ve düşman askerî hareketleri yararına anlaşma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Millî savunma araçlarını tahrip: 6–12 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 307 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Millî savunma araçlarını tahrip etmek, kullanılamaz hâle getirmek veya savaş sırasında düşmanla anlaşarak savaş hareketlerine yardım etmektir; muhafaza görevlisinin ihmali ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Aracın/tesisin millî savunma niteliği ve hasar/kullanılamama sonucu belirlenir.
- Düşman yararı, savaş etkinliği tehlikesi, düşmanla anlaşma ve fiili yardım ayrılır.
- Muhafaza/gözetim yükümlüsünün taksirli katkısı ile kasıtlı fail aynı tutulmaz.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kasıtlı tahrip ve düşmanla anlaşma yanında üçüncü fıkrada özel taksir hâli vardır. Terör ceza/infaz rejimi uygulanırken fiilin hukuki niteliği, kast ve 3713 kapsamı ayrıca doğrulanır; taksirli fıkraya kasıtlı amaç otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kasıtlı tahrip, düşmanla anlaşma ve fiilî yardım ayrı hareketlerdir; üçüncü fıkranın taksirli fiilinde teşebbüs ve kasıtlı iştirak uygulanmaz. Dördüncü fıkra anlaşma olmasa da aynı sonuçlara yönelik fiilleri kapsar. Yabancı tarafın sorumluluğu ve müttefik devlet zararına Türkiye’de işlenme m. 307/6–7’nin özel koşullarına bağlıdır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 307/1	Millî savunma araçlarını tahrip: 6–12 yıl.
m. 307/2	Düşman yararı veya savaş etkinliği tehlikesi: ağırlaştırılmış müebbet.
m. 307/3	Gözetim yükümlüsünün taksiri: 1–5 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 307/4	Savaşta düşmanla yardım anlaşması: 10–15 yıl.
m. 307/5	Yardım gerçekleşir veya hareketler zarar görürse ağırlaştırılmış müebbet.
m. 307/6–7	Yabancı taraf ve kanuni koşullarıyla müttefik devlet araçları/hareketleri de kapsamdadır.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci ve dördüncü fıkranın süreli cezalarında 15; ikinci ve beşinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbetinde 30; üçüncü fıkranın 1–5 yıllık taksirli temel hâlinde 8 yıldır. Terör artırımı uygulanması gereken bir vasıfta kanuni üst sınır ayrıca belirlenir. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üçüncü fıkranın taksirli koruma/gözetim ihlali bakımından TCK m. 50/4 uyarınca bilinçli taksir dışındaki uzun süreli hapis de koşullarıyla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş imkân yoktur. HAGB için iki yıl veya daha az sonuç hapis/adlî para; erteleme için m. 51'in ayrı yaş, geçmiş mahkûmiyet ve kanaat şartları aranır. Kasıtlı veya müebbet yaptırımlı diğer fıkralara bu taksir istisnası taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tesis/araç niteliği, hasar raporu, koruma görevi ve savaş/askerî tehlike verilerini toplayın.

• Kasıtlı saldırı, taksirli koruma ihlali ve yabancıyla anlaşma rollerini ayrı kişi ve fiillerle eşleştirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 307; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düşman Devlete Maddi ve Mali Yardım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düşman devlete maddi ve mali yardım: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Askerî güce yarayan eşya: 5–15 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 308 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Savaşta düşman devletin askerî gücüne yarayan malları vermek, mali katkıda bulunmak veya kanunda belirtilen ticareti yürütmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Vatandaş veya Türkiye’de oturan yabancı yönünden kanundaki kişisel/ülkesel bağlar aranır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Savaş ve düşman devlet ilişkisi, malın askerî güce katkısı ve teslim belirlenir.

• Kredi, ödeme ve ticari işlem fıkraları ayrılır.

• Vatandaşlık veya Türkiye'de oturma koşulu ile yardımın düşman devlete ya da onun savaş için ittifak/iştirak içindeki devletine yönelmesi belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 308/1	Askerî güce yarayan eşya: 5–15 yıl.
m. 308/2	Düşman yararına borç/ödeme kolaylığı: aynı ceza.
m. 308/3	Düşman vatandaşları veya ülkedeki kişilerle ticaret: 2–5 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 308/4	Yukarıdaki fiillerin düşman devletle savaş için ittifak veya iştirak içinde bulunan devlet yararına işlenmesi de kapsamdadır.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci/ikinci fıkrada olağan 15; üçüncü fıkranın temel hâlinde sekiz yıl. M. 66/7 kapsamındaki yurt dışı ağır hâller ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mal teslimi, kredi/ödeme veya ticari işlemi; Türkiye'nin savaş hâlinde olduğu devleti belirleyin.

• Vatandaşlık/ikamet ile düşman devletin savaş müttefiki bağlantısını belgelendirin; farklı fıkraların işlem koşullarını ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 308; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Anayasayı İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Anayasayı ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Ağırlaştırılmış müebbet hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 309 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cebir ve şiddet kullanarak anayasal düzeni ortadan kaldırmaya, başka düzen getirmeye veya fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Cebir/şiddet ve anayasal düzeni hedefleyen elverişli icra hareketi belirlenir.
- Hazırlık, düşünce açıklaması ve doğrudan icra ayrılır.
- Her kişinin somut katkısı, kastı ve diğer suçlarla ilişkisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Madde, anayasal düzeni hedefleyen teşebbüs fiilini tamamlanmış suç olarak yaptırıma bağlar. Bu nedenle her olayda ayrıca genel teşebbüs indirimi uygulanacağı varsayılmaz; hazırlık/icra ayrımı somut olarak yapılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 309/1	Ağırlaştırılmış müebbet hapis.
m. 309/2–3	Diğer suçlardan ayrıca ceza; tüzel kişi güvenlik tedbirleri.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3'te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12'nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Ağırlaştırılmış müebbet yaptırımı için olağan dava zamanaşımı 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7'nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu maddede müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis öngörülen hâl bakımından HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve kısa süreli hapse seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusur yeteneği ve iştirake ilişkin kanuni indirimler ayrıca belirlenir; sırf iyi hâl bulunması müebbet cezayı iki yıllık eşiğe indirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Cebir/şiddet, anayasal hedef ve elverişli icra iddiasını somut eylem kayıtlarıyla karşılaştırın.

• Her kişinin bilgi ve katkısını; hazırlık, emir, hukuka uygun faaliyet ve ayrıca işlenen suçları ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 309; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Cumhurbaşkanına Suikast ve Fiilî Saldırı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Cumhurbaşkanına suikast ve fiilî saldırı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Suikast ve buna teşebbüs: ağırlaştırılmış müebbet. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Birinci fıkra 3713 m. 3 kapsamındadır; yetişkinde ağırlaştırılmış müebbet için koşullu salıverilme yasağı değerlendirilir. İkinci fıkranın terör kapsamı 3713 m. 4'ün amaç/örgüt şartına bağlıdır; sırf madde numarasıyla aynı infaz sonucu verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 310 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cumhurbaşkanına suikast veya diğer fiilî saldırıdır; öldürmeye yönelik suikast ile başka fiziksel saldırı farklı yaptırım sistemine tabidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Saldırının hedefi, icra hareketi ve öldürme kastı somut delille belirlenir.
- Suikast teşebbüsü ile diğer saldırı ayrılır.
- Diğer saldırıda bağlantılı suçun cezası ve asgari beş yıl koşulu hesaplanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkra suikasta teşebbüsü tamamlanmış fiille aynı kanuni yaptırıma bağlar. İkinci fıkrada yaralama gibi dayanak suçun özel unsurları ve içtima ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 310/1	Suikast ve buna teşebbüs: ağırlaştırılmış müebbet.
m. 310/2	Diğer fiilî saldırı: ilgili suçun cezası 1/2 artırılır; en az 5 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbet yaptırımında 30 yıldır. İkinci fıkrada dayanak suç cezasının yarı artırımı ve beş yıllık asgari ceza birlikte esas alınarak m. 66’ya göre belirlenir; bütün fiilî saldırılar için tek rakam verilemez. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Suikast ve suikasta teşebbüs için ağırlaştırılmış müebbet öngörülür; olağan HAGB/erteleme/seçenek yaptırım uygulanmaz. Diğer fiilî saldırıda ceza en az beş yıldır; yaş veya özel indirim varsa sonuç ceza ayrıca hesaplanır. Birinci fıkradaki teşebbüse genel teşebbüs indirimiyle otomatik düşüş varsayılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Birinci fıkra 3713 m. 3 kapsamındadır; yetişkinde ağırlaştırılmış müebbet için koşullu salıverilme yasağı değerlendirilir. İkinci fıkranın terör kapsamı 3713 m. 4'ün amaç/örgüt şartına bağlıdır; sırf madde numarasıyla aynı infaz sonucu verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Saldırı fiili, hedef kişinin sıfatı ve öldürme kastını sağlık/kriminal kayıtlarla belirleyin.

• Suikast teşebbüsü ile diğer fiilî saldırıyı ayırın; diğer saldırıda dayanak suç ve beş yıllık asgari ceza kuralını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 310; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasama Organına Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Yasama organına karşı suç: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Ağırlaştırılmış müebbet. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 311 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cebir ve şiddetle Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırmaya veya görevlerini kısmen/tamamen yapmasını engellemeye teşebbüstür.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Cebir/şiddet, hedeflenen Meclis görevi ve icra hareketinin elverişliliği belirlenir.
- Siyasi eleştiri veya barışçıl faaliyet ile suçun icrası ayrılır.
- Kişisel katkı ve kast ile ayrıca işlenen suçlar incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs fiili maddede doğrudan yaptırıma bağlanır; olağan teşebbüs indirimi otomatik kabul edilmez. Her kişinin iştiraki kendi fiili ve kastına dayanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 311/1	Ağırlaştırılmış müebbet.
m. 311/2	İşlenen diğer suçlardan ayrıca ceza.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Ağırlaştırılmış müebbet yaptırımı için olağan dava zamanaşımı 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu maddede müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis öngörülen hâl bakımından HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve kısa süreli hapse seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusur yeteneği ve iştirake ilişkin kanuni indirimler ayrıca belirlenir; sırf iyi hâl bulunması müebbet cezayı iki yıllık eşiğe indirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Meclisin hangi görevini hedeflediği ileri sürülen cebir/şiddet fiilini ve icra elverişliliğini belirleyin.

• Barışçıl siyasi faaliyet ile somut saldırı hareketini, her kişinin katkısı ve bilgisiyle ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 311; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hükûmete Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Hükûmete karşı suç: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Ağırlaştırılmış müebbet. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 312 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Cebir ve şiddetle hükümeti ortadan kaldırmaya veya görevlerini kısmen/tamamen yapmasını engellemeye teşebbüstür.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Cebir/şiddet ve hükümetin görevini hedefleyen elverişli icra belirlenir.
- Hukuka uygun siyasi mücadele ve eleştiri ile suç fiili ayrılır.
- Her failin bilgisi, amacı ve somut katkısı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Maddeye özgü teşebbüs yaptırımı nedeniyle tamamlanma ve genel teşebbüs ilişkisi otomatik indirim olarak kurulmaz; hazırlık ile icra delille ayrılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 312/1	Ağırlaştırılmış müebbet.
m. 312/2	İşlenen diğer suçlardan ayrıca ceza.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Ağırlaştırılmış müebbet yaptırımı için olağan dava zamanaşımı 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu maddede müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis öngörülen hâl bakımından HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve kısa süreli hapse seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusur yeteneği ve iştirake ilişkin kanuni indirimler ayrıca belirlenir; sırf iyi hâl bulunması müebbet cezayı iki yıllık eşiğe indirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hükümetin ortadan kaldırılması veya görevin engellenmesi iddiasını somut cebir/şiddet delilleriyle eşleştirin.

• Hazırlık ve doğrudan icra ile her kişinin bağımsız kast/katkısını ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 312; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine Karşı Silâhlı İsyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine karşı silâhlı isyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Tahrik: 15–20 yıl; isyan gerçekleşirse 20–25 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 313 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Halkı hükümete karşı silahlı isyana tahrik etmek, isyanı yönetmek veya isyana katılmaktır; roller ve isyanın gerçekleşmesi ayrı ceza doğurur.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Silahlı isyan hedefi ve tahrikin somut içeriği belirlenir.
- İsyanın gerçekleşmesi, yönetme veya katılma rolü ayrılır.
- Savaşın sağladığı kolaylıktan yararlanma ve diğer suçlar araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 313/1	Tahrik: 15–20 yıl; isyan gerçekleşirse 20–25 yıl.
m. 313/2	İsyanı yönetme: ağırlaştırılmış müebbet; katılma: 6–10 yıl.
m. 313/3	Savaş kolaylığından yararlanma: ağırlaştırılmış müebbet.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 313/4	Diğer suçlardan ayrıca ceza.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkradaki 15–20 yıl ve 20–25 yıl süreli yaptırımlarda 20; ikinci fıkranın 6–10 yıllık katılma temel hâlinde 15; ağırlaştırılmış müebbet hâllerinde 30 yıldır. Uygulanan terör artırımı da kanuni üst sınıra dahil kontrol edilir. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tahrik sözleri, silahlı isyanın gerçekleşmesi ve yönetici/katılan rolüne ilişkin kayıtları toplayın.

• Savaş kolaylığından yararlanma ve ayrıca işlenen suçları kişisel delillerle ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 313; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silâhlı Örgüt Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Silâhlı örgüt: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kurma/yönetme: 10–15 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 314 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan devlet güvenliği ve anayasal düzen suçlarını işlemek amacıyla silahlı örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Örgütsel yapı, süreklilik, hiyerarşi, silah ve amaç suçları belirlenir.

• Kurma/yönetme/üyelik rolleri somut faaliyet ve ilişkiyle ayrılır.

• Tek temas, yasal faaliyet veya soyut isnat yerine kişinin örgütsel bağ ve kastına ilişkin delil değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Örgütün silahlı niteliği ve devlet güvenliği/anayasal düzen suçlarını işleme amacı bilinerek kurma, yönetme veya hiyerarşiye katılma aranır. Yasal faaliyet, akrabalık veya tek temas somut örgütsel bağ ve kast gösterilmeden üyeliğe eşitlenmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 220 ve m. 221'in atıf yoluyla uygulanabilecek hükümleri, rol, fiil ve etkin pişmanlık zamanıyla birlikte incelenir. İptal edilmiş m. 314/3 hükmü yürürlükteymiş gibi örgüt adına her fiile otomatik uygulanamaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 314/1	Kurma/yönetme: 10–15 yıl.
m. 314/2	Üyelik: 5–10 yıl.
3713 m. 3,5	Yetişkinde terör artırımı ve çocuk istisnası ayrıca uygulanır.
m. 314/3–4	Üçüncü fıkra iptal edilmiştir; örgüt suçuna ilişkin diğer hükümler atıfla uygulanır.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3’te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel kurma/yönetme (üst sınır 15 yıl) ve üyelikte (üst sınır 10 yıl) olağan süre 15 yıldır. Yetişkinde 3713 m. 5 yarı artırımı uygulandığında kurma/yönetmenin üst sınırı 22 yıl 6 aya çıktığı için 20 yıl; üyelik üst sınırı 15 yıl olduğundan 15 yıl olur. Çocuk bakımından ceza artırımı istisnası ve TCK m. 66/2 yaş azaltımı ayrı uygulanır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Etkin pişmanlıkta kişinin rolü, örgütün faaliyeti, teslim/yakalanma zamanı ve verilen bilginin niteliği önemlidir. Genel bir bilgi verme beyanı otomatik cezasızlık değildir; sonuç ceza ve diğer yasaklar bireyselleştirme kurumları bakımından ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Örgütün silahlı yapısı, hiyerarşi/süreklilik ve amaç suçlar ile kişinin gerçek faaliyetlerini ayrı değerlendirin.

• Yasal faaliyet veya tek teması üyelikle eşitlemeden iletişim/finans kayıtlarını inceleyin; m. 221 bilgi verme ve teslim zamanını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 314; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silâh Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Silâh sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	10–15 yıl hapis; 3713 m. 3,5'in yetişkin artırımı ve çocuk istisnası ayrıca. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 315 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Silahlı örgütün amaçlarını bilerek faaliyetinde kullanılmak üzere silah üretmek, satın almak, ülkeye sokmak, nakletmek veya depolamaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Örgütün m. 314 niteliği ve silahların somut niteliği belirlenir.
- Temin/nakil/depolama fiili ile örgütsel kullanım amacı bağlanır.
- Failin örgütün amaçlarını bilmesi ve katkısı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Fail örgütün amaçlarını bilmeli ve silahı örgüt faaliyetinde kullanılması amacıyla temin, nakil veya depolama fiiline katılmalıdır. Örgütsel amacı bilinmeyen salt taşıma ilişkisi bu özel kastı tek başına kurmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

6136 kapsamındaki kaçak silah fiiliyle örgüte silah sağlama aynı unsur kümesine sahip değildir; özel hüküm ve içtima ilişkisi somut sevkiyat ve katkı üzerinden değerlendirilir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 315	10–15 yıl hapis; 3713 m. 3,5’in yetişkin artırımı ve çocuk istisnası ayrıca.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3'te sayılan devlet güvenliği/anayasal düzen suçları arasındadır. Katalog, tutuklama zorunluluğu veya suçluluk karinesi değildir; somut delil, neden ve ölçülülük ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12'nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 10–15 yıllık cezada 15 yıl; yetişkinde 3713 m. 5 yarı artırımıyla üst sınır 22 yıl 6 aya çıktığında 20 yıldır. Çocuk için terör ceza artırımı istisnası ve yaşa bağlı zamanaşımı ayrı değerlendirilir. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7'nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Silahların teknik niteliği, temin/nakil/depolama zinciri ve örgüte tahsis bağlantısını belirleyin.

• Failin örgütün amaçlarını ve silahın kullanım amacını bildiğine ilişkin somut delilleri ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 315; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç için Anlaşma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç için anlaşma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Amaç suçun ağırlığına göre 3–12 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapiste genel 1/2 esasına karşılık, 3713 m. 4'ün örgüt/amaç koşulları gerçekleşirse terör rejimi; başka örgüt veya tekerrür koşulları varsa ilgili özel rejim uygulanır. Anlaşma başlığı tek başına 3/4 sonucu doğurmaz.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 316 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Belirli devlet güvenliği/anayasal düzen suçlarını elverişli araçlarla işlemek üzere iki veya daha çok kişinin maddi olgularla ortaya konulan anlaşmasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Anlaşmanın hedeflediği kanuni suç ve en az iki kişi belirlenir.
- Anlaşmayı gösteren maddi olgu ve araçların elverişliliği ortaya konulur.
- Amaç suçun işlenmesi veya soruşturma öncesinde ittifaktan çekilme koşulları araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Belirlenen devlet güvenliği/anayasal düzen suçunu elverişli vasıtalarla işleme konusunda en az iki kişinin ortak iradesi aranır. Aynı düşünceyi paylaşma veya soyut temenni, maddi olgularla belirlenen anlaşma değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 316/1	Amaç suçun ağırlığına göre 3–12 yıl.
m. 316/2	Amaç suç işlenmeden veya anlaşma nedeniyle soruşturma başlamadan önce çekilme: cezasızlık.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 316, CMK m. 100/3'ün bu bölüm için saydığı madde listesinde yer almaz; genel tutuklama şartları ve ölçülülük uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12'nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

3–12 yıllık temel ceza için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır; 3713 m. 4–5 koşullarıyla yarı artırımlı üst sınır 18 yıl da aynı 15 yıllık aralıktadır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7'nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel 1/2 esasına karşılık, 3713 m. 4'ün örgüt/amaç koşulları gerçekleşirse terör rejimi; başka örgüt veya tekerrür koşulları varsa ilgili özel rejim uygulanır. Anlaşma başlığı tek başına 3/4 sonucu doğurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Amaçlanan kanuni suçu, en az iki kişinin anlaşmasını gösteren maddi olguyu ve elverişli araçları belirleyin.

• İttifaktan çekilme tarihini amaç suç ve soruşturmaya başlama tarihleriyle karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 316; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Komutanlıkların Gasbı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî komutanlıkların gasbı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Müebbet hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Başka özel rejim yoksa müebbet için genel 24 yıl eşiği uygulanır; 3713 m. 4 koşullarıyla terör/örgüt rejimi oluşursa farklı kurallar geçerlidir. Devlet güvenliği bölümünde olmak tek başına 3/4 süreli ceza hesabı değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 317 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanuni yetki veya görevlendirme olmadan askerî birlik/tesis/yerin komutasını almak ya da yetkili komutanın komutayı bırakma emrine uymamasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Birinci fıkrada kanuni yetkisi veya devlet görevlendirmesi olmadan sayılı askerî komutayı alan kişi; ikinci fıkrada yetkili olarak atanmış olup komutayı terk emrine uymayan komutan faildir. Sırf rütbe sahibi olmak veya emir tartışması yeterli değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Komutası alınan birliğin/tesisin kanundaki kapsamı belirlenir.
- Görevlendirme, yetki ve komutayı fiilen kullanma araştırılır.
- İkinci fıkrada yetkili makamın bırakma emri ve buna rağmen devam etme ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 317/1–2	Müebbet hapis.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Müebbet cezada olağan 25 yıl; m. 66/7’nin yurt dışı koşulu ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu maddede müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis öngörülen hâl bakımından HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve kısa süreli hapse seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusur yeteneği ve iştirake ilişkin kanuni indirimler ayrıca belirlenir; sırf iyi hâl bulunması müebbet cezayı iki yıllık eşiğe indirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Başka özel rejim yoksa müebbet için genel 24 yıl eşiği uygulanır; 3713 m. 4 koşullarıyla terör/örgüt rejimi oluşursa farklı kurallar geçerlidir. Devlet güvenliği bölümünde olmak tek başına 3/4 süreli ceza hesabı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Komuta edilen birlik/yer ile atama/yetki belgelerini temin edin.

• Komutayı terk emrinin yetkili makamını, tebliğini ve emre rağmen devamı kayıtlarla inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 317; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Halkı Askerlikten Soğutma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Halkı askerlikten soğutma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Temel fıkra basit yargılama eşiğine elverişlidir; yayın artırımıyla üst sınır üç yıla çıkar.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 318 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Askerlik yapanları firara veya askerlik hizmetine katılacakları bu hizmeti yapmaktan vazgeçirmeye elverişli teşvik/telkindir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Sözün hedef kitlesi, bağlamı ve firar/vazgeçirme yönü belirlenir.
- Genel eleştiri veya görüş ile kanundaki teşvik/telkin ayrılır.
- Basın/yayın aracının kullanılması ve erişim incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İfade özgürlüğü, eleştiri ve açıklamanın somut bağlamı gözetilir. Askerlik politikasını eleştirmek tek başına kanundaki firar/vazgeçirme unsurunu kanıtlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 318/1	6 ay–2 yıl.
m. 318/2	Basın/yayın yoluyla 1/2 artırım.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Temel fıkra basit yargılama eşiğine elverişlidir; yayın artırımıyla üst sınır üç yıla çıkar.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’deki açık istisna nedeniyle temel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Terör niteliği veya bağlantılı özel görev varsa ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve yayın artırımlı hâlde olağan sekiz yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İfadenin tümünü, hedef kitlesini ve askerlik/firar yönünü koruyun.

• Eleştiri veya görüş bağlamı ile teşvik/telkini; basın/yayın artırımı koşullarını ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 318; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerleri İtaatsizliğe Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerleri itaatsizliğe teşvik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 319 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Askerleri veya askerî idareye bağlı kişileri kanuna, yemine, disipline ya da askerlik görevine aykırı davranışa yöneltmek; bu davranışları askerler önünde övmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hedef kişinin askerî statüsü ve yöneltilen aykırı görev belirlenir.

• Teşvik/tahrik veya askerler önünde övme fiili somutlaştırılır.

• Aleniyet ve savaş zamanı ayrı nitelikli hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 319/1	1–3 yıl.
m. 319/2	Alenen: 2–5 yıl.
m. 319/3	Savaş sırasında ceza bir kat artırılır.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12 istisnasıyla Asliye Ceza; terör veya bağlantılı özel görev ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk iki fıkranın temel hâlinde sekiz; savaş artırımıyla üst sınır beş yılı aşarsa 15 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asker veya askerî idareye bağlı muhatapların sıfatını ve teşvik edilen yükümlülük ihlalini belirleyin.

• Sözün tam içeriğini, aleniyeti ve savaş zamanına ilişkin resmî kayıtları karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 319; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yabancı Hizmetine Asker Yazma, Yazılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yabancı hizmetine asker yazma, yazılma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–6 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 320 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Hükümet izni olmadan yabancı kişi/devlet hizmetine veya yararına ülke içinde vatandaşlardan asker yazmak ya da vatandaşları silahlandırmak; bu hizmeti kabul etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yabancı hizmet/yarar ve ülke içindeki yazma/silahlandırma faaliyeti belirlenir.

• Hükümet izni, vatandaşlık ve askerlik statüsü araştırılır.

• Faaliyeti örgütleyen ile hizmeti kabul edenin rolleri ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 320/1	3–6 yıl.
m. 320/2	Aralarında asker/askerlik çağında kişi bulunursa 1/3 artırım.
m. 320/3	Hizmeti kabul etme: 1–3 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
3713 m. 3,5	Terör suçu kapsamındaki kanuni ceza artırımı ve çocuk istisnası ayrıca.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci/ikinci fıkrada olağan 15; üçüncü fıkranın temel cezasında sekiz yıl. Uygulanacak terör artırımıyla kanuni üst sınır ve m. 66 koşulları ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3713 m. 3 kapsamındaki bu suçta yetişkinin süreli hapis infazında m. 17 ve 5275 m. 108 uyarınca 3/4 rejimi; ağırlaştırılmış müebbette kanuni koşullu salıverilme yasağı ayrıca uygulanır. Çocuk bakımından 5275 m. 107/2'deki 2/3 ve çocuklara özgü hükümler ayrı değerlendirilir. Örgüt, birden fazla ilam, iyi hâl ve mahsup nedeniyle tek sabit tahliye tarihi verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hükümet izni, ülke içindeki asker yazma/silahlandırma fiili ve yabancı hizmet bağlantısını belgeleyin.

• Yazılan kişilerin vatandaşlık/askerlik statüsünü, örgütleyen ile hizmet kabul eden rollerini ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 320; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Savaş Zamanında Emirlere Uymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savaş zamanında emirlere uymama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–6 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 321 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Savaş sırasında devletin yetkili makamlarının emir veya kararlarına bilerek aykırı hareket etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Savaş hâli, emri veren yetkili makam ve kararın hukuki dayanağı belirlenir.
- Emrin kapsamı, kişiye yönelmesi ve bilinmesi araştırılır.
- Somut aykırı davranış ve kast ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Emrin kanuniliği ve yetki sınırı önemlidir; suç oluşturan emir için genel emir hükümleri gözetilir. Bilinmeyen veya kapsamı dışında kalınan emir otomatik sorumluluk doğurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 321	1–6 yıl hapis.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

1–6 yıllık temel ceza için olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Savaş hâlini, emri veren makamın yetkisini ve emrin tam kapsamını gösteren belgeleri temin edin.

• Emrin nasıl öğrenildiğini ve ihlal fiilini; kanuni imkânsızlık veya suç oluşturan emir iddiasını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 321; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Savaş Zamanında Yükümlülükler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savaş zamanında yükümlülükler: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–10 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 322 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Savaş sırasında devletin silahlı kuvvetlerinin/halkın ihtiyaçları için üstlenilen sözleşme yükümlülüğünü yerine getirmemek veya ifada hile yapmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanundaki ihtiyacı karşılamak üzere sözleşme yükümlüsü ile sorumlu aracı/temsilci bakımından özel sıfat ve fiil aranır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Savaş, ihtiyacın niteliği ve kanunda sayılan kuruluşla sözleşme belirlenir.
- İfa edilmeyen yükümlülük, kusur ve aracı/temsilci katkısı ayrılır.
- Kasıtlı ifasızlık, taksir ve hile farklı yaptırım hâlleridir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

İlk fıkranın kasıtlı ifasızlığı, ikinci fıkranın taksiri ve dördüncü fıkranın hilesi ayrılır; her sözleşme gecikmesi aynı suçu oluşturmaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Asıl yükümlü, aracı ve temsilcinin sözleşme/ifa bağı ayrı belirlenir; şirket sıfatıyla toplu kusur kurulmaz. İkinci fıkradaki taksirli ifasızlıkta teşebbüs ve kasıtlı iştirak hükümleri uygulanmaz. Hileli ifa, sırf gecikme veya ifa imkânsızlığından ayrı dördüncü fıkra suçudur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 322/1	3–10 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.
m. 322/2	Taksirli ifasızlıkta cezanın 3/4’üne kadar indirim.
m. 322/3	Neden olan aracı/temsilcilere aynı cezalar.
m. 322/4	İfada hile: 10–15 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın 3–10 yıllık ve dördüncü fıkranın 10–15 yıllık cezasında olağan süre 15 yıldır. İkinci fıkranın takdirî taksir indirimi otomatik en yüksek indirim yapılmış gibi hesaba katılmaz; m. 66/3–4 uyarınca kanuni üst sınır esas alınır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

İkinci fıkranın taksirli ifasızlığı bakımından TCK m. 50/4 uyarınca bilinçli taksir dışındaki uzun süreli hapis de koşullarıyla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş imkân yoktur. HAGB için iki yıl veya daha az sonuç hapis/adlî para; erteleme için m. 51'in ayrı yaş, geçmiş mahkûmiyet ve kanaat şartları aranır. Kasıtlı veya müebbet yaptırımlı diğer fıkralara bu taksir istisnası taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sözleşme, savaş dönemi ihtiyaç listesi, teslim takvimi ve gerçek ifa kayıtlarını karşılaştırın.

• Kasıt, taksir, hile ve mücbir sebebi; asıl yükümlü ile aracı/temsilcinin kişisel rolünü ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 322; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Savaşta Yalan Haber Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savaşta yalan haber yayma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5–10 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel örgüt/terör/tekerrür rejimi yoksa süreli hapiste genel 1/2, müebbette genel 24 yıl koşullu salıverilme eşiği; diğer ilam ve iyi hâl koşulları ayrı uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 323 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Savaş sırasında kamu endişesini, halkın maneviyatını veya ülkenin direncini kanundaki biçimde etkileyen asılsız/abartılı/özel amaçlı haber ve belirli ekonomik faaliyetlerdir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Savaş hâli, haberin içeriği ve kanundaki etki/tehlikeye elverişliliği belirlenir.

- Propaganda, askerlere yönelme, yabancıyla veya düşmanla anlaşma ayrılır.
- Dördüncü fıkradaki para/kâğıt değeri müdahalesi ve direnç tehlikesi ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 323/1	5–10 yıl.
m. 323/2-a, b, c	Propaganda, askerlere yönelme veya yabancıyla anlaşma: 10–20 yıl.
m. 323/3	Düşmanla anlaşma: müebbet.
m. 323/4	Belirtilen para/kâğıt değeri müdahalesi: 5–10 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.
m. 323/5	Dördüncü fıkrada yabancıyla anlaşma 1/2, düşmanla anlaşma bir kat artırım.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci/dördüncü fıkranın üst sınır 10 yıllık hâllerinde 15; ikinci fıkranın üst sınır 20 yıllık ve beşinci fıkranın düşmanla anlaşma nedeniyle bir kat artırılmış hâlinde 20; üçüncü fıkranın müebbetinde 25 yıldır. Dördüncü fıkraya yalnız yabancıyla anlaşma yarı artırımı uygulanırsa üst sınır 15 yıl ve zamanaşımı 15 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel örgüt/terör/tekerrür rejimi yoksa süreli hapiste genel 1/2, müebbette genel 24 yıl koşullu salıverilme eşiği; diğer ilam ve iyi hâl koşulları ayrı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yayının özgün içeriğini, savaş zamanını ve direnç/maniveyat etkisi iddiasına ilişkin somut verileri toplayın.

• Propaganda, asker hedefi, yabancı/düşman anlaşması ve ekonomik değer müdahalesini fıkra bazında ayırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 323; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seferberlikle İlgili Görevin İhmali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seferberlikle ilgili görevin ihmali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 324 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Barış döneminde seferberlikle ilgili görevini ihmal eden veya geciktiren kamu görevlisinin fiilidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail bakımından maddede aranan kamu görevlisi/görev sıfatı belirlenir. TCK m. 6 işlevsel kamu görevlisi tanımı önemlidir; sadece kadro adıyla sonuç çıkarılmaz. Özgü suçta diğer kişinin katkısı TCK m. 40 kapsamında ayrılır.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kamu görevi ve seferberlik yükümlülüğünün kişiye ait olduğu belirlenir.
- Görevin zamanı, yerine getirilmeyen işlem ve gecikme araştırılır.
- Görevin bilinmesi ve ihmali davranışın kusur bağlantısı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

İhmal şeklindeki davranışın kanuni kusur şartı incelenir; her iş gecikmesi kendiliğinden suç değildir. Maddede ayrıca taksirli sorumluluk öngörülmediğinden salt özensizlikle kasıtlı ihmal ayrılır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 324	6 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12 istisnasıyla Asliye Ceza Mahkemesi; görev ve izin usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde olağan sekiz yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Seferberlik görevinin kişiye verildiğini, yerine getirme zamanı ve imkânını gösteren kayıtları toplayın.

• Barış zamanı koşulunu ve gecikmenin kasıtlı ihmal mi imkânsızlık mı olduğunu inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 324; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düşmandan Unvan ve Benzeri Payeler Kabulü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düşmandan unvan ve benzeri payeler kabulü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 325 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Vatandaşın Türkiye ile savaş hâlindeki devletten akademik derece, şeref, unvan, nişan, fahri rütbe veya bunlara bağlı yarar kabul etmesidir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletin bağımsızlığı, güvenliği, anayasal düzeni veya ilgili millî savunma işlevi korunur. Suç tipi hangi somut değeri hedefliyorsa fiilin o değerle bağı ortaya konulur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Türk vatandaşı fail olabilir; her yabancı ödül bu suç kapsamında değildir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Vatandaşlık ve Türkiye ile ilgili devlet arasında savaş hâli belirlenir.
- Kabul edilen paye/yararın devlet kaynaklı niteliği araştırılır.
- Bilerek kabul fiili ve zaman ortaya konulur.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 325	1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12 istisnasıyla Asliye Ceza Mahkemesi.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Vatandaşlığı, savaş hâlini ve paye/yararı veren devletin resmî sıfatını belgeleyin.

• Kabulün zamanı, iradesi ve yararın niteliğini belirleyin; sırf yabancı üniversite ödülünü aynı saymayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 325; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devletin Güvenliğine İlişkin Belgeler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devletin güvenliğine ilişkin belgeler: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	8–12 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 326 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devlet güvenliği veya iç/dış siyasal yararına ilişkin belgeyi yok etmek, tahrip/sahtecilik yapmak, tahsis yeri dışında kullanmak, hileyle almak veya çalmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belgenin devlet güvenliği/siyasal yararla bağı belirlenir.
- Kanunda sayılan seçimlik fiil ve belge üzerindeki somut değişiklik araştırılır.
- Savaş veya savaş hazırlığı/etkinliği/hareketlerine tehlike ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 326/1	8–12 yıl.
m. 326/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike hâli: müebbet.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın 8–12 yıllık cezasında 15; ikinci fıkranın müebbet yaptırımında 25 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belgenin aslı ve sınırlı erişim kaydıyla devlet güvenliği/siyasal yarar bağlantısını tespit edin.

• İmha, sahtecilik, yer değiştirme veya alma fiilini; savaş/askerî tehlike iddiasını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 326; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devletin Güvenliğine İlişkin Bilgileri Temin Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–8 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 327 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Niteliği gereği devlet güvenliği veya iç/dış siyasal yararlar bakımından gizli kalması gereken bilgiyi temin etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin gerçekten korunması gereken sır niteliği belirlenir.
- Temin fiili ve failin bilgiye erişmesi ispatlanır.
- Savaş/askerî tehlike nitelikli hâli ile casusluk özel amacı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Temin ile açıklama farklı suçlardır; casusluk amacı varsa m. 328 ayrıca nitelendirilir. Her gizlilik etiketi tek başına bilginin kanuni sır unsurunu kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 327/1	3–8 yıl.
m. 327/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike: müebbet.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın 3–8 yıllık cezasında 15; ikinci fıkranın müebbet yaptırımında 25 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilginin olay tarihinde gerçekten gizli olması gerektiğini ve nasıl temin edildiğini araştırın.

• Yetkili erişim ile hukuka aykırı edinimi ve varsa casusluk iddiasının özel amacıyla farkını belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 327; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siyasal veya Askerî Casusluk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siyasal veya askerî casusluk: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	15–20 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 328 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devlet güvenliği/siyasal yarar için gizli kalması gereken bilgiyi siyasal veya askerî casusluk amacıyla temin etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin niteliği gereği sır olması ve temin fiili belirlenir.
- Siyasal/askerî casusluk özel amacı somut iletişim ve ilişkiyle ispatlanır.
- Savaş hâlindeki devlet yararı veya askerî tehlike bentleri ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Genel temin kastına ek olarak siyasal veya askerî casusluk amacı gerekir. Yabancı kişiyle temas veya bilgiye sahip olmak bu özel amacı tek başına kanıtlamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 328/1	15–20 yıl.
m. 328/2-a	Türkiye ile savaş hâlindeki devlet yararına: ağırlaştırılmış müebbet.
m. 328/2-b	Savaş sırasında veya kanuni askerî tehlike hâli: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın üst sınırı 20 yıl olduğundan 20; ikinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbet yaptırımında 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilginin niteliği gereği gizliliğini ve temin zincirini korumalı erişimle belgeleyin.

• Casusluk amacı, hedef devlet ve savaş/askerî tehlike iddiasını ayrı somut olgularla değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 328; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devletin Güvenliğine ve Siyasal Yararlarına İlişkin Bilgileri Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5–10 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Taksirli temel hâlin iki yıllık üst sınırı CMK m. 251 bakımından görevli mahkeme ve diğer koşullarla birlikte incelenir; Ağır Ceza özel görevi basit yargılama uygulanmasını engeller.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 329 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devlet güvenliği/siyasal yarar bakımından gizli kalması gereken bilgiyi açıklamak; ayrıca belirli koşullarla taksir sonucu açıklanmasına neden olmaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin niteliği ve açıklamanın kime/nasıl yapıldığı belirlenir.
- Kasıtlı açıklama ile dikkat/özen ihlali ayrılır.
- Savaş ve askerî tehlike hâli ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Birinci/ikinci fıkra kastı; üçüncü fıkra taksiri düzenler. Açıklamanın bilgi ve iradeyle mi güvenlik yükümlülüğü ihlaliyle mi gerçekleştiği belirlenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kasıtlı açıklamada bilginin muhataba ulaştırılması; taksirli fıkrada özen ihlaliyle açıklama arasındaki bağ belirlenir. Taksirli hâlde teşebbüs ve kasıtlı iştirak uygulanmaz. Casusluk amacı varsa m. 330; yetkili makam yasağına dayalı sır varsa m. 336 ile unsur ayrımı yapılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 329/1	5–10 yıl.
m. 329/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike: 10–15 yıl.
m. 329/3	Taksirli temel hâl 6 ay–2 yıl; nitelikli hâl 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Taksirli temel hâlin iki yıllık üst sınırı CMK m. 251 bakımından görevli mahkeme ve diğer koşullarla birlikte incelenir; Ağır Ceza özel görevi basit yargılama uygulanmasını engeller.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci ve ikinci fıkralarda 15; üçüncü fıkranın 6 ay–2 yıllık taksirli temel hâlinde 8, 3–8 yıllık taksirli nitelikli hâlinde 15 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üçüncü fıkranın taksirli açıklama hâli bakımından TCK m. 50/4 uyarınca bilinçli taksir dışındaki uzun süreli hapis de koşullarıyla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş imkân yoktur. HAGB için iki yıl veya daha az sonuç hapis/adlî para; erteleme için m. 51’in ayrı yaş, geçmiş mahkûmiyet ve kanaat şartları aranır. Kasıtlı veya müebbet yaptırımlı diğer fıkralara bu taksir istisnası taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklanan bilginin sır niteliğini, muhatabını, ulaşma zamanını ve erişim izinlerini belirleyin.

• Kasıtlı aktarım ile güvenlik/özen ihlalini; ağır tehlike hâlini ayrı teknik ve resmî kayıtlarla inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 329; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gizli Kalması Gereken Bilgileri Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gizli kalması gereken bilgileri açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Müebbet. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 330 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devlet güvenliği/siyasal yarar için niteliği gereği gizli kalması gereken bilgiyi siyasal veya askerî casusluk amacıyla açıklamaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Sır niteliği, açıklama ve muhatap belirlenir.
- Casusluk özel amacı ve açıklamayla bağı ispatlanır.
- Savaş/askerî tehlike nitelikli hâli araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Açıklama kastına ek siyasal/askerî casusluk amacı aranır; amaçsız açıklama ile ayrı nitelendirme gerekir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 330/1	Müebbet.
m. 330/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın müebbet yaptırımında 25; ikinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbet yaptırımında 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu maddede müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis öngörülen hâl bakımından HAGB, hapis cezasının ertelenmesi ve kısa süreli hapse seçenek yaptırım eşikleri karşılanmaz. Yaş, kusur yeteneği ve iştirake ilişkin kanuni indirimler ayrıca belirlenir; sırf iyi hâl bulunması müebbet cezayı iki yıllık eşiğe indirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gizli bilginin hangi muhataba hangi araçla ulaştırıldığını, casusluk amacının delilleriyle eşleştirin.

• Savaş veya askerî tehlike koşulunu bağımsız inceleyin; belgenin gizli içeriğini açık dosyalarda yeniden yaymayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 330; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Uluslararası Casusluk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Uluslararası casusluk: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 331 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yabancı devletin niteliği gereği gizli kalması gereken güvenlik/siyasal bilgisini başka yabancı devlet lehine casusluk amacıyla temin etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Vatandaş veya bilgiyi Türkiye’de temin eden yabancı fail olabilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin hangi yabancı devlete ait ve hangi devlet lehine temin edildiği belirlenir.
- Sır niteliği ile siyasal/askerî casusluk amacı ispatlanır.
- Failin vatandaşlığı veya yabancı ise Türkiye'de temin koşulu ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Başka bir yabancı devlet lehine siyasal veya askerî casusluk amacı aranır. Vatandaşlık/Türkiye'de temin şartı yanında bu özel amaç da ispatlanır; yabancı devlete ilişkin her araştırma veya veri toplama suça dönüşmez.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 331	1–4 yıl hapis.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde olağan sekiz yıl; sır/casusluk niteliği nedeniyle görev ve infaz özel kuralları devam eder.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilginin ait olduğu ve lehine toplandığı iki yabancı devleti, sır niteliği ve casusluk amacıyla belirleyin.

• Vatandaşlık veya yabancı kişi açısından Türkiye’de temin koşulunu olayın yer/zaman delilleriyle doğrulayın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 331; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Yasak Bölgelere Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî yasak bölgelere girme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 332 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devletin askerî yararı gereği girilmesi yasaklanmış yere gizlice veya hileyle girmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yerin askerî yasak niteliği ve yasağın dayanağı belirlenir.
- Giriş fiiliyle gizlilik/hile yöntemi ispatlanır.
- Savaş hâli ve failin yasağa ilişkin bilgisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Askerî yarar gereği girilmesi yasak yeri bilerek gizlice veya hileyle girme kastı gerekir. Yanlış yön bulma veya açıkça ve hilesiz yapılan her giriş bu maddenin aynı unsurlarını taşımaz; başka özel yasaklar ayrıca incelenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 332/1	2–5 yıl.
m. 332/2	Savaş sırasında: 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin açık istisnasıyla Asliye Ceza Mahkemesi; başka suç ve bağlantı ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz, savaş hâlinde 15 yıl olağan dava zamanaşımı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Askerî yasak alanın sınırı, yasağın dayanağı, giriş izni ve uyarı/erişim kayıtlarını toplayın.

• Gizlice/hileyle giriş ile kazara veya açık giriş iddiasını; savaş hâli artırımı koşulunu ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 332; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devlet Sırlarından Yararlanma, Devlet Hizmetlerinde Sadakatsizlik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devlet sırlarından yararlanma, Devlet hizmetlerinde sadakatsizlik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Gizli teknik bilgiden yararlanma: 5–10 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Bazı fıkralarda üst sınır iki yıl olsa da 5235 m. 12 özel Ağır Ceza görevi nedeniyle CMK m. 251 basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 333 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Görevle öğrenilen gizli keşif/buluş/yenilikten yararlanma; yurt dışındaki devlet görevini sadakatle yerine getirmeme; bu suçları zamanında bildirmeme fiilleridir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk fıkrada görev nedeniyle bilgiyi öğrenen; üçüncüde belirli yurt dışı göreve atanan kişi; bildirmeme hâlinde kanuni bilgiyi alan kişi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Görev, sır niteliğindeki teknik bilgi ve yararlanma fiili belirlenir.

• Yabancı ülkedeki özel görevde sadakatsizlik ve zarar doğabilirliği araştırılır.

• Savaşan devlet yararı, askerî tehlike veya haber alıp bildirmeme ayrı fıkralardır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 333/1	Gizli teknik bilgiden yararlanma: 5–10 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.
m. 333/2	Savaşan devlet yararı/kanuni askerî tehlike: müebbet.
m. 333/3	Yurt dışı devlet görevinde sadakatsizlik: 5–10 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 333/4	Zamanında bildirmeme: 6 ay–2 yıl; amaç suç teşebbüste kalsa da uygulanabilir.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Bazı fıkralarda üst sınır iki yıl olsa da 5235 m. 12 özel Ağır Ceza görevi nedeniyle CMK m. 251 basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk/üçüncü fıkrada 15, ikinci fıkrada 25, bildirmeme temel hâlinde sekiz yıl; m. 66/7 ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görev belgesi, teknik sırrın öğrenilme ve kullanım kayıtlarını koruyun.

• Yurt dışı özel görev, sadakatsizlik ve zarar doğabilirliği ile bildirmeme hâlindeki öğrenme/bildirim zamanını ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 333; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasaklanan Bilgileri Temin Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasaklanan bilgileri temin: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 334 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yetkili makamın kanuna ve düzenleyici işlemlere dayanarak açıklanmasını yasakladığı ve niteliği gereği gizli kalması gereken bilgiyi temin etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yasak kararının yetki/dayanağı ve bilginin gerçek sır niteliği birlikte belirlenir.

• Temin fiili ve failin bilgisi araştırılır.

• Savaş hazırlığı/etkinliği/hareketlerini tehlikeye sokma ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 334/1	1–3 yıl.
m. 334/2	Kanuni askerî tehlike: 5–10 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz, ikinci fıkrada 15 yıl olağan süre.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklama yasağını veren makamın yetki ve mevzuat dayanağı ile bilginin gerçek gizli niteliğini doğrulayın.

• Temin fiili ve askerî tehlike iddiasını ayrı kayıtlayın; gizlilik etiketiyle yetinmeyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 334; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasaklanan Bilgilerin Casusluk Maksadıyla Temini Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasaklanan bilgilerin casusluk maksadıyla temini: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	8–12 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 335 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Açıklanması kanunen yasaklanmış ve niteliği gereği gizli kalması gereken bilgiyi siyasal veya askerî casusluk amacıyla temin etmektir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yetkili yasak, sır niteliği ve temin fiili birlikte belirlenir.
- Casusluk özel amacı somutlaştırılır.
- Savaşan devlet yararı veya askerî tehlike ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Bilgiyi temin kastı yanında siyasal/askerî casusluk özel amacı gerekir; sadece yasak bilgiye erişim bu özel suça yeterli değildir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 335/1	8–12 yıl.
m. 335/2	Savaşan devlet yararı veya kanuni askerî tehlike: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın 8–12 yıllık cezasında 15; ikinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbetinde 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yetkili yasak kararı, sır niteliği ve bilgiyi temin etme delillerini ayrı inceleyin.

• Casusluk amacı, savaşan devlet yararı veya askerî tehlike iddiasını somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 335; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasaklanan Bilgileri Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasaklanan bilgileri açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–5 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Bazı fıkralarda üst sınır iki yıl olsa da 5235 m. 12 özel Ağır Ceza görevi nedeniyle CMK m. 251 basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 336 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Açıklanması kanunen yasaklanmış ve niteliği bakımından gizli kalması gereken bilgiyi açıklamaktır; taksirli açıklama ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yetkili yasak kararı ve gerçek sır niteliği birlikte belirlenir.
- Açıklama, alıcı ve kusur türü ayrılır.
- Savaş/askerî tehlike sonucu araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kasten açıklama ile dikkat/özen yükümlülüğü ihlalinden kaynaklanan taksir ayrılır; failin görevi, erişim ve koruma imkânları incelenir.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kasıtlı ve taksirli açıklama birbirine karıştırılmaz; taksirli fıkrada teşebbüs ve kasıtlı iştirak uygulanmaz. Casusluk özel amacı varsa m. 337; devlet güvenliği nedeniyle niteliğinden gizli bilgi varsa m. 329 ile özel hüküm ve fiil ilişkisi ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 336/1	3–5 yıl.
m. 336/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike: 10–15 yıl.
m. 336/3	Taksirli temel hâl 6 ay–2 yıl; taksirli nitelikli hâl 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Bazı fıkralarda üst sınır iki yıl olsa da 5235 m. 12 özel Ağır Ceza görevi nedeniyle CMK m. 251 basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve taksirli hafif hâlde sekiz; ağır fıkralarda 15 yıl olağan süre.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üçüncü fıkranın taksirli açıklama hâli bakımından TCK m. 50/4 uyarınca bilinçli taksir dışındaki uzun süreli hapis de koşullarıyla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş imkân yoktur. HAGB için iki yıl veya daha az sonuç hapis/adlî para; erteleme için m. 51’in ayrı yaş, geçmiş mahkûmiyet ve kanaat şartları aranır. Kasıtlı veya müebbet yaptırımlı diğer fıkralara bu taksir istisnası taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yasak kararını, gerçek gizliliği, açıklamanın muhatabını ve erişim yetkisini belirleyin.

• Kasıtlı açıklama ile taksirli veri açığını; savaş/askerî tehlike hâlini ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 336; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasaklanan Bilgileri Siyasal veya Askerî Casusluk Maksadıyla Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasaklanan bilgileri siyasal veya askerî casusluk maksadıyla açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	10–15 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 337 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Açıklanması yasak ve niteliği gereği gizli bilginin siyasal veya askerî casusluk amacıyla açıklanmasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yasak ve gizlilik koşulları, açıklama fiili ve muhatap belirlenir.
- Casusluk özel amacı ispatlanır.
- Savaş/askerî tehlike nitelikli hâli ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kasıtlı açıklamaya ek siyasal/askerî casusluk amacı gerekir; m. 336 ile temel ayrım bu amaçtır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 337/1	10–15 yıl.
m. 337/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike: ağırlaştırılmış müebbet.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Birinci fıkranın 10–15 yıllık cezasında 15; ikinci fıkranın ağırlaştırılmış müebbetinde 30 yıldır. Suç yurt dışında işlenmiş ve TCK m. 66/7’nin bu kısım ile ceza ağırlığı koşullarını taşıyorsa dava zamanaşımı uygulanmaz. Yaş, kesilme ve durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yasak ve gizli bilginin açıklanma zinciri ile casusluk amacına ilişkin olguları eşleştirin.

• Savaş/askerî tehlike iddiası ve kişisel katkıyı ayrı dosyalayın; sır içeriklerinin güvenliğini koruyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 337; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Taksir Sonucu Casusluk Fiillerinin İşlenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Taksir sonucu casusluk fiillerinin işlenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 338 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Devlet sırları/casusluk bölümündeki suçun, ilgili kişinin dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılığı sayesinde mümkün olması veya kolaylaşmasıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin ilgili sır/bilgi veya güvenlik alanı üzerinde somut dikkat ve özen yükümlülüğü bulunmalıdır. Yalnız kurum çalışanı, yönetici veya bilgi sistemi sahibi olmak sorumluluğu kurmaz; yükümlülüğün kaynağı ve kişisel ihlal gösterilir.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kolaylaşan bölüm suçu ve asıl failin fiili belirlenir.
- İlgili kişinin somut koruma/gözetim yükümlülüğü, ihlali ve nedensel katkısı araştırılır.
- Savaş/askerî tehlike nitelikli hâli ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Taksirli sorumluluk açıkça düzenlenmiştir. Failin casusluk amacı taşıması aranmaz; yükümlülük ihlali ve öngörülebilirlik gösterilmeden sırf görev unvanıyla sorumluluk kurulamaz.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli suça teşebbüs ve kasıtlı suça özgü azmettirme/yardım şeması uygulanmaz. Birden çok kişinin özen ihlali varsa her biri kendi kusurundan sorumludur. Fail suçu bilerek kolaylaştırmışsa taksirli bu madde yerine asıl kasıtlı suçun iştirak koşulları ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 338/1	6 ay–3 yıl.
m. 338/2	Savaş veya kanuni askerî tehlike: 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz, ikinci fıkrada 15 yıl olağan süre.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Dikkat ve özen ihlaliyle casusluk fiiline imkân verme bakımından TCK m. 50/4 uyarınca bilinçli taksir dışındaki uzun süreli hapis de koşullarıyla adlî para cezasına çevrilebilir. Bilinçli taksirde bu geniş imkân yoktur. HAGB için iki yıl veya daha az sonuç hapis/adlî para; erteleme için m. 51’in ayrı yaş, geçmiş mahkûmiyet ve kanaat şartları aranır. Kasıtlı veya müebbet yaptırımlı diğer fıkralara bu taksir istisnası taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asıl casusluk/bölüm suçunu ve korunması gereken bilgiye ilişkin görev dağılımını belirleyin.

• Hangi kişinin hangi önlemi almadığını, öngörülebilirlik ve suçun kolaylaşmasıyla bağını teknik raporla inceleyin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 338; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devlet Güvenliği ile İlgili Belgeleri Elinde Bulundurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devlet güvenliği ile ilgili belgeleri elinde bulundurma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3'tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 339 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunda belirtilen gizli bilgileri elde etmeye yarayan, bulundurulması için kabul edilebilir neden gösterilemeyen belge veya şeylerle yakalanmadır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet güvenliği ve siyasal/askerî yarar bakımından kanunen korunan sır veya belge düzeni korunur; her kamu belgesi sır niteliğinde kabul edilmez.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Nesnenin gizli bilgi edinmeye elverişliliği ve somut niteliği belirlenir.
- Bulundurma nedeni, mesleki/kanuni yetki ve olay bağlamı değerlendirilir.
- Savaş hâli ile daha ağır temin/açıklama suçunun oluşup oluşmadığı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru bulundurma nedeni ve kanuni yetki somut delille değerlendirilir. Masumiyet karinesi ve ispat kuralları korunur; açıklanamayan her eşya otomatik devlet sırrı sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 339/1	1–5 yıl.
m. 339/2	Savaş sırasında: 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [5]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; maddede ayrıca gösterilen özel izin şartı varsa aşağıda belirtilir.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamına girmez. Kanuni üst sınır iki yılı aştığı için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde adı tek başına CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan ve vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suç istisnasına girmeyen hâllerde m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır; diğer hâllerde genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5235 m. 12’nin bölüm esaslı özel görevi nedeniyle yetişkin failde Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir; suçun ceza üst sınırının düşük olması bu özel görevi tek başına değiştirmez. Çocuklara ve birleştirmeye ilişkin kurallar ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde sekiz, savaş hâlinde 15 yıl olağan süre.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2-h uyarınca m. 326–339 kapsamındaki süreli hapis cezalarında koşullu salıverilme oranı 2/3’tür. Müebbet/ağırlaştırılmış müebbette süreli ceza kesri kullanılmaz; özel örgüt/terör ve kanuni yasaklar, yaş, tekerrür, mahsup ve birden fazla ilam ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [5], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yakalanan belgenin gizli bilgiyi elde etmeye nasıl yaradığına ilişkin teknik ve hukuki incelemeyi isteyin.

• Mesleki/kanuni bulundurma nedeni, erişim yetkisi ve savaş hâli iddiasını belgeleriyle ortaya koyun.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 339; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[5] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–5, 17; çocuklara ilişkin istisnalar · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yabancı Devlet Başkanına Karşı İşlenen Suçlar ve Ceza Artırımı Rehberi

Yabancı devlet başkanına karşı suç: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Dayanak ceza 1/8 artırılır; müebbet gerektiriyorsa ağırlaştırılmış müebbet. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Takip şartı dayanak suçla birlikte belirlenir; şikâyete bağlı fiilde yabancı devletin şikâyeti ve karşılıklılık aranır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma/önödeme/basit yargılama otomatik evet veya hayır olarak işaretlenmez; dayanak suç, mağdur ve özel takip şartları birlikte kontrol edilir.
İnfaz çerçevesi	İnfaz, dayanak suçun rejimi ve hükmolunan ceza türüne göre belirlenir; m. 340 için bütün fiillere uygulanacak ayrı bir sabit yatar oranı yoktur.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 340 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Yabancı devlet başkanına karşı işlenen mevcut suç için ceza artırımı ve özel şikâyet kuralıdır; tek başına sabit ceza aralığı olan bağımsız bir fiil tanımlamaz.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Dayanak suçun koruduğu hak ile devletler arası ilişkideki özel koruma birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Önce öldürme, yaralama, hakaret gibi dayanak suçun bütün unsurları belirlenir.

- Mağdurun yabancı devlet başkanı sıfatı ve karşılıklılık koşulu araştırılır.
- Dayanak suç şikâyete bağlıysa ilgili devletin şikâyeti ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, görevin sınırı, geçerli rıza veya hak kullanımı iddiası somut yetki ve fiille karşılaştırılır; bir hukuki uyuşmazlığın bulunması her yöntemi hukuka uygun kılmaz. Hata ve kusurluluğa ilişkin TCK m. 24–34 hükümleri ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Madde asıl suça bağlı artırım ve özel takip kuralıdır; ikinci bir bağımsız suç veya ayrı teşebbüs sayılmaz. TCK m. 342’de diplomatik temsilciye karşı görev bağlantılı suçta kamu görevlisi kabulü ve hakarette mağdur şikâyeti ayrıca düzenlenir. M. 343 karşılıklılık koşulu bakımından devlet başkanı ile diplomatik temsilci sıfatı ayrı tutulur.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 340/1	Dayanak ceza 1/8 artırılır; müebbet gerektiriyorsa ağırlaştırılmış müebbet.
m. 340/2	Dayanak suç şikâyete bağlıysa yabancı devletin şikâyeti aranır.
m. 343	Bölüm hükümleri için karşılıklılık koşulu.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip şartı dayanak suçla birlikte belirlenir; şikâyete bağlı fiilde yabancı devletin şikâyeti ve karşılıklılık aranır.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma/önödeme/basit yargılama otomatik evet veya hayır olarak işaretlenmez; dayanak suç, mağdur ve özel takip şartları birlikte kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog, tutuklama yasağı ve somut tedbir koşulları dayanak suç ve uygulanacak ceza üzerinden belirlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev dayanak suça göre belirlenir; öldürme gibi ağır suçta Ağır Ceza, başka suçta ilgili görev kuralı uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Dayanak ceza ve m. 340 artırımıyla oluşan kanuni üst sınıra göre m. 66 uygulanır; tek bir ortak zamanaşımı rakamı verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz, dayanak suçun rejimi ve hükmolunan ceza türüne göre belirlenir; m. 340 için bütün fiillere uygulanacak ayrı bir sabit yatar oranı yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Dayanak suçun bütün delilleri yanında mağdurun devlet başkanı sıfatını ve karşılıklılık koşulunu belirleyin.

• Dayanak suç şikâyete bağlıysa ilgili devletin şikâyetini; başka diplomatik sıfat varsa m. 342 ayrımını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 340; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yabancı Devlet Bayrağına Karşı Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma ilgili devletin şikâyetine bağlıdır; bireyin kişisel şikâyeti aynı koşulu kendiliğinden karşılamaz.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 253'teki gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulu ve yabancı devlet niteliği nedeniyle salt şikâyete bağlılıktan uzlaştırma sonucu çıkarılmaz. Önödeme/seri muhakeme kapsamında değildir; basit yargılamada özel koşullar değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Ceza Kanunu m. 341 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Resmen çekilmiş yabancı devlet bayrağını veya diğer egemenlik alametini alenen aşağılamaktır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Devletler arası ilişkiler ve resmî egemenlik alametleri korunur.

Dayanak: [1]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda ayrıca özel sıfat aranan hâller dışında fail herkes olabilir. Gerçek kişi failin fiili ve kastı belirlenir; şirketin veya hesabın sahibi olmak tek başına şahsi ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bayrak/alametin hangi devlete ait ve resmen çekilmiş olduğu belirlenir.
- Aşağılama ve aleniyet koşulları araştırılır.
- İlgili devletin şikâyeti ve m. 343 karşılıklılık koşulu kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin suçu oluşturan olguları bilmesi ve fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Salt özensizlik veya sözleşmeye aykırılık bu kasıtlı suçun yerine geçmez; maddede ayrıca amaç/saik aranıyorsa o unsur da ispatlanır.

Dayanak: [1]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Eleştiri ve hukuka uygun ifade ile kanundaki aleni aşağılamanın somut koşulları ayrılır; her bayrak görseli veya siyasi açıklama suç oluşturmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Elverişli hareketlerle doğrudan icraya başlanması, tamamlanma anı ve failin elinde olmayan nedenle tamamlanamama teşebbüs bakımından ayrılır. Müşterek faillik, azmettirme ve yardımın her biri somut katkı ve kast gerektirir. Birden fazla fiil/mağdur bakımından TCK m. 43–44 ve suçun özel içtima hükümleri birlikte uygulanır.

Dayanak: [1]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 341/1	3 ay–1 yıl hapis.
m. 341/2 ve m. 343	İlgili devletin şikâyeti ve karşılıklılık koşulu.

Dayanak: [1]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma ilgili devletin şikâyetine bağlıdır; bireyin kişisel şikâyeti aynı koşulu kendiliğinden karşılamaz.

Dayanak: [1]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 253’teki gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulu ve yabancı devlet niteliği nedeniyle salt şikâyete bağlılıktan uzlaştırma sonucu çıkarılmaz. Önödeme/seri muhakeme kapsamında değildir; basit yargılamada özel koşullar değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Üst sınır bir yıl olduğundan bu suç için tutuklama yasağı vardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [2]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklara özgü görev, birleştirme ve suç vasfının değişmesi ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [4], [2]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınırı beş yılı aşmayan gösterilen yetişkin fail hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır bir nitelikli hâl varsa onun üst sınırı, yaş ve kesilme/durma kuralları ayrıca uygulanır. Şikâyet süresi ile kanun yolu süresi bununla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altına inmesi ya da adlî para cezası verilmesi ve diğer koşullar gerekir. Erteleme ile seçenek yaptırımın farklı eşikleri aşağıdaki tablolarda açıklanır. Cezanın kanuni aralığı, bu kurumların kendiliğinden uygulanacağı anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Özel bir infaz rejimi bulunmayan bu suç bakımından süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, başka ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş koşulları sonucu değiştirir. Adlî para cezası verilmişse para cezasının ayrı infaz usulü uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [3], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bayrağın resmen çekilmiş olmasını ve alenî fiilin tam bağlamını belgeleyin.

• İlgili devletin şikâyeti ve karşılıklılık koşulunu yetkili resmî kaynaklarla kontrol edin.

Dayanak: [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 341; m. 7, 21–44, 49–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[2] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[3] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[4] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silah Kaçakçılığı ve Kanuna Aykırı Silah İmalatı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

6136 m. 12: silah, mermi ve parça kaçakçılığı; izinsiz üretim, kurusıkı dönüştürme, birlikte ve örgütlü işleme, katalog tutuklama, ceza ve infaz ayrımları.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanun	6136 m. 12
Temel ceza	5–12 yıl + 500–5.000 gün para
Şikâyet	Resen
Katalog	Evet; tutuklama otomatik değil
Mahkeme	Ağır Ceza
Özel usuller	Uzlaştırma / seri / önödeme yok

01 / Suçun kimliği

6136 sayılı Kanun m. 12, kanun kapsamındaki ateşli silah, mermi ve tek tek sayılmış ana veya balistik parçalarla ilgili kaçakçılık, izinsiz üretim ve bağlantılı dolaşım hareketlerini düzenler. Altı fıkra tek bir ceza aralığına indirgenemez.

• Kişisel kullanım için kanuna aykırı satın alma, taşıma veya bulundurma m. 13 ile; yasak bıçak ve aletler m. 14–15 ile ayrılır.

• 30.11.2024 tarihinde yürürlüğe giren 7533 sayılı Kanun, belirtilen parçaları kapsama eklemiş ve kurusıkıyı ateşli silaha dönüştürmeyi ayrıca açıklığa kavuşturmuştur.

• Silahın muhafazasındaki özen ihlaliyle çocuğun ele geçirmesine neden olma, 18.08.2026 sonrasında m. 13/A bakımından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanuna aykırı biçimde ülkeye sokma veya sokmaya kalkışma, ithale aracılık, 5201 sayılı Kanun dışında üretim; bu suretle elde edilen eşyayı nakletme, yollama, bilerek nakle aracılık, satma, satışa aracılık veya bu amaçla bulundurma seçimlik hareketlerdir. Satışın tamamlanması bütün hâller için gerekli değildir.

• Kanun kapsamına giren bir parça da suç konusu olabilir; her aksesuar veya metal parça bu kavrama girmez.

• Nakil zincirinde görev almak ile eşyanın kanuna aykırı silah/mermi/parça olduğunu bilmek birlikte araştırılır. Habersiz taşımacılık kendiliğinden suç kabul edilmez.

• Her ruhsatsız silah taşıma m. 12 değildir. Fiilin m. 12 kapsamındaki kaçakçılık/üretim/dolaşım bağlantısı ile m. 13 kapsamındaki bireysel hâkimiyet ayrılmalıdır.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu güvenliği, silah ve mühimmatın hukuka uygun üretim ve dolaşımının denetlenmesi korunur. Belirli bir kişinin vurulması, yaralanması veya zararının oluşması suçun her hâlinde aranan sonuç değildir. Bu özellik resen takip ve uzlaştırma dışı genel rejimi açıklar.

Dayanak: [1], [3]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, kanundaki seçimlik hareketi bilerek gerçekleştiren gerçek kişidir. Üretici, ithal eden, aracı, nakleden ve satıcı bakımından her kişinin fiili ve bilgisi ayrı ispatlanır. Şirketin sahibi veya araç sürücüsü sıfatı tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

• Birlikte işleme için ortak icra ve irade; örgütlü hâl için süreklilik, yapı ve suç işleme amacı gibi örgüt unsurları ayrıca gerekir. Sırf iki kişinin aynı araçta olması iki kişilik suç hâlini kanıtlamaz.

• Çocuklarda suç tarihindeki yaş ve algılama/yönlendirme yeteneği TCK m. 31 kapsamında değerlendirilir; yetişkin ceza tablosu doğrudan uygulanmaz.

• Kamu görevlisinin sıfatı, görev bağlantısı ve özel izin/yargılama usulü varsa ayrıca belirlenir; resen takip bu kişisel usulleri ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Eşyanın teknik ve hukuki niteliği, yasadışı kaynağı veya üretim biçimi, failin somut hareketi ve bilmesi birbiriyle ilişkilendirilmelidir. Vahim miktar, özel silah niteliği ve örgüt iddiası farklı delil konularıdır.

İspat konusu	Dosyada incelenecek ayrım
Silah/mermi/parça	Kriminal raporda ateşli silah kapsamı, çalışabilirlik, seri ateş/teknik nitelik, parçanın kanundaki listeye girmesi ve sayımı.
İthal veya üretim	Gümrük/ithal kaydı, izin ve yetki belgeleri, üretim tespiti ve eşyanın kaynağı. Ruhsat belgesi üretim veya ticaret yetkisiyle aynı değildir.
Nakil/satış/amaçlı bulundurma	Gönderi ve teslim kayıtları, hukuka uygun elde edilmiş iletişim, para hareketleri, tanık ve olay bağlantısı; yalnız yüksek sayıdan kesin satış sonucu çıkarılmaz.
Kişinin bilgisi ve katkısı	Fiilî hâkimiyet, kimin yönlendirdiği, hangi eşyanın bilindiği; parmak izi veya aynı adreste bulunma tek başına bütün unsurların yerine geçmez.
Kurusıkının dönüştürülmesi	Teknik değişiklik ve sonucu; dönüştürme eylemini yapan ile daha sonra satın alan ayrımı.
Delilin güvenilirliği	Arama/elkoymanın hukuki dayanağı, dijital verinin özgünlüğü, mühür/numara ve muhafaza zinciri; raporla ele geçirilen eşya arasında eşleşme.

Dayanak: [1], [3], [2]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir: failin eşyanın ve hareketin maddi özelliklerini bilmesi ile fiili istemesi ortaya konulmalıdır. Satmak amacıyla bulundurma şeklinde ayrıca aranan amaç, somut olgularla belirlenir. Salt taşıma işini kabul etmek veya bir kişiyi tanımak kastın kanıtı değildir.

• Eşyanın varlığı veya niteliğine ilişkin esaslı hata TCK m. 30/1; haksızlık konusunda kaçınılmaz hata m. 30/4 kapsamında incelenir.

• Örgüte üyelik veya örgüt faaliyetiyle bağlantı, kaçak silahın bulunmasından ayrı ispatlanır.

• Kanunu bilmeme tek başına mazeret değildir; resmî izin belgesinin kapsamı ve failin buna güvenmesine ilişkin koşullar değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun ithal/üretim ve görev yetkileri ile kanuni kapsam dışı eşya ilk aşamada ayrılır. Kişisel taşıma ruhsatı, kanuna aykırı imalat veya ticareti hukuka uygun kılmaz.

• Meşru savunma veya zorunluluk savunmasında güncel tehlike, başka yolun bulunmaması ve ölçü şartları aranır; ileride kendini koruma düşüncesi sürekli kaçakçılığı meşrulaştırmaz.

• Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, kaçınılmaz cebir/tehdit ve hata kişiye özgü değerlendirilir.

• Kanuni sınıflandırma kriminal rapora dayanabilir; hangi ceza hükmünün uygulanacağına bilirkişi yerine mahkeme karar verir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kanunun “ülkeye sokmaya kalkışma” hareketini tamamlanmış suç gibi düzenlemesi nedeniyle, yalnız silah sınırdan geçirilemedi diye ayrıca TCK m. 35 indirimi otomatik uygulanmaz. Diğer seçimlik hareketlerde icra başlangıcı, tamamlanma ve elde olmayan engel ayrı belirlenir.

• Aynı eşya üzerindeki kesintisiz seçimlik hareketler otomatik olarak her aşama için ayrı mahkûmiyet doğurmaz. Farklı sevkiyat, hukuki kesinti ve suç işleme kararı bakımından zincirleme suç/içtima değerlendirilir.

• İki veya daha fazla kişinin birlikte işlediği m. 12/2, örgütlü m. 12/3 hâli dışındadır. Aynı olgu nedeniyle hem /2 hem /3 üst üste uygulanamaz.

• Örgüt suçu bakımından ayrıca TCK m. 220 veya m. 314 koşulları araştırılır. Sırf birden fazla kişi bulunması örgüt değildir.

• Dönüştürmeyi yapanın m. 12/6 sorumluluğu ile dönüştürülmüş silahı kişisel olarak edinenin m. 13 sorumluluğu ayrılır.

• Silahla işlenen öldürme, yaralama, tehdit veya diğer suçlar kendi unsurları ve içtima kurallarıyla incelenir; tek dosya bulunması tek suç bulunduğu anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Fıkra seçimi; fail sayısı, örgüt bağlantısı, eşyanın tekniği, miktarı ve dönüştürme eylemine göre yapılır. Kanunda bütün silahlar için geçerli tek bir “vahim sayı” rakamı yazılı değildir.

Hâl	Ayırt edici koşul	Birlikte uygulama sınırı
m. 12/1	İthal/ithale kalkışma, izinsiz üretim ve sayılan nakil/ticaret hareketleri.	m. 13 kişisel edinme/bulundurma ile gerekçeli ayrım gerekir.
m. 12/2	Örgütlü hâl dışında iki veya daha fazla kişinin birlikte icrası.	Birlikte olma ile iştirak ayrılır; /3 ile aynı nedene dayalı mükerrer artırım yapılmaz.
m. 12/3	Suç işlemek için kurulmuş örgütün faaliyeti çerçevesinde /1 hareketleri.	Bir kat artırım; ayrıca örgüt suçunun koşulları değerlendirilir.
m. 12/4	Kanunda belirtilen özel silah niteliği veya diğer silah/mermi/parçada miktar bakımından vahamet.	Yarı artırım; kriminal nitelik ve hukuki vahamet gerekçelendirilir.
m. 12/5	/4'te niteliği belirtilen silahların ayrıca miktar bakımından vahim olması.	/1–3 cezalarında bir kat artırım; aynı vahamet için /4 ile otomatik mükerrer artırıma gidilmez.
m. 12/6	Kurusıkıyı teknik müdahaleyle kanun kapsamındaki silaha dönüştürme.	Sayı ve nitelik bakımından vahim değilse 1/3–1/2 indirim.
Ek m. 1 ve Ek m. 5	Özel yasak yerde taşıma/bulundurma veya askeri amaçlı savaş silahı/mermisi.	Her ek hükmün kendi koşulu ispatlanır; aynı teknik özellik gerekçesiz yinelenmez.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Güncel temel hâlde hapis ve adli para cezası birlikte verilir. Aşağıdaki aralıklar yetişkin için, ayrıca belirtilmeyen başka artırım/indirim bulunmadan gösterilmiştir; sonuç ceza tablodaki aralıkla aynı olmak zorunda değildir.

Artırım ve indirimlerin sırası, süreli hapis sınırları ve sonuç ceza TCK m. 49 ve 61 üzerinden hesaplanır. Birden fazla oranı sınırsızca çarparak kesin ceza sonucu üretilemez.

Adli para gün sayısı ile bir günlük miktar ayrı belirlenir. Güncel TCK m. 52'de günlük tutar 100–500 TL'dir; ekonomik durum ve suç tarihindeki lehe kanun hükümleri gözetilir. Hapis yanında verilen adli para, hapsin yerine seçilmiş değildir.

Hâl	Hapis	Adli para / uygulama
m. 12/1	5–12 yıl	500–5.000 gün.
m. 12/2	8–15 yıl	1.000–10.000 gün.
m. 12/3	/1 cezası bir kat artırılır; diğer nedenler yoksa 10–24 yıl	/1 gün cezası bir kat artırılır; diğer nedenler yoksa 1.000–10.000 gün.
m. 12/4	İlgili /1–3 cezasında 1/2 artırım	Gün cezasında da kanuni artırım.
m. 12/5	/1–3 cezasında bir kat artırım	Gün cezasında da kanuni artırım.

Hâl	Hapis	Adli para / uygulama
m. 12/6	Bu maddeye göre ceza; vahim değilse 1/3–1/2 indirim	İndirim, dönüştürme ve vahim olmama koşullarına bağlıdır.
Ek m. 1/2	Koşullarıyla ilgili cezanın iki katı	Yasak yerde kanuna aykırı taşıma/bulundurma ayrıca gösterilmelidir.
Ek m. 5	Koşullarıyla ilgili cezada bir kat artırım	Askeri amaçlı savaş silahı/mermisi teknik olarak saptanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Bu suç için altı aylık şikâyet süresi aranmaz. Şikâyetten vazgeçme, eşyayı teslim etme veya sonradan ruhsat alma davayı kendiliğinden sona erdirmez.

• m. 12 için genel bir etkin pişmanlıkla otomatik cezasızlık hükmü bulunmaz. Örgüt suçu veya diğer bağlantılı suçtaki özel pişmanlık kuralı, kendi kapsamı dışında doğrudan buraya aktarılamaz.

• Olaydaki ayrı bir suçun şikâyete bağlı olması, m. 12 soruşturmasını şikâyete bağlı yapmaz.

• Görev veya kişi sıfatına bağlı özel usuller ile yurt dışı fiilin Türkiye’de kovuşturulma koşulları varsa ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [3], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 12, yetişkin fail için uzlaştırma ve seri muhakeme kapsamında değildir. Öngörülen hapis üst sınırları önödeme ve basit yargılama eşiklerini aşar; Ağır Ceza görevi de basit yargılamaya engeldir.

Fıkranın m. 13/3 veya m. 15 gibi başka bir suça dönüşmesi hâlinde o suçun usulü yeniden değerlendirilir. Suç vasfı, sırf daha hafif usul elde etmek amacıyla varsayılamaz.

Usul	Bu suçtaki sonuç
Uzlaştırma	Şikâyete bağlı olmayan diğer kanun suçudur ve açık özel uzlaştırma hükmü yoktur. Salt tarafların anlaşması dosyayı sona erdirmez.
Önödeme	TCK m. 75’in yalnız para/üst sınır 6 ay koşulu ve özel listesi karşılanmaz.
Seri muhakeme	CMK m. 250’nin 6136 atfı m. 13/3 ile m. 15/1–3 içindir; m. 12’yi kapsamaz.
Basit yargılama	Bu madde kapsamında Ağır Ceza Mahkemesindeki yargılamada uygulanmaz.
Kamu davasının açılmasının ertelenmesi	CMK m. 171’in genel 3 yıllık üst sınırı ve diğer koşulları bu maddenin normal ceza yapısıyla karşılanmaz. HAGB ile aynı kurum değildir.

Dayanak: [3], [2], [1]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

6136 m. 12, CMK m. 100/3-b kapsamında açıkça katalog suçtur. Bu, otomatik tutuklama veya mahkûmiyet anlamına gelmez. Somut delile dayalı kuvvetli suç şüphesi, tutuklama nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün neden yetersiz kalacağı gerekçesi gerekir.

• Şüphe m. 12 yerine m. 13 kapsamında ise yalnız “silah dosyası” denilerek m. 12 katalog kuralı uygulanamaz.

• Arama, elkoyma ve dijital inceleme kendi CMK koşullarına bağlıdır; katalog niteliği bütün tedbirlerin sınırsız kullanılmasını sağlamaz.

• Yakalama/gözaltının hukuka uygunluğu, tutuklama veya adli kontrolün devamı ve gerekçesi ayrı denetlenir; tahliye veya tedbirin değiştirilmesi talep edilebilir.

• Silahın muhafaza altına alınması ile nihai müsadere kararı farklı işlemlerdir. Delilin ele geçiriliş biçimi ve aidiyeti savunmada tartışılabilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

m. 12/1’in 12, /2’nin 15 yıllık hapis üst sınırı nedeniyle yetişkinin temel yargılamasında Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Artırım/indirimler için 5235 m. 14; çocuk fail ve bağlantılı dosyalarda özel görev kuralları uygulanır.

Aşama	Suça özgü çalışma
Soruşturma	Eşyanın teknik niteliği, üretim/ithal izni, tedarik ve nakil zinciri, kişinin bilmesi, suç tarihi ve tedbirler incelenir.
Vasıf ve iddianame	m. 12/13 ayrımı, ortak hareket veya örgüt, vahamet ve ek maddeler somut delillerle gösterilir.
Duruşma	Kriminal rapor ve dijital delil tartışılır; ek rapor, tanık ve lehe belgeler değerlendirilir. Suç vasfı değişirse ek savunma güvencesi korunur.
Hüküm ve kanun yolu	Her sanık için fiil, fıkra, artırımlar, kişiselleştirme, müsadere ve kanun yolu ayrı gösterilir.
Kesinleşme ve infaz	Mahkûmiyet kesinleşmeden sonuç ceza üzerinden kesin tahliye hesabı kurulmaz; ilam, mahsup ve özel infaz rejimi birlikte incelenir.

Dayanak: [5], [3], [1]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için ek artırım bulunmayan m. 12/1 ve /2’de olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Örgütlü /3’teki 24 yıllık üst sınır ve 20 yıl veya daha fazla hapis gerektiren nitelikli hâller için TCK m. 66’daki 20 yıllık dilim gündeme gelir. Her varyanta otomatik 15 yıl yazılamaz; durma, kesilme, yaş ve devam eden fiilin bitişi ayrıca belirlenir.

İki hafta 14 gün diye başlangıç gününe keyfî ekleme yapılarak hesaplanmaz; CMK m. 39 daki hafta hesabı ve son günün tatil olması kuralı uygulanır. Elektronik tebligatta kanuni tebliğ tarihi ayrıca tespit edilir. Süre kaybında kusursuzluk varsa eski hâle getirme kurumu ayrıca gündeme gelebilir.

Güncel süre tablosu 1.06.2024 öncesinde verilmiş kararların tamamına geriye doğru uygulanmaz. Karar tarihi, tebliğ belgesi ve geçiş hükmü dosyada birlikte saklanmalıdır.

Karar / işlem	Süre ve başlangıç	Uygulama sınırı
Tutuklama/adli kontrol ve itiraza açık hâkim kararı	Kural olarak öğrenmeden itibaren 2 hafta; CMK m. 268.	Karara özgü özel süre varsa o uygulanır. Tahliye talebi yalnız bu itiraz süresiyle sınırlı değildir.
Kovuşturmaya yer olmadığı kararı	Suçtan zarar görenin tebliğden itibaren 2 hafta itirazı; CMK m. 173.	Kamu güvenliğine karşı suçta her ihbarcı kendiliğinden suçtan zarar gören sıfatını kazanmaz.
İstinafa açık genel usul hükmü veya güncel HAGB kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 273 ve 231/12.	CMK m. 272 kesinlik istisnaları ve eski kararlar için geçiş hükümleri saklıdır.
Temyize açık bölge adliye mahkemesi kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 291.	Her istinaf kararı temyize açık değildir; CMK m. 286'da suç, ceza ve karar türü birlikte belirleyicidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB, erteleme ve seçenek yaptırım için suçun adı değil sonuç ceza ve kişisel koşullar önemlidir. Bununla birlikte m. 12'nin yüksek alt sınırları nedeniyle yalnız olağan takdiri indirim çoğu temel hâli bu eşiklere indirmez.

Yaş küçüklüğü, iştirak biçimi, haksızlık/kusur veya başka kanuni indirim somut dosyaya göre farklı sonuç doğurabilir. Tablodaki aritmetik örnekler mahkemenin takdirini ve kişiye özgü şartları önceden belirlemez. HAGB verilen aynı hapis ayrıca ertelenemez veya seçenek yaptırıma çevrilemez.

Kurum / örnek	Koşul ve m. 12'ye etkisi
HAGB	CMK m. 231'de sonuç hapis en çok 2 yıl veya adli para; önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati, varsa doğrudan zararın giderilmesi ve istisnalar aranır. 5 yıl temel cezaya yalnız 1/6 indirim uygulanırsa 4 yıl 2 ay kalır; HAGB eşiği aşılır.
Kurusıkı dönüştürme örneği	5 yıl temel cezada /6 uyarınca en yüksek 1/2 indirim ve ardından yalnız m. 62 indirimi varsayımında 2 yıl 1 ay sonuç çıkar. "Kurusıkıydı, kesin HAGB olur" sonucu yanlıştır; başka hukuki indirim varsa ayrıca hesaplanır.
Erteleme	TCK m. 51 genel eşiği sonuç 2 yıl; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşını bitirmişler için 3 yıldır. Önceki kasıtlı suçtan 3 aydan fazla hapis mahkûmiyeti ve pişmanlık/gelecek kanaati ayrıca incelenir. Adli para ertelenmez.
Seçenek yaptırım	Kural olarak sonuç hapis 1 yıl veya daha kısa olmalıdır; yaş/kişisel koşullar ve m. 50 hükümleri ayrıca uygulanır. Hapis yanında ayrıca verilmiş para cezası hapsin çevrilmesiyle ortadan kalkmaz.

Kurum / örnek	Koşul ve m. 12'ye etkisi
Müsadere	Silah, yasak eşya ve suçtan elde edilen kazanç için TCK m. 54–55'in farklı koşulları incelenir. HAGB veya cezada indirim, yasak eşyanın mutlaka iade edileceği anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Tekerrür, örgüt/terör ve başka özel rejim bulunmayan yetişkinin m. 12 mahkûmiyetinde süreli hapis için genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgütlü veya terör kapsamında işlenme hâlinde aynı oran kullanılamaz; oran ile fiilen kurumda kalınacak süre farklıdır.

İyi hâl, açık kuruma ayrılma, denetimli serbestlik, güncel asgari kurumda kalma şartı, mahsup, suç tarihi, tekerrür ve birden fazla ilam ayrıca ele alınır. Geçiş hükümleri yalnız suç tarihine bakılarak değil suç/kişi istisnalarıyla birlikte uygulanır.

Örgüt suçundan ayrı hüküm bulunması, aynı fiil için /3 artırımı, ilamların toplanması ve terör vasfı infaz belgesinde açık olmalıdır. Tek bir genel "yatar" sayısı bütün bu hâlleri kapsamaz.

Durum	İnfaz bakımından ayrım
Olağan m. 12/1 veya /2	Başka özel rejim yoksa 1/2. İki kişi birlikte işleme, tek başına örgüt infazı değildir.
m. 12/3 örgüt faaliyeti	5275 m. 107/4 çerçevesinde süreli hapiste 2/3; başka daha ağır özel rejim varsa o korunur.
3713 m. 4/b koşulları	6136 suçunun terör amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti içinde işlenmesinde TMK kapsamı ayrıca saptanır; yetişkin süreli hapis için m. 17 ve ilgili infaz hükümleriyle 3/4 rejimi gündeme gelir.
4 yıl 2 ay sonuç ceza örneği	Olağan 1/2 rejiminde koşullu salıverilme eşiği 2 yıl 1 aydır. Bu, denetimli serbestlik/mahsup hesaba katılmadan verilmiş eşiktir; kesin tahliye tarihi değildir.
Hapis yanında adli para	Gün cezası ve ödeme emri ayrı yürür. Para cezasını hapis süresine ekleyip toplamı 1/2 ile çarpmak doğru değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [2], [1], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

İsnat edilen seçimlik hareketi ve fıkrayı öğrenme, susma, müdafi yardımı, lehe delil toplatma, kriminal/dijital rapora karşı görüş bildirme ve koruma tedbirine başvuru temel haklardır. Özellikle m. 12 ile m. 13 ayrımı savunmanın ceza, görev ve katalog bakımından merkezindedir.

• CMK m. 150/3'te zorunlu müdafilik eşiği alt sınırı 5 yıldan fazla hapis gerektiren suçtur. m. 12/1'in alt sınırının tam 5 yıl olması bu bentten tek başına otomatik görevlendirme yaratmaz; /2'nin 8 yıllık alt sınırı ve diğer zorunlu müdafilik hâlleri ayrıca dikkate alınır.

• Çocuk, kendini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz kişi için istem aranmadan müdafi görevlendirilir; koşulları varsa maddi imkânsızlık beyanıyla da müdafi istenir.

• Müdafiin dosya incelemesi hakkında kanuni kısıtlama varsa hangi belgeyi ve süreyi kapsadığı denetlenir; savunma hakkı tümden kaldırılmış sayılamaz.

• Doğrudan zarar gören kişinin katılma/vekille temsil hakkı ile yalnız ihbarcının konumu farklıdır. Tanığın yakınlık veya kendini suçlama nedeniyle çekinme güvenceleri korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk adım, iddiayı “silah yakalatma” başlığından çıkarıp eşya–hareket–kişi–tarih–fıkra çizelgesine dönüştürmektir. Deliller değiştirilmeden korunmalı; olay sonrasında üretilecek varsayımsal açıklamalar yerine özgün kayıtlar incelenmelidir.

Belge / bilgi	Neyi çözer?
Arama/elkoyma ve kriminal rapor	Eşyanın sınıfı, miktarı, teknik niteliği, kanuna uygun delil toplama ve aidiyet.
İzin, ithal, ruhsat ve üretim kayıtları	Yasal yetki ile yetki dışı fiil ayrımı; taşıma ruhsatının üretim yetkisi olmadığı.
Gönderi, teslim, ticari ve banka kayıtları	Kişinin hangi aşamada ne yaptığının, ticari amaç ve bilmesinin somutlaştırılması.
Olay tarihleri ve bütün isnatlar	30.11.2024 kapsam değişikliği, devam eden fiil, örgüt/iki kişi ayrımı, bağlantılı suçlar.
Tebligat ve tedbir kararları	İtiraz/kanun yolu süresi; tutuklama gerekçesinin ve alternatif tedbirin incelenmesi.
Kesin ilamlar ve mahsup belgeleri	Hüküm sonrasında infaz oranı, tekerrür ve gerçek tahliye hesabı.

Dayanak: [1], [3], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• Kaynak kontrol tarihi 04.11.2026; m. 12’nin son kapsam değişikliğinin yürürlüğü 30.11.2024’tür. İki tarih birbirine eşit değildir.

• Vahamet, örgüt, teşebbüs ve kusur somut dosyaya bağlı konulardır. Kanunda bulunmayan sayısal eşik veya doğrulanmamış mahkeme kararı üretilmemiştir.

• Bu kayıt içerik taslağıdır; gerçekleşmemiş insan hukukçu yayın onayı atanmaz. Canlı yayına yerleştirme ve güncellik takibi ayrı yürütülür.

Dayanak: [1], [2], [3], [5], [4], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

Temel kaçakçılık / üretim — m. 12/1

Kanundaki ithal, üretim veya bağlantılı nakil/ticaret hareketi; diğer nitelikli koşullar gösterilmemiştir.

Ceza: 5–12 yıl hapis ve 500–5.000 gün adli para.

Şikâyet: Resen

Usul: Genel muhakeme; uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yok.

Mahkeme: Ağır Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 15 yıl.

Tutuklama: CMK m. 100/3 katalog; somut şartlar olmadan otomatik tutuklama olmaz.

Kısa tanım

Kanundaki ithal, üretim veya bağlantılı nakil/ticaret hareketi; diğer nitelikli koşullar gösterilmemiştir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

5–12 yıl hapis ve 500–5.000 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Genel muhakeme; uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yok.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog; somut şartlar olmadan otomatik tutuklama olmaz.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Ağır Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

15 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

İki veya daha fazla kişinin birlikte işlemesi — m. 12/2

Örgütlü /3 dışında ortak icra ve iradeyle birlikte işleme.

Ceza: 8–15 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adli para.

Şikâyet: Resen

Usul: Genel muhakeme; /3 örgüt hâliyle aynı nedenden üst üste uygulanmaz.

Mahkeme: Ağır Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 15 yıl.

Tutuklama: Katalog; delil, neden ve ölçülülük ayrı aranır.

Kısa tanım

Örgütlü /3 dışında ortak icra ve iradeyle birlikte işleme.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

8–15 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Genel muhakeme; /3 örgüt hâliyle aynı nedenden üst üste uygulanmaz.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog; delil, neden ve ölçülülük ayrı aranır.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Ağır Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

15 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Örgüt faaliyeti — m. 12/3

Suç işlemek için kurulmuş örgütün faaliyeti çerçevesinde /1 fiilleri.

Ceza: Bir kat artırım; başka neden yoksa 10–24 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adli para.

Şikâyet: Resen

Usul: Genel muhakeme; örgüt ve olası TMK hükümleri ayrıca incelenir.

Mahkeme: Ağır Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 20 yıl.

Tutuklama: Katalog; örgüt iddiası da somut delille gerekçelendirilir.

Kısa tanım

Suç işlemek için kurulmuş örgütün faaliyeti çerçevesinde /1 fiilleri.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Bir kat artırım; başka neden yoksa 10–24 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Genel muhakeme; örgüt ve olası TMK hükümleri ayrıca incelenir.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog; örgüt iddiası da somut delille gerekçelendirilir.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Ağır Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

20 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Kurusıkı dönüştürme — m. 12/6

Teknik değişiklikle kanun kapsamındaki ateşli silaha dönüştüren kişi; sonradan alanın m. 13 fiilinden ayrılır.

Ceza: m. 12’ye göre ceza; sayı ve nitelik bakımından vahim değilse 1/3–1/2 indirim.

Şikâyet: Resen

Usul: Genel muhakeme; sırf kurusıkı kökenli olduğu için seri muhakeme uygulanmaz.

Mahkeme: Ağır Ceza Mahkemesi; indirim tek başına görevi değiştirmez.

Olağan zamanaşımı: Dayanak /1 temel hâlinde 15 yıl; nitelikli hüküm varsa ayrıca belirlenir.

Tutuklama: m. 12 kapsamı sabitse katalog; teknik dönüşüm ve failin eylemi kanıtlanmalıdır.

Kısa tanım

Teknik değişiklikle kanun kapsamındaki ateşli silaha dönüştüren kişi; sonradan alanın m. 13 fiilinden ayrılır.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 12’ye göre ceza; sayı ve nitelik bakımından vahim değilse 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Genel muhakeme; sırf kurusıkı kökenli olduğu için seri muhakeme uygulanmaz.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 12 kapsamı sabitse katalog; teknik dönüşüm ve failin eylemi kanıtlanmalıdır.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Ağır Ceza Mahkemesi; indirim tek başına görevi değiştirmez.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

Dayanak /1 temel hâlinde 15 yıl; nitelikli hüküm varsa ayrıca belirlenir. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• m. 12/13 ayrımını ve isnat edilen hareketi öğrenme; müdafi ve lehe delil talebi.

• Teknik sınıf, vahamet, örgüt iddiası ve tedbir gerekçesini ayrı ayrı tartışma.

Mağdur / şikâyetçi

• Bağlantılı suçta doğrudan zarar varsa vekil, delil ve katılma haklarını değerlendirme.

• Salt ihbar ile suçtan zarar gören sıfatının farklı olduğunu gözetme.

Yakın / aile üyesi

• Yakının yakalama/gözaltı ve müdafi durumunu kanuni usulle öğrenme.

• Ruhsat ve diğer özgün belgeleri koruyarak müdafi aracılığıyla sunma.

Tanık

• Doğrudan gördüğünüz işlemi duyumdan ayırma; belgeyi değiştirmeden sunma.

• Yakınlık ve kendini suçlama nedeniyle kanuni çekinme haklarını öğrenme.

Olay tarihinin etkisi

7533 sayılı Kanunun m. 12’ye ilişkin kapsam ve dönüştürme düzenlemeleri 30.11.2024’te yürürlüğe girmiştir. Önceki fiiller için o tarihteki suç tanımı ve lehe kanun karşılaştırılır; güncel kapsam geriye otomatik uygulanmaz.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2024-11-29	7533 değişikliğinden önceki metin esas alınarak kapsam ve lehe kanun karşılaştırılır; kanun değişikliğinden önce tamamlanan fiile yeni kapsam otomatik taşınmaz.
2024-11-30 – Sonrası	Ana/balistik parçalar ve kurusıkı dönüştürmeye ilişkin güncel m. 12 metni yürürlüktedir. Her fiilde suç tarihi, devam süresi ve özel infaz koşulları ayrıca belirlenir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · m. 1, 4–5, 12–15; Ek m. 1, 5; 5728, 7533 ve 7593 yürürlük tablosu · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Kamuya açık UYAP belge servisinden alınan tam metin; belge sürümü 160. 7533 hükümleri 30.11.2024, 13/A 18.08.2026 yürürlüktedir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 21–22, 25, 30–44, 49–55, 58, 61–63, 66–68, 75; m. 220 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 35, 39–40, 91, 100–109, 116–127, 134, 147–150, 160, 172–173, 223, 231, 250–253, 267–268, 272–273, 286, 291; geçici m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108 ve uygulanabilir geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11, 12, 14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

[6] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 4/b, 5, 17 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ruhsatsız Silah Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ruhsatsız silah, mermi ve silah parçasında dört ayrı suç hâli; idari ihlal ayrımı, ceza, seri muhakeme, önödeme, tutuklama, kanun yolları ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanun	6136 m. 13
Temel ceza	2–4 yıl hapis +100–500 gün para
Şikâyet	Resen
Uzlaştırma	Kapsamda değil
Seri muhakeme	Yalnız m. 13/3
Önödeme	Şartlarıyla m. 13/4

01 / Suçun kimliği

6136 sayılı Kanun m. 13; ateşli silah, mermi ve maddede tek tek sayılan ana veya balistik önemi olan parçaları kanuna aykırı satın alma, taşıma ve bulundurmayı düzenler. Birinci–dördüncü fıkralar adli suç; beşinci–altıncı fıkralar belirli ruhsat ve nakil ihlalleri için idari yaptırımdır.

• Silah ticareti, kaçakçılığı ve dönüştürerek üretme m. 12; yasak bıçaklar m. 14–15 kapsamındadır. Bu fiiller m. 13 ile aynı suç değildir.

• Silahın çocuğun eline geçmesine özen yükümlülüğüne aykırı olarak neden olma, 18.08.2026 tarihinde yürürlüğe giren m. 13/A kapsamında ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Kanunun izin vermediği şekilde silahı edinmek, bir yerden başka yere taşımak veya fiilî egemenlik altında tutmak bu maddenin hareketleridir. Silahı ateşlemek, birini yaralamak ya da malik olmak suçun her hâlinde aranan şart değildir.

• Taşıma ile ev/işyerinde bulundurma farklı fıkralara bağlanabilir; bulundurma ruhsatı genel bir taşıma ruhsatı değildir.

• Mermisiz bir silah veya maddede sayılan tek bir ana parça da teknik niteliğine ve ilgili fıkranın şartlarına göre suç konusu olabilir. Her metal parça veya aksesuar bu kapsama girmez.

• Ruhsatın hiç bulunmaması ile kanunun idari yaptırıma ayırdığı yenileme, devir ve adres değişikliği ihlali birbirine eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Korunan değer kamu güvenliği ve ateşli silahlar üzerindeki yasal denetimdir. Suçun oluşması için belirli bir kişinin yaralanması veya maddi zararı zorunlu değildir. Bu nedenle yalnız bir kişinin şikâyetten vazgeçmesi ya da zararının ödenmesi silah dosyasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, yasak silahı, mermiyi veya sayılan parçayı bilerek satın alan, taşıyan ya da bulunduran gerçek kişidir. Malik, ruhsat sahibi ve fiilî kullanıcı aynı kişi olmayabilir. Bir evde veya araçta bulunmak tek başına suçun faili olmayı göstermez.

• Birlikte hâkimiyet iddiasında her kişinin eşyanın varlığını bilip bilmediği, erişimi ve tasarrufu somutlaştırılır.

• Çocuk bakımından suç tarihindeki yaş, Türk Ceza Kanunu m. 31 ve çocuklara özgü usul güvenceleri uygulanır; yetişkin ceza tablosu doğrudan çocuğa aktarılmaz.

• Ruhsatın kişiye ait olması, başka kişiye taşıma yetkisi vermez. Görev nedeniyle taşıma istisnasında kişinin sıfatı ile yer ve zaman koşulları birlikte aranır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

İlk ayrım, ele geçen eşyanın hukuken ve teknik olarak ne olduğudur. Sonra kişiyle ilişkisi, bulunduğu yer, ruhsat durumu, sayı ve nitelik değerlendirilir. Kriminal raporun kanun kapsamını açıklaması ile mahkemenin hukuki nitelendirmesi ayrı görevlerdir.

İspatlanacak konu	Gerekli ayrım / belge
Silahın niteliği	Ateşli silah olup olmadığı; çalışabilirliği ve teknik özellikleri; m. 12/4’te sayılan nitelik; dönüştürülmüş kurusıkı olup olmadığı.
Mermi ve parça	Fişeklerin ve parçaların teknik niteliği, miktarı ve m. 13’te açıkça sayılan parçalardan olup olmadığı; aksesuarla ana parça ayrımı.
Hâkimiyet ve bilme	Ele geçirme yeri, kişinin kullanım ve erişimi, beyanlar, parmak izi/DNA gibi araştırmaların dosyadaki değeri; salt yakınlıkla sorumluluk kurulamaz.
Ruhsat ve nakil	Taşıma/bulundurma ruhsatının sahibi, süresi ve kapsamı; nakil belgesinin günü/güzergâhı; m. 13/5–6 daki idari istisnanın oluşup oluşmadığı.
Delilin hukuka uygunluğu	Arama emri/kararı, gecikmede sakınca gerekçesi, elkoyma ve hâkim onayı, tutanak ve eşyanın muhafaza zinciri. Hukuka aykırı delil hükme esas alınamaz.

Dayanak: [1], [3]

06 / Manevi unsur

Maddenin ilk dört fıkrasındaki suçlarda kast gerekir: kişinin eşyanın varlığı ile suçun maddi şartlarını bilmesi ve satın alma, taşıma veya bulundurmayı istemesi aranır. Başkasının silahını habersizce taşıyan kişinin durumu, kendi silahını bilerek taşıyan kişiyle aynı değildir.

• Eşyanın varlığına veya niteliğine ilişkin esaslı hata Türk Ceza Kanunu m. 30/1 kapsamında kastı etkileyebilir.

• Fiilin haksızlık oluşturduğu konusunda kaçınılmaz hata m. 30/4 kapsamında ayrıca değerlendirilir; yalnız “kanunu bilmiyordum” demek yeterli değildir.

• Ruhsat başvurusunun yapılmış olması, ruhsat verilmiş olmasıyla eşit değildir. İdari makamın somut bildirimi ve kişinin buna güvenmesinin koşulları belgelendirilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin, kanuni görev yetkisi ve kanunun açık istisnaları suçun oluşup oluşmadığını etkiler. “Kendimi korumak için taşıyordum” açıklaması tek başına ruhsatsız silah taşımayı hukuka uygun hâle getirmez.

• Meşru savunma veya zorunluluk iddiasında güncel saldırı/tehlike, zorunluluk ve ölçülülük aranır. Saldırganın silahını olay sırasında etkisiz kılmak amacıyla almak ile sürekli silah taşımak aynı olgu değildir.

• Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı ve iradeyi etkileyen nedenler suç tarihine göre, kişiye özgü değerlendirilir; tanı veya yaş bilgisi tek başına tüm sonuçları belirlemez.

• Ek m. 1’de sayılan özel yerlere ruhsatlı silahla girme dahi ayrıca yaptırıma bağlanabilir; ruhsat yer sınırlamasını kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Satın alma, taşıma ve bulundurma aynı madde içindeki seçimlik hareketlerdir. Aynı silah üzerindeki kesintisiz hâkimiyet içinde birden fazla hareket bulunması her hareket için otomatik ayrı ceza verilmesi demek değildir. Ayrı zaman, hukuki kesinti, farklı eşya ve farklı amaçlar sonucu değiştirebilir.

• Bulundurma süreklilik gösterebilir; suçun sona erdiği tarih ve kanun değişikliği bu nedenle önemlidir.

• İştirak için ortak bilgi ve irade ile somut katkı gerekir. Silahın sahibini tanımak veya olay yerinde bulunmak tek başına yardım etme değildir.

• Silahın tehdide, yaralamaya veya öldürmeye konu edilmesi hâlinde hem kişi aleyhindeki suç hem silah düzenine aykırılık yönünden fiiller ve içtima kuralları değerlendirilir.

• Satmak amacıyla bulundurma, kanuna aykırı imalat veya kaçak silah ticareti saptanırsa m. 12 uygulanması gündeme gelir; ticari amaç her m. 13 olayında varsayılamaz.

• Kurusıkı silahı teknik müdahaleyle dönüştüren ile dönüştürülmüş silahı sonradan satın alan aynı hareketi işlemiş sayılmaz: ilki m. 12, ikincisi şartlarıyla m. 13 kapsamındadır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Fıkra seçimi yalnız silah sayısına göre yapılmaz. Teknik nitelik, mermi/parça miktarı, yer ve ruhsat durumu birlikte belirleyicidir. Kanunda “mutat” veya “pek az” sayının her eşya için geçerli tek rakamı yazılı değildir.

Hâl	Ayırt edici şart	Özel dikkat
m. 13/1 – genel hâl	Kanuna aykırı satın alma/taşıma/bulundurma; diğer özel fıkraların koşulları yok.	Dönüştürülmüş silahı satın alma ve kanunda sayılan parçalar da kapsamda.
m. 13/2 – vahim sayı veya nitelik	m. 12/4'te belirtilen nitelikte silah veya silah/mermi/parçaların sayı ya da nitelik bakımından vahim olması.	Kriminal tespit ile mahkemenin gerekçeli vahamet değerlendirmesi ayrılır. Her tüfek aynı hukuki rejime tabi değildir.
m. 13/3 – ev veya işyerinde özel hâl	m. 12/4 dışındaki bir adet ateşli silah ve mutat mermi/parçaların kanuni şartlarla ev/işyerinde bulundurulması.	Sokakta veya araçta taşıma, sırf silah bir adet diye bu fıkraya dönüşmez.
m. 13/4 – pek az mermi/parça	Pek az sayıda mermi veya sayılan parçanın bulundurulması/taşınması ve mahkemece vahim görülmemesi.	Bir adet ateşli silahın kendisi bu hafif hâl olarak kabul edilemez.
Ek m. 1 – yasak yerler	Mahkeme, infaz kurumu, eğitim kurumu ve maddede sayılan diğer yerlerde kanuna aykırı taşıma/bulundurma.	İlgili ceza iki kat olarak uygulanır. Ruhsatlı kişinin yasak yere girmesi için ek m. 1/4'te ayrı adli para cezası vardır.
Ek m. 5 – askeri amaçlı savaş silahları	Top, havan, roketatar, uçaksavar, tanksavar, ağır/hafif makineli tüfek ve benzeri savaş silahı veya mermisi.	m. 12 veya 13 uyarınca hükmedilecek ceza bir kat artırılır; teknik sınıflandırma şarttır.
m. 13/5–6 – idari ihlal	Maddede sınırlı sayılan ruhsatlandırma/yenileme yükümlülüğüne aykırılık veya adres değişikliği nedeniyle belgesiz nakil.	Her ruhsatsız taşıma bu istisnaya girmez; idari para tutarının uygulanacak yıl için yeniden değerlemesi ayrı belirlenir.
m. 13/A – çocuğun silahı ele geçirmesi	Özen yükümlülüğüne aykırı muhafaza sonucunda çocuğun ateşli silahı ele geçirmesi.	Ayrı suçtur; ruhsatlı silahla da oluşabilir. Daha ağır suç oluşturan fiil için tali hüküm niteliğindedir.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo 30.11.2024 sonrasındaki güncel m. 13 suç cezalarını gösterir. Hapis ile adli para cezası birlikte öngörülmüştür; "ve" ifadesi seçimlik ceza anlamına gelmez. Artırım, indirim ve sonuç ceza sonraki aşamadır.

Adli para cezasında gün sayısı ile bir gün karşılığı tutar ayrı belirlenir. Türk Ceza Kanunu m. 52'de güncel günlük tutar 100–500 TLdir; kişinin ekonomik ve şahsi hâli dikkate alınır. Eski suç tarihleri için lehe kanun karşılaştırması yapılır.

m. 13/5–6 daki idari para cezası, adli sicile kaydedilen ceza mahkûmiyetiyle aynı değildir. İdari karar ve buna karşı başvuru yolu, kararın tebliği ve ilgili mevzuat üzerinden ayrıca yürür.

Hâl	Hapis	Adli para
m. 13/1	2–4 yıl	100–500 gün
m. 13/2	5–8 yıl	500–5.000 gün
m. 13/3	1–3 yıl	100–500 gün
m. 13/4	6 aya kadar; özel alt sınır yoksa TCK m. 49 genel alt sınırı uygulanır	30–500 gün
Ek m. 1/2 uygulanırsa	İlgili cezanın iki katı	İlgili cezanın iki katı
Ek m. 5 uygulanırsa	İlgili ceza bir kat artırılır	İlgili ceza bir kat artırılır

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

m. 13/1–4'te şikâyet şartı yoktur; soruşturma Cumhuriyet savcılığınca resen yürütülür. Altı aylık şikâyet süresi bu suçların takip şartı değildir. Şikâyetçinin vazgeçmesi, silahın teslim edilmesi veya sonradan ruhsat alınması geçmişte tamamlanmış suçu kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

• Silahın olayda kullanıldığı başka suç şikâyete bağlı olsa bile m. 13 dosyasının koşulu ayrıca belirlenir.

• Kanundaki belirli tarihli geçici teslim/af düzenlemeleri genel ve süresiz bir cezasızlık kuralı gibi uygulanamaz.

• m. 13/4 için önödeme şartları oluşursa ödeme üzerine soruşturmada kamu davası açılmaz; dava açılmışsa düşme gündeme gelir. Bu sonuç şikâyetten vazgeçme değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 13'ün bütün fıkralarına aynı usul uygulanmaz. Aşağıdaki temel karşılaştırma, ek artırımı ve kapsam dışı bağlantılı suçu bulunmayan yetişkin fail içindir.

Seri muhakeme, yeterli şüphe bulunan soruşturmanın sonunda kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmemesi hâlinde teklif edilir. Şüphelinin müdafii huzurunda kabulü gerekir; savcı temel cezayı belirleyip kanundaki yarı indirimi uygular. Güvenlik tedbirleri, HAGB, seçenek yaptırım veya erteleme ayrı koşullarıyla ele alınır.

Yaş küçüklüğü/akıl hastalığı, birlikte işlenen kapsam dışı suç, iştirak hâlinde kabul edilmemesi gibi CMK m. 250 istisnaları sonucu değiştirir. Seri muhakemenin sonuçsuz kalan kabul beyanı sonraki genel yargılamada aleyhe delil olarak kullanılamaz.

Ek m. 1 veya ek m. 5 gibi artırım varsa önödemenin üst sınır şartı yeniden ele alınır. Örneğin m. 13/4 için hapis üst sınırı 6 aydan 1 yıla çıkmışsa sırf temel fıkra 6 ay diye önödeme sonucu verilemez. Seri muhakemede ise kanuni listede hangi suç/fıkranın yer aldığı esastır.

Hâl	Uzlaştırma	Seri muhakeme	Önödeme / basit yargılama
m. 13/1	Hayır; şikâyete bağlı değil ve özel açık uzlaştırma hükmü yok.	Güncel CMK m. 250 listesinde yer almıyor.	Önödeme yok; üst sınır 4 yıl olduğundan basit yargılama yok.
m. 13/2	Hayır.	Hayır.	Önödeme yok; üst sınır 8 yıl olduğundan basit yargılama yok.
m. 13/3	Hayır.	CMK m. 250/1-bde açıkça yer alır. Müdafi huzurunda kabul ve diğer kanuni koşullar gerekir.	Önödeme yok. Genel usule dönülürse üst sınır 3 yıl olduğundan basit yargılama yok.
m. 13/4	Hayır.	m. 250 listesinde yok.	Üst sınır 6 ay olduğundan TCK m. 75 koşullarıyla önödeme. Ödeme gerçekleşmezse, kişi/olay istisnası yoksa basit yargılama mümkün.

Dayanak: [3], [2], [1]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

6136 m. 13, Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 teki katalogda kendi başına yer almaz. Katalogda 6136 m. 12 silah kaçakçılığı bulunur. Bu ayrım, m. 13'te tutuklama kesinlikle olmaz veya m. 12'de otomatik olur anlamına gelmez.

Şüpheli yakalama ve gözaltı işlemlerine karşı CMK m. 91 kapsamında başvurabilir; tutuklama veya adli kontrole karşı itiraz edebilir ve tahliye talep edebilir. Suçun fıkrası değişirse tedbir koşulları da yeniden değerlendirilmelidir.

Durum	Sonuç
m. 13/1, 2, 3	Somut delile dayanan kuvvetli şüphe, somut tutuklama nedeni ve ölçülülük varsa tutuklama değerlendirilebilir; adli kontrolün neden yetersiz kalacağı gerekçelendirilmelidir.
Sadece temel m. 13/4	Hapis üst sınırı 2 yılı aşmadığından ve vücut dokunulmazlığı suçu olmadığından CMK m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.
Bağlantılı öldürme/yaralama/kaçakçılık	O suçun katalog ve tedbir koşulları ayrıca belirlenir; silah dosyasındaki fıkra başka suçun koşulunu otomatik taşımaz.
Arama ve elkoyma	Arama kararı/emri ve CMK m. 116–127 şartları aranır; elkoyma suçun sabit olduğu veya eşyanın mutlaka müsadere edileceği anlamına gelmez.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

m. 13'ün burada gösterilen fıkraları için genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuklarda çocuk mahkemesi düzeni ve bağlantılı suçlar dikkate alınır. Mahkeme görevi belirlenirken 5235 sayılı Kanun m. 14 uyarınca artırıcı/indirici nedenler ile suçun kendi üst sınırı birbirine karıştırılmaz.

Aşama	Dosyada yapılacak işlem
Soruşturma	Ruhsat ve nakil kaydı, kriminal inceleme, hâkimiyet ve delilin elde edilişi araştırılır; idari yaptırım istisnası ilk aşamada ayrılır.
Usul seçimi	m. 13/3 için seri muhakeme; m. 13/4 için önödeme; diğer hâllerde genel usul ve koşulları varsa kamu davasının açılmasının ertelenmesi değerlendirilir.
İddianame ve savunma	İsnat edilen fıkra, vahamet gerekçesi, deliller ve istenen müsadere açıklanır. Suç niteliği değişirse savunma hakkı ve gerektiğinde ek savunma korunur.
Hüküm	Sabit olmayan fiil için beraat; şartlarıyla mahkûmiyet, düşme veya diğer CMK m. 223 kararları. Hapis, para cezası, müsadere ve ruhsata etkiler ayrı gösterilir.
Kanun yolu	Karar türüne göre itiraz/istinaf/temyiz; başvuru hakkı, kararın tebliği ve kesinlik sınırları kontrol edilir.
Kesinleşme ve infaz	Kesinleşen hüküm, mahsup, tekerrür, para cezası ve birden çok ilamla birlikte infaz savcılığı/infaz hâkimliği önünde uygulanır.

Dayanak: [5], [3], [1]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için, başka artırım nedeni bulunmayan m. 13/1, 3, 4'te olağan dava zamanaşımı 8 yıl; m. 13/2'de 15 yıldır. Bunlar şikâyet süresi veya cezanın infaz zamanaşımı değildir. Durma, kesilme, suçun devamı, failin yaşı ve ilgili ağırlaştırıcı hâl hesabı değiştirebilir.

İki hafta 14 gün diye başlangıç gününe keyfî ekleme yapılarak hesaplanmaz; CMK m. 39 daki hafta hesabı ve son günün tatil olması kuralı uygulanır. Elektronik tebligatta kanuni tebliğ tarihi ayrıca tespit edilir. Süre kaybında kusursuzluk varsa eski hâle getirme kurumu ayrıca gündeme gelebilir.

Güncel süre tablosu 1.06.2024 öncesinde verilmiş kararların tamamına geriye doğru uygulanmaz. Karar tarihi, tebliğ belgesi ve geçiş hükmü dosyada birlikte saklanmalıdır.

Karar / işlem	Süre ve başlangıç	Uygulama sınırı
Tutuklama/adli kontrol ve itiraza açık hâkim kararı	Kural olarak öğrenmeden itibaren 2 hafta; CMK m. 268.	Karara özgü özel süre varsa o uygulanır. Tahliye talebi yalnız bu itiraz süresiyle sınırlı değildir.
Kovuşturmaya yer olmadığı kararı	Suçtan zarar görenin tebliğden itibaren 2 hafta itirazı; CMK m. 173.	Kamu güvenliğine karşı suçta her ihbarcı kendiliğinden suçtan zarar gören sıfatını kazanmaz.
Seri muhakeme hükmü	İtiraz; CMK m. 250/14 ve 268 uyarınca kural olarak öğrenmeden 2 hafta.	İstinaf yolu ile karıştırılmaz.

Karar / işlem	Süre ve başlangıç	Uygulama sınırı
Basit yargılama hükmü	İtiraz; CMK m. 252 ve 268 uyarınca kural olarak öğrenmeden 2 hafta.	Sanığın itirazı üzerine genel usulde verilen hükümde basit yargılama indiriminin korunması ayrıca değerlendirilir.
İstinafa açık genel usul hükmü veya güncel HAGB kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 273 ve 231/12.	CMK m. 272 kesinlik istisnaları ve eski kararlar için geçiş hükümleri saklıdır.
Temyize açık bölge adliye mahkemesi kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 291.	Her istinaf kararı temyize açık değildir; CMK m. 286'da suç, ceza ve karar türü birlikte belirleyicidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önce kanuni fıkra ve varsa ek artırım, sonra kişiye özgü indirimler belirlenir. HAGB, hapsin ertelenmesi ve seçenek yaptırım için kanundaki üst sınır değil, hükmedilen sonuç ceza ve kişisel koşullar önemlidir.

HAGB hâlinde yetişkin için denetim süresi 5 yıldır. HAGB verilen aynı hapis cezası ayrıca ertelenemez veya seçenek yaptırıma çevrilemez. Denetim sonunda koşullar yerine gelirse hüküm kaldırılıp dava düşer; ihlal hâlinde açıklama süreci gündeme gelir.

Takdiri indirim m. 62 uyarınca otomatik değildir. İlk kez suç işleme, yalnız başına kesin beraat, erteleme veya HAGB hakkı doğurmaz. Silahın müsaderesi ve ruhsata idari etkiler, hapis cezasının kişiselleştirilmesinden ayrı incelenir.

Kurum	Şartların özeti	m. 13'e özgü sonuç
HAGB – CMK m. 231	Sonuç hapis 2 yıl veya daha az ya da adli para; önceki kasıtlı suç mahkûmiyeti bulunmaması; yeniden suç işlememe kanaati; doğmuş doğrudan zararın giderilmesi ve yasal istisnaların bulunmaması.	m. 13/1'de 2 yıl sonuç ceza veya m. 62 ile 1 yıl 8 ay, diğer şartlarla HAGBye elverişli olabilir. m. 13/2'de yalnız alt sınır ve m. 62 uygulanırsa 4 yıl 2 ay olur; eşik aşılır.
Erteleme – TCK m. 51	Sonuç hapis en çok 2 yıl; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşını bitirmişler için 3 yıl. Daha önce kasıtlı suçtan 3 aydan fazla hapis mahkûmiyeti bulunmaması ve pişmanlık temelinde yeniden suç işlememe kanaati gerekir.	m. 13/1 veya 3'te sonuç cezaya göre mümkün; adli para cezası erteleme kapsamında değildir. m. 13/2'de sırf m. 62 indirimi yetişkin genel eşiğini karşılamaz.
Seçenek yaptırım – TCK m. 50	Kural olarak 1 yıl veya daha az kısa süreli hapis; kişilik, sosyal-ekonomik durum, pişmanlık ve fiilin özelliklerine göre seçenek belirlenir. m. 50/3 teki zorunlu dönüştürme şartları saklıdır.	m. 13'te hapis ve adli para birlikte olduğundan, hapsin koşullarıyla çevrilmesi hâlinde başlangıçtan birlikte verilen para cezası ayrıca varlığını korur.

Kurum	Şartların özeti	m. 13'e özgü sonuç
Seri muhakeme – m. 13/3	CMK m. 250 koşullarıyla belirlenen temel cezadan yarı indirim; güvenlik tedbiri ve kişiselleştirme ayrıca uygulanır.	1 yıl temel hapis üzerinden yalnız seri muhakeme indirimi 6 aydır. Bu, herkes için aynı ceza veya cezaevine hiç girilmeyeceği sonucu değildir.
Müsadere ve sicil	Yasak eşya için TCK m. 54; HAGBde müsadereye ilişkin hükümler hariç tutulur. Kesin mahkûmiyet ile HAGBnin kayıt rejimleri farklıdır.	Beraat/HAGB, her durumda yasak silahın kişiye geri verileceği anlamına gelmez. İyi niyetli üçüncü kişi mülkiyeti ve eşyanın yasak niteliği kendi koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 13 için yetişkin, tek ilam, örgüt bağlantısı ve tekerrür bulunmayan süreli hapis cezasında genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Bu oran tahliye tarihi değildir. İyi hâl, açık kuruma ayrılma, denetimli serbestlik, mahsup ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır.

Örnekte verilen süreler yalnız hükmedilmiş sonuç cezanın koşullu salıverilme eşiğini açıklar. Somut tahliye için kesinleşme, cezaevine giriş, mahsup belgesi, tekerrür hükmü, tüm ilamlar ve iyi hâl kararı birlikte gerekir.

30.03.2020 ve 31.07.2023 gibi geçiş tarihleri ile 4.06.2025 değişikliği tek bir "indirim oranı" değildir. İlgili geçici hükmün suç, kişi ve tarih kapsamı doğrulanmadan herkese 3 yıl denetimli serbestlik veya doğrudan tahliye sonucu verilemez.

Değişken / örnek	İnfaza etkisi
2 yıl sonuç hapis; olağan rejim	Koşullu salıverilme eşiği kural olarak 1 yıldır. Kurum dışında geçirilebilecek bölüm için denetimli serbestlik ve açık kurum koşulları ayrıca gerekir.
5 yıl sonuç hapis; olağan rejim	Koşullu salıverilme eşiği 2 yıl 6 aydır. Hapisle birlikte hükmedilen adli para cezası bu kesir hesabına eklenmez.
Birinci tekerrür	Süreli hapis için genel oran 2/3; tekerrüre esas cezanın etkisine ilişkin m. 108/2 sınırı uygulanır. Sadece sabıka kaydı bulunması tekerrürün gerçekleştiğini göstermez.
İkinci tekerrür	Güncel m. 108/3'te süreli hapis için 3/4; hükümde ikinci tekerrür belirtilmelidir. Eski "hiç koşullu salıverilme yok" bilgisi güncel kuralla karıştırılmamalıdır.
Mahsup – TCK m. 63	Kesinleşmeden önce aynı dosyada özgürlüğü sınırlayan süreler mahsuba konu olur. Aynı günler iki kez düşülemez; farklı dosya mahsubu ayrı hukuki şartlara tabidir.
Çocuk veya ileri yaş / hastalık	Suç tarihindeki yaş ceza miktarını; infaz sırasında yaş, sağlık ve kanuni koşullar infaz biçimini etkileyebilir. Evde/gece/hafta sonu infaz, erteleme ve sağlık nedeniyle infazın geri bırakılması farklı kurumlardır.

Değişken / örnek	İnfaza etkisi
Birden fazla ilam	5275 m. 99 kapsamında koşullu salıverilme yönünden toplama kararı ve her suçun kendi rejimi gerekir. Diğer ilamdaki ağır rejim nedeniyle basit bir toplam×1/2 hesabı yapılamaz.
Denetimli serbestlik ve geçiş	m. 105/Ada genel kalan süre 1 yıl; güncel kuralda en az 5 gün ve koşullu salıverilmeye kadar kurumda geçirilmesi gereken sürenin en az 1/10 u kurumda geçirilir. Bu yeni asgari süre için suç tarihi ve geçici m. 11 kontrol edilir.
Adli para ödenmezse	Ödeme emri ve 5275 m. 106 daki usul işletilir. Para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme ve m. 105/A denetimli serbestlik normal hapisle aynı biçimde uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [2], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Ruhsatsız silah soruşturmasında isnadı ve hangi fıkranın uygulandığını öğrenmek, susmak, müdafi yardımından yararlanmak, lehe delillerin toplanmasını istemek ve tedbirlere itiraz etmek temel güvencelerdir. Seri muhakeme teklifi müdafi olmadan kabul ettirilerek tamamlanamaz.

• Müdafi seçemeyecek durumda olduğunu beyan eden şüpheli/sanık istemi üzerine görevlendirme talep edebilir. Çocuk ve CMK m. 150/2 kapsamındaki kişiler için istem aranmadan müdafi görevlendirilir.

• CMK m. 150/3’te eşik “alt sınırı 5 yıldan fazla”dır; temel m. 13/2’nin alt sınırının tam 5 yıl olması, bu fıkra nedeniyle tek başına otomatik zorunlu müdafilik sonucu doğurmaz. Başka zorunluluk sebepleri saklıdır.

• Elkonulan eşyanın suçla ilgisi bulunmadığını veya iyi niyetli üçüncü kişiye ait olduğunu ileri süren kişi, iade ve kanun yolu haklarını kendi sıfatıyla kullanır.

• Tanık, kendisini veya kanunda belirtilen yakınlarını ceza kovuşturmasına uğratabilecek sorulara cevap vermekten çekinebilir; gerçeğe aykırı anlatım hakkı yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk yapılacak iş, “ruhsatsız silah” genel adıyla yetinmeden fıkra, eşya ve izin durumunu belgelemektir. Kriminal rapor ile ruhsat kaydı birbiriyle uyumlu değilse, gerekçeli ek inceleme talebi hazırlanmalıdır.

Silah, mermi veya parçayı delile müdahale oluşturacak şekilde değiştirmeyin; kolluk/adli makamların muhafaza usulüne uyun. Dosya belgelerini kamuya açık form veya mesaj alanına gereksiz kişisel veriyle yüklemeyin.

Hazırlanacak bilgi	Neden gerekli?
Olay tarihi, yer ve kesintisiz bulundurma dönemi	30.11.2024 değişikliği, uygulanabilir fıkra, lehe kanun ve zamanaşımı bakımından.

Hazırlanacak bilgi	Neden gerekli?
Ruhsat, yenileme, devir, miras ve nakil belgeleri	m. 13/5–6 idari istisnası ile adli suç ayrımı için.
Arama/elkoyma kararı, tutanak ve kriminal rapor	Eşyanın niteliği, miktarı, aidiyeti ve hukuka uygun delil denetimi için.
İddianame, seri muhakeme veya önödeme teklifi	Doğru usul, müdafiyle bilgilendirilmiş karar ve ödeme/itiraz süresi için.
Adli sicil, kesinleşmiş ilam ve infaz belgeleri	HAGB, erteleme, tekerrür, mahsup ve birden fazla cezanın infazı için.
Tebligatlar ve gerekçeli karar	Doğru kanun yolu ile süre başlangıcını kaçırmamak için.

Dayanak: [3], [1], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• 6136 m. 13’ün 7533 sayılı Kanunla değişen hükümleri 30.11.2024; m. 13/A 18.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

• Suç fıkrası, özel yer/savaş silahı artırımı, çocukluk, tekerrür ve birden fazla ilam gibi özel değişkenler içerikte ayrı gösterilmiştir.

• Bu kayıt, insan hukukçu yayın onayı verilmiş olarak işaretlenmemiştir; içerik ve kaynak kontrolü ile canlı yayın onayı farklı işlemlerdir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

Genel satın alma, taşıma veya bulundurma – m. 13/1

Diğer özel fıkralara girmeyen kanuna aykırı edinme, taşıma veya bulundurma. Tablo yetişkin ve ek artırım bulunmayan hâl içindir.

Ceza: 2–4 yıl hapis ve 100–500 gün adli para

Şikâyet: Resen

Usul: Seri muhakeme, uzlaştırma ve önödeme kapsamı dışında; genel muhakeme.

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Katalog / tutuklama: Kendi başına katalogda değil

Mahkeme: Asliye Ceza

Kısa tanım

Diğer özel fıkralara girmeyen kanuna aykırı edinme, taşıma veya bulundurma.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2–4 yıl hapis ve 100–500 gün adli para. Sonuç ceza için varsa artırım ve indirimler kanuni sırayla uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme, uzlaştırma ve önödeme kapsamı dışında; genel muhakeme.

Dayanak: [3], [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan bu hâl için olağan dava zamanaşımı 8 yıl. Durma/kesilme/yaş kuralları ve suça özgü devam süresi saklıdır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki genel tablodadır.

Dayanak: [2], [3]

Vahim sayı veya nitelik – m. 13/2

m. 12/4’te sayılan silah niteliği veya silah/mermi/parçaların sayı ya da nitelik bakımından vahim olması. Tablo yetişkin ve ek artırım bulunmayan hâl içindir.

Ceza: 5–8 yıl hapis ve 500–5.000 gün adli para

Şikâyet: Resen

Usul: Seri muhakeme, uzlaştırma, önödeme ve basit yargılama kapsamı dışında.

Dava zamanaşımı: 15 yıl

Katalog / tutuklama: Kendi başına katalogda değil

Mahkeme: Asliye Ceza

Kısa tanım

m. 12/4’te sayılan silah niteliği veya silah/mermi/parçaların sayı ya da nitelik bakımından vahim olması.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

5–8 yıl hapis ve 500–5.000 gün adli para. Sonuç ceza için varsa artırım ve indirimler kanuni sırayla uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme, uzlaştırma, önödeme ve basit yargılama kapsamı dışında.

Dayanak: [3], [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan bu hâl için olağan dava zamanaşımı 15 yıl. Durma/kesilme/yaş kuralları ve suça özgü devam süresi saklıdır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki genel tablodadır.

Dayanak: [2], [3]

Ev veya işyerinde özel bulundurma – m. 13/3

Kanundaki nitelikte olmayan bir adet silah ile mutat mermi/parçanın ev veya işyerinde bulundurulması. Tablo yetişkin ve ek artırım bulunmayan hâl içindir.

Ceza: 1–3 yıl hapis ve 100–500 gün adli para

Şikâyet: Resen

Usul: CMK m. 250/1-bde seri muhakeme; müdafiyle kabul ve diğer şartlar gerekir.

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Katalog / tutuklama: Kendi başına katalogda değil

Mahkeme: Asliye Ceza

Kısa tanım

Kanundaki nitelikte olmayan bir adet silah ile mutat mermi/parçanın ev veya işyerinde bulundurulması.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

1–3 yıl hapis ve 100–500 gün adli para. Sonuç ceza için varsa artırım ve indirimler kanuni sırayla uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 250/1-bde seri muhakeme; müdafiyle kabul ve diğer şartlar gerekir.

Dayanak: [3], [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan bu hâl için olağan dava zamanaşımı 8 yıl. Durma/kesilme/yaş kuralları ve suça özgü devam süresi saklıdır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki genel tablodadır.

Dayanak: [2], [3]

Pek az mermi veya parça – m. 13/4

Pek az mermi veya sayılan parçanın mahkemece vahim görülmeyen taşınması/bulundurulması; silahın kendisi bu hafif hâl değildir. Tablo yetişkin ve ek artırım bulunmayan hâl içindir.

Ceza: 6 aya kadar hapis ve 30–500 gün adli para

Şikâyet: Resen

Usul: Ek artırım yoksa TCK m. 75 önödeme; sonuçsuz kalırsa şartlarıyla basit yargılama.

Dava zamanaşımı: 8 yıl

Katalog / tutuklama: Katalogda değil; temel hâlde tutuklama yasak

Mahkeme: Asliye Ceza

Kısa tanım

Pek az mermi veya sayılan parçanın mahkemece vahim görülmeyen taşınması/bulundurulması; silahın kendisi bu hafif hâl değildir.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 aya kadar hapis ve 30–500 gün adli para. Sonuç ceza için varsa artırım ve indirimler kanuni sırayla uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Ek artırım yoksa TCK m. 75 önödeme; sonuçsuz kalırsa şartlarıyla basit yargılama.

Dayanak: [3], [2]

Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan bu hâl için olağan dava zamanaşımı 8 yıl. Durma/kesilme/yaş kuralları ve suça özgü devam süresi saklıdır. Kanun yolu süreleri aşağıdaki genel tablodadır.

Dayanak: [2], [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen 6136 fıkrasını ve delilleri öğrenme; susma ve müdafi yardımından yararlanma.

• Kriminal rapor, ruhsat, nakil ve lehe delillerin toplanmasını isteme.

• Seri muhakeme teklifini müdafiyle değerlendirme; kabul etmemek tek başına suçluluk delili değildir.

• Tutuklama/adli kontrol, elkoyma ve hükme karşı doğru kanun yolunu süresinde kullanma.

Mağdur / şikâyetçi

• Silahın kullanıldığı yaralama/tehdit gibi suç ile kamu güvenliğine ilişkin silah dosyasını ayrı takip etme.

• Doğrudan suçtan zarar görme koşulları varsa delil sunma, vekil yardımı ve katılma/kanun yolu haklarını kullanma.

• Yalnız ihbarcı olmanın her silah dosyasında otomatik katılan sıfatı vermediğini bilme.

Yakın / aile üyesi

• Yakalama/gözaltı hâlinde yakınlara haber verilmesi güvencesini ve müdafiye erişimi takip etme.

• Ruhsat, ikamet, miras ve kişisel durum belgelerini ilgili kişinin bilgisiyle düzenli hazırlama; delile müdahale etmeme.

• Yakın olmak tek başına silahı taşıma veya bulundurma yetkisi vermez.

Tanık

• Gördüğünüz olayı, sonradan duyduğunuz bilgiden ayırarak anlatma.

• Kendinizi veya kanunda sayılan yakınlarınızı suçlayabilecek sorularda çekinme hakkını öğrenme.

• Tehdit veya baskı varsa adli makama bildirme; bildiğinizden fazlasını varsaymama.

Olay tarihinin etkisi

6136 m. 13’te 30.11.2024 tarihinde suç kapsamı, ceza ve idari istisnalar değişmiştir. 13/A 18.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bulundurma devam eden nitelikteyse yalnız ilk edinme tarihiyle karar verilmez; fiilin sona ermesi ve lehe kanun karşılaştırması gerekir.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2024-11-29	Bu tarih 30.11.2024’te yürürlüğe giren 7533 değişikliğinden öncedir. Güncel artırılmış cezalar ve yeni kapsam geriye otomatik uygulanmaz; önceki metin ile sonraki kanun bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır. Devam eden bulundurmada sona erme tarihi de belirlenmelidir.
2024-11-30 – 2026-08-17	7533 değişiklikleri yürürlüktedir. Bu tarihte henüz 6136 m. 13/A yürürlükte değildir; önceki fiile yeni suç tanımı geriye uygulanamaz. Silahın kullanılmasıyla oluşan başka suçlar kendi hükümlerine tabidir.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
2026-08-18 – Sonrası	7533 değişiklikleri ile çocuğun silahı ele geçirmesine neden olmaya ilişkin yeni 13/A yürürlüktedir. Bu sayfada m. 13 anlatılır; 13/A'nın unsurları ve daha ağır suçla ilişkisi ayrı değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · m. 1, 4, 6–7, 12–15; Ek m. 1, 5, 7; 7533 ve 7593 yürürlük tablosu · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Kamuya açık UYAP belge servisinden alınan tam metin; belge sürümü 160. 7533 hükümleri 30.11.2024, 13/A 18.08.2026 yürürlüktedir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 21–22, 25, 30–44, 49–55, 58, 61–63, 66–68, 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 35, 39–40, 91, 100–109, 116–127, 134, 147–150, 160, 172–173, 223, 231, 250–253, 267–268, 272–273, 286, 291; geçici m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108 ve uygulanabilir geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11, 12, 14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silahın Çocuğun Eline Geçmesine Neden Olma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

6136 m. 13/A: özen yükümlülüğüne aykırı muhafaza, çocuğun silahı ele geçirmesi, daha ağır suçla ilişki, ceza, yargılama ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanun	6136 m. 13/A
Ceza	1–3 yıl hapis
Şikâyet	Resen
Seri / önödeme	Kapsamda değil
Mahkeme	Asliye Ceza
Yürürlük	18.08.2026

01 / Suçun kimliği

6136 sayılı Kanun m. 13/A, 7593 sayılı Kanun m. 1 ile eklenmiş ve 18.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ruhsatsız silah bulundurma suçundan ayrı bir suç tanımıdır.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

Ateşli silahın dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı muhafaza edilmesi sonucunda bir çocuk tarafından ele geçirilmesine neden olmaktır. Çocuğun silahı yalnız görmesi ile fiilen ele geçirmesi; usulüne uygun muhafaza ile önlenebilir erişime yol açan ihlal ayrılır.

• Hüküm, silahın ruhsatsız olması şartını koymaz; ruhsatlı silahın muhafazasında da uygulanabilir.

• Çocuğun silahı ateşlemesi, birini yaralaması veya öldürmesi bu suçun tamamlanması için metinde zorunlu unsur olarak sayılmamıştır.

• Fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturuyorsa m. 13/A’nın açık tali nitelikteki hükmü dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çocukların yaşamı, beden bütünlüğü ve güvenliği ile ateşli silah kaynaklı toplumsal tehlikenin önlenmesi korunur. Somut yaralama meydana gelmese de kanunun tarif ettiği tehlikeli erişim cezai sorumluluk doğurabilir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, silahı muhafaza ederken dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranışıyla çocuğun ele geçirmesine neden olan kişidir. Mutlaka anne/baba veya silahın malikinin olması aranmaz; fiilî muhafaza yükümlülüğü kişiye bağlanmalıdır. Çocuk, Türk Ceza Kanunu m. 6 anlamında 18 yaşını doldurmamış kişidir.

• Aynı evde yaşamak herkes için otomatik ceza sorumluluğu kurmaz. Silahı kimin muhafaza ettiği, kimin erişim koşullarını belirlediği araştırılır.

• Çocuğun kendi cezai sorumluluğu ile muhafaza yükümlüsünün sorumluluğu ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Dört bağlantı somutlaştırılmalıdır: kanun kapsamındaki ateşli silah, failin muhafaza yükümlülüğü, bu yükümlülüğe aykırılık ve bu aykırılık nedeniyle çocuğun silahı ele geçirmesi. Sonuç ile ihlal arasında nedensellik olmadan yalnız silah sahipliği üzerinden sorumluluk kurulmaz.

Unsur	Dosyadaki ispat konusu
Ateşli silah	Kriminal nitelik; yalnız oyuncak veya kanun kapsamına girmeyen nesneyle eşitleme yapılmaz.
Muhafaza	Silahın nerede ve hangi koşullarda tutulduğu; muhafazadan sorumlu kişi; ruhsat ve görev düzeni.
Özen ihlali	Somut ortam, çocukların erişiminin öngörülebilirliği ve yükümlünün önleyebileceği tehlike.
Ele geçirme ve nedensellik	Çocuğun fiilî erişimi ve zamanı; ihlal ile erişim bağlantısı; başka kişinin bağımsız davranışının etkisi.

Dayanak: [1], [3]

06 / Manevi unsur

Madde dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılığı esas alan özel bir düzenlemedir. Failin sonucu öngörebilmesi, kendi şartlarında önleyebilmesi ve ihlalin kendisine yüklenebilirliği araştırılır; sonuç gerçekleşti diye kusur varsayılamaz.

• Çocuğa bilerek silah vererek başka bir suça yönlendirmek, yalnız muhafaza dikkatsizliği olarak nitelendirilemez; iştirak ve daha ağır suç ihtimalleri araştırılır.

• Öngörü, kabullenme, kasıt ve taksir ayrımı somut olayla belirlenir; failin ve çocuğun fiilleri birbirine otomatik eklenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Silah ruhsatı, çocuğun erişimine karşı özen yükümlülüğünü kaldırmaz. Failin ihlali önleme imkânının bulunmaması, kaçınılmaz olay veya isnat edilen erişim koşullarının ispatlanamaması suçun maddi unsuru ya da kusur bakımından önem taşır.

• Yaş, akıl hastalığı veya hata ancak kendi kanuni şartlarıyla uygulanır.

• Çocuğun yaşı ve davranışı tek başına yetişkinin her olayda kusurlu veya kusursuz olduğunu göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Çocuğun silahı ele geçirmesi sonucunun gerçekleşip gerçekleşmediği belirlenir. Taksir esaslı sorumlulukta kasten işlenen suça özgü teşebbüs ve iştirak kuralları otomatik uygulanmaz; birden çok yükümlünün kendi kusurlu davranışı ayrı saptanır.

• Çocuk yaralanır veya bir başkasına zarar verirse, ölüm/yaralama sonucu bakımından nedensellik ve kusur ayrıca incelenir. m. 13/A'nın "daha ağır cezayı gerektiren başka suç" istisnası uygulanmadan cezalar otomatik toplanmaz.

• Ruhsatsız silahı bulundurma fiili de varsa m. 13 ile ilişki, hareketlerin ve korunan hukuki değerlerin somut bağlantısı üzerinden değerlendirilir.

• Çocuğa bilerek suça yardım amacıyla silah sağlanması hâlinde ilgili kasten suçun azmettirme/yardım etme hükümleri gündeme gelebilir; bu sayfadaki basit muhafaza ihlaliyle sınırlı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

m. 13/A kendi içinde numaralandırılmış ağırlaştırıcı bentler düzenlemez. Suçun oluşumu ile başka daha ağır suça geçiş aşağıdaki ayrımlara bağlıdır.

Olay	Hukuki ayrım
Özensiz muhafaza ve çocuğun ele geçirmesi; yaralama yok	Diğer unsurlar varsa m. 13/A'nın temel kapsamı.
Çocuğun yalnız silahı görmesi; ele geçirme yok	Kanunda aranan sonucun gerçekleştiği varsayılamaz.
Çocuğun ele geçirmesinden sonra yaralama veya ölüm	Daha ağır suçun unsurları, nedensellik ve failin kusuru ayrıca belirlenir; tali hüküm dikkate alınır.
Ruhsatsız silah	m. 13 bakımından ayrı inceleme; 13/A için ruhsatsızlık zorunlu koşul değildir.
18.08.2026 dan önce tamamlanmış fiil	Yeni 13/A suç tanımı geriye uygulanmaz; o tarihteki başka suçların şartları ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 13/A'nın güncel yaptırımı 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıdır. Maddede hapis yanında zorunlu adli para cezası öngörülmemiştir. Daha ağır suç istisnası oluşursa o suçun hükmü ve yaptırımı esas alınır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı düzenlenmemiştir; soruşturma resen yürütülür. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir. Mağdur ailesinin şikâyetçi olmaması veya vazgeçmesi tek başına kamu davasını sona erdirmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 13/A, güncel Ceza Muhakemesi Kanunu m. 250 deki seri muhakeme listesinde yer almaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmadığı ve açık özel hüküm bulunmadığı için uzlaştırma kapsamında değildir. Üst sınır 3 yıl olduğundan önödeme ve basit yargılamanın genel ceza eşiklerini de karşılamaz.

• Çocuk fail bakımından CMK m. 253/1-c'nin kişi ve mağdur şartları ayrı değerlendirilir; yetişkin sonucu çocuğa otomatik uygulanmaz.

• Kamu davasının açılmasının ertelenmesi için CMK m. 171 deki 3 yıllık üst sınır ile diğer kişi, suç, zarar ve takdir koşulları ayrı aranır; hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıyla aynı kurum değildir.

Dayanak: [3], [2], [1]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 13/A kendi başına tutuklama katalog suçlarından değildir. Üst sınır 3 yıl olduğundan yalnız ceza üst sınırına dayalı 2 yıllık tutuklama yasağı da uygulanmaz. Tutuklama için somut delile dayanan kuvvetli şüphe, kanuni neden ve ölçülülük; adli kontrolün yetersizliği gerekir.

• Silaha elkoyma ve teknik inceleme, arama/elkoymanın kanuni koşullarıyla yapılır.

• Çocuğun korunmasına ilişkin tedbirler, şüphelinin cezai tedbirlerinden ayrı amaç ve şartlara sahiptir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir; çocuk fail veya bağlantılı ağır suç hâlinde özel görev kuralları uygulanır. Soruşturmada önce muhafaza şartları, çocuğun ele geçirme biçimi ve kusur araştırılır; başka netice varsa ölüm/yaralama delilleriyle birlikte değerlendirilir.

• Silahın bulunması tek başına iddianame veya mahkûmiyet için tüm unsurları ispatlamaz.

• Kovuşturmada kriminal ve gerekirse kusur bilirkişi raporları tartışılır; hukuki nitelendirme mahkemeye aittir.

• Kesinleşmiş sonuç hapis varsa infaz, HAGB/erteleme varsa ilgili kurumun kuralları uygulanır.

Dayanak: [5], [3], [1]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için m. 13/A'nın 3 yıllık üst sınırına göre olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Fiilin bu yeni suç olarak değerlendirilebilmesi için 18.08.2026 yürürlük tarihi gözetilir. Şikâyet şartı yoktur; durma, kesilme ve yaş kuralları saklıdır.

İki hafta 14 gün diye başlangıç gününe keyfî ekleme yapılarak hesaplanmaz; CMK m. 39 daki hafta hesabı ve son günün tatil olması kuralı uygulanır. Elektronik tebligatta kanuni tebliğ tarihi ayrıca tespit edilir. Süre kaybında kusursuzluk varsa eski hâle getirme kurumu ayrıca gündeme gelebilir.

Güncel süre tablosu 1.06.2024 öncesinde verilmiş kararların tamamına geriye doğru uygulanmaz. Karar tarihi, tebliğ belgesi ve geçiş hükmü dosyada birlikte saklanmalıdır.

Karar / işlem	Süre ve başlangıç	Uygulama sınırı
Tutuklama/adli kontrol ve itiraza açık hâkim kararı	Kural olarak öğrenmeden itibaren 2 hafta; CMK m. 268.	Karara özgü özel süre varsa o uygulanır. Tahliye talebi yalnız bu itiraz süresiyle sınırlı değildir.
Kovuşturmaya yer olmadığı kararı	Suçtan zarar görenin tebliğden itibaren 2 hafta itirazı; CMK m. 173.	Kamu güvenliğine karşı suçta her ihbarcı kendiliğinden suçtan zarar gören sıfatını kazanmaz.
İstinafa açık genel usul hükmü veya güncel HAGB kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 273 ve 231/12.	CMK m. 272 kesinlik istisnaları ve eski kararlar için geçiş hükümleri saklıdır.
Temyize açık bölge adliye mahkemesi kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 291.	Her istinaf kararı temyize açık değildir; CMK m. 286'da suç, ceza ve karar türü birlikte belirleyicidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis 2 yıl veya daha az olduğunda HAGB; yetişkin genel kuralında 2 yıl veya daha az hapis için erteleme; kısa süreli hapis için seçenek yaptırım, ayrı şartlarıyla gündeme gelebilir. Bunlar suçun alt sınırının 1 yıl olması nedeniyle otomatik sonuçlar değildir.

Kurum	Koşullar / sınır
HAGB	CMK m. 231: sonuç ceza eşiği, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati, doğmuş doğrudan zararın giderilmesi ve yasal istisnalar. Yetişkinde 5 yıl denetim.
Hapsin ertelenmesi	TCK m. 51: sonuç ceza 2 yıl; suç tarihinde 18 yaştan küçük/65 yaşı bitirmişte 3 yıl. Önceki kasıtlı suçtan 3 aydan fazla hapis ve pişmanlık/gelecek kanaati şartları.
Seçenek yaptırım	TCK m. 50: kısa süreli hapis ve kişisel koşullar; taksirli suçlar yönünden m. 50/4'ün kapsamı, bilinçli taksir istisnası ve somut hukuki nitelendirme ayrıca gözetilir.
Daha ağır suç	Ölüm veya yaralama nedeniyle başka hüküm uygulanırsa bu kurumların eşiği o suçun sonuç cezası üzerinden belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 13/A için özel bir koşullu salıverilme oranı öngörülmediğinden, tekerrür/örgüt/başka özel rejim bulunmayan süreli hapis cezasında 5275 m. 107'nin genel 1/2 oranı esas alınır. Suç 18.08.2026'da yürürlüğe girdiğinden, yalnız 30.03.2020 veya 31.07.2023 ve öncesi suçları kapsayan geçiş avantajları bu yeni suçun sonradan işlenmesine uygulanamaz.

Örneğin 2 yıl kesin sonuç hapis için olağan koşullu salıverilme eşiği 1 yıldır. Denetimli serbestlik, iyi hâl, açık kurum ve güncel asgari kurumda kalma koşulları uygulanmadan “hiç yatmaz” sonucu verilemez.

Mahsup ve birden fazla ilam hesabında diğer suçun rejimi dikkate alınır. Suçun taksir niteliği ile tekerrür hükümlerindeki kasıt/taksir ayrımı Türk Ceza Kanunu m. 58 uyarınca ayrıca gözetilir.

Değişken / örnek	İnfaza etkisi
2 yıl sonuç hapis; olağan rejim	Koşullu salıverilme eşiği kural olarak 1 yıldır. Kurum dışında geçirilebilecek bölüm için denetimli serbestlik ve açık kurum koşulları ayrıca gerekir.
Birinci tekerrür	Süreli hapis için genel oran 2/3; tekerrüre esas cezanın etkisine ilişkin m. 108/2 sınırı uygulanır. Sadece sabıka kaydı bulunması tekerrürün gerçekleştiğini göstermez.
İkinci tekerrür	Güncel m. 108/3’te süreli hapis için 3/4; hükümde ikinci tekerrür belirtilmelidir. Eski “hiç koşullu salıverilme yok” bilgisi güncel kuralla karıştırılmamalıdır.
Mahsup – TCK m. 63	Kesinleşmeden önce aynı dosyada özgürlüğü sınırlayan süreler mahsuba konu olur. Aynı günler iki kez düşülemez; farklı dosya mahsubu ayrı hukuki şartlara tabidir.
Çocuk veya ileri yaş / hastalık	Suç tarihindeki yaş ceza miktarını; infaz sırasında yaş, sağlık ve kanuni koşullar infaz biçimini etkileyebilir. Evde/gece/hafta sonu infaz, erteleme ve sağlık nedeniyle infazın geri bırakılması farklı kurumlardır.
Birden fazla ilam	5275 m. 99 kapsamında koşullu salıverilme yönünden toplama kararı ve her suçun kendi rejimi gerekir. Diğer ilamdaki ağır rejim nedeniyle basit bir toplam×1/2 hesabı yapılamaz.
Denetimli serbestlik ve geçiş	m. 105/Ada genel kalan süre 1 yıl; güncel kuralda en az 5 gün ve koşullu salıverilmeye kadar kurumda geçirilmesi gereken sürenin en az 1/10 u kurumda geçirilir. Bu yeni asgari süre için suç tarihi ve geçici m. 11 kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [2], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli veya sanık isnat edilen özen ihlalini ve nedensellik iddiasını öğrenme, susma, müdafi yardımı, lehe delil ve raporun tartışılmasını isteme haklarına sahiptir. Çocuk ve ailesi için temsil, korunma ve gerekli hâllerde vekil görevlendirme güvenceleri ayrıca uygulanır.

• Çocuğun beyanı yaşına ve durumuna uygun usulle alınmalıdır; aile ile çocuğun menfaatlerinin çatışması hâlinde temsil sorunu ayrıca ele alınır.

• Çocuğun silahı nasıl ele geçirdiğine ilişkin varsayım yerine delil toplanmasını talep etmek savunma ve mağdur açısından önemlidir.

• Tanık kendisini veya kanunda sayılan yakınlarını suçlayabilecek sorulara cevap vermekten çekinme hakkını kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Olay tarihini, silahın ruhsat ve teknik niteliğini, muhafaza sorumluluğunu, çocuğun yaşı ve erişim zaman çizelgesini belgeleyin. Zarar meydana gelmişse sağlık kayıtlarını ve diğer suç dosyalarını birlikte değerlendirin.

• Ruhsat, ikamet ve görev belgeleri; olay yeri tutanakları; hukuka uygun biçimde edinilmiş kamera/tanık bilgileri.

• Muhafaza koşulları ve kimlerin erişim yetkisi bulunduğuna ilişkin somut kayıtlar; delilleri değiştirmeden adli makamlara sunma.

• Kriminal rapor, varsa ölüm/yaralama raporu, iddianame, tedbir kararı ve tebligatlar.

• Çocuğun güvenliği ve psikolojik/bedensel desteği için ilgili kamu makamlarına başvuru; görüşme kayıtlarını gereksiz şekilde kamuya yaymama.

Dayanak: [1], [3], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• Muhafaza yükümlülüğü ve kusur isnadının somutlaştırılmasını, lehe delillerin toplanmasını ve müdafi yardımını talep etme.

• Yalnız silah sahibi olduğunuz için otomatik kusur kabul edilmesine karşı maddi olguları ve nedenselliği tartışma.

Mağdur / şikâyetçi

• Çocuğun güvenliği ve özel temsil ihtiyacını adli makamlara bildirme.

• Doğrudan zarar ve bağlı dosyalar bakımından delil, vekil ve katılma haklarını kullanma.

Yakın / aile üyesi

• Çocuğun beyanını yönlendirmeden uzmanlık ve koruma güvencelerini talep etme.

• Çocukla yetişkinin menfaatleri çatışıyorsa bağımsız temsil ihtiyacını bildirme.

Tanık

• Gördüğünüz muhafaza ve erişim koşullarını varsayımlardan ayırma.

• Kanuni yakınlık veya kendini suçlama nedeniyle çekinme hakkını öğrenme.

Olay tarihinin etkisi

Bu suç 18.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Daha önce tamamlanmış fiile yeni suç tanımı geriye uygulanamaz. Başka bir suçun varlığı kendi yürürlükteki hükmüyle değerlendirilir.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2026-08-17	Bu tarihte 6136 m. 13/A henüz yürürlükte değildir; yeni suç geriye uygulanmaz. Olaydaki başka suçların şartları kendi tarihleriyle ayrıca ele alınır.
2026-08-18 – Sonrası	6136 m. 13/A yürürlüktedir. Özen yükümlülüğünün ihlali, çocuğun silahı ele geçirmesi ve nedensellik somut olarak belirlenmelidir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · m. 1, 4, 6–7, 12–15; Ek m. 1, 5, 7; 7533 ve 7593 yürürlük tablosu · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Kamuya açık UYAP belge servisinden alınan tam metin; belge sürümü 160. 7533 hükümleri 30.11.2024, 13/A 18.08.2026 yürürlüktedir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 21–22, 25, 30–44, 49–55, 58, 61–63, 66–68, 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 35, 39–40, 91, 100–109, 116–127, 134, 147–150, 160, 172–173, 223, 231, 250–253, 267–268, 272–273, 286, 291; geçici m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108 ve uygulanabilir geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11, 12, 14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Bıçak ve Diğer Alet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

6136 m. 14–15: yasak bıçakların imalatı ve nakli; satış, taşıma ve bulundurma; mesleki alet istisnası, saldırı amacı, seri muhakeme, önödeme ve tutuklama ayrımları.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanun	6136 m. 14–15
Şikâyet	Resen
Mahkeme	Genel kural Asliye Ceza
Seri muhakeme	m. 15/1–3
Önödeme	Koşullarıyla m. 15/4
Tutuklama	Fıkra ve ek artırıma bağlı

01 / Suçun kimliği

Bu sayfa 6136 sayılı Kanun m. 14 ve 15’teki farklı suç ve hâlleri birlikte açıklar. m. 14 ülkeye sokma, yapım ve nakil hattını; m. 15 satış, edinme, taşıma, bulundurma ve belirli aletleri sırf saldırı amacıyla taşımayı düzenler. Suçun konusu önce m. 4–5’e göre belirlenir.

• m. 14 ve 15 aynı ceza, usul veya tutuklama kuralına sahip değildir.

• Her çakı, mutfak bıçağı veya meslek aleti sırf kesici olduğu için bu Kanunun yasak aleti sayılmaz. Teknik özellik ile kullanım amacı kanundaki farklı fıkralara bağlanır.

• Kanun dışı sayılan bir aletle tehdit/yaralama işlenmesi, aletin o suçta Türk Ceza Kanunu anlamında silah olarak değerlendirilmesini engellemez.

Dayanak: [1]

02 / Kısa tanım

m. 4’te kama, hançer, sustalı çakı, pala, kılıç, kasatura, süngü, belirli sivri/oluklu bıçaklar, muşta, boğma teli ve salt saldırı/savunma için yapılmış benzeri aletler sayılır. Yasak kapsamındaki eşyanın kanuna aykırı üretim/dolaşımı ile normal kullanım aletinin saldırı amacıyla taşınması birbirinden ayrılır.

• m. 14/1: ülkeye sokma veya sokmaya kalkışma, buna aracılık, ülkede yapma, bir yerden diğerine taşıma/yollama/nakle aracılık.

• m. 15/1: satma, satışa aracılık, satın alma, taşıma veya bulundurma. Nakil iddiasının m. 14 mü, bireysel taşıma/bulundurmanın m. 15 mi olduğu olayın bağlamıyla açıklanmalıdır.

• m. 15/3: m. 4’e göre yapımına izin verilen aleti kullanma amacı dışında sayılan hareketlere konu etme.

• m. 15/4: m. 4/3’teki esasen kapsam dışı silah/aletleri, hâl ve şartlara göre sırf saldırıda kullanmak amacıyla taşıma. Sadece bulundurma veya olağan mesleki kullanım bu özel amaçla eşit değildir.

Dayanak: [1]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu güvenliği ve saldırıya özgü aletlerin kontrolü korunur. İlk üç fıkra bakımından bir kişinin yaralanması şart değildir. Gerçek bir mağdura karşı tehdit veya yaralama meydana gelmişse o suç ayrıca kendi unsurlarıyla incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, yasak kapsamındaki aletin üretim, nakil, satış, edinme, taşıma veya bulundurma hareketini gerçekleştiren gerçek kişidir. Ortak mekân veya araçta bir alet bulunması, içerideki herkesin fail olduğu anlamına gelmez.

• Meslek, sanat, spor veya ev kullanımı iddiasında kişinin gerçek faaliyeti ve aletin özellikleri araştırılır. Meslek unvanı her tür yasak aleti her yerde taşıma yetkisi vermez.

• İki veya daha fazla kişinin ortak icrası m. 14/3; teşekkül/örgüt koşulları m. 14/2 bakımından ayrı belirlenir.

• Çocuk failin yaş indirimi ve savunma güvenceleri ayrıca uygulanır. Kanunun kamu güvenliğini koruması nedeniyle, çocukta uzlaştırma için gerekli gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur şartı da ayrıca aranır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Önce aletin m. 4’te sayılı veya benzer özel nitelikte olup olmadığı; sonra fiilin m. 14 ya da m. 15’te hangi harekete girdiği belirlenir. Ticari ad veya bıçağın yalnız uzunluğu her olayda kesin hukuki sınıf sağlamaz.

Konu	İspat ve değerlendirme
Teknik özellik	Açılma/kilit mekanizması, yapısal özellik, kullanım amacı ve kanuni benzerlik kriminal raporla açıklanır. Her “kelebek/çakı” ticari etiketinden otomatik sonuç çıkarılmaz.
Üretim ve nakil	Atölye/ithal/teslim belgeleri, eşyanın kaynağı, sevkiyat ve failin rolü; m. 14 ile m. 15 ayrımı.
Taşıma/bulundurma ve bilgi	Aletin bulunduğu yer, kişinin erişimi ve tasarrufu, eşyanın varlığını bilmesi; salt araç sahibi olmak yeterli değildir.
Mesleki/olağan kullanım	Faaliyetin niteliği, gerekli araç olup olmadığı, izin belgeleri ve taşınma koşulları.
Sırf saldırı amacı	m. 15/4’te olay bağlamı, açıklamalar ve eşlik eden davranış; yalnız aleti taşımak özel amaç ispatının yerine geçmez.
Sayı/nitelik ve vahamet	m. 14/4’te miktar; m. 15/2’de sayı veya nitelik. m. 15/3’teki ayrı kanuni anlatım korunarak gerekçe kurulmalıdır.

Konu	İspat ve değerlendirme
Hukuka uygun delil	Arama/elkoyma dayanağı, tutanak, eşya sayımı ve rapor eşleşmesi; hukuka aykırı delilin hükme esas alınmaması.

Dayanak: [1], [3], [2]

06 / Manevi unsur

m. 14 ve 15'teki fiillerde kast aranır; eşyanın varlığını ve ilgili maddi özelliklerini bilme ile fiili isteme belirlenir. m. 15/4 ayrıca sırf saldırıda kullanma amacı arar; m. 15/1'de yasak nitelikteki alet için aynı özel amaç ayrıca şart değildir.

• Habersizce araca bırakılmış alet ile bilerek edinilmiş yasak alet aynı değildir.

• Mesleki izin kapsamına veya eşyanın niteliğine ilişkin hata TCK m. 30 çerçevesinde somut belge ve koşullarla değerlendirilir.

• Bir alıcının veya taşıyıcının başka kişilerin suç amacını paylaştığı salt tanışıklıkla varsayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

m. 4/2 ve m. 5'teki meslek/sanat izinleri ile m. 4/3'teki olağan ev, tababet, sanayi, tarım ve spor aletleri kapsam ayrımıdır. İzinli veya kapsam dışı eşyanın kullanma amacı dışında ya da sırf saldırı için taşınması m. 15/3–4 bakımından yeniden değerlendirilir.

• Genel kendini koruma düşüncesi, yasak nitelikteki muşta veya sustalıyı sürekli taşımak için kendiliğinden hukuka uygunluk nedeni değildir. Meşru savunma güncel saldırı ve ölçülülük şartlarıyla incelenir.

• Yaş, akıl hastalığı, kaçınılmaz hata veya zorunluluk kişiye ve olaya özgü değerlendirilir.

• 6136 kapsamında suç oluşmaması, başka suç veya kabahat düzenlemesinin de kesinlikle uygulanmayacağı anlamına gelmez; ayrı düzenlemenin tarih ve unsurları ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 14'te ülkeye sokmaya kalkışma da açıkça yaptırıma bağlandığından yalnız giriş tamamlanmadığı gerekçesiyle ayrıca teşebbüs indirimi uygulanmaz. Diğer hareketlerde icra başlangıcı ve tamamlanma genel kurallarla ayrılır.

• Aynı alet üzerindeki kesintisiz taşıma/bulundurma veya satışa giden hareketler için seçimlik hareket, içtima ve hukuki kesinti değerlendirilir; her hareket otomatik ayrı ceza değildir.

• m. 14/3, /2'deki teşekkül hâli dışındadır. Birlikte işleme artırımı ile teşekkül hâli aynı nedene dayanılarak üst üste uygulanmaz.

• Aletin kullanıldığı tehdit, yaralama veya öldürme suçu ile aletin yasak bulundurulması ayrı şartlara sahiptir. Bağlantılı suçun seri muhakeme üzerinde de etkisi olabilir.

• Azlık indirimi ile vahim miktar/nitelik artırımı aynı olgular için çelişkili şekilde uygulanamaz; her fıkranın hangi sebeple seçildiği açıklanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

m. 14'ün dört fıkrası ile m. 15'in dört fıkrası aşağıdaki farklı şartları taşır. Kanunda tek ve evrensel bir bıçak sayısı/uzunluğu eşiği verilmiş gibi sunulamaz.

Hâl	Koşul	Özel sonuç
m. 14/1	Yasak aletin ithali, ithale kalkışma, yapımı veya nakil hareketleri.	Niteliği veya sayı olarak azlığı varsa ceza yarısına kadar indirilir.
m. 14/2	/1 fiillerini işlemek üzere teşekkül kuran/yöneten/mensup olanların fiili.	5–10 yıl ve özel gün cezası; örgüt olguları ayrıca saptanır.
m. 14/3	Teşekkül hâli dışında en az iki kişinin ortak icrası.	/1 cezaları bir kat artırılır.
m. 14/4	Aletlerin miktar bakımından vahim olması.	İlgili önceki fıkra cezasında 1/2 artırım.
m. 15/1	Yasak aleti satma/aracılık, satın alma, taşıma/bulundurma.	Saldırı amacı ayrıca aranmaz; eşyanın yasak niteliği belirleyicidir.
m. 15/2	Kapsamdaki aletlerin sayı veya nitelik bakımından vahameti.	1/2–bir kat artırım.
m. 15/3	İzinli imal edilen aletin kullanma amacı dışında sayılan hareketlere konu olması.	/1 cezası; kanundaki vahamet koşullarında /2 cezası.
m. 15/4	m. 4/3 kapsamındaki aleti sırf saldırı amacıyla taşıma.	3 aya kadar hapis veya adli para; /1–3'ten farklı usul.
Ek m. 1/2	Kanunda sayılan özel yerde kanuna aykırı taşıma/bulundurma.	İlgili cezanın iki katı; somut yer ve fiil kanıtlanmalı.

Dayanak: [1]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

m. 14 ve m. 15/1–3'te hapis ile adli para birlikte; m. 15/4'te ise seçimlik olarak düzenlenmiştir. Aşağıdaki temel aralıklar başka artırım veya indirim bulunmayan yetişkin içindir.

Adli para için temel gün sayısı ile günlük miktar ayrı belirlenir; güncel TCK m. 52'de günlük tutar 100–500 TL'dir. Nitelikli artırımlar ve lehe kanun karşılaştırması ayrıca yapılır.

Ek m. 5, m. 12 ve 13'teki askeri savaş silahları/mermileri içindir; bıçak dosyasına sırf "silah" sözcüğü nedeniyle uygulanmaz.

Fıkra	Hapis	Adli para / açıklama
m. 14/1	2–5 yıl	En az 200 gün; maddede özel üst sınır bulunmadığından temel gün sınırında TCK m. 52 uygulanır.

Fıkra	Hapis	Adli para / açıklama
m. 14/1 azlık	Ceza yarısına kadar indirilir	Eşyanın niteliği veya sayı olarak azlığı gerekçelendirilir.
m. 14/2	5–10 yıl	1.000–10.000 gün.
m. 14/3	/1 cezasının bir kat artırımı; azlık/diğer neden yoksa 4–10 yıl	İlgili gün cezası bir kat artırılır.
m. 14/4	İlgili fıkrada 1/2 artırım	Gün cezası da kanuni artırıma tabidir.
m. 15/1	6 ay–1 yıl	En az 25 gün; temel üst sınır için TCK m. 52.
m. 15/2	1/2–bir kat artırım; başka neden yoksa 9 ay–2 yıl zarfı	Temel gün cezası aynı kanuni artırım oranına tabidir.
m. 15/3	Koşullara göre /1 veya /2 cezası	İzinli yapım, amaç dışı fiil ve vahamet ayrı belirlenir.
m. 15/4	3 aya kadar hapis veya adli para	Hapis ve para birlikte zorunlu değildir.
Ek m. 1/2	İlgili cezanın iki katı	Özel yerde kanuna aykırılık koşulları aranır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

m. 14 ve 15’teki suçlar resen soruşturulur; şikâyet ve altı aylık şikâyet süresi şartı yoktur. Bıçakla tehdit/yaralama mağdurunun vazgeçmesi, bu ayrı kamu güvenliği suçlarını kendiliğinden düşürmez.

• m. 15/4’te önödeme koşulları gerçekleşirse ödeme üzerine kamu davası açılmaması veya davanın düşmesi gündeme gelir; bu şikâyetten vazgeçmeden farklıdır.

• Eşyayı teslim etmek veya satın alma bedelini geri vermek genel bir etkin pişmanlıkla cezasızlık yaratmaz.

• Mesleki izin ya da kullanma amacına ilişkin belgeler baştan sunulabilir; sonradan edinilen izin geçmiş fiili kendiliğinden hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma yoktur. m. 15/1–3 seri muhakeme açık listesindedir; m. 14 ve m. 15/4 aynı listede değildir. m. 15/4’ün hafif yaptırımı nedeniyle önödeme ayrıca önemlidir.

Seri muhakeme, soruşturmanın sonunda yeterli şüphe ve diğer kanuni şartlarla savcılıkça teklif edilir; şüphelinin müdafii huzurunda kabulü gerekir. Temel ceza ve uygulanabilir zincirleme suç üzerinden kanuni yarı indirim yapılır; güvenlik tedbirleri ve kişiselleştirme ayrıca değerlendirilir.

Yaş küçüklüğü/akıl hastalığı, iştirak edenlerden birinin kabul etmemesi veya kapsamdaki suçun kapsam dışı başka suçla birlikte işlenmesi gibi CMK m. 250 istisnaları sonucu değiştirir. Bıçakla ayrıca tehdit/yaralama işlenmiş olayda sırf m. 15 listede diye seri usul kesin kabul edilemez.

Önödeme, uzlaştırma veya seri muhakeme indirimiyle aynı kurum değildir. Seri usul sonuçsuz kalırsa kabul beyanı sonraki genel muhakemede aleyhe delil olarak kullanılamaz.

Hâl	Seri muhakeme	Önödeme / basit yargılama
m. 14/1–4	Hayır.	Önödeme yok; kanuni üst sınırlar basit yargılama eşiğini aşar.
m. 15/1	CMK m. 250/1-b kapsamında.	Genel önödeme eşiğini karşılamaz. Genel usule dönülürse kişi/olay istisnası yokken basit yargılama değerlendirilebilir.
m. 15/2–3	CMK m. 250/1-b kapsamında.	Önödeme yok. Yalnız temel /2 üst sınırı 2 yıl olsa da ek artırım varsa basit yargılama üst sınırı yeniden hesaplanır.
m. 15/4	Seri listesinde değil.	Temel 3 aylık üst sınır ve seçimlik para nedeniyle TCK m. 75 önödeme koşulları değerlendirilir. Sonuçsuz kalırsa şartlarıyla basit yargılama.

Dayanak: [1], [3], [2]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 14 ve 15, CMK m. 100/3'teki 6136 m. 12 katalog atfının kapsamında değildir. Katalogda olmama ile tutuklama yasağı aynı değildir: m. 14'te genel şartlarla tutuklama değerlendirilebilir; m. 15'in başka artırımı bulunmayan hâllerinde üst sınır nedeniyle yasak vardır.

Arama/elkoyma ve eşyanın teknik incelemesi kendi hukuki koşullarına tabidir. Bıçağa elkonulması tek başına mahkûmiyet, sürekli tutukluluk veya kesin müsadere anlamına gelmez.

Hâl	Tedbir sonucu
m. 14	Somut delile dayalı kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir; adli kontrolün neden yetersiz olduğu açıklanır.
m. 15/1–3; ek artırım yok	Hapis üst sınırı en çok 2 yıl olduğundan ve suç vücut dokunulmazlığı suçu olmadığından CMK m. 100/4 tutuklama yasağı.
m. 15/4 temel hâl	3 aylık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı.
Ek m. 1 ile ağırlaşan hâl	Üst sınır yeniden belirlenir. Örneğin /2'de 2 yıllık üst sınır ayrıca iki katına çıkmışsa aynı 2 yıl yasağı varsayılamaz.
Bağlantılı yaralama/öldürme/örgüt	O suçun katalog ve tedbir şartları ayrıca uygulanır; bıçak suçundaki yasak bütün dosyaya otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için m. 14 ve 15'in genel görevli mahkemesi Asliye Ceza Mahkemesidir. m. 14/2'nin üst sınırı 10 yıldır; tek başına 10 yıl olması Ağır Ceza görevi yaratmaz. Görev belirlenirken 5235 m. 14 gereği artırıcı/indirici nedenler ayrı tutulur; terör vasfı, çocuk veya bağlantılı ağır suç özel değerlendirme gerektirir.

Aşama	İncelenecek husus
Soruşturma	Teknik alet niteliği, kullanım/meslek izni, taşıma amacı ve eşyanın kim tarafından bilindiği.
Usul seçimi	m. 14 genel usul; m. 15/1–3'te seri muhakeme şartları; /4'te önödeme.
İddianame / duruşma	m. 14–15 ayrımı, sayı/nitelik, ortak icra/teşekkül ve yer artırımı; savunma ve lehe belgeler.
Hüküm	Hapis/para, seri veya basit usulün etkisi, HAGB/erteleme/çevirmeye ayrı gerekçe ve müsadere.
Kanun yolu / infaz	Hükmün hangi usulle verildiğine göre itiraz/istinaf; kesinleşme sonrasında hapis ve para için ayrı infaz.

Dayanak: [5], [3], [1], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için ek artırımı olmayan m. 14/1 ve m. 15/1–4'te olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. m. 14/2 ve /3'te üst sınır 10 yıl olduğundan 15 yıl; /4 veya başka ağırlaştırıcı nedenle üst sınır değiştiğinde TCK m. 66'ya göre yeniden değerlendirme gerekir. Azlık/kişisel indirim ile dava zamanaşımı hesabı aynı işlem değildir.

İki hafta 14 gün diye başlangıç gününe keyfî ekleme yapılarak hesaplanmaz; CMK m. 39 daki hafta hesabı ve son günün tatil olması kuralı uygulanır. Elektronik tebligatta kanuni tebliğ tarihi ayrıca tespit edilir. Süre kaybında kusursuzluk varsa eski hâle getirme kurumu ayrıca gündeme gelebilir.

Güncel süre tablosu 1.06.2024 öncesinde verilmiş kararların tamamına geriye doğru uygulanmaz. Karar tarihi, tebliğ belgesi ve geçiş hükmü dosyada birlikte saklanmalıdır.

Karar / işlem	Süre ve başlangıç	Uygulama sınırı
Tutuklama/adli kontrol ve itiraza açık hâkim kararı	Kural olarak öğrenmeden itibaren 2 hafta; CMK m. 268.	Karara özgü özel süre varsa o uygulanır. Tahliye talebi yalnız bu itiraz süresiyle sınırlı değildir.
Kovuşturmaya yer olmadığı kararı	Suçtan zarar görenin tebliğden itibaren 2 hafta itirazı; CMK m. 173.	Kamu güvenliğine karşı suçta her ihbarcı kendiliğinden suçtan zarar gören sıfatını kazanmaz.
Seri muhakeme hükmü	İtiraz; CMK m. 250/14 ve 268 uyarınca kural olarak öğrenmeden 2 hafta.	İstinaf yolu ile karıştırılmaz.

Karar / işlem	Süre ve başlangıç	Uygulama sınırı
Basit yargılama hükmü	İtiraz; CMK m. 252 ve 268 uyarınca kural olarak öğrenmeden 2 hafta.	Sanığın itirazı üzerine genel usulde verilen hükümde basit yargılama indiriminin korunması ayrıca değerlendirilir.
İstinafa açık genel usul hükmü veya güncel HAGB kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 273 ve 231/12.	CMK m. 272 kesinlik istisnaları ve eski kararlar için geçiş hükümleri saklıdır.
Temyize açık bölge adliye mahkemesi kararı	Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta; CMK m. 291.	Her istinaf kararı temyize açık değildir; CMK m. 286'da suç, ceza ve karar türü birlikte belirleyicidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 15'te kısa süreli cezalar ve seri muhakeme; m. 14'te ise nitelikli hâlin yüksek cezası önemlidir. HAGB, erteleme ve seçenek yaptırımın her biri sonuç cezaya ve farklı kişisel koşullara bağlıdır.

m. 15/1–3'te kanun baştan hapis ve para birlikte öngörür; hapsin çevrilmesi veya ertelenmesi, birlikte hükmedilmiş para cezasını kendiliğinden kaldırmaz. HAGB verilen aynı hapis ayrıca ertelenemez veya seçenek yaptırıma çevrilemez.

Takdiri indirim otomatik değildir. Aletin sırf satışta düşük fiyatlı olması, m. 14'teki nitelik/sayı azlığı veya m. 15'teki vahamet değerlendirmesini tek başına belirlemez.

Kurum / örnek	Bu suç grubundaki sonuç
HAGB	Sonuç hapis en çok 2 yıl veya adli para; önceki kasıtlı mahkûmiyet, tekrar suç işlememe kanaati, varsa doğrudan zararın giderilmesi ve yasal istisnalar incelenir. m. 14/1'de 2 yıl temel ceza ve yalnız m. 62 ile 1 yıl 8 ay örneği eşiğe uygun olabilir.
Nitelikli m. 14/2	5 yıl temel ceza ve yalnız m. 62 ile 4 yıl 2 ay kalır; olağan HAGB/erteleme eşikleri aşılır. Azlık veya başka indirim her fıkraya otomatik taşınamaz.
Seri muhakemede m. 15/1	6 ay temel hapis için yalnız seri yarı indirimi örneğinde 3 ay sonuç hapis oluşur. Para cezası ve müsadere ayrıca; herkesin kesinlikle cezaevine girmeyeceği söylenemez.
Erteleme	TCK m. 51: genel 2 yıl; suç tarihinde 18 yaşından küçük/65 yaşını bitirmiş kişi için 3 yıl sonuç hapis eşiği ve sabıka/kanaat koşulları. Para cezası ertelenmez.
Seçenek yaptırım	Sonuç hapis kural olarak 1 yıl veya daha az ve diğer koşullar. m. 15/4'te kanun hapis veya para seçeneği tanıdığı için hapis seçilmişse bu hapis sonradan adli paraya çevrilemez; TCK m. 50/2.
Müsadere	TCK m. 54 çerçevesinde yasak eşya değerlendirilir. Beraat, HAGB veya önödeme her durumda bıçağın iadesi demek değildir; yasak niteliği ve üçüncü kişi hakkı ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Başka özel infaz rejimi bulunmayan yetişkinin süreli hapis cezasında genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. m. 14/2'de örgüt/teşekkül niteliği, TMK kapsamı, tekerrür veya başka ilam varsa özel hükümler ayrıca uygulanır. m. 15'in para cezası seçilen hâli için baştan hapis "yatarı" hesaplanmaz.

Suç tarihi, kesin hüküm, sabıka/tekerrür hükmü, ilamların toplanması ve güncel geçiş kuralları gerçek infaz hesabı için gereklidir. HAGB ve erteleme henüz kurumda infaz edilen sıradan hapis hükmüyle eşit tutulmaz.

Durum	Ayrım
m. 14/1, /3 veya m. 15; özel rejim yok	Süreli hapiste genel 1/2. Ortak icra tek başına örgüt infazı doğurmaz.
Örgüt faaliyeti	5275 m. 107/4 ve ilgili koşullarla 2/3; daha ağır özel rejim korunur. Teşekkül olguları hükümle ilişkilendirilir.
3713 m. 4/b koşulları	Terör amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti içinde 6136 suçu için yetişkinde 3/4 rejimi gündeme gelebilir; her bıçak suçu terör değildir.
1 yıl sonuç hapis örneği	Olağan rejimde koşullu salıverilme eşiği 6 aydır. Denetimli serbestlik, iyi hâl, asgari kurumda kalma ve mahsup uygulanmadan "yatmaz" sonucu verilmez.
Adli para	Ödeme ve ödenmemeye ilişkin 5275 m. 106 usulü ayrı işler; para nedeniyle çevrilen hapis normal 1/2 hesabıyla aynı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [4], [2], [1], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanık, aletin hangi teknik özellik nedeniyle yasak sayıldığını ve hangi fıkranın isnat edildiğini öğrenebilir; müdafi yardımı, susma, lehe delil ve rapora itiraz haklarını kullanabilir. Seri muhakemede müdafi huzurunda özgür iradeyle kabul gerekir.

• Mesleki kullanım/izin ve saldırı amacı ayrımını somut belgeyle tartışma, ek kriminal rapor veya bilirkişinin açıklamasını isteme mümkündür.

• CMK m. 150/3 zorunlu müdafilik eşiği alt sınırı 5 yıldan fazladır; temel m. 14/2'nin tam 5 yıllık alt sınırı tek başına bu bentten görevlendirme doğurmaz. Çocuk ve diğer zorunlu hâller saklıdır.

• Tutuklama yasağı bulunan m. 15 hâlinde bunu ileri sürme; bağlantılı suç varsa tedbirin hangi isnada dayandığını öğrenme ve itiraz hakkı vardır.

• Doğrudan zarar görenin vekil/katılma hakkı ile salt ihbarcının konumu ayrılır. Tanığın kanuni çekinme hakları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

Aletin teknik niteliği ve olayda neden taşındığı netleşmeden “bıçak taşıma cezası” şeklinde tek sonuç kurulamaz. Önce rapor, olay yeri, failin bilgisi, meslek/izin ve isnat edilen madde birlikte değerlendirilmelidir.

Hazırlık	Somut yararı
Kriminal rapor, eşya fotoğrafı ve sayım	m. 4 kapsamı, yasak nitelik, vahamet ve ele geçirilen eşyanın doğru eşleşmesi.
Meslek, faaliyet ve izin kayıtları	Olağan kullanım ile amaç dışı/sırf saldırı amacı ayrımı.
Arama ve elkoyma tutanakları	Delilin hukuka uygunluğu ve eşyanın kimin hâkimiyetinde olduğu.
Nakil/ithal/üretim ve satış belgeleri	m. 14 ile m. 15 ayrımı; kişinin fiili ve kastı.
Seri muhakeme/önödeme bildirimi	Kabul, ödeme süresi ve hangi usulün hangi fıkraya uygulandığı.
Bağlantılı tehdit/yaralama dosyası	Usul istisnası, tutuklama ve bağımsız suçların etkisi.
Tebligatlar ve kesinleşmiş ilamlar	Kanun yolu süreleri ve varsa infaz hesabı.

Dayanak: [1], [3], [2]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

• 5728 sayılı Kanunun m. 14 ve m. 15’teki ilgili değişiklikleri 08.02.2008’de yürürlüğe girmiştir. 7533’ün 30.11.2024 m. 12–13 değişiklikleri bu sayfadaki bütün cezalara yeniymiş gibi aktarılmamıştır.

• Kanunda olmayan kesin santimetre/sayı eşikleri veya doğrulanmamış içtihat künyeleri kullanılmamıştır. Vahamet ve kullanım amacı mahkemenin somut değerlendirmesine bağlıdır.

• Kayıt hazırlanmış içerik taslağıdır; gerçekleşmemiş insan hukukçu yayın onayı içermez.

Dayanak: [1], [2], [3], [5], [4], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

İmalat / ithal / nakil — m. 14/1

Yasak bıçak veya aletin ülkeye sokulması, yapımı ve sayılı nakil hareketleri.

Ceza: 2–5 yıl hapis ve en az 200 gün adli para; nitelik/sayı azlığında yarısına kadar indirim.

Şikâyet: Resen

Usul: Genel muhakeme; uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yok.

Mahkeme: Asliye Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 8 yıl.

Tutuklama: Katalog değil; genel şartlarla tedbir değerlendirilir.

Kısa tanım

Yasak bıçak veya aletin ülkeye sokulması, yapımı ve sayılı nakil hareketleri.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

2–5 yıl hapis ve en az 200 gün adli para; nitelik/sayı azlığında yarısına kadar indirim.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Genel muhakeme; uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yok.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog değil; genel şartlarla tedbir değerlendirilir.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Asliye Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

8 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Teşekkül faaliyeti — m. 14/2

/1 fiilleri için teşekkül kuran, yöneten veya mensup olanların fiili.

Ceza: 5–10 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adli para; diğer artırım/indirimler ayrıca.

Şikâyet: Resen

Usul: Genel muhakeme; örgüt ve olası TMK bağlantısı ayrıca.

Mahkeme: Asliye Ceza genel görevi; terör/bağlantılı özel görev saklı.

Olağan zamanaşımı: 15 yıl.

Tutuklama: Kendi başına katalog değil; bağlantılı örgüt suçu ve genel tedbir koşulları ayrı.

Kısa tanım

/1 fiilleri için teşekkül kuran, yöneten veya mensup olanların fiili.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

5–10 yıl hapis ve 1.000–10.000 gün adli para; diğer artırım/indirimler ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Genel muhakeme; örgüt ve olası TMK bağlantısı ayrıca.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Kendi başına katalog değil; bağlantılı örgüt suçu ve genel tedbir koşulları ayrı.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Asliye Ceza genel görevi; terör/bağlantılı özel görev saklı.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

15 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Yasak aleti taşıma / bulundurma / satış — m. 15/1

Yasak nitelikteki aleti satma, satışa aracılık, edinme, taşıma veya bulundurma.

Ceza: 6 ay–1 yıl hapis ve en az 25 gün adli para.

Şikâyet: Resen

Usul: Şartlarıyla seri muhakeme; önödeme yok.

Mahkeme: Asliye Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 8 yıl.

Tutuklama: Temel hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı.

Kısa tanım

Yasak nitelikteki aleti satma, satışa aracılık, edinme, taşıma veya bulundurma.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

6 ay–1 yıl hapis ve en az 25 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şartlarıyla seri muhakeme; önödeme yok.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Asliye Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

8 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Vahim sayı veya nitelik — m. 15/2

Kapsamdaki aletin sayı veya nitelik bakımından vahimliği.

Ceza: /1 cezasında 1/2–bir kat artırım; ek neden yoksa hapis 9 ay–2 yıl zarfında.

Şikâyet: Resen

Usul: Şartlarıyla seri muhakeme; önödeme yok.

Mahkeme: Asliye Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 8 yıl.

Tutuklama: Ek artırım yokken üst sınır 2 yıl: tutuklama yasağı.

Kısa tanım

Kapsamdaki aletin sayı veya nitelik bakımından vahimliği.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

/1 cezasında 1/2–bir kat artırım; ek neden yoksa hapis 9 ay–2 yıl zarfında.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şartlarıyla seri muhakeme; önödeme yok.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek artırım yokken üst sınır 2 yıl: tutuklama yasağı.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Asliye Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

8 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

İzinli aleti amacı dışında kullanma — m. 15/3

m. 4’e göre yapımına izinli aletin kanunda sayılan hareketlerle kullanma amacı dışında değerlendirilmesi.

Ceza: Koşullara göre /1 veya /2 cezaları.

Şikâyet: Resen

Usul: CMK m. 250/1-b gereği şartlarıyla seri muhakeme.

Mahkeme: Asliye Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: Temel hâllerde 8 yıl.

Tutuklama: Ek artırım yokken /1–2 üst sınırlarına göre tutuklama yasağı.

Kısa tanım

m. 4’e göre yapımına izinli aletin kanunda sayılan hareketlerle kullanma amacı dışında değerlendirilmesi.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Koşullara göre /1 veya /2 cezaları.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 250/1-b gereği şartlarıyla seri muhakeme.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek artırım yokken /1–2 üst sınırlarına göre tutuklama yasağı.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Asliye Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

Temel hâllerde 8 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Sırf saldırı amacıyla taşıma — m. 15/4

m. 4/3 kapsamındaki alet veya silahın hâl ve şartlara göre sırf saldırı amacıyla taşınması.

Ceza: 3 aya kadar hapis veya adli para.

Şikâyet: Resen

Usul: Seri muhakeme yok; TCK m. 75 şartlarıyla önödeme.

Mahkeme: Asliye Ceza Mahkemesi.

Olağan zamanaşımı: 8 yıl.

Tutuklama: Temel hâlde tutuklama yasağı.

Kısa tanım

m. 4/3 kapsamındaki alet veya silahın hâl ve şartlara göre sırf saldırı amacıyla taşınması.

Dayanak: [1]

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

3 aya kadar hapis veya adli para.

Dayanak: [1], [2]

Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme yok; TCK m. 75 şartlarıyla önödeme.

Dayanak: [3], [2], [1]

Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlde tutuklama yasağı.

Dayanak: [3], [1]

Görevli merci ve yargılama süreci

Asliye Ceza Mahkemesi.

Dayanak: [5], [1]

Süreler ve zamanaşımı

8 yıl. Yetişkin fail, ek artırım bulunmayan belirtilen hâl içindir; durma, kesilme ve yaş hükümleri saklıdır.

Dayanak: [2], [3]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• Teknik rapor ve isnat edilen fıkrayı öğrenme; mesleki/olağan kullanıma ilişkin lehe belgeleri sunma.

• Seri muhakeme teklifini müdafi huzurunda değerlendirme; tutuklama yasağı varsa ileri sürme.

Mağdur / şikâyetçi

• Bıçakla işlenen ayrı tehdit/yaralama suçunda delil, vekil ve katılma haklarını kullanma.

• Şikâyetten vazgeçmenin yasak alet dosyasını otomatik düşürmediğini gözetme.

Yakın / aile üyesi

• Özgün izin/meslek belgeleri ve tebligatları müdafiye ulaştırma.

• Çocuk şüphelinin müdafi ve yaşına özgü usul güvencelerini takip etme.

Tanık

• Aletin görülen özelliklerini ve kullanıldığı bağlamı duyumdan ayırarak anlatma.

• Kanuni yakınlık ve kendini suçlama nedeniyle çekinme hakkını öğrenme.

Olay tarihinin etkisi

Bu sayfa 04.11.2026 tarihinde kontrol edilen m. 14–15 metnini esas alır. 5728 değişikliklerinin yürürlüğü 08.02.2008’dir. Suç tarihi, sonraki lehe kanun, seri muhakemenin uygulama tarihi ve kanun yolu karar tarihi ayrı değerlendirilmelidir.

Tarih aralığı	Mevzuatın zaman bakımından uygulanması
Öncesi – 2008-02-07	5728 değişikliğinden önceki fiillerde önceki hüküm ile sonraki lehe düzenlemeler bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır.
2008-02-08 – Sonrası	5728’in m. 14 ve m. 15’e ilişkin değişiklikleri yürürlüktedir; sonraki usul, günlük adli para ve infaz değişiklikleri kendi zaman kurallarıyla ayrıca uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · m. 1, 4–5, 12–15; Ek m. 1, 5; 5728, 7533 ve 7593 yürürlük tablosu · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Kamuya açık UYAP belge servisinden alınan tam metin; belge sürümü 160. 7533 hükümleri 30.11.2024, 13/A 18.08.2026 yürürlüktedir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 21–22, 25, 30–44, 49–55, 58, 61–63, 66–68, 75; m. 220 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 35, 39–40, 91, 100–109, 116–127, 134, 147–150, 160, 172–173, 223, 231, 250–253, 267–268, 272–273, 286, 291; geçici m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946?query=Madde+1

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108 ve uygulanabilir geçici hükümler · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944?query=Madde+48

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11, 12, 14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719?query=5235

[6] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 4/b, 5, 17 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaçakçılık Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Kaçakçılık suçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fıkraya ve eşyaya göre
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	4926 atfı 5607'ye uygulanır; üst sınır yasağı saklı
Görevli mahkeme	Özel 17: belirlenen Asliye; bağlantılı resmî sahtecilikte Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok; 5 pişmanlık farklı

01 / Suçun kimliği

Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu m. 3 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kaçakçılık tek bir fiil ve tek ceza aralığından oluşmaz. Gümrüksüz giriş, aldatıcı vergi kaçırma, transit/geçici ithalat rejimi, yasak eşya, sahte ihracat, kaçak eşyanın ticari dolaşımı; akaryakıt, marker, bandrol ve tütün fiilleri ayrı fıkralardır. Kabahatle suç ayrımı ve hangi fıkranın oluştuğu önce belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Gümrük ve dış ticaret düzeni, kamu gelirleri; bazı eşya türlerinde toplum/çevre sağlığı ve güvenlik korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili gerçekleştiren gerçek kişi sorumludur; ithalatçı, taşıyıcı, satıcı veya şirket yöneticisi unvanı tek başına kastı göstermez. Sonradan ticari alım/taşıma hâllerinde kaçak niteliğini bilme; kamu görevlisi, meslek kolaylığı ve tüzel kişi faaliyeti ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Eşyanın cinsi, miktarı, menşei, değeri, vergileri ve tabi olduğu gümrük rejimi uzman belgelerle belirlenir.

• Hangi fiilin işlendiği; beyannameler, fatura/taşıma belgeleri, para hareketi ve fiziki tespitle somutlaştırılır.

• Ticari amaç ve kaçak niteliğini bilme gereken fıkralarda bu olgular ayrıca gösterilir; sırf eşyanın zilyedi olmak yeterli değildir.

• Akaryakıtta marker ve teknik analiz; bandrol/tütün fiillerinde ürün, işaret ve yetki belgeleri; değer artırım/indirimi için gümrüklenmiş değer ile eşya değeri ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Temel fiiller kastla işlenir; bazı fıkralar ayrıca ticari amaç, bilme, hile veya teşvik/iade amacı arar. Bu özel unsurlar birbirinin yerine geçmez. Mevzuatı yanlış yorumlama savunması ile eşyanın/işlemin maddi niteliğine ilişkin hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli ithalat/ihraç izni, rejim şartı veya muafiyet belgesi fiilin hukuka aykırılık unsuruyla karşılaştırılır. İzin veya fatura bulunması başka bir kaçak hareketi otomatik meşrulaştırmaz; eşya türünün tabi olduğu özel yasaklar korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 3/22 teşebbüsü tamamlanmış gibi cezalandırır. M. 4: örgüt faaliyetinde iki kat artırım; üç veya daha fazla kişinin birlikte fiilinde 1/2; görev/meslek kolaylığında 1/2; belge sahteciliğinde ayrıca ceza; kasten göz yuman görevli müşterek fail. M. 5/1, makamlar öğrenmeden etkili bildirimde cezasızlık; öğrenmeden sonra fiilin bütünüyle ortaya çıkarılmasına yardımla 2/3 indirim sağlar. M. 5/2, 3/7 hariç gümrüklenmiş değerin iki katını soruşturma sonuna kadar ödemede 1/2, kovuşturmada hükme kadar ödemede 1/3 indirir; mükerrir ve örgütlü faile bu ödeme yolu uygulanmaz. İki pişmanlık yolu farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 3/1	Gümrük işlemine tabi tutmadan ülkeye sokma: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para; gümrük kapısı dışından girişte 1/3–1/2 artırım.
m. 3/2	Aldatıcı işlemle gümrük vergisini ödemeden giriş: 2–5 yıl ve 10.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 3/3	Transit eşyayı rejime aykırı gümrük bölgesinde bırakma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 3/4	Geçici ithal/dahilde işlem eşyasını hileyle çıkarmış gösterme: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 3/5	İlk fiile iştirak etmeden kaçak niteliğini bilerek ticari alım/arz/satış/taşıma/saklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 3/6	Muaf ithali amaç dışı kullanma/devir ve bilerek alma/kabul: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 3/7	İthali yasak eşya giriş veya bilerek dolaşıma konu etme: 2–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.
m. 3/8	İhracı yasak eşyayı çıkarma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.
m. 3/9	Teşvik/sübvansiyon/iade amaçlı sahte veya farklı gösterilmiş ihracat: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar para. Beyan-gerçek eşya farkı yüzde 10’u aşmıyorsa maddede yalnız 4458 işlemi öngörülür.
m. 3/10	Sayılan akaryakıt, tütün, tütün mamulü, makaron, kâğıt, alkol ürünlerinde önceki fıkra cezası 1/2–iki kat artırılır; bu uygulamayla ceza 3 yıldan az olamaz.
m. 3/11	Geçersiz/yok markerli akaryakıtın sayılan ticari fiilleri: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak yurda giriş saptanırsa 3/10 bağlantısı.
m. 3/12	İzinsiz alternatif üründen akaryakıt üretme/ikmal ve sayılan dolaşım: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.
m. 3/13	Boru hattı, depo/kuyudan hukuka aykırı alınmış hidrokarbonun sayılan dolaşımı: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.
m. 3/14	Kaçak yakıt/sahte marker için lisansa aykırı tank, düzenek, ekipman: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para. Satışta kullanma 4/8’de ayrıca iki kat artırım.
m. 3/15	Yetkisiz/sahte marker üretim, dolaşım ve yerine kullanılacak kimyasal terkip: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.
m. 3/16	Ürün işaretlerinin taklidini imal/ithal ve bilerek bulundurma, nakil, satış, kullanım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.
m. 3/17	İşaretleri usulsüz yayma, aldatmayla edinme, taklit/tahrif/amaç dışı kullanma: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.
m. 3/18	Bandrolsüz/taklit-yanıltıcı işaretli sayılan ürünlerde ticari üretim, bulundurma, nakil/arz/satış/bilerek alım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak girişte 3/10.
m. 3/19	Yürürlükten kaldırılmıştır; ayrı suç veya güncel yaptırım değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 3/20	İçi doldurulmuş makaron/yaprak sigara kâğıdını ticari satma, arz, bulundurma, nakil: 3–6 yıl.
m. 3/21	Yetki belgesiz veya bildirim yapmadan tütün ticareti: 2–5 yıl.
m. 3/22–23	Teşebbüs tamamlanmış gibi cezalandırılır. Değer fahişse 1/2–bir kat artırım; hafifse yarısına, pek hafifse üçte birine kadar indirme hükmü uygulanır. İndirim oranı ile cezanın indirileceği düzey birbirine karıştırılmaz.
m. 4/7	Güvenliği bozacak/sağlığı tehdit edecek eşya: daha ağır suç yoksa hapis alt sınırı 10 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Gümrük idaresinin tespit, katılma ve alacak işlemleri şikâyet süresiyle aynı değildir. M. 5 pişmanlık/ödeme süreleri davanın evresine bağlıdır; her ödeme davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Sadece üst sınırı 2 yıl veya altında kalan ilgili fiilde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 kişi/olay istisnalarıyla basit yargılama değerlendirilir; bütün kaçakçılık dosyalarına uygulanmaz. M. 5 ödeme indirimi uzlaştırma veya önödeme değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3-d'nin mülga 4926 atfı, 5607 geçici 1 gereğince bu Kanuna yönelir; hapis gerektiren kaçakçılık katalog kapsamıyla birlikte değerlendirilir. Düşük üst sınırlı hâlde 100/4 yasağı ayrıca korunur. Eşya ve kazanç müsaderesi ile araç müsaderesi farklıdır: m. 13 araç için gizli tertibat, miktar/hacim veya yasak/zararlı eşya koşullarından birini ayrıca arar; iyi niyetli üçüncü kişi hakkı gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 17 özel kuralı gereğince Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen Asliye Ceza Mahkemeleri görevlidir. Suçla bağlantılı resmî belgede sahtecilik varsa Ağır Ceza görevlidir. Yüksek oran artırımı nedeniyle özel 17 hükmü atlanarak sırf sayısal eşikle mahkeme atanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâllerde üst sınır 5 yıl veya altındaysa 8 yıl; 3/7, 16–18, 20 gibi üst sınırı 6 yıl olanlarda 15 yıl olağan dava zamanaşımı vardır. M. 3/10, 23 ve 4 nitelikli artırımında Türk Ceza Kanunu m. 66/3–4'e göre üst sınır yeniden hesaplanır; bütün m. 3'e tek 8 yıl yazılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB ve erteleme, sonuç ceza iki yıl veya altına inerse ve diğer koşullar varsa; kısa hapis seçenekleri bir yıl veya altına inerse değerlendirilir. M. 5 ve değer indirimi sonucu değiştirebilir; teşebbüs indirimi 3/22 nedeniyle uygulanmaz. Hapis yanında para cezası ayrıca vardır; ödeme indiriminin şartları ile HAGB zarar şartı aynı sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Örgüt faaliyeti kabulünde süreli hapiste 2/3 ve özel geçiş istisnaları gündeme gelir. Etkin pişmanlıkla ceza verilmemesi, suç konusu eşyanın müsaderesini m. 13/2 gereği kendiliğinden engellemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnat edilen tam fıkrayı, eşya cins/miktar/değer ve gümrük rejimini belirleyin.

• Asıl beyannameler, fatura, taşıma ve laboratuvar/marker/bandrol raporları ile kişisel ticari katkıyı gösteren kayıtları koruyun.

• M. 5 için makamların öğrenme zamanı, etkili yardım veya iki kat gümrüklenmiş değer hesabı/ödeme evresini; araç sahibi üçüncü kişinin durumunu ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 3/1

Gümrük işlemine tabi tutmadan ülkeye sokma: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para; gümrük kapısı dışından girişte 1/3–1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Gümrük işlemine tabi tutmadan ülkeye sokma: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para; gümrük kapısı dışından girişte 1/3–1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/1	Gümrük işlemine tabi tutmadan ülkeye sokma: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para; gümrük kapısı dışından girişte 1/3–1/2 artırım.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/2

Aldatıcı işlemle gümrük vergisini ödemeden giriş: 2–5 yıl ve 10.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Aldatıcı işlemle gümrük vergisini ödemeden giriş: 2–5 yıl ve 10.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/2	Aldatıcı işlemle gümrük vergisini ödemeden giriş: 2–5 yıl ve 10.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/3

Transit eşyayı rejime aykırı gümrük bölgesinde bırakma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Transit eşyayı rejime aykırı gümrük bölgesinde bırakma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/3	Transit eşyayı rejime aykırı gümrük bölgesinde bırakma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/4

Geçici ithal/dahilde işlem eşyasını hileyle çıkarmış gösterme: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Geçici ithal/dahilde işlem eşyasını hileyle çıkarmış gösterme: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/4	Geçici ithal/dahilde işlem eşyasını hileyle çıkarmış gösterme: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/5

İlk fiile iştirak etmeden kaçak niteliğini bilerek ticari alım/arz/satış/taşıma/saklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İlk fiile iştirak etmeden kaçak niteliğini bilerek ticari alım/arz/satış/taşıma/saklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/5	İlk fiile iştirak etmeden kaçak niteliğini bilerek ticari alım/arz/satış/taşıma/saklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/6

Muaf ithali amaç dışı kullanma/devir ve bilerek alma/kabul: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Muaf ithali amaç dışı kullanma/devir ve bilerek alma/kabul: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/6	Muaf ithali amaç dışı kullanma/devir ve bilerek alma/kabul: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/7

İthali yasak eşya giriş veya bilerek dolaşıma konu etme: 2–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İthali yasak eşya giriş veya bilerek dolaşıma konu etme: 2–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/7	İthali yasak eşya giriş veya bilerek dolaşıma konu etme: 2–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/8

İhracı yasak eşyayı çıkarma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İhracı yasak eşyayı çıkarma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/8	İhracı yasak eşyayı çıkarma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para; daha ağır suç saklı.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/9

Teşvik/sübvansiyon/iade amaçlı sahte veya farklı gösterilmiş ihracat: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar para. Beyan-gerçek eşya farkı yüzde 10’u aşmıyorsa maddede yalnız 4458 işlemi öngörülür.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Teşvik/sübvansiyon/iade amaçlı sahte veya farklı gösterilmiş ihracat: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar para. Beyan-gerçek eşya farkı yüzde 10’u aşmıyorsa maddede yalnız 4458 işlemi öngörülür.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/9	Teşvik/sübvansiyon/iade amaçlı sahte veya farklı gösterilmiş ihracat: 1–5 yıl ve 10.000 güne kadar para. Beyan-gerçek eşya farkı yüzde 10’u aşmıyorsa maddede yalnız 4458 işlemi öngörülür.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/10

Sayılan akaryakıt, tütün, tütün mamulü, makaron, kâğıt, alkol ürünlerinde önceki fıkra cezası 1/2–iki kat artırılır; bu uygulamayla ceza 3 yıldan az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Sayılan akaryakıt, tütün, tütün mamulü, makaron, kâğıt, alkol ürünlerinde önceki fıkra cezası 1/2–iki kat artırılır; bu uygulamayla ceza 3 yıldan az olamaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/10	Sayılan akaryakıt, tütün, tütün mamulü, makaron, kâğıt, alkol ürünlerinde önceki fıkra cezası 1/2–iki kat artırılır; bu uygulamayla ceza 3 yıldan az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/11

Geçersiz/yok markerli akaryakıtın sayılan ticari fiilleri: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak yurda giriş saptanırsa 3/10 bağlantısı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Geçersiz/yok markerli akaryakıtın sayılan ticari fiilleri: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak yurda giriş saptanırsa 3/10 bağlantısı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/11	Geçersiz/yok markerli akaryakıtın sayılan ticari fiilleri: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak yurda giriş saptanırsa 3/10 bağlantısı.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/12

İzinsiz alternatif üründen akaryakıt üretme/ikmal ve sayılan dolaşım: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İzinsiz alternatif üründen akaryakıt üretme/ikmal ve sayılan dolaşım: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/12	İzinsiz alternatif üründen akaryakıt üretme/ikmal ve sayılan dolaşım: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/13

Boru hattı, depo/kuyudan hukuka aykırı alınmış hidrokarbonun sayılan dolaşımı: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Boru hattı, depo/kuyudan hukuka aykırı alınmış hidrokarbonun sayılan dolaşımı: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/13	Boru hattı, depo/kuyudan hukuka aykırı alınmış hidrokarbonun sayılan dolaşımı: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/14

Kaçak yakıt/sahte marker için lisansa aykırı tank, düzenek, ekipman: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para. Satışta kullanma 4/8’de ayrıca iki kat artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kaçak yakıt/sahte marker için lisansa aykırı tank, düzenek, ekipman: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para. Satışta kullanma 4/8’de ayrıca iki kat artırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/14	Kaçak yakıt/sahte marker için lisansa aykırı tank, düzenek, ekipman: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para. Satışta kullanma 4/8’de ayrıca iki kat artırım.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/15

Yetkisiz/sahte marker üretim, dolaşım ve yerine kullanılacak kimyasal terkip: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetkisiz/sahte marker üretim, dolaşım ve yerine kullanılacak kimyasal terkip: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/15	Yetkisiz/sahte marker üretim, dolaşım ve yerine kullanılacak kimyasal terkip: 2–5 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/16

Ürün işaretlerinin taklidini imal/ithal ve bilerek bulundurma, nakil, satış, kullanım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ürün işaretlerinin taklidini imal/ithal ve bilerek bulundurma, nakil, satış, kullanım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/16	Ürün işaretlerinin taklidini imal/ithal ve bilerek bulundurma, nakil, satış, kullanım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/17

İşaretleri usulsüz yayma, aldatmayla edinme, taklit/tahrif/amaç dışı kullanma: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İşaretleri usulsüz yayma, aldatmayla edinme, taklit/tahrif/amaç dışı kullanma: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/17	İşaretleri usulsüz yayma, aldatmayla edinme, taklit/tahrif/amaç dışı kullanma: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/18

Bandrolsüz/taklit-yanıltıcı işaretli sayılan ürünlerde ticari üretim, bulundurma, nakil/arz/satış/bilerek alım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak girişte 3/10.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bandrolsüz/taklit-yanıltıcı işaretli sayılan ürünlerde ticari üretim, bulundurma, nakil/arz/satış/bilerek alım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak girişte 3/10.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/18	Bandrolsüz/taklit-yanıltıcı işaretli sayılan ürünlerde ticari üretim, bulundurma, nakil/arz/satış/bilerek alım: 3–6 yıl ve 20.000 güne kadar para; kaçak girişte 3/10.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/19

Yürürlükten kaldırılmıştır; ayrı suç veya güncel yaptırım değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yürürlükten kaldırılmıştır; ayrı suç veya güncel yaptırım değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/19	Yürürlükten kaldırılmıştır; ayrı suç veya güncel yaptırım değildir.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/20

İçi doldurulmuş makaron/yaprak sigara kâğıdını ticari satma, arz, bulundurma, nakil: 3–6 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İçi doldurulmuş makaron/yaprak sigara kâğıdını ticari satma, arz, bulundurma, nakil: 3–6 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/20	İçi doldurulmuş makaron/yaprak sigara kâğıdını ticari satma, arz, bulundurma, nakil: 3–6 yıl.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/21

Yetki belgesiz veya bildirim yapmadan tütün ticareti: 2–5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetki belgesiz veya bildirim yapmadan tütün ticareti: 2–5 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/21	Yetki belgesiz veya bildirim yapmadan tütün ticareti: 2–5 yıl.

Dayanak: [1], [2]

m. 3/22–23

Teşebbüs tamamlanmış gibi cezalandırılır. Değer fahişse 1/2–bir kat artırım; hafifse yarısına, pek hafifse üçte birine kadar indirme hükmü uygulanır. İndirim oranı ile cezanın indirileceği düzey birbirine karıştırılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Teşebbüs tamamlanmış gibi cezalandırılır. Değer fahişse 1/2–bir kat artırım; hafifse yarısına, pek hafifse üçte birine kadar indirme hükmü uygulanır. İndirim oranı ile cezanın indirileceği düzey birbirine karıştırılmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 3/22–23	Teşebbüs tamamlanmış gibi cezalandırılır. Değer fahişse 1/2–bir kat artırım; hafifse yarısına, pek hafifse üçte birine kadar indirme hükmü uygulanır. İndirim oranı ile cezanın indirileceği düzey birbirine karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

m. 4/7

Güvenliği bozacak/sağlığı tehdit edecek eşya: daha ağır suç yoksa hapis alt sınırı 10 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Güvenliği bozacak/sağlığı tehdit edecek eşya: daha ağır suç yoksa hapis alt sınırı 10 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 4/7	Güvenliği bozacak/sağlığı tehdit edecek eşya: daha ağır suç yoksa hapis alt sınırı 10 yıl.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu · m. 3/1–23, 4, 5, 13, 17–18; geçici 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103106

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Bahis Oynatma veya Oynanmasına İmkân Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz bahis oynatma veya oynanmasına imkân sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–5 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun m. 5/1-a kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuni yetki olmadan spor müsabakasına dayalı sabit ihtimalli/müşterek bahis veya şans oyununu oynatmak ya da oynanmasına yer veya imkân sağlamaktır. Dijital organizasyon ve fiziki yer sağlama somut katkıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yetkili spor bahis düzeni, ekonomik düzen ve suç gelirine karşı kamusal koruma amaçlanır. Bahis oynamanın idari yaptırımı ile oynatma/aracılık/teşvik suçları ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Oynatan veya yer/imkân sağlayan gerçek kişi fail olabilir. İşletme/hesap sahibinin bilgisi ve katkısı; yazılım hizmeti veren veya çalışan kişinin rolü ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Faaliyetin spor müsabakasına dayalı bahis/şans oyunu niteliği ve yetkisizliği belirlenir.

• Bahis kabulü, kupon/hesap yönetimi, ödeme akışı, dijital/fiziki yer sağlama fiili somutlaştırılır.

• Cihaz/IP/kullanıcı kayıtlarının kimin kişisel fiiline bağlandığı araştırılır; otomatik abonelik=sorumluluk kurulmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yetkisiz oyunu bilerek oynatma veya oynanmasına imkân sağlama kastı gerekir. Bilgisizlik, yasal faaliyet ve teknik hizmet savunması işlemlerin gerçek kapsamıyla karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Türkiye’de yetkili sistem kapsamındaki faaliyet ile yetkisiz faaliyet ayrılır. Yabancı ülkede alınmış lisans Türkiye’de her faaliyeti hukuka uygun yapmaz; somut yetki ve fiil kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ve iştirak genel hükümlere tabidir; site yönetimi, reklam, hesap sağlama ve para nakli aynı kişide birleşiyorsa tek/ayrı fiil ve özel içtima tartışması yapılır. Oynayan kişinin m. 5/d idari yaptırımı, onu otomatik oynatan veya aracı fail yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• M. 5/d yalnız oynayan için idari yaptırımdır; bu suç kaydının hapis aralığı değildir. Kanundaki eski nominal idari tutar güncel yıllık tutar gibi gösterilmez.

• Suçla bağlantılı eşya ve kazanç müsaderesi; tüzel kişi güvenlik tedbiri; erişim engeli; işyerinin üç ay mühürlenmesi ve ruhsat iptali için kanundaki ayrı şartlar gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1-a oynatma	3–5 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1-a yer/imkân	Aynı aralık; sağlanan yer veya teknik imkânın bahisle bilerek ilişkilendirilmesi gerekir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; bir oyuncunun zarar veya şikâyeti zorunlu unsur değildir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığının başvuru, kovuşturmama kararına itiraz ve davaya katılma yetkileri m. 5'te ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üst sınır 5 yıl olduğundan basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Buna karşılık 7258 m. 5 açıkça Ceza Muhakemesi Kanunu m. 128 malvarlığı tedbiri, 135 iletişim, 139 gizli soruşturmacı ve 140 teknik izleme koşullarını uygulanabilir kılar; bunlar tutuklama kataloğuyla aynı liste değildir. Erişim engeli, işyeri kapatma/ruhsat ve müsadere ayrı sonuçlardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. İnternet üzerinden fiilde yetki, hesap sahibi yerine fiilin işlendiği yer ve erişim/işlem bağlantıları üzerinden belirlenir; bağlantılı örgüt veya aklama suçları ayrıca değerlendirilebilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Alt sınır 3 yıl yalnız m. 62 ile 2 yıl 6 aya iner; olağan HAGB/erteleme 2 yıl eşiği aşılır. Teşebbüs/yaş gibi başka indirim varsa somut sonuç; yaşa bağlı 3 yıllık erteleme eşiği ayrıca değerlendirilir. Hapis ve para birlikte belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Suç geliri/eşyanın müsaderesi ile hapis veya para cezasının infazı farklı işlemlerdir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yetki, site/işyeri ve faaliyet türünü belgeleyin.

• Kupon, işlem, kullanıcı, cihaz ve para hareketlerini kişisel rolle ilişkilendirin.

• Erişim engeli/elkoyma/işyeri kapatma kararlarını ceza isnadından ayrı kanun yolu ve süreleriyle inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 5/1-a oynatma

3–5 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 3–5 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1-a oynatma	3–5 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

m. 5/1-a yer/imkân

Aynı aralık; sağlanan yer veya teknik imkânın bahisle bilerek ilişkilendirilmesi gerekir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Aynı aralık; sağlanan yer veya teknik imkânın bahisle bilerek ilişkilendirilmesi gerekir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1-a yer/imkân	Aynı aralık; sağlanan yer veya teknik imkânın bahisle bilerek ilişkilendirilmesi gerekir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun · m. 5, özellikle 5/1-a · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103801

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yurt Dışındaki Bahis Oyunlarına Türkiye’den Erişim Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yurt dışındaki bahis oyunlarına Türkiye’den erişim sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	4–6 yıl hapis
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun m. 5/1-b kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yurt dışında oynatılan spor bahis/şans oyunlarına internet veya başka yolla erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlamaktır. Yurt dışı oyun ile Türkiye’den oynanma bağlantısı bu bendin ayırt edici unsurudur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yetkili spor bahis düzeni, ekonomik düzen ve suç gelirine karşı kamusal koruma amaçlanır. Bahis oynamanın idari yaptırımı ile oynatma/aracılık/teşvik suçları ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Erişimi sağlayan gerçek kişi fail olabilir; internet servisinin sırf altyapı sağlayıcısı veya kullanıcısı olmak yerine yasak faaliyete bilerek somut katkı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Oyun sisteminin yurt dışında oynatıldığı ve Türkiye'den katılım sağlandığı belirlenir.

• Alan adı, yönlendirme, panel, uygulama veya fiziki erişim imkânının kişisel katkısı gösterilir.

• Sunucu, iletişim ve ödeme kayıtlarıyla Türkiye bağlantısı ve failin bilgisi değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yabancı bahis sistemine Türkiye'den katılımı bilerek mümkün kılma kastı gerekir; yabancı lisansın tek başına Türk hukukunda yetki olmadığını gösteren bağlam değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Türkiye'de yetkili sistem kapsamındaki faaliyet ile yetkisiz faaliyet ayrılır. Yabancı ülkede alınmış lisans Türkiye'de her faaliyeti hukuka uygun yapmaz; somut yetki ve fiil kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ve iştirak genel hükümlere tabidir; site yönetimi, reklam, hesap sağlama ve para nakli aynı kişide birleşiyorsa tek/ayrı fiil ve özel içtima tartışması yapılır. Oynayan kişinin m. 5/d idari yaptırımı, onu otomatik oynatan veya aracı fail yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• M. 5/d yalnız oynayan için idari yaptırımdır; bu suç kaydının hapis aralığı değildir. Kanundaki eski nominal idari tutar güncel yıllık tutar gibi gösterilmez.

• Suçla bağlantılı eşya ve kazanç müsaderesi; tüzel kişi güvenlik tedbiri; erişim engeli; işyerinin üç ay mühürlenmesi ve ruhsat iptali için kanundaki ayrı şartlar gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1-b	4–6 yıl hapis. Bu bentte ayrıca gün esaslı adlî para yazılı değildir; başka suç/fiil varsa ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; bir oyuncunun zarar veya şikâyeti zorunlu unsur değildir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığının başvuru, kovuşturmama kararına itiraz ve davaya katılma yetkileri m. 5'te ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Altı yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Buna karşılık 7258 m. 5 açıkça Ceza Muhakemesi Kanunu m. 128 malvarlığı tedbiri, 135 iletişim, 139 gizli soruşturmacı ve 140 teknik izleme koşullarını uygulanabilir kılar; bunlar tutuklama kataloğuyla aynı liste değildir. Erişim engeli, işyeri kapatma/ruhsat ve müsadere ayrı sonuçlardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. İnternet üzerinden fiilde yetki, hesap sahibi yerine fiilin işlendiği yer ve erişim/işlem bağlantıları üzerinden belirlenir; bağlantılı örgüt veya aklama suçları ayrıca değerlendirilebilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için 6 yıllık üst sınır nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Devam eden erişim ve birden çok fiilde başlangıç, kesilme/durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 4 yıl yalnız 1/6 indirimle 3 yıl 4 aya iner; olağan HAGB/erteleme eşiklerini aşar. Teşebbüs veya yaş gibi başka indirim varsa sonuç ayrıca belirlenir; bentte bulunmayan zorunlu para cezası eklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Suç geliri/eşyanın müsaderesi ile hapis veya para cezasının infazı farklı işlemlerdir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yabancı oyun ve Türkiye erişim/katılım bağlantısını gösteren teknik kayıtları belirleyin.

• Alan adı, panel ve cihaz kullanım yetkisini kişiye bağlayan delilleri; rolün salt altyapı hizmeti olup olmadığını inceleyin.

• Erişim engeli, hesap ve cihaz tedbirlerinin gerekçe/kapsamını savunmayla birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 5/1-b

4–6 yıl hapis. Bu bentte ayrıca gün esaslı adlî para yazılı değildir; başka suç/fiil varsa ayrı değerlendirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 4–6 yıl hapis. Bu bentte ayrıca gün esaslı adlî para yazılı değildir; başka suç/fiil varsa ayrı değerlendirilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1-b	4–6 yıl hapis. Bu bentte ayrıca gün esaslı adlî para yazılı değildir; başka suç/fiil varsa ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun · m. 5, özellikle 5/1-b · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103801

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bahisle Bağlantılı Para Nakline Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bahisle bağlantılı para nakline aracılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–5 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun m. 5/1-c kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetkisiz spor bahis/şans oyunlarıyla bağlantılı para nakline aracılık etmektir. Başkasına ait hesabın kullanılması, transfer zinciri veya ödeme altyapısı ancak bahis bağlantısı ve bilerek aracılık ispatlandığında bu suçu oluşturur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yetkili spor bahis düzeni, ekonomik düzen ve suç gelirine karşı kamusal koruma amaçlanır. Bahis oynamanın idari yaptırımı ile oynatma/aracılık/teşvik suçları ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Para nakline aracılık eden gerçek kişi fail olabilir. Banka/ödeme hesabı sahibi olmak, kendiliğinden her transferin kastlı aracısı olunduğunu göstermez; hesap erişimi, komisyon ve talimat ilişkisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Transferin hangi bahis faaliyetiyle bağlantılı olduğu işlem bazında ortaya konulur.

• Hesaba erişim, para giriş/çıkışları, çekim/aktarımı gerçekleştiren kişi ve komisyon/iletişim ilişkisi belirlenir.

• Hesap ele geçirilmesi veya farklı amaçlı ödeme savunması hukuka uygun teknik/mali delille değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bahis bağlantısını bilerek para nakline aracılık kastı aranır. Salt olağandışı hareket veya hesap kiralama etiketi yerine gerçek bilgi ve katkı araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Türkiye’de yetkili sistem kapsamındaki faaliyet ile yetkisiz faaliyet ayrılır. Yabancı ülkede alınmış lisans Türkiye’de her faaliyeti hukuka uygun yapmaz; somut yetki ve fiil kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ve iştirak genel hükümlere tabidir; site yönetimi, reklam, hesap sağlama ve para nakli aynı kişide birleşiyorsa tek/ayrı fiil ve özel içtima tartışması yapılır. Oynayan kişinin m. 5/d idari yaptırımı, onu otomatik oynatan veya aracı fail yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• M. 5/d yalnız oynayan için idari yaptırımdır; bu suç kaydının hapis aralığı değildir. Kanundaki eski nominal idari tutar güncel yıllık tutar gibi gösterilmez.

• Suçla bağlantılı eşya ve kazanç müsaderesi; tüzel kişi güvenlik tedbiri; erişim engeli; işyerinin üç ay mühürlenmesi ve ruhsat iptali için kanundaki ayrı şartlar gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1-c	3–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; bir oyuncunun zarar veya şikâyeti zorunlu unsur değildir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığının başvuru, kovuşturmama kararına itiraz ve davaya katılma yetkileri m. 5'te ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üst sınır 5 yıl olduğu için basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Buna karşılık 7258 m. 5 açıkça Ceza Muhakemesi Kanunu m. 128 malvarlığı tedbiri, 135 iletişim, 139 gizli soruşturmacı ve 140 teknik izleme koşullarını uygulanabilir kılar; bunlar tutuklama kataloğuyla aynı liste değildir. Erişim engeli, işyeri kapatma/ruhsat ve müsadere ayrı sonuçlardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. İnternet üzerinden fiilde yetki, hesap sahibi yerine fiilin işlendiği yer ve erişim/işlem bağlantıları üzerinden belirlenir; bağlantılı örgüt veya aklama suçları ayrıca değerlendirilebilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel 3 yıl yalnız m. 62 ile 2 yıl 6 aya iner; genel HAGB/erteleme sınırını aşar. Yaş, iştirak biçimi veya diğer kanuni indirimler sonucu değiştirirse kurumların koşulları ayrıca incelenir. Aklama isnadı varsa bunun bilgisi ve farklı fiili ayrıca kanıtlanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Suç geliri/eşyanın müsaderesi ile hapis veya para cezasının infazı farklı işlemlerdir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Banka/ödeme kuruluşu kayıtlarını, hesap erişim ve oturum bilgilerini, kimin hangi emri verdiğini belirleyin.

• İşlemlerin açıklaması, karşı tarafları ve bahis bağlantısını tek tek haritalayın.

• Elkoyma kapsamını, üçüncü kişi parasını ve komisyon iddiasını belgeyle ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 5/1-c

3–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 3–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1-c	3–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun · m. 5, özellikle 5/1-c · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103801

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bahis Oynamaya Reklam veya Diğer Yollarla Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bahis oynamaya reklam veya diğer yollarla teşvik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun m. 5/1-ç kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetkisiz spor bahis/şans oyunlarını oynamaya kişileri reklam veya başka yollarla teşvik etmektir. Paylaşımın içeriği, bağlantısı, hedefi ve tanıtım işlevi; haber veya eleştiri içeriğinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yetkili spor bahis düzeni, ekonomik düzen ve suç gelirine karşı kamusal koruma amaçlanır. Bahis oynamanın idari yaptırımı ile oynatma/aracılık/teşvik suçları ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Reklamı veya teşvik içeriğini bilerek oluşturan, yayan veya buna iştirak eden kişi sorumlu olabilir. Hesap sahipliği, ajans ilişkisi veya görünürlük tek başına her katkının kastını kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İçeriğin hangi yetkisiz bahis faaliyetine yönlendirdiği belirlenir.

• Teşvik niteliği; bağlantı, promosyon kodu, çağrı, görsel ve bağlamla birlikte değerlendirilir.

• Yayımlayanın kimliği, hesaba erişim, ücret/işbirliği ve paylaşım zamanı özgün kayıtlarla saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kişileri oyuna yönlendiren davranışı bilerek gerçekleştirme kastı aranır. Haber verme, eleştiri veya habersiz hesap kullanımı iddiaları bağlam ve delil üzerinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Türkiye’de yetkili sistem kapsamındaki faaliyet ile yetkisiz faaliyet ayrılır. Yabancı ülkede alınmış lisans Türkiye’de her faaliyeti hukuka uygun yapmaz; somut yetki ve fiil kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ve iştirak genel hükümlere tabidir; site yönetimi, reklam, hesap sağlama ve para nakli aynı kişide birleşiyorsa tek/ayrı fiil ve özel içtima tartışması yapılır. Oynayan kişinin m. 5/d idari yaptırımı, onu otomatik oynatan veya aracı fail yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• M. 5/d yalnız oynayan için idari yaptırımdır; bu suç kaydının hapis aralığı değildir. Kanundaki eski nominal idari tutar güncel yıllık tutar gibi gösterilmez.

• Suçla bağlantılı eşya ve kazanç müsaderesi; tüzel kişi güvenlik tedbiri; erişim engeli; işyerinin üç ay mühürlenmesi ve ruhsat iptali için kanundaki ayrı şartlar gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1-ç	1–3 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adlî para. Ücret alınması maddede tek zorunlu unsur olarak yazılı değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; bir oyuncunun zarar veya şikâyeti zorunlu unsur değildir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığının başvuru, kovuşturmama kararına itiraz ve davaya katılma yetkileri m. 5’te ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur; Ceza Muhakemesi Kanunu m. 171 koşulları ve örgüt/kamu görevi istisnaları varsa kamu davasının açılmasının ertelenmesi ayrı değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Buna karşılık 7258 m. 5 açıkça Ceza Muhakemesi Kanunu m. 128 malvarlığı tedbiri, 135 iletişim, 139 gizli soruşturmacı ve 140 teknik izleme koşullarını uygulanabilir kılar; bunlar tutuklama kataloğuyla aynı liste değildir. Erişim engeli, işyeri kapatma/ruhsat ve müsadere ayrı sonuçlardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. İnternet üzerinden fiilde yetki, hesap sahibi yerine fiilin işlendiği yer ve erişim/işlem bağlantıları üzerinden belirlenir; bağlantılı örgüt veya aklama suçları ayrıca değerlendirilebilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç hapis iki yıl veya altında kalırsa HAGB/erteleme; bir yıl veya altında kalırsa seçenek yaptırımlar koşullarıyla gündeme gelebilir. Hapis yanında ayrıca para cezası bulunduğu için yalnız hapis miktarını bildirmek eksik olur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Suç geliri/eşyanın müsaderesi ile hapis veya para cezasının infazı farklı işlemlerdir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Paylaşımın tamamı, URL, tarih, erişim ve bağlamını değiştirmeden saklayın.

• Reklam sözleşmesi, ödeme, ajans talimatı ve hesap yönetimini gösteren belgeleri alın.

• İçeriğin teşvik mi haber/eleştiri mi olduğunu; erişim engeli ve diğer tedbirleri ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 5/1-ç

1–3 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adlî para. Ücret alınması maddede tek zorunlu unsur olarak yazılı değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 1–3 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adlî para. Ücret alınması maddede tek zorunlu unsur olarak yazılı değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1-ç	1–3 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adlî para. Ücret alınması maddede tek zorunlu unsur olarak yazılı değildir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun · m. 5, özellikle 5/1-ç · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103801

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Vergi Kaçakçılığı Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Vergi kaçakçılığı suçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Kola göre 18 ay–5, 2–8 veya 3–8 yıl
Şikâyet / takip	Resen; 367 mütalaa şartı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok; ödeme indirimi farklı

01 / Suçun kimliği

Vergi Usul Kanunu m. 359 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Vergi Usul Kanunu 359; muhasebe hilesi/çift kayıt, gizleme/tahrif, yanıltıcı belge, sahte belge, yetkisiz belge basımı ile ödeme cihazı ve vergi işaretleme sistemlerine müdahaleyi ayrı fiiller olarak düzenler. Sahte belge gerçek işlemi yokmuşken var gösterir; yanıltıcı belge gerçek işlemin mahiyet/miktarını yanlış yansıtır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Vergi düzeninin doğruluğu, kamu gelirleri ve vergi denetiminin güvenilirliği korunur. Her fiilde vergi ziyaı tek ve zorunlu unsur değildir; özellikle çift kayıt kolunda matrah azalması koşulu ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mükellef, şirket yetkilisi, muhasebe işini yapan veya fiile iştirak eden kişi kendi kastlı katkısıyla sorumlu olur. İmza yetkisi veya şirket ortağı olmak otomatik fail olmayı sağlamaz; m. 360 menfaatsiz iştirak indirimi ayrıca vardır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belge/defterin vergi kanunlarına göre düzenlenme, saklama/ibraz kapsamı belirlenir.

• Sahte ile yanıltıcı belgenin farkı gerçek mal/hizmet hareketi, stok, sevk, ödeme ve karşı taraf işlemleriyle gösterilir.

• Gizlemede varlığı noter veya başka kayıtla sabit defter/belge, yetkili incelemeci, usulüne uygun istem ve ibraz etmeme koşulları araştırılır.

• Cihaz/sistem müdahalesinde teknik değişiklik, kayıt/iletim engeli veya gerçeğe aykırı veri ile kişisel fail bağlantısı uzman incelemesiyle saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin bilerek işlenmesi gerekir. Kullanıcı bakımından belgenin sahteliği/yanıltıcılığını bilme, üretici bakımından gerçek dışı düzenleme kastı somutlaştırılır. Muhasebe hatası, zayi veya fiilî ibraz imkânsızlığı otomatik gizleme kastı sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek işlem ve geçerli belge, kanuni düzeltme/iptal ile sahte belge oluşturma ayrılır. VUK 371’in kendiliğinden ve süresinde bildirim/15 günlük düzeltme-ödeme koşulları sağlanmışsa 359 bağlantısı ceza sorumluluğunu kaldırabilir; inceleme/ihbar sonrası her düzeltme 371 sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı suç işleme kararıyla birden fazla takvim yılı/vergilendirme dönemindeki fiillerde 359 açıkça TCK 43’e yönlendirir; her yıl otomatik ayrı mahkûmiyet değildir. Menfaati olmayan iştirakçiye 360 uyarınca iştirak cezasının yarısı indirilir. Vergi/feriler ve cezanın kanunda belirtilen bölümünün soruşturmada ödenmesinde 1/2, kovuşturmada hükme kadar ödenmesinde 1/3 indirim; tarh edilen vergi ve vergi aslına bağlı ceza yoksa 1/2 indirim öngörülür. İptal edilen vergi davasından vazgeçme şartı güncel zorunlu koşul diye kullanılmaz. 7440 sayılı Kanun m. 5/13 uyarınca matrah/vergi artırımından yararlanma, VUK 359 suçunun tespitini ve kamu davasını engellemez; aynı dönem/vergiler için tarhiyat sınırı ceza affı değildir. 6Şubat 2023 depreminde defter zayii bakımından 7440 m. 10/22 nin 31Temmuz 2023 e kadarki mahkeme veya il/ilçe idare kurulu belgesi yolu ve elektronik defter istisnası ayrıca dikkate alınır; bugünkü olaylara açık uçlu yeni başvuru süresi yaratmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
359/a-1	Muhasebe hilesi, gerçek olmayan/ilgisiz adla hesap, matrah azaltıcı çift kayıt: 18 ay–5 yıl hapis.
359/a-2	Tahrif/gizleme; yanıltıcı belge düzenleme/kullanma: 18 ay–5 yıl.
359/b	Defter/belge yok etme, yaprak değiştirme, belgeyi tamamen/kısmen sahte düzenleme/kullanma: 3–8 yıl.
359/c	Yetkisiz belge basma veya bilerek kullanma: 2–8 yıl.
359/ç	Ödeme cihazı/mühür/donanım/yazılım ve kayıt-iletim sistemine belirtilen müdahaleler: 3–8 yıl.
359/d	Tütün/alkol piyasasında zorunlu özel işaret ve veri merkezi sistemine kayıt/iletim müdahalesi: 3–8 yıl.
359 ödeme/no-tarh	Soruşturmada 1/2; kovuşturmada hükme kadar 1/3; tarh/bağlı ceza yoksa 1/2 indirim şartları.
360 ve 371	Menfaatsiz iştirak indirimi; 371’e uygun pişmanlıkta 359 uygulanmaması. Vergi ziyaı/idari ceza ayrı olabilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 367’de rapor değerlendirme komisyonu mütalaası ve bildirim usulü dava şartı bakımından önemlidir; başka yolla öğrenen savcı vergi idaresini haberdar eder. 359/ç–d için özel hızlı rapor/mütalaa usulü; mütalaalı fiilde başka fail/iştirakçinin ortaya çıkmasında yeni mütalaa aranmaması ayrı düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üst sınırlar 5/8 yıl olduğu için basit yargılama yoktur. Vergi incelemesi, vergi mahkemesi ve ceza muhakemesi birbirine eşit değildir; idari vergi cezası ceza davasını otomatik ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Vergi incelemesinde defter isteme ile ceza araması/elkoyma farklı usullerdir. Dijital kopya, cihaz ve mali belgelerin elde edilme yöntemi ile muhafazası denetlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Vergi mahkemesi vergi/ceza tarhına ilişkin idari uyuşmazlığı görür; 359 hapis isnadı ayrı ceza mahkemesinde incelenir. Mütalaa ve iddianamenin hangi fiil/fail/dönemi kapsadığı açık olmalıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Güncel üst sınırla 359/a için yetişkinde 8 yıl; 359/b, c, ç, d için 15 yıl olağan dava zamanaşımı vardır. Belge düzenleme, kullanma, gizleme ve sistem müdahalesinin tamamlanma tarihleri farklıdır. Mütalaa/izin ile durma, aynı karar kapsamındaki zincirleme son fiil ve 7394 öncesi lehe metin ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

359/a'nın 18 aylık alt sınırı ve 359/c'nin 2 yıllık alt sınırı; ödeme/menfaatsiz iştirak/diğer indirimlerle sonuç cezaHAGB/erteleme veya seçenek yaptırım eşiklerine girebilir. 359/b'nin 3 yıllık alt sınırı yalnız 1/6 ile 2 yıl 6 aydır; ödeme indirimi sonucu ayrıca değiştirebilir. HAGB zarar koşulu ile 359 özel ödeme koşulu özdeş değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Vergi aslı ve idari vergi cezasının tahsili hapis infaz oranından ayrı yürür. Ödeme indirimi sonuç cezayı etkiler; kesinleşmeden sonra her vergi ödemesi kendiliğinden mahkûmiyeti kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tam isnat kolunu, dönemleri ve rapor/mütalaa kapsamını belirleyin.

• Defter tasdik/e-defter, ibraz tebligatı, zayi belgeleri, gerçek mal/hizmet/ödeme kayıtlarını eşleştirin.

• Ödeme indirimi için tarh, faiz/zam, ceza ve ödeme tarihlerini ayrı tabloya alın; dava hakkından vazgeçme konusunda iptal edilmiş metne dayanmayın.

Dayanak: [1], [2], [3], [6]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

359/a-1

Muhasebe hilesi, gerçek olmayan/ilgisiz adla hesap, matrah azaltıcı çift kayıt: 18 ay–5 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Muhasebe hilesi, gerçek olmayan/ilgisiz adla hesap, matrah azaltıcı çift kayıt: 18 ay–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359/a-1	Muhasebe hilesi, gerçek olmayan/ilgisiz adla hesap, matrah azaltıcı çift kayıt: 18 ay–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

359/a-2

Tahrif/gizleme; yanıltıcı belge düzenleme/kullanma: 18 ay–5 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Tahrif/gizleme; yanıltıcı belge düzenleme/kullanma: 18 ay–5 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359/a-2	Tahrif/gizleme; yanıltıcı belge düzenleme/kullanma: 18 ay–5 yıl.

Dayanak: [1], [2]

359/b

Defter/belge yok etme, yaprak değiştirme, belgeyi tamamen/kısmen sahte düzenleme/kullanma: 3–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Defter/belge yok etme, yaprak değiştirme, belgeyi tamamen/kısmen sahte düzenleme/kullanma: 3–8 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359/b	Defter/belge yok etme, yaprak değiştirme, belgeyi tamamen/kısmen sahte düzenleme/kullanma: 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [2]

359/c

Yetkisiz belge basma veya bilerek kullanma: 2–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetkisiz belge basma veya bilerek kullanma: 2–8 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359/c	Yetkisiz belge basma veya bilerek kullanma: 2–8 yıl.

Dayanak: [1], [2]

359/ç

Ödeme cihazı/mühür/donanım/yazılım ve kayıt-iletim sistemine belirtilen müdahaleler: 3–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ödeme cihazı/mühür/donanım/yazılım ve kayıt-iletim sistemine belirtilen müdahaleler: 3–8 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359/ç	Ödeme cihazı/mühür/donanım/yazılım ve kayıt-iletim sistemine belirtilen müdahaleler: 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [2]

359/d

Tütün/alkol piyasasında zorunlu özel işaret ve veri merkezi sistemine kayıt/iletim müdahalesi: 3–8 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Tütün/alkol piyasasında zorunlu özel işaret ve veri merkezi sistemine kayıt/iletim müdahalesi: 3–8 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359/d	Tütün/alkol piyasasında zorunlu özel işaret ve veri merkezi sistemine kayıt/iletim müdahalesi: 3–8 yıl.

Dayanak: [1], [2]

359 ödeme/no-tarh

Soruşturmada 1/2; kovuşturmada hükme kadar 1/3; tarh/bağlı ceza yoksa 1/2 indirim şartları.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Soruşturmada 1/2; kovuşturmada hükme kadar 1/3; tarh/bağlı ceza yoksa 1/2 indirim şartları.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
359 ödeme/no-tarh	Soruşturmada 1/2; kovuşturmada hükme kadar 1/3; tarh/bağlı ceza yoksa 1/2 indirim şartları.

Dayanak: [1], [2]

360 ve 371

Menfaatsiz iştirak indirimi; 371’e uygun pişmanlıkta 359 uygulanmaması. Vergi ziyaı/idari ceza ayrı olabilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Menfaatsiz iştirak indirimi; 371’e uygun pişmanlıkta 359 uygulanmaması. Vergi ziyaı/idari ceza ayrı olabilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
360 ve 371	Menfaatsiz iştirak indirimi; 371’e uygun pişmanlıkta 359 uygulanmaması. Vergi ziyaı/idari ceza ayrı olabilir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 213 sayılı Vergi Usul Kanunu · m. 359–360, 367, 371; 7394 değişikliği; AYM 2022/81, 2023/153 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103006

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 13.09.2023, E. 2022/81, K. 2023/153 · 213 m. 359 ödeme indiriminin vergi davası/feragat koşuluna ilişkin iptal; güncel resmî VUK tam metninin iptal notu ve AYM resmî karar arşiviyle birlikte. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/ND/2023/153

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Manevi, Mali veya Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Manevi, mali veya bağlantılı haklara tecavüz: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fiile göre hapis/para ve farklı aralıklar
Şikâyet / takip	Şikâyet ve 75 hak belgesi
Tutuklama kataloğu / engel	Fıkraya göre tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza / görevlendirilen Asliye
Uzlaştırma / özel yol	Kural olarak var

01 / Suçun kimliği

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu m. 71 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Fikir ve sanat eserleri üzerindeki manevi, mali ve bağlantılı haklara kanunda sayılan biçimlerde tecavüzdür. İzinsiz çoğaltma/dağıtma/umuma iletme, başkasının eserine ad koyma, kaynaksız veya yanlış kaynaklı alıntı, alenileşmemiş içeriği açıklama ve tanınmış adını kullanma farklı suç fiilleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Eser sahibinin kişisel ve ekonomik hakları ile icracı, yapımcı ve diğer bağlantılı hakların korunması amaçlanır. Her içerik otomatik eser değildir; korunabilir nitelik ve koruma süresi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili işleyen gerçek kişi fail; eser, icra, fonogram, yapım veya ilgili hakkın sahibi mağdur/hak sahibidir. Lisans zinciri, meslek birliği yetkisi ve şirket faaliyeti içinde kişisel katkı gösterilir; bütün site çalışanları otomatik sorumlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Korunan eser/hak, tür ve sahibinin yetkisi kanıtlanır; genel fikir ile somut eser ayrılır.

• Kullanımın çoğaltma, yayma, temsil, umuma iletim veya başka seçimlik fiil olduğu belirlenir.

• Yazılı izin/lisansın süre, bölge, araç ve kullanım kapsamı ile gerçekleşen fiil karşılaştırılır.

• Alıntıda kaynak, ölçü ve amaç; ticari/kullanım amacı gereken fiillerde bu amaç; dijital içeriğin asıl/çoğaltılmış sürümü ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hak ihlaline yol açan fiilin bilerek gerçekleştirilmesi gerekir. Ticari amaç veya kişisel kullanım dışılığı aranan bentlerde bu unsur ayrıca gösterilir; lisans/hak sahipliği hatası somut olgularla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni alıntı, kişisel kullanım ve diğer istisnalar kendi sınırları içinde uygulanır; kaynak yazmak her çoğaltmayı hukuka uygun kılmaz. İzin/lisansın kapsamı ve eser niteliği belirlenmeden “internette açık” gerekçesiyle serbest kullanım varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 71 son fıkra; hukuka aykırı üretilmiş/işlenmiş/çoğaltılmış/dağıtılmış/yayımlanmış şeyi satışa arz eden, satan veya satın alanın kovuşturmadan önce kaynağı bildirip yakalanmayı sağlaması hâlinde indirim veya ceza vermekten vazgeçmeye imkân tanır. Her hak ihlaline otomatik etkin pişmanlık değildir. Bandrol suçu m. 81’in ayrı şartı ve güncel içtima kuralı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
71/1-1	İzinsiz sayılan kullanım ve hukuka aykırı nüshaların ticari dolaşımı/kişisel kullanım dışı depolanması: 1–5 yıl hapis veya adlî para.
71/1-2 ilk cümle	Başkasının eserine kendi eseri olarak ad koyma: 6 ay–2 yıl veya adlî para.
71/1-2 ikinci cümle	Bunu dağıtma/yayımlama yoluyla yapma: 6 ay–5 yıl hapis; doğrudan para alternatifi yok.
71/1-3	Kaynak göstermeden alıntı: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
71/1-4	İzinsiz alenileşmemiş içerik açıklama: 6 aya kadar hapis.
71/1-5	Yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak: 6 aya kadar hapis.
71/1-6	Tanınmış başkasının adını kullanarak çoğaltma/dağıtma/yayma/yayımlama: 3 ay–1 yıl veya adlî para.
71/2	Ek 4/1 yetkisiz fiilleri ve hak ihlalini sürdüren bilgi içerik sağlayıcı: daha ağır suç yoksa 3 ay–2 yıl.
71 son fıkra	Belirli satış/alım faillerinde kovuşturmadan önce etkili kaynak bildirimi: indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5846 m. 75 uyarınca şikâyete bağlıdır. Fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı aylık sürede şikâyetin yanında hak sahipliğini kanıtlayan belge ve deliller de savcılığa verilmelidir; belge şartı eksikliği özel sonuç doğurur. Hak sahibi veya yetkili meslek birliğinin sıfatı/lisans kapsamı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı olduğu için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 koşullarıyla uzlaştırma kapsamındadır; hak sahibi/mağdur ve birlikte işlenen başka suç istisnası gözetilir. Uzlaştırma kapsamındaki hafif fiillerde sırf altı aylık üst sınırla önödeme uygulanmaz. Seri muhakeme yoktur; üst sınırı 2 yılı aşmayan bentlerde basit yargılama koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Üst sınırı 2 yıl veya altında kalan hâllerde 100/4 tutuklama yasağı vardır. 5846 m. 75, elkoyma ve sınırlı çoğaltma faaliyetinin durdurulmasını düzenler; savcı kararı 24 saatte hâkim onayına sunulur, hâkim 24 saatte onaylamazsa hükümsüz kalır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5846 m. 76 ve 6769 m. 156/1 uyarınca Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza Mahkemesi; bu ihtisas mahkemesi yoksa bu işle görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Hukuk mahkemesindeki tazminat/tedbir davası ile ceza yargılaması ayrı yürür.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve koşullarla HAGB/erteleme; kısa hapiste seçenek yaptırım mümkün olabilir. Kanunun hapis veya para seçeneğinde hapis tercih edilirse Türk Ceza Kanunu m. 50/2 tekrar paraya çevirme yasağı uygulanır; dağıtılarak/yayımlanarak ad koyma hâlindeki doğrudan para yasağı ayrıca korunur. Hukuk tazminatı miktarı ceza miktarıyla özdeş değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Lisans bedeli/tazminat, uzlaşma edimi ve adlî para birbirinden ayrıdır; HAGB varsa müsadereye ilişkin güncel hüküm ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Eser/hak sahipliği ve bütün lisans/devir zincirini şikâyet süresi içinde dosyalayın.

• İhlal olduğu ileri sürülen nüsha, URL, tarih, orijinal eser ve kullanım kapsamını karşılaştırın.

• Alıntı/istisna, uzlaştırma ve varsa kovuşturma öncesi kaynak bildirimi şartlarını somut belgelerle değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

71/1-1

İzinsiz sayılan kullanım ve hukuka aykırı nüshaların ticari dolaşımı/kişisel kullanım dışı depolanması: 1–5 yıl hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İzinsiz sayılan kullanım ve hukuka aykırı nüshaların ticari dolaşımı/kişisel kullanım dışı depolanması: 1–5 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-1	İzinsiz sayılan kullanım ve hukuka aykırı nüshaların ticari dolaşımı/kişisel kullanım dışı depolanması: 1–5 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

71/1-2 ilk cümle

Başkasının eserine kendi eseri olarak ad koyma: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Başkasının eserine kendi eseri olarak ad koyma: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-2 ilk cümle	Başkasının eserine kendi eseri olarak ad koyma: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

71/1-2 ikinci cümle

Bunu dağıtma/yayımlama yoluyla yapma: 6 ay–5 yıl hapis; doğrudan para alternatifi yok.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bunu dağıtma/yayımlama yoluyla yapma: 6 ay–5 yıl hapis; doğrudan para alternatifi yok.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-2 ikinci cümle	Bunu dağıtma/yayımlama yoluyla yapma: 6 ay–5 yıl hapis; doğrudan para alternatifi yok.

Dayanak: [1], [2]

71/1-3

Kaynak göstermeden alıntı: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kaynak göstermeden alıntı: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-3	Kaynak göstermeden alıntı: 6 ay–2 yıl veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

71/1-4

İzinsiz alenileşmemiş içerik açıklama: 6 aya kadar hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İzinsiz alenileşmemiş içerik açıklama: 6 aya kadar hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-4	İzinsiz alenileşmemiş içerik açıklama: 6 aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

71/1-5

Yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak: 6 aya kadar hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak: 6 aya kadar hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-5	Yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak: 6 aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

71/1-6

Tanınmış başkasının adını kullanarak çoğaltma/dağıtma/yayma/yayımlama: 3 ay–1 yıl veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Tanınmış başkasının adını kullanarak çoğaltma/dağıtma/yayma/yayımlama: 3 ay–1 yıl veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/1-6	Tanınmış başkasının adını kullanarak çoğaltma/dağıtma/yayma/yayımlama: 3 ay–1 yıl veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

71/2

Ek 4/1 yetkisiz fiilleri ve hak ihlalini sürdüren bilgi içerik sağlayıcı: daha ağır suç yoksa 3 ay–2 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ek 4/1 yetkisiz fiilleri ve hak ihlalini sürdüren bilgi içerik sağlayıcı: daha ağır suç yoksa 3 ay–2 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71/2	Ek 4/1 yetkisiz fiilleri ve hak ihlalini sürdüren bilgi içerik sağlayıcı: daha ağır suç yoksa 3 ay–2 yıl.

Dayanak: [1], [2]

71 son fıkra

Belirli satış/alım faillerinde kovuşturmadan önce etkili kaynak bildirimi: indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Belirli satış/alım faillerinde kovuşturmadan önce etkili kaynak bildirimi: indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
71 son fıkra	Belirli satış/alım faillerinde kovuşturmadan önce etkili kaynak bildirimi: indirim veya ceza vermekten vazgeçme.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu · m. 71, 75–76, 81, ek 4; ilgili hak/istisna hükümleri · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104458

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Teknolojik Önlemleri Etkisiz Kılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Teknolojik önlemleri etkisiz kılma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–2 yıl hapis
Şikâyet / takip	Şikâyet ve 75 hak belgesi
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza / görevlendirilen Asliye
Uzlaştırma / özel yol	Kural olarak var

01 / Suçun kimliği

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu m. 72 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Eser, icra, fonogram, yapım veya yayının kullanımını kontrol eden etkili teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik ürün/araçların kanunda sayılan üretim ve ticari dolaşımı veya bunlara ilişkin hizmetleri sunmaktır. Güncel düzenleme yalnız bilgisayar programlarıyla sınırlı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hakların erişim ve çoğaltım denetimi yoluyla etkili korunması amaçlanır; her teknik araç otomatik hukuka aykırı sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üretici, ithalatçı, dağıtıcı, satıcı, kiralayan veya reklam/pazarlama/tasarım/uygulama hizmeti sunan gerçek kişi kendi katkısıyla sorumludur. Hak sahibi ve meslek birliği şikâyet yetkisi m. 75’e göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Korunan eser/hak ile etkin erişim kontrolü, şifreleme veya çoğaltım kontrolü saptanır.
- Ürün/aracın veya hizmetin bu önlemi etkisiz kılmaya yönelmesi teknik raporla belirlenir.
- İmal, ithal, dağıtım, satış, kiralama, ticari bulundurma veya hizmet sunma fiili gösterilir.
- Salt kişisel teknik işlem veya genel amaçlı araç ile maddede sayılan amaç/fiil ayrımı yapılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Teknolojik önlemi etkisiz kılmaya yönelen ürün/araç veya hizmetin niteliği bilinerek fiil işlenmelidir; ticari bulundurmada ticari amaç ayrıca aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hak sahibinin yetkili erişim/uygulaması, geçerli izin ve korumanın gerçek niteliği değerlendirilir. Sırf teknolojiyle ilgili olmak ceza sebebi değildir; kanuni fiil ve koruma amacı birlikte bulunmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Ürün ve hizmet bentleri ayrı seçimlik davranışlardır; aynı faaliyet içinde tekrarlanan her işlem otomatik ayrı suç değildir. Teşebbüs, iştirak ve başka hak ihlalinin birleşmesi TCK genel hükümleriyle değerlendirilir. M. 71 son fıkradaki pişmanlık şartları 72'ye otomatik aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 72/a	Etkisiz kılmaya yönelik araç/ürünü imal, ithal, dağıtma, satma, kiralama veya ticari bulundurma: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 72/b	Bu ürün/araç için reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmeti: 6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5846 m. 75 uyarınca şikâyete bağlıdır. Fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı aylık sürede şikâyetin yanında hak sahipliğini kanıtlayan belge ve deliller de savcılığa verilmelidir; belge şartı eksikliği özel sonuç doğurur. Hak sahibi veya yetkili meslek birliğinin sıfatı/lisans kapsamı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlılık nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 koşullarıyla uzlaştırma; iki yıllık üst sınırla basit yargılama koşulları gündeme gelebilir. Önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir; uzlaştırma varsa önce bu usul gözetilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tutuklama kataloğunda değildir; iki yıllık üst sınır nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Cihaz, ürün ve dijital kayıt üzerindeki arama/elkoyma tedbirleri farklı koşullara tabidir; 5846 m. 75 de gözetilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5846 m. 76 ve 6769 m. 156/1 uyarınca Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza Mahkemesi; bu ihtisas mahkemesi yoksa bu işle görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Hukuk mahkemesindeki tazminat/tedbir davası ile ceza yargılaması ayrı yürür.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Altı ay–iki yıl aralığı HAGB/erteleme ve sonuç bir yıl veya altında ise seçenek yaptırım değerlendirmesine elverişlidir; kişisel koşullar ve zarar ayrıca incelenir. Kanunda doğrudan hapis yerine adlî para seçeneği yoktur; sonradan kısa hapis çevrimi ayrı kurumdur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Korunan eser ve hak sahipliği belgelerini; etkili teknolojik önlemin teknik tanımını hazırlayın.

• Ürün/hizmetin gerçek işlevi, dağıtım ve ticari faaliyet kayıtları için uzman değerlendirmesi alın.

• Şikâyet ve hak belgelerinin altı aylık süre içinde sunulmasını; uzlaştırma ve delil tedbirlerini ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 72/a

Etkisiz kılmaya yönelik araç/ürünü imal, ithal, dağıtma, satma, kiralama veya ticari bulundurma: 6 ay–2 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Etkisiz kılmaya yönelik araç/ürünü imal, ithal, dağıtma, satma, kiralama veya ticari bulundurma: 6 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 72/a	Etkisiz kılmaya yönelik araç/ürünü imal, ithal, dağıtma, satma, kiralama veya ticari bulundurma: 6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

m. 72/b

Bu ürün/araç için reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmeti: 6 ay–2 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bu ürün/araç için reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmeti: 6 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 72/b	Bu ürün/araç için reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmeti: 6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu · m. 72, 75–76; 7346 ile değişen güncel kapsam · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104458

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Marka Hakkına Tecavüze İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Marka hakkına tecavüze ilişkin suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fiile göre 1–3 veya 2–4 yıl ve para
Şikâyet / takip	Şikâyet; Türkiye tescili şartı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza / görevlendirilen Asliye
Uzlaştırma / özel yol	Kural olarak var

01 / Suçun kimliği

Sınai Mülkiyet Kanunu m. 30 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Türkiye’de tescilli başkasının markasına iktibas veya iltibas yoluyla tecavüz eden mal/hizmet faaliyetleri, koruma işaretini yetkisiz kaldırma veya marka hakkı üzerinde yetkisiz devir/lisans/rehin tasarrufudur. Hukuki tecavüz tanımı ile ceza suçunun bütün unsurları aynı sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Marka sahibinin sınai hakkı ve piyasadaki ayırt edicilik/güven korunur. Tescil ve koruma kapsamı somut mal/hizmet ve fiil tarihine göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üreten, hizmet sunan, satan, ticari dolaşıma konu eden veya yetkisiz tasarruf eden gerçek kişi fail olabilir. Şirket sahipliği yerine kişisel fiil/kast; hak sahibinin şikâyet yetkisi ve tüzel kişi güvenlik tedbiri ayrı ele alınır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Markanın Türkiye tescili, kapsamı, sahibi ve olay tarihindeki koruması doğrulanır.
- İktibas/iltibas ile işaret ve mal/hizmet karşılaştırması uzman incelemesiyle yapılır.
- Satış/üretim/hizmet veya ticari bulundurma/nakil/depolama fiili ve amacı gösterilir.
- İşaret kaldırma veya devir/lisans/rehinde yetki zinciri ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ceza sorumluluğunda kast aranır. 6769 m. 29'daki medeni tecavüzün "bilmesi gerekme" ifadesi, cezada kusursuz sorumluluk veya salt ihmal yeterliymiş gibi aktarılmaz; failin bilgi ve fiili somutlaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli marka sahibi izni/lisans ve kanuni hakkın sınırları incelenir. Gerçek ürünün ticareti ile taklit ürün, tescilin kapsamı ve hakkın tüketilmesi gibi savunmalar fiile göre ayrılır; tescilsiz işarete bu maddeyle ceza verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 30/7 yalnız taklit malı satışa arz eden/satan için; kaynağı bildirme, üretenlerin ortaya çıkması ve ürünlere elkoymanın sağlanması birlikte varsa cezasızlık öngörür. Sırf tedarikçinin adını söylemek yeterli değildir. Tüzel kişi güvenlik tedbiri ve başka fiillerle içtima ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 30/1	Markaya iktibas/iltibasla tecavüz eden sayılan üretim, hizmet ve ticari fiiller: 1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adlî para.
m. 30/2	Koruma işaretini mal/ambalajdan yetkisiz kaldırma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 30/3	Yetkisiz devir, lisans veya rehin: 2–4 yıl ve 5.000 güne kadar para.
m. 30/4–7	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; Türkiye tescili şartı; şikâyet; belirli satıcı için etkili kaynak bildirimiyle cezasızlık.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 30/6 gereğince şikâyete bağlıdır; fiil/failin öğrenilmesinden itibaren altı ay ve yetkili hak sahibinin sıfatı kontrol edilir. Türkiye tescili ceza için ayrıca zorunludur; şikâyet bunun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlılık nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 koşullarıyla uzlaştırma kapsamındadır. Seri muhakeme ve önödeme yoktur; bütün gösterilen üst sınırlar 2 yılı geçtiğinden basit yargılama uygulanmaz. M. 30/7 cezasızlık uzlaştırmadan ayrı bir yoldur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Marka ürünlerine ceza elkoyması ile hukuk mahkemesinin ihtiyati tedbiri farklıdır; numune, orijinallik incelemesi ve üçüncü kişi mülkiyeti korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6769 m. 156/1 gereğince Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza Mahkemesi; yoksa belirlenen Asliye Ceza görevlidir. Marka hükümsüzlüğü/tecavüz/tazminat hukuk davasıyla ceza dosyası görev ve ispat bakımından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel 1–3 veya yetkisiz tasarruf 2–4 yıllık aralıklarda sonuç ceza ve diğer şartlarla HAGB/erteleme veya kısa hapis seçenekleri değerlendirilebilir. Hapis ve para birlikte öngörülmüştür; tazminat ödeme tek başına bütün ceza koşullarını kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tescil, kapsam, hak sahipliği ve lisans belgelerini olay tarihiyle doğrulayın.

• Orijinal/taklit ürün, ambalaj, fatura, tedarik ve satış kanallarına ilişkin numune ve kayıtları koruyun.

• Uzlaştırma ve 30/7 etkili kaynak bildirimi seçeneklerini; üreticinin bulunması/elkoyma koşuluyla birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 30/1

Markaya iktibas/iltibasla tecavüz eden sayılan üretim, hizmet ve ticari fiiller: 1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Markaya iktibas/iltibasla tecavüz eden sayılan üretim, hizmet ve ticari fiiller: 1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 30/1	Markaya iktibas/iltibasla tecavüz eden sayılan üretim, hizmet ve ticari fiiller: 1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

m. 30/2

Koruma işaretini mal/ambalajdan yetkisiz kaldırma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Koruma işaretini mal/ambalajdan yetkisiz kaldırma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 30/2	Koruma işaretini mal/ambalajdan yetkisiz kaldırma: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 30/3

Yetkisiz devir, lisans veya rehin: 2–4 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetkisiz devir, lisans veya rehin: 2–4 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 30/3	Yetkisiz devir, lisans veya rehin: 2–4 yıl ve 5.000 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

m. 30/4–7

Tüzel kişi güvenlik tedbiri; Türkiye tescili şartı; şikâyet; belirli satıcı için etkili kaynak bildirimiyle cezasızlık.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Tüzel kişi güvenlik tedbiri; Türkiye tescili şartı; şikâyet; belirli satıcı için etkili kaynak bildirimiyle cezasızlık.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 30/4–7	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; Türkiye tescili şartı; şikâyet; belirli satıcı için etkili kaynak bildirimiyle cezasızlık.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu · m. 7, 29–30, 156 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104221

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çek Hakkında Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebebiyet Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çek hakkında karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Her çek için 1.500 güne kadar para; özel parasal alt sınır
Şikâyet / takip	3 ay/1 yıl içinde şikâyet
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı; çek yasağı ayrı
Görevli mahkeme	İcra Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Özel kanun gereği yok

01 / Suçun kimliği

Çek Kanunu m. 5 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Üzerindeki düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresinde sunulan çek için karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet vermektir. Her ödenmeyen borç aynı suç değildir; geçerli çek, süresinde ibraz, usulüne uygun karşılıksız işlemi ve çek karşılığını bulundurma yükümlüsü belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çekin ödeme aracı olarak güveni ve hamilin hakları korunur. Tahsil/icra takibi ile ceza şikâyeti birbirini ortadan kaldırmayan ayrı yollardır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Karşılığı bulundurma yükümlüsü gerçek kişi hesap sahibi; tüzel kişide mali işleri yürütmekle görevlendirilmiş yönetim organı üyesi, böyle belirleme yoksa yönetim organını oluşturan gerçek kişi/kişilerdir. İmzalayan, şirket ortağı ve ibraz tarihindeki sorumlu rolü birbirinden ayrılır; kusur ve şahsilik ilkesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Çekin unsurları, düzenleme tarihi, kanuni ibraz süresi ve banka işlemi doğrulanır.

• Karşılıksız kalan tutar, bankanın kanunen ödediği/yükümlü olduğu tutar ve kısmi ödeme ayrılır.

• İbraz döneminde karşılığı bulundurma yetki/yükümlüsü; şirket görevlendirme ve sicil kayıtlarından tespit edilir.

• Ödeme imkânı, hesap üzerindeki hukuki engeller ve kişinin kast/kusuru araştırılır; sadece borcun ödenmemesinden otomatik kusursuz sorumluluk çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

TCK genel hükümleri çerçevesinde kişisel kast/kusur değerlendirmesi gerekir. İmzayı atan ile karşılığı bulundurmakla yükümlü kişinin farklı olabileceği; yetki ve fiil zamanı önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Çek ve banka işleminin hukuken geçerli oluşu, ibrazın zamanı ve karşılıksız kısmın doğru tespiti değerlendirilir. Sonraki ödeme suçu geçmişe dönük yok sayan genel rıza değil, m. 6’daki özel sonucu doğurabilecek işlemdir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Her çek için ayrı yaptırım öngörülür. M. 6’da karşılıksız kalan bedelin kanuni ibraz tarihinden başlayan ticari temerrüt faiziyle tamamen ödenmesi, yargılamada düşme; kesinleşme sonrası hükmün bütün sonuçlarıyla kaldırılması sonucunu doğurur. Şikâyetten vazgeçmede aynı kural vardır. Kısmi ödeme veya özel ödeme sözü tam ödeme şartıyla karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1	Her çek için 1.500 güne kadar adlî para; hükmedilecek para, karşılıksız kalan tutardan az olamaz. Eski iptal edilmiş ek maliyet ibareleri alt sınıra eklenmez.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1–2	Ayrıca çek düzenleme/hesap açma yasağı; kanunda belirtilen tüzel kişi ve gerçek kişi kapsamı ile yönetim organı sonucu.
m. 5/6–7	Yasak sonrası yaprakların bankaya iadesi; yasağın tebliğinden 10 gün içinde henüz tahsil edilmemiş çeklerin listeyle bildirilmesi.
m. 5/10–11	Önödeme, uzlaşma, HAGB uygulanmaz; ödenmeyen adlî para kamuya yararlı iş kararı olmadan doğrudan hapse çevrilir.
m. 6	Tam bedel+kanuni faiz veya şikâyetten vazgeçme ile özel kaldırma/düşme; yasak kaldırmada ayrı süre ve karar usulü.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Hamilin şikâyetine bağlıdır. M. 5'in açık gönderdiği İcra ve İflas Kanunu m. 347 gereğince öğrenmeden itibaren 3 ay ve her hâlde fiilden itibaren 1 yıl içinde başvuru gerekir; genel 6 aylık süre yazılmaz. İbraz/karşılıksız işlem tarihi ve şikâyet yetkisi belgelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 5/10 açıkça önödeme, uzlaşma ve HAGB'yi dışlar. İcra ceza yargılamasının özel usulü uygulanır; savcılık iddianamesine dayalı olağan Asliye Ceza/basit yargılama süreciyle aynı değildir. M. 6 ödeme/vazgeçme yolu ayrı ve gerçek bir çözüm yoludur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Suç doğrudan yalnız adlî para öngördüğünden Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 kapsamında tutuklama yasağı vardır. Bununla birlikte mahkeme yargılama sırasında çek düzenleme/hesap açma yasağı koruma tedbiri verir; itiraz İcra ve İflas Kanunu m. 353/1 usulüne tabidir. Kesinleşmiş para cezasının ödenmemesinden çevrilen hapis, tutuklama değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görevli merci İcra Ceza Mahkemesidir. Yetki: çekin tahsil için ibraz edildiği veya hesabın açıldığı banka şubesinin yeri; hesap sahibinin ya da şikâyetçinin yerleşim yeri seçenekleri vardır. İcra ve İflas Kanunu m. 347, 349–353 özel usulü; şikâyetçinin duruşmaya gelmeme/vekil göndermeme sonucu ayrıca gözetilir.

• İcra Ceza Mahkemesine özel şikâyet usulü uygulanır; olağan savcılık soruşturması/iddianame kabulü bu dosyanın zorunlu ilk aşaması gibi gösterilmez.

• Şikâyetçinin duruşmada hazır bulunması veya vekil göndermesi, tebligat ve kanun yolu süreleri İİK özel hükümleriyle takip edilir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet 3 ay/1 yıl hak düşürücü süredir. Doğrudan adlî para suçu için genel dava zamanaşımı ayrıca değerlendirilir; bu uzun süre kısa şikâyet hakkını uzatmaz. Yasak tedbirine itiraz güncel 353/1 uyarınca tebliğden 2 hafta; mahkûmiyet hükmünün kanun yolu CMK kesinlik/süre kurallarına tabidir. M. 6/3 yasak kaldırma için infazdan 3 yıl ve yasağın konulmasından her hâlde 10 yıl koşullarını birlikte düzenler.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB özel kanunla yasaktır. Mahkemenin doğrudan hükmettiği adlî para, hapis ertelemesine konu bir hapis değildir; ödenmeme sonucu çevrilen hapis de olağan Türk Ceza Kanunu m. 51 ertelemesiyle aynı değildir. Gün sayısı/günlük tutar ile çekin karşılıksız kalan tutarına bağlı özel alt sınır ayrı gösterilir; ödeme kolaylığı kararı ve m. 6 tam ödeme sonucu farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

M. 5/11 gereğince ödenmeyen adlî para, 5275 m. 106/3’teki kamuya yararlı iş kararı verilmeksizin doğrudan hapse çevrilir. Bu çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz; genel 1/2 veya 2/3 çarpanı kullanılamaz. M. 6 tam ödeme veya şikâyetten vazgeçme kesinleşme sonrasında da mahkeme kararıyla hükmü bütün sonuçlarıyla kaldırabilir; yasağın kaldırılması ve bildirim kayıtları ayrıca takip edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Çekin ön/arka yüzü, ibraz/karşılıksız işlem ve banka ödeme belgelerini alın.

• İlgili tarihte mali sorumluluk görevlendirmesi, sicil ve hesap yetkisini belgeleyin.

• Şikâyet 3 ay/1 yıl süresi, duruşma katılımı, tebligat, yasak ve tam ödeme için faiz hesabını ayrı izleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

m. 5/1

Her çek için 1.500 güne kadar adlî para; hükmedilecek para, karşılıksız kalan tutardan az olamaz. Eski iptal edilmiş ek maliyet ibareleri alt sınıra eklenmez.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Her çek için 1.500 güne kadar adlî para; hükmedilecek para, karşılıksız kalan tutardan az olamaz. Eski iptal edilmiş ek maliyet ibareleri alt sınıra eklenmez.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1	Her çek için 1.500 güne kadar adlî para; hükmedilecek para, karşılıksız kalan tutardan az olamaz. Eski iptal edilmiş ek maliyet ibareleri alt sınıra eklenmez.

Dayanak: [1], [2]

m. 5/1–2

Ayrıca çek düzenleme/hesap açma yasağı; kanunda belirtilen tüzel kişi ve gerçek kişi kapsamı ile yönetim organı sonucu.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ayrıca çek düzenleme/hesap açma yasağı; kanunda belirtilen tüzel kişi ve gerçek kişi kapsamı ile yönetim organı sonucu.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/1–2	Ayrıca çek düzenleme/hesap açma yasağı; kanunda belirtilen tüzel kişi ve gerçek kişi kapsamı ile yönetim organı sonucu.

Dayanak: [1], [2]

m. 5/6–7

Yasak sonrası yaprakların bankaya iadesi; yasağın tebliğinden 10 gün içinde henüz tahsil edilmemiş çeklerin listeyle bildirilmesi.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yasak sonrası yaprakların bankaya iadesi; yasağın tebliğinden 10 gün içinde henüz tahsil edilmemiş çeklerin listeyle bildirilmesi.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/6–7	Yasak sonrası yaprakların bankaya iadesi; yasağın tebliğinden 10 gün içinde henüz tahsil edilmemiş çeklerin listeyle bildirilmesi.

Dayanak: [1], [2]

m. 5/10–11

Önödeme, uzlaşma, HAGB uygulanmaz; ödenmeyen adlî para kamuya yararlı iş kararı olmadan doğrudan hapse çevrilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Önödeme, uzlaşma, HAGB uygulanmaz; ödenmeyen adlî para kamuya yararlı iş kararı olmadan doğrudan hapse çevrilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 5/10–11	Önödeme, uzlaşma, HAGB uygulanmaz; ödenmeyen adlî para kamuya yararlı iş kararı olmadan doğrudan hapse çevrilir.

Dayanak: [1], [2]

m. 6

Tam bedel+kanuni faiz veya şikâyetten vazgeçme ile özel kaldırma/düşme; yasak kaldırmada ayrı süre ve karar usulü.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Tam bedel+kanuni faiz veya şikâyetten vazgeçme ile özel kaldırma/düşme; yasak kaldırmada ayrı süre ve karar usulü.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
m. 6	Tam bedel+kanuni faiz veya şikâyetten vazgeçme ile özel kaldırma/düşme; yasak kaldırmada ayrı süre ve karar usulü.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Yetkili hamil/alacaklı sıfatını ve 3 ay/1 yıl sürelerini belgeleyin; duruşmaya katılmama veya vekil göndermeme sonucunu takip edin.

• Ödeme, feragat veya çek özelinde tam ödeme/faiz belgelerini ilgili özel düşme usulüyle mahkemeye sunun; her taksit anlaşması kendiliğinden ceza dosyasını bitirmez.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5941 sayılı Çek Kanunu · m. 3, 5–6; İİK 347, 349–354; 5275 m 106 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104102

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 347, 349–354; 5941 m. 5 açık göndermesi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çek Düzeniyle İlgili Diğer Ceza Hükümleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çek düzeniyle ilgili diğer ceza hükümleri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fıkraya göre para veya hapis
Şikâyet / takip	7/4–5 şikâyet; diğerleri resen
Tutuklama kataloğu / engel	Fıkraya göre tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	7/4–5’te koşullarıyla var

01 / Suçun kimliği

Çek Kanunu m. 7/1–8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Çek Kanunu 7’nin 1–8 fıkraları; yanlış çek defteri, gerçeğe aykırı beyan, banka görevlisinin karşılıksız işlem/ödeme yapmaması, yasağa rağmen çek düzenleme/hesap açma ve yetkisiz çek defteri basımını ayrı suçlar olarak düzenler. 9–10’daki idari yaptırımlar bu hapis/adlî para suçlarıyla karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çek hesabı açma, defter basımı, banka işlemi ve yasakların güvenilirliği korunur; çekin karşılıksız kalması 5’in ayrı suçudur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fıkraya göre çek düzenleyen/düzenleten, gerçek dışı beyan veren, yasaklı kişi veya banka görevlisi faildir. Özellikle bankacıya özgü fiillerde kişisel görev ve işlem yetkisi belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tacir/tacir olmayan çek defterinin kullanım ve veriliş biçimi belirlenir.

• Beyanname, yasak kararı ve bankanın bu kayıtlara erişimi; gerçek dışı beyanın içeriği araştırılır.

• Talebe rağmen karşılıksız işlemi/ödememe fiilinde hamil talebi, hesap durumu ve görevlinin işlemi saptanır.

• Yasak devam ederken düzenleme/açma ile yetkisiz basımın somut belgeleri ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlgili fiilin bilerek işlenmesi ve özel sıfat/koşulların bilinmesi gerekir. Bankadaki sistem hatası, çalışanın yetkisizliği veya tebliğ/bilgi eksikliği savunması somut delille değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun çek hesabı/defter ve ödeme işlemi suç oluşturmaz. Yasak kararının yürürlükte olup olmadığı ve işlem yapanın görevi kanıtlanır; tahsil uyuşmazlığı bankacının bütün hareketlerini otomatik suç yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 7/6 daha ağır suç bulunmadığında uygulanır. Aynı olayda 5’teki karşılıksız çek ile 7’deki yasağa aykırılık/banka fiili ayrı unsurlar taşır; iştirak ve içtima somut fiile göre kurulur. M. 5’in özel yasakları bütün 7 fiillerine otomatik aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7/1	Ticari işletmede tacir olmayanın defterini kullanarak çek düzenleme/düzenletme: 6 ay–2 yıl hapis.
7/2	Tacir olmayana tacir defteri veren bankacı: 50–150 gün adlî para.
7/3 ilk cümle	Bankaya gerçek dışı beyan: 3 ay–2 yıl hapis.
7/3 ikinci cümle	Beyansız veya yasak beyanına rağmen belirtilen kişiye/tüzel kişiye defter veren bankacı: 50–150 gün para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7/4	Talebe rağmen karşılıksız işlemi yapmayan bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.
7/5	Hesapta karşılık varken veya bankanın kanuni yükümlülüğünü ödemeyen bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.
7/6	Yasağa rağmen çek düzenleme: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis.
7/7	Yasaklı adına hesap açan bankacı: 3 ay–1 yıl hapis.
7/8	Yetkisiz defter basma/bastırma: 2–5 yıl ve 1.500 güne kadar adlî para.
7/9–10 sınır	İdari yaptırımlardır; bu rehberdeki 1–8 suç sayısına veya hapis aralığına katılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

7/4 ve 7/5 açıkça şikâyete bağlı; diğer 1–8 fiiller resen takiplidir. 4–5 için fiil/faili öğrenmeden 6 ay genel şikâyet süresi; 5'in karşılıksız çek suçuna özgü İİK 3 ay/1 yıl süresi buraya otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

7/4–5 şikâyetli olduğu için uzlaştırma koşullarıyla kapsamda; 7/2 ve 7/3'ün yalnız adlî para fiili genel önödeme kapsamında değerlendirilir. Diğer gösterilen suçlarda önödeme/seri muhakeme yoktur. Üst sınırı 2 yıl veya altında kalan yetişkin fiillerinde basit yargılama koşulları mümkündür; 7/6 ve 8 üst sınırı daha yüksektir. M. 5/10 yasağı 1–8'e topluca aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir. Yalnız para veya üst sınırı 2 yıl ve altında kalan fıkralarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; 7/6 ve 8'de genel koşullar değerlendirilir. Çek/hesap yasağı ve bankacılık tedbirinin kanuni dayanağı ayrıca belirlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bu maddede 1–8 suçları için genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; m. 5'in İcra Ceza görevi buraya sırf aynı kanunda diye taşınmaz. Banka kayıtları, özel sıfat ve ilgili işlem fıkrası iddianamede açıklanmalıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır. 7/4–5 için ayrıca 6 aylık şikâyet süresi vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme veya kısa hapis seçenekleri uygulanabilir; doğrudan para suçları ayrı değerlendirilir. 7/8'de hapis ve para birlikte vardır. 5'teki özel HAGB ve para infaz yasağı bu suçlara kendiliğinden uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Yalnız adlî para veya hapisten çevrilmiş para bakımından 5275 m. 106'nın olağan koşulları uygulanır; 5941 m. 5/11'in doğrudan çevrim istisnası bütün 7 fiillerine yayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tam fıkra, banka görevi ve işlem tarihini belirleyin.

• Defter/beyan/yasak, hamil talebi, hesap karşılığı ve ödeme kayıtlarını alın.

• Şikâyet, uzlaştırma veya önödeme yolunu fıkraya göre; Asliye Ceza tebligat ve kanun yollarını ayrıca takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

7/1

Ticari işletmede tacir olmayanın defterini kullanarak çek düzenleme/düzenletme: 6 ay–2 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ticari işletmede tacir olmayanın defterini kullanarak çek düzenleme/düzenletme: 6 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/1	Ticari işletmede tacir olmayanın defterini kullanarak çek düzenleme/düzenletme: 6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

7/2

Tacir olmayana tacir defteri veren bankacı: 50–150 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Tacir olmayana tacir defteri veren bankacı: 50–150 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/2	Tacir olmayana tacir defteri veren bankacı: 50–150 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

7/3 ilk cümle

Bankaya gerçek dışı beyan: 3 ay–2 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bankaya gerçek dışı beyan: 3 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/3 ilk cümle	Bankaya gerçek dışı beyan: 3 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

7/3 ikinci cümle

Beyansız veya yasak beyanına rağmen belirtilen kişiye/tüzel kişiye defter veren bankacı: 50–150 gün para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Beyansız veya yasak beyanına rağmen belirtilen kişiye/tüzel kişiye defter veren bankacı: 50–150 gün para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/3 ikinci cümle	Beyansız veya yasak beyanına rağmen belirtilen kişiye/tüzel kişiye defter veren bankacı: 50–150 gün para.

Dayanak: [1], [2]

7/4

Talebe rağmen karşılıksız işlemi yapmayan bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Talebe rağmen karşılıksız işlemi yapmayan bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/4	Talebe rağmen karşılıksız işlemi yapmayan bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

7/5

Hesapta karşılık varken veya bankanın kanuni yükümlülüğünü ödemeyen bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Hesapta karşılık varken veya bankanın kanuni yükümlülüğünü ödemeyen bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/5	Hesapta karşılık varken veya bankanın kanuni yükümlülüğünü ödemeyen bankacı: şikâyet üzerine 1 yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

7/6

Yasağa rağmen çek düzenleme: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yasağa rağmen çek düzenleme: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/6	Yasağa rağmen çek düzenleme: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

7/7

Yasaklı adına hesap açan bankacı: 3 ay–1 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yasaklı adına hesap açan bankacı: 3 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/7	Yasaklı adına hesap açan bankacı: 3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

7/8

Yetkisiz defter basma/bastırma: 2–5 yıl ve 1.500 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetkisiz defter basma/bastırma: 2–5 yıl ve 1.500 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/8	Yetkisiz defter basma/bastırma: 2–5 yıl ve 1.500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

7/9–10 sınır

İdari yaptırımlardır; bu rehberdeki 1–8 suç sayısına veya hapis aralığına katılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İdari yaptırımlardır; bu rehberdeki 1–8 suç sayısına veya hapis aralığına katılmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
7/9–10 sınır	İdari yaptırımlardır; bu rehberdeki 1–8 suç sayısına veya hapis aralığına katılmaz.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5941 sayılı Çek Kanunu · m. 2–3, 5, 7/1–10 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104102

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanuna Aykırı Ağaç Kesme ve İlgili Orman Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Kanuna aykırı ağaç kesme ve ilgili orman suçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fiile/orman statüsüne göre hapis ve para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil; 91/6 yalın hâlde yasak
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 91 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Orman Kanunu 14/A–B kapsamındaki dikili ağacı kesme, kökünden sökme veya öldürme; yalamuk, pedavra, hartama çıkarma, fidan ve fidan ekim alanına müdahale fiilleri 91’de ayrı düzenlenir. Her dal alma veya orman ürününe müdahale aynı hapis suçunu oluşturmaz; 91/5 idari yaptırımlı davranışları ayırır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman varlığı, doğal yenilenme ve orman ürünlerinin hukuka uygun kullanımı korunur. Özel mülkiyet orman niteliğini ve kullanım kısıtlarını kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili işleyen gerçek kişi faildir; iş sahibi, kesici, araç sahibi ve arazi maliki bakımından kişisel katkı araştırılır. Orman sahibi için 91/6 ayrı hüküm; kendi arazisine tohum/fidanla yetiştirdiği orman bakımından aynı fıkranın özel istisnası vardır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kesim yerinin suç tarihinde hukuken orman olduğu; sınır, kadastro ve koordinatlarıyla tespit edilir.

• Dikili ağaç, fidan, ekim alanı ve münhasıran yakacak emval niteliği uzman tespitiyle ayrılır.

• Kesme/sökme/yaşama gücünü yok etme veya ekim alanını bozma fiili; kesim kütükleri, görüntüler, iş emri ve kişisel katkı üzerinden incelenir.

• İzin, damga ve nakil belgesinin hangi ağaç ve işleme ait olduğu; motorlu araç kullanımı ve 111'deki korunan alan statüsü ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin orman ağacına/alanına yönelik olduğunu bilerek işlemeyi gerektirir; alanın sınırı veya geçerli izin hakkındaki maddi hata ayrıca değerlendirilir. Malik, işveren veya araç sahibi sıfatı tek başına kast ve iştirak değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin kapsamında ve sınırları içinde yapılan ormancılık işlemi ile izin dışına taşma ayrılır. Zorunluluk veya yanlış sınır/izin savunması belgelerle değerlendirilir; başkasının talimatı tek başına kesimi hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs, müşterek icra, azmettirme ve yardım genel hükümlere tabidir. Motorlu araç artırımı fidanlarda uygulanmaz; aynı fidan olgusu hem 91/2 hem 91/4 ile iki kez artırılamaz. 111'de belirtilen orman rejimi, muhafaza ormanı veya milli parkta ceza iki misli olur. Zarar ve emval/araç müsaderesi hapis ve para cezasından ayrı karara bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
91/1 temel fiiller	3 ay–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
91/1 yakacak istisnası	Suç konusu münhasıran yakacak nitelikte emval veren ağaç ise ceza 1/2 indirilir.
91/2 fidan	Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidan niteliği ayrıca kanıtlanır.
91/3 ekim sahası	Fidan ekim alanını bozma: 1–5 yıl hapis.
91/4 motorlu kesim/sökme	Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidanlara uygulanmaz.
91/5 sınır	Önceki fıkralarda sayılmayan belirli 14/A–B fiilleri idari yaptırımdır; nominal idari tutarlar güncel ceza gibi sunulmaz.
91/6 orman sahibi	14/A–B'ye aykırı hareket eden orman sahibine 2 yıla kadar hapis ve adlî para; kendi arazisinde tohum/fidanla yetiştirdiği ormanda bu fıkranın istisnası vardır.
111 özel yer	Orman rejimine alınan, muhafaza ormanı/milli park olarak ayrılan yerlerde ilgili ceza iki misli.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; Orman İdaresinin zararı ve davaya katılması genel 6 aylık şikâyet şartı değildir. İzin/kadastro uyuşmazlığı ceza şikâyetinden farklı idarî veya adlî başvuru yollarına konu olabilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınırı 2 yıl olan 91/6'da, 111 gibi artırımlar ve CMK kişi/bağlantı istisnaları yoksa basit yargılama değerlendirilir; temel 91/1 için uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. 91/6'nın yalın hâlinde üst sınır 2 yıl olduğundan tutuklama yasağı bulunur; daha ağır hâllerde genel koşullar incelenir. Kesim araçlarına ve emvale elkoyma ile sonradan müsadere ayrı şartlara tabidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Oransal artırımlar mahkeme görevinde 5235 m. 14 uyarınca değerlendirilir; hesaplanan yüksek sonuç tek başına Ağır Ceza görevi yaratmaz. Yer incelemesi ve orman/harita bilirkişiliği sınır ve ağaç niteliği açısından belirleyicidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel üst sınır 5 yıl ve altındaki hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Fidan, motorlu araç ve 111 gibi nitelikli hâller kanuni üst sınırı 5 yılın üstüne çıkarırsa 15; 20 yıl veya üzerine çıkarırsa 20 yıl değerlendirilir. Nitelikli hâl ispatı ve TCK 66/3–4 hesabı yapılmadan bütün maddeye tek süre yazılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve diğer koşullarla HAGB, erteleme ve kısa hapis seçenekleri mümkündür; orman suçu olması bütün kurumları kendiliğinden yasaklamaz. HAGB bakımından doğrudan maddi zararın niteliği ile idarenin bütün talep kalemleri ayrılır. Fidan/motorlu araç/111 artırımı ve yakacak indirimi doğru sırada uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Hükmolunan müsadere ve orman zararına ilişkin alacak, koşullu salıverilme oranından ayrı sonuçlardır; araziye dair idarî işlemler tahliye hesabıyla sona ermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Orman sınırı, kesinleşmiş kadastro, koordinat ve 111 özel alan kararını toplayın.

• Kesim izni, damga, emval/fidan niteliği, motorlu araç kullanımı ve kişisel iş bölümünü belgeleyin.

• Zarar hesabının kalemlerini, müsadere istenen araçların sahipliğini ve iyi niyetli üçüncü kişi itirazını ayrı hazırlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

91/1 temel fiiller

3 ay–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 3 ay–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/1 temel fiiller	3 ay–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

91/1 yakacak istisnası

Suç konusu münhasıran yakacak nitelikte emval veren ağaç ise ceza 1/2 indirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Suç konusu münhasıran yakacak nitelikte emval veren ağaç ise ceza 1/2 indirilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/1 yakacak istisnası	Suç konusu münhasıran yakacak nitelikte emval veren ağaç ise ceza 1/2 indirilir.

Dayanak: [1], [2]

91/2 fidan

Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidan niteliği ayrıca kanıtlanır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidan niteliği ayrıca kanıtlanır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/2 fidan	Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidan niteliği ayrıca kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2]

91/3 ekim sahası

Fidan ekim alanını bozma: 1–5 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Fidan ekim alanını bozma: 1–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/3 ekim sahası	Fidan ekim alanını bozma: 1–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

91/4 motorlu kesim/sökme

Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidanlara uygulanmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidanlara uygulanmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/4 motorlu kesim/sökme	Birinci fıkra cezası bir kat artırılır; fidanlara uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

91/5 sınır

Önceki fıkralarda sayılmayan belirli 14/A–B fiilleri idari yaptırımdır; nominal idari tutarlar güncel ceza gibi sunulmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Önceki fıkralarda sayılmayan belirli 14/A–B fiilleri idari yaptırımdır; nominal idari tutarlar güncel ceza gibi sunulmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/5 sınır	Önceki fıkralarda sayılmayan belirli 14/A–B fiilleri idari yaptırımdır; nominal idari tutarlar güncel ceza gibi sunulmaz.

Dayanak: [1], [2]

91/6 orman sahibi

14/A–B'ye aykırı hareket eden orman sahibine 2 yıla kadar hapis ve adlî para; kendi arazisinde tohum/fidanla yetiştirdiği ormanda bu fıkranın istisnası vardır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 14/A–B'ye aykırı hareket eden orman sahibine 2 yıla kadar hapis ve adlî para; kendi arazisinde tohum/fidanla yetiştirdiği ormanda bu fıkranın istisnası vardır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
91/6 orman sahibi	14/A–B'ye aykırı hareket eden orman sahibine 2 yıla kadar hapis ve adlî para; kendi arazisinde tohum/fidanla yetiştirdiği ormanda bu fıkranın istisnası vardır.

Dayanak: [1], [2]

111 özel yer

Orman rejimine alınan, muhafaza ormanı/milli park olarak ayrılan yerlerde ilgili ceza iki misli.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Orman rejimine alınan, muhafaza ormanı/milli park olarak ayrılan yerlerde ilgili ceza iki misli.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
111 özel yer	Orman rejimine alınan, muhafaza ormanı/milli park olarak ayrılan yerlerde ilgili ceza iki misli.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 14, 91, 108, 111–113 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ormanda İşgal, Faydalanma ve İzinsiz Kullanım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ormanda işgal, faydalanma ve izinsiz kullanım: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–2 veya 1–3 yıl; artırımlar var
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil; yalın 93/1'de yasak
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 93 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Orman Kanunu 17'de yasaklanan yerleşme, yapı, tarla açma, işgal veya faydalanma fiilleri ile izin verilmiş alanı izin amacı dışında kullanma 93'te düzenlenir. Ağaç kesme ayrıca 91'in koşullarına bağlıdır; tapu veya fiilî kullanım, orman tahsis izninin yerine otomatik geçmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman alanının bütünlüğü, tahsis amacı ve kamunun orman varlığı korunur. Yapının ekonomik değeri alanın hukuki statüsünü değiştirmez.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşgal veya kullanım fiilini gerçekleştiren ya da bilerek sürdüren gerçek kişi sorumludur. Arazi maliki, kiracı, yüklenici ve izin sahibi arasında fiilî hâkimiyet ve yetki ayrıca araştırılır. 93/4'te izin dışı kullanıma müsaade edenin katkısı da önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Alanın suç tarihinde orman statüsü ve 17’deki hangi yasağa aykırılık bulunduğu gösterilir.

• Yapı, tarla, yerleşim veya faydalanma alanı ve tarihleri; keşif, koordinat, hava görüntüsü ve kullanım kayıtlarıyla belirlenir.

• Yeniden tarla açma, yanmış orman veya kesinleşmiş orman kadastrosu 93/2 açısından ayrı kanıtlanır.

• 17/3 izninin kapsamı ve fiilî kullanım karşılaştırılır; sona ermiş izin, amaç dışı kullanım ve tamamen izinsiz işgal aynı fiil olarak etiketlenmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İşgal/faydalanmayı veya izin amacına aykırı kullanımı bilerek gerçekleştirme gerekir. Orman sınırı, geçerli izin veya fiilî kullanıcının kimliği hakkındaki hata/itiraz somut kayıtlarla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun izin ve izin amacına bağlı faaliyet ile sınır/amaç aşımı ayrılır. Başka makamın ruhsatı gerekli orman izninin yerine kendiliğinden geçmez. Sonradan izin veya ücret ödenmesi geçmiş fiili otomatik ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kesintisiz işgal/faydalanmada fiilin sona ermesi, farklı dönemler ve hukuki kesinti zamanaşımı ile zincirleme suç açısından önem taşır. 91’deki ağaç kesme saklıdır. 93/3 müsadere ve yapı hakkında orman idaresi işlemleri; 111 özel alanlarda iki misli ceza ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
93/1	17’deki yasaklanan işgal/faydalanma fiilleri: 6 ay–2 yıl hapis; 91 saklıdır.
93/2	Yeniden tarla açma, yanmış orman sahası veya kesinleşmiş orman kadastrosu sınırında işleme: birinci fıkra cezası bir kat artırılır.
93/3	Suçta kullanılan araçlar ve elde edilen ürünler hakkında müsadere; yapılar için kanundaki idare işlemleri.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
93/4	17/3 izni verilen yeri izin amacı dışında kullanma veya kullanılmasına izin verme: 1–3 yıl hapis.
111	Belirtilen korunan orman alanlarında ceza iki misli.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Orman idaresinin ihtarı, tahliye/yıkım kararı veya zarar talebi 6 aylık şikâyet şartı değildir. Ceza dosyasıyla idarî izin/işgal bedeli süreci ayrı izlenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Orman Kanunu m. 93/1, CMK m. 250/1-c uyarınca seri muhakeme listesindedir. Kamu davasının açılmasının ertelenmemesi, müdafi huzurunda kabul ve diğer m. 250 koşulları birlikte aranır; teklifin kabulüyle belirlenen yaptırımdan yarı oranında indirim yapılması mümkündür. m. 93/2, m. 93/4 veya m. 111 ile bağlantıda uygulanacak fıkra ve kapsam ayrıca belirlenir; bütün orman suçlarına seri muhakeme yayılmaz. Yetişkin failde şikâyet/uzlaştırma ve genel önödeme bulunmaz. Seri muhakeme uygulanamayan dosyada, uygulanabilir kanuni üst sınır iki yılı aşmıyorsa CMK m. 251'in diğer koşullarıyla basit yargılama ayrıca değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. 93/1 yalın hâlde üst sınır 2 yıl olduğundan tutuklama yasaktır. İdarî tahliye/yıkım, icra ve müsadere; ceza tutuklamasının farklı işlemleridir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; oran artırımlarında 5235 m. 14 korunur. Orman sınırı ve kullanım konusunda harita/orman bilirkişili keşif; izin ve kadastro kararlarının kesinleşme belgeleri önemlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâllerde üst sınır 5 yıl veya altında kaldığında yetişkin dava zamanaşımı 8 yıldır. 111 ile üst sınırı 5 yılı aşan hâllerde 15 yıl söz konusu olabilir. Kesintisiz işgalde başlangıç, sırf ilk yapı tarihinden otomatik alınmaz; sona erme/hukuki kesinti dosyada belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ile HAGB, erteleme veya kısa hapis seçenekleri koşullarıyla mümkündür. Tazmin edilebilir doğrudan zarar, alanın boşaltılması ve eski hâle getirme belgeleri değerlendirilir; idarî yıkım/tahliye kararı HAGB verilmesiyle kendiliğinden ortadan kalkmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Hapis cezasının infazı ile müsadere, alanın tahliyesi/yapı işlemleri ve orman zararının tahsili ayrı sonuçlardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kadastro kesinleşmesi, orman haritası, tapu ve koordinatları birlikte toplayın.

• İzin kapsamı, başlangıç/bitiş tarihleri, kullanım türü ve fiilî kullanıcıyı belirleyin.

• Yanmış alan/yeni tarla veya 111 statüsü, zarar, tahliye ve yıkım kararlarını ayrı dosyalayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

93/1

17’deki yasaklanan işgal/faydalanma fiilleri: 6 ay–2 yıl hapis; 91 saklıdır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 17’deki yasaklanan işgal/faydalanma fiilleri: 6 ay–2 yıl hapis; 91 saklıdır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
93/1	17’deki yasaklanan işgal/faydalanma fiilleri: 6 ay–2 yıl hapis; 91 saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

93/2

Yeniden tarla açma, yanmış orman sahası veya kesinleşmiş orman kadastrosu sınırında işleme: birinci fıkra cezası bir kat artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yeniden tarla açma, yanmış orman sahası veya kesinleşmiş orman kadastrosu sınırında işleme: birinci fıkra cezası bir kat artırılır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
93/2	Yeniden tarla açma, yanmış orman sahası veya kesinleşmiş orman kadastrosu sınırında işleme: birinci fıkra cezası bir kat artırılır.

Dayanak: [1], [2]

93/3

Suçta kullanılan araçlar ve elde edilen ürünler hakkında müsadere; yapılar için kanundaki idare işlemleri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Suçta kullanılan araçlar ve elde edilen ürünler hakkında müsadere; yapılar için kanundaki idare işlemleri.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
93/3	Suçta kullanılan araçlar ve elde edilen ürünler hakkında müsadere; yapılar için kanundaki idare işlemleri.

Dayanak: [1], [2]

93/4

17/3 izni verilen yeri izin amacı dışında kullanma veya kullanılmasına izin verme: 1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 17/3 izni verilen yeri izin amacı dışında kullanma veya kullanılmasına izin verme: 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
93/4	17/3 izni verilen yeri izin amacı dışında kullanma veya kullanılmasına izin verme: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

111

Belirtilen korunan orman alanlarında ceza iki misli.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Belirtilen korunan orman alanlarında ceza iki misli.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
111	Belirtilen korunan orman alanlarında ceza iki misli.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 17, 91, 93, 111 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Orman Yangınına İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Orman yangınına ilişkin suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Taksir 3–10; kasten en az 10; özel örgütlü müebbet
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Yalnız 110/4–5 katalog
Görevli mahkeme	Fıkraya göre Asliye/Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 110/2–6 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Orman yangınına yol açabilecek belirli yasak davranışlar, taksirle orman yangını, kasten orman yakma ve özel örgüt amacıyla devlet ormanı yakma farklı fıkralardır. Fiil, kast/taksir ve alanın orman niteliği belirlenmeden tek ceza veya tek infaz oranı verilemez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman, canlılar ve çevre bütünlüğü yanında yangından etkilenebilecek insanların yaşamı ve güvenliği korunur. Maddi zarar, yanan ağaçla sınırlı olmayabilir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

110/2–4 fiillerinin faili herkes olabilir; 110/5'te devlet güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş örgütün faaliyeti ve devlet ormanı niteliği özel koşuldur. Çalışan, arazi sahibi veya ekip yöneticisi sıfatı kişisel fiil/kusur ispatının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yangın çıkış noktası, yayılma ve neden; meteoroloji, olay yeri, teknik rapor ve görüntülerle belirlenir.

• 76/b–d yasak davranışı için ateş/sigara/yanıcı madde veya anız fiili ve kanuni yer/mesafe koşulu gösterilir.

• Taksirde öngörülebilir risk, ihlal edilen dikkat/özen ve nedensellik; kastta bilme/isteme veya neticeyi kabullenme ayrıca incelenir.

• Kasten yangında müdahaleyi geciktirme amacı ile yer/zaman/koşulların elverişliliği; örgütlü hâlde örgüt amacı ve devlet ormanı koşulu ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

110/2'de yasak fiili bilerek işleme, 110/3'te dikkat/özen ihlali, 110/4–5'te orman yakma kastı aranır. Bilinçli taksirde sonucun öngörülüp istenmemesi, olası kastta kabullenilmesinden ayrılır; sırf yangının büyük olması kastı ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili yerde ve şartlarına uygun ateş ile orman yangınına yol açan fiil ayrılır. İzin, tedbir alma yükümlülüğünü kaldırmaz. Zorunluluk, kaçınılmaz olay ve üçüncü kişinin müdahalesi; öngörülebilirlik ve nedensellik üzerinden incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

110/3'te söndürme/etki azaltma çabası veya zararın azlığıyla ceza yarıya kadar indirilebilir. 110/6, ölüm veya yaralanma varsa ayrıca bu suçlardan cezayı öngörür. 111'deki korunan orman alanları ve 110/4'te müdahaleyi geciktirme koşulu ayrı artırımlardır; aynı olgu iki defa değerlendirilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
110/1 sınır	76/a'ya aykırı izinsiz geceleme idari yaptırımdır; hapis suçuyla birleştirilmez.
110/2 ve 76/b–d	Yasak yerde ateş/ateşi söndürmeden ayrılma, sönmemiş sigara/yangın maddesi atma, kanuni alan/mesafe içinde anız yakma: 1–3 yıl hapis ve adlî para.
110/3	Taksirle orman yangını: 3–10 yıl hapis; söndürme/etki azaltma gayreti veya zarar azlığında yarıya kadar indirim.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
110/4	Kasten orman yakma: 10 yıldan az olmamak üzere hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para; aksi özel sınır yoksa süreli üst sınır TCK 49 uyarınca 20 yıl.
110/4 ek cümle	Müdahaleyi geciktirme veya söndürmeyi zorlaştırma amacı ve buna elverişli yer/zaman/şartlar birlikte varsa 1/2 artırım.
110/5	Devlet güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti içinde devlet ormanı yakma: müebbet ve 20.000–25.000 gün adlî para.
110/6 ve 111	Ölüm/yaralanmadan ayrıca ceza; belirtilen korunan orman statüsünde iki misli ceza koşulu ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; zarar görenin şikâyetten vazgeçmesi kamu davasını sona erdirmez. Söndürme çabası/az zarar 110/3 indirimidir, genel şikâyet veya etkin pişmanlıkla otomatik düşme değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. 110/2–5'in kanuni üst sınırları nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. Taksirli yangın olması tek başına uzlaştırma sebebi değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3-f yalnız 110/4–5 kasten/özel örgütlü yakmayı katalogda sayar; 110/2–3 bu atıfta değildir. Taksirli hâlde de genel koşullarla tedbir mümkündür. Araç/eşya elkoyma ve yangın alanındaki idarî müdahale, tutuklama kararından ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

110/2–3 için yetişkin genel görev Asliye Ceza; 110/4–5 için Ağır Ceza Mahkemesidir. Taksirli hâlin üst sınırının tam 10 yıl olması Ağır Ceza için tek başına yeterli değildir. Ayrı ölüm/yaralama suçuyla bağlantı ve terör özel görevi ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel 110/2 için 8 yıl; 110/3 için 15 yıl; 110/4'ün 20 yıllık üst sınırı için 20 yıl; 110/5 müebbet için 25 yıl olağan dava zamanaşımı gündeme gelir. Nitelikli artırımlar, fail yaşı, kesilme/durma ve bağlantılı suçun süresi ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

110/2'de sonuç ceza ve şartlarla HAGB/erteleme gündeme gelebilir. 110/3 asgari 3 yıl yalnız takdiri indirimle 2 yıl 6 ay olur; özel yangın indirimi veya başka sebep iki yıl eşiğini değiştirebilir. Basit taksirde uzun hapsin TCK 50/4 uyarınca paraya çevrilebilmesi, bilinçli taksirdeki açık istisnayla ayrılır. Kasten yakmanın asgari 10 yılı olağan HAGB/erteleme sınırlarının dışındadır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt/terör ve tekerrür gibi özel neden bulunmayan süreli hapis için genel oran 1/2'dir. Örgüt faaliyeti veya terör kabulü, 110/5 müebbet ve ayrı ölüm/yaralama hükümleri için ilgili özel rejim değerlendirilir; bütün orman yangınlarına tek oran verilmez. Söndürme zararı, müsadere ve para cezası ayrı sonuçlardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yangın başlangıç/yayılma haritası, meteoroloji, kamera ve çağrı kayıtlarını koruyun.

• Orman sınırı, 76/d mesafe/yer koşulu, iş güvenliği tedbirleri ve ateşle bağlantılı kişisel hareketleri belgeleyin.

• Söndürmeye katkı, zarar hesabı, yaralanan/ölen kişiler ve müdahaleyi geciktirme/örgüt iddialarının ayrı delillerini hazırlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

110/1 sınır

76/a’ya aykırı izinsiz geceleme idari yaptırımdır; hapis suçuyla birleştirilmez.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 76/a’ya aykırı izinsiz geceleme idari yaptırımdır; hapis suçuyla birleştirilmez.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/1 sınır	76/a’ya aykırı izinsiz geceleme idari yaptırımdır; hapis suçuyla birleştirilmez.

Dayanak: [1], [2]

110/2 ve 76/b–d

Yasak yerde ateş/ateşi söndürmeden ayrılma, sönmemiş sigara/yangın maddesi atma, kanuni alan/mesafe içinde anız yakma: 1–3 yıl hapis ve adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yasak yerde ateş/ateşi söndürmeden ayrılma, sönmemiş sigara/yangın maddesi atma, kanuni alan/mesafe içinde anız yakma: 1–3 yıl hapis ve adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/2 ve 76/b–d	Yasak yerde ateş/ateşi söndürmeden ayrılma, sönmemiş sigara/yangın maddesi atma, kanuni alan/mesafe içinde anız yakma: 1–3 yıl hapis ve adlî para.

Dayanak: [1], [2]

110/3

Taksirle orman yangını: 3–10 yıl hapis; söndürme/etki azaltma gayreti veya zarar azlığında yarıya kadar indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Taksirle orman yangını: 3–10 yıl hapis; söndürme/etki azaltma gayreti veya zarar azlığında yarıya kadar indirim.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/3	Taksirle orman yangını: 3–10 yıl hapis; söndürme/etki azaltma gayreti veya zarar azlığında yarıya kadar indirim.

Dayanak: [1], [2]

110/4

Kasten orman yakma: 10 yıldan az olmamak üzere hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para; aksi özel sınır yoksa süreli üst sınır TCK 49 uyarınca 20 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kasten orman yakma: 10 yıldan az olmamak üzere hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para; aksi özel sınır yoksa süreli üst sınır TCK 49 uyarınca 20 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/4	Kasten orman yakma: 10 yıldan az olmamak üzere hapis ve 1.000–10.000 gün adlî para; aksi özel sınır yoksa süreli üst sınır TCK 49 uyarınca 20 yıl.

Dayanak: [1], [2]

110/4 ek cümle

Müdahaleyi geciktirme veya söndürmeyi zorlaştırma amacı ve buna elverişli yer/zaman/şartlar birlikte varsa 1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Müdahaleyi geciktirme veya söndürmeyi zorlaştırma amacı ve buna elverişli yer/zaman/şartlar birlikte varsa 1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/4 ek cümle	Müdahaleyi geciktirme veya söndürmeyi zorlaştırma amacı ve buna elverişli yer/zaman/şartlar birlikte varsa 1/2 artırım.

Dayanak: [1], [2]

110/5

Devlet güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti içinde devlet ormanı yakma: müebbet ve 20.000–25.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Devlet güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti içinde devlet ormanı yakma: müebbet ve 20.000–25.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/5	Devlet güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti içinde devlet ormanı yakma: müebbet ve 20.000–25.000 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

110/6 ve 111

Ölüm/yaralanmadan ayrıca ceza; belirtilen korunan orman statüsünde iki misli ceza koşulu ayrıca incelenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ölüm/yaralanmadan ayrıca ceza; belirtilen korunan orman statüsünde iki misli ceza koşulu ayrıca incelenir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
110/6 ve 111	Ölüm/yaralanmadan ayrıca ceza; belirtilen korunan orman statüsünde iki misli ceza koşulu ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 76, 110–111; CMK 100/3-f; TCK 22, 49, 50 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kültür ve Tabiat Varlıklarına Zarar Verme ve İzinsiz Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kültür ve tabiat varlıklarına zarar verme ve izinsiz müdahale: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	2–5 yıl+para; özel onarım 6 ay–3 yıl/para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 65 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tescilli sit, korunması gerekli taşınmaz kültür/tabiat varlığı veya koruma alanında kanuni bildirim koşuluyla kasten zarar verme ya da izinsiz/izne aykırı inşai-fizikî müdahale; hukuka aykırı izin verme ve özel basit onarım fiilleri 65’te ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat mirasının fizikî bütünlüğü, özgünlüğü ve koruma düzeni korunur. Mülkiyet hakkı, korunmuş taşınmaz üzerinde sınırsız müdahale yetkisi değildir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili yapan gerçek kişi; yüklenici/işverenin iştirak katkısı; 65/2’de kanuna aykırı yıkma veya inşaat iznini veren görevli ayrı değerlendirilir. Malik olmak tek başına fiili veya kastı ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tescil, sit/koruma sınırı, ilgili kişiye tebliğ veya usulüne uygun ilan tarihi gösterilir.

• Zarar, inşaat veya fizikî müdahalenin somut türü ve yeri; önce/sonra görüntüsü ve keşifle belirlenir.

• Kurul/ilgili idare izninin kapsamı ile yapılan iş karşılaştırılır; ruhsat gerektirmeyen tamirat/tadilat özel 65/4 ile ayrılır.

• Yurt dışına kaçırma amacı ve izin verenin yetkisi/işlemi ayrı kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Zarar verme ve müdahalede kast; özel 65/3'te yurt dışına kaçırma amacı aranır. Koruma statüsünün tebliğ/ilanı, bilgi ve hata savunması açısından somutlaştırılır; her kötü restorasyon otomatik aynı kastı göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili koruma makamının hukuka uygun izni ve sınırlarına uyulması önemlidir. Sıradan belediye ruhsatı gerekli kurul/koruma izninin yerini kendiliğinden almaz. Acil güvenlik müdahalesi iddiası zorunluluk, ölçülülük ve gerekli bildirimle değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

65/2 kamu görevlisinin aykırı izin fiilini ayrı düzenler. 65/3'te yurt dışına kaçırma amacıyla işleme bir kat artırımdır; gerçekleşen ihraca ilişkin 68'in ayrı unsurları değerlendirilir. Zararın giderilmesi kanuni suç unsurunu geçmişe dönük kaldırmaz; bireyselleştirme ve tazminat açısından etkili olabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
65/1	Bildirim/ilan koşuluyla korunan taşınmaz/sit/alanı kasten tahrip veya izinsiz/izne aykırı inşai-fizikî müdahale: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
65/2	Kanuna aykırı yıkma veya inşaat izni verme: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.
65/3	Yukarıdaki fiilleri yurt dışına kaçırma amacıyla işleme: bir kat artırım.
65/4	3194 m 21 ruhsatına tabi olmayan belirtilen tamirat/tadilatı gerekli koruma izni olmadan veya aykırı yapma: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Mülk sahibinin rızası veya şikâyetten vazgeçmesi korunan mirasa ilişkin suçu düşürmez. Görevli kamu personeli bakımından 4483 veya başka özel soruşturma usulünün uygulanabilirliği sıfat ve fiille belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Gösterilen üst sınırlar 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Hapis/para seçimlik 65/4, yalnız adlî para suçu olmadığı için sırf seçimlik yapıdan önödeme sonucu çıkmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. İnşaatı durdurma, taşınmazın korunması, araç/eşyaya elkoyma ve müsadere şartları farklıdır; özel mülkiyet tedbirleri hukuki dayanaklarıyla incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; 65/3 oransal artırımı 5235 m. 14’e göre değerlendirilir. Koruma kurulu ve belediye işlem dosyası; sanat tarihi, restorasyon, arkeoloji ve teknik keşif suç vasfını belirlemeye yardım eder.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

65/1–2 ve 4 için yetişkinde olağan 8 yıl; 65/3'te üst sınır 10 yıla çıktığında 15 yıl dava zamanaşımı söz konusu olur. Müdahale tarihleri, kesintisiz fiil iddiası, kesilme/durma ve yaş ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır 2 yıl veya 65/4'ün düşük sınırı nedeniyle sonuç ceza ve koşullarla HAGB/erteleme mümkün olabilir. 65/1–2'de hapis ile para birlikte, 65/4'te seçimliktir; mahkemenin seçtiği hapisten yeniden para çevirimi TCK 50/2 sınırıyla değerlendirilir. Onarım/zarar giderimi ayrı belgelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Koruma idaresinin durdurma/restorasyon işlemi, ceza infazından bağımsız devam edebilir; adlî para ve tazminat aynı kalem değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tescil, ilan/tebliğ, sit ve koruma alanı haritalarını alın.

• İzin/ruhsat, proje, yapılan işin ölçüsü ve önce/sonra görüntülerini uzman incelemesine uygun saklayın.

• Fiili yapan/izin veren kişiyi, işin ruhsatsız basit onarım mı inşai müdahale mi olduğunu ve zarar giderimini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

65/1

Bildirim/ilan koşuluyla korunan taşınmaz/sit/alanı kasten tahrip veya izinsiz/izne aykırı inşai-fizikî müdahale: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bildirim/ilan koşuluyla korunan taşınmaz/sit/alanı kasten tahrip veya izinsiz/izne aykırı inşai-fizikî müdahale: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
65/1	Bildirim/ilan koşuluyla korunan taşınmaz/sit/alanı kasten tahrip veya izinsiz/izne aykırı inşai-fizikî müdahale: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

65/2

Kanuna aykırı yıkma veya inşaat izni verme: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kanuna aykırı yıkma veya inşaat izni verme: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
65/2	Kanuna aykırı yıkma veya inşaat izni verme: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

65/3

Yukarıdaki fiilleri yurt dışına kaçırma amacıyla işleme: bir kat artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yukarıdaki fiilleri yurt dışına kaçırma amacıyla işleme: bir kat artırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
65/3	Yukarıdaki fiilleri yurt dışına kaçırma amacıyla işleme: bir kat artırım.

Dayanak: [1], [2]

65/4

3194 m 21 ruhsatına tabi olmayan belirtilen tamirat/tadilatı gerekli koruma izni olmadan veya aykırı yapma: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 3194 m 21 ruhsatına tabi olmayan belirtilen tamirat/tadilatı gerekli koruma izni olmadan veya aykırı yapma: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
65/4	3194 m 21 ruhsatına tabi olmayan belirtilen tamirat/tadilatı gerekli koruma izni olmadan veya aykırı yapma: 6 ay–3 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 6–9, 57, 65; 3194 m 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bildirim Yükümlülüğüne ve Kültür Varlığı Ticaretine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bildirim yükümlülüğüne ve kültür varlığı ticaretine aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fiile göre 6 ay–3 veya 2–5 yıl
Şikâyet / takip	Resen; buluntuda 3 gün bildirim
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 67 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kültür/tabiat varlığını bildirme yükümlülüğünü bilerek ve mazeretsiz yerine getirmeme; bildirilmemiş varlığı alıp satma/devretme/kabul ve ticareti yasak olmayan taşınır varlığın izinsiz ticareti 67’de farklı fıkralardır. Her eski eşya kanuni koruma kapsamına otomatik girmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür/tabiat mirasının tespit, kayıt ve korunması ile hukuka uygun ticaret düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Buluntuya ulaşan, arazisindeki varlığı öğrenen malik/kullanan veya ticaret/dolaşım fiilini yapan kişi; ilgili yükümlülük ve fiiline göre fail olabilir. Malın elinde bulunması tek başına her fıkrayı ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Eşyanın 23 ve ilgili hükümler kapsamındaki korunması gerekli varlık niteliği uzman incelemesiyle belirlenir.

• 4’teki öğrenme/bulma tarihi ve en geç 3 gün içinde müze, köy muhtarı veya mülki amire bildirim koşulu incelenir.

• Alım/satım/arz/devir/kabul fiili, bildirimsiz nitelik ve bilme ayrı kanıtlanır.

• Ticarete izin verilebilir varlık ile ticareti yasak varlık ayrılır; geçerli ticaret/kolleksiyon belgeleri ve işlem türü karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

67/1 açıkça bilerek ve mazeretsiz bildirmemeyi arar. Dolaşım ve izinsiz ticarette kast; eşyanın niteliği ve bildirimsizliğe ilişkin maddi hata savunması değerlendirilir. Bilirkişinin sonradan yaptığı sınıflandırma tek başına failin bilgisini kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun zamanında bildirim, müze işlemi ve izin kapsamındaki ticaret hukuka aykırılığı dışlayabilir. Mülkiyet veya miras yoluyla edinme, korunmuş varlığı bildirme/ticaret kurallarını kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

67/2 uyarınca bildirilmeyen varlığın ticari/devir fiilinden ceza verildiğinde ayrıca 67/1’den ceza verilmez. Aynı eşyanın yurt dışına çıkarılması 68’in; izinsiz kazıyla elde edilmesi 74’ün farklı unsurlarına bağlıdır; bütün maddeler otomatik üst üste yığılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
67/1	Bildirim yükümlülüğüne bilerek ve mazeretsiz aykırılık: 6 ay–3 yıl hapis.
67/2	Bildirilmeyen varlığı satışa arz, satma, verme, satın alma veya kabul: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; ayrıca 67/1 cezası verilmez.
67/3	Ticareti yasak olmayan taşınır kültür varlığının izinsiz ticareti: 6 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; buluntu için 4’teki 3 günlük bildirim yükümlülüğü, suçtan zarar görenin 6 aylık şikâyet süresi değildir. Bildirimin yapıldığı merci ve teslim/alındı belgesi önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 3 veya 5 yıl olduğundan basit yargılama uygulanmaz. Sonradan bildirim/teslim, kendiliğinden genel önödeme veya bütün suçları düşüren pişmanlık yolu değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Eşyanın korunması, elkoyma ve müzeye teslimi 2863 m. 75 çerçevesiyle; son müsadere ve iyi niyetli üçüncü kişi hakları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Eşyanın yaşı, niteliği, envanter durumu, izinli ticaret kapsamı ve somut alış/satış kayıtları teknik uzman incelemesiyle tartışılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır. Bildirim suçunda yükümlülüğün doğum/bitişi; ticaret fiillerinde ayrı işlem tarihleri belirlenir. 3 günlük maddi yükümlülük dava zamanaşımı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve koşullarla HAGB/erteleme veya kısa hapis seçenekleri gündeme gelebilir. 67/2'de hapis ve para birlikte verilir; eşyanın korunması/müsaderesi, zararın giderilmesi ve iyi niyetli hak iddiası ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Müze teslimi/müsadere veya hak sahipliği kararı hapis infaz oranına dâhil değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Eşya buluntu/edinme zinciri, fotoğraf, ekspertiz ve envanter bilgilerini koruyun.

• Öğrenme tarihi, 3 gün içindeki bildirim ve teslim belgelerini toplayın.

• İzin/ruhsat, satış/alış, ödeme ve iletişim kayıtlarıyla hangi fıkranın ileri sürüldüğünü somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

67/1

Bildirim yükümlülüğüne bilerek ve mazeretsiz aykırılık: 6 ay–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bildirim yükümlülüğüne bilerek ve mazeretsiz aykırılık: 6 ay–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
67/1	Bildirim yükümlülüğüne bilerek ve mazeretsiz aykırılık: 6 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

67/2

Bildirilmeyen varlığı satışa arz, satma, verme, satın alma veya kabul: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; ayrıca 67/1 cezası verilmez.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Bildirilmeyen varlığı satışa arz, satma, verme, satın alma veya kabul: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; ayrıca 67/1 cezası verilmez.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
67/2	Bildirilmeyen varlığı satışa arz, satma, verme, satın alma veya kabul: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; ayrıca 67/1 cezası verilmez.

Dayanak: [1], [2]

67/3

Ticareti yasak olmayan taşınır kültür varlığının izinsiz ticareti: 6 ay–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Ticareti yasak olmayan taşınır kültür varlığının izinsiz ticareti: 6 ay–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
67/3	Ticareti yasak olmayan taşınır kültür varlığının izinsiz ticareti: 6 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 4, 23–24, 27, 67, 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Kanuna Aykırı Yurt Dışına Çıkarma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kültür ve tabiat varlıklarını kanuna aykırı yurt dışına çıkarma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	5–12 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 68 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Korunması gerekli kültür/tabiat varlığını 2863’e aykırı olarak yurt dışına çıkarmaktır. Eşyanın korunan niteliği ve fiilî çıkarma, uluslararası bir gönderide bulunmaktan ayrı unsurlardır; kanuni geçici sergileme veya yabancıdan getirilen belirli eşyaya ilişkin istisnalar ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat mirasının ülke içinde korunması ve hukuka uygun uluslararası hareketi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Çıkarma fiilini işleyen gerçek kişi fail olabilir; gönderici, taşıyıcı, alıcı veya organizatörün bilerek katkısı ayrı gösterilir. Eşyanın mülkiyeti tek başına ihraca yetki vermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Varlığın kanunen korunan niteliği ve hangi kategoriye girdiği uzman raporuyla saptanır.

• Sınır/çıkış, gümrük, bagaj/kargo veya posta hareketi ve eşyanın sürekliliği belgelenir.

• 32'deki genel yasak ile geçici sergi veya kanuni özel istisna/izin belgeleri karşılaştırılır.

• Fiilin tamamlanması, icraya başlanması veya hazırlık aşamasında kalması; her kişinin bilgisi ve katkısıyla birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Korunan eşyanın hukuka aykırı yurt dışına çıkarılmasını bilerek isteme gerekir. Niteliğe ilişkin maddi hata, gerçek izin veya hukuka uygun sevkiyat savunması somutlaştırılır; kaçırma kastı yalnız eşyanın eski olmasından varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

32 ve ilgili hükümlere uygun izin/istisna mevcutsa çıkarmanın hukuka aykırılığı ayrıca değerlendirilir. Başka ülkede bulundurmanın serbest olması Türkiye'den ihracı kendiliğinden hukuka uygun hâle getirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs Türk Ceza Kanunu 35'e tabidir; 5607'deki teşebbüsü tamamlanmış sayma hükmü otomatik aktarılmaz. Sahte belge, kaçakçılık veya başka kültür varlığı fiillerinin aynı/ayrı hareket olması özel-genel norm ve içtima kurallarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
68	Kanuna aykırı yurt dışına çıkarma: 5–12 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.
32 veTCK 35 bağlantısı	Kanuni izin/istisna ve tamamlanma-teşebbüs ayrımı sonucu etkiler; yeni bir suç veya tek sabit ceza oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; malikin veya alıcının şikâyetçi olmaması takibi engellemez. Gümrük/müze incelemesi ve iade/koruma süreci ceza davasından ayrı idari ve uluslararası işlemler doğurabilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. 12 yıllık kanuni üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

2863 m. 68, Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3-e tutuklama kataloğundadır; katalog otomatik tutuklama kararı değildir. Eşyanın elkoyma ve müze teslimi; nakil aracı, belge ve suç gelirinin tedbiri ayrı koşullara tabidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için 12 yıllık üst sınır nedeniyle Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Çıkış yeri, teşebbüsün kesildiği yer ve yurt dışı fiilin yetki bağlantısı ayrıca belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel üst sınır 12 yıl olduğundan yetişkinlerde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Çıkış/teşebbüs tarihi, fail yaşı, kesilme/durma ve başka suç vasfı ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış fiilde asgari 5 yıl yalnız 1/6 indirimle 4 yıl 2 aya iner; olağan HAGB/erteleme eşikleri aşılır. Teşebbüs veya yaş gibi başka indirim varsa somut sonuç ayrıca hesaplanır. Adlî para hapis cezasına ek yaptırımdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Eşyanın yurda iadesi/müsaderesi ile hapis veya para infazı farklı sonuçlardır; iade tek başına bütün cezayı ortadan kaldıran bir özel pişmanlık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gümrük, bagaj/kargo, çıkış ve teslim zinciri belgelerini koruyun.

• Eşyanın uzman niteliği, müze/izin, geçici sergi ve geri getirme şartlarını dosyalayın.

• Her kişinin kişisel katkısı, sınır geçişi aşaması ve tedbir kararlarına ilişkin delil/süreleri ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

68

Kanuna aykırı yurt dışına çıkarma: 5–12 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kanuna aykırı yurt dışına çıkarma: 5–12 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
68	Kanuna aykırı yurt dışına çıkarma: 5–12 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

32 veTCK 35 bağlantısı

Kanuni izin/istisna ve tamamlanma-teşebbüs ayrımı sonucu etkiler; yeni bir suç veya tek sabit ceza oluşturmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kanuni izin/istisna ve tamamlanma-teşebbüs ayrımı sonucu etkiler; yeni bir suç veya tek sabit ceza oluşturmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
32 veTCK 35 bağlantısı	Kanuni izin/istisna ve tamamlanma-teşebbüs ayrımı sonucu etkiler; yeni bir suç veya tek sabit ceza oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 23, 32, 68, 75; CMK 100/3-e · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Kazı, Sondaj ve Define Araştırması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz kazı, sondaj ve define araştırması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Kazı 2–5; define araştırma 3 ay–2 yıl
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog; yalın 74/2'de üst sınır yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yok; 74/2 ilk cümlede önödeme

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 74 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kültür varlığı bulma amacıyla izinsiz kazı/sondaj ve izinsiz define araştırması ayrı fiillerdir. Fizikî kazının bulunması, yerin koruma statüsü ve yüzeysel araştırma niteliği somutlaştırılır; yalnız cihaz bulundurmak her durumda tamamlanmış suçu göstermez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Arkeolojik bağlam, kültür varlığının korunması ve araştırma/kazının kamu denetimi altında yürütülmesi korunur. Buluntu çıkmaması tek başına suçun oluşmadığını göstermez.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kazı/sondaj/araştırmayı yapan, ortak icra eden veya bilerek yardım eden kişi fail/iştirakçi olabilir. Kültür varlığının korunmasında görevli kişinin özel sıfatı ve araç sağlayanın teşvik katkısı ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fiilî kazı/sondaj ile fizikî müdahale içermeyen yüzeysel araştırma ayrılır; olay yeri ölçüleri ve uzman keşfi gerekir.

• Kültür varlığı bulma amacı, araçlar, yazışmalar ve faaliyet biçimiyle değerlendirilir; tarımsal/teknik çalışmayla sınır belirlenir.

• Alan sit veya başka korunması gerekli yer midir; izin var mı; sınır/koordinat ve kararlar incelenir.

• Özel yurt dışına kaçırma amacı, koruma görevi ve pişmanlık için teslim/ihbarın zamanı ile yakalanma sonucu ayrıca gösterilir.

• 16.10.2025 tarihli resmî12. Ceza Dairesi kararı, yüzeysel define araştırmasında sit/korunması gerekli yer koşulunu ve kazıya başlamadan yakalanmanın hazırlık hareketi olabileceğini değerlendirir. Alanın statüsü ve icraya başlanması ayrı incelenir; yalnız kazı amacıyla olay yerine gelmek otomatik teşebbüs değildir.

Dayanak: [1], [2], [3], [6]

06 / Manevi unsur

Kazı/sondaj için kültür varlığı bulma amacı; araştırmada bilerek izinsiz faaliyet aranır. Yurt dışına çıkarma amacı özel artırım koşuludur. Araç sahibi veya arazi maliki olmak tek başına bu amacı ve iştiraki ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli araştırma/kazı izni ve sınırları içinde faaliyet hukuka uygunluk açısından belirleyicidir. Malikin rızası devletin kazı izni yerine geçmez. Fiilin sıradan tarım veya teknik iş olması iddiası fizikî bulgularla karşılaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bulunan kültür varlığını soruşturma başlamadan önce mahallî mülkî amire teslimde 74/3 uyarınca üçte ikisine kadar indirim mümkündür. Define araştıran kişi kovuşturma başlamadan önce cihaz sağlayarak kendisini sevk edenlerin kimliklerini açıklayıp yakalanmalarını sağlarsa 74/4 indirim veya cezasızlık değerlendirilir. Teşebbüs, hazırlık ve tamamlanmış faaliyet ayrı ele alınır.

Uludağ Alanında işlenen ve 7432 sayılı Kanun m. 9/4-a kapsamına giren izinsiz kazı veya define arama fiillerinde, 2863 sayılı Kanun m. 74’e göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Alan sınırı ve fiilin bu özel hükme girmesi ayrıca belirlenir. Bu coğrafi özel hâlin ceza, usul ve süre açıklamaları ilgili Uludağ rehberinde birlikte verilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [6], [7]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
74/1 ilk cümle	Kültür varlığı bulmak amacıyla izinsiz kazı/sondaj: 2–5 yıl hapis.
74/1 ikinci cümle	Kazı/sondaj yeri sit veya diğer korunması gerekli yer değilse cezanın 1/3'ü indirilir.
74/2 ilk cümle	İzinsiz define araştırma: 3 ay–2 yıl hapis; fizikî kazı ve alanın niteliğiyle farklılaşır.
74/2 ikinci cümle	Yurt dışına kaçırma amacı veya koruma görevlisi sıfatıyla işleme: ceza iki katına kadar artırılır; "iki katına çıkarılır" ile aynı hesap değildir.
74/3–4	Soruşturma öncesi varlığı teslim; kovuşturma öncesi cihaz sağlayıp sevk edenleri etkili açıklama: farklı süre/sonuçlu pişmanlık yolları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. Malikin rızası veya şikâyetten vazgeçmesi kamu davasını sona erdirmez. 74/3 ve 4'ün soruşturma/kovuşturma başlangıçları birbirinden farklıdır; teslim ve açıklama zamanları belgelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Türk Ceza Kanunu 75/6-c yalnız 74/2'nin birinci cümlesindeki izinsiz define araştırmayı özel olarak önödeme kapsamına alır. Kazı/sondaj ve nitelikli hâl otomatik aynı kapsamda değildir. Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; yalın araştırmada önödeme ve koşullarıyla basit yargılama sırası değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

74, Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3-e kataloğunda sayılır; ancak 74/2 yalın araştırmanın üst sınırı 2 yıl olduğundan 100/4 tutuklama yasağı öncelikle korunur. Kazı/nitelikli hâlde genel somut delil ve ölçülülük şartları aranır. Cihaz/buluntu elkoyma ve müsadere ayrı karardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Oransal artırım mahkeme görevinde 5235 m. 14 uyarınca değerlendirilir. Alanın statüsü ile fiilin kazı mı yüzeysel araştırma mı olduğu uzman keşfiyle belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yalın kazı/sondaj ve araştırmada kanuni üst sınır 5 yıl veya altında olduğundan yetişkin olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Nitelikli artırımda üst sınır 5 yılı aşarsa 15 yıl değerlendirilir. Pişmanlık/önödeme süreleri, dava zamanaşımından farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel 2 yıl veya 3 aylık alt sınır, indirimler ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri mümkün olabilir. Önödemenin yerine getirilmesi veya özel cezasızlık nedeni varsa bu sonuç öncelikle değerlendirilir. Kazı araçlarının müsaderesi hükmün infaz biçiminden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Önödeme veya ceza verilmesine yer olmadığı sonucu çıkarsa bir hapis infaz hesabı kurulmaz. Müze teslimi/müsadere, tahliye oranı değil eşya hakkındaki sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olay yeri koordinatı, tescil/sit, kazı derinliği/alanı ve cihaz kullanımını uzman incelemesine uygun belgeleyin.

• İzin, faaliyet amacı, fiilî kazı başlangıcı ve her kişinin katkısını ayırın.

• Buluntu teslimi, soruşturma/kovuşturma başlangıcı, cihaz sağlayan kişilere ilişkin etkili bilgi ve önödeme bildirimlerini ayrı kronolojiyle izleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

74/1 ilk cümle

Kültür varlığı bulmak amacıyla izinsiz kazı/sondaj: 2–5 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kültür varlığı bulmak amacıyla izinsiz kazı/sondaj: 2–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
74/1 ilk cümle	Kültür varlığı bulmak amacıyla izinsiz kazı/sondaj: 2–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

74/1 ikinci cümle

Kazı/sondaj yeri sit veya diğer korunması gerekli yer değilse cezanın 1/3’ü indirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Kazı/sondaj yeri sit veya diğer korunması gerekli yer değilse cezanın 1/3’ü indirilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
74/1 ikinci cümle	Kazı/sondaj yeri sit veya diğer korunması gerekli yer değilse cezanın 1/3’ü indirilir.

Dayanak: [1], [2]

74/2 ilk cümle

İzinsiz define araştırma: 3 ay–2 yıl hapis; fizikî kazı ve alanın niteliğiyle farklılaşır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İzinsiz define araştırma: 3 ay–2 yıl hapis; fizikî kazı ve alanın niteliğiyle farklılaşır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
74/2 ilk cümle	İzinsiz define araştırma: 3 ay–2 yıl hapis; fizikî kazı ve alanın niteliğiyle farklılaşır.

Dayanak: [1], [2]

74/2 ikinci cümle

Yurt dışına kaçırma amacı veya koruma görevlisi sıfatıyla işleme: ceza iki katına kadar artırılır; “iki katına çıkarılır” ile aynı hesap değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yurt dışına kaçırma amacı veya koruma görevlisi sıfatıyla işleme: ceza iki katına kadar artırılır; “iki katına çıkarılır” ile aynı hesap değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
74/2 ikinci cümle	Yurt dışına kaçırma amacı veya koruma görevlisi sıfatıyla işleme: ceza iki katına kadar artırılır; “iki katına çıkarılır” ile aynı hesap değildir.

Dayanak: [1], [2]

74/3–4

Soruşturma öncesi varlığı teslim; kovuşturma öncesi cihaz sağlayıp sevk edenleri etkili açıklama: farklı süre/sonuçlu pişmanlık yolları.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Soruşturma öncesi varlığı teslim; kovuşturma öncesi cihaz sağlayıp sevk edenleri etkili açıklama: farklı süre/sonuçlu pişmanlık yolları.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
74/3–4	Soruşturma öncesi varlığı teslim; kovuşturma öncesi cihaz sağlayıp sevk edenleri etkili açıklama: farklı süre/sonuçlu pişmanlık yolları.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 6, 35–50, 74–75; TCK 75/6-c; CMK 100/3-e · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay 12. Ceza Dairesi, 16.10.2025, E. 2024/1985, K. 2025/7272 · 2863 m. 74; kazı icrası/yüzeysel araştırma; koruma alanı ve hazırlık hareketi ayrımı. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1178242500

[7] 7432 sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanun · m. 9/4-a; 2863 m. 74 ile ilişki · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102934

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mal Bildiriminde Bulunmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mal bildiriminde bulunmama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	10/1: 3 aya kadar; 10/2: 3 ay–1 yıl
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Genel Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yok; 10/1 önödeme

01 / Suçun kimliği

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu m. 10 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunun yükümlü tuttuğu kişinin olağan mal bildirimini, usulüne uygun ihtarın tebliğinden sonraki 30 gün içinde mazeretsiz vermemesi ile soruşturma kapsamında istenen bildirimi verilen sürede vermemesi farklı fıkralardır. İcra takibindeki mal beyanıyla aynı yükümlülük değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu görevleri ve kanunda sayılan konumlarda malvarlığı saydamlığı ile yolsuzluk denetimi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

3628 m. 2’de sayılan yükümlüler fail olabilir; yalnız memur değil, kanunun saydığı diğer sıfatlar da kapsamdadır. Soruşturma bildirimi 19 koşullarıyla şüpheli ve belirli yakınlardan da istenebilir; her vatandaşa genel bildirim zorunluluğu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kişinin 2'deki sıfatı, 6–7'deki bildirim zamanı ve bildirimin verileceği 8'deki merci belirlenir.

• 10/1'de usulüne uygun ihtar ve tebliğden 30 gün geçmesi, mazeret ve bildirimin verilip verilmediği araştırılır.

• 10/2'de soruşturma yetkisi, kişiye yöneltilen talep ve süresi saptanır; 19'un 7 günlük süresi olağan 30 günlük ihtarla karıştırılmaz.

• Tebligat, bildirim alındısı, eklenti ve fiilî engeller incelenir; eksik/gerçek dışı bildirim 12'nin farklı koşullarıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yükümlülük ve ihtar/talebi bilerek mazeretsiz yerine getirmeme değerlendirilir. Geçersiz tebligat, yükümlü sıfatının bulunmaması veya gerçek mazeret cezalandırma sonucunu etkiler.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Süresinde ve yetkili mercie verilen gerçek bildirim yükümlülüğü yerine getirir. Fiilen/hukuken yerine getirememe veya bildirim zorunluluğunun doğmaması somutlaştırılır; kurum içi usulsüz talep geçerli ceza yükümlülüğü gibi kabul edilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkranın ihtar+30 gün koşulu ikinci fıkranın soruşturma talebine otomatik aktarılmaz. Sonradan bildirim, unsurların oluştuğu fiili kendiliğinden yok saymaz; usul ve bireyselleştirme sonuçları ayrıca değerlendirilir. 3628 m. 16 eski yasağının genel hükümlerle ilişkisi aşağıda açıklanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
10/1	Usulüne uygun ihtarın tebliğinden 30 gün içinde mazeretsiz bildirmeme: 3 aya kadar hapis.
10/2	Soruşturma kapsamında verilen sürede bildirmeme: 3 ay–1 yıl hapis. 19 kapsamındaki talepte süre tebliğden 7 gündür.
6–7 bağlantısı	Olağan bildirim, önemli malvarlığı değişimi ve yenileme yükümlülükleri; suç cezasından önce yükümlülüğün doğduğu tarih belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; 6 aylık şikâyet süresine bağlı değildir. 3628 m. 17–19 genel olarak doğrudan savcılık soruşturmasını düzenler; 4483 istisnası, maddede saklı tutulan müsteşar/vali/kaymakam ve diğer özel sıfat/usul hükümleriyle birlikte uygulanır. Her kamu görevlisi için aynı izin sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

10/1'in üst sınırı 3 ay olduğundan genel önödeme hükmü değerlendirilir; 10/2'nin üst sınırı 1 yıl olduğundan aynı sonuç otomatik uygulanmaz. Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme sonucu oluşmazsa kanuni üst sınır ve kişi/bağlantı istisnalarıyla basit yargılama mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3], [6]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Her iki fıkrada üst sınır 2 yıldan düşük olduğundan tutuklama yasağı vardır. 3628 m. 19 malvarlığına tedbir koşulu, mal bildirmeme suçunda otomatik malvarlığına el koyma yetkisi değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; görev/sıfat nedeniyle özel ilk derece veya soruşturma usulü saklıdır. 3628 m. 18–19 savcının doğrudan soruşturması, ilgili kuruma bildirim ve yazılı başvuruyla kurumun müdahil sıfatı koşullarını düzenler.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB, erteleme veya kısa hapis seçenekleri değerlendirilir. 19. Ceza Dairesinin 11.02.2016 tarihli kararı 3628 m. 16'daki eski yasakların TCK 5/5252 geçici 1 sonrasında uygulanmadığını belirtir; güncel sayfada genel bir "HAGB/erteleme yasak" etiketi kullanılamaz. 10/1 önödeme yolu ayrıca vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Mal bildirimi veya malvarlığına ilişkin idarî/disiplin sonuçları ile ceza infazı ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yükümlü sıfatı, atama/ayrılma/değişiklik tarihi ve ilgili bildirim süresini belirleyin.

• İhtar, talep, tebliğ, 7 veya 30 günlük süre, bildirim alındısı ve mazeret belgelerini toplayın.

• Önödeme bildirimi ile ceza/disiplin dosyasını ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Ekranda seçilebilen hâller

10/1

Usulüne uygun ihtarın tebliğinden 30 gün içinde mazeretsiz bildirmeme: 3 aya kadar hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Usulüne uygun ihtarın tebliğinden 30 gün içinde mazeretsiz bildirmeme: 3 aya kadar hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
10/1	Usulüne uygun ihtarın tebliğinden 30 gün içinde mazeretsiz bildirmeme: 3 aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

10/2

Soruşturma kapsamında verilen sürede bildirmeme: 3 ay–1 yıl hapis. 19 kapsamındaki talepte süre tebliğden 7 gündür.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Soruşturma kapsamında verilen sürede bildirmeme: 3 ay–1 yıl hapis. 19 kapsamındaki talepte süre tebliğden 7 gündür.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
10/2	Soruşturma kapsamında verilen sürede bildirmeme: 3 ay–1 yıl hapis. 19 kapsamındaki talepte süre tebliğden 7 gündür.

Dayanak: [1], [2]

6–7 bağlantısı

Olağan bildirim, önemli malvarlığı değişimi ve yenileme yükümlülükleri; suç cezasından önce yükümlülüğün doğduğu tarih belirlenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Olağan bildirim, önemli malvarlığı değişimi ve yenileme yükümlülükleri; suç cezasından önce yükümlülüğün doğduğu tarih belirlenir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
6–7 bağlantısı	Olağan bildirim, önemli malvarlığı değişimi ve yenileme yükümlülükleri; suç cezasından önce yükümlülüğün doğduğu tarih belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 2, 4–20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 5 ve geçici 1; eski ağır para cezasının güncel niteliği/sınırları ve genel hükümler ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

[7] Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2016, E. 2015/5428, K. 2016/1640 · 3628 m. 16 yasağının TCK 5 ve 5252 geçici 1 gereğince 1.1.2009’dan itibaren uygulanmaması; HAGB ve zararın niteliği. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/236314600

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mal Bildiriminin Gizliliğine Aykırı Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mal bildiriminin gizliliğine aykırı açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3 ay–1 yıl; basında 1/2 artırım
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Genel Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu m. 11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Mal bildiriminin içeriğini 3628 m. 9 gizlilik kuralına aykırı açıklama, bilgi verme veya yayınlamadır. Maddenin kenar başlığında gerçeğe aykırı açıklama yazsa da suç metni gizli bildirim içeriğinin hukuka aykırı açıklanmasını esas alır; bildirimin yanlış olması zorunlu unsur değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mal bildirimi denetiminin güvenilirliği ve kişinin malvarlığı bilgilerinin kanuni gizliliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gizli içeriği hukuka aykırı açıklayan kişi fail olabilir; dosyaya erişim görevi, öğrenme biçimi ve yayındaki kişisel katkı ayrı belirlenir. Bildirim sahibi ve bilginin ilişkin olduğu kişiler zarar görebilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Açıklanan bilginin mal bildirimi veya buna dayanan kayıt içeriği olduğu saptanır.

• Açıklama, bilgi verme veya yayın fiili; alıcı ve erişim kapsamıyla belgelenir.

• 9’daki gizlilik ile 20’deki yetkili bilgi isteme/kanuni açıklama yolu karşılaştırılır.

• Basın yoluyla işleme varsa 11/2 artırımı için yayın türü ve kişinin katkısı belirlenir; her internet paylaşımı otomatik aynı basın vasfına sokulmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bildirimin gizli içeriğini bilerek yetkisiz açıklama kastı aranır. Kanuni yetki veya bilginin kaynağına ilişkin hata, fiilin teknik yayılması ve kişisel katkı ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makama 20 kapsamında usulüne uygun bilgi vermek, 9’daki gizlilik ihlaliyle aynı değildir. Etik Kurulunun kanuni inceleme yetkisi vardır. Kamusal ilgi iddiası her mal bildirimini sınırsız yayınlama hakkı vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Basın yoluyla işleme yarı oranında artırılır. Aynı veri başka kişisel veri/özel hayat suçunu da oluşturuyorsa fiil ve norm ilişkisi değerlendirilir; bu suç otomatik özel hayat suçunun infaz rejimine dönüştürülmez. 15 uyarınca ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2], [8]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
11/1	9’a aykırı gizli bildirim içeriğini açıklama: 3 ay–1 yıl hapis.
11/2	Basın yoluyla: 1/2 artırım; temel aralık üzerinden 4 ay 15 gün–1 yıl 6 ay.
15	11’den cezalandırılan kişiye ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; 6 aylık şikâyet süresine bağlı değildir. 3628 m. 17–19 genel olarak doğrudan savcılık soruşturmasını düzenler; 4483 istisnası, maddede saklı tutulan müsteşar/vali/kaymakam ve diğer özel sıfat/usul hükümleriyle birlikte uygulanır. Her kamu görevlisi için aynı izin sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Üst sınır 2 yılın altında kaldığından basit yargılama kişi/bağlantı istisnalarıyla mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Gösterilen yalın ve basın hâllerinde kanuni üst sınır 2 yılı aşmadığından tutuklama yasağı vardır. Yayın veya veriye ilişkin koruma talebi ayrıca ilgili kanuni dayanakla yapılır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; görev/sıfat nedeniyle özel ilk derece veya soruşturma usulü saklıdır. 3628 m. 18–19 savcının doğrudan soruşturması, ilgili kuruma bildirim ve yazılı başvuruyla kurumun müdahil sıfatı koşullarını düzenler.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve şartlarla HAGB, erteleme/kısa hapis seçenekleri mümkündür; 3628 m. 16 eski yasağının 1.1.2009 sonrası uygulanmadığına ilişkin resmî karar dikkate alınır. 15'teki kamu hizmetinden yasaklanma, 16 yasağıyla aynı hüküm değildir ve ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Mal bildirimi veya malvarlığına ilişkin idarî/disiplin sonuçları ile ceza infazı ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklanan tam içerik, kaynak, ilk yayın/zaman ve erişim kayıtlarını koruyun.

• Mal bildirimi dosyasına erişim yetkisini ve 20 kapsamındaki olası resmî talebi belgeleyin.

• Basın niteliği, kişisel paylaşım katkısı ve zararın giderimi iddialarını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Ekranda seçilebilen hâller

11/1

9’a aykırı gizli bildirim içeriğini açıklama: 3 ay–1 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 9’a aykırı gizli bildirim içeriğini açıklama: 3 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
11/1	9’a aykırı gizli bildirim içeriğini açıklama: 3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11/2

Basın yoluyla: 1/2 artırım; temel aralık üzerinden 4 ay 15 gün–1 yıl 6 ay.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Basın yoluyla: 1/2 artırım; temel aralık üzerinden 4 ay 15 gün–1 yıl 6 ay.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
11/2	Basın yoluyla: 1/2 artırım; temel aralık üzerinden 4 ay 15 gün–1 yıl 6 ay.

Dayanak: [1], [2]

15

11’den cezalandırılan kişiye ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: 11’den cezalandırılan kişiye ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
15	11’den cezalandırılan kişiye ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 2, 4–20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 5 ve geçici 1; eski ağır para cezasının güncel niteliği/sınırları ve genel hükümler ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

[7] Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2016, E. 2015/5428, K. 2016/1640 · 3628 m. 16 yasağının TCK 5 ve 5252 geçici 1 gereğince 1.1.2009'dan itibaren uygulanmaması; HAGB ve zararın niteliği. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/236314600

[8] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 07.01.2026, E. 2025/397, K. 2026/1 · 3628 m. 13 ve 15: müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma; aleyhe başvuru bulunmamasının somut dosyadaki etkisi. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1206886300

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Mal Bildiriminde Bulunma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerçeğe aykırı mal bildiriminde bulunma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–3 yıl
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Genel Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu m. 12 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunen daha ağır bir suç oluşmadığı takdirde, gerçeğe aykırı mal bildiriminde bulunmaktır. Hiç bildirmeme 10; gerçek dışı bildirim 12; haksız mal edinme 13 ayrı unsurlar taşır. Her form hatası otomatik bilerek yanlış bildirim sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı denetiminin doğruluğu ve yolsuzlukların saptanabilmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanun gereğince mal bildirimi sunmakla yükümlü kişi faildir; bildirimde kendisi, eşi ve velayeti altındaki çocuklara ilişkin zorunlu kapsam 5’le belirlenir. Formu hazırlamaya yardım edenin iştirak rolü ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bildirim yükümlüsü sıfatı ve hangi dönem/beyan kapsamının gerektiği belirlenir.

• Sunulan bildirimin aslı ile tapu, banka, araç, borç, alacak ve edinme kayıtları karşılaştırılır.

• Eksik/yanlış beyanın zorunlu kapsamı ilgilendirmesi ve gerçek durumla çelişkisi gösterilir.

• Borç, ortaklık, edinme zamanı veya eş/çocuk malının hukukî aidiyeti açıklığa kavuşturulur; değerleme farkı ile bilinçli saklama ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gerçeğe aykırılığı bilerek bildirimde bulunma gerekir; sehiv, maddi hata veya malın hukuki aidiyeti/istenen dönem hakkındaki hata delille değerlendirilir. Sonradan düzeltme tek başına başlangıç kastını ne ispatlar ne ortadan kaldırır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Doğru, kapsama uygun bildirim ve gerçek durumun açıklanması yükümlülüğün yerine getirilmesidir. Talep kapsamı dışında kalan bilginin yazılmaması her durumda suç değildir; kanuni kapsam öncelikle belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

12 açık tali normdur: daha ağır cezalı suçun bütün unsurları oluşmuşsa ilişki buna göre kurulur. Yanlış bildirim tek başına 13’teki haksız malı kanıtlamaz. 15 ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanmayı ayrıca düzenler.

Dayanak: [1], [2], [8]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
12	Daha ağır suç yoksa gerçeğe aykırı mal bildirimi: 6 ay–3 yıl hapis.
15	Hükmedilen ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; 6 aylık şikâyet süresine bağlı değildir. 3628 m. 17–19 genel olarak doğrudan savcılık soruşturmasını düzenler; 4483 istisnası, maddede saklı tutulan müsteşar/vali/kaymakam ve diğer özel sıfat/usul hükümleriyle birlikte uygulanır. Her kamu görevlisi için aynı izin sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. Resmî denetim raporu/kurum incelemesi savcılık değerlendirmesinin yerine otomatik mahkûmiyet değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Malvarlığı tedbiri için 3628 m. 19 veya ilgili CMK şartları ayrıca gösterilir; yanlış bildirim iddiası bütün malvarlığına kendiliğinden elkoyma sebebi değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; görev/sıfat nedeniyle özel ilk derece veya soruşturma usulü saklıdır. 3628 m. 18–19 savcının doğrudan soruşturması, ilgili kuruma bildirim ve yazılı başvuruyla kurumun müdahil sıfatı koşullarını düzenler.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve koşullarla HAGB/erteleme veya kısa hapis seçenekleri mümkündür. Resmî19. Ceza Dairesi 2016 kararı 3628 m. 16'nın genel hükümlere aykırı yasağını 1.1.2009 sonrası uygulanmaz kabul eder ve somut olayda doğrudan maddi zarar bulunmamasını tartışır; her dosyaya yapay bir zarar ödeme şartı kurulmaz. 15'in hak yoksunluğu ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [7], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Mal bildirimi veya malvarlığına ilişkin idarî/disiplin sonuçları ile ceza infazı ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sunulan bildirimin tarihli/asıl nüshası ve istenen malvarlığı dönemi/kapsamını alın.

• Edinme, borç, satış, miras, ortaklık ve aidiyet kayıtlarını kalem kalem eşleştirin.

• Hata, düzeltme ve bilgi edinme zamanına ilişkin belgelerle kast değerlendirmesini somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Ekranda seçilebilen hâller

12

Daha ağır suç yoksa gerçeğe aykırı mal bildirimi: 6 ay–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Daha ağır suç yoksa gerçeğe aykırı mal bildirimi: 6 ay–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
12	Daha ağır suç yoksa gerçeğe aykırı mal bildirimi: 6 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

15

Hükmedilen ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Hükmedilen ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
15	Hükmedilen ceza süresi kadar kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 2, 4–20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 5 ve geçici 1; eski ağır para cezasının güncel niteliği/sınırları ve genel hükümler ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

[7] Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2016, E. 2015/5428, K. 2016/1640 · 3628 m. 16 yasağının TCK 5 ve 5252 geçici 1 gereğince 1.1.2009'dan itibaren uygulanmaması; HAGB ve zararın niteliği. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/236314600

[8] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 07.01.2026, E. 2025/397, K. 2026/1 · 3628 m. 13 ve 15: müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma; aleyhe başvuru bulunmamasının somut dosyadaki etkisi. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1206886300

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haksız Mal Edinme, Mal Kaçırma veya Gizleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–5 yıl ve özel tutarlı adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Genel Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu m. 13 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Daha ağır suç bulunmadığında, haksız mal edinme ile haksız edinilmiş malı kaçırma veya gizleme 13'ün iki koludur. 4 malvarlığı artışı/harcamayı tanımlar; gelir gider farkı, suçun dönem ve kişisel unsurları araştırılmadan otomatik mahkûmiyet hesabına dönüştürülemez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yolsuzlukla mücadele, kamu görevlerinin güvenilirliği ve hukuka aykırı zenginleşmenin sonuçlarının giderilmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Haksız edinim yönünden kanunun kapsamındaki kişi ve edinim dönemi belirlenir; kaçırma/gizlemede bu mala bilerek müdahale eden kişinin somut fiili araştırılır. Eş/yakın adına kayıtlı olmak tek başına onların suçu bildiğini veya iştirakini göstermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İnceleme dönemi, başlangıç malvarlığı, gerçek gelirler, borçlar ve harcamalar birbirleriyle tutarlı hesaplanır.

• Maaş dışında miras, hibe, satış, kredi, ortaklık veya aile katkısı savunmaları kaynaklarıyla araştırılır; para hareketi tekrar gelir sayılarak çifte hesap yapılmaz.

• Malvarlığı artışı veya yaşam giderinin hukuka uygun kaynakla açıklanıp açıklanmadığı; edinim zamanı ve değerleme yöntemiyle belirlenir.

• Kaçırma/gizlemede önceki haksız edinim ile bilerek devir/saklama fiili ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [9]

06 / Manevi unsur

Haksız edinim veya bu niteliği bilerek kaçırma/gizleme kastı gerekir. Kişinin gelir-kaynak açıklaması araştırılır; ceza muhakemesindeki ispat yükü kişinin suçsuzluğunu mutlak biçimde ispatlaması şeklinde ters çevrilmez. 2022 Ceza Genel Kurulu kararı bu araştırma ve ispat ayrımını açıklar.

Dayanak: [1], [2], [9]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuka uygun gelir, kredi, satış, bağış veya mirasın gerçekliği; kanunun maddi kapsamı ve kişinin sıfatıyla birlikte değerlendirilir. Yalnız servetin büyüklüğü, kanuni inceleme yapılmadan suçun yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

13 daha ağır cezalı suç bulunmadığında uygulanır; zimmet, rüşvet veya aklama iddiasında her suçun unsurları ve fiil birliği ayrı tartışılır. 14, haksız malın müsaderesini; elde edilemez veya kısmen haksız mal nedeniyle mümkün olmazsa eşdeğer bedelin Hazineye ödenmesini öngörür. 15 ömür boyu kamu hizmetinden yasaklanmayı düzenler; Ceza Genel Kurulunun 07.01.2026 tarihli E. 2025/397, K. 2026/1 kararı bu yasağın uygulanması gerektiğini belirtmiş; somut dosyada sanık aleyhine temyiz olmadığı için daha kısa hak yoksunluğunu bozma nedeni yapmamıştır.

Dayanak: [1], [2], [8]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
13/1	Daha ağır suç yoksa haksız mal edinme: 3–5 yıl hapis ve adlî para.
13/2	Haksız edinilen malı kaçırma veya gizleme: aynı yaptırım.
13 para hükmü/5252 m 5	Metindeki eski ağır para ve milyon lira ibaresi güncel tutar değildir. 5252 m 5 ile adlî paraya dönüşüm ve 1.6.2024 sonrası alt/üst sınır 2.500–500.000 TL; suç tarihi/lehe kanun ayrıca değerlendirilir.
14–15	Haksız malın veya eşdeğer bedelin alınması; 13 mahkûmiyetinde müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Dayanak: [1], [2], [6], [8]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; 6 aylık şikâyet süresine bağlı değildir. 3628 m. 17–19 genel olarak doğrudan savcılık soruşturmasını düzenler; 4483 istisnası, maddede saklı tutulan müsteşar/vali/kaymakam ve diğer özel sıfat/usul hükümleriyle birlikte uygulanır. Her kamu görevlisi için aynı izin sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Beş yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. 19’daki mal bildirimi ve malvarlığı tedbiri, davanın delil sürecini destekler; uzlaştırma veya ödeme ile otomatik düşme yolu değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. 3628 m. 19’a göre haksız edinildiğine delil/emare bulunan para/mal için yetkili mahkemeden tedbir istenebilir. 14 son müsadere/eşdeğer bedel hükmü ile geçici tedbir aynı işlem değildir; üçüncü kişinin hak iddiası ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; görev/sıfat nedeniyle özel ilk derece veya soruşturma usulü saklıdır. 3628 m. 18–19 savcının doğrudan soruşturması, ilgili kuruma bildirim ve yazılı başvuruyla kurumun müdahil sıfatı koşullarını düzenler.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış temel fiilde asgari 3 yıl yalnız 1/6 indirimle 2 yıl 6 aya iner; olağan HAGB/erteleme 2 yıl sınırı aşılır. Başka indirim veya yaşa bağlı 3 yıllık erteleme eşiği varsa somut sonuç değişebilir. Eski 16 yasağı yerine TCK 5/5252 ve resmî içtihat dikkate alınır; m. 15’teki ömür boyu kamu hizmeti yasağının uygulanması gerektiği 2026 kararında kabul edilmiş, ancak aleyhe temyiz bulunmadığından o dosyada eksik hak yoksunluğu bozma nedeni yapılmamıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [7], [8], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2; tekerrür, örgüt/terör, başka ilamlar ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. 13’ün eski ağır para hükmünden dönüşen tutarı için 5252 m. 5’in özel infaz düzeni ve güncel 500 TL/gün çevrim kuralı suç/infaz tarihleriyle kontrol edilir; gün esaslı her para cezasıyla aynı kabul edilmez. 14 alacağı ve 15 kamu hizmeti yasağı hapis oranıyla ortadan kalkmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Dönem başlangıç/bitiş malvarlığı ve her edinimin kaynak zincirini çıkartın.

• Banka hareketlerini gerçek gelir, hesaplar arası aktarım, borç ve satış bedeli diye belgelere dayalı ayırın.

• Bilirkişi yöntemine, değerleme ve mükerrer hesaplara; malın hangi kısmının haksız olduğu, üçüncü kişi ve tedbir/müsadere taleplerine ayrı cevap hazırlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9]

Ekranda seçilebilen hâller

13/1

Daha ağır suç yoksa haksız mal edinme: 3–5 yıl hapis ve adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Daha ağır suç yoksa haksız mal edinme: 3–5 yıl hapis ve adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
13/1	Daha ağır suç yoksa haksız mal edinme: 3–5 yıl hapis ve adlî para.

Dayanak: [1], [2]

13/2

Haksız edinilen malı kaçırma veya gizleme: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Haksız edinilen malı kaçırma veya gizleme: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
13/2	Haksız edinilen malı kaçırma veya gizleme: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

13 para hükmü/5252 m 5

Metindeki eski ağır para ve milyon lira ibaresi güncel tutar değildir. 5252 m 5 ile adlî paraya dönüşüm ve 1.6.2024 sonrası alt/üst sınır 2.500–500.000 TL; suç tarihi/lehe kanun ayrıca değerlendirilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Metindeki eski ağır para ve milyon lira ibaresi güncel tutar değildir. 5252 m 5 ile adlî paraya dönüşüm ve 1.6.2024 sonrası alt/üst sınır 2.500–500.000 TL; suç tarihi/lehe kanun ayrıca değerlendirilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
13 para hükmü/5252 m 5	Metindeki eski ağır para ve milyon lira ibaresi güncel tutar değildir. 5252 m 5 ile adlî paraya dönüşüm ve 1.6.2024 sonrası alt/üst sınır 2.500–500.000 TL; suç tarihi/lehe kanun ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

14–15

Haksız malın veya eşdeğer bedelin alınması; 13 mahkûmiyetinde müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Haksız malın veya eşdeğer bedelin alınması; 13 mahkûmiyetinde müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
14–15	Haksız malın veya eşdeğer bedelin alınması; 13 mahkûmiyetinde müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 2, 4–20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 5 ve geçici 1; eski ağır para cezasının güncel niteliği/sınırları ve genel hükümler ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

[7] Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2016, E. 2015/5428, K. 2016/1640 · 3628 m. 16 yasağının TCK 5 ve 5252 geçici 1 gereğince 1.1.2009’dan itibaren uygulanmaması; HAGB ve zararın niteliği. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/236314600

[8] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 07.01.2026, E. 2025/397, K. 2026/1 · 3628 m. 13 ve 15: müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma; aleyhe başvuru bulunmamasının somut dosyadaki etkisi. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/1206886300

[9] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 10.02.2022, E. 2020/103, K. 2022/83 · Haksız mal edinmede açıklanan gelir/kaynak, araştırma ve ceza muhakemesi ispat yükü. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/791913500

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanuni Bilgi Verme Zorunluluğuna Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuni bilgi verme zorunluluğuna aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Genel Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu m. 20 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

3628 kapsamındaki takip, soruşturma/kovuşturma için yetkili kişi veya mercilerin istediği bilgileri gecikmeksizin makul sürede ve eksiksiz verme yükümlülüğüne aykırılıktır. Her özel bilgi talebi veya herhangi bir kişinin isteği bu suçu doğurmaz; kanuni yetki ve kapsam şarttır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yolsuzluk ve malvarlığı soruşturmalarının etkili yürütülmesi ile kanuni delile erişim korunur; kişisel verilerin her alanda sınırsız paylaşılması amaçlanmaz.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili gerçek kişiler, tüzel kişiler ve kamu kurum/kuruluşları yükümlü olabilir; ceza sorumluluğu talebi yerine getirme yetki/görevi bulunan gerçek kişinin kişisel fiiliyle belirlenir. Tüzel kişiye sırf kurum olduğu için hapis verilmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Talep edenin 3628'e göre yetkisi ve talep edilen bilginin görevle ilgisi saptanır.

• Talebin muhataba ulaşması, anlaşılabilir kapsam ve bilginin mevcut/erişilebilir olması araştırılır.

• Makul süre; bilginin niteliği, hacmi, teknik imkân ve gerçek engellerle somutlaştırılır.

• Eksik, gecikmiş veya hiç cevap vermemenin kişisel görev, kast ve bilgiye erişimle ilişkisi gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yetkili talebi bilerek, maddi imkân bulunduğu hâlde yükümlülüğü yerine getirmeme kastı değerlendirilir. Gerçek teknik/yasal engel, yetkisizlik veya bilgiye sahip olmama savunması belgelenir; her gecikme otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

20 özel kanunlarda aksine hüküm bulunsa da yetkili talebe bilgi verme yükümlülüğü düzenler; 3628 kapsamı dışı sınırsız veri talebi gibi uygulanamaz. Anayasal haklar ve savunma güvenceleri, kişinin sıfatı ve talebin kapsamıyla birlikte değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Makul süre 20'nin kendi ölçütüdür; 9'daki Etik Kurulu bilgi talebinin 30 günü veya 19'daki mal bildiriminin 7 günü her 20 talebine otomatik taşınmaz. 2022 değişikliği kurum adlandırmasına ilişkindir; 2003 tarihli ceza ve bireyselleştirme cümlesinin yeni ihdası gibi kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
20	Yetkili bilgi istemine aykırılık: 1–3 yıl hapis.
20 son cümle	Metin para/tedbire çevirme ve erteleme yasağı içerir. 2009 sonrası TCK 5/5252 ilişkisi ile somut uygulama ayrıca hukuki değerlendirme gerektirir; 16 hakkındaki karar bu madde hakkında verilmiş karar değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; 6 aylık şikâyet süresine bağlı değildir. 3628 m. 17–19 genel olarak doğrudan savcılık soruşturmasını düzenler; 4483 istisnası, maddede saklı tutulan müsteşar/vali/kaymakam ve diğer özel sıfat/usul hükümleriyle birlikte uygulanır. Her kamu görevlisi için aynı izin sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. Yükümlülüğün sonradan yerine getirilmesi için bu maddede genel otomatik düşme/etkin pişmanlık hükmü yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışında olmak otomatik serbest bırakılma anlamına gelmez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni, üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük değerlendirilir. Talebin konusu bakımından belge/veri elkoyma veya diğer araştırma tedbirleri kendi kanuni şartlarına dayanır; cevap gecikmesi bütün kurum verisine sınırsız erişim yetkisi vermez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir; görev/sıfat nedeniyle özel ilk derece veya soruşturma usulü saklıdır. 3628 m. 18–19 savcının doğrudan soruşturması, ilgili kuruma bildirim ve yazılı başvuruyla kurumun müdahil sıfatı koşullarını düzenler.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail bakımından kanuni üst sınırı 5 yılı aşmayan gösterilen hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma, kesintisiz veya zincirleme fiilde başlangıç ayrıca belirlenir; şikâyet ve kanun yolu süreleri bundan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Metindeki özel çevirme/erteleme yasağı ile TCK 5 ve 5252 geçici 1'in genel hükümlere aykırı eski hükümler üzerindeki etkisi birlikte değerlendirilmelidir. 16'ya ilişkin doğrulanan 2016 kararı 20'yi özel olarak çözmediğinden burada kesin "yasak kalktı" sonucu verilmez. 20'de HAGB açıkça yasaklanmış değildir; sonuç ceza 2 yıl veya altındaysa CMK 231 koşulları ve somut hukuki nitelendirme değerlendirilir.

Bu konuda yorum veya uygulama ayrılığı vardır; açıklamadaki kapsam ve dayanak birlikte değerlendirilmelidir.

Kanuni son cümle açıktır; genel hükümlere aykırı eski yasakların 2009 sonrası etkisine ilişkin doğrulanmış karar 16 hakkındadır. 20'nin özel uygulaması için doğrulanmış doğrudan güncel içtihat bu sürümde yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. Mal bildirimi veya malvarlığına ilişkin idarî/disiplin sonuçları ile ceza infazı ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yetkili talebin tam metni, tebliğ ve istenen bilgi kapsamını alın.

• Bilginin mevcut olup olmadığını, erişim yetkisini, teknik işlem süresini ve verilen kısmi/tam cevapları belgeleyin.

• Makul süre itirazını somut engellerle; ceza/erteleme hükmünün zaman bakımından uygulanmasını ilgili metinlerle değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Ekranda seçilebilen hâller

20

Yetkili bilgi istemine aykırılık: 1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Yetkili bilgi istemine aykırılık: 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
20	Yetkili bilgi istemine aykırılık: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

20 son cümle

Metin para/tedbire çevirme ve erteleme yasağı içerir. 2009 sonrası TCK 5/5252 ilişkisi ile somut uygulama ayrıca hukuki değerlendirme gerektirir; 16 hakkındaki karar bu madde hakkında verilmiş karar değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Metin para/tedbire çevirme ve erteleme yasağı içerir. 2009 sonrası TCK 5/5252 ilişkisi ile somut uygulama ayrıca hukuki değerlendirme gerektirir; 16 hakkındaki karar bu madde hakkında verilmiş karar değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
20 son cümle	Metin para/tedbire çevirme ve erteleme yasağı içerir. 2009 sonrası TCK 5/5252 ilişkisi ile somut uygulama ayrıca hukuki değerlendirme gerektirir; 16 hakkındaki karar bu madde hakkında verilmiş karar değildir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu · m. 2, 4–20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103467

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 5 ve geçici 1; eski ağır para cezasının güncel niteliği/sınırları ve genel hükümler ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

[7] Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2016, E. 2015/5428, K. 2016/1640 · 3628 m. 16 yasağının TCK 5 ve 5252 geçici 1 gereğince 1.1.2009'dan itibaren uygulanmaması; HAGB ve zararın niteliği. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/236314600

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ticareti Terk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ticareti terk edenlerin cezası: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3 ay–1 yıl hapis
Şikâyet / takip	3 ay/1 yıl içinde zarar gören alacaklı şikâyeti
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	İcra Ceza
Uzlaştırma / özel yol	2021 CGK ve 2023 HD'ye göre yok; 354 özel düşme var

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 337/a kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ticareti terk eden borçlunun 44'e göre mal beyanında bulunmaması, mevcudu eksik göstermesi, haciz/iflasta aktif malı veya yerine geçen değeri gizlemesi yahut beyandan sonra mallarda yasak tasarrufta bulunması ve alacaklının zarar görmesidir. Borcun ödenmemesi tek başına bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının ticareti terk eden borçlunun malvarlığını öğrenme ve takip edebilme imkânı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

44 kapsamındaki tacir borçlunun sıfatı ve fiilî ticareti terk olgusu belirlenir. Şirket temsilcisine sırf yetkili olduğu için 337/a sorumluluğu yüklenmez: Türk Ticaret Kanunu 545/2, kanuna göre tasfiye olunan şirketleri 44 ve 337/a dışında tutar; 12. Hukuk Dairesinin 19.09.2023 kararı 44 mal beyanı yükümlülüğünün gerçek kişi tacire yönelik olduğu gerekçesiyle somut limited şirket yetkilileri hakkında mahkûmiyeti bozmuştur. Şikâyetçi fiilden zarar gören alacaklıdır.

Dayanak: [1], [2], [7], [8]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ticareti fiilen terk ve 44'teki bildirim/mal beyanı yükümlülüğü belirlenir.

• 15 gün içinde ticaret siciline bildirim ve aktif/pasif/alacaklı bilgilerini içeren mal beyanı; somut eksik/gizli mal veya tasarruf araştırılır.

• Alacak ve fiil nedeniyle zarar bağlantısı gösterilir; yalnız sicil veya vergi kapanışıyla bütün unsurlar tamamlanmış sayılmaz.

• Gerçek kişi tacirin somut fiili, haciz ve malvarlığı tespitleri karşılaştırılır. Şirket temsilcisine isnatta, önce Türk Ticaret Kanunu m. 545/2 ve doğrulanan Yargıtay kararına göre m. 44/337-a yükümlülüğünün uygulanabilirliği belirlenir; salt temsil sıfatı yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ticareti terk ve yükümlülüğü bilerek kanuni davranışı yerine getirmeme veya gizleme/tasarruf kastı aranır. Şirket ortaklığı ya da ödenemeyen borç otomatik kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek ve zamanında bildirim, malvarlığının doğru açıklanması ve hukuken izinli tasarruflar değerlendirilir. 337/a ikinci fıkra, fiilden alacaklının zarar görmediğinin ispatı hâlinde ceza verilmeyeceğini ayrıca düzenler. Türk Ticaret Kanunu 545/2 ve şirketlerin yükümlü sıfatına ilişkin 2023 kararı uyarınca tüzel kişi temsilcisinde önce suçun uygulanabilirliği incelenir; genel şirket yöneticisi eşittir fail kabulü kurulmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [8], [7], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İflas hâlinde kanun fiili ayrıca taksirli iflas hâli sayar; ceza vasfı ve aynı fiilin içtima ilişkisi değerlendirilir. İcra ve İflas Kanunu m. 354 uyarınca şikâyetten feragat veya borcun itfası dava ve cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlar. 2021 Ceza Genel Kurulu, bizzat 337/a uyuşmazlığında bu özel sistem nedeniyle CMK uzlaştırmasının uygulanamayacağını kabul etmiştir.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
337/a ilk fıkra	Mal beyanı yokluğu/eksikliği, aktif malı-değeri göstermeme veya yasak tasarruf: 3 ay–1 yıl hapis.
337/a ikinci fıkra	Alacaklının fiilden zarar görmediği kanıtlanırsa ceza verilmez.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
337/a üçüncü fıkra ve 354	İflasla bağlantı; feragat/borcun itfasında özel düşme. Bu hapis tazyik hapsi değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Zarar gören alacaklının şikâyetine bağlıdır. İcra ve İflas Kanunu m. 347: fiili öğrenmeden 3 ay, her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru. Ticareti terk, beyan yükümlülüğünün dolması ve öğrenme tarihleri dosyada ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Ceza Genel Kurulunun 29.04.2021 ve 12. Hukuk Dairesinin 19.09.2023 tarihli resmî kararları uyarınca İİK 16.babda yer alan şikâyetli 337/a suçunda CMK 253–254 uzlaştırması uygulanmaz. 2018 tarihli aksi daire yaklaşımı güncel sonuç gibi aktarılmaz. 354 feragat/ödeme ile özel düşme yolu vardır. Önödeme ve seri muhakeme yoktur; İcra Ceza özel usulü CMK 251 basit yargılamayla aynı değildir.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog suç değildir; bir yıllık üst sınır nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı gözetilir. İcra haczi ve malvarlığı tasarruf yasağı ayrı icra hukukuna dayanır; ceza tutuklamasıyla karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İcra Ceza Mahkemesi ve İcra ve İflas Kanunu m. 348–353 özel yetki/usulü uygulanır. Şikâyet dilekçesi veya sözlü beyanla duruşma belirlenir; savcı duruşmada bulunmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi ve vekil göndermemesi 349 uyarınca şikâyet hakkının düşmesine yol açabilir.

• İcra Ceza Mahkemesine özel şikâyet usulü uygulanır; olağan savcılık soruşturması/iddianame kabulü bu dosyanın zorunlu ilk aşaması gibi gösterilmez.

• Şikâyetçinin duruşmada hazır bulunması veya vekil göndermesi, tebligat ve kanun yolu süreleri İİK özel hükümleriyle takip edilir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet hakkı 3 ay/1 yıl; suçun olağan dava zamanaşımı yetişkinde 8 yıldır. Uzun dava süresi, kısa şikâyet süresini uzatmaz. Mahkûmiyet CMK kanun yollarına tabidir; 353/1'deki tazyik/disiplin hapsi itirazı bu hapis suçuyla aynı karar türü değildir. m. 44 kapsamında ticareti terk bildirimi ve mal beyanı 15 gün içinde yapılır; mal beyanının verilmesinden itibaren haczi mümkün mallar üzerinde iki aylık tasarruf yasağı vardır. İlan tarihinden itibaren bir yıl içinde iflas yoluyla takip edilebilmesi, ceza şikâyetinin bir yıllık dış sınırından ayrı bir hükümdür.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

3 ay–1 yıllık adlî hapis, koşullarıyla HAGB, erteleme veya seçenek yaptırım değerlendirmesine açıktır; bu ceza tazyik/disiplin hapsi olmadığı için onların yasakları otomatik aktarılmaz. 354 feragat/ödeme ile düşme sağlanmışsa bu sonuç öncelikle değerlendirilir; CMK uzlaştırması mevcut doğrulanmış içtihada göre uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Örgüt/terör, tekerrür, başka ilamlar, mahsup, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Gün esaslı adlî para cezası hapis oranına katılmaz; kendi infaz usulüne tabidir. 337/a adlî hapis mahkûmiyetidir; disiplin/tazyik hapsine özgü iki yıllık infaz düşmesi kuralı otomatik uygulanmaz. 354 kapsamında feragat veya borcun ödendiğinin sabit olması kesinleşmiş cezanın da düşmesini sağlayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, isnat edilen tam fıkra ve kişisel katkıyı öğrenme; lehe kayıtların getirtilmesini ve bilirkişi sorularının cevaplanmasını isteme hakkına sahiptir.

• Hak sahibi, alacaklı veya kurumun şikâyet/katılma yetkisi aynı değildir; bu suçun özel başvuru şartı, belgeleri ve süresi yukarıdaki bölümlerdeki koşullarla izlenir.

• Müsadere veya malvarlığı tedbirinden etkilenen iyi niyetli üçüncü kişi, mülkiyet ve tasarruf kaynağını belgeleyerek ilgili başvuru yolunu kullanabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ticareti terk ve 44 mal beyanı tarihlerinin; alacak ve takip dosyasının kronolojisini çıkarın.

• Sicil, beyan, aktif/pasif, haciz ve malların devrine ilişkin belgeleri alacaklı zararıyla ilişkilendirin.

• 3 ay/1 yıl şikâyet, duruşma katılımı ve 354 ödeme/feragat yolunu izleyin; şirket varsa 545/2 ile yükümlü sıfatı ve 2023 resmî kararını ayrıca değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Suç tarihinde yürürlükte bulunan ceza hükmü, güncel usul ve infaz geçiş hükümleri ayrı değerlendirilir. Kanuni ceza, sonuç ceza ve cezaevinde geçirilecek süre aynı kavram değildir.

Bu kaynak kontrollü editoryal sürüm, gerçekleşmiş avukat onayı veya canlı site uygulaması bulunduğunu ileri sürmez. İki resmî kararın farklı dönemlere ait yaklaşımı varsa son doğrulanmış yaklaşım ve kapsamı ayrıca belirtilmiştir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Ekranda seçilebilen hâller

337/a ilk fıkra

Mal beyanı yokluğu/eksikliği, aktif malı-değeri göstermeme veya yasak tasarruf: 3 ay–1 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Mal beyanı yokluğu/eksikliği, aktif malı-değeri göstermeme veya yasak tasarruf: 3 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
337/a ilk fıkra	Mal beyanı yokluğu/eksikliği, aktif malı-değeri göstermeme veya yasak tasarruf: 3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

337/a ikinci fıkra

Alacaklının fiilden zarar görmediği kanıtlanırsa ceza verilmez.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: Alacaklının fiilden zarar görmediği kanıtlanırsa ceza verilmez.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
337/a ikinci fıkra	Alacaklının fiilden zarar görmediği kanıtlanırsa ceza verilmez.

Dayanak: [1], [2]

337/a üçüncü fıkra ve 354

İflasla bağlantı; feragat/borcun itfasında özel düşme. Bu hapis tazyik hapsi değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı/uygulama sonucu: İflasla bağlantı; feragat/borcun itfasında özel düşme. Bu hapis tazyik hapsi değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve şart
337/a üçüncü fıkra ve 354	İflasla bağlantı; feragat/borcun itfasında özel düşme. Bu hapis tazyik hapsi değildir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Yetkili hamil/alacaklı sıfatını ve 3 ay/1 yıl sürelerini belgeleyin; duruşmaya katılmama veya vekil göndermeme sonucunu takip edin.

• Ödeme, feragat veya çek özelinde tam ödeme/faiz belgelerini ilgili özel düşme usulüyle mahkemeye sunun; her taksit anlaşması kendiliğinden ceza dosyasını bitirmez.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz olguları, belge kaynağını ve zamanını açıklayın; çıkarım ile gözlemi ayırın. Kendinizi/yakınınızı suçlayabilecek cevaplarda kanuni çekinme hakları ve sır saklama hükümleri somut sıfatla değerlendirilir.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 44, 337/a, 345, 347–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · Bizzat 337/a uyuşmazlığı; İİK 16.bab şikâyetli suçlarda CMK 253–254 uzlaştırmasının uygulanamayacağı çoğunluk sonucu. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, 19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · 337/a, şirketlerin 44 mal beyanı yükümlülüğü ve 2021 CGK doğrultusunda uzlaştırmanın uygulanmaması. Resmî tam metin okundu. · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

[8] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m. 545/2; kanuna göre tasfiye olunan şirketler için İİK 44/337-a istisnası · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Terörle Mücadelede Hedef Gösterme, Kimlik Açıklama ve Örgüt Bildirileri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Terörle mücadelede hedef gösterme, kimlik açıklama ve örgüt bildirileri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Hedef/kimlik açıklama veya bu yolla hedef gösterme: 1–3 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	TMK: yetişkin 3/4; çocuk 2/3 — 5275 ve TMK m. 17 istisnaları, geçiş hükümleri ve kesinleşmiş hüküm birlikte değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Terörle Mücadele Kanunu m. 6 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Terör örgütünün kişiye saldırı hedefini veya terörle mücadele görevlisinin kimliğini açıklama/hedef gösterme; şiddet yöntemlerini meşrulaştıran örgüt bildirisini yayımlama; korunan muhbir kimliğini açıklama ayrı suç hâlleridir. Her haber veya görevli adının geçmesi aynı koşulları taşımaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kişilerin terör tehdidinden korunması, muhbir güvenliği ve kamu güvenliği; aynı zamanda haber/ifade özgürlüğüyle adil denge korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Açıklayan/yayımlayan herkes; dördüncü fıkrada yayın sorumlusu özel sıfatı söz konusudur. Gerçek kişi sorumluluğu ve iştiraki somutlaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Açıklamanın kime yöneldiğinin kimlik yazılmasa da anlaşılması ve kanundaki hedef/kimlik niteliği belirlenir.

• İkinci fıkrada bildirinin örgütle bağlantısı ve cebir/şiddet/tehdit yöntemlerini meşrulaştırma, övme veya teşviki gösterilir.

• Muhbir için m. 14’teki rıza ve ihbarın suç teşkil etmesi istisnaları incelenir.

• Yayın sorumlusunun görev, bilgi ve gerçek sorumluluğu ayrı saptanır; salt unvan üzerinden otomatik kusur kurulmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Açıklamanın hedef/kimlik veya şiddeti meşrulaştıran örgüt bildirisi niteliğini bilerek hareket etme kastı aranır. Eleştirel haber aktarımıyla örgütün şiddet yöntemini benimsetme ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Haber değeri, kamu yararı, ifade bağlamı ve kişiyi tehlikeye atan içerik birlikte değerlendirilir. Suçun unsurlarını oluşturmayan, eleştirel veya bilgilendirici yayın sırf terör konusu geçtiği için cezalandırılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 6/2 veya TMK m. 7/2 fiili her durumda ayrıca örgüt üyeliği anlamına gelmez. M. 5 yarım artırımının kapsamı m. 3–4 suçlarıdır; m. 6’nın kendi cezasına otomatik ek yarım artırım yapılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 6/1	Hedef/kimlik açıklama veya bu yolla hedef gösterme: 1–3 yıl hapis.
m. 6/2	Şiddet yöntemlerini meşrulaştıran/öven/teşvik eden örgüt açıklamasını basma/yayımlama: 1–3 yıl.
m. 6/3	M. 14'e aykırı muhbir kimliğini açıklama: 1–3 yıl.
m. 6/4	Basın/yayın hâlinde suça iştirak etmemiş yayın sorumlusu için 1.000–5.000 gün adlî para; sıfat ve kusur koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet/uzlaştırma ve seri muhakeme kapsamında değildir. Dördüncü fıkrada yalnız adlî para cezası bulunduğundan TCK m. 75 önödeme koşulları ayrı incelenir; diğer fıkraların üç yıllık üst sınırı önödeme/basit yargılama sınırını aşar.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 6 tek başına CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İlk üç fıkrada genel tutuklama koşulları; yalnız adlî para öngören dördüncüde tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

3713 kapsamındaki suç olarak 5235 m. 12 gereği Ağır Ceza görevlidir; çocukların özel mahkemeleri saklıdır. M. 6/2 ve 4 için CMK m. 286/3-b özel temyiz imkânı vardır; ceza miktarı tek başına temyizi kapatmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

TMK m. 13'teki eski genel HAGB/erteleme yasağı 2012'de kaldırılmıştır. Uygun sonuç ceza ve güncel CMK/TCK koşullarıyla HAGB/erteleme değerlendirilir; "terörle ilgili her suçta yasak" denilemez. Dördüncü fıkrada adlî para ve önödeme rejimi ayrıca ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

TMK m. 17 uyarınca yetişkin süreli hapiste temel özel oran 3/4; çocuklarda 5275 m. 107/2'deki 2/3 kuralı gözetilir. TMK m. 17'de sonraki terör suçu ve sayılan firar/ayaklanma/disiplin hâllerine ilişkin koşullu salıverilmeme sonuçları vardır. Kesin hüküm, suç tarihi ve geçişler birlikte incelenir. Para cezasına hapis oranı uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Yayının bütününü, başlığını, tarihini ve erişim bağlamını koruyun.
- Hedef alınan kişi/görevli/muhbir niteliğinin hangi delille kurulduğunu belirleyin.
- Yayın sorumluluğu, haber kaynağı ve editoryal işlem kayıtlarını inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1–7, 13–14, 17; CMK m. 286/3-b · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Terör Örgütü Bağlantısı, Propaganda ve Kimlik Gizleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Terör örgütü bağlantısı, propaganda ve kimlik gizleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Temel kurma/yönetme 10–15 yıl, üyelik 5–10 yıl. Yetişkinde TMK m. 5/1 artırımının uygulanacağı temel örnekte 15–22 yıl 6 ay ve 7 yıl 6 ay–15 yıl; diğer özel hükümler ayrıca. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Kısmen katalog; fıkra belirleyici — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Fıkra ve artırıma göre değişir — Bütün hâller için tek süre yoktur; aşağıdaki süreler bölümü uygulanır.
İnfaz	TMK: yetişkin 3/4; çocuk 2/3 — 5275 ve TMK m. 17 istisnaları, geçiş hükümleri ve kesinleşmiş hüküm birlikte değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Terörle Mücadele Kanunu m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Terör amacıyla örgüt kurma/yönetme/üyelik; örgütün şiddet yöntemlerini meşrulaştıran propaganda; bu nitelikte gösteride kimlik gizleme ve sayılı özel mekân hâlleri ayrı kurallardır. Barışçıl siyasi ifade veya bir görüşe yakınlık tek başına örgüt üyeliği değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Terör örgütlerinin şiddet kapasitesinin önlenmesi ve kamu güvenliği korunur; ifade ve barışçıl toplantı özgürlükleri gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurucu/yönetici, üye, propagandacı ve kimliğini gizleyen kişinin rolü ayrı belirlenir. Aynı toplantıdaki herkes aynı örgütsel sıfatı taşımaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Örgütün cebir/şiddet yöntemi, m. 1 amaçları, hiyerarşik yapı ve kişinin bireysel katkısı belirlenir.

• Propagandada bütün ifade, bağlam ve cebir/şiddet/tehdit yöntemleriyle olumlayıcı bağlantı gösterilir.

• Sembol/slogan, basın/yayın ve özel mekân nitelikleri ayrı incelenir.

• Yüz kapatmada kimlik gizleme amacı ve toplantının terör propagandasına dönüşmesi şarttır; sağlık veya iklim amacı tek başına aynı unsur değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Örgütün amaç/yöntemlerini bilerek katılma veya şiddet yöntemlerini meşrulaştıran propaganda kastı gerekir. Kimlik gizleme özel amacı ayrı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 7/2 açıkça haber verme sınırındaki veya eleştiri amaçlı düşünce açıklamalarını dışlar. AYM'nin Zübeyde Füsun Üstel ve Diğerleri kararında da içerik, bağlam ve şiddet bağlantısı incelenmiştir; eleştirel bir görüşe katılmak tek başına suç sonucunu doğurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

TCK m. 314 atfında m. 220/221 bağlantıları ve etkin pişmanlık kendi koşullarıyla değerlendirilir; propaganda yapan kişi kendiliğinden üye olmaz. TMK m. 5 çocuklara uygulanmaz. M. 7'nin kendi propaganda cezasına, m. 3–4 için düzenlenmiş m. 5 artırımı otomatik eklenmez. Örgüt faaliyeti nedeniyle birden çok artırımda m. 5/2 özel kuralı ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1], [2], [7]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 7/1 + TCK m. 314	Temel kurma/yönetme 10–15 yıl, üyelik 5–10 yıl. Yetişkinde TMK m. 5/1 artırımının uygulanacağı temel örnekte 15–22 yıl 6 ay ve 7 yıl 6 ay–15 yıl; diğer özel hükümler ayrıca.
m. 7/2	Propaganda: 1–5 yıl; basın/yayında 1/2 artırım. Suça iştirak etmemiş yayın sorumlusuna ayrıca 1.000–5.000 gün adlî para koşulları.
m. 7/2-b	Örgüt üyeliği/destekçiliğini belli edecek sayılı amblem, slogan, sesli yayın veya üniforma fiilleri; kanuni/anayasal bağlamla ikinci fıkra.
m. 7/3	Propagandaya dönüşmüş gösteride kimlik gizlemek amacıyla yüz kapatma: 3–5 yıl; cebir/şiddet veya sayılı silah/madde varsa alt sınır 4 yıl.
m. 7/4	İkinci fıkra fiili sayılı dernek, vakıf, parti, iş/meslek kuruluşu, eğitim kurumu veya yurt ve eklentilerinde: ceza iki kat.
m. 7 son fıkra	Sayılı propaganda/katılım fiilinden otomatik ek örgüt adına suç cezası kurulmaz. TCK m. 314/3 ayrıca 9 Temmuz 2025’te yürürlüğe giren AYM iptaline tabidir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Hapisli hâller önödeme kapsamında değildir. Yalnız yayın sorumlusunun para yaptırımında TCK m. 75 ayrıca değerlendirilir. Özel görev nedeniyle sırf sonuç ceza düşük diye Asliye Ceza basit yargılamasına dönüştürülmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

TCK m. 314’e bağlı örgüt suçları ve TMK m. 7/3 yüz kapatma suçu CMK m. 100/3 katalog kapsamındadır. M. 7/2 propaganda sırf adı nedeniyle katalog sayılmaz; genel somut delil ve ölçülülük koşulları vardır. Çocuklar için ayrıca tutuklama sınırları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

3713 kapsamındaki suçlarda 5235 m. 12 gereği Ağır Ceza; çocuk bakımından çocuk ağır ceza/çocuk mahkemesi görev kuralları uygulanır. M. 7/2 için CMK m. 286/3-b, TCK m. 314 için m. 286/3-a özel temyiz güvencesi vardır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel propaganda için sekiz; basın artırımında veya m. 7/4 ile üst sınır beş yılı aşarsa 15 yıl. Yüz kapatma 3–5/4–5 yıl hâllerinde sekiz yıl. Örgüt kurma/yönetme/üyelikte TCK m. 314 ve TMK m. 5 ile oluşan üst sınıra göre 15/20 yıllık dilimler; çocuk ve kesintisiz suç kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Propaganda hâlinde uygun sonuç ceza ile HAGB veya erteleme mümkündür; kaldırılmış TMK m. 13 yasağı uygulanmaz. Örgüt ve yüz kapatma yüksek alt sınırlarında olağan eşikler aşılır; özel indirimler ayrıca hesaplanır. Etkin pişmanlık örgüt suçunun koşullarıyla sınırlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

TMK m. 17 kapsamında yetişkin süreli hapiste 3/4; çocuklarda 5275 m. 107/2 özel 2/3 oranı gözetilir. Koşullu salıverilmenin kaldırıldığı özel m. 17 hâlleri, tekerrür, suç tarihi ve geçiş hükümleri ayrı incelenir. Başka örgüt/TCK mahkûmiyetinin bulunması infazı ayrıca etkiler; kesin tahliye yalnız ceza aralığından hesaplanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnadı örgüt sıfatı, propaganda veya yüz gizleme olarak ayırın.

• Konuşma/yayın/görüntünün kesintisiz hâlini ve sağlık gibi yüz kapatma gerekçelerini koruyun.

• Örgütsel ilişki ve şiddet bağlantısının hangi bireysel delille kurulduğunu inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1, 3–7, 13, 17; TCK m. 220–221, 314 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] AYM Zübeyde Füsun Üstel ve Diğerleri, B. No 2018/17635 · 26.7.2019; içerik, bağlam ve ifade özgürlüğü · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.anayasa.gov.tr/tr/bildirimler/bireysel-basvuru-basin-duyurulari/bildiriye-imza-atan-akad...

[7] AYM E. 2024/81, K. 2024/189 · TCK m. 314/3 iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2024/189

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silahla Girilmesi Yasak Yerlerde Silah Taşıma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mahkeme, infaz kurumu, eğitim, toplantı ve maddede sayılan diğer özel alanlarda silah taşıma yasağıdır. Kanuna zaten aykırı eşyanın bu yerde taşınmasıyla, ruhsatlı kişinin yasak yere girmesi aynı yaptırım değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kanuna aykırı silah, mermi veya sayılan yasak aletin özel yerde taşınması/bulundurulmasında ilgili kanuni ceza iki kat. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	/4 yalnız para yaptırımıyla TCK m. 75 önödemeye elverişlidir. /2'de usul dayanak suç/fıkraya bağlıdır; m. 13/3 veya 15/1–3 seri listesi ile başka suç/kişi istisnaları ayrıca değerlendirilir. Uzlaştırma otomatik değildir.
İnfaz çerçevesi	/4 için adli para infazı ve ruhsata ilişkin sonuçlar; /2 için dayanak suçun infaz rejimi uygulanır. Örgüt/terör veya tekerrür bulunmayan olağan silah suçunda 1/2 ile örgüt/terör rejimleri birbirine eşitlenmez.

01 / Suçun kimliği

Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun m. Ek 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Mahkeme, infaz kurumu, eğitim, toplantı ve maddede sayılan diğer özel alanlarda silah taşıma yasağıdır. Kanuna zaten aykırı eşyanın bu yerde taşınmasıyla, ruhsatlı kişinin yasak yere girmesi aynı yaptırım değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu güvenliği ve silahların özellikle korunması gereken alanlardan uzak tutulması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yer, Ek m. 1 A–C'deki alanlardan olmalıdır; yakın çevrede bulunmak her olayda yeterli değildir.

• Silahın ruhsatı, kişinin görev yetkisi ve özel yer istisnası belirlenir.

• Kanuna aykırı silah/mermi/yasak alet için ilgili temel suç; ruhsatlı silahla yasak yere giriş için /4 ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 1/2	Kanuna aykırı silah, mermi veya sayılan yasak aletin özel yerde taşınması/bulundurulmasında ilgili kanuni ceza iki kat.
Ek m. 1/3	Kanunda belirtilen görevli kişiler/yer güvenliği görevlileri için sınırlı istisnalar.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 1/4	Daha ağır suç yoksa en az 50 gün adli para; taşıma ruhsatının bulundurmaya çevrilmesi ve kanuni başlangıçtan 5 yıl yeni taşıma ruhsatı verilmeme.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

/4 yalnız para yaptırımıyla TCK m. 75 önödemeye elverişlidir. /2'de usul dayanak suç/fıkraya bağlıdır; m. 13/3 veya 15/1–3 seri listesi ile başka suç/kişi istisnaları ayrıca değerlendirilir. Uzlaştırma otomatik değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

/4 yalnız para olduğundan tutuklama yasak. /2'de dayanak m. 12 katalogda, m. 13/14/15 kendi başına katalogda değildir; uygulanacak hapis üst sınırı, m. 100/4 ve somut şartlar ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek m. 1/4 genel olarak Asliye Ceza; /2'de görev artırılan dayanak suçun mahkemesine göre belirlenir. m. 12 yönünden Ağır Ceza görevi, sırf Ek m. 1 nedeniyle tüm diğer hâllere taşınmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

/4 için olağan dava zamanaşımı 8 yıl; /2'de artırılmış dayanak cezanın TCK m. 66 kapsamı esas alınır. Ruhsata ilişkin 5 yıllık süre, önödeme veya para cezasının infazı/düşmesiyle ilgili ayrı bir süredir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

/4 için adli para infazı ve ruhsata ilişkin sonuçlar; /2 için dayanak suçun infaz rejimi uygulanır. Örgüt/terör veya tekerrür bulunmayan olağan silah suçunda 1/2 ile örgüt/terör rejimleri birbirine eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun m. Ek 1 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · Ek m. 1; m. 12–15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnternet İçeriğine İlişkin Koruma Tedbirini Yerine Getirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Adli koruma tedbiri olarak verilen içeriği çıkarma veya erişimi engelleme kararının gereğini sorumlu sağlayıcının yerine getirmemesidir. İdari tedbirin ihlali ayrı kabahat rejimidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 500–3.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Yalnız adli para nedeniyle TCK m. 75 önödeme; sonuçsuz kalırsa CMK m. 251'in diğer koşullarıyla basit yargılama değerlendirilebilir.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

01 / Suçun kimliği

İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun m. 8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Adli koruma tedbiri olarak verilen içeriği çıkarma veya erişimi engelleme kararının gereğini sorumlu sağlayıcının yerine getirmemesidir. İdari tedbirin ihlali ayrı kabahat rejimidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kanuni internet tedbirlerinin etkinliği ve adli mercilerin suç failini belirleme imkânı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kararın adli koruma tedbiri mi idari tedbir mi olduğu belirlenir.

• Kararın muhataba bildirildiği an, URL/kapsam ve derhal/en geç 4 saat yükümlülüğü belgelenir.

• İçerik, yer veya erişim sağlayıcısının hangi gerçek kişi sorumlusunun fiili gerçekleştirdiği ve uygulama imkânı araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8/10	Daha ağır suç yoksa 500–3.000 gün adli para.
m. 8/11–12	İdari tedbirin yerine getirilmemesi idari para/yetki sonucudur; adli ceza değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8/7–9	Takipsizlik/beraat ve içeriğin çıkarılması durumunda tedbirin kalkması şartları ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Yalnız adli para nedeniyle TCK m. 75 önödeme; sonuçsuz kalırsa CMK m. 251'in diğer koşullarıyla basit yargılama değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adli para cezası TCK m. 51 kapsamında ertelenmez. HAGB, CMK m. 231'in diğer koşullarıyla ayrıca değerlendirilebilir; önödeme uygulanabiliyorsa öncelikle onun usulü tamamlanır. Para gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre günlük tutar ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Adli kararın aslı, bildirimi ve uygulama zaman damgaları.

• URL/kapsam, teknik uygulama kayıtları ve sorumluluk/yetki dağılımı.

• İdari karar varsa ayrı idari dava süresi ve başvuru belgesi; adli tedbirde CMK itirazı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun · m. 8/2,5,7–13,17 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103224

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnternet İçeriğinin Failine İlişkin Bilgileri Adli Makamlara Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

m. 8/A kapsamındaki suça konu internet içeriğinin failine ulaşmak için hâkim kararıyla istenen bilgileri adli mercilere vermemektir. Yalnız kaldırma/engelleme kararına uymamakla aynı suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 3.000–10.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; yalnız adli para yaptırımı nedeniyle TCK m. 75 önödeme ve dava aşamasında şartlarıyla basit yargılama değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

01 / Suçun kimliği

İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun m. 8/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

m. 8/A kapsamındaki suça konu internet içeriğinin failine ulaşmak için hâkim kararıyla istenen bilgileri adli mercilere vermemektir. Yalnız kaldırma/engelleme kararına uymamakla aynı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kanuni internet tedbirlerinin etkinliği ve adli mercilerin suç failini belirleme imkânı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Suça konu içerik, fail bilgisi ve hâkim kararının kapsamı belirlenir.

• Bilginin sağlayıcıda bulunması, talebin bildirimi, verme imkânı ve sorumlu kişi araştırılır.

• m. 8/A/5'teki kaldırma/engelleme ihlalinin idari yaptırımı ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8/A/4	Daha ağır suç yoksa 3.000–10.000 gün adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8/A/1–2	Engelleme/çıkarma için 4 saat; Başkan kararının 24 saatte hâkim onayına sunulması ve 48 saatte karar ayrı tedbir süreleridir.
m. 8/A/5	Engelleme/çıkarma kararının ihlali idari yaptırıma tabidir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; yalnız adli para yaptırımı nedeniyle TCK m. 75 önödeme ve dava aşamasında şartlarıyla basit yargılama değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adli para cezası TCK m. 51 kapsamında ertelenmez. HAGB, CMK m. 231'in diğer koşullarıyla ayrıca değerlendirilebilir; önödeme uygulanabiliyorsa öncelikle onun usulü tamamlanır. Para gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre günlük tutar ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Hâkim kararı, bilgi talebi, tebliğ ve cevap kayıtları.
- Talep edilen bilgilerin elde bulunup bulunmadığını gösteren saklama/erişim kayıtları.
- Sorumlu kişi ve teknik uygulama yetkisini gösteren belgeler.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun · m. 8/A · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103224

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Elektronik Haberleşme, Telsiz, Cihaz ve Abonelik Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Elektronik haberleşmede bildirimsiz/yetkisiz hizmet, izinsiz telsiz, elektromanyetik bozucu etki, cihaz ve abone kimlikleri ile kayıt işlemlerine ilişkin farklı suçları bir araya getiren yaptırım maddesidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bildirimsiz hizmet/tesis:1.000–10.000 gün para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Genel fıkralar resen; /3'te atıf yapılan TCK 132–134 ile 135–138'in farklı takip koşulları ayrıca uygulanır. Her elektronik haberleşme suçunu şikâyete bağlı veya bağımsız saymak doğru değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız para hâllerinde ve ek artırım yokken /2'nin 6 aylık üst sınırında TCK 75 önödeme; /4'ün millî güvenlik hâli genel önödemeye girmez. /3'te şikâyet ve uzlaştırma dayanak TCK fıkrasına bağlıdır. Seri muhakeme yok; basit yargılamada somut üst sınır/istisnalar ayrılır.
İnfaz çerçevesi	/3'te TCK 132–138 kapsamında mahkûmiyet için 5275 m 107/2-f uyarınca 2/3; diğer süreli hapis hâllerinde özel rejim yoksa 1/2. Yalnız para hükümlerinde para infazı uygulanır. Örgüt, tekerrür ve diğer ilamlar ayrıca.

01 / Suçun kimliği

Elektronik Haberleşme Kanunu m. 63 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Elektronik haberleşmede bildirimsiz/yetkisiz hizmet, izinsiz telsiz, elektromanyetik bozucu etki, cihaz ve abone kimlikleri ile kayıt işlemlerine ilişkin farklı suçları bir araya getiren yaptırım maddesidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Elektronik haberleşmenin güvenliği, kimlik bilgilerinin doğruluğu ve yasal yetkilendirme düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hizmetin bildirim mi kullanım hakkı mı gerektirdiği ile verilen yetkinin kapsamı ayrılır.

• Telsiz izni, aykırılığı giderme bildirimi ve Kurumun verdiği süre somutlaştırılır.

• Cihaz/abone kimliğinin kopyalanması, IMEI değişikliği, rızasız abonelik ve eksik kimlik belgesi farklı fiillerdir.

• /3'te haberleşme personelinin işlediği TCK 132–138 suçunun kendi unsurları ve özel artırımı belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• İzinsiz telsiz kullanma ile millî güvenliği ihlal amacı farklı yaptırımlıdır.

• Abonelikte belge eksikliği, sahte/rızasız abonelik ve özel bilgiyi kopyalama ayrı bentlerdir.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
63/1	Bildirimsiz hizmet/tesis:1.000–10.000 gün para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
63/2	Kullanım hakkı olmadan faaliyet:6 aya kadar hapis ve 5.000–15.000 gün para.
63/3	Personelin TCK 132–138 kapsamındaki fiiline ilgili ceza; TCK 137 artırımı bir kat uygulanır.
63/4	İzinsiz telsiz:2.000 güne kadar para; millî güvenliği ihlal amacıyla kullanımda daha ağır suç yoksa 6 ay–1 yıl ve 10.000 güne kadar para.
63/5	Bildirilen teknik aykırılığı/bozucu etkiyi Kurumun belirlediği sürede gidermeme: temel yaptırım 100–730 gün adli para; genel üst sınır TCK m. 52/1'den gelir. m. 63/11 örgüt artırımı ayrıca.
63/6	m. 39'a aykırı kodlu/kriptolu haberleşme:500–1.000 gün para.
63/7	Bertaraf için teslim edilen cihazı piyasaya arz/kullanma:1.000–5.000 gün para.
63/8	Yetkisiz ölçüm/denetim hizmeti:5.000 güne kadar para.
63/9	m. 55/1–2 elektronik kimlik müdahalesi:1.000–15.000 gün para.
63/10	m. 56/1:1.000–5.000 gün; m. 56/2–5 işlemlerini bizzat yapma:50–100 gün para.
63/11	Örgüt faaliyetinde 1/2 artırım; tüzel kişiye özel güvenlik tedbirleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Genel fıkralar resen; /3'te atıf yapılan TCK 132–134 ile 135–138'in farklı takip koşulları ayrıca uygulanır. Her elektronik haberleşme suçunu şikâyete bağlı veya bağımsız saymak doğru değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız para hâllerinde ve ek artırım yokken /2'nin 6 aylık üst sınırında TCK 75 önödeme; /4'ün millî güvenlik hâli genel önödemeye girmez. /3'te şikâyet ve uzlaştırma dayanak TCK fıkrasına bağlıdır. Seri muhakeme yok; basit yargılamada somut üst sınır/istisnalar ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yalnız para ve üst sınırı 5 yılı aşmayan temel hâllerde 8 yıl; /3 artırımlı özel hayat suçlarında ve diğer niteliklerde somut kanuni üst sınıra göre 15 yıllık dilim gündeme gelebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

/3'te TCK 132–138 kapsamında mahkûmiyet için 5275 m 107/2-f uyarınca 2/3; diğer süreli hapis hâllerinde özel rejim yoksa 1/2. Yalnız para hükümlerinde para infazı uygulanır. Örgüt, tekerrür ve diğer ilamlar ayrıca.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Elektronik Haberleşme Kanunu m. 63 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu · m. 9,37,39,53–56,63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103104

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siber Güvenlik Suçları ve Veri İhlallerine İlişkin Sorumluluk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siber güvenlik denetimine engel olma, izinsiz faaliyet, sır ve veri ihlali, gerçeğe aykırı sızıntı iddiası ve millî siber unsurlara saldırı gibi farklı fiillerin ceza ve idari yaptırımlarını düzenler.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yetkili bilgi/belge/yazılım/veri/donanım talebine uymama veya engel:1–3 yıl ve 500–1.500 gün para; kamu kurumları hariç. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme açık listesinde değildir. Buradaki suçların temel üst sınırları 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Siber Güvenlik Kanunu m. 16 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Siber güvenlik denetimine engel olma, izinsiz faaliyet, sır ve veri ihlali, gerçeğe aykırı sızıntı iddiası ve millî siber unsurlara saldırı gibi farklı fiillerin ceza ve idari yaptırımlarını düzenler.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Siber güvenlik, verinin güvenilirliği ve yetkili denetim düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Talep eden merciin yetkisi, talep edilen veri/donanımın kapsamı ve /1'de kamu kurumları istisnası belirlenir.

• Veri sızıntısı olup olmadığı, kişisel/kritik kurumsal veri niteliği ve erişime açma/yayma eylemi ayrı kanıtlanır.

• /5'te gerçeğe aykırılığı bilme ve halkta endişe/korku/panik veya hedef gösterme amacı gerekir.

• /6'da Türkiye'nin siber millî gücünü oluşturan unsura saldırı, elde edilen veri ve yayma fiili belirlenir.

• Kamu görevlisi, birlikte işleme ve örgüt artırımları aynı unsur gibi ele alınmaz.

• m. 16/8 yönünden m. 12/1, Başkanlıktan ayrılan kadrolu/sözleşmeli personelin muvafakat olmaksızın iki yıl siber güvenlik alanında görev, ticaret, serbest meslek, şirket ortaklığı veya yöneticilik yapmasını sınırlar; m. 12/2 ise görevde edinilen verinin yetki dışında yayımlanması/açıklanmasını yasaklar. Bu iki yükümlülük aynı değildir; iki yıllık süre yayın yasağına otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Genel olarak kast aranır. /5 için gerçeğe aykırılığı bilme ile özel amaç birlikte gerekir; siber olaya ilişkin her hatalı değerlendirme otomatik suç değildir. /9'da görev ihlali, kusur ve veri ihlali arasındaki bağ ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
16/1	Yetkili bilgi/belge/yazılım/veri/donanım talebine uymama veya engel:1–3 yıl ve 500–1.500 gün para; kamu kurumları hariç.
16/2	Gerekli onay/yetki/izin olmadan faaliyet:2–4 yıl ve 1.000–2.000 gün para.
16/3	Sır saklama ihlali:4–8 yıl.
16/4	Sızmış kişisel/kritik kurumsal veriyi izinsiz erişime açma/paylaşma/satışa çıkarma:3–5 yıl.
16/5	Bilerek, belirtilen amaçla gerçeğe aykırı sızıntı içeriği:2–5 yıl.
16/6 ilk cümle	Millî siber unsura saldırı veya saldırı verisini siber uzayda bulundurma:daha ağır suç yoksa 8–12 yıl.
16/6 ikinci cümle	Saldırıdan elde edilen veriyi yayma/gönderme/satışa çıkarma:10–15 yıl.
16/7	Yalnız bu fıkradan önceki m. 16/1–6 suçları için: kamu görevlisinde 1/3; birden fazla kişiyle işlemede 1/2; örgüt faaliyetinde 1/2’den iki katına kadar artırım. Sonraki m. 16/8–9’a sırf aynı maddede yer aldıkları için uygulanmaz.
16/8	m. 12 görev sonrası çalışma/yayın yasaklarına aykırılık:3–5 yıl.
16/9	Görev/yetkiyi kötüye kullanma veya belirtilen görev ihlaliyle veri ihlaline neden olma:1–3 yıl.
16/10–11	Sayılı görev ve ticari denetim ihlalleri idari yaptırım; adli ceza tablosuna eklenmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme açık listesinde değildir. Buradaki suçların temel üst sınırları 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

m. 16/6’nın 12/15 yıllık üst sınırlarında Ağır Ceza; diğer temel hâllerde Asliye Ceza. Artırımlar görev bakımından 5235 m 14 ile ayrılır; özel kişi veya bağlantılı suç koşulları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinlerde m. 16/1,2,4,5,8,9 yalın hâllerinde olağan dava zamanaşımı 8 yıl; m. 16/3 ve 6 yalın hâllerinde 15 yıldır. m. 16/7 yalnız kendisinden önceki 1–6. fıkralara uygulanır. Somut nitelikli hâlin kanuni üst sınırı beş yılı aşarsa 15 yıl, yirmi yıl veya daha fazla hapis gerektirirse 20 yıl dilimi değerlendirilir. Yaş, tamamlanma, kesilme ve durma ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Siber Güvenlik Kanunu m. 16 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu · m. 7–12,16,18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/341567

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Usulsüz Koruma Belgesi ve Tescil Bildirimi İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Koruma alanındaki ruhsatsız/plana aykırı yapıya ilişkin yasağa aykırı belge verme veya tescil kararının ilan/tebliğini bilerek usul ve süresinde yapmamadır. Bulunan eseri bildirmeme suçu ile aynı değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis ve adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, seri muhakeme ve genel önödeme yoktur. İkinci hâlin süresi basit yargılamaya elverişli görünse de görev nedeniyle izin koşulu varsa CMK 251 istisnası uygulanır.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 66 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Koruma alanındaki ruhsatsız/plana aykırı yapıya ilişkin yasağa aykırı belge verme veya tescil kararının ilan/tebliğini bilerek usul ve süresinde yapmamadır. Bulunan eseri bildirmeme suçu ile aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, kaydı ve bilimsel denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 16 kapsamındaki alan/yapı, verilen belge ve görevli kişinin yetkisi.

• m. 7 tescil kararının tapu bildirimi, malike tebliği veya ilan yolu ve sorumlu kişi.

• Belgenin yasağa aykırılığı ya da bilerek ilan/tebliğ eksikliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 66 ilk hâl	Daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis ve adli para.
m. 66 ikinci hâl	m. 7 ilan/tebligatını bilerek usulsüz/geç yapma:3 ay–1 yıl ve adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, seri muhakeme ve genel önödeme yoktur. İkinci hâlin süresi basit yargılamaya elverişli görünse de görev nedeniyle izin koşulu varsa CMK 251 istisnası uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 66 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 7,16,66 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kültür Varlığının Denetimi ve Nakline Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kültür varlığı tacirinin işyeri/deposunun kanuni denetimine karşı gelme veya kazı buluntularını gösterilen müzeye nakletme yükümlülüğüne aykırılıktır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis ve adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; kişi ve izin istisnası bulunmazsa basit yargılamanın ceza eşiğine uygundur.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 69 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kültür varlığı tacirinin işyeri/deposunun kanuni denetimine karşı gelme veya kazı buluntularını gösterilen müzeye nakletme yükümlülüğüne aykırılıktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, kaydı ve bilimsel denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yetkili Bakanlık denetiminin konusu ve fiilen nasıl engellendiği.

• Kazı sonunda bulunan taşınır varlık, ilgili heyetin sorumluluğu ve gösterilen Devlet müzesi.

• İskelet/fosil/askeri eser için Bakanlıkça izin verilen özel teslim yolu.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 69	6 ay–1 yıl hapis ve adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; kişi ve izin istisnası bulunmazsa basit yargılamanın ceza eşiğine uygundur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 69 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 29,41,69 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Taşınır Kültür Varlıklarının Bulundurma ve Devir Düzenine Aykırılık Suçu Rehberi

Devlet malı niteliğindeki korunması gerekli taşınır kültür/tabiat varlıklarının m. 24'teki bulundurma, değerlendirme ve işlem düzenine aykırılıktır. Serbest bırakılmış etnografik eserler ve izinli koleksiyonlar ayrıca ayrılır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve 3 yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 70 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Devlet malı niteliğindeki korunması gerekli taşınır kültür/tabiat varlıklarının m. 24'teki bulundurma, değerlendirme ve işlem düzenine aykırılıktır. Serbest bırakılmış etnografik eserler ve izinli koleksiyonlar ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, kaydı ve bilimsel denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Eserin korunması gerekli taşınır varlık ve devlet malı niteliği uzman incelemesiyle belirlenir.

• İsnat edilen hareket m. 24'ün somut kuralına bağlanır; yalnız özel kişinin elinde bulunma her olayda yeterli değildir.

• Serbest alım-satımı olan etnografik eser, kayıt/tescil, Bakanlığın önceliği ve çıkış denetimi koşulları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 70	1–3 yıl hapis ve 3.000 güne kadar adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve 3 yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 70 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 23–26,70 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kazı ve Araştırma İzninin Şartlarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kazı/araştırma izninin izinsiz devri, arazi sahibi zararının giderilmesi ve bilimsel rapor/yayım yükümlülükleriyle ilgili m. 38,42,43'e aykırılıktır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	En az 100 gün adli para; hapis doğrudan öngörülmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para nedeniyle TCK 75 önödeme; yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yok. Dava açılırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilebilir.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 71 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kazı/araştırma izninin izinsiz devri, arazi sahibi zararının giderilmesi ve bilimsel rapor/yayım yükümlülükleriyle ilgili m. 38,42,43'e aykırılıktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, kaydı ve bilimsel denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İzin sahibi, Bakanlık devir izni ve fiilen kazıyı yürüten kişi.

• Sahipli arazi, zarar/tazmin ve komisyon değerlendirmesi.

• Dönem sonu bilimsel rapor; kazı çalışması raporunda 2 yıl, nihai raporda 5 yıl ve kabul edilmiş mazeret koşulları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 71	Temel yaptırım 100–730 gün adli para cezasıdır; özel alt sınır 100 gün, özel üst sınır olmadığından TCK m. 52/1 uyarınca genel üst sınır 730 gündür. Doğrudan hapis öngörülmez.
m. 43	Yayım hakkının Bakanlığa geçmesi ve yeni ruhsat verilmemesi ceza yanında farklı sonuçlardır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para nedeniyle TCK 75 önödeme; yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yok. Dava açılırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adli para cezası TCK m. 51 kapsamında ertelenmez. HAGB, CMK m. 231'in diğer koşullarıyla ayrıca değerlendirilebilir; önödeme uygulanabiliyorsa öncelikle onun usulü tamamlanır. Para gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre günlük tutar ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 71 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 38,42,43,71 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel Müze ve Koleksiyon Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özel müze/koleksiyon izin, envanter ve işlem koşullarına veya müzayede/terekedeki kültür varlığını önceden müzeye bildirme ve gösterme yükümlülüğüne aykırılıktır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 3 ay–1 yıl hapis ve adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yok; şartlarıyla basit yargılama değerlendirilebilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 73 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Özel müze/koleksiyon izin, envanter ve işlem koşullarına veya müzayede/terekedeki kültür varlığını önceden müzeye bildirme ve gösterme yükümlülüğüne aykırılıktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, kaydı ve bilimsel denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 26 izin belgesi, faaliyet alanı, envanter ve müzeye tescil.

• Koleksiyoncular arası satış/değişimde 15 gün önce haber verme şartı.

• m. 30 kapsamında satılacak/terekedeki eserlerin müzeye, askeri eserlerin ilgili makama önceden bildirilip gösterilmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 73	Daha ağır suç yoksa 3 ay–1 yıl hapis ve adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yok; şartlarıyla basit yargılama değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 73 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 26,30,73 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Alacaklıyı Zarara Uğratmak için Mevcudu Eksiltme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Borçlunun alacaklıyı zarara uğratmak amacıyla malvarlığını gerçek veya görünüşte azaltması; ayrıca taşınmaz rehnindeki eklentiyi rehin alacaklısını zarara uğratmak için taşınmaz dışına çıkarmasıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Mevcudu eksiltme:6 ay–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.
Uzlaştırma ve özel usul	İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Hapis üst sınırı nedeniyle önödeme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 331 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Borçlunun alacaklıyı zarara uğratmak amacıyla malvarlığını gerçek veya görünüşte azaltması; ayrıca taşınmaz rehnindeki eklentiyi rehin alacaklısını zarara uğratmak için taşınmaz dışına çıkarmasıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Takip talebinden sonraki veya önceki 2 yıllık dönem; iflas/konkordato bakımından kanundaki özel zaman bağlantısı.

• Malı devir, telef, değerden düşürme, gizleme, muvazaalı devir veya gerçek olmayan borç ikrarı.

• Aciz belgesi ya da alacağın alınamadığına ilişkin ispat ve özel zarar amacı.

• Eklenti hâlinde taşınmaz rehni kapsamı, zilyet ve rehin alacaklısının zararı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Alacaklıyı zarara sokma özel amacı gerekir. Olağan ticari mal satışı veya gerçek borç ödemesi, amacı ve tahsil zararını gösteren delil olmadan bu suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
331/1–3	Mevcudu eksiltme:6 ay–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para.
331/4	Rehin eklentisini dışarı çıkarma:2–4 yıl hapis ve 1.000 güne kadar para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
331/5	Alacaklının şikâyeti.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Hapis üst sınırı nedeniyle önödeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346–348 gereği icra takibinin yapıldığı yerdeki İcra Ceza Mahkemesi görevlidir. Şikâyete bağlı fiilde dilekçe veya sözlü beyanla doğrudan özel yargılama başlar; genel savcılık–iddianame şeması otomatik uygulanmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi/vekil göndermemesi m 349 sonucunu doğurabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için öğrenmeden 3 ay, fiilden en çok 1 yıl; İİK 347. Bu hak düşürücü süreyle temel suçun 8 yıllık olağan dava zamanaşımı karıştırılmaz. Adli ceza hükmünün kanun yollarında İİK 353/2 ve CMK; tazyik/disiplin kararında 353/1'in tebliğden 2 haftalık itirazı ayrı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Takip/aciz dosyası, alacağın tahsil edilemediğini gösteren işlemler.

• Devirler, banka kayıtları, rayiç değer, borç ikrarları ve takipten önceki 2 yıllık zaman çizelgesi.

• Rehin/eklenti bilgisi; öğrenme tarihi ve doğrudan şikâyet süresi.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 331;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kendi Kusuruyla Acze Sebebiyet Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Borçlunun kanunda sayılan ölçüsüz gider, basiretsiz spekülasyon veya ağır ihmal gibi davranışlarla aczine neden olması ya da kötü durumunu bilerek ağırlaştırmasıdır; her ticari başarısızlık suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	15 gün–6 ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.
Uzlaştırma ve özel usul	İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Üst sınır 6 ay olduğundan TCK 75'in doğrudan mahkemede önödeme dâhil koşulları değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 332 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Borçlunun kanunda sayılan ölçüsüz gider, basiretsiz spekülasyon veya ağır ihmal gibi davranışlarla aczine neden olması ya da kötü durumunu bilerek ağırlaştırmasıdır; her ticari başarısızlık suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Takip sonrası/önceki 2 yıl veya konkordato öncesindeki 2 yıllık dönem.

• Kanundaki davranış ile aciz veya kötüleşme arasında nedensellik.

• Aciz belgesi veya alacağın tahsil edilemediğinin ispatı.

• Alacaklının borçluyu bu davranışlara sevk etmiş veya ağır faizle zaafından yararlanmış olup olmadığı; böyle alacaklıya şikâyet hakkı tanınmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kusur, kanunun saydığı ağır ihmal veya ölçüsüz/basiretsiz davranışlarla acze neden olma; durumu ağırlaştırmada kötü durumunu bilme üzerinden belirlenir. Salt borcun ödenmemesi kusurun ve nedenselliğin yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m 332	15 gün–6 ay hapis.
Son fıkra	Suça sevk eden/zaaftan yararlanan sayılı alacaklının şikâyet hakkı yoktur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Üst sınır 6 ay olduğundan TCK 75'in doğrudan mahkemede önödeme dâhil koşulları değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346–348 gereği icra takibinin yapıldığı yerdeki İcra Ceza Mahkemesi görevlidir. Şikâyete bağlı fiilde dilekçe veya sözlü beyanla doğrudan özel yargılama başlar; genel savcılık–iddianame şeması otomatik uygulanmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi/vekil göndermemesi m 349 sonucunu doğurabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için öğrenmeden 3 ay, fiilden en çok 1 yıl; İİK 347. Bu hak düşürücü süreyle temel suçun 8 yıllık olağan dava zamanaşımı karıştırılmaz. Adli ceza hükmünün kanun yollarında İİK 353/2 ve CMK; tazyik/disiplin kararında 353/1'in tebliğden 2 haftalık itirazı ayrı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İcra ve İflas Kanunu m. 332 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 332;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İflas veya Konkordatoda Özel Menfaat Temin Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İflas bürosu/idaresi ya da alacaklı/mümessilinin oyunu veya konkordato onayını kazanmak için özel menfaat verme/vaat etme ve ilgili kişinin menfaati temin etmesidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis; kanundaki menfaat temin eden alacaklı/mümessil için de aynı ceza. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Maddede alacaklı şikâyeti şartı yoktur; resen takip koşulları uygulanır. Şikâyete bağlı suçlara özgü İİK 354 feragat/borç ödeme sonucunu otomatik bu suça taşımamak gerekir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı öngörmeyen bu suçta yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. İcra Ceza özel görevi nedeniyle CMK 251 basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 333 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İflas bürosu/idaresi ya da alacaklı/mümessilinin oyunu veya konkordato onayını kazanmak için özel menfaat verme/vaat etme ve ilgili kişinin menfaati temin etmesidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İflas veya konkordato süreci, oy/onay verecek kişi ve hukuki sıfat.
- Özel menfaat ile oyun/onayın etkilenmesi arasındaki amaç bağlantısı.
- Menfaati sağlayan, alan ve iflas bürosu/idaresi üyesinin ayrı rolleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İflas oyu veya konkordato muvafakatini elde etme amacı gerekir. Hukuka uygun alacak ödemesi veya şeffaf konkordato teklifi, gizli özel menfaatle eşit değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
333/1–2	6 ay–2 yıl hapis; kanundaki menfaat temin eden alacaklı/mümessil için de aynı ceza.
333/3	İflas bürosu/idaresi üyesinde 1/2 artırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Maddede alacaklı şikâyeti şartı yoktur; resen takip koşulları uygulanır. Şikâyete bağlı suçlara özgü İİK 354 feragat/borç ödeme sonucunu otomatik bu suça taşımamak gerekir.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı öngörmeyen bu suçta yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. İcra Ceza özel görevi nedeniyle CMK 251 basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346 gereği İcra Ceza Mahkemesi. Şikâyete bağlı olmayan fiilin savcılık soruşturması/iddianamesi ile mahkemenin özel görevi birlikte değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İcra ve İflas Kanunu m. 333 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 333;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şirket Borcunu Ödemeyerek Alacaklıyı Zarara Uğratma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ticaret şirketini hukuken veya fiilen yönetme yetkisi bulunan kişinin, alacaklıyı zarara uğratma kastıyla şirket borcunu ödememesi; ayrıca bu suçun kanunda açıkça düzenlenen taksirli hâlidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.
Uzlaştırma ve özel usul	İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. /1 önödeme kapsamında değil; yalnız para öngören /2'de TCK 75 koşulları değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 333/a kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ticaret şirketini hukuken veya fiilen yönetme yetkisi bulunan kişinin, alacaklıyı zarara uğratma kastıyla şirket borcunu ödememesi; ayrıca bu suçun kanunda açıkça düzenlenen taksirli hâlidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fiil tarihinde gerçek yönetim yetkisi ve ödeme kararını verebilecek kişi.

• Borç, ödeme imkânı, ödememe ve alacaklı zararı; yalnız ticaret sicilinde adının bulunması yeterli değildir.

• Başka suç oluşturmama şeklindeki tali hüküm ve kast/taksir ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlk fıkra alacaklıyı zarara uğratma kastını; ikinci fıkra taksiri açıkça düzenler. Mali yetersizlik, ödeme imkânı, karar yetkisi ve kusurun alacaklı zararına etkisi ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
333/a/1	6 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para.
333/a/2	Taksirde zararın ağırlığına göre 2.000 güne kadar adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. /1 önödeme kapsamında değil; yalnız para öngören /2'de TCK 75 koşulları değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346–348 gereği icra takibinin yapıldığı yerdeki İcra Ceza Mahkemesi görevlidir. Şikâyete bağlı fiilde dilekçe veya sözlü beyanla doğrudan özel yargılama başlar; genel savcılık–iddianame şeması otomatik uygulanmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi/vekil göndermemesi m 349 sonucunu doğurabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için öğrenmeden 3 ay, fiilden en çok 1 yıl; İİK 347. Bu hak düşürücü süreyle temel suçun 8 yıllık olağan dava zamanaşımı karıştırılmaz. Adli ceza hükmünün kanun yollarında İİK 353/2 ve CMK; tazyik/disiplin kararında 353/1'in tebliğden 2 haftalık itirazı ayrı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Şirketin işlem tarihindeki bilanço, banka, defter ve ödeme gücü kayıtları.

• Yönetim/temsil yetkisi ve ödeme kararını kimin verdiği.

• Alacağın vadesi, takip, aciz ve şikâyet öğrenme tarihi.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 333/a;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Konkordatoda veya Yeniden Yapılandırmada Hataya Düşürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Konkordato/yeniden yapılandırma mühlet veya tasdik sürecinde mali durum hakkında hileyle yetkilileri/alacaklıları hataya düşürmek veya projeye uymayarak kasten zarara neden olmaktır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	İlgilinin şikâyetine bağlıdır; İİK 347'de öğrenmeden 3 ay/fiilden 1 yıl ve 354'te feragat/borcun itfası koşulları uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Üst sınır 1 yıl olduğundan genel önödeme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 334 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Konkordato/yeniden yapılandırma mühlet veya tasdik sürecinde mali durum hakkında hileyle yetkilileri/alacaklıları hataya düşürmek veya projeye uymayarak kasten zarara neden olmaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hileli mali bilgi, muhatap alacaklı/komiser/denetçi/memur ve karar üzerindeki bağlantı.

• Tasdikli proje yükümlülükleri, vade ve fiilî ödeme/uygulama.

• Kasten doğan zarar; ekonomik güçlük nedeniyle her proje aksaması suç değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mali durumu hileyle yanlış sunma veya projeye uymama yoluyla kasten zarar verme aranır. Öngörülemeyen ekonomik gelişme ve salt ödeme güçlüğüyle otomatik sorumluluk kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m 334	6 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

İlgilinin şikâyetine bağlıdır; İİK 347’de öğrenmeden 3 ay/fiilden 1 yıl ve 354’te feragat/borcun itfası koşulları uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İİK’nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251’in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Üst sınır 1 yıl olduğundan genel önödeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346–348 gereği icra takibinin yapıldığı yerdeki İcra Ceza Mahkemesi görevlidir. Şikâyete bağlı fiilde dilekçe veya sözlü beyanla doğrudan özel yargılama başlar; genel savcılık–iddianame şeması otomatik uygulanmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi/vekil göndermemesi m 349 sonucunu doğurabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için öğrenmeden 3 ay, fiilden en çok 1 yıl; İİK 347. Bu hak düşürücü süreyle temel suçun 8 yıllık olağan dava zamanaşımı karıştırılmaz. Adli ceza hükmünün kanun yollarında İİK 353/2 ve CMK; tazyik/disiplin kararında 353/1’in tebliğden 2 haftalık itirazı ayrı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İcra ve İflas Kanunu m. 334 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 334;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Müflisin Mallarını Vermeme veya Borcu Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Müflisin malını elinde tutan veya müflise borçlu üçüncü kişinin, iflas ilanını öğrenmesinden itibaren bir ayda makul mazeret olmadan malı iflas idaresi emrine vermemesi veya borcunu bildirmemesidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	90 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Maddede alacaklının şikâyeti şartı öngörülmemiştir; resen takip değerlendirilir. İİK 354'ün şikâyetli suçlara özgü düşme sonucu otomatik uygulanmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız para nedeniyle TCK 75 önödeme; seri muhakeme yoktur. İcra Ceza görevi nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. Kanunda şikâyet şartı bulunmadığından yetişkin uzlaştırma kapsamına girmez.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 336 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Müflisin malını elinde tutan veya müflise borçlu üçüncü kişinin, iflas ilanını öğrenmesinden itibaren bir ayda makul mazeret olmadan malı iflas idaresi emrine vermemesi veya borcunu bildirmemesidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İflasın açılması ve ilanın gerçekten öğrenildiği tarih.

• Üçüncü kişideki mal/borç ve iflas masasıyla bağlantı.

• Bir aylık süre, yerine getirme imkânı ve makbul mazeret.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m 336	90 güne kadar adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Maddede alacaklının şikâyeti şartı öngörülmemiştir; resen takip değerlendirilir. İİK 354'ün şikâyetli suçlara özgü düşme sonucu otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız para nedeniyle TCK 75 önödeme; seri muhakeme yoktur. İcra Ceza görevi nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. Kanunda şikâyet şartı bulunmadığından yetişkin uzlaştırma kapsamına girmez.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346 kapsamında İcra Ceza Mahkemesi; resen suçta savcılık süreci ile özel mahkeme görevi birlikte gözetilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yükümlülük ilanı öğrenmeden 1 ay içinde doğar; bu suçun oluşma süresi olup şikâyet süresi değildir. Adli para için yetişkinde olağan dava zamanaşımı 8 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adli para cezası TCK m. 51 kapsamında ertelenmez. HAGB, CMK m. 231'in diğer koşullarıyla ayrıca değerlendirilebilir; önödeme uygulanabiliyorsa öncelikle onun usulü tamamlanır. Para gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre günlük tutar ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İcra ve İflas Kanunu m. 336 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 336;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Mal Beyanı ve Aciz Borçlusunun Ödeme Yükümlülüğü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanunen istenen mal beyanını gerçeğe aykırı verme adli suçtur. Aciz belgesi borçlusunun mahkemece belirlenen gelir payını icraya yatırmaması ise ayrı tazyik hapsi rejimidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Alacaklının şikâyetiyle 3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.
Uzlaştırma ve özel usul	İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Adli /1 önödeme kapsamında değil; tazyik için CMK uzlaştırma/seri/önödeme ve HAGB ceza indirimleri uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Adli /1 mahkûmiyetinde özel rejim yoksa genel 1/2 ve İİK 354 düşme koşulları. /2 tazyik hapsinde koşullu salıverilme kesri kullanılmaz; ödeme ile tahliye ve aynı borç için toplam 1 yıl sınırı uygulanır. Kesinleşen tazyik kararı 2 yıl sonra infaz edilemez; İİK 354'ün asgari alacak tutarı istisnası da kontrol edilir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 338 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunen istenen mal beyanını gerçeğe aykırı verme adli suçtur. Aciz belgesi borçlusunun mahkemece belirlenen gelir payını icraya yatırmaması ise ayrı tazyik hapsi rejimidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Beyan yükümlülüğü, beyan edilen mal/gelir ile gerçek durum ve bilme.

• Tazyikte aciz belgesi, alacaklının 5 yıl içinde başvurusu, asgari ücret üstü yaşam/gelir ve kesinleşmiş mahkeme kararı.

• Mahkemenin, asgari ücretin üstünde kalan gelir bölümünün en az dörtte biri olarak belirlediği tutar; kararın kesinleşmesinden itibaren en geç bir ay içinde başlayan ve borcun ödenmesine kadar süren aylık yatırma yükümlülüğü.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
338/1	Alacaklının şikâyetiyle 3 ay–1 yıl hapis.
338/2–4	Kararla belirlenen gelir payını yatırmama:1 yıla kadar tazyik; borcun veya biriken zorunlu payın ödenmesiyle tahliye. Aynı borç için toplam 1 yıl sınırı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Adli /1 önödeme kapsamında değil; tazyik için CMK uzlaştırma/seri/önödeme ve HAGB ceza indirimleri uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Adli /1 üst sınır 1 yıl nedeniyle tutuklama yasağı; /2'deki tazyik kararı CMK tutuklaması değildir. İtiraz ve tahliye için özel İİK rejimi uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346–348 gereği icra takibinin yapıldığı yerdeki İcra Ceza Mahkemesi görevlidir. Şikâyete bağlı fiilde dilekçe veya sözlü beyanla doğrudan özel yargılama başlar; genel savcılık–iddianame şeması otomatik uygulanmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi/vekil göndermemesi m 349 sonucunu doğurabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için öğrenmeden 3 ay, fiilden en çok 1 yıl; İİK 347. Bu hak düşürücü süreyle temel suçun 8 yıllık olağan dava zamanaşımı karıştırılmaz. Adli ceza hükmünün kanun yollarında İİK 353/2 ve CMK; tazyik/disiplin kararında 353/1'in tebliğden 2 haftalık itirazı ayrı uygulanır. Aciz belgesi alacaklısının gelir payı başvurusu için 5 yıl, kesinleşmiş karar sonrası ilk ödeme için 1 ay ayrıca önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Adli /1 için sonuç ceza ve CMK 231/TCK 50–51 şartlarıyla HAGB, seçenek veya erteleme değerlendirilebilir. Tazyik hapsi bu kurumlara çevrilecek adli ceza değildir; borcun veya gerekli gelir payının ödenmesi kendi tahliye sebebidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Adli /1 mahkûmiyetinde özel rejim yoksa genel 1/2 ve İİK 354 düşme koşulları. /2 tazyik hapsinde koşullu salıverilme kesri kullanılmaz; ödeme ile tahliye ve aynı borç için toplam 1 yıl sınırı uygulanır. Kesinleşen tazyik kararı 2 yıl sonra infaz edilemez; İİK 354'ün asgari alacak tutarı istisnası da kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İcra ve İflas Kanunu m. 338 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 338;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Şirketinin İflasını İstememe Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Borçlarını karşılamayan sermaye şirketi bakımından iflas istemekle yükümlü yönetim/temsil görevlisi veya tasfiye memurunun bu bildirimi yapmamasıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	10 gün–3 ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.
Uzlaştırma ve özel usul	İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Üst sınır 3 ay olduğu için TCK 75 uyarınca önödeme değerlendirilir; doğrudan mahkemeye gelen işte hâkim bildirimiyle ödeme mümkündür.
İnfaz çerçevesi	Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 345/a kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Borçlarını karşılamayan sermaye şirketi bakımından iflas istemekle yükümlü yönetim/temsil görevlisi veya tasfiye memurunun bu bildirimi yapmamasıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Şirketin ilgili tarihte gerçek aktif/pasif durumu; yalnız borcun ödenmemesi borca batıklık kanıtı değildir.

• İİK 179 ve TTK 376 koşullarının oluştuğu tarih.

• O tarihteki yönetim/temsil veya tasfiye görevi ve başvuru imkânı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
345/a	10 gün–3 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Alacaklının şikâyetine bağlıdır. İİK 347 uyarınca öğrenmeden 3 ay ve her hâlde fiilden 1 yıl içinde başvuru gerekir; TCK'daki genel 6 ay uygulanmaz. m 354 koşullarıyla feragat veya borcun itfası, dava ve bütün sonuçlarıyla cezanın düşmesini sağlar.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İİK'nın özel muhakemesi ve 354.düşme rejimi uygulanır. Resmî CGK 29.04.2021 ile 12.HD 19.09.2023 kararlarına göre 16.baptaki şikâyetli suçlarda CMK uzlaştırması uygulanmaz. Seri muhakeme yok; CMK 251'in Asliye Ceza şartı nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. Üst sınır 3 ay olduğu için TCK 75 uyarınca önödeme değerlendirilir; doğrudan mahkemeye gelen işte hâkim bildirimiyle ödeme mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346–348 gereği icra takibinin yapıldığı yerdeki İcra Ceza Mahkemesi görevlidir. Şikâyete bağlı fiilde dilekçe veya sözlü beyanla doğrudan özel yargılama başlar; genel savcılık–iddianame şeması otomatik uygulanmaz. Şikâyetçinin duruşmaya gelmemesi/vekil göndermemesi m 349 sonucunu doğurabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet için öğrenmeden 3 ay, fiilden en çok 1 yıl; İİK 347. Bu hak düşürücü süreyle temel suçun 8 yıllık olağan dava zamanaşımı karıştırılmaz. Adli ceza hükmünün kanun yollarında İİK 353/2 ve CMK; tazyik/disiplin kararında 353/1'in tebliğden 2 haftalık itirazı ayrı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu hükümdeki adli hapis, tazyik hapsinden farklıdır. Başka özel rejim yoksa süreli hapiste genel 1/2; para cezasında ayrı infaz uygulanır. Şikâyete bağlı suçlarda İİK 354 uyarınca borcun itfası veya feragat, hüküm kesinleşmiş olsa da cezanın bütün sonuçlarıyla düşmesini sağlayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Şikâyet tarihi ve yükümlülüğün doğduğu döneme ait ticari defterler, banka hesapları, gerçek değer bilançosu.

• Kesinleşmiş takipler dâhil borç listesi; bilirkişi incelemesinin hangi tarihe ait olduğu.

• Yönetim/temsil/tasfiye görevi, iflas başvurusu ve önödeme tebligatı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 179,345/a,345–354; TTK 376 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İhaleden Menfaat Karşılığı Çekilme veya Katılmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İcra ihalesinde kendisine veya başkasına vaat edilen/sağlanan yarar karşılığında artırmadan çekilmek veya katılmamak; buna aracılık etmektir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1 yıla kadar hapis ve 1.000 güne kadar adli para; aracıya aynı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Maddede şikâyet şartı yoktur; resen takip değerlendirilir. Borç ödemesi veya ihalenin iptali suçu kendiliğinden ortadan kaldırmaz; İİK 354'ün şikâyetli suç rejimi otomatik taşınmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. İcra Ceza görevi nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

İcra ve İflas Kanunu m. 345/b kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İcra ihalesinde kendisine veya başkasına vaat edilen/sağlanan yarar karşılığında artırmadan çekilmek veya katılmamak; buna aracılık etmektir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alacaklının tahsil imkânı ve icra/iflas düzeninin dürüst işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İhalenin İİK uyarınca yapılan artırma olması.

• Vaat/yarar ile çekilme veya katılmama arasında anlaşma bağlantısı.

• Aracının katkısı; meşru biçimde teklif vermekten vazgeçmeyle ayrım.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
345/b	1 yıla kadar hapis ve 1.000 güne kadar adli para; aracıya aynı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Maddede şikâyet şartı yoktur; resen takip değerlendirilir. Borç ödemesi veya ihalenin iptali suçu kendiliğinden ortadan kaldırmaz; İİK 354'ün şikâyetli suç rejimi otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. İcra Ceza görevi nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İİK 346 gereği İcra Ceza Mahkemesi; TCK 235 veya başka ihale suçu iddiası varsa özel/genel hüküm ve görev ilişkisi somutlaştırılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İcra ve İflas Kanunu m. 345/b bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 345/b;m. 345–354 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Yargıtay Ceza Genel Kurulu,29.04.2021, E. 2019/234, K. 2021/186 · İİK on altıncı bapta şikâyete bağlı suçlarda CMK uzlaştırmasının uygulanmaması · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/685597100

[7] Yargıtay 12.Hukuk Dairesi,19.09.2023, E. 2023/5931, K. 2023/5095 · İİK 354 özel rejimi ve uzlaştırma · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/ictihat/982482400

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çıkar Karşılığı Avukata İş Getirmeye Aracılık ve Aracı Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ücret veya başka çıkar karşılığında avukata iş getirmeye aracılık etmek ve bu aracıyı kullanmaktır. Karşılıksız sıradan yönlendirme ile çıkar ilişkisi birbirine eşit değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Aracı ve aracı kullanan avukat:6 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet şartı yoktur. Avukatın görev suçu için m. 58 Adalet Bakanlığı izni; m. 59 kovuşturma ve m. 61 suçüstü istisnası ayrıca aranır. Disiplin sorumluluğu ceza davasından ayrıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. Aracı bakımından diğer şartlarla basit yargılama gündeme gelebilir; avukatın görev suçunda m. 58–59 özel izin ve Ağır Ceza usulü nedeniyle aynı sonuç uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Avukatlık Kanunu m. 48 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ücret veya başka çıkar karşılığında avukata iş getirmeye aracılık etmek ve bu aracıyı kullanmaktır. Karşılıksız sıradan yönlendirme ile çıkar ilişkisi birbirine eşit değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Avukatlık hizmetinin bağımsız, yetkili ve güvenilir biçimde yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Vaat edilen/verilen ücret veya çıkarın ne olduğu.

• Aracının iş getirme faaliyeti ile avukatın aracıyı bilerek kullanması.

• Memur sıfatı ve fiille bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 48/1	Aracı ve aracı kullanan avukat:6 ay–1 yıl hapis.
m. 48/2	Fail memursa hapis 1 yıldan aşağı olamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yoktur. Avukatın görev suçu için m. 58 Adalet Bakanlığı izni; m. 59 kovuşturma ve m. 61 suçüstü istisnası ayrıca aranır. Disiplin sorumluluğu ceza davasından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. Aracı bakımından diğer şartlarla basit yargılama gündeme gelebilir; avukatın görev suçunda m. 58–59 özel izin ve Ağır Ceza usulü nedeniyle aynı sonuç uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Sıradan aracı yönünden genel görev Asliye Ceza. Avukatın görevden doğan/görev sırasındaki fiilinde 1136 m 58–61 izin, son soruşturma ve Ağır Ceza düzeni ayrıca uygulanır. Avukatın görev suçunda 1136 m. 59 son fıkra gereği bölge adliye mahkemesi kararlarına CMK m. 286/2 temyiz sınırlaması uygulanmaz; sıradan aracıya aynı kişisel istisna otomatik taşınmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Avukatlık Kanunu m. 48 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1136 sayılı Avukatlık Kanunu · m. 48,58–61 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103689

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Avukatın Asılsız veya Aslına Aykırı Belge Örneğini Onaylaması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Avukatın aslı bulunmayan vekâletname/başka belge örneğini onaylaması veya aslından farklı örnek vermesidir. Kanunun avukata tanıdığı örnek onaylama yetkisinin sınırı korunur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–6 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet şartı yok; avukatın görevden doğan fiilinde 1136 m 58–61 özel izin ve kovuşturma yolu uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme yok. Özel görev soruşturması ve ceza üst sınırı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Avukatlık Kanunu m. 56 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Avukatın aslı bulunmayan vekâletname/başka belge örneğini onaylaması veya aslından farklı örnek vermesidir. Kanunun avukata tanıdığı örnek onaylama yetkisinin sınırı korunur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Avukatlık hizmetinin bağımsız, yetkili ve güvenilir biçimde yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, belgenin aslını veya örneğini bu yetkiyle onaylayan avukattır. Büro çalışanının işlemi, avukatın bilgisi ve katkısı ispatlanmadan avukata otomatik yüklenmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belgenin türü, asıl nüshanın varlığı ve avukatın tasdik işlemi.

• Örneğin aslıyla hangi noktada farklı olduğu ve verilen merci.

• Kast ve teknik/masum kopyalama hatası ayrımı; belge incelemesi ve dosyadaki özgün nüsha.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 56/3	3–6 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet şartı yok; avukatın görevden doğan fiilinde 1136 m 58–61 özel izin ve kovuşturma yolu uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme yok. Özel görev soruşturması ve ceza üst sınırı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Avukatın görev suçunda soruşturma Adalet Bakanlığı izniyle suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Kovuşturma gerekli görülürse dosya, o yer ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir; savcı beş gün içinde iddianameyi son soruşturmanın açılması kararı için sunar. Bu iç işleyiş süresi, avukatın kişisel başvuru süresi değildir. Son soruşturma açılırsa duruşma suçun işlendiği yer Ağır Ceza Mahkemesinde yapılır. m. 60 özel itiraz ve m. 61 ağır ceza görevindeki suçüstü istisnası ayrılır. Görev suçundaki bölge adliye mahkemesi kararlarında m. 59 son fıkra gereği CMK m. 286/2 temyiz sınırlaması uygulanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

6 yıllık üst sınır nedeniyle yetişkinde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. İzin nedeniyle durma, kanun yolu ve m. 59/5’in temyiz istisnası ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Avukatlık Kanunu m. 56 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1136 sayılı Avukatlık Kanunu · m. 56,58–61 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103689

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Avukatlık ve Muvazaalı Alacak Devriyle Avukatlık Yetkisi Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz avukatlığın temel ihlali idari yaptırım; avukatlık yetkisi olmadan muvazaalı alacak devri veya başka hakları kötüye kullanarak avukatlık yetkilerini kullanma ise adli suçtur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yetkisiz yetki/unvan kullanmanın temel hâli idari para; tarihî tutar güncel ceza diye gösterilmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Adli /3 yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme kapsamında değil;3 yıllık üst sınır basit yargılamayı dışlar. İdari karara başvuru adli mahkûmiyet kanun yolundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Avukatlık Kanunu m. 63 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetkisiz avukatlığın temel ihlali idari yaptırım; avukatlık yetkisi olmadan muvazaalı alacak devri veya başka hakları kötüye kullanarak avukatlık yetkilerini kullanma ise adli suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Avukatlık hizmetinin bağımsız, yetkili ve güvenilir biçimde yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Baro levhası, işten yasaklılık ve kişinin kendi işi ile başkasının işi ayrımı.

• Alacak devrinin gerçek mi muvazaalı mı olduğu ve avukatlık yetkisi kullanma amacı.

• Dava/İcra evrakı, işlem, devir bedeli ve fiilî temsil bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 63/1–2	Yetkisiz yetki/unvan kullanmanın temel hâli idari para; tarihî tutar güncel ceza diye gösterilmez.
m. 63/3	Muvazaalı devir/hak kötüye kullanımıyla yetki kullanma:1–3 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para.
m. 63/1 istisna	20 yıllık levha kaydı sonrası belirli koşullarla yalnız unvan kullanma istisnası; meslek icrası izni değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Adli /3 yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme kapsamında değil;3 yıllık üst sınır basit yargılamayı dışlar. İdari karara başvuru adli mahkûmiyet kanun yolundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Avukatlık Kanunu m. 63 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1136 sayılı Avukatlık Kanunu · m. 63; m. 35 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103689

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ormanda İzinsiz Madencilik ve İzin Sınırlarının Aşılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Orman izni olmadan maden ocağı açma/işletme ile izin süresi veya alanını aşarak işletmeye devam etme farklı yaptırımlara bağlanır. Maden ruhsatı tek başına gerekli orman izninin yerine geçmez.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İzinsiz açma/işletme:2–7 yıl ve 20.000 güne kadar para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Temel izinsiz ocakta uzlaştırma/seri/önödeme/basit yargılama yoktur. m. 93 atfında hangi suç/fıkranın uygulandığı ve CMK 250'deki 93/1 seri listesi ayrıca incelenir; bütün m. 92 hâllerine seri usul taşınmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 92 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Orman izni olmadan maden ocağı açma/işletme ile izin süresi veya alanını aşarak işletmeye devam etme farklı yaptırımlara bağlanır. Maden ruhsatı tek başına gerekli orman izninin yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman varlığı, kamu güvenliği ve orman ürünlerinin yasal dolaşımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yerin orman niteliği, koordinat ve sınırlar.

• m. 16 izni, faaliyet süresi, ruhsat alanı ve fiilî işletme.

• Ağaç kesme veya başka zarar varsa m. 91 ve tazmin bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 92/2	İzinsiz açma/işletme:2–7 yıl ve 20.000 güne kadar para.
m. 92/3	Süre veya alan aşımı:m. 93 hükümleri; temel atıfta 6 ay–2 yıl, nitelikli şartlarda artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 92/1,4	Kapatma, elkoyma/müsadere, ayrıca tazmin; izinli işletmenin bildirilen tedbire uymaması idari para ve men.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel izinsiz ocakta uzlaştırma/seri/önödeme/basit yargılama yoktur. m. 93 atfında hangi suç/fıkranın uygulandığı ve CMK 250'deki 93/1 seri listesi ayrıca incelenir; bütün m. 92 hâllerine seri usul taşınmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

m. 92/2'nin 7 yıllık üst sınırında 15 yıl; m. 93 atfında uygulanabilir kanuni üst sınıra göre 8 veya 15 yıl. Devam eden işletme ve kesilme/durma ayrıca.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Orman Kanunu m. 92 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 16,91–93 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ormanda İzinsiz Tesis ve İşletme Kurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Orman içinde m. 18’de izne bağlanan fabrika, hızar, belirli ocak veya üretim tesisini izinsiz kurmaktır. Aynı eylemin orman dışında gerçekleşmesi ve diğer bazı yasaklar idari yaptırımdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar para; işletmenin men’i ve kanuni müsadere. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Temel /1 yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme yok; koşullarıyla basit yargılama. /4’te usul dayanak TCK suçuna göre belirlenir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 94 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Orman içinde m. 18’de izne bağlanan fabrika, hızar, belirli ocak veya üretim tesisini izinsiz kurmaktır. Aynı eylemin orman dışında gerçekleşmesi ve diğer bazı yasaklar idari yaptırımdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman varlığı, kamu güvenliği ve orman ürünlerinin yasal dolaşımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tesisin m. 18 listesindeki niteliği ve orman sınırı.
- İzin, koordinat, gerçek işletmeci ve kurma fiili.
- Madencilikte m. 92; ağaç kesmede m. 91; m. 14/F atfında ayrıca TCK suçu ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur. Orman Kanunu m. 111 kapsamındaki orman rejimi altına alınmış yerler, muhafaza ormanları ve milli parklarda ormana ilişkin suçun cezası iki misli uygulanır; alanın hukuki statüsü olay tarihi itibarıyla ayrıca belgelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 94/1	6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar para; işletmenin men'i ve kanuni müsadere.
m. 94/2–3	Orman dışı ve sayılı diğer ihlaller idari yaptırım.
m. 94/4	m. 14/F fiilleri için ilgili TCK hükmü; tek sabit ceza yok.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 94/1'in yalın hâlinde yetişkin fail açısından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; üst sınır iki yıl olduğundan diğer koşullarıyla basit yargılama gündeme gelebilir. m. 111'deki korunan alan nedeniyle iki misli ceza uygulanıyorsa dört yıllık üst sınır bu imkânı kaldırır. m. 94/4'te usul, atıf yapılan Türk Ceza Kanunu suçuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 94/1'in yalın hâlinde üst sınır iki yıl olduğundan CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama yasaktır. m. 111'deki iki misli alan artırımı uygulanırsa üst sınır dört yıla çıktığından bu yasak sırf temel ceza üzerinden ileri sürülemez; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük yine gerekir. Bu suç kendi adıyla katalogda değildir. m. 94/4'teki atıf suçu ve bağlantılı diğer suçların tedbirleri ayrıca değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Orman Kanunu m. 94 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 14,18,91,92,94 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zati İhtiyaç için Verilen Orman Ürününün Amacı Dışında Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Köylüye veya köyün ortak ihtiyacına tahsis edilen yapacak orman ürününü yerinde/amacına uygun kullanmayıp elden çıkarmak veya amacı dışında kullanmaktır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	En az 20 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız para nedeniyle TCK 75 önödeme; yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yok. Kalan dava şartlarıyla basit yargılamaya elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 98 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Köylüye veya köyün ortak ihtiyacına tahsis edilen yapacak orman ürününü yerinde/amacına uygun kullanmayıp elden çıkarmak veya amacı dışında kullanmaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman varlığı, kamu güvenliği ve orman ürünlerinin yasal dolaşımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tahsis belgesi ve m. 31–33 kapsamındaki hak sahibi.

• Ürünün yapacak emval niteliği, verilen miktar ve kullanım yeri.

• Devir/elden çıkarma veya amacı dışındaki somut kullanım.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 98	Temel yaptırım 20–730 gün adli para cezasıdır: özel alt sınır 20 gün, özel üst sınır olmadığından TCK m. 52/1 genel üst sınırı 730 gündür. Uygulanabilen kanuni artırımlar ve günlük tutar ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız para nedeniyle TCK 75 önödeme; yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yok. Kalan dava şartlarıyla basit yargılamaya elverişlidir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adli para cezası TCK m. 51 kapsamında ertelenmez. HAGB, CMK m. 231'in diğer koşullarıyla ayrıca değerlendirilebilir; önödeme uygulanabiliyorsa öncelikle onun usulü tamamlanır. Para gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre günlük tutar ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Orman Kanunu m. 98 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 31–33,98 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Orman Yangınını Bildirmeme ve Orman İdaresi Malına Zarar Verme Suçları Rehberi

Orman içinde/yakınında görülen ateş veya yangın belirtisini derhal bildirmeme ile orman idaresinin haberleşme ve mücadele araçlarına zarar verme farklı fiillerdir. Buradaki ilk suç yangın söndürme çağrısına katılmama değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	m. 68 bildirim yükümlülüğüne aykırılık:6 aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Bildirmeme temel hâlinde TCK 75 önödeme; zarar hâlinde uzlaştırma/seri/önödeme genel olarak yok ve üst sınır basit yargılamayı aşar. İlk hâlde ödeme sonuçsuzsa diğer koşullarla basit usul değerlendirilebilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 104 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Orman içinde/yakınında görülen ateş veya yangın belirtisini derhal bildirmeme ile orman idaresinin haberleşme ve mücadele araçlarına zarar verme farklı fiillerdir. Buradaki ilk suç yangın söndürme çağrısına katılmama değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman varlığı, kamu güvenliği ve orman ürünlerinin yasal dolaşımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Ateş/yangın belirtisini görme, haber verme imkânı ve bildirim zamanı.
- Zarar verilen şebeke, tesis, alet veya malzemenin orman idaresine aidiyeti.
- Zarar fiilinin Mayıs başı–Kasım sonu yangın mevsiminde olup olmadığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur. m. 111'de sayılan korunan orman alanı şartları gerçekleşmişse ormana ilişkin suça ayrıca iki misli ceza hükmü uygulanır. Yangın mevsimi artırımı, ikinci fıkradaki zarar suçuna ilişkindir; bildirmeme fiiline otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 104/1	m. 68 bildirim yükümlülüğüne aykırılık:6 aya kadar hapis.
m. 104/2	İdare tesis/alet/malzemesine zarar:TCK 152/1-a,1–4 yıl hapis.
m. 104/3	Zarar suçu yangın mevsiminde işlenirse ceza iki kat.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bildirmemenin yalın hâlinde üst sınır altı ay olduğu için TCK m. 75 önödeme uygulanır. m. 111'deki iki misli ceza koşulu gerçekleşirse üst sınır bir yıla çıkar; bu nedenle yalın hâlin genel önödeme sonucu otomatik kullanılamaz. Dava açılırsa üst sınır ve CMK m. 251 koşullarıyla basit yargılama değerlendirilebilir. Zarar suçunda yetişkin fail açısından uzlaştırma, seri muhakeme ve genel önödeme yoktur; üst sınır basit yargılamayı aşar.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bildirmeme temel hâlinde CMK 100/4 tutuklama yasağı; zarar hâlinde kendi başına katalog olmamakla birlikte genel şartlar değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yangını bildirmeme ve TCK m. 152/1-a temel zarar hâlinde olağan dava zamanaşımı 8 yıl. Mayıs başından kasım sonuna kadar yangın mevsiminde iki kat yaptırımlı zarar hâlinde üst sınır sekiz yıla çıktığından olağan süre 15 yıldır. Başka nitelikli zarar hâli, yaş, durma ve kesilme ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Orman Kanunu m. 104 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 68,104; TCK 152/1-a · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaçak Orman Ürünlerini Bilerek Bulundurma, Taşıma veya Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuna aykırı kesilmiş, taşınmış veya toplanmış olduğunu bilerek orman ürününü taşıma, işleme, alma, kullanma veya ticaretine konu etmektir. Ürünün kaçak niteliği ile failin bunu bildiği ayrı kanıtlanır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1 yıla kadar hapis ve adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	m. 108/1 TCK 75/6'da açık önödeme listesindedir; nitelikli /2 otomatik bu listeye sokulmaz. Uzlaştırma/seri muhakeme yok; ilk hâlin basit yargılama eşiği ile /2'nin 7 yıllık üst sınırı ayrılır.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Orman Kanunu m. 108 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuna aykırı kesilmiş, taşınmış veya toplanmış olduğunu bilerek orman ürününü taşıma, işleme, alma, kullanma veya ticaretine konu etmektir. Ürünün kaçak niteliği ile failin bunu bildiği ayrı kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman varlığı, kamu güvenliği ve orman ürünlerinin yasal dolaşımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Orman ürünü türü, kaynağı ve kesim/nakil belgesinin eksikliği veya uyumsuzluğu.
- Failin ürünü nasıl aldığı, bildiği koşullar ve işleme/satma/taşıma hareketi.
- Orman ürünü ticaretiyle uğraşma veya kâr için işleyip eşya hâlinde satma niteliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 108/1	1 yıla kadar hapis ve adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 108/2	Ticari nitelikli hâl:1–7 yıl ve 5.000 güne kadar adli para.
m. 108/3–4	Değer azlığında yarısına kadar indirim; ürün, araç ve suç aletleri için TCK müsadere hükümleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 108/1 TCK 75/6'da açık önödeme listesindedir; nitelikli /2 otomatik bu listeye sokulmaz. Uzlaştırma/seri muhakeme yok; ilk hâlin basit yargılama eşiği ile /2'nin 7 yıllık üst sınırı ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel /1 için 8 yıl; /2'de 7 yıllık üst sınır nedeniyle 15 yıl olağan dava zamanaşımı. Nitelikli hâl, yaş ve kesilme/durma saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Orman Kanunu m. 108 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6831 sayılı Orman Kanunu · m. 108; TCK 75/6-b · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104456

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ticaret Unvanı İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ticaret unvanına yanıltıcı/yasak ek koyma ve unvanı işletmeden bağımsız devretme veya bu aykırılıkla devralıp kullanma adli suçtur. Diğer birçok unvan/tescil eksikliği idari yaptırımdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–2 yıl hapis veya adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Adli /3 yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme kapsamında değil; koşullarıyla basit yargılama. İdari yaptırıma başvuru ayrı.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 51 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ticaret unvanına yanıltıcı/yasak ek koyma ve unvanı işletmeden bağımsız devretme veya bu aykırılıkla devralıp kullanma adli suçtur. Diğer birçok unvan/tescil eksikliği idari yaptırımdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- m 46 kapsamında yanıltıcı ek, hayalî şirket görünümü veya Cumhurbaşkanı kararı gereken sözcük.
- m 49 bakımından işletme devri ile unvan devrinin bağlantısı.
- m 39–45/48 kapsamındaki idari ihlal ile /3 adli suç ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
51/3	3 ay–2 yıl hapis veya adli para.
51/2	m 39–45/48 ihlalleri idari para; adli sicil mahkûmiyeti değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Adli /3 yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme kapsamında değil; koşullarıyla basit yargılama. İdari yaptırıma başvuru ayrı.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Kanunda hapis veya para seçeneği bulunduğundan hapis seçilmişse sonradan adli paraya çevirme TCK 50/2 ile sınırlıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 51 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 39–51 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haksız Rekabet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Kanundaki haksız rekabet fiilini kasten işleme, teklifini öne çıkarmak için yanıltıcı bilgi verme, çalışanı sır elde etmek üzere aldatma veya öğrenilen haksız rekabeti önlememe/düzeltmeme hâlleridir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa her bent kapsamındaki fiil için 2 yıla kadar hapis veya adli para; tüzel kişi için m 63 güvenlik tedbiri. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	m 56 gereğince hukuk davası açma hakkına sahip olanlardan birinin şikâyetine bağlıdır. TCK 73'ün fiil ve faili öğrenmeden 6 aylık süresi ve hak sahibinin sıfatı ayrıca kontrol edilir; hukuk davasının süreleriyle karıştırılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyetli suç olduğu için CMK 253'ün mağdur ve istisna koşullarıyla uzlaştırma değerlendirilir. Seri muhakeme yok; uzlaştırma kapsamındaki suçta önödeme uygulanmaz. Başka engel yoksa basit yargılama üst sınırı elverişlidir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 62 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanundaki haksız rekabet fiilini kasten işleme, teklifini öne çıkarmak için yanıltıcı bilgi verme, çalışanı sır elde etmek üzere aldatma veya öğrenilen haksız rekabeti önlememe/düzeltmeme hâlleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 55/1-a: yanıltıcı veya incitici kötüleme, kendisi/ürünü hakkında aldatıcı bilgi, gerçekte bulunmayan unvan veya ödül, karıştırılma, yanıltıcı karşılaştırma ve belirli koşullu düşük fiyat/saldırgan satış gibi somut davranış belirlenir; sırf düşük fiyat her durumda suç değildir.

• m. 55/1-b: müşteriyi sözleşmeye aykırı davranmaya yöneltme, çalışana haksız çıkar teklif ederek yükümlülüğünü ihlale yöneltme ve sır elde etme gibi fiillerde muhatap, mevcut sözleşme ve amaç gösterilir.

• m. 55/1-c–d: emanet edilmiş veya yetkisiz elde edilmiş plan/teklif/çalışma ürününden yararlanma ve üretim/iş sırrını hukuka aykırı açıklamada ürünün kaynağı, yetki ve sır niteliği araştırılır.

• m. 55/1-e–f: rakiplere de uygulanan iş şartlarına aykırılık ile yanıltıcı ve karşı taraf aleyhine dengesiz genel işlem şartları kendi koşullarıyla ayrılır. Hukuk davasında haksız rekabet bulunması ceza bakımından kastın ispatı yerine geçmez.

• m. 62/1-b–d: teklifini tercih ettirmek için kasten yanlış bilgi, sır elde etmek üzere yardımcı kişiyi aldatma veya öğrenilen cezai haksız rekabeti önlememe/düzeltmeme ayrıca incelenir.

• Şikâyetçinin m. 56’daki sıfatı ve fiil/faili öğrenme tarihi belirlenir: ekonomik menfaati zarar gören veya tehlikeye giren kişi, koşullarıyla müşteri ve maddede belirtilen mesleki/tüketici kuruluşları aynı dava taleplerine sahip değildir. Altı aylık ceza şikâyeti süresi hukuk davası süresinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34’ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ortak yaptırım	Daha ağır suç yoksa her bent kapsamındaki fiil için 2 yıla kadar hapis veya adli para; tüzel kişi için m 63 güvenlik tedbiri.
62/1-a	m 55 haksız rekabet fiillerini kasten işleme.
62/1-b	Kendi teklifini üstün kılmak için kasten yanlış/yanıltıcı bilgi.
62/1-c	Üretim/ticaret sırrına ulaşmak üzere çalışan/vekil/yardımcıyı aldatma.
62/1-d	Öğrenilen cezayı gerektiren fiili önlememe veya yanlış beyanı düzeltmeme.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

m 56 gereğince hukuk davası açma hakkına sahip olanlardan birinin şikâyetine bağlıdır. TCK 73'ün fiil ve faili öğrenmeden 6 aylık süresi ve hak sahibinin sıfatı ayrıca kontrol edilir; hukuk davasının süreleriyle karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyetli suç olduğu için CMK 253'ün mağdur ve istisna koşullarıyla uzlaştırma değerlendirilir. Seri muhakeme yok; uzlaştırma kapsamındaki suçta önödeme uygulanmaz. Başka engel yoksa basit yargılama üst sınırı elverişlidir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 62 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 55–56,62–63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şirketler Hukukunda Defter, Belge ve Sermayeye İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Şirketler hukukunda rapor, denetim belgesi, yasak borç, defter, sır, sahte belge, sermaye ve internet sitesi yükümlülüklerine ilişkin farklı adli suçları ve idari ihlalleri toplar.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Sayılı defter/standart/bildirim ihlalleri idari yaptırım; suç cezalarından ayrıdır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Adli fıkralarda genel kural resen takip; /7'de atıf yapılan TCK 239'un fıkrasına göre şikâyetli/resen ayrımı korunur. İdari yaptırım ile adli takip aynı işlem değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız para öngören fıkralarda TCK 75 önödeme; /7'de TCK 239'un şikâyet ve uzlaştırma kuralları. /8–9–11 genel önödemeye girmez. Seri muhakeme yok; basit yargılama somut fıkranın üst sınırı ve diğer koşullarla belirlenir.
İnfaz çerçevesi	Yalnız para fıkralarında para infazı; hapis hâllerinde özel rejim yoksa genel 1/2. /7 ticari sır suçu, TCK 132–138 özel hayat suçlarıyla karıştırılarak otomatik 2/3'e bağlanmaz. Tekerrür/örgüt ve diğer ilamlar ayrı.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 562 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Şirketler hukukunda rapor, denetim belgesi, yasak borç, defter, sır, sahte belge, sermaye ve internet sitesi yükümlülüklerine ilişkin farklı adli suçları ve idari ihlalleri toplar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İlgili şirketin ve gerçek kişi organ üyesinin kanuni yükümlülüğü; otomatik tüm yönetim kurulu sorumluluğu kurulmaz.

• İstenen defter/belge, yetkili denetim, teslim imkânı; defterin hiç olmaması ile usulsüz tutulması ayrımı.

• Sermaye taahhüt/ödeme, değerleme, halka çağrı ve şirket borç verme koşulları.

• İnternet sitesi yükümlülüğünün gerçekten kapsamda olup olmadığı; her şirket aynı yükümlülükte değildir.

• m. 199/1 bağlı şirket ilişkileri raporu faaliyet yılının ilk üç ayında düzenlenir; m. 199/4 hâkim şirket yönetim kurulu üyesinin rapor talebine ve gerekli bilgi/belgeye ilişkindir.

• m. 358 yönünden vadesi gelmiş sermaye borçları ödenmeden ve serbest yedeklerle kâr geçmiş yıl zararlarını karşılamadan pay sahibinin şirkete borçlanması; m. 395/2 yönünden pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyesi/yakınlarına nakit borç ve şirketin onlar için kefalet, garanti, teminat veya borç üstlenmesi ayrılır.

• m. 549'daki bütün hukuki sorumluluk hâlleri otomatik ceza değildir: m. 562/8 sahte belge düzenlemeyi ve ticari deftere kasten gerçeğe aykırı kayıt yapmayı arar. m. 550 sermaye taahhüt/ödeme görünümünü; m. 551 ayni sermayeye gerçeğe aykırı yüksek değer ve diğer değerleme yolsuzluğunu konu alır.

• m. 1524 yalnız maddede belirtilen denetime tabi sermaye şirketlerini kapsar. Tescilden üç ay içinde site açma; başka özel süre yoksa işlem/tescil/ilandan en geç beş gün içinde içerik yayımlama; daha uzun süre yoksa en az altı ay sitede tutma ayrı yükümlülüklerdir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Yönetim/ortak sıfatından ziyade somut yükümlülük ve fiil incelenir.

• İdari para tutarları tarih/yıl bazında yeniden değerlenir; metindeki parantezli rakamlar her tarihte geçerli kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. Yalnız alt gün sınırı belirtilmiş m. 562/3 için temel aralık 200–730, m. 562/4–6 için 300–730, m. 562/10 için 90–730 gündür; üst sınır TCK m. 52/1 genel hükmünden gelir. Gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre belirlenecek günlük TL tutarı ayrı hesaplanır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
562/1–2,13–15	Sayılı defter/standart/bildirim ihlalleri idari yaptırım; suç cezalarından ayrıdır.
562/3	m 199/1,4 bağlılık/ilişki raporuna aykırılık:en az 200 gün para.
562/4	Yetkili denetime belge/bilgi vermeme veya engel:daha ağır suç yoksaen az 300 gün para.
562/5	m 358 veya 395/2 yasak borç/güvence:en az 300 gün para.
562/6	Defterin mevcut olmaması/hiç kayıt içermemesi/uygun saklanmaması:en az 300 gün para.
562/7	m 527 sır ihlali:TCK 239 hükümleri.
562/8	m 549 sahte belge veya deftere kasten gerçeğe aykırı kayıt:1–3 yıl.
562/9	m 550 sermayeyi yanlış gösterme:3 ay–2 yıl veya para.
562/10	m 551 ayni sermaye değerlemesi yolsuzluğu:en az 90 gün para.
562/11	m 552’ye aykırı halka çağrıyla para toplama:6 ay–2 yıl.
562/12	Zorunlu siteyi oluşturmayan yönetim organı üyesi:100–300 gün; içeriği uygun koymayan:100 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Adli fıkralarda genel kural resen takip; /7’de atıf yapılan TCK 239’un fıkrasına göre şikâyetli/resen ayrımı korunur. İdari yaptırım ile adli takip aynı işlem değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız para öngören fıkralarda TCK 75 önödeme; /7'de TCK 239'un şikâyet ve uzlaştırma kuralları. /8–9–11 genel önödemeye girmez. Seri muhakeme yok; basit yargılama somut fıkranın üst sınırı ve diğer koşullarla belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yalnız para ve temel üst sınırı beş yılı aşmayan şirket yükümlülüğü suçlarında olağan dava zamanaşımı 8 yıl. /7 atfındaki TCK m. 239'un hangi fıkrası uygulandığı ayrıca belirlenir; m. 239/4'teki yedi yıllık üst sınırlı zorlama hâli varsa olağan süre 15 yıldır. Şikâyetli sır açıklamada altı aylık şikâyet süresi ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yalnız para fıkralarında para infazı; hapis hâllerinde özel rejim yoksa genel 1/2. /7 ticari sır suçu, TCK 132–138 özel hayat suçlarıyla karıştırılarak otomatik 2/3'e bağlanmaz. Tekerrür/örgüt ve diğer ilamlar ayrı.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 562 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 64–66,86,88,199,210,358,395,527,549–552,562,1524 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gemide Türk Bayrağını Hukuka Aykırı Çekme veya Çekmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Türk bayrağı çekme hakkı olmayan gemiye Türk bayrağı çekmek veya Türk bayrağı çekmesi gereken gemiye başka devlet bayrağı çekmektir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 aya kadar hapis veya adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 947 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Türk bayrağı çekme hakkı olmayan gemiye Türk bayrağı çekmek veya Türk bayrağı çekmesi gereken gemiye başka devlet bayrağı çekmektir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, fiil tarihinde geminin kaptanıdır. Donatan veya gemi malikinin otomatik cezai sorumluluğu yoktur; iştirak varsa somut katkıyla belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geminin bayrak çekme hakkı ve sicil/mülkiyet koşulları.
- Fiil sırasındaki kaptan ve fiilen çekilen bayrak.
- Türk/yabancı fail ve açık deniz/yurt dışı için m 952 özel kapsamı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

TTK 951 açıkça kast arar. Belge/işaretin varlığı ve yükümlülüğün maddi koşulları bilinmeden, salt dikkatsizlikle bu maddeden mahkûmiyet kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m 947	6 aya kadar hapis veya adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Kanunda hapis/para seçimliği bulunduğundan hapis seçilirse TCK 50/2’nin sonradan adli paraya çevirme yasağı gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 947 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 940–947,951–952 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gemi Tasdiknamesi veya Bayrak Şahadetnamesi Eksikliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerekli tasdikname/bayrak şahadetnamesini almadan Türk bayrağı çekme veya alınmış belgeyi gemide bulundurmamadır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Belge almadan Türk bayrağı:4 aya kadar hapis veya 200 güne kadar para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 948 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerekli tasdikname/bayrak şahadetnamesini almadan Türk bayrağı çekme veya alınmış belgeyi gemide bulundurmamadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, fiil tarihinde geminin kaptanıdır. Donatan veya gemi malikinin otomatik cezai sorumluluğu yoktur; iştirak varsa somut katkıyla belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m 945 kapsamındaki istisna gemi olup olmadığı.

• Tasdikname, onaylı suret veya bayrak şahadetnamesinin varlığı ve gemide bulunması.

• Kaptanın bilgisi; hiç almamak ile yanında bulundurmamak ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

TTK 951 açıkça kast arar. Belge/işaretin varlığı ve yükümlülüğün maddi koşulları bilinmeden, salt dikkatsizlikle bu maddeden mahkûmiyet kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
948/1	Belge almadan Türk bayrağı:4 aya kadar hapis veya 200 güne kadar para.
948/2	Belgeyi gemide bulundurmama:2 aya kadar hapis veya 100 güne kadar para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Kanunda hapis/para seçimliği bulunduğundan hapis seçilirse TCK 50/2’nin sonradan adli paraya çevirme yasağı gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 948 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 943–945,948,951–952 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerekli Yerde Gemiye Bayrak Çekmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harp gemileri/sahil istihkâmları önünde veya Türk limanlarına giriş/çıkışta ticaret gemisine bayrak çekmemektir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 aya kadar hapis veya adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 949 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Harp gemileri/sahil istihkâmları önünde veya Türk limanlarına giriş/çıkışta ticaret gemisine bayrak çekmemektir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, fiil tarihinde geminin kaptanıdır. Donatan veya gemi malikinin otomatik cezai sorumluluğu yoktur; iştirak varsa somut katkıyla belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geminin ticaret gemisi niteliği.
- Kanunda sayılı yer veya giriş/çıkış anı.
- Kaptanın fiili ve kasten bayrak çekmeme.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

TTK 951 açıkça kast arar. Belge/işaretin varlığı ve yükümlülüğün maddi koşulları bilinmeden, salt dikkatsizlikle bu maddeden mahkûmiyet kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m 949	3 aya kadar hapis veya adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Kanunda hapis/para seçimliği bulunduğundan hapis seçilirse TCK 50/2’nin sonradan adli paraya çevirme yasağı gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 949 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 949,951 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Geminin Adını ve Bağlama Limanını Yazmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sicilli geminin bordalarında adını, kıçında adını ve bağlama limanını usulüne uygun yazmama yükümlülüğü ihlalidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 aya kadar hapis veya adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türk Ticaret Kanunu m. 950 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Sicilli geminin bordalarında adını, kıçında adını ve bağlama limanını usulüne uygun yazmama yükümlülüğü ihlalidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticaretin ve şirket bilgilerinin güvenilirliği; ilgili hükme göre rekabet veya denizcilik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, fiil tarihinde geminin kaptanıdır. Donatan veya gemi malikinin otomatik cezai sorumluluğu yoktur; iştirak varsa somut katkıyla belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geminin sicil kaydı ve bağlama limanı.
- Bordadaki ve kıçtaki yazının gerçek durumu ve yönetmelik biçimi.
- Kaptanın yükümlülüğü ve kastı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

TTK 951 açıkça kast arar. Belge/işaretin varlığı ve yükümlülüğün maddi koşulları bilinmeden, salt dikkatsizlikle bu maddeden mahkûmiyet kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m 950	3 aya kadar hapis veya adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı 6 ayı aşmadığından TCK 75 önödeme uygulanabilir; ödeme sonuçsuz kalırsa diğer koşullarla basit yargılama değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231’in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51’in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50’nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Kanunda hapis/para seçimliği bulunduğundan hapis seçilirse TCK 50/2’nin sonradan adli paraya çevirme yasağı gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Türk Ticaret Kanunu m. 950 bakımından isnat edilen fıkra, olay tarihi ve yetki/izin belgelerini bir araya getirin.

• Yukarıdaki ayırt edici unsurlara ilişkin özgün belge, kayıt ve tanıkları belirleyin; delilin kaynağını ve elde edilme yöntemini koruyun.

• İddianame veya özel şikâyet, tedbir kararı ve tebligatları birlikte değerlendirerek süreyi başlatan tarihi kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu · m 950–953 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103039

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz veya Esrar Üretimi Amacıyla Kenevir Ekimi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz veya izin alanını bilerek aşan kenevir ekimi ile esrar elde etme amacıyla ekim birbirinden farklı suçlardır. Kanuni izinle lif, tohum, sap ve belirli tıbbi ürünler için üretim yapılabilmesi bütün kenevir üretimini yasak saymayı engeller.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İzinsiz veya bilerek izinli alandan fazla/başka yerde ekim:en az 50 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Yalnız para içeren /4 için önödeme ve diğer şartlarla basit yargılama; esrar amaçlı /5 suçlarının üst sınırları nedeniyle bu iki usul uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Yalnız 2313 m. 23 hapis mahkûmiyetinde özel bir diğer rejim yoksa genel oran 1/2'dir. Bu suçu TCK m. 188 uyuşturucu ticaretiyle eşitleyip otomatik 3/4 uygulanamaz; ayrıca m. 188 mahkûmiyeti varsa onun rejimi ayrı. /4 yalnız para infazıdır.

01 / Suçun kimliği

Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun m. 23 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İzinsiz veya izin alanını bilerek aşan kenevir ekimi ile esrar elde etme amacıyla ekim birbirinden farklı suçlardır. Kanuni izinle lif, tohum, sap ve belirli tıbbi ürünler için üretim yapılabilmesi bütün kenevir üretimini yasak saymayı engeller.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Uyuşturucu amaçlı üretimin önlenmesi ve izinli kenevir yetiştiriciliğinin denetlenmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bitkinin kenevir niteliği ve ekim sayılan tohumdan hasada kadar süreç.

• Tarım ve Orman Bakanlığı izni, parsel, alan, konum ve izin amacı.

• Esrar elde etme özel amacı ile yalnız kendi kullanımı için yetiştirme ayrımı; bitki sayısı tek başına değişmez bir hukuki eşik değildir.

• Tıbbi/sağlık ve diğer izinli çiçek-yaprak ürünlerinin TMO kontrolü ve ürün izin koşulları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzin alanını aşma/başka yerde ekim bakımından bilme; esrar üretiminde özel amaç ve yalnız kendi kullanımında bu münhasır amaç araştırılır. Satış bağlantısı, iletişim, üretim düzeni ve kullanım olguları birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 23/4	İzinsiz veya bilerek izinli alandan fazla/başka yerde ekim: temel yaptırım 50–730 gün adli para; genel gün üst sınırı TCK m. 52/1 uyarıncadır.
m. 23/5 ilk cümle	Esrar elde etmek amacıyla ekim:4–12 yıl hapis ve 500–10.000 gün adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 23/5 ikinci cümle	Yalnız kendi kullanımı için esrar elde etme amacıyla ekim:1–3 yıl hapis.
m. 23/6	Esrar amaçlı ekimde CMK m. 135 ve 140 tedbirleri ayrıca düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Yalnız para içeren /4 için önödeme ve diğer şartlarla basit yargılama; esrar amaçlı /5 suçlarının üst sınırları nedeniyle bu iki usul uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3'te TCK m. 188 adı altında otomatik tutuklama kataloğuna dönüşmez. m. 23/6 iletişimin denetlenmesi ve teknik izleme içindir. /4 yalnız para olduğundan tutuklama yasak; /5'te genel somut şartlar aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

4–12 yıl hapis öngören esrar amaçlı temel hâlde Ağır Ceza; yalnız kendi kullanımı için 1–3 yıl ve /4 para hâlinde Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

/4 ve kendi kullanımına özgü /5 ikinci cümlede olağan dava zamanaşımı 8 yıl; 12 yıllık üst sınırlı /5 ilk cümlede 15 yıl. Yaş, nitelik, durma ve kesilme ayrıca.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Dört yıllık temel alt sınır yalnız 1/6 takdiri indirimle iki yıla inmez; kendi kullanımına özgü hâlin sonuç cezası ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yalnız 2313 m. 23 hapis mahkûmiyetinde özel bir diğer rejim yoksa genel oran 1/2'dir. Bu suçu TCK m. 188 uyuşturucu ticaretiyle eşitleyip otomatik 3/4 uygulanamaz; ayrıca m. 188 mahkûmiyeti varsa onun rejimi ayrı. /4 yalnız para infazıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İzin belgesi, parsel ve ekim alanı ölçümü; tarihli yer tespiti.

• Botanik/kimyasal rapor, bitki gelişimi, hasat ve ele geçirme kayıtları.

• Kendi kullanımı veya ticarî amaç ayrımına ilişkin hukuka uygun elde edilmiş somut deliller.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun · m. 23; 7557 m. 9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103320

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Bankacılık, Mevduat veya Katılım Fonu Kabulü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz bankacılık, mevduat veya katılım fonu kabulü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Faaliyet 3–5; görünüm 1–3 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 150 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerekli izin olmadan banka gibi faaliyet, mevduat kabulü veya katılım fonu toplama ile izin yokken unvan/belge/reklam/açıklamada banka izlenimi yaratma ayrı suçlardır. Bir para alışverişinin bankacılık faaliyeti niteliği ve hangi iznin gerektiği gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili gerçekleştiren gerçek kişi veya tüzel kişinin kişisel katkısı bulunan görevlisi faildir. Şirket ortaklığı veya teknik hizmet verme tek başına fiilin sorumluluğunu doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Faaliyetin banka, mevduat veya katılım fonu niteliği; sözleşme, hesap, fon toplama ve geri ödeme yöntemiyle belirlenir.

• Gerekli kuruluş/faaliyet izni ve kapsamı suç tarihinde kontrol edilir.

• İkinci fıkrada kullanılan unvan, reklam ve açıklamanın banka izlenimi yaratması; sırf bir kelimenin bağlam dışı kullanılmasıyla karıştırılmaz.

• İşyeri ve internet sağlayıcısının yeri, özel durdurma/erişim tedbirinin merciini etkiler.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzin olmadan belirtilen faaliyeti veya banka izlenimi yaratan tanıtımı bilerek gerçekleştirme gerekir. İzin mevcutluğu ve faaliyetin gerçek niteliğine ilişkin hata somut belgelerle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli yetki kapsamındaki bankacılık ile başka mevzuata tabi sınırlı finansal hizmet ayrılır. Yabancı lisans Türkiye'de gerekli iznin yerine kendiliğinden geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İlk fıkra faaliyetin, ikinci fıkra görünümün suçudur; aynı hareket/ayrı hareket ve 161 en ağır norm kuralı değerlendirilir. İşyeri 1 ay–1 yıl, tekerrürde sürekli kapatılabilir; geçici durdurma ve erişim engeli bu son yaptırımdan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
150/1	İzinsiz bankacılık/mevduat/katılım fonu: 3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.
150/2	İzinsiz banka görünümü: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.
150/1–4	İşyeri kapatma; faaliyet/reklam durdurma, ilan toplatma, yurt içi/yurt dışı sağlayıcıya göre farklı erişim engeli.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 150/3–4’te BDDK talebine dayalı özel geçici faaliyet/reklam ve erişim tedbirleri vardır; kararın mercii ve itiraz yolu ayrı kontrol edilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

150/1 alt sınırı 3 yıl yalnız takdiri indirimle 2 yıl 6 ay olur ve olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar. 150/2 alt sınırı 1 yıl olduğundan sonuç ve kişisel koşullarla bu kurumlar değerlendirilebilir. Kapatma ve para, hapis bireyselleştirmesinden ayrı sonuçlardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İzin belgeleri, faaliyetin işleyişi, sözleşme ve para hareketlerini alın.

• Tanıtımın tam kaydı, tarih, hedef kitle ve şirket içi rol dağılımını koruyun.

• BDDK/Fon başvurusu ve durdurma/erişim/kapatma kararlarını ayrı süreleriyle izleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

150/1

İzinsiz bankacılık/mevduat/katılım fonu: 3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz bankacılık/mevduat/katılım fonu: 3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
150/1	İzinsiz bankacılık/mevduat/katılım fonu: 3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

150/2

İzinsiz banka görünümü: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz banka görünümü: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
150/2	İzinsiz banka görünümü: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

150/1–4

İşyeri kapatma; faaliyet/reklam durdurma, ilan toplatma, yurt içi/yurt dışı sağlayıcıya göre farklı erişim engeli.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İşyeri kapatma; faaliyet/reklam durdurma, ilan toplatma, yurt içi/yurt dışı sağlayıcıya göre farklı erişim engeli.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
150/1–4	İşyeri kapatma; faaliyet/reklam durdurma, ilan toplatma, yurt içi/yurt dışı sağlayıcıya göre farklı erişim engeli.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 3–6, 60, 150, 161–164 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mevduat ve Katılım Fonu Sahibinin Hakkını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Mevduat ve katılım fonu sahibinin hakkını engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–2 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Yalın hâlde tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 151 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

61’e aykırı biçimde mevduat veya katılım fonu sahibinin ödenmesi gereken tutarı geri alma hakkını sınırlamadır. Hukuken geçerli vade, ihbar, takas, rehin, hapis hakkı veya kanuni bloke ile keyfî engelleme ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Geri alma hakkını engelleyen somut işlemi yapan veya karar veren gerçek kişi faildir. Hesap sahibi zarar görebilir; bankanın her personeli sırf çalıştığı için sorumlu olmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hesap türü, ödenebilir tutar, vade ve sözleşmedeki ihbar şartı belirlenir.

- Geri ödeme talebi ve ret/erteleme/bloke işleminin sebebi tespit edilir.
- Kanuni rehin, takas, haciz veya başka yetkili makam kararının kapsamı araştırılır.
- Kararı kimin verdiği ve fiilen uyguladığı, kayıt ve talimatlarla gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni sınırlandırma nedeni bulunmadan geri alma hakkını bilerek engelleme gerekir. Teknik hata veya hukuken bağlayıcı tedbirin uygulanması kast iddiasından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

61’in saklı tuttuğu rehin, hapis hakkı, takas, devir, kanuni yükümlülük ve vade/ihbar koşulları hukuki sınırı belirler. Her bloke suç değildir; dayanak ve kapsamı kanıtlanmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hakkın iadesi veya sonraki ödeme zararı etkileyebilir; 151’de otomatik davayı düşüren özel pişmanlık düzenlenmemiştir. 161 en ağır norm hükmü ve ayrı dolandırıcılık/zimmet iddiasının unsurları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
151 ve 61	Haksız geri alma engeli: 6 ay–2 yıl hapis ve 500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; 2 yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama diğer koşullarla mümkündür. BDDK yazılı başvuru şartı korunur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

6 ay–2 yıl aralığında sonuç ve kişisel şartlarla HAGB/erteleme, kısa hapis ise seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Geri ödenen para ile doğrudan zararın giderilip giderilmediği ayrı belgelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hesap/vade sözleşmesi, ödeme talebi ve banka yanıtını alın.

• Bloke/rehin/haciz veya takas dayanağını, tutar ve süre sınırıyla karşılaştırın.

• Kararı alan/uygulayan kişi, kayıtlar ve BDDK başvurusu kapsamını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

151 ve 61

Haksız geri alma engeli: 6 ay–2 yıl hapis ve 500 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Haksız geri alma engeli: 6 ay–2 yıl hapis ve 500 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
151 ve 61	Haksız geri alma engeli: 6 ay–2 yıl hapis ve 500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 61, 151, 161–163 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düzeltici ve Kısıtlayıcı Tedbirleri Almama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düzeltici ve kısıtlayıcı tedbirleri almama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 2–4; yarar amacıyla 4–6 yıl ve para
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	5411/164 özel Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 152 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

BDDK Kurulunun/Kurumunun 68–70 uyarınca istediği düzeltici, iyileştirici veya kısıtlayıcı önlemleri, yükümlü banka mensubunun almamasıdır. Nitelikli pay sahibine veya ilişkili kuruluşuna yarar sağlama amacı ayrı ağır hâl oluşturur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Önlemi almakla görevli banka mensubu fail olabilir; makam adı yerine somut görev, yetki ve tedbiri uygulama imkânı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 68–70 kapsamındaki geçerli tedbir kararının içeriği, süresi ve tebliği saptanır.

• Önlemi yerine getirmekle sorumlu kişi ve uygulanabilirlik araştırılır.

• Hiç almama veya kararın gereğini karşılamayan işlemler; sermaye, likidite, kredi ve faaliyet kayıtlarıyla gösterilir.

• Nitelikli pay sahibine/iştirakine yarar sağlama amacı ve yarar bağlantısı ayrıca kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yükümlülüğü bilerek yerine getirmeme; ikinci fıkrada özel yarar sağlama amacı gerekir. Her başarısız mali iyileştirme kendiliğinden kasten tedbir almama değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kararın geçerliliği, görev dağılımı, gerçek icra imkânı ve usulüne uygun yerine getirme incelenir. Düzeltme kararına itiraz etmek tek başına uygulanmasını durdurmaz; somut durdurma kararı varsa etkisi araştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Mali riskin sürmesi ile yükümlü tedbiri almama farklıdır; bankanın çökmesi temel suçun her durumda zorunlu neticesi değildir. İştirak kişisel yetki/kastla; başka suçla ilişki 161 uyarınca kurulur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
152/1	İstenen önlemi almama: 2–4 yıl ve 1.000–5.000 gün adlî para.
152/2	Nitelikli pay sahibi veya iştirak/kuruluşuna yarar amacı: 4–6 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5411 m. 164 özel görevi uygulanır: fiilin işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan 1 numaralı veya bu iş için ayrıca görevlendirilen Ağır Ceza Mahkemesi. Genel ceza üst sınırına bakılarak Asliye görevi atanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

152/1 için yetişkin olağan 8 yıl; 152/2 üst sınır 6 yıl olduğundan 15 yıl dava zamanaşımı söz konusu olur. İhmalin ne zaman tamamlandığı, kararda verilen süre ve kesilme/durma ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır 2 yıl sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme değerlendirmesine elverişli olabilir. Nitelikli alt sınır 4 yıl yalnız 1/6 indirimle 3 yıl 4 ay kaldığından olağan eşik aşılır; başka kanuni indirim ayrıca gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tedbir kararları, tebliğler, süreler ve uygulama raporlarını alın.

• Görev/yetki dağılımını, alınan önlemleri ve gerçek engelleri belgeleyin.

• Pay/ilişki yapısı ve yarar amacına ilişkin para/kredi hareketlerini bağımsız inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

152/1

İstenen önlemi almama: 2–4 yıl ve 1.000–5.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İstenen önlemi almama: 2–4 yıl ve 1.000–5.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
152/1	İstenen önlemi almama: 2–4 yıl ve 1.000–5.000 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

152/2

Nitelikli pay sahibi veya iştirak/kuruluşuna yarar amacı: 4–6 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Nitelikli pay sahibi veya iştirak/kuruluşuna yarar amacı: 4–6 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
152/2	Nitelikli pay sahibi veya iştirak/kuruluşuna yarar amacı: 4–6 yıl ve 10.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 68–70, 152, 161–164 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılık Denetiminde Bilgi Vermeme ve Denetimi Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılık denetiminde bilgi vermeme ve denetimi engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Bilgi 1–3 yıl+para; engelleme 2–5 yıl
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 153 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetkili merci/denetim görevlisine veya konsolide tablolar için 38 kapsamındaki kuruluşa istenen bilgi-belgeyi vermeme ile denetim görevinin yapılmasını engelleme ayrı suçlardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Belgeye erişim ve verme görevi olan veya denetimi fiilen engelleyen gerçek kişi faildir; şirket ve personel ilişkisi kişisel katkıyla gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Talep edenin yetkisi, istenen belgenin kapsamı ve tebliğ belirlenir.

• 38 konsolidasyon talebi ile doğrudan kamu denetimi ayrılır.

• Bilginin mevcutluğu, verme imkânı, yanıt ve gerekçeli engel araştırılır.

• Denetimi engellemede yer/sistem erişimi veya görevlinin çalışmasını durduran somut davranış gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Geçerli talebe rağmen bilerek vermeme veya denetimi kasten engelleme aranır. Mevcut olmayan belge, teknik kesinti ve gerçek imkânsızlık kusur yönünden ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki ve talep sınırı önemlidir; kurumsal gizlilik her yetkili denetim talebini reddetme hakkı vermez. Savunma ve diğer kanuni güvenceler somut sıfatla korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Vermeme ile engelleme aynı fiilde kesişirse somut hareket ve 161 hükmü değerlendirilir. Cebir/tehdit veya belgeyi yok etme ayrıca başka suç unsuru oluşturabilir; hepsi otomatik aynı suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
153/1	Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.
153/2	Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Birinci fıkranın 1, ikinci fıkranın 2 yıllık alt sınırında sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme mümkündür. İkinci fıkrada ayrıca para cezası yazılı değildir; birinci fıkranın parasal yaptırımı otomatik aktarılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yetkili talep, tebliğ, süre ve verilen cevapları kronolojiye alın.

• Belgenin mevcutluğu, erişim yetkisi ve teknik kayıtları koruyun.

• Engelleme iddiasındaki kişisel fiili, tanıkları ve dijital erişim loglarını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

153/1

Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
153/1	Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

153/2

Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
153/2	Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 38, 95, 153, 161–163 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılık Belgelerini Saklamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılık belgelerini saklamama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 500–1.500 gün para
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 154 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

42'deki banka yazı ve faaliyet belgelerinin kanuni usulle 10 yıl saklanması yükümlülüğüne aykırılıktır. Belgenin kaybolması ile talebe rağmen verilmemesi veya içeriğin sahteleştirilmesi farklı maddi fiillerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Saklama organizasyonu ve somut belge bakımından yükümlü gerçek kişi; görev, fiil ve kusuruyla sorumludur. Sistem tedarikçisi veya banka yöneticisi unvanı otomatik fail değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 42 kapsamındaki belge, asıl veya güvenilir kopya ve saklama süresi belirlenir.

- Belgenin oluşturulması/saklamaya verilmesi, arşiv ve elektronik yedekleme kayıtları incelenir.
- Yok etme, kaybetme veya erişilemez tutmanın hangi davranıştan doğduğu saptanır.
- Görev devri, teknik arıza, afet ve kişisel yükümlülük delilleri karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni saklama yükümlülüğünü bilerek ihlal etmeye ilişkin kast değerlendirilir; 154 açık bir taksirli suç fıkrası içermez. Her sistem kaybı kusursuz sorumlulukla cezalandırılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

10 yıllık sürenin dolması, belgenin kapsam dışı olması veya kanuna uygun güvenilir elektronik saklama, suç iddiasının hukuka aykırılık sınırında değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belgeyi saklamama, sonraki denetime vermeme veya muhasebe hilesi ayrı unsurlar taşır; 161 özel norm/içtima sonucu somut fiille belirlenir. Sonradan bulunan yedek, başlangıçtaki fiil ve süreyi ayrıca etkiler.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
154 ve 42	Saklama yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır nedeniyle sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri değerlendirilebilir. Belgeyi geri getirme veya doğrudan zararı giderme otomatik cezasızlık hükmü değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belgenin türü, oluşma tarihi ve 10 yıllık sürenin hesabını belirleyin.

• Arşiv, yedek, silme/erişim logu ve görev dağılımını koruyun.

• Denetim talebi ile mevcut belgeye erişim/saklama sorununu birbirinden ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

154 ve 42

Saklama yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Saklama yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
154 ve 42	Saklama yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 42, 154, 161–163 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılıkta Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılıkta gerçeğe aykırı beyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve en az 1.500 gün para
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 155 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanun kapsamındaki kuruluşun yetkili merci, denetim görevlisi veya mahkemeye verdiği/yayımladığı belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanı ve dayanak belgelerini imzalamaktır. Belgenin yanlışlığı ile kişisel imza, kast ve görev bağlantısı birlikte gerekir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Beyan belgesini veya onun düzenlenmesine esas belgeyi imzalayan gerçek kişi fail olabilir; imzası bulunmayanın iştirak katkısı ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kuruluş, belge ve kanundaki muhatap/yayın ilişkisi belirlenir.

- Gerçek duruma aykırı beyanın hangi kalemde olduğu özgün kayıtlarla karşılaştırılır.
- İmza veya güvenilir elektronik imza, sürüm ve belge hazırlama zinciri saptanır.
- İmzalayanın veriyi bilme imkânı, uyarılar ve hata savunması incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yanlışlığı bilerek beyanda bulunma/imzalama gerekir; yalnız sonuçta muhasebe farkı çıkması kastı ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek bilgiyi sunma ve makul teknik/hesaplama hatası ile bilerek yanlış beyan ayrılır. Yöneticinin talimatı kasten sahte bilgi sunmayı hukuka uygun yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

155 yanlış beyan, 156 kayıt/muhasebe fiilidir; 161 uyarınca aynı fiilin ağır norm ilişkisi değerlendirilir. Sahte belge ve gerçeğe aykırı içerik birbirinin otomatik eş anlamlısı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
155	1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1’deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis cezasının 1 yıllık alt sınırı, sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB, erteleme veya kısa süreli hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Adlî para cezasının kanuni temel alt sınırı 1.500 gündür; uygulanabilir kanuni indirimlerden sonraki sonuç gün sayısı ayrıca belirlenir. Hapis ertelemesi birlikte hükmedilen para cezasını kendiliğinden ertelemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sunulan/yayımlanan belgeyi, dayanak verileri ve sürümlerini koruyun.

• İmza, sorumluluk, uyarı ve düzeltme yazışmalarını alın.

• Hangi bilgi neden yanlış, hangi kişi bunu ne zaman biliyordu sorularını delille eşleştirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

155

1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
155	1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 155, 161–163; TCK 52 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılık İşlemlerini Kayıt Dışında Bırakma ve Gerçeğe Aykırı Muhasebe Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılık işlemlerini kayıt dışında bırakma ve gerçeğe aykırı muhasebe: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve en az 1.500 gün para
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	5411/164 özel Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 156 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Banka işlemini kayıt dışı bırakma, gerçek niteliğine aykırı muhasebeleştirme veya gerekli hesap mutabakatı olmadan yıl sonu bilançosu kapatma; belgeleri imzalayanların özel sorumluluğudur. Yanlışlığı bilerek onaylayan bağımsız denetim görevlisi de kapsamdadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili veya dayanak belgeleri imzalayanlar ile gerçeğe aykırılığı bilerek onaylayan bağımsız denetim kuruluşu görevlileri; somut katkıyla sorumludur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçek işlem, hesap, bakiye ve muhasebe kaydı eşleştirilir.
- Kayıt dışı işlem, yanlış nitelik ve mutabakatsız yıl sonu kapanışı ayrı tespit edilir.
- Şube, yurt içi/yurt dışı muhabir hesapları ve yardımcı/kanuni defter mutabakatı incelenir.
- İmza ve denetçi onayı; denetçinin yanlışlığı bildiğine ilişkin bulgular ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İmza sahibinin bilerek kayıt dışı/yanlış muhasebe fiiline katılması; denetçi için açıkça yanlışlığı bilerek onay gerekir. Hatalı denetim sonucu tek başına kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mevzuata uygun muhasebe tercihi, doğru düzeltme ve teknik mutabakat ile hileli kayıt ayrılır. Yönetim baskısı, konusu suç olan kaydı meşrulaştırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bir işlemin çoklu muhasebe yansıması otomatik çok suç sayılmaz; ayrı işlem ve zincirleme yapı incelenir. 161 en ağır norm hükmü ve zimmet bağlantısı ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
156 ilk cümle	Kayıt dışı/yanlış muhasebe/mutabakatsız kapanış: 1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.
156 ikinci cümle	Yanlışlığı bilerek onaylayan bağımsız denetim görevlisi: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5411 m. 164 özel görevi uygulanır: fiilin işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan 1 numaralı veya bu iş için ayrıca görevlendirilen Ağır Ceza Mahkemesi. Genel ceza üst sınırına bakılarak Asliye görevi atanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis cezasının 1 yıllık alt sınırı, sonuç ceza ve kişisel koşullarla HAGB, erteleme veya kısa süreli hapis seçeneklerine elverişlidir. Özel Ağır Ceza görevi bu kurumları kendiliğinden yasaklamaz. Adlî para cezasının kanuni temel alt sınırı 1.500 gündür; uygulanabilir indirimler ve zararın giderimi ayrıca değerlendirilir. Hapis ertelemesi para yaptırımını kendiliğinden ertelemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gerçek işlemlerle defter/muhasebe ve mutabakatları satır bazında eşleştirin.

• Belge imzaları, denetçi çalışma kâğıtları, uyarı ve yönetim yanıtlarını koruyun.

• Zararın hesap yöntemi ile kişisel bilgi/katkıyı ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

156 ilk cümle

Kayıt dışı/yanlış muhasebe/mutabakatsız kapanış: 1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kayıt dışı/yanlış muhasebe/mutabakatsız kapanış: 1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
156 ilk cümle	Kayıt dışı/yanlış muhasebe/mutabakatsız kapanış: 1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını ayrıca yazmamıştır. Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı, özel 1.500 gün alt sınırını etkisiz bırakacak biçimde mekanik uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez; temel gün cezası ile kanuni artırma ve indirimlerden sonraki sonuç ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

156 ikinci cümle

Yanlışlığı bilerek onaylayan bağımsız denetim görevlisi: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Yanlışlığı bilerek onaylayan bağımsız denetim görevlisi: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
156 ikinci cümle	Yanlışlığı bilerek onaylayan bağımsız denetim görevlisi: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 37–42, 156, 161–164 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankanın İtibarını Zedeleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankanın itibarını zedeleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl+para; zararda 1/6 artırım
Şikâyet / takip	162 başvurusu; ilgilinin dava hakkı saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 158 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

74’te sayılan yayın araçlarıyla bankanın itibarını kırabilecek veya şöhret/servetine zarar verebilecek hususa kasten sebep olma ya da asılsız haber yaymadır. Her eleştiri, şikâyet veya doğrulanmış haber otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yayını/asılsız haberi gerçekleştiren gerçek kişi; editör, paylaşan veya içerik üreticisinin kişisel kast ve katkısıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yayının tam içeriği, bağlamı, araçları ve hedef bankası belirlenir.

• Haber/iddianın olgusal temeli, asılsızlık ve itibar/servete zarar verme elverişliliği incelenir.

• Yazar, yayın ve yeniden yayma katkıları ayrılır.

• Özel veya kamusal zarar doğmuşsa bunun yayınla nedenselliği 158/2 için ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

74 kastı açıkça arar; zarar verebilecek içeriği bilerek oluşturma/yayma bağlamı incelenir. Her olumsuz değerlendirme veya müşteri memnuniyetsizliği suç kastı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İfade ve basın özgürlüğü, doğru haber, eleştiri ve yetkili mercie hak arama; somut içeriğin olgusal temeli ve ölçüsüyle değerlendirilir. Kurumu eleştirmek tek başına cezalandırma nedeni yapılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

158/2 gerçek özel/kamusal zarar hâlinde 1/6 artırır; temelde her durumda gerçekleşmiş zarar aranıyormuş gibi yazılmaz. 161 diğer normlarla ilişkiyi düzenler.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
158/1 ve 74	1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para.
158/2	Fiilden özel/kamusal zarar doğarsa ceza 1/6 artırılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir. 162/2 bu suçtan dolayı ilgililerin dava hakkını ve CMK hükümlerini ayrıca saklı tutar; ilgili banka/kişi başvurusunun özel usuldeki etkisi değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır 1 yıl ve zarara bağlı artırımın sonuçlarıyla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri koşullarıyla gündeme gelebilir. İtibar zararının bütün kalemleri CMK 231 doğrudan maddi zarar şartıyla özdeş değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tam yayın, sürüm, erişim/tarih ve kaynak belgelerini saklayın.

• Haberin doğruluğu, eleştiri bağlamı ve varsa düzeltme/cevabı belgeleyin.

• Zarar iddiasının gerçek nedenleri ile yazılı başvuru/ilgili hakkı ve tedbir kararlarını ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

158/1 ve 74

1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
158/1 ve 74	1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

158/2

Fiilden özel/kamusal zarar doğarsa ceza 1/6 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Fiilden özel/kamusal zarar doğarsa ceza 1/6 artırılır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
158/2	Fiilden özel/kamusal zarar doğarsa ceza 1/6 artırılır.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 74, 158, 161–163 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Banka veya Müşteri Sırrını Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Banka veya müşteri sırrını açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl+para; yarar amacında 1/6 artırım
Şikâyet / takip	162 başvurusu; ilgilinin dava hakkı saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	5411/164 özel Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 159 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

73'ün birinci ve üçüncü fıkralarındaki banka/müşteri sır saklama yükümlülüğüne aykırılık ve bu sırları üçüncü kişinin açıklamasıdır. KVKK açık rızası, bankacılık müşteri sırrında her paylaşımı tek başına hukuka uygun hâle getirmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

BDDK/Fon görevlileri, bankadaki sıfat/görevle sırrı öğrenenler, destek hizmetindekiler ve sırrı açıklayan üçüncü kişiler kapsamdadır. Görevden ayrılma yükümlülüğü bitirmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilginin banka veya müşteri sırrı niteliği; öğrenme kaynağı ve açıklanan kapsamı belirlenir.

- Yetkisiz alıcıya açıklama/aktarma, kayıtlar ve erişim zinciriyle gösterilir.
- 73’teki yetkili merci, istisna, gizlilik sözleşmesi, amaç ve ölçülülük koşulları araştırılır.
- Müşteriden gelen talep/talimat ile genel açık rıza ayrılır; yarar amacı 159/2 için ayrıca kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sır niteliğini ve yetkisiz paylaşmayı bilerek hareket gerekir; 159/2 kendine/başkasına yarar amacını arar. Maddi menfaatin her temel hâlde fiilen elde edilmesi zorunlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

73’teki kanuni merci, denetim, konsolidasyon, risk, değerleme ve diğer istisnalar amaç/ölçülülük sınırıyla uygulanır. Genel KVKK rızasına dayanıp 73’ün müşteri talimatı koşulunu atlamak doğru değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Görevden ayrılma sonrası da sır korunur. 159/2 yarar amacıyla 1/6 artırım ve fiilin önemine göre en az 2 yıllık geçici veya sürekli sektörde görev yasağı getirir. TCK 239 genel suçuyla 161 ilişkisi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
159/1	1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para; üçüncü kişi açıklaması da kapsamda.
159/2	Kendine/başkasına yarar amacıyla açıklama: 1/6 artırım; ayrıca en az 2 yıl geçici veya sürekli görev yasağı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir. 162/2 sırların açıklanmasından dolayı ilgililerin dava hakkını ve CMK hükümlerini saklı tutar; TCK 239'un şikâyet/uzlaştırma rejimi bu özel suça otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5411 m. 164 özel görevi uygulanır: fiilin işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan 1 numaralı veya bu iş için ayrıca görevlendirilen Ağır Ceza Mahkemesi. Genel ceza üst sınırına bakılarak Asliye görevi atanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır 1 yıl ve 1/6 artırımın sonuçlarıyla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri koşullarıyla değerlendirilebilir. Sektörel görev yasağı ve doğrudan zarar ilişkisi ayrıca gösterilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Açıklanan bilginin tam içeriği, alıcı, kaynak ve erişim loglarını koruyun.

• Müşteri talep/talimatı, istisna, gizlilik sözleşmesi ve yetkili merci talebini alın.

• Yarar amacı, görev sıfatı ve paylaşımın ölçülülüğünü ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

159/1

1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para; üçüncü kişi açıklaması da kapsamda.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para; üçüncü kişi açıklaması da kapsamda.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
159/1	1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün adlî para; üçüncü kişi açıklaması da kapsamda.

Dayanak: [1], [2]

159/2

Kendine/başkasına yarar amacıyla açıklama: 1/6 artırım; ayrıca en az 2 yıl geçici veya sürekli görev yasağı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kendine/başkasına yarar amacıyla açıklama: 1/6 artırım; ayrıca en az 2 yıl geçici veya sürekli görev yasağı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
159/2	Kendine/başkasına yarar amacıyla açıklama: 1/6 artırım; ayrıca en az 2 yıl geçici veya sürekli görev yasağı.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 73, 159, 161–164 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılık Zimmeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılık zimmeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 6–12; hileli 12–20; özel ortak 10–20 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	162 başvurusu; özel 160/3 acil resen yolu
Tutuklama kataloğu / engel	4389 atfı / 5411/169 üzerinden katalog
Görevli mahkeme	5411/164 özel Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok
Koşullu salıverilme	Fon veya Hazine borcu ve tazminatına bağlı özel engel — Aşağıdaki infaz bölümünde bankacılık ve kripto için ayrı kapsam açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 160 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Banka mensubunun görevi nedeniyle zilyetliği veya koruma/gözetimi altındaki para, evrak veya malı kendisine/başkasına mal etmesidir. Hileli gizleme ve izni kaldırılan/Fona devredilen bankanın hâkim ortaklarının kaynak kullandırması ayrı ağır biçimlerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık sisteminin güvenilirliği, etkin denetimi ve mevduat/müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

160/1–2’de banka yönetim kurulu başkan/üyeleri ve mensupları; 160/3’te bankayı hukuken/fiilen yöneten ve denetleyen gerçek kişi ortaklar özel faildir. Dışarıdaki kişinin iştirak rolü ayrıca kurulur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Malın görev gereği devri veya koruma/gözetim yükümlülüğü ve banka aidiyeti belirlenir.

• Mal edinme/yararlandırma hareketi, hesap ve para/varlık akışıyla kişiye bağlanır.

• 160/2'de açığa çıkarmayı önleyen hile; 160/3'te izin kaldırma/Fon devri, hâkimiyet, kaynağı tehlikeli kullandırma ve zarar ayrı kanıtlanır.

• Kredi usul/prensiplerine uygun kredi, temdit, yapılandırma ve teminat işlemleri 160/4 istisnasıyla karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Malı kendine/başkasına geçirme kastı; hileli biçimde gizleme veya ağır ortak fiilinde menfaat ve bankayı tehlikeye sokan kaynak kullanımı bilinci aranır. Batık kredi veya ticari risk tek başına zimmet değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Bankacılık mevzuatı ve usul/prensiplerine uygun kredi, krediyi temdit, ek kredi, taksit, teminat veya yeniden yapılandırma 160/4 uyarınca zimmet oluşturmaz. Kağıt üzerindeki onay, gerçekte kişisel mal edinmeyi meşrulaştırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tam iade/tazmin: soruşturma öncesi 2/3; kovuşturma öncesi gönüllü ödeme 1/2; hüküm öncesi 1/3 indirim. Değer azlığı ayrıca 1/3–1/2 indirimdir. 160/3'ün özel fail/izin-sonucu 160/1 ile birleştirilmeden ayrılır; 161 en ağır norm hükmü korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
160/1	Göreve bağlı zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; bankanın zararını tazmin.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
160/2	Açığa çıkmayı engelleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı bankanın zararının 3 katından az olamaz.
160/3	İzni kaldırılan/Fona devredilen bankanın hâkim gerçek kişi ortağının tehlikeli kaynak kullandırarak zarara yol açması: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.
160/4	Usulüne uygun kredi ve yeniden yapılandırma zimmet değildir.
160/5–7	Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin indirimi; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir. 160/3 için 162/1 özel kuralı: Kurum/Fon yazılı bildirimi veya gecikmesinde sakınca hâlinde resen savcılık soruşturması ve kurumları haberdar etme. 162/2 ilgililerin dava hakkını ayrıca saklı tutar.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK 100/3-c'deki mülga 4389 m 22/3–4 zimmet atfı 5411 m 169 ile ilgili 160 hükümlerine yönelir; katalog değerlendirmesi yapılır. 160/3'te 166'nın özel soruşturma, iletişim ve malvarlığı elkoyma usulleri; 24 saat hâkim onayına sunma/48 saatte karar koşulu ayrıca vardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5411 m. 164 özel görevi uygulanır: fiilin işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan 1 numaralı veya bu iş için ayrıca görevlendirilen Ağır Ceza Mahkemesi. Genel ceza üst sınırına bakılarak Asliye görevi atanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 160/1 üst sınırı 12 yıl: olağan 15 yıl; 160/2'nin genel 20 yıl üst sınırı ve 160/3'ün 20 yıllık üst sınırı: olağan 20 yıl. Bilirkişiye tevdi/rapor dönemine özgü 165 zamanaşımı durması ve genel kesilme/durma ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 6 yıl yalnız takdiri indirimle 5 yıl olur ve olağan HAGB/erteleme sınırını aşar. Tam iade/tazminin erken evredeki 2/3 indirimi sonuç cezayı 2 yıl eşiğine indirebilir; diğer koşullar ve değer azlığı ayrı uygulanır. İndirim alınması 167 koşullu salıverilme engelini otomatik kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5411 m. 167 özel sınırı vardır: 160 mahkûmunun Fona/Hazineye borç ve tazminatı ödenmedikçe veya malvarlığından tahsil edilmedikçe koşullu salıverilme uygulanmaz. Bu engel giderilmişse genel veya örgüt/tekerrür rejimiyle oran belirlenir; her bankacılık zimmetine doğrudan 1/2 "yatar" yazılmaz. Bankaya tazmin ile Fon/Hazine borcu ayrı belgelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yetki, zilyetlik, hesap ve kredi/teminat kararlarının tam zincirini alın.

• Her menfaat sahibini, hile iddiasını, izin/Fon devrini ve zarar hesabını ayrı belirleyin.

• İade/tazmin tarihi ve tamlığını; Fon/Hazine borç durumunu ve 166 tedbir sürelerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

160/1

Göreve bağlı zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; bankanın zararını tazmin.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Göreve bağlı zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; bankanın zararını tazmin.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
160/1	Göreve bağlı zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; bankanın zararını tazmin.

Dayanak: [1], [2]

160/2

Açığa çıkmayı engelleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı bankanın zararının 3 katından az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Açığa çıkmayı engelleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı bankanın zararının 3 katından az olamaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
160/2	Açığa çıkmayı engelleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı bankanın zararının 3 katından az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

160/3

İzni kaldırılan/Fona devredilen bankanın hâkim gerçek kişi ortağının tehlikeli kaynak kullandırarak zarara yol açması: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzni kaldırılan/Fona devredilen bankanın hâkim gerçek kişi ortağının tehlikeli kaynak kullandırarak zarara yol açması: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
160/3	İzni kaldırılan/Fona devredilen bankanın hâkim gerçek kişi ortağının tehlikeli kaynak kullandırarak zarara yol açması: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Dayanak: [1], [2]

160/4

Usulüne uygun kredi ve yeniden yapılandırma zimmet değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Usulüne uygun kredi ve yeniden yapılandırma zimmet değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
160/4	Usulüne uygun kredi ve yeniden yapılandırma zimmet değildir.

Dayanak: [1], [2]

160/5–7

Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin indirimi; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin indirimi; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
160/5–7	Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin indirimi; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 160–169 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılık Davasında Bilirkişi Raporunu Süresinde Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılık davasında bilirkişi raporunu süresinde vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	500 güne kadar adlî para ve görev sonuçları
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Uzlaştırma yok; önödeme mümkün

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 165 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bankacılık uygulamasıyla ilgili belirtilen ceza davalarında veya Kurum, Fon, Fon bankası/iflas idaresinin açtığı hukuk davalarında, bilirkişinin kanuni ve uzatılmış sürede raporunu vermemesine bağlanan özel adlî para ve görev sonuçlarıdır. Esasen incelenen finans suçuyla aynı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bankacılık uyuşmazlıklarında bilirkişi incelemesinin zamanında tamamlanması, yargılamanın işleyişi ve tarafların gecikmeden korunması esastır. Finansal sistem güveni bu suçun doğrudan yargılama hizmeti bağlantısını ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Dosya tevdi edilen bilirkişi fail olabilir; teslim, tebliğ, ek süre ve gerçek rapor hazırlama imkânı kişisel değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Davanın 165'te sayılan kapsamda olup olmadığı belirlenir.
- Dosyanın bilirkişiye teslim tarihi ve 3 aylık süre, hâkimin en çok 2 aylık uzatması hesaplanır.
- Raporun verilmemesi, mazeret, belge eksikliği veya görevin iadesi incelenir.
- Gecikmenin doğurduğu masraflar ve nedensellik ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Süre yükümlülüğünü bilerek ihlal ve kişisel kusur değerlendirilir; kusursuz imkânsızlık veya gecikmiş belge teslimi otomatik sorumluluk sayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun uzatma, zamanında rapor veya kabul edilebilir gerçek engel somutlaştırılır. Hâkimin dosyayı henüz eksiksiz vermediği süre bilfiil teslim edilmiş gibi varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Ücret ödenmeden görevden alma, yeni bilirkişi ve 1 yıl bankacılık davalarında bilirkişilik yasağı ayrıca vardır. Ceza davalarında dosyanın bilirkişiye verilişinden rapor verilene kadar dava zamanaşımı 165 uyarınca durur; bu esas dosyaya ilişkin süre kuralıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
165/1 ceza davası	Süresinde rapor vermeme: 500 güne kadar adlî para; gecikme masrafları, görevden alma ve 1 yıllık bilirkişilik kısıtı.
165/2 belirtilen hukuk davaları	Aynı rapor süresi ve bilirkişiye ilişkin para/masraf/görev sonuçları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adlî para yaptırımı nedeniyle Türk Ceza Kanunu 75 genel önödeme koşulları değerlendirilir. Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; önödeme sonrası dava gerekiyorsa basit yargılama diğer koşullarla gündeme gelebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bilirkişinin rapor verdiği esas dava kendi mahkemesinde yürür; bağımsız 165 suç isnadı bakımından genel Asliye Ceza görevi ve 162 özel muhakeme şartı değerlendirilir. Görevden alma/masraf işlemi ile adlî para mahkûmiyeti birbirine karıştırılmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Yalnız adlî para suçunda hapis ertelemesi veya hapisten seçenek yaptırıma çevirme konusu yoktur. HAGB, adlî para ve diğer koşullarla değerlendirilir; önödeme imkânı önce kontrol edilir. Görev kısıtı ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adlî para hükmü 5275 m. 106'ya göre infaz edilir; koşullu salıverilme için 1/2 oranı uygulanmaz. Ödenmeyen paranın çevrilen hapsi koşullu salıverilmeye tabi değildir; ödeme ve diğer kanuni infaz seçenekleri ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilirkişi atama, dosya teslim, ek belge ve uzatma kararlarını alın.

• Raporun sunulduğu tarih, mazeret ve gecikmeden kaynaklanan gerçek masrafı belgeleyin.

• Asıl davanın zamanaşımı durması ile bilirkişiye yöneltilen isnadı ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

165/1 ceza davası

Süresinde rapor vermeme: 500 güne kadar adlî para; gecikme masrafları, görevden alma ve 1 yıllık bilirkişilik kısıtı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Süresinde rapor vermeme: 500 güne kadar adlî para; gecikme masrafları, görevden alma ve 1 yıllık bilirkişilik kısıtı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
165/1 ceza davası	Süresinde rapor vermeme: 500 güne kadar adlî para; gecikme masrafları, görevden alma ve 1 yıllık bilirkişilik kısıtı.

Dayanak: [1], [2]

165/2 belirtilen hukuk davaları

Aynı rapor süresi ve bilirkişiye ilişkin para/masraf/görev sonuçları.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Aynı rapor süresi ve bilirkişiye ilişkin para/masraf/görev sonuçları.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
165/2 belirtilen hukuk davaları	Aynı rapor süresi ve bilirkişiye ilişkin para/masraf/görev sonuçları.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 162–165; TCK 75; 5275 m 106 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bankacılık Soruşturmasında İstenen Kaynakları Sağlamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bankacılık zimmeti soruşturmasında istenen bina, araç, gereç veya personeli özürsüz sağlamama: suçun unsurları, ceza, takip koşulları, süreler, yargılama, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Yalnız 166/d bağımsız suç: 3–6 ay hapis
Şikâyet / takip	BDDK/Fon yazılı başvurusu; özel istisnalar saklı
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Uzlaştırma yok; önödeme mümkün

01 / Suçun kimliği

Bankacılık Kanunu m. 166 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bu sayfadaki bağımsız cezalı fiil, m. 160/3 soruşturması için Cumhuriyet başsavcılığının genel ve katma bütçeli daire ve idarelerden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından, belediyelerden veya bankalardan geçici yararlanma amacıyla istediği bina, araç, gereç ya da personeli özürsüz sağlamamaktır. İstem yargı çevresi içindeki veya dışındaki kaynaklara yönelik olabilir. M. 166'nın diğer bentleri esas bankacılık zimmeti soruşturmasının özel usul ve tedbirleridir; her bent ayrı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

M. 160/3 kapsamındaki banka zimmeti soruşturmasının gerekli personel ve araçlara zamanında ulaşabilmesi ve adli işleyiş korunur. Esas zimmet suçunun malvarlığına ilişkin değeriyle kaynak istemine uymama fiilinin yargılama hizmetine etkisi ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Başsavcılığın kaynak istemini yerine getirme görevi ve yetkisi bulunan sorumlu gerçek kişi fail olabilir. İlgili daire, idare, kamu kurumu, belediye veya banka içindeki somut görev ve kaynak sağlama yetkisi belirlenir; yalnız kamu görevlisi sıfatı varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İstemin 160/3 soruşturması kapsamında yetkili başsavcılıktan gelmesi incelenir.

• İstenen bina, araç, gereç veya personel ve geçici yararlanma kapsamı gösterilir.

• İlgili sorumlunun talebi öğrenmesi, yerine getirme imkânı ve gecikme araştırılır.

• Haklı mazeret, fiilî kaynak imkânı ve hizmetin devamına ilişkin engeller somut kayıtlarla değerlendirilir; bankaların da kapsamda olduğu gözetilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İstemi bilerek ve özürsüz yerine getirmeme gerekir; 166/d'nin özürsüz koşulu açıklığa kavuşturulmadan ceza sonucu kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili talebin kapsamı, gerçek imkânsızlık ve haklı özür değerlendirilir. Kanuni görevin gerektirdiği yardım ile taleple ilgisiz sınırsız kaynak kullanımı aynı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

166/a–c, e–g; doğrudan soruşturma, iletişim, zorla hazır bulundurma, yerinde inceleme ve elkoymayı düzenler. Özel 3–6 aylık kaynak sağlamama suçu, banka ortağının 160/3 zimmetiyle aynı kanuni ceza/infaz rejimine bağlanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
166/d	Savcılığın belirtilen kaynak istemini özürsüz yerine getirmeme: 3–6 ay hapis.
166 diğer bentler	160/3 soruşturma/koruma tedbiri kuralları; bu sayfada ayrıca suç olarak sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5411 m. 162 genel kuralı gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; bu, mağdurun 6 aylık şikâyeti değildir. Başvurunun suç/kişi kapsamı ile özel istisna bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınır 6 ay olduğundan genel önödeme koşulları değerlendirilir. Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; dava kalırsa basit yargılama koşulları mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

3–6 aylık sonuç hapis için koşullarıyla HAGB, erteleme veya seçenek yaptırım değerlendirilebilir. 160/3 ağır zimmetine ait yüksek ceza ve 167 özel infaz engeli bu ayrı 166/d suçuna otomatik aktarılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Savcılık talebini, kapsamını, tebliğini ve kaynak sağlama yetkisini alın.

• Araç/personel kullanılabilirliği, cevaplar ve gecikmenin haklı nedenlerini belgeleyin.

• Esas 160/3 dosyasıyla kendi 166/d isnadının delil ve sürelerini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

166/d

Savcılığın belirtilen kaynak istemini özürsüz yerine getirmeme: 3–6 ay hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Savcılığın belirtilen kaynak istemini özürsüz yerine getirmeme: 3–6 ay hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
166/d	Savcılığın belirtilen kaynak istemini özürsüz yerine getirmeme: 3–6 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

166 diğer bentler

160/3 soruşturma/koruma tedbiri kuralları; bu sayfada ayrıca suç olarak sayılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 160/3 soruşturma/koruma tedbiri kuralları; bu sayfada ayrıca suç olarak sayılmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
166 diğer bentler	160/3 soruşturma/koruma tedbiri kuralları; bu sayfada ayrıca suç olarak sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 160/3, 162, 166/d · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Ödeme Hizmeti veya Elektronik Para Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz ödeme hizmeti veya elektronik para faaliyeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Merkez Bankası yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 28 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerekli izin olmadan sistem işleticisi, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu faaliyeti yürütmek ya da böyle faaliyet izlenimi yaratacak unvan/tanıtım kullanmaktır. İzni iptal edilen kuruluşun devamı da kapsam içindedir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gerçek kişi ve tüzel kişinin fiili gerçekleştiren görevlisi sorumludur; dış hizmet, temsilcilik ve yalnız teknik hizmetin kapsamı ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Faaliyetin ödeme hizmeti, elektronik para veya ödeme sistemi niteliği ve 12/18 istisnaları saptanır.
- Merkez Bankası izni, faaliyet kapsamı, iptal ve devam tarihi araştırılır.
- Tanıtım/unvanla yaratılan izinli kuruluş görünümü tam içerikten değerlendirilir.
- Hesap, fon, kullanıcı ve teknik platformdaki kişisel katkılar eşleştirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzinsiz faaliyeti veya kuruluş görünümü veren tanıtımı bilerek yürütme aranır. Teknik altyapı sağlayıcı olmak tek başına ödeme hizmetini üstlenme kastı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni kapsam dışı sınırlı ağ/araç ile izne tabi hizmet ayrılır. Yalnız yabancı izin veya sıradan şirket kuruluşu Türk ödeme hizmeti yetkisi yerine geçmez. Bununla birlikte m. 12/2-b ve h kapsamındaki işlemler ile m. 18/5 kapsamındaki sınırlı araçlar, büyüklük ve etki alanına göre Merkez Bankasının kanundaki yetkisini kullanarak kapsam içine aldığı durumlarda yeniden değerlendirilir. Yalnız “sınırlı ağ” adlandırması kesin izin muafiyeti sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

28/3 işyerinin 2–6 ay, tekerrürde sürekli kapanmasına imkân verir. İzin iptali sonrası devam 28/4 kapsamındadır; eski iznin bir zamanlar bulunması devam fiilini hukuka uygun yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
28/1	İzinsiz faaliyet: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.
28/2	İzinsiz kuruluş izlenimi: aynı yaptırım.
28/3–4	İşyeri 2–6 ay/tekerrürde sürekli kapanabilir; iptal edilen izin sonrası devam da cezalıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6493 m. 37'ye göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. Genel 6 aylık şikâyet süresi değildir; başvuru kapsamı ve kanuni istisna ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır ve sonuç ceza ile HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri koşullarıyla mümkündür. İşyeri kapatma ve kuruluş faaliyetine ilişkin idarî sonuçlar ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hizmetin gerçek fon akışını, lisans ve yetki kapsamını belgeleyin.

• Kullanıcı sözleşmeleri, tanıtımın tam içeriği, izin iptali ve devam tarihlerini alın.

• Merkez Bankası yazılı başvurusu ile kişisel görev/fiili eşleştirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

28/1

İzinsiz faaliyet: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz faaliyet: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
28/1	İzinsiz faaliyet: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

28/2

İzinsiz kuruluş izlenimi: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz kuruluş izlenimi: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
28/2	İzinsiz kuruluş izlenimi: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

28/3–4

İşyeri 2–6 ay/tekerrürde sürekli kapanabilir; iptal edilen izin sonrası devam da cezalıdır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İşyeri 2–6 ay/tekerrürde sürekli kapanabilir; iptal edilen izin sonrası devam da cezalıdır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
28/3–4	İşyeri 2–6 ay/tekerrürde sürekli kapanabilir; iptal edilen izin sonrası devam da cezalıdır.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 12, 14, 18, 28, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme Kuruluşu Denetimini Engelleme veya Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme kuruluşu denetimini engelleme veya bilgi vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Engelleme 1–3; bilgi 3 ay–1 yıl+para
Şikâyet / takip	Merkez Bankası yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	29/2’de tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 29 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Merkez Bankasının 6493 kapsamındaki denetim/gözetim görevini engelleme ile bu denetimde istenen bilgi-belgeyi vermeme ayrı yaptırımlardır. Bankaya müşterinin yaptığı olağan bilgi talebine cevap vermeme bu maddeyle özdeş değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Denetimi engelleyen veya belgeyi verme görevi/imkânı bulunan gerçek kişi faildir; kurum sıfatı gerçek kişinin somut davranışından ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Merkez Bankasının yetkili denetim/gözetim faaliyeti ve talebi belirlenir.
- Engelleme hareketi veya istenen belgenin verilmemesi ayrı ortaya konur.
- Talebin muhataba ulaşması, erişim yetkisi ve yanıtın içeriği incelenir.
- Teknik kesinti, belge mevcutluğu ve kişisel görev savunması log/evrakla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Denetimi veya geçerli talebi bilerek engelleme/yerine getirmeme aranır; kaçınılmaz teknik arıza ve gerçek imkânsızlık otomatik kast sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Talebin yetki ve kapsamı ile kanuni gizlilik/denetim hükümleri birlikte değerlendirilir; genel ticari sır itirazı yetkili Merkez Bankası talebini kendiliğinden geçersiz kılmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi istenmesinde m. 21/5; devletin güvenliği ve temel dış yararları, meslek sırrı, aile hayatı, soruşturmanın gizliliği ve savunma hakkına ilişkin saklı hükümleri ayrıca korur. Bu istisnalar ile özel ödeme kuruluşunun m. 21/3–4 yükümlülüğü aynı kapsamda değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı olayda engelleme ile bilgi vermeme fiilinin tekliği/çokluğu ve genel içtima kuralları incelenir. Cebir/tehdit veya kayıtları yok etme varsa ayrıca ilgili suç unsurları belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
29/1	Denetim/gözetimi engelleme: 1–3 yıl hapis.
29/2	İstenen bilgi-belgeyi vermeme: 3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6493 m. 37’ye göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. Genel 6 aylık şikâyet süresi değildir; başvuru kapsamı ve kanuni istisna ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. 29/2 üst sınır 1 yıl olduğundan basit yargılama koşullarıyla mümkün; 29/1 üst sınır 3 yıl olduğundan değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 29/2'de 1 yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı; 29/1'de genel şartlar uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Her iki alt sınırda sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri değerlendirilebilir. 29/1 yalnız hapis; 29/2 hapis ve para birlikte olduğundan aynı sonuç hesaplanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Denetim yetkisi, talep, süre, tebliğ ve yanıtları toplayın.

• Sistem erişimi ve arıza/engel kayıtlarını saklayın.

• Engelleme fiilini belge vermeme iddiasından ve ilgili kişinin görevinden ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

29/1

Denetim/gözetimi engelleme: 1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Denetim/gözetimi engelleme: 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
29/1	Denetim/gözetimi engelleme: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

29/2

İstenen bilgi-belgeyi vermeme: 3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İstenen bilgi-belgeyi vermeme: 3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
29/2	İstenen bilgi-belgeyi vermeme: 3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 21–23, 29, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme Hizmetlerinde Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme hizmetlerinde gerçeğe aykırı beyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 2.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 30 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Sistem işleticisi, ödeme veya elektronik para kuruluşunun kanuni mercilere, denetim/gözetim görevlilerine, mahkemelere verdiği ya da yayımladığı belgede gerçeğe aykırı beyanı imzalamaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili belgeleri imzalayan gerçek kişiler fail olabilir; şirket yöneticisinin imza ve fiil bağlantısı ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kuruluşun 6493 kapsamı ve belgenin kanuni muhatabı/yayını saptanır.

- Hangi beyanın gerçek veriye aykırı olduğu gösterilir.
- İmza, elektronik onay, sürüm ve veri hazırlama zinciri belirlenir.
- İmza sahibinin yanlışlığı bilmesi ve düzeltme/uyarı kayıtları incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yanlışlığı bilerek imzalama gerekir; teknik hata veya doğrulanamayan beyan otomatik kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Doğru bilgi verme, usulüne uygun düzeltme ve hesaplama belirsizliği ile kasıtlı yanlış beyan ayrılır. Yönetici talimatı suç oluşturan beyanı hukuka uygun yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İmzalı beyan 30, muhasebe işlemini kayıt dışı/yanlış gösterme 35 ayrı maddi konulardır. Aynı fiilin iki tanıma girmesi veya ayrı belgelerle tekrarı genel içtima hükümleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
30	1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6493 m. 37/1 yazılı başvuru şartını yalnız 28, 29 ve 31 için öngörür; bu maddeye sırf aynı kanunda diye otomatik aktarılmaz. Merkez Bankası personelinin görev fiilleri için 37/3 özel usulü ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınırda sonuç ve diğer koşullarla HAGB/erteleme veya kısa hapis seçenekleri mümkündür. Hapis ve para birlikte belirlenir; düzeltme otomatik düşme yolu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sunulan/yayımlanan belgenin aslı ve dayanak verileri alın.

• İmza yetkisi, sürüm ve hazırlama/onay zincirini koruyun.

• Gerçeğe aykırılık, kişisel bilgi ve doğrudan zararı ayrı gösterin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

30

1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
30	1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 30, 35, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme Hizmeti Belgelerini Saklamama ve Bilgi Güvenliğini Sağlayamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme hizmeti belgelerini saklamama ve bilgi güvenliğini sağlayamama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Kasten 1–3 yıl+para; taksirli güvenlikte para
Şikâyet / takip	Merkez Bankası yazılı başvurusu veya ilgili başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	31/3 yalnız para: tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Uzlaştırma yok; 31/3 önödeme mümkün

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 31 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

23/1'deki belge/kayıt saklama koşullarına uymama; ödeme aracının kişisel güvenlik bilgilerini yetkisiz erişimden korumama veya aracı/bilgiyi kullanıcıya güvenle ulaştırmama farklı fiillerdir. Güvenlik fiilinin taksirli biçimi ayrıca yalnız adlî para yaptırımlıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Saklama ve güvenlik yükümlüsü kuruluş görevlisi veya işlemi yapan gerçek kişi sorumludur. Kullanıcının kendi güvenlik yükümlülüğü, kuruluşun kanuni görevini otomatik kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 23/1'de en az 10 yıl, yurt içinde, güvenli ve erişilebilir saklama koşulu; bilgi sistemleri/yedekleri için ilgili ayrım incelenir.

• Yetkisiz kişinin erişimine açık güvenlik bilgisi ve alınması gereken tedbir somutlaştırılır.

• Kart/araç/şifre veya benzeri bilginin kullanıcıya teslim zinciri saptanır.

• Kast ile dikkatsizlik/tedbirsizlik/mesleki yetersizlik ayrı kanıtlanır; genel siber olay kişisel kusurun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

31/1–2'de kasten aykırılık; 31/3 yalnız ikinci fıkradaki güvenlik fiilinin açık taksirli biçimidir. Taksir hükmü saklamaya ilişkin bütün 1.fıkra ihlallerine otomatik yayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun kayıt/sistem saklama ve makul teknik korumanın varlığı, teslim yetkisi ve gerçek arıza/kaçınılmazlık değerlendirilir. Genel kullanıcı rızası zorunlu güvenlik yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kayıt saklama, güvenlik ve üçüncü kişinin kötüye kullanımı farklı fiillerdir; dolandırıcılık/kart kötüye kullanma veya kişisel veri suçu ayrıca oluşmuşsa kişisel katkı ve içtima incelenir. Her kayıp fon 31 suçunun zorunlu neticesi değildir. Üçüncü fıkradaki taksirli biçimde kasten işlenen suça özgü teşebbüs ve iştirak hükümleri uygulanmaz; birden fazla kişinin kusuru varsa herkes kendi kusuruna göre sorumludur. İlk iki fıkrada ise icra hareketi, tamamlanma anı ve kişisel katkı genel kast hükümleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
31/1 ve 23/1	Saklama yükümlülüğü: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
31/2	Yetkisiz erişimi önlememe/güvenli teslimi sağlamama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.
31/3	Yalnız 31/2 fiilinin dikkatsizlik/tedbirsizlik/mesleki yetersizlikle işlenmesi: 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6493 m. 37'ye göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. Genel 6 aylık şikâyet süresi değildir; başvuru kapsamı ve kanuni istisna ayrı değerlendirilir. Ancak 37/2 gereğince 31 suçundan ilgililer savcılığa başvururs a Merkez Bankasının yazılı başvuru şartı aranmaz; iki giriş yolu açıkça ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

31/3 yalnız adlî para nedeniyle genel önödeme kapsamı değerlendirilir; 31/1–2 değildir. Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. 31/3'te diğer koşullarla basit yargılama mümkün; 1–2'de 3 yıllık üst sınır engeldir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 31/3 yalnız para olduğundan tutuklama yasağı vardır; 31/1–2'de genel şartlar uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1–2 fıkralarda 1 yıllık alt sınır sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. 3.fıkrada hapis ertelemesi değil doğrudan para, HAGB ve önödeme koşulları değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir. 31/3 doğrudan adlî para olduğu için bu fıkraya 1/2 hapis oranı uygulanmaz; para infazı 5275 m 106'ya tabidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belge oluşum/saklama tarihleri, sunucu ve yedek konumlarını belgeleyin.

• Teslim/kimlik doğrulama, erişim logu, güvenlik tedbiri ve olay zaman çizelgesini koruyun.

• İlgilinin savcılık başvurusu veya Merkez Bankası yazılı başvurusu; kusurun kast/taksir niteliğini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

31/1 ve 23/1

Saklama yükümlülüğü: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Saklama yükümlülüğü: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
31/1 ve 23/1	Saklama yükümlülüğü: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

31/2

Yetkisiz erişimi önlememe/güvenli teslimi sağlamama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Yetkisiz erişimi önlememe/güvenli teslimi sağlamama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
31/2	Yetkisiz erişimi önlememe/güvenli teslimi sağlamama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

31/3

Yalnız 31/2 fiilinin dikkatsizlik/tedbirsizlik/mesleki yetersizlikle işlenmesi: 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Yalnız 31/2 fiilinin dikkatsizlik/tedbirsizlik/mesleki yetersizlikle işlenmesi: 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
31/3	Yalnız 31/2 fiilinin dikkatsizlik/tedbirsizlik/mesleki yetersizlikle işlenmesi: 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 23, 31, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme Hizmetlerinde Sırların Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme hizmetlerinde sırların açıklanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 1.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 32 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ödeme sistemi/kuruluş veya elektronik para kuruluşu ile müşterilerinin sırlarını, görev veya sıfat nedeniyle öğrendikten sonra kanunen yetkili merci dışına açıklamadır. Dış hizmet sağlayıcısının çalışanı ve sırrı açıklayan üçüncü kişi de kapsamdadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ortak, yönetim kurulu üyesi, mensup, kuruluş adına hareket eden/görevli kişiler; dış hizmet çalışanı ve üçüncü kişiler. Görevden ayrılmak yükümlülüğü sona erdirmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin kuruluş veya müşteri sırrı olduğu ve kaynağı belirlenir.
- Öğrenme sıfatı, görev ve yetki; üçüncü kişiye geçiş zinciri gösterilir.
- Açıklama yapılan alıcının kanuni yetkisi araştırılır.
- Paylaşılan kapsam, iletişim kaydı, erişim ve kişisel fiil incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sır niteliğini ve yetkisiz açıklamayı bilerek hareket aranır; istem dışı teknik olayda kişisel kusur ayrıca gösterilir. Maddede genel taksirli sır açıklama fıkrası yoktur.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunun açıkça yetkili kıldığı mercie usulüne uygun bilgi verme ile üçüncü kişiye açıklama ayrılır. Gizlilik sözleşmesi her paylaşımı yetkili hâle getirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Görev sonrası da suç oluşabilir. Başka kişisel veri/sır hükümleriyle aynı fiil ilişkisi genel içtima kurallarına tabidir; bankacılık sır suçunun özel mahkemesi veya şikâyet düzeni otomatik aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
32/1	Sırrı yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.
32/2	Dış hizmet çalışanı/üçüncü kişinin açıklaması: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6493 m. 37/1 yazılı başvuru şartını yalnız 28, 29 ve 31 için öngörür; bu maddeye sırf aynı kanunda diye otomatik aktarılmaz. Merkez Bankası personelinin görev fiilleri için 37/3 özel usulü ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Paylaşımın durdurulması veya özür, otomatik cezasızlık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sırrın niteliği, kaynağı, alıcı ve paylaşımın tam içeriğini belirleyin.

• Görev, yetki ve resmî talep belgelerini alın.

• Erişim/iletişim loglarını değiştirmeden koruyup kişisel fiille eşleştirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

32/1

Sırrı yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Sırrı yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
32/1	Sırrı yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

32/2

Dış hizmet çalışanı/üçüncü kişinin açıklaması: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Dış hizmet çalışanı/üçüncü kişinin açıklaması: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
32/2	Dış hizmet çalışanı/üçüncü kişinin açıklaması: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 32, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme Hizmeti Kuruluşunun İtibarını Zedeleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme hizmeti kuruluşunun itibarını zedeleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 1.000–2.000 gün para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 33 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Belirtilen yayın/iletişim araçlarıyla sistem işleticisinin, ödeme veya elektronik para kuruluşunun itibarını kırabilecek, şöhret/servetine zarar verebilecek hususa kasten sebep olma ya da asılsız haber yaymadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yayını üreten/yayan gerçek kişi kişisel fiil ve kastıyla sorumludur. Kuruluşu eleştiren müşteri veya gazeteci olmak tek başına suç sıfatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Korunan kuruluşun 6493 kapsamı ve yayının araç, içerik, bağlamı belirlenir.
- İddianın olgusal temeli, asılsızlık ve zarar verme elverişliliği incelenir.
- İlk yayın ile yeniden paylaşan kişinin bilgisi ve katkısı ayrılır.
- Haber, şikâyet, eleştiri ve ticari rekabet söyleminin bütün bağlamı korunur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Madde kastı arar; olumsuz yorumu suç saymak yerine içeriğin doğruluğu, bilgi ve amaç/bağlam değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İfade ve basın özgürlüğü, doğru haber, eleştiri ve yetkili mercide hak arama somut olayda korunur. Her kullanıcı şikâyeti itibar suçu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

5411 m 158’deki gerçekleşmiş zarar için 1/6 artırım 6493 m 33’e otomatik taşınmaz. Ayrı kişiye hakaret/iftira veya rekabet fiili varsa her unsur ve içtima ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
33	1–3 yıl hapis ve 1.000–2.000 gün adlî para; bu maddede bankacılıktaki ek zarar artırımı yazılı değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6493 m. 37/1 yazılı başvuru şartını yalnız 28, 29 ve 31 için öngörür; bu maddeye sırf aynı kanunda diye otomatik aktarılmaz. Merkez Bankası personelinin görev fiilleri için 37/3 özel usulü ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Doğrudan maddi zarar ile genel itibar/ticari kayıp iddiası ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tam yayın, zaman, sürüm, kaynak ve düzeltmeleri saklayın.

• Olgusal dayanak, eleştiri bağlamı ve kişisel yayma katkısını açıklayın.

• Kuruluşun hukuki sıfatı ile zarar iddiasının nedenlerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

33

1–3 yıl hapis ve 1.000–2.000 gün adlî para; bu maddede bankacılıktaki ek zarar artırımı yazılı değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve 1.000–2.000 gün adlî para; bu maddede bankacılıktaki ek zarar artırımı yazılı değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
33	1–3 yıl hapis ve 1.000–2.000 gün adlî para; bu maddede bankacılıktaki ek zarar artırımı yazılı değildir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 33, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Elektronik Para İhracına İlişkin Kanuni Şartlara Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Elektronik para ihracına ilişkin kanuni şartlara aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 34 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Elektronik para kuruluşunun 18/4’teki banka aracılığıyla faaliyet veya 20’deki elektronik para ihracı/fon koruma, kredi/faiz/menfaat sınırlamalarına aykırı davranmasıdır. Her sözleşme ihlali bu ceza hükmünün kapsamına girmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Elektronik para kuruluşunun ilgili görevlileri ve kişiler, somut görev ve fiilleriyle sorumludur; ödeme kuruluşu ile elektronik para ihraç edenin rolü ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Elektronik para kuruluşu sıfatı ve faaliyetin banka aracılığıyla yürütülmesi incelenir.

• Alınan fon kadar ihraç, fonun gecikmeksizin kullanıma hazır hâle gelmesi ve bankada ayrı hesap koşulları karşılaştırılır.

• Kredi yasağı, hamilin tutma süresine bağlı faiz/menfaat ve Merkez Bankası düzenlemesinin somut kapsamı belirlenir.

• Fon hareketi, ihraç miktarı, hesap ayrılığı ve karar verenin kişisel katkısı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni faaliyete aykırı işlemi bilerek yapma kastı aranır. Hesap farkı veya müşteri gecikmesi tek başına bütün maddi/manevi unsurları göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni elektronik para ihracı ve izinli hizmet kapsamı ile yasak kredi/mevduat benzeri faaliyetin sınırı; 20’nin her fıkrası ve yürürlükteki düzenlemeyle karşılaştırılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

34 atıf yoluyla yükümlülük ihlalidir; zimmete geçirme 36, izinsiz faaliyet 28 veya başka fiil varsa unsurları ayrıca gösterilir. Kaynak koruma açığı her durumda zimmet demek değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
34 ve 18/4, 20	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6493 m. 37/1 yazılı başvuru şartını yalnız 28, 29 ve 31 için öngörür; bu maddeye sırf aynı kanunda diye otomatik aktarılmaz. Merkez Bankası personelinin görev fiilleri için 37/3 özel usulü ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Fonların tamamlanması veya iadesi özel otomatik düşme yolu değildir; zarar koşuluna etkisi ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İhraç edilen elektronik para ile alınan/korunan fonu tarih bazında eşleştirin.

• Banka hesapları, fon ayrılığı, kredi/menfaat iddiası ve karar/talimat zincirini alın.

• Merkez Bankası düzenlemesinin ilgili tarihteki yükümlülüğünü ve kişisel yetkiyi belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

34 ve 18/4, 20

1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
34 ve 18/4, 20	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 18/4, 20, 34, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme Hizmeti İşlemlerini Kayıt Dışında Bırakma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme hizmeti işlemlerini kayıt dışında bırakma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 2.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 35 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ödeme veya elektronik para kuruluşunun işlemlerini kayıt dışında bırakma ya da gerçek niteliğine uymayan muhasebeleştirme nedeniyle belgeleri imzalayan kişinin sorumluluğudur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Belgeyi imzalayan gerçek kişiler; hazırlama/azmettirme/yardım rolü varsa katkısı ayrıca gösterilen diğer kişiler.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçek ödeme/ihraç işlemi, fon ve hesap hareketi belirlenir.

- İşlemin hiç kayda alınmaması veya yanlış mahiyetle kaydı somutlaştırılır.
- İmza, elektronik onay, sürüm ve muhasebe görev dağılımı saptanır.
- Rapor/defter ve banka mutabakatlarıyla farkın nedeni araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gerçek işlemi bilerek dışlama veya yanlış gösterme kastı gerekir. Teknik mutabakat farkı ya da makul muhasebe yanlışı otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mevzuata uygun kayıt, şeffaf düzeltme ve teknik yöntemin gerçeği yansıtması değerlendirilir. Kanuna aykırı gizleme, talimat veya genel şirket yetkisiyle hukuka uygun hâle gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

30’daki yanlış beyan ile 35’teki muhasebe fiili birbirinin aynısı değildir; aynı/ayrı hareket ve zincirleme ilişki belirlenir. Sistem işleticisi ifadesi 35’te yer almadığı için madde kapsamı kıyasla genişletilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35	1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6493 m. 37/1 yazılı başvuru şartını yalnız 28, 29 ve 31 için öngörür; bu maddeye sırf aynı kanunda diye otomatik aktarılmaz. Merkez Bankası personelinin görev fiilleri için 37/3 özel usulü ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Hapis ve para birlikte vardır; düzeltme özel cezasızlık hükmü değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gerçek işlem–muhasebe–banka hareketi mutabakatını hazırlayın.

• İmzalı belge ve elektronik sürüm kayıtlarını saklayın.

• Kişisel bilgi/görev, kayıt hatası ve kasıtlı gizleme iddiasını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

35

1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
35	1–3 yıl hapis ve 2.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 23, 30, 35, 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ödeme veya Elektronik Para Kuruluşunda Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ödeme veya elektronik para kuruluşunda zimmet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 6–12 yıl; hileli hâl 12–20 yıl ve adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun m. 36 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ödeme sistemi, ödeme veya elektronik para kuruluşundaki görev nedeniyle teslim edilen ya da korunup gözetilen para/evrak/malı kendisine veya başkasına mal etmektir. Hileli gizleme nitelikli hâldir; sektördeki her borç ödememe zimmet değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ödeme sistemleri ve elektronik para hizmetlerinin güvenilirliği, kullanıcı fonları ve denetimin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sistem işleticisi/ödeme/elektronik para kuruluşu ortakları, yönetim kurulu başkan/üyeleri, mensupları, adına hareket edenler ve görevliler; göreve bağlı zilyetlik/koruma ilişkisiyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Para veya malın görev nedeniyle teslimi ya da koruma/gözetim yükümlülüğü belirlenir.
- Kendine/başkasına mal etme fon, hesap ve işlem zinciriyle gösterilir.
- Hileli hâlde açığa çıkmayı önleme amaçlı somut davranış saptanır.
- Kuruluş zararı, iade/tazminin tamlığı, evresi ve değer azlığı ayrı hesaplanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mal edinme kastı gerekir; ticari zarar, nakit sıkışıklığı veya teknik ödeme gecikmesi bunun yerine otomatik geçmez. Hileli gizlemenin bilerek yapılması ayrıca kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni hizmet kapsamında verilen yetkinin sınırı ve hukuka uygun fon kullanımı, mal edinmeden ayrılır. Müşteri/kuruluş malını kişisel amaçla alma genel yönetim yetkisiyle meşrulaşmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tam iade/tazmin: soruşturma öncesi 2/3, kovuşturma öncesi gönüllü 1/2, hüküm öncesi 1/3 indirim. Değer azlığında 1/3–1/2 indirim vardır. Banka ortakları için 5411 m 160/3’teki özel biçim veya 167 infaz engeli burada ayrıca yazılıymış gibi uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
36/1	Temel zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.
36/2	Açığa çıkmayı önleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı kuruluş zararının 3 katından az olamaz.
36/3–4	Tam iade/tazminin evresine göre 2/3, 1/2, 1/3; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6493 m. 37/1 yazılı başvuru şartını yalnız 28, 29 ve 31 için öngörür; bu maddeye sırf aynı kanunda diye otomatik aktarılmaz. Merkez Bankası personelinin görev fiilleri için 37/3 özel usulü ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel üst sınır 12 yıl ve hileli biçimin ağır yaptırımı nedeniyle yetişkin için Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. 5411 m 164'ün bankacılığa özgü özel mahkeme atfı sırf zimmet adı nedeniyle otomatik aktarılmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 6–12 yıl için yetişkin olağan dava zamanaşımı 15 yıl; en az 12 yıl hapisli hileli biçimde TCK 49 genel 20 yıl üst sınırına göre 20 yıldır. İndirimler, durma/kesilme ve fail yaşı ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 6 yıl yalnız takdiri indirimle 5 yıl kalır; erken tam iade/tazminin 2/3 indirimi sonuç cezayı 2 yıla indirebilir. HAGB/erteleme diğer koşullarla bu sonuç üzerinden değerlendirilir. Değer azlığı ve hileli vasıf ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir. 5411 m 167'nin Fon/Hazine borcuna bağlı özel engeli 6493 m 36'ya açık gönderme olmadan aktarılmaz; iade indirimi ile infaz hesabı ayrı işlemlerdir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görev, teslim/koruma, kullanıcı fonu ve lehtar para zincirini belgeleyin.

• Hile, zarar ve iadenin tamlığını bağımsız hesapla gösterin.

• Soruşturma/kovuşturma başlangıcını ve gönüllü ödeme tarihlerini netleştirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

36/1

Temel zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Temel zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
36/1	Temel zimmet: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.

Dayanak: [1], [2]

36/2

Açığa çıkmayı önleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı kuruluş zararının 3 katından az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Açığa çıkmayı önleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı kuruluş zararının 3 katından az olamaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
36/2	Açığa çıkmayı önleyen hile: en az 12 yıl hapis; Türk Ceza Kanunu m. 49/1 genel üst sınırıyla 12–20 yıl. Ayrıca 20.000 güne kadar adlî para; tutarı kuruluş zararının 3 katından az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

36/3–4

Tam iade/tazminin evresine göre 2/3, 1/2, 1/3; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Tam iade/tazminin evresine göre 2/3, 1/2, 1/3; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
36/3–4	Tam iade/tazminin evresine göre 2/3, 1/2, 1/3; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun · m. 36–37; TCK 49, 61, 66 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104230

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Diplomasız Hekimlik ve Tabip Unvanını Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerekli hekimlik diploması bulunmaksızın hasta tedavi etmek veya tabip unvanını kullanmaktır. Menfaat sağlanması ve hastanın zarar görmesi suçun zorunlu koşulu değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde resen takip edilen bu suç, uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı nedeniyle genel önödeme ve basit yargılama uygulanmaz. Hastanın şikâyetten vazgeçmesi, yetkisiz sağlık mesleği suçunu kendiliğinden düşürmez.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerekli hekimlik diploması bulunmaksızın hasta tedavi etmek veya tabip unvanını kullanmaktır. Menfaat sağlanması ve hastanın zarar görmesi suçun zorunlu koşulu değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastaların sağlığı ve sağlık mesleklerinin yeterli kişilerce yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Geçerli diploma/denklik ve hekimlik icra yetkisi.

• Hastayı tedavi sayılan somut müdahale veya tabip unvanının gerçek kullanım şekli.

• İşlemi yapan kişinin kimliği; işyeri sahibi veya reklamda adı geçen kişinin katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hastanın rızası veya hizmetin ücretsiz verilmesi diploma/yetki eksikliğini hukuka uygun kılmaz. Geçerli diploma, yabancı diploma denkliği, mesleki tescil ve özel çalışma yetkisi somut olarak araştırılır; yalnız idari ruhsat eksikliği ile diplomasız meslek icrası eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hastada zarar doğması bu suçların zorunlu sonucu değildir. Yaralanma veya ölüm varsa ilgili Türk Ceza Kanunu hükmünün hareket, kusur ve nedensellik koşulları ayrıca incelenir; sırf yetkisizlikten otomatik öldürme/yaralama mahkûmiyeti çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 25	2–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para.
Kapsam	Ücret veya kazanç amacı aranmaz; diploma varken başka bir ruhsat eksikliği bu maddeyle otomatik aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde resen takip edilen bu suç, uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı nedeniyle genel önödeme ve basit yargılama uygulanmaz. Hastanın şikâyetten vazgeçmesi, yetkisiz sağlık mesleği suçunu kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. İki yıllık alt sınırdan ceza ve takdiri indirim sonucunda eşik sağlanabilir; HAGB kendiliğinden uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Diploma, denklik ve mesleki tescil belgeleri ile yetkili kurum cevabı.

• Hasta kaydı, işlem ve reçete, unvan/reklam örneği ve kişinin fiilî müdahalesi.

• Varsa zararın başlangıcı, sağlık kayıtları ve nedenselliğe ilişkin bilirkişi incelemesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun · m. 1–8,25 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103569

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Diplomasız Diş Hekimliği Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerekli diş hekimliği diploması olmadan ağız ve dişlerle ilgili muayene/müdahale yapmak veya diş hekimliği mesleğine ilişkin klinik işyeri açmaktır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para; yetkisiz meslek icrasının durdurulması. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde resen takip edilen bu suç, uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı nedeniyle genel önödeme ve basit yargılama uygulanmaz. Hastanın şikâyetten vazgeçmesi, yetkisiz sağlık mesleği suçunu kendiliğinden düşürmez.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun m. 41 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerekli diş hekimliği diploması olmadan ağız ve dişlerle ilgili muayene/müdahale yapmak veya diş hekimliği mesleğine ilişkin klinik işyeri açmaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastaların sağlığı ve sağlık mesleklerinin yeterli kişilerce yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Diş hekimliği diploması, denklik ve mesleki yetki.

• Ağız/diş muayenesi veya müdahalesi; klinik açma şeklindeki seçimlik hareket.

• Diploması olan hekimin idari ruhsat aykırılığı ile diplomasız icranın ayrımı; ücret alınmasa da fiilin niteliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hastanın rızası veya hizmetin ücretsiz verilmesi diploma/yetki eksikliğini hukuka uygun kılmaz. Geçerli diploma, yabancı diploma denkliği, mesleki tescil ve özel çalışma yetkisi somut olarak araştırılır; yalnız idari ruhsat eksikliği ile diplomasız meslek icrası eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hastada zarar doğması bu suçların zorunlu sonucu değildir. Yaralanma veya ölüm varsa ilgili Türk Ceza Kanunu hükmünün hareket, kusur ve nedensellik koşulları ayrıca incelenir; sırf yetkisizlikten otomatik öldürme/yaralama mahkûmiyeti çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 41	3–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para; yetkisiz meslek icrasının durdurulması.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde resen takip edilen bu suç, uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı nedeniyle genel önödeme ve basit yargılama uygulanmaz. Hastanın şikâyetten vazgeçmesi, yetkisiz sağlık mesleği suçunu kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Üç yıllık alt sınır yalnız 1/6 takdiri indirimle iki yıl altına inmez; bu varsayımda HAGB veya yetişkin için olağan iki yıllık erteleme eşiği sağlanmaz. Yaş ve başka kanuni indirimler ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Diploma/denklik ve klinik kayıtları.
- Muayene veya müdahaleyi yapan kişi, randevu, ödeme, kamera ve hasta kayıtları.
- El konulan cihazların kullanım amacı, işyerinin klinik niteliği ve durdurma işlemi.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun · m. 29–41 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103569

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Diploma veya Meslek Belgesi Olmadan Sağlık Mesleğini İcra Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanunda sayılan sağlık mesleklerine özgü diploma veya meslek belgesi olmadan bu mesleğin işini yapmak veya unvanını kullanmaktır. Sağlık mesleklerinin kendi görev sınırları aynı değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 200–500 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde resen takip edilen bu suç, uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı nedeniyle genel önödeme ve basit yargılama uygulanmaz. Hastanın şikâyetten vazgeçmesi, yetkisiz sağlık mesleği suçunu kendiliğinden düşürmez.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun m. Ek 13 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan sağlık mesleklerine özgü diploma veya meslek belgesi olmadan bu mesleğin işini yapmak veya unvanını kullanmaktır. Sağlık mesleklerinin kendi görev sınırları aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastaların sağlığı ve sağlık mesleklerinin yeterli kişilerce yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İsnat edilen meslek ve işlem tarihinde yürürlükteki meslek tanımı.

• Mesleğe uygun diploma/meslek belgesi, denklik ve unvan.

• Kanunen o mesleğe ayrılmış iş ile genel destek/hizmet faaliyeti ayrımı.

• Hekim yönlendirmesi veya gözetimi gerektiren işlemde bu şartların varlığı; geçerli diploma sahibinin görev sınırı ihlali diplomasızlıkla otomatik eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hastanın rızası veya hizmetin ücretsiz verilmesi diploma/yetki eksikliğini hukuka uygun kılmaz. Geçerli diploma, yabancı diploma denkliği, mesleki tescil ve özel çalışma yetkisi somut olarak araştırılır; yalnız idari ruhsat eksikliği ile diplomasız meslek icrası eşitlenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hastada zarar doğması bu suçların zorunlu sonucu değildir. Yaralanma veya ölüm varsa ilgili Türk Ceza Kanunu hükmünün hareket, kusur ve nedensellik koşulları ayrıca incelenir; sırf yetkisizlikten otomatik öldürme/yaralama mahkûmiyeti çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 13 ceza paragrafı	1–3 yıl hapis ve 200–500 gün adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kapsam	Tabip ve diş tabibi dışındaki sağlık meslek mensupları doğrudan tanı koyup tedavi planlayamaz ve reçete yazamaz; bu sınırın hangi yaptırımı doğurduğu somut fiille belirlenir.
2025 değişikliği	7557 sayılı Kanunla değişen meslek tanımları ve nükleer tıp teknikeri düzenlemesi suç tarihine göre okunur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde resen takip edilen bu suç, uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı nedeniyle genel önödeme ve basit yargılama uygulanmaz. Hastanın şikâyetten vazgeçmesi, yetkisiz sağlık mesleği suçunu kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnat edilen sağlık mesleğine ilişkin diploma/meslek belgesi ve güncel meslek tanımı.
- Yapılan işlemin kayıtları, hekim yönlendirmesi ve gözetim belgeleri.
- Kullanılan unvan, reklam ve çalışan görev dağılımı; salt işletmecilik ile icra ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun · Ek m. 13; 7557 m. 4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103569

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî İstihbarat Bilgi ve Belgelerine Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Millî İstihbarat Teşkilatının görevine ilişkin korunan bilgi ve belgelerin hukuka aykırı edinilmesi/değiştirilmesi; personel kimliğinin açıklanması, yayımlanması, görevin engellenmesi ve bazı personel yükümlülüğü ihlalleridir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Korunan bilgi/belgeyi hukuka aykırı edinme/temin/çalma/sahteleştirme/değiştirme/yok etme:4–10 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Genel kural resen takip; m. 26 kapsamındaki görev bağlantılı kişilerde Cumhurbaşkanı izni ve özel usul vardır. Her gazeteci veya dış kişi için sırf konu MİT olduğu gerekçesiyle aynı kişisel izin rejimi kurulamaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve temel ceza üst sınırları bakımından basit yargılama yoktur. MİT mensubu veya görevlendirilen kamu görevlisinin görevle bağlantılı fiilinde m. 26 izin ve özel merci kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz çerçevesi	5275 m. 107/2'nin özel hükmü gereği 2937 sayılı Kanun kapsamındaki süreli hapis mahkûmiyetinde koşullu salıverilme oranı 2/3'tür; genel 1/2 yazılamaz. Tekerrür, terör/örgüt bağlantısı, yaş ve diğer ilamlar ayrıca değerlendirilir; bu oran kesin cezaevinde kalış süresi değildir.

01 / Suçun kimliği

Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu m. 27 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Millî İstihbarat Teşkilatının görevine ilişkin korunan bilgi ve belgelerin hukuka aykırı edinilmesi/değiştirilmesi; personel kimliğinin açıklanması, yayımlanması, görevin engellenmesi ve bazı personel yükümlülüğü ihlalleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İstihbarat hizmetinin güvenliği, görevli kişilerin ve korunan bilgilerin gizliliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilginin gerçekten MİT görev/faaliyeti kapsamı ve korunan niteliği; kamuya zaten açıklanmış bilgiyle ayrımı.

• Edinme, çalma, sahtecilik, değiştirme, yok etme veya açıklama fiili ve failin yetkisi.

• Kimliği açıklanan personel/aile, yer ve görev bilgilerinin belirlenebilirliği.

• Yayın bakımından sorumlu kişinin fiili ve 5187/5651 sorumluluk bağlantısı; salt yayın kuruluşunda çalışma yeterli değildir.

• Personel devamsızlığında on kesintisiz gün, izin/mazeret ve istifa usulü.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
27/1	Korunan bilgi/belgeyi hukuka aykırı edinme/temin/çalma/sahteleştirme/değiştirme/yok etme:4–10 yıl.
27/2	Personel/aile kimliği ve sayılan görev bilgilerini açıklama veya sahte kimlik işlemleri:3–7 yıl.
27/3	İlk iki fıkradaki bilgileri medya/internet yoluyla yayımlama/açıklama/yayma:3–9 yıl.
27/4 ilk cümle	Görev ve yetkilerin kullanılmasını engelleme:3–5 yıl.
27/4 ikinci cümle	İhmal veya kötüye kullanmayla görevi engelleme/yerine getirmeme:2–4 yıl.
27/5	Fiilin MİT mensubunca işlenmesinde üçte birine kadar artırım.
27/6	İstifa usulü tamamlanmadan görevi bırakma veya izinsiz/mazeretsiz kesintisiz 10 gün devamsızlık:2–4 yıl; idari çıkarma ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Genel kural resen takip; m. 26 kapsamındaki görev bağlantılı kişilerde Cumhurbaşkanı izni ve özel usul vardır. Her gazeteci veya dış kişi için sırf konu MİT olduğu gerekçesiyle aynı kişisel izin rejimi kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme, önödeme ve temel ceza üst sınırları bakımından basit yargılama yoktur. MİT mensubu veya görevlendirilen kamu görevlisinin görevle bağlantılı fiilinde m. 26 izin ve özel merci kuralları ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Salt m. 27'nin temel fıkralarında üst sınır en çok on yıl olduğundan genel görev Asliye Ceza yönündedir; sırf konu istihbarat diye otomatik Ağır Ceza denmez. Başka TCK suçu, özel kişi/görev ve bağlantı koşulları ayrıca belirlenir. Teşkilat Başkanına ilişkin m. 26'da Yargıtay özel soruşturma/yargılama mercii düzenlenmiştir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Üst sınırı 7,9 veya 10 yıl olan /1–3'te olağan 15 yıl; üst sınırı 4 veya 5 yıl olan /4 ve /6'da olağan 8 yıl. /5 özel artırımı ve TCK m. 66 koşulları ayrıca değerlendirilir. Teşkilat Başkanı izin kararına ilişkin özel Danıştay itiraz süresi 10 gün olup genel kanun yolu süresiyle karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Üç/dört yıl alt sınırı olan fıkralar yalnız 1/6 takdiri indirimle iki yıl sınırına inmez; iki yıllık alt sınırlı /4 ikinci cümle ve /6 ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5275 m. 107/2'nin özel hükmü gereği 2937 sayılı Kanun kapsamındaki süreli hapis mahkûmiyetinde koşullu salıverilme oranı 2/3'tür; genel 1/2 yazılamaz. Tekerrür, terör/örgüt bağlantısı, yaş ve diğer ilamlar ayrıca değerlendirilir; bu oran kesin cezaevinde kalış süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnat edilen bilgi/belgenin aslı, gizlilik/görev kapsamı ve erişim yetkisi.

• Yayın/erişim zinciri, değişiklik ve zaman kayıtları; kişinin somut rolü.

• Varsa görev belgesi, izin kararı, m. 26 tebligatı; personel devamsızlığında izin/mazeret çizelgesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu · m. 6,26–27; 5275 m. 107/2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102920

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hayvan Öldürme, Hayvana Eziyet, Cinsel Saldırı ve Dövüştürme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Hayvan öldürme, hayvana cinsel saldırı, işkence veya acımasız muamele ve hayvan dövüştürme suçlarını düzenler. Hayvan türü, evcil/ev hayvanı niteliği ve fiile göre koşul ve cezalar farklıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Nesli tehlikede hayvanı öldürme:1–5 yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Sahibinin işlediği fiiller dahil kural, Tarım ve Orman Bakanlığı il/ilçe müdürlüğünün savcılığa yazılı başvurusudur; bu özel muhakeme şartıdır. Suçüstünde genel soruşturma yapılır. /2–5 fiilleri başkasınca sahipli hayvana karşı işlendiğinde sahibinin şikâyeti üzerine de soruşturma mümkündür. İdari başvuruya otomatik altı aylık şikâyet süresi yazılmaz; sahip şikâyeti yolu için genel süre ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde seri muhakeme ve genel önödeme yoktur. İdarenin yazılı başvurusu, CMK m. 253 bakımından otomatik olağan şikâyetle eşitlenmez; sahipli hayvana başkasının fiilinde ayrıca düzenlenen sahip şikâyeti yolu ve uzlaştırma koşulları somut takip dayanağıyla ayrı incelenir. Başvuru şartlı kovuşturmada CMK m. 251/7 basit yargılama istisnası gözetilir; suçüstü ve iki yıllık dövüştürme hâli ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu maddeye göre hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel 1/2 uygulanır. Hayvana cinsel saldırı, insanlara yönelik TCK m. 102–105 suçlarıyla eşitlenerek otomatik özel cinsel suç infaz oranına bağlanmaz. Para, müsadere ve hayvanın korunması sonuçları ayrı gösterilir.

01 / Suçun kimliği

Hayvanları Koruma Kanunu m. 28/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Hayvan öldürme, hayvana cinsel saldırı, işkence veya acımasız muamele ve hayvan dövüştürme suçlarını düzenler. Hayvan türü, evcil/ev hayvanı niteliği ve fiile göre koşul ve cezalar farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hayvanların yaşamı, esenliği ve kanuni bakım düzeninin gerçekleştirilmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hayvanın nesli tehlikede tür, evcil veya ev hayvanı niteliği; sahipli/sahipsiz ayrımının takip koşuluna etkisi.

• Ölüm, cinsel müdahale, işkence/acımasız muamele veya dövüştürme fiili; uzman incelemesi ve nedensellik.

• Birden fazla hayvana aynı anda fiil ve failin veteriner/bakım/koruma görevi.

• Kanuni kesim veya m. 13/1–3 istisnasının somut koşulları; yetkisiz öldürme bu istisnalara otomatik girmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

m. 12’ye uygun kesim ile m. 13/1–3 kapsamındaki kanuni istisnalar ayrı incelenir. Bakımevine alınan köpeklerde m. 13’te sayılan kontrol edilemeyen tehlike, bulaşıcı/tedavi edilemeyen hastalık veya sahiplenilmesi yasak olma koşulu; 5996 m. 9/3 tedbiri ve yetkili veterinerlik usulüyle birlikte değerlendirilir. Bu hükümler kişilere genel öldürme yetkisi vermez. Dövüştürme istisnası ise m. 11/2 gereği folklorik amaçlı, şiddet içermeyen geleneksel gösteri için Bakanlığın uygun görüşü ve il hayvanları koruma kurulu iznini gerektirir. Kast, hata, zorunluluk ve yetki iddiası somut delillerle değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
28/A/1 ilk cümle	Nesli tehlikede hayvanı öldürme:1–5 yıl.
28/A/1 ikinci cümle	Bir hayvan neslini yok etme:5–10 yıl.
28/A/2	İstisnalar dışında ev/evcil hayvanı kasten öldürme:6 ay–4 yıl.
28/A/3	Hayvana cinsel saldırı veya tecavüz:6 ay–3 yıl hapis ve temel olarak 100–730 gün adli para. Özel alt sınır 100, genel üst sınır TCK m. 52/1 gereği 730 gündür; uygulanabilen artırımlar ayrıca.
28/A/4	Ev/evcil hayvana işkence veya acımasız/zalimce muamele:6 ay–3 yıl.
28/A/5	Kanuni istisna dışı hayvan dövüştürme:3 ay–2 yıl veya adli para.
28/A/6–7	Aynı anda birden çok hayvan veya sayılan meslek/bakım/koruma sıfatında ayrı yarı artırım koşulları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Sahibinin işlediği fiiller dahil kural, Tarım ve Orman Bakanlığı il/ilçe müdürlüğünün savcılığa yazılı başvurusudur; bu özel muhakeme şartıdır. Suçüstünde genel soruşturma yapılır. /2–5 fiilleri başkasınca sahipli hayvana karşı işlendiğinde sahibinin şikâyeti üzerine de soruşturma mümkündür. İdari başvuruya otomatik altı aylık şikâyet süresi yazılmaz; sahip şikâyeti yolu için genel süre ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde seri muhakeme ve genel önödeme yoktur. İdarenin yazılı başvurusu, CMK m. 253 bakımından otomatik olağan şikâyetle eşitlenmez; sahipli hayvana başkasının fiilinde ayrıca düzenlenen sahip şikâyeti yolu ve uzlaştırma koşulları somut takip dayanağıyla ayrı incelenir. Başvuru şartlı kovuşturmada CMK m. 251/7 basit yargılama istisnası gözetilir; suçüstü ve iki yıllık dövüştürme hâli ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suçlar kendi adıyla tutuklama kataloğunda değildir. Temel dövüştürme hâlinde üst sınır iki yıl olduğundan CMK m. 100/4 yasağı; diğer hapis hâllerinde somut delil, neden ve ölçülülük aranır. Hayvana el koyma/koruma ve bakımevine götürme, kişiyi tutuklamadan farklı tedbirdir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel fıkraların üst sınırı en çok on yıl olduğundan genel görev Asliye Ceza. Özel artırımların görev hesabı 5235 m. 14 ile ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinlerde bir hayvan neslini yok etmenin temel on yıllık üst sınırı nedeniyle olağan dava zamanaşımı 15 yıl; temel üst sınırı beş yılı aşmayan diğer hâllerde 8 yıldır. Somut dosyada uygulanabilen özel artırımlar kanuni üst sınırı beş yılın üzerine çıkarırsa 15 yıllık, yirmi yıl veya üzerine çıkarırsa 20 yıllık dilim değerlendirilir. Artırımların şartları ayrı ispatlanır; ceza miktarından önce hayvan sayısı, eşzamanlılık ve failin özel sıfatı belirlenir. Sahip şikâyeti, Bakanlık başvurusu ve kanun yolu süreleri dava zamanaşımından farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu maddeye göre hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel 1/2 uygulanır. Hayvana cinsel saldırı, insanlara yönelik TCK m. 102–105 suçlarıyla eşitlenerek otomatik özel cinsel suç infaz oranına bağlanmaz. Para, müsadere ve hayvanın korunması sonuçları ayrı gösterilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Veteriner raporu, tür/kimlik, fotoğraf, olay yeri ve ölüm/yaralanma bulguları.

• İl/ilçe müdürlüğü yazılı başvurusu, suçüstü tutanağı veya sahibin şikâyeti ve öğrenme tarihi.

• Failin meslek/bakım görevi, hayvan sayısı, aynı zaman bağlantısı ve kanuni istisna iddiasının belgeleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu · m. 11–14,24,28/A · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103408

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hayvan Bakımevi ve Sahipsiz Hayvan Bütçesi Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Belediyelerin hayvan bakımevi ve bakım yükümlülüğü için ayırması gereken kaynağı ayırmama; ayrılmış kaynağı gerekli işler için kullanmama veya başka amaçla kullanma fiilleridir. Her idari gecikme otomatik bu adli suçu oluşturmaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kaynak ayırmayan belediye başkanı ve meclis üyeleri:6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Resen suçtur; m. 28/A'nın hayvana yönelik fiiller için özel Tarım müdürlüğü başvurusu bu hükme otomatik taşınmaz. Görevle ilgili kamu görevlisi fiilinde 4483 izin şartları ayrıca incelenir. Yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme yok; izin şartı varsa CMK m. 251/7 gereği basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Hayvanları Koruma Kanunu m. Ek 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Belediyelerin hayvan bakımevi ve bakım yükümlülüğü için ayırması gereken kaynağı ayırmama; ayrılmış kaynağı gerekli işler için kullanmama veya başka amaçla kullanma fiilleridir. Her idari gecikme otomatik bu adli suçu oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hayvanların yaşamı, esenliği ve kanuni bakım düzeninin gerçekleştirilmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kaynak ayırmama yönünden belediye başkanı ve sorumlu meclis üyeleri; amaç dışı/eksik kullanım yönünden başkan ve yetkili belediye görevlileri. Sırf belediyede çalışma veya tüm mecliste bulunma, somut yetki ve fiil gösterilmeden otomatik sorumluluk değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İlgili belediye ve yılın kaynak ayırma yükümlülüğü.

• Başkan, meclis üyesi veya ilgili belediye yetkilisinin somut bütçe/harcama yetkisi ve kararı.

• Kesinleşmiş bütçe geliri, ayrılması gereken kaynak ve gerçek harcama amacı.

• Bakımevi kurma/iyileştirmede 31.12.2028 son tarihi ile o tarihe kadar süren yıllık bütçe yükümlülüğü ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 1/3 ilk hâl	Kaynak ayırmayan belediye başkanı ve meclis üyeleri:6 ay–2 yıl hapis.
Ek m. 1/3 ikinci hâl	Kaynağı bakımevi, toplama, rehabilitasyon ve sahiplendirmeye kadar bakım için kullanmayan veya başka amaçla kullanan başkan/belediye yetkilileri:6 ay–2 yıl hapis.
Geçici m. 4	31.12.2028’e kadar son kesinleşmiş bütçe gelirinden belediyelerde binde 5, büyükşehirlerde binde 3 kaynak; başka amaçla kullanılamama.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Resen suçtur; m. 28/A’nın hayvana yönelik fiiller için özel Tarım müdürlüğü başvurusu bu hükme otomatik taşınmaz. Görevle ilgili kamu görevlisi fiilinde 4483 izin şartları ayrıca incelenir. Yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme yok; izin şartı varsa CMK m. 251/7 gereği basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İlgili yılın son kesinleşmiş gelir bütçesi, ödenek ve aktarma kararları.
- Meclis tutanakları/oylar, yetki devri, harcama emri, ihale ve ödeme belgeleri.
- Hayvan bakımevi ve bakım faaliyet kayıtları, görev dönemi ve varsa soruşturma izni.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu · Ek m. 1; Geçici m. 4; 7527 sayılı Kanun · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103408

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şüpheli İşlem Bildiriminin Gizliliğine ve Bilgi Saklama Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Şüpheli işlem bildiriminin gizliliğine ve bilgi saklama yükümlülüğüne aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun m. 14 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Şüpheli işlem bildirimi yapıldığını yetkisiz kişiye açıklama; MASAK/denetim elemanına gereken bilgi-belge ve erişimi sağlamama; 8 yıllık muhafaza/ibraz yükümlülüğüne aykırılık 14'ün farklı dayanaklarıdır. Şüpheli işlem bildirimini hiç yapmama 4/1 ile bildirimi ifşa 4/2 aynı yaptırım değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi için kanuni bilgi/bildirim düzeni ve görev sırasında edinilen bilgilerin gizliliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

4/2 ve 8 bakımından kanuni yükümlüler; 7 bakımından kamu/özel gerçek veya tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan kuruluşların yükümlü gerçek kişileri. Kurumda çalışmak tek başına kişisel suç oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 4/2 için yapılmış şüpheli işlem bildirimi ve bunun kime açıklandığı belirlenir.

• 7 için yetkili talep, belge/elektronik kayıt, erişim şifresi ve tam-doğru yanıt araştırılır.

• 8 için belgenin düzenleme, defterin son kayıt, kimlik belgesinin son işlem tarihinden 8 yıllık süre ayrı hesaplanır.

• Fiili yapanın yetki, erişim, tebliğ ve kastı somutlaştırılır; her MASAK ihlali 14 değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gizli bildirimi bilerek açıklama veya bilgi/saklama yükümlülüğünü kasten ihlal değerlendirilir. Kayıt kaybı ve bilgiye sahip olmama hâlinde kişisel kusur ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

4/2’de yalnız yükümlülük denetim elemanı ve yargılama sırasında mahkemeler istisnası açıkça belirtilir. 7’de savunma hakkı saklıdır; özel kanun gizliliği her talebi reddetme nedeni yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

14/2 tüzel kişi güvenlik tedbiri getirir. Suç gelirini aklama 282 veya terör finansmanı 6415/4 ayrı unsur/infazlı suçlardır; yükümlülük ihlali bunlarla otomatik eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
14 ve 4/2	Şüpheli işlem bildirimi yapıldığını yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.
14 ve 7	Bilgi-belge, kayıt/erişim/şifre ve kolaylık yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.
14 ve 8	8 yıllık muhafaza ve istenince ibraz yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Yükümlülüğün sonradan yerine getirilmesi özel otomatik cezasızlık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnadın bildirimi ifşa, bilgi vermeme veya saklamama kolunu belirleyin.

• Talep/tebliğ, erişim, kayıt tarihleri ve saklama süresini belgeleyin.

• Savunma hakkı kapsamı, kişisel görev ve paylaşılan alıcıları somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

14 ve 4/2

Şüpheli işlem bildirimi yapıldığını yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Şüpheli işlem bildirimi yapıldığını yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
14 ve 4/2	Şüpheli işlem bildirimi yapıldığını yetkisiz açıklama: 1–3 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

14 ve 7

Bilgi-belge, kayıt/erişim/şifre ve kolaylık yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Bilgi-belge, kayıt/erişim/şifre ve kolaylık yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
14 ve 7	Bilgi-belge, kayıt/erişim/şifre ve kolaylık yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

14 ve 8

8 yıllık muhafaza ve istenince ibraz yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 8 yıllık muhafaza ve istenince ibraz yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
14 ve 8	8 yıllık muhafaza ve istenince ibraz yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 2, 4/2, 7–8, 13–14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103949

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Başkası Hesabına İşlem Yapıldığını Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Başkası hesabına işlem yapıldığını bildirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–1 yıl hapis veya 5.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kimlik tespiti gereken işlemde kendi adına fakat başkası hesabına hareket ederken, işlem öncesinde kimin hesabına hareket edildiğini yükümlüye yazılı bildirmemektir. Her temsil veya başka kişiye para gönderme otomatik bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi için kanuni bilgi/bildirim düzeni ve görev sırasında edinilen bilgilerin gizliliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kendi adına ve başkasının hesabına işlem yapan gerçek kişi faildir. İşlemin karşı tarafındaki yükümlünün kimlik tespiti görevleri ayrı yükümlülüktür.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İşlemin kimlik tespitini gerektiren türde olduğu belirlenir.
- Görünürde kendi adına hareket ile ekonomik hesabına işlem yapılan kişi ayrılır.
- İşlem öncesi yazılı bildirimin bulunup bulunmadığı ve kapsamı incelenir.
- Sözleşme, talimat, vekalet, para kaynağı ve gerçek faydalanıcı bağlantısı araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Başkasının hesabına hareket ettiğini bilerek zorunlu yazılı bildirimi yapmama kastı gerekir. Sırf para başka kaynaktan geldi diye kişisel bilgi/hesap ilişkisi varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İşlemden önce doğru yazılı bildirim yükümlülüğü karşılar. Kendi gerçek hesabına işlem, kanuni kimlik tespit şartının bulunmaması veya gerçek maddi hata ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Altta yatan para aklama, dolandırıcılık veya terör finansmanı ayrı unsurlara tabidir. 15’te bu suçların oluştuğu otomatik kabul edilmez; sonradan bildirim için özel cezasızlık hükmü yoktur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
15	6 ay–1 yıl hapis veya 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; hapis üst sınırı 1 yıl olup yalnız adlî para suçu değildir. Basit yargılama diğer koşullarla mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis ve para seçimliktir; mahkeme hapsi seçerseTCK 50/2 uyarınca aynı hapisten yeniden para seçeneğine dönüş sınırı vardır. Sonuç ve koşullarla HAGB/erteleme değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İşlem türü, kimlik tespiti ve ekonomik hesap sahibini belirleyin.

• İşlem öncesi yazılı beyan, vekalet, talimat ve para kaynağını alın.

• Kendi hesabına işlem ile başkası hesabına hareket iddiasının delillerini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

15

6 ay–1 yıl hapis veya 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 6 ay–1 yıl hapis veya 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
15	6 ay–1 yıl hapis veya 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 3, 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103949

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Suç Gelirlerinin Aklanmasıyla Mücadelede Görev Sırrını İfşa Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Suç gelirlerinin aklanmasıyla mücadelede görev sırrını ifşa: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–4 yıl; maddi menfaatte en az 2 yıl
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun m. 22 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

MASAK görevleri nedeniyle öğrenilen kişisel, işletmesel, mali veya mesleki sırları görev sırasında veya ayrıldıktan sonra ifşa etmektir. Maddi menfaat karşılığında açıklama daha yüksek alt sınıra tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi için kanuni bilgi/bildirim düzeni ve görev sırasında edinilen bilgilerin gizliliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Koordinasyon Kurulu başkan/üyeleri, denetim elemanları, Kurul personeli, bilgisine/uzmanlığına başvurulanlar ve görev nedeniyle öğrenen diğer kamu görevlileri özel faildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin 22'de sayılan kişi/işlem/hesap/servet/meslek sırrı niteliği belirlenir.
- Öğrenmenin görevle bağlantısı ve açıklama yapılan yetkisiz alıcı saptanır.
- Bilginin tam içeriği, iletişim ve erişim zinciri incelenir.
- Maddi menfaatle açıklama arasındaki bağ ağır hâl için ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sırrı bilerek ifşa kastı; menfaatli hâlde maddi menfaat karşılığı açıklama bağlantısı gerekir. Görevden ayrılmış olmak bilgiyi serbestçe kullanma hakkı doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Başkanlığın kanuna uygun yabancı muadil kuruluşa bilgi vermesi 22/3 uyarınca ifşa sayılmaz. Bu istisna her görevlinin kişisel dış paylaşımına genişletilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

22/1 sırları kendi/üçüncü kişi yararına kullanmayı da yasaklar; 22/2 cezayı ifşa fiiline bağlar. Yalnız kullanım iddiasında ceza normu kıyasla genişletilmeden diğer suç koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
22/2 temel ifşa	1–4 yıl hapis.
22/2 maddi menfaat	Maddi menfaat karşılığı ifşada alt sınır 2 yıldır; üst sınır 4 yıl.
22/3	Başkanlığın yabancı muadil kuruluşa kanuni bilgi vermesi ifşa sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temelde 1, menfaatli hâlde 2 yıllık alt sınır sonuç ve koşullarla HAGB/erteleme değerlendirmesine elverişli olabilir. Yalnız hapis yaptırımı vardır; metne olmayan ek gün para cezası eklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görev, öğrenme kaynağı ve bilginin sır niteliğini belgeleyin.

• Açıklama, alıcı, erişim ve varsa maddi menfaat zincirini alın.

• Yabancı muadil paylaşımında yetki/usul ile kişisel ifşa iddiasını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

22/2 temel ifşa

1–4 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–4 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
22/2 temel ifşa	1–4 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

22/2 maddi menfaat

Maddi menfaat karşılığı ifşada alt sınır 2 yıldır; üst sınır 4 yıl.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Maddi menfaat karşılığı ifşada alt sınır 2 yıldır; üst sınır 4 yıl.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
22/2 maddi menfaat	Maddi menfaat karşılığı ifşada alt sınır 2 yıldır; üst sınır 4 yıl.

Dayanak: [1], [2]

22/3

Başkanlığın yabancı muadil kuruluşa kanuni bilgi vermesi ifşa sayılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Başkanlığın yabancı muadil kuruluşa kanuni bilgi vermesi ifşa sayılmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
22/3	Başkanlığın yabancı muadil kuruluşa kanuni bilgi vermesi ifşa sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 22 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103949

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siyasi Parti Denetim ve Bilgi Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siyasi parti denetim ve bilgi yükümlülüklerine aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Eski hafif hapis/hafif para yaptırımları, 5252 m. 7 uyarınca idari para cezasıdır; güncel hapis suçu gibi sunulmaz. Hafif hapis karşılığı 3–6 aylık gün sayısı ve m. 52 yöntemi kullanılır. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Suç / idari kabahat ayrımı — Hapis suçu resen; idari bentlerde ayrı yaptırım ve başvuru yolu vardır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Suçta 8 yıl; kabahatte ayrı rejim — C bendi ile idari yaptırıma dönüşmüş a, b, d bentleri ayrılır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — İdari para cezasına hapis oranı uygulanmaz. Hapisli bentlerde tekerrür ve geçişler ayrıca.

01 / Suçun kimliği

Siyasi Partiler Kanunu m. 111 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Siyasi partinin sicil/mali denetim bilgi görevlerini ihlal veya denetimi engelleme düzenlemesidir. Eski metindeki hafif hapis bentleri bugün idari yaptırıma dönüşmüştür; yalnız bütün bentleri hapis suçu gibi göstermek yanlıştır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Siyasi parti sicili ve mali denetimin hesap verebilirliği; denetimin siyasi faaliyeti ölçüsüz daraltmaması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanuni görevi taşıyan parti sorumlusu özgü faildir; her üye veya genel başkan otomatik aynı somut yükümlülüğün sorumlusu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İstenen bilginin hangi bent ve kanuni yetkiye dayandığı, doğru sorumluya tebliği ve süresi belirlenir.
- M. 75 mali denetim/araştırmasını engelleme veya bilgi vermeme ile diğer bildirim görevleri ayrılır.
- Sorumlunun belgeye erişim ve ifa imkânı, teslim kayıtları ve haklı engeli incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

C bendinde bilinen geçerli talebi yerine getirmeme/engelleme kastı gerekir. İdari bentlerde kabahatlerin kusur hükümleri ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, hakkın kullanılması, hata ve kusurluluk iddiası ilgili fiilin sınırlarıyla değerlendirilir; kanunda suç sayılmayan davranış kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Suç ile idari kabahat aynı kayıtta ayrılmıştır. TCK m. 5 sonrası genel tekerrürün esasen infaz rejimi olması gözetilir; eski özel cümle güncel kişisel hüküm denetimi olmadan uygulanmış gösterilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 111/a, b, d	Eski hafif hapis/hafif para yaptırımları, 5252 m. 7 uyarınca idari para cezasıdır; güncel hapis suçu gibi sunulmaz. Hafif hapis karşılığı 3–6 aylık gün sayısı ve m. 52 yöntemi kullanılır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 111/c	Denetim/araştırmayı engelleme veya istenen bilgiyi vermeme: 6 ay–1 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adlî para.
5252 m. 5/2	Alt/üst sınır arasında uygulanacak eski ağır paradan dönüşen adlî para için güncel genel sınır 2.500–500.000 TL; suç tarihi/lehe metin ayrıca.
m. 111 son cümle	Eski tekerrür artırım cümlesi suç/kabahat ayrımı ve TCK m. 5,58 ile 5252 geçici m. 1 çerçevesinde okunur; otomatik her yaptırıma yarım artırım uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

C bendindeki suç resen takip edilir. A, b, d idari bentlerinde ceza şikâyeti/hapis kovuşturması yerine 5252 m. 7 ve Kabahatler Kanunu usulü uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

C bendinde yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; bir yıllık üst sınır nedeniyle önödeme yok, Asliye Ceza basit yargılama koşulları değerlendirilebilir. İdari bentlerde HAGB/uzlaştırma gibi ceza davası kurumları uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

C bendindeki suç Asliye Ceza görevlidir. 5252 m. 7 uyarınca dönüşen idari yaptırımda mülki amir yetkisi ve sulh ceza hâkimliğine başvuru rejimi ayrıca değerlendirilir; AYM mali denetimi ceza yargılaması değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

C bendindeki suçta yetişkin olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; idari bentlerde 5326 m. 20'nin yaptırım tutarı/kusura bağlı süreleri uygulanır. Aynı sekiz yıl bütün bentlere taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

C bendinde uygun sonuç cezayla HAGB, erteleme ve kısa hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. İdari yaptırım bentleri için HAGB veya hapis ertelemesi söz konusu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Denetim/bilgi talebini, tebliği ve cevap/teslim belgelerini toplayın.
- Bent c ile idariye dönüşen bentleri açıkça ayırın.
- Sorumlu kişinin görevi ve belgeyi verme imkânını somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu · m. 74–75, 102,104,111; 5252 m. 5–7, geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103476

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7, 9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siyasi Parti Seçim ve Oylamalarına Hile Karıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siyasi parti seçim ve oylamalarına hile karıştırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	1–3 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Siyasi Partiler Kanunu m. 112 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Parti önseçiminde, kongre seçim veya karar oylamasında, parti görevlisi/yedek seçiminde ya da sayım-dökümde hile yapmaktır. Parti içi demokratik tercihin sahte oy veya sonuçla değiştirilmesi hedeflenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Parti içi seçim ve kararların dürüstlüğü, üyelerin demokratik iradesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Hileyi yapan herkes fail olabilir; kurul üyesi olmak zorunlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Oylamanın kanundaki parti seçimi/kararı niteliği, oy hakkı ve usulü belirlenir.

• Hileli davranış; oy listesi, pusula, tutanak ve kayıtlarla somutlaştırılır.

• Failin işlemdeki rolü ve sayım/döküm etkisi saptanır; her tüzük tartışması suç değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hile kastı aranır; hesap hatasıyla bilinçli sonuç değiştirme ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, hakkın kullanılması, hata ve kusurluluk iddiası ilgili fiilin sınırlarıyla değerlendirilir; kanunda suç sayılmayan davranış kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Önseçimin 298 sayılı Kanuna tabi bir işlemle bağlantısı varsa ilgili özel seçim usulü ve fiil tanımı ayrıca belirlenir. Sahte belge başka suçta kullanılmışsa TCK m. 212 ilişkisi göz önünde tutulur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 112	1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur; üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Parti tüzüğü, oylama çağrısı, seçmen/delege listesi ve sonuç tutanaklarını temin edin.

• Hile iddiasını hangi oy/işlemde gerçekleştiğiyle somutlaştırın.

• Parti/seçim kuruluna itiraz süresiyle ceza başvurusunu ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu · m. 112 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103476

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siyasi Parti Defter ve Kayıtlarını Tutmama veya Tahrif Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siyasi parti defter ve kayıtlarını tutmama veya tahrif: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Defter/kayıt tutmama: 6 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Siyasi Partiler Kanunu m. 113 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunda zorunlu tutulan parti defter ve kayıtlarını tutmamak; bunları tahrif etmek, yok etmek veya gizlemek ayrı ağırlıkta suçlardır. Belge eksikliğiyle bilinçli kayıt bozma aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Parti işlemlerinin denetlenebilirliği ve kayıt doğruluğu korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Defter tutmak veya korumakla yükümlü kişi ve kayıt üzerinde hukuka aykırı işlem yapanın rolü ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• M. 60 kapsamında zorunlu defter/kaydın türü ve sorumlusu belirlenir.

• Hiç tutmama ile değiştirme/yok etme/gizleme eylemi ayrılır.

• Teslim, yedek, erişim ve arşiv kayıtlarından fiilî sorumluluk araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast aranır; yangın, teknik arıza veya görev devrindeki kaçınılmaz kayıp otomatik gizleme suçu sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, hakkın kullanılması, hata ve kusurluluk iddiası ilgili fiilin sınırlarıyla değerlendirilir; kanunda suç sayılmayan davranış kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belge sahteciliği veya başka mali suçla ilişki, özel hüküm/ayrı fiil üzerinden çözülür. Kayıtları sonradan tamamlama genel otomatik etkin pişmanlık hükmü değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 113 ilk bölüm	Defter/kayıt tutmama: 6 ay–1 yıl hapis.
m. 113 ikinci bölüm	Tahrif, yok etme veya gizleme: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma/önödeme/seri muhakeme yoktur. Tutmama hâli basit yargılamaya elverişlidir; üç yıllık tahrif/yok etme/gizleme hâli değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tutmama hâlinde tutuklama yasağı; ikinci hâlde genel şartlar vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• m. 60 kapsamındaki üye, karar, gelen/giden evrak, gelir/gider ve demirbaş defterlerini; ilgili seçim kurulu başkanının sayfa/sayfa sayısı mühür ve tasdikini; görev devri belgelerini toplayın.

• Kayıp veya değiştirme tarihini erişim/backup kayıtlarıyla belirleyin.

• Tutulmayan kayıt ile yok edildiği iddia edilen gerçek belgeyi ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu · m. 60,113 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103476

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Siyasi Parti Üyeliği Kaydı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerçeğe aykırı siyasi parti üyeliği kaydı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	1–3 ay hapis ve 50–200 gün adlî para. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme var; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Siyasi Partiler Kanunu m. 114 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yazılı parti üyeliği başvurusu olmayan veya gerçekte mevcut olmayan kişiyi parti üyesi kaydetmektir. Siyasi tercih ve üyelik iradesi olmaksızın kayıt oluşturulması hedeflenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kişinin siyasi örgütlenme tercihi ve parti üyelik kayıtlarının doğruluğu korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gerçeğe aykırı üye kaydı yapan kişi faildir; parti yöneticiliği veya hesap sahipliği tek başına fiili göstermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yazılı başvurunun bulunup bulunmadığı ve başvuranın gerçekliği belirlenir.
- Kayıt girişini yapan, talimat veren ve sistemi kullanan kişi saptanır.
- İmza, kimlik ve elektronik kayıtlar hukuka uygun karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Başvuru bulunmadığını veya kişinin mevcut olmadığını bilerek kayıt kastı gerekir. Veri aktarım hatası ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, hakkın kullanılması, hata ve kusurluluk iddiası ilgili fiilin sınırlarıyla değerlendirilir; kanunda suç sayılmayan davranış kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte başvuru belgesi, kişisel veri kullanımı veya imza sahteciliği varsa ayrıca suç unsurları ve TCK m. 212/44 ilişkisi incelenir. Üyelik kaydını iptal ettirmek ceza sorumluluğunu kendiliğinden silmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 114	1–3 ay hapis ve 50–200 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınır üç ay olduğundan TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; birlikte öngörülen hapis ve adlî para bileşenleri dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; önödeme sonuçsuzsa basit yargılama koşulları doğabilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Üyelik başvurusu aslını, kayıt geçmişini ve kişinin itirazını belgeleyin.

• Sisteme erişen kullanıcı ve işlem zamanını inceleyin.

• Önödeme tebligatı ile üyelik kaydının düzeltilmesine ilişkin başvuruyu ayrı yürütün.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu · m. 114 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103476

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Siyasi Partiye Kanuna Aykırı Bağış, Kredi veya Yardım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Siyasi partiye kanuna aykırı bağış, kredi veya yardım: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kanuna aykırı bağış veya kredi/borç verme-alma: 6 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Siyasi Partiler Kanunu m. 116 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Siyasi partiye kanuna aykırı bağış/kredi/borç vermek veya kabul etmek; yabancı kaynaklı yasak yardım kabul etmek farklı hâllerdir. Gerçek bağış sahibi, yıllık limit ve kaynağın hukuki statüsü belirlenmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Siyasetin finansmanında bağımsızlık, şeffaflık ve kanuni kaynak düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk iki fıkrada veren/alıcı ve parti sorumlusu; üçüncüde kabul eden parti sorumlusu, aday veya aday adayı belirtilmiştir. Her parti üyesi otomatik sorumlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bağış/kredinin gerçek kaynağı, vereni, kabul edeni, tutarı ve yılı belirlenir.
- M. 66'daki yasak kurumlar/yabancı kaynak ile izinli bağışçıların yıllık sınırı ayrılır.
- Kredili mal alımı istisnasıyla nakdi borç/kredi alma yasağı m. 67 üzerinden karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kaynak ve işlemin yasak niteliğini bilerek hareket etme kastı aranır. Gerçek donörü gizleyen görünüşte farklı transferler birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 66–67'nin izin verdiği bağış ve ihtiyaç için kredili/ipotekli mal alımı kendi sınırlarıyla hukuka uygun olabilir. Kanundaki eski nominal bağış limiti güncel limitmiş gibi uygulanmaz; ilgili yılın yeniden değerleme hesabı gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birden fazla ödeme tek bağışın bölünmesi mi ayrı işlemler mi, gerçek ekonomik içerikle belirlenir. Siyasi partinin mali denetimi, kapatma veya yardım sonuçları ile kişisel ceza davası ayrı süreçlerdir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 116/1–2	Kanuna aykırı bağış veya kredi/borç verme-alma: 6 ay–1 yıl hapis.
m. 116/3	Yabancı devlet/uluslararası kuruluş/Türk olmayan gerçek-tüzel kişiden yardım/bağış kabul eden parti sorumlusu, aday veya aday adayı: 1–3 yıl.
Mali sonuç	Kanuna aykırı gelirlerin Hazineye gelir kaydı ve parti mali denetimi, gerçek kişinin ceza sorumluluğundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. İlk iki hâlin bir yıllık üst sınırı basit yargılamaya elverişlidir; yabancı kaynak hâli üç yıllık sınır nedeniyle değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İlk iki hâlde tutuklama yasağı; yabancı kaynak hâlinde genel şartlar vardır. Katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Banka hareketleri, bağışçı kimliği, makbuzlar ve gerçek kaynak belgelerini eşleştirin.

• İlgili yılın geçerli bağış sınırıyla toplam yıllık tutarı karşılaştırın.

• Kredili mal teslimi ile gerçek nakit finansman ilişkisini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu · m. 61,66–67,76 ve devamı,116 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103476

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haşhaş Ekimi, Ham Afyon ve Teslim Yükümlülükleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Haşhaş ekim iznini ihlal etme, izinsiz ham afyon üretme ve ilgili denetim yükümlülüklerini düzenler. İzinli ekimden eksik ürün teslimi her durumda adli suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Afyon ve sayılan müstahzarlar bakımından Türk Ceza Kanunu uyuşturucu hükümlerine atıf. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Ekim suçları yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme kapsamına girmez; üst sınırları nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. TCK'ya atıf yapılan üretim veya görev suçlarında o hükmün kendi usulü ve varsa izin şartı ayrıca uygulanır.
İnfaz çerçevesi	3298 m. 4'teki ekim suçları için özel başka rejim yoksa genel 1/2; gerçekten TCK m. 188 imal/ticaret mahkûmiyetinde yetişkin için 3/4 özel rejim gündeme gelir. Çocukluk, tekerrür, örgüt ve geçiş hükümleri ayrıca. İdari para veya adli para için hapis oranı verilmez.

01 / Suçun kimliği

Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Haşhaş ekim iznini ihlal etme, izinsiz ham afyon üretme ve ilgili denetim yükümlülüklerini düzenler. İzinli ekimden eksik ürün teslimi her durumda adli suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Haşhaş ve afyonun denetimli üretimi ile kamu sağlığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bitki/ürünün haşhaş, kapsül veya ham/hazırlanmış/tıbbi afyon niteliği.
- Ekim izni, parsel, alan ve bilerek fazla/başka yere ekim.
- Ham afyonun gerçekten üretilip üretilmediği; yalnız ekimle uyuşturucu imalini eşitlememe.
- Teslim miktarı, TMO alımı ve eksikliğin suç oluşturmayan idari hâl mi olduğu.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/1	Afyon ve sayılan müstahzarlar bakımından Türk Ceza Kanunu uyuşturucu hükümlerine atıf.
4/2	İzinsiz haşhaş ekimi:1–5 yıl hapis ve adli para.
4/3	İzinli olup bilerek fazla alan/başka yere ekim:6 ay–3 yıl hapis ve adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/4	İzinsiz ham afyon üretiminde Türk Ceza Kanunundaki ilgili cezalar.
4/5	Fiil başka suç oluşturmuyorsa eksik teslimde teslim günündeki baş alım bedelinin iki katı idari para.
4/6	Muhtar/kolluğun sayılan görev ihlallerinde ilgili Türk Ceza Kanunu hükümleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Ekim suçları yetişkinde uzlaştırma/seri/önödeme kapsamına girmez; üst sınırları nedeniyle basit yargılama da uygulanmaz. TCK'ya atıf yapılan üretim veya görev suçlarında o hükmün kendi usulü ve varsa izin şartı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Salt haşhaş ekimi TCK m. 188 diye otomatik katalog suça dönüştürülemez. Somut fiil gerçekten m. 188 ise katalog ve genel tutuklama şartları birlikte aranır; yalnız idari teslim yaptırımında tutuklama yoktur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yalnız ekim suçlarında Asliye Ceza; fiil ayrıca TCK m. 188 kapsamında uyuşturucu imal suçunu oluşturuyorsa Ağır Ceza. Görev ihlali atfında somut TCK hükmü ve kamu görevlisi usulü belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Ekim suçlarının temel üst sınırları için olağan dava zamanaşımı 8 yıl. TCK m. 188 veya görev suçuna atıfta gerçek suçun ceza üst sınırına göre TCK m. 66 hesabı yapılır; tek bir süre bütün maddeye yayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

3298 m. 4'teki ekim suçları için özel başka rejim yoksa genel 1/2; gerçekten TCK m. 188 imal/ticaret mahkûmiyetinde yetişkin için 3/4 özel rejim gündeme gelir. Çocukluk, tekerrür, örgüt ve geçiş hükümleri ayrıca. İdari para veya adli para için hapis oranı verilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ekim izni, parsel/ölçüm, ürün ve hasat tarihleri.
- Afyon elde edildiğini veya yalnız bitki bulunduğunu gösteren uzman raporu.
- TMO teslim belgeleri, miktar ve satın alma fiyatı; muhtar/kollukta somut görev ve bildirim kayıtları.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun · m. 1–4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104753

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Kurulunun Toplanmasını veya Görevini Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim kurulunun toplanmasını veya görevini engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Temel hâl: 2–5 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 133 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim kurullarının toplanmasını veya görevini hile, cebir, şiddet ya da tehditle engellemektir. Kurulun kararına hukuki itiraz ile kurulun çalışmasını fiilen engelleme ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim kurullarının bağımsız ve kesintisiz çalışması ile seçmenin iradesinin korunması amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Engelleyen herkes fail olabilir. Birlikte işleme için suç üzerinde ortak hâkimiyet ve ilgili silah unsurunun bilinmesi değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Engellenen kurulun 298 kapsamındaki niteliği ve görevi belirlenir.
- Hile, cebir, şiddet veya tehdit yöntemi ve göreve gerçek etkisi gösterilir.
- Silah ile en az üç kişinin birlikte işleme koşulu ayrı tespit edilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kurulun görevini engellemeye yönelik kast gerekir; öfkeli itiraz veya tartışma tek başına sayılı yöntemin yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

TCK m. 265, tehdit veya yaralama ile ilişki aynı/ayrı fiil ve özel hüküm üzerinden çözülür. Silah taşımak ile engellemeyi silahla gerçekleştirmek ayrılır; üç kişilik ağır hâl için yalnız kalabalıkta bulunmak yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 133/1	Temel hâl: 2–5 yıl hapis.
m. 133/2 ilk cümle	Silahla işleme: 3–5 yıl.
m. 133/2 ikinci cümle	Aralarından biri silahlı en az üç kişi tarafından birlikte işleme: 5–15 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel ve tek silahlı hâl Asliye Ceza; 5–15 yıllık birlikte silahlı hâl, üst sınır on yılı aştığından Ağır Ceza görevlidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Temel ve 3–5 yıllık silahlı hâlde olağan süre sekiz; 5–15 yıllık hâlde 15 yıldır. Özel altı aylık dava açma süresi öncelikle denetlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel hâlde iki yıllık alt sınır ve indirimler nedeniyle koşulları varsa HAGB/erteleme mümkündür. Silahlı hâlin üç yıllık alt sınırı, yalnız altıda bir indirimle iki yıl altına inmez. Birlikte silahlı hâl beş yıllık alt sınırıyla olağan eşikleri aşar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kurul görevlendirmesini, işlem tutanağını ve kesintisiz görüntüyü toplayın.
- Silahın kimde ve hangi amaçla kullanıldığını belirleyin.
- Seçimin bitişi ile iddianamenin kabul tarihini m. 180 bakımından karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 133,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Tedbirlerine Uymama ve Uygulanmasını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim tedbirlerine uymama ve uygulanmasını engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	İhtara rağmen uymama: kanuni taban 200 TL idari para. Uygulanacak yılın yeniden değerlemesi gerekir; 200 TL güncel 2026 tutarı olarak sunulmaz. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Suç / idari kabahat ayrımı — Hapis suçu resen; idari bentlerde ayrı yaptırım ve başvuru yolu vardır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Hapis suçu içindir. İdari kabahat bentlerinde farklı süre ve başvuru yolu vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — İdari para cezasına hapis oranı uygulanmaz. Hapisli bentlerde tekerrür ve geçişler ayrıca.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 134 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçimin düzeni için alınan kurul kararına ihtara rağmen uymama idari kabahat; kararın uygulanmasını zorlaştırma veya sonuçsuz bırakma ise hapis yaptırımlı suçtur. Bu iki hâl ayrı gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim işlemlerinin düzenli, eşit ve kesintisiz yürütülmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; üçüncü fıkrada fiili işleyen görevli sıfatı önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kararın yetkili kurul/başkandan çıkması ve seçimin düzeniyle ilgili olması gerekir.

• İlk fıkrada ihtar ve buna rağmen uymama; ikinci fıkrada gerçek zorlaştırma/sonuçsuz bırakma saptanır.

• Görevli sıfatı ve göreviyle fiil ilişkisi artırım için ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kararı ve ihtarı bilerek aykırı davranma veya uygulanmasını bilerek engelleme aranır. İdari kabahatte kusur, Kabahatler Kanunu hükümleriyle ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İdari yaptırım ile hapis suçu aynı olayda otomatik yığılmaz; fiilin niteliği belirlenir. Görevli üçüncü fıkrasında daha ağır suç önceliği vardır. Yargısal itiraz veya kararın hukuka aykırılığını bildirmek, fiilî engelleme unsurunun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 134/1	İhtara rağmen uymama: kanuni taban 200 TL idari para. Uygulanacak yılın yeniden değerlemesi gerekir; 200 TL güncel 2026 tutarı olarak sunulmaz.
m. 134/2	Uygulamayı zorlaştırma/sonuçsuz bırakma: 6 aya kadar hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 134/3	Görevli tarafından ve daha ağır suç yoksa ilgili yaptırım yarım artırılır; hapisli hâlin üst sınırı 9 aya çıkar.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Hapisli hâl resen takip edilir ve 298 m. 180 özel dava açma süresine tabidir. İdari kabahatte 298 m. 175 uyarınca Cumhuriyet savcısının yaptırım yetkisi ile Kabahatler Kanunu başvuru yolu uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

M. 134/2 temel hapis hâli altı aylık üst sınır nedeniyle önödemeye tabidir. Görevli artırımı üst sınırı dokuz aya çıkardığında bu genel önödeme koşulu yoktur; basit yargılama mümkündür. İdari bentte ceza davası kurumları uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Hapis suçunda genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir. İdari yaptırımda 298 m. 175 savcı yetkisi ve sulh ceza hâkimliğine başvuru ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Hapisli hâlin olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. İdari bentte m. 180 ceza davası süresi yerine Kabahatler Kanunu m. 20 soruşturma zamanaşımı ve başvuru süreleri uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapisli hâlde kısa süre, HAGB/erteleme/seçenek yaptırımlar ve temel hâlde önödeme yönünden önemlidir. İdari para için HAGB veya hapis ertelemesi söz konusu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kararın kendisini, yetkiyi, ihtar ve tebliğ kayıtlarını temin edin.
- Salt uymama ile gerçek engelleme fiilini ayırın.
- İdari yaptırım tutarını işlem yılına göre ve başvuru yolunu ayrı hesaplayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 134,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Kurulu Çoğunluk Kararına Uymama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim kurulu çoğunluk kararına uymama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	3 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 135 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim kurulunun çoğunlukla aldığı karara kurul üyesinin uymamasıdır. Karşı oy vermek veya karşı oy gerekçesi yazmak, alınmış kararı uygulamamakla aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kurulun kolektif kararının işlerliği ve seçim güvenliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurul üyesi özgü faildir; dışarıdaki kişi bu sıfat olmadan ancak genel iştirak koşullarıyla sorumlu olabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kişinin ilgili kurul üyesi olması ve kararın usulüne uygun çoğunlukla alınması gerekir.

• Hangi uygulama yükümlülüğünün yerine getirilmediği belirlenir.

• Karardan haberdarlık ve uygulama imkânı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kararı bilerek uygulamama kastı aranır; hukuken haklı çekilme, görevlendirme sorunu veya fiilî imkânsızlık incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Karara itiraz, muhalefet şerhi ve suç oluşturan emri yerine getirmeme ayrı değerlendirilir. Her görüş ayrılığı ceza sorumluluğu doğurmaz; karardaki belirli görev ve yerine getirmeme gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 135	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180’deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kurul üye listesi, toplantı yeter sayısı, karar ve muhalefet şerhini temin edin.

• Kişiye düşen uygulama görevini ve ifa imkânını belirleyin.

• Başvuru/itiraz ile fiilî yerine getirmeme tarihlerini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 135,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Kurulu Görevine Gelmeme veya Görevi Terk Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim kurulu görevine gelmeme veya görevi terk: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Haklı sebep olmadan göreve gelmeme: en az 50 gün adlî para; özel üst sınır yoksa TCK m. 52 genel 730 günlük üst sınır. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 136 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim kuruluna seçildiği hâlde haklı sebep olmadan göreve gelmeme ve seçim başladıktan sonra kurul görevini terk etme farklı yaptırımlara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim kurullarının yeterli üye ve sürekli görevle çalışması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurula seçilen/görevlendirilen kişi özgü faildir; görevi kabul veya tebliğ durumunun kanuni etkisi belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Geçerli görevlendirme, kişiye bildirim ve başlama zamanı belirlenir.

• Hiç gelmeme ile seçim başladıktan sonra terk etme ayrılır.

• Hastalık, zorunluluk, ulaşımın kesilmesi veya görevlendirmeden habersizlik gibi savunmalar somut belgelerle incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Haklı neden olmaksızın gelmeme/terk kastı aranır. Göreve gelemeyecek olma tek başına mazeretin geçersizliğini göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sonradan yerine başka görevli bulunması fiili otomatik silmez; mazeret ve görev zamanının değerlendirilmesinde önemlidir. Aynı olay hem gelmeme hem seçim sonrası terk gibi çelişkili nitelendirilemez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 136/1	Haklı sebep olmadan göreve gelmeme: en az 50 gün adlî para; özel üst sınır yoksa TCK m. 52 genel 730 günlük üst sınır.
m. 136/2	Seçim başladıktan sonra haklı sebep olmadan görevi terk: 3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adlî para içeren ilk fıkra TCK m. 75 önödeme kapsamındadır. İkinci fıkranın bir yıllık üst sınırı önödeme kapsamında değildir; basit yargılama koşulları vardır. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

İlk fıkrada önödeme ve gün karşılığı adlî para hesabı; ikinci fıkrada sonuç ceza üzerinden HAGB/erteleme/seçenek yaptırım değerlendirilir. Paranın gün değeri suç tarihine göre yürürlük/lehe kanun kontrolü gerektirir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Görevlendirme tebliği, sağlık raporu ve mazeret bildirimlerini saklayın.
- Göreve başlama ve ayrılma saatlerini tutanaklarla eşleştirin.
- Önödeme tebligatıyla ceza davası ve seçim kuruluna mazeret başvurusunu ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 136,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Araç ve Gereçlerini Göndermeme, Teslim Etmeme veya Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim araç ve gereçlerini göndermeme, teslim etmeme veya engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kurul başkan/üyesi veya seçim işiyle görevli: 2–5 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 137 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim listesi, oy pusulası, sandık, zarf, paket, araç veya mali imkânları vaktinde göndermeme, teslim etmeme/almama ya da gönderilmelerini engellemedir. Görevli ve görevli olmayan failin alt sınırı farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmenin oy kullanabilmesi için seçim araçlarının zamanında ve güvenli ulaşması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Görevliler ilk, diğer kişiler ikinci fıkra kapsamında değerlendirilir; taşıma zincirindeki bütün kişiler aynı görevli sıfatını taşımayabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Seçim malzemesinin niteliği, gönderim/teslim yeri ve son zamanı belirlenir.
- Failin teslim/gönderim görevi veya fiilî engellemesi saptanır.
- Gecikme/teslim etmeme ile kişinin davranışı arasındaki ilişki incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Seçim malzemesinin görevli biçimde ulaştırılmasını bilerek engelleme veya görevi kasten yerine getirmeme ile taksirli gecikme ayrılır. Bu maddede taksirli fiile özgü ayrı yaptırım öngörülmemiştir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Nakliye arızası, mücbir sebep ve teslim yetkisindeki uyuşmazlık kast ve imkân yönünden incelenir. Malzeme üzerinde sahtecilik, hırsızlık veya sandık müdahalesi varsa özel seçim hükümleriyle ilişkisi ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 137/1	Kurul başkan/üyesi veya seçim işiyle görevli: 2–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 137/2	Görevli olmayan kişi: 1–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Sevk irsaliyesi, zimmet, teslim-alım tutanağı ve saat kayıtlarını toplayın.
- Kritik gecikmenin hangi aşamada ve kimin fiiliyle doğduğunu belirleyin.
- Arıza/engelin giderilmesi için yapılan bildirim ve alternatif teslim girişimlerini koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 137,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmen Kütüğü Evrakını Düzenlememe veya Korumama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmen kütüğü evrakını düzenlememe veya korumama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kasten ihlal: 6 ay–2 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 141 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçmen kütüğüne ilişkin belgeleri kanuni süre ve biçimde düzenlememe, korumama veya merciine vermemedir. Kast ve dikkatsizlik ayrı cezalandırılır; bunun yüzünden bir bölgede kayıt veya oy kullanma imkânsızlaşırsa ağır hâl doğar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmen listelerinin doğru, zamanında ve kullanılabilir oluşması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunla belge/kayıt görevi verilen kişi özgü faildir; görevin başka birine ait olması sorumlulukta önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kanuni görev, belgenin türü, teslim biçimi ve süre belirlenir.

• Düzenleme/koruma/teslim eksikliği ve failin gerçek yetkisi saptanır.

• Ağır hâlde bir bölgede kütük/liste yazımı veya buna bağlı oy verme imkânsızlığı ve nedensellik gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Birinci hâl kast, ikinci hâl açık taksir düzenlemesidir. Sonuç ağırlaşması için nedensellik ve TCK m. 23 çerçevesinde en az gerekli kusur aranır; yalnız sonuç üzerinden otomatik sorumluluk kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tek kişinin kaydı etkilenmesi ile bölgede kütük/liste veya oy vermenin imkânsızlaşması aynı değildir. TCK m. 257 tali suçtur; özel düzenlemenin unsurları ayrıca değerlendirilir. İkinci fıkradaki taksirli hâlde teşebbüs ve kasten iştirak hükümleri uygulanmaz; birden fazla kişinin kusuru varsa herkes kendi kusurundan sorumludur. Kasıtlı hâlde teşebbüs, icra hareketlerinin bölünebilirliğine ve tamamlanma anına; iştirak ise Türk Ceza Kanunu m. 37–40 hükümlerine göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 141/1	Kasten ihlal: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 141/2	Kayıtsızlık veya gerekli dikkat/özen eksikliği: 3 ay–1 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 141/3	Bölgede kayıt/oy imkânsızlığına yol açan kasıtlı hâl: 1–2 yıl; dikkatsiz hâl: 6 ay–2 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Taksirli hâlde TCK m. 50/4 hapsin paraya çevrilmesi ve bilinçli taksir ayrımı önem taşır. Kasıtlı hâlde kısa süreli hapis/seçenek yaptırım koşulları ayrı uygulanır; uygun sonuç cezayla HAGB/erteleme mümkündür.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kütük düzenleme takvimi, görev dağılımı ve belge teslim kayıtlarını alın.
- Sistem arızası, yedekleme ve uyarı kayıtlarından kusuru inceleyin.
- İmkânsızlığın hangi bölge ve kaç işlemi etkilediğini somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 141,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmeni Haksız Yazma, Silme veya Yazmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmeni haksız yazma, silme veya yazmama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kasıtlı yanlış kayıt veya silme/ihmal: 1–2 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 142 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kütüğe yazılmaması gerekeni yazma, yazılması gerekeni yazmama, silinmesi gerekeni silmeme veya silinmemesi gerekeni silmedir. Kasten ve gereken dikkat/özen gösterilmeyerek yapılan işlem ayrı yaptırıma tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kütüğün doğruluğu, oy hakkı olan kişinin kayda girmesi ve olmayanın kaydının önlenmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kütük üzerinde işlem yapan kişinin görev/erişim yetkisi belirlenir. Kendisini kaydettirenin fiili m. 143 ile ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Seçmenin ilgili tarihteki yeterliği ve kayıt/silme şartı resmi belgelerden belirlenir.

• Hangi kayıt işleminin kimin kullanıcı/görev yetkisiyle yapıldığı saptanır.

• Kasıtlı işlem ile veri hatası veya özensizlik ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasıtlı hâlde kayıt koşulunun bilinmesine rağmen aykırılık; taksirli hâlde belirli özen yükümlülüğünün ihlali aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İdari kayıt düzeltmesi ve seçmen itirazı ceza soruşturmasından bağımsız yürür. Yetkili sistemin yanlış veri üretmesi ile kişi tarafından yanlış veri girilmesi aynı sorumluluk doğurmaz. İkinci fıkradaki taksirli hâlde teşebbüs ve kasten iştirak hükümleri uygulanmaz; birden fazla kişinin kusuru varsa herkes kendi kusurundan sorumludur. Kasıtlı hâlde teşebbüs, icra hareketlerinin bölünebilirliğine ve tamamlanma anına; iştirak ise Türk Ceza Kanunu m. 37–40 hükümlerine göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 142/1	Kasıtlı yanlış kayıt veya silme/ihmal: 1–2 yıl hapis.
m. 142/2	Kayıtsızlık veya görevde dikkat/özen eksikliği: 3–6 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Taksirli ikinci fıkranın altı aylık üst sınırı önödemeye elverişlidir; kasıtlı hâl değildir. Yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. Basit yargılama koşulları her iki hâlde değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez. Taksirli ikinci fıkrada, diğer şartlar da varsa hapis cezasının adlî para cezasına çevrilmesi Türk Ceza Kanunu m. 50/4 uyarınca değerlendirilir; bilinçli taksir istisnası korunur. Kasıtlı fıkrada ise bu özel taksir kuralı uygulanmaz; kısa süreli hapis ve diğer seçenek yaptırım şartları ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Nüfus/kütük kayıtları, işlem logları ve değişiklik geçmişini alın.
- Geçerli kayıt koşulunu fiil tarihine göre belirleyin.
- Kaydın düzeltilmesi için seçim süresindeki itirazı ceza başvurusundan ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 142,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçme Yeterliği Bulunmadan Kütüğe Yazılma veya Yazdırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçme yeterliği bulunmadan kütüğe yazılma veya yazdırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Temel hâl: 6 ay–2 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 143 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçme yeterliği olmayan kendisini veya başkasını kaydettirme, böyle kaydı sildirmeme veya yeterli bir kişinin kaydını sildirmedir. Resmî işlemi yapan görevlinin m. 142 fiilinden ayrı olarak, bu sonucu sağlatan kişi hedeflenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmen kütüğüne haksız müdahalenin önlenmesi ve gerçek seçmenin oy hakkı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kendi veya başkası adına haksız sonucu sağlayan herkes fail olabilir; görevli kişiyle ortak fiilde iştirak ve özel hüküm ilişkisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İlgili kişinin seçme yeterliği ve kaydın gerçek durumu belirlenir.
- Kayıt/silme sonucuna neden olan başvuru, belge, beyan veya müdahale saptanır.
- Cebir, tehdit, şiddet, nüfuz/tesir yöntemi ağır hâl bakımından ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yeterliğin yokluğunu veya silinmenin haksızlığını bilerek sonucu sağlama kastı gerekir. İdari şartta anlaşılabilir hata somut koşullarıyla incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte belge kullanımı varsa TCK m. 212 ve seçmen belgesine ilişkin m. 148 de incelenir. Salt itirazın reddedilmiş olması, başvurunun suç kastını kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 143/1	Temel hâl: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 143/2	Cebir, tehdit, şiddet, nüfuz veya tesirle: 1–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel hâlde basit yargılama mümkün olabilir; beş yıllık ağır hâlde değildir. Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı; ağır hâlde genel şartlar vardır. Madde katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Başvuru ve itiraz dilekçelerini, ek belgeleri ve gerçek kayıt değişikliğini eşleştirin.
- Kimin hangi sonucu sağlattığını belirleyin.
- Nüfuz/tehdit iddiasını görüşme, tanık ve hukuka uygun kayıtlarla somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 143,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmen Kütüğüne Mükerrer Kayıt Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmen kütüğüne mükerrer kayıt: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Temel hâl: 6 ay–2 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 144 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kendisi veya başkası için bilerek birden çok seçmen kütüğü kaydı oluşturmak ya da bu sonucu doğuran fiilleri bilerek yapmaktır. Henüz mükerrer oy kullanılmasa da kayıt aşamasında oluşabilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bir seçmenin tek oy esasına uygun kayıt düzeni ve seçim eşitliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kendini/başkasını mükerrer kaydettiren kişi; ağır hâlde kayıt işiyle görevli kişi faildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Aynı kişinin birden çok kayıtla bulunduğu kütük ve seçim çevreleri belirlenir.
- Failin kayıtlar üzerindeki fiili ve mevcut mükerrerliği bildiği gösterilir.
- Fail seçim kayıt işiyle görevliyse özel sıfatı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanun bilerek hareket etmeyi açıkça arar. Kimlik benzerliği, sistem aktarımı ve adres değişikliği kaynaklı bilinmeyen çift kayıt yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Mükerrer kayıt ile m. 160 mükerrer oy ayrı eylem aşamalarıdır. Taşınma nedeniyle eski kaydın henüz silinmemesi, bilerek çift kayıt fiili gösterilmeden mahkûmiyete yetmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 144/1	Temel hâl: 6 ay–2 yıl hapis.
m. 144/2	Bu işle görevli kişi tarafından: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel hâlde basit yargılama mümkündür; görevli hâlin üç yıllık üst sınırında değildir. Önödeme, uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlde tutuklama yasağı, görevli hâlde genel şartlar vardır; katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kimlik ve adres değişikliği tarihleriyle tüm kayıtları karşılaştırın.
- İşlem başvurularını ve kullanıcı loglarını temin edin.
- Bilerek mükerrer kayıt yaratma ile kendiliğinden sistem hatasını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 144,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmenin Kütüğe Kaydını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmenin kütüğe kaydını engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Sonuç doğurmayan teşvik/telkin: 3–6 ay hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 145 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçme yeterliği olanların kütüğe kaydolmasını önlemek amacıyla teşvik veya telkinde bulunmaktır. Seçmenin gerçekten kaydolmaması ve zorlayıcı yöntem kullanılması ceza aralığını artırır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmenin kütüğe girerek siyasi haklarını kullanma serbestliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Teşvik/telkin eden herkes; kamu görevlisinin konumu ayrıca kast ve nüfuz bakımından değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Muhatapların seçme yeterliği ve kayıt olanağı belirlenir.

• Söz veya davranışın özellikle kayıt olmayı önleme amacı taşıdığı gösterilir.

• Gerçekten kayıt dışı kalma ve telkin arasındaki bağlantı; cebir/tehdit/şiddet ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kaydolmayı önleme özel amacı şarttır. Seçime dair eleştiri veya genel siyasi çağrının hangi somut kayıt engellemesine yöneldiği açıklanmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 139'un mülga olması açıkça gözetilir. Bağımsız tehdit/yaralama fiilleri varsa TCK içtima ve özel hüküm ilişkisi uygulanır; yürürlükten kalkmış yaptırım kıyasla canlandırılamaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 145/1	Sonuç doğurmayan teşvik/telkin: 3–6 ay hapis.
m. 145/2	Bu yüzden kayıt olunmaması: 6 ay–1 yıl.
m. 145/3	Cebir, tehdit veya şiddet: ilgili ceza iki kat; ilk hâlde 6 ay–1 yıl, sonuçlu hâlde 1–2 yıl.
m. 145/4 atfı	M. 139 yürürlükten kaldırılmıştır; eski atıf üzerinden memura otomatik ek ceza kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız ilk fıkranın artırımsız hâli altı aylık üst sınırla önödemeye tabidir. Gerçek kayıt olmama veya zorlayıcı artırımda üst sınır altı ayı aşar. Tüm hâller genel görevde basit yargılamaya elverişlidir; uzlaştırma/seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İfadenin tam içeriğini ve hangi kişiye/ne zaman iletildiğini koruyun.
- Kaydolmayan kişinin yeterliğini ve kayıt olmama nedenini araştırın.
- Görevli artırımında mülga maddeye dayanılıp dayanılmadığını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 139 (mülga),145,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmen Listesini Asmama veya İnceleme ve İtirazı Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmen listesini asmama veya inceleme ve itirazı engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kasıtlı ihlal: 3 ay–2 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 147 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçmen listesini asmama, erken indirme, incelemeyi engelleme veya liste itirazını kabul etmeme/merciine bildirmemedir. Görevlinin kastı ile dikkatsizliği farklı ceza gerektirir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmen kayıtlarının zamanında denetlenebilmesi ve etkili itiraz hakkı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Listeyi asma, erişimi sağlama veya itirazı iletmekle yükümlü görevli özgü faildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Asılma/indirme takvimi ve sorumlu görevli belirlenir.
- Seçmenin listeyi inceleme veya itiraz etme imkânının nasıl engellendiği gösterilir.
- Başvurunun tarihi, teslimi, kabul/iletme işlemi ve kusur şekli saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasıtlı engelleme ile özen eksikliği ayrılır; geçerli bir görev, uyarı ve imkânın bulunması kusur için önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçim takvimindeki kısa itiraz süreleri, ceza soruşturmasındaki sürelerden farklıdır. Ceza başvurusu yapılması kaydın otomatik düzelmesini veya itiraz süresinin uzamasını sağlamaz. İkinci fıkradaki taksirli hâlde teşebbüs ve kasten iştirak hükümleri uygulanmaz; birden fazla kişinin kusuru varsa herkes kendi kusurundan sorumludur. Kasıtlı hâlde teşebbüs, icra hareketlerinin bölünebilirliğine ve tamamlanma anına; iştirak ise Türk Ceza Kanunu m. 37–40 hükümlerine göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 147/1	Kasıtlı ihlal: 3 ay–2 yıl hapis.
m. 147/2	Dikkat/özen eksikliği: 1–6 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İkinci fıkra önödeme kapsamındadır; birinci fıkranın iki yıllık üst sınırı değildir. Genel görevde basit yargılama koşulları vardır; uzlaştırma/seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez. Taksirli ikinci fıkrada, diğer şartlar da varsa hapis cezasının adlî para cezasına çevrilmesi Türk Ceza Kanunu m. 50/4 uyarınca değerlendirilir; bilinçli taksir istisnası korunur. Kasıtlı fıkrada ise bu özel taksir kuralı uygulanmaz; kısa süreli hapis ve diğer seçenek yaptırım şartları ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Askı tutanağı, fotoğraf, erişim engeli ve ilan takvimini alın.

• İtirazın teslim/ret tarihini alındı belgesi veya kayıtla gösterin.

• Devam eden seçimde kayıt düzeltme yolunu ceza başvurusuyla eş zamanlı ama ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 147,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmen Kütüğü veya Seçim Belgesinde Sahtecilik ve Kimlik Belgesine Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmen kütüğü veya seçim belgesinde sahtecilik ve kimlik belgesine müdahale: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kütük/liste ve dayanak vesikası: TCK belgede sahtecilik hükümlerine göre belirlenecek ceza 1/2 artırılır. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 148 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçmen kütüğü/listesi veya dayanak belgesini sahte düzenleme, bozma, çalma, yok etme ile oy vermeyi önlemek için seçmenin kimlik belgesine müdahale farklı hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim kayıtlarının güvenilirliği ve seçmenin kimliğini ispat ederek oy kullanabilmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; belgeyi görev gereği düzenlemeye yetkili kamu görevlisi için TCK m. 204/2 dayanağı ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belgenin kütük/liste, dayanak vesikası veya seçmenin kimlik ispat belgesi niteliği belirlenir.
- Sahte düzenleme/bozma/çalma/yok etme/saklama fiili ve kişiye aidiyeti gösterilir.
- Kimlik belgesi hâlinde oy hakkını engelleme amacı aranır.
- Seçmen başka yolla kimliğini ispat edip oy kullandıysa özel indirim olgusu saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlk hâllerde belgeye yönelik kast; üçüncüde özellikle oy hakkını engelleme amacı gerekir. Olağan kayıp veya yanlış dosyalama doğrudan bu amaçla eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kütük üzerinde maddi oynama ile sadece sistemsel hata ayrılır. TCK m. 204/3 gibi belgenin özel ispat gücü, uygulanacaksa ayrıca gerekçelendirilir. Bu sayfada verilen aralıklar yalnız açıkça belirtilen temel dayanak örnekleridir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 148/1–2	Kütük/liste ve dayanak vesikası: TCK belgede sahtecilik hükümlerine göre belirlenecek ceza 1/2 artırılır.
Resmî belge örneği	TCK m. 204/1 dayanağında 2–5 yılın artırımı 3–7 yıl 6 ay; görev gereği resmî belge m. 204/2 dayanağında 3–8 yılın artırımı 4 yıl 6 ay–12 yıl. Belgenin hukuki niteliği önce belirlenir.
m. 148/3	Oy kullanmayı engelleme amacıyla kimlik belgesine fiil/saklama: 6 ay–2 yıl.
m. 148/4	Seçmen kimliğini ispat ederek oy kullanırsa üçüncü fıkra cezası yarısına kadar indirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180’deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İlk iki hâlin sahtecilik üst sınırları basit yargılamaya elverişli değildir. Üçüncü hâlde basit yargılama olabilir; yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Kimlik belgesi hâlinde iki yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı vardır. İlk iki hâlde genel şartlar uygulanır. Bu madde ve resmî belgede sahtecilik sırf bu nitelikle katalog sayılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

TCK m. 204/1 dayanağındaki hâl Asliye Ceza; m. 204/2 dayanağı 5235 m. 12’de açıkça Ağır Ceza görevidir. M. 148/3 kimlik belgesi hâli Asliye Ceza görevidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Resmî belgeye ilişkin ilk iki örnekte yarım artırım sonrası üst sınır beş yılı aştığından olağan süre 15; kimlik belgesi hâlinde sekiz yıldır. Somut belgenin başka özel niteliği varsa üst sınır tekrar belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kimlik belgesi hâlinde oy kullanılmış olması özel indirimi ve genel bireyselleştirme kurumları önemlidir. Sahtecilik temel örneklerinin alt sınırları olağan iki yıllık eşikleri aşar; diğer indirimler ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belge aslı, elektronik işlem izi ve uzman incelemesi için koruma zincirini sağlayın.

• Belgeyi düzenleme yetkisini ve imza/işlem aidiyetini belirleyin.

• Kimlik belgesi olayıysa seçmenin fiilen oy kullanıp kullanmadığına ilişkin kaydı temin edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 148,173–175,177,179–180; TCK m. 204–212; 5235 m. 12,14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Propaganda Toplantısındaki Yasak Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim propaganda toplantısındaki yasak fiiller: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	M. 51 heyeti kurulmamış toplantıda söz alma/konuşma: 3–6 ay hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 149 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kapalı seçim toplantısında m. 51 kurulmadan konuşma ile seçim propaganda toplantısını engelleme farklı fiillerdir. Engellemenin birlikte, cebirle veya silahla yapılması daha ağır yaptırım doğurur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim propagandasının düzenli ve serbest yürütülmesi ile toplantıya katılma hakkı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk hâlde konuşmacı; diğer hâllerde toplantıyı engelleyen kişiler faildir. Sırf karşı görüşte bulunmak engelleme sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Toplantının seçim propagandası ve ilk fıkra yönünden kapalı yer toplantısı niteliği belirlenir.

• M. 51'deki üç kişilik heyetin varlığı ve konuşmacının fiili incelenir.

• Engelleme hâlinde devamı imkânsızlaştıran hareket; ortak hareket eden kişi sayısı, cebir ve silah ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Heyetsiz toplantının şartlarını bilerek konuşma veya toplantıyı engelleme kastı aranır. Ağır hâllerde ortak hareket ve kullanılan araç bilinçli ilişkiyle belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

2911 genel toplantı hükümleriyle 298 seçim toplantısı hükümleri aynı olayın özel niteliğine göre ayrılır. M. 51'deki heyet üç kişidir; 2911'deki yedi kişilik düzenleme kurulu bu hükme otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 149/1	M. 51 heyeti kurulmamış toplantıda söz alma/konuşma: 3–6 ay hapis.
m. 149/2 temel	Toplantıyı engelleme/devamını imkânsız kılma: 6 ay–1 yıl.
m. 149/2 birlikte zorlayıcı	İkiden fazla kişinin birlikte cebir/şiddet/tehdidi: 2–5 yıl.
m. 149/2 silahlı	Aralarından biri silahlı en az üç kişinin birlikte fiili: 5–8 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız birinci fıkra altı aylık üst sınırla önödemeye tabidir. Temel engelleme önödemeye tabi değildir; ilk iki hafif hâlde basit yargılama olabilir. Birlikte zorlayıcı/silahlı hâllerde basit yargılama yoktur; uzlaştırma/seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Birinci fıkra ve temel engellemede tutuklama yasağı; diğer hâllerde genel şartlar vardır. Seçim toplantısı suçu kendi başına katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. İlk üç ceza hâlinde olağan dava zamanaşımı sekiz, 5–8 yıllık silahlı hâlde 15 yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez. Beş–sekiz yıllık silahlı toplu engelleme hâlinde, beş yıllık alt sınır yalnız altıda bir takdirî indirimle dört yıl iki aya iner; yetişkinler için olağan iki yıllık HAGB ve erteleme eşiğinin üzerindedir. Yaş veya başka kanuni indirim nedenleri varsa bunlar ayrıca hesaplanır; yalnız bu örnek kesin sonuç ceza sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Toplantı heyeti ve bildirim belgelerini temin edin.
- Konuşma ve engelleme eylemini kesintisiz görüntülerle ayırın.
- Ağır hâller için kişi sayısı, ortak hareket ve silahın etkisini somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 51,149,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Propaganda Toplantısı Heyetini Kurmama veya Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim propaganda toplantısı heyetini kurmama veya bildirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	3 aya kadar hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme var; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 150 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kapalı seçim toplantısını düzenleyenlerin m. 51’deki üç kişilik heyeti kurmaması veya toplantıyı bildirmemesi ile heyet üyelerinin kanuni görevini yapmamasıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim toplantısının düzeni ve açık sorumluluk dağılımı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Toplantı tertipçisi veya ilgili heyet üyesi özgü faildir; konuşmacının m. 149 hâli ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kapalı yer seçim toplantısı ve tertipçi/heyet üyesi sıfatı belirlenir.

• Üç kişilik heyetin kurulması ve en yakın kolluğa; köyde muhtara bildirim araştırılır.

• Düzeni sağlama, hukuka aykırı fiilleri önleme ve gerekli durumda kolluk çağırma yükümlülüğünün hangi somut bölümünün ihlal edildiği gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görev ve koşulları bilerek yerine getirmeme kastı gerekir. Heyet üyesinin önleyemediği her münferit olay otomatik suç oluşturmaz; gerçek müdahale imkânı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 51 uyarınca kapalı toplantıya kolluk müdahalesi heyet isteği veya yetkili kurul kararı gibi kanuni şartlara bağlıdır. Bildirim, barışçıl toplantı hakkını izin sistemine dönüştüren sınırsız yetki değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 150	3 aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu hâl, yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı nedeniyle TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; birlikte para/hapis bulunursa kanundaki ödeme bileşenleri uygulanır. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme sonuçsuz kalırsa basit yargılama koşulları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Toplantı çağrısı, heyet listesi ve bildirim alındısını temin edin.
- Heyetin olayları önleme ve kolluğa haber verme girişimlerini belgeleyin.
- Hangi kişiye hangi görev ihlalinin isnat edildiğini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 51,150,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Propagandası Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim propagandası yasaklarına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Yasak dönem propaganda/toplantı/yayın veya seçim düzeni ve oy serbestliğini etkileyebilecek propaganda/asılsız söylenti: 3 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 151 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçimden önceki gün saat 18.00’den sonra ve seçim günü yasak propaganda ile seçim ilan/reklam kurallarına aykırılıktır. Zaman, mecra ve içerik unsurları ayrı gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oy verme öncesi serbest karar ortamı, propaganda eşitliği ve ilan düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Propaganda fiilini gerçekleştiren kişi; yayın ve afiş işlemlerinde gerçek sorumluluk belirlenir. Parti/aday adı bulunması her yöneticiyi otomatik fail yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İlk fıkrada yayın/toplantı zamanının yasak döneme girdiği belirlenir.

• Propaganda amacı, kamuya açık ortam, yayın veya seçim serbestliğini etkileyebilecek asılsız söylenti niteliği gösterilir.

• İkinci fıkrada m. 58/1,60 veya 61'deki belirli yasak; yer, araç, tahsis ve süre ile ilişkilendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Propaganda amacı ve kanuni fiile ilişkin kast gerekir. Eski bir içeriğin teknik olarak erişilebilir kalması ile yasak saatte yeni yayım/dağıtım ve kişisel kontrol olgusu ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 58'de eski dil yasağı yürürlükteymiş gibi uygulanmaz. Dijital pano, taşıt, konut ve parti binası için m. 60'ın farklı izinleri; toplu taşıma araçları/kapalı yolcu alanları için m. 61 ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 151/1	Yasak dönem propaganda/toplantı/yayın veya seçim düzeni ve oy serbestliğini etkileyebilecek propaganda/asılsız söylenti: 3 ay–1 yıl hapis.
m. 151/2	M. 58/1,60,61 yasakları: 6 ay–1 yıl hapis.
M. 58/1 içeriği	Propaganda el ilanı/matbuatta Türk Bayrağı ve dini ibare yasağı. Türkçe dışında dil kullanımı yasak değildir; m. 58/2 farklı dil ve lehçelere izin verir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
M. 60–61	Tahsisli reklam/afiş alanı, dönem ve toplu taşıma reklam yasakları; her afiş için tek tip genel yasak varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Yayın/afiş zamanını, konumu, tahsis kararını ve platform kayıtlarını koruyun.
- Propaganda metnini bağlamıyla birlikte saklayın.
- Somut fiilin m. 58/1,60 veya 61’in hangi kuralına bağlandığını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 58,60–61,151,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Oy Karşılığı Menfaat Verme veya Kabul Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Oy karşılığı menfaat verme veya kabul etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Oy için menfaat teklif/vaat/verme: 1–3 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 152 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir seçmenin kendisine veya başkasına oy/tercih vermesi ya da vermemesi için menfaat teklif etmek, vaat etmek veya sağlamaktır. Bu çıkarı kabul eden seçmen de aynı temel yaptırıma tabidir; oyun gerçekten değişmesi şart olarak yazılmamıştır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmenin iradesinin satın alınmadan veya zorlanmadan oluşması ve seçim eşitliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Menfaati teklif eden/sağlayan ile kabul eden seçmen ayrı fail konumundadır. Aracı, gerçek katkısına göre iştirak hükümleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Menfaatin ekonomik veya hizmet/görev vaadi biçimi ve muhatap seçmen belirlenir.
- Teklif/vaat/verme ile oy yönlendirme amacı arasında bağlantı gösterilir.
- Kabul eden seçmenin bu bağlantıyı bilip bilmediği incelenir.
- Cebir/tehdit/şiddet artırımı bireysel fiil üzerinden saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belirli yönde oy verilmesini/verilmemesini sağlama özel amacı gerekir. Meşru politika vaadi, genel sosyal yardım ve bireysel oy karşılığı çıkar birbirine eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Menfaatin yol, yemek, içki, nakil gideri veya hizmet karşılığı gösterilmesi kanunun açık hükmü gereği niteliğini kendiliğinden değiştirmez. Her ücretsiz ulaşım veya yardım ise oy koşulu gösterilmeden suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 152/1	Oy için menfaat teklif/vaat/verme: 1–3 yıl hapis.
m. 152/2	Oy karşılığı menfaati kabul eden seçmen: aynı ceza.
m. 152/3	Cebir, tehdit veya şiddetle işleme: ilgili ceza bir kat artırılır; temel aralık 2–6 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Temel hâlde olağan sekiz; cebir/tehdit/şiddet hâlinin altı yıllık üst sınırında 15 yıllık dava zamanaşımı uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ödeme, mesaj, vaat ve seçmenle görüşme kayıtlarını hukuka uygun biçimde koruyun.
- Çıkarın oy tercihi şartına bağlanıp bağlanmadığını belirleyin.
- Genel yardım/program belgesiyle kişisel oy karşılığı işlemi karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 152,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçmenin Sandığa Gitmesini veya Oy Kullanmasını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçmenin sandığa gitmesini veya oy kullanmasını engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	M. 152 amaç/yöntemleriyle seçmeni toplayıp sandığa gelmesini önleme: 1–4 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 153 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçmeni oy yerine gitmekten alıkoyma, seçim günü sandık binasına girmesini veya oy kullanmasını hukuka aykırı engellemedir. Nüfuz ve cebir/tehdit ile birden çok seçmene yönelme ayrı ağır hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oy hakkının ulaşım, giriş ve oy kullanma aşamalarında fiilen serbestçe kullanılması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Engelleyen herkes; yetki kötüye kullanımında ilgili kamu/özel yetkinin sahibi fail olabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Seçmenin yeterliği, ilgili seçim çevresi ve üçüncü fıkra için sandık listesine kaydı saptanır.

• Toplama/alıkoyma veya giriş/oy engelleme fiili somutlaştırılır.

• M. 152'ye bağlı amaç/yöntem ve kamu yetkisi kötüye kullanımı ilk iki fıkra yönünden belirlenir.

• Son fıkrada cebir/tehdit/şiddet ve etkilenen seçmen sayısı ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Seçmeni oy kullanmaktan alıkoyma yönündeki kast ve zorlayıcı hâlde özel amaç aranır. Seçim kurulunun kanuni yeterlik denetimi ile keyfi engelleme ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçim günü binadaki düzen tedbirleri oy hakkını hukuka aykırı ortadan kaldıramaz. TCK hürriyetten yoksun bırakma, siyasi hak veya yaralama suçlarıyla ilişki fiillerin ayrılığı ve özel hüküm üzerinden incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 153/1	M. 152 amaç/yöntemleriyle seçmeni toplayıp sandığa gelmesini önleme: 1–4 yıl hapis.
m. 153/2	Memuriyet nüfuzu/sıfatı veya yetki kötüye kullanılarak: 2–4 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 153/3	Seçim günü kayıtlı seçmenin sandık binasına girişini/oyunu hukuka aykırı engelleme: 1–3 yıl.
m. 153/4	Oy hakkı olan seçmeni gitmekten/girmekten/oydan cebir, tehdit veya şiddetle alıkoyma: 3–5 yıl; birden fazla seçmende 1/3–1/2 artırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. İlk dört temel ceza aralığında olağan sekiz yıl; son fıkrada birden fazla seçmene karşı artırım üst sınırı beş yılın üzerine çıkardığından 15 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Seçmen kaydı ve oy kullanma hakkını belgeleyin.
- Engelin yeri, süresi, kullanılan yöntem ve etkilenen kişileri belirleyin.
- Kolluk/kurul kararı varsa yetki ve uygulama kapsamını inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 153,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevlilerinin Adaylık ve Propaganda Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevlilerinin adaylık ve propaganda yasaklarına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Adaylık şartlarına aykırı memur/hâkim veya sayılı askerî propaganda hâli: en az 100 gün adlî para; TCK m. 52 genel üst sınırı saklı. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 154 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlilerinin adaylık ve siyasi tarafsızlık kurallarını ihlalidir. Adaylık için görevden ayrılma, seçim döneminde propaganda ve kurumsal yardım/kaynak yasağı ayrı fıkralardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu hizmetlerinin seçim rekabetinde tarafsızlığı ve adaylar arasında eşitlik korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Her fıkrada kanunun saydığı görevli/kuruluş sorumlusu özgü faildir. Özel şirket çalışanı veya sıradan vatandaş bu statüye otomatik dahil değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kişinin memur, hâkim, asker veya m. 62/2'de sayılan personel sıfatı belirlenir.

• Adaylıkta özel kanun ayrılma usulü, talep/kabul ve fiilî görevden ayrılma tarihleri incelenir.

• Propaganda için seçim başlangıcı–oy verme sonu dönemi ve parti/aday lehine veya aleyhine fiil gösterilir.

• M. 63 için kurum, kaynak, bağış/yardım veya yayın yasağının somut şartları belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görev/sıfat ve fiilin propaganda/yardım niteliğini bilerek hareket etme aranır. Kamu görevlisinin her özel görüşü veya sıradan haber paylaşımı propaganda unsurları gösterilmeden aynı sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Görevden ayrılma dilekçesi ile fiilen ayrılma ayrı tarihlerdir. Adaylığın geçerliliği, disiplin soruşturması ve ceza sorumluluğu farklı süreçlerdir. M. 154/2 açıkça daha ağır suça tali uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 154/1	Adaylık şartlarına aykırı memur/hâkim veya sayılı askerî propaganda hâli: en az 100 gün adlî para; TCK m. 52 genel üst sınırı saklı.
m. 154/2	Sayılı personelin seçim döneminde parti/aday lehine veya aleyhine propaganda/telkin/tesiri: 3 ay–1 yıl; daha ağır suç yoksa.
m. 154/3	M. 63 kurumsal tarafsızlık/yardım-kaynak/yayın yasakları: 6 ay–1 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İlk fıkranın yalnız adlî para cezası önödemeye tabidir. Diğer fıkralarda önödeme yok; genel görevde basit yargılama olabilir. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Atama/görevden ayrılma ve adaylık başvuru belgelerini toplayın.
- İsnat edilen propaganda fiilini seçim takvimiyle eşleştirin.
- Kurum kaynağının hangi kararla ve kim tarafından kullanıldığını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 62–63,154,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Propagandasında Kamu Kaynakları Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim propagandasında kamu kaynakları yasaklarına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	M. 64–66'ya aykırılık: 3 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 155 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim propagandası döneminde kamu kaynağıyla tören, resmî araç/protokol kullanımı veya memurun propaganda gezisine katılma yasaklarına aykırılıktır. Her kamu faaliyeti için aynı zaman dilimi ve kişi kapsamı varsayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet imkânlarının seçim rekabetinde bir taraf lehine kullanılmaması ve kamu görevinin tarafsızlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili yasağın muhatabı ve fiili gerçekleştiren sorumlu belirlenir. Güncel m. 65–66 metninden çıkarılmış eski unvan/kişi kapsamı genişletilemez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• M. 64,65 veya 66'dan hangisinin ihlal edildiği ve ilgili kişinin rolü saptanır.

• Seçim propagandasının başlangıcından oy verme gününü izleyen güne kadar olan dönem kontrol edilir.

• Kamu kaynağından iş/hizmet töreni, resmî taşıt/ziyafet veya memurun propaganda gezisine katılımı ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Propaganda bağlantısını ve kamu kaynağı/görev niteliğini bilerek hareket etme kastı gerekir. Olağan zorunlu kamu hizmeti ile seçim töreni/gezisi somut olayda ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu maddelerde başlangıç "seçimin başlangıcı" değil "seçim propagandasının başlangıcı" olarak yazılmıştır; takvim farkı önemlidir. Disiplin, mali sorumluluk ve ceza soruşturması birbirinden ayrı yürür.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 155	M. 64–66'ya aykırılık: 3 ay–1 yıl hapis.
M. 64	Sayılı kamu/banka kaynaklarından iş-hizmet için açılış/temel atma dahil tören, konuşma, demeç ve yayın yasağı.
M. 65–66	Bakan/milletvekili propaganda gezisinde resmî araç ve protokol/ziyafet; memurun sayılı propaganda gezilerine katılması yasağı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Etkinlik/seyahat takvimi, araç görevlendirme ve gider belgelerini alın.
- Konuşma ve duyuruların propaganda bağlantısını inceleyin.
- Güncel kanunun muhatap kişilerini ve ilgili seçim takvimini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 62,64–66,155,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Propaganda Yayınını Engelleme veya Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim propaganda yayınını engelleme veya tahrip: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	3–6 ay hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme var; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 157 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim propaganda matbuasının yayımlanmasını veya ilanını engellemek ya da bu basılı malzemeyi tahrip etmektir. Yetkili makamın kanuna uygun kaldırması ile keyfi engelleme ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Siyasi düşüncenin seçmene ulaşması ve propaganda eşitliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Engelleyen/tahrip eden herkes fail olabilir; malzemenin bulunduğu yerde bulunmak tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Materyalin seçim propaganda matbuası niteliği ve sahibi belirlenir.

• Yayım/ilanın nasıl engellendiği veya fiziksel tahribat somutlaştırılır.

• Varsa kaldırma kararının yetki ve kapsamı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Propaganda materyalini engelleme/tahrip etme kastı gerekir. İzinli alanın rutin, tarafsız ve hukuka uygun yönetimi aynı fiille eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

TCK mala zarar verme veya 298 m. 169 resmî seçim ilanı ile konu farkı önemlidir: aday/parti propaganda matbuası, seçim merciinin duyurusundan ayrılır. Ayrı fiil yoksa özel hüküm ve içtima kuralları değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 157	3–6 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu hâl, yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı nedeniyle TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; birlikte para/hapis bulunursa kanundaki ödeme bileşenleri uygulanır. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme sonuçsuz kalırsa basit yargılama koşulları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Materyalin nüshası, asılma/yayım izni ve öncesi/sonrası görüntüyü koruyun.
- Müdahaleyi kimin yaptığını ve varsa resmî kararını belirleyin.
- Propaganda matbuası ile resmî seçim duyurusunu ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 157,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sandık Başından Ayrılmama ve Seçmene Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sandık başından ayrılmama ve seçmene müdahale: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	3 ay–1 yıl hapis; sayılı müdahaleye teşebbüs de madde kapsamındadır. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 159 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Oyunu kullandıktan sonra ihtara rağmen sandık başından ayrılmama veya seçime müdahale, telkin ya da tavsiyede bulunmadır. Kanun bu müdahalelere teşebbüsü de aynı yaptırım kapsamında açıkça düzenler.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sandık düzeni, oy gizliliği ve seçmenin baskısız karar vermesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Oy kullanan kişi temel muhataptır; müşahit, kurul üyesi veya diğer görevlinin kanuni bulunma hakkı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kişinin oyunu kullanmış olması ve sandık başındaki durumu belirlenir.
- Ayrılmama yönünden ihtarın yapılması/duyulması ve buna rağmen kalma saptanır.
- Müdahale, telkin/tavsiye veya bunlara teşebbüs oluşturan somut hareket gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İhtara rağmen kalma veya müdahale/telkin kastı gerekir. Sağlık engeli, çıkış imkânsızlığı veya hukuken görevli bulunma durumu incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kanuni müşahitlik ve yetkili kişinin usulüne uygun itirazı sırf sandık çevresinde kalma olarak suçlaştırılamaz. Teşebbüs özel olarak fiil sayıldığından genel TCK m. 35 indirimi otomatik uygulanmaz; olayın hangi özel aşamaya ulaştığı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 159	3 ay–1 yıl hapis; sayılı müdahaleye teşebbüs de madde kapsamındadır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Oy kullanma ve ihtar saatlerini tutanakla belirleyin.
- Kişinin müşahit/görevli sıfatını gösteren belgeyi alın.
- Müdahale olduğu ileri sürülen söz veya hareketin tamamını kayıttan inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 159,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz, Başkası Adına veya Mükerrer Oy Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz, başkası adına veya mükerrer oy kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Yetersizliğini bilerek oy verme/teşebbüs: 2–5 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 160 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçme yeterliği olmadığını bilerek, başkası adına veya mükerrer oy kullanmak ve bunlara teşebbüs etmektir. Kanun gerçek oy verme kadar sayılı teşebbüsü de ayrı indirim öngörmeden yaptırıma bağlar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Her yeterli seçmenin bir kez ve kendi kimliğiyle oy kullanması, seçim iradesinin doğruluğu korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sayılı fiili gerçekleştiren kişi faildir; buna bilinçli yardım eden görevli/başka kişi iştirak ve özel seçim suçlarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Seçme yeterliği, gerçek kimlik ve ilgili seçimde önceki oy kaydı belirlenir.
- Oy verme veya bunun icrasına yönelik hareketin hangi aşamaya ulaştığı gösterilir.
- Başkasının kimliği veya birden çok oy iddiası belge, imza ve zaman kayıtlarıyla incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlk fıkrada yeterlik yokluğunu bilme açıkça aranır. Başka kişi kimliği veya daha önce oy verdiği bilgisi de kast için önemlidir; isim benzerliği tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Mükerrer kütük kaydı m. 144, mükerrer oy m. 160’tır. Sandık kurulunun hatalı yönlendirmesi ve seçmenin bu hataya güveni kusur bakımından incelenir. Kanunun doğrudan yaptırıma bağladığı teşebbüse otomatik TCK m. 35 indirimi yapılamaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 160/1	Yetersizliğini bilerek oy verme/teşebbüs: 2–5 yıl hapis.
m. 160/2	Başkası adıyla oy verme/teşebbüs: 3–5 yıl.
m. 160/3	Mükerrer oy verme/teşebbüs: 3–5 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

İlk fıkranın iki yıllık alt sınırı uygun sonuç cezayla HAGB/erteleme eşiğine girebilir. Başkası adına veya mükerrer oyda üç yıllık alt sınır yalnız altıda bir indirimle 2 yıl 6 aya iner; yetişkin olağan iki yıllık eşik aşılır. Yaşa veya başka kanuni nedene bağlı indirimler ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Sandık seçmen listesi, imza/parmak izi ve kimlik kontrol kayıtlarını alın.
- Mükerrer iddiasında iki işlemin aynı kişiye ve aynı oy hakkına aitliğini doğrulayın.
- Hatanın nasıl ortaya çıktığını ve oy kullanılmadan durdurulan aşamayı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 160,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Oy Sandığına ve Oy Zarflarına Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Oy sandığına ve oy zarflarına müdahale: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Temel hâl: 3–5 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 161 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Oy sandığını usulsüz/yetkisiz biçimde yerinden alma, taşıma, açma, çalma, tahrip etme veya içindeki/çıkan oy zarflarını alma, çalma ya da değiştirmedir. Sandığın mühürlü olması tek başına bütün müdahalelerin hukuka uygunluğunu göstermez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oyların güvenli muhafazası, sandığın değişmezliği ve seçim sonucunun güvenilirliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yetkisiz veya usule aykırı müdahale eden herkes fail olabilir; görevli olmak her müdahaleye izin vermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Sandık/zarfın hangi seçime ait olduğu ve muhafaza zinciri belirlenir.

• Yer değiştirme, açma veya zarf müdahalesinin gerçek faili saptanır.

• Yetki, usul ve varsa cebir/şiddet/hile ağır hâli ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sandığa/zarfına bilinçli usulsüz müdahale gerekir; kanun “her ne sebep ve maksatla” diyerek sonuç değiştirme özel amacı aramaz. Gerçek zorunluluk ve yetki hatası genel hükümlerle incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kanuni nakil veya acil güvenlik nedeniyle yetkili usulle taşıma ayrı değerlendirilir. Sonucu değiştirme/sahte tutanak varsa m. 164 ve diğer fiillerle ilişki somutlaştırılır; her işlem otomatik ayrı suç yığını değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 161/1	Temel hâl: 3–5 yıl hapis.
m. 161/2	Cebir, şiddet veya hileyle: bir kat artırım; temel aralık 6–10 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Temel hâlde olağan sekiz; cebir/şiddet/hileyle üst sınır on yıla çıktığında 15 yıl. Mahkeme görevi artırım hesaba katılmadan belirlenirken zamanaşımında nitelikli üst sınır dikkate alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üç yıllık temel alt sınır, yalnız TCK m. 62 indirimiyle 2 yıl 6 ay olur; yetişkin olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar. Ağır hâlde alt sınır daha yüksektir. Başka gerçek indirimler ve yaşa özgü koşullar ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Mühür, sandık nakil ve teslim tutanaklarını sırayla toplayın.
- Sandığa erişimi olan kişiler, kamera ve zarf sayım kayıtlarını eşleştirin.
- Taşıma/açma yetkisi veya zorunluluk iddiasının belgelerini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 161,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Oy Pusulası ve Seçim Evrakını Alma, Yok Etme veya Dağıtımını Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Oy pusulası ve seçim evrakını alma, yok etme veya dağıtımını engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Temel hâl: 1–3 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 162 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Parti/aday oy pusulası veya seçim belgelerini ele geçirme, yok etme, bozma ya da oy yerine götürülmesini/dağıtılmasını engellemedir. Cebir, hile, silahlı birlikte hareket, konuta/parti binasına girme veya resmî sıfat ağır hâl doğurabilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oy pusulalarının ve seçim belgelerinin seçmene/sandığa güvenle ulaşması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; resmî sıfatın bulunması ayrı ağır hâldir. Taşeron çalışan veya gönüllünün sıfatı somut olarak belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Pusula/belgenin seçimle ilişkisi ve korunacak kullanım amacı belirlenir.
- Ele geçirme, bozma, imha veya ulaşım/dağıtım engelleme fiili saptanır.
- Ağır hâl için kullanılan yöntem, kişi sayısı, giriş yeri ve resmî sıfat ayrı delillendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belge/pusula niteliğini bilerek sayılı fiili yapma kastı aranır; lojistik hata veya kayıp tek başına aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sandık içindeki oy zarfı m. 161, seçmen kütüğü m. 148, pusula/seçim evrakı m. 162 bağlamıyla ayrılır. Ağır hâlde silahlı grup en az iki kişidir; m. 133/149’daki üç kişilik şart bu maddeye taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 162/1	Temel hâl: 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 162/2	Cebir/şiddet/tehdit/hile; biri silahlı birden fazla kişi; konuta veya siyasi parti binasına girerek: bir kat artırım, 2–6 yıl.
m. 162/3	Resmî sıfatlı fail: ikinci fıkradaki ağır ceza.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Temel hâlde olağan sekiz; ikinci/üçüncü fıkrada üst sınır altı yıl olduğundan 15 yıl.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Belge/pusula türünü, dağıtım planını ve teslim tutanaklarını belirleyin.
- Binaya giriş, silah veya resmî sıfat iddiasının ayrı delillerini alın.
- Kaybolma/bozulma anını ve fiilin seçim işlemine etkisini tespit edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 162,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim İşlemlerini İmkânsız Kılma ve Sonucu Açıklamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim işlemlerini imkânsız kılma ve sonucu açıklamama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	İşlem/oy vermeyi imkânsızlaştırma veya seçim geçersizliğine bilerek neden olma: 2–5 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 163 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kurul başkan/üyesinin kanuna aykırı hareketiyle seçim işlemlerini veya oy vermeyi kısmen/tamamen imkânsızlaştırması, seçimlerin geçersizliğine bilerek yol açması yahut sonuç/tutanak yükümlülüklerini yerine getirmemesidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oy verme olanağı, seçim işlemlerinin geçerliliği ve sonuçların şeffaflığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurul başkan veya üyesi özgü faildir; görev dağılımı ve kişinin gerçek fiili gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kurul başkan/üyeliği ve ilgili kanuni görev belirlenir.

• Oy/işlem imkânsızlığı veya geçersizlik ile failin aykırı fiili arasındaki neden ilişkisi gösterilir.

• İlan, tutanak asma veya kanunen zorunlu örnek verme borcunun doğduğu ve yerine getirilmediği saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, özellikle seçim geçersizliğine bilerek neden olma aranır. Seçimin sonradan iptal edilmesi başlı başına görevlinin suç kastını kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimin idari/yargısal iptali ile kurul üyesinin kişisel ceza sorumluluğu ayrı belirlenir. Tutanak suretini istemeye yetkili kişinin sıfatı ve talebin kanuni şartları ikinci hâlde önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 163/1	İşlem/oy vermeyi imkânsızlaştırma veya seçim geçersizliğine bilerek neden olma: 2–5 yıl hapis.
m. 163/2	Sonucu ilan etmeme, tutanağı asmama veya zorunlu tutanak suretini vermeme: aynı 2–5 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kurul görev dağılımı, işlem ve sonuç tutanaklarını temin edin.
- İptal/geçersizlik kararının gerçek gerekçesini inceleyin.
- Suret talebi, başvuranın yetkisi ve ret/teslim kayıtlarını koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 163,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sandığa Sahte Oy Atma ve Seçim Sonucunu Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sandığa sahte oy atma ve seçim sonucunu değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Gelmeyen adına hileyle oy atma/attırma: 3–5 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adlî para. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 164 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gelmeyen seçmen adına sahte imza/mühür/parmak iziyle oy attırma, seçim sonucunu değiştirme veya tutanağı sahte düzenleme/tahrif etmedir. Kurul görevlisi, cebir ve menfaat sağlama hâlleri ayrı ağırlaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim sonucunun seçmen iradesine uygunluğu, oy ve tutanakların gerçeği yansıtması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk/üçüncü hâlde herkes; ikinci/dördüncü hâlde belirli görevli; son hâlde zorlayan veya menfaat veren/alan ayrı faildir. Toplu imza atan kurulun tüm üyeleri bireysel fiil ispatı olmaksızın otomatik suçlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçekte oy kullanmayan kişi adına işlem ve sandığa oy eklenmesi arasındaki bağ belirlenir.
- Sonucun/tutanağın özgün hâli, değişiklik ve failin somut katkısı gösterilir.
- Kurul/ memur sıfatı, zorlama veya menfaat teklifi ve kabulü ayrı incelenir.
- Oy sayım hatası ile bilinçli sonuç/tutanak tahrifi ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hileli oy ekleme veya sonucu/tutanağı bilerek değiştirme kastı gerekir. Hesap, aktarım ve aritmetik hatası kasttan ayrılmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birinci fıkrada hapis ve adlî para birlikte zorunludur. Sahte tutanak ile başka suç ilişkisi m. 148, TCK m. 204/212 ve özel hüküm kurallarıyla çözülür. M. 164/5'in kaldırılmış eski paragrafı uygulanmaz; kalan zor/menfaat hükümleri korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 164/1	Gelmeyen adına hileyle oy atma/attırma: 3–5 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adlî para.
m. 164/2	Sandık başkan/üyesi veya resmî memur tarafından: her iki ceza yarı oranında artırılır; hapis 4 yıl 6 ay–7 yıl 6 ay, adlî para 1.500–7.500 gün.
m. 164/3	Sonucu değiştirme veya tutanağı sahte düzenleme/tahrif: 5–8 yıl.
m. 164/4	Üçüncü fıkra kurul başkan/üyesi veya resmî memur tarafından: 5–10 yıl.
m. 164/5 zor	Kurulu üçüncü fıkra fiiline zorlama: üçüncü fıkra cezası 1/3–1/2 artırılır; oranların uç değerleriyle 6 yıl 8 ay–12 yıl hapis.
m. 164/5 menfaat	Kurul mensubuna menfaat sağlama/vaat yoluyla: kurul mensupları ve menfaat sağlayan/vaat edenler için dördüncü fıkra cezası 1/3–1/2 artırılır; oranların uç değerleriyle 6 yıl 8 ay–15 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180’deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz. Seçim kuruluna itiraz, ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel kanuni üst sınırlar en çok on yıl olduğu ve artırım görev hesabında dikkate alınmadığı için, yalnız bu madde bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. 5235 m. 14 ile nitelik ve artırım ayrımı gözetilir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Birinci fıkranın artırımsız hâlinde olağan sekiz; ikinci–beşinci fıkralardaki üst sınır beş yılı aştığından 15 yıl. Adlî para birlikte bulunması hapis üzerinden süre hesabını ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel üç yıllık alt sınır yalnız altıda bir indirimle 2 yıl 6 aya iner; yetişkin olağan HAGB/erteleme eşiği aşılır. Beş yıllık ve daha yüksek hâller de olağan eşiğin üstündedir. Yaş veya başka gerçek kanuni indirimler ayrı hesaplanır; para cezası bileşeni ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asıl sandık listesi, ıslak imzalı tutanak, sayım çizelgesi ve elektronik aktarım sürümlerini karşılaştırın.

• Gelmeyen seçmen iddiasını seçmen ve imza incelemesiyle doğrulayın.

• Hesap hatası, talimat, menfaat ve zorlamaya ilişkin bireysel delilleri ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 164,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Şikâyet ve İtirazını Tutanağa Geçirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim şikâyet ve itirazını tutanağa geçirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	1 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 165 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunen şikâyet/itiraz yetkisi olan kişinin başvurusunu, tutanağa geçirilmesi zorunlu olduğu hâlde reddetmektir. Başvurunun esasını reddetmek ile kayda almayı reddetmek farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçimde itirazın kayıt altına alınması, denetlenebilirlik ve hak arama serbestliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kayda almakla görevli kurul başkan veya üyesi özgü faildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Başvuranın kanuni şikâyet/itiraz yetkisi saptanır.

• İlgili başvurunun tutanağa alınmasının zorunlu olduğu durum belirlenir.

• Kurul başkan/üyesinin kayda almayı reddi ve başvurudan haberi gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Zorunlu kayıt yükümlülüğünü bilerek reddetme kastı gerekir. Başvurunun yetkisiz kişiden gelmesi veya kanunen kayda girme şartını taşımaması ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İtirazın haklı olup olmadığı kayıt yükümlülüğünden ayrıdır. M. 147 liste itirazı, m. 163 sonuç sureti ve m. 165 kayıt reddi somut görevlerine göre ayrılır. Ceza başvurusu seçim itiraz sürelerini durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 165	1 yıla kadar hapis; maddede ayrıca alt sınır yazılmadığından Türk Ceza Kanunu m. 49/1 uyarınca genel alt sınır 1 aydır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İtiraz dilekçesi, başvuru saati ve yetki belgesini saklayın.
- Kayıt talebinin reddini tanık/tutanak ve hukuka uygun kayıtla belgeleyin.
- Seçim kurulundaki kanuni üst itiraz yolunu süresi içinde ayrıca kullanın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 165,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Sonuç Tutanağının Asılı Suretini Bozma veya Kaldırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim sonuç tutanağının asılı suretini bozma veya kaldırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	6 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 168 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Oy verme ve seçim sonucunu gösteren kurul tutanağının ilan edilmiş suretini yırtma, bozma veya kaldırmadır. Tutanak aslını sahte değiştirme ile asılı örneğe müdahale farklı suç tipleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim sonucunun kamu tarafından görülmesi ve denetlenebilirliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; görevli olmak ilanı keyfi kaldırma yetkisi vermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belgenin kurulca düzenlenmiş oy/seçim sonucu tutanağının asılı sureti olduğu belirlenir.

• Yırtma, bozma veya kaldırma fiili ve kişinin katkısı saptanır.

• İlan süresi ve yetkili kaldırma işlemi bulunup bulunmadığı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Asılı sonuca ilişkin belgeye bilerek müdahale kastı gerekir; doğal yıpranma veya kazara zarar ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belgeyi sahte değiştirme m. 164, resmî seçim duyurusuna müdahale m. 169 ve propaganda afişi m. 157 ile konu ayrımı yapılır. İlan süresi dolduktan sonra kanuni yetkiyle kaldırma hukuka uygun olabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 168	6 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180’deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Asılı tutanağın fotoğrafı ve ilan/indirme zamanını saklayın.

• Asıl tutanakla asılı sureti karşılaştırın.

• Kaldırma yetkisi veya resmi karar iddiasını belgeyle kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 168,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Bildirisinin İlanını Engelleme veya Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim bildirisinin ilanını engelleme veya bozma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	3–6 ay hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme var; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 169 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim işlemleri için yetkili makamların yayımladığı beyanname veya tebliğin ilan/asılmasını engelleme, bunu yırtma, bozma ya da kaldırmadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmen ve ilgililerin resmî seçim bilgisine ulaşabilmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; ilanı yapma görevlisinin yükümlülüğü ve başka özel fiiller ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Duyuruyu yayımlayan merciin yetkisi ve seçim işlemiyle bağlantı belirlenir.

• İlanı engelleme veya mevcut duyuruya müdahale somutlaştırılır.

• Yetkili değişiklik/kaldırma ile kişisel engelleme ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Resmî seçim duyurusunu bilerek engelleme/bozma kastı gerekir. Duyurunun niteliğini bilme ve fiziksel fiil ispatlanmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Adayın propaganda afişi m. 157, sonuç tutanağının asılı sureti m. 168 kapsamıyla ayrılır. Eski ilanı yetkili makamın yenisiyle değiştirmesi suçun kast ve hukuka aykırılık unsurlarını taşımayabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 169	3–6 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180’deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu hâl, yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı nedeniyle TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; birlikte para/hapis bulunursa kanundaki ödeme bileşenleri uygulanır. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme sonuçsuz kalırsa basit yargılama koşulları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Duyurunun özgün metni ve yayımlayan merci bilgisini alın.

• Asma/kaldırma emri, ilan takvimi ve müdahale görüntülerini koruyun.

• Aynı duyurunun değiştirilen veya yürürlükten kaldırılan sürümlerini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 169,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Oy Verme Süresinde Alkollü İçki Yasağına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Oy verme süresinde alkollü içki yasağına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	3–6 ay hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme var; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 170 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Oy verme günü oy verme süresince kamusal yerde alkollü içki verme, satma/içme veya açık-kapalı şişede içki satma/alma yasağına aykırılıktır. Ceza maddesinin zaman ve fiil kapsamı, genel idari yasakla ayrı okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oy verme sırasında serbest irade ve kamu düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda sayılan veren, satan, içen veya alan kişi fail olabilir; işletme sahibi olmak gerçek fiil/iştirak araştırılmadan otomatik sorumluluk değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Fiilin ilgili seçimde geçerli oy verme saatleri içinde gerçekleşmesi belirlenir.
- Maddenin umuma açık yer ve satış/alım alternatifleri ayrı incelenir.
- Ürünün alkollü içki niteliği ile gerçek satış, verme, içme veya alma fiili gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Oy verme süresinde sayılı fiili bilerek yapma kastı aranır. Ürünün niteliği ve işlemin gerçekleşme zamanı önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 79’daki “oy verme günü” genel yasağı ile m. 170’teki “oy verme müddetince” ceza sınırı aynı cümle gibi genişletilmez. Ayrıca başka mevzuata dayalı idari işletme/alkol yaptırımı varsa kendi şartlarıyla incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 170	3–6 ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu hâl, yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı nedeniyle TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; birlikte para/hapis bulunursa kanundaki ödeme bileşenleri uygulanır. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Önödeme sonuçsuz kalırsa basit yargılama koşulları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Satış fişi, ödeme zamanı, kamera ve servis kayıtlarını koruyun.
- YSK’nın ilgili yer için oy verme saatlerini belirleyin.
- Umuma açıklık ve gerçek içki niteliği iddialarını somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 79,170,173–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçimde Silah Taşıma Yasağına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçimde silah taşıma yasağına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Daha ağır suç yoksa en az 25 gün adlî para; özel üst sınır yoksa TCK m. 52 genel üst sınırı. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme kısmen; uzlaştırma yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Temel hâl adlî para — Başka kanunda ağır suç oluşursa o suçun infazı ayrıca belirlenir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 171 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Oy verme günü, güvenlik ve asayişi korumakla görevli olmayan kişinin m. 79 kapsamındaki silahı köy, kasaba veya şehirde taşımasıdır. Ruhsat bulunması bu güne ilişkin özel yasağı kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçim günü güvenlik ve oy verme ortamının silahlı baskıdan korunması amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Emniyet/asayiş görevli istisnası dışında herkes; salt kamu görevlisi veya silah ruhsatlı olmak istisnayı karşılamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Fiilin oy verme gününde ve m. 79 kapsamındaki yerde gerçekleşmesi belirlenir.
- Kişinin emniyet/asayiş görevi olup olmadığı somut görev belgesiyle saptanır.
- Nesnenin m. 79'un atıf yaptığı TCK m. 6/1-f bent 1,2,3 veya 5 niteliği incelenir.
- Ruhsatsızlık veya başka ağır silah suçu varsa bunun bağımsız unsurları belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Taşıma fiili ve nesnenin niteliğine ilişkin kast gerekir. Sağlanmış gerçek görev ve hukuki hata iddiası genel koşullarıyla incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 79, TCK silah tanımının 4 numaralı genel saldırı/savunma araçları bendine atıf yapmaz; nesne kıyasla bu kapsamda sayılamaz. Daha ağır suçta 6136 veya ilgili kanun ile yararlanılan m. 171 artırımı açıkça gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 171 temel	Daha ağır suç yoksa en az 25 gün adlî para; özel üst sınır yoksa TCK m. 52 genel üst sınırı.
m. 171 ikinci cümle	Diğer kanunda daha ağır suç oluşuyorsa o kanundaki ceza 1/3 artırılır. Her silah taşıma olayı için sabit hapis aralığı üretilemez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adlî para içeren temel hâl TCK m. 75 önödemeye tabidir. Başka kanunun daha ağır suçu oluşursa önödeme/seri muhakeme/basit yargılama o suçun güncel usulü ve artırılmış nitelik üzerinden değerlendirilir; temel kart otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel yalnız para cezasında tutuklama yasağı vardır. Ağır başka suçta o suçun ceza üst sınırı ve katalog niteliği ayrı belirlenir; 298 m. 171 tek başına katalog değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel hâlde genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir. Başka kanunda daha ağır suç oluşursa o suçun özel görev kuralı ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Temel hâlin olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Daha ağır suçta nitelikli üst sınır ve ilgili kanuna göre süre değişebilir; bu sayfa bütün silah suçlarına tek süre atamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel hâlde önödeme ve adlî para rejimi vardır; hapis ertelemesi gündeme gelmez. Başka ağır suçun hapis yaptırımı uygulanırsa sonuç ceza ve özel yasaklar üzerinden bireyselleştirme yeniden belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Silah/nesne incelemesi, ruhsat ve taşıma biçimi tutanaklarını alın.

• O günkü güvenlik/asayiş görevlendirmesini belgeleyin.

• Temel seçim yasağı ile isnat edilen başka silah suçunu ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 79,171,173–175,177,179–180; TCK m. 6/1-f · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seçim Suçlarının Soruşturma Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seçim suçlarının soruşturma yasaklarına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	6 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	6 aylık özel dava açma süresi — Seçim bitiminden başlar; şikâyet süresi değildir. Ayrıca fıkraya göre olağan zamanaşımı vardır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun m. 172 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seçim döneminde m. 173’ün koyduğu soruşturma, kovuşturma veya seçmenin özgürlük/oy imkânını kısıtlayan idari-mali tedbir yasaklarını ihlal etmektir. Kanundaki açık istisnalar nedeniyle her adli işlem yasak değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seçmenin oy hakkı ile seçim görevlisinin işini bitirebilmesi, hukuka uygun yargı yetkisi korunarak güvence altına alınır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasağa aykırı adli/idari işlemi yapma yetkisi ve somut fiili olan kişi belirlenir; işlem zincirindeki herkes otomatik fail değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşlemin türü, zamanı ve muhatabın seçmen/seçim görevlisi sıfatı belirlenir.

• Seçim görevlisinin oy günü ve önceki 24 saatteki seçim suçu için tutanak düzenlemesini izleyen gün başlama kuralı kontrol edilir.

• Seçmen hakkındaki işlemde ağır ceza, asliye suçüstü, infazı gereken hüküm, tutuklama kararı veya yakalama emri istisnası incelenir.

• Oy günü ve önceki üç günde idari/mali tedbirin özgürlüğü veya oy imkânını kaldırma/sınırlama etkisi gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasağın maddi koşullarını bilerek aykırı işlem yapma kastı gerekir. Gerçek suçüstü, yürürlükte yakalama emri veya infaz kararının bulunması hukuki nitelendirmede belirleyicidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Seçme/seçilme, siyasi ifade ve eşit katılım hakları korunur. Kanuna uygun kurul görevi, hukuki itiraz ve propaganda ile maddede tanımlanan ihlal ayrılır. Hukuka aykırı emir ceza sorumluluğunu otomatik kaldırmaz; hata, zorunluluk ve kusur yeteneği somut koşullarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 173 mutlak dokunulmazlık sağlamaz. İstisna kararı uydurularak veya kapsamı aşılarak kullanılan yetki ayrıca değerlendirilir. Hukuka aykırı özgürlük kısıtlaması varsa diğer suçlar/tazminat ve içtima kuralları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 172	6 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 173 kapsamı	Soruşturma/kovuşturma için özel 24 saat/seçim günü ve tutanak sonrası zaman kuralları; idari-mali tedbir için oy günü ve önceki üç gün. Aynı süre değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez. 298 m. 173 seçim günü ve öncesindeki özel soruşturma/tedbir zamanlarını; m. 174 görev ve sıfat usullerini düzenler. M. 180'deki altı ay şikâyet süresi değil, seçim bitiminden itibaren kamu davasını açma süresidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. Üst sınır altı ayı aştığı için önödeme yoktur; iki yılı aşmayan hapis üst sınırı ve CMK m. 251 şartları varsa basit yargılama mümkündür. Özel sıfata bağlı ağır ceza görevi ayrıca saklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir. 298 m. 174 uyarınca vali için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı/ilgili daire; kaymakam için il başsavcılığı ve il Ağır Ceza; hâkim-savcı için özel kanun usulü saklıdır. M. 177 gereği seçim kurulu başkan/üyesi hâkim kendi çevresindeki seçim suçuna bakamaz; gereken hâlde en yakın aynı dereceli mahkeme görevlidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

298 m. 180 uyarınca kamu davası seçimin bittiği tarihten itibaren altı ay içinde açılmalıdır; aksi hâlde kovuşturma yapılamaz. Gerekli izin/karar için başvuru ile karar arasındaki süre en çok üç ay olmak üzere hesaba katılmaz. Bu özel dava açma süresi, TCK olağan dava zamanaşımı ve seçim kuruluna itiraz sürelerinden farklıdır. Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Tedbirin dayanak kararını, tebliğini ve uygulanma saatini temin edin.
- Seçmen kaydı, oy verme saati ve seçim görevlisi tutanak tamamlanma tarihini alın.
- M. 173 istisnasının gerçekten var olup olmadığını belge üzerinden denetleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun · m. 172–175,177,179–180 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103246

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık ve Sahte Bandrol Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Bandrol zorunluluğuna aykırı çoğaltım ve ticari dolaşım; sahte bandrol, başka eser bandrolünü kullanma ve yetkisiz bandrol temin etme fiilleridir. Bandrol denetimi ile eserin telif hakkı sahipliği aynı mesele değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Zorunlu bandrol olmadan/aykırı çoğaltım, satışa arz/satış/dağıtım veya ticari satın alma/kabul:1–5 yıl ve 5.000 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	m. 81 suçlarında resen takip vardır; m. 75'in m. 71–72 için hak sahipliği belgeli şikâyet şartı buraya aynen taşınmaz. Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; temel üst sınırlar nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu m. 81 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bandrol zorunluluğuna aykırı çoğaltım ve ticari dolaşım; sahte bandrol, başka eser bandrolünü kullanma ve yetkisiz bandrol temin etme fiilleridir. Bandrol denetimi ile eserin telif hakkı sahipliği aynı mesele değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bandrol denetimi ve eserlerin yasal çoğaltım/dolaşım düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eser/nüshanın bandrol zorunluluğuna tabi türü ve varsa istisnası.
- Bandrolün gerçekliği, seri numarası, tahsis edildiği eser ve nüsha.
- Çoğaltma, satışa arz, satış, dağıtma; /4 satın alma/kabulde ticari amaç.
- Bandrolü alırken yetki ve aldatma, başkasına sağlamada karşı kişinin yetkisi.
- Yasal bandrollü nüshanın sokakta satılmasına ilişkin kabahat ile korsan/sahte bandrol suçu ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı nüsha/esere ilişkin telif ve bandrol fiilleri, hareket ve hukuki menfaatleriyle birlikte incelenir. İptal edilmiş m. 81/13, güncel özel birleştirme/artırım kuralı gibi uygulanamaz. TCK genel içtima koşulları ve somut isnat ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
81/4	Zorunlu bandrol olmadan/aykırı çoğaltım, satışa arz/satış/dağıtım veya ticari satın alma/kabul:1–5 yıl ve 5.000 güne kadar adli para.
81/9	Sahte bandrol üretim/arz/satış/dağıtım/satın alma/kabul/kullanma:3–7 yıl ve 5.000 güne kadar para.
81/10	Bir esere ait usulüne uygun bandrolü başka eserde kullanma:1–5 yıl ve 1.500 güne kadar para.
81/11	Yetkisiz kişinin aldatıcı işlemlerle bandrol temini:1–3 yıl.
81/12	Yetkisiz kişiye bandrol temini:2–5 yıl ve 5.000 güne kadar para.
81/7,13–14	Yasal nüshanın sokak satışı kabahat; /13 eski özel içtima hükmü AYM tarafından iptal edilmiştir; tüzel kişi güvenlik tedbiri ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 81 suçlarında resen takip vardır; m. 75'in m. 71–72 için hak sahipliği belgeli şikâyet şartı buraya aynen taşınmaz. Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; temel üst sınırlar nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5846 m. 76 ve 6769 m. 156/1 uyarınca Fikrî ve Sınaî Haklar Ceza Mahkemesi; kurulmamış yerlerde HSK'nın görevlendirdiği ceza mahkemesi. Genel ceza tablosundan otomatik mahkeme adı üretilmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Sahte bandrolün yedi yıllık üst sınırında olağan dava zamanaşımı 15 yıl; diğer belirtilen temel hâllerde 8 yıl. Fiil tarihi, kesilme ve içtima ayrıca.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Sahte bandrol hâlindeki üç yıllık alt sınır yalnız 1/6 indirimle iki yıl eşiğini sağlamaz. Telif zararının giderilmesi tek başına resen bandrol suçunu düşürmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Eser ve çoğaltılmış nüsha, bandrol seri/teknik incelemesi.

• Bandrol tahsis/başvuru belgeleri, lisans, fatura ve ticari amaç kayıtları.

• El koyma, sayım ve bilirkişi raporu; telif hakkı dosyası varsa ayrı şikâyet/belge tarihleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu · m. 71,75–76,81; 6769 m. 156 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104458

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Piyasasında Bilgi Suistimali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sermaye piyasasında bilgi suistimali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–5 yıl hapis veya özel alt sınırlı para
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 106 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Henüz kamuya açıklanmamış, fiyat/değer veya yatırımcı kararını etkileyebilecek bilgiye dayanarak ilgili sermaye piyasası aracı için alım/satım emri vermek, değiştirmek veya iptal etmek ve bu yolla kendine/başkasına menfaat sağlamaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İhraççı/bağlı/hâkim ortaklık yöneticisi, pay sahipliği nedeniyle öğrenen, iş/meslek/göreviyle öğrenen, suçla bilgiyi edinen ve bilginin niteliğini bilen ya da kanundaki şartlarla bilmesi gereken kişiler ayrı gruplardır. Herkesin sıradan piyasa tahmini iç bilgi değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin fiyat/değer/karar etkisi ve henüz kamuya açıklanmamış olması belirlenir.
- Bilginin kimden/ne zaman edinildiği, ilgili kişinin kanuni gruptaki konumu gösterilir.
- Emir, güncelleme/iptal ve bilgi arasında zaman/karar bağlantısı kurulur.
- Elde edilen menfaat, işlem ve karşı olgularla ölçülür; yalnız kârlı işlem suçun bütün unsuru değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilginin niteliğini bilerek ona dayalı işlem ve menfaat bağlantısı aranır. 106/1-d'nin bilmesi gereken ifadesi, ispatlanmış koşulları gerektirir; soyut profesyonellik veya tesadüfi kazanç otomatik kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

108'deki kanuni para/kamu borcu/finansal istikrar işlemleri, uygun geri alım/çalışan pay programları ve düzenlemeye uygun fiyat istikrarı/piyasa yapıcılığı istisnaları ayrı koşullarla uygulanır. Bilginin işlem öncesi gerçekten kamuya açıklanması önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

106 menfaat neticesini arar; elverişli icranın eksik kalmasında teşebbüs ayrıca değerlendirilir. 114 tüzel kişi lehine işlenmede güvenlik tedbiri getirir. 107 piyasa dolandırıcılığıyla aynı suç değildir; aynı işlemde farklı unsur/amaç ilişkisi belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
106/1-a–ç	Dört özel bilgi edinme grubu için 3–5 yıl hapis veya adlî para.
106/1-d	Bilginin niteliğini bilen veya ispatlanırsa bilmesi gereken diğer kişi: aynı yaptırım.
106 son cümle	Para seçilirse elde edilen menfaatin 2 katından az olamaz.
108 ve 114	Kanuni istisnalar; tüzel kişi lehine fiilde güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis ve para seçimliktir. Hapis alt sınırı 3 yıl yalnız takdiri indirimle 2 yıl 6 ay olduğundan olağan HAGB/erteleme eşiği aşılır; para seçimi, başka indirim ve kişisel koşullar ayrıca değerlendirilir. Hapsin seçilmesinden sonra Türk Ceza Kanunu 50/2 sınırı korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilginin oluşma, öğrenilme ve kamuya açıklanma zaman çizelgesini kurun.

• Emir/iptal/değişiklik, hesap, iletişim ve menfaat hesabını kişisel rolle eşleştirin.

• 108 istisnasını destekleyen program/kurum yetkisi ve SPK yazılı başvurusunu alın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

106/1-a–ç

Dört özel bilgi edinme grubu için 3–5 yıl hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Dört özel bilgi edinme grubu için 3–5 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
106/1-a–ç	Dört özel bilgi edinme grubu için 3–5 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

106/1-d

Bilginin niteliğini bilen veya ispatlanırsa bilmesi gereken diğer kişi: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Bilginin niteliğini bilen veya ispatlanırsa bilmesi gereken diğer kişi: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
106/1-d	Bilginin niteliğini bilen veya ispatlanırsa bilmesi gereken diğer kişi: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

106 son cümle

Para seçilirse elde edilen menfaatin 2 katından az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Para seçilirse elde edilen menfaatin 2 katından az olamaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
106 son cümle	Para seçilirse elde edilen menfaatin 2 katından az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

108 ve 114

Kanuni istisnalar; tüzel kişi lehine fiilde güvenlik tedbiri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kanuni istisnalar; tüzel kişi lehine fiilde güvenlik tedbiri.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
108 ve 114	Kanuni istisnalar; tüzel kişi lehine fiilde güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 106, 108, 114–116 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sermaye piyasasında piyasa dolandırıcılığı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Her iki temel kol 3–5 yıl ve farklı para sınırı
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Uzlaştırma yok; 107/1 özel ödeme rejimi

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 107 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İşlem yoluyla fiyat/arz-talep hakkında yanlış izlenim yaratma amaçlı emir/alım-satım/hesap hareketi ile bilgi yoluyla yanıltıcı haber/yorum/rapordan menfaat sağlama farklı piyasa dolandırıcılığı biçimleridir. Her sert fiyat hareketi veya yanlış tahmin suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili işleyen gerçek kişiler; hesap sahibi, emir verici, yayıncı veya yöneticinin kişisel bilgisi ve katkısı belirlenir. Tüzel kişi lehine fiilde 114 güvenlik tedbiri vardır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 107/1’de işlem, emir, iptal, değişiklik ve hesap hareketinin yanlış/yanıltıcı izlenim amacı somutlaştırılır.

• 107/2’de bilginin yanlış/yanıltıcı oluşu, fiyat/değer/karar etkisi amacı ve fiilen menfaat sağlama bağlantısı incelenir.

• Hesaplar arası ilişki, işlem hacmi, zaman dizisi ve meşru piyasa açıklamaları karşılaştırılır.

• Menfaat tutarı, lehtarı ve 107/3 ödeme indiriminin sadece ilk fıkraya ait oluşu ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yanlış izlenim veya yatırımcı kararını etkileme özel amacı gerekir. İkinci fıkrada menfaat neticesi aranır; ilk fıkrada manipülasyon amacı olgularla gösterilir. Piyasa zararı veya yorumun tutmaması tek başına suç kastı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

108’deki kamu politikası, uygun geri alım/pay programı ve düzenlemeye uygun istikrar/piyasa yapıcılığı istisnaları korunur. Hukuka uygun araştırma/eleştiri ile kasıtlı yanıltıcı yayın ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 107/3 pişmanlığı yalnız işlem temelli m. 107/1 suçu için düzenler. Hazineye ödeme, kişinin elde ettiği veya elde edilmesine sebep olduğu menfaatin iki katıdır ve 500.000 TL’den az olamaz; iki tutar toplanmaz, büyük olan esas alınır. Soruşturma başlamadan önce ödeme cezasızlık, soruşturma evresinde ödeme 1/2, kovuşturmada hükümden önce ödeme 1/3 indirim sağlar. Bu özel yol bilgi temelli m. 107/2’ye otomatik uygulanmaz. Aynı işlemde içtima, iştirak ve tüzel kişi güvenlik tedbiri ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
107/1 işlem temelli	3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para; para elde edilen menfaatten az olamaz.
107/2 bilgi temelli	3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; fiilen menfaat sağlama koşulu vardır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
107/3	Yalnız 1. fıkra: elde edilen veya elde edilmesine sebep olunan menfaatin 2 katı, 500.000 TL'den az olmayacak biçimde Hazineye ödenir; evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 3 yıl yalnız takdiri indirimle 2 yıl 6 aydır; olağan HAGB/erteleme sınırı aşılır. 107/1'e özgü ödeme indirimi veya başka kanuni neden sonuç cezayı değiştirebilir; 107/2 için olmayan ödeme indirimi varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Emir/hesap ilişkisi ve piyasa hareketini zaman damgalarıyla hazırlayın.

• Haber/yorumun tam sürümü, kaynağı, amaç ve menfaat delillerini ayırın.

• Ödeme yolu düşünülüyorsa doğru fıkra, menfaat hesabı, Hazineye tutar ve evreyi belgelerle kesinleştirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

107/1 işlem temelli

3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para; para elde edilen menfaatten az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para; para elde edilen menfaatten az olamaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
107/1 işlem temelli	3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para; para elde edilen menfaatten az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

107/2 bilgi temelli

3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; fiilen menfaat sağlama koşulu vardır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; fiilen menfaat sağlama koşulu vardır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
107/2 bilgi temelli	3–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; fiilen menfaat sağlama koşulu vardır.

Dayanak: [1], [2]

107/3

Yalnız 1. fıkra: elde edilen veya elde edilmesine sebep olunan menfaatin 2 katı, 500.000 TL’den az olmayacak biçimde Hazineye ödenir; evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Yalnız 1. fıkra: elde edilen veya elde edilmesine sebep olunan menfaatin 2 katı, 500.000 TL’den az olmayacak biçimde Hazineye ödenir; evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
107/3	Yalnız 1. fıkra: elde edilen veya elde edilmesine sebep olunan menfaatin 2 katı, 500.000 TL’den az olmayacak biçimde Hazineye ödenir; evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 107–108, 114–116 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Usulsüz Halka Arz ve İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Usulsüz halka arz ve izinsiz sermaye piyasası faaliyeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 2–5 yıl+para; birleşen faaliyette 1/2 artırım
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 109 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Onaylı izahname yayımlamadan halka arz veya onaylı ihraç belgesiz satış ile sermaye piyasasında izinsiz faaliyet farklı fiillerdir. Her şirket pay devri veya finansal yorum kendiliğinden halka arz/aracılık suçu değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Halka arz/satış veya izinsiz faaliyeti fiilen yürüten gerçek kişi; şirket yetkilisinin görevi, kastı ve katkısıyla sorumludur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Aracın sermaye piyasası niteliği ve halka arz/satışın somut kapsamı belirlenir.

- Onaylı izahname yayımlama/ihraç belgesi yükümlülüğü ve kanuni muafiyetler kontrol edilir.
- İzne tabi hizmet türü, izin ve kişisel faaliyet kayıtları saptanır.
- İzinsiz faaliyet sırasında usulsüz arzın da oluşup oluşmadığı 109/2 özel içtima açısından ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belge/izin olmadan belirtilen işlemi bilerek yürütme aranır. İşlemin başka ticari sözleşme sanılması veya izin kapsamına ilişkin hata somut belgelere göre incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni muafiyet veya geçerli izin/onaylı belge koşulları hukuka aykırılığı belirler. Yalnız SPK'ya başvurmuş olmak gerekli izin/onay yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İzinsiz faaliyet içinde 109/1 de işlenirse yalnız 109/2'den ceza verilir ve 1/2 artırılır. 99'da faaliyeti durdurma, hak sahiplerine iade ve internet içeriğine yönelik tedbirler; 115/5 özel erişim atfı ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
109/1	Onaysız izahname/ihraç belgesiyle ilgili usulsüzlük: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.
109/2 temel	İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti: aynı yaptırım.
109/2 özel birleşme	Faaliyetin icrası kapsamında 109/1 de varsa yalnız 109/2 uygulanır ve ceza 1/2 artırılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 99 ve 115/5'teki faaliyet/iade/internet tedbirleri kendi koşullarıyla değerlendirilir; idari faaliyeti durdurma ceza tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yalın 109/1 veya 2 için yetişkinde olağan 8 yıl; 109/2'de 1/2 artırım kanuni üst sınırı 7 yıl 6 aya çıkardığında 15 yıl dava zamanaşımı değerlendirilir. 99'daki 1/5 yıllık SPK hukuk davası süreleriyle karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel 2 yıllık alt sınır sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme açısından değerlendirilebilir. Özel birleşmede alt sınır 3 yıl; yalnız takdiri indirim 2 yıl 6 ay olduğundan olağan eşik aşılır. Para hapse eklenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sermaye piyasası aracı, arz hedefi, izahname/ihraç belgesi ve izinleri alın.

• Hizmet kapsamı, sözleşme, para akışı ve kişisel faaliyeti belgeleyin.

• 109/2 birleşme, SPK yazılı başvurusu ve faaliyet/erişim tedbirlerini ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

109/1

Onaysız izahname/ihraç belgesiyle ilgili usulsüzlük: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Onaysız izahname/ihraç belgesiyle ilgili usulsüzlük: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
109/1	Onaysız izahname/ihraç belgesiyle ilgili usulsüzlük: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

109/2 temel

İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
109/2 temel	İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

109/2 özel birleşme

Faaliyetin icrası kapsamında 109/1 de varsa yalnız 109/2 uygulanır ve ceza 1/2 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Faaliyetin icrası kapsamında 109/1 de varsa yalnız 109/2 uygulanır ve ceza 1/2 artırılır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
109/2 özel birleşme	Faaliyetin icrası kapsamında 109/1 de varsa yalnız 109/2 uygulanır ve ceza 1/2 artırılır.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 3–13, 37–39, 99, 109, 115–116 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılığı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün para
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 109/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerekli izin olmadan kripto varlık hizmet sağlayıcısı olarak faaliyettir. Kendi hesabına kripto alıp satma ile platform/saklama veya diğer izne tabi hizmet sağlayıcılığı ayrılır. Geçiş bildirim listesinde bulunmak kendiliğinden faaliyet izni değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İzinsiz hizmeti yürüten gerçek kişi ve tüzel kişinin yetkilileri; kişisel katkı ve yönetim rolüyle sorumludur. Yazılım geliştirici veya sıradan müşteri sıfatı tek başına fail değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 35/B–C kapsamındaki hizmet türü ve kapsamı belirlenir.

• SPK izin ve yetki belgesi, başvuru/geçiş dönemi ile fiil tarihi karşılaştırılır.

• Yabancı platformda Türkiye'ye yönelme; Türkiye işyeri, Türkçe site veya Türkiye'ye tanıtım ölçütleri 99/A ile saptanır.

• Geçici 11'de tasfiye/başvuru yükümlülüğü, müşteri transfer taleplerinin karşılanması ve ATM faaliyet sonlandırması özel olarak incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzne tabi hizmeti ve Türkiye bağlantısını bilerek sürdürme aranır. Fiil tarihinde geçerli yetki/geçiş statüsüne ilişkin maddi-hukuki hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin ve kanuni geçiş koşullarına uygun faaliyet ile izinsiz hizmet ayrılır. Yabancı ülkeden lisans veya SPK'nın geçiş başvuru listesinde görünmek izin belgesinin eş anlamlısı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

109/A, 7518 ile 2 Temmuz 2024'te yürürlüğe giren düzenlemedir; önceki olaya bu yeni ceza geriye yürütülmez. Geçici 11/2 transfer taleplerini yerine getirmemeyi belirli geçiş/tasfiye durumlarında izinsiz faaliyet sayar. 99/A tedbirleri ve yabancı platform/ATM geçişi ayrı koşullardır.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
109/A	İzinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı: 3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.
Geçici 11/2–5	Belirtilen başvuru/tasfiye, transfer talebi, yabancı hizmet ve ATM geçiş ihlallerinde 99/A ve 109/A uygulanabilir; her geçiş hükmü bağımsız yeni suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 99/A içerik çıkarma/erişim, faaliyeti durdurma ve diğer kurumsal tedbirleri düzenler. Müşteri varlığı ile kuruluş malvarlığının ayrılığı 35/C kapsamında ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 3 yıl yalnız takdiri indirimle 2 yıl 6 ay olur; olağan HAGB/erteleme eşiğini aşar. Teşebbüs/yaş gibi başka indirim varsa sonuç ve koşullar ayrı değerlendirilir. Para hapisle birlikte vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tam hizmet modeli, izin/başvuru/geçiş belgeleri ve faaliyet tarihlerini belirleyin.

• Türkiye hedeflemesi, platform/kullanıcı sözleşmesi ve müşteri transfer kayıtlarını alın.

• Yabancı hizmet veya ATM iddiasında ilgili geçiş süresini; kişisel yetki/katkıyı ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

109/A

İzinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı: 3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı: 3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
109/A	İzinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı: 3–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Geçici 11/2–5

Belirtilen başvuru/tasfiye, transfer talebi, yabancı hizmet ve ATM geçiş ihlallerinde 99/A ve 109/A uygulanabilir; her geçiş hükmü bağımsız yeni suç sayılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Belirtilen başvuru/tasfiye, transfer talebi, yabancı hizmet ve ATM geçiş ihlallerinde 99/A ve 109/A uygulanabilir; her geçiş hükmü bağımsız yeni suç sayılmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
Geçici 11/2–5	Belirtilen başvuru/tasfiye, transfer talebi, yabancı hizmet ve ATM geçiş ihlallerinde 99/A ve 109/A uygulanabilir; her geçiş hükmü bağımsız yeni suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 35/B–C, 99/A, 109/A, 115–116; geçici 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7518 sayılı Kanun; 02.07.2024, RG 32590 · m. 12, 17 ve yürürlük; kripto izinsiz faaliyet/geçiş düzeni · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/07/20240702-1.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Piyasasında Güveni Kötüye Kullanma ve Belge Yok Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sermaye piyasasında güveni kötüye kullanma ve belge yok etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Güven 3–7; kayıt 2–5 yıl ve para
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	110/1 özel norm / 155 ayrımı; yorum koşullu

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 110 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yatırım faaliyetinde teslim edilen varlıkları menfaate kullanma; ilişkili taraf işlemleriyle örtülü kazanç aktarımı ve yatırım kuruluşu/fon/teminat kayıtlarını bozma-yok etme ayrı kollardır. 110/1, nitelikli güveni kötüye kullanmaya atıfla özel alt sınır getirir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

110/1-a’da yatırım kuruluşu, fon kurulu veya teminat sorumluluğu çerçevesinde varlığı teslim alan sorumlu gerçek kişi; b–c’de ilişkili taraf işlemini gerçekleştiren sorumlular; 110/2’de kayıtları bozan kişi.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• a bendinde kayden/fiziken teslim, emanet/idare/teminat ilişkisi ve menfaate satış, kullanım, rehin, gizleme/inkâr belirlenir.

• b bendinde ilişkili teşebbüs/kişi, emsale bariz aykırı fiyat/ücret/bedel ve halka açık ortaklık malvarlığı/kâr azalması gösterilir.

• c bendinde ilgili kuruluş/iştirak, ilişkili kişi, emsal/piyasa/basiret-dürüstlüğe aykırı işlem ve kâr/varlık azalması veya artışın engellenmesi incelenir.

• 110/2 kayıt bozma/yok etme/değiştirme/erişilmez kılma, kişisel katkı ve veri bütünlüğüyle ayrı kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Teslim amacına aykırı menfaat tasarrufu veya bilerek örtülü aktarım; kayıt fiilinde bilerek müdahale gerekir. Her kötü yatırım veya emsal değerleme farkı tek başına kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek piyasa koşullarına uygun ve belgeli ilişkili işlem ile menfaat aktaran işlem ayrılır. Yönetim kurulu onayı tek başına kanuna aykırı aktarımı meşrulaştırmaz. İptal edilmiş “gibi” ibaresiyle sınırları belirsiz yeni suç tipi üretilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

110/3 yalnız 110/1-b, c’ye özgüdür: 21/4 tutar+kanuni faiz iadesine ek bunun 2 katını Hazineye ödeme; soruşturma öncesi cezasızlık, soruşturmada 1/2, hüküm öncesi 1/3 indirim. (a) bendi için bu özel formül otomatik uygulanmaz; TCK 168 genel koşulları ayrı değerlendirilir. 110/2 için belgede sahtecilik mahkûmiyetinin kanuni sonuçları ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
110/1-a	Teslim edilmiş sermaye piyasası aracı/nakit/kıymeti menfaate tasarruf: 155/2 atfıyla 3–7 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.
110/1-b	İlişkili tarafla bariz farklı emsal işlem sonucu örtülü aktarım: aynı yaptırım.
110/1-c	İlişkili işlemle kâr/varlığı azaltma veya artışını engelleme: aynı yaptırım.
110/2	Kayıtları bozma, yok etme, değiştirme/erişilmez kılma: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.
110/3	Yalnız b–c'de özel iade+Hazine ödemesiyle evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Seri muhakeme, önödeme ve basit yargılama kapsamında değildir. Uzlaştırma bakımından 110/1'in 155/2'ye normatif atfı ile CMK 253/2'nin diğer kanun suçları kuralı birlikte değerlendirilir; özel 110 suçunu yalnız başlıktaki güveni kötüye kullanma sözüyle otomatik kapsama almak doğru değildir. Eylem özel 110 unsurlarını taşımayıp yalnız 155/2 olarak nitelendirilirse CMK 253/1-b-7 kapsamı ayrıca uygulanır. 110/2'de yetişkin uzlaştırması yoktur. 110/3 ödeme rejimi uzlaştırmadan farklıdır.

Bu konuda yorum veya uygulama ayrılığı vardır; açıklamadaki kapsam ve dayanak birlikte değerlendirilmelidir.

110/1'in TCK 155/2'ye atıf yapması ile CMK 253/2'deki özel kanun kuralının birlikte yorumu, bu kayıtta doğrulanmış doğrudan güncel resmî kararla çözümlenmiş değildir. Genel 155/2 olarak yeniden nitelendirilen fiilin uzlaştırma durumu, özel 110 hükmüne otomatik taşınmaz; kesin evet veya hayır filtresi verilmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

110/1'in 7 yıllık üst sınırı için yetişkinde olağan 15 yıl; 110/2'nin 5 yıllık üst sınırı için 8 yıl dava zamanaşımı vardır. 21/4 iade istemi ve SPK başvurusu, kısa genel şikâyet süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

110/1 asgari 3 yıl yalnız takdiri indirimle 2 yıl 6 ay olur; özel ödeme/genel kanuni indirim sonuç cezayı değiştirebilir. 110/2 asgari 2 yıl sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme eşiğine elverişli olabilir. Belgede sahtecilik mahkûmiyetine bağlanan kanuni sonuçlar ayrıca belirtilmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Teslim edilmiş varlık, kullanım yetkisi ve lehtar akışını çıkarın.

• İlişkili taraf yapısı, emsal fiyat/işlem ve doğrudan şirket zararını bağımsız yöntemle belirleyin.

• Kayıt bütünlüğü ile iade/faiz/Hazine ödemesi evresini; özel 110 ile genel 155 vasıf ayrımını ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

110/1-a

Teslim edilmiş sermaye piyasası aracı/nakit/kıymeti menfaate tasarruf: 155/2 atfıyla 3–7 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Teslim edilmiş sermaye piyasası aracı/nakit/kıymeti menfaate tasarruf: 155/2 atfıyla 3–7 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/1-a	Teslim edilmiş sermaye piyasası aracı/nakit/kıymeti menfaate tasarruf: 155/2 atfıyla 3–7 yıl ve 3.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

110/1-b

İlişkili tarafla bariz farklı emsal işlem sonucu örtülü aktarım: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İlişkili tarafla bariz farklı emsal işlem sonucu örtülü aktarım: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/1-b	İlişkili tarafla bariz farklı emsal işlem sonucu örtülü aktarım: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

110/1-c

İlişkili işlemle kâr/varlığı azaltma veya artışını engelleme: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İlişkili işlemle kâr/varlığı azaltma veya artışını engelleme: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/1-c	İlişkili işlemle kâr/varlığı azaltma veya artışını engelleme: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

110/2

Kayıtları bozma, yok etme, değiştirme/erişilmez kılma: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kayıtları bozma, yok etme, değiştirme/erişilmez kılma: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/2	Kayıtları bozma, yok etme, değiştirme/erişilmez kılma: 2–5 yıl ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

110/3

Yalnız b–c’de özel iade+Hazine ödemesiyle evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Yalnız b–c’de özel iade+Hazine ödemesiyle evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/3	Yalnız b–c’de özel iade+Hazine ödemesiyle evreye göre cezasızlık, 1/2 veya 1/3 indirim.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 21, 110, 115–116; TCK 155/2, 168; CMK 253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcısında Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kripto varlık hizmet sağlayıcısında zimmet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 8–14; hile 14–20; özel ortak 12–22 yıl
Şikâyet / takip	SPK başvurusu; 110/A/3 acil resen yolu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	115/A/3 özel Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok
Koşullu salıverilme	Hazine borcu ve tazminatına bağlı özel engel — Aşağıdaki infaz bölümünde bankacılık ve kripto için ayrı kapsam açıklanır.

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 110/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kripto varlık hizmet sağlayıcısı mensubunun görev nedeniyle teslim edilen veya koruma/saklama/gözetimindeki para, mal veya kripto varlığı kendine/başkasına mal etmesidir. Hileli gizleme ve izni kaldırılan sağlayıcının hâkim ortağının kaynakları tehlikeli kullandırması ayrı ağır biçimlerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yönetim kurulu başkan/üyeleri ve mensupları; üçüncü fıkrada yönetim/kontrolü hukuken veya fiilen elinde tutan gerçek kişi ortaklar. Kontrol kavramı 5411 m 3'e açık atıfla belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [6]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Müşteri/kuruluş varlığının görev gereği teslimi veya saklama/gözetim bağı belirlenir.

• Cüzdan/özel anahtar yönetimi, emir, transfer ve lehtar zinciri kişisel katkıyla eşleştirilir.

• Hileli biçimde açığa çıkmayı önleyici davranış; özel ortak biçiminde izin kaldırma, kontrol, tehlikeli kullandırma ve müşteri/kuruluş zararı gösterilir.

• Değer azlığı suç tarihindeki değere göre; iade/tazminin aynen/tamlığı, evresi ve zarar hesapları ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mal edinme kastı; hileli gizleme ve kaynak kullandırmayla menfaat/tehlike ilişkisi ayrı kanıtlanır. Piyasa fiyatı düşmesi veya platformun ödeme güçlüğü tek başına zimmet değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Müşteri talimatına uygun transfer/saklama ile kişisel tasarruf ayrılır. 35/C müşteri varlığı ayrılığı, kuruluşun genel yönetim yetkisinin sınırını gösterir; genel sözleşme hükmü zimmete izin vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tam iade/tazmin: soruşturma öncesi 2/3; kovuşturma öncesi gönüllü 1/2; hüküm öncesi 1/3 indirim. Suç tarihindeki değer azlığında 1/3–1/2 indirim. 110/B kişisel iflas ve müşteri zararını öncelikle karşılama; 115/A özel soruşturma/infaz hükümleri ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [7]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
110/A/1	Temel kripto zimmeti: 8–14 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.
110/A/2	Açığa çıkmayı engelleyen hile: 14–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para kuruluş/müşteri zararının 3 katından az olamaz.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
110/A/3	İzni kaldırılmış sağlayıcıda hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 12–22 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.
110/A/4–7	Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 iade/tazmin; suç tarihi değer azlığı indirimi; kontrol için 5411 m 3 atfı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır. Ancak 115/A/1, 110/A/3 için Kurul yazılı bildirimi veya gecikmesinde sakınca hâlinde resen savcılık işlemi ve Kurulu haberdar etmeyi düzenler; bu istisna bütün kripto suçlarına genişletilmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 115/A/6 CMK 128 elkoyma ve 133 şirket kayyımı tedbirini açıkça mümkün kılar; bu ayrı tedbir listeleri tutuklama kataloğu değildir. 110/A/3’te 5411 m 166 özel usulü açık atıfla uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [6], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

115/A/3 özel kuralıyla fiilin işlendiği ilin adıyla anılan 1 numaralı veya ayrıca görevlendirilen Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. 116’nın genel ihtisas Asliye kuralı kripto zimmetinde bu özel hükümle ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 14 yıllık üst sınır için yetişkin olağan 15 yıl; hileli 20 ve özel ortak 22 yıllık üst sınır için 20 yıl dava zamanaşımı vardır. 7518'in 2 Temmuz 2024 yürürlüğü ve eski fiilin lehe kanun/vasıf karşılaştırması ayrıca gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [7], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 8 yıl yalnız takdiri indirimle 6 yıl 8 ay; erken 2/3 iade indirimiyle 2 yıl 8 ay kalır ve olağan 2 yıllık HAGB/erteleme eşiğini henüz karşılamaz. Takdiri indirimle birlikte 2 yıl 2 ay 20 gün; yaş, değer azlığı veya başka neden olmadan 2 yıl altı varsayılmaz. Daha ağır fıkralar ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

115/A/5 özel engeli vardır: 110/A mahkûmunun Hazineye borç ve tazminatı ödenmedikçe veya malvarlığından tahsil edilmedikçe koşullu salıverilme uygulanmaz. Engel giderildikten sonra genel/tekerrür/örgüt oranı ve diğer koşullar değerlendirilir. Müşteriye ödeme, Hazine borcu ve ceza indirimi tek kalem değildir; doğrudan 1/2 kesin yatar verilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Cüzdan/hesap hareketi, anahtar yetkisi, emir ve müşteri varlığı ayrılığını belgeleyin.

• Hile, kontrol, izin kaldırma ve suç tarihindeki değer/zarar hesabını ayrı hazırlayın.

• İade/tazminin tamlığı ve evresi, Hazine borcu, 110/B iflas ile 115/A tedbir kararlarını izleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Ekranda seçilebilen hâller

110/A/1

Temel kripto zimmeti: 8–14 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Temel kripto zimmeti: 8–14 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/A/1	Temel kripto zimmeti: 8–14 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; kuruluş zararının tazmini.

Dayanak: [1], [2]

110/A/2

Açığa çıkmayı engelleyen hile: 14–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para kuruluş/müşteri zararının 3 katından az olamaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Açığa çıkmayı engelleyen hile: 14–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para kuruluş/müşteri zararının 3 katından az olamaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/A/2	Açığa çıkmayı engelleyen hile: 14–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; para kuruluş/müşteri zararının 3 katından az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

110/A/3

İzni kaldırılmış sağlayıcıda hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 12–22 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzni kaldırılmış sağlayıcıda hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 12–22 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/A/3	İzni kaldırılmış sağlayıcıda hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 12–22 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Dayanak: [1], [2]

110/A/4–7

Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 iade/tazmin; suç tarihi değer azlığı indirimi; kontrol için 5411 m 3 atfı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 iade/tazmin; suç tarihi değer azlığı indirimi; kontrol için 5411 m 3 atfı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
110/A/4–7	Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 iade/tazmin; suç tarihi değer azlığı indirimi; kontrol için 5411 m 3 atfı.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 35/C, 110/A–B, 115/A–116; 5411 m 3, 166 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5411 sayılı Bankacılık Kanunu · m. 3 kontrol ve 166; 6362 m 110/A, 115/A açık atıfları · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103191

[7] 7518 sayılı Kanun; 02.07.2024, RG 32590 · m. 13–15; kripto zimmet ve özel usul/infaz · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/07/20240702-1.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Piyasası Denetiminde Bilgi Vermeme veya Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sermaye piyasası denetiminde bilgi vermeme veya engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Bilgi 1–3; engelleme 6 ay–2 yıl
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	111/2 yalın hâlde tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 111 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

SPK veya kanunen görevlendirilenlerin istediği bilgi, belge ve elektronik kayıtları hiç ya da istenen biçimde vermemek ile görevin yapılmasını engellemek ayrı suçlardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Verme yükümlüsü veya denetimi fiilen engelleyen gerçek kişi; kuruluş ve kişisel yetki/kusur ilişkisiyle sorumludur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yetkili talep, istenen bilgi/biçim, tebliğ ve süre belirlenir.
- Mevcut kayıt, erişim ve doğru formatta yanıt imkânı saptanır.
- Engelleme hareketi ayrı ortaya konur; görevlinin işini nasıl önlediği açıklanır.
- Cebir/tehdit varsa türü, kişisi ve denetime bağlantısı ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Geçerli talebi bilerek karşılamama veya görevi kasten engelleme gerekir. Teknik format sorunu veya gerçek imkânsızlık otomatik kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili talebin sınırı, gerçek belge varlığı ve savunma hakları korunur; genel ticari sır gerekçesi kanuni denetimi kendiliğinden dışlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

111/2 açıkça cebir veya tehdit varsa ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili suçundan ceza öngörür; engelleme cezası bütün şiddet fiillerini tüketmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
111/1	Hiç veya istenen biçimde bilgi-belge/kayıt vermeme: 1–3 yıl hapis.
111/2	Denetim görevini engelleme: 6 ay–2 yıl hapis; cebir/tehdit için ayrıca ilgili suç cezası.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. 111/2 yalın üst sınır 2 yıl nedeniyle basit yargılama koşulları mümkün; 1.fıkrada 3 yıl engeldir. Cebir/tehditle birleşme ayrıca kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 111/2 yalın hâlde 2 yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı vardır; ayrı cebir/tehdit suçunun koşulları ayrıca değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıl veya 6 aylık alt sınırlar sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Ayrı cebir/tehdit hükmü tek 111 cezasına katılarak kaybolmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• SPK/görevli talebi, istenen format ve teslim/cevap kayıtlarını alın.

• Erişim, teknik engel ve kişisel görev belgelerini koruyun.

• Engelleme ile ayrı cebir/tehdit iddiasının delil ve vasfını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

111/1

Hiç veya istenen biçimde bilgi-belge/kayıt vermeme: 1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Hiç veya istenen biçimde bilgi-belge/kayıt vermeme: 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
111/1	Hiç veya istenen biçimde bilgi-belge/kayıt vermeme: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

111/2

Denetim görevini engelleme: 6 ay–2 yıl hapis; cebir/tehdit için ayrıca ilgili suç cezası.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Denetim görevini engelleme: 6 ay–2 yıl hapis; cebir/tehdit için ayrıca ilgili suç cezası.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
111/2	Denetim görevini engelleme: 6 ay–2 yıl hapis; cebir/tehdit için ayrıca ilgili suç cezası.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 111, 115–116 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Piyasası Belgelerini Saklamama, Sahtecilik ve Kayıt Sistemine Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sermaye piyasası belgelerini saklamama, sahtecilik ve kayıt sistemine müdahale: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Kayıt 6 ay–2 yıl+para; sahtecilik/bilişim atıfları ayrı
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	112/1'de yasak; atıf kollarında ayrı şartlar
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 112 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Defter/kayıt tutma-saklama yükümlülüğüne kasten aykırılık; yanlış mali rapor/hesap/muhasebe ve denetim-değerleme raporunda sahtecilik; belirtilen kuruluşların bilişim sistemine müdahale için özel atıflar düzenlenir. Tek ceza aralığıyla sunulamaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Defter/kayıt yükümlüleri, rapor/hesap düzenleyicileri ve düzenlenmesini sağlayan sorumlu yönetici/kurul üyeleri; bilgi sistemine müdahale eden gerçek kişi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 112/1'de hangi defter/kayıt yükümlülüğü ve hangi kanuni saklama süresinin ihlal edildiği gösterilir.

• 112/2'de mali tablo/rapor, sahte hesap, muhasebe hilesi veya yanlış denetim/değerleme raporu kendi fiiliyle tanımlanır.

• Belgenin resmi/özel niteliği, imza/aldatma ve ilgili Türk Ceza Kanunu sahtecilik unsuru belirlenir; özel belgede kullanma şartı 112 ile aranmaz.

• 112/3'te yatırım kuruluşu veya kanunun ilgili bölümündeki kurumun sistemi ve 244'ün engelleme/veri fiili belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

112/1–2 kastı açıkça arar; yanlış rapor sonucu tek başına kast değildir. Bilişim fiilinde kasten müdahale ve haksız menfaat kolunda ayrıca netice/diğer suç ayrımı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun kayıt/rapor, gerçek değerlendirme görüşü ve yetkili sistem işlemi ile kasıtlı bozma/sahtecilik ayrılır. Yönetim onayı sahte belgeyi hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

112/2 bağımsız tek ceza koymaz; ilgili Türk Ceza Kanunu sahtecilik hükmüne gönderir, özel belgede kullanmayı şart olmaktan çıkarır. 112/3 belirtilen kurumları 244 açısından banka/kredi kurumu sayarak 1/2 artırımı gündeme getirir. Diğer suçla menfaat ve 204/207 ayrımı ayrıca kurulur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
112/1-a, b	Defter/kayıt tutmama veya saklamama: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
112/2-a–ç	Gerçek dışı mali tablo/rapor, sahte hesap, muhasebe hilesi, yanlış/yanıltıcı denetim-değerleme raporu: ilgili Türk Ceza Kanunu sahtecilik cezası; özel belgede kullanma şartı aranmaz.
112/2 örnek atıf	Özel belge 207: 1–3 yıl; resmî belge 204/1: 2–5 yıl; yetkili kamu görevlisi 204/2: 3–8 yıl; 204/3'te sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belge niteliğinde 1/2 artırım ayrıca.
112/3 ve 244	Sistem engelleme/bozma 244/1: 1–5 yıl; veri fiilleri 244/2: 6 ay–3 yıl; kurum banka/kredi sayıldığından 244/3 uyarınca 1/2 artırım.
244/4 ilişkisi	Başka suç oluşturmayan haksız çıkar: 2–6 yıl ve 5.000 güne kadar para; somut vasıf/atıf bağlantısı ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

112/1'de basit yargılama üst sınır 2 yıl nedeniyle diğer koşullarla mümkündür. 112/2–3'te seçilen Türk Ceza Kanunu hükmü ve nitelikli sınır belirleyicidir; çoğu kol üst sınırı aşar. Yetişkinde burada gösterilen fiiller için uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yolu yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 112/1'de 2 yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı vardır; atıfla oluşan sahtecilik/bilişim kollarında kendi kanuni üst sınırı ve CMK şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

112/1 için 8 yıl. 112/2'de özel belge ve 204/1 yalın hâlde 8; 204/2 üst sınır 8 yıl olduğunda 15 yıl. 112/3'te 244/1 banka artırımlı üst sınır 7 yıl 6 ay: 15; 244/2 banka artırımlı 4 yıl 6 ay: 8 yıl. Kanuni özel hâl, yaş, durma/kesilme ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

112/1'in 6 aylık alt sınırı sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişlidir. 112/2–3'te ilgili sahtecilik/bilişim hükmü, artırım ve sonuç ceza belirlenmeden tek evet/hayır verilmez; 204/2'nin 3 yıllık asgarisi yalnız takdiri indirimle 2 yıl eşiğine inmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tutulacak/saklanacak belge ve süre dayanağını belirleyin.

• Raporun gerçek verisi, imza, onay, kullanım ve belge niteliğini inceleyin.

• Dijital sistemde özgün imaj/log, müdahale yetkisi ve değişen kayıtları muhafaza ederek tam Türk Ceza Kanunu atfını saptayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

112/1-a, b

Defter/kayıt tutmama veya saklamama: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Defter/kayıt tutmama veya saklamama: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
112/1-a, b	Defter/kayıt tutmama veya saklamama: 6 ay–2 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

112/2-a–ç

Gerçek dışı mali tablo/rapor, sahte hesap, muhasebe hilesi, yanlış/yanıltıcı denetim-değerleme raporu: ilgili Türk Ceza Kanunu sahtecilik cezası; özel belgede kullanma şartı aranmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Gerçek dışı mali tablo/rapor, sahte hesap, muhasebe hilesi, yanlış/yanıltıcı denetim-değerleme raporu: ilgili Türk Ceza Kanunu sahtecilik cezası; özel belgede kullanma şartı aranmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
112/2-a–ç	Gerçek dışı mali tablo/rapor, sahte hesap, muhasebe hilesi, yanlış/yanıltıcı denetim-değerleme raporu: ilgili Türk Ceza Kanunu sahtecilik cezası; özel belgede kullanma şartı aranmaz.

Dayanak: [1], [2]

112/2 örnek atıf

Özel belge 207: 1–3 yıl; resmî belge 204/1: 2–5 yıl; yetkili kamu görevlisi 204/2: 3–8 yıl; 204/3'te sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belge niteliğinde 1/2 artırım ayrıca.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Özel belge 207: 1–3 yıl; resmî belge 204/1: 2–5 yıl; yetkili kamu görevlisi 204/2: 3–8 yıl; 204/3'te sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belge niteliğinde 1/2 artırım ayrıca.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
112/2 örnek atıf	Özel belge 207: 1–3 yıl; resmî belge 204/1: 2–5 yıl; yetkili kamu görevlisi 204/2: 3–8 yıl; 204/3'te sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belge niteliğinde 1/2 artırım ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

112/3 ve 244

Sistem engelleme/bozma 244/1: 1–5 yıl; veri fiilleri 244/2: 6 ay–3 yıl; kurum banka/kredi sayıldığından 244/3 uyarınca 1/2 artırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Sistem engelleme/bozma 244/1: 1–5 yıl; veri fiilleri 244/2: 6 ay–3 yıl; kurum banka/kredi sayıldığından 244/3 uyarınca 1/2 artırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
112/3 ve 244	Sistem engelleme/bozma 244/1: 1–5 yıl; veri fiilleri 244/2: 6 ay–3 yıl; kurum banka/kredi sayıldığından 244/3 uyarınca 1/2 artırım.

Dayanak: [1], [2]

244/4 ilişkisi

Başka suç oluşturmayan haksız çıkar: 2–6 yıl ve 5.000 güne kadar para; somut vasıf/atıf bağlantısı ayrıca belirlenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Başka suç oluşturmayan haksız çıkar: 2–6 yıl ve 5.000 güne kadar para; somut vasıf/atıf bağlantısı ayrıca belirlenir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
244/4 ilişkisi	Başka suç oluşturmayan haksız çıkar: 2–6 yıl ve 5.000 güne kadar para; somut vasıf/atıf bağlantısı ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 112, 115–116; TCK 204, 207, 244 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sermaye Piyasası Soruşturmasının Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sermaye piyasası soruşturmasının gizliliğini ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 5.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	SPK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	İhtisas Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Sermaye Piyasası Kanunu m. 113 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

SPK inceleme/denetimi kapsamında istenen bilgi veya belgeler hakkında başkalarına açıklama yapmaktır. Soruşturmanın varlığına dair her genel haberle bilgi-belge içeriğinin ifşası aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sermaye piyasasının güvenilir ve adil işleyişi, yatırımcı malvarlığı ile kamuyu aydınlatma/denetim düzeni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İstenen bilgi/belgeleri açıklayan gerçek kişi; öğrenme kaynağı, yükümlülük ve kişisel katkısıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gerçek SPK inceleme/denetimi ve talep edilmiş bilgi/belge belirlenir.

• Açıklamanın bu bilgi/belgeyle bağlantısı, alıcı ve erişim kapsamı saptanır.

• Kişinin kaynağı, iletişim kaydı ve açıklama zamanı incelenir.

• Yetkili mercie görev gereği sunma ile üçüncü kişiye ifşa ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İnceleme/denetimde istenen bilgi-belgeyi bilerek başkasına açıklama kastı aranır. Maddede ayrı taksirli biçim düzenlenmemiştir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni görev ve savunma çerçevesinde yetkili merci/müdafiyle gerekli bilgi paylaşımı somut gizlilik ve savunma hükümleriyle değerlendirilir. Genel yayın gerekçesi her gizli bilgiye sınırsız paylaşım izni vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bilginin henüz kamuya açıklanmamış işlem bilgisi olması ayrıca 106 koşullarına girebilir; 113 ifşa ile 106 menfaatli işlem farklı unsurlardır. Genel soruşturma gizliliği suçu 285 ile fiil/norm ilişkisi ayrı kurulur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
113	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6362 m. 115 uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu soruşturma şartıdır; özel şikâyet süresiyle aynı kurum değildir. İddianamenin kabulünde Kurul katılan sıfatı kazanır; kovuşturmama kararına itiraz hakkı vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6362 m. 116 uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunun ihtisas için görevlendirdiği Asliye Ceza Mahkemesi yetkilidir. Kanuna atıfla cezalandırılan fiillerde de özel görev dikkate alınır; kripto zimmetindeki 115/A istisnası bu suç değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. İfşa sonrası geri çekme özel otomatik cezasızlık hükmü değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• SPK denetim talebi, istenen belgeler ve açıklanan içeriği eşleştirin.

• Alıcı, iletişim, erişim ve açıklama zamanını koruyun.

• Kanuni yetki/savunma paylaşımı ile üçüncü kişiye ifşa iddiasını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

113

1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
113	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · m. 113, 115–116 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104117

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Atatürk’ün Hatırasına Hakaret ve Atatürk’ü Temsil Eden Varlıklara Zarar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Atatürk’ün hatırasına hakaret ve Atatürk’ü temsil eden varlıklara zarar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Alenen hakaret/sövme: 1–3 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Fıkra ve artırıma göre değişir — Bütün hâller için tek süre yoktur; aşağıdaki süreler bölümü uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun m. 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Atatürk’ün hatırasına alenen hakaret/sövme ile Atatürk’ü temsil eden heykel, büst, abide veya kabrine zarar verme farklı suçlardır. Tarihsel görüş veya eleştiri, hakaretin kanuni unsurları oluşmadan suçla eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Atatürk’ün hatırası ve onu temsil eden kamusal değerler kanunun özel korumasındadır; ifade özgürlüğü ve tarih araştırması sınırları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; birlikte bulunan her kişi toplu failliğe otomatik dahil değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Birinci hâlde tam söz/ifade, hakaret niteliği, aleniyet ve bağlam belirlenir.

• İkinci hâlde varlığın Atatürk'ü temsil etmesi veya kabir niteliği ve gerçek zarar/kirletme fiili gösterilir.

• Toplu işleme, umumi/umuma açık yer, basın ve zor kullanma hâlleri ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hakaret veya temsil edilen varlığa zarar verme kastı gerekir. İfade bağlamı ve varlığın niteliğini bilme araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tarihsel değerlendirme, bilimsel çalışma ve eleştiri hakkı gözetilir. Kaba veya olumsuz her değerlendirme bağlamdan koparılarak hakaret kabul edilmez; suçun somut içeriği gerekçelendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşvik için m. 1/3, zor kullanılarak zarar suçuna teşebbüs için m. 2/2 özel düzenlemeleri genel kuralla birlikte uygulanır. TCK m. 125 hakaret önödemesi bu özel suça otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 1/1	Alenen hakaret/sövme: 1–3 yıl hapis.
m. 1/2	Heykel, büst, abide veya kabre zarar/kirletme: 1–5 yıl hapis; eski ağır hapis 5252 m. 6 ile hapse dönüşmüştür.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 1/3	Bu suçları işlemeye başkasını teşvik: asıl fail gibi ceza.
m. 2/1	İki veya daha çok kişi toplu, umumi/umuma açık yerde veya basınla: 1/2 artırım.
m. 2/2	Zarar verme hâli zorla işlenir veya bu suretle teşebbüs edilirse bir kat artırım.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5816 m. 3 açıkça resen takibi öngörür; belirli bir yakının şikâyeti şart değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamı yoktur. Temel hapis üst sınırları nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hakarette sekiz yıl; m. 2/1 yarım artırımda üst sınır 4 yıl 6 ay olduğundan yine sekiz. Zarar vermede temel sekiz; yarım veya bir kat artırımla üst sınır beş yılı aşan hâllerde 15 yıl. Birlikte nitelik varsa bütün kanuni üst sınır değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İfadenin tamamı, yayın ortamı ve gerçek kullanıcı aidiyetini koruyun.
- Zarar iddiasında öncesi/sonrası görüntüler, değer/onarım ve temsil niteliğini belgeleyin.
- M. 2 niteliklerini ayrı delillerle kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun · m. 1–3; 5252 m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105174

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7, 9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Oyun Aleti veya Makinesi Bulundurma, Çalıştırma, İthal veya İmal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Umuma açık veya umuma mahsus yerlerde kanunda yasaklanan rulet, tilt ve benzeri oyun araçlarını bulundurma, çalıştırma, ithal veya imal etmedir. Kazanç amacı bulunmaması tek başına bu özel suçu ortadan kaldırmaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis ve 100–1.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	CMK m. 250/1-d uyarınca seri muhakeme listesindedir. Savcının teklifi, müdafi huzurunda kabul ve mahkeme denetimi gerekir; başka suçla birlikte işlenme ve kişi istisnaları ayrıca kontrol edilir. Yetişkinde uzlaştırma ve genel önödeme yoktur; olağan üst sınır beş yıl olduğundan basit yargılama uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Rulet, Tilt, Langırt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun m. 2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Umuma açık veya umuma mahsus yerlerde kanunda yasaklanan rulet, tilt ve benzeri oyun araçlarını bulundurma, çalıştırma, ithal veya imal etmedir. Kazanç amacı bulunmaması tek başına bu özel suçu ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamusal oyun alanlarında yasaklanan kumar/şans araçlarının önlenmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Makinenin kanunun güncel teknik kapsamına girip girmediği bilirkişiyle belirlenir; her oyun cihazı otomatik yasak değildir.

• Yerin umuma mahsus veya umuma açık niteliği belirlenir. m. 1/2, spor kulüpleri, gençlik teşekkülleri ve dernekleri bu Kanun bakımından umuma açık yer sayar; yalnız üyelikle giriş savunması bu kanuni kabulü kendiliğinden kaldırmaz.

• Bulundurma, işletme, ithal veya imal fiili ile sorumlu gerçek kişi.

• Anayasa Mahkemesinin iptali nedeniyle langırt ibaresi güncel suç kapsamının bağımsız dayanağı olarak kullanılamaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Langırt yönünden Anayasa Mahkemesinin 23.12.2015 tarihli iptali güncel kanun metnine işlenmiştir. Cihaz türü, yerin niteliği ve kanunun kapsamı ispatlanmadan sırf eğlence cihazı işletme suç kabul edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 1–2	1–5 yıl hapis ve 100–1.000 gün adli para.
Kapsam	Türk Ceza Kanunu m. 228 kapsamı dışında kalma veya kazanç kastı bulunmama, bu hükmün özel şartlarını ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

CMK m. 250/1-d uyarınca seri muhakeme listesindedir. Savcının teklifi, müdafi huzurunda kabul ve mahkeme denetimi gerekir; başka suçla birlikte işlenme ve kişi istisnaları ayrıca kontrol edilir. Yetişkinde uzlaştırma ve genel önödeme yoktur; olağan üst sınır beş yıl olduğundan basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Seri muhakemenin kendi yarı indirim usulü, koşulları varsa HAGB veya seçenek yaptırım değerlendirmesinden ayrı gösterilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Cihazın teknik özellikleri, oyun akışı, bilirkişi raporu ve el koyma tutanağı.
- İşyerinin fiilî erişim koşulları, ruhsatı, kamera ve işletme yetkisi kayıtları.
- Seri muhakeme teklif ve kabul belgeleri; bağlantılı kumar suçu iddiası varsa kapsamı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1072 sayılı Rulet, Tilt, Langırt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun · m. 1–2; CMK m. 250/1-d · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105017

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Yivsiz Tüfek ve Spor Silahı Üretimi veya Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Av/spor silahı ve yivsiz tüfeklerin izinsiz veya izne aykırı üretimi; yasa dışı üretilmiş silahın ticari dolaşımı ve ruhsatsız satış gibi fiillerdir. Kişinin yalnız ruhsatsız yivsiz tüfek bulundurması bu üretim/ticaret suçu ile aynı değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İzinsiz/izne aykırı veya m. 6'ya aykırı imal:3–5 yıl ve 500–5.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme veya genel önödeme yoktur. Adli suçların üst sınırı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz; m. 13 kişisel ruhsat/bulundurma idari rejimi ayrıca gösterilir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun m. 11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Av/spor silahı ve yivsiz tüfeklerin izinsiz veya izne aykırı üretimi; yasa dışı üretilmiş silahın ticari dolaşımı ve ruhsatsız satış gibi fiillerdir. Kişinin yalnız ruhsatsız yivsiz tüfek bulundurması bu üretim/ticaret suçu ile aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yivsiz ve spor silahlarının yasal üretim ve satış denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Silahın 2521 kapsamı ile 6136 kapsamındaki ateşli silah ayrımı.
- Kuruluş/işletme izni, üretim yeri ve izinli teknik nitelikler.
- Satıcı ruhsatı, alıcının satın alma belgesi ve ihracat kayıtlı ürünün yurt içine satışı.
- Ticari taşıma/nakil/bulundurmada satış amacı; kişisel bulundurma ve idari yaptırım ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
11/1	İzinsiz/izne aykırı veya m. 6'ya aykırı imal:3–5 yıl ve 500–5.000 gün adli para.
11/2	Yasa dışı imal edilmiş silahı satış, aracılık veya satış amacıyla taşıma/nakil/bulundurma:1–3 yıl ve 100–500 gün para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
11/3	Satıcılık belgesi olmaksızın satış:/2 cezası.
11/4	Satın alma belgesi olmayana satış veya ihracat kayıtlı ürünü yurt içinde satış:/2 cezası.
11/5	Reklam/tanıtım kısıtlamasının ihlali 6502 m. 77/12 üzerinden idari yaptırım; istisna yayın/üretici mecraları ve bir yıllık tekrar kuralı ayrı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme veya genel önödeme yoktur. Adli suçların üst sınırı nedeniyle basit yargılama uygulanmaz; m. 13 kişisel ruhsat/bulundurma idari rejimi ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Sırf silah kelimesi bu maddeyi CMK m. 100/3’teki 6136 m. 12 silah kaçakçılığı hâline getirmez. 2521 m. 11 kendi adıyla katalogda değildir; hapisli hâllerde genel tutuklama şartları aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. Üç yıllık imal alt sınırı yalnız 1/6 indirimle iki yıla inmez; bir yıllık satış alt sınırında sonuç ceza ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Silah teknik raporu, seri numarası ve 2521/6136 sınıflandırması.
- İmalat/satıcılık izinleri, alıcı belgeleri, stok, fatura ve ihracat kayıtları.
- Satış amacı veya üretim fiiline ilişkin somut deliller; kişisel bulundurma iddiası.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun · m. 4–6,11,13 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104576

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanuna Aykırı Toplantı veya Gösteri Düzenleme ve Görev Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuna aykırı toplantı veya gösteri düzenleme ve görev engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Kanuna aykırı toplantıyı düzenleme/yönetme veya bunların hareketlerine katılma: 1 yıl 6 ay–3 yıl hapis; daha ağır suç yoksa. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 28 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuna aykırı toplantıyı düzenleme/yönetme ve bunların hareketlerine katılma ile düzenleme kurulu görev ihlalleri ve güvenlik görevini zorla engelleme ayrı hâllerdir. Sırf toplantı alanında bulunmak, düzenleyicinin suç oluşturan hareketine katılmanın ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Toplantı hakkının güvenli kullanılması, katılanların güvenliği ve düzenleme sorumluluğu birlikte korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk hâlde düzenleyen/yöneten veya hareketlerine katılan kişi; ikinci ve üçüncü hâlde düzenleme kurulu üyesi; son hâlde engelleyen herkes fail olabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kanuna aykırılık m. 23'teki somut sebebiyle ve olayın bütün bağlamıyla belirlenir.

• Düzenleyen, yöneten veya bunların hareketlerine katılan kişinin bireysel davranışı gösterilir.

• Kurul üyeliğinde ehliyet eksikliği ve toplantının gerçekten yapılmış olması; görev ihlalinde m. 11–12'deki yükümlülük saptanır.

• Son fıkrada güvenlik/teknik kayıt görevi, kullanılan cebir/tehdit/nüfuz ve engelleme ilişkisi ispatlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni görev ve aykırılık unsurlarını bilerek hareket etme kastı gerekir. Kurul üyesinin salt adı listede bulunması her sonraki eylemin kastını göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Barışçıl katılım, organizasyon ve şiddet içeren münferit fiil ayrılır. TCK m. 265 veya başka daha ağır suçla aynı fiil ilişkisi, m. 28'in açık tali uygulama hükümleriyle çözülür. Kurulun toplantının bitimine kadar olan yükümlülükleri m. 12'den belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 28/1	Kanuna aykırı toplantıyı düzenleme/yönetme veya bunların hareketlerine katılma: 1 yıl 6 ay–3 yıl hapis; daha ağır suç yoksa.
m. 28/2	Gerekli nitelikleri taşımadan kurulda yer alma ve toplantının yapılması: 1 yıla kadar hapis.
m. 28/3	M. 11–12'deki kurul görevlerine aykırılık: 6 ay–2 yıl.
m. 28/4	Sayılı görevleri cebir, tehdit veya nüfuzla engelleme: 2–5 yıl; daha ağır suç yoksa.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu resen suç yetişkinler için uzlaştırma veya seri muhakeme kapsamında değildir. Altı ayı aşan üst sınır nedeniyle önödeme yoktur. Basit yargılama ancak kanuni üst sınırı iki yılı aşmayan ilgili fıkra ve CMK m. 251 koşullarında gündeme gelir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 28 katalog listesinde değildir. İkinci ve üçüncü fıkralarda CMK m. 100/4 tutuklama yasağı; birinci ve dördüncüde genel somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük koşulları vardır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir. CMK m. 286/3-c, 2911 m. 28/1,31 ve 32 bakımından özel temyiz yolu tanır; diğer fıkralarda genel kanun yolu kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Bildirim ve tebellüğ belgesini, kurul listesini ve yapılan duyuruları temin edin.
- Katılımın tamamını gösteren kesintisiz görüntüleri ve kolluk uyarılarını koruyun.
- Kişisel hareketi, toplantının genel niteliğinden ayrı tarif edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 3,9–12,23–24,28; CMK m. 286/3-c · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] AYM — toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı içtihadı · Barışçıl toplantı, bildirim ve ölçülülük ilkeleri · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://www.anayasa.gov.tr/tr/bireysel-basvuru/temel-hak-ve-ozgurluklerin-ihlaline-dair-emsal-kararl...

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Toplantı veya Yürüyüşü Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Toplantı veya yürüyüşü engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	9 ay–1 yıl 6 ay hapis; fiil daha ağır ayrı suç oluşturmuyorsa. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 29 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir toplantı veya gösteri yürüyüşünün yapılmasını ya da devamını engellemektir. Toplantı özgürlüğü katılanları ve toplantıyı engelleyen üçüncü kişilere karşı da korur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Başkalarının toplantı ve ifade hakkını fiilen kullanabilmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Engelleyen kişi faildir; karşı görüşte olmak veya karşı toplantı yapmak tek başına suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Toplantı veya yürüyüşün fiilen yapılma/devam etme imkânı belirlenir.
- Engelleme davranışı ve bunun toplantıya etkisi somutlaştırılır.
- Kanuni kolluk müdahalesiyle yetkisiz veya ölçüsüz engelleme ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Toplantıyı engellediğini bilerek ve isteyerek hareket etme kastı aranır; amaçlı engelleme ile tesadüfi aksama ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Cebir, tehdit, yaralama veya başka suç oluşursa m. 29’daki daha ağır suç önceliği ve ayrı fiiller incelenir. Barışçıl karşı gösterinin varlığı tek başına engelleme değildir; çatışmada tarafların bireysel fiilleri ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 29	9 ay–1 yıl 6 ay hapis; fiil daha ağır ayrı suç oluşturmuyorsa.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu resen suç yetişkinler için uzlaştırma veya seri muhakeme kapsamında değildir. Altı ayı aşan üst sınır nedeniyle önödeme yoktur. Basit yargılama ancak kanuni üst sınırı iki yılı aşmayan ilgili fıkra ve CMK m. 251 koşullarında gündeme gelir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız para cezası veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog listesinde bulunmaz; idari/kolluk işlemiyle tutuklama birbirine karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Engellenen toplantının yer/zaman ve düzenleme kayıtlarını koruyun.

• Engelin süresi, yöntemi, yönelten kişi ve gerçek etkisini belgeleyin.

• Varsa müdahale kararı ve bunun uygulanma görüntülerini inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 3,24,29 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Toplantı veya Yürüyüşün Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Toplantı veya yürüyüşün huzur ve sükûnunu bozma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	1 yıl 6 ay–3 yıl hapis; daha ağır ayrı suç yoksa. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 30 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Toplantı ve gösteri yürüyüşünde huzur ve sükûnu bozmak amacıyla tehdit, hakaret, saldırı, mukavemet veya başka hareketlerle düzeni bozmaktır. Huzursuzluk iddiası tek başına yeterli değildir; belirli fiil ve özel amaç gerekir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Barışçıl katılımcıların güvenliği ve toplantının serbestçe devamı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Katılan veya dışarıdan müdahale eden herkes fail olabilir; sırf aynı grupta bulunmak yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Fiilin toplantı sırasında gerçekleşmesi ve kişiye aidiyeti saptanır.
- Tehdit, hakaret, saldırı, direnme veya diğer davranış somut olarak açıklanır.
- Toplantının huzur ve sükûnunu bozma amacı delillerle ortaya konur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Toplantının huzur ve sükûnunu bozma özel amacı aranır. Sert siyasi eleştiri veya sesli slogan, bu unsur ve somut suç fiili yoksa yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yaralama, mala zarar verme, tehdit veya görevliye direnme bakımından daha ağır suç/ayrı fiil ilişkisi somutlaştırılır. Başka kişinin şiddeti bütün katılımcılara ortak kast olarak yüklenemez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 30	1 yıl 6 ay–3 yıl hapis; daha ağır ayrı suç yoksa.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73’teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnat edilen söz ve hareketlerin tamamını içeren kayıtları koruyun.

• Bireysel davranışı kalabalığın genel hareketinden ayırın.

• Huzur bozma amacına ilişkin iddianın delilini ve karşı delilleri belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 3,30 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Toplantı Propagandasında Şartlara Aykırılık ve Suça Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Toplantı propagandasında şartlara aykırılık ve suça teşvik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	M. 26'ya aykırı imza/kimlik veya diğer propaganda uygulaması: 6 ay–1 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 31 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Toplantıya çağrı ve propaganda araçlarında m. 26'daki kurallara aykırılık ile bu araçlarla suç işlemeye teşvik farklı ağırlıkta suçlardır. Eksik imza, yasak yere afiş ve suç tahriki aynı hüküm sonucu doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Toplantı çağrılarının sorumluluğu, kamusal düzen ve suç işlemeye yöneltmeden ifade hakkının kullanılması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Materyali hazırlayan, yayan veya kullananın somut fiili ve sorumluluğu belirlenir; basılı eserde adı geçmeyen kişiye otomatik sorumluluk yüklenmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Materyalin toplantı çağrısı/propaganda niteliği ve fiili yayımlayan kişi saptanır.
- Kurul başkanı ve en az altı üyenin kimliği/imzası ile asma/yayma yer ve zamanı kontrol edilir.
- Suç tahrikinde hangi somut suça yöneltildiği ve ifade bağlamı gösterilir.
- Ağır hâlde tahrik nedeniyle suçun işlenmesi veya icraya başlanması ve nedensellik aranır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlk hâlde maddi aykırılığı bilerek yayma; sonraki hâllerde suç işlemeye yöneltme kastı gerekir. Haber veya eleştiri bağlamı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 26’daki sesli araçların zamanı, kapalı toplantı sesinin dışarı verilmemesi ve izinli afiş alanları ayrıca önemlidir. TCK m. 214 veya iştirak ilişkisi aynı fiile birden çok cezayı önleyen genel ve özel hükümlerle çözülür.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 31/1	M. 26’ya aykırı imza/kimlik veya diğer propaganda uygulaması: 6 ay–1 yıl hapis.
m. 31/2	Propaganda araçlarıyla suç işlemeye teşvik: 1 yıl 6 ay–3 yıl; daha ağır suç yoksa.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 31/3	Tahrik üzerine suç işlenmesi veya icrasına başlanması: 3–5 yıl; daha ağır suç yoksa.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu resen suç yetişkinler için uzlaştırma veya seri muhakeme kapsamında değildir. Altı ayı aşan üst sınır nedeniyle önödeme yoktur. Basit yargılama ancak kanuni üst sınırı iki yılı aşmayan ilgili fıkra ve CMK m. 251 koşullarında gündeme gelir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İlk fıkrada iki yılın altındaki üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı vardır. Diğer fıkralarda genel şartlar uygulanır; madde katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir. CMK m. 286/3-c, 2911 m. 28/1,31 ve 32 bakımından özel temyiz yolu tanır; diğer fıkralarda genel kanun yolu kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Afiş/broşürün tam nüshasını ve dağıtım tarihini saklayın.
- Kurul imzalarını, asıldığı alanı ve sesli yayın saatlerini belgeleyin.
- Tahrik iddiasında somut suçla ifade arasındaki bağlantıyı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 26,31; CMK m. 286/3-c · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İhtara ve Zor Kullanmaya Rağmen Dağılmamakta Israr Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İhtara ve zor kullanmaya rağmen dağılmamakta ısrar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	İhtar ve zor kullanmaya rağmen dağılmamakta ısrar: 6 ay–3 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 32 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuna aykırı toplantıda, kanuni ihtar ve zor kullanmaya rağmen dağılmamakta ısrardır. Sadece ilk uyarıyı duymamak veya alanda bulunmak, kanunda birlikte aranan ihtar, zor kullanma ve ısrarı kendiliğinden karşılamaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Toplantı özgürlüğü ile hukuka uygun kamu düzeni müdahalesinin sınırları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Dağılmamakta ısrar eden kişi faildir; düzenleyici sıfatı artırım doğurur. Sağlık engeli, kuşatma veya çıkışın kapalı olması kişinin davranışı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Toplantının m. 23 bakımından aykırılığı ve m. 24 dağıtma usulü belirlenir.
- İhtarın katılımcıya ulaşması, çıkış imkânı ve zor kullanmanın zamanı kayıtlarla saptanır.
- Buna rağmen dağılmama ısrarı kişi özelinde gösterilir.
- Şiddet veya cebirle karşı koyma varsa TCK m. 265'in ayrı fiil ve kast unsurları araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Usulüne uygun ihtara ve müdahaleye rağmen kalma kastı gerekir; uzaklaşmaya çalışan, çıkışı kapanan veya sağlık nedeniyle hareket edemeyen kişi aynı durumda değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kanuna aykırı dağıtmanın m. 32/3'te özel ceza azaltma/vermeme sonucu vardır. Çocuk bakımından m. 34/A, salt direnme veya propaganda nedeniyle otomatik örgüt üyeliği kurulmasını önleyen özel kuralı içerir. Kolluk güç kullanımı ve kişinin eylemi ayrı hukuka uygunluk denetiminden geçer.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 32/1	İhtar ve zor kullanmaya rağmen dağılmamakta ısrar: 6 ay–3 yıl hapis.
m. 32/1 ikinci cümle	Düzenleyen için yarım artırım: temel aralık 9 ay–4 yıl 6 ay.
m. 32/2	Dağıtma sırasında cebir/tehditle görevliye direnme oluşursa ayrıca TCK m. 265.
m. 32/3	M. 23 sebebi yokken veya m. 24 usulüne uyulmadan dağıtmada, koşulları varsa ceza dörtte bire kadar indirilebilir ya da ceza vermekten vazgeçilebilir. Bu, yalnız dörtte bir oranında indirim demek değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur; üç yıllık üst sınır basit yargılamaya engeldir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 32 tek başına katalogda değildir. Genel tutuklama koşulları ve ölçülülük gerekir; m. 33 veya başka isnadın varlığı bununla karıştırılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir. CMK m. 286/3-c, 2911 m. 28/1,31 ve 32 bakımından özel temyiz yolu tanır; diğer fıkralarda genel kanun yolu kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İlk ihtardan alanın boşalmasına kadar kesintisiz görüntü ve anons kayıtlarını koruyun.
- Çıkış yolları, ambulans/sağlık belgeleri ve kişinin uzaklaşma hareketlerini belirleyin.
- Kanuna aykırılık sebebini, dağıtma kararını ve m. 24 usulünü tek tek kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 23–24,32,34/A; CMK m. 286/3-c · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Toplantıya Silahla, Yasak Araçla veya Suç İçeren İşaretlerle Katılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Toplantıya silahla, yasak araçla veya suç içeren işaretlerle katılma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Sayılı silah/tehlikeli araç veya kimlik gizlemek amacıyla yüz kapatma: 2 yıl 6 ay–4 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda; zorunlu tutuklama yok — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 33 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Toplantı veya gösteriye sayılı silah/tehlikeli araçlarla ya da kimlik gizlemek amacıyla yüzünü kapatarak katılma ile yasadışı örgüt işaretleri ve suç oluşturan araç/sloganlarla katılma ayrı hâllerdir. Nesnenin niteliği ve kişisel amaç belirlenmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Barışçıl ve silahsız toplantı hakkı ile katılımcıların güvenliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Nesneyi taşıyan veya işareti kullanan birey fail olabilir; çevresindeki kişilere salt birliktelikle sorumluluk yüklenmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Taşınan nesnenin m. 33/1-a'daki ateşli silah, patlayıcı, kesici-delici, taş/sopa veya diğer sayılı araç niteliği belirlenir.

• Yüz kapatmada kimlik gizleme özel amacı araştırılır; sağlık/iklim korunması otomatik eşitlenmez.

• Örgüt işaretinde yasadışı örgüt niteliği, sembolün bağlamı ve b bendinin somut fiili gösterilir.

• Dağılmama yönünden ayrıca ihtar, zor kullanma ve ısrar koşulları incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Taşınan nesne/işaretin niteliğini bilme ve fiile ilişkin kast; yüz kapatma için ayrıca kimlik gizleme amacı aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı nesne bakımından 6136, TMK m. 7 veya TCK'daki başka suçla ilişki, kanuni unsurlar ve içtima üzerinden çözülür. Yasadışı örgütle özdeşleşme iddiası ile her siyasi sembol birbirine karıştırılmaz. Çocuklar için m. 34/A ve Çocuk Koruma Kanunu güvenceleri saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 33/1-a	Sayılı silah/tehlikeli araç veya kimlik gizlemek amacıyla yüz kapatma: 2 yıl 6 ay–4 yıl hapis.
m. 33/1-b	Yasadışı örgüt işareti, üniforma veya suç oluşturan afiş/slogan/sesli yayın gibi sayılı fiiller: 6 ay–3 yıl.
m. 33/2	Toplantı hukuka aykırı olup kişi dağılmamakta ısrar ederse ayrıca m. 32 koşulları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve üst sınırlar nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3-g, 2911 m. 33'ü katalog olarak sayar. Bu durum tutuklamayı zorunlu yapmaz: kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, ölçülülük ve adli kontrolün yetersizliği gerekçelendirilmelidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

A bendinin 2 yıl 6 aylık temel alt sınırı, yalnız TCK m. 62 indirimiyle 2 yıl 1 ay olur ve yetişkin olağan 2 yıllık HAGB/erteleme eşiğini aşar; yaş veya başka kanuni indirim sonucu değiştirebilir. B bendinde uygun sonuç cezayla genel kurumlar mümkündür.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Nesnenin ele geçiriliş tutanağı, fotoğrafı ve kime ait olduğuna ilişkin kayıtları inceleyin.
- Maske gerekçesini ve gerçek eylem bağlamını belgeleyin.
- Afiş/sloganın tamamını ve varsa örgüt bağlantısının somut dayanağını koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 23,32–34/A; CMK m. 100/3-g · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanuna Aykırı Toplantı veya Gösteriye Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuna aykırı toplantı veya gösteriye teşvik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni cezası	Toplantı gerçekleşmez veya ilk emir/ihtar üzerine dağılırsa: 1 yıl 6 ay–4 yıl hapis. — Diğer hâl ve artırımlar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen soruşturma — Şikâyet şartı aranmaz; mağdurun delil sunma ve kanuni katılma hakları saklıdır.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma ve önödeme yok — Önödeme, basit yargılama ve seri muhakeme aynı kurum değildir; fıkra koşulları aşağıdadır.
Tutuklama ve katalog	Katalogda değil; genel şartlar — Somut delil, kanuni sınır ve ölçülülük ayrı denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin temel hâl; durma, kesilme ve yaş kuralları ayrıca uygulanır.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme oranıdır; kesin yatar değildir. Tekerrür, tarih ve ilamlar sonucu değiştirir.

01 / Suçun kimliği

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu m. 34 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuna aykırı toplantı veya gösteriye başkasını teşvik/tahrik etmektir. Çağrı yapılan toplantının gerçekleşmesi ve nasıl dağıldığı ceza aralığını değiştirir; her barışçıl toplantı çağrısı bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Toplantı özgürlüğünün suç teşvikinden ayrılarak korunması ve kamu güvenliği gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanuna aykırı toplantıya teşvik/tahrik eden herkes fail olabilir; düzenleyici veya katılımcı olması şart değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Çağrının muhatabı, içeriği ve hangi kanuna aykırı toplantıya yöneldiği gösterilir.

• Toplantının gerçekleşip gerçekleşmediği; gerçekleştiyse ilk ihtarda mı yoksa zorla mı dağıtıldığı belirlenir.

• Çağrı yapanın kastı ve somut eylemle ilişkisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuna aykırı toplantıya yöneltme kastı gerekir. Hukuki niteliği tartışmalı bir etkinliğe genel katılım çağrısı, bağlam ve kişisel kast incelenmeden cezalandırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasa m. 34 ve 2911 m. 3 uyarınca silahsız ve saldırısız toplantı hakkı esastır. Bildirim bir izin başvurusu değildir. Bildirim, yer veya saat eksikliği ile somut şiddet ve kişisel suç fiili birbirinden ayrılır; müdahalenin ve cezanın kanuni, gerekli ve ölçülü olması gerekir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 34, gerçekleşmeyen veya ilk uyarıda dağılan toplantı için de tamamlanmış özel yaptırım kurar. TCK m. 214 veya daha ağır başka suça ilişkin aynı fiil ilişkisi ve m. 28 organizasyon rolü ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 34 ilk hâl	Toplantı gerçekleşmez veya ilk emir/ihtar üzerine dağılırsa: 1 yıl 6 ay–4 yıl hapis.
m. 34 ağır hâl	Toplantı zor kullanılarak dağıtılırsa: 3–5 yıl.
Tali uygulama	Fiil daha ağır ceza gerektiren ayrı bir suç oluşturmuyorsa bu hüküm uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen takip eder. TCK m. 73'teki altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; vazgeçme tek başına davayı düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve kanuni üst sınır nedeniyle basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. İki yılı aşmayan üst sınır hâllerinde tutuklama yasağı; diğerlerinde somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük şartları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuklara özgü görev, özel sıfat ve bağlantılı suç kuralları ayrı değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel hâlde olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; yaş, kesilme, durma ve fiilin tamamlanma zamanı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşullar uygunsa HAGB, hapis cezasının ertelenmesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirilebilir. Bu kurumlar farklıdır; kanuni ceza aralığı tek başına cezaevine girilmeyeceği sonucunu vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suça özgü daha ağır infaz rejimi yoksa süreli hapiste genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, diğer ilamlar, mahsup ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri sonucu değiştirir. Adlî para cezası ayrı infaz edilir; idari para cezası hapis mahkûmiyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Çağrının tam metnini, yayın tarihini ve gerçek hesap sahibini belirleyin.

• Toplantının bildirim/usul belgeleri ve dağılma kayıtlarını temin edin.

• Barışçıl çağrı ile somut hukuka aykırılığa yöneltme iddiasını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu · m. 3,23–24,27–28,34 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102968

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaçakçılıkta Nitelikli Hâller ve Görevlinin Göz Yumması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kaçakçılık suçunun örgüt, toplu işleme, görev/meslek kolaylığı, tehlikeli eşya veya özel akaryakıt düzeneğiyle ağırlaşmasını ve bazı özel sorumluluk kurallarını düzenler. Önce m. 3'teki dayanak suç belirlenmelidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Örgüt faaliyetinde ceza iki kat artırılır:dayanak cezanın üç katı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; önödeme veya basit yargılama için dayanak fıkra ve artırılmış kanuni çerçeve ayrıca belirlenir. m. 5 etkin pişmanlık, önödeme ya da uzlaştırma değildir.
İnfaz çerçevesi	Örgüt/terör veya başka özel rejim yoksa süreli kaçakçılık hapsinde genel 1/2; örgüt faaliyeti kapsamında mahkûmiyette 5275 m. 107/4'ün 2/3 rejimi ve sınırları değerlendirilir. Terör bağlantısı, tekerrür, diğer ilamlar ve geçiş hükümleri ayrıca; artırılmış ceza ile infaz oranı ayrı hesaplanır.

01 / Suçun kimliği

Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kaçakçılık suçunun örgüt, toplu işleme, görev/meslek kolaylığı, tehlikeli eşya veya özel akaryakıt düzeneğiyle ağırlaşmasını ve bazı özel sorumluluk kurallarını düzenler. Önce m. 3'teki dayanak suç belirlenmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Gümrük düzeni, mali çıkarlar ve kaçak eşyanın taşıdığı özel tehlikelerin önlenmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Gümrük/kaçak eşya fiilinin m. 3'teki tam fıkrası ve suç konusu eşyanın niteliği.

• Örgüt faaliyeti ile yalnız üç kişinin birlikte hareketi arasındaki fark.

• Önleme/araştırma görevi, bilerek göz yumma veya meslek kolaylığı.

• Eşyanın kamu sağlığı/çevre/devlet güvenliğine gerçek tehdit niteliği; sırf kaçak olması yeterli değildir.

• Akaryakıt düzeneğinin m. 3/14'teki türü ve sahte belgenin somut kullanımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/1	Örgüt faaliyetinde ceza iki kat artırılır:dayanak cezanın üç katı.
4/2	En az üç kişinin birlikte işlemesi:yarı artırım.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/4	Görevli kişi veya meslek/sanat kolaylığı:yarı artırım.
4/5	Belgede sahtecilik varsa ayrıca bu suçtan ceza.
4/6	Kaçakçılığa kasten göz yuman sayılı görevli, dayanak suçun müşterek faili.
4/7	Sayılı ağır tehlike niteliğindeki eşya:daha ağır suç yoksa hapis en az 10 yıl.
4/8	m. 3/14 özel tank/düzenekle akaryakıt satışı:iki kat artırım, yani üç kat ceza.
4/3,9	Tüzel kişiye güvenlik tedbirleri ve kesinleşmiş mahkûmiyetin kanuni ilanı ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; önödeme veya basit yargılama için dayanak fıkra ve artırılmış kanuni çerçeve ayrıca belirlenir. m. 5 etkin pişmanlık, önödeme ya da uzlaştırma değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3-d'deki mülga 4926 atfı, 5607 Geçici m. 1 uyarınca bu Kanuna yapılmış sayılır; hapis gerektiren kaçakçılık suçları katalog kapsamındadır. Bu durum otomatik tutuklama değildir; kuvvetli belirti, neden, ölçülülük ve somut karar gerekçesi gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5607 m. 17/2 özel hükmü gereği HSK tarafından belirlenen Asliye Ceza Mahkemesi; bağlantılı resmî belgede sahtecilik varsa Ağır Ceza. m. 4/7'nin yüksek cezası değerlendirilirken özel görev hükmü atlanmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Tek bir zamanaşımı sayısı verilemez:dayanak m. 3 fıkrası, uygulanabilir nitelikli hâller ve TCK m. 66'nın ceza dilimleri belirlenir. Örgüt, tehlikeli eşya ve özel düzenek artırımları sekiz yıllık temel süreyi değiştirebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 5/1'de makamların haberi olmadan sonuç sağlayan ihbar cezasızlık; haber alındıktan sonra fiilin tamamen ortaya çıkmasına yardım 2/3 indirim sağlayabilir. m. 3/7 hariç m. 5/2'de gümrüklenmiş değerin iki katını soruşturma bitmeden ödeme 1/2, kovuşturmada hükümden önce ödeme 1/3 indirimdir; savcı/hâkim ihtarı ve değer hesabı gerekir. Bu ödeme yolu mükerrirler ve örgüt faaliyeti için m. 5/3 gereği uygulanmaz. Sonuç cezadan sonra HAGB/TCK m. 50–51 koşulları ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt/terör veya başka özel rejim yoksa süreli kaçakçılık hapsinde genel 1/2; örgüt faaliyeti kapsamında mahkûmiyette 5275 m. 107/4'ün 2/3 rejimi ve sınırları değerlendirilir. Terör bağlantısı, tekerrür, diğer ilamlar ve geçiş hükümleri ayrıca; artırılmış ceza ile infaz oranı ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnadın m. 3 fıkrası, eşya teknik/tehlike ve gümrüklenmiş değer raporu.
- Örgüt/kişi sayısı/görev/meslek/düzenek iddiasının somut delilleri.
- Etkin pişmanlık ihtarı, ödeme/ihbar tarihi ve sonucun doğrulanması; bağlantılı resmî belge.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu · m. 3–5,13,17; Geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103106

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şike ve Teşvik Primi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Belirli bir spor müsabakasının sonucunu etkilemek için menfaat sağlamak veya anlaşmak; bunu bilerek sonuca katkı vermek şikedir. Teşvik primi için ayrı indirim ve kendi takımına millî takım/başarı primi istisnaları vardır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para; menfaati alan ve bilerek katkı veren için de. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. Temel üç yıllık üst sınırda basit yargılama yok; yalnız indirimli hâlin uygulanması gerektiğinde kanuni üst sınır ve CMK m. 251 istisnaları ayrıca kontrol edilir. Spor disiplin soruşturması ceza davasından ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Örgüt/terör veya tekerrür gibi başka özel rejim yoksa şike hapsinde genel 1/2; örgüt faaliyeti kapsamında 5275 m. 107/4 koşullarıyla 2/3 değerlendirilir. m. 11/9 nedeniyle HAGB/erteleme/seçenekle cezaevine hiç girmeme taahhüdü verilemez. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. Şike bakımından m. 11/9 yasakları korunur; diğer spor suçlarındaki HAGB/erteleme/önödeme hükümleri buraya taşınmaz.

01 / Suçun kimliği

Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun m. 11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Belirli bir spor müsabakasının sonucunu etkilemek için menfaat sağlamak veya anlaşmak; bunu bilerek sonuca katkı vermek şikedir. Teşvik primi için ayrı indirim ve kendi takımına millî takım/başarı primi istisnaları vardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sporun dürüstlüğü, seyirci güvenliği ve spor alanı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belirli müsabaka, menfaat ve sonucu etkileme amacı.

• Anlaşmaya varılması suçun tamamlanması için yeterli; yalnız sonuç değişikliği beklenmez.

• Menfaati alanın veya anlaşmayı bilerek uygulayanın katkısı.

• Örgüt, kamu görevi, spor yöneticisi/menajer sıfatı veya bahis sonucunu etkileme amacı.

• Başkasının takımına teşvik ile kulübün kendi oyuncu/teknik ekibine veya millî takıma verilen kanuni başarı primi ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belirli müsabakanın sonucunu etkileme özel amacı; /2 kişisinde anlaşmayı bilme aranır. Meşru performans primi, tesadüfî sportif hata veya zayıf oyun tek başına şike delili değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
11/1–2	1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para; menfaati alan ve bilerek katkı veren için de.
11/3	Teklif/vaat var, anlaşma yok:teşebbüs hükümleri.
11/4	Sayılı görev/sıfat, örgüt veya bahis amacı:yarı artırım.
11/5	Başarı için teşvik primi:yarı indirim.
11/6	Millî takım/sporcu ve kulübün kendi takım oyuncusu/teknik heyetine başarı primi istisnası.
11/8	Müsabakadan önce suçun ortaya çıkmasını sağlayana ceza verilmez.
11/10	Aynı karar altında farklı zamanlardaki fiillerde en ağır fiile 1/4–3/4 artırım ve tek ceza.
11/7,11	Tüzel kişiye idari para ve kişiye spor yönetim/denetim görevi yasağı ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. Temel üç yıllık üst sınırda basit yargılama yok; yalnız indirimli hâlin uygulanması gerektiğinde kanuni üst sınır ve CMK m. 251 istisnaları ayrıca kontrol edilir. Spor disiplin soruşturması ceza davasından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

6222 m. 23/2 şike yönünden CMK m. 135 iletişim tedbirine olanak verir; bu, CMK m. 100 tutuklama kataloğuna otomatik giriş değildir. Genel somut tutuklama ve ölçülülük koşulları ile varsa örgüt suçu ayrı değerlendirilir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. Şike bakımından m. 11/9 yasakları korunur; diğer spor suçlarındaki HAGB/erteleme/önödeme hükümleri buraya taşınmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6222 m. 23/1 gereği HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi; başka kanuna atıf/bağlantılı ağır suç ve çocuk usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

m. 11/9 açıkça HAGB'yi, hapis cezasının seçenek yaptırıma çevrilmesini ve ertelenmesini yasaklar; sonuç ceza iki yılın altında kalsa da genel eşik yeterli değildir. m. 11/8'de maçtan önce suçun ortaya çıkmasını sağlayan için cezasızlık, /3 teşebbüs ve /5 teşvik indirimi kendi şartlarıyla uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt/terör veya tekerrür gibi başka özel rejim yoksa şike hapsinde genel 1/2; örgüt faaliyeti kapsamında 5275 m. 107/4 koşullarıyla 2/3 değerlendirilir. m. 11/9 nedeniyle HAGB/erteleme/seçenekle cezaevine hiç girmeme taahhüdü verilemez. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. Şike bakımından m. 11/9 yasakları korunur; diğer spor suçlarındaki HAGB/erteleme/önödeme hükümleri buraya taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Müsabaka, menfaat/anlaşma, iletişim ve para hareketinin hukuka uygun kayıtları.

• Kulüp/federasyon görevi, prim kararı, anlaşmayı bilme ve somut katkı.

• Müsabaka öncesi bildirimin zamanı/sonucu; disiplin ve seyir yasağı kararları.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun · m. 11,18,23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103798

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Spor Alanına Yasak Madde Sokma ve Düzeni Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Spor alanı veya taraftarların toplu taşıma araçlarına yasak silah/alet sokma, seyirciye temin etme veya araçlarla düzeni bozmadır. Esasen yasak silahla normalde yasal eşyanın spor alanında yasaklanması aynı ceza değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bulundurulması esasen suç silahı sokma:6136 Ek m. 1'e göre dayanak ceza. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde genel uzlaştırma yoktur. /5–6 yalnız para olduğundan önödeme; /2 diğer şartlarla basit yargılama. /3–4 üst sınırı nedeniyle basit yargılama yoktur. /1'de dayanak 6136 fıkrası, seri muhakeme/diğer suç bağlantısı ayrı incelenir.
İnfaz çerçevesi	/2–4 hapis için özel başka rejim yoksa genel 1/2; /5–6 yalnız adli para infazı. /1'de dayanak silah suçunun infaz rejimi uygulanır; daha ağır uyuşturucu veya yaralama suçu varsa kendi rejimi korunur. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

01 / Suçun kimliği

Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun m. 13 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Spor alanlarına veya takım ve taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara yasak silah ya da alet sokma, bunları seyirciye temin etme veya kullanarak düzeni bozmadır. Araç kapsamı yalnız tarifeli toplu taşıma araçlarıyla sınırlı değildir. Bulundurulması zaten suç olan silah ile genel olarak yasal olup spor ortamında yasaklanan eşya farklı yaptırımlara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sporun dürüstlüğü, seyirci güvenliği ve spor alanı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eşyanın esasen yasak silah mı, m. 12/1-b kapsamındaki yasak alet/madde mi olduğu.
- Müsabaka, seyir, özel seyir, antrenman alanı veya toplu seyahat aracı şeklindeki yer koşulu.
- Sokma, seyirciye temin amacı, kullanma ve düzenin gerçekten bozulması ayrımı.
- Uyuşturucu veya alkolde zaman/alan ve daha ağır suç istisnası.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
13/1	Bulundurulması esasen suç silahı sokma:6136 Ek m. 1'e göre dayanak ceza.
13/2	Esasen suç olmayan fakat alana yasak alet/maddeyi sokma:6 ay–2 yıl.
13/3	Seyirciye temin amacıyla sokma/temin:2–5 yıl.
13/4	Yasak alet/madde kullanarak düzeni bozma:daha ağır suç yoksa 1–5 yıl.
13/5	Yasak olmayan maddeyle düzeni bozma:daha ağır suç yoksa 100 gün adli para.
13/6	Sayılı alan/araçta uyuşturucu veya aykırı alkol sokma:daha ağır suç yoksa 30 gün adli para.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde genel uzlaştırma yoktur. /5–6 yalnız para olduğundan önödeme; /2 diğer şartlarla basit yargılama. /3–4 üst sınırı nedeniyle basit yargılama yoktur. /1'de dayanak 6136 fıkrası, seri muhakeme/diğer suç bağlantısı ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

/2 ve yalnız para /5–6'da tutuklama yasağı; /3–4 kendi adıyla katalogda olmayıp genel şartlara tabidir. /1'de gerçek dayanak suçun katalog niteliği belirlenir; 6136 m. 12 ile m. 13 aynı değildir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [6]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6222 m. 23/1 gereği HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi; başka kanuna atıf/bağlantılı ağır suç ve çocuk usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

/2–6 temel ceza çerçevesinde olağan dava zamanaşımı 8 yıl; /1'de 6136 Ek m. 1 ile artırılmış dayanak suçun TCK m. 66 ceza dilimi belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

/2–4 hapis için özel başka rejim yoksa genel 1/2; /5–6 yalnız adli para infazı. /1'de dayanak silah suçunun infaz rejimi uygulanır; daha ağır uyuşturucu veya yaralama suçu varsa kendi rejimi korunur. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Eşyanın teknik/kimyasal raporu ve el koyma tutanağı.

• Giriş yeri/zamanı, toplu araç bağlantısı, görüntü ve düzen bozulmasının somut sonucu.

• Temin amacı veya satış/dağıtım fiili; seyir yasağı ve önödeme tebligatı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun · m. 13,18,23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103798

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · m. 12/6 ve Ek m. 1; dönüştürülmüş silah/özel yer · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sporda Tehdit, Hakaret ve Ayrımcı Tezahürat Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Spor alanlarında veya kanunun kapsadığı medya ortamında aleni tehdit/hakaret biçimindeki söz ve davranışlar ile din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep ayrımına dayanan hakaret fiilleridir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa en az 50 gün adli para; şikâyet şartı yok. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. /1'in para hâli ve onun /3 artırımı önödemeye elverişli; /2 hapis hâli genel önödeme dışında. Basit yargılama yalnız elverişli yaptırım/diğer koşullarda; /2'nin üç yıllık üst sınırında yoktur.
İnfaz çerçevesi	/1 için yalnız adli para infazı; /2'de başka özel rejim yoksa genel 1/2. Hakaret kelimesinden hareketle bütün suçlar için aynı önödeme/şikâyet rejimi kurulmaz. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

01 / Suçun kimliği

Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun m. 14 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Spor alanlarında veya kanunun kapsadığı medya ortamında aleni tehdit/hakaret biçimindeki söz ve davranışlar ile din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep ayrımına dayanan hakaret fiilleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sporun dürüstlüğü, seyirci güvenliği ve spor alanı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Söz/davranışın tüm bağlamı, aleniyeti ve duyan/gören kişilerce tehdit/hakaret olarak algılanabilir niteliği.

• /1 için belirli tek kişinin hedef alınmasının zorunlu olmaması.

• /2’de sayılan ayrım nedeni ve hakaret; yalnız eleştiri veya slogan otomatik suç değildir.

• Pankart/duvar yazısı artırımı veya elektronik kitle iletişim yoluyla işlenme.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34’ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
14/1	Daha ağır suç yoksa temel olarak 50–730 gün adli para; şikâyet şartı yoktur. Özel alt sınır 50, genel üst sınır TCK m. 52/1 uyarınca 730 gündür; m. 14/3 artırımı ayrıca.
14/2	Ayrımcı hakaret:daha ağır suç yoksa 1–3 yıl.
14/3	Yazılı pankart taşıma/asma veya duvar yazısı:yarı artırım.
14/4	Yazılı/görsel/işitsel/elektronik kitle iletişim araçlarında da madde uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. /1'in para hâli ve onun /3 artırımı önödemeye elverişli; /2 hapis hâli genel önödeme dışında. Basit yargılama yalnız elverişli yaptırım/diğer koşullarda; /2'nin üç yıllık üst sınırında yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız para /1 hâlinde tutuklama yasak; /2 kendi adıyla katalogda olmayıp genel koşullara tabidir. Pankart artırımı ve bağlantılı başka suç ayrıca. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6222 m. 23/1 gereği HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi; başka kanuna atıf/bağlantılı ağır suç ve çocuk usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

/1 için yalnız adli para infazı; /2'de başka özel rejim yoksa genel 1/2. Hakaret kelimesinden hareketle bütün suçlar için aynı önödeme/şikâyet rejimi kurulmaz. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İfadenin kesilmemiş ses/görüntüsü veya gönderinin özgün bağlantısı ve zamanı.
- Aleniyet, bağlam, hedef alınan kesim ve failin ifadesinin kişiye aidiyeti.
- Pankart/yazı, seyir yasağı ve önödeme tebligatları.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun · m. 14,18,23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103798

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Usulsüz Seyirci Girişi, Elektronik Kart ve Bilet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Biletsiz/yasaklı giriş, hukuka aykırı seyirci kabulü, elektronik kartın başkasına kullandırılması veya yetkisiz kart/bilet ticareti farklı fiillerdir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yasal biletsiz giriş:en az 50 gün para; seyir yasağı bulunan kişide en az 200 gün. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. /1 ve /4 yalnız para hâlleri önödemeye elverişlidir. Diğer fıkralar genel önödeme dışındadır. Basit yargılama /2, /5 kişisel kullanım ve /6 ilk hâlde üst sınır ve diğer koşullarla değerlendirilebilir; /5 ticaret ve /6 değer üstü satışta üst sınır engeli vardır.
İnfaz çerçevesi	Para fıkralarında adli para infazı; hapis fıkralarında başka özel rejim yoksa genel 1/2. Kart/bilet kabahatleri, ceza ve seyirden yasak ayrı sonuçlardır. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

01 / Suçun kimliği

Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Biletsiz/yasaklı giriş, hukuka aykırı seyirci kabulü, elektronik kartın başkasına kullandırılması veya yetkisiz kart/bilet ticareti farklı fiillerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sporun dürüstlüğü, seyirci güvenliği ve spor alanı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yasal bilet, elektronik kartın sahibi ve fiil tarihinde etkin seyir yasağı.

• Seyir amacıyla alana giriş; yalnız kapı yakınında bulunmayla ayrımı.

• Görevlinin kabul fiili, kartın kullandırılması amacı ve kart üretim/satış/kişisel kullanım ayrımı.

• Bilet satış yetkisi ve nominal fiyat; yetkisiz yer/satıcı ile fiyat üstü satış ayrı.

• Bakanlığın tasarrufundaki yerlerin özel giriş düzenlemesi istisnası; yasaklılar istisnaya dahil değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
15/1	Yasal biletsiz girişte temel olarak 50–730 gün adli para; seyir yasağı bulunan kişide 200–730 gün. Özel üst sınır yokluğunda TCK m. 52/1 uygulanır.
15/2	Hukuka aykırı seyirci kabulü/sağlama:1 yıla kadar hapis; yasaklı kişi lehine yarı artırım.
15/4	Kendi kartını başkasının girişine kullandırma:/1 para cezası.
15/5 ilk cümle	Yetkisiz kart üretme/satma/arz/devretme/satın alma/kabul/bulundurma:2–5 yıl ve 500–10.000 gün para.
15/5 ikinci cümle	Kartı yalnız kendi kullanımı için kabul/bulundurma:2 yıla kadar hapis.
15/6 ilk hâl	Yetkisiz bilet satışı:6 ay–1 yıl ve 100–2.000 gün para.
15/6 ikinci hâl	Değeri üzerinde bilet satışı:1–3 yıl ve 250–5.000 gün para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur. /1 ve /4 yalnız para hâlleri önödemeye elverişlidir. Diğer fıkralar genel önödeme dışındadır. Basit yargılama /2, /5 kişisel kullanım ve /6 ilk hâlde üst sınır ve diğer koşullarla değerlendirilebilir; /5 ticaret ve /6 değer üstü satışta üst sınır engeli vardır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Para hâlleri ve en çok iki yıl hapisli /2, /5 kişisel kullanım, /6 ilk hâlde tutuklama yasağı; /5 ana suç ve /6 değer üstü satış için genel koşullar. Kendi adıyla katalog değildir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6222 m. 23/1 gereği HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi; başka kanuna atıf/bağlantılı ağır suç ve çocuk usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Para fıkralarında adli para infazı; hapis fıkralarında başka özel rejim yoksa genel 1/2. Kart/bilet kabahatleri, ceza ve seyirden yasak ayrı sonuçlardır. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilet/kart seri, sahiplik ve giriş turnike kayıtları.

• Satış yetkisi, platform/ödeme kaydı, nominal ve gerçek satış fiyatı.

• Yasak kararının etkinliği ve bildirimi; görevli kabul kaydı ve savunma belgeleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun · m. 15,18,23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103798

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Olarak Müsabaka Alanına veya Soyunma Bölümlerine Girme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seyircilerin kabulünden tamamen tahliyesine kadar yetkisiz biçimde müsabaka alanına, soyunma odasına, koridora veya sporcu çıkış tüneline girmektir. Müsabakanın akışını veya güvenliğini bozma daha ağır hâlidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis veya adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; /1'de hapis veya para seçeneği bulunması tek başına önödeme oluşturmaz, hapis üst sınırı bir yıldır. /1 diğer koşullarla basit yargılamaya elverişli; /2 değildir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

01 / Suçun kimliği

Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun m. 16 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seyircilerin kabulünden tamamen tahliyesine kadar yetkisiz biçimde müsabaka alanına, soyunma odasına, koridora veya sporcu çıkış tüneline girmektir. Müsabakanın akışını veya güvenliğini bozma daha ağır hâlidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sporun dürüstlüğü, seyirci güvenliği ve spor alanı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Seyirci kabulü ile tamamen tahliye arasındaki zaman dilimi.

• Giriş yapılan yerin maddede sayılan alanlardan olması.

• Görev akreditasyonu veya başka geçerli giriş yetkisinin bulunmaması.

• /2 bakımından müsabaka seyri veya güvenliğinin gerçekten bozulması; her girişin otomatik ağır hâl sayılmaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
16/1	3 ay–1 yıl hapis veya adli para.
16/2	Müsabaka seyri/güvenliğini bozma:1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur; /1'de hapis veya para seçeneği bulunması tek başına önödeme oluşturmaz, hapis üst sınırı bir yıldır. /1 diğer koşullarla basit yargılamaya elverişli; /2 değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

/1 üst sınır bir yıl nedeniyle tutuklama yasak; /2 kendi adıyla katalogda olmayıp genel şartlara tabidir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6222 m. 23/1 gereği HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi; başka kanuna atıf/bağlantılı ağır suç ve çocuk usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez. /1'de mahkeme hapis seçerse TCK m. 50/2 nedeniyle bu hapis sonradan adli para cezasına çevrilemez. Şikeye özgü m. 11/9 yasağı bütün spor suçlarına taşınmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Giriş ve tahliye zamanları, yer planı ve kesintisiz kamera kaydı.
- Akreditasyon, görevlendirme veya giriş yetkisi.
- Müsabaka hakem/güvenlik raporu, somut kesinti/tehlike ve seyir yasağı kararı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun · m. 16,18,23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103798

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seyirden Yasaklama ve Kolluğa Başvuru Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seyirden yasaklanan kişinin ilgili takımın müsabakası gününde, yurt içindeyken maç başlangıcında ve bir saat sonra en yakın kolluğa başvurma yükümlülüğünü ihlalidir. Seyir yasağının kendisiyle bu yeni adli suç ayrıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Başvuru yükümlülüğüne aykırılıkta her müsabaka için en az 25 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma veya seri muhakeme yoktur. Yalnız adli para nedeniyle TCK m. 75 önödeme; dava açılırsa koşullarıyla basit yargılama değerlendirilir. Önödeme seyir yasağını ödeme gününde otomatik kaldırmaz.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

01 / Suçun kimliği

Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun m. 18 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seyirden yasaklanan kişinin ilgili takımın müsabakası gününde, yurt içindeyken maç başlangıcında ve bir saat sonra en yakın kolluğa başvurma yükümlülüğünü ihlalidir. Seyir yasağının kendisiyle bu yeni adli suç ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sporun dürüstlüğü, seyirci güvenliği ve spor alanı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Geçerli ve etkin yasaklama kararı; yükümlülüğün öğrenilmesi ve isnat edilen tarih.

• Yasağa neden olan müsabakanın tarafı olup kişinin taraftarı olduğu takımın ilgili müsabakası.

• Kişinin yurt içinde bulunması ve bulunduğu yere en yakın genel kolluk birimi.

• Başlangıç ve bir saat sonraki başvuruların kayıtları; fiilî imkânsızlık/mazeret ve kusur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
18/8–9	Kolluğa başvuru yükümlülüğüne aykırılıkta her bir müsabaka için temel olarak 25–730 gün adli para; özel alt sınır 25, genel üst sınır TCK m. 52/1 gereği 730 gündür.
18/1,3,5–6	Soruşturmadaki geçici yasak, hükümle güvenlik tedbiri, kaldırma ve devam süreleri farklı.
18/10	Yasak süresinde sayılan spor yönetimi/hakemlik/temsilcilik/gözlemcilik görevleri de sınırlanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma veya seri muhakeme yoktur. Yalnız adli para nedeniyle TCK m. 75 önödeme; dava açılırsa koşullarıyla basit yargılama değerlendirilir. Önödeme seyir yasağını ödeme gününde otomatik kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnasına girmeyen en çok iki yıl hapis öngören bu hâlde CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Bağlantılı başka suçun tedbir koşulları ayrı değerlendirilir. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6222 m. 23/1 gereği HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilmiş Asliye Ceza Mahkemesi; başka kanuna atıf/bağlantılı ağır suç ve çocuk usulü ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Adli suç için olağan dava zamanaşımı 8 yıl; her müsabaka tarihi ayrı belirlenir. Yasak süresi, kolluğa iki başvuru zamanı ve adli zamanaşımı aynı süre değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adli para cezası TCK m. 51 kapsamında ertelenmez. HAGB, CMK m. 231'in diğer koşullarıyla ayrıca değerlendirilebilir; önödeme uygulanabiliyorsa öncelikle onun usulü tamamlanır. Para gün sayısı ile kişinin ekonomik durumuna göre günlük tutar ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım yalnız adli para cezasıdır; başlangıçta bu suç için hapis yatar oranı verilemez. Gün sayısı ve günlük miktar, ödeme/taksit kararı ve 5275 m. 106 usulü ayrı incelenir. Ödenmeyen paranın infazı normal hapis cezasının 1/2 hesabıyla eşitlenmez. m. 18 uyarınca soruşturmayla başlayan geçici seyir yasağının kaldırılmasını savcı/mahkemeden istemek mümkündür; KYOK, beraat veya düşmede kaldırılır. Hükümle güvenlik tedbiri olarak yasak, cezanın infazından sonra bir yıl daha sürer; ikinci kararda üç, üçüncüde beş yıllık özel süreler vardır. HAGB/erteleme/seçenek veya kamu davası ertelemesinde kesinleşmeden, önödemede ödemeden itibaren bir yıllık devam hükmü ayrıca korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Yasaklama/kaldırma kararı, bildirim ve elektronik kayıt.
- Takım/müsabaka takvimi, başlangıç saati, kolluk başvuru kayıtları.
- Yurt dışında bulunma, sağlık veya fiilî imkânsızlığa ilişkin belgeler; önödeme tebligatı.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun · m. 18,18,23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103798

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman veya Tasarruf Finansmanı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Faaliyet 2–5; görünüm 3 ay–1 yıl ve para
Şikâyet / takip	Resen; BDDK suç bildirimi
Tutuklama kataloğu / engel	46/2 görünüm hâlinde tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu m. 46 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuni izin olmadan finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı faaliyeti yapmak ile izinli şirket görünümü uyandıran tanıtım/unvan kullanmak ayrı fiillerdir. Sıradan bir kira veya ticari alacak devri izne tabi finans şirketi faaliyetiyle otomatik aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı alanında kanuni düzen, denetim ve müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili işleyen gerçek kişiler sorumludur; suçtan yararlanan tüzel kişiye ayrıca güvenlik tedbiri öngörülür. Ortak/yönetici/hizmet sağlayıcının bilerek katkısı ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Faaliyetin dört kanuni finans türünden hangisi olduğu ve devamlı/kurumsal yapısı belirlenir.
- Kuruluş/faaliyet izninin bulunması, kapsamı ve olay tarihi saptanır.
- İzinli şirket izlenimi veren belge/unvan/reklamın tam içeriği incelenir.
- Toplanan tasarruf/kullandırılan fon ve kişisel katkı para/sözleşme kayıtlarıyla gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzne tabi faaliyeti veya görünümü bilerek yürütme kastı aranır; hizmetin hukuki niteliğine ilişkin hata gerçek işlem ve izin belgeleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzinli kuruluşun kapsam içi işlemi ve kanunun faaliyet tanımı dışında kalan sözleşme ayrılır. Yabancı izin, şirket tescili veya sözleşmeye farklı ad verme gerekli BDDK iznini ikame etmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İşyeri 1 ay–1 yıl, tekerrürde sürekli kapanabilir; geçici faaliyet/reklam durdurma, ilan toplatma ve internet içeriğine yönelik işlemler ayrı koruma/idarî tedbirlerdir. İzinsiz tasarruf şirketi hakkında 46/5 ve 50/A tasfiyesi ayrıca gündeme gelir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
46/1	İzinsiz faaliyet: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; tüzel kişi güvenlik tedbiri.
46/2	İzinsiz şirket görünümü: 3 ay–1 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.
46/3–5	Geçici durdurma/reklam/erişim; izinsiz tasarruf şirketinde özel tasfiye.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6361 m. 49, BDDK'nın suç tespitinde savcılığa bildirimini düzenler; 5411'deki yazılı başvuruyu muhakeme şartı yapan farklı hüküm bu Kanuna otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. 46/2 üst sınır 1 yıl olduğu için basit yargılama koşulları mümkün; 46/1 için değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 46/2'nin yalın hâlinde 1 yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı vardır. 46/3–4 faaliyet/reklam ve erişim tedbirlerinin karar mercii ve itirazı ayrı izlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Faaliyet fiilinde 2 yıllık, izlenim fiilinde 3 aylık alt sınır; sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Kapatma, tasfiye ve tüzel kişi tedbiri ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İzin, iş modeli, sözleşme ve fon akışlarını karşılaştırın.

• Tanıtımın tam kopyası ve yönetici/çalışan fiilini belgeleyin.

• BDDK bildirimi, erişim/durdurma veya tasfiye kararlarını ilgili özel yollarıyla takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

46/1

İzinsiz faaliyet: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz faaliyet: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
46/1	İzinsiz faaliyet: 2–5 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; tüzel kişi güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

46/2

İzinsiz şirket görünümü: 3 ay–1 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz şirket görünümü: 3 ay–1 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
46/2	İzinsiz şirket görünümü: 3 ay–1 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

46/3–5

Geçici durdurma/reklam/erişim; izinsiz tasarruf şirketinde özel tasfiye.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Geçici durdurma/reklam/erişim; izinsiz tasarruf şirketinde özel tasfiye.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
46/3–5	Geçici durdurma/reklam/erişim; izinsiz tasarruf şirketinde özel tasfiye.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini

kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu · m. 3–9, 46, 49, 50/A · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103183

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Finansman Şirketinde Denetimi Engelleme ve Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Finansman şirketinde denetimi engelleme ve bilgi vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Bilgi 1–3 yıl+para; engelleme 2–5 yıl
Şikâyet / takip	Resen; BDDK suç bildirimi
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu m. 47 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

6361 ile yetkili kılınmış merci/denetim görevlisinin istediği bilgi-belgeyi vermemek veya denetim görevini engellemektir. Bu iki fiilin ceza ve kanuni unsurları ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı alanında kanuni düzen, denetim ve müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Belgeyi verme yetki/yükümlülüğü olan ya da denetimi fiilen engelleyen gerçek kişi sorumludur. Şirket unvanı kişisel kusurun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yetkili talep, denetim kapsamı, tebliğ ve süre belirlenir.

- İstenen kayıtların varlığı ve kişisel erişim/yetki araştırılır.
- Verilmeyen belge ile fiilî denetim engeli ayrı gösterilir.
- Teknik engel, mazeret, yanıt ve denetim tutanağı karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Geçerli talebi veya denetimi bilerek engelleme aranır; gerçek imkânsızlık ve kişinin görev dışında oluşu ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni denetim yetkisinin sınırı korunur; genel ticari sır iddiası yetkili talebi otomatik etkisiz kılmaz. Hukuken korunmuş savunma hakkı somut konumla ele alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Engellemede cebir/tehdit veya belge yok etme varsa ayrıca ilgili suçun unsurları incelenir. Aynı fiilin iki fıkraya girmesi içtima hükümleriyle çözülür.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
47/1	Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.
47/2	Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6361 m. 49, BDDK’nın suç tespitinde savcılığa bildirimini düzenler; 5411’deki yazılı başvuruyu muhakeme şartı yapan farklı hüküm bu Kanuna otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 veya 2 yıllık alt sınırın sonuç ve kişisel koşullarıyla HAGB/erteleme, kısa hapis seçenekleri gündeme gelebilir. İkinci fıkrada ayrıca para cezası yazılı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Talep, tebliğ, denetim yetkisi ve cevap kayıtlarını alın.

• İlgili kişinin belgeye erişimini ve görevin fiilî sınırını belirleyin.

• Teknik/fiilî engel, rapor ve özgün logları saklayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

47/1

Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
47/1	Bilgi-belge vermeme: 1–3 yıl ve 500–1.500 gün adlî para.

Dayanak: [1], [2]

47/2

Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
47/2	Denetimi engelleme: 2–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu · m. 17, 47, 49 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103183

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Finansman Şirketinde Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Finansman şirketinde gerçeğe aykırı beyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve en az 1.500 gün para
Şikâyet / takip	Resen; BDDK suç bildirimi
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu m. 48 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Şirketin kanuni mercilere, denetim görevlilerine veya mahkemelere verdiği/yayımladığı belgelerdeki gerçek dışı beyanı ve dayanak belgelerini imzalamaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı alanında kanuni düzen, denetim ve müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili beyan veya dayanak belgelerini imzalayan gerçek kişi fail olabilir; başka kişinin hazırlama/azmettirme katkısı genel iştirakle incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belgenin 6361 kapsamındaki şirket ve kanuni muhatap/yayınla ilişkisi kurulur.

- Hangi beyanın hangi gerçek veriye aykırı olduğu gösterilir.
- İmza, elektronik onay ve sürüm/tarih tespit edilir.
- İmza sahibinin bilgi, uyarı, düzeltme ve görev bağlantısı araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gerçeğe aykırılığı bilerek imzalama aranır; sırf sonradan farklı denetim görüşü oluşması kastı otomatik kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçeğe uygun beyan, kanuni hesap yöntemi ve maddi hata ile kasten yanlış açıklama ayrılır. Kurum içinde verilmiş talimat suç oluşturan beyanı hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belge sahteciliği veya başka finansal fiilin koşulları ayrıca incelenir; yanlış içerik, imza sahteciliği ve gerçek belgeyi farklı yorumlama özdeş değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
48	1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını yazmamıştır; özel alt sınırı aşan bu hükme, Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı mekanik biçimde uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez. Temel gün cezası ve kanuni artırma/indirimler gerekçeli olarak ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6361 m. 49, BDDK'nın suç tespitinde savcılığa bildirimini düzenler; 5411'deki yazılı başvuruyu muhakeme şartı yapan farklı hüküm bu Kanuna otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis cezasının 1 yıllık alt sınırı ile sonuç ceza ve kişisel koşullara göre HAGB, erteleme ve kısa süreli hapis seçenekleri değerlendirilebilir. Adlî para cezasının kanuni temel alt sınırı 1.500 gündür; uygulanabilir kanuni indirimlerden sonraki sonuç gün sayısı ayrıca hesaplanır. Hapis ertelemesi birlikte hükmedilen para cezasını kendiliğinden ertelemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Beyan ve dayanak belgenin tarihli/asıl nüshasını alın.

• İmza, veri hazırlama ve onay zincirini koruyun.

• Yanlışlık, kişisel bilgi ve doğrudan zarar iddialarını ayrı somutlaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

48

1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını yazmamıştır; özel alt sınırı aşan bu hükme, Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı mekanik biçimde uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez. Temel gün cezası ve kanuni artırma/indirimler gerekçeli olarak ayrı belirlenir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını yazmamıştır; özel alt sınırı aşan bu hükme, Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı mekanik biçimde uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez. Temel gün cezası ve kanuni artırma/indirimler gerekçeli olarak ayrı belirlenir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
48	1–3 yıl hapis ve en az 1.500 gün adlî para. Madde para cezasının özel üst sınırını yazmamıştır; özel alt sınırı aşan bu hükme, Türk Ceza Kanunu m. 52/1'deki genel 730 gün üst sınırı mekanik biçimde uygulanarak çelişkili bir aralık üretilemez. Temel gün cezası ve kanuni artırma/indirimler gerekçeli olarak ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu · m. 48–49; TCK 52 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103183

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tasarruf Finansman Sözleşmesinde Cayma, Fesih ve İade Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tasarruf finansman sözleşmesinde cayma, fesih ve iade yükümlülüklerine aykırılık: suçun unsurları, ceza, takip koşulları, süreler, yargılama, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–2 yıl ve 500 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen; BDDK suç bildirimi
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu m. 49/A kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

39/A’nın üçüncü ve dördüncü fıkralarındaki cayma, fesih, iade ve tek taraflı fesih sınırlarına aykırı davranmaktır. 49/A’nın doğrudan atfı tasarruf fon havuzu düzenine değil bu müşteri haklarınadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı alanında kanuni düzen, denetim ve müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yükümlülüğü yerine getirme yetki/görevi bulunan gerçek kişi, kendi davranışı ve kusuruyla sorumludur. Müşteri kanuni cayma/fesih hakkının sahibidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Sözleşme imzası ve 14 günlük cayma süresinin başlangıcı belirlenir.

• Cayma kararının şirkete bildirilmesiyle 14 gün içinde organizasyon ücreti dâhil tam iade koşulu kontrol edilir.

• Tasarruf dönemi bitmeden fesihte organizasyon ücreti dışında birikimin iadesi; Yönetmelik 17/8'in güncel azami 60 günlük süresiyle değerlendirilir.

• Müşteri temerrüdü dışında şirketin tek taraflı feshi, erteleme talebi ve yükümlü kişinin katkısı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3], [6]

06 / Manevi unsur

Kanuni müşteri hakkını veya iade yükümlülüğünü bilerek ihlal etme değerlendirilir; hesap uyuşmazlığı, geçerli bildirim ve gerçek imkânsızlık somutlaştırılır. Her ticari gecikme otomatik kusursuz ceza sorumluluğu değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun cayma/fesih, süre ve iade kapsamı önemlidir. Şirketin sözleşme şartı kanuni cayma/iade hakkını sınırlayamaz; organizasyon ücretinin caymada iadesi ile fesihte ayrı tutulması farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

39/A/3–4 dışındaki her fon havuzu veya yönetmelik ihlali 49/A suçu gibi genişletilmez. Tam iade zararı etkiler fakat 49/A'da özel otomatik düşme yolu yoktur; 49/B zimmet için ayrıca mal edinme unsuru gerekir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
49/A ve 39/A/3	Cayma/iade yükümlülüğüne aykırılık: 6 ay–2 yıl ve 500 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
49/A ve 39/A/4	Fesih/iade ve kanuni tek taraflı fesih sınırına aykırılık: aynı yaptırım.
Süre ayrımı	Sözleşmeden 14 gün içinde cayma; bildirimden 14 gün içinde tam iade. Fesihte güncel Yönetmelik 17/8: talep tarihinden azami 60 gün; eski 6 ay güncel süre değildir.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6361 m. 49, BDDK'nın suç tespitinde savcılığa bildirimini düzenler; 5411'deki yazılı başvuruyu muhakeme şartı yapan farklı hüküm bu Kanuna otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; 2 yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama diğer koşullarla mümkündür. Müşterinin hukuk/tüketici alacak yolu ceza takibinden ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır. 14 günlük cayma/iade ve güncel 60 günlük fesih iade süresi, suçun yükümlülük kronolojisidir; 6 aylık genel ceza şikâyeti değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

6 ay–2 yıl aralığındaki sonuç ceza ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri mümkündür. Organizasyon ücreti ve birikimin hangi kısmının iade edileceği ile doğrudan zarar ayrı hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sözleşme tarihi, cayma/fesih bildirimi ve şirkete ulaşma kanıtını alın.

• Ödenen tutarı organizasyon ücreti/birikim diye ayırıp iade dekontlarını eşleştirin.

• Tasarruf dönemi, tek taraflı fesih nedeni ve 30.05.2025 sonrası 60 günlük kuralı doğru kronolojiyle değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

49/A ve 39/A/3

Cayma/iade yükümlülüğüne aykırılık: 6 ay–2 yıl ve 500 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Cayma/iade yükümlülüğüne aykırılık: 6 ay–2 yıl ve 500 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
49/A ve 39/A/3	Cayma/iade yükümlülüğüne aykırılık: 6 ay–2 yıl ve 500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

49/A ve 39/A/4

Fesih/iade ve kanuni tek taraflı fesih sınırına aykırılık: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Fesih/iade ve kanuni tek taraflı fesih sınırına aykırılık: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
49/A ve 39/A/4	Fesih/iade ve kanuni tek taraflı fesih sınırına aykırılık: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

Süre ayrımı

Sözleşmeden 14 gün içinde cayma; bildirimden 14 gün içinde tam iade. Fesihte güncel Yönetmelik 17/8: talep tarihinden azami 60 gün; eski 6 ay güncel süre değildir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Sözleşmeden 14 gün içinde cayma; bildirimden 14 gün içinde tam iade. Fesihte güncel Yönetmelik 17/8: talep tarihinden azami 60 gün; eski 6 ay güncel süre değildir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
Süre ayrımı	Sözleşmeden 14 gün içinde cayma; bildirimden 14 gün içinde tam iade. Fesihte güncel Yönetmelik 17/8: talep tarihinden azami 60 gün; eski 6 ay güncel süre değildir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu · m. 39/A/3–4, 49, 49/A · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103183

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Tasarruf Finansman Şirketleri Yönetmeliği değişikliği; 30.05.2025, RG 32915 · m. 4: 17/8 fesih iadesinde altı ay yerine altmış gün; m. 11 yayım tarihinde yürürlük · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/05/20250530-25.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tasarruf Finansman Şirketinde Zimmet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tasarruf finansman şirketinde zimmet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 6–12; hile 12–18; özel ortak 10–20 yıl
Şikâyet / takip	Resen; BDDK suç bildirimi
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu m. 49/B kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tasarruf finansman şirketi mensubunun göreve bağlı teslim/koruma altındaki malı kendisine veya başkasına mal etmesi; hileli gizleme ve izni kaldırılan şirketin hâkim ortağının kaynakları tehlikeli kullandırarak zarar yaratması ayrı zimmet biçimleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Finansal kiralama, faktoring, finansman veya tasarruf finansmanı alanında kanuni düzen, denetim ve müşteri hakları korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Temelde şirket yönetim kurulu başkan/üyeleri ve mensupları; ağır özel biçimde izni kaldırılan şirketin yönetim/denetimini hukuken veya fiilen elinde tutan gerçek kişi ortaklar.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Göreve dayalı teslim veya koruma/gözetim ilişkisi ve malın kaynağı gösterilir.

• Mal edinme ve lehtar kaynak akışı kişisel katkıyla belirlenir.

• Hileli biçimde açığa çıkmayı önleyen davranış; 49/B/3'te izin kaldırma, hâkimiyet, tehlikeli kullandırma ve zarar ayrı kanıtlanır.

• Tam iade/tazmin, süre ve değer azlığı hesaplanır; nakit sıkışıklığı tek başına zimmet değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mal edinme/yararlandırma kastı ve ağır biçimin hile/tehlikeli kaynak kullanımı bilinci gerekir. Tasarruf fonunun zarar etmesi kişisel kast yerine otomatik geçmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni tasarruf-finansman yükümlülükleri çerçevesindeki ödeme ve fon yönetimi ile malın kişisel yarara geçirilmesi ayrılır. Genel yönetim yetkisi kişisel edinim izni değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tam iade/tazmin: soruşturma öncesi 2/3; kovuşturma öncesi gönüllü 1/2; hüküm öncesi 1/3 indirim. Değer azlığı ayrıca 1/3–1/2 indirimdir. Bankacılık 160/4 kredi istisnası veya 167 infaz engeli farklı kanundaki bu maddeye kıyasla eklenmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
49/B/1	Temel: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; şirket zararının tazmini.
49/B/2	Hileli gizleme: 12–18 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı.
49/B/3	İzni kaldırılan şirkette hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.
49/B/4–6	Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir. 6361 m. 49, BDDK'nın suç tespitinde savcılığa bildirimini düzenler; 5411'deki yazılı başvuruyu muhakeme şartı yapan farklı hüküm bu Kanuna otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kanuni üst sınırlar nedeniyle yetişkin fail için Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. 5411 m 164 bankacılığa özgü mahkeme atfı, 6361'de açık gönderme olmadan otomatik aktarılmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel 12 ve hileli 18 yıllık üst sınırda olağan 15 yıl; 49/B/3 üst sınır 20 yıl olduğundan 20 yıl dava zamanaşımı vardır. Kesilme/durma, yaş ve fiil tarihi ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Asgari 6 yıl yalnız takdiri indirimle 5 yıldır; erken 2/3 tam ödeme indirimiyle 2 yıllık eşiğe inilebilir. HAGB/ertelemenin diğer koşulları, varsa değer azlığı ve daha ağır vasıf ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir. 5411 m 167'nin Fon/Hazine borcuna bağlı koşullu salıverilme engeli 6361'de açık gönderme varmış gibi uygulanmaz. Tazminat ve adlî para infazı ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görev, teslim/koruma ve fonun lehtara geçiş zincirini alın.

• İzin kaldırma, hâkimiyet, hile ve zarar hesaplarının dayanağını ayırın.

• İade/tazminin tamlığı ve soruşturma/kovuşturma evresini tarihli belgelerle gösterin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

49/B/1

Temel: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; şirket zararının tazmini.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Temel: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; şirket zararının tazmini.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
49/B/1	Temel: 6–12 yıl ve 5.000 güne kadar adlî para; şirket zararının tazmini.

Dayanak: [1], [2]

49/B/2

Hileli gizleme: 12–18 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Hileli gizleme: 12–18 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
49/B/2	Hileli gizleme: 12–18 yıl ve 20.000 güne kadar para; para en az zararın 3 katı.

Dayanak: [1], [2]

49/B/3

İzni kaldırılan şirkette hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzni kaldırılan şirkette hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
49/B/3	İzni kaldırılan şirkette hâkim gerçek kişi ortağının özel fiili: 10–20 yıl ve 20.000 güne kadar para; en az zararın 3 katı, müteselsil tazmin.

Dayanak: [1], [2]

49/B/4–6

Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
49/B/4–6	Evreye göre 2/3, 1/2, 1/3 tam iade/tazmin; değer azlığında 1/3–1/2 indirim.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu · m. 49, 49/B, 50/A · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103183

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Terörizmin Finansmanı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Terörizmin finansmanı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Temel 5–10 yıl; örgüt/özel artırım ayrıca
Şikâyet / takip	Resen; özel yabancı hedefte Bakan talebi
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog adı değil; bağlantılı suç ayrı
Görevli mahkeme	Ağır Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok
Koşullu salıverilme	Yetişkin 3/4; çocuk özel 2/3 — İyi hâl, tekerrür ve diğer infaz koşulları ayrıca aranır.

01 / Suçun kimliği

Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

3’te sayılan terör fiillerinin tümünde/kısmında kullanılma amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek, belirli eylemle ilişkilendirilmese dahi terörist/terör örgütüne fon sağlamak veya toplamaktır. Fonun fiilen saldırıda kullanılması zorunlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Terör amacıyla fon akışının önlenmesi, insan yaşamı ve kamu güvenliği ile kanuni malvarlığı dondurma kararlarının etkisi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fon sağlayan/toplayan gerçek kişi fail olabilir. Örgüt kurucu/yönetici/üyesinin fiili 4/2’de ayrıca örgüt cezasıyla bağlantılıdır. Kamu görevinin nüfuzunu kötüye kullanma özel artırım; tüzel kişi faaliyeti güvenlik tedbiridir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fon; para yanında mal, hak, alacak ve bunları temsil eden değerler olarak 2'ye göre tanımlanır.

• 3'teki korkutma/zorlama amaçlı öldürme-ağır yaralama, 3713 terör fiili veya sayılan uluslararası sözleşme fiili bağlantısı ortaya konur.

• Alıcı terörist/örgüt niteliği ve sağlayanın/toplayanın bunu bilmesi somutlaştırılır.

• Fon kaynağının yasal olması tek başına amacı dışlamaz; normal ticaret, insani yardım ve sırf hesap hareketi özel bilgi/amaç unsuru kanıtlanmadan suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Madde özel amaç veya bilerek ve isteyerek kullanımı açıkça arar. Şüpheli para hareketi, akrabalık veya bir kuruma bağış tek başına bu manevi unsurun kanıtı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek hukuka uygun insani yardım, ticaret veya aile desteği ile bilerek terör finansmanı ayrılır. Hedefin sıfatı, fonun amacı ve kişisel bilgi somut kanıtlanır; genel toplumsal/dinî yakınlık suç yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

4/1 daha ağır suç yoksa uygulanır. Örgüt kurucu/yönetici/üyesi bu fiilleri işlerse 4/2 örgüt suçundan verilecek cezayı üçte birine kadar artırır; aynı fiile otomatik iki bağımsız temel ceza yığılmaz. Kamu görevi nüfuzunu kötüye kullanma 1/2; fonun kullanılmaması 4/3 uyarınca suçu ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/1	Fon sağlama/toplama: daha ağır suç yoksa 5–10 yıl hapis.
4/2	Örgüt kurucu/yönetici/üyesinin fiilinde örgüt suçundan verilecek ceza üçte birine kadar artırılır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/4	Kamu görevi nüfuzunu kötüye kullanma: verilecek ceza 1/2 artırılır.
4/5–6	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; yabancı devlet/uluslararası kuruluş aleyhine fiilde Bakan talebi.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Genel olarak resen takip edilir; mağdur şikâyeti aranmaz. Yabancı devlet veya uluslararası kuruluş aleyhine suçta 4/6 uyarınca soruşturma ve kovuşturma Adalet Bakanının talebine bağlıdır. Bu istisna her yurt dışı transferine otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme, seri muhakeme ve basit yargılama kapsamında değildir. 4/7'nin 3713 soruşturma/kovuşturma/infaz atfı uygulanır; bu atıf tek başına 3713 m 5 ceza artırımının her finansman olayına ayrıca eklenmesi demek değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

6415 m 4, CMK 100/3'te bu adıyla ayrıca sayılmaz; bağlantılı 314 örgüt suçu kendi katalog koşuluyla değerlendirilir. 4/8 açıkça şirket kayyımı, iletişim, gizli soruşturmacı, teknik izleme ve kontrollü teslimat tedbirlerine imkân verir; her tedbirin ayrı somut koşulu gerekir. Malvarlığı dondurma, tutuklama veya nihai müsadereyle aynı karar değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

6415 m 4/7'nin terör muhakemesi atfı ve 5235 özel görev düzeni çerçevesinde görevli Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görülür. Yabancı devlet/uluslararası kuruluş bağlantısı ve Bakan talebi ayrıca belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin temel 5–10 yıl ve kamu görevi 1/2 artırımlı hâlde olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Örgüt kurma/yönetme/üyelik üzerinden kurulan ayrı vasfın kanuni üst sınırı ve süresi ayrıca hesaplanır; fon transfer tarihleri, zincirleme fiil, kesilme/durma ve yaş önemlidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Tamamlanmış temel alt sınır 5 yıl yalnız 1/6 indirimle 4 yıl 2 ay olduğundan olağan HAGB/erteleme eşikleri aşılır. Yaş veya başka kanuni indirim varsa sonuç ve güncelCMK 231 koşulları ayrıca değerlendirilir. Mülga 3713 m 13 genel HAGB/erteleme yasağı gibi yeniden uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

4/7 atfıyla 3713 m 17 infaz rejimi uygulanır: yetişkin süreli hapiste koşullu salıverilme oranı 3/4’tür. Çocuk fail bakımından 5275 m 107’nin özel 2/3 düzeni; terör suçunda tekrar, özel koşullu salıverilme engelleri, başka ilamlar, mahsup ve geçiş istisnaları ayrıca incelenir. Genel 1/2 veya otomatik denetimli serbestlik süresi verilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Fonun kaynağı, tutarı, alıcı/kontrol zinciri ve her işlemin tarihini belirleyin.

• Amaç/bilgi iddiasıyla hukuka uygun ticaret-yardım belgelerini somutlaştırın.

• Bakan talebi gerekiyorsa kapsamını; dondurma, elkoyma ve iletişim tedbirlerinin ayrı karar/sürelerini inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Ekranda seçilebilen hâller

4/1

Fon sağlama/toplama: daha ağır suç yoksa 5–10 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Fon sağlama/toplama: daha ağır suç yoksa 5–10 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
4/1	Fon sağlama/toplama: daha ağır suç yoksa 5–10 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

4/2

Örgüt kurucu/yönetici/üyesinin fiilinde örgüt suçundan verilecek ceza üçte birine kadar artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Örgüt kurucu/yönetici/üyesinin fiilinde örgüt suçundan verilecek ceza üçte birine kadar artırılır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
4/2	Örgüt kurucu/yönetici/üyesinin fiilinde örgüt suçundan verilecek ceza üçte birine kadar artırılır.

Dayanak: [1], [2]

4/4

Kamu görevi nüfuzunu kötüye kullanma: verilecek ceza 1/2 artırılır.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kamu görevi nüfuzunu kötüye kullanma: verilecek ceza 1/2 artırılır.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
4/4	Kamu görevi nüfuzunu kötüye kullanma: verilecek ceza 1/2 artırılır.

Dayanak: [1], [2]

4/5–6

Tüzel kişi güvenlik tedbiri; yabancı devlet/uluslararası kuruluş aleyhine fiilde Bakan talebi.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Tüzel kişi güvenlik tedbiri; yabancı devlet/uluslararası kuruluş aleyhine fiilde Bakan talebi.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
4/5–6	Tüzel kişi güvenlik tedbiri; yabancı devlet/uluslararası kuruluş aleyhine fiilde Bakan talebi.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 2–4, 16; 3713 m 17; 5235 m 12; 5275 m 107–108 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104356

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 5, 17; 6415 m 4/7'nin usul ve infaz atfı; 13 mülga · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Malvarlığının Dondurulması Kararına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Malvarlığının dondurulması kararına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fıkraya göre 6 ay–2 veya 1–3 yıl ya da para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	15/1’de tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Malvarlığı dondurma kararının gereğini yerine getirmeme veya ihmal/gecikme ile yerine getirme; dondurma kapsamındaki kişi/kuruluş veya kontrol ettiği/adına hareket eden yapıya niteliğini bilerek fon/finansal hizmet sunma ayrı suçlardır. Her bloke ihlali terör finansmanı 4 ile aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Terör amacıyla fon akışının önlenmesi, insan yaşamı ve kamu güvenliği ile kanuni malvarlığı dondurma kararlarının etkisi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kararı uygulama yükümlüsü veya bilerek fon/hizmet sağlayan gerçek kişi faildir. Tüzel kişi organ/temsilci ya da faaliyette görevli kişinin fiilinde tüzel kişiye 15/3 ayrı idari yaptırım vardır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 5–7 kapsamındaki geçerli dondurma kararı, ilan/bildirim ve uygulama yükümlülüğü belirlenir.

• İlk fıkrada yerine getirilmeyen işlem, ihmal/gecikme, görev ve fiilî imkân araştırılır.

• İkinci fıkrada yararlanıcı, kontrol/adına hareket bağı, fon toplama/sağlama veya finansal hizmet gösterilir.

• Kişinin dondurma niteliğini bilerek ve isteyerek hareketi; kanuni izinli kullanım/istisna ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

15/1 açıkça yerine getirmeme, ihmal veya gecikme biçimlerini kapsar; kişisel görev ve kusur belirlenir. 15/2 dondurma niteliğini bilerek ve isteyerek fon/hizmet sağlamayı arar; her sistemsel gecikme bu ikinci suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli dondurma kararının kapsamı ve kanunun izin verdiği temel gider/özel kullanım işlemleri ayrı değerlendirilir. İzinli ödeme ile yasak fon aktarımı, karar ve yetki belgesiyle ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Her iki fıkra daha ağır cezalı suç yoksa uygulanır. 4’teki terör finansmanı amacı/bilgisi ayrıca ispatlanırsa vasıf değişebilir; 15’teki sırf ihlalden otomatik 4 sonucu çıkarılmaz. Tüzel kişi idari cezasının yıllık güncel tutarı, kanundaki eski nominal tutarla aynı kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
15/1	Dondurma kararını yerine getirmeme/ihmal/gecikme: daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.
15/2	Dondurma kapsamındakilerin yararına/kontrolündeki/adına hareket eden yapıya bilerek fon veya finansal hizmet: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis veya adlî para.
15/3	Tüzel kişiye ayrı idari yaptırım; tespit edilebilen işlem miktarı altında olamama kuralı vardır. Nominal eski tutar güncel yıllık tutar gibi yazılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. 15/1 üst sınır 2 yıl nedeniyle diğer koşullarla basit yargılama mümkün; 15/2 üst sınır 3 yıl olduğundan değildir. 4/7’nin özel atfı 15’e sırf aynı kanunda diye aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 15/1 yalın hâlde 2 yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı; 15/2’de genel koşullar vardır. Dondurulmuş malın tasarruf sınırı, ceza tutuklamasından ayrı devam edebilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

6 ay veya 1 yıllık alt sınır sonuç ve kişisel koşullarla HAGB/erteleme değerlendirmesine elverişli olabilir. Hapis/para seçimliktir; hapis seçilirseTCK 50/2 uyarınca yeniden para seçeneğine çevirme sınırı korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir. 6415 m 4/7 terör infaz atfı 15'teki her ihlale otomatik uygulanmaz; ayrıca terör/örgüt suçu vasfı oluşmuşsa ilgili özel rejim ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Dondurma kararının tam kapsamı, bildirim, uygulama görevi ve zamanlarını alın.

• Fon/finansal hizmet, kontrol/temsil ilişkisi ve bilme iddiasının delillerini ayırın.

• İzinli kullanım, teknik imkânsızlık veya gecikme kayıtlarıyla 4 ve 15 vasıf farkını değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

15/1

Dondurma kararını yerine getirmeme/ihmal/gecikme: daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Dondurma kararını yerine getirmeme/ihmal/gecikme: daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
15/1	Dondurma kararını yerine getirmeme/ihmal/gecikme: daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

15/2

Dondurma kapsamındakilerin yararına/kontrolündeki/adına hareket eden yapıya bilerek fon veya finansal hizmet: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis veya adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Dondurma kapsamındakilerin yararına/kontrolündeki/adına hareket eden yapıya bilerek fon veya finansal hizmet: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis veya adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
15/2	Dondurma kapsamındakilerin yararına/kontrolündeki/adına hareket eden yapıya bilerek fon veya finansal hizmet: daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis veya adlî para.

Dayanak: [1], [2]

15/3

Tüzel kişiye ayrı idari yaptırım; tespit edilebilen işlem miktarı altında olamama kuralı vardır. Nominal eski tutar güncel yıllık tutar gibi yazılmaz.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Tüzel kişiye ayrı idari yaptırım; tespit edilebilen işlem miktarı altında olamama kuralı vardır. Nominal eski tutar güncel yıllık tutar gibi yazılmaz.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
15/3	Tüzel kişiye ayrı idari yaptırım; tespit edilebilen işlem miktarı altında olamama kuralı vardır. Nominal eski tutar güncel yıllık tutar gibi yazılmaz.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 5–7, 13, 15–16 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104356

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harp Araç ve Gereci Üretimi veya Denetiminde Yasak Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harp araç ve gereçleri üreten sanayi kuruluşlarının kuruluş/işletme, bildirim ve ihracat izin kurallarını ihlal etmeleridir. İlgili malzemenin denetim listesinde bulunması ve somut yükümlülük öncelikle belirlenir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	m. 3 izin ihlali:2 ay–1 yıl hapis ve ağır para olarak yazılmış, 5252 uyarınca adli paraya dönüşen yaptırım. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. /b'nin altı aylık üst sınırı TCK m. 75 önödemeye elverişlidir; /a ve /c genel önödeme dışında kalır. /a–b için diğer koşullarla basit yargılama; /c'nin beş yıllık üst sınırında uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Hapis cezalarında özel başka rejim yoksa genel 1/2; ağır paradan dönüştürülmüş adli para ayrı infaz edilir. Bu eski para türünün ödenmemesinde 5252 m. 5/3 ve 5275 m. 106 uyarınca bir gün karşılığı 500 TL özel dönüşümü esas alınır; TCK m. 52 gün esaslı para ile otomatik aynı hesap kurulmaz.

01 / Suçun kimliği

Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun m. 8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Harp araç ve gereçleri üreten sanayi kuruluşlarının kuruluş/işletme, bildirim ve ihracat izin kurallarını ihlal etmeleridir. İlgili malzemenin denetim listesinde bulunması ve somut yükümlülük öncelikle belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Harp araç ve gereçleri üretiminin izin ve millî savunma denetimi altında tutulması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 3 kuruluş/işletme, yer değişikliği, tesis/depoya ilişkin izinler ve yurt içi satış kapsamı.

• m. 5 işletme bilgilerindeki değişikliği ve siparişi bir ayda bildirme; üretim/stok bilgisini ocak ayında bildirme gibi yükümlülükler.

• m. 7 ihracat izni ve kanunda sayılan çift kullanımlı/şüpheli ihracat koşulları.

• Şirket içindeki yetki ve somut fiil; bütün ortak/yöneticilere otomatik ceza verilmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
8/a	m. 3 izin ihlali:2 ay–1 yıl hapis ve ağır para olarak yazılmış, 5252 uyarınca adli paraya dönüşen yaptırım.
8/b	m. 5 bildirim ihlali:1–6 ay hapis ve dönüştürülmüş adli para.
8/c	m. 7 ihracat izni ihlali:1–5 yıl hapis ve dönüştürülmüş adli para.
Para hesabı	Metindeki 4/2/8 milyar lira tarihî ağır para ibareleri güncel TL gibi okunmaz. 5252 m. 5/2, kapsamındaki sınırlar arası adli parada 2.500–500.000 TL çerçevesi öngörür; suç tarihi, özel hüküm ve lehe kanun karşılaştırması birlikte uygulanır.
Tesis tedbiri	m. 3'e aykırılıkta Millî Savunma Bakanlığının başvurusu üzerine yetkili mahkemenin kapatma/satış-sevk yasağı talebini 15 günde incelemesi ayrı tedbirdir.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. /b'nin altı aylık üst sınırı TCK m. 75 önödemeye elverişlidir; /a ve /c genel önödeme dışında kalır. /a–b için diğer koşullarla basit yargılama; /c'nin beş yıllık üst sınırında uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Madde kendi adıyla tutuklama kataloğunda değildir. /a–b'nin en çok bir yıl/altı ay hapis yaptırımında tutuklama yasağı; /c'de genel somut şartlar aranır. Tesis kapatma/sevk yasağı kişi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis cezalarında özel başka rejim yoksa genel 1/2; ağır paradan dönüştürülmüş adli para ayrı infaz edilir. Bu eski para türünün ödenmemesinde 5252 m. 5/3 ve 5275 m. 106 uyarınca bir gün karşılığı 500 TL özel dönüşümü esas alınır; TCK m. 52 gün esaslı para ile otomatik aynı hesap kurulmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Malzemenin işlem tarihindeki denetim listesi ve MSB izin belgeleri.

• Bildirim alındıları, şirket değişiklikleri, sipariş, stok ve ihracat kayıtları.

• Eski/yeni yaptırım karşılaştırması için fiil tarihi, önceki mevzuat ve para türünü gösteren hüküm.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun · m. 3,5,7–8; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103769

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 5 ağır para cezasının adli paraya dönüşümü ve infaz · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kart Harcama ve Ödeme Belgelerinde Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kart harcama ve ödeme belgelerinde sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	2–5 yıl ve 5.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 36 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gerçeğe aykırı harcama, nakit ödeme veya alacak belgesi düzenleyerek ya da bu belgeleri değiştirerek kendine/başkasına yarar sağlamaktır. Belge sahteciliği ile sağlanan yararın bağlantısı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliği, kart hamilinin hakları ve kişisel güvenlik bilgileri korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Belgeyi düzenleyen/değiştiren ve kişisel katkısıyla yarar sağlayan gerçek kişi fail olabilir; üye işyeri yöneticisi olmak tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belgenin kart harcama, nakit ödeme veya alacak belgesi niteliği belirlenir.

- Gerçek işlem ile içerik/tutar, imza veya değişiklik karşılaştırılır.
- Kendine/başkasına sağlanan yarar ve belgenin buna etkisi saptanır.
- POS, banka, ürün/hizmet ve ödeme/iade kayıtları kişisel fiille eşleştirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belgeyi bilerek sahte düzenleme/değiştirme ve yarar sağlama bağlantısı aranır. Hatalı tutar veya ticari ihtilaf otomatik sahtecilik kastı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek işleme uygun belge ve usulüne uygun iptal/iade, düzeltme ile sahte yarar fiili ayrılır. Kart sahibinin genel rızası sahte belgeyi hukuka uygun yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yarar sağlanmadan elverişli icra başlamışsa teşebbüs koşulları; başkasının kartını kullanma 245, dolandırıcılık veya belge sahteciliğiyle fiil/norm ilişkisi ayrıca değerlendirilir. Aynı menfaat iki kez ceza hesabına dönüştürülmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
36	2–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

2 yıllık alt sınır sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme için değerlendirilebilir. Zarar giderimi, ayrı para yaptırımı ve başka suç vasfı sonucu değiştirebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Belgenin aslı, POS ve banka kayıtları, gerçek satış/teslim/iade belgelerini alın.

• Yararın tutarı, lehtarı ve kişisel düzenleme/imza katkısını belirleyin.

• Kart kullanım yetkisi ile sahte belge iddiasını ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

36

2–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 2–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
36	2–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu · m. 19–20, 36, 42 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103920

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kayıp Kart Hakkında Gerçeğe Aykırı Beyan ve Kart Sözleşmesinde Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kayıp kart hakkında gerçeğe aykırı beyan ve kart sözleşmesinde sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl; ilk fıkrada ayrıca adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 37 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kart kayıp/çalıntı diye gerçeğe aykırı beyan edip kendisi veya başkası aracılığıyla kullanma ile kredi kartı/üye işyeri sözleşmesi veya eklerinde sahtecilik ayrı fiillerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliği, kart hamilinin hakları ve kişisel güvenlik bilgileri korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk fıkrada kart hamili ve bu durumu bilerek kullanan kişi; ikinci fıkrada sözleşme/ekini sahteleştiren veya sözleşme amacıyla sahte belge ibraz eden gerçek kişi.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kayıp/çalıntı bildiriminin gerçek dışılığı ve kartın sonraki kullanımı belirlenir.

- Kartı kullananın olaydan haberdar olması ve hamilin kullandırma katkısı kanıtlanır.
- Sözleşme, ek belge veya ibraz edilen sahte belgenin niteliği ayrı incelenir.
- Banka bildirim saatleri, işlem kayıtları, imza/kimlik ve görüntüler eşleştirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gerçeğe aykırı kayıp beyanını bilerek kart kullanma/kullandırma; başka kullanıcıda açıkça bilme aranır. İkinci fıkrada sahtecilik ve sözleşme amacıyla ibraz kastı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek kayıp/çalınma bildirimi ve yetkisiz kişinin sonradan kullanımı, hamilin kendi sahte bildirimiyle aynı değildir. Gerçek belgeyle meşru sözleşme suç oluşturmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İlk fıkrada beyan ve kullanım birlikte değerlendirilir; yalnız yanlış bildirim bütün fiili tamamlamayabilir. İkinci fıkra başka belge/kart sahteciliğiyle genel içtima ve özel norm ilişkisine tabidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
37/1	Sahte kayıp/çalıntı beyanı ardından bilerek kullanım/kullandırma: 1–3 yıl ve 2.000 güne kadar adlî para.
37/2	Kart/üye işyeri sözleşmesi veya ekinde sahtecilik; sözleşme amacıyla sahte belge ibrazı: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Her iki 1 yıllık alt sınırda sonuç ve koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri değerlendirilebilir. İkinci fıkrada ayrıca para cezası yazılı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kayıp bildirimi zamanını, kartın gerçek zilyetliğini ve kullanım işlemlerini belirleyin.

• Sözleşme/eklerin asılları, imza, kimlik ve elektronik başvuru loglarını alın.

• Kart hamiliyle kullanıcı arasında bilme/kullandırma iddiasını ayrı ispat edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

37/1

Sahte kayıp/çalıntı beyanı ardından bilerek kullanım/kullandırma: 1–3 yıl ve 2.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Sahte kayıp/çalıntı beyanı ardından bilerek kullanım/kullandırma: 1–3 yıl ve 2.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
37/1	Sahte kayıp/çalıntı beyanı ardından bilerek kullanım/kullandırma: 1–3 yıl ve 2.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

37/2

Kart/üye işyeri sözleşmesi veya ekinde sahtecilik; sözleşme amacıyla sahte belge ibrazı: 1–3 yıl hapis.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kart/üye işyeri sözleşmesi veya ekinde sahtecilik; sözleşme amacıyla sahte belge ibrazı: 1–3 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
37/2	Kart/üye işyeri sözleşmesi veya ekinde sahtecilik; sözleşme amacıyla sahte belge ibrazı: 1–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu · m. 37, 42 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103920

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Kartlı Sistem veya Kredi Kartı Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz kartlı sistem veya kredi kartı faaliyeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 1.000 güne kadar para
Şikâyet / takip	BDDK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Katalog değil
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 38 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

4’teki izni almadan kartlı sistem kurmak, kredi kartı çıkarmak, üye işyeri anlaşması yapmak veya bunları yapıyormuş izlenimi yaratan unvan/tanıtım kullanmaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliği, kart hamilinin hakları ve kişisel güvenlik bilgileri korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Faaliyeti veya görünümü gerçekleştiren gerçek kişi ve tüzel kişinin ilgili görevlisi kişisel katkısıyla sorumludur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Faaliyetin kartlı sistem, kredi kartı çıkarma veya üye işyeri anlaşması niteliği belirlenir.
- Gerekli kuruluş/faaliyet izninin varlığı ve kapsamı suç tarihinde araştırılır.

- Unvan, reklam veya kamu açıklamasının yarattığı izlenim tam içerikten değerlendirilir.
- Kurumsal rol, sözleşme, işlem ve komisyon akışı kişiye bağlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzinsiz faaliyeti veya izinli görünümü bilerek oluşturma gerekir. Sırf yazılım/teknik altyapı satışı aynı faaliyet olarak kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin kapsamındaki faaliyet ve kanunun izne tabi tuttuğu hizmetin dışında kalan işlemler ayrılır. Yabancı lisans veya ticaret sicili kaydı tek başına BDDK izni değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

38/2 hâkim/mahkeme kararıyla faaliyet ve reklamı geçici durdurma, ilan toplatma düzenler; son mahkûmiyetle aynı işlem değildir. Kararın kaldırılması ve itiraz ayrı takip edilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
38/1	İzinsiz fiil veya görünüm: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.
38/2	BDDK talebi üzerine faaliyet/reklam durdurma ve ilan toplatma; itiraz edilebilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5464 m. 42 uyarınca BDDK’nın savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; mağdurun 6 aylık şikâyetiyle aynı değildir. Kurumun katılma ve kovuşturmama kararına itiraz hakları ayrıca vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınır 2 yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 38/2 özel geçici durdurma ve ilan toplatma için BDDK'nın savcılık üzerinden talebi ve hâkim/mahkeme kararı aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

1 yıllık alt sınır sonuç ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. İdarî/faaliyete ilişkin tedbir, hapis bireyselleştirmesinden ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İzin, faaliyet kapsamı ve gerçek sözleşme/işlem modelini alın.

• Tam tanıtım, kullanılan unvan ve kişisel katkıyı belgeleyin.

• BDDK başvurusu ve durdurma/toplatma kararlarının merci/sürelerini izleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

38/1

İzinsiz fiil veya görünüm: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İzinsiz fiil veya görünüm: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
38/1	İzinsiz fiil veya görünüm: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

38/2

BDDK talebi üzerine faaliyet/reklam durdurma ve ilan toplatma; itiraz edilebilir.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: BDDK talebi üzerine faaliyet/reklam durdurma ve ilan toplatma; itiraz edilebilir.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
38/2	BDDK talebi üzerine faaliyet/reklam durdurma ve ilan toplatma; itiraz edilebilir.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu · m. 4, 38, 42 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103920

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kart Bilgilerinin Gizliliğini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kart bilgilerinin gizliliğini ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Kasten 1–3 yıl+para; taksirli güvenlikte para
Şikâyet / takip	BDDK başvurusu; ilgilinin dava hakkı saklı
Tutuklama kataloğu / engel	39/2 yalnız para: tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Uzlaştırma yok; 39/2 önödeme mümkün

01 / Suçun kimliği

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 39 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kart güvenlik bilgilerini koruma ve kart/müşteri bilgisi gizliliğine kasten aykırılık; güvenlik kodlarının taksirle açığa çıkmasına neden olma; 31’deki görev sırrını açıklama ayrı kollardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliği, kart hamilinin hakları ve kişisel güvenlik bilgileri korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kuruluş/üye işyerinin işlerini fiilen yöneten görevli ve işlemi yapanlar; ikinci fıkrada ilgili mensuplar; 31’in sır yükümlüleri özel sıfatlarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 8/5 güvenlik ve kart numarasını gizleme; 23’teki açıklama, saklama, kopyalama/paylaşım sınırı belirlenir.

- Kod, kart numarası, şifre veya kimlik yönteminin açığa çıkması ve alınmayan tedbir incelenir.
- Kast ile dikkatsizlik/tedbirsizlik/mesleki yetersizlik/emir-kurala aykırılık ayrı saptanır.
- 31 görev sırrında bilgi kaynağı, yetkisiz alıcı ve kişisel açıklama belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

39/1 açıkça kasten aykırılık; 39/2 sayılan taksir biçimlerini düzenler. 39/3 görev sırrında bilerek açıklama/kullanma şartları ilgili 31 ile değerlendirilir; üç fiile tek manevi unsur verilmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunen yetkili kişiye bilgi verme, 23'teki yazılı rıza ve kuruluşlar arası özel paylaşım sınırları ayrı incelenir. Yazılı rıza, gizli şifreyi güvensiz tutmaya genel izin değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Taksirli açıklama yalnız para, kasten güvenlik/gizlilik ihlali hapis+para yaptırımlıdır. Başkasının kartı kullanması ayrı 245 olabilir; güvenlik kusuru otomatik dolandırıcılığa iştirak değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
39/1 ve 8/5, 23	Kasten güvenlik/gizlilik aykırılığı: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.
39/2	Gizli kod/numara/şifrenin sayılan taksirle açığa çıkması: 1.000 güne kadar adlî para.
39/3 ve 31	Görev sırrı yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5464 m. 42 uyarınca BDDK'nın savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; mağdurun 6 aylık şikâyetiyle aynı değildir. Kurumun katılma ve kovuşturmama kararına itiraz hakları ayrıca vardır. 42 son fıkra 39 bakımından ilgililerin savcılığa başvuru hakkını saklı tutar; ilgili kişinin özel başvuru yolu ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Taksirli 39/2 yalnız para nedeniyle genel önödeme değerlendirmesine tabidir; 39/1 ve 3 değildir. Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme yoktur. 39/2'de basit yargılama koşulları mümkün; 1–3 yıl hapisli kollarda üst sınır engeldir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adı Ceza Muhakemesi Kanunu 100/3 tutuklama kataloğunda sayılmaz. Katalog dışılık tek başına tutuklama yasağı değildir; somut delille kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni, kanuni üst sınıra bağlı yasak ve ölçülülük birlikte değerlendirilir. 39/2 yalnız para olduğundan tutuklama yasaktır; diğer kollarda genel şartlar uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kasten fiillerde 1 yıllık alt sınır sonuç ve koşullarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçeneklerine elverişli olabilir. Taksirli yalnız para kolunda hapis ertelemesi değil para, HAGB ve önödeme koşulları incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir. 39/2 doğrudan para yaptırımına hapis koşullu salıverilme oranı uygulanmaz; 5275 m 106 özel para infazı izlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İhlalin tam fıkrasını, gizli bilgiyi ve ifşa/erişim zincirini belirleyin.

• Güvenlik tedbirleri, teslim, log, personel yetkisi ve rıza/resmî talep belgelerini alın.

• BDDK/ilgili başvurusu, kast-taksir ve varsa dolandırıcının ayrı fiilini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

39/1 ve 8/5, 23

Kasten güvenlik/gizlilik aykırılığı: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kasten güvenlik/gizlilik aykırılığı: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
39/1 ve 8/5, 23	Kasten güvenlik/gizlilik aykırılığı: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

39/2

Gizli kod/numara/şifrenin sayılan taksirle açığa çıkması: 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Gizli kod/numara/şifrenin sayılan taksirle açığa çıkması: 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
39/2	Gizli kod/numara/şifrenin sayılan taksirle açığa çıkması: 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

39/3 ve 31

Görev sırrı yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Görev sırrı yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
39/3 ve 31	Görev sırrı yükümlülüğüne aykırılık: 1–3 yıl ve 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu · m. 8/5, 23, 31, 39, 42 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103920

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Üye İşyerinin Kart Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Üye işyerinin kart yükümlülüklerine aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1.000 güne kadar adlî para
Şikâyet / takip	Resen
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Uzlaştırma yok; önödeme mümkün

01 / Suçun kimliği

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 40 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Üye işyerinin kartla ödeme kabulü/ek komisyon yasağına, sözleşme bittikten sonra kart kabul işaretlerini kaldırma yükümlülüğüne veya iade/iptalde alacak belgesi düzenleme yükümlülüğüne aykırı davranmasıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliği, kart hamilinin hakları ve kişisel güvenlik bilgileri korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üye işyerinin işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları; somut karar veya işlem katkısıyla sorumludur. Sırf çalışıyor olmak yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Üye işyeri sözleşmesi ve 17/1 kartla ödeme talebinin koşulu belirlenir.

- Kart kullanımına bağlı ek komisyon/bedel veya ödeme talebinin reddi belgelenir.
- Sözleşme sona erdiği hâlde 18 kart kabul işaretinin kaldırılmaması saptanır.
- 19/2 iade, vazgeçme veya iptalde alacak belgesi ve müşteriye nüsha verilmesi incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni yükümlülüğe bilerek aykırılık değerlendirilir; teknik geçici işlem yapılamaması ve kullanıcıya uyarı, 18'in ayrı hükmüyle incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek teknik kesinti veya kanunen geçerli işlem koşulu, sırf kartla ödeme reddi ya da komisyonla özdeş değildir. Kanuni yükümlülük özel sözleşmeyle ortadan kaldırılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

17/1 ek komisyon ihlalinde üye işyeri sözleşmesinin feshi ve 1 yıl yeni sözleşme yapılamaması ayrı sonuçtur. 40'ın atıf yapmadığı her 17–19 yükümlülüğü aynı suçmuş gibi genişletilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
40 ve 17/1	Kart kabulü/ek komisyon yasağına aykırılık: 1.000 güne kadar adlî para.
40 ve 18	Sözleşme sona erince işaretleri kaldırmama: aynı yaptırım.
40 ve 19/2	İade/iptalde alacak belgesi yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Resen takip edilir; mağdurun 6 aylık şikâyetine bağlı değildir. İhbar/zarar talebi ve katılma hakkı, suçun takip şartından ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adlî para gerektirdiği için genel önödeme kapsamı değerlendirilir. Yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; önödeme sonrası dava kalırsa basit yargılama diğer koşullarla mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Doğrudan adlî para suçunda hapis ertelemesi/hapisten seçenek yaptırım söz konusu değildir. HAGB ve önödeme kendi koşullarıyla; üye işyeri sözleşmesi üzerindeki sonuç ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adlî para 5275 m 106'ya göre infaz edilir; 1/2 veya 2/3 hapis oranı kullanılmaz. Ödenmeme nedeniyle çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Üye işyeri sözleşmesinin feshi ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kartla ödeme talebi, ek ücret, fatura ve POS/işyeri kayıtlarını alın.

• Sözleşme sona erme ve işaretlerin kaldırılma tarihini belgeleyin.

• İade/iptal, alacak belgesi ve kişisel yönetici/görevli katkısını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

40 ve 17/1

Kart kabulü/ek komisyon yasağına aykırılık: 1.000 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Kart kabulü/ek komisyon yasağına aykırılık: 1.000 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
40 ve 17/1	Kart kabulü/ek komisyon yasağına aykırılık: 1.000 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

40 ve 18

Sözleşme sona erince işaretleri kaldırmama: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: Sözleşme sona erince işaretleri kaldırmama: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
40 ve 18	Sözleşme sona erince işaretleri kaldırmama: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

40 ve 19/2

İade/iptalde alacak belgesi yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: İade/iptalde alacak belgesi yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
40 ve 19/2	İade/iptalde alacak belgesi yükümlülüğüne aykırılık: aynı yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu · m. 17/1, 18, 19/2, 40, 42 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103920

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kart Sistemleri Denetiminde Bilgi Vermeme veya Yanlış Bilgi Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kart sistemleri denetiminde bilgi vermeme veya yanlış bilgi verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3 ay–1 yıl ve 1.500 güne kadar para
Şikâyet / takip	BDDK yazılı başvurusu
Tutuklama kataloğu / engel	Tutuklama yasağı
Görevli mahkeme	Asliye Ceza
Uzlaştırma / özel yol	Yetişkinde yok

01 / Suçun kimliği

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 41 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

27/2 kapsamında BDDK'nın istediği bilgi-belgeyi vermemek veya gerçeğe aykırı vermektir. Gizli bile olsa kanunun uygulanmasıyla ilgili yetkili talebin kapsamı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliği, kart hamilinin hakları ve kişisel güvenlik bilgileri korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili bilgi-belgeyi verme görev ve imkânına sahip ya da yanlış sunan gerçek kişi sorumludur; kuruluş adı kişisel kastın yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- BDDK talebi, yasal kapsam, tebliğ ve süre tespit edilir.

- Mevcut belge, erişim ve verme imkânı belirlenir.
- Hiç vermeme ile yanlış bilgi verme ayrı gösterilir.
- Gerçek veriler, yanıt, imza ve kişisel bilgi/uyarılar eşleştirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Geçerli talebe bilerek cevap vermeme veya yanlışlığı bilerek bilgi sunma gerekir. Teknik hata ve gerçek imkânsızlık ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

27/2'nin yetkili talebi genel gizlilik iddiasıyla kendiliğinden bertaraf olmaz; talebin kanuni sınırı ve savunma güvenceleri korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yanlış bilgi ve başka belgede sahtecilik ayrı unsurlardır; aynı/ayrı fiil ilişkisi değerlendirilir. Sonradan doğru cevap özel otomatik düşme hükmü değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
41	3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5464 m. 42 uyarınca BDDK'nın savcılığa yazılı başvurusu muhakeme şartıdır; mağdurun 6 aylık şikâyetiyle aynı değildir. Kurumun katılma ve kovuşturmama kararına itiraz hakları ayrıca vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur; üst sınır 1 yıl ve hapis+para yaptırımı vardır. Basit yargılama diğer koşullarla mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya kanuni üst sınırı 2 yılı aşmayan gösterilen hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu 100/4 tutuklama yasağı vardır. Adli kontrol, belge/veri elkoyma ve düzenleyici kurumun idarî işlemi farklı koşullara bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [1]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Fiil yeri, bağlantılı suç ve çocuğa özgü görev ayrıca değerlendirilir; finansal denetim raporu mahkemenin delil değerlendirmesinin yerine geçmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde bu kayıttaki kanuni üst sınırı 5 yıl veya altında kalan hâllerde olağan dava zamanaşımı 8 yıldır. Yaş, kesilme/durma ve kesintisiz/zincirleme fiilin başlangıcı ayrıca belirlenir; başvuru/tebligat süreleri farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

3 ay–1 yıl sonuç hapis ve şartlarla HAGB/erteleme/kısa hapis seçenekleri gündeme gelebilir. Hapis yanında para cezası ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından, örgüt/terör veya tekerrür gibi özel neden yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İyi hâl, mahsup, başka ilamlar, yaş ve geçiş hükümleri ayrıca uygulanır; bu oran kesin tahliye tarihi değildir. Adlî para cezası ve müsadere kendi kurallarıyla infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

• Şüpheli/sanık, tam madde ve fıkrayı, kişisel işlem/karar isnadını ve varsa yazılı başvuru kapsamını öğrenebilir; lehe muhasebe ve dijital kayıtların korunmasını, bilirkişi yönteminin açıklanmasını ve savunma imkânı verilmesini isteyebilir.

• Müşteri/yatırımcı veya kurumun ceza dosyasına katılma hakkı doğrudan zarar ve özel kanun koşuluyla belirlenir; her paydaş veya hesap sahibi otomatik taraf sayılmaz.

• Elkoyma, dondurma, kayyım veya müsadereden etkilenen üçüncü kişi mülkiyet/hesap kaynağı ve iyi niyetini belgeler. Bu tedbirlerin merci, kapsam ve kanun yolu, ceza mahkûmiyetinden ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [1], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Talep, tebliğ, yanıt ve BDDK yazılı başvurusunu alın.

• Verinin gerçeğiyle sunulan belgeyi ve imza/yetkiyi karşılaştırın.

• Teknik engel, uyarı/düzeltme ve kişisel kusuru belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Güncel kanun ve ilgili değişiklikler 4 Kasım 2026 tarihli kaynak kontrolüyle değerlendirilmiştir. Suç tarihinde yürürlükte bulunan maddi ceza hükmü, usulün karar tarihi ve infaz geçiş koşulları birbirine karıştırılmaz.

Bu sürüm kaynaklara dayalı editoryal içeriktir; gerçekleşmiş insan avukat onayı veya canlı siteye yerleştirme bulunduğunu ileri sürmez. Açık hukukî yorum alanı varsa ilgili bölümde koşulları ve doğrulama sınırı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Ekranda seçilebilen hâller

41

3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Seçilen hâlin kanuni yaptırımı ve özel koşulu: 3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Hâl / dayanak	Yaptırım ve ayırt edici koşul
41	3 ay–1 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adlî para.

Dayanak: [1], [2]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Müşteri, yatırımcı, şirket, pay sahibi ve düzenleyici kurumun şikâyet, ihbar veya katılma yetkileri farklıdır. Sıfatınızı, doğrudan zararınızı ve bu suç için yukarıda açıklanan başvuru koşulunu belgeleyin.

• Hesap, varlık, sözleşme ve talimat kayıtlarını koruyun; iade/tazmin, tedbir ve ceza soruşturması taleplerini kendi süre ve koşullarıyla izleyin. Düzenleyici kurum başvurusu bütün özel hukuk sürelerini kendiliğinden durdurmaz.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Doğrudan bildiğiniz işlemi, belgenin kaynağını ve zamanını anlatın; denetim raporu çıkarımı ile kişisel gözlemi ayırın. Kendinizi veya yakınınızı suçlama ihtimali ve meslek/görev sırrı bakımından kanuni çekinme haklarını somut sıfatınıza göre değerlendirin.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu · m. 27/2, 41–42 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103920

Suç maddesi ve bağlı özel usul/infaz hükümleri 5 Kasım 2026 tarihinde saklanan resmî tam metinle yeniden karşılaştırıldı; insan hukuk onayı değildir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ses ve Gaz Fişeği Atan Silahlarda Üretim ve Satış İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ses ve gaz fişeği atabilen silahları gerekli izin olmadan veya ateşli silaha dönüştürülebilecek teknik nitelikte üretmek ve satmaktır. Yalnız taşıma, bildirim ve diğer idari aykırılıklar aynı adli suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İzinsiz veya kanuna aykırı dönüştürülebilir nitelikte imal/satış:1–3 yıl ve 100–500 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. Adli hâlin üç yıllık üst sınırı basit yargılamaya elverişli değildir. İdari yaptırım kararının başvuru yolu adli davadan ayrı belirlenir.
İnfaz çerçevesi	Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Ses ve Gaz Fişeği Atabilen Silahlar Hakkında Kanun m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ses ve gaz fişeği atabilen silahları gerekli izin olmadan veya ateşli silaha dönüştürülebilecek teknik nitelikte üretmek ve satmaktır. Yalnız taşıma, bildirim ve diğer idari aykırılıklar aynı adli suç değildir.

Dayanak: [1], [2], [6]

03 / Korunan hukuki değer

Ses ve gaz fişeği atan silahların güvenli üretim ve satış denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, aşağıda belirtilen hareketi gerçekleştiren ve kanunda özel yükümlülük aranıyorsa o yükümlülüğü taşıyan gerçek kişidir. Şirketin sahibi, çalışanı veya aynı yerde bulunmak tek başına ceza sorumluluğu kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürünün ses/gaz fişeği atan silah niteliği ve üretim izni.

• Silahın teknik olarak dönüştürülebilir imal edilmesi ile sonradan gerçekten ateşli silaha dönüştürülmesi ayrımı.

• İmal veya satış hareketi; taşıma ve idari bildirim ihlallerinin ayrı saptanması.

• Satıcının fiili, kastı, ürün seri ve üretim kayıtları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast, yani kanuni maddi unsurları bilme ve fiili isteme aranır. Maddede ayrıca amaç veya bilme koşulu varsa somut delille gösterilir; sırf idari bir eksiklik bütün suç unsurlarının ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin, yetki, istisna ve yükümlülüğün gerçekten doğup doğmadığı somut belgeyle değerlendirilir. Hata, yaş küçüklüğü ve kusurluluğu etkileyen nedenler TCK m. 24–34'ün kendi koşullarıyla incelenir; kanunu bilmeme tek başına cezasızlık sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Seçimlik hareketler, aynı fiilin tekrarı, hukuki kesinti ve başka bir suçun oluşması ayrı değerlendirilir. İştirak için kişinin somut katkısı ve kastı gerekir; kanundaki özel içtima veya daha ağır suç istisnası korunur.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4/1	İzinsiz veya kanuna aykırı dönüştürülebilir nitelikte imal/satış:1–3 yıl ve 100–500 gün adli para.
4/2–3	Sayılı taşıma, satış koşulu ve teknik/idari ihlaller idari yaptırıma tabidir; tekrar ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi koşulları ayrıca.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
6136 bağlantısı	Gerçek ateşli silaha dönüştürme 6136 m. 12/6'nın güncel hükmüyle ayrıca değerlendirilir; yalnız kurusıkı bulundurma otomatik aynı suç değildir.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda şikâyet şartı öngörülmediğinden resen takip edilir. Altı aylık şikâyet süresi bu suçun takip şartı değildir; özel izin veya başvuru koşulu varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkinde uzlaştırma/seri muhakeme/önödeme yoktur. Adli hâlin üç yıllık üst sınırı basit yargılamaya elverişli değildir. İdari yaptırım kararının başvuru yolu adli davadan ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm kendi adıyla CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda değildir. Genel şartlar, somut delil ve ölçülülük aranır; yalnız para veya hapis üst sınırı en çok iki yıl olan hâllerde, kanuni istisna yoksa m. 100/4 tutuklama yasağı uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından genel görev Asliye Ceza Mahkemesidir. Çocuk, özel kişi/görev rejimi ve bağlantılı ağır suç varsa ayrıca değerlendirilir; salt artırımlar görev hesabında 5235 m. 14 uyarınca ayrılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin failde belirtilen temel yaptırımın üst sınırı beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Nitelikli hâl, yaş, başlangıç, durma ve kesilme ayrıca incelenir. Şikâyet/başvuru süresi ile kanun yolu süresi bundan ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç hapis en çok iki yıl veya adli para ve CMK m. 231'in sabıka, zarar ve kanaat şartları; ertelemede TCK m. 51'in sonuç ceza/yaş/sabıka şartları; seçenek yaptırımda m. 50'nin kısa süreli hapis ve kişisel koşulları ayrı aranır. Kanundaki ceza aralığı tek başına bu kurumların kesin uygulanacağını göstermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis mahkûmiyetinde başka özel rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, örgüt/terör, yaş, mahsup, iyi hâl, denetimli serbestlik ve suç tarihine bağlı geçiş hükümleri ayrıca uygulanır. Adli para cezasının infazı ayrı usule tabidir; oran kesin tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Silahın teknik raporu, dönüştürme durumu ve namlu/mühimmat özellikleri.
- Üretim izni, seri numarası, stok/fatura ve satış kayıtları.
- Fiil tarihi ve 6136 m. 12/6 bağlantısı; idari karar varsa ayrı tebliğ.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5729 sayılı Ses ve Gaz Fişeği Atabilen Silahlar Hakkında Kanun · m. 2–4; 6136 m. 12/6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104042

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun · m. 12/6 ve Ek m. 1; dönüştürülmüş silah/özel yer · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103126

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Borçlusuna İlişkin Tahsil Sırrının Açıklanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu borçlusuna ilişkin tahsil sırrının açıklanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	TCK m. 239 yaptırımına atıf — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Özel fiil resen; m. 239 ceza atfından onun şikâyet koşulu otomatik çıkarılmaz.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 107 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu alacağının tahsilinde görev dolayısıyla öğrenilen borçlu veya ilgili kişiye ait özel, mesleki, ticari ya da hesap bilgilerini ve gizli kalması gereken hususları açıklamaktır. 6183 özel fiili tanımlar, yaptırım için TCK m. 239’a başvurur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Borçlunun mahremiyeti, ticari sırları ve kamu tahsil işlemlerine güven korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

6183’ü uygulayan görevli veya kanuni borç bilgisini alan kuruluşta görevli kişi özgü faildir; her dış alıcı doğrudan aynı sıfatı taşımaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin 6183 uygulamasındaki görevi veya kanunen bilgi verilen kuruluşta çalışması belirlenir.
- Bilginin görev dolayısıyla öğrenilmesi, gizli niteliği ve yetkisiz kişiye açıklanması gösterilir.
- M. 41 ve 22/A kapsamındaki izinli kurumsal bilgi paylaşımı istisnası incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gizli bilgiyi yetkisiz kişiye bilerek aktarma kastı gerekir; teknik sızıntıda kişinin eylemi ve kastı ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu bir TCK m. 239 kopyası olarak ikinci bağımsız suç sayılmaz; özel fail ve bilgi paylaşımı istisnasını açıklar. 213 m. 362 vergi mahremiyetiyle hangi görev sırasında öğrenildiği üzerinden ayrım yapılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 107 + TCK m. 239/1	Temel yaptırım: 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adlî para.
M. 107 son fıkra	Yetkili tahsil kuruluşuna ve borcu yoktur belgesi arayan kuruma kanuni kapsamda bilgi verme sır ifşası değildir; alıcı kurumdaki görevli de gizlilikle bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 107 özel fiil tanımında şikâyet şartı öngörmez; TCK m. 239'a yaptırım atfı, onun şikâyet koşulunu otomatik ithal etmez. M. 115'in özel idare ihbarı da yalnız 110–114 içindir. Görevli hakkında soruşturma izni gerekip gerekmediği görev ve özel kanunlara göre ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

6183'teki bu özel resen suç, sırf cezası TCK m. 239'dan alındığı için m. 239'un uzlaştırma listesine otomatik dahil edilmez. Yetişkin için önödeme/seri muhakeme yok; üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bilginin hangi görev ve sistemden edinildiğini belirleyin.

• Erişim, aktarım ve alıcı yetki kayıtlarını hukuka uygun biçimde koruyun.

• Açıklamanın kanuni tahsil/borç sorgu istisnasına girip girmediğini denetleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 22/A,41,107,115; TCK m. 239 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tahsil Artırmasına Yasaklı Kişinin Katılması veya Mal Alması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tahsil artırmasına yasaklı kişinin katılması veya mal alması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3 ay–3 yıl hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 108 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tahsil işlemlerinde görevli kişinin kamu borcu nedeniyle satılan malın artırmasına kendi/başkası adına katılması veya doğrudan/dolaylı almasıdır. Yasak eş ve üçüncü derece dahil kan/kayın hısımlarına da uzanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu tahsil ihalelerinde dürüstlük ve görevlinin çıkar çatışmasından uzaklığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Görevli, eşi ve üçüncü derece dahil kan/kayın hısımları yasak kapsamındadır; yakınlık ve bilme kişisel değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Failin tahsil uygulamasında görevli olup olmadığı veya yasaklı yakınlık derecesi saptanır.

• Artırmanın 6183 gereği paraya çevirme işlemi olduğu belirlenir.

• Doğrudan/dolaylı katılım, başkası hesabına işlem veya üçüncü kişiden beş yıl içinde devralma ortaya konur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasaklı durum ve alım/katılma olgularına ilişkin kast gerekir. Görünüşte üçüncü kişi alımında gerçek hesap ve irade araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İhale feshi ile ceza sorumluluğu farklıdır. TCK m. 235 gibi başka suçun ek unsurları varsa özel hüküm ve aynı/ayrı fiil ilişkisi kurulur; salt yasaklı katılım hileli ihale unsurlarının tamamını ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 108	3 ay–3 yıl hapis.
İhale sonucu	Yasaklı katılımla yapılan ihalenin m. 99 uyarınca feshi ayrıca istenebilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İhale dosyası, katılımcı/temsil belgeleri ve satış-devir tarihlerini alın.

• Görev ve akrabalık bağını belgelendirin.

• Gerçek ödeme kaynağı ve üçüncü kişi üzerinden alım ilişkisini inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 99,108 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Alacağının Tahsilini Mal Kaçırarak Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu alacağının tahsilini mal kaçırarak engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 ay–3 yıl hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Yetkili idare amirinin ihbarı — 6183 m. 115 özel başvuru şartı; sıradan ihbar veya genel şikâyet süresiyle eşitlenmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 110 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Hakkında tahsil takibi başlamış borçlunun, tahsili engelleme/zorlaştırma amacıyla malvarlığını gerçek veya görünüşte azaltması ve kalan mallarının borcu karşılamamasıdır. Borcu ödeyememek tek başına bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu alacağının tahsil imkânı ve takipte malvarlığının korunması amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Takip yapılan borçlu faildir. Tüzel kişi işleminde m. 115/2 uyarınca işi gerçekte yapan yönetici, temsilci veya görevli belirlenir; tüm ortaklar otomatik sorumlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kamu alacağı ve fail hakkında takip işlemlerinin başlama tarihi belirlenir.

• Mülkten çıkarma, yok etme/değer düşürme, gizleme, kaçırma, muvazaa veya gerçek dışı borç ikrarı saptanır.

• Kalan malvarlığının kamu borcunu karşılamadığı ve özel tahsili engelleme amacı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Tahsili kısmen/tamamen engelleme veya zorlaştırma özel amacı gerekir. Gerçek ticari gereklilik, piyasa kaybı veya borç ödemesi bu amaçtan ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tasarrufun iptali hükümleri ve muvazaa davası ceza sorumluluğundan ayrıdır. Sonradan ödeme bu madde için genel otomatik etkin pişmanlık değildir; fiilin oluştuğu anda kalan varlık ve kasıt belirleyicidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 110	6 ay–3 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6183 m. 115 gereğince alacaklı amme idaresinin o yerdeki en büyük memurunun ihbarı üzerine savcılıkça takip edilir. Bu özel başvuru koşulu sıradan bir kişinin ihbarıyla veya genel “resen” kartıyla geçiştirilemez. İdarenin başvuru yetkisi ve belgesi dosyada bulunmalıdır; m. 115’in “ihbar” düzenlemesi ile TCK m. 73 şikâyet rejimi aynı varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Kamu alacağının tahsiline ilişkin bu suçta zarar gören kamu tüzel kişisi olduğundan CMK m. 253 uzlaştırması uygulanmaz; özel idari ihbar koşulu bunu değiştirmez. Seri muhakeme listesinde değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle önödeme/basit yargılama yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Takip başlangıcını, mal devrini ve alacak tutarını tarih sırasına koyun.

• Devrin gerçek bedeli, karşılığı ve kalan malvarlığını belgeleyin.

• M. 115 yetkili amir ihbarı ile gerçek işlemi yapan kişi tespitini kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 27–30,55,110,115 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Mal Bildirimi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerçeğe aykırı mal bildirimi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3 ay–1 yıl hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Yetkili idare amirinin ihbarı — 6183 m. 115 özel başvuru şartı; sıradan ihbar veya genel şikâyet süresiyle eşitlenmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 111 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunen istenen mal bildirimini gerçeğe aykırı yapmak veya bildirimle bağdaşmayan yaşayış hâlini oluşturan maddi olgularla malvarlığını gizlemektir. Salt sosyal görünüm ve tahmin, somut yanlış bildirim ispatının yerini tutmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu tahsilinde doğru malvarlığı bilgisi ve etkili takip korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mal bildirmekle yükümlü borçlu; tüzel kişi işinde m. 115 uyarınca bildirimi yapan sorumlu gerçek kişi faildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mal bildirimi istemi, usulüne uygun tebliğ ve bildirimin içeriği belirlenir.
- Bildirim günündeki gerçek malvarlığı/gelirle beyan karşılaştırılır.
- Yaşayış iddiasında giderlerin kaynağı, üçüncü kişi yardımı ve gerçek sahiplik araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bildirimin gerçeğe aykırılığını bilerek hareket etme kastı aranır. Unutma, anlaşılabilir değerleme farkı veya başkasına ait mal otomatik gizleme kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Mal bildirmemek m. 60 tazyik hapsi, yalan bildirmek m. 111 suçudur; iki kurumun amacı, süresi ve sona ermesi farklıdır. Tazyik hapsine koşullu salıverilme oranı uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 111	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6183 m. 115 gereğince alacaklı amme idaresinin o yerdeki en büyük memurunun ihbarı üzerine savcılıkça takip edilir. Bu özel başvuru koşulu sıradan bir kişinin ihbarıyla veya genel “resen” kartıyla geçiştirilemez. İdarenin başvuru yetkisi ve belgesi dosyada bulunmalıdır; m. 115’in “ihbar” düzenlemesi ile TCK m. 73 şikâyet rejimi aynı varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Kamu alacağının tahsiline ilişkin bu suçta zarar gören kamu tüzel kişisi olduğundan CMK m. 253 uzlaştırması uygulanmaz; özel idari ihbar koşulu bunu değiştirmez. Seri muhakeme listesinde değildir. Bir yıllık üst sınır önödemeye elverişli değildir; basit yargılama koşulları olabilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ödeme emri, tebliğ, mal bildirimi ve o tarihteki banka/tapu kayıtlarını temin edin.

• Yaşam giderlerinin gerçek finansman kaynağını açıklayan belgeleri hazırlayın.

• Hiç bildirmeme ile gerçeğe aykırı bildirimin ayrı isnatlar olduğunu kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 55,59–60,111,115 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sonradan Edinilen Mal veya Gelir Artışını Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sonradan edinilen mal veya gelir artışını bildirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1 yıla kadar hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Yetkili idare amirinin ihbarı — 6183 m. 115 özel başvuru şartı; sıradan ihbar veya genel şikâyet süresiyle eşitlenmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 112 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Usulüne uygun mal bildiriminden sonra edinilen mal ve gelir artışını m. 61’deki sürede bildirmeyerek tahsili engelleme veya zorlaştırmadır. Sadece yeni mal edinmek suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Devam eden kamu tahsilinde sonradan oluşan ödeme imkânının gizlenmemesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Önceki mal bildirimi ve yetersiz mal durumu koşullarını taşıyan kamu borçlusu faildir; tüzel kişide fiilî işlem sorumlusu belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Önceki bildirimde mal olmadığının veya borca yetmediğinin belirtilmesi ve yeni edinim belirlenir.

• Edinim/artıştan itibaren 15 günlük sürenin geçmesi ve bildirim yapılmaması saptanır.

• Bildirmeme nedeniyle tahsilin engellendiği veya zorlaştığı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yeni mal/artış ve bildirme yükümlülüğünü bilerek ihmalle tahsile engel/zorluk yaratma kastı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Suçun sonuç unsuru olan engelleme/zorlaştırma ayrıca gösterilir. Borcun tümü karşılanmışsa veya yeni mal kuralen kapsam dışındaysa aynı sonuç varsayılamaz. Geç bildirim, suçun oluşumu ve cezanın bireyselleştirilmesinde değerlendirilir; otomatik düşme kuralı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 112	1 yıla kadar hapis.
m. 61 bildirim	Edinme/artma tarihinden itibaren 15 gün içinde tahsil dairesine bildirim.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6183 m. 115 gereğince alacaklı amme idaresinin o yerdeki en büyük memurunun ihbarı üzerine savcılıkça takip edilir. Bu özel başvuru koşulu sıradan bir kişinin ihbarıyla veya genel “resen” kartıyla geçiştirilemez. İdarenin başvuru yetkisi ve belgesi dosyada bulunmalıdır; m. 115’in “ihbar” düzenlemesi ile TCK m. 73 şikâyet rejimi aynı varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Kamu alacağının tahsiline ilişkin bu suçta zarar gören kamu tüzel kişisi olduğundan CMK m. 253 uzlaştırması uygulanmaz; özel idari ihbar koşulu bunu değiştirmez. Seri muhakeme listesinde değildir. Önödeme yoktur; bir yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama koşulları vardır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Önceki bildirimi ve edinim/gelir artışı tarihini belgeleyin.

• 15 günlük süre hesabı ile gönderim/teslim kanıtını karşılaştırın.

• Tahsilin neden engellendiğini veya engellenmediğini malvarlığı kayıtlarıyla gösterin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 61,112,115 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Borçlusuna Ait Eldeki Malları Bildirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu borçlusuna ait eldeki malları bildirmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	6 aya kadar hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Yetkili idare amirinin ihbarı — 6183 m. 115 özel başvuru şartı; sıradan ihbar veya genel şikâyet süresiyle eşitlenmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 113 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Borçluya ait malı elinde bulunduran üçüncü kişinin m. 55 son fıkra gereği yapılan talebe rağmen bildirmemesidir. Borçlu olmak değil başkasının malını elde bulundurmak belirleyicidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Borçlu malının üçüncü kişide gizlenmemesi ve tahsilin doğru bilgiyle sürmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Borçlu malını elinde bulunduran üçüncü kişi faildir. Malın kendisine ait olduğunu ileri süren kişinin iddiası ve belge temeli değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Malların kamu borçlusuna aitliği ve failin fiilen elinde bulunması belirlenir.
- Usulüne uygun bilgi talebi/tebliği ve 15 günlük süre incelenir.
- Malların bildirilmemesi veya bildirimin kapsamı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Başkasına ait malı elinde bulundurduğunu ve kanuni talebi bilerek bildirmeme kastı gerekir; talebin hiç ulaşmaması veya gerçek zilyetliğin olmaması önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Haciz ihbarnamesine itiraz ve üçüncü kişinin mal/borç ilişkisi, m. 79 usulüyle karıştırılmamalıdır. M. 55 talebinin içeriği suçun temelidir; genel bir şirket bilgi talebi yeterli varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 113	6 aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6183 m. 115 gereğince alacaklı amme idaresinin o yerdeki en büyük memurunun ihbarı üzerine savcılıkça takip edilir. Bu özel başvuru koşulu sıradan bir kişinin ihbarıyla veya genel “resen” kartıyla geçiştirilemez. İdarenin başvuru yetkisi ve belgesi dosyada bulunmalıdır; m. 115’in “ihbar” düzenlemesi ile TCK m. 73 şikâyet rejimi aynı varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Kamu alacağının tahsiline ilişkin bu suçta zarar gören kamu tüzel kişisi olduğundan CMK m. 253 uzlaştırması uygulanmaz; özel idari ihbar koşulu bunu değiştirmez. Seri muhakeme listesinde değildir. Altı aylık üst sınır nedeniyle TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; sonuçsuzsa basit yargılama koşulları olabilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Talep ve tebliğ tarihini, malın sahiplik/zilyetlik belgesini toplayın.

• Süresinde verilen yanıt varsa teslim alındısını koruyun.

• M. 55 talebiyle m. 79 haciz ihbarnamesini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 55,79,113,115 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Malı Olmadığını Bildiren Borçlunun Zorunlu Bilgileri Vermemesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Malı olmadığını bildiren borçlunun zorunlu bilgileri vermemesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	50 güne kadar adlî para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Yetkili idare amirinin ihbarı — 6183 m. 115 özel başvuru şartı; sıradan ihbar veya genel şikâyet süresiyle eşitlenmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Adlî para; 5275 m. 106 — Doğrudan hapis yok; ödenmeyen adlî paranın ayrı infaz usulü uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 114 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ödeme emri tebliğ edilip malı olmadığını bildiren borçlunun son adres, diğer tahsil dairesi/kayıt bilgileri ve nüfus kaydı gibi kanuni bilgileri makbul özür olmadan vermemesidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tahsil dairesinin borçluya ve diğer kayıtlarına ulaşabilmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Usulüne uygun ödeme emri alıp malı olmadığını bildiren borçlu faildir; şirket işleminde m. 115/2 gerçek sorumluya uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ödeme emrinin tebliği ve malı yoktur bildirimi belirlenir.

• Bildirimle birlikte veya bildirimden sonraki 15 günde verilmesi gereken bilgi listesi saptanır.

• Verilmeyen somut bilgi, ifa imkânı ve makbul özür incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni bilgi görevini makbul özür olmadan bilerek yerine getirmeme aranır. Eksik tebliğ veya bilgiye ulaşamama savunması somut denetlenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu para cezası, m. 60 mal bildirmemeye ilişkin tazyik hapsinden ve m. 111 yalan bildirim hapsinden farklıdır. Elektronik erişilebilir kayıtların istemi ve yükümlülüğün somut içeriği kanuni talebe göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 114	Temel yaptırım 5–50 gün adli para cezasıdır; özel üst sınır 50 gün, alt sınır TCK m. 52/1 genel hükmü gereğince 5 gündür.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

6183 m. 115 gereğince alacaklı amme idaresinin o yerdeki en büyük memurunun ihbarı üzerine savcılıkça takip edilir. Bu özel başvuru koşulu sıradan bir kişinin ihbarıyla veya genel “resen” kartıyla geçiştirilemez. İdarenin başvuru yetkisi ve belgesi dosyada bulunmalıdır; m. 115’in “ihbar” düzenlemesi ile TCK m. 73 şikâyet rejimi aynı varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Kamu alacağının tahsiline ilişkin bu suçta zarar gören kamu tüzel kişisi olduğundan CMK m. 253 uzlaştırması uygulanmaz; özel idari ihbar koşulu bunu değiştirmez. Seri muhakeme listesinde değildir. Yalnız adlî para nedeniyle TCK m. 75 önödeme kapsamındadır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Yalnız adlî para öngörülür; doğrudan hapis ertelemesi söz konusu değildir. Önödeme, para gün sayısı/değeri, ödeme imkânı ve şartları varsa HAGB ayrı değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan hapis cezası yoktur. Adlî para infazı 5275 m. 106 uyarıncadır; m. 60 tazyik hapsiyle veya bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla hesaplanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ödeme emrindeki ihtarı ve malı yoktur beyanını alın.

• Adres/kayıt bilgilerinin iletildiği tarih ve teslim kaydını koruyun.

• Makbul özrü gösteren belgelerle 15 günlük süreyi karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 55,60,114–115 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yayın Künyesi ve Zorunlu Bilgileri Göstermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yayın künyesi ve zorunlu bilgileri göstermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Basılmış eser veya internet haber sitesinde kanunen gösterilmesi gereken künye, adres, sorumlu veya tarih bilgilerini göstermemek ya da gerçeğe aykırı göstermektir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yayında sorumlunun belirlenebilmesi, şeffaflık ve hak arama imkânı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Süreli yayında sorumlu müdür ve bağlı yetkili; süresiz yayında yayımcı ve kendi ad/adresini göstermeyen/yanlış gösteren basımcı kanunda ayrı sayılmıştır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• M. 4'te yayın türü için öngörülen zorunlu bilgi tek tek belirlenir.

• Eksik/yanlış künye ve yayının erişime sunulduğu hâl kayda alınır.

• İnternet haber sitesinde iletişim sayfasına ana sayfadan ulaşılabilirlik ile ilk yayım/güncelleme tarihleri incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Zorunlu bilginin eksik veya yanlış sunulmasına ilişkin kast gerekir. Teknik kesinti, geçici erişim sorunu ve gerçek sorumlunun düzeltme imkânı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 4 ilan, tarife ve sirküler için istisna içerir; haber ajansı yayını ile diğer süreli yayın aynı ek bilgi şartına sahip değildir. İnternet haber sitesi 2022 değişikliğiyle kapsama alınmıştır; kişisel her internet sayfası bu sıfatı taşımaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 15 + 5252 m. 5	Adlî para cezası; eski tutarlar ve bölgesel/yaygın yayın alt sınırları dönüşüm kurallarıyla birlikte okunur. Eski "ağır para" 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2'nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL'dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yayının künye ve iletişim ekranını tarihli biçimde koruyun.

• Beyanname ve sorumlu kişi değişikliklerini inceleyin.

• Eksik bilginin hangi m. 4 yükümlülüğüne karşılık geldiğini gösterin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 2,4,11,15,26–28; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Durdurulmuş Basılı Yayına Usulsüz Devam Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Durdurulmuş basılı yayına usulsüz devam etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 16 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

M. 8 uyarınca mahkemece durdurulmuş yayına gerekli beyanname veya değişiklik bildirimi yapılmadan devam etmektir. İnternet haber sitesinin beyanname eksikliği için m. 8’de aynı yayın durdurma yaptırımı uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Beyanname ve yayın sorumluluğu düzeninin yargısal kararlar çerçevesinde uygulanması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yayın sahibi, sorumlu müdür ve bağlı olduğu yetkilinin kişisel fiili/sorumluluğu belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• M. 8’e dayanan geçerli mahkeme durdurma kararı ve tebliği belirlenir.

• Eksikliğin giderilmesi veya gerekli beyanname/değişiklik bildirimi yapılmadan sonraki yayım saptanır.

• Sorumlu kişinin karardan bilgisi ve gerçek yayın faaliyeti gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Durdurma kararı ve eksiklikleri bilerek yayıma devam kastı gerekir; kararın kaldırılması veya şartın yerine getirilmesi önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 8/5 internet haber sitelerini birinci fıkradaki durdurmadan çıkarır; vasfın kazanılmadığının tespiti ve buna bağlı hak kaybı ayrı süreçtir. Bu fark atlanarak internet sitesi faaliyeti otomatik m. 16 suçu sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 16 + 5252 m. 5	Adlî para; Eski “ağır para” 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2’nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL’dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Durdurma kararı, tebligat ve varsa itiraz/kaldırma kararını alın.
- Beyanname teslim ve düzeltme tarihlerini sonraki nüshalarla karşılaştırın.
- Basılı yayın ile internet haber sitesi niteliğini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.
- Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 7–8,16,26–28; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Basılı Yayını Teslim veya İnternet İçeriğini Muhafaza Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Basılı yayını teslim veya internet içeriğini muhafaza yükümlülüğünü ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 17 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Basımcının yayını savcılığa teslim etmemesi veya internet haber sitesi sorumlusunun içerikleri doğruluk ve bütünlüğünü koruyarak muhafaza/teslim etmemesidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yayın kayıtlarının kanuni denetim ve delil güvenliği için korunması amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Basılı eserde basımcı; internet haber sitesinde sorumlu müdür özel faildir. Yayının yazarı otomatik aynı teslim görevlisi değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Basılı yayım/dağıtım günü ve imzalı iki nüshanın yerel başsavcılığa teslimi belirlenir.
- İnternet içeriklerinin iki yıl saklanması, talep halinde teslimi ve teknik bütünlüğü incelenir.
- Soruşturma/kovuşturma yazılı bildirilmişse sonuç bildirimi gelene kadar özel saklama süresi saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Somut teslim/saklama görevini bilerek yerine getirmeme kastı gerekir; veri kaybının nedeni, yedek ve teknik müdahale imkânı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İçerik/biçim değişen yeni basım ve tıpkı basımlar için de teslim görevi vardır. Dava açma süresinin teslim veya öğrenme başlangıcıyla, teslim etmeme fiilinin kendi oluşma anı ayrı gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 17 + 5252 m. 5	Adlî para; Eski “ağır para” 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2’nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL’dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Basım/dağıtım günü ile savcılık alındısını eşleştirin.

• İçerik sürümleri, hash, yedek ve teslim talebini koruyun.

• Yazılı soruşturma bildirimi varsa özel saklama bitişini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 10,17,26–28; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kesinleşmiş Karara Rağmen Düzeltme ve Cevabı Yayımlamama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kesinleşmiş karara rağmen düzeltme ve cevabı yayımlamama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; ödenmezse özel infaz — M. 28 dönüşüm yasağının istisnası; 5252 m. 5/3 ve 5275 m. 106 birlikte.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 18 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Düzeltme ve cevabın yayımlanmasına dair kesinleşmiş hâkim kararına, ilgili yayım süre ve biçimine uymamaktır. İlk gönderilen cevap yazısının yayımlanmaması ile kesinleşmiş karara aykırılık ayrı aşamalardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Gerçeğe aykırı/onur kırıcı yayına karşı etkili cevap hakkı ve yargı kararının uygulanması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sorumlu müdür ve ona bağlı yetkili somut görevleriyle belirlenir. Yayın sahibinin ödemedeki müteselsil sorumluluğu kişisel suçlulukla aynı şey değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yetkili hâkim kararı, usulüne uygun tebliğ, itiraz ve kesinleşme belirlenir.

• Kesinleşme/itiraz kararının tebliğinden sonra yayım için geçerli süre hesaplanır.

• Yazının karar ve m. 14 biçimine uygun yayımlanıp yayımlanmadığı gerçek nüsha/URL üzerinden incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kesinleşmiş kararı ve yükümlülüğü bilerek yerine getirmeme kastı gerekir. Tebliğsiz veya henüz kesinleşmemiş karar üzerine suç otomatik tamamlanmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yayının çıkarılması/erişimin engellenmesi cevap yükümlülüğünü bitirmez: internet sitesinde ilk 24 saat ana sayfa, toplam bir hafta gösterim özel kuralı vardır. Cevap isteminde iki ay ve sulh ceza başvurusunda 15 günlük süre, ceza davasının m. 26 süresinden ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 18 + 5252 m. 5	Adlî para; Eski “ağır para” 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2’nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL’dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 14 yayım süreleri	Günlük yayında en geç üç gün; diğer süreli yayında üç günden sonraki ilk nüsha; internet haber sitesinde en geç bir gün. Karar sonrası başlangıç m. 14'e göre belirlenir.
M. 18 ek sonuç	Masrafı yayın sahibince karşılanmak üzere iki internet haber sitesi ve tirajı 100.000'i aşan iki gazetede ilan kararı mümkündür.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

M. 18, 5187 m. 28’deki para cezasını hapse çevirmeme yasağının istisnasıdır. Ödenmeyen para için 5275 m. 106 ve eski ağır paradan dönüşümde 5252 m. 5/3 gün karşılığı kuralları uygulanır. Bu doğrudan hapis mahkûmiyeti veya kesin cezaevi süresi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Karar, tebligat, kesinleşme ve itiraz evrakını birlikte alın.
- Gönderilen cevap metniyle yayımlanan sürümü sayfa, punto, URL ve süre bakımından karşılaştırın.
- Yayın tarihinde sorumlu müdür/bağlı yetkiliyi resmî beyannameyle belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 14,18,26–28; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Haber Sınırını Aşarak Cinsel Saldırı, Cinayet veya İntihara Özendirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Haber sınırını aşarak cinsel saldırı, cinayet veya intihara özendirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 20 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bu olayları haber verme sınırlarını aşan ve okuru bu fiillere özendirebilecek nitelikte yazı veya resimle yayımlamaktır. Olayı aktarmak, eleştirmek veya önleyici biçimde açıklamak tek başına suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yaşam ve beden bütünlüğünün korunması, riskli davranışlara özendirmenin önlenmesi ile haber özgürlüğü birlikte gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yayımlayan/eser sahibi ve m. 11’deki koşullarla sorumlu kişiler; sırf yayın kuruluşunda çalışmak yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yazı/görselin bütün içeriği, başlık ve sunum bağlamı birlikte incelenir.

• Haber verme sınırının nasıl aşıldığı ve özendirmeye elverişlilik somutlaştırılır.

• Yayım türü, zamanı ve gerçek eser/yayın sorumlusu belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yayımın içeriğini ve özendirici niteliğini bilerek hareket etme kastı aranır; haberin sonraki etkisi tek başına kast ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Haber değeri, kamu yararı, ifade biçimi ve önleyici/eleştirel bağlam dikkate alınır. Şiddeti kınayan haber ile onu cazip gösteren sunum aynı hukuki sonuç doğurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

TCK m. 84 intihara yönlendirme, m. 214 suç tahriki veya başka suçun somut ek unsurları varsa ayrı nitelendirme gerekir. Bu maddede bir kişinin gerçekten suça veya intihara yöneldiği sonucu şart olarak yazılmamıştır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 20 + 5252 m. 5	Adlî para; Eski “ağır para” 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2’nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL’dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İçeriğin tamamı ve ilk/güncellenmiş sürümlerini koruyun.

• Editoryal amaç, uyarı/eleştiri bağlamı ve yayım kararını belgeleyin.

• Seçilmiş bir cümle yerine bütün sunumun değerlendirilmesini sağlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 3,11,20,26–28; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Korunan Mağdur veya Çocuk Kimliğini Yayınla Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Korunan mağdur veya çocuk kimliğini yayınla açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 21 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Süreli yayınlarda kanunun koruduğu cinsel olay mağdurlarının, evlenmesi yasak kişiler arasındaki ilişkiye konu kişilerin veya 18 yaş altı fail/mağdurun kimliğini açıklama ya da tanınmasını sağlamadır. İsim yazılmaması tek başına anonimlik değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Cinsel olay mağdurlarının mahremiyeti, çocukların üstün yararı ve damgalanmadan korunma hakkı amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

M. 11 sorumluluk düzenine göre eser sahibi/yayım sorumlusu; korunmuş kişi mağdurdur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kişinin m. 21/a, b, c'deki korunan gruba girdiği ve olay tarihindeki yaşı belirlenir.

• İsim, fotoğraf, okul, adres, akrabalık veya başka ayrıntıların birlikte kişiyi tanıtır niteliği incelenir.

• Yayının süreli yayın/internet haber sitesi niteliği ve kişi sorumluluğu belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yayımın kimliği açıklar veya tanınmayı sağlar niteliğine ilişkin kast gerekir. Deşifre edilebilen anonimleştirme ve görüntüdeki ayırt edici unsurlar araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 21/b'deki mülga 765 sayılı Kanun atıfları 5252 m. 3 karşılık kuralıyla okunur; yürürlükten kalkmış suç veya cezalar diriltilmez. Çocuğun ya da ailenin onayı, çocuğu koruyan kamusal sınırlamayı otomatik kaldıran izin sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 21 + 5252 m. 5	Adlî para; Eski "ağır para" 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2'nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL'dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yayında kimliği ortaya çıkaran bütün ayrıntıları birlikte belirleyin.

• Yaş ve mağdur sıfatını güvenli belgelerle doğrulayın; gereksiz kişisel veriyi yeniden yaymayın.

• İçerik kaldırma/cevap talebi ile ceza başvurusunu ayrı takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 2,11,21,26–28; 5252 m. 3,5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanuna Uygun Basılmış Eseri Engelleme, Tahrip veya Bozma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuna uygun basılmış eseri engelleme, tahrip veya bozma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fıkraya göre hapis ve adlî para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şart — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Hapis ve para ayrı; m. 22, Basın m. 28 hapse çevirme yasağının istisnasıdır.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 22 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuna uygun basılmış eseri yayım/dağıtım/satışını önlemek için tahrip etmek veya basım/yayım/dağıtımı şiddet ya da tehditle engellemektir. Kanuni elkoyma kararıyla yapılan işlem ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Basın ve yayın özgürlüğü, dağıtım/satış faaliyeti ve kamunun bilgiye ulaşması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; birlikte hareket eden kişinin bireysel katkısı ve ortak kastı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Eserin kanuna uygun basılmış/yayımlanabilir niteliği belirlenir.

• Tahrip/bozmanın yayımı önleme amacı veya şiddet/tehditle engelleme saptanır.

• Artırım için maddede sayılan umumi yer/matbaa/satış-dağıtım yeri ve birden fazla kişinin birlikte fiili incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlk hâlde yayımı/dağıtımı/satışı önleme amacı; diğer hâlde şiddet/tehditle engelleme kastı aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Her iki temel fıkra daha ağır suç yoksa uygulanır. Mala zarar verme, yağma veya cebirli tehdit ile aynı/ayrı fiil ilişkisinde bu açık tali hüküm dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 22/1	Tahrip/bozma: 1 yıla kadar hapis ve adlî para.
m. 22/2	Şiddet/tehditle engelleme: 2 yıla kadar hapis ve adlî para.
m. 22/3	Sayılı yerde birden fazla kişi tarafından: yarıya kadar artırım; hapis üst sınırları 1 yıl 6 ay / 3 yıl olabilir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Para bileşeni	Eski “ağır para” 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2’nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL’dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme yok; hapis üst sınırları nedeniyle önödeme yoktur. İki yıla kadar olan hâller basit yargılamaya elverişli olabilir; ikinci fıkranın nitelikli üst sınırı üç yıl olunca değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İlk fıkra ve onun yarıya kadar artırımında; ikinci fıkranın temel hâlinde tutuklama yasağı vardır. İkinci fıkra nitelikli üç yıllık üst sınırda genel şartlar uygulanır. Katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Hapis için genel 1/2 koşullu salıverilme çerçevesi vardır; kesin yatar değildir. M. 22, Basın Kanunu m. 28 para cezasını hapse çevirmeme yasağının istisnasıdır; ödenmeyen para 5275 m. 106 ve 5252 m. 5/3 kapsamında ayrıca infaz edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Eserin yasal basım/yayım belgeleri ile zarar ve engelleme kayıtlarını alın.
- Şiddet/tehdit, yer ve birlikte kişi sayısını ayrı belirleyin.
- Varsa resmî elkoyma/durdurma kararının sınırlarını denetleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 22,11,26–28; 5252 m. 3–5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Süreli Yayını Eşit Koşullarla Dağıtma Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Süreli yayını eşit koşullarla dağıtma yükümlülüğünü ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Yayının toplam bedelinin 10 katı — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 23 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Dağıtıcı, kendisine sunulan süreli yayını satış fiyatı, tiraj ve sayfa sayısı dikkate alınarak diğer yayınlara uygulanan bedeli aşmayan ücretle dağıtmalıdır. Ceza, bu dağıtım görevinden kaçınma için nispi para olarak düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Basında çoğulculuk ve dağıtım kanallarına eşit erişim korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Dağıtım hizmetini sağlayan gerçek kişi sorumlular belirlenir; tüzel kişilik adı otomatik kişisel ceza doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kişinin süreli yayın dağıtıcısı sıfatı ve geçerli dağıtım istemi belirlenir.
- Diğer benzer yayın ücretleri, satış fiyatı, tiraj ve sayfa sayısı karşılaştırılır.
- Kaçınılan yayının toplam bedeli, adet ve gerçek fiyatla saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni eşit dağıtım yükümlülüğünü bilerek yerine getirmeme kastı gerekir. Gerçek kapasite, teslim şekli ve objektif maliyet farkı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sabit para değil nispi para hesabı kullanılır. Rekabet hukuku, sözleşme ve tazminat yolları ceza davasından ayrıdır; m. 23/2 rekabet yasağının ceza kapsamı kanunilik ilkesine göre dar değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 23/1	Dağıtımdan kaçınılan yayının toplam bedelinin on katı adlî para.
5252 m. 5/2	Nispi ceza olduğundan 2.500–500.000 TL genel sabit sınır uygulanmaz.
m. 23/2	Perakendecinin birden çok dağıtıcıyla çalışması ve rakip yayını satması engellenemez; bu fıkra için ayrıca kıyasla bağımsız hapis/para cezası yaratılmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adlî para öngörüldüğünden TCK m. 75 önödeme değerlendirilir; nispi tutar için yayının gerçek toplam bedeli hesaplanmalıdır. Uzlaştırma ve seri muhakeme yok; basit yargılama koşulları vardır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Dağıtım talebi, sözleşme/ret yazısı ve fiyat listelerini toplayın.

• Benzer yayınlarla tiraj/sayfa/satış fiyatı karşılaştırması yapın.

• Nispi cezanın matrahını adedi ve birim bedeliyle doğrulayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 23,11,26–28; 5252 m. 3–5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaynak veya İzin Olmadan Yeniden Yayım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kaynak veya izin olmadan yeniden yayım: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Adlî para; 5252 dönüşümü — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Önödeme; uzlaştırma yok — Salt para veya altı aylık hapis üst sınırına dayanan TCK m. 75 koşulları uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Adlî para; hapse çevirme yasağı — 5187 m. 28; ödeme/tahsil rejimi. Hapis oranı hesaplanmaz.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 24 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir süreli yayında yayımlanmış haber, yazı veya resmi kaynak göstermeden yeniden yayımlama yahut yeniden yayım hakkı saklı tutulmuş içeriği izin almadan yayımlamadır. Kaynak göstermek ile izin almak farklı koşullardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Basın içeriğinin kaynağına ve yayın sahibinin yeniden yayım hakkına saygı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yeniden yayımlayan kişi ve m. 11’e göre sorumlu diğer kişiler; eser/hak sahipliği ayrıca saptanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İlk ve ikinci yayının süreli yayın niteliği, tarih ve içerik örtüşmesi belirlenir.

• Kaynak belirtme biçimi ve gerçekten görünür olup olmadığı incelenir.

• Hak saklı tutulmuşsa bu kayıt ve yayın sahibinden izin bulunup bulunmadığı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kaynağı veya saklı yeniden yayım hakkını bilerek aykırı yayımlama kastı aranır. Ortak ajans aboneliği ve geçerli lisans savunmaları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

5846 sayılı Kanun alıntı/iktibas istisnaları, eser niteliği ve telif suçu unsurları ayrı değerlendirilir. Her olgusal haber bilgisi sınırsız özel mülkiyet değildir; ifade, alıntı ve bilgi aktarımı ile aynı eserin yeniden yayımlanması ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 24/1	Kaynak göstermeksizin yeniden yayım: adlî para.
m. 24/2	Yeniden yayım hakkı saklı içeriği izinsiz yeniden yayım: adlî para.
Dönüşüm	Eski “ağır para” 5252 m. 5/1 ile adlî para olmuştur. M. 5/2’nin alt/üst sınır arasında uygulanan para cezası için güncel genel sınırları 2.500–500.000 TL’dir; nispi cezalara uygulanmaz. Kanun metnindeki eski milyon/milyar liralar bugünkü tutar gibi kullanılmaz. Suç tarihindeki lehe bütün hüküm ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 75 uyarınca önödeme kapsamındadır; yalnız adlî para veya altı ayı aşmayan hapis üst sınırı dikkate alınır. Uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; sonuçsuz önödemeden sonra basit yargılama şartları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5187 m. 27 gereği Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; birden çok daire varsa iki numaralı mahkeme kuralı ve yerel ihtisas düzeni gözetilir. Bu davalar acele iş sayılır. Bağlantılı ağır ceza suçu ve çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

5187 m. 26 uyarınca günlük süreli yayın ve internet haber sitesi için dört ay, diğer basılmış eserler için altı ay içinde kamu davası açılmalıdır. Basılı eserde savcılığa teslim; teslim yoksa savcının fiili öğrenmesi; internet haber sitesinde habere ilişkin suç ihbarı başlangıçtır. Yayın sonrası görev ihlalinde fiilin tamamlanması/öğrenilmesi ayrıca belirlenir; eski haber tarihi otomatik suç tarihi yapılamaz. İzin/karar başvurusunda durma en çok dört aydır. Bu özel süreler şikâyet süresi değildir; olağan dava zamanaşımı ayrıca sekiz yıldır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önödeme öncelikle değerlendirilir; şartları varsa adlî para hükmü için HAGB mümkündür. Doğrudan hapis öngörülmeyen hâlde hapis ertelemesi veya hapsi paraya çevirme kurumu uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

5187 m. 28 gereğince bu maddedeki para cezası özgürlüğü bağlayıcı cezaya çevrilemez; ödeme ve tahsil rejimi uygulanır. Bir hapis mahkûmiyetinin 1/2 oranıyla “yatar” hesabı yapılmaz. M. 18 ve 22 bu dönüşüm yasağının kanuni istisnalarıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İlk yayın, yeniden yayın, kaynak bağlantısı ve hak saklı ibaresini koruyun.

• Ajans/abonelik/lisans ve izin belgelerini inceleyin.

• Tam kopya, kısa alıntı ve bağımsız haber yazımı ayrımını metin üzerinden yapın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 2,11,24,26–28; 5252 m. 5; 5846 bağlantısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasaklanmış Yabancı Yayını Bilerek Dağıtma veya Satışa Sunma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasaklanmış yabancı yayını bilerek dağıtma veya satışa sunma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Yayın içeriğindeki suça göre — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	İçerikteki suç ve özel karar — Dağıtım yasağı ve bu yasağı bilme gerekir; içerikteki suçun takip şartı korunur.
Alternatif usul — yetişkin	Atıf yapılan suç ayrı — İçerikteki suçun takip ve alternatif usul şartları ayrıca belirlenir.
Tutuklama ve katalog	Temel hâl / atıf ayrımı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	4 / 6 aylık özel dava açma süresi — Günlük yayın ve internet haber sitesi dört, diğer basılı eser altı ay; başlangıç ve olağan zamanaşımı ayrı.
İnfaz	Atıf yapılan suça göre — Yayın başlığına göre tek oran veya kesin yatar belirlenmez.

01 / Suçun kimliği

Basın Kanunu m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yurt dışında basılıp kanuni usulle Türkiye'de dağıtımı/satışı yasaklanan yayın veya gazeteyi bilerek dağıtan ya da satışa sunan kişi, yayınla işlenen suç bakımından eser sahibi gibi sorumlu tutulabilir. Bu madde kendi başına yeni sabit ceza aralığı yaratmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Suç içerikli yayınla mücadelede kanuni sınırlama ile basın/dağıtım özgürlüğünün korunması birlikte amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasağı bilerek yayını dağıtan veya satışa sunan kişi; salt okuyucu veya bulunduran kişi aynı fiille eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yayının yurt dışında basılması ve maddede sayılan suç içeriğine ilişkin kuvvetli delil belirlenir.

• Başsavcılık talebi ve sulh ceza yasağı; acil savcı kararında 24 saat sunma ve 48 saat hâkim onayı incelenir.

• Yasaktan haberdar dağıtma/satış ve ilgili içerik suçunun tüm unsurları birlikte gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanun bilerek dağıtma/satışı arar. Ayrıca dayanak içerik suçunun maddi/manevi unsurları ve kişisel kusur değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

En fazla üç nüshanın delil olarak alınması, tüm nüshalara hâkim elkoyması ve yabancı yayının dağıtım yasağı farklı tedbirlerdir. Eski 765 madde numaraları 5252 m. 3 karşılık kuralıyla okunur; kanunilik ve güncel iptal kararları korunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 25 son fıkra	İlgili içerik suçu için eser sahibine uygulanan yaptırım; tek bir hapis aralığı yoktur.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Dayanak kapsam	5816, inkılap kanunları, TMK m. 7'de sayılan hâller ve eski Türk Ceza Kanunu atıflarının 5252 m. 3 karşılıkları. İptal/mülga hüküm tekrar uygulanmaz.
Usul güvencesi	Acil savcı yasağı 24 saatte hâkime sunulur; 48 saatte onaylanmazsa hükümsüz kalır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip, dayanak içerik suçuna göre belirlenir. Özel izin/şikâyet veya başka muhakeme şartı varsa sadece m. 25 atfı bunları ortadan kaldırmaz; yasağın usulüne uygun kurulması ayrıca şarttır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve özel muhakeme dayanak içerik suçunun türüne bağlıdır; bu atıf maddesine tek bir evet/hayır veya ceza sınırı atanmaz. Tedbir kararına başvuru ile ceza hükmünün kanun yolu ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Katalog ve tutuklama yasağı, dayanak içerik suçuna bağlıdır. Dağıtım yasağı/elkoyma, kişiyi otomatik tutuklama yetkisi vermez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Dayanak suç ağır ceza görevinde ise Ağır Ceza; diğerleri Asliye Ceza. 5187 m. 27'nin özel daire ve acele iş düzeni ile çocuk görev kuralları saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 26 özel dört/altı aylık dava açma koşulları, dayanak suçun kendi zamanaşımı ve varsa izin/şikâyet şartıyla birlikte uygulanır. Her içerik suçu için aynı sekiz yıllık süre veya aynı başlangıç varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB/erteleme/seçenek yaptırım dayanak suçun yaptırımı, sonuç ceza ve özel yasaklarına göre belirlenir. Salt m. 25 dağıtım sıfatı yeni ceza indirimi veya cezasızlık oluşturmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz dayanak içerik suçunun rejimidir. Örneğin TMK kapsamıyla genel suç farklı koşullu salıverilme oranına tabi olabilir; bu atıf kaydından kesin yatar üretilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yasak kararı, tebliği, savcı aciliyet kararı ve hâkim onay sürelerini alın.

• Dağıtılan eserin tam nüshasını ve somut suç içeriğini belirleyin.

• Yasaktan haberdarlık ve gerçek dağıtım/satış delilini ayrı inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5187 sayılı Basın Kanunu · m. 25–28; 5252 m. 3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103226

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Devre Tatil İşlemleri ve Piramit Satışın Ceza Kapsamı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasak devre tatil işlemleri ve piramit satışın ceza kapsamı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Devre tatilde 3–6 yıl hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Suç fıkraları içindir; idari yaptırımlar kendi başvuru ve usul rejimindedir.
Alternatif usul — yetişkin	Atıf yapılan suç ayrı — Devre tatil suçunda uzlaştırma/önödeme yok; TCK atfı kendi şartlarıyla uygulanır.
Tutuklama ve katalog	Temel hâl / atıf ayrımı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Devre tatil suçunda 15 yıl — Piramit satış atfında içerikteki TCK suçuna göre; sözleşmenin geçiş kapsamı ayrıca önemlidir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Hapisli suç hâlleri içindir; idari veya adlî para aynı oranla infaz edilmez.

01 / Suçun kimliği

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun m. 77 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

M. 77’nin büyük kısmı idari yaptırımdır; fakat m. 77/4-b yasak devre tatil işlemleri için hapis suçu düzenler. Piramit satışa ilişkin m. 77/17-c ise Türk Ceza Kanununun ilgili suçlarına atıf yapar; tek başına ayrı sabit dolandırıcılık cezası yaratmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tüketicinin ekonomik menfaatleri, sözleşme güvenliği ve gerçekçi olmayan kazanç sistemiyle zarara uğramaması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Devre tatil işlemini kuran veya aracılık eden sorumlu kişi; piramit sistemini kuran, düzenleyen, yayan ya da ticari destekleyen kişi ayrı değerlendirilir. Tüzel kişi için güvenlik tedbirleri olabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Devre tatilde tüketici işlemi, sözleşmenin türü, satış/aracılık fiili ve satıcının ayni hakkı belirlenir.

• Mülkiyet paylı, ortaklık/üyelik yoluyla veya ön ödemeli satışın hangi yasak bentte olduğu gösterilir.

• Geçici m. 3'teki eski sözleşme ve yapı ruhsatlı taşınmazın beş yıllık geçiş istisnası öncelikle denetlenir.

• Piramit hâlinde giriş bedeli, yeni katılımcı bulma şartı, gerçekçi olmayan kazanç beklentisi ve ticari yayma rolü belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Devre tatilde yasak işlemin maddi şartlarını bilerek kurma/aracılık kastı; dolandırıcılık atfında hileli menfaat sağlama kastı gerekir. Sözleşmenin başarısız olması tek başına dolandırıcılık değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 50/2'de Kat Mülkiyeti Kanunu devre mülk istisnası ve geçici m. 3 kapsamı somut olarak kontrol edilir. İzinli doğrudan satış sistemi ile piramit modelin gelir mantığı ayrılır; her ağ/pazarlama faaliyeti aynı suç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tüketicinin cayma, iade, hakem heyeti/mahkeme ve tazminat yolları ceza başvurusundan ayrıdır. M. 77/4-b ile dolandırıcılığın aynı/ayrı fiil ilişkisi ayrıca çözülür; iki ceza otomatik toplanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 77/4-b-1	M. 50/2'ye aykırı yasak ayni pay/ortaklık/üyelik modeli, aracılık veya ayni hak sahibi olmadan devre tatil satışı: 3–6 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 77/4-b-2	M. 50/8'e aykırı ön ödemeli devre tatil sözleşmesi kurma veya aracılık: 3–6 yıl; devre mülk dahil, geçiş istisnası saklı.
Geçici m. 3/2–3	1 Nisan 2022'de yapı ruhsatlı taşınmazlar için yayım tarihinden itibaren beş yıllık özel geçiş; bu kapsamdaki sözleşmelerde önceki hükümler uygulanır. Her yeni satış otomatik suç sayılamaz.
m. 77/17-c +80	Piramit sistemi kurma/düzenleme/yayma/ticari destek: somut fiilin oluşturduğu TCK suçu. Dolandırıcılıkta hile, hata, zarar ve menfaat ayrıca ispatlanır.
Diğer m. 77 fıkraları	Genel olarak idari para/tedbirlerdir; idari tüketici uzlaşması CMK uzlaştırması değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Devre tatil hapis suçu şikâyete bağlı değildir. Piramit atfında oluşan TCK suçunun takip şartı uygulanır. Tüketici başvurusu veya sözleşmeden cayma, ceza şikâyetiyle aynı işlem değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Devre tatil hapis suçunda yetişkin için uzlaştırma, önödeme, seri veya basit yargılama yoktur. Piramit işleminde TCK m. 157 basit dolandırıcılık varsa uzlaştırma; m. 158 nitelikli dolandırıcılıkta farklı usul uygulanır. İdari m. 77/A uzlaşması ceza davası hakkında uzlaşma değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Devre tatil suçu katalog dışıdır; üç–altı yıllık aralıkta genel tutuklama koşulları gerekir. Piramit atfında katalog/tedbir, somut TCK nitelendirmesine göre ayrıca belirlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Devre tatil hapis suçu Asliye Ceza görevlidir. Dolandırıcılık atfında fiil türü, 5235'in güncel görev ve geçiş düzeni ile dosyanın açılma tarihi ayrıca uygulanır. Tüketici Mahkemesi, bu suçun ceza yargılamasını yapmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Devre tatil suçunun altı yıllık üst sınırı nedeniyle yetişkin olağan dava zamanaşımı 15 yıldır. Piramit atfında TCK fiiline göre sekiz/15 yıl veya özel üst sınır hesabı gerekir. Cayma ve tüketici dava süreleri bunlardan farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Devre tatil suçunda üç yıllık alt sınır, yalnız TCK m. 62 indirimiyle 2 yıl 6 ay olur; yetişkin olağan iki yıllık HAGB/erteleme eşiğini aşar. Yaş veya başka kanuni indirim farklı sonuç verebilir. Piramit atfında dayanak suça göre değerlendirme yapılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Sözleşme, ödeme, tapu/ayni hak ve yapı ruhsatı tarihini birlikte toplayın.
- Geçici m. 3 istisnası için ruhsatın 1 Nisan 2022’den önceki durumunu doğrulayın.
- Piramit iddiasında kazanç planı, katılımcı ödeme akışı ve reklam vaatlerini koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun · m. 47/A,50,77/4-b,77/17-c,77/A,80; geçici m. 3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103101

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Tütün veya Alkol Üretim Tesisi ve Faaliyet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz tütün veya alkol üretim tesisi ve faaliyet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve 5.000–10.000 gün para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun m. 8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuni izinler olmadan tütün işlemek veya sayılı tütün/alkol ürünlerini üretmek için tesis kurup işletmek; üretim şartlarına aykırı yahut izin verilen kategori dışında faaliyet göstermektir. Sırf perakende satış belgesi eksikliğiyle hapis suçunun tesis/üretim unsurları ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tütün ve alkol üretiminin denetlenebilirliği, piyasa düzeni ve kamu sağlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili üretim/tesis faaliyetini gerçekleştiren sorumlu kişiler; şirket kurucusu veya çalışan olmanın yanında gerçek eylem ve yetki gerekir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşlenen/üretilen ürünün tütün, makaron, sigara kâğıdı/filtre, etil alkol, metanol veya alkollü içki niteliği belirlenir.

• Tesis/imalathane, faaliyetin gerçek biçimi ve gereken izinlerin kapsamı saptanır.

• M. 6/2–3 üretim kapasitesi/teknoloji ve belge şartları ile kooperatif istisnası kontrol edilir.

• Şahsi tüketim istisnasında ticari amaç bulunmaması, kendi ürünü ve 50 kg tütün/350 litre fermente içki sınırları birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Üretim/tesis fiilinin ve izinsiz veya kategori dışı kapsamın maddi şartlarını bilerek hareket etme kastı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

5607 kaçakçılık ve TCK m. 185–186 kamu sağlığı suçları ayrı unsurlarla değerlendirilir; aynı ürün otomatik bütün suçları oluşturmaz. M. 8’de 2013’te kaldırılmış fıkralar uygulanmaz. 2026 idari değişiklikleri ve AYM iptali, suç ile idari belge rejimi ayrımı korunarak okunur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8/1	1–3 yıl hapis ve 5.000–10.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Şahsi tüketim istisnası	Ticari amaçsız, kendi ürününden en çok 50 kg sarmalık kıyılmış tütün veya en çok 350 litre fermente alkollü içki; her unsur birlikte gerekir. Damıtılmış içkiyle fermente içki aynı değildir.
İdari bentler	İzin/belge, satış, ambalaj ve rapor ihlallerinin kalan bölümü idari yaptırım içerebilir; hapis suçu diye topluca gösterilmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Hapis suçu resen takip edilir; Tarım ve Orman Bakanlığı kanundaki faaliyetlerle ilgili kamu davalarını katılan olarak takip edebilir. İdari yaptırımda farklı merci ve başvuru yolu vardır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır. M. 8 idari yaptırımlarında özel idare mahkemesi yolu ve tebliğden itibaren 15 günlük dava süresi vardır; ceza hükmünün kanun yolu ile karıştırılmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis sonucu eşik altına inse bile 5.000–10.000 gün adlî para ayrıca bulunur. HAGB/erteleme yalnız hapis aralığından otomatik çıkarılamaz; birlikte ceza ve zarar koşulları değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Tesis ve ürün incelemesi, izin belgeleri ve kapasite kayıtlarını temin edin.
- Şahsi üretim savunmasında ürün kaynağı, miktar ve ticari faaliyet izini belgeleyin.
- İdari belgesizlik ile üretim suçu isnadını ve varsa kaçakçılık dosyasını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun · m. 6/2–3,8; 2026 idari değişiklikleri · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103109

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Biyogüvenlik Kurallarına Aykırı GDO İşlemleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Biyogüvenlik kurallarına aykırı GDO işlemleri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fıkraya göre 1–12 yıl ve/veya para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Suç fıkraları içindir; idari yaptırımlar kendi başvuru ve usul rejimindedir.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Fıkra / artırıma göre 8 veya 15 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Hapisli suç hâlleri içindir; idari veya adlî para aynı oranla infaz edilmez.

01 / Suçun kimliği

Biyogüvenlik Kanunu m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünlerini kanuna aykırı ithal/üretme/çevreye bırakma, izin amacı dışında kullanma veya ticaret ve yalan beyanla izin alma farklı suçlardır. GDO, GDO ürünü ve bunlardan elde edilen ürün ayrımı ceza aralığını değiştirir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan/hayvan/bitki sağlığı, çevre, biyolojik çeşitlilik ve izinli ürünün izlenebilirliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İthalatçı, üretici, kullanan veya ticaret/nakil/bulundurma fiilini gerçekleştiren kişiler farklı fıkralarla değerlendirilir. Tüzel kişiye hapis değil güvenlik/idari tedbir uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Numunenin GDO/GDO ürünü veya GDO'dan elde edilen ürün niteliği güvenilir analizle belirlenir.

• İzin kararı, kullanım amacı ve alanı ile gerçek işlem karşılaştırılır.

• Alıcı/nakleden/bulunduran için maddede aranan bilme ve ticari amaç gösterilir.

• Yalan izin başvurusu ve buna bağlı sonraki ithal/işlem fiilleri ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin yasak kapsamına ilişkin kast; bazı alım/nakil/bulundurma fiillerinde ürünün durumunu bilme ve ticari amaç açıkça aranır. Tesadüfi bulaşma iddiasında analiz, eşik ve kast birbirinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İlgili ürün ve kullanım amacı için geçerli izin ile izin şartlarına uyum gerekir; başka ürünün izni veya yurt dışı izin tek başına yeterli değildir. Bilimsel araştırma ve kapalı kullanım istisnaları m. 3/11 ve diğer özel şartlarla incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 15/4 özel olarak yalan izin ve sonrasındaki fiile ayrı ceza öngörür. Numune alma, laboratuvar yöntemi ve ürün izlenebilirliği ispat için belirleyicidir. Kaldırılmış Kurulun m. 9 hükmü güncel faal organ ve suç kaynağı gibi sunulmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 15/1	Kanuna aykırı ithal, üretim veya çevreye serbest bırakma: 5–12 yıl hapis ve 5–10.000 gün adlî para.
m. 15/2	GDO/GDO ürününü izin amacı/alanı dışında kullanma/ticaret ve sayılı bilerek ticari fiiller: 4–9 yıl hapis ve 5–7.000 gün adlî para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 15/3	GDO'dan elde edilen ürün için sayılı amaç dışı fiiller: 3–7 yıl hapis ve 5–5.000 gün adlî para.
m. 15/4	Yalan beyanla ithal/işleme izni alma: 1–3 yıl, daha ağır suç yoksa. İzne dayanarak sayılı fiil yapılırsa önceki fıkra cezası ayrıca.
m. 15/5–7	Tüzel kişi için güvenlik tedbiri/idari para; suç oluşturmayan yükümlülük ve kapalı alan ihlalleri idari yaptırım.
m. 15/8 atfı	Atıf yapılan m. 9, 2018'de kaldırılmıştır; eski Kurul üyeliği yasağı kıyasla yeni suç doğurmaz. Bağımsız 2531 koşulları ayrıca varsa o kanun uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

M. 15 CMK katalog listesinde değildir. Hapisli hâllerde genel tutuklama koşulları; idari hâllerde ceza tutuklaması yoktur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 15/1 on iki yıllık üst sınır nedeniyle Ağır Ceza; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralar kendi başlarına Asliye Ceza görevidir. Beşinci fıkra idari parasına davaya bakan mahkeme; altıncı/yedinciye savcı yetkilidir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk üç hapisli fıkrada beş yılı aşan üst sınır nedeniyle yetişkin olağan süre 15; yalan izin hâlinde sekiz yıldır. İdari bentlerde Kabahatler Kanunu süreleri uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

İlk üç fıkranın yüksek alt sınırlarında, yalnız takdiri indirimle yetişkin olağan HAGB/erteleme eşiğine inilmez. Yalan izin 1–3 yıl hâlinde uygun sonuç cezayla genel kurumlar mümkündür; para bileşeni bulunan diğer fıkralar ayrı hesaba katılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Akredite analiz, numune zinciri, ürün partisi ve ithalat belgelerini koruyun.
- İzin tarihini, ürün kodunu ve amaç/alan şartını gerçek kullanım ile karşılaştırın.
- Şirket içi sorumluluk, bilme ve ticari amaç delillerini kişi özelinde belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu · m. 2–7,9 (mülga),15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104098

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel Güvenlik İzni, İstihdamı, Sigortası ve Reklam Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Özel güvenlik izni, istihdamı, sigortası ve reklam suçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Bendine göre hapis ve/veya para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	D ve E bentlerinde önödeme — A, B ve C bentlerinde yok; yetişkinde uzlaştırma ve seri muhakeme yok.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Hapisli suç hâlleri içindir; idari veya adlî para aynı oranla infaz edilmez.

01 / Suçun kimliği

Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun m. 19 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Özel güvenlik izni/faaliyet veya eğitim izni olmadan hizmet, çalışma izinsiz personel, zorunlu sigortasız istihdam ve izinsiz hizmet/eğitim reklamı ayrı yaptırımlara sahiptir. Genel iş güvenliği veya bina görevlisi istihdamı otomatik özel güvenlik faaliyeti değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Özel güvenlik hizmetinin denetlenmesi, personel yeterliği ve zarar görenlerin sigorta güvencesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bentte belirtilen istihdam eden kişi, kurucu/yönetici veya yetkili faildir; fiili yapan ve yetkisi bulunan kişi belirlenir. Görevli çalışan her işveren ihlalinin faili değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçek işin 5188 kapsamındaki özel güvenlik hizmeti/eğitimi niteliği belirlenir.
- Kurum izni, şirket faaliyet izni ve kişinin çalışma izni birbirinden ayrı kontrol edilir.
- Silahlı çalıştırma, sigorta poliçesi kapsamı ve çalışan sayısı saptanır.
- Reklamın hizmet verildiği izlenimi ve izin durumu gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzin/sigorta/personel statüsü ve hizmet niteliğini bilerek ilgili fiili gerçekleştirme kastı gerekir; başvurunun yapılması ile iznin alınmış olması ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 20 idari ihlaller, m. 19 suçlarından ayrıdır. M. 23 görev bağlantılı suçlarda özel güvenlik görevlisinin kamu görevlisi gibi sayılması ve ona karşı görev dolayısıyla suçun niteliğini düzenler; ayrıca bağımsız bir yeni suç oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 19/a	Özel güvenlik izinsiz görevli istihdam: 3 ay–1 yıl hapis veya adlî para.
m. 19/b	İzinsiz şirket faaliyeti, birim veya eğitim: 3 ay–1 yıl hapis ve 5–5.000 gün adlî para; kurucu/yönetici olma yasağı bağlantısı.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 19/c	Çalışma izinsiz personel istihdam: 3 ay–1 yıl; silahlı çalıştırmada bir kat artırım, 6 ay–2 yıl. Tüzel kişi güvenlik tedbiri olabilir.
m. 19/d	Mali sorumluluk sigortasız istihdam: her personel için 150 gün adlî para.
m. 19/e	İzinsiz hizmet/eğitim verildiğini ilan veya reklam: 1–6 ay hapis ve 50–730 gün adlî para. TCK m. 49/1 ve 52/1 genel sınırları uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

D bendi yalnız para, e bendi altı aylık hapis üst sınırı nedeniyle önödemeye tabidir. A, b, c bentlerinde üst sınır bir/iki yıl olduğundan önödeme yoktur. Uzlaştırma/seri muhakeme yok; tüm bentlerde genel görevde basit yargılama koşulları değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

A bendinde hapis veya para seçimliktir; hapis seçilirse TCK m. 50/2 gereği tekrar paraya çevirme yapılamaz. B ve e bentlerinde hapis ile para birlikte; d bendinde yalnız paradır. HAGB/erteleme ve mesleki sonuçlar bentlere göre ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Özel güvenlik komisyonu/valilik ve faaliyet/eğitim izinlerini alın.
- Çalışma izinleri, görev çizelgesi, silah ve sigorta poliçelerini personel bazında kontrol edin.
- Reklam ekranı, yayın tarihi ve gerçek hizmet kapsamını saklayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun · m. 3,5,11,14,19–23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103487

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Elektronik İmza Verisi veya Aracını İzinsiz Edinme ve Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Elektronik imza verisi veya aracını izinsiz edinme ve kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve en az 50 gün para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Elektronik İmza Kanunu m. 16 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Elektronik imza oluşturma amacıyla başkasının rızası dışında imza verisi/aracını elde etme, verme, kopyalama, yeniden oluşturma veya izinsiz araçla imza üretmedir. İmza görüntüsünü kopyalamak ile kanundaki kriptografik imza verisi/aracı aynı kavram değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Elektronik işlemlerde iradenin kişiye aidiyeti, imza güvenliği ve belgeye güven korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; hizmet sağlayıcı çalışanı özel artırım kapsamındadır. Hesap/cihaz sahibi olmak fiilin bizzat yapıldığını tek başına göstermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Veri veya aracın 5070 tanımındaki imza oluşturma işlevi teknik incelemeyle saptanır.

• Sahibin rızasının yokluğu ve yetkinin kapsamı belirlenir.

• Elde etme, kopyalama, verme, yeniden oluşturma veya gerçek imza üretme fiili gösterilir.

• Hizmet sağlayıcı çalışanı sıfatı artırım için ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İmza oluşturma amacı ve rıza dışı fiile ilişkin kast gerekir; izinsiz ele geçirme fiilinde ayrıca imzalanmış bir belgenin bulunması her zaman şart değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

TCK bilişim, kişisel veri, sahtecilik veya dolandırıcılık suçları ayrı unsurlarla incelenir. Ek m. 2’nin diğer sertifikalarla ilgili genel atfı, bu maddede tanımlanmayan fiili ceza kıyasıyla otomatik suç yapmaz. Dijital delilin bütünlüğü ve rızanın kapsamı temel meselelerdir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 16/1	1–3 yıl hapis ve 50–730 gün adlî para; TCK m. 52/1 genel üst sınırı.
m. 16/2	Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanı: cezalar yarısına kadar artırılır; hapis üst sınırı 4 yıl 6 aya ulaşabilir.
m. 19	Koşulları varsa tüzel kişiye özgü güvenlik tedbirleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sertifika, anahtar/token, erişim ve imza zaman damgası kayıtlarını koruyun.

• Hizmet sağlayıcıyla iptal/askıya alma ve olay bildirimini belgeleyin.

• Yetki/rıza belgesi ile teknik işlemi karşılaştırın; delili değiştirmeden uzman incelemesi isteyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu · m. 3,16,19; ek m. 2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103723

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Elektronik Sertifikada Sahtecilik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Elektronik sertifikada sahtecilik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	2–5 yıl ve en az 100 gün para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Fıkra / artırıma göre 8 veya 15 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Elektronik İmza Kanunu m. 17 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tamamen/kısmen sahte elektronik sertifika oluşturma, geçerli sertifikayı taklit veya değiştirme ve böyle sertifikayı bilerek kullanmadır. Sertifika sahteciliği, yalnız imza aracının izinsiz kullanılmasından ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sertifikanın kimlik/anahtar doğruluğu, elektronik güven zinciri ve işlem yapan üçüncü kişilerin güveni korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sahte oluşturan, taklit/tahrif eden veya bilerek kullanan herkes; çalışan için özel nitelik vardır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Elektronik sertifikanın kimlik, anahtar ve doğrulama zinciri teknik olarak belirlenir.
- Oluşturma/taklit/tahrif veya bilerek kullanma eylemi saptanır.
- Sertifikanın sahte niteliği, geçerlilik/iptal kaydı ve gerçek hizmet sağlayıcı verisiyle karşılaştırılır.
- Çalışan sıfatının varlığı ve fiille ilişkisi artırım için gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sahte üretme/değiştirme kastı, kullanıcı yönünden sahteliği bilme aranır. Süresi dolmuş veya iptal edilmiş gerçek sertifika ile sahte sertifika ayrı olgulardır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı sertifikayla dolandırıcılık/sahte belge suçu varsa unsurlar ve TCK içtima hükümleri incelenir. Ek m. 2’nin tanım/genel atıf hükmü üzerinden bağımsız yeni bir sertifika suçu sayımı yapılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 17/1	2–5 yıl hapis ve 100–730 gün adlî para; TCK m. 52/1 genel üst sınırı.
m. 17/2	Sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanı: yarısına kadar artırım; hapis üst sınırı 7 yıl 6 aya ulaşabilir.
m. 19	İlgili tüzel kişi için koşullarıyla güvenlik tedbirleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde yetişkin olağan sekiz yıl; çalışan artırımı nedeniyle kanuni üst sınır beş yılı aştığından nitelikli hâlde 15 yıl. Kesilme/durma ve tamamlanma zamanı ayrıca.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sertifika dosyası, zincir, seri numarası ve doğrulama sonuçlarını özgün biçimde koruyun.

• Hizmet sağlayıcının gerçek düzenleme/iptal kayıtlarını temin edin.

• Sahte oluşturma ve bilerek kullanma rollerini ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu · m. 3,17,19; ek m. 2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103723

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Elektronik Mühür Verisi veya Aracını İzinsiz Edinme ve Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Elektronik mühür verisi veya aracını izinsiz edinme ve kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl ve en az 50 gün para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Katalog dışı; genel şartlar — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Elektronik İmza Kanunu m. Ek 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Elektronik mühür sahibi kurum/tüzel kişinin rızası veya talebi dışında mühür oluşturma verisi/aracını elde etme, verme, kopyalama, yeniden oluşturma ya da izinsiz mühür üretmedir. Kurumsal kaynağı ve belge bütünlüğünü doğrulayan elektronik mühür, sıradan logo değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kurum/tüzel kişi kaynağı ve elektronik belgenin bütünlüğüne güven korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Herkes fail olabilir; mühür sahibi kamu kurumu, tüzel kişi, yargı mercii veya noterlik gibi kanuni sahibinden farklıdır. Yetkili temsilci eylemi ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mührün kanunda tanımlanan elektronik mühür ve sahibin izin verilen kurum/tüzel kişi niteliği saptanır.

• Rıza/talep ve temsil yetkisinin kapsamı belirlenir.

• Veri/araca yönelik fiil veya oluşturulan mühür dijital kayıtlarla gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Elektronik mühür oluşturma amacı ve sahibin rıza/talebi dışında hareket kastı aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu ek maddede açık ceza normu vardır; genel imza atfından kıyasla suç üretilmemektedir. Fiziki resmî mühürle aynı hukuki nitelik, dijital araç ve failin kastının ayrıca ispatlanmasını ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 1/5	1–3 yıl hapis ve 50–730 gün adlî para; TCK m. 52/1 genel üst sınırı.
Çalışan artırımı	Sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanında yarısına kadar artırım; hapis üst sınırı 4 yıl 6 aya ulaşabilir.
İdari yükümlülük	Hizmet sağlayıcının imzayla bağlantılı diğer yükümlülüklerine aykırılıkta m. 18 idari yaptırım ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme kapsamında değildir. Kanuni hapis üst sınırı iki yılı aştığından basit yargılama uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog listesinde değildir. Genel tutuklama koşulları için kuvvetli şüpheyi gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mühür sertifikası, kurum temsil yetkisi ve kullanım politikalarını temin edin.

• Mühürlenmiş dosyaların özgün sürümü ve zaman damgasını koruyun.

• Hizmet sağlayıcı erişim kayıtlarıyla gerçek kullanıcı/cihazı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu · ek m. 1; m. 18–19 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103723

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çevre Denetimine Yanlış Bilgi Verme ve Belge Sahteciliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çevre denetimine yanlış bilgi verme ve belge sahteciliği: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Yanlış bilgide 6 ay–1 yıl hapis — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yanlış bilgi suçunda yok; belge sahteciliği kendi TCK hükmüyle değerlendirilir.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şart — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Fıkra / artırıma göre 8 veya 15 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Çevre Kanunu m. 26 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Çevre Kanunu m. 12 bildirim/bilgi görevine aykırı yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek ayrı hapis suçudur. Yanlış/yanıltıcı belge düzenleme veya kullanmada ise belgenin niteliğine göre TCK sahtecilik hükümleri uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çevresel denetimin doğru bilgiye dayanması, kamu sağlığı ve ekosistemin korunması amaçlanır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bildirim yükümlüsü veya belgeyi düzenleyen/kullanan gerçek sorumlu kişi faildir; şirketin bütün yöneticileri otomatik sorumlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• M. 12'ye dayanan somut bildirim/bilgi yükümlülüğü, yetkili merci ve istenen içerik belirlenir.

• Gerçek veri ile verilen bilgi karşılaştırılır; ölçüm, rapor ve ham kayıt korunur.

• Belge hâlinde resmî/özel belge niteliği, aldatıcılık, düzenleme ve kullanım koşulları incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilginin yanlış/yanıltıcı niteliğini bilme ve verme kastı gerekir. Ölçüm belirsizliği, laboratuvar hatası veya bilimsel değerlendirme farkı bilinçli yanıltmayla ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Çevreyi fiilen kirletme TCK m. 181–182 ile yanlış rapor/bilgi ayrı suç koşullarıdır. M. 20 idari cezalar ve m. 23 idari tekrar artırımı hapis suçu cezasına taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 26/1	Yanlış/yanıltıcı bilgi: 6 ay–1 yıl hapis.
m. 26/2	Yanlış/yanıltıcı belge: TCK belgede sahtecilik hükümleri; resmî/özel belge ve yetkili fail niteliğine göre ceza.
m. 26/3	Bu maddeyle yargıya taşınan ÇED ihtilafında ÇED süreci yargılama sonuna kadar durur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İlk fıkrada önödeme/uzlaştırma/seri muhakeme yok; bir yıllık üst sınırla basit yargılama olabilir. Sahtecilik atfında ilgili TCK maddesinin usulü uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bilgi verme suçunda tutuklama yasağı vardır. Belge sahteciliğinde ilgili kanuni üst sınır ve genel koşullar uygulanır; salt çevre başlığı katalog nedeni değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

İlk fıkra Asliye Ceza; sahtecilik atfında TCK m. 204/2 gibi 5235 m. 12 özel görevleri varsa Ağır Ceza, diğer hâllerde ilgili genel görev uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk fıkrada olağan sekiz yıl. Sahtecilik atfında belgenin niteliği ve nitelikli üst sınırına göre sekiz/15 yıl ayrımı yapılır; idari yaptırım süreleri ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Resmî bilgi talebi ve verilen cevabı ham ölçüm verileriyle karşılaştırın.

• Laboratuvar numune zinciri, kalibrasyon ve rapor sürümlerini koruyun.

• ÇED dosyası ve ceza yargılamasının hangi bilgi/belgeye dayandığını eşleştirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2872 sayılı Çevre Kanunu · m. 12,20,23–26; TCK m. 204–212 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103047

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kooperatif İş Sırrını Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kooperatif iş sırrını açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1 yıla kadar hapis veya adlî para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Kooperatifin şikâyeti — Yetkili organın fiil/faili öğrenmesinden itibaren altı ay; temsil yetkisi önemlidir.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma var — CMK m. 253 koşullarında; uzlaştırma varken önödeme uygulanmaz.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Kooperatifler Kanunu m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kooperatif ortağının herhangi bir yolla öğrendiği iş sırrını gizli tutma yükümlülüğünü ihlalidir. Ortaklık sona erse de sır saklama sürer; kanun ceza için gerçek zarar doğmasını şart koşmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kooperatifin ticari menfaati ve ortaklık güveni korunur; ortakların kanuni bilgi edinme hakkı da saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ortak veya ortaklığı sona ermiş kişi özgü faildir. Ortak olmayan yönetici/çalışanın sırrı açıklaması başka hükümlerle değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kişinin ortaklık sıfatı ve öğrenilen bilginin gerçek iş sırrı niteliği belirlenir.
- Sırrın hangi yetkisiz kişiye veya ortamda açıklandığı gösterilir.
- Genel kurul/yönetim kurulu izniyle defter inceleme yetkisi ile dışarıya açıklama yetkisi ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilginin sır niteliği ve açıklamanın yetkisizliğine ilişkin kast gerekir. Kamuya açık bilgi veya kanuni hakkın kullanımı bu unsurla ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Genel kurul/yönetim kurulu izniyle defter incelemek hukuka uygun olabilir; sır açıklama izni otomatik doğmaz. Yetkili merciye hukuka uygun suç bildirimi, savunma veya kanuni denetim kapsamında bilgi sunma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Gerçek zarar bulunmasa da suç oluşabilir; zarar miktarı ceza ve tazminat bakımından farklı konudur. TCK m. 239 ile özel hüküm ilişkisi gözetilir; aynı ifşa ayrı suçmuş gibi iki kez sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 25	1 ay–1 yıl hapis veya adlî para; kooperatifin şikâyeti gerekir. Hapsin alt sınırı TCK m. 49/1'den gelir; seçimlik adlî paranın gün sınırları m. 61/9 uyarınca hapis sınırlarına bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kooperatifin yetkili organ/temsilcisi tarafından şikâyet gerekir. TCK m. 73 uyarınca fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay; olağan dava zamanaşımı üst sınırı saklıdır. Temsil yetkisi ve usulüne uygun vazgeçmenin etkisi denetlenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı özel kanun suçu olduğundan CMK m. 253 koşullarında uzlaştırma kapsamındadır. Uzlaştırma varken önödeme uygulanmaz; seri muhakeme yoktur. Sonuçsuz uzlaştırmadan sonra basit yargılama koşulları olabilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hapis veya para seçimliktir; hapis tercih edilirse TCK m. 50/2 gereği yeniden paraya çevirme yapılamaz. Sonuç ceza ve kişisel koşullarıyla HAGB/erteleme gündeme gelebilir; uzlaşma ayrı öncelikli kurumdur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ortaklık geçmişi, gizlilik niteliği ve açıklama delilini belirleyin.

• Şikâyet yetkili organ kararı, temsil belgesi ve öğrenme tarihini kayda alın.

• Kanuni denetim/başvuru amacı ile dışarıya ticari açıklamayı ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu · m. 24–25; TCK m. 73; CMK m. 253 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102928

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kooperatif Yönetim ve Denetim Görevlerini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kooperatif yönetim ve denetim görevlerini ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Grubuna göre hapis ve adlî para — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Suç fıkraları içindir; idari yaptırımlar kendi başvuru ve usul rejimindedir.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Hapisli suç hâlleri içindir; idari veya adlî para aynı oranla infaz edilmez.

01 / Suçun kimliği

Kooperatifler Kanunu m. Ek 2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunda tek tek sayılmış yönetim, ortaklık, genel kurul, bilgi, teslim ve denetim görevlerinin ihlalidir. Ek m. 2’nin ilk üç grubu suç, dördüncü grubu KOOPBİS bağlantılı idari yaptırımdır; her kooperatif usulsüzlüğü aynı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kooperatif ortaklarının ekonomik menfaati, bilgi ve katılım hakları ile yönetimin hesap verebilirliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili gruba göre yönetim kurulu üyesi/memur veya denetim kurulu üyesi özgü faildir. Yönetim kararı altında adı bulunmak kusur ve görev incelemesi olmadan tüm fiillere sorumluluk doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İsnadın ek m. 2/1,2 veya 3'teki belirli atfı ve maddi görev içeriği seçilir.

• Görevli kişinin ilgili tarihteki sıfatı, yetkisi ve görevi yerine getirme imkânı belirlenir.

• Toplantı, teslim, bildirim veya denetim yükümlülüğünün özel süresi ve gerçek ihlal delillendirilir.

• KOOPBİS idari ihlali ile ceza kapsamındaki bilgi sunma/teslim görevi ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni görevin somut şartlarını bilerek aykırı hareket etme kastı aranır. Dikkatsizliğin ayrıca suç sayıldığı bir hüküm yoksa salt kötü yönetim ceza için yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 45/1'de olağan toplantı kuralı hesap devresinden itibaren altı aydır; kanuni şartlarla en çok iki dönemi birleştirme istisnası vardır. M. 62 ve 69'daki kamu görevlisi gibi cezalandırma atıfları zimmet/sahtecilik gibi gerçek fiile bağlıdır; bağımsız yeni genel suç yaratmaz. İlgili Bakanlık görev suçundan açılan davaya katılabilir. Ek m. 3, yönetici/denetçinin kooperatifin hissedarı olduğu şirket, katıldığı vakıf veya diğer teşekkülde ikinci yönetim/denetim ya da ücretli görevi; ayrıca eşi ve ikinci derece dahil kan/kayın hısımlarının sayılı bağlı kuruluşlardaki görev/istihdamını sınırlar. Ek m. 2/3 açısından denetçinin bu aykırılıkları araştırmama fiili ve somut görevi belirlenir. M. 69 dış denetçisinin görev suçlarında kamu görevlisi hükümlerine tabi olması, her dış denetim hatasını doğrudan Ek m. 2/3 kapsamına sokmaz. Geçici m. 8, KOOPBİS'e özgü m. 24 ve ek m. 5 yükümlülükleri bakımından Ek m. 2/1 ve 4 yaptırımlarını geçiş süresi sonuna kadar dışlar; diğer kooperatif görev suçlarını kaldırmaz. Bakanlık duyurusuna göre veri aktarım geçişi 26.04.2026'da sona ermiştir. Geçmiş fiil için bu istisna ve yükümlülüğün doğduğu tarih korunur.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 2/1	Sayılı ağır görev ihlalleri: 3 ay–2 yıl hapis ve 50–500 gün adlî para.
1. grup — ortaklık/gündem	M. 8/3–4 kapasite üstü ortak ve şartları taşıyanı kabul; m. 16/5 kesinleşmemiş çıkarma yerine ortak alma; m. 24/1 bilgiye erişim; m. 46/2 azınlık gündem istemi.
1. grup — yönetim işlemleri	M. 56/2,6 üyelik şartı/ödemeler; m. 59/4,6,7,8 taşınmaz şekli, kooperatifle işlem, yanıltıcı ilan ve devredilemez yetki.
1. grup — teslim/denetim	M. 62/2 yeni yönetime üç iş gününde para/mal/defter teslimi; m. 90/5 denetime doğru bilgi/belge; m. 72/4 üst birlik ortaklık yükümlülüğü.
Ek m. 2/2	Sayılı daha hafif yönetim ihlalleri: 1–9 ay hapis ve 30–300 gün adlî para; hapsin alt sınırı TCK m. 49/1'den gelir.
2. grup kapsamı	M. 45/1 zamanında olağan genel kurul; m. 2/4 kamu adı kullanma; m. 8/2 ortaklık şartı araştırma; m. 16/1 anasözleşme dışı çıkarma; m. 66/2 denetçiye bilgi/defter; m. 90/3 denetim talimatı.
Ek m. 2/3	Denetçi görev ihlalleri: 1–9 ay hapis ve 30–300 gün adlî para. M. 56/2,4 üyelik şartı/yedek; m. 66–67 hesap inceleme/rapor/uyarma ve ek m. 3 aykırılığını araştırma.
Ek m. 2/4	KOOPBİS yükümlülükleri idari paradır; yıllık yeniden değerleme ve aynı denetim toplam üst sınırı ayrı uygulanır.
KOOPBİS geçişi — geçici m. 8	26.04.2026'da sona eren geçişin koruduğu m. 24/ek 5 yükümlülüklerinde Ek m. 2/1 ve 4 geçmişe yürütülmez; genel kurul bilgisine erişim ile salt sistem veri girişi fiilleri ayrı tanımlanır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

İlk üç suç grubu resen takip edilir; ortağın vazgeçmesi tek başına düşme doğurmaz. M. 25 iş sırrındaki şikâyet şartı bu suçlara taşınmaz. Dördüncü idari grup ilgili Bakanlık/il müdürlüğü yetkisindedir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan ilk üç suç grubunda uzlaştırma ve önödeme yoktur. Ek m. 2 birinci fıkranın (1) numaralı bendindeki suç, CMK m. 250/1-e uyarınca seri muhakeme kapsamındadır; kamu davasının açılmasının ertelenmesi, müdafi huzurunda kabul ve m. 250'deki diğer koşul ve engeller ayrıca incelenir. (2) ve (3) numaralı bentler seri muhakeme kapsamında değildir. Genel muhakemeye geçilen hâllerde dokuz ay/iki yıllık üst sınırlar nedeniyle basit yargılama koşulları değerlendirilebilir. Dördüncü idari gruba ceza muhakemesi kurumları uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İlk üç ceza grubunda yetişkin olağan dava zamanaşımı sekiz yıl. İdari grupta Kabahatler Kanunu süreleri uygulanır; her yükümlülüğün tamamlanma/ihlal tarihi ayrıca belirlenir. KOOPBİS bakımından 26.04.2026 geçiş bitişi ile her somut görevin yerine getirilme son günü ayrı belirlenir; bütün eski veri eksiklikleri aynı tarihte işlenmiş hapis suçu sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnat edilen atıf maddesini görev, tarih ve kişiyle eşleştiren belge listesi hazırlayın.

• Genel kurul çağrı/gündem, ortak listesi, devir teslim ve denetim taleplerini temin edin.

• KOOPBİS ihlalinin idari mi yoksa ayrı ceza göreviyle bağlantılı mı olduğunu ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu · ek m. 2–3; m. 2,8,16,24,45–46,56,59,62,66–69,72,90; ek m. 5; geçici m. 8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102928

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Ticaret Bakanlığı — KOOPBİS veri girişleri hakkında önemli duyuru · Geçiş süresinin 26.04.2026 tarihinde sona ermesi; 1163 geçici m. 8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://esnafkoop.ticaret.gov.tr/duyurular/kooperatif-bilgi-sistemi-koop-bis-veri-girisleri-hakkinda-onemli-duyuru

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sivil Havacılıkta Uçuş Yasağı, Rota ve Emniyet Kurallarını İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sivil havacılıkta uçuş yasağı, rota ve emniyet kurallarını ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	Fıkraya göre 6 ay–3 / 2 ay–2 yıl — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Resen takip — Şikâyetten vazgeçme tek başına davayı düşürmez.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Fıkraya göre yasak / genel şart — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	Olağan dava zamanaşımı: 8 yıl — Yetişkin için; durma, kesilme ve yaş kuralları sonucu değiştirir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Türk Sivil Havacılık Kanunu m. 141 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunun açıkça saydığı hava sahası/alanı, iniş-kalkış, rota-talimat, önleme ve uçuş davranışlarına aykırılık suçudur. Diğer bütün havacılık idari ihlalleri bu maddeye kıyasla eklenmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Uçuş emniyeti, hava trafiğinin güvenli yönetimi ve hava sahası egemenliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İhlali gerçekleştiren sorumlu kişi belirlenir; pilot, işletici veya görevli rolüne göre ilgili normun muhatabı değişir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gerçek hava aracı/uçuş ve failin pilot/işletici/fiili sorumlu sıfatı belirlenir.
- M. 141'in hangi atıf hükmünün ihlal edildiği, geçerli yasak/talimat ve duyurulma kaydıyla saptanır.
- Emniyet, zorunluluk, yetkili ön izin veya kanuni istisna incelenir.
- Uçuş, haberleşme ve teknik kayıtlar olayın zamanı ve talimatla karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni yasağın/talimatın maddi koşullarını bilerek ihlal kastı aranır. Teknik arıza, iletişim kaybı, kaçınılmaz emniyet tedbiri ve hata bağımsız incelenir; sırf hava olayı suç kastı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunda öngörülen can/mal güvenliği ve yetkili izin istisnaları somut kayıtlarla uygulanır. Özellikle m. 92 olağanüstü hâlde kaptanın önlem almasını ve en kısa zamanda bildirimini düzenler; rota değişikliği otomatik suç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 94, 7590 sayılı Kanunla Temmuz 2026'da yeniden düzenlenmiştir; güncel önleme talimatı ve gereken inişe uyma yükümlülüğü esas alınır. Türk tescilli/Türk işleticili aracın tanınan yabancı devlet makamı talimatı da yeni kapsamda yer alır. M. 143–144 idari ihlaller ve TCK ulaşım güvenliği suçları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 141/1	6 ay–3 yıl hapis: m. 7 hava sahası; m. 36 havaalanı sınırlama; m. 91 iniş-kalkış; m. 92 rota/ATC; m. 94 önleme/iniş talimatları.
m. 141/1 +93/b, c, e, g	Akrobasi/gösteri; izin dışı atma-dökme/alma; çekme veya nizami dışı yük; tehlikeli madde taşıma yasakları: aynı 6 ay–3 yıl.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 141/2	2 ay–2 yıl: m. 31 iç hat taşıma, m. 32 yarış/gösteri izni, m. 9/1 gümrüklü havaalanı koşulu.
m. 141/2 +93/a, d, f, h	Zorunluluk dışı paraşüt, yasak fotoğraf, reklam/propaganda, hizmet/durum dışı yayın-haberleşme: aynı 2 ay–2 yıl.
Güncel istisnalar	M. 31/2 SHGM şartlarında yabancı tescilli kiralanan araçla iç hat; m. 91–92 can/mal güvenliği; m. 93 izinleri; m. 9 zorunlu iniş şartları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda özel şikâyet şartı öngörülmediği için savcılık resen takip eder. Mağdurun vazgeçmesi tek başına davayı düşürmez; özel izin veya bildirim şartı varsa ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkrada üç yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama yok; ikinci fıkrada iki yıllık üst sınırla koşulları varsa uygulanabilir. Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İkinci fıkrada tutuklama yasağı; birincide genel şartlar vardır. M. 141 kendi başına katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir; çocuk, özel görevli sıfatı ve bağlantılı suç hükümleri saklıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tamamlanma anı, yaş, durma ve kesilme kuralları ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Sonuç ceza ve kişisel koşulları varsa HAGB, hapis ertelemesi veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım gündeme gelebilir. Hapis ve adlî para birlikte öngörülmüşse para bileşeni ayrıca korunur; bu kurumlar otomatik değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapis bakımından bu suça özgü ağır rejim yoksa genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. Tekerrür, mahsup, başka ilamlar, yaş ve suç tarihine bağlı geçişler ayrıca değerlendirilir. Para cezası ve idari yaptırım farklı infaz edilir; oran kesin yatar değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Uçuş planı, NOTAM/duyuru, ATC konuşması ve uçuş veri kayıtlarını koruyun.
- Gereken izin ile gerçek uçuş amacı/rotasını karşılaştırın.
- Arıza ve zorunluluk iddiasını teknik bakım, hava durumu ve anlık bildirimle belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

- Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu · m. 7,9,31–32,36,91–94,141–144; 7590 m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103020

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Haciz Bildirisine Gerçeğe Aykırı İtiraz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu haciz bildirisine gerçeğe aykırı itiraz: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	3 ay–1 yıl hapis; özel atıf — Fıkra, artırım ve istisnalar aşağıdaki tabloda ayrı gösterilir.
Şikâyet ve takip	Alacaklı idarenin özel başvurusu — M. 79/6 kapsamında itirazın aksinin ispatı ve cezalandırma istemi.
Alternatif usul — yetişkin	Uzlaştırma / önödeme yok — Yetişkin bakımından; diğer usuller ve fıkra koşulları ilgili bölümde açıklanır.
Tutuklama ve katalog	Tutuklama yasağı — Somut delil, kanuni ceza sınırı ve ölçülülük birlikte denetlenir.
Süre	İdare davasında özel süre: 1 yıl — Üçüncü kişinin haciz bildirisine itirazı yedi gün; ceza zamanaşımıyla aynı süre değildir.
İnfaz	Hapis için genel oran: 1/2 — Koşullu salıverilme çerçevesidir; kesin yatar değildir. Kişi, tarih ve ilam koşulları ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 79 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu borçlusunun üçüncü kişideki mal veya alacağı için gönderilen haciz bildirisine, üçüncü kişinin gerçeğe aykırı itirazıdır. M. 79/6, idareye itirazın aksini genel mahkemede ispat ederek İcra ve İflas Kanunu m. 338/1 yaptırımını isteme imkânı tanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu tahsilinde üçüncü kişi beyanının doğruluğu ve gerçek borç ilişkisinin yargı yoluyla belirlenmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Haciz bildirisini alan üçüncü kişi ve gerçek dışı cevabı veren sorumlu gerçek kişi fail olabilir. Kamu borçlusu ile üçüncü kişi aynı sıfat değildir; tüzel kişinin adı tek başına yöneticinin kişisel fiilini göstermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Haciz bildirisinin 6183 m. 79'a göre düzenlenmesi, gerçek muhatap ve tebliğ tarihi belirlenir.

• Üçüncü kişinin yedi günlük sürede verdiği itirazın içeriği saptanır; susma ile yanlış beyan aynı fiil değildir.

• Bildirinin tebliği anındaki borç, ödeme, malın kimde olduğu veya telef iddiası gerçek kayıtlarla karşılaştırılır.

• Tüzel kişi cevabında gerçeğe aykırı beyanı yapan ve bundan şahsen sorumlu gerçek kişi belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Beyan edilen maddi olgunun gerçeğe aykırı olduğunu bilme kastı gerekir. Muhasebe hatası, gerçekten önce yapılmış ödeme, yanlış hesap veya mevcut borcun hukuki niteliğine ilişkin anlaşmazlık bilinçli yalan beyandan ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni yetki, geçerli rıza, hakkın kullanılması, zorunluluk ve hata iddiaları fiilin özellikleriyle değerlendirilir. İdari aykırılık, ceza normunun unsurları oluşmadan kıyasla suç hâline getirilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu kayıt, İİK m. 338/1'in kamu tahsilindeki özel uygulama alanıdır; ikinci bağımsız suç sayımı değildir. M. 79'daki bir yıllık özel dava, yedi günlük idari itiraz ve menfi tespit yolu birbirinden ayrıdır. M. 115'in yalnız 110–114 için öngördüğü idare amiri ihbarı bu başvuruya taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 79/6 + İİK m. 338/1	3 ay–1 yıl hapis; alacaklı kamu idaresinin özel başvurusu ve itirazın aksinin ispatı gerekir.
Yedi günlük itirazın yapılmaması	Malın elde ve borcun zimmette sayılması, tek başına kasten gerçeğe aykırı beyan suçunun ispatı değildir.
Ayrı hukuk sonuçları	Borç miktarının tahsili, menfi tespit ve koşullarıyla inkâr tazminatı; cezanın yerine geçen yaptırımlar değildir.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Alacaklı kamu idaresinin m. 79/6'daki özel başvurusu gerekir; idare bir yıl içinde itirazın aksini genel mahkemede açacağı davada ispat ederek cezalandırma ve ödeme isteyebilir. TCK m. 73'ün genel altı aylık süresi bu özel hükmün yerine yazılmaz. Yetkili temsil, beyanı veren gerçek kişi ve açık cezalandırma istemi önemlidir.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Mağdur kamu tüzel kişisi olduğundan CMK m. 253 uzlaştırması uygulanmaz. Bir yıllık hapis üst sınırı nedeniyle önödeme yok; seri muhakeme listesinde değildir. M. 79'un genel mahkemeye özel başvuru yolu, sıradan savcılık soruşturması veya Asliye Ceza için düzenlenen basit yargılama ile otomatik eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adlî para veya iki yılı aşmayan hapis üst sınırı bulunduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Katalog suçu değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 79/6 itirazın aksinin ispatı ve ödeme/ceza istemi için genel mahkemelerde açılacak özel davayı düzenler. Borç ilişkisinin ve tahsil isteminin çözümü adli yargıda genel hukuk mahkemesi yolundadır; idari ödeme emrine karşı vergi mahkemesi yolu farklıdır. İİK m. 338 yaptırım atfı tek başına dosyayı olağan icra takibinin icra ceza davası hâline getirmez. Cezai istem bakımından isnat, kişisel kusur, savunma ve ceza kanun yolu güvenceleri korunmalıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 79/6'daki idare davası için bir yıllık özel süre; haciz bildirisine üçüncü kişi itirazı için tebliğden yedi gün vardır. Süreyi geçiren üçüncü kişinin menfi tespit davası için m. 79/4 ayrıca tebliğden bir yıl öngörür. Bunlar ceza bakımından olağan sekiz yıllık dava zamanaşımından ve İİK'nın kendi takiplerindeki m. 347 şikâyet rejiminden farklıdır; başvurunun hangi hukuki yola ait olduğu açıkça gösterilmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Atıf yapılan m. 338/1'deki hapis adlî cezadır; şartları varsa sonuç ceza üzerinden HAGB, erteleme veya TCK m. 50 seçenek yaptırımı değerlendirilir. Aynı maddenin ikinci fıkrasındaki aciz belgesine bağlı tazyik hapsi bu olaya taşınmaz. Borcun ödenmesi, şikâyetten vazgeçme ve İİK m. 354 ilişkisinde ilgili özel dava ve ceza hükmünün kapsamı birlikte esas alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

M. 338/1 atfıyla verilen kesinleşmiş hapis adlî ceza niteliğindedir; özel ağır rejim bulunmayan hâlde genel 1/2 koşullu salıverilme çerçevesi uygulanır. Bu, 6183 m. 60 veya İİK m. 338/2 tazyik hapsi değildir. Tahsil kararı ve hapis/para infazı ayrı kalemlerdir; mahsup, tekerrür ve suç tarihi sonucu değiştirebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Haciz bildirisi, tebliğ ve süresinde verilen itirazı birlikte saklayın.

• Bildirimin ulaştığı tarihteki sözleşme, banka hareketi, cari hesap ve ödeme belgelerini karşılaştırın.

• Başvurunun tahsil, menfi tespit, idari ödeme emri itirazı veya cezalandırma istemi olduğunu açıkça ayırın.

• Cevabı veren gerçek kişinin yetkisi ve fiili ile idarenin dava açma tarihini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Açıklamalar 4 Kasım 2026 tarihindeki metni esas alır. Suç tarihinden sonra değişen ceza hükümleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca lehe kanun yönünden bütün olarak karşılaştırılır; usulün karar tarihi ve infaz geçiş tarihleri ayrıca dikkate alınır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun · m. 79/3–6; İİK m. 338/1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103337

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu · m. 338/1,345–354; 6183 m. 79 özel atfıyla birlikte · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102993

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yapı Denetimi ve Laboratuvar Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yapı denetimi ve laboratuvar görevinin kötüye kullanılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–3 yıl hapis. 5 Aralık 2024 değişikliğiyle belirlenen fiil bağlantısı aranır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Yapı Denetimi Hakkında Kanun m. 9 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yapı denetimi veya laboratuvar faaliyetinde, 4708 m. 9/1'in sınırladığı ağır ihlallere ilişkin görevin icrai ya da ihmali davranışla kötüye kullanılmasıdır. Her idari eksiklik bu suç değildir; m. 8'deki somut bağlantı ve istisna birlikte gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yapı güvenliği, teknik denetimin doğruluğu ve kişilerin yaşamı ile malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda sayılan gerçek kişi ortak, yönetici, mimar, mühendis, teknik personel, müteahhit, şantiye şefi, proje müellifi ve laboratuvar görevlisi fail olabilir. Sırf şirket ortaklığı veya imza bulunması kişisel kusurun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Failin denetlenen yapıda üstlendiği teknik görev, zaman aralığı ve gerçek yetkisi belirlenir.

• İhlalin yeni iş almaktan men gerektiren fiile veya m. 8/1-h-2 ya da m. 8/10-e-2’ye girdiği gösterilir.

• Elektronik görevlendirme, periyodik denetim veya elektronik dağıtımla ilgili m. 8’in açık m. 9/1 istisnası varsa bu suç kıyasla uygulanmaz.

• Denetim raporu, yapı ruhsatı, statik proje, numune zinciri ve laboratuvar kayıtları karşılaştırılır; sahtecilik iddiası ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İcrai veya ihmali davranışla görevi kötüye kullanma kastı aranır. Teknik hata ile bilinçli görev ihlali aynı değildir; ölüm veya yaralanmada taksir/kast ve nedensellik ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 9/2 denetimi yapmadan yapılmış gibi ya da gerçeğe aykırı belge düzenlemeyi resmî belgede sahteciliğe bağlar. Bunun unsurları, failin hukuki sıfatı ve TCK m. 204 fıkrası ayrıca saptanır. Yapı hasarı, ölüm/yaralanma, idari izin iptali ve mesleki disiplin aynı sonuç değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 9/1 — belirtilen görev ihlali	6 ay–3 yıl hapis. 5 Aralık 2024 değişikliğiyle belirlenen fiil bağlantısı aranır.
m. 9/2 — gerçeğe aykırı denetim belgesi	TCK resmî belgede sahtecilik hükümleri; belgenin niteliği ve failin statüsüne göre ilgili fıkra uygulanır. Her dosyaya tek aralık atanmaz.
İdari ve mesleki sonuçlar	İzin iptali, yeni iş yasağı ve meslek odasına bildirim, ceza mahkûmiyetinden ayrı rejimlerdir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

M. 9/1 bakımından yetişkin için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. Resmî belgede sahtecilik TCK m. 204/2 olarak nitelendirilirse Ağır Ceza görevi ayrıca doğar; m. 204/1 ile aynı kabul edilmez. Birleştirme ve bağlantı kuralları dosyada değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

M. 9/1 için temel dava zamanaşımı 8 yıldır. Sahtecilikte ilgili TCK fıkrası ve üst sınırı ayrı hesaplanır. M. 8'deki idari yaptırım başvuru yolu/süresi ceza davası istinaf süresiyle karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ruhsat, projelerin bütün sürümleri, görevlendirme ve görevden ayrılma belgelerini saklayın.
- Beton/zemin numunesinin alınması, nakli, deneyi ve rapor imzasına ilişkin kayıtları koruyun.
- Bakanlık inceleme raporu ile teknik bilirkişi raporunun hangi ihlali hangi kişiye bağladığını karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun · m. 8, 9, ek m. 1–2; TCK m. 204 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103102

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çanakkale Tarihi Alanında Yangın Tehlikesi Doğuran Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çanakkale Tarihi Alanında yangın tehlikesi doğuran fiiller: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun m. 12/2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tarihi Alanda sönmemiş sigara veya başka yakıcı madde atılması yahut alan içinde veya beş kilometre çevresinde anız ya da benzeri bitki örtüsü yakılmasıdır. Her ateş yakma yasağı aynı ceza hükmüne bağlı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tarihi Alanın ormanları, doğal ve kültürel dokusu ile can ve mal güvenliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili işleyen gerçek kişi fail olabilir. Alanın sınırı, bağlantı noktası statüsü ve beş kilometrelik çevre teknik harita ile belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eylemin 12/1-c veya ç bendindeki yasaklardan hangisine uyduğu ayrılır.
- Maddenin gerçekten sönmemiş/yakıcı olduğu veya anız/benzeri örtü yakıldığı delillendirilir.
- Konum ve mesafe, geçerli Tarihi Alan kararı ve haritalarla doğrulanır.
- Yangın çıkmışsa neden, kusur, yanan alan ve 12/3–5 ile ilişki ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak fiili bilerek ve isteyerek gerçekleştirme kastı gerekir. Taksirli orman yangını ayrı 12/3 hükmünde düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

12/1-a ve b kapsamındaki kamp/alkol/ateş yasağı fiilleri 12/2'nin hapis bölümünden farklı idari yaptırımlardır. Üç hektardan fazla ormanın yanması 12/4 artırımını gündeme getirir; ölüm/yaralanma 12/7 uyarınca ayrıca cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
12/1-c, ç ve 12/2	2–5 yıl hapis.
12/4 — üç hektardan fazla orman yanması	İlgili hapis cezası yarı oranında artırılır; temel 2–5 yıl için 3 yıl–7 yıl 6 ay aralığı oluşur.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
12/1-a, b	Kamp, alkol ve belirtilen ateş yasağına ilişkin ayrı idari rejim; bu sayfanın hapis cezası bu bentlere otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 2–5 yıl için dava zamanaşımı 8 yıldır. M. 12/4 artırımını gerektiren nitelikli hâlde üst sınır 5 yılı geçtiğinden 15 yıl gündeme gelir. Kesilme, durma ve çocuk yaş indirimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olayın yerini, tarihini, itfaiye/orman tutanaklarını ve görsel kayıtların özgün dosyalarını koruyun.

• Sönme durumu, rüzgâr ve yangının başlangıç noktası için uzman incelemesini değerlendirin.

• Tarihi Alan sınırı ve beş kilometre mesafesini resmî haritayla karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun · m. 3, 12/1–4, 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çanakkale Tarihi Alanında Orman Yakma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çanakkale Tarihi Alanında orman yakma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5–10 yıl hapis ve 100–2.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Sadece 6546’ya dayanılarak bütün hâllere tek koşullu salıverilme oranı verilemez. Genel süreli hapis bakımından 5275 m. 107/2; suç örgütü faaliyeti varsa m. 107/4; mahkûmiyet ayrıca 3713 kapsamındaysa m. 17’deki 3/4 özel oranı değerlendirilir. Metinde terör amacı bulunması ile 3713’ün kapsam koşulları ayrı incelenir. Orman yangınına ilişkin geçici infaz istisnaları, suç tarihi ve mahkûmiyet maddesi üzerinden ayrıca kontrol edilir.

01 / Suçun kimliği

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun m. 12/3–5 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tarihi Alandaki ormanın dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılıkla, kasten veya terör amacıyla yakılması ayrı yaptırımlara bağlanır. Fiilin kastı ve amacı belirlenmeden tek bir ceza veya infaz oranı söylenemez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Orman ekosistemi, tarihî alan, toplum güvenliği ve insan yaşamı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yangına neden olan gerçek kişi fail olabilir. Görevli, işletmeci veya arazi sahibi olmak tek başına nedensellik ve kişisel kusuru ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yangının orman niteliğindeki yerde ve Tarihi Alan kapsamında gerçekleştiği saptanır.

• Başlangıç nedeni, yayılma, müdahale olanağı ve failin hareketi arasında nedensellik araştırılır.

• Taksir, bilinçli taksir, olası kast ve doğrudan kast ayrılır; terör amacı için ayrıca somut delil gerekir.

• Yanan alan ölçümü, üç hektar ve terör hâlindeki bir hektar eşikleri bakımından denetlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Taksirli hâlde öngörülebilir sonucu önleme yükümlülüğünün ihlali; kasıtlı hâlde yangını bilerek ve isteyerek çıkarma; 12/5’te ayrıca terör amacı aranır. Bu zihinsel unsurlar birbirinin yerine kullanılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

12/4’te 12/2–3 fiillerinin üç hektardan fazla orman yakması yarı artırım; 12/5’te terör amacıyla yakılan alanın bir hektarı aşması yarı artırım nedenidir. 12/7 ölüm ve yaralanmada ayrıca cezayı öngörür. Diğer orman/av/su ürünleri fiillerinin özel artırımı 12/6’da ayrı düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
12/3 — taksirli orman yangını	5–10 yıl hapis ve 100–2.000 gün adli para.
12/3 — kasten orman yakma	12 yıldan az olmamak üzere hapis ve 200–5.000 gün adli para; özel üst sınır belirtilmediğinden TCK m. 49 uyarınca temel süreli hapis üst sınırı 20 yıldır.
12/4 — üç hektarı aşma	12/2–3 cezaları yarı oranında artırılır; sonuç hapis bakımından TCK m. 61/7'deki 30 yıllık üst sınır dikkate alınır.
12/5 — terör amacı	24–30 yıl hapis ve kanundaki 500.000–1.000.000 TL adli para; bir hektarı aşmada yarı artırım. Gün hesabıyla öngörülen para cezasıyla bu maktu düzenleme karıştırılmaz.
12/7 — ölüm veya yaralanma	İlgili netice suçu için ayrıca ceza; kusur ve nedensellik bağlantısı aranır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3-f açıkça 6831 m. 110'daki belirli kasten orman yakma fiillerini sayar; 6546'daki bütün fiiller bu katalogla otomatik özdeşleştirilmez. İsnadın 6831 veya başka katalog suçu ile ilişkisi dosyada belirlenir. Katalog dışında da genel tutuklama koşulları ve ölçülülük aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Temel taksirli hâlin üst sınırı 10 yıl olduğundan yetişkin için Asliye Ceza; kasten yakma ve 12/5'in ceza sınırları nedeniyle Ağır Ceza görevlidir. Görevde 5235 m. 14'ün artırım/indirim ayrımı ve bağlantı hükümleri dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Taksirli hâlin 10 yıllık üst sınırı için dava zamanaşımı 15 yıl; kasten yakmanın 20 yıllık üst sınırı ve terör amacıyla 30 yıla kadar hapis için 20 yıldır. Alan artırımının zamanaşımına etkisi TCK m. 66/3 ile, çocuk ve kesilme/durma ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kasten ve terör amacıyla yakmada olağan alt sınırlar HAGB ve erteleme eşiklerini aşar. Taksirli suçta TCK m. 50/4 uyarınca uzun süreli hapsin adli paraya çevrilmesi olasılığı bilinçli taksirde yoktur; diğer koşullar ve netice suçları ayrıca değerlendirilir. Sırf iyi hâl indirimi tüm ağır cezaları ertelemeye elverişli kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Sadece 6546’ya dayanılarak bütün hâllere tek koşullu salıverilme oranı verilemez. Genel süreli hapis bakımından 5275 m. 107/2; suç örgütü faaliyeti varsa m. 107/4; mahkûmiyet ayrıca 3713 kapsamındaysa m. 17’deki 3/4 özel oranı değerlendirilir. Metinde terör amacı bulunması ile 3713’ün kapsam koşulları ayrı incelenir. Orman yangınına ilişkin geçici infaz istisnaları, suç tarihi ve mahkûmiyet maddesi üzerinden ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yangın çıkış ve yayılma raporlarını, meteoroloji kayıtlarını ve alan ölçüm haritasını toplayın.

• Kamera, haberleşme ve konum verisinin hukuka uygun alınmasını ve özgünlüğünü kontrol edin.

• Mağdur zararları ile failin müdahale/ihbar davranışını ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun · m. 12/3–7; TCK m. 21–22, 49, 61, 66; 3713 m. 3–4, 17 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 3–4, 17 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çanakkale Tarihi Alanında Plana Aykırı Yapı veya Tesis Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çanakkale Tarihi Alanında plana aykırı yapı veya tesis: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl hapis; aykırı davranan ve izin veren kişi yönünden kendi unsurları aranır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun m. 12/11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tarihi Alanda, tarihi alan planlarında öngörülmeyen yeni yapı veya tesis yapılması yahut bu aykırılığa izin verilmesidir. Fiil m. 3/1-a ile m. 12/11 birlikte okunarak belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tarihi Alanın korunması, planlı kullanım ve kültürel mirasın bütünlüğü korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yapıyı/tesisi yapan veya hukuken izin verme yetkisiyle aykırılığa izin veren gerçek kişi fail olabilir. Malik, yüklenici ve görevlinin sorumluluğu kendi eylemine göre ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yer olay tarihinde Tarihi Alan veya geçerli kararla belirlenmiş bağlantı noktası olmalıdır.
- Faaliyetin yeni yapı/tesis niteliği ve tarihi alan planına aykırılığı teknik olarak ortaya konulmalıdır.
- Yapma eylemi ile izin verme eylemi ve ilgili kişinin yetkisi ayrı belirlenir.
- Ruhsatın veya idari yazının varlığı, tarihi alan planına uygunluk yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Aykırı yapma veya izin verme eylemini kapsayan kast gerekir. Sınır, plan ve yetki konusunda ileri sürülen hata delilleri ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

2863 sayılı Kanun kapsamındaki korunması gerekli kültür varlığına müdahale veya TCK m. 184 ile aynı fiilin ilişkisi ayrıca çözülür; her idari aykırılık nedeniyle otomatik üç ayrı mahkûmiyet kurulmaz. Koruma Komisyonu kararları ve Başkanlığın katılma hakkı m. 3 bağlamında önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 12/11 ve m. 3/1-a	2–5 yıl hapis; aykırı davranan ve izin veren kişi yönünden kendi unsurları aranır.
Diğer kültür/imar suçları	2863 veya TCK m. 184 koşulları varsa norm ve içtima ilişkisi ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınıra göre temel dava zamanaşımı 8 yıldır. Kesilme, durma, çocuğun yaşı ve suçun tamamlanma tarihi ayrıca incelenir; bu süre şikâyet veya kanun yolu süresi değildir. Kanun yollarında karar türü, tebliğ ve geçiş tarihi aşağıdaki ortak tabloda ayrılmıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tarihi Alan sınırı, plan, Koruma Komisyonu kararları, ruhsat ve projeleri tarih sırasıyla saklayın.

• İnşaatın başlangıcı, yapıyı yapan ve izin veren kişileri gösteren sözleşme ve yazışmaları koruyun.

• Yapının önceki hâli, tespit ve mühürleme tutanakları ile bilirkişi incelemesini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun · m. 3/1-a, 12/11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ruhsatsız İlaç Üretimi ve Bilerek Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ruhsatsız ilaç üretimi ve bilerek ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu m. 19/1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ruhsatsız müstahzar üretmek veya bu yolla üretilmiş olduğunu bilerek satmak, satışa arz etmek ya da sattırmaktır. Tedavi niteliğinin bulunmaması, azalması veya saf olmayan maddeler kullanılması artırımlı hâli oluşturur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İlacın ruhsat ve kalite güvenliği ile kişilerin sağlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üretici veya ruhsatsız üretimi bilerek ticari fiili yapan gerçek kişi fail olabilir. Şirket yetkilisi, eczacı, depo veya platform sorumlusu için fiil ve bilgi ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürünün 1262 kapsamında müstahzar niteliği ve olay tarihinde gerekli ruhsatın bulunmaması belirlenir.

• Üretim, satma, satışa arz veya sattırma hareketlerinden biri somutlaştırılır.

• Ticari hareketi yapanın ruhsatsız üretimi bildiği kanıtlanır.

• Artırım için ürünün tedavi vasfı/saflığı hakkında usulüne uygun numune ve uzman incelemesi gerekir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Üretimde genel kast; satış ve benzeri fiillerde ruhsatsız şekilde üretildiğini bilme aranır. Ürünün yalnız rafta bulunması her kişi için bilme ve satma kastını tek başına göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Ruhsatlı üründe formül veya tanıtım aykırılığı m. 18’in idari rejimiyle ayrılır. Ticari amaçla ruhsatsız ithal m. 19/2 üzerinden 5607’ye bağlanır. Sağlığı tehlikeye sokacak ilaç ve taklit ürün fiillerinde TCK m. 187 ile Ek m. 4’ün ilişki ve içtima koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 19/1 — ruhsatsız üretim/bilerek ticaret	1–5 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 19/1 — tedavi niteliği eksik, azaltılmış veya saf olmayan müstahzar	Ceza 1/3 artırılır; temel aralık üzerinden 1 yıl 4 ay–6 yıl 8 ay.
m. 19/2 — ruhsatsız ticari ithal	5607 sayılı Kanunun ilgili kaçakçılık hükümleri; ithal ve ticaretin somut biçimi belirlenmeden tek ceza atanmaz.
m. 18 ve Ek m. 8	Ruhsatlı ürünün belirli kalite/tanıtım ve takip sistemi ihlalleri ayrı idari rejimdir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel üst sınır 5 yıl için dava zamanaşımı 8 yıldır; 1/3 artırımlı kalite hâlinde üst sınır 5 yılı aştığından 15 yıl uygulanır. Kaçak ithalde 5607'deki isnat ve artırımlar ayrıca hesaplanır; kesilme/durma ve çocuk hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ürün, kutu, seri/parti numarası, ruhsat, fatura ve dağıtım zinciri kayıtlarını muhafaza edin.
- Laboratuvar numunesinin zincirini ve hangi tarihteki ürünün incelendiğini kontrol edin.
- Ürünün kaynağına ilişkin belgeleri ve bilme iddiasına dayanan yazışmaları değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu · m. 1, 18–20, ek m. 4 ve 8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104461

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tedavi veya Teşhis İddiasıyla Ruhsat Dışı Ürün Pazarlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tedavi veya teşhis iddiasıyla ruhsat dışı ürün pazarlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu m. 19/1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Müstahzar olmayan bir ürünün hastalıkları teşhis veya tedavi ettiği beyanıyla satışını, pazarlamasını ya da reklamını yapmaktır. Genel sağlık beyanı aykırılığı ile belirli teşhis/tedavi iddiası aynı yaptırım kategorisi değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastaların güvenli tedaviye erişimi ve sağlık iddialarının güvenilirliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ürünü bu iddiayla satan, pazarlayan veya reklamını yapan gerçek kişi fail olabilir. Reklam veren, yayınlayan ve aracının eylemi, bilgisi ve katılımı ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürünün müstahzar olmadığı ve hangi ürünün tanıtıldığı belirlenir.

• Hangi söz/görselin hastalık teşhis veya tedavi iddiası içerdiği açıkça gösterilir.

• Satış, pazarlama veya reklam hareketinin faili ve zaman aralığı saptanır.

• İnternet içeriğinin özgünlüğü, yayın tarihi, hesabın kontrolü ve hedeflenen iddia korunarak incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ürünü teşhis veya tedavi iddiasıyla bilerek tanıtma/satma kastı gerekir. Aktarılan bir bilimsel haberin ticari reklama dönüşüp dönüşmediği bağlama göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 18/4’teki izinsiz sağlık beyanının idari yaptırımı bu suçu otomatik oluşturmaz; hastalık teşhis/tedavi beyanı somutlaştırılır. Dolandırıcılık için aldatma, yarar ve zarar; yaralama/ölüm için kusur ve nedensellik ayrıca gerekir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 19/1 — müstahzar olmayan ürüne teşhis/tedavi iddiası	1–5 yıl hapis.
Elektronik tanıtım/satış	m. 18/3’teki erişimin engellenmesi rejimi ayrıca uygulanır; bu işlem ceza mahkûmiyeti değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Genel sağlık beyanı ihlali	M. 18/4'ün idari rejimiyle somut iddia üzerinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınıra göre temel dava zamanaşımı 8 yıldır. Kesilme, durma, çocuğun yaşı ve suçun tamamlanma tarihi ayrıca incelenir; bu süre şikâyet veya kanun yolu süresi değildir. Kanun yollarında karar türü, tebliğ ve geçiş tarihi aşağıdaki ortak tabloda ayrılmıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Reklamın tam hâlini, URL’sini, yayın tarihini ve ürün ambalajını saklayın.

• Ürünün ruhsat/izin durumunu ve tanıtım metnini hazırlayan/onaylayan kişileri belgeleyin.

• Mağdur yönünden ödeme, kullanım ve tedavi kayıtlarını değiştirmeden koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu · m. 18/3–4, 19/1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104461

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kitle İmha Silahı Yaptırımlarına Aykırı Finansman ve İş İlişkisi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kitle imha silahı yaptırımlarına aykırı finansman ve iş ilişkisi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis veya adli para; daha ağır başka suç yoksa. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun m. 5/1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

BMGK kararlarının kapsamındaki kişi/kuruluşlar yararına yasak fon toplamak veya sağlamak; yasak iş, temsilcilik, bankacılık ya da ortaklık ilişkilerini kurmak veya sürdürmektir. İsnat yalnız bir ülke veya vatandaşlık adıyla kurulamaz; yürürlükteki karar ve kişi/işlem bağlantısı gerekir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi ve uluslararası yaptırımların uygulanması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasak işlemi bilerek gerçekleştiren gerçek kişi fail olabilir. Tüzel kişi temsilcisi, çalışan ve gerçek yararlanıcı sıfatları ceza sorumluluğunun kişiselliği çerçevesinde ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 7262 m. 2/1 veya 2'deki yasak fiil ve yürürlükteki BMGK kapsamı belirlenir.

• Listelenen kuruluşla kontrol, adına/hesabına hareket veya yarar ilişkisi somutlaştırılır.

• Fon, temsilcilik, ortaklık veya muhabir banka işlemindeki kişisel katkı kanıtlanır.

• Aynı fiilin daha ağır başka suç oluşturup oluşturmadığı tali norm şartı nedeniyle önce incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir; teknik uyum eksikliği tek başına bilerek yasak finansman/iş ilişkisi kurulduğunu göstermez. Karar/listenin kapsamına ve fiili kontrol ilişkisine ilişkin hata ayrıca ele alınır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 5/4 kamu görevinin nüfuzunu kötüye kullanmada yarı, m. 5/5 suç örgütü faaliyeti içinde işlemede bir kat artırım öngörür. İkisi birlikte oluşursa her birinin bağımsız koşulu ve TCK m. 61 sıralaması denetlenir. Tüzel kişiye m. 5/6 güvenlik tedbiri ile 5/7–9 idari para yaptırımı gerçek kişinin hapis cezasından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1 — m. 2/1–2 yasakları	1–5 yıl hapis veya adli para; daha ağır başka suç yoksa.
m. 5/4 — kamu nüfuzu	Yarı artırım.
m. 5/5 — örgüt faaliyeti	Bir kat artırım; basit şirket/iş ortaklığı suç örgütü sayılmaz.
Tüzel kişi sonuçları	Güvenlik tedbiri ve 5/7–9 idari yaptırımı; adli para yerine otomatik şirket cezası konulmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 1–5 yıl için dava zamanaşımı 8 yıldır. Kamu nüfuzu/örgüt artırımı üst sınırı 5 yılın üzerine taşıdığında 15 yıl; birden çok artırımda somut üst sınır TCK m. 66/3 ile yeniden değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir. Kanunda hapis ve adli para seçimlik olduğundan mahkeme hapsi seçmişse TCK m. 50/2 gereği aynı hapis sonradan adli paraya çevrilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Olay tarihindeki BMGK kararı, ek listeler, ulusal uygulama kararı ve değişiklik tarihlerini saklayın.
- Gerçek yararlanıcı, ödeme zinciri, banka/muhabir banka ve gümrük kayıtlarını koruyun.
- Yetki, bilgilendirme, izin/istisna ve uyum incelemelerine ilişkin kayıtları tarih sırasına koyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun · m. 1–3, 5/1, 4–9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104123

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Nükleer Malzeme, Teknoloji Transferi ve Faaliyet Desteği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasak nükleer malzeme, teknoloji transferi ve faaliyet desteği: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–8 yıl hapis; daha ağır başka suç yoksa. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun m. 5/2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

BMGK kararları kapsamındaki yasak madde, malzeme veya ekipmanı ithal, ihraç veya transit etmek; teknolojiyi transfer etmek ya da nükleer faaliyet veya nükleer silah atma sisteminin geliştirilmesine katkı/destek sağlamaktır. Karar kapsamında izin verilen hâller dışarıdadır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi ve uluslararası güvenlik korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasak transfer veya destek fiilini gerçekleştiren gerçek kişi fail olabilir; ihracatçı, taşıyıcı, aracı, teknoloji sağlayıcısının katkı ve bilgisi ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşlem tarihinde yürürlükteki BMGK yasağının ürün/teknoloji ve alıcı kapsamı belirlenir.

• İthal, ihraç, transit, transfer veya nükleer katkı hareketi gösterilir.

• İzin verilen işlem istisnasının bulunup bulunmadığı denetlenir.

• Daha ağır kaçakçılık, silah veya başka suç normu varsa m. 5’in tali niteliği değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak işlem veya desteği bilerek yapma kastı aranır. Teknik eşyanın çift kullanımlı niteliği ve kişinin yasak kullanım bilgisi uzman deliliyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 5/4 kamu görevinin nüfuzunu kötüye kullanmada yarı, m. 5/5 suç örgütü faaliyeti içinde işlemede bir kat artırım öngörür. İkisi birlikte oluşursa her birinin bağımsız koşulu ve TCK m. 61 sıralaması denetlenir. Tüzel kişiye m. 5/6 güvenlik tedbiri ile 5/7–9 idari para yaptırımı gerçek kişinin hapis cezasından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/2 — m. 2/3 yasağı	2–8 yıl hapis; daha ağır başka suç yoksa.
m. 5/4 ve 5	Kamu nüfuzunda yarı, örgüt faaliyetinde bir kat artırım.
Tüzel kişi	Güvenlik tedbiri ve ayrı idari yaptırım koşulları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel üst sınır 8 yıl olduğundan dava zamanaşımı 15 yıldır. Tek veya birlikte artırımların üst sınıra etkisi TCK m. 66/3 ile, 20 yıl eşiğine ulaşılması hâlinde 20 yıllık süre bakımından ayrıca hesaplanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Olay tarihindeki BMGK kararı, ek listeler, ulusal uygulama kararı ve değişiklik tarihlerini saklayın.
- Gerçek yararlanıcı, ödeme zinciri, banka/muhabir banka ve gümrük kayıtlarını koruyun.
- Yetki, bilgilendirme, izin/istisna ve uyum incelemelerine ilişkin kayıtları tarih sırasına koyun.
- Eşyanın teknik özellikleri, son kullanıcı belgesi ve ihracat/transfer izinlerini doğrulayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun · m. 2/3, 3, 5/2, 4–9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104123

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kitle İmha Silahı Yaptırımında Malvarlığını Dondurma Kararına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kitle imha silahı yaptırımında malvarlığını dondurma kararına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis veya adli para; daha ağır başka suç yoksa. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme listesinde değildir. Temel hâlin üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 251'in diğer koşullarıyla basit yargılama mümkündür; artırım içeren isnatta kanuni sınır yeniden değerlendirilir. Genel önödeme için üst sınır altı ayı aştığından uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun m. 5/3 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

7262 m. 3 kapsamında alınmış malvarlığını dondurma kararının gereğini yerine getirmemek veya yerine getirmekte ihmal/gecikme göstermektir. İlk olarak geçerli kararın kapsamı, muhatabın yetkisi ve kararı uygulama olanağı saptanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Malvarlığı dondurma tedbirinin etkinliği ve yasak finansmanın engellenmesi korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Dondurma kararını uygulama yükümlülüğü bulunan gerçek kişi fail olabilir. Kurumun her çalışanı, kişisel görev ve yetkisi gösterilmeden fail kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• M. 3 kapsamındaki geçerli kararın yayımı, ilgili kişi/malvarlığı ve muhatabı belirlenir.

• Failin kararı uygulayacak görev, yetki ve teknik olanağı bulunmalıdır.

• Yerine getirmeme, geciktirme veya ihmal davranışı ve zamanı somutlaştırılır.

• BMGK'nın izin verdiği harcama/ödemeler ve 6415'e yapılan uygulama atfı göz önüne alınır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Metindeki ihmal/gecikme davranışı, TCK m. 22 uyarınca her özensizliği kendiliğinden taksirli suç hâline getirmez. Yükümlülüğü bilme, uygulama olanağı ve kusur somut olayda gösterilir; kaçınılmaz teknik engel ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 5/4 kamu görevinin nüfuzunu kötüye kullanmada yarı, m. 5/5 suç örgütü faaliyeti içinde işlemede bir kat artırım öngörür. İkisi birlikte oluşursa her birinin bağımsız koşulu ve TCK m. 61 sıralaması denetlenir. Tüzel kişiye m. 5/6 güvenlik tedbiri ile 5/7–9 idari para yaptırımı gerçek kişinin hapis cezasından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/3 — temel hâl	6 ay–2 yıl hapis veya adli para; daha ağır başka suç yoksa.
m. 5/4 — kamu nüfuzu	Yarı artırım; temel aralık üzerinden 9 ay–3 yıl.
m. 5/5 — örgüt faaliyeti	Bir kat artırım; temel aralık üzerinden 1–4 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme listesinde değildir. Temel hâlin üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 251'in diğer koşullarıyla basit yargılama mümkündür; artırım içeren isnatta kanuni sınır yeniden değerlendirilir. Genel önödeme için üst sınır altı ayı aştığından uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel hâlin üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez. Kamu nüfuzu veya örgüt artırımıyla üst sınır aşılırsa bu yasak ve genel tutuklama koşulları isnada göre yeniden incelenir. Suç CMK m. 100/3'te ayrıca katalog olarak sayılmamıştır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde ve tek başına kamu nüfuzu veya örgüt artırımı uygulanmasında üst sınır beş yılı aşmadığından dava zamanaşımı 8 yıldır. İki artırım birlikte uygulanarak üst sınır altı yıla çıktığında TCK m. 66/3 uyarınca 15 yıl değerlendirilir. Kesilme, durma ve çocuk yaş hükümleri ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir. Seçimlik normda hapis seçilmişse TCK m. 50/2 gereği adli para cezasına çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olay tarihindeki BMGK kararı, ek listeler, ulusal uygulama kararı ve değişiklik tarihlerini saklayın.

• Gerçek yararlanıcı, ödeme zinciri, banka/muhabir banka ve gümrük kayıtlarını koruyun.

• Yetki, bilgilendirme, izin/istisna ve uyum incelemelerine ilişkin kayıtları tarih sırasına koyun.

• Kararın kuruma ulaşma zamanı, işlem günlükleri, dondurma talimatı ve teknik engel kayıtlarını koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun · m. 3, 5/3–9; 6415 bağlantısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104123

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Onaysız Harita Basma, Dağıtma veya Yayımlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Onaysız harita basma, dağıtma veya yayımlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Adli para cezası; gün sınırı ayrıca belirlenmediğinden TCK m. 52 genel gün sistemi uygulanır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Temel hâlde yalnız adli para öngörüldüğünden TCK m. 75 önödeme değerlendirilir; teklifin usulüne uygun tebliği ve güncel tutar belirlenmelidir. Nitelikli hapisli hâl önödemeye girmez. Yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; temel hâlde gerekli şartlarla basit yargılama, nitelikli hâlde 5 yıllık üst sınır nedeniyle uygulanmama ayrımı yapılır.
İnfaz çerçevesi	Temel hâlde doğrudan adli para cezasının ödeme/taksit ve ödenmeme rejimi uygulanır; koşullu salıverilme oranıyla hesap yapılmaz. Nitelikli hâlin hapsinde özel istisna yoksa 1/2 genel oranı; ayrıca adli para cezası bulunur. Ödenmeyen adli paradan çevrilen hapis için koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Harita Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun (22.4.1925; tertip 3) m. Ek 3 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

22 Nisan 1925 tarihli 657 sayılı Harita Kanunu Ek m. 3 kapsamındaki harita, atlas, küre veya benzeri belgeyi gerekli uygunluk onayı olmadan basmak, dağıtmak ya da yayımlamaktır. Bu kanun, 1965 tarihli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Resmî coğrafi bilginin güvenilirliği ve kanunda belirtilen millî menfaatler korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Onaysız basım, dağıtım veya yayımı gerçekleştiren gerçek kişi fail olabilir. Tasarımcı, baskıcı ve yayıncı yönünden fiil ve kusur ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Belgenin Ek m. 3 kapsamındaki harita/atlas/küre veya harita bilgisi içeren belge niteliği belirlenir.

• Gerekli uygunluk onayının bulunmadığı veya değişiklik/yenileme nedeniyle artık geçerli olmadığı saptanır.

• Kamu kuruluşunun kanuni görevine dayanarak ürettiği harita istisnası incelenir.

• Nitelikli hâlde millî menfaat, bütünlük veya tarihî/manevi değeri tehlikeye düşüren somut nitelik ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast gerekir. Sırf teknik yazım, ölçek veya renk hatası, tehlikeye düşüren nitelikli hâlin bütün unsurlarını kendiliğinden ispatlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Onaysız basımın temel adli para suçu ile belirtilen menfaatleri tehlikeye düşüren hapisli nitelikli hâl ayrıdır. TCK m. 54–55 müsaderesi ve nitelikli suçtan yarar sağlanan tüzel kişiye güvenlik tedbiri ayrıca düzenlenir. Onayın beş yıllık ve değişiklik sonrası yenilenme rejimi göz önüne alınır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 3/4 — temel hâl	Adli para cezası; gün sınırı ayrıca belirlenmediğinden TCK m. 52 genel gün sistemi uygulanır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 3/5 — belirtilen menfaatleri tehlikeye düşüren nitelik	2–5 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adli para.
Müsadere ve tüzel kişi	TCK m. 54–55; nitelikli fiille yarar sağlanan tüzel kişiye özgü güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Temel hâlde yalnız adli para öngörüldüğünden TCK m. 75 önödeme değerlendirilir; teklifin usulüne uygun tebliği ve güncel tutar belirlenmelidir. Nitelikli hapisli hâl önödemeye girmez. Yetişkin için uzlaştırma/seri muhakeme yoktur; temel hâlde gerekli şartlarla basit yargılama, nitelikli hâlde 5 yıllık üst sınır nedeniyle uygulanmama ayrımı yapılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para öngörülen temel hâlde CMK m. 100/4 gereği tutuklama yasaktır. Nitelikli hâl katalogda ayrıca sayılmaz; genel tutuklama koşulları ve adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınıra göre temel dava zamanaşımı 8 yıldır. Kesilme, durma, çocuğun yaşı ve suçun tamamlanma tarihi ayrıca incelenir; bu süre şikâyet veya kanun yolu süresi değildir. Kanun yollarında karar türü, tebliğ ve geçiş tarihi aşağıdaki ortak tabloda ayrılmıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel adli para cezasında hapis ertelemesi uygulanmaz; koşullarıyla HAGB incelenir. Nitelikli hâlde sonuç hapis ve birlikte hükmedilen adli para bakımından CMK m. 231, TCK m. 50–51 koşulları ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Temel hâlde doğrudan adli para cezasının ödeme/taksit ve ödenmeme rejimi uygulanır; koşullu salıverilme oranıyla hesap yapılmaz. Nitelikli hâlin hapsinde özel istisna yoksa 1/2 genel oranı; ayrıca adli para cezası bulunur. Ödenmeyen adli paradan çevrilen hapis için koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Basım/yayın sürümünü, onay belgesini, onay tarihini ve sonradan yapılan değişiklikleri saklayın.
- Kamu görevi istisnasına dayanılıyorsa yetki belgesini sunun.
- Tehlike iddiasını gösteren harita bölümü ve teknik bilirkişi değerlendirmesini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun (22.4.1925; tertip 3) · ek m. 3; TCK m. 52, 54–55, 75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105418

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İlk Nasıp Tabanca veya Mermisini İlişik Kesilmeden Devretme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İlk nasıp tabanca veya mermisini ilişik kesilmeden devretme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Üst sınır bir yıl olduğu için genel önödeme yoktur. CMK m. 251 şartlarıyla basit yargılama değerlendirilebilir; özel fail/soruşturma usulü ayrıca saptanır.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun m. 6 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

5143 kapsamında verilen ilk nasıp tabanca veya mermisinin, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişik kesilmeden başkasına verilmesi veya devredilmesidir. Geçici m. 3, önceki 4608 ve 1468 sayılı kanunlara göre teslim edilen silahları da aynı yasağa bağlar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hizmetle bağlantılı silahın izlenebilirliği ve kamu güvenliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Tabanca/merminin kendisine bu kapsamda verildiği kişi özgü faildir. Devralan kişinin sorumluluğu ayrı silah mevzuatı ve iştirak koşullarına göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tabanca veya merminin ilk nasıp kapsamında teslim edildiği belgeyle gösterilir.
- Başkasına verme veya devir hareketi, teslim tarihi ve zilyetlik değişimi saptanır.
- Fiil sırasında TSK ile ilişiğin kesilip kesilmediği kontrol edilir.
- Miras, emeklilik, yasal ruhsat işlemi veya hizmet içi teslimin hukuki niteliği ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Verme veya devretme kastı aranır. Kaybolma, çalınma veya irade dışı elden çıkma tek başına bu devir suçuyla özdeş değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Geçici m. 3 aynı suçu eski teslimlere genişletir, ikinci ayrı suç yaratmaz. 6136’ya aykırı taşıma/bulundurma ve askerî personel statü sonuçları varsa ayrı unsurlarla değerlendirilir. Asker kişi olmak her özel kanun suçu için bütün askerî ceza istisnalarını otomatik uygulamaya yetmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 6 — ilişik kesilmeden verme/devir	6 ay–1 yıl hapis.
Geçici m. 3 — önceki kanunlara göre verilen silah/mermi	M. 6'daki aynı ceza; devir tarihindeki ilişik ve kapsam şartı korunur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma veya seri muhakeme listesinde değildir. Üst sınır bir yıl olduğu için genel önödeme yoktur. CMK m. 251 şartlarıyla basit yargılama değerlendirilebilir; özel fail/soruşturma usulü ayrıca saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suçun üst sınırı bir yıl olduğundan CMK m. 100/4 gereği tutuklama kararı verilemez. Farklı bir silah veya askerî suç isnadı varsa onun tedbir koşulları ayrıca değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınıra göre temel dava zamanaşımı 8 yıldır. Kesilme, durma, çocuğun yaşı ve suçun tamamlanma tarihi ayrıca incelenir; bu süre şikâyet veya kanun yolu süresi değildir. Kanun yollarında karar türü, tebliğ ve geçiş tarihi aşağıdaki ortak tabloda ayrılmıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Silah teslim, ilk nasıp, ruhsat, emeklilik/ilişik kesme ve devir belgelerini bir araya getirin.
- Fiilî teslimin tarih ve amacını gösteren yazışmaları ve tanıkları belirleyin.
- Kayıp/çalıntı varsa bildirimin zamanını ve tutanakları saklayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5143 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun · m. 6, geçici m. 3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103760

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Topluma Kazandırmadan Yararlanmak için Kötü Niyetli Açıklama veya Uydurma Delil Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Topluma kazandırmadan yararlanmak için kötü niyetli açıklama veya uydurma delil: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Eski “beş yıldan az olmamak üzere ağır hapis” ifadesi hapse dönüşür; özel alt sınır 5 yıl, aksine üst sınır bulunmadığından 5252 uyarınca üst sınır 24 yıldır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Topluma Kazandırma Kanunu m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

4959 sayılı Kanundan yararlanma amacıyla yapılan açıklamanın kötü niyetli olması veya delil uydurulmasıdır. Kötü niyet ve özel yararlanma amacı kanıtlanmadan sırf açıklamanın doğrulanmaması suçun tamamlandığını göstermez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Adli sürecin doğruluğu ve özel topluma kazandırma rejiminin dürüst uygulanması korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

4959’dan yararlanmak amacıyla açıklama yapan veya delil sunan gerçek kişi fail olabilir. Bir üçüncü kişinin yardımının iştirak koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Başvurunun 4959 kapsamında ve ondan yararlanma amacıyla yapıldığı belirlenir.

• Kötü niyetli açıklama veya uydurulan delilin ne olduğu somutlaştırılır.

• Doğruluğu araştırılan bilgi, failin örgütteki konumu ve önceki açıklamaları karşılaştırılır.

• M. 8’in altı aylık yürürlükten kalkma hükmünün yalnız m. 4’ün birinci ve son fıkrasına ilişkin olduğu gözetilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanundan yararlanma özel amacı ve kötü niyet/uydurma kastı aranır; dürüst yanılgı, hatırlama güçlüğü veya teyitsiz duyum aynı kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Fiil başka suç oluştursa bile ayrıca ceza öngörülür ve kişi kanundan yararlandırılmaz. M. 4’teki tarihsel TCK m. 81 süre atfı, güncel kasten öldürme maddesiyle karıştırılmaz; 5252 m. 3 ve tekerrür hükümleri bağlamında ele alınır.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 4/2 + 5252 m. 6/1, 2-a	Eski “beş yıldan az olmamak üzere ağır hapis” ifadesi hapse dönüşür; özel alt sınır 5 yıl, aksine üst sınır bulunmadığından 5252 uyarınca üst sınır 24 yıldır.
Başka suç ve yararlanma	Başka suç oluşursa ayrıca ceza ve 4959’dan yararlandırmama.
m. 4/3 — yararlandıktan sonra yeniden kapsam suçu	Kanundaki süre ve kapsam koşullarıyla yeni suç cezasında yarı artırım; eski madde numarası güncel TCK m. 81 olarak okunmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5–24 yıllık kanuni aralık nedeniyle yetişkin için Ağır Ceza Mahkemesi görevlidir. Özel görevli sıfatı, çocuk ve bağlantı hükümleri ayrıca uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

24 yıllık kanuni üst sınır nedeniyle temel dava zamanaşımı 20 yıldır. Kesilme/durma ve çocuk yaş hükümleri ayrıca değerlendirilir. Kanunun ilk uygulama süresi ile suçun dava zamanaşımı birbirinden ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Olağan 5 yıllık alt sınır HAGB ve erteleme sınırlarını aşar. Yaş, teşebbüs veya başka kanuni indirim nedeniyle sonuç ceza eşiklere inerse ilgili kurumun bütün şartları ayrıca incelenir; yalnız takdiri indirimle otomatik HAGB sonucu çıkarılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Başvuruyu, bütün ifade sürümlerini, delilin ilk kaynağını ve teslim tutanaklarını koruyun.
- Bilginin doğruluğunu araştıran rapor ile özel yararlanma amacı iddiasını karşılaştırın.
- Başvuru ve suç tarihlerini, yararlanma kararını ve kesinleşme bilgilerini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4959 sayılı Topluma Kazandırma Kanunu · m. 2–4, 6, 8; 5252 m. 3, 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103700

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3, 5–7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Eski kanun atıfları, ağır hapis ve para cezalarının güncel karşılığı için uygulanır.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Topluma Kazandırma Koruma Tedbirlerinde Gizliliği İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Topluma kazandırma koruma tedbirlerinde gizliliği ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Topluma Kazandırma Kanunu m. 5 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

4959 kapsamındaki koruma ve topluma kazandırma tedbirlerinin uygulanmasında kurumların ve görevli kişilerin uyması gereken gizlilik kurallarına aykırı davranmaktır. Koruma kapsamındaki kişinin kimliği veya güvenliğinin açığa çıkması özellikle önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Korunan kişinin yaşam ve güvenliği, kişisel bilgileri ve tedbirin etkinliği korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Koruma uygulamasında gizlilikle yükümlü kurum görevlisi veya ilgili kişi özgü fail olabilir. Bilgiyi dışarıdan alanın suçu kendiliğinden aynı madde değildir; kendi eylemi ve iştirak ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Koruma kararının 4959 veya kanunun devam ettirdiği önceki rejim kapsamında olduğu saptanır.
- Failin bilgiyi görev/tedbir bağlantısıyla öğrendiği ve gizlilik yükümlülüğü belirlenir.
- Hangi bilgi veya işlemin hangi yöntemle yetkisiz kişiye açıldığı somutlaştırılır.
- Yetkili kurumlar arasındaki kanuni gizli bildirim ile ifşa birbirinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gizlilik yükümlülüğüne aykırı davranmayı kapsayan kast aranır. Sırf sistem açığı veya ihmal, kanunda taksir açıkça düzenlenmediği için tek başına bu kasıtlı suçun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiilin bütün kanuni unsurları ve failin bireysel kusuru gösterilmelidir. Kanuni yetki, zorunluluk, hakkın kullanılması ve kaçınılmaz hata iddiaları Türk Ceza Kanunu m. 24–34 çerçevesinde somut delillerle değerlendirilir; idari aykırılık tek başına suçun bütün unsurlarını ispatlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 5, önceki 3216 ve 3419 kapsamındaki kişiler için koruma tedbirlerinin devamını da düzenler. Kimlik değişikliğinin merkezi adli sicilde gizli tutulması ile verinin hukuka aykırı yayılması ayrılır. TCK m. 136, sır veya başka suçla ilişki somut fiile göre değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/2 — gizlilik kuralına aykırılık	2–3 yıl hapis.
Diğer veri/sır suçları	Aynı fiilin başka normla ilişkisi unsurları ve içtima kurallarıyla çözülür; otomatik toplama yapılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyete bağlı değildir; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Şikâyetten vazgeçme tek başına kamu davasını sona erdirmez. Failin kamu görevlisi olması hâlinde özel soruşturma usulü ve görev bağlantısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma listesinde veya seri muhakeme kataloğunda değildir. Kanuni üst sınır iki yılı aştığından basit yargılama, altı ayı aştığından genel önödeme uygulanmaz. Çocuklara ilişkin özel uzlaştırma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel kanun hükmü CMK m. 100/3 tutuklama kataloğunda ayrıca sayılmamıştır. Tutuklama için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe, kanuni tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır; adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail için Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir. 5235 m. 14 gereği görev hesabında ceza artırımı/indirimi sebepleri tek başına esas alınmaz. Çocuk, özel görevli sıfatı, birlikte yargılanan başka suç ve bağlantı hükümleri ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınıra göre temel dava zamanaşımı 8 yıldır. Kesilme, durma, çocuğun yaşı ve suçun tamamlanma tarihi ayrıca incelenir; bu süre şikâyet veya kanun yolu süresi değildir. Kanun yollarında karar türü, tebliğ ve geçiş tarihi aşağıdaki ortak tabloda ayrılmıştır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmedilen sonuç ceza ve failin koşulları uygunsa CMK m. 231 uyarınca HAGB; iki yıl veya daha az hapis için TCK m. 51 uyarınca erteleme; bir yıl veya daha az hapis için TCK m. 50 seçenek yaptırımları incelenir. Bunlar otomatik sonuç değildir; sabıka, zarar, kişisel koşullar ve özel yasaklar ayrı ayrı kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç tek başına genel süreli hapis rejimindedir: özel bir istisna yoksa iyi hâlle koşullu salıverilme hesabında 1/2 oranı esas alınır. Tekerrür, örgüt bağlantısı, birden fazla ilam, mahsup, yaş, suç tarihi ve geçiş hükümleri sonucu değiştirebilir. Oran, cezaevinde kalınacak kesin süre değildir; denetimli serbestlik ve kuruma ayrılma koşulları ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Koruma kararını ve gizlilik talimatını yetkisiz kişilerle paylaşmadan avukatınıza sunun.

• Yetkisiz erişim ve paylaşımın zamanını, erişim loglarını ve muhataplarını belirleyin.

• Güvenlik riski doğduysa ilgili koruma birimine ivedilikle bildirim yapılmasını değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Resmî metin 5 Kasım 2026 tarihinde kontrol edildi. Suç tarihindeki metin ve sonradan yürürlüğe giren hükümler lehe kanun bakımından bütün olarak karşılaştırılır; başvuru ve infazda kendi geçiş hükümleri uygulanır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4959 sayılı Topluma Kazandırma Kanunu · m. 5–6; TCK m. 136 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103700

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Mezar Açma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz mezar açma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis. Eski metindeki bu yaptırım hafif hapis olarak yazılmadığı için otomatik idari para sayılmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Umumi Hıfzıssıhha Kanunu m. 300 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Adli otopsi istisnası dışında kanunen gerekli belediye izni alınmadan mezarın açılması, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu m. 227 ve 300 uyarınca suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ölüye saygı, mezarlık düzeni ve toplum sağlığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mezarı izinsiz açan veya bu fiile iştirak eden gerçek kişi; mezar sahibi olmak izin yükümlülüğünü kendiliğinden kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mezarın açıldığı ve eylemi yapanın kişisel katılımı belirlenir; yalnız nakil veya defin ruhsatı ihlali bu fiille aynı değildir.

• m. 227'de ceset tamamen çözünüp bozulmadan çıkarılacaksa belediye izni ve sağlık memuru görüşü aranır; olayın bu izin kapsamına girip girmediği belirlenir.

• Adli otopsiler izin koşulundan istisnadır; belediyeye bildirim gerekir. Bu istisna özel amaçlı mezar açmaya genişletilemez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mezar ve gerekli izin yokluğu bilinerek açma aranır. Taksirli tip ayrıca öngörülmez; geçerli izin bulunduğu düşüncesindeki maddi hata TCK m. 30 kapsamında incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun belediye izni veya adli otopsi kararı koşulları varsa yasak fiil oluşmaz. Yakının rızası tek başına kamu izninin yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Cesetten parça alma, ceset/kemiğe tahkir ve mala zarar verme varsa TCK m. 130,151 ve diğer suçların kendine özgü unsurları ile içtima ayrıca incelenir; her mezar açma otomatik tahkir değildir. Teşebbüs ve iştirak TCK m. 35–39 çerçevesinde fiilin aşamasıyla belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
1593 m. 300; m. 227	6 ay–1 yıl hapis. Eski metindeki bu yaptırım hafif hapis olarak yazılmadığı için otomatik idari para sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Üst sınır bir yıl olduğundan sonuç ceza TCK m. 50 kısa süreli hapis ve HAGB/erteleme eşiklerine girebilir; her birinin kişisel koşulları ayrıca aranır. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mezarlık kaydı, belediye izin başvurusu/kararı, sağlık görüşü ve varsa adli otopsi kararını toplayın.

• Açma tarihi, amaç, fiile katılan kişiler, kamera/tanık ve ceset nakil belgelerini koruyun; gömü alanına müdahaleye devam etmeyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu · m. 300 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 300 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Tam metin SHA 256: e 281 c 4 e 2631 bbc 37467 aee 7 ba 71291 b 921 f 9 d 4863222 ef 9 e 247216054 f 228319; madde SHA 256: 542 ee 91 e 0 be 97 efca 4 a 52137 a 2 d 826 f 08 ff 218 e 951 d 2 c 634 c 6 e 28242 cb 239563

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nükleer ve Radyolojik Güvenliğe Karşı Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Nükleer ve radyolojik güvenliğe karşı suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	4–8 yıl hapis ve 5.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	m. 24'teki doğrudan suçlar şikâyete bağlı değildir; yetişkin bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamına alınmamıştır. Bütün doğrudan bentlerin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden basit yargılama uygulanmaz. TCK m. 265 atfı kendi hükmünün usulüne tabidir. İdari m. 25 yaptırımı, suç mahkûmiyeti veya ceza önödemesi değildir.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Nükleer Düzenleme Kanunu m. 24 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Lisanssız nükleer tesis veya radyasyon faaliyeti; radyoaktif maddeyi terk, hukuka aykırı elde etme, taksirle kaybetme; yasak atık ithali, sabotaj, tesisi ele geçirme ve nükleer/radyolojik silah fiilleri ayrı bentlerde düzenlenir. Aynı madde tek suç veya tek ceza aralığı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan hayatı ve sağlığı, çevre, nükleer emniyet ve ulusal/kamusal güvenlik.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili şahsen işleyen veya suça iştirak eden gerçek kişi. İşletmeci, yetkilendirilen kişi ve madde üzerinde gözetim görevi olan kişinin görev alanı ayrılır; şirketin bütün yöneticileri unvan nedeniyle fail sayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Lisanssız tesis işletmek, lisanssız radyasyon uygulaması ve izin gereken tesis faaliyeti farklı hareketlerdir; lisans/izin türü ve süresi Kurum kayıtlarından belirlenir.

• Terk bendinde faaliyetin hukuki yükümlülükleri sona ermemiş olmalı ve tesis/madde sahipsiz bırakılmalıdır. Yetkili kişiye usulüne uygun devir terk ile aynı değildir.

• Hukuka aykırı elde etmede cebir, tehdit, hile veya başka hukuka aykırı davranış; taksir bendinde dikkat-özen görevi, kayıp/çalınma/yetkisiz ele geçme sonucu ve nedensellik aranır.

• Atık/kullanılmış yakıtın Türkiye sınırına sokulması ile salt transit geçiş, geri gelen ihraç kaynağı ve doğal radyoaktiviteyle bulaşmış malzeme istisnaları ayrılır (m. 9/2).

• Fiziki tesis/maddeye saldırı ile yazılıma müdahale ayrı bentlerdir. Tesisi ele geçirme fiilinde kontrol/zapt, silah bendinde nükleer veya radyolojik silah amacı bilimsel ve teknik delille belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

m. 24/1-ç açık taksir suçudur; dikkat ve özen yükümlülüğünün ihlali, öngörülebilirlik ve nedensellik gösterilmelidir. Diğer bentler kast gerektirir; d bendinde kasten ithal açıkça yazılmıştır. Silah için bulundurmada özel silah amacı, m. 24/2'de kişiyi/devleti/örgütü yapmaya-yapmamaya zorlama amacı ayrıca ispatlanır. Salt radyasyon kazası bütün kasıtlı bentlerin gerçekleştiği anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli lisans/izin, yetkili müdahale, m. 9/2 ithal istisnası, m. 9/5 usulüne uygun devir maddi kapsamı belirler. Ağır tehlikeden kurtarmak için müdahalede TCK m. 25/2 şartları somut değerlendirilebilir; genel işletme ruhsatı nükleer lisansın yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 24/2 özel zorlama amacıyla ceza yarısından iki katına kadar; m. 24/3 örgüt faaliyetiyle yarısından bir katına kadar artırılır. Her artırımın olgusu ayrı ispatlanır. c bendinde daha ağır suç saklıdır; m. 24/4 denetçiyi cebir/tehditle engelleme TCK m. 265'e yapılan ayrı atıftır. Kasten öldürme/yaralama, çevre ve bilişim suçlarıyla tek fiil/çok fiil ve TCK m. 44 ilişkisi ayrıca belirlenir. Taksirli ç bendinde teşebbüs olmaz; kasıtlı bentlerde elverişli icra hareketi ve iştirak TCK m. 35–39 ile incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 24/1-a: lisanssız tesis işletmek	4–8 yıl hapis ve 5.000 gün adli para.
m. 24/1-a: lisanssız radyasyon uygulaması	1–4 yıl hapis ve 1.000 gün adli para.
m. 24/1-a: tesis için gerekli izinsiz faaliyet	2–5 yıl hapis ve 3.000 gün adli para.
m. 24/1-b: sahipsiz terk	3–8 yıl hapis ve 5.000 gün adli para.
m. 24/1-c: hukuka aykırı elde	5–15 yıl hapis ve 10.000 gün adli para; daha ağır suç saklı.
m. 24/1-ç: taksirle kayıp/çalınma/yetkisiz ele geçme	2–5 yıl hapis; bu bent ayrıca adli para öngörmez.
m. 24/1-d: yasak atık/kullanılmış yakıt ithali	5–10 yıl hapis ve 5.000 gün adli para.
m. 24/1-e: fizikî müdahale/sabotaj	5–15 yıl hapis ve 10.000 gün adli para.
m. 24/1-f: yazılım müdahalesi/sabotaj	3–10 yıl hapis ve 10.000 güne kadar adli para; özel alt sınır yoksa beş gün.
m. 24/1-g: tesisi ele geçirme	12–20 yıl hapis; bu bent ayrıca adli para öngörmez.
m. 24/1-ğ: nükleer/radyolojik silah	25–30 yıl hapis; bu bent ayrıca adli para öngörmez.
m. 24/2 ve 3 artırımları	Özel zorlama amacı +1/2 ila +2 kat; örgüt faaliyeti +1/2 ila +1 kat. Sabit gün ile güne kadar ifadeleri karıştırılmaz.
m. 24/4 denetçiye direnme	Daha ağır suç yoksa TCK m. 265; bağımsız yeni ceza aralığı değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 24'teki doğrudan suçlar şikâyete bağlı değildir; yetişkin bakımından uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme kapsamına alınmamıştır. Bütün doğrudan bentlerin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden basit yargılama uygulanmaz. TCK m. 265 atfı kendi hükmünün usulüne tabidir. İdari m. 25 yaptırımı, suç mahkûmiyeti veya ceza önödemesi değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

7381 m. 24 tek başına CMK m. 100/3 katalog listesinde adıyla sayılmamıştır. Bütün doğrudan bentler iki yıldan fazla hapis üst sınırı taşısa da tutuklama için kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni, ölçülülük ve adli kontrolün yeterliliği değerlendirilir. Örgüt/terör veya başka katalog suç isnadı varsa ayrıca kendi koşulları incelenir. Tesis güvenliği, radyoaktif maddenin yetkili muhafazası, CMK arama/elkoyma ve dijital inceleme kararları birbirinden ayrıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

m. 24/1-c, e, g, ğ bentlerinin temel üst sınırları on yıldan fazladır: ağır ceza. a, b, ç, d, f bentlerinde üst sınır en çok on yıldır: kural olarak asliye ceza (5235 m. 11–14). Mahkeme görevi belirlenirken artırıcı/indirici nedenler m. 14 gereği dikkate alınmaz; zamanaşımı hesabı aynı değildir. Çocuk mahkemesi, bağlantı ve örgüt/terör suçlarına ilişkin özel görev ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için temel hâllerde: a bendinin 1–4 yıl ve 2–5 yıl cezalı alt hâlleri ile ç bendinde dava zamanaşımı sekiz yıl; a bendinin 4–8 yıl cezalı alt hâli ile b, c, d, e ve f bentlerinde 15 yıl; g ve ğ bentlerinde 20 yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Nitelikli artırım nedeniyle üst sınır değişirse m. 66/3 uyarınca süre yeniden belirlenir. Başlangıç, kesilme/durma ve çocuk yaş oranları Türk Ceza Kanunu m. 66–67'ye tabidir; yukarıdaki süreler bütün artırımları içeren tek sabit süre değildir. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Ağır bentlerde yalnız olağan alt sınırdan hüküm HAGB/erteleme eşiğine inmez. Radyasyon uygulaması ve taksirli bent gibi alt sınırı daha düşük hâllerde sonuç ceza ve bütün koşullar incelenir. Taksirli ç bendinde bilinçli taksir yoksa TCK m. 50/4 uzun süreli hapsin adli paraya çevrilmesine olanak tanıyabilir; bilinçli taksirde bu özel imkân yoktur. Sabit günlü adli para hapis cezasından ayrı hesaplanır. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kurum lisansı, faaliyet izinleri, devir/teslim zinciri, radyasyon ölçümleri ve erişim yetkilerini birlikte koruyun.

• Fizikî olayda teknik güvenlik raporları; yazılım olayında adli bilişim imajı/log bütünlüğü, erişim zamanı ve kimliklendirme ayrıdır.

• Şüpheli maddeyi taşımayın veya delili değiştirmeyin; güvenlik tedbirleri yetkili ekip tarafından alınmalı, müdafi teknik bilirkişi sorularını hazırlamalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103056

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103056

Tam metin SHA 256: 070 e 1102 afe 4 e 774 d 175852 b 6 c 3639 be 8 d 71 b 9 e 351 f 6817 c 8 e 7113586 ec 92065; madde SHA 256: efa 9 cd 9205030 a 58 c 94 ae 131 cc 79 cedc 85962566 ad 95 a 35 fe 4 e 34 f 088 b 271 e 65

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İŞKUR hizmetlerinde edinilen işveren bilgilerinin hukuka aykırı kullanılması — Ceza ve Süreç Rehberi

Türkiye İş Kurumunun hizmetleri için işverenlerden toplanan bilgilerin Kurum hizmetleri dışında kullanılması, 4904 m. 21'in açık yollamasıyla Türk Ceza Kanunu m. 136 kapsamında değerlendirilir. İşverenin bilgi verme ödevi ile bilginin sonraki kullanım yasağı ayrı yükümlülüklerdir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–4 yıl hapis; özel kullanım yasağı ile fiilin bağlantısı gerekir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	TCK m. 136/137 kapsamındaki mahkûmiyette 5275 m. 107/2-f, özel hayat ve gizli alan suçları için süreli hapiste iyi hâlle 2/3 koşullu salıverilme oranını öngörür. Atıf hükmü nedeniyle mahkûmiyetin hangi madde ve suç niteliğiyle kurulduğu kontrol edilir; otomatik 1/2 hesabı yapılmaz. Tekerrür, özellikle ikinci tekerrürde 3/4; mahsup, suç tarihi, birden fazla ilam ve denetimli serbestlik ayrıca değerlendirilir. Bu oran kesin cezaevinde kalma veya tahliye tarihi değildir.

01 / Suçun kimliği

Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun m. 21 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Türkiye İş Kurumunun hizmetleri için işverenlerden toplanan bilgilerin Kurum hizmetleri dışında kullanılması, 4904 m. 21'in açık yollamasıyla Türk Ceza Kanunu m. 136 kapsamında değerlendirilir. İşverenin bilgi verme ödevi ile bilginin sonraki kullanım yasağı ayrı yükümlülüklerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İşgücü bilgilerinin amacıyla sınırlı kullanılması, bilgi sahibinin güveni ve kişisel verilerin korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bilgiyi Kurum hizmetleri dışında kullanan gerçek kişi sorumludur. İşveren gerçek veya tüzel kişi olabilir; kamu görevlisi ya da meslek mensubu sıfatı ayrıca ispatlanır. Kuruma bilgi veren işveren sırf bilgi verdiği için fail olmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilginin işverenden Kurum hizmetleri için toplanmış olması ve hangi kayıtların kullanıldığının belirlenmesi.

• Kurum hizmeti amacı dışındaki kullanım, aktarım veya erişimin log, yazışma ve görev tanımıyla ispatı.

• Bilginin niteliği, yetki sınırı, kullanıcı hesabının fiilî sahibi ve hareketi gerçekleştiren kişinin ayrılması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilginin elde edildiği bağlam ve amaç dışı kullanım bilinerek hareket edilmelidir. Hesabın başkası tarafından kullanılması veya salt güvenlik açığı, ilgili kişinin kastının yerine geçmez; taksirli biçim bu atıftan türetilemez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni görev ve hukuka uygun veri işleme/aktarma yetkisi değerlendirilir. İşverenin bildirimi, bilginin sınırsız ticari kullanımı için izin değildir; özel kanundaki amaç sınırlaması ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu bir TCK m. 136 bağlantısıdır; aynı veri fiili iki bağımsız suçmuş gibi sayılmaz. Kamu görevinin yetkisini kötüye kullanma veya meslek/sanatın kolaylığından yararlanma saptanırsa m. 137’nin yarı artırımı ayrıca tartışılır. Birden çok kayıt, mağdur ve aktarımda zincirleme suç koşulları olay bazında incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4904 m. 21 → Türk Ceza Kanunu m. 136	2–4 yıl hapis; özel kullanım yasağı ile fiilin bağlantısı gerekir.
TCK m. 137 koşulları ayrıca oluşursa	Temel cezaya 1/2 artırım; 3–6 yıl aralığı. Sırf çalışan veya uzman olmak tek başına artırıma yetmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 2–4 yıl aralığında yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır; m. 137 nedeniyle üst sınır altı yıla çıkarsa 15 yıl olur. Durma, kesilme ve çocukluk süreleri ayrıca hesaplanır. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

TCK m. 136/137 kapsamındaki mahkûmiyette 5275 m. 107/2-f, özel hayat ve gizli alan suçları için süreli hapiste iyi hâlle 2/3 koşullu salıverilme oranını öngörür. Atıf hükmü nedeniyle mahkûmiyetin hangi madde ve suç niteliğiyle kurulduğu kontrol edilir; otomatik 1/2 hesabı yapılmaz. Tekerrür, özellikle ikinci tekerrürde 3/4; mahsup, suç tarihi, birden fazla ilam ve denetimli serbestlik ayrıca değerlendirilir. Bu oran kesin cezaevinde kalma veya tahliye tarihi değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İŞKUR talebi, verilen veri seti, gizlilik bildirimi ve kullanım amacını koruyun.

• Yetkilendirme listeleri, erişim/aktarım kayıtları ve zaman bilgilerini asıllarıyla saklayın; verileri yeni kişilere yaymayın.

• Kimin hangi işlem için hangi yetkiyle eriştiğini ve bilginin Kurum dışına ne şekilde çıktığını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun · m. 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103652

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Futbol Menajeri Ücret Sınırını İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Futbol menajeri ücret sınırını ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Hapis cezası	1–3 yıl
Takip	Resen
Uzlaştırma	Olağan yetişkin rejiminde yok
Mahkeme	Asliye ceza
Temel dava zamanaşımı	8 yıl
Tutuklama kataloğu	Bu hüküm adıyla katalogda değil

01 / Suçun kimliği

Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun m. Ek 2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Futbol menajerine ödenecek kanuni ücret sınırlarını ihlal eden spor kulübü veya spor anonim şirketi başkanı, yönetim kurulu üyesi ve yöneticisi için Ek Madde 2/9'da ceza öngörülür. Suç, her sözleşme veya bildirim eksikliğini kapsamaz; hangi ücret tavanının hangi işlemle aşıldığı ve ilgili kişinin sorumluluğu gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Futboldaki transfer ilişkisinin mali saydamlığı, kulüp varlıkları ve futbolcu ile menajer arasındaki ücret düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Doğrudan fail, kanunda sayılan kulüp/spor anonim şirketi başkanı, yönetim kurulu üyesi veya yöneticisidir. Sırf yönetim kurulunda bulunmak yeterli değildir; ödeme veya sözleşmedeki kişisel karar ve kast gösterilir. Menajerin lisans iptali ayrı sonuçtur; menajerin bu suçtaki iştiraki Türk Ceza Kanunu m. 40'taki özel fail sıfatı kurallarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Profesyonel futbolcu veya transfer müzakeresi ilişkisinin ve menajerin kimi temsil ettiğinin belirlenmesi.

• Futbolcu adına hareket eden menajerde yıllık taban brüt gelir hesabı; ayni kazandırmalar ile garanti edilmemiş başarı primi ve bonusların dışlanması.

• Ek 2/5'te sözleşme süresince ödenecek brüt gelirin iki milyon Türk lirasından az/fazla olmasına bağlanan yüzde 10/yüzde 5 tavanının doğru seçilmesi.

• Oyuncusunu gönderen kulüp adına menajerde alınan bonservis bedelinin yüzde 10 tavanı; başka temsil ilişkisiyle karıştırılmaması.

• Gizli yan sözleşme ve dolaylı menfaatler dâhil gerçek ücret ile sanığın işlem üzerindeki yetki, bilgisi ve katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ücret sınırına tabi işlemin ve sınırı aşan ücretin bilinerek kararlaştırılması veya gerçekleştirilmesi gerekir. Muhasebe hatası, kişisel katkının bulunmaması veya tavanın hukuki yorumundaki hata ayrı incelenir; yöneticilere kusursuz sorumluluk yüklenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanundaki yetkili temsil, gelir kapsamı ve ücret hesabı belirleyicidir. TFF talimatı kanunda bulunmayan yeni bir hapis suçu yaratamaz. Ek 2/5 metni brüt gelirin iki milyondan az ve fazla olmasını ayrı yazar; tam iki milyon tutarındaki eşitlik hâli açık düzenlenmemiştir. Ceza hukukunda kıyasla aleyhe boşluk doldurulamaz; bu sınır olayı kesin oranmış gibi sunulmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bildirim dışı yan anlaşma Ek 2/8'de sportif yaptırımlara, ücret sınırı ihlali 9'da hapse, 10'da menajer lisans iptaline bağlanır; her sportif yaptırım ayrı adli suç değildir. Teşebbüs ancak somut icra hareketinin bölünebilirliğiyle; birden çok sözleşme ise kast, tarih ve fiil birliğiyle değerlendirilir. Kulüp malını kötüye kullanma veya sahte belge varsa ilgili normun unsurları ve içtima ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 2/9: ücret sınırını ihlal	1–3 yıl hapis.
Ek 2/5: futbolcu adına menajer	Kanunda gösterilen gelir hesabına göre yüzde 10 veya yüzde 5 tavan; tam iki milyon eşiğinin metinsel belirsizliği yukarıda açıklanmıştır.
Ek 2/6: gönderen kulüp adına menajer	Kulübün elde ettiği bonservis bedelinin en fazla yüzde 10’u.
Ek 2/8, 10–11	Sportif hak mahrumiyeti, müsabakadan men, lisans iptali ve bildirim yaptırımları; ayrı hapis aralıkları değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Ek 2/9’da şikâyet veya TFF’nin önceden izni aranmadığından resen soruşturulur. İhbarı veya taraflar arasındaki talebi geri çekmek kendiliğinden kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Resen takip edilen bu özel kanun suçu CMK m. 253’te ayrıca sayılmadığından olağan yetişkin rejiminde uzlaştırma yoktur. Üst sınır üç yıl olduğu için basit yargılama ve önödeme şartları yoktur; seri muhakeme listesinde de bulunmaz. CMK m. 171’deki kamu davasının açılmasını erteleme, diğer şartları ve istisnaları varsa değerlendirilir; otomatik hak değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

CMK m. 100/3 katalog suçları arasında bu hüküm adıyla yer almaz. Üst sınır üç yıl olduğundan sırf ceza sınırına bağlı m. 100/4 yasağı yoktur; somut delil, kaçma veya delile müdahale nedeni ve ölçülülük gerekir. Sözleşme, banka kaydı ve dijital mesaj incelemesi için ilgili koruma tedbiri şartları ayrıca aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bu suç bakımından genel görev asliye ceza mahkemesindedir. TFF sportif disiplin ve tahkim süreci, Cumhuriyet savcısının soruşturması ile ceza yargılamasından ayrı işler; aynı yaptırım yolu gibi gösterilmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Kanuni üst sınır üç yıl olduğundan yetişkin için temel dava zamanaşımı sekiz yıldır. Suçun tamamlanma tarihi, zincirleme fiil, durma ve kesilme nedenleri ayrıca incelenir. Şikâyete bağlı olmadığı için altı aylık şikâyet süresi aranmaz. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bir yıllık kanuni alt sınır, bireyselleştirme seçeneklerinin somut cezada tartışılabilmesine elverişlidir; kulüp zararının giderilmesi ile TFF yaptırımının kaldırılması aynı işlem değildir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu hüküm için yalnız futbol veya transfer bağlantısı nedeniyle özel bir yüksek koşullu salıverilme oranı yazılamaz. Menajer lisans iptali ve sportif hak mahrumiyeti, hapis infaz hesabından ayrı değerlendirilir. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2’dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106’ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Noterde düzenlenen menajerlik sözleşmesini, oyuncu sözleşmesini, süre ve garanti ücret eklerini toplayın.

• Menajerin oyuncuyu mu, gönderen kulübü mü temsil ettiğini; bonservis tahsilatını ve tüm yan ödemeleri belgeleyin.

• Yetki ve imza sirkülerini, yönetim kararını, banka dekontlarını ve Bakanlık/TFF bildirim tarihlerini koruyun.

• Tam iki milyon eşiği, ayni kazandırmalar veya bonus niteliği tartışmalıysa sözleşmedeki kalemleri ayrı hesaplatın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · Ek m. 2/1–12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103793

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harp Hıyaneti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harp hıyaneti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Tarihsel ölüm cezası Anayasa m. 38 gereği uygulanamaz. Hedef suç ve yürürlük normu çözülmeden sayısal yeni ceza varsayılmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 55 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seferberlikte veya yakın harp tehlikesinde düşmanın savaş gücüne yardım eden askerî sadakat ihlali düzenlenir. Eski Türk Ceza Kanunu atfının bugünkü karşılığı, harp bağlamı ve yardımın sonucu birlikte belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Seferberlik veya yakın harp tehlikesinin hukuki ve fiilî varlığı.
- Düşmana yardım niteliğindeki somut hareket, hedef ve faile yüklenebilen katkı.
- Maddenin gönderme yaptığı suçun güncel karşılığı ile maksat ve neticenin gerçekleşmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Düşmana yardım ve harp hıyanetinin kanunda aranan bilme/isteme unsurları gerekir; savaşta yapılan her usulsüzlük bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
55/temel	Tarihsel ölüm cezası Anayasa m. 38 gereği uygulanamaz. Hedef suç ve yürürlük normu çözülmeden sayısal yeni ceza varsayılmaz.
55/az vahim	Müebbet veya on beş–yirmi dört yıl hapis; 5252 m. 6/2-a üst sınırı.
55/maksadın gerçekleşmesi	Metindeki tarihsel ölüm ağırlaştırması aynı anayasal sınıra tabidir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Askerî Ceza Kanunu m. 49/B uyarınca hıyanet suçlarında zamanaşımı işlemez. Bu istisna, fiilin gerçekten hıyanet olarak nitelendirilmesine bağlıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Seferberlik veya yakın harp tehlikesinin hukuki ve fiilî varlığı.

• Düşmana yardım niteliğindeki somut hareket, hedef ve faile yüklenebilen katkı.

• Maddenin gönderme yaptığı suçun güncel karşılığı ile maksat ve neticenin gerçekleşmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 55; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Durdurulan İşte İzinsiz Çalışma Yaptırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Durdurulan işte izinsiz çalışma yaptırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–5 yıl hapis; maddede ayrıca adli para yoktur. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İş sağlığı ve güvenliği nedeniyle durdurulan işin, izin alınmadan devam ettirilmesi hâlinde işveren veya işveren vekili için m. 25/8 özel hapis cezası öngörür. İşi durdurma tedbirine itiraz ile ceza davası ayrı süreçlerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çalışanların yaşamı ve beden bütünlüğü; iş güvenliği denetiminin etkinliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Durdurulan işte izinsiz çalışma yaptıran işveren veya işveren vekili. İşçi olmak tek başına bu suçun faili olmayı gerektirmez; talimat, iş organizasyonu ve kişisel katkı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yetkili idarenin hangi iş/işyeri bölümü için, hangi gerekçeyle durdurma kararı verdiği ve kararın uygulanması araştırılır.

• Kararın işverene/ilgiliye bildirilmesi ile sanığın fiili bilgisi, çalışma yaptırma tarihleri ve alınmış yeniden başlama izni karşılaştırılır.

• Fiilin güvenliği sağlamak için yetkili izinle yapılan düzeltme çalışması mı, durdurulan üretim/işin sürdürülmesi mi olduğu teknik kayıtlarla ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kararın ve izin bulunmadığının bilinmesine rağmen çalışma yaptırma kastı gerekir. Kişisel yetki ve bilgiyi göstermeyen şirket unvanı cezalandırmaya yetmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli yeniden çalışma izni maddi unsuru kaldırır. Durdurma kararının kapsamı/yetkisi ve geçerli tebligat savunmada önemlidir; karara itiraz edilmesi uygulamayı kendiliğinden durdurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 26 idari yaptırımları ile m. 25/8 adli suç farklıdır. İş kazasında ölüm/yaralama meydana gelirse nedensellik, taksir/olası kast ve farklı suçlar ayrıca değerlendirilir. Mühür bozma veya TCK m. 203 isnadı varsa tek fiil/ayrı fiil ayrımı yapılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 25/8	3–5 yıl hapis; maddede ayrıca adli para yoktur.
İşi durdurma kararı	Tebliğden altı iş günü içinde iş mahkemesine itiraz; mahkeme altı iş gününde kesin karar verir. İtiraz durdurma kararını kendiliğinden durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Adli suç için yetişkinde asliye ceza mahkemesi görevlidir. İşi durdurma kararına m. 25/4 itiraz ise iş mahkemesindedir; idari para cezasının başvuru yolu ayrıca belirlenir. Bu altı iş günlük özel itiraz, ceza hükmünün istinaf süresi değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır üç yıl olduğundan yalnız alt sınır ve olağan 1/6 takdiri indirim sonucu 2 yıl 6 ay ceza HAGB/iki yıllık erteleme eşiğini karşılamaz; başka kanuni indirim ve yaş koşulu varsa sonuç değişebilir. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Durdurma ve tebliğ tutanakları, giderim planı, izin başvurusu/kararı, vardiya ve erişim kayıtlarını saklayın.

• İşveren vekilliğinin gerçek yetki alanı, kimlerin talimat verdiği ve işin hangi bölümünün sürdüğü belgelenmelidir.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu · m. 25 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104308

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 25 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104308

Tam metin SHA 256: 4 c 1 e 60 bae 3389027 f 35010 df 7 d 7581483 be 32 b 59189 cbdcd 31 ca 228199 fe 5 fd 9; madde SHA 256: 8 f 3 b 0 c 1 d 80 bc 7547454392 e 4 f 9 d 62 de 7 c 1 f 24 b 0 f 4 dbaea 69 eebc 6979 feb 58271

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

ÖSYM Sınavlarında Gizliliği İhlal, Kopya ve Sonucu Değiştirme Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

ÖSYM sınavlarının gizli bilgi ve sorularını hukuka aykırı elde etme, bulundurma veya açıklama; cihazla, yerine başkasını sokarak ya da başka yolla kopya; adayın sonucunu lehine veya aleyhine değiştirme ayrı fıkralarda düzenlenir. Her sınav kuralı ihlali adli suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır cezalı başka suç yoksa 1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez. Kamu görevlisinin görevinden doğan suçunda m. 10/8 uyarınca 4483 izni gündeme gelir: Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri için YÖK Genel Kurulu, diğer ilgili kamu görevlileri için ÖSYM Yönetim Kurulu yetkilidir. Aday veya dışarıdan kişiye bu izin koşulu otomatik uygulanmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçtan mahkûmiyette 5275 m. 107/4 uyarınca süreli hapiste oran genel olarak 2/3 olur; daha ağır özel rejim varsa o oran korunur. Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Hizmetleri Hakkında Kanun m. 10 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

ÖSYM sınavlarının gizli bilgi ve sorularını hukuka aykırı elde etme, bulundurma veya açıklama; cihazla, yerine başkasını sokarak ya da başka yolla kopya; adayın sonucunu lehine veya aleyhine değiştirme ayrı fıkralarda düzenlenir. Her sınav kuralı ihlali adli suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sınav güvenilirliği, adayların eşit koşullarda yarışması ve sonuçların doğruluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Aday, başkasının yerine giren kişi, yardım eden, soru ve sonuçlara erişen görevli veya üçüncü kişi olabilir. Sınavda görevlendirilenler görevleri bakımından kamu görevlisi sayılır; herkes için aynı izin rejimi uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Sınavın ÖSYM hizmetleri kapsamında ve bilginin kanunen gizli olup olmadığı; soru havuzu, deneme sorusu ve sonradan usulünce açıklanan soru ayrımı.

• Gizli bilginin elde edilmesi/bulundurulması/açıklanması ile cihazlı kopya, yerine girme veya sonuç değiştirme hareketlerinden hangisinin gerçekleştiği.

• Aday-görevli-yardımcı ilişkisinin, dijital kayıtların kaynağının ve puan/yerleştirmeye müdahalenin belirlenmesi.

• Örgüt artırımı için sırf birlikte hareketten öte örgüt ve faaliyet bağlantısının kanıtlanması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kopya ve sonucu değiştirme bilinçli, amaçlı hareketlerdir. Cihazın sadece bulunması her durumda cihazla kopyayı ispatlamaz. Gizli bilginin niteliğini bilme, tesadüfi erişim ile bilerek saklama ve yayma ayrımı önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kurul kararıyla hukuka uygun açıklanan sorular ile sınav sonrasında da gizli kalan deneme soruları farklıdır. Kanuni yetkiyle soruşturma kapsamında erişim, m. 9’daki soru havuzu erişim izni şartıyla değerlendirilir; sınavın bitmesi gizliliği kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 10/2 ilk cümle, /3 ve /4 daha ağır cezalı başka suç bulunmaması kaydını içerir; bu kayıt bütün alt fiillere gelişigüzel yayılmaz. /2'de açıklama ayrıca daha ağır cezalıdır. /7'de kaynağın/kimliklerin açıklanmasıyla kaldırılabilen veya kısaltılabilen yaptırım sınav yasağıdır; ceza davasında genel bir etkin pişmanlık değildir. Sahte kimlik/belge, bilişim ve örgüt suçlarında içtima koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• m. 9/2'de deneme soruları sınavdan sonra da gizlidir; ezberlenerek kaydetme/paylaşma da m. 10'a bağlanır.

• m. 10/9'un idari para yaptırımı, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu veya diğer adli suç ihtimalini kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 10/2 — gizli bilgiyi hukuka aykırı elde etme veya bulundurma	Daha ağır cezalı başka suç yoksa 1–4 yıl hapis.
m. 10/2 — gizli bilgiyi açıklama	2–5 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası.
m. 10/3-a, b, c — cihazla kopya; başkasının yerine girme/kendi yerine girilmesine katkı; bireysel/toplu kopya veya imkân sağlama	Daha ağır cezalı başka suç yoksa 1–4 yıl hapis.
m. 10/4 — adayın sonucunu lehine veya aleyhine değiştirme	Daha ağır cezalı başka suç yoksa 3–8 yıl hapis.
m. 10/6 — örgüt faaliyeti kapsamında işleme	İlgili ceza 1/2 artırılır; tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri ayrıca düzenlenir.
m. 10/5, 7, 9 — sınav ve idari sonuçlar	Sınavın geçersizliği, iki yıl başvuru/giriş yasağı ve buna dayanan hakların geri alınması; bazı ifşa/yayınlarda ayrıca idari para. İdari tutar ve itiraz yolu adli cezadan ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez. Kamu görevlisinin görevinden doğan suçunda m. 10/8 uyarınca 4483 izni gündeme gelir: Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri için YÖK Genel Kurulu, diğer ilgili kamu görevlileri için ÖSYM Yönetim Kurulu yetkilidir. Aday veya dışarıdan kişiye bu izin koşulu otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. m. 10’daki temel cezalar en çok sekiz yıl olduğundan asliye ceza görevi esas alınır; 5235 m. 14 gereği örgüt nedeniyle artırım görev hesabına katılmaz. Bağlantılı ayrı ağır ceza suçu farklı görev sonucuna yol açabilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde gizli bilgiyi elde/bulundurma, açıklama ve kopyanın temel hâllerinde üst sınır beş yılı aşmadığından olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; sonuç değiştirmede 15 yıldır. Örgüt artırımıyla ilk hâllerin üst sınırı beş yılı aşarsa 15 yıl olur. İzin beklenmesi gibi durma nedenleri ayrıca değerlendirilir. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır. Sınav/sonuç işlemlerinin idari dava ve kılavuz süreleri ile m. 10/9 idari cezasının merkezi idare mahkemesindeki denetimi ceza kanun yolu süresinden farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçtan mahkûmiyette 5275 m. 107/4 uyarınca süreli hapiste oran genel olarak 2/3 olur; daha ağır özel rejim varsa o oran korunur. Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Sınav adı/tarihi, oturum, salon, tutanak, çağrı ve ÖSYM kararını koruyun.

• Kamera, cihaz incelemesi, kimlik karşılaştırması ve puan değişiklik loglarının hukuka uygun elde edilmesini ve bütünlüğünü inceletin.

• Sınav iptali/başvuru yasağı tebligatı ile ceza soruşturması evrakını ayrı takip edin.

• Örgüt iddiasında fiilin, görev dağılımının ve bireysel katkının hangi delille bağlandığını belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Hizmetleri Hakkında Kanun · m. 7–10 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103819

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Uludağ Alanında İzinsiz Kazı ve Define Arama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Uludağ Alanında izinsiz kazı ve define arama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Temel kazı cezası	Uludağ'da 3 yıl–7 yıl 6 ay hapis
Sade define cezası	Uludağ'da 4 ay 15 gün–3 yıl
Şikâyet	Aranmaz
Tutuklama kataloğu	2863 m. 74 dolayısıyla katalogda
Zamanaşımı	Hâle göre 8 veya 15 yıl
Mahkeme	Asliye ceza

01 / Suçun kimliği

Uludağ Alanı Hakkında Kanun m. 9 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Uludağ Alanı sınırları içinde 2863 sayılı Kanun m. 74'teki izinsiz kazı, sondaj veya define arama suçları işlendiğinde, 7432 sayılı Kanun m. 9/4-a gereği ilgili ceza yarı oranında artırılır. Bu, ayrı bir kazı suçunun tekrarı değil, yer bakımından özel ağırlaştırmadır.

Dayanak: [1], [2], [6]

03 / Korunan hukuki değer

Uludağ Alanının kültür mirası ile korunması gerekli yerlerin bütünlüğü; izinli bilimsel araştırmanın denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail izinsiz kazı/sondaj veya define araştırmasını gerçekleştiren kişidir. Koruma görevlisi sıfatı 2863 m. 74/2'nin ayrıca değerlendirilmesini gerektirebilir. Alanın sınırı olay günündeki resmî sınır kararı ve koordinatlarla saptanır; yalnız Bursa veya Uludağ adının geçmesi yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Olay yerinin 7432 kapsamındaki Uludağ Alanında olduğunun koordinat, harita ve tarihli sınır belgeleriyle belirlenmesi.

• 2863 m. 74/1 yönünden kültür varlığı bulma amacı, kazı veya sondaj ve yetkili izin bulunmaması.

• Define araştırması ile kültür varlığı amaçlı kazı/sondajın ayrı fiil ve unsurlarının belirlenmesi.

• Yer sit alanı veya korunması gerekli başka yer değilse m. 74/1’deki üçte bir indirim koşulu.

• Yurt dışına kaçırma amacı, koruma görevlisi sıfatı ve kültür varlığı bulunmuşsa teslim zamanı gibi özel hâller.

Dayanak: [1], [2], [3], [6]

06 / Manevi unsur

Kazı veya sondajda kültür varlığı bulma amacı; define araştırmasında bilinçli araştırma fiili aranır. İnşaat, tarımsal çalışma veya doğal çukur, sırf kazı görüntüsü nedeniyle bu suç sayılmaz. Alan sınırı ve izne ilişkin hatanın Türk Ceza Kanunu m. 30 koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [6]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun ve fiili kapsayan kazı/sondaj/define izni, yer ve zaman sınırlarıyla birlikte incelenir. Arazi malikinin rızası kamu izninin yerine geçmez. 7432 m. 9/1–2’nin kaynakta işaretlenen Anayasa Mahkemesi iptali, yürürlükteki 4-a ikinci cümlesini kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

2863 m. 74’te soruşturma başlamadan bulunan varlığı mahallî mülki amire teslim, üçte ikiye kadar takdiri indirim sağlayabilir. Define araştıranı cihaz temin ederek sevk edenlerin kimliklerini kovuşturma başlayıncaya kadar açıklama ve yakalanmalarını sağlama hâlinde indirim veya ceza verilmemesi mümkündür. Salt itiraf bu koşullarla aynı değildir. Tahrip veya yurt dışına çıkarma gerçekleşmişse m. 65/68 ve içtima ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
İzinsiz kültür varlığı kazısı/sondajı: 2863 m. 74/1 + 7432 m. 9/4-a	2–5 yıllık temel aralığa 1/2 artırım: 3 yıl–7 yıl 6 ay hapis.
Yer sit veya korunması gerekli başka yer değilse	M. 74/1'deki 1/3 indirim ve Uludağ için 1/2 artırım birlikte uygulanınca, başka etken yoksa 2–5 yıl hapis.
İzinsiz define araştırması: m. 74/2 + Uludağ artırımı	3 ay–2 yıllık temel aralığa 1/2 artırım: 4 ay 15 gün–3 yıl hapis.
M. 74/2'deki kaçırma amacı/koruma görevlisi ağırlaştırması	İlgili ceza iki katına kadar artırılır; üst sınırın Uludağ artırımıyla birlikte hesabı yapılır. Define araştırmasının üst sınırı bu iki artırımda 9 yıla ulaşabilir.
M. 74/3–4: teslim ve etkin yardım	Şartlarına göre takdiri indirim veya ceza verilmesine yer olmadığı; yukarıdaki yalın aralıklar nihai ceza değildir.
7432 m. 9/4-a ilk cümle	Belirtilen çevre/orman/av idari cezalarının iki kat uygulanması adli kazı cezasından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

2863 m. 74 suçları şikâyete bağlı değildir. Malik, kurum veya ihbarcının vazgeçmesi davayı kendiliğinden düşürmez. Yetkili idarenin izin bilgisi delildir; ceza soruşturması başlatılması için burada ayrıca mağdur şikâyeti koşulu yoktur.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu özel kanun suçları yetişkinler yönünden uzlaştırma veya seri muhakeme kapsamında değildir. Uludağ artırımıyla sade define hâlinin üst sınırı dahi üç yıla ulaştığından basit yargılama üst sınırı aşılır; önödeme yoktur. Sade define hâlinde CMK m. 171 ve diğer engeller ayrı değerlendirilebilir; daha ağır kazı veya ağırlaştırılmış hâlde aynı sonuç uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

2863 m. 74, CMK m. 100/3-e tutuklama kataloğunda açıkça sayılır. Bu, zorunlu tutuklama anlamına gelmez; somut delile dayalı kuvvetli şüphe, ölçülülük ve adli kontrol alternatifi incelenir. Bulunan kültür varlıkları 2863 m. 75 gereği müzeye teslim edilir; araç ve cihazlara elkoyma/müsadere için ayrı şartlar aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3], [6]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bu özel hâllerde genel görev asliye ceza mahkemesindedir; daha farklı ağır suç veya bağlantı varsa ayrıca değerlendirilir. Koruma statüsü, kazı amacı ve alan sınırının belirlenmesinde uzman bilirkişi ve resmî izin dosyası önem taşır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için olağan kazı/sondajın Uludağ artırılmış üst sınırı 7 yıl 6 ay olduğundan temel dava zamanaşımı 15 yıl; sit/koruma dışı indirimli hâlin 5 yıllık üst sınırı ile sade define hâlinin 3 yıllık üst sınırı için 8 yıldır. Ek ağırlaştırmayla üst sınır 5 yılı aşan hâlde 15 yıl gündeme gelir. Durma, kesilme, yaş ve eylem tarihi ayrıca hesaplanır. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel kazı hâlinin Uludağ'da üç yıllık alt sınırı, olağan yetişkin HAGB/erteleme eşiğinin üzerindedir; etkin pişmanlık, teşebbüs ve diğer uygulanabilir indirimlerin sonuç cezaya etkisi ayrı hesaplanır. Define hâlinde de koşullar kendiliğinden gerçekleşmiş sayılmaz. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uludağ yer artırımı tek başına infaz oranını yükselten ayrı bir 5275 istisnası değildir. Kazı cihazının müsaderesi, idari yaptırım ve zararın giderimi hapis infazından farklı sonuçlardır. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2'dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106'ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Olay koordinatlarını ve olay günündeki Uludağ Alanı, sit ve koruma sınırlarını gösteren resmî haritaları alın.

• Kazı/araştırma izni, araziye erişim ve yapılan işin amacını gösteren sözleşme/fotoğraf/kayıtları koruyun.

• Buluntu varsa nerede, ne zaman ve kime teslim edildiğini tutanakla belgeleyin; varlığı temizleme veya taşıma gibi delil bütünlüğünü bozabilecek işlemler yapmayın.

• Sevk eden kişiler ve cihaz temini iddiasında, bildirim ile yakalamanın tarihlerini gösteren dosya kayıtlarını inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7432 sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanun · m. 1–2; m. 9/4-a ikinci cümle · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102934

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu · m. 35,50,65,68,74–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103643

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Savunmaya Hıyanet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Millî savunmaya hıyanet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Casusluk ve hıyanet için gönderme yapılan güncel ceza normu; seferberlik/yakın harp tehlikesindeki tarihsel ölüm ibaresi güncel ceza değildir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Genel olarak şikâyet aranmaz; asker kişi bakımından Ek 15 izin rejimi ayrıca uygulanır. G bendinde Millî Savunma Bakanının talebi özel muhakeme koşuludur ve talep geri alınabilir; bu koşul mağdurun altı aylık şikâyeti değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 56 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Savunma sırları ve düşman lehine faaliyet çevresinde sahte belge üretimi, anlaşma, casusluk hizmeti arzı ve örgütlenme ayrı hâller olarak düzenlenmiştir. Her bent ayrı unsur ve takip koşulu taşır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilginin savunma sırrı niteliği ve açıklama/ele geçirme yönteminin belirlenmesi.
- Sahte gizli belge, anlaşma, hizmet arzı veya örgüt faaliyetinin hangi bende uyduğunun ayrılması.
- Yazılı hizmet arzında gönderme anı; örgütte yöneticilik ile üyeliğin farklılığı.
- G bendinde yabancı lehine sağlanan yarar ve Millî Savunma Bakanının talebi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Savunmaya hıyanet amacı aranan bentlerde bu özel amaç ispatlanır. Bilginin gizlilik niteliğini bilme, hizmet teklifinin ciddiliği ve örgüt amacına katılma ayrı delillendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

56/F ile C–E bentlerinde suçun önlenmesini sağlayan zamanında bildirim özel cezasızlık sebebidir. Anlaşma/hizmet arzı bağımsız olarak cezalandırıldığından bütün fiillerde icra teşebbüsü aranmaz. Yazılı arzın gönderilmesi özel tamamlanma anıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
56/A	Casusluk ve hıyanet için gönderme yapılan güncel ceza normu; seferberlik/yakın harp tehlikesindeki tarihsel ölüm ibaresi güncel ceza değildir.
56/B	Savunmaya hıyanet amacıyla sahte gizli belge: on beş yıldan az olmamak üzere hapis; savaş ağırlaştırmasında anayasal ölüm cezası yasağı.
56/C	İki veya daha fazla kişinin anlaşması: sekiz–on beş yıl hapis; savaşta müebbet.
56/D	Casusluk hizmetini talep, teklif veya kabul: A/B kapsamındaki ilgili yaptırım.
56/E	Örgüt kuran/yöneten: en az üç yıl hapis; katılan: bir–üç yıl. Savaşta tarihsel ölüm/müebbet veya en az on beş yıl ayrımı.
56/F	C, D ve E kapsamındaki fiili zamanında haber vererek önleyen fail için kanuni cezasızlık şartları.
56/G	Yabancı lehine yardımın gönderme yapılan suç karşılığı; savaş ağırlaştırması ve Bakanın talebinden vazgeçebilmesi.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Genel olarak şikâyet aranmaz; asker kişi bakımından Ek 15 izin rejimi ayrıca uygulanır. G bendinde Millî Savunma Bakanının talebi özel muhakeme koşuludur ve talep geri alınabilir; bu koşul mağdurun altı aylık şikâyeti değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Hıyanet olarak nitelendirilen fiillerde Askerî Ceza Kanunu 49/B zamanaşımı istisnası vardır; diğer hedef suçun koşulları ayrıca karşılaştırılır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Bilginin savunma sırrı niteliği ve açıklama/ele geçirme yönteminin belirlenmesi.

• Sahte gizli belge, anlaşma, hizmet arzı veya örgüt faaliyetinin hangi bende uyduğunun ayrılması.

• Yazılı hizmet arzında gönderme anı; örgütte yöneticilik ile üyeliğin farklılığı.

• G bendinde yabancı lehine sağlanan yarar ve Millî Savunma Bakanının talebi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 56; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seferberlik ve Savaş Tedbirlerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seferberlik ve savaş tedbirlerine aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve adli para. Nispi olmayan eski ağır para, 5252 m. 5 uyarınca adli para olarak uygulanır; bugün yürürlükteki alt/üst sınır 2.500–500.000 TL'dir. Eski nominal lira bugünkü TL değildir; olay tarihine göre önceki/sonraki rejimin bütünsel lehe karşılaştırılması gerekir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin bakımından resen takip edilir ve özel uzlaştırma hükmü yoktur. Seri muhakeme listesinde değildir; hapis üst sınırı altı aydan fazla olduğundan önödeme uygulanmaz. Temel üst sınır iki yıl için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 istisnaları yoksa basit yargılama mümkündür; seferberlik/savaş artırımlarıyla üst sınır iki yılı aştığından bu yola gidilmez. Görevli hakkında atıf yapılan suç ve 4483 veya özel soruşturma rejimi ayrıca uygulanır.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu m. 18 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

2941 sayılı Kanun uyarınca hukuken alınan karar ve tedbirlere aykırılık özel suçtur. Kararı uygulayan görevlinin ihmal veya kötüye kullanması, ilgili temel suçun cezasını artıran ayrı atıflı hâlidir; seferberlik ve savaşta ilave artırım vardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Millî savunma hazırlığı, kamusal güvenlik ve kanuni seferberlik tedbirlerinin yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Karar/tedbirin yükümlüsü olan gerçek kişi; ikinci fıkrada kararın uygulanmasından sorumlu görevli. Emrin kanuni dayanağı, muhatabı ve görevli yetkisi ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kararın gerçekten 2941 kapsamında, yetkili makamca alınmış ve somut kişiye yükümlülük getirmiş olması gerekir.

• Aykırı davranışın zamanı ve bildirim/duyuru koşulları; hukuki ve fiili yerine getirme imkânı belirlenir.

• Seferberlik ilanı ile savaş hâlinin kapsamı/tarihleri resmi kararla doğrulanır; yalnız toplumsal gerilim savaş artırımı için yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Birinci fıkrada kanuni yükümlülüğü bilerek ihlal kastı aranır. İkinci fıkra her ihmali otomatik suç yapmaz; atıf yapılan görevi kötüye kullanma/ihmal suçunun kendi kast, zarar veya diğer unsurları gerçekleşmelidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkisiz veya kanuni kapsamı aşan emirle yeni suç yaratılamaz. TCK m. 24 kanunun/emrin uygulanması, konusu suç emri yasağı, m. 25/2 zorunluluk ve m. 28 cebir/tehdit somut değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha ağır cezayı gerektiren ayrı suç varsa birinci fıkra tali normdur. İkinci fıkradaki görev suçu cezası yarısına kadar artırılır; üçüncü fıkrada seferberlikte bir misli (iki kat toplam), savaşta iki misli (üç kat toplam) artırım vardır. Aynı olayın askeri suç niteliği fail ve görev koşullarına bağlıdır. m. 17’deki eski özel yetki fıkraları AYM 2022/86 ile iptal edildiğinden eski askeri mahkeme usulü güncelmiş gibi uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 18/1 temel	6 ay–2 yıl hapis ve adli para. Nispi olmayan eski ağır para, 5252 m. 5 uyarınca adli para olarak uygulanır; bugün yürürlükteki alt/üst sınır 2.500–500.000 TL'dir. Eski nominal lira bugünkü TL değildir; olay tarihine göre önceki/sonraki rejimin bütünsel lehe karşılaştırılması gerekir.
Seferberlikte birinci fıkra	1–4 yıl hapis; adli para da bir misli artırılır.
Savaşta birinci fıkra	1 yıl 6 ay–6 yıl hapis; adli para iki misli artırılır.
Uygulayıcı görevlinin ihmal/kötüye kullanması	İlgili temel suçun cezası yarısına kadar artırılır; koşulları varsa seferberlik/savaş artırımı ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından resen takip edilir ve özel uzlaştırma hükmü yoktur. Seri muhakeme listesinde değildir; hapis üst sınırı altı aydan fazla olduğundan önödeme uygulanmaz. Temel üst sınır iki yıl için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 istisnaları yoksa basit yargılama mümkündür; seferberlik/savaş artırımlarıyla üst sınır iki yılı aştığından bu yola gidilmez. Görevli hakkında atıf yapılan suç ve 4483 veya özel soruşturma rejimi ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel birinci fıkrada üst sınır iki yıl olduğundan Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Seferberlik/savaşta artırılmış üst sınırda bu yasak aynı gerekçeyle söylenemez; katalog otomatik varsayılmaz, somut kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni ve ölçülülük aranır. Görevlinin atıflı suçu kendi tedbir koşullarına tabidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel ve seferberlik hâlindeki birinci fıkra için yetişkinde 8 yıl; savaş artırımıyla üst sınır 6 yıla çıktığından 15 yıl dava zamanaşımı değerlendirilir (Türk Ceza Kanunu m. 66/3). Atıflı görev suçunda ilgili suçun artırılmış üst sınırı ayrıca hesaplanır. Kesilme/durma, çocuk yaş oranları ve ceza zamanaşımı ayrıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Resmi seferberlik/savaş kararı, tedbir emri, tebliğ ve yükümlülük belgelerini toplayın.

• Yerine getirmeyi engelleyen objektif nedenleri, mazeret bildirimi ve görevlilerin işlem zincirini koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu · m. 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102983

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102983

Tam metin SHA 256: 4 e 8311 b 2487 bac 663172 acf 2 d 6 ec 1 b 20 b 4432 e 1 fe 0 df 27 f 641 d 2175 d 36 d 7 bb 98; madde SHA 256: b 3 c 995 fc 86899 abcef 7130 f 41 b 2240 fdd 7 d 48 fb 725 db 7 c 5 c 6 d 1 cc 29 b 79610048

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gecekonduda gerçeğe aykırı beyan, izinsiz yapım ve devir — Ceza ve Süreç Rehberi

Gecekondu Kanunu imkânlarından yararlanmak için yalan beyanda bulunma ve kanunun yürürlüğünden sonra izinsiz yapı yapma/yaptırma ya da bilerek devralma, m. 37'de Türk Ceza Kanununun ilgili suçlarına bağlanır. Tek ve herkese aynı uygulanacak bir gecekondu hapis cezası yoktur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Türk Ceza Kanununun fiile uyan maddesinin cezası. Örneğin m. 206'da 3 ay–2 yıl hapis veya adli para; m. 184/1'de yer ve yapı koşulları varsa 1–5 yıl hapis. Bu iki örnek bütün dosyalara uygulanmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kamu arazisindeki fiiller bakımından uygulanacak TCK suçunun takip rejimi esas alınır. Başkasının özel arazisindeki m. 37/2 hâlinde arazi sahibinin mülkiyetini gösteren belgelerle yazılı başvurusu aranır; ayrıca seçilen TCK maddesi şikâyete bağlıysa m. 73'teki öğrenmeden itibaren altı aylık süre ve vazgeçme sonuçları incelenir. Tek bir "şikâyete tabi/tabi değil" etiketi bütün hâllere uygulanamaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma ve önödeme seçilen TCK maddesine göre belirlenir: şikâyete bağlı m. 154/1 ve uzlaştırma listesindeki basit dolandırıcılık ile m. 184/206 aynı değildir. Seri muhakeme bu kanun maddesi nedeniyle kendiliğinden uygulanmaz. Basit yargılamada fiile uyan suçun üst sınırı iki yılı aşmamalı ve kanuni engel bulunmamalıdır.
İnfaz çerçevesi	İnfaz, m. 37'nin adından değil mahkûmiyetin kurulduğu TCK suçu ve sonuç cezadan hesaplanır. Olağan m. 154/184/206 süreli hapiste özel rejim yoksa iyi hâlle genel oran 1/2; tekerrür, mahsup, başka ilamlar ve tarih esaslı geçişler farklı sonuç doğurur. İdari para ve tahliye için hapis yatar hesabı yapılmaz. İmar kirliliğinde m. 184/5'in özel giderim hükmü koşulları ayrıca incelenir.

01 / Suçun kimliği

Gecekondu Kanunu m. 37 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gecekondu Kanunu imkânlarından yararlanmak için yalan beyanda bulunma ve kanunun yürürlüğünden sonra izinsiz yapı yapma/yaptırma ya da bilerek devralma, m. 37'de Türk Ceza Kanununun ilgili suçlarına bağlanır. Tek ve herkese aynı uygulanacak bir gecekondu hapis cezası yoktur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Taşınmaz hakkı, kamu arazisinin korunması, yapı düzeni ve yardım/tahsis işlemlerinin doğruluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Beyanı veren, izinsiz yapıyı yapan/yaptıran, devreden veya kanuni koşulları bilerek devralan kişi; arazi sahibi kamu kurumu, gerçek veya tüzel kişi olabilir. Salt aile üyesi ya da kiracı olmak otomatik sorumluluk doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Arazinin tapu ve kamu mülkiyeti durumu, yetkili makamın izni ve yapının tarihi.
- Yalan beyanın hangi kanuni imkândan yararlanmak amacıyla, hangi resmî işlemde verildiği.
- Satış, bağış, rehin veya diğer devir hareketi ve alıcının izinsizliğe ilişkin bilgisi.
- Özel mülkiyet arazisinde sahibin yazılı talebi ve mülkiyeti kanıtlayan belgeleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek yapılan beyan/devir ve seçilen TCK suçunun kastı ispatlanır. Bilerek kabul/satın alma şartı atlanamaz; tapu, izin veya yapı tarihine ilişkin esaslı hata ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli yapı/arsa izni, usulüne uygun tahsis ve gerçek beyan suçun maddi temelini değiştirebilir. Sonradan idari düzenleme veya yapı kaydı, her TCK suçunu ve önceki fiili otomatik ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hakkı olmayan yere tecavüz, resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan, imar kirliliği veya dolandırıcılık ancak kendi koşullarıyla uygulanır; m. 37 bu suçları otomatik birlikte doğurmaz. m. 17 formunun mazeretsiz verilmemesi idari para; tahliye ve kanuni imkânlardan yararlanamama ayrı sonuçlardır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 37/1 — yalan beyan, izinsiz yapı ve bilerek devir/kabul	Türk Ceza Kanununun fiile uyan maddesinin cezası. Örneğin m. 206'da 3 ay–2 yıl hapis veya adli para; m. 184/1'de yer ve yapı koşulları varsa 1–5 yıl hapis. Bu iki örnek bütün dosyalara uygulanmaz.
m. 37/2 — başkasına ait özel arazi	Aynı maddi fiillerin takibi için arazi sahibinin mülkiyet belgeleriyle yazılı müracaatı öngörülür.
m. 37/3–5 — tahliye, yarar kaybı ve form ihlali	Tahliye, haklardan yararlanamama ve borç muacceliyeti; form ihlalinde idari para. Bunlar bağımsız hapis suçu değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kamu arazisindeki fiiller bakımından uygulanacak TCK suçunun takip rejimi esas alınır. Başkasının özel arazisindeki m. 37/2 hâlinde arazi sahibinin mülkiyetini gösteren belgelerle yazılı başvurusu aranır; ayrıca seçilen TCK maddesi şikâyete bağlıysa m. 73'teki öğrenmeden itibaren altı aylık süre ve vazgeçme sonuçları incelenir. Tek bir "şikâyete tabi/tabi değil" etiketi bütün hâllere uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma ve önödeme seçilen TCK maddesine göre belirlenir: şikâyete bağlı m. 154/1 ve uzlaştırma listesindeki basit dolandırıcılık ile m. 184/206 aynı değildir. Seri muhakeme bu kanun maddesi nedeniyle kendiliğinden uygulanmaz. Basit yargılamada fiile uyan suçun üst sınırı iki yılı aşmamalı ve kanuni engel bulunmamalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tutuklamanın mümkün veya yasak olması fiile uyan TCK suçunun üst sınırı ve CMK m. 100'e göre belirlenir. m. 206 gibi üst sınırı iki yılı aşmayan, vücut dokunulmazlığı dışındaki suçta tutuklama yasağı vardır; sırf gecekondu yapılmış olması katalog suç veya tutuklama nedeni sayılmaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Dava zamanaşımı seçilen TCK hükmünün kanuni üst sınırına göre belirlenir; m. 184/1 ve m. 206 temel hâllerinde yetişkin için sekiz yıl örnektir. Nitelikli dolandırıcılık veya başka ağır suçta farklı süre olabilir. Şikâyet, idari yıkım/tahliye davası ve ceza kanun yollarının süreleri ayrıdır. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz, m. 37’nin adından değil mahkûmiyetin kurulduğu TCK suçu ve sonuç cezadan hesaplanır. Olağan m. 154/184/206 süreli hapiste özel rejim yoksa iyi hâlle genel oran 1/2; tekerrür, mahsup, başka ilamlar ve tarih esaslı geçişler farklı sonuç doğurur. İdari para ve tahliye için hapis yatar hesabı yapılmaz. İmar kirliliğinde m. 184/5’in özel giderim hükmü koşulları ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tapu, kadastro, belediye/Toplu Konut İdaresi dosyası ve eski hava fotoğraflarını toplayın.

• İzin/tahsis belgesi, başvuru beyanı, devir sözleşmesi ve ödeme akışını karşılaştırın.

• Şikâyet/talep tarihini ve arazi sahibinin sıfatını belgeleyin; yapının yıkım/tahliye işlemlerine ilişkin idari süreleri ayrıca takip edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 775 sayılı Gecekondu Kanunu · m. 37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104236

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Arabuluculukta Gizliliği İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Arabuluculukta gizliliği ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Hapis cezası	1–6 ay
Şikâyet	Gerekli; öğrenmeden 6 ay
Uzlaştırma	Kapsam ve istisna şartlarıyla evet
Tutuklama	Bu suç için yasak
Mahkeme	Asliye ceza
Temel dava zamanaşımı	8 yıl

01 / Suçun kimliği

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu m. 33 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Arabuluculukta gizlilik yükümlülüğünü ihlal ederek bir kişinin hukuken korunan menfaatinin zarar görmesine neden olmak suçtur. Her gizlilik eksikliği tek başına tamamlanmış suç değildir; yükümlülük, hukuka aykırı açıklama/kullanma ve zarar arasındaki bağ ortaya konulmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Arabuluculuk görüşmelerine duyulan güven ile tarafların özel hayatı, ticari sırları ve hukuken korunan diğer menfaatleri.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

6325 m. 4 kapsamında arabulucu, taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler gizliliğe tabidir; tarafların aksini kararlaştırması ihtimali incelenir. Zarar gören kişi gerçek kişi veya ilgili özel hukuk tüzel kişisi olabilir. Yükümlülük kapsamına girmeyen üçüncü kişinin başka bir sır/kişisel veri suçu işlemesi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hukuk uyuşmazlığına ilişkin gerçek bir arabuluculuk faaliyeti ve m. 4 kapsamındaki bilgi, belge veya kayıt.

• Tarafların gizlilik konusunda yaptığı anlaşma ve sanığın görüşmeye katılma/erişim sıfatı.

• Yetkisiz açıklama veya kullanımın içeriği, muhatabı ve zamanı; hukuka uygun açıklama istisnasının bulunmaması.

• Hukuken korunan somut menfaatin zarar görmesi ve ihlal ile zarar arasındaki nedensellik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin gizlilik kapsamını bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmesi gerekir. Maddede taksirli şekil düzenlenmemiştir. Yanlış alıcıya gönderme veya teknik hata, kast ve kaçınılabilirlik araştırılmadan otomatik mahkûmiyet gerekçesi sayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

M. 4 uyarınca aksi kararlaştırılmış gizlilik kapsamı ile m. 5’teki kanunen zorunlu açıklama veya anlaşmanın uygulanması/icrası için gerekli ölçüde açıklama ayrılır. Arabuluculukta ileri sürülen teklif, kabul ve özel belgelerin başka davada kullanılma yasağı saklıdır; zaten bağımsız olarak kabul edilebilir delil sırf görüşmede kullanıldı diye yasak delile dönüşmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Zarar neticesi gerçekleşmeden kalan icra, ancak elverişli ve bölünebilir hareket varsa teşebbüs bakımından tartışılabilir. Sahte belge, kişisel veri veya ticari sır suçuyla örtüşme hâlinde ayrı unsurlar ve Türk Ceza Kanunu m. 42–44 uygulanır; aynı bilgi paylaşımına gerekçesiz çoklu ceza verilmez. Arabulucu sicilinden silinme veya tazminat talebi ayrı süreçtir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
6325 m. 33/1	Altı aya kadar hapis; genel alt sınır Türk Ceza Kanunu m. 49 gereği bir aydır.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Gizlilik ihlali olup zarar şartı oluşmamışsa	Tamamlanmış m. 33 suçu kurulamaz; diğer suç, hukuk veya mesleki sonuçlar kendi koşullarıyla incelenir.
6325 m. 33/2	Soruşturma ve kovuşturma şikâyete bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Zarar görenin şikâyeti gerekir. Türk Ceza Kanunu m. 73 uyarınca fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay, ayrıca dava zamanaşımı sınırı gözetilir. Şikâyet ve vazgeçme iradesi açık değerlendirilir; m. 73'teki kabul ve etki kuralları uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı olduğundan, CMK m. 253'teki mağdur ve diğer istisna şartlarıyla uzlaştırma kapsamına girer. Ceza üst sınırı altı ay olsa da uzlaştırma kapsamındaki suç önödeme yoluna aktarılmaz. Uzlaşma sağlanmaz ve iddianame kabul edilirse, CMK m. 251'in engelleri yoksa basit yargılama seçilebilir. Seri muhakeme listesinde yer almaz. Kamu davasının açılmasını ertelemede failin görevi ve CMK m. 171/6'daki kamu görevi bağlantılı istisnalar ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Üst sınır altı ay olduğundan bu suç nedeniyle CMK m. 100/4 uyarınca tutuklama kararı verilemez. Gizli dosyanın delil olarak incelenmesi, yeni ve ölçüsüz bir ifşaya dönüştürülemez; yalnız gerekli bölüm ve hukuka uygun elde etme yolu belirlenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Genel görev asliye ceza mahkemesindedir. Savcılık şikâyet ve yeterli şüpheyi, ardından uzlaştırma koşullarını inceler. Zararın varlığı ile salt sözleşmesel gizlilik ihlali ayrılmalıdır; arabuluculuk ana dosyası ceza dosyasıyla aynı uyuşmazlık değildir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin bakımından temel dava zamanaşımı sekiz yıldır; altı aylık şikâyet süresi farklı bir süredir. Fiil, fail ve zararın öğrenilmesini gösteren kayıtlar önemlidir. Zamanaşımının başlangıcı, kesilme/durma ve çocukluk hükümleri ayrıca uygulanır. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kanuni cezanın altı ayı aşmaması, şartlar varsa HAGB, erteleme veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım değerlendirmesine elverişlidir. Uzlaşmanın yerine getirilmesi ile ceza bireyselleştirmesi ayrı aşamalardır; zararın giderilmesinde mahremiyet yeniden ihlal edilmemelidir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yalnız bu suçtan hapse mahkûmiyet çıkması, otomatik cezaevine girileceği anlamına gelmez; önce uzlaştırma ve bireyselleştirme sonucu belirlenir. Kesinleşen hapis gerçekten infaz edilecekse genel infaz koşulları uygulanır. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2’dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106’ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Arabuluculuk sözleşmesini, katılımcı listesini ve gizlilik kapsamını değiştiren anlaşmayı saklayın.

• İfşa edilen bilginin ne olduğunu, kime ve hangi kanalla gönderildiğini, erişim kayıtlarını hukuka uygun biçimde koruyun.

• Zararın türünü, ortaya çıkış tarihini ve ihlalle bağlantısını gösteren belgeleri hazırlayın.

• Fiili ve faili öğrenme tarihini not edin; belgeleri üçüncü kişilere yaymadan müdafi veya vekille paylaşın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu · m. 1,4–5,21,33,37 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104320

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Yasak Yerde Kimlik Hakkında Yalan veya Bilgi Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî yasak yerde kimlik hakkında yalan veya bilgi vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–üç yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 57 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî yasak alan, savaş limanı veya gemi gibi kanunda belirtilen yerde kimliğe ilişkin gerçeğe aykırı bilgi verme yahut yetkili soruya cevap vermeme cezalandırılır. Gizlice yasak yere girme ikinci fıkrada genel ceza normuna bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, maddenin kapsamındaki askerî yerde bulunan kişidir; sadece asker kişi olmak şartı ve sivilin tâbi olduğu norm, uygulanacak fıkraya göre belirlenir. Soruyu soranın askerî denetim yetkisi bulunmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yer bakımından askerî korumanın kanuni kapsamı.
- Sorunun görevli tarafından ve kimliğin tespiti için yöneltilmesi.
- Yanlış kimlik veya cevap vermeme hareketi ile ayrı bir gizli giriş fiilinin ayrılması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
57/1	Üç ay–üç yıl hapis.
57/2	Eski Türk Ceza Kanunu 135 atfının güncel karşılığı; yasak askerî bölgeye girmenin Türk Ceza Kanunu 332 unsurları ayrıca aranır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Yer bakımından askerî korumanın kanuni kapsamı.

• Sorunun görevli tarafından ve kimliğin tespiti için yöneltilmesi.

• Yanlış kimlik veya cevap vermeme hareketi ile ayrı bir gizli giriş fiilinin ayrılması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 57; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tekke, Zaviye ve Yasak Unvanlara İlişkin Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tekke, zaviye ve yasak unvanlara ilişkin fiiller: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–5 yıl hapis ve adli para. Hapis üst sınırı 5252 m. 6/2 gereği 5 yıldır; eski 50 lira bugün 50 TL olarak alınmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Birtakım Ünvanların Men ve İlgasına Dair Kanun m. 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

677 sayılı Kanun, kapatılan tekke/zaviye/türbeyi açma veya yeniden kurma, tarikat ayinine yer verme ve sayılan unvanlara bağlı hizmet/kıyafet fiillerini düzenler. Baş mevkideki şeyh, baba ve halife için daha yüksek alt sınır vardır. İnanç veya düşünce tek başına suçun bütün unsurlarını oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kanunun koruduğu kamusal düzen ve laiklik ilkesi; temel hak sınırları içinde kanuni fiil tanımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Somut yasak fiili yapan kişi; baş mevki artırımı için mensuplar arasındaki fiili liderlik ayrıca ortaya konulur. Soyadı, gündelik hitap veya kültürel ifade salt benzer kelime nedeniyle bu özel fiil sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kapatılan yerin hukuki statüsü, açma/yeniden kurma veya ayine tahsis etme eylemi somut olarak gösterilir.

• Unvan, hizmet ve kıyafet bakımından kanunda sayılan bağlam ve kişinin fiili faaliyeti incelenir; sırf dinî inanç veya düşünce cezalandırılamaz.

• Falcılık, büyücülük veya gayıptan haber verme isnadında faaliyetin gerçek içeriği ve maddi unsurları delillendirilir; bilimsel, edebi, sanatsal anlatım kıyasla suça dönüştürülmez.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak fiilin maddi unsurlarını bilerek gerçekleştirme kastı aranır. Baş mevki ve hizmet ifası varsayım değil somut olgu olmalıdır. Kanunda taksirli biçim yoktur.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Başlangıçta usulüne uygun cami/mescit olarak kullanılan yerlerin korunması ve Kültür Bakanlığınca Türk büyüklerine ait/sanat değeri olan türbenin açılması açık istisnalardır. İfade, din ve vicdan özgürlüğü ile kanunilik birlikte değerlendirilir; başkasının rızası tek başına kanuni yasağı kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yer verme geçici de olabilir. Baş mevkiindeki kişi için 1949 ek fıkra uygulanır. Metinde görünen sürgün cezası 647 sayılı Kanun geçici m. 2 ile kaldırılmıştır; güncel yaptırım diye sunulmaz. Dolandırıcılık/cinsel suç vb. varsa kendi unsurları ve içtima ayrıca incelenir. 677 sayılı kanun 1925 tarihlidir; 677 sayılı OHAL KHK ile karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 1 temel yasak fiiller	3 ay–5 yıl hapis ve adli para. Hapis üst sınırı 5252 m. 6/2 gereği 5 yıldır; eski 50 lira bugün 50 TL olarak alınmaz.
Baş mevkide bulunan şeyh/baba/halife	6 ay–5 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para; eski 500 lira güncel tutar değildir.
Para ve sürgün ayrımı	Nispi olmayan eski ağır para, 5252 m. 5 uyarınca adli para olarak uygulanır; bugün yürürlükteki alt/üst sınır 2.500–500.000 TL'dir. Eski nominal lira bugünkü TL değildir; olay tarihine göre önceki/sonraki rejimin bütünsel lehe karşılaştırılması gerekir. Kaynakta kalan sürgün uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB hakkında eski metinlerde görülen Anayasa m. 174 inkılap kanunları yasağı güncel Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231 metnine taşınamaz. 31.07.2026 sonrası 231/14 işkence/eziyet ve belirtilen kamu görevlisi kötü muamelesi istisnasını düzenler; bu suç için sonuç ceza ve genel HAGBkoşulları somut değerlendirilir. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnadın kapalı yer açma, ayine yer verme, unvan/hizmet/kıyafet veya falcılık hareketlerinden hangisi olduğunu ayırın.

• Yerin resmi statüsü, Bakanlık izni, faaliyetin tam kayıtları ve bağlamını; liderlik iddiasının somut delilini koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Eski 1925 ve 1949 ceza ifadeleri 5252 m. 4–6, para dönüşümleri ve suç tarihine göre lehe kanunla birlikte okunur. Sürgün 1965'te kaldırılmıştır. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Birtakım Ünvanların Men ve İlgasına Dair Kanun · m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105412

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105412

Tam metin SHA 256: 0 f 3 b 06 e 44 c 3 c 999 d 89 d 528 d 396038317 b 6 f 0 f 8 e 2 c 2 f 5 bc 3 b 8 f 53 f 5 c 4198 e 88 e 3; madde SHA 256: 215 ef 11 fb 49810 d 712 d 8 baeb 5 f 3 a 7 cbceb 287 ea 8 b 6 b 0 cda 6947403 f 8 b 37 f 65 b 4

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Eğitim çalışanlarına görevleri sebebiyle işlenen suçlarda ceza artırımı — Ceza ve Süreç Rehberi

Kanunda sayılan eğitim çalışanına görevi sebebiyle işlenen kasten yaralama, tehdit, hakaret ve görevi yaptırmamak için direnmede ceza yarı oranında artırılır; hapis cezasının TCK m. 51 uyarınca ertelenmesi yasaktır. Mağdurun eğitimci olması tek başına yeterli değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İlgili suç için belirlenen ceza 1/2 artırılır. Temel/nitelikli hâl ve artırım sırası belirlenmeden tek ortak hapis aralığı verilemez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Asıl suçun şikâyet şartı geçerlidir; m. 33 bütün suçları re’sen takip edilen suça dönüştürmez. Kamu görevlisine görevi nedeniyle hakaret ve direnme re’sen; basit yaralama, bazı tehdit/hakaret hâlleri ise kendi istisnalarıyla şikâyete bağlı olabilir. Şikâyete bağlı hâlde öğrenmeden itibaren altı ay ve suç zamanaşımı birlikte değerlendirilir; hakarette özel azami süre kuralı ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve basit yargılama asıl suçun fıkrası ve artırımlı ceza çerçevesine göre incelenir. Nitelikli yaralama, kamu görevlisine görevi nedeniyle hakaret, bazı hakaret biçimlerinin önödeme rejimi ve direnme aynı sonucu vermez. Bu artırım maddesi nedeniyle bağımsız seri muhakeme yolu doğmaz.
İnfaz çerçevesi	m. 33 ayrı bir infaz oranı koymaz; asıl suç, sonuç ceza, tekerrür ve özel infaz hükümleri belirleyicidir. Genel rejime tabi süreli hapiste iyi hâlle 1/2, ilgili istisna veya tekerrürde farklı oran uygulanır. Yaralamanın ağırlaşmış neticesi, birden fazla ilam, mahsup, suç tarihi ve denetimli serbestlik koşulları kontrol edilmeden “cezaevine girmez” denemez.

01 / Suçun kimliği

Öğretmenlik Mesleği Kanunu m. 33 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunda sayılan eğitim çalışanına görevi sebebiyle işlenen kasten yaralama, tehdit, hakaret ve görevi yaptırmamak için direnmede ceza yarı oranında artırılır; hapis cezasının TCK m. 51 uyarınca ertelenmesi yasaktır. Mağdurun eğitimci olması tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Eğitim çalışanının beden bütünlüğü, huzuru, onuru ve eğitim hizmetinin güvenli yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

MEB resmî kurum yöneticisi, öğretmen ve usta öğretici; yabancı öğrenci projelerindeki öğretici/öğretmen/rehber danışman; özel kurum yönetici, öğretmen, uzman ve usta öğretici; ders ücretiyle ders okutanlar ve diğer kamu kurumlarında öğretmenler kapsamda sayılır. Fail veli, öğrenci veya başka kişi olabilir; çocuk failin rejimi farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mağdurun m. 33'te sayılan istihdam/görev gruplarından birinde olduğunun belgelendirilmesi.

• Fiilin öğretmenlik/eğitim görevi nedeniyle işlenmesi; kişisel uyuşmazlıkla görev bağlantısının ayrılması.

• TCK m. 86, 106, 125 veya 265'in maddi ve manevi unsurlarının, fıkrasının ve diğer nitelikli hâllerinin belirlenmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Asıl suçun kastı yanında failin mağdurun görevi ve görevle bağlantılı olaya ilişkin bilgisi değerlendirilir. Sonuçtan otomatik sorumluluk yoktur; tehdit ile kaba söz, hakaret ile eleştiri ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuka uygun şikâyet, eleştiri ve savunma hakkı suç değildir. Meşru savunma ve kusurluluğu etkileyen hâller asıl suç yönünden incelenir; öğrencinin veya velinin memnuniyetsizliği saldırıyı haklı kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu madde dört TCK suçunun özel artırım ve erteleme hükmüdür; yeni beşinci bir suç olarak sayılmaz. Kamu görevlisine karşı görev nedeniyle suçun kendi nitelikli hâli ile m. 33 artırımının dayanakları açıkça ayrılır; aynı olay için hangi hükmün hangi aşamada uygulandığı gerekçelendirilir. Görev anında bulunma ile görev nedeniyle hedef alınma birbirine eşit değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
TCK m. 86, 106, 125, 265 kapsamındaki görev sebebiyle suçlar	İlgili suç için belirlenen ceza 1/2 artırılır. Temel/nitelikli hâl ve artırım sırası belirlenmeden tek ortak hapis aralığı verilemez.
Sonuç hapis cezasının ertelenmesi	TCK m. 51 ertelemesi uygulanmaz. HAGB ile seçenek yaptırımların koşulları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Asıl suçun şikâyet şartı geçerlidir; m. 33 bütün suçları re’sen takip edilen suça dönüştürmez. Kamu görevlisine görevi nedeniyle hakaret ve direnme re’sen; basit yaralama, bazı tehdit/hakaret hâlleri ise kendi istisnalarıyla şikâyete bağlı olabilir. Şikâyete bağlı hâlde öğrenmeden itibaren altı ay ve suç zamanaşımı birlikte değerlendirilir; hakarette özel azami süre kuralı ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve basit yargılama asıl suçun fıkrası ve artırımlı ceza çerçevesine göre incelenir. Nitelikli yaralama, kamu görevlisine görevi nedeniyle hakaret, bazı hakaret biçimlerinin önödeme rejimi ve direnme aynı sonucu vermez. Bu artırım maddesi nedeniyle bağımsız seri muhakeme yolu doğmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Kanunda sayılan eğitim çalışanlarına görevleri sırasında veya görevleri dolayısıyla işlenen kasten yaralama CMK m. 100/3-k katalog kapsamındadır. Bu katalog şartı, m. 33’ün yalnız görev sebebiyle aradığı artırım koşuluyla birebir aynı değildir. Diğer üç suç sırf eğitim çalışanına karşı işlendiği için bu bende girmez. Katalog hâlinde de somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Zamanaşımı asıl suçun artırımlı kanuni üst sınırına göre TCK m. 66 uyarınca hesaplanır; üst sınır beş yılı aşarsa olağan sekiz yıllık banttan 15 yıllık banda geçebilir. Şikâyet başlangıcı, izin ve çocukluk süreleri ayrı incelenir. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu kapsamdaki hapis cezası TCK m. 51 uyarınca ertelenemez; iki yılın altında kalması yasağı kaldırmaz. HAGB'ye ilişkin açık bir genel yasak m. 33'te yer almaz: iki yıl veya daha az hapis/adli para, önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlememe kanaati ve zarar giderimi gibi CMK m. 231 koşulları ayrıca incelenir. Bir yıl veya daha az sonuç hapiste TCK m. 50 seçenekleri ve asıl suçun diğer istisnaları değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 33 ayrı bir infaz oranı koymaz; asıl suç, sonuç ceza, tekerrür ve özel infaz hükümleri belirleyicidir. Genel rejime tabi süreli hapiste iyi hâlle 1/2, ilgili istisna veya tekerrürde farklı oran uygulanır. Yaralamanın ağırlaşmış neticesi, birden fazla ilam, mahsup, suç tarihi ve denetimli serbestlik koşulları kontrol edilmeden "cezaevine girmez" denemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Görevlendirme, çalışma sözleşmesi, ders/nöbet programı ve görevle bağlantılı yazışmaları koruyun.

• Sözlerin tam içeriğini, kamera, mesaj ve tanıkları; yaralamada adli raporu belirleyin.

• Şüpheli öğrenci ise olay tarihindeki yaşı; mağdur ise koruma ihtiyacı ve devam eden tehdidi belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu · m. 2, 33, 35; CMK m. 100/3-k · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/332571

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Kişi Tarafından Laboratuvar Açılması veya İşletilmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz kişi tarafından laboratuvar açılması veya işletilmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	2–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para
Takip	Resen
Uzlaştırma	Olağan yetişkin rejiminde yok
Temel dava zamanaşımı	8 yıl
Mahkeme	Asliye ceza
Önemli ayrım	Mesleki yetkisizlik ile salt izin eksikliği farklıdır

01 / Suçun kimliği

Seriri ve Gıdai Taharriyat ve Tahlilat Yapılan ve Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu m. 9 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Laboratuvar açma konusunda mesleki yetkisi olmayan kişinin kapsamdaki laboratuvarı açması veya laboratuvar sahibinin işletmeyi yetkisiz kişiye bırakması suçtur. Mesleki yetkisi olduğu hâlde yalnız açılış izni eksik olan kişinin durumu, aynı maddede düzenlenen idari kapatmadan ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tıbbi laboratuvar hizmetinin güvenilirliği, kamu sağlığı ve tahlil sonuçlarına güvenen kişilerin yaşamı ile sağlığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, m. 1’deki mesleki ve uzmanlık yetkisini taşımadan laboratuvar açan kişi veya kendi laboratuvarını yetkisize bırakan ruhsat sahibidir. Her çalışan veya şirket ortağı sırf bu sıfatla sorumlu tutulamaz. Kanun kapsamındaki kamuya yönelik bakteriyoloji/kimya laboratuvarının niteliği, yapılan testler ve ilgili uzmanlık belgesi belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Faaliyetin 992 sayılı Kanunun kapsadığı tahlil/inceleme laboratuvarı niteliğinde olması.

• Açan kişinin diploma, ülke içinde meslek icra yetkisi ve gerekli uzmanlık belgesinin bulunup bulunmadığı.

• İkinci seçimlik harekette ruhsat sahibinin laboratuvarı fiilen kime ve hangi yetkiyle bıraktığı.

• Salt Bakanlık izni eksikliği, araç-gereç eksikliği ve bilimsel kurala aykırı tahlilin ayrı idari hükümlerden ayrılması.

• Fiili hizmeti yürüten ve karar veren gerçek kişiye ait kast ve görev ilişkisi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yetkisizliğin ve laboratuvar açma ya da yetkisize bırakma fiilinin bilinerek gerçekleştirilmesi gerekir. Belgenin geçerliliği, eşdeğerliği veya görev kapsamına ilişkin hata Türk Ceza Kanunu m. 30 çerçevesinde incelenir; idari eksiklik tek başına kastın kanıtı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli mesleki uzmanlık belgesi, ruhsat ve görev dağılımı ayrı belgelerle doğrulanır. Bir şirketin ticaret siciline tescili tıbbi meslek yetkisinin yerini tutmaz. 3359 sayılı Kanun Ek 11’deki ruhsatsız/yetkisiz sağlık hizmeti normuyla aynı eylemde örtüşme varsa özel norm, fiil birliği ve içtima çözülür; iki kanundaki hapisler otomatik toplanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 9’daki iki adli seçimlik hareket, mesleki yetkisizlikle ilgilidir. Yetkili kişinin izinsiz açması idari kapanma; eksik araç-gereci verilen sürede tamamlamama ruhsatın geri alınması; m. 10’daki bilimsel aykırılık ve bildirimler ayrı idari rejimdir. Hastada zarar veya ölüm varsa taksirle/kasten yaralama ya da öldürmenin unsurları ve illiyet ayrıca değerlendirilir; bu suçun oluşması için gerçekleşmiş yaralanma şart değildir.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
992 m. 9/1 ikinci cümle	2–5 yıl hapis ve 1.000 güne kadar adli para cezası birlikte.
Mesleki yetki var, yalnız izin alınmamış	Gerekli izin alınana kadar kapatma; bu seçimlik hâl m. 9'daki yetkisizlik hapsiyle aynı değildir.
Gerekli donanımın verilen sürede tamamlanmaması	Laboratuvarın faaliyetten men edilmesi ve ruhsatın geri alınması.
992 m. 10 kapsamındaki diğer ihlaller	İdari para/kapatma koşulları ayrı; eski nominal tutarlar güncel yeniden değerlenmiş tutar olarak aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 9'da mağdur şikâyeti veya Bakanlığın soruşturma izni özel şart olarak öngörülmemiştir; genel olarak resen takip edilir. Kamu görevlisine isnat edilen ve başka izin rejimine tabi görev fiili varsa ilgili özel muhakeme şartı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu resen takip edilen özel kanun suçu için olağan yetişkin uzlaştırması, seri muhakeme veya önödeme yoktur. Beş yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama ve CMK m. 171'in genel üç yıllık kamu davasını erteleme sınırı da sağlanmaz. İdari ruhsat işlemi ile ceza muhakemesindeki karar yolları ayrı yürütülür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK m. 100/3 listesinde adıyla katalog suç değildir. Üst sınır beş yıl olduğundan tutuklama yasağı sırf ceza sınırından doğmaz; kuvvetli şüphe, somut neden ve ölçülülük gerekir. Laboratuvar kayıtlarına, örneklere ve cihazlara elkonulmasında hasta mahremiyeti, karar kapsamı ve muhafaza zinciri korunur.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bu suçta genel görev asliye ceza mahkemesindedir. Diploma/uzmanlık doğrulaması, ruhsat dosyası ve fiili işletme ilişkisi Sağlık Bakanlığı kayıtlarıyla; tıbbi niteliğe ilişkin hususlar uzman görüşüyle karşılaştırılır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Beş yıllık üst sınır nedeniyle yetişkin için temel dava zamanaşımı sekiz yıldır. Açma ve devam eden işletme fiilinin somut niteliği, ilgili tarih ve kesilme/durma nedenleri belirlenir; yalnız denetim tarihi otomatik suç tarihi yapılmaz. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

İki yıllık alt sınırdan veya indirimle belirlenen sonuç ceza bakımından HAGB ve erteleme koşulları ayrı incelenir. Hapisle birlikte verilen adli para cezası ve ruhsata ilişkin idari sonuçlar ayrıca değerlendirilir; hapis ertelemesi idari ruhsatı geri vermez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu laboratuvar suçunun adı tek başına 5275’te özel bir yüksek infaz oranı doğurmaz. Tahlilden doğan yaralanma/ölüm veya örgüt suçu için ayrıca mahkûmiyet varsa her ilamın rejimi ve toplama hesabı kontrol edilir. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2’dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106’ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Diploma, uzmanlık/eşdeğerlik ve meslek icra yetkisi belgelerinin doğrulanabilir örneklerini temin edin.

• Bakanlık ruhsatı, denetim tutanağı, verilen düzeltme süresi ve tebligatları ayırın.

• Fiili işletmeyi kimin yürüttüğünü gösteren sözleşme, personel çizelgesi, imzalı tahlil raporları ve cihaz erişim kayıtlarını koruyun.

• Hasta örnek ve sonuçlarını mahremiyeti koruyarak muhafaza edin; değiştirilmiş rapor veya geriye dönük kayıt üretmeyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 992 sayılı Seriri ve Gıdai Taharriyat ve Tahlilat Yapılan ve Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu · m. 1–3,5–10 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105394

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Savunma Araçlarını ve Tesislerini Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savunma araçlarını ve tesislerini tahrip: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Sekiz–yirmi dört yıl hapis; 5252 m 6/2-a. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 59 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ordunun savunma gücünü azaltmak amacıyla savaş araçlarını, tesislerini veya savunmaya ayrılmış araçları bozma, yok etme veya kullanılamaz kılma düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Savunmaya tahsis edilmiş araç, tesis veya önemli işletme bağlantısı.

• Tahrip, yok etme, terk, kullanılamaz kılma, kusurlu imal/teslim/kabul veya işletme çalışmasını bozma hareketi.

• Millî savunmayı ihlal amacı; seferberlik veya harp gücüne somut tehlike.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sıradan mala zarar verme kastı yeterli değildir; ordunun savunma gücünü azaltma amacı gerekir. Teknik arıza veya bakım ihmalinden ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
59/1–2	Sekiz–yirmi dört yıl hapis; 5252 m 6/2-a.
59/3	Seferberlikte işleme veya devletin harp hazırlığı/gücü/harekâtını tehlikeye koymada tarihsel ölüm ibaresi güncel ceza değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Malın millî savunmaya tahsis bağlantısı.

• Bozma/yok etme veya kullanım kabiliyetini giderme hareketi.

• Savunma gücünü azaltma özel amacı ve seferberlikte savaş kabiliyetine doğan tehlike.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 59; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hanedana Nispet Edilen Unvanlara İlişkin Tarihsel Ceza Hükmü — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

Hanedana nispet edilen unvanlara ilişkin tarihsel ceza hükmü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kişisel kapsam ve uygulanabilirlik kurulursa 6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Hilafetin İlgasına ve Hanedanı Osmaninin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun m. Ek 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Resmî konsolide metinde kalan 431 Ek 4, Türkiye'ye gelen veya Türk vatandaşlığı edinen kapsamdaki hanedan mensuplarının hanedana nispet ifade eden unvan kullanmasını ve başkalarının bu kişiler için unvanı bilerek kullanmasını düzenler. Atıf yapılan m. 2'nin 1974'te kaldırılmış olması güncel uygulanabilirliğin temel kanunilik sorunudur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Cumhuriyetin hukuk düzeni ve hanedan statüsünün kaldırılması; tarihsel kişisel kapsamın belirliliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza fıkrası m. 2 hükmünden yararlanan hanedan mensubuna ve bu kişi için unvanı iltizamen kullanan üçüncü kişiye yöneliktir. Herhangi birinin prens/prenses kelimesini kullanması biçiminde genel suç sayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ek 4'te sayılan sultan, hanımsultan, kadın-efendi, prens/prenses gibi hanedan nispeti ile somut kişi bağlantısı belirlenir.

• Kişinin tarihsel m. 2 kapsamına neden girdiği somut hukuki işlemle gösterilmelidir; m. 2–5'in 1803/8 ile 1974'te ilgası göz ardı edilemez.

• Üçüncü kişinin kullanımında iltizam, bilinçli benimseme/ısrarlı nispet bağlamı aranır; tarihsel alıntı, haber veya kişinin soy bilgisini açıklama otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kendi unvanını kullanmada kast; başkası için kullanımda metnin açıkça aradığı iltizamen kullanma ayrıca değerlendirilir. Taksirli bir unvan zikri düzenlenmemiştir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Türk Ceza Kanunu m. 2 kanunilik ve kıyas yasağı gereği, kaldırılan m. 2'nin kişi kapsamı genişletilerek suç kurulamaz. İfade/basın ve bilimsel araştırma özgürlüğü, tarihsel anlatımın bağlamı ile birlikte gözetilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bu kayıt kaynakta bulunan tarihsel ceza hükmünü ve uygulama sınırını gösterir; günümüzde her hanedan unvanının kesin suç olduğu sonucu çıkmaz. Atıf boşluğunun güncel yargısal çözümü için birincil somut karar olmadan kesin içtihat iddiası kurulmamıştır. Kişi kapsamı kurulamazsa ceza verilmesi kanunilik itirazına açıktır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 4 ceza fıkrasının ilk hâli	Kişisel kapsam ve uygulanabilirlik kurulursa 6 ay–2 yıl hapis.
Üçüncü kişinin iltizamen kullanması	Aynı önkoşulla 3 ay–1 yıl hapis.
Güncel kapsam sınırı	Atıf yapılan m. 2 mülgadır; resmî metinde Ek 4 bulunması tek başına her bugünkü olaya uygulanacağını kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kullanımın tam metni, tarihi ve haber/alıntı bağlamını saklayın.

• Kişisel kapsama dayanak gösterilen vatandaşlık/dönüş işlemini ve 1974 ilgasının etkisini baştan inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Ek 4,5958 ile 1952'de eklenmiştir; atıf yapılan m. 2–5,1803 m. 8 ile 1974'te kaldırılmıştır. Bu ilişki çözülmeden koşulsuz güncel suç gibi yorum yapılamaz. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 431 sayılı Hilafetin İlgasına ve Hanedanı Osmaninin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun · m. Ek 4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. Ek 4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105426

Tam metin SHA 256: 26 edf 7 bee 03 c 1 c 2 cf 9 c 1 caaf 2537 b 252026 f 72325 fda 61 f 4 b 331 e 98 ff 34 e 5247; madde SHA 256: 3 c 3 b 87 a 1 c 04 ac 57 eb 06730920 ed 153 c 1 e 3 c 3 bbb 8 c 26 d 76 a 64 e 0 f 10043 a 708 dbc

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Alanlarda Trol Avcılığının İki Yıl İçinde Tekrarı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İçsular, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında trolle su ürünü avcılığı ilk aşamada idari yaptırıma tabidir. Aynı fiilin iki yıl içinde tekrarında kullanılan geminin sahibi veya donatanı için hapis ve adli para öngörülür.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 5.000–10.000 gün adli para cezası; su ürünleri ve istihsal vasıtaları hakkında müsadere. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. İlk idari yaptırımın iptali/davası ile ceza davası ayrıdır. 1380 Ek m. 3’e göre idari yaptırıma tebliğden itibaren 15 gün içinde idare mahkemesinde dava açılır; bu süre ceza hükmüne istinaf süresi değildir.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Su Ürünleri Kanunu m. 36/l kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İçsular, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında trolle su ürünü avcılığı ilk aşamada idari yaptırıma tabidir. Aynı fiilin iki yıl içinde tekrarında kullanılan geminin sahibi veya donatanı için hapis ve adli para öngörülür.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Su ürünleri kaynakları ve hassas ekosistemin sürdürülebilirliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Adli yaptırım geminin sahibi veya donatanı için düzenlenmiştir. Fiili avcının, çalışan kaptanın ve şirket yöneticisinin sıfatları ayrılır; tüzel kişiye hapis verilemez, gerçek kişinin kişisel fiili ve kastı aranır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Avın m. 24/a'da sayılan su alanlarından birinde trol kullanılarak yapılması; koordinat, ağ türü ve teknik tespit.

• İlk kabahatin tespit tutanağı, muhatabı ve iki yıllık süre içindeki aynı fiil.

• Geminin sahip/donatan ilişkisi, olayda yönetim ve karar verme imkânı; sırf sicil kaydıyla kusursuz sorumluluk kurulmaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Adli suçta kast ve kişisel sorumluluk gerekir; genel kabahatlerdeki taksir ölçütü hapis suçuna otomatik taşınmaz. Yasak alanın ve trol faaliyetinin bilinmesi ile kaçınılmaz hata savunması incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

m. 24/a bilimsel inceleme için trol kullanımına izin verir; gerçekten bilimsel ve yetkili kullanım belgelenmelidir. Diğer sulardaki yönetmelik ihlali her durumda bu adli tekrar tipine girmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İki yıllık tekrar, ilk kabahatin tespit edildiği tarihten itibaren aynı fiilin yeniden işlenmesidir; önceki ceza mahkûmiyetine dayanan TCK m. 58 tekerrürüyle aynı değildir. İlk fiil ve yeni fiilin kişi, yer, kapsam ve tarihlerinin bağlantısı kurulmalıdır. m. 36/l'nin sonraki paragraflarındaki dip trolü yönetmelik ihlalleri ve ağ bulundurma düzenlemeleri idari katmandır; ilk paragraftaki adli tekrar koşulu onlara kıyasla genişletilemez. Müsadereyle ilk fiilde mülkiyetin kamuya geçirilmesi farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 36/l ilk paragraf — m. 24/a fiilinin iki yıl içinde tekrarı	1–3 yıl hapis ve 5.000–10.000 gün adli para cezası; su ürünleri ve istihsal vasıtaları hakkında müsadere.
İlk fiil ve diğer trol düzenlemeleri	İdari para, ruhsat ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi hükümleri; hapis cezasına otomatik dönüşmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. İlk idari yaptırımın iptali/davası ile ceza davası ayrıdır. 1380 Ek m. 3’e göre idari yaptırıma tebliğden itibaren 15 gün içinde idare mahkemesinde dava açılır; bu süre ceza hükmüne istinaf süresi değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Sahil Güvenlik tutanağı, GPS/AIS, tekne sicili, ağ incelemesi ve fotoğrafları alın.

• İlk tespit/ceza ve tebligat belgeleri ile varsa idari dava kararını yeni olay tarihiyle karşılaştırın.

• Bilimsel çalışma veya özel izin iddiasını izin kapsamı ve çalışma kayıtlarıyla belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu · m. 2, 24/a, 36/l; Ek m. 3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104544

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel İlanla Aranan Silahlı Kişiyi Saklama veya Silah Sağlama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özel ilanla aranan silahlı kişiyi saklama veya silah sağlama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kapsam	M. 1/B’deki özel ilan ve silahlı tehdit koşulları gerekli
Ceza	En az 3 yıl kuralı; asıl suça bağlı özel tavanlar
Takip	Resen
Yakınını saklama	M. 4/3 koşulları varsa cezasızlık
Tutuklama kataloğu	Bu hüküm adıyla katalogda değil
Zamanaşımı	Uygulanacak üst sınıra göre belirlenir

01 / Suçun kimliği

Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

1481 sayılı Kanun m. 1/B’deki bütün özel koşulları taşıyan sanık veya hükümlüyü saklamak, ona silah/cephane temin etmek yahut bunların sağlanmasına yardım etmek m. 4’te düzenlenir. Her aranan kişiye yardım bu hükme girmez; özel ilan, süre, silahlı dolaşma ve asayiş tehdidi koşulları birlikte aranır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Silahla fiilen tehdit edilen kamu güvenliği ve aranan kişinin adli mercilere teslim edilmesi; ceza sorumluluğunun şahsiliği ve yakınlara tanınan kanuni istisnalar.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail yardım eden gerçek kişidir. Yardım edilenin hakkında yakalama veya tutuklama müzekkeresi bulunan, m. 1/B’deki ağır ceza suç kategorisiyle bağlantılı ve silahlı dolaşarak güvenliği fiilen tehdit/ihlal eden kişi olması gerekir. Altsoy, üstsoy, eş ve kardeş bakımından m. 4/2–3 ayrı uygulanır; her akraba veya yakın arkadaş bu istisna kapsamında değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yardım edilen kişi hakkındaki adli yakalama/tutuklama kararı ve dayanak suçun kanuni cezası.

• Silahlı dolaşma ve güvenlik/asayişi tek başına veya birlikte fiilen tehdit ve ihlal koşulu.

• İçişleri Bakanlığınca belirlenen başlangıç, 10–30 günlük teslim süresi ve kişinin adı, sıfatı, eylemleriyle usulüne uygun ilan.

• İlan süresinin teslim olmadan geçmesi ve yardım fiilinin bu özel bağlamla ilişkisi.

• Saklama, silah/cephane sağlama veya bunların teminine yardım şeklindeki somut katkı.

• Daha ağır suç, asıl suç cezasına bağlı tavan ve yakınlık istisnası yönünden somut koşullar.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Failin yardım ettiği kişinin kanunda tanımlanan durumunu ve yardım fiilini bilerek hareket etmesi gerekir. Aynı evde bulunmak, akrabalık veya yardım talebinden haberdar olmak tek başına yeterli değildir. Cebir, tehdit veya hukuki/fiili hata ilgili kusurluluk hükümleriyle incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Özel ilan ve süre koşulları bulunmuyorsa m. 4 kıyasla genişletilemez; olay Türk Ceza Kanunu m. 283 veya başka normun kendi unsurlarıyla değerlendirilir. Kanuni savunma, avukatlık veya sağlık hizmetinin hukuka uygun kullanımı sırf aranan kişiyle temas nedeniyle saklama suçu sayılamaz. Asıl suçun işlenmesine önceden iştirak, sonradan yardım gibi gösterilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha ağır cezayı gerektiren fiil için m. 4’te açık tali norm kaydı vardır. İlk fıkrada ceza, asıl suçun kanuni cezasının yarısını aşamaz. Üstsoy, altsoy, eş veya kardeş lehine fiilde dörtte bir tavan uygulanır. Aynı yakınları, faillerle önceden anlaşma ve asıl suçun gerçekleşmesine yardım olmadan yalnız saklayan kişiye m. 4/3 gereği ceza verilmez. Bu cezasızlık, silah/cephane sağlamaya otomatik yayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
M. 4/1: olağan özel yardım	Metinde en az 3 yıl ağır hapis. 5252 m. 6/1–2-a ile hapis ve genel olarak 24 yıllık üst sınır; ayrıca asıl suçun kanuni cezasının yarısı aşılamaz. Tek ve koşulsuz 3–24 yıl aralığı olarak okunmaz.
M. 4/2: üstsoy, altsoy, eş veya kardeş lehine fiil	Asıl suç için kanunda belirlenen cezanın dörtte birini aşmayan özel tavan. Bu tavan, her yakınlıkta sabit bir indirim oranıymış gibi uygulanmaz.
M. 4/3: önceden anlaşmasız ve asıl suça yardımsız salt yakınını saklama	Kanundaki yakınlık ve diğer koşullar varsa ceza verilmez.
Daha ağır suç oluşması	M. 4’teki tali norm kaydı nedeniyle daha ağır fiilin normu ve içtima değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu hükümde şikâyet koşulu yoktur; resen takip edilir. İçişleri Bakanlığının m. 1/B’deki ilanı, mağdur şikâyeti veya savcılığa dava izniyle aynı şey değildir; maddi uygulama koşuludur.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Resen takip edilen bu özel kanun suçu olağan yetişkin uzlaştırması veya seri muhakeme listesinde değildir. Olağan yaptırım çerçevesi önödeme ve basit yargılama sınırlarını aşar. Asıl suçla bağlantı, özel tavan veya farklı suç vasfı ortaya çıktığında usul eşikleri seçilen norma göre tekrar incelenir; sırf yardımcı olduğu için tek tip usul uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

1481 m. 4, CMK m. 100/3 kataloğunda adıyla sayılmaz. Yardım edilen kişinin katalog suçtan aranması, yardımcıya ilişkin her fiili otomatik katalog suç yapmaz. Tutuklama için yardımcıya yüklenen suç ve somut delil, neden, ölçülülük; varsa adli kontrol imkânı incelenir. Silah ve mühimmat bakımından arama, elkoyma ve ilgili silah mevzuatı ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev, 5252 dönüşümü, m. 4’teki asıl suça bağlı kanuni tavan ve 5235 m. 11–14 birlikte değerlendirilerek belirlenir. Genel 24 yıllık üst sınıra tabi çerçeve ağır ceza mahkemesini gerektirir; özel tavan veya daha ağır/farklı suç vasfı varsa görev incelemesi buna göre yapılır. Yalnız üç yıllık alt sınırdan hareketle asliye ceza sonucu çıkarılamaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Tek bir zamanaşımı sayısı bütün m. 4 dosyalarına uygulanamaz. Türk Ceza Kanunu m. 66'ya göre uygulanacak kanuni üst sınır 20 yıl veya üzerindeyse temel süre 20 yıl; 5 yılı aşıp 20 yıldan azsa 15 yıl; 5 yılı aşmıyorsa 8 yıldır. Asıl suça bağlı özel tavan, yardımın tarihi/sürekliliği, durma/kesilme ve çocukluk ayrıca belirlenir. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Önce m. 4/3'teki doğrudan cezasızlık ve m. 4/1–2'deki tavanlar çözülür. Olağan üç yıllık başlangıç hapsi, iki yıllık HAGB/erteleme eşiğinin üzerindedir; somut sonuç cezayı düşüren kanuni nedenler varsa seçenekler ayrıca incelenir. Yakınlık tek başına her silah sağlama fiilini cezasız bırakmaz. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Aranan kişinin silahlı olması tek başına bu yardım suçuna terör infaz oranı getirmez. Örgüt/terör suçu veya başka daha ağır suçla mahkûmiyet kurulmuşsa onun özel infaz rejimi uygulanır; hangi ilamın hangi normdan kurulduğu açıkça ayrılır. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2'dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106'ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [7], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yakalama/tutuklama kararını, İçişleri Bakanlığı ilanının tam metnini, başlangıç ve bitiş tarihini temin edin.

• İlanın yayımlandığı yer ve vasıtaları, fiilin tarihini ve kişinin bu durumu bildiği iddiasının delillerini belirleyin.

• Saklama ile silah/cephane teminini; önceki iştirak iddiasıyla sonradan yardımı ayrı zaman çizelgesinde gösterin.

• Yakınlık belgelerini ve asıl suçun kanuni cezasını elde edin; yarı/dörtte bir tavanı dosyaya özgü hesaplatın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 1/B,2,4–5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104979

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

[7] 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu · m. 1,3–5,17 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102981

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Esirlikte Verilen Söz ve Düşman Hizmetine Katılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Esirlikte verilen söz ve düşman hizmetine katılma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yeniden Türkiye'ye karşı savaşma/düşman hizmeti için metindeki tarihsel ölüm cezası; anayasal yasak nedeniyle güncel ölüm cezası değildir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 60 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Harp esirinin serbest kalma koşulunu ihlal ederek Türkiye'ye karşı yeniden savaşması ile Türk askerinin esirlikte askerî sadakatine aykırı taahhüdü farklı fiillerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Harp esirliği ve serbest bırakılmanın koşulu.
- Türkiye’ye karşı savaşma veya düşman hizmetine girme hareketi.
- Türk esirin harp sırasında verdiği taahhüdün içeriği ve yetkisi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Esirlik ve taahhüt şartlarını bilerek hareket gerekir; savaş esirinin cebir altında bulunması ve uluslararası insancıl hukuk güvenceleri ayrıca gözetilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
60/1	Yeniden Türkiye'ye karşı savaşma/düşman hizmeti için metindeki tarihsel ölüm cezası; anayasal yasak nedeniyle güncel ölüm cezası değildir.
60/2	Türk harp esirinin kanuna aykırı taahhüdü: bir–beş yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Harp esirliği ve serbest bırakılmanın koşulu.

• Türkiye'ye karşı savaşma veya düşman hizmetine girme hareketi.

• Türk esirin harp sırasında verdiği taahhüdün içeriği ve yetkisi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 60; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harita ve Ölçüm İşaretlerini Bozma veya İzinsiz Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harita ve ölçüm işaretlerini bozma veya izinsiz değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis; maddede ayrıca adli para öngörülmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Harita ve Planlara Ait İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun m. 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Resmî nirengi, nivelman, poligon, röper ve benzeri harita/ölçüm işaretlerini çıkarma, oynatma, tanınmaz hale getirme veya izinsiz yer değiştirme 155 sayılı Kanunda özel suç olarak düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kadastro, haritacılık, ölçüm ve kamu altyapısının doğruluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşaret üzerinde fiilen tasarruf eden gerçek kişi; taşınmaz sahibi olmak kamu ölçüm işaretini kaldırma yetkisi vermez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Nesnenin yetkili kamu haritacılık/ölçüm işareti niteliği, konumu ve tesis kaydı belirlenir.

• Çıkarma, oynatma, tanınmaz hale getirme ve yer değiştirme hareketlerinden hangisinin gerçekleştiği teknik bilirkişi ve önce/sonra ölçümüyle gösterilir.

• Yetkili izin bulunup bulunmadığı, işareti kimin hangi araçla değiştirdiği ve sanığın bilgi/katkısı incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İşaretin niteliği ve fiili bilerek gerçekleştirme kastı aranır. Taksirli biçim ayrıca öngörülmediğinden iş makinesi kazası tek başına kasıtlı özel suç sayılmaz; başka suç/kabahat koşulları ayrı olabilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun yer değiştirme izni kapsamında eylem suç oluşturmaz. Tapu sahipliği, komşu rızası veya iş programı izin yerine geçmez; kaçınılmaz maddi hata Türk Ceza Kanunu m. 30 ile değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kamu malına zarar, Türk Ceza Kanunu m. 152 ile özel/genel norm ve tek fiilde içtima ilişkisi incelenir. İşaretin mali değeri küçük diye suç kendiliğinden yok olmaz; teknik fonksiyon önemlidir. m. 2 yerel görevlinin koruma/bildirim yükümlülüğüdür, ayrı ceza normu değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 1	1–5 yıl hapis; maddede ayrıca adli para öngörülmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İşaretin resmi tesis/koordinat kaydı, mevcut ve önceki fotoğraflar, izin ve şantiye talimatlarını saklayın.

• Yeni ölçüm/bilirkişi incelemesiyle yer değiştirme miktarını ve müdahale tarihini belirleyin; işareti tekrar kendiniz taşımayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 155 sayılı Harita ve Planlara Ait İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun · m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105065

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105065

Tam metin SHA 256: dca 3998 cf 19569 ad 98 c 247 d 81666 d 67 a 6751 fc 0418 d 7526666341 dc 44328 f 490; madde SHA 256: 37 e 587 c 003 e 5823 b 7 d 7446442 c 3 ecdf 5818 c 69 a 171 ece 30 c 12 cf 17639 b 620 ef 2

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Su Ürünlerini İzinsiz Sınırdan Geçirmenin İki Yıl İçinde Tekrarı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Su ürünlerinin yurt dışına çıkarılması veya canlı su ürünlerinin yurt içine sokulması için gereken izne aykırılığın iki yıl içinde tekrarı, m. 36/m ikinci paragrafında hapis ve adli paraya bağlanır. Yasak av ürününü sırf iç piyasada satmakla aynı suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 5.000–10.000 gün adli para cezası; su ürünü, istihsal ve nakil vasıtaları hakkında müsadere. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. İlk idari yaptırımın iptali/davası ile ceza davası ayrıdır. 1380 Ek m. 3’e göre idari yaptırıma tebliğden itibaren 15 gün içinde idare mahkemesinde dava açılır; bu süre ceza hükmüne istinaf süresi değildir.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Su Ürünleri Kanunu m. 36/m kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Su ürünlerinin yurt dışına çıkarılması veya canlı su ürünlerinin yurt içine sokulması için gereken izne aykırılığın iki yıl içinde tekrarı, m. 36/m ikinci paragrafında hapis ve adli paraya bağlanır. Yasak av ürününü sırf iç piyasada satmakla aynı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Su ürünleri kaynaklarının ve yerli ekosistemin korunması; kontrollü canlı giriş/çıkış düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İzinsiz çıkış veya canlı giriş fiilini gerçekleştiren/sorumlu olarak yöneten gerçek kişi. Nakliyeci, gümrük temsilcisi, ticari işletme ve mal sahibi somut katkı ve bilgilerine göre ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yurt dışına çıkarılan su ürünü veya yurt içine sokulan canlı su ürününün türü, miktarı ve hareketi.
- Tarım ve Orman Bakanlığı izin rejimi, istisnalar, belge kapsamı ve izin eksikliği.
- Aynı kabahatin ilk tespiti ve iki yıl içindeki yeni fiil; kişinin sorumluluğu ve mal sevki bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hapis suçunda kast aranır. Canlılık, ürünün niteliği, izin kapsamı ve ilk fiille bağlantı konusunda esaslı hata incelenir; nakliyecilik sıfatı tek başına kast göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin veya yönetmelikte açık istisna varsa maddi koşul değişir. Gümrük izni, su ürünleri mevzuatınca gereken iznin yerine her durumda geçmez; iki rejim ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İki yıllık tekrar, ilk kabahatin tespit edildiği tarihten itibaren aynı fiilin yeniden işlenmesidir; önceki ceza mahkûmiyetine dayanan TCK m. 58 tekerrürüyle aynı değildir. İlk fiil ve yeni fiilin kişi, yer, kapsam ve tarihlerinin bağlantısı kurulmalıdır. m. 25/1’deki yasak ürünün satışı/nakli ve m. 36/m ilk paragrafındaki idari yaptırım bu tekrar suçuyla karıştırılmaz. Kaçakçılık veya biyolojik çeşitliliğe ilişkin başka suç varsa her normun şartları ve içtima belirlenir; otomatik ceza toplamı yapılamaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 36/m ikinci paragraf — m. 25/3 aykırılığının iki yıl içinde tekrarı	1–3 yıl hapis ve 5.000–10.000 gün adli para cezası; su ürünü, istihsal ve nakil vasıtaları hakkında müsadere.
İlk izin ihlali	İdari yaptırım ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi; adli suç için tekrar koşulu ayrıca gerekir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. İlk idari yaptırımın iptali/davası ile ceza davası ayrıdır. 1380 Ek m. 3’e göre idari yaptırıma tebliğden itibaren 15 gün içinde idare mahkemesinde dava açılır; bu süre ceza hükmüne istinaf süresi değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İthalat/ihracat, canlı taşıma, veteriner/sağlık belgeleri ve Bakanlık izinlerini koruyun.

• Sınır geçişi, tür teşhisi, numune ve sevk zinciri kayıtlarını karşılaştırın.

• İlk kabahatin tespiti ve tebligatı ile iki yıllık sürenin başlangıcını ayrı belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu · m. 25/3, 36/m; Ek m. 3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104544

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kan Hizmetinde Yaşamı veya Sağlığı Tehlikeye Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kan hizmetinde yaşamı veya sağlığı tehlikeye sokma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–5 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adli para
Takip	Resen
Mahkeme	Asliye ceza
Temel dava zamanaşımı	8 yıl
İdari sonuç	Faaliyetten men ve 5 yıl ruhsat yasağı
Önemli ayrım	Salt kayıt/ruhsat eksikliği ile aynı suç değildir

01 / Suçun kimliği

Kan ve Kan Ürünleri Kanunu m. 6/8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kan ve kan ürünleri hizmetini, kişilerin yaşamını veya sağlığını tehlikeye sokacak biçimde yürütmek suçtur. Ruhsatsızlık veya kayıt eksikliğiyle sınırlı idari ihlalden ayrıdır; hizmetin tehlikeli niteliği ve fiilin sorumlusu somut tıbbi verilerle belirlenmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kan bağışçısının ve alıcının yaşamı ile sağlığı, transfüzyon güvenliği ve izlenebilir kan tedariki.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, kan alma, analiz, işleme, depolama, dağıtma veya kullanma hizmetindeki tehlikeli faaliyeti kişisel fiil ve kusuruyla gerçekleştiren gerçek kişidir. Kurum yöneticisi veya hekimin unvanı tek başına sorumluluk kurmaz; denetim ve müdahale yükümlülüğü ayrıca belirlenir. Kan kök hücresi uygulamaları 5624 m. 1/3 gereği bu kanunun kapsamı dışındadır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Faaliyetin 5624 kapsamındaki kan, kan bileşeni veya kan ürünü hizmeti olması.

• Hangi tıbbi/teknik standart ihlalinin yaşam veya sağlık açısından tehlike oluşturduğu; yalnız soyut ruhsat eksikliğinden ayrım.

• Bağışçı seçimi, test, çapraz karşılaştırma, soğuk zincir, saklama veya kullanım aşamasındaki somut fiil ve sorumluluk.

• Tehlikeli kan/ürünün kaynağı, lot/ünite kimliği ve hazırlayan birimden alıcıya kadar kayıt zinciri.

• Sanığın tehlikeli faaliyetle bilgisi, yetkisi ve kişisel katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Türk Ceza Kanunu m. 21–22 uyarınca kast gerekir; bu fıkrada taksirli biçim ayrıca düzenlenmemiştir. Her teknik ihmal otomatik m. 6/8 suçu değildir. Taksirle yaralanma veya ölüm gerçekleşmişse m. 89 veya m. 85'in netice, kusur ve nedensellik koşulları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Ruhsat bulunması tehlikeli hizmeti hukuka uygun hâle getirmez; m. 6/3 diğer standartlara uyma yükümlülüğünü korur. Acil transfüzyonun tıbbi gerekliliği, ulaşılabilir güvenli seçenekler ve görevin sınırları uzman incelemesiyle değerlendirilir. Rıza, kan güvenliği kurallarını sınırsız kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yaralanma veya ölüm meydana gelmesi suçun temel yaptırımı için zorunlu netice olarak yazılmamıştır. Gerçekleşmiş zarar varsa ayrıca ilgili yaşam/vücut bütünlüğü normları ve içtima incelenir. M. 6/6–7 ruhsatsızlık, saklanması gereken kayıt/örnek, bilgi veya personel eksikliğini idari yaptırıma bağlar; m. 6/8 için yaşam/sağlığı tehlikeye sokan faaliyetin ayrıca gösterilmesi gerekir. Uygun olmayan kanın müsaderesi, faaliyetten men ve beş yıllık ruhsat yasağı ceza hesabından ayrı sonuçlardır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5624 m. 6/8	1–5 yıl hapis ve 1.500 güne kadar adli para cezası birlikte.
Faaliyet ve ruhsat sonucu	Derhal faaliyetten men; ilgili kişilere 5 yıl ruhsat verilmemesi.
Kan/ürün tedbiri	Teknik ve tıbbi şartları taşımadığı belirlenen kan ve kan ürünlerinin müsaderesi.
M. 6/6–7 ile fark	Ruhsat, kayıt, bilgi ve personel ihlallerinde idari yaptırımlar; bunlar tek başına m. 6/8 hapsinin yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Mağdur şikâyeti özel koşul olarak düzenlenmemiştir; resen takip edilir. Bir hastanın vazgeçmesi, kamu sağlığına ilişkin bu soruşturmayı kendiliğinden bitirmez. Sağlık mesleği veya kamu görevi nedeniyle ayrıca uygulanabilir özel soruşturma izinleri, kişi ve fiile göre kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Resen takip edilen bu özel kanun suçu olağan yetişkin uzlaştırması, seri muhakeme veya önödeme kapsamında değildir. Üst sınır beş yıl olduğundan basit yargılama ve genel kamu davasını erteleme eşiği sağlanmaz. İdari faaliyetten men kararına başvuru, ceza davasındaki savunma ve kanun yolundan ayrı yürütülür.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu fıkra CMK m. 100/3’te adıyla katalogda değildir. Beş yıllık üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı yalnız ceza sınırından doğmaz; somut kuvvetli şüphe, neden ve ölçülülük gerekir. Kan örneği ve cihaz/kayıtların muhafazası için uygun sıcaklık, örnek güvenliği ve teslim zinciri korunur; idari işletmeye el koyma m. 6/9’daki koşullarıyla ceza elkoymasından ayrıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bu suç bakımından genel görev asliye ceza mahkemesindedir. Kan bankacılığı/transfüzyon konusunda uzman bilirkişi incelemesi, ihlal edilen standart ve sanığın görev alanını somutlaştırmalıdır. Ağır yaralanma/ölüm için ayrı suç vasfı varsa görev ve bağlantı ayrıca belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için beş yıllık kanuni üst sınıra bağlı temel dava zamanaşımı sekiz yıldır. Tehlikeli faaliyetin hangi tarihte ve hangi ünite bakımından gerçekleştiği, devam eden fiil, durma/kesilme ve çocukluk etkileri ayrıca incelenir. Kan verilerinin m. 3/1-c'deki otuz yıllık saklama süresi dava zamanaşımı değildir. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bir yıllık alt sınır, somut sonuç ceza ve diğer koşullara göre bireyselleştirme seçeneklerini mümkün kılabilir. Hapis ertelemesi, beş yıllık ruhsat engelini veya ürünün müsaderesini kendiliğinden kaldırmaz; her sonuç kendi hükmüyle değerlendirilir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Kan hizmeti suçu olması tek başına farklı bir koşullu salıverilme oranı doğurmaz. Hastaya zarar nedeniyle ayrıca mahkûmiyet kurulmuşsa o ilamın infaz rejimi de hesapta yer alır. Ruhsat ve ürün tedbirleriyle hapis infazı birbirine eşitlenmez. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2'dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106'ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bağışçı sorgusu, test sonuçları, kan istek formu, ünite/lot kimliği ve alıcı kayıtlarını güvenli şekilde saklayın.

• Soğuk zincir, cihaz bakım/kalibrasyon ve personel nöbet-görev kayıtlarını asıllarıyla koruyun.

• Denetim tutanağı, ruhsat, düzeltme talimatı ve tebliğ tarihlerini elde edin.

• İhlal ile tehlike/zarar bağının hangi tıbbi bulguyla kurulduğunu uzman görüşüyle değerlendirin; örnekleri yetkisiz biçimde imha etmeyin veya değiştirmeyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5624 sayılı Kan ve Kan Ürünleri Kanunu · m. 1–3,5–6; özellikle m. 6/8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103979

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seferberliği Geciktirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seferberliği geciktirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Metindeki muvakkat ağır hapis seçeneği 5252 m 6 veEk 9 ile bir–yirmi dört yıl hapis; üç yıldan fazla eski hapis seçeneğinde üst sınır beş yıl. Bu alternatifler ve lehe kanun bütün olarak değerlendirilir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 61 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seferberlik hazırlığı veya yürütülmesine ilişkin görevini ihlal ederek gecikme yaratan kişinin, düşmana yarar veya orduya zarar doğuran eylemi düzenlenir. Kasıtlı ve kusurlu hafif hâl aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin somut seferberlik görevi ve yapılması gereken işlem.
- Görev ihlali ile gecikme arasındaki nedensellik.
- Düşmanın yararlanması/ordunun zarar görmesi; kast ve az vahim veya kasıtsız hâlin ayrılması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Harp hazırlığını bilerek geciktirme ile maddede ayrıca cezalandırılan kasıtsız kusurlu davranış ayrılır. Sonuçtan otomatik kusur çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
61/1	Metindeki muvakkat ağır hapis seçeneği 5252 m 6 veEk 9 ile bir–yirmi dört yıl hapis; üç yıldan fazla eski hapis seçeneğinde üst sınır beş yıl. Bu alternatifler ve lehe kanun bütün olarak değerlendirilir.
61/2	Az vahim veya kasıtsız hâlde üç yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin somut seferberlik görevi ve yapılması gereken işlem.

• Görev ihlali ile gecikme arasındaki nedensellik.

• Düşmanın yararlanması/ordunun zarar görmesi; kast ve az vahim veya kasıtsız hâlin ayrılması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 61; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sahte Mevduat Belgesiyle TMSF’den Ödeme İsteme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sahte mevduat belgesiyle TMSF’den ödeme isteme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	4–8 yıl hapis; eski ağır hapis 5252 m. 6 ile hapis olarak uygulanır. Daha ağır suç saklıdır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c’deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun m. Geçici 2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bankacılık işlemi yapma ve mevduat kabul izni kaldırılmış bir bankada tasarruf mevduatı hesabı bulunmamasına rağmen, sahte olarak düzenlediği belgeyi veya sahte olduğunu bildiği belgeyi ibraz ederek ya da ettirerek kendisi veya başkası için ödeme isteme, Geçici 2/3 özel suçudur. Geçici başlığı tek başına ceza normunun sona erdiği anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mevduat sigorta sistemi, TMSFmalvarlığı ve ödeme belgelerine güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Sahte belgeyi düzenleyip kullanan, bilerek sunan veya sunulmasını sağlayan gerçek kişi; ödeme lehtarı sıfatı tek başına iştirak ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bankanın izninin kaldırılması ve kişinin o bankada gerçekten tasarruf mevduatı hesabının bulunup bulunmadığı banka/TMSF kayıtlarıyla belirlenir. Sadece sigorta kapsamı veya limit uyuşmazlığı, hesabın bulunmaması unsuruyla eşitlenmez.

• Sahte belgenin düzenlenmesi ya da sahte olduğu bilinerek ibrazı/ettirilmesi ile ödeme istemi arasındaki bağlantı ispatlanır.

• Suçun oluşması için talep yeterlidir; ayrıca ödeme gerçekleşirse nispi adli para ek sonucu vardır. Gerçek sigorta hakkına ilişkin miktar/hukuki yorum uyuşmazlığı kendiliğinden belge sahteciliği değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belgenin sahteliğinin bilinmesi ve kendisine/başkasına ödeme sağlama istemi gerekir. İyi niyetle yanlış kayıt sunma ile bilerek sahte belge kullanma ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek mevduat ve sigorta hakkının belgeyle ortaya konulması maddi unsuru kaldırabilir. Kaçınılmaz belge/olay hatası Türk Ceza Kanunu m. 30 ile değerlendirilir; idari ödeme reddi tek başına mahkûmiyet nedeni değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Fiil daha ağır bir suçu oluşturuyorsa o hüküm uygulanır. Türk Ceza Kanunu m. 158 dolandırıcılık ve m. 204/207 sahtecilik unsurları, Türk Ceza Kanunu m. 212’nin ayrıca ceza kuralı ve özel/genel norm ilişkisi somut belirlenir. Geçici 2/2 malvarlığı tedbirinin kapsamı/kişileri ve /4 geçmişteki ödeme istemlerine ilişkin tedbir, inşa edilen yeni cezanın geriye yürütülmesine dayanak olamaz. Bankanın kapsamı eski 4389 m. 14 atıfları ile güncel 5411 hükümleri üzerinden ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Geçici 2/3 ödeme istemi	4–8 yıl hapis; eski ağır hapis 5252 m. 6 ile hapis olarak uygulanır. Daha ağır suç saklıdır.
Ödeme gerçekleşmişse	Ek olarak ödenen tutarın 10 katı nispi adli para; 5252 m. 5/2 nispi ceza istisnası nedeniyle 2.500–500.000 TL aralığına çevrilmez.
Malvarlığı tedbiri (itiraz süresiyle karıştırılmamalı)	Geçici 2/2 özel kişisel kapsam, 24 saatte karar ve savcı kararını 24 saatte bildirme/onay rejimi; mahkûmiyet veya otomatik müsadere değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Bu suçun kanuni hapis üst sınırı üç yılı aştığından, adli süreçteki çocuklar için CMK m. 253/1-c'deki üç yıllık uzlaştırma genişlemesi de uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu özel suç CMK m. 100/3'te adıyla katalog değildir; kuvvetli somut şüphe, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülükle tutuklama değerlendirilebilir. Geçici 2/2 kapsamındaki malvarlığı tedbiri talebini hâkim/mahkeme en geç 24 saatte karara bağlar. Gecikmesinde sakınca bulunan hâlde savcının hak ve alacakları dondurma kararı en geç 24 saatte hâkime bildirilir; hâkim en geç 24 saatte onaylamazsa karar hükümsüz kalır. Bu süreler kişiye verilmiş 24 saat itiraz süresi değildir. BDDK veya TMSF, bankanın izninin kaldırılmasından itibaren bir yıl içinde suç duyurusunda bulunmazsa tedbir sona erer. Süresinde duyuruda bulunulursa KYOK veya hükmün kesinleşmesine; TMSF lehine ödeme hükmü varsa tahsile kadar devam koşulları ayrıca değerlendirilir. Kişisel kapsam ve üçüncü kişilerin hakları somut incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde 4–8 yıl temel ceza nedeniyle dava zamanaşımı 15 yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66/1-d). Ödeme isteminin ve varsa çok sayıda belgenin tarihleri, zincirleme suç ve kesilme/durma nedenleri ayrı belirlenir. Daha ağır temel suça nitelendirme yapılırsa onun süresi uygulanır; infaz zamanaşımı ayrıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Dört yıllık alt sınırdan yalnız olağan takdiri indirim HAGB/erteleme sınırını sağlamaz; başka kanuni nedenlerin sonuç cezaya etkisi ayrıca incelenir. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Banka hesabı hareketlerini, gerçek mevduat kaynağını, TMSFbaşvurusu ve ödeme/ret kararını saklayın.

• Belgenin aslını, hazırlanma/teslim zincirini ve kimlerin sahte olduğunu bildiğine ilişkin delilleri ayrı inceleyin.

• Malvarlığı tedbirinde kişisel kapsamı, banka izninin kaldırılma ve suç duyurusu tarihlerini, hâkim kararını veya savcının kararındaki 24 saatlik bildirim/onay koşullarını kontrol edin; başvuru yolu kararın türüne göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4969 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun · m. Geçici 2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103694

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. Geçici 2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103694

Tam metin SHA 256: 095 b 192 d 098 b 04 c 13036 f 3 b 31 e 87010 cbe 27 d 5 c 4364 faf 62 b 2452 cca 483 a 8720; madde SHA 256: 7 bd 8322 a 8 aa 46 b 56 b 1 b 5 c 4 bb 80 a 524 ff 0 c 554 b 94 a 04 da 2 c 67171 d 181 a 1 b 98901

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harp Sanayii Görev ve Yükümlülüklerini Yerine Getirmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Milli Savunma Bakanlığınca harp sanayii üretimi için seçilen kuruluşun protokol kapsamındaki hazırlık, prototip, deneme ve bilgi teslimi yükümlülüklerini veya kanunen verilmiş diğer görevlerini yerine getirmemesi, daha ağır suç yoksa m. 11 uyarınca cezalandırılır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve ağır paradan dönüştürülmüş adli para; 5252 m. 5'in güncel sınırları uygulanır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail bakımından uzlaştırma ve önödeme kapsamında değildir; özel seri muhakeme listesinde de yer almaz. Olağan hâlin üst sınırı iki yıl olduğundan basit yargılama kanuni koşullarla mümkün olabilir; seferberlik/savaş artırımlı hâllerinde üst sınır iki yılı aşar. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Seferberlik ve Savaş Haline İlişkin Harp Sanayii Faaliyetinin Yürütülmesi Hakkında Kanun m. 11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [6]

02 / Kısa tanım

Milli Savunma Bakanlığınca harp sanayii üretimi için seçilen kuruluşun protokol kapsamındaki hazırlık, prototip, deneme ve bilgi teslimi yükümlülüklerini veya kanunen verilmiş diğer görevlerini yerine getirmemesi, daha ağır suç yoksa m. 11 uyarınca cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma üretiminin barıştan itibaren hazırlanması ve seferberlik/savaş ihtiyacının zamanında karşılanması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Görevin verildiği kişi veya kuruluşun kişisel olarak sorumlu yöneticisi/görevlisi. Bir şirketin bütün ortakları veya çalışanları sırf sıfatları nedeniyle fail olmaz; yükümlülüğün fiilen kimde olduğu belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 9 kapsamında hukuka uygun görevlendirme, Bakanlık seçimi ve mali/idari mutabakat içeren protokol.

• Prototip yapma, denemede hazır olma, istenen üretim hazırlığını tamamlama veya proje sonrası bilgi/veri teslimi yükümlülüğünün kapsamı.

• Vade, bildirim, ifa imkânı, sorumlu gerçek kişinin yetkisi ve yerine getirmeme davranışı.

• Artırım isteniyorsa fiil tarihindeki resmî seferberlik veya savaş hali.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yükümlülüğü ve ifa zamanını bilerek yerine getirmeme gerekir. İmkânsızlık, talebin tebliğ edilmemesi veya kişinin tasarruf yetkisinin bulunmaması kusur bakımından değerlendirilir; salt sözleşme ihtilafı otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz talep, kanuni muafiyet, yetkili erteleme/değişiklik ve kaçınılmaz üretim engeli incelenir. Genel ekonomik güçlük tek başına her somut yükümlülüğü kaldırmaz; teknik ve mali imkân delille tartışılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 11 tali suçtur: fiil daha ağır cezayı gerektiriyorsa o hükümle ilişki kurulmalıdır. Seferberlikte bir misli, savaşta iki misli artırım vardır. Barış dönemi yükümlülükleri de kapsamda olabilir. İhmali fiilde sırf hazırlık hareketinden teşebbüs sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Olağan hâl; m. 11/1	6 ay–2 yıl hapis ve ağır paradan dönüştürülmüş adli para; 5252 m. 5'in güncel sınırları uygulanır.
Seferberlik; m. 11/2	Ceza bir misli artırılır: hapis 1–4 yıl.
Savaş; m. 11/2	Ceza iki misli artırılır: hapis 1 yıl 6 ay–6 yıl.
Eski para ifadesinin güncel karşılığı	Metindeki "kırk milyon lira ağır para" güncel 40 milyon TL değildir. 5252 m. 5 uyarınca ilgili alt/üst sınır sistemi 2.500–500.000 TL; tarih ve kanuni artırım ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail bakımından uzlaştırma ve önödeme kapsamında değildir; özel seri muhakeme listesinde de yer almaz. Olağan hâlin üst sınırı iki yıl olduğundan basit yargılama kanuni koşullarla mümkün olabilir; seferberlik/savaş artırımlı hâllerinde üst sınır iki yılı aşar. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Olağan hâlde üst sınır iki yıl ve vücut dokunulmazlığı dışı suç olduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Seferberlik/savaş hâlinde bu üst sınıra dayalı yasak bulunmaz; katalogda sayılmadığı için somut tutuklama nedenleri ayrıca gösterilmelidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. 5235 m. 14 uyarınca görev hesabında artırım dikkate alınmaz. Savunma sanayiiyle ilgili olmak, sivil yükümlüyü kendiliğinden askerî kişi veya fiili sırf askerî suç hâline getirmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde olağan ve seferberlik hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; savaşta üst sınır altı yıl olduğu için 15 yıldır. Kesilme, durma ve çocukluk ayrıca hesaplanır. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bakanlık seçimi, imzalı protokol, görev yazısı, teslim takvimi ve tebliği saklayın.

• Üretim/tedarik arızası, teknik engel, mücbir sebep ve yapılan kısmi ifayı belgeleyin.

• Görev dağılımı, sorumlu yöneticinin yetki dönemi ve seferberlik/savaş kararının tarihini ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4083 sayılı Seferberlik ve Savaş Haline İlişkin Harp Sanayii Faaliyetinin Yürütülmesi Hakkında Kanun · m. 1–4, 9, 11; 5252 m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103350

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3, 5–7, 9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Ağır/hafif yaptırım ve eski kanun atıfları birbirinden ayrılmıştır.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bulaşıcı Hastalığı veya Riski Gizleyerek Kan Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bulaşıcı hastalığı veya riski gizleyerek kan verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Kanuni yaptırım	1–3 yıl hapis ve 500 gün adli para
Bilme şartı	Hastalığın veya riskin bilindiği ispatlanmalı
Takip	Resen
Mahkeme	Asliye ceza
Temel dava zamanaşımı	8 yıl
Bulaşma şartı	Maddede alıcıya bulaşma zorunlu unsur değil

01 / Suçun kimliği

Kan ve Kan Ürünleri Kanunu m. 6/10 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kan yoluyla bulaşan bir hastalığı veya böyle bir hastalığı taşıma riski olduğunu bilen kişinin bunu saklayarak kan vermesi suçtur. Hastalığın alıcıya geçmesi şart olarak yazılmamıştır; bilinen hastalık/risk, gizleme ve kan verme birlikte ortaya konulmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kan alıcısının yaşamı ve sağlığı, güvenli kan bağışı ve bağışçı beyanına duyulan güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, kan veya kapsamındaki bileşeni veren ve hastalığını/taşıma riskini bilen bağışçıdır. Sağlık kuruluşunun test ve denetim ödevleri ayrı olup bağışçının bilerek gizlemesini kendiliğinden ortadan kaldırmaz. Riskin varlığını bilmeyen kişiyle, bilgiyi öğrenmiş ve gizlemiş kişi birbirine eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kan yoluyla bulaşabilen hastalık veya tıbben anlamlı taşıma riskinin bulunması.

• Bağışçının kan verdiği tarihte bu hastalık veya riski bildiğinin delilleri.

• Bilinen durumun sağlık görevlisinden gizlenmesi; sorgu formu, görüşme ve açıklamalar.

• Kan verme işleminin gerçekleşmesi ve ilgili bağış kaydının doğru kişiye bağlanması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanun bilme ve saklama unsurlarını açıkça arar. Sonradan konulan tanı, tek başına bağış anında bilginin varlığını kanıtlamaz. Hastalık veya riskin önceden bildirildiği tıbbi kayıt, formun anlaşılabilirliği ve kişinin açıklamaları birlikte incelenir; şüpheyi otomatik kast olarak kabul etmek mümkün değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Bağışçının durumu açıkça bildirmesi, gizleme unsurunun bulunmadığını gösterebilir; kanın bu bilgiye rağmen alınması sağlık hizmetinin ayrı sorumluluğunu doğurabilir. Yanlış tıbbi bilgilendirme, anlama/tercüme sorunu, zorlanma ve kusurluluğa etkileri somut dosyada değerlendirilir. Sağlık verilerinin dosyada kullanımı gereklilik ve gizlilik sınırlarına tabidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kan verildikten sonra testle imha edilmesi veya alıcıya kullanılmaması, bilerek gizleme ve kan verme gerçekleşmişse tamamlanma değerlendirmesini kendiliğinden ortadan kaldırmaz. Kan verme gerçekleşmeden engellenen girişimde ancak elverişli icra hareketi varsa teşebbüs tartışılır. Bulaşma ve yaralanma/ölüm gerçekleşirse ilgili kasten veya taksirle zarar suçları ile içtima ayrıca incelenir. Maddede sırf sonradan haber verme için özel etkin pişmanlık hükmü yoktur; hızlı bildirim zararı önlemeye ve somut ceza takdirine ilişkin olabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5624 m. 6/10	1–3 yıl hapis ve 500 gün adli para cezası birlikte.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Adli para cezasının niteliği	Gün sayısı 500’dür; kanun 500 güne kadar dememektedir. Günlük tutar ve olaya uygulanabilir indirimler ayrıca belirlenir.
Bilme veya gizleme ispatlanmamışsa	Yalnız sonradan pozitif test sonucu bu suç için yeterli değildir.
Alıcıda zarar gerçekleşmesi	Ek suç vasfı, kusur, nedensellik ve içtima ayrıca değerlendirilir; bu maddede sabit bir netice artırım tablosu yoktur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu suç şikâyete bağlı değildir; savcılık resen soruşturur. Kan hizmet biriminin bildirimi veya mağdurun başvurusu bir ihbar olabilir; geri alınması davayı kendiliğinden düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Olağan yetişkin rejiminde uzlaştırma, seri muhakeme ve önödeme yoktur. Üst sınır üç yıl olduğundan basit yargılama sınırı aşılır. CMK m. 171’deki kamu davasının açılmasını erteleme koşulları ve engelleri varsa ayrı değerlendirilir; kanın kullanılmamış olması otomatik takipsizlik veya erteleme hakkı yaratmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu fıkra CMK m. 100/3’te adıyla katalogda değildir. Üç yıllık üst sınır nedeniyle sırf ceza sınırından tutuklama yasağı doğmaz; somut kuvvetli şüphe, neden ve ölçülülük gerekir. Tıbbi kayıtların erişimi, elkoyması ve bilirkişi incelemesi sağlık verisi gizliliğini koruyarak yürütülür.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Bu suç bakımından genel görev asliye ceza mahkemesindedir. İnceleme, bağış anındaki bilgi ve gizleme iradesine odaklanır; tıbbi bilirkişi riskin niteliğini, tanı tarihini ve varsa bulaşma bağlantısını açıklar.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için temel dava zamanaşımı sekiz yıldır. Bağış tarihi temel başlangıç incelemesidir; birden fazla bağış, zincirleme suç ihtimali, durma/kesilme ve çocukluk etkileri ayrıca değerlendirilir. Şikâyete bağlı olmadığı için altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kanuni alt sınırdan başlayan bir sonuçta HAGB, erteleme veya kısa süreli hapse seçenek yaptırım şartları değerlendirilebilir; iki yaptırımın birlikte verilmesi nedeniyle hapis ve 500 günlük para ayrı gösterilir. Zarar hiç doğmamışsa bununla zarar doğup sonradan giderilmesi aynı olgu değildir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

500 günlük para cezası 500 gün doğrudan cezaevinde kalma anlamına gelmez. Önce günlük tutarla para cezası belirlenir; ödeme veya ödememe infazı ayrı rejimdedir. Hapis için de sonuç ceza, bireyselleştirme ve genel infaz koşulları hesaplanır. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2’dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106’ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bağış tarihini, bağışçı formunun özgün nüshasını, bilgilendirme ve tercüme kayıtlarını koruyun.

• Tanı, test ve risk hakkında kişiye yapılan önceki bildirimlerin tarihini gösteren sağlık kayıtlarını temin edin.

• Kan hizmet birimine sonradan bildirim yapılmışsa zamanını ve kullanılan kanın geri çağrılması/imhasını gösteren kayıtları alın.

• Hasta/bağışçı mahremiyetini koruyun; sağlık bilgilerini kamuya açıklamak yerine dosyaya gerekli ölçüde sunun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5624 sayılı Kan ve Kan Ürünleri Kanunu · m. 1–3; m. 6/10 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103979

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Savunma İmkânları Tüketilmeden Teslim ve Komutanın Harp Görevi İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savunma imkânları tüketilmeden teslim ve komutanın harp görevi ihlalleri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Tarihsel ölüm cezası Anayasa 38 gereği uygulanamaz; güncel hedef norm kanunilik çerçevesinde belirlenir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 62 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Komutanın savunma vasıtalarını tüketmeden mevkii, gemiyi veya birliği teslim etmesi ve maddede sayılan ağır harp görevi ihlalleri düzenlenir. Yenilgi tek başına suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin mevki/birlik veya gemi üzerindeki komuta yetkisi.
- Kalan savunma ve direnme imkânları ile askerî zorunluluğun uzman incelemesi.
- Maddede ayrı sayılan teslim, savunmayı bırakma veya harp görevi ihlali ve olayın ağırlığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Savunmanın maddi olarak imkânsızlığı, birlik ve sivillerin korunmasına ilişkin hukuki yükümlülükler, askerî zorunluluk ve hukuka uygun emir birlikte incelenir; sonuç odaklı kusursuz sorumluluk kurulamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
62/A–D	Tarihsel ölüm cezası Anayasa 38 gereği uygulanamaz; güncel hedef norm kanunilik çerçevesinde belirlenir.
62/B–C az vahim	Beş–yirmi dört yıl hapis veya müebbet hapis; 5252 m 6/2-a.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin mevki/birlik veya gemi üzerindeki komuta yetkisi.

• Kalan savunma ve direnme imkânları ile askerî zorunluluğun uzman incelemesi.

• Maddede ayrı sayılan teslim, savunmayı bırakma veya harp görevi ihlali ve olayın ağırlığı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 62; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Savunma Sanayiinde Gizlilik ve Güvenlik Yükümlülüklerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gizlilik dereceli savunma sanayii faaliyetinde kişi/tesis güvenlik belgesi şartına, gizli bilgi ve malzemenin taşıma güvenliğine aykırılık ve izinsiz ziyaret yaptırma m. 12/2'de cezalandırılır. Tesisin fizikî koruma önlemleri için ise 5188 sayılı Kanunun adli/idari hükümlerine ayrı yollama vardır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Başka suç oluşmuyorsa 6 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	m. 12/2 yetişkin fail için şikâyete bağlı, uzlaştırma veya önödeme kapsamındaki bir suç değildir; seri muhakeme listesinde bulunmaz. Üst sınır bir yıl olduğundan kanuni koşullarda basit yargılama mümkündür. 5188 m. 19'a atıfla uygulanan yalnız adli para veya en çok altı ay hapisli bentlerde önödeme ayrıca değerlendirilir; idari m. 20'de ceza muhakemesi seçenekleri uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	m. 12/2 için hükmedilen hapis, özel başka rejim yoksa iyi hâlle genel 1/2 koşullu salıverilme oranına tabidir; tekerrür, mahsup ve denetimli serbestlik ayrıca incelenir. 5188'e atıfla doğrudan adli para verilen hâllerde 5275 m. 106; idari para cezasında idari tahsil rejimi uygulanır. Devlet sırları suçundan kurulan ayrı mahkûmiyette 2/3 gibi özel infaz oranı ayrıca gündeme gelebilir.

01 / Suçun kimliği

Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu m. 12 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [6]

02 / Kısa tanım

Gizlilik dereceli savunma sanayii faaliyetinde kişi/tesis güvenlik belgesi şartına, gizli bilgi ve malzemenin taşıma güvenliğine aykırılık ve izinsiz ziyaret yaptırma m. 12/2'de cezalandırılır. Tesisin fizikî koruma önlemleri için ise 5188 sayılı Kanunun adli/idari hükümlerine ayrı yollama vardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma bilgilerinin gizliliği, tesis güvenliği ve milli güvenlik.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gizli bilgiye erişen, açıklayan/veren, güvenli taşımadan sorumlu gönderici veya alıcı ve izinsiz ziyaret yaptıran gerçek kişi. Şirket veya tesisin varlığı, bütün personeli otomatik sorumlu yapmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilgi, belge, proje veya malzemenin yetkili makamca belirlenmiş gizlilik derecesi ve savunma sanayii kapsamı.

• Kişi Güvenlik Belgesi ve Tesis Güvenlik Belgesinin varlığı, seviyesi, geçerliliği ve görev gereği bilme ihtiyacı.

• Taşıma planının önceden onayı, gönderici/alıcı güvenlik tedbirleri ve izin kapsamı.

• Ziyaret yaptıranın rolü, ziyaretin gizli kısma ilişkin olması ve Milli Savunma Bakanlığı izni.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek gerçekleştirilen belge/taşıma/ziyaret aykırılığı aranır. Fizikî aksaklığın meydana gelmesi her durumda failin kastını veya fiile katılımını ispatlamaz; esaslı hata ve görev yetkisi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerekli güvenlik belgeleri, onaylı taşıma ve ziyaret izni ile yürütülen yetkili işlem suçun unsurlarını kaldırabilir. Yalnız ticari sözleşme veya ev sahibi personelin sözlü rızası kanuni izin yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 12/2 yalnız eylem başka suç teşkil etmiyorsa uygulanır; devlet sırrını açıklama veya casusluk gibi farklı suçların unsurları varsa tali hüküm ilişkisi kurulmalıdır. m. 12/1’de 5188 m. 19 ve 20’ye atıf, her tedbir eksikliğini hapis suçuna dönüştürmez; hangi adli veya idari bendin gerçekleştiği somutlaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 12/2 — m. 6/9 ihlali veya m. 10 izni olmadan ziyaret yaptırma	Başka suç oluşmuyorsa 6 ay–1 yıl hapis.
m. 12/1 → 5188 m. 19	İzinsiz özel güvenlik istihdamı/faaliyeti/eğitimi, izinsiz personel, sigorta ve izinsiz reklam fiilleri ilgili bende göre; örneğin izinsiz personel çalıştırmada 3 ay–1 yıl, silahlı çalıştırmada bir kat artırım.
m. 12/1 → 5188 m. 20	İlave tedbir/denetim eksikliği ve diğer idari fiillerde ilgili idari yaptırım. Adli suçla aynı değildir.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

m. 12/2 yetişkin fail için şikâyete bağlı, uzlaştırma veya önödeme kapsamındaki bir suç değildir; seri muhakeme listesinde bulunmaz. Üst sınır bir yıl olduğundan kanuni koşullarda basit yargılama mümkündür. 5188 m. 19’a atıfla uygulanan yalnız adli para veya en çok altı ay hapisli bentlerde önödeme ayrıca değerlendirilir; idari m. 20’de ceza muhakemesi seçenekleri uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 12/2’nin üst sınırı bir yıl olduğundan CMK m. 100/4 gereği bu isnatla tutuklama kararı verilemez. 5188 m. 19’daki adli hâller de azami iki yıl/fine düzeyindedir. Devlet sırrı veya casusluk gibi ayrı daha ağır suç isnadında kendi koruma tedbiri koşulları uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

m. 12/2 için hükmedilen hapis, özel başka rejim yoksa iyi hâlle genel 1/2 koşullu salıverilme oranına tabidir; tekerrür, mahsup ve denetimli serbestlik ayrıca incelenir. 5188’e atıfla doğrudan adli para verilen hâllerde 5275 m. 106; idari para cezasında idari tahsil rejimi uygulanır. Devlet sırları suçundan kurulan ayrı mahkûmiyette 2/3 gibi özel infaz oranı ayrıca gündeme gelebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Gizlilik sınıfı, kişi/tesis güvenlik belgeleri ve görev erişim listelerini güvenli dosyada koruyun.

• Taşıma planı/onayı, teslim zinciri, ziyaret başvurusu, izin ve giriş kayıtlarını karşılaştırın.

• Gizli materyali açık iletişim kanalına yüklemeden yetkili merci ve müdafiyle kontrollü inceleme sağlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu · m. 3, 6, 8–10, 12; 5188 m. 19–20 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103770

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun · m. 3, 5, 6, 11, 19–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103487

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İmar Bankası Ödemesinde Sahte Belgeyle Hak Talebi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İmar Bankası ödemesinde sahte belgeyle hak talebi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
Hapis cezası	4–8 yıl; daha ağır suç saklı
Ödeme varsa ek para	10.000 güne kadar; ödenenin 10 katından az olamaz
Takip	Resen
Mahkeme	Bu suçta asliye ceza; daha ağır vasıf ayrıca
Temel dava zamanaşımı	15 yıl
Kapsam	İmar Bankasına özgü tarihsel ödeme programı

01 / Suçun kimliği

Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adı Altında Toplanan Tutarların Ödenmesi Hakkında Kanun m. 3 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Türkiye İmar Bankasından devlet iç borçlanma senedi almamış olmasına rağmen sahte olduğunu bildiği belgeyi ibraz eden, ettiren veya kendisine/başkasına ödeme isteyen kişinin 5667 sayılı Kanuna özgü sorumluluğu düzenlenir. Ödeme yapılmışsa ayrıca ağır adli para cezası vardır. Bu özel tarihsel ödeme programı, bütün banka veya mevduat talepleri için genel bir suç başlığı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İmar Bankası için kurulmuş özel ödeme programının doğruluğu, hak sahiplerinin malvarlığı ve ödemeyi finanse eden kamu kaynakları.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, hak sahibi olmadığı hâlde sahte belgeye dayalı işlemi bilerek gerçekleştiren kişidir; ödeme kendisine veya başka kişiye istenebilir. Bankanın eski yöneticileri ve kanunda dışlanan yakın/kuruluşların ödeme hakkı m. 3/1'de ayrıca sınırlandırılır; hak sahibi olmamak tek başına sahte belge suçunun bütün unsurlarını oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Talebin 5667 m. 1'deki İmar Bankası devlet iç borçlanma senedi ödeme programına ilişkin olması.

• Kişinin gerçekten devlet iç borçlanma senedi alıp almadığı; banka kaydı ve hak sahipliği belgeleri.

• Sahte belgeyi hazırlama veya sahte olduğunu bilme, ibraz etme/ettirme ya da bu bağlamda ödeme talebi.

• Ödeme talebinin kimin lehine olduğu ve m. 3/3 için ödemenin fiilen gerçekleşmesi.

• Daha ağır suç şartı ve belge sahteciliği/dolandırıcılıkla içtima.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belgenin sahte olduğunun bilinmesi ve haksız ödeme elde etmeye yönelik hareket gerekir. Banka kaydındaki eksiklik, hak sahipliğine ilişkin hukuki uyuşmazlık veya iyi niyetle yanlış belge sunma otomatik kast değildir. Başkasına belge sunma talimatı veren kişinin bilgisi ve katkısı ayrıca gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçek hak sahipliği, bankanın kayıtları, yargı kararı veya hukuka uygun temsil belgesi iddianın değerlendirilmesinde önemlidir. Maddi hata ile bilinçli sahtecilik ayrılır. Özel ödeme usulüne ilişkin idari uyuşmazlığın bulunması, tek başına ceza hukuku sahteciliği anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

M. 3/2, daha ağır cezayı gerektiren fiile göre tali uygulanır. Belge sunma veya talep aşamasında suç oluşabilir; m. 3/3 için ödeme gerçekleşmiş ve ikinci fıkradaki fiillerin işlendiği ortaya çıkmış olmalıdır. Ödemenin iadesi için m. 4/3 kamu alacağı takibi, ceza sorumluluğundan ayrı düzenlenir. TCK belge sahteciliğinin başka suçla kullanılması ve içtima kuralları ayrıca incelenir; iade bu maddede otomatik özel cezasızlık değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5667 m. 3/2: sahte belgeyle ibraz/ödeme talebi	Daha ağır ceza gerektiren fiil yoksa 4–8 yıl hapis.
5667 m. 3/3: ödeme yapılmış olması	4–8 yıl hapse ek olarak 10.000 güne kadar adli para; para miktarı ödenen tutarın 10 katından az olamaz.
Para cezasının hesabı	Gün sınırı, suç tarihindeki günlük tutar ve özel parasal alt sınır birlikte uygulanır; belirsiz bir ödeme tutarı için tek kesin TL cezası yazılamaz.
5667 m. 4/3	Haksız/fazla ödemenin 6183 hükümlerine göre tahsili; adli para cezasıyla aynı alacak değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

M. 3 suçları için mağdur şikâyeti özel koşul olarak öngörülmemiştir; resen takip edilir. TMSF'nin ödeme veya geri alma kararı, bir bankacılık izni suçu için aranan başka kurumsal başvuru şartıyla otomatik eşitlenmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu resen takip edilen özel kanun suçu olağan yetişkin uzlaştırması, seri muhakeme ve önödeme kapsamında değildir. Sekiz yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama ve genel kamu davasını erteleme sınırları aşılır. Daha ağır nitelikli dolandırıcılık veya başka suç uygulanırsa o suçun görev ve usul rejimi ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hüküm, sırf bankayla ilgili olduğu için CMK m. 100/3'teki bankacılık zimmeti kataloğuna girmez. Tutuklama için bu kişiye yüklenen fiilin somut delili, neden ve ölçülülük gerekir. M. 4/1'de eski banka yöneticileri/ortakları ve sayılan kişilerin malvarlığına ilişkin TMSF talebiyle özel tedbir koşulları vardır; her m. 3 şüphelisine ve tüm yakınlarına sınırsız dondurma yetkisi olarak uygulanamaz.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yalnız m. 3'teki 4–8 yıl hapis suçu yönünden genel görev asliye ceza mahkemesindedir. Daha ağır nitelikli dolandırıcılık gibi 5235 m. 12'de ayrıca ağır cezaya verilen bir suç uygulanırsa görev değişebilir. Ödeme hakkına ilişkin idari yargılama ile ceza yargılaması ayrı uyuşmazlıklardır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Sekiz yıllık üst sınır nedeniyle yetişkin için temel dava zamanaşımı 15 yıldır. Belge ibrazı/talep ve ödeme tarihleri, fiil sayısı, durma ve kesilme nedenleri ayrı incelenir; eski banka kapanış tarihi her talebin otomatik suç tarihi değildir. Programın tarihsel oluşu tek başına bütün dosyaların zamanaşımına uğradığını göstermez. Genel kanun yollarında, 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda itiraz öğrenmeden; istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır. Her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı, kesinlik istisnası ve önceki kararlara ait geçiş rejimi ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Dört yıllık kanuni alt sınır ve yalnız olağan takdiri indirim, yetişkin için iki yıllık HAGB/erteleme eşiğini sağlamaz. Teşebbüs, yaş veya başka kanuni indirim nedeniyle farklı sonuç ceza doğarsa şartlar ayrıca incelenir. Haksız ödemenin iadesi, adli para ve kamu alacağının birbirine mahsup edilmesi gibi otomatik bir sonuç yaratmaz. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için sonuç hapsin iki yıl veya altında olması ya da adli para cezası, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte değerlendirilir. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu m. 51 uyarınca iki yıl; suç tarihinde on sekiz yaşından küçük veya altmış beş yaşından büyükler için üç yıl sınırı, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis engeli ve yeniden suç işlememe kanaati aranır. Bir yıl veya daha kısa sonuç hapis, m. 50 koşullarıyla seçenek yaptırıma çevrilebilir. Hiçbiri yalnız kanuni alt sınıra bakılarak garanti edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suç bankacılık zimmeti değildir; yalnız banka adından hareketle özel infaz oranı atanmaz. Hapisle birlikte verilen büyük adli para cezası ve kamu alacağının geri alınması birbirinden ayrılır. Tekerrür veya ayrıca mahkûmiyet varsa ilgili infaz hükümleri kontrol edilir. Süreli hapis için olağan iyi hâl koşullu salıverilme oranı 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca 1/2'dir; tekerrür, örgüt/terör bağlantısı, çocukluk, suç tarihi ve özel geçiş hükümleri ayrıca kontrol edilir. Bu oran cezaevinde kalınacak kesin süre değildir. Denetimli serbestlik için m. 105/A, açık kuruma ayrılma, tutukluluk mahsubu ve birden fazla ilam değerlendirilir. Adli para cezası varsa tutarı ayrıca ödenir; ödenmeyen paranın hapse çevrilmesi m. 106'ya tabidir ve bu hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hak sahipliği başvurusunu, teslim edilen belgelerin asıllarını ve banka/TMSF kayıtlarını temin edin.

• Belgeyi kimin hazırladığı, kimin sunduğu ve ödeme talimatını kimin verdiğini zaman çizelgesinde gösterin.

• Ödeme gerçekleştiyse alıcı, tutar, tarih ve sonradan iade/geri alma kayıtlarını ayrı saklayın.

• Ödeme hakkına ilişkin idari dava kararlarını ceza dosyasındaki belge sahteciliği iddiasıyla karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu suça özgü resmî konsolide metin 5 Kasım 2026 tarihinde edinilmiş ve aynı tarihte AI kaynak karşılaştırması yapılmıştır. İnsan avukat yayın onayı verilmiş değildir. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe ceza değişiklikleri Türk Ceza Kanunu m. 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır; usul ve infaz geçiş tarihleri ayrıca değerlendirilir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5667 sayılı Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adı Altında Toplanan Tutarların Ödenmesi Hakkında Kanun · m. 1–4; özellikle m. 3/2–3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103995

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yoklama Kaçağı, Saklı ve Bakaya Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yoklama kaçağı, saklı ve bakaya: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Kendiliğinden gelen: altı aya kadar; yakalanan: iki–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet aranmaz. Barışta önceden kesinleşmiş idari para cezası suçun özel koşuludur; bu koşul olmadan sırf aynı günler için ceza davası açılamaz. Askerlik şubesinin dosyayı savcılığa göndermesi mağdur şikâyeti değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 63 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Barışta yoklama kaçağı veya bakaya olmak başlangıçta idari yaptırıma konu olabilir; ceza suçu için önceki idari para cezasının kesinleşmesi ve sonrasındaki fiil gerekir. Kendiliğinden gelme ile yakalanma cezayı değiştirir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Askerlik yükümlüsü faildir; yoklama kaçağı, saklı, bakaya ve geç iltihak statülerinin kayıtları aynı değildir. Henüz asker kişi sıfatı kazanmamış yükümlü bakımından askerî personel izin usulü otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 7179 m 23 kapsamındaki mazeretin bulunup bulunmadığı.
- Barışta 7179 m 24 idari para cezasının geçerli tebliği ve kesinleşmesi.
- Kesinleşme sonrasında yeniden kaçak/bakaya kalınan başlangıç ve bitiş günleri.
- Kendiliğinden geliş veya yakalanma; seferberlikte ayrı süre eşikleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı kaçaklık döneminin başlangıç/sonu ve idari yaptırımın kesinleşme tarihi belirlenir; aynı dönem iki kez cezalandırılamaz. Kendiliğinden gelme, yakalama tutanağındaki isimden bağımsız somut geliş koşullarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
63/1 dört aya kadar	Kendiliğinden gelen: altı aya kadar; yakalanan: iki–altı ay hapis.
63/1 dört ay–bir yıl	Kendiliğinden gelen: iki ay–bir yıl; yakalanan: dört ay–bir yıl hapis.
63/1 bir yıldan fazla	Kendiliğinden gelen: dört ay–iki yıl; yakalanan: altı ay–üç yıl hapis.
63/2 seferberlikte yedi güne kadar	Kendiliğinden gelen: bir ay–bir yıl; yakalanan: dört ay–iki yıl hapis.
63/2 yedi gün–üç ay	Kendiliğinden gelen iki–beş yıl; yakalanan üç–beş yıl hapis; 5252 m 6/2-b.
63/2 üç aydan fazla	Kendiliğinden gelen beş–yirmi dört yıl hapis. Yakalanmada tarihsel ölüm cezası uygulanamaz.
63/az vahim seferberlik hâli	Maddenin özel indirim ve tarihsel ağır ceza yerine geçme kuralı, güncel anayasal çerçeveyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz. Barışta önceden kesinleşmiş idari para cezası suçun özel koşuludur; bu koşul olmadan sırf aynı günler için ceza davası açılamaz. Askerlik şubesinin dosyayı savcılığa göndermesi mağdur şikâyeti değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.
- 7179 m 23 kapsamındaki mazeretin bulunup bulunmadığı.
- Barışta 7179 m 24 idari para cezasının geçerli tebliği ve kesinleşmesi.
- Kesinleşme sonrasında yeniden kaçak/bakaya kalınan başlangıç ve bitiş günleri.
- Kendiliğinden geliş veya yakalanma; seferberlikte ayrı süre eşikleri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 63; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Eski Emeklilik Sandığı Kapsamındaki Çalışma Bildirim Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

991 sayılı Kanunun Ek m. 2 kapsamındaki emeklileri çalıştıranların Kuruma süresinde bildirmemesi için Ek m. 4'te ağır para yaptırımı bulunur. Bu, bütün emekliler veya bütün SGK işe giriş bildirimleri için genel bir suç değildir; tarihsel sandık ve geçiş kapsamı önce belirlenir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Eski metinde 100–1.000 lira ağır para; 5252 m. 5 uyarınca adli para niteliği ve uygun alt/üst sınır rejimi esas alınır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106'ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Ağır paradan dönüştürülen bu tür cezaların ödenmemesinde 5252 m. 5/3'ün bir gün karşılığı 500 TL özel kuralı ve olay tarihine göre lehe hüküm kontrol edilir.

01 / Suçun kimliği

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna Devri Hakkında Kanun m. Ek 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [6], [7], [8]

02 / Kısa tanım

991 sayılı Kanunun Ek m. 2 kapsamındaki emeklileri çalıştıranların Kuruma süresinde bildirmemesi için Ek m. 4'te ağır para yaptırımı bulunur. Bu, bütün emekliler veya bütün SGK işe giriş bildirimleri için genel bir suç değildir; tarihsel sandık ve geçiş kapsamı önce belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Eski sandık aylıklarının hak sahipliği ve çalışmayla ilişkisinin doğru izlenmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ek m. 2'de sayılan tarihsel emeklilik grubunu çalıştıran yükümlü gerçek kişi/sorumlu yönetici; geçiş hükmündeki emekli bildirimi yalnız kendi sınırlı kapsamındadır. Kurumsal sıfat ve bildirimin fiilen kimde olduğu ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Emeklinin Demiryolları/Askerî Fabrikalar sandığı veya Ek m. 2'nin belirttiği gruba gerçekten girip girmediği.

• İşe başlama tarihi ve işveren için bir aylık yazılı bildirim süresi.

• Kurum bildirim kayıtları ve 5510'un güncel/geçiş hükümlerinin aynı yükümlülüğe etkisi.

• Metindeki geçici m. 4 atfının 1189 kaynak hükmü ve 3520 numaralandırmasıyla birlikte okunması; bu hükmün güncel konsolide yerinin geçici m. 14 olması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yükümlülüğü ve kapsama giren çalışma ilişkisini bilerek süresinde yerine getirmeme araştırılır. Taksirli ihlal, açık düzenleme olmadan ağır paradan dönüştürülen adli suça kıyasla eklenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kapsam dışında kalan emekli, süresinde usulünce bildirim veya ilgili geçiş hükmünün artık uygulanmaması farklı sonuç doğurur. Kurumun bilgiyi başka yoldan alması ile kanunen yeterli bildirim sayılması ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [7], [8], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

1189 sayılı Kanunun geçici m. 4'ünün 991 geçici m. 14 olarak numaralandırılması tarihsel bir yıllık/üç aylık bildirimleri gösterir; bu eski süreler 2026'da yeniden başlamaz. Ek m. 2'nin bir aylık işveren yükümlülüğü ile eski bir defalık geçiş yükümlülüğü ayrı tutulur. 5510'a göre idari para ile bu eski adli hükmün aynı olaya uygulanabilirliği, kanunilik ve zaman bakımından somutlaştırılır; her SGK ihmali bu suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2], [6], [7], [8]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek m. 4 kapsamındaki yükümlülüğün süresinde yerine getirilmemesi	Eski metinde 100–1.000 lira ağır para; 5252 m. 5 uyarınca adli para niteliği ve uygun alt/üst sınır rejimi esas alınır.
Güncel dönüşüm çerçevesi	5252 m. 5/2'deki 2.500–500.000 TL sınırları; eski olayda lehe kanun bütün olarak karşılaştırılır. Bu hüküm hafif para olmadığı için yalnız eski tarihli oluşundan idari yaptırıma çevrilemez.

Dayanak: [1], [2], [6], [7], [8]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2], [6], [7], [8]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası öngörüldüğü için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6], [7], [8]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [7], [8], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu hüküm doğrudan adli para cezası öngörür. Türk Ceza Kanunu m. 51’deki hapis ertelemesi ve m. 50’deki hapsin seçenek yaptırıma çevrilmesi uygulanacak bir hapis cezası bulunmadığından konu dışıdır. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231’in kişilik, önceki kasıtlı mahkûmiyet ve zararın giderilmesi koşulları sağlanırsa HAGB değerlendirilebilir. Taksitlendirme ve ödeme süresi Türk Ceza Kanunu m. 52 kapsamında ayrı karardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106’ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Ağır paradan dönüştürülen bu tür cezaların ödenmemesinde 5252 m. 5/3’ün bir gün karşılığı 500 TL özel kuralı ve olay tarihine göre lehe hüküm kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [7], [8], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Aylık bağlama/sandık devir dosyası, emeklilik grubu ve işe başlama belgesini alın.

• Yazılı bildirim ve elektronik başvuruların alındı kayıtları ile sorumlu kişinin yetkisini karşılaştırın.

• Eski geçiş süresine dayanılıyorsa 1189 ve 3520 tablolarını suç tarihine göre birlikte dosyalayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir. Yalnız tarihsel kişi/sandık kapsamına giren yükümlülük için kullanılabilir; yürürlükte görünen eski ceza metni bütün güncel işveren bildirimlerine genişletilemez.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 991 sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna Devri Hakkında Kanun · Ek m. 2, Ek m. 4, geçici m. 14; 1189/3520 bağlantısı · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105023

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3, 5–7, 9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Ağır/hafif yaptırım ve eski kanun atıfları birbirinden ayrılmıştır.

[7] 3520 sayılı Kanun — ek/geçici maddelerin yeniden numaralandırılması · 1189 m. 5 → 991 Ek m. 4; 1189 geçici m. 4 → 991 geçici m. 14 tabloları · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104702

[8] 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu · m. 105–106; geçici m. 1–4 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102950

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yedek Subay ve Astsubayın Çağrıya Katılmaması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yedek subay ve astsubayın çağrıya katılmaması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 64 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yedek subay veya astsubayın usulüne uygun çağrıya rağmen birliğe katılmaması, barış ve seferberlik dönemlerinde farklı zaman eşiklerine bağlanmıştır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail çağrıya tabi yedek subay veya astsubaydır. Yürürlükten kaldırılan askerlik kanunlarına yapılan atıflar 7179 geçiş hükümleriyle karşılaştırılır; sırf yedek kaydı fiilen asker kişi sıfatını otomatik kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Çağrının muhatabı, usulü ve tebliği.
- Birliğe katılma/yol süresinin bitişi ile kaçaklık günleri.
- Kendiliğinden gelme veya yakalanmanın ayrılması.
- Mazeret ve görevden dönüş çağrısının özel süreleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

64/3 te hareket için barışta on iki, seferberlikte dört gün; kanuni yol süresi dışında yolda geçirilebilecek süre bunların yarısıdır. Bakanlığın süreyi azaltma/uzatma yetkisi ve 63 son fıkraya yapılan az vahim hâl atfı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
64/1 barışta on beş güne kadar yakalanma	Bir–altı ay hapis.
64/1 on beş gün–üç ay	Altı ay–bir yıl hapis.
64/1 üç aydan fazla	Beş yıla kadar hapis; kendiliğinden gelme hâlinde ilgili ceza yarıya iner.
64/2 seferberlikte yedi güne kadar	Kendiliğinden: üç ay–iki yıl; yakalanma: altı ay–üç yıl.
64/2 yedi gün–üç ay	Kendiliğinden iki–beş yıl; yakalanma üç–beş yıl hapis.
64/2 üç aydan fazla	Kendiliğinden beş–yirmi dört yıl hapis; yakalanmada tarihsel ölüm ibaresi uygulanamaz.
64/3 geri çağrılma	Barışta on iki, seferberlikte dört gün ve kanuni yol hesabı; barışta üç aya kadar, seferberlikte üç ay–beş yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.
- Çağrının muhatabı, usulü ve tebliği.
- Birliğe katılma/yol süresinin bitişi ile kaçaklık günleri.
- Kendiliğinden gelme veya yakalanmanın ayrılması.
- Mazeret ve görevden dönüş çağrısının özel süreleri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 64; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Kurumlarıyla İlişkili Dernek ve Vakıflarda Yasak Menfaat ve İşlemler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu kurumlarını, hizmetlerini veya personelini desteklemek amacıyla kurulan dernek/vakıflarda m. 2 ilkelerine aykırı hareket eden kamu görevlisi ve yöneticiler, başka suç oluşmazsa cezalandırılır. Kamu hizmetini zorunlu bağış veya malzeme alımına bağlayıp engelleme/geciktirme artırımlı hâldir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Başka suç yoksa 3 ay–1 yıl hapis; dernek/vakıf yöneticisine görevden alma işlemi. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez. Kamu görevlisinin görev sebebiyle fiilinde 4483 izin rejimi, özel istisnalar ve bağlantılı irtikap/rüşvet gibi suçlar ayrıca belirlenir; dernek yöneticisine sırf bu sıfatla kamu görevlisi izni aranmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun m. 3 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu kurumlarını, hizmetlerini veya personelini desteklemek amacıyla kurulan dernek/vakıflarda m. 2 ilkelerine aykırı hareket eden kamu görevlisi ve yöneticiler, başka suç oluşmazsa cezalandırılır. Kamu hizmetini zorunlu bağış veya malzeme alımına bağlayıp engelleme/geciktirme artırımlı hâldir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu hizmetinin tarafsız ve karşılıksız kanuni sunumu, kamu kaynağı ve kişilerin hizmete eşit erişimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail kamu görevlisi veya kapsam içi dernek/vakıf yöneticisidir. Kanunla kurulan dernek/vakıflar m. 1’de kapsam dışındadır; her sivil toplum kuruluşuna bu madde uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Dernek/vakfın kuruluş amacı, kamu kurumuyla ilişkisi ve kanunla kurulmuş olup olmadığı.

• Kamu kurumu adı/binası/aracı kullanma, hizmet karşılığı ücret/bağış alma, belirli dernekten malzeme aldırma gibi m. 2’deki somut ilke ihlali.

• Kamu unvanıyla görev alma, yöneticilik karşılığı ödeme, yardım toplamada kamu görevlisi çalıştırma, bütçe kaynağı/maaştan kesinti aktarma veya kapsam içi ihaleye katılma seçeneklerinin somutlaştırılması.

• Artırım için hizmetin zorunlu bağış/malzeme alımı nedeniyle gerçekten engellenmesi ya da gecikmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlkeye aykırı işlem bilerek gerçekleştirilmelidir; yönetici sıfatı ve kuruluşta görev yapma tek başına yeterli değildir. Kamu hizmeti bağlantısı, zorunlu tutulan menfaat ve yetki dönemi ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunla kurulmuş kuruluş istisnası ile geçici m. 2’nin kanundan önce alınmış kamu kurumu adı ve kamu görevlisi unvanını kullanma hakkı dikkate alınır. Gönüllü bağış niteliği kamu hizmeti karşılığı yasak tahsilatın gerçek koşullarına göre değerlendirilir; kağıtta gönüllülük kaydı tek başına yeterli değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 3 tali hükümdür; irtikap, rüşvet, dolandırıcılık veya zimmet koşulları oluşuyorsa o suçla ilişki kurulur. Yöneticinin görevden alınması, kuruluşun kapatılması ve malın Hazine/Vakıflar Genel Müdürlüğüne geçişi adli cezadan ayrıdır. Eski tüzük uyum süresi geçici m. 1'de tarihsel olarak düzenlenmiştir; 2026'da yeni genel altı aylık süre başlatmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 3/1 — m. 2 ilkesine aykırı hareket	Başka suç yoksa 3 ay–1 yıl hapis; dernek/vakıf yöneticisine görevden alma işlemi.
m. 3/2 — zorunlu bağış veya malzeme nedeniyle hizmeti engelleme/geciktirme	Ceza 1/2 artırılır; 4 ay 15 gün–1 yıl 6 ay hapis.
m. 3/3 — aykırı tüzük/senet veya işlemler	Genel hükümlere göre kapatma ve mal devri; yöneticiler yönünden m. 3/1 şartları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez. Kamu görevlisinin görev sebebiyle fiilinde 4483 izin rejimi, özel istisnalar ve bağlantılı irtikap/rüşvet gibi suçlar ayrıca belirlenir; dernek yöneticisine sırf bu sıfatla kamu görevlisi izni aranmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kuruluş senedi/tüzüğü, kuruluş tarihi, kamu kurumu ilişki protokolü ve yönetim kararlarını alın.

• Bağış/malzeme talebi, hizmetin bekletildiğini gösteren kayıtlar, makbuz ve banka hareketlerini saklayın.

• Yönetici ve kamu görevlisinin işlemdeki bireysel karar ve katkısını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun · m. 1–3; Ek m. 1; geçici m. 1–2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103718

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Atandığı Göreve veya Birliğe Süresinde Katılmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Atandığı göreve veya birliğe süresinde katılmama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Barışta üç aya kadar; seferberlikte üç–beş ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 65 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Subay ve astsubayın yeni görevine hareket etmeyi veya yolculuğu kanuni süreyi aşacak biçimde geciktirmesi cezalandırılır; devam eden gecikme daha sonra firara dönüşebilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail atamaya tabi subay veya astsubaydır. Hastalık, ulaşım imkânsızlığı ve yetkili makamın süre uzatması somut belgelerle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Atama emrinin tebliği, ilişik kesme ve yol süresi.
- Barışta hareket için on beş, yolda gecikme için yedi günlük eşik.
- Seferberlikte sırasıyla altı ve üç günlük eşik.
- Tekrar ve sonraki altı/üç günlük gecikmenin firara dönüşmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
65/ilk hâl	Barışta üç aya kadar; seferberlikte üç–beş ay hapis.
65/tekrar	Maddedeki tekrar basamaklarına göre altı, sekiz veya on iki ay hapis.
65/firara dönüşme	Kanundaki ek süre de aşılırsa 66 hükümleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Atama emrinin tebliği, ilişik kesme ve yol süresi.

• Barışta hareket için on beş, yolda gecikme için yedi günlük eşik.

• Seferberlikte sırasıyla altı ve üç günlük eşik.

• Tekrar ve sonraki altı/üç günlük gecikmenin firara dönüşmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 65; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kimyasal Silahlar ve Kontrollü Kimyasallara İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Kimyasal silah geliştirme, üretme, bulundurma veya devir; kimyasal silah kullanma ve kanuna ekli üç cetveldeki kimyasalların izinli amaç, miktar ve uluslararası devir sınırlarını ihlal ayrı ceza kademeleridir. Her kimyasal madde veya endüstriyel faaliyet bu suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5–8 yıl hapis ve 15.000 güne kadar adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçtan mahkûmiyette 5275 m. 107/4 uyarınca süreli hapiste oran genel olarak 2/3 olur; daha ağır özel rejim varsa o oran korunur. Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Kimyasal silah kullanma sonucunda ayrıca kasten öldürme mahkûmiyeti varsa öldürmenin özel infaz rejimi ayrıca uygulanır; ceza oranı yalnız bu maddenin adıyla seçilemez.

01 / Suçun kimliği

Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun m. 5 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kimyasal silah geliştirme, üretme, bulundurma veya devir; kimyasal silah kullanma ve kanuna ekli üç cetveldeki kimyasalların izinli amaç, miktar ve uluslararası devir sınırlarını ihlal ayrı ceza kademeleridir. Her kimyasal madde veya endüstriyel faaliyet bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İnsan yaşamı, toplum güvenliği, çevre ve kimyasal silahların yasaklanmasına ilişkin uluslararası yükümlülükler.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasak faaliyeti kasten gerçekleştiren veya iştirak eden gerçek kişi; şirket sahibi, araştırmacı, üretici ve taşıyıcı kişisel hareketine göre değerlendirilir. Yurt dışındaki Türk vatandaşında m. 5/9 ile TCK m. 11'in koşulları uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 2'deki kimyasal silah/toksik madde tanımı ile olay tarihindeki resmî cetvelin teknik bilirkişiyle karşılaştırılması.

• Yasak silah faaliyeti ile bilimsel, tıbbi, farmasötik, koruyucu veya diğer izinli barışçı amacın ayrılması.

• Hangi cetvel, izin belgesi, tür/miktar ve devletlerarası devir koşulunun ihlal edildiği.

• İthal/ihracın yönü, taraf devlet statüsü, son kullanım ve yeniden devir belgeleri; örgüt varsa faaliyet bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasıt gerekir; madde niteliği, yasak kullanım amacı, devir ve izin sınırlarına ilişkin bilgi ispatlanır. Teknik düzenleme veya malın niteliği hakkındaki kaçınılmaz hata ayrı değerlendirilir; hukuka uygun araştırmaya sırf kimyasal içerdiği için suç isnat edilemez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

m. 2/f yasaklanmamış amaçları tanımlar. Cetvel 1'de m. 5/4'teki amaç, tür ve miktar sınırlamaları birlikte sağlanmalıdır; ülke toplamı ve izin belgesindeki üst sınır kişiye sınırsız hak vermez. m. 6 izinleri ve serbest bölge işlemleri ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Silah kullanılması, bulundurma/devir ve farklı cetvel ihlalleri aynı olayda normların içtima kurallarıyla ayrılır; m. 5/3'ün diğer suçları saklı tutması bütün cezaların otomatik toplanması değildir. Örgüt faaliyeti halinde 1/2 artırım vardır; sırf çok kişiyle ticaret örgüt değildir. Kısmi icra hareketinde teşebbüs, müşterek faillik ve yardım etme somut katkıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 5/1 — kimyasal silah geliştirme, üretme, elde etme, stok/bulundurma, devir	5–8 yıl hapis ve 15.000 güne kadar adli para.
m. 5/2 — kimyasal silah kullanma	10–15 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para.
m. 5/4 — cetvel 1 amaç/tür/miktar/izin sınırına aykırılık	3–6 yıl hapis ve 8.000 güne kadar adli para.
m. 5/5 — cetvel 1 yasak uluslararası devir/devralma veya üçüncü devlete yeniden devir	3–6 yıl hapis ve 8.000 güne kadar adli para.
m. 5/6 — cetvel 2 maddelerini taraf olmayan devlete/kişilerine devir veya onlardan alma	2–4 yıl hapis ve 7.000 güne kadar adli para.
m. 5/7 — cetvel 3 maddelerini taraf olmayan devlete/kişilerine yasak amaçla devir veya onlardan alma	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para.
m. 5/8 — örgüt faaliyeti	Hapis ve adli para cezası 1/2 artırılır. Örneğin kullanmada hapis 15–22 yıl 6 ay olur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4'teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Kimyasal silah kullanmada temel üst sınır 15 yıl olduğundan ağır ceza; m. 5/1, 4, 5, 6, 7'nin temel üst sınırları on yılı aşmadığından olağan olarak asliye ceza görevlidir. 5235 m. 14 gereği örgüt artırımının üst sınırı artırması tek başına görevi değiştirmez. Bağlantılı kasten öldürme ve başka ağır ceza suçları ayrıca değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde m. 5/1, 2, 4, 5 için olağan dava zamanaşımı 15 yıl; /6 ve /7 temel hâllerinde sekiz yıldır. Örgüt artırımında kullanma üst sınırı 20 yılı geçtiği için 20 yıllık; /6 üst sınırı altı yıla çıktığı için 15 yıllık; /7 üst sınırı 4 yıl 6 ay kaldığı için sekiz yıllık bant uygulanır. Durma, kesilme ve çocukluk ayrıca hesaplanır. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Kullanma, üretim ve cetvel 1 suçlarının olağan alt sınırları HAGB/ertelemenin genel sınırlarını aşar; kanuni indirimler sonrası sonuç ceza ayrıca hesaplanır. Cetvel 2–3 fiilleri ile indirimli diğer sonuç cezalarda CMK m. 231, TCK m. 50–51 koşulları somut ceza üzerinden incelenir. Birlikte verilen adli para da ayrı yaptırımdır; yalnız hapsin azaltılması bütün hükmü ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçtan mahkûmiyette 5275 m. 107/4 uyarınca süreli hapiste oran genel olarak 2/3 olur; daha ağır özel rejim varsa o oran korunur. Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Kimyasal silah kullanma sonucunda ayrıca kasten öldürme mahkûmiyeti varsa öldürmenin özel infaz rejimi ayrıca uygulanır; ceza oranı yalnız bu maddenin adıyla seçilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Madde kimliği/cetvel eşleştirmesi, güvenlik bilgi ve izin belgelerini yetkili uzmanla değerlendirin.

• Üretim/stok miktarı, izin sınırı, gümrük ve son kullanım/devir belgelerini koruyun.

• Tehlikeli maddeyi taşımaya veya denemeye çalışmadan yetkili birimlerle güvenli muhafaza/inceleme sağlayın.

• Şirket içi görev, onay, bilgilendirme ve bireysel katkı kayıtlarını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5564 sayılı Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun · m. 2–6, ek cetveller · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103892

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Firar ve İzin Tecavüzü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Firar ve izin tecavüzü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–üç yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 66 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Asker kişinin kıtasından veya bulunması gereken yerden izinsiz altı günden fazla uzaklaşması ya da izninin bitiminde geçerli mazereti olmaksızın dönmemesi firar/izin tecavüzü kapsamında değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kıta veya görev yeri ve izin belgesinin başlangıç-bitişi.
- Altı günden fazla kesintisiz yokluk; seferberlikte yarı süre.
- Hizmet sırasında ayrılma, silah/teçhizat götürme veya tekrar koşulu.
- Dönüş/yakalanma anı; sağlık ve zorunluluk belgeleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Mütemadi suçta temadinin kesilmesi; yakalanma, teslim ve hukuken askerlik/statü ilişkisinin sona ermesiyle bağlantılıdır. 73 indirimi için süresinde kendiliğinden dönüş gerekir; yakalanma ile aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
66/1	Bir–üç yıl hapis.
66/2 silah/teçhizat, hizmet veya tekrar	Alt sınır iki yıl; üst sınır üç yıl.
66/3 seferberlik	Firarın oluşması için gereken süre yarıya iner.
73 bağlantısı	Altı hafta, seferberlikte bir hafta içinde kendiliğinden dönüşte cezanın yarısına kadar indirim şartları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kıta veya görev yeri ve izin belgesinin başlangıç-bitişi.

• Altı günden fazla kesintisiz yokluk; seferberlikte yarı süre.

• Hizmet sırasında ayrılma, silah/teçhizat götürme veya tekrar koşulu.

• Dönüş/yakalanma anı; sağlık ve zorunluluk belgeleri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 66; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tanık korumasına ilişkin gizli bilgi ve belgeleri açıklama — Ceza ve Süreç Rehberi

Tanık koruma uygulamasında öğrenilen bilgi ve belgeleri açıklama, yayımlama veya başkalarının edinmesini kolaylaştırma, m. 20/1 ile TCK m. 258'deki cezaya bağlanır. Bilginin ayrıca başka suç oluşturması bu hükmün uygulanmasını kanun gereği dışlamaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–4 yıl hapis; tanık koruma uygulamasında öğrenilen bilgi/belgeyi açıklama, yayın veya erişimi kolaylaştırma. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez. Bu Kanunun uygulanması sırasında görev gereklerine aykırı kamu görevlisi hakkında m. 20/2 uyarınca kural olarak 4483 uygulanmaz; müsteşar, vali ve kaymakam istisnası ile görev/sıfat nedeniyle özel soruşturma usulüne tabi kişilerin hükümleri saklıdır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Tanık Koruma Kanunu m. 20 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tanık koruma uygulamasında öğrenilen bilgi ve belgeleri açıklama, yayımlama veya başkalarının edinmesini kolaylaştırma, m. 20/1 ile TCK m. 258'deki cezaya bağlanır. Bilginin ayrıca başka suç oluşturması bu hükmün uygulanmasını kanun gereği dışlamaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tanığın ve korunan yakınlarının güvenliği, gizliliği ve adli sürecin etkinliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Tanık Koruma Kanununun uygulanması nedeniyle bilgi öğrenen ve gizliliği ihlal eden kişi; salt TCK m. 258'in kamu görevlisi başlığına bakılarak özel hükmün "bu bilgileri öğrenenler" kapsamı daraltılmaz. Görevliler için ayrıca disiplin ve özel soruşturma hükümleri vardır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Bilginin tanık koruma kararından, uygulamasından veya bu kanun kapsamındaki işlemden edinilmiş olması.

• Bilginin açıklanması, yayımlanması ya da yetkisiz kişinin erişiminin kolaylaştırılması.

• İşlemi yapan kişi, erişim yetkisi, gizlilik yükümlülüğü ve ifşanın muhatabı/erişilebilirliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast aranır; koruma bilgisinin niteliğini ve yetkisiz erişimi bilme değerlendirilir. Sırf sistem hatası veya bilgiye erişim yetkisi bulunması açıklama kastını ispatlamaz; görevdeki somut katkı gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni görev gereği yetkili mercie güvenli aktarım ile kamuya/üçüncü kişiye ifşa ayrılır. Korunan kişinin rızası, yargısal gizlilik ve üçüncü kişilerin güvenliği karşısında her açıklamayı otomatik hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 20/1 "başka bir suç oluştursa bile ayrıca" TCK m. 258 cezası öngörür; bu özel içtima kaydı korunmalıdır. Birden çok yayın, korunan kişi ve fiilde zincirleme suç koşulları ayrıca incelenir. Tanığı tehdit veya adresi öğrenme gibi farklı fiiller aynı suçun basit adı altında gizlenmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 20/1 → TCK m. 258	1–4 yıl hapis; tanık koruma uygulamasında öğrenilen bilgi/belgeyi açıklama, yayın veya erişimi kolaylaştırma.
m. 20/2–3	Özel soruşturma rejimi ve kamu görevlisine disiplin yaptırımı; yeni bağımsız suç veya otomatik ceza artırımı değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez. Bu Kanunun uygulanması sırasında görev gereklerine aykırı kamu görevlisi hakkında m. 20/2 uyarınca kural olarak 4483 uygulanmaz; müsteşar, vali ve kaymakam istisnası ile görev/sıfat nedeniyle özel soruşturma usulüne tabi kişilerin hükümleri saklıdır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir. Tanığın korunması ayrı bir tedbirdir; mevcut koruma programı ifşa nedeniyle yeniden değerlendirilir. CMK tutuklama koşullarıyla tanık koruma kararı birbirinin yerine geçmez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Koruma kararını, erişim yetkilerini ve ifşanın zaman/kanalını güvenli biçimde tespit edin.

• Ekran görüntüsü/link/ileti kaydını delili değiştirmeden saklayın; gizli içeriği yeniden yaymayın.

• Devam eden güvenlik riski varsa koruma birimine/savcılığa gecikmeden bildirin; koruma tedbirinin değiştirilmesini değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu · m. 18, 20; TCK m. 258 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104041

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yabancı Memlekete Firar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yabancı memlekete firar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 67 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Asker kişinin kanunda belirtilen süre boyunca yabancı ülkede izinsiz kalması veya yabancı ülkeye kaçması, yurt içi firardan ayrı ağırlaştırılmış düzenlemeye tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İzinsiz yurtdışında üç gün; dış birlikten kaçma; ayrı düşüp resmî/müttefik makama mazeretsiz başvurmama; esirlikten kurtulunca teslim için harekete geçmeme seçimlik hâlleri.

• Silah/mühimmatla, hizmet sırasında veya tekrarla işlenme.

• Seferberlikte ve savaşta bir günlük eşik; seferberlik ile savaşın farklı alt sınırı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yabancı ülkede bulunmanın izin ve hizmet emriyle açıklanabilmesi incelenir. Yurtiçi 66 ile yabancı ülke 67 aynı dönem için mekanik biçimde iki ayrı mahkûmiyet sayılmaz; özel norm ve temadi değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
67/1	Bir–beş yıl hapis.
67/2 silah, hizmet, tekrar	Üç–yedi yıl hapis.
67/seferberlik	Bir günlük eşik ve beş–yirmi dört yıl hapis.
67/savaş	Bir günlük eşik ve yedi–yirmi dört yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Yabancı ülkeye çıkış ve sınır kayıtları.

• Üç günlük, seferberlikte bir günlük süre ve izin/mazeret.

• Silah/teçhizatla, hizmette veya tekrar eden firar.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 67; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel hastanede ameliyat öncesi gerekli incelemelerin yapılmaması — Ceza ve Süreç Rehberi

Özel hastanede önemli cerrahi müdahaleden önce gerekli ve mümkün tetkik/tedavinin yapılmaması, koşullarına göre idari yaptırım veya ölümle nedensellik kurulursa Türk Ceza Kanunu sorumluluğu doğurabilir. Olumsuz ameliyat sonucu tek başına suç kanıtı değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İdari para cezası; yılın yeniden değerleme tutarı uygulanır, hapis suçu değildir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Taksirle öldürme ve kasten öldürmenin ihmali şekli re’sen takip edilir; aile feragatinin kamu davasını otomatik düşürücü etkisi yoktur. Yalnız yaralanma sonucu varsa TCK m. 89/5’in şikâyet ve bilinçli taksir ayrımı uygulanır. Muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem niteliğinde 3359 Ek m. 18 uyarınca özel sağlık kuruluşu hekimleri için de Mesleki Sorumluluk Kurulu soruşturma izni ve 4483 usulü gündeme gelir; 2547 m. 53 kapsamındakilerin özel rejimi saklıdır. İzin/itiraz kararı, olayın mesleki tıbbi işlem kapsamında olup olmadığı ve özel suç istisnası somut dosyadan belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	Ölüm nedeniyle TCK m. 85 veya m. 83 takibinde yetişkin için uzlaştırma ve genel önödeme uygulanmaz; bu suçlar seri muhakemede değildir ve ceza üst sınırları nedeniyle basit yargılama kapsamına girmez. Yalnız TCK m. 89 yaralanması halinde uzlaştırma ve uygun fıkrada basit yargılama ayrıca değerlendirilir. İdari para için adli usuller uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Taksirle öldürme/yaralamada özel başka rejim yoksa süreli hapiste iyi hâlle genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İhmal suretiyle kasten öldürmenin süreli hapis cezasında 5275 m. 107/2-a uyarınca 2/3; müebbet/ağırlaştırılmış müebbette ilgili ayrı süreler uygulanır. Tekerrür, mahsup, birden fazla ilam ve denetimli serbestlik koşulları kesin yatarı değiştirir. Taksirli suçtaki adli para veya seçenek yaptırım hapisle karıştırılmaz.

01 / Suçun kimliği

Hususi Hastaneler Kanunu m. 43 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

02 / Kısa tanım

Özel hastanede önemli cerrahi müdahaleden önce gerekli ve mümkün tetkik/tedavinin yapılmaması, koşullarına göre idari yaptırım veya ölümle nedensellik kurulursa Türk Ceza Kanunu sorumluluğu doğurabilir. Olumsuz ameliyat sonucu tek başına suç kanıtı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastanın yaşamı, beden bütünlüğü ve tıbbi müdahalenin özenli yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ameliyatı yapan tabip ve kişisel tıbbi sorumluluğu bulunan kişi; hastane yöneticisi, ekip üyeleri ve uzman hekimler kendi görev/kusurları bakımından ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 2219 m. 29 kapsamındaki cerrahi işlemin niteliği ve tıbben gerekli ön tetkik/tedaviler.

• Bu işlemlerin o anda yapılabilirliği; acil ameliyat nedeniyle ertelemenin zorunlu olup olmadığı.

• Eksikliğin ölüm veya yaralanmayla nedensellik bağı, tıbbi standart, hasta özellikleri ve öngörülebilirlik.

• Kişisel görev ve kusur; kayıt eksikliği ile gerçekte işlemin yapılmamış olmasının ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Tipik değerlendirme taksir ve bilinçli taksir üzerindendir; dikkat/özen yükümlülüğü ihlali ve neticenin öngörülebilirliği aranır. İhmal suretiyle kasten öldürme ancak garantörlük, icrai davranışa eşdeğer ihmal ve öldürme kastı ayrıca kanıtlandığında tartışılabilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

m. 43, m. 29’daki zorunlu/acil nedenle önceden yapılamayan koşullar ve sonuçları için cezasızlık ayrımı içerir. Tıbben kabul edilen risk, aydınlatılmış rıza ve standartlara uygun acil müdahale incelenir; rıza özensizliği sınırsız meşrulaştırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha suç oluşturmayan tetkik eksikliği idari katmandadır. Ölüm halinde m. 43 açık TCK atfı vardır; yaralanma veya başka fiilde TCK genel şartları ayrıca uygulanabilir. Taksirde teşebbüs/iştirak değil herkesin kendi kusuru; kast halinde teşebbüs, iştirak ve içtima koşulları ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Suç oluşturmayan ön tetkik/tedavi eksikliği; m. 43 ilk cümle	İdari para cezası; yılın yeniden değerleme tutarı uygulanır, hapis suçu değildir.
Taksirle bir kişinin ölümü; TCK m. 85/1	2–6 yıl hapis; nedensellik ve kusur gerekir.
Birden fazla ölüm veya ölümle birlikte yaralanma; TCK m. 85/2	2–15 yıl hapis. Bilinçli taksirde m. 22/3 artırım ayrıca değerlendirilir.
İhmal suretiyle kasten öldürme şartları gerçekten oluşursa; TCK m. 83	Niteliğe göre 10–15, 15–20 veya 20–25 yıl süreli hapis belirlenebilir; indirim yapılmaması da mümkündür. Taksirli tıbbi hataya otomatik uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Taksirle öldürme ve kasten öldürmenin ihmali şekli re’sen takip edilir; aile feragatinin kamu davasını otomatik düşürücü etkisi yoktur. Yalnız yaralanma sonucu varsa TCK m. 89/5’in şikâyet ve bilinçli taksir ayrımı uygulanır. Muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem niteliğinde 3359 Ek m. 18 uyarınca özel sağlık kuruluşu hekimleri için de Mesleki Sorumluluk Kurulu soruşturma izni ve 4483 usulü gündeme gelir; 2547 m. 53 kapsamındakilerin özel rejimi saklıdır. İzin/itiraz kararı, olayın mesleki tıbbi işlem kapsamında olup olmadığı ve özel suç istisnası somut dosyadan belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Ölüm nedeniyle TCK m. 85 veya m. 83 takibinde yetişkin için uzlaştırma ve genel önödeme uygulanmaz; bu suçlar seri muhakemede değildir ve ceza üst sınırları nedeniyle basit yargılama kapsamına girmez. Yalnız TCK m. 89 yaralanması halinde uzlaştırma ve uygun fıkrada basit yargılama ayrıca değerlendirilir. İdari para için adli usuller uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Taksirle öldürme katalog suç değildir; ceza üst sınırı iki yılı geçtiğinden kuvvetli şüphe, tutuklama nedeni ve ölçülülük somut olarak incelenir. TCK m. 83’ün kasten öldürme niteliğinde katalog hükmü gündeme gelebilir. Sırf tıbbi ölüm meydana gelmesi tutuklama için yeterli değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

TCK m. 85/1 tek ölümde asliye ceza; m. 85/2 çoklu ölüm/ölümle birlikte yaralanma ve m. 83'te ağır ceza görevlidir. İdari yaptırım denetimi, tazminat davası ve mesleki disiplin ayrı süreçlerdir. Muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem niteliğinde 3359 Ek m. 18 uyarınca özel sağlık kuruluşu hekimleri için de Mesleki Sorumluluk Kurulu soruşturma izni ve 4483 usulü gündeme gelir; 2547 m. 53 kapsamındakilerin özel rejimi saklıdır. İzin/itiraz kararı, olayın mesleki tıbbi işlem kapsamında olup olmadığı ve özel suç istisnası somut dosyadan belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin için m. 85/1 ve /2'de olağan dava zamanaşımı 15 yıldır; m. 83'te kanuni ceza niteliğine göre ayrı süreler uygulanır. İzin sürecindeki durma, kesilme ve olay tarihi önemlidir. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır. 4483 kapsamında izin kararına itirazın tebliğden itibaren on günlük özel süresi ceza hükmü kanun yollarıyla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Taksirli suçta bilinçli taksir bulunmadığında uzun süreli hapis de TCK m. 50/4 uyarınca adli paraya çevrilebilir; bilinçli taksirde bu istisna yoktur. Meslek icrasının yasaklanması TCK m. 53/6'da koşullu ayrı sonuçtur. İhmal suretiyle kasten öldürmede olağan ceza düzeyi HAGB/erteleme sınırlarının dışındadır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Taksirle öldürme/yaralamada özel başka rejim yoksa süreli hapiste iyi hâlle genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İhmal suretiyle kasten öldürmenin süreli hapis cezasında 5275 m. 107/2-a uyarınca 2/3; müebbet/ağırlaştırılmış müebbette ilgili ayrı süreler uygulanır. Tekerrür, mahsup, birden fazla ilam ve denetimli serbestlik koşulları kesin yatarı değiştirir. Taksirli suçtaki adli para veya seçenek yaptırım hapisle karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Hasta dosyası, onam, preoperatif tetkikler, anestezi değerlendirmesi ve ameliyat kayıtlarını eksiksiz alın.

• Acil başvuru saatini, mevcut imkânları, sevk ve ekip görevlerini belgeleyin.

• Ölümde otopsi/adli tıp ve bağımsız uzman incelemesiyle alternatif nedenleri değerlendirin; dosya kayıtlarını değiştirmeyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu · m. 29, 43; TCK m. 22, 83, 85, 89; 3359 Ek m. 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105340

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 18; tıbbi işlem soruşturma izni · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Firar Süresi Dolmadan Yakalanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Firar süresi dolmadan yakalanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 68 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Firar veya yabancı ülkeye firar için gerekli süre tamamlanmadan yakalanan asker hakkında, kanunun ayrıca cezalandırdığı kısa süreli kaçma hâli uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 66 veya 67 kapsamında izinsiz ayrılma fiili.
- Henüz süre dolmadan yakalanma ve dönüşün kendiliğinden olmaması.
- Silah/teçhizat veya hizmet sırasında ayrılmada gün şartının aranmaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

6413 teki kısa süreli izinsizliğin disiplin alanıyla 68 deki yakalanma fiili aynı kabul edilmez. Kişinin geri dönme biçimi ve süre kaydı ceza normunun seçilmesinde belirleyicidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
68/temel	İki–altı ay hapis.
68/silah veya hizmet	Gün şartı aranmaz; m. 50 artırımı gündeme gelir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 66 veya 67 kapsamında izinsiz ayrılma fiili.

• Henüz süre dolmadan yakalanma ve dönüşün kendiliğinden olmaması.

• Silah/teçhizat veya hizmet sırasında ayrılmada gün şartının aranmaması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 68; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özel hastanede hastayı yerine hekim bırakmadan terk etme — Ceza ve Süreç Rehberi

2219 m. 11’de sayılan özel uzmanlık hastanelerinin sorumlu uzman tabibinin tedavisini üstlendiği hastayı yerine vekil bırakmadan izinsiz ve isteyerek terk ederek tedavisiz bırakması idari yaptırım; buna bağlı hastalık ağırlaşması veya ölüm Türk Ceza Kanunu sorumluluğu doğurabilir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İdari para; adli suç sonucu ayrıca değerlendirilir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Taksirle yaralamada kural şikâyettir; TCK m. 89/1 dışındaki ağırlaşmış/birden çok yaralanmanın bilinçli taksirle işlenmesinde şikâyet aranmaz. Şikâyete bağlı hâlde fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay, dava zamanaşımını aşmamak üzere işler. Taksirle ölüm ve kasten öldürme re’sen takip edilir. Muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem niteliğinde 3359 Ek m. 18 uyarınca özel sağlık kuruluşu hekimleri için de Mesleki Sorumluluk Kurulu soruşturma izni ve 4483 usulü gündeme gelir; 2547 m. 53 kapsamındakilerin özel rejimi saklıdır. İzin/itiraz kararı, olayın mesleki tıbbi işlem kapsamında olup olmadığı ve özel suç istisnası somut dosyadan belirlenir.
Uzlaştırma ve özel usul	TCK m. 89 yaralanması CMK m. 253’te açıkça uzlaştırma kapsamındadır; aynı mağdura karşı kapsam dışı suç gibi istisnalar kontrol edilir. TCK m. 85/83 ölüm suçları uzlaştırma ve genel önödeme kapsamında değildir. Seri muhakeme yoktur. Basit yaralamada üst sınır iki yıl olduğundan kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkün; artırım veya ölümde sınır ayrıca incelenir.
İnfaz çerçevesi	Taksirle öldürme/yaralamada özel başka rejim yoksa süreli hapiste iyi hâlle genel koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İhmal suretiyle kasten öldürmenin süreli hapis cezasında 5275 m. 107/2-a uyarınca 2/3; müebbet/ağırlaştırılmış müebbette ilgili ayrı süreler uygulanır. Tekerrür, mahsup, birden fazla ilam ve denetimli serbestlik koşulları kesin yatarı değiştirir. Taksirli suçtaki adli para veya seçenek yaptırım hapisle karıştırılmaz.

01 / Suçun kimliği

Hususi Hastaneler Kanunu m. 44 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2], [6]

02 / Kısa tanım

2219 m. 11’de sayılan özel uzmanlık hastanelerinin sorumlu uzman tabibinin tedavisini üstlendiği hastayı yerine vekil bırakmadan izinsiz ve isteyerek terk ederek tedavisiz bırakması idari yaptırım; buna bağlı hastalık ağırlaşması veya ölüm Türk Ceza Kanunu sorumluluğu doğurabilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tedavinin sürekliliği ve bakımı üstlenilen hastanın yaşam/beden bütünlüğü.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özel tipte m. 11'in belirttiği ruh hastalıkları, çocuk, doğum ve verem sanatoryumu sorumlu uzman tabip grubu incelenir. Her sağlık çalışanına bu özel madde doğrudan genişletilmez; diğerlerinin genel tıbbi sorumluluğu ayrı olabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hekimin m. 11 kapsamındaki sıfatı ve hastanın tedavisini gerçekten üstlenmiş olması.

• İzin, uygun vekil/devir ve nöbet düzeni; iradi ayrılmanın hastayı tedavisiz bırakması.

• Hastalığın ağırlaşması/ölüm ile bakım kesintisinin nedenselliği ve alternatif nedenler.

• Hekimin durum bilgisi, fiilî müdahale imkânı ve kişisel kusuru.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ayrılma iradi olabilir; sonuçtaki taksir, bilinçli taksir veya kast bundan ayrı incelenir. Hekimin bilerek ayrılması, tek başına öldürme kastı bulunduğu anlamına gelmez. Kusur ve netice her kişi için ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulünce izin, ehil vekile gerçek devir veya kaçınılmaz acil engel somutlaştırılır. Hastanın taburcu edildiği durum ile henüz bakıma ihtiyaç duyarken terk edilmesi farklıdır; yalnız kâğıt üstünde devir yeterli olmayabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [6], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hastalık ağırlaşması/ölüm gerçekleşmemiş olsa da kanuni koşulları varsa idari sorumluluk doğabilir. Sonuç gerçekleştiğinde TCK m. 89/85 veya kast ve garantörlük koşulları varsa m. 83 incelenir; aynı kusuru birkaç isim altında otomatik toplamak doğru değildir. Taksirde herkes kendi kusurundan sorumludur.

Dayanak: [1], [2], [6]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 44 ilk cümle — kapsam içi hastayı tedavisiz terk	İdari para; adli suç sonucu ayrıca değerlendirilir.
Taksirle yaralama; TCK m. 89/1	4 ay–2 yıl hapis veya adli para; /2 ağır neticede 1/2, /3 neticelerinde bir kat artırım.
Birden fazla yaralanma; TCK m. 89/4	9 ay–5 yıl hapis; bilinçli taksir ayrıca değerlendirilir.
Taksirle ölüm; TCK m. 85	Tek ölüm 2–6 yıl; çoklu ölüm veya ölümle birlikte yaralanma 2–15 yıl hapis.
İhmal suretiyle kasten öldürme; TCK m. 83	Ancak öldürme kastı, garantörlük ve eşdeğer ihmal kanıtlanırsa; m. 83'ün ayrı ceza sistemi.

Dayanak: [1], [2], [6]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Taksirle yaralamada kural şikâyettir; TCK m. 89/1 dışındaki ağırlaşmış/birden çok yaralanmanın bilinçli taksirle işlenmesinde şikâyet aranmaz. Şikâyete bağlı hâlde fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay, dava zamanaşımını aşmamak üzere işler. Taksirle ölüm ve kasten öldürme re'sen takip edilir. Muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem niteliğinde 3359 Ek m. 18 uyarınca özel sağlık kuruluşu hekimleri için de Mesleki Sorumluluk Kurulu soruşturma izni ve 4483 usulü gündeme gelir; 2547 m. 53 kapsamındakilerin özel rejimi saklıdır. İzin/itiraz kararı, olayın mesleki tıbbi işlem kapsamında olup olmadığı ve özel suç istisnası somut dosyadan belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [6]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

TCK m. 89 yaralanması CMK m. 253'te açıkça uzlaştırma kapsamındadır; aynı mağdura karşı kapsam dışı suç gibi istisnalar kontrol edilir. TCK m. 85/83 ölüm suçları uzlaştırma ve genel önödeme kapsamında değildir. Seri muhakeme yoktur. Basit yaralamada üst sınır iki yıl olduğundan kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkün; artırım veya ölümde sınır ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

TCK m. 89/1 temel hâlinin üst sınırı iki yıl olduğundan ve kasıtlı vücut suçu olmadığından CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Ağırlaşmış/bilinçli taksirli veya ölüm hâllerinde üst sınır ve somut nedenler ayrıca hesaplanır. Taksirli yaralama/ölüm katalog suç değildir; m. 83 farklıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

TCK m. 89 ve tek ölüm m. 85/1'de olağan görev asliye ceza; m. 85/2 ve m. 83'te ağır cezadır. Sorumlu hekim sıfatı, tıbbi işlem kapsamı ve soruşturma izni öncelikle belirlenir. İdari para, tazminat ve disiplin süreçleri ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3], [6]

15 / Süreler ve zamanaşımı

TCK m. 89'un bilinçli taksir artırımı bulunmayan hâllerinde yetişkin için olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; kanuni artırımla üst sınır beş yılı aşarsa 15 yıllık bant değerlendirilir. TCK m. 85'te 15 yıl, m. 83'te cezanın niteliğine göre ayrı süre vardır. Şikâyet, izin nedeniyle durma ve kesilme ayrıca hesaplanır. Genel itiraz kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri saklıdır. İzin kararına 4483 kapsamında on günlük itiraz süresi ayrıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [6], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Taksirli suçta bilinçli taksir bulunmadığında uzun süreli hapis de TCK m. 50/4 uyarınca adli paraya çevrilebilir; bilinçli taksirde bu istisna yoktur. Meslek icrasının yasaklanması TCK m. 53/6'da koşullu ayrı sonuçtur. İhmal suretiyle kasten öldürmede olağan ceza düzeyi HAGB/erteleme sınırlarının dışındadır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Taksirle öldürme/yaralamada özel başka rejim yoksa süreli hapiste iyi hâlle genel koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İhmal suretiyle kasten öldürmenin süreli hapis cezasında 5275 m. 107/2-a uyarınca 2/3; müebbet/ağırlaştırılmış müebbette ilgili ayrı süreler uygulanır. Tekerrür, mahsup, birden fazla ilam ve denetimli serbestlik koşulları kesin yatarı değiştirir. Taksirli suçtaki adli para veya seçenek yaptırım hapisle karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [6], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Nöbet çizelgesi, izin, vekâlet/devir, hasta takip ve çağrı kayıtlarını koruyun.

• Ayrılma ile tıbbi kötüleşme zaman çizelgesini laboratuvar, vital bulgu ve müdahale kayıtlarıyla karşılaştırın.

• Başka hekim/ekibin devralma imkânını, haberdarlığı ve alınabilecek önlemleri uzman incelemesine sunun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı/UYAP kamu mevzuat servisinden alınan resmî tam metin ve gerekli bağlantılı hükümler aynı gün incelendi. Olay tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan hukuk onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu · m. 11, 44; TCK m. 22, 83, 85, 89; 3359 Ek m. 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105340

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 18; tıbbi işlem soruşturma izni · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düşman Tarafına Kaçma ve Düşman Karşısında Firar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düşman tarafına kaçma ve düşman karşısında firar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Düşmana kaçmada tarihsel ölüm cezası; güncel ölüm cezası uygulanamaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 69 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Düşman tarafına geçme ile düşman karşısında veya kuşatma altında firar, savaş ortamına özgü ağırlaştırılmış hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Harp ve düşman statüsünün hukuki tespiti.
- Düşman tarafına geçiş veya düşman karşısındaki birlikten ayrılma.
- Kuşatma, hizmet görevi ve olayın ağırlığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Düşman tarafına bilerek geçme ile yanlış yönelme, esir alınma veya zorlanma ayrılır. Salt savaş alanında kaybolma firar kastının kanıtı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
69/1	Düşmana kaçmada tarihsel ölüm cezası; güncel ölüm cezası uygulanamaz.
69/2	Müebbet veya bir–yirmi dört yıl hapis; vahim hâlin tarihsel ölüm ibaresi anayasal yasağa tabidir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Harp ve düşman statüsünün hukuki tespiti.

• Düşman tarafına geçiş veya düşman karşısındaki birlikten ayrılma.

• Kuşatma, hizmet görevi ve olayın ağırlığı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 69; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sözleşerek Firar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sözleşerek firar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–beş yıl; lider subaysa beş–yedi yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 70 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İkiden fazla askerin önceden anlaşarak kaçması hâlinde önayak/baş olanlarla diğer katılanların cezası farklıdır; yurt dışı firar ve seferberlik ayrıca ağırlaştırır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- En az üç asker ve önceden ortak kaçma iradesi.
- Anlaşmanın icraya yansıması ve her kişinin katılımı.
- Baş/önayak, subay sıfatı, yurt içi/yurt dışı ve seferberlik ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yalnız aynı gün kaçmak önceden anlaşmayı kanıtlamaz. Liderlik somut yönlendirme ve organizasyonla gösterilir; genel iştirak hükümleri özel kanuni ceza ayrımıyla birlikte uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
70/yurt içi lider	İki–beş yıl; lider subaysa beş–yedi yıl hapis.
70/yurt dışı lider	Beş–yedi yıl; lider subaysa beş–on yıl hapis.
70/diğer katılanlar	Bir–üç yıl hapis; yurt dışı kaçışta iki kat.
70/seferberlik	Diğer katılanlar için yarı oranında artırım; liderlere ilişkin tarihsel ölüm ibaresi güncel yaptırım değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• En az üç asker ve önceden ortak kaçma iradesi.

• Anlaşmanın icraya yansıması ve her kişinin katılımı.

• Baş/önayak, subay sıfatı, yurt içi/yurt dışı ve seferberlik ayrımı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 70; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seferberlikte Firarı Haber Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seferberlikte firarı haber vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 74 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Önlenebilir bir firarı öğrenip yetkili mercie zamanında bildirmeyen kişinin sorumluluğu düzenlenir. Barışa ilişkin kaldırılmış bölüm, güncel suç olarak sunulmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bilinen planın somut firar niteliği.
- Zamanında bildirimle önleme imkânı ve bildirime yetkili merci.
- Firarın gerçekleşmesi ve seferberlik dönemi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Somut, önlenebilir firarı bilerek bildirmeme aranır; duyum, tahmin veya bildirim imkânsızlığından suç çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
74/seferberlikte yürürlükte kalan hâl	İki yıla kadar hapis.
74/barış dönemi ibaresi	477 sayılı Kanunla kaldırılan kısmın tarihsel altı aylık cezası güncel barış suçu değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Bilinen planın somut firar niteliği.

• Zamanında bildirimle önleme imkânı ve bildirime yetkili merci.

• Firarın gerçekleşmesi ve seferberlik dönemi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 74; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Firar Ettirme, Firariyi Saklama ve Asker Mevcudunu Hileyle Azaltma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Firar ettirme, firariyi saklama ve asker mevcudunu hileyle azaltma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–bir yıl; tekrarda bir–üç yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 75 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir askerin firarına yardım etmek, firar ettiğini bilerek saklamak veya çalıştırmak ile seferberlikte hileli belgeyle asker mevcudunu azaltmak ayrı hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Firarı kolaylaştıran somut katkı veya bilinen firariyi saklama/çalıştırma.
- Failin firar durumunu bilmesi; sıradan insani yardımın fiilden ayrılması.
- Tekrar, seferberlik/olağanüstü durum ve sahte belge bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Firariyi bilerek koruma/çalıştırma ve kaçırmaya yardım kastı aranır; özel belgeli hâlde asker mevcudunu azaltmaya yönelen hile ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
75/1 barış	Üç ay–bir yıl; tekrarda bir–üç yıl hapis.
75/1 seferberlik/olağanüstü hâl	Altı ay–iki yıl; tekrarda yedi yıla kadar hapis.
75/2 asker mevcudunu hileli belgeyle azaltma	İki–beş yıl hapis; tekrardaki tarihsel ölüm cezası güncel yaptırım değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Firarı kolaylaştıran somut katkı veya bilinen firariyi saklama/çalıştırma.

• Failin firar durumunu bilmesi; sıradan insani yardımın fiilden ayrılması.

• Tekrar, seferberlik/olağanüstü durum ve sahte belge bağlantısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 75; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Hükümlü veya Tutuklunun Kaçması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî hükümlü veya tutuklunun kaçması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Türk Ceza Kanunu 292 ve devamındaki kaçma/kaçırma hükmünün ilgili cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 76 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî yargılama/infaz bağlamında tutuklu veya hükümlünün kaçması ve kaçmasına yardım genel ceza hükümlerine bağlanır; askerî yokluğun süresi özel alt sınır doğurabilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hukuken geçerli tutma veya infaz kararı.
- Kaçma veya bilerek yardım hareketi.
- Askerî yokluğun altı günü bulması ve hedef kaçma suçunun özel hâlleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kaçma, kaçmaya yardım, cebir/silah ve kendiliğinden teslim aynı hüküm değildir. Türk Ceza Kanunu 293 teki teslim indirimi ile askerî firar hükümlerinin içtima ilişkisi birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
76/genel atıf	Türk Ceza Kanunu 292 ve devamındaki kaçma/kaçırma hükmünün ilgili cezası.
76/altı gün	Kanuni sürenin aşılması hâlinde bir yıldan aşağı olmayan hapis alt sınırı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Hukuken geçerli tutma veya infaz kararı.

• Kaçma veya bilerek yardım hareketi.

• Askerî yokluğun altı günü bulması ve hedef kaçma suçunun özel hâlleri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 76; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Disiplin Hapsinden Kaçma veya Kaçırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Disiplin hapsinden kaçma veya kaçırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 77 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Hukuken uygulanabilir askerî disiplin hapsinden kaçma, kaçırmaya yardım veya muhafazadaki görev ihlali ayrıca düzenlenir. Sivil ceza infazından kaçma hükmüyle karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hapsin güncel 6413/477 rejiminde geçerli olarak verilmiş olması.
- İnfaz yeri, başlangıcı ve gözetim görevinin kime ait olduğu.
- Kaçma, yardım ya da maddede aranan ihmali görev ihlali.
- Altı günlük yokluğun oluşup oluşmadığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kaçmada veya yardımda kast, gözetim görevini ihlalde kanunun ayrıca öngördüğü kusur aranır. Geçersiz veya artık kanunda bulunmayan disiplin hapsi varsayılarak suç kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
77/temel	Bir–altı ay hapis.
77/altı günlük yokluk	Bir yıldan aşağı olmayan hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Hapsin güncel 6413/477 rejiminde geçerli olarak verilmiş olması.

• İnfaz yeri, başlangıcı ve gözetim görevinin kime ait olduğu.

• Kaçma, yardım ya da maddede aranan ihmali görev ihlali.

• Altı günlük yokluğun oluşup oluşmadığı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 77; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düşmana Firarda Mal Kaçırmaya Yardım Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düşmana firarda mal kaçırmaya yardım: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Metinde mal değerinin iki–üç katı ağır para cezası; 5252 dönüşümü ve dayanak malvarlığı işleminin hukuka uygunluğu birlikte incelenir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 78 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Maddenin büyük bölümü tarihsel müsadere/koruma rejimidir. C/2 bendinde düşmana firar edenin malını, kanuni işlemleri etkisiz kılmak için bilerek gizlemeye veya kaçırmaya yardım özel para yaptırımına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Firariyle mal ve yardım hareketi arasındaki bağ.

• Yürütülen malvarlığı işleminin anayasal ve kanuni dayanağı.

• Bilerek gizleme/kaçırma ve eşyanın gerçek değeri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Malı kaçırma işlemine bilerek katılma gerekir; akrabalık veya sıradan alacak ilişkisi tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
78/C-2	Metinde mal değerinin iki–üç katı ağır para cezası; 5252 dönüşümü ve dayanak malvarlığı işleminin hukuka uygunluğu birlikte incelenir.
78/diğer bentler	Genel müsadere Anayasa 38 ile yasaktır; her malvarlığı tedbiri geçerli suç yaptırımı kabul edilemez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Maddenin özel zamanaşımı ibaresi ile Anayasa 38 ve güncel malvarlığı hukuku ilişkisi değerlendirilir; geçerli temel fiil/tedbir gösterilmeden zamanaşımına tabi olmayan sınırsız suç iddiası kurulamaz. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Firariyle mal ve yardım hareketi arasındaki bağ.

• Yürütülen malvarlığı işleminin anayasal ve kanuni dayanağı.

• Bilerek gizleme/kaçırma ve eşyanın gerçek değeri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 78; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerlikten Kurtulmak için Kendini Elverişsiz Hâle Getirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerlikten kurtulmak için kendini elverişsiz hâle getirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 79 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerlik yükümlülüğünden kurtulmak amacıyla kişinin kendisini hizmete elverişsiz hâle getirmesi düzenlenir. Hastalık veya tedavi, bu özel amaç bulunmadan suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tıbbi rapor ve eylem öncesi/sonrası hizmet kabiliyeti.
- Elverişsizliğe yol açan bilinçli hareket.
- Askerlikten kurtulma amacı; tam elverişsizlik, seferberlik veya düşman karşısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Askerlikten kurtulma özel amacı gerekir. Ruh sağlığı, zorlanma ve cezai ehliyet somut tıbbi bulgularla değerlendirilir; kendine zarar verme olayı tek başına bu amacı kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
79/1	Bir–beş yıl hapis.
79/2 tüm askerî kabiliyet	Bir–yedi yıl hapis.
79/3 seferberlik	Bir–on yıl hapis.
79/3 düşman karşısı	Tarihsel ölüm ibaresi uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Tıbbi rapor ve eylem öncesi/sonrası hizmet kabiliyeti.

• Elverişsizliğe yol açan bilinçli hareket.

• Askerlikten kurtulma amacı; tam elverişsizlik, seferberlik veya düşman karşısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 79; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Başkasını Askerlikten Kurtarmak için Elverişsiz Hâle Getirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Başkasını askerlikten kurtarmak için elverişsiz hâle getirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Elverişsizliğin düzeyine ve harp durumuna göre 79 daki ilgili ceza. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 80 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir başkasını askerlik hizmetinden kurtarmak amacıyla onun bedenine müdahale ederek elverişsiz kılan kişinin sorumluluğu 79 daki yaptırımlara bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Askerlik yükümlüsü kişi ve elverişsizliğe neden olan müdahale.
- Müdahalenin sonucu ve sağlık raporlarının güvenilirliği.
- Failin askerlikten kurtarma amacı ve müdahalenin tıbbi gerekliliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hizmetten kurtarma amacıyla bilinçli müdahale aranır. Hukuken gerekli tedavi ve kusurlu tıbbi işlem özel kast bulunmadan 80 kapsamına taşınamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
80/79 atfı	Elverişsizliğin düzeyine ve harp durumuna göre 79 daki ilgili ceza.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Askerlik yükümlüsü kişi ve elverişsizliğe neden olan müdahale.

• Müdahalenin sonucu ve sağlık raporlarının güvenilirliği.

• Failin askerlikten kurtarma amacı ve müdahalenin tıbbi gerekliliği.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 80; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerlikten Kurtulmak için Hile Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerlikten kurtulmak için hile: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–on yıl hapis; Ek 9 alt sınırı ve 5252 m 6 dönüşümü. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 81 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerliği tamamen veya kısmen yerine getirmemek için hileli yol kullanan ve bu hileye katılan kişi cezalandırılır. Sahte hastalık görünümü veya belge, olayın yöntemine göre diğer suçlarla da ilişkilendirilebilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hileli davranışın ne olduğu ve askerlik işlemini yanıltmaya elverişliliği.
- Hizmetten tümüyle veya kısmen kurtulma hedefi.
- Belge, sağlık ve başvuru zincirinde kişisel katkı; az vahim hâl.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Askerlikten kurtulma amacı ve aldatıcı hareket kastı gerekir. İdari başvuruda hukuki hak arama veya gerçek sağlık mazereti hile değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
81/temel	Bir–on yıl hapis; Ek 9 alt sınırı ve 5252 m 6 dönüşümü.
81/az vahim	Altı ay–beş yıl hapis.
81/katılan	Maddede belirtilen yardım/iştirak için aynı yaptırım sistemi.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Hileli davranışın ne olduğu ve askerlik işlemini yanıltmaya elverişliliği.

• Hizmetten tümüyle veya kısmen kurtulma hedefi.

• Belge, sağlık ve başvuru zincirinde kişisel katkı; az vahim hâl.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 81; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Amir veya Üste Tehdit Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Amir veya üste tehdit: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–iki yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 82 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî amir veya üstün kanunda korunan sıfatına yönelik tehdit, toplu asker önünde, silahlı veya hizmet bağlamında işlenmesine göre ağırlaşır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Amir/üst ilişkisinin ve failin bunu bilmesinin belirlenmesi.
- Korkutmaya elverişli tehdit içeriği ve iletilmesi.
- Hizmet, silah ve asker topluluğu koşulları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Tehdidin anlamı, bağlamı ve amir/üst sıfatının bilinmesi gerekir. Salt sert konuşma, disiplin itirazı veya kaldırılmış saygısızlık düzenlemesi tehdit sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
82/temel	Altı ay–iki yıl hapis.
82/nitelikli	Bir yıldan az olmamak üzere, temel üst sınır içinde hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Amir/üst ilişkisinin ve failin bunu bilmesinin belirlenmesi.

• Korkutmaya elverişli tehdit içeriği ve iletilmesi.

• Hizmet, silah ve asker topluluğu koşulları.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 82; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Görevde Bilerek Gerçeğe Aykırı Şikâyet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî görevde bilerek gerçeğe aykırı şikâyet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 84 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî makamların şikâyet yolunu, gerçek olmadığını bildiği bir iddia için kullanma düzenlenir. Başvurunun sonuçsuz kalması veya beraat, tek başına yalan şikâyet kanıtı değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Şikâyetin yetkili makama yöneltilmiş olması.

• Şikâyet konusu maddi olgunun yanlışlığı.

• Failin yanlışlığı başvuru sırasında bilmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek gerçeğe aykırı şikâyet gerekir. Samimi şüphe, hukuki değerlendirme hatası ve kanıtlanamayan iddia kastla aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasal dilekçe ve hak arama özgürlüğü korunur; müdafi veya yetkili mercie iyi niyetli başvuru cezalandırılmamalıdır. İftiranın daha özel/ağır şartları oluşursa norm ilişkisi ayrıca çözülür.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
84/1	Üç aya kadar hapis.
84/2	Kaldırılmış bölüm için güncel mahkûmiyet kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Şikâyetin yetkili makama yöneltilmiş olması.

• Şikâyet konusu maddi olgunun yanlışlığı.

• Failin yanlışlığı başvuru sırasında bilmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 84; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Amir veya Üste Hakaret Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Amir veya üste hakaret: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–bir yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 85 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî amir/üste onur ve saygınlığı zedeleyen söz, yazı veya fiil isnadı; hizmet bağlantısı, belirli fiil isnadı ve alenî/yazılı sunuma göre ayrı cezalara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Amir/üst sıfatı ve bunun bilinmesi.
- Sözün tam içeriği, bağlamı ve muhataba yönelmesi.
- Hizmet sırasında/görev nedeniyle işlenme; belirli fiil isnadı; aleniyet veya resmî başvuru.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Eleştiri, savunma ve dilekçe hakkı bağlamında sözler bütün olarak değerlendirilir. Askerî hiyerarşi hak arama hakkını ortadan kaldırmaz; sıfat ilişkisi bulunmayan aile/özel olayda Ek 12 istisnası incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
85/temel	Üç ay–bir yıl hapis.
85/hizmet sırasında veya hizmet nedeniyle	Altı ay–üç yıl hapis.
85/belirli fiil isnadı	Altı ay–beş yıl hapis.
85/alenî, yazılı veya resmen işleme konulan şikâyet	Bir–beş yıl hapis; ilgili fıkranın koşulları birlikte aranır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Amir/üst sıfatı ve bunun bilinmesi.

• Sözün tam içeriği, bağlamı ve muhataba yönelmesi.

• Hizmet sırasında/görev nedeniyle işlenme; belirli fiil isnadı; aleniyet veya resmî başvuru.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 85; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Emre İtaatsizlikte Israr Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Emre itaatsizlikte ısrar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir ay–bir yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 87 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Hizmete ilişkin, yerine getirilmesi mümkün ve hukuken bağlayıcı emrin yerine getirilmemesi ile emri açıkça reddetme veya tekrarına rağmen yapmama ayrı basamaklardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Emri verenin yetkisi ve hizmet bağlantısı.
- Emrin açık içeriği, faile bildirilmesi ve yerine getirme imkânı.
- Yerine getirmeme, açık ret veya tekrar üzerine direnme ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Konusu suç olan emir uygulanamaz; hizmet dışı veya yetkisiz emir ile hukuken bağlayıcı hizmet emri ayrılır. Sağlık, fiilî imkânsızlık, emrin belirsizliği ve kaçınılmaz hata kusuru etkileyebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
87/ilk hâl	Bir ay–bir yıl hapis.
87/açık ret veya tekrara rağmen yapmama	Üç ay–iki yıl hapis.
87/seferberlik	Bir–beş yıl hapis; Ek 9.
87/düşman karşısı	Bir–on yıl hapis; Ek 9.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Emri verenin yetkisi ve hizmet bağlantısı.

• Emrin açık içeriği, faile bildirilmesi ve yerine getirme imkânı.

• Yerine getirmeme, açık ret veya tekrar üzerine direnme ayrımı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 87; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Emre İtaatsizliğin Silahlı veya Toplu İşlenmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Emre itaatsizliğin silahlı veya toplu işlenmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 88 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

87 kapsamındaki itaatsizliğin asker topluluğu önünde, silah başında, silahlı olarak veya hizmetten kaçınma amacıyla işlenmesi ağırlaştırılmış hâlidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 87 deki geçerli emir ve itaatsizlik unsurları.
- Silahlı olma/silah başında bulunma veya asker topluluğu.
- Hizmetten sıyrılma özel amacının arandığı hâlde bu amaç.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
88/barış	Altı ay–beş yıl hapis.
88/seferberlik	Bir–beş yıl hapis; Ek 9.
88/düşman karşısı	On–yirmi dört yıl hapis; 5252 m 6/2-a.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 87 deki geçerli emir ve itaatsizlik unsurları.

• Silahlı olma/silah başında bulunma veya asker topluluğu.

• Hizmetten sıyrılma özel amacının arandığı hâlde bu amaç.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 88; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Emre İtaatsizlik Nedeniyle Ağır Zarar veya Tehlike Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Emre itaatsizlik nedeniyle ağır zarar veya tehlike: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–on yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 89 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

87 deki itaatsizlik yüzünden insan hayatının tehlikeye girmesi, askerî güvenlik/hazırlığın ihlali veya büyük mal zararı meydana gelirse neticeye bağlı ağırlaştırma uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli hizmet emri ve bilinçli itaatsizlik.
- Hayat tehlikesi, askerî güvenlik/hazırlık zararı veya büyük mal zararının somut kanıtı.
- İtaatsizlik ile netice arasındaki nedensellik ve neticeye ilişkin kusur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İtaatsizlik kastı ile ağır neticeye ilişkin Türk Ceza Kanunu 23 uyarınca en az taksir ayrı araştırılır; sonucun meydana gelmesi kusuru tek başına kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
89/barış	Bir–on yıl hapis.
89/seferberlik	İki–on beş yıl hapis.
89/düşman karşısı	On beş–yirmi dört yıl hapis alternatifi; tarihsel ölüm cezası uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli hizmet emri ve bilinçli itaatsizlik.

• Hayat tehlikesi, askerî güvenlik/hazırlık zararı veya büyük mal zararının somut kanıtı.

• İtaatsizlik ile netice arasındaki nedensellik ve neticeye ilişkin kusur.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 89; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Amir veya Üste Mukavemet Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Amir veya üste mukavemet: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–on yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 90 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Amir/üstü hizmete ilişkin görevini yapmaktan alıkoymak veya belirli bir işi yapmaya zorlamak için cebir ya da tehdit kullanma düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Amir/üst veya korunan görevli ve hizmet işlemi.
- Cebir/tehdidin fiilî içeriği ve göreve yönelişi.
- Zorlama veya engelleme amacı; seferberlik ve az vahim hâl.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görevi engelleme veya zorla yaptırma amacı gerekir; sözel itiraz ve pasif bir idari uyuşmazlık cebir/tehdit unsuru yoksa bu suç olmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
90/1 temel	Altı ay–on yıl hapis.
90/1 az vahim	Üç ay–beş yıl hapis; 5252 m 6/2-b.
90/1 seferberlik	İki–beş yıl; az vahim hâlde altı ay–beş yıl hapis.
90/2	Amiri korumakla görevli erbaş/ere karşı aynı suçta aynı ceza.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Amir/üst veya korunan görevli ve hizmet işlemi.

• Cebir/tehdidin fiilî içeriği ve göreve yönelişi.

• Zorlama veya engelleme amacı; seferberlik ve az vahim hâl.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 90; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Amir veya Üste Fiilen Saldırı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Amir veya üste fiilen saldırı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–beş yıl hapis; az vahim hâlde altı ay–beş yıl; 5252 m 6/2-b. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 91 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Amir/üste fiziksel saldırı ve kanunun ayrıca eşitlediği saldırıya teşebbüs; hizmet, silah, topluluk ve neticeye göre ağırlaşır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Fiziksel saldırı hareketi veya kanunun cezalandırdığı teşebbüs.
- Amir/üst ilişkisinin bilinmesi; hizmet ve silah/araç niteliği.
- Yaralanmanın derecesi, ölüm ve bunlarla nedensellik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Saldırı kastı ve amir/üst sıfatının bilinmesi aranır; ağır neticede 23 uyarınca kusur, doğrudan öldürme kastı varsa öldürme normları ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru savunma, zorunluluk ve üstün hukuka aykırı davranışı somut delille incelenir. 92 deki tahrik ve 117–118 bağlantısı otomatik cezasızlık anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.
- 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
91/1 temel	Üç–beş yıl hapis; az vahim hâlde altı ay–beş yıl; 5252 m 6/2-b.
91/2 nitelikli	Eski hapis hükmünde beş yıl; az vahim hâlde bir–beş yıl; 5252 m 6/2-b üst sınırı.
91/3 ağır beden zararı	On beş–yirmi dört yıl hapis.
91/3 ölüm	Müebbet; az vahim hâlde yirmi dört–otuz yıl hapis.
91/4 seferberlik	Yirmi–yirmi dört yıl; az vahim hâlde on beş–yirmi dört yıl; bedensel tahripte müebbet; ölümde tarihsel ölüm ibaresi uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Fiziksel saldırı hareketi veya kanunun cezalandırdığı teşebbüs.

• Amir/üst ilişkisinin bilinmesi; hizmet ve silah/araç niteliği.

• Yaralanmanın derecesi, ölüm ve bunlarla nedensellik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 91; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askeri Amire Karşı Suça Tahrik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askeri amire karşı suça tahrik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–iki yıl; seferberlikte altı ay–beş yıl hapis; tahrik edilenin cezasından daha ağır olamaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 93 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir askeri amire veya üste itaatsizliğe, mukavemete ya da saldırıya sevk etme; hedef fiilin teşebbüste kalması veya tamamlanmasına göre farklı sorumluluk doğurur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tahrikin belirli asker ve hedef fiile yönelmesi.

• Tahrik ile hedef kişinin davranışı arasındaki bağlantı.

• Hedef fiilin teşebbüs veya tamamlanma aşaması; seferberlik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belirli askerî suçu işlettirme kastı gerekir; soyut eleştiri veya hukuka uygun itiraz çağrısı aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
93/3 teşebbüs	Üç ay–iki yıl; seferberlikte altı ay–beş yıl hapis; tahrik edilenin cezasından daha ağır olamaz.
93/4 tamamlanma	Hedef suça iştirak hükümleri.
93/2	Kaldırılmış, hedef fiilin hiç başlamamasına ilişkin eski hüküm uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Tahrikin belirli asker ve hedef fiile yönelmesi.

• Tahrik ile hedef kişinin davranışı arasındaki bağlantı.

• Hedef fiilin teşebbüs veya tamamlanma aşaması; seferberlik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 93; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî İsyana Teşvik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî isyana teşvik: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş–yirmi dört yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 94 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Birden fazla askeri isyana yöneltme, hedef isyan teşebbüsüne dönüşmese de özel olarak cezalandırılır. Hizmete önemli zarar ve seferberlik ağırlaştırır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Birden fazla askere yönelen isyan çağrısı.
- Çağrının somut içeriği ve askerî isyana elverişliliği.
- Hizmete önemli zarar veya seferberlik bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hedef isyanın başlaması 94 ün temel tamamlanma şartı değildir. Gerçekleşen isyanla iştirak ve cezaların içtimaı ayrıca çözülür; 105 az vahim hükmü otomatik indirim değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
94/temel	Beş–yirmi dört yıl hapis.
94/önemli hizmet zararı	On–yirmi dört yıl hapis.
94/seferberlik	Tarihsel ölüm cezası ibaresi güncel ceza değildir.
105/az vahim bağlantısı	İlgili hâle göre altı ay veya bir yıl alt sınır; seferberlikte bir veya iki yıl özel sınırları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Birden fazla askere yönelen isyan çağrısı.

• Çağrının somut içeriği ve askerî isyana elverişliliği.

• Hizmete önemli zarar veya seferberlik bağlantısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 94; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Askerî Toplantı, Toplu Beyan ve Askerî Bilgi Açıklama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz askerî toplantı, toplu beyan ve askerî bilgi açıklama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–üç yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet aranmaz. 95/3 ve 95/4 için soruşturma Millî Savunma Bakanının iznine bağlıdır; diğer askerî kişi/görev koşullarında Ek 15–16 rejimi ayrıca değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 95 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî işlerde yetkisiz toplama ve toplu beyan, buna bilerek katılma, görevden öğrenilen askerî bilgiyi izinsiz açıklama ve hiyerarşiyi alenen hedef alma ayrı fıkralardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Toplantı veya toplu başvurunun askerî işlem/teşkilat/harekâtla bağlantısı.
- Yetki veya özel izin bulunup bulunmadığı.
- Toplayan, imzalayan ve katılan kişinin farklı katkısı.
- Bilginin görev nedeniyle öğrenilmesi; alenî aşağılama ve basın yolu.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Toplantıya bilerek katılma, görev bilgisini yetkisiz açıklama veya astlık-üstlük ilişkisini zedeleme yönelimi ilgili fıkraya göre ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Dilekçe, savunma, ifade ve bilimsel çalışma hakları bağlamında sözün tamamı ve kamu yararı değerlendirilir. Yetkili açıklama, görev kapsamında toplantı ve korunması gereken hak arama faaliyeti ayrı tutulur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
95/1	Altı ay–üç yıl hapis.
95/2 bilerek toplantıya katılma/imza	Altı aya kadar hapis.
95/3 askerî bilgi açıklama	Daha ağır suç yoksa altı ay–üç yıl hapis.
95/4 alenî aşağılama	Altı ay–üç yıl hapis.
95/5 basın yoluyla	Kanunun artırım hükmü ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet aranmaz. 95/3 ve 95/4 için soruşturma Millî Savunma Bakanının iznine bağlıdır; diğer askerî kişi/görev koşullarında Ek 15–16 rejimi ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Toplantı veya toplu başvurunun askerî işlem/teşkilat/harekâtla bağlantısı.

• Yetki veya özel izin bulunup bulunmadığı.

• Toplayan, imzalayan ve katılan kişinin farklı katkısı.

• Bilginin görev nedeniyle öğrenilmesi; alenî aşağılama ve basın yolu.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 95; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerleri Hoşnutsuzluğa Kışkırtma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerleri hoşnutsuzluğa kışkırtma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 96 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Asker arkadaşlarını kamuya teşhir edilen yazı, resim veya benzeri araçla; seferberlikte ayrıca sözle hoşnutsuzluğa kışkırtma düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yazı/resim veya başka teşhir aracının kamuya sunulması.

• Asker arkadaşlarına yönelik kışkırtma içeriği.

• Yalnız sözle işlendiği iddiasında seferberlik koşulu.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Arkadaşlarını kışkırtma kastı aranır. Gerçek bir haksızlığı yetkili makama bildirme veya kişisel hoşnutsuzluğu dile getirme otomatik olarak bu unsuru karşılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İfade ve hak arama özgürlüğü ile askerî disiplinin somut korunma ihtiyacı birlikte değerlendirilir; kanunun sınırlı teşhir/seferberlik koşulları genişletilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
96	Üç ay–beş yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Yazı/resim veya başka teşhir aracının kamuya sunulması.

• Asker arkadaşlarına yönelik kışkırtma içeriği.

• Yalnız sözle işlendiği iddiasında seferberlik koşulu.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 96; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Fesat Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî fesat: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Hedef suçun cezasına, ölüm/müebbet dışındaki hâllerde üç ay–iki yıl eklenir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 97 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Birden fazla asker kişinin amir veya üste birlikte itaatsizlik, mukavemet veya fiilî saldırı için anlaşması özel suç olarak düzenlenir; hedef fiil işlenirse artırımlı sorumluluk doğar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- En az iki asker kişi ve belirli ortak suç amacı.
- Anlaşmanın somut delilleri; birbirinden bağımsız itirazlardan ayrımı.
- Hedef suç ve gerçekleşip gerçekleşmediği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

97 hazırlık aşamasındaki anlaşmayı ayrıca cezalandırır. 99 daki önleyici ihbar ile 103 teki fiilî saldırı öncesi nedamet farklıdır; liderlik ve bütün grubun dönmesi cezayı değiştirir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.
- 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
97/1 anlaşma	Hedef suçun cezasına, ölüm/müebbet dışındaki hâllerde üç ay–iki yıl eklenir.
97/2 hedef suçun işlenmesi	Müebbet ve tarihsel ölüm cezası dışında 50 deki artırım.
99 zamanında haber	Başka yoldan öğrenilmeden, fiili önleyebilecek zamanda haber veren anlaşma tarafı için cezasızlık.
103 disipline dönüş	Lider olmayan için iki yıla kadar; herkes dönerse lider için bir–beş yıl özel ceza.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• En az iki asker kişi ve belirli ortak suç amacı.

• Anlaşmanın somut delilleri; birbirinden bağımsız itirazlardan ayrımı.

• Hedef suç ve gerçekleşip gerçekleşmediği.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 97; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Fesadı Haber Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî fesadı haber vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 98 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir askerî fesadı veya fiile dönüşmesini önleyebilecek zamanda öğrenmesine rağmen haber vermeyen kişi, fesat fiile çıktığında cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 97 anlamında somut fesadın öğrenilmesi.
- Önlemeye elverişli zaman ve bildirim imkânı.
- İhmal ve fesadın gerçekten fiile dönüşmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilinen fesat hakkında bildirim görevinin kusurlu ihlali gerekir; belirsiz söylenti veya önleme imkânı kalmadığında öğrenme yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
98	Üç yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 97 anlamında somut fesadın öğrenilmesi.

• Önlemeye elverişli zaman ve bildirim imkânı.

• İhmal ve fesadın gerçekten fiile dönüşmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 98; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî İsyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî isyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş–yirmi dört yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 100 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir araya gelen askerlerin topluca emir-komutaya karşı koyması, gürültü ve taşkınlıkla itaatten çıkması askerî isyan kapsamında değerlendirilir; basit ortak şikâyetten ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kanunun aradığı asker topluluğu.

• Toplu direnme, itaatsizlik veya isyan hareketleri.

• Her failin bilerek katılımı; seferberlik durumu.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tesadüfen topluluk içinde bulunmak iştirak değildir. Liderlik, fiilî saldırıya katılım ve zamanında disipline dönüş her kişi yönünden ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
100/barış	Beş–yirmi dört yıl hapis.
100/seferberlik	On–yirmi dört yıl hapis.
101 lider/cebre katılma	On yıldan az olmamak üzere hapis; daha ağır hedef suç ve savaş hükümleri saklı.
103–105 hafif/geri dönme hâlleri	Fiilî saldırı öncesi disipline dönüş ve az vahim durum için kanuni özel cezalar.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kanunun aradığı asker topluluğu.

• Toplu direnme, itaatsizlik veya isyan hareketleri.

• Her failin bilerek katılımı; seferberlik durumu.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 100; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî İsyanda Liderlik ve Cebre Katılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî isyanda liderlik ve cebre katılma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	On–yirmi dört yıl hapis; müebbet gerektiren kişisel fiil saklı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 101 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî isyana önayak olan, yöneten veya cebrî hareketlere katılan kişinin sorumluluğu, sırf isyana katılandan ağırdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 100 kapsamında isyanın varlığı.
- Liderlik/organizasyon veya somut cebre katılma.
- Daha ağır bağımsız suçun bulunması ve seferberlik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
101/1	On–yirmi dört yıl hapis; müebbet gerektiren kişisel fiil saklı.
101/seferberlik	Metindeki ölüm cezası Anayasa 38 gereği güncel yaptırım değildir.
103–105 bağlantısı	Disipline dönüş ve az vahim hâlin kişi/olay koşullarına göre özel indirimli yaptırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 100 kapsamında isyanın varlığı.

• Liderlik/organizasyon veya somut cebre katılma.

• Daha ağır bağımsız suçun bulunması ve seferberlik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 101; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Düşman Karşısında Askerî İsyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Düşman karşısında askerî isyan: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Metinde tarihsel ölüm cezası bulunur; Anayasa 38 gereği uygulanamaz. Hedef fiilin güncel ceza karşılığı kanunilik içinde belirlenir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 102 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî isyanın düşman karşısında gerçekleşmesi, katılanların tamamı bakımından kanunda özel ağır hâl olarak düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 100 anlamında askerî isyan.
- Düşman karşısında bulunmanın somut harp koşulları.
- Kişisel katılım ve kast.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
102	Metinde tarihsel ölüm cezası bulunur; Anayasa 38 gereği uygulanamaz. Hedef fiilin güncel ceza karşılığı kanunilik içinde belirlenir.
105 az vahim hâl	Kanunda belirtilen müebbet veya en az beş yıl süreli hapis alternatifleri ve koşulları.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 100 anlamında askerî isyan.

• Düşman karşısında bulunmanın somut harp koşulları.

• Kişisel katılım ve kast.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 102; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Astına Suç İşlemeyi Teklif Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Astına suç işlemeyi teklif etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 109 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Amir veya üstün rütbe, makam ve görev nüfuzunu kullanarak astına suç işlemeyi teklif etmesi; teklifin hedef fiile dönüşmesine göre cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Amir/üst ile ast ilişkisi.

• Rütbe/görev nüfuzunun kullanılarak belirli suçun teklif edilmesi.

• Hedef fiilin hiç başlamaması, teşebbüs veya tamamlanma aşaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Suç olduğunu bildiği fiili astına işlettirme kastı gerekir. Hukuka uygun görev talebi veya belirsiz açıklama yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Konusu suç olan emir yerine getirilemez. Emri verenin sorumluluğu ile astın bilme, zorlama ve iştirak durumu 41 ve Türk Ceza Kanunu 24 kapsamında ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
109/1	İki yıla kadar hapis.
109/2 hedef fiil/teşebbüs	Asıl fail için belirlenen ceza, emir veren için 50 uyarınca artırılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Amir/üst ile ast ilişkisi.

• Rütbe/görev nüfuzunun kullanılarak belirli suçun teklif edilmesi.

• Hedef fiilin hiç başlamaması, teşebbüs veya tamamlanma aşaması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 109; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Astın Şikâyetini Gizleme veya Tehditle Geri Aldırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Astın şikâyetini gizleme veya tehditle geri aldırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 110 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Astın yetkili mercie ulaşması gereken şikâyetini saklamak veya tehditle geri çektirmek, askerî hak arama yolunu ihlal eden özel fiildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerin hak arama ve şikâyet özgürlüğü ile askerî makamların hukuka uygun işlemesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Astın şikâyet belgesi ve teslim/ulaştırma zinciri.

• Gizleme ya da tehdit içeriği.

• Şikâyetin geri alınmasıyla tehdit arasındaki bağ.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Şikâyeti gizleme veya tehditle geri aldırma kastı aranır; kayıt/dosyalama hatası tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
110	Beş yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Astın şikâyet belgesi ve teslim/ulaştırma zinciri.

• Gizleme ya da tehdit içeriği.

• Şikâyetin geri alınmasıyla tehdit arasındaki bağ.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 110; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkiyi Aşarak Haksız Askerî Ceza Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkiyi aşarak haksız askerî ceza verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 111 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Disiplin cezası verme yetkisini aşarak özellikle hak edilmemiş veya kanunen izin verilmeyen cezayı bilerek uygulayan yetkili kişi cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Failin ceza verme yetkisinin yasal sınırı.

• Verilen cezanın dayanağı, usulü ve hak edilip edilmediği.

• Hukuka aykırılığın bilindiğini gösteren deliller.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanun kasten haksız/yetkisiz ceza vermeyi arar. Her iptal edilen disiplin cezası otomatik ceza suçu değildir; görev kusuru ile kasıt ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Disiplin yetkisi kanunda gösterilen fiil ve yaptırımlarla sınırlıdır. Savunma hakkını ortadan kaldıran veya insanlık dışı yaptırım içeren emir hukuka uygunluk sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
111	Beş yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin ceza verme yetkisinin yasal sınırı.

• Verilen cezanın dayanağı, usulü ve hak edilip edilmediği.

• Hukuka aykırılığın bilindiğini gösteren deliller.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 111; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Yargılamayı Görev Nüfuzuyla Etkileme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî yargılamayı görev nüfuzuyla etkileme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 112 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Görev veya makam nüfuzunu kötüye kullanarak askerî suç yargılamasını yapan mahkeme üzerinde etki kurma düzenlenir; kapatılan askerî mahkemelere ilişkin atıf Ek 20 ile okunur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Görev nüfuzunun somut kullanılış biçimi.
- Yargısal karar veya işlemi etkilemeye yönelen müdahale.
- Mahkeme ve askerî suç bağlantısında Ek 20 haleflik kuralı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görev nüfuzunu yargısal süreci etkilemek için kötüye kullanma gerekir. Usulüne uygun savunma, delil sunma veya kanun yolu başvurusu aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
112	Beş yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Görev nüfuzunun somut kullanılış biçimi.

• Yargısal karar veya işlemi etkilemeye yönelen müdahale.

• Mahkeme ve askerî suç bağlantısında Ek 20 haleflik kuralı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 112; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerlik Hizmetine Çağrılanı Yanlış Yere Sevk Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerlik hizmetine çağrılanı yanlış yere sevk etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 113 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerlik hizmetine çağrılmış kişiyi kabul edilebilir sebep olmadan atanmış mevki, kıta veya kurumdan başka yere göndermek özel görev ihlalidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli çağrı ve sevk yeri.
- Failin sevk yetkisi veya fiilî sevk işlemi.
- Başka yere yönlendirmenin makul/yasal sebebinin bulunmaması; seferberlik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sevk yükümlülüğüne aykırı yönlendirme kastı aranır; idari isim değişikliği veya yetkili yeni sevk kararı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
113/barış	Altı aya kadar hapis.
113/seferberlik	Bir yıldan az olmamak üzere artırılmış hapis; eski hapis hükmünde 5252 m 6/2-b üst sınırı beş yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli çağrı ve sevk yeri.

• Failin sevk yetkisi veya fiilî sevk işlemi.

• Başka yere yönlendirmenin makul/yasal sebebinin bulunmaması; seferberlik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 113; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askeri Kişisel Hizmette Çalıştırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askeri kişisel hizmette çalıştırma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–üç ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 114 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Hukuken hak sahibi olmayan kişiye emir/seyis eri verme, böyle bir eri kullanma; hak sahibi olsa bile askerlik onuruna aykırı veya kişisel işlerde çalıştırma farklı cezalara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Maddede asker olsun olmasın eri veren, alan veya çalıştıran gerçek kişi fail olabilir. Yalnız ev sahibi veya aile üyesi sıfatı fiilî katkının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Personelin askerî görev statüsü ve tahsis yetkisi.
- Kime, hangi iş için verildiği ve fiilen yaptığı iş.
- Yasal hak bulunması ile kişisel/süflî işte kullanmanın ayrılması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
114/1 yetkisiz tahsis/kullanma	Bir–üç ay hapis.
114/2 görevi dışında kişisel veya süflî hizmet	Bir–altı ay hapis.
114/3 diğer hizmetçilik/çalıştırma	İki ay–bir yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Personelin askerî görev statüsü ve tahsis yetkisi.

• Kime, hangi iş için verildiği ve fiilen yaptığı iş.

• Yasal hak bulunması ile kişisel/süflî işte kullanmanın ayrılması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 114; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kumanda Nüfuzunu Keyfî Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kumanda nüfuzunu keyfî kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir ay–iki yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 115 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî komuta yetkisini sınırları dışında keyfî hareket için kullanan amir/üst cezalandırılır; siyasi amaç veya kişisel çıkar özel alt sınır doğurur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Komuta yetkisi ve hukuki sınırı.
- Keyfî işlem veya davranış.
- Siyasi maksat/kişisel çıkar ve daha özel suçun bulunup bulunmadığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görev yetkisinin bilerek keyfî kullanılması aranır; hizmet değerlendirmesindeki her hata kastı göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
115/temel	Bir ay–iki yıl hapis.
115/siyasi veya kişisel yarar	Alt sınır altı ay; daha ağır suç hükmü saklı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Komuta yetkisi ve hukuki sınırı.

• Keyfî işlem veya davranış.

• Siyasi maksat/kişisel çıkar ve daha özel suçun bulunup bulunmadığı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 115; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Asta Kötü Muamele Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Asta kötü muamele: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 117 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Amir veya üstün astını itmesi, dövmesi, bedensel eziyete uğratması; eziyet amacıyla hizmeti gereksiz güçleştirmesi veya başkalarının kötü muamelesine müsamaha etmesi düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Asker kişinin vücut bütünlüğü ve insan onuru; emir-komuta yetkisinin hukuka uygun kullanılması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Amir/üst–ast ilişkisi ve Ek 12 kapsamı.

• Bedensel hareket, sağlık etkisi veya gereksiz hizmet güçleştirme.

• Başkalarının kötü muamelesini önleme yetki ve imkânı.

• Eziyet amacı aranan seçimlik hareket ile yaralama neticesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Disiplin sağlama ve eğitim, bedensel kötü muameleye genel izin vermez. 119 daki savunma/zorunluluk sınırları Anayasa 17 ve Türk Ceza Kanunu 24–25 ile birlikte dar uygulanır; mutlak kötü muamele yasağı korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
117/1	İki yıla kadar hapis.
117/2	Mülga fıkra güncel suç oluşturmaz.
118 bağlantısı	Ağır yaralanma, organ işlevi kaybı ve ölümde özel ağırlaştırılmış cezalar.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca fiilin Anayasa 17 kapsamında görev nedeniyle kötü muamele sayılması hâlinde CMK 231/14 HAGB yasağı öncelikle uygulanır. Askerî erteleme ve seçenek yaptırım için 47 veEk 8 deki ağır disiplin zararı/savaş istisnaları ayrıca incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Amir/üst–ast ilişkisi ve Ek 12 kapsamı.

• Bedensel hareket, sağlık etkisi veya gereksiz hizmet güçleştirme.

• Başkalarının kötü muamelesini önleme yetki ve imkânı.

• Eziyet amacı aranan seçimlik hareket ile yaralama neticesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 117; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Asta Kötü Muamelenin Ağır Sonuçları Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Asta kötü muamelenin ağır sonuçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş yıla kadar hapis; maddede gösterilen ağır hâlde altı ay–beş yıl. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 118 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

117 kapsamındaki kötü muamelenin organ/duyu işlevi, ağır beden zararı veya ölüm doğurması hâlinde neticeye bağlı ağır yaptırımlar uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 117 deki davranış ve amir/üst ilişkisi.
- Adli tıp raporunda kalıcı veya ağır zararın niteliği.
- Eylem-netice bağı ve neticeye ilişkin en az taksir; önceden tasarlama.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kötü muamele kastı ve ağır neticeye ilişkin kusur ayrı aranır; öldürme kastı varsa hedef öldürme suçu ve içtima değerlendirmesi gerekir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
118/bedensel tahrip hâli	Beş yıla kadar hapis; maddede gösterilen ağır hâlde altı ay–beş yıl.
118/önceden tasarlanan ağır hâl	Bir–on yıl hapis; Ek 9 alt sınırı.
118/ölüm	On–yirmi dört yıl hapis; 5252 m 6/2-a.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Görev nedeniyle kötü muamele yasağına giren fiilde CMK 231/14 gereği HAGB uygulanmaz; salt sonuç cezanın iki yıl altına düşmesi engeli kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 117 deki davranış ve amir/üst ilişkisi.

• Adli tıp raporunda kalıcı veya ağır zararın niteliği.

• Eylem-netice bağı ve neticeye ilişkin en az taksir; önceden tasarlama.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 118; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Belge ve Haritaları Kötü Niyetle Yok Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî belge ve haritaları kötü niyetle yok etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	On yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 121 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî veya hesap işlerine ait defter, müsvedde, belge, harita ve şekilleri kötü niyetle yok etmek, yakmak veya tahrip etmek cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belgenin askerî/hizmet ya da hesap işleri niteliği.
- Tahrip, yakma, yok etme veya ettirme hareketi.
- Koruma imkânsızlığı ve düşmana fayda istisnası.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Metin kötü niyet arar; saklama süresi sonunda hukuka uygun imha, evrak yönetimi hatası veya düşmana geçmeyi önleyen zorunlu imha aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
121	On yıla kadar hapis.
121/korunamayan ve düşmana yarayan belge	Kanundaki koşullarıyla yok etme suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Belgenin askerî/hizmet ya da hesap işleri niteliği.

• Tahrip, yakma, yok etme veya ettirme hareketi.

• Koruma imkânsızlığı ve düşmana fayda istisnası.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 121; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ganimeti Hukuka Aykırı Edinme veya Teslim Etmeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ganimeti hukuka aykırı edinme veya teslim etmeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 122 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ganimet elde etmek için görev yerini terk etmek, hukuken ganimet niteliğindeki eşyaya yetkisiz el koymak veya teslimini yapmamak cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Harp koşulları ve eşyanın hukuken ganimet sayılabilmesi.
- Görevi ganimet için bırakma, yetkisiz edinme veya teslimden kaçınma.
- Kişisel yarar kastı ve teslim emri/teslim yükümlülüğü.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Sivil malı veya korunan kişinin eşyası kendiliğinden ganimet sayılmaz. Uluslararası insancıl hukuk ve 123–129 yağma hükümleri ile meşru askerî el koyma ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
122	Üç yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Harp koşulları ve eşyanın hukuken ganimet sayılabilmesi.

• Görevi ganimet için bırakma, yetkisiz edinme veya teslimden kaçınma.

• Kişisel yarar kastı ve teslim emri/teslim yükümlülüğü.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 122; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harp Yağması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harp yağması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Beş yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 123 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Seferberlik/harp ortamında mala yönelik hukuka aykırı cebir veya savaş koşullarından yararlanarak el koyma, 124 ceza ve 126 ağırlaştırmalarıyla birlikte değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Savaş/seferberlik ve mağdur malının korunan niteliği.
- Kanuni askerî müsadere/istimval dışında alma hareketi.
- İhtiyaç ve orantılılık istisnası ile cebir/çoklu fail hâlleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yalnız kanunun kabul ettiği ölçüde zorunlu ve hemen gereken ihtiyacın karşılanması istisnası değerlendirilebilir. Harp hâli sivillerin malının keyfî alınmasına izin vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

123 tanım ve 124 yaptırım aynı suçun bağlantılı hükümleridir; iki ayrı temel suç sayılmaz. 128 da dağılmış birlik, 129 da Türk vatandaşı mağdur ağırlaştırması ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.
- 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
123–124 temel	Beş yıla kadar hapis.
126 ağırlaştırma	Cebir, ağır yaralama, ölüm veya topluluk durumunda 126 daki özel cezalar.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Savaş/seferberlik ve mağdur malının korunan niteliği.

• Kanuni askerî müsadere/istimval dışında alma hareketi.

• İhtiyaç ve orantılılık istisnası ile cebir/çoklu fail hâlleri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 123; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harp Sırasında Gereksiz Mal ve Mahsul Tahribi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harp sırasında gereksiz mal ve mahsul tahribi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 125 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Harp gereğinin zorunlu kılmadığı mal veya mahsul tahribi ile komutanın bu fiile emir vermesi veya göz yumması düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Harp alanı ve tahrip edilen mal/mahsul.
- Askerî zorunluluğun bulunmaması.
- Fiilin ağırlığı; komutanın emir veya önleme imkânına rağmen müsamahası.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gereksiz tahribe bilinçli katılım veya kanundaki emir/müsamaha kusuru gerekir; gerçek askerî zorunluluk ve hukuka uygun orantılı müdahale ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
125/temel	İki yıla kadar hapis.
125/vahim hâl	Harp yağmasına ilişkin yaptırım.
125/tazminat	Maddi zarar ayrıca giderilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Harp alanı ve tahrip edilen mal/mahsul.

• Askerî zorunluluğun bulunmaması.

• Fiilin ağırlığı; komutanın emir veya önleme imkânına rağmen müsamahası.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 125; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Cebir ve Ağır Neticeyle Harp Yağması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Cebir ve ağır neticeyle harp yağması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–on yıl hapis; Ek 9. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 126 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Harp yağmasının cebirle, birden fazla kişiyle veya ağır yaralama/ölüm sonucu doğuracak biçimde işlenmesi, katılım rolüne göre ağırlaşır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 123–124 yağma unsurları.
- Cebir ile malın alınması arasındaki bağ.
- Ağır yaralanma/ölüm ve nedensellik.
- Birlikte işlenmede baş/önayak ve cebre katılmayanın rolü.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yağma ve cebir kastı yanında ağır neticede Türk Ceza Kanunu 23 kusur şartı aranır. Grubun fiili her kişiye otomatik yüklenmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
126/cebir	Bir–on yıl hapis; Ek 9.
126/ağır yaralanma	On–yirmi dört yıl hapis.
126/ölüm	Tarihsel ölüm ibaresi uygulanamaz; az vahim hâlde müebbet hükmü.
126/toplu fiil	Baş/önayak için tarihsel ağırlaştırma; diğerleri kişisel fiile göre; cebre katılmayan için on yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 123–124 yağma unsurları.

• Cebir ile malın alınması arasındaki bağ.

• Ağır yaralanma/ölüm ve nedensellik.

• Birlikte işlenmede baş/önayak ve cebre katılmayanın rolü.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 126; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Harp Esiri, Yaralı ve Ölüye Karşı Yağma veya Kötü Muamele Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Harp esiri, yaralı ve ölüye karşı yağma veya kötü muamele: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–on yıl hapis; az vahim hâlde beş yıla kadar. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 127 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Muharebe alanındaki ölülerin eşyasını almak, hasta/yaralı/esirin malını almak veya zorla ele geçirmek, Kızılay/Kızılhaç sağlık tesislerini yağmalamak/tahrip etmek ile yaralıyı terk/işkence ayrı fiillerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savaş dışında bırakılmış kişinin yaşamı, bedeni, insan onuru ve malvarlığı; sağlık/yardım personelinin korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Maddede sayılan muharebe, yürüyüş, hastane, nakil veya gözetim bağlamı.
- Ölü/yaralı/esir malını edinme; Kızılay/Kızılhaç sağlık tesisini yağma/tahrip; bu fiile emir veya teşvik.
- Yaralıyı taşıma görevi, terk veya işkence; soymak kastı ve yeni yaralama.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Esirlik veya düşman mensubiyeti işkence ve yağmaya hukuka uygunluk sağlamaz. Korunan kişiye kötü muamele yasağı, emirle kaldırılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
127/1	Bir–on yıl hapis; az vahim hâlde beş yıla kadar.
127/2	Görevli olduğu yaralıyı sebepsiz terk veya yaralıya işkence: beş yıla kadar hapis.
127/3	Yaralıyı soymak için işkence veya soyarken yeniden yaralama: tarihsel ölüm cezası uygulanamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Mağdurun esir, yaralı, ölü veya korunan sağlık/yardım kişisi niteliği.

• Yağma, saldırı, yardım etmeme veya işkencenin somut hareketleri.

• Yağma için yeni yaralama/işkence amacı ve failin emir/katılımı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 127; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Dağılmış Askerin Halka Karşı Kötü Muamelesi ve Yağması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Dağılmış askerin halka karşı kötü muamelesi ve yağması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 128 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Birlik düzeninden ayrılmış veya dağılmış askerlerin halka kötü muamele yapması; grup hâlinde baskı veya yağma ayrıca ağırlaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin dağılmış/ayrılmış asker statüsü.
- Sivil halka karşı somut kötü muamele.
- Grup hâlinde baskı, cebir veya yağma eylemi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kötü muamele/yağma kastı ve grup fiiline kişisel katılım aranır; askerî karışıklık sivile saldırıyı mazur göstermez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
128/temel	Altı ay–beş yıl hapis.
128/toplu baskı veya yağma	On yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin dağılmış/ayrılmış asker statüsü.

• Sivil halka karşı somut kötü muamele.

• Grup hâlinde baskı, cebir veya yağma eylemi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 128; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Eşyayı Terk, Tahrip, Kayıp veya Özel Yarar için Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî eşyayı terk, tahrip, kayıp veya özel yarar için kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–iki yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 130 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî eşyanın kasten terk/tahribi, görev kusuruyla kaybı veya özel menfaat için kullanılması farklı hareketlerdir; malın silah niteliği cezayı etkiler.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eşyanın askerî tahsisi, zimmet/teslim ve koruma yükümlülüğü.
- Kasıtlı hareket ile kusurla kaybın ayrılması.
- Silah/savaş malzemesi niteliği ve zarar tutarı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten terk/tahrip ve özel yarar amaçlı kullanım ile kanunda cezalandırılan kusurlu kayıp farklıdır. Zimmet teslimi, kaybın her hâlde suç olduğu anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
130/temel	Üç ay–iki yıl hapis.
130/silah ve ilgili askerî malzeme	50 deki ceza artırımı.
130/tazmin	Malın iadesi veya değerinin giderilmesi ceza yanında ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Eşyanın askerî tahsisi, zimmet/teslim ve koruma yükümlülüğü.

• Kasıtlı hareket ile kusurla kaybın ayrılması.

• Silah/savaş malzemesi niteliği ve zarar tutarı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 130; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Eşya Hırsızlığı, Zimmeti, Satımı ve Rehni Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî eşya hırsızlığı, zimmeti, satımı ve rehni: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–beş yıl hapis; Ek 9. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 131 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî eşya veya paranın çalınması/zimmete geçirilmesi, hukuka aykırı satılması veya rehnedilmesi ve bilerek kabul edilmesi; silah ve seferberlikte ağırlaşır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eşyanın askerî niteliği ve kişiye teslim/koruma ilişkisi.
- Alma, zimmete geçirme, satma, rehnetme veya bilerek kabul etme hareketi.
- Değer azlığı, silah niteliği, seferberlik ve iade.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mal edinme/devretme kastı ve kabul edenin eşyanın hukuka aykırı kaynağını bilmesi aranır. Sadece envanter açığı zimmeti kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hırsızlık, zimmet ve bilerek kabul aynı fiil değildir; failin önceki zilyetlik/görevi belirleyicidir. Etkin pişmanlık ancak hedef norm ve uygulanabilen genel hükmün koşullarıyla; iade otomatik cezasızlık değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
131/temel	Bir–beş yıl hapis; Ek 9.
131/az vahim	Altı ay–üç yıl hapis.
131/silah	50 artırımı.
131/seferberlik	On–yirmi dört yıl; az vahim hâlde iki–beş yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Eşyanın askerî niteliği ve kişiye teslim/koruma ilişkisi.

• Alma, zimmete geçirme, satma, rehnetme veya bilerek kabul etme hareketi.

• Değer azlığı, silah niteliği, seferberlik ve iade.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 131; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Asker Arkadaşının, Üstün veya Astın Malını Çalma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Asker arkadaşının, üstün veya astın malını çalma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 132 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî hizmet çevresinde üst, ast veya arkadaşın malının çalınması özel yaptırıma bağlanır; askerî kamu eşyası 131 ile ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mağdurun faille üst/ast/asker arkadaşlığı ilişkisi.
- Malın mağdura ait olması ve rızasız alınması.
- Yarar sağlama kastı ve ortak kullanım iddiasının incelenmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Rızasız alma ve mal edinme/yarar kastı gerekir; ödünç alma, ortak kullanım veya mülkiyet uyuşmazlığı somut delille ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
132	Altı ay–beş yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Mağdurun faille üst/ast/asker arkadaşlığı ilişkisi.

• Malın mağdura ait olması ve rızasız alınması.

• Yarar sağlama kastı ve ortak kullanım iddiasının incelenmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 132; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî İşlerde Hileli Ölçü Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî işlerde hileli ölçü kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 133 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî işlemlerde gerçeğe aykırı ölçü, tartı veya benzeri araçları bilerek kullanmak hizmetin mali ve lojistik güvenini ihlal eder.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ölçünün askerî işte kullanılması.

• Araç veya ölçüm sonucunun hileli olması.

• Failin hileyi bilmesi ve işlem üzerindeki katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hileli ölçüyü bilerek kullanma gerekir; kalibrasyon hatası ve taksir, bu özel kastlı fiille aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
133	İki yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Ölçünün askerî işte kullanılması.

• Araç veya ölçüm sonucunun hileli olması.

• Failin hileyi bilmesi ve işlem üzerindeki katkısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 133; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Askerî Rapor Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerçeğe aykırı askerî rapor: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–üç yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 134 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî hizmete ilişkin resmî raporu gerçeğe aykırı düzenlemek, karar ve emirlerin doğru bilgiye dayanmasını koruyan özel suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Resmî hizmet raporunun düzenlenme görevi ve muhatabı.
- Gerçeğe aykırı olgu ile değerlendirme/tahminin ayrılması.
- Belgenin hazırlanması, imzalanması ve işleme konulması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Olgunun gerçeğe aykırılığını bilerek rapor etmek gerekir; sonradan yanlış çıkan askerî tahmin aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
134	Altı ay–üç yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Resmî hizmet raporunun düzenlenme görevi ve muhatabı.

• Gerçeğe aykırı olgu ile değerlendirme/tahminin ayrılması.

• Belgenin hazırlanması, imzalanması ve işleme konulması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 134; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nöbet Görevini İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Nöbet görevini ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Zarar doğuran ihlalde iki yıla kadar hapis; kaldırılmış katıksız hapis seçeneği uygulanmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 136 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Nöbetçinin hizmet yapamayacak hâle gelmesi, yerini bırakması veya talimata aykırı davranışı; hizmet zararına veya önemli tehlikeye göre cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli nöbet emri, teslim saati ve nöbet talimatı.
- Görevi terk, hizmet yapamaz hâle gelme veya talimata aykırılık.
- Somut zarar veya kanunun ayrıca aradığı önemli tehlike.
- Seferberlik/düşman karşısı koşulları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Nöbet ihlali ile netice arasındaki kusur ve nedensellik ayrı aranır; sağlık krizinden kaynaklı görev imkânsızlığıyla bilerek görevden ayrılma farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
136/1	Zarar doğuran ihlalde iki yıla kadar hapis; kaldırılmış katıksız hapis seçeneği uygulanmaz.
136/2 seferberlik	Altı ay–beş yıl hapis; 5252 m 6/2-b.
136/2 düşman karşısı	Tarihsel ölüm cezası uygulanamaz; az vahim hâlde bir–yirmi dört yıl veya müebbet hapis.
136/3 önemli zarar tehlikesi	Üç ay–beş yıl hapis; düşman karşısında bir–yirmi dört yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Sırf askerî suçta izin itirazı soruşturmayı durdurmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca sırf askerî suçlarda önödeme yoktur. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Ek 14 gereği sırf askerî suçlarda CMK 100/4 üst sınır nedeniyle tutuklama yasağı uygulanmaz; disiplin veya askerî hizmete ağır zarar tehlikesi somut olgularla gösterildiğinde tutuklama nedeni sayılabilir. Bu, otomatik tutuklama kararı değildir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli nöbet emri, teslim saati ve nöbet talimatı.

• Görevi terk, hizmet yapamaz hâle gelme veya talimata aykırılık.

• Somut zarar veya kanunun ayrıca aradığı önemli tehlike.

• Seferberlik/düşman karşısı koşulları.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 136; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Gemi, Uçak ve Araçlara Kusurla Zarar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî gemi, uçak ve araçlara kusurla zarar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 137 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî gemi, uçak veya önemli araçlara görev kusuruyla büyük zarar verilmesi, basit envanter hatasından ayrı maddi sonuç gerektirir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin sevk, bakım veya gözetim görevi.
- Dikkat ve özen kuralının somut ihlali.
- Büyük zarar ve kusurla sonuç arasındaki nedensellik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanunun cezalandırdığı taksir/görev kusuru aranır. Arızanın öngörülebilirliği, teknik bakım kayıtları ve kişiye düşen özen standardı bilirkişi incelemesiyle belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
137	Üç yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin sevk, bakım veya gözetim görevi.

• Dikkat ve özen kuralının somut ihlali.

• Büyük zarar ve kusurla sonuç arasındaki nedensellik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 137; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Adli Görevi Geciktirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî adli görevi geciktirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 138 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî adli işlemleri yapma görevini kabul edilebilir sebep olmadan geciktirmek; süre, yetki ve gerçek işlem imkânı üzerinden değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin belirli adli görevi.
- İşlemin yapılabileceği ve yapılması gerektiği zaman.
- Gecikmenin sebebi ve failin fiilî imkânı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görevli işlemi yapmamanın kusurlu niteliği aranır; dosya yoğunluğu tek başına otomatik mazeret veya otomatik suç kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
138	Altı aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin belirli adli görevi.

• İşlemin yapılabileceği ve yapılması gerektiği zaman.

• Gecikmenin sebebi ve failin fiilî imkânı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 138; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Gözetim Görevlisinin Suça Bilerek Göz Yumması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî gözetim görevlisinin suça bilerek göz yumması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Önlenmeyen asıl suçun ilgili cezası; failin özel yükümlülüğü ve kastı ayrıca aranır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 139 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Önleyebileceği suça bilerek göz yuman askerî koruma/gözetim görevlisinin sorumluluğu, önlenmeyen suçun faili gibi belirlenebilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Koruma, karakol veya gözetim görevi.
- Önlenebilir somut suçun bilinmesi.
- Müdahale yetki ve imkânı bulunmasına rağmen bilerek müsamaha.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek göz yumma gerekir; yalnız ihmal veya suçu sonradan öğrenme fail gibi cezalandırma için yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
139	Önlenmeyen asıl suçun ilgili cezası; failin özel yükümlülüğü ve kastı ayrıca aranır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Koruma, karakol veya gözetim görevi.

• Önlenebilir somut suçun bilinmesi.

• Müdahale yetki ve imkânı bulunmasına rağmen bilerek müsamaha.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 139; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Gıda ve Tayına Hile Katma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî gıda ve tayına hile katma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 141 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî personele verilen gıda/tayın üzerinde hileli değişiklik veya karıştırma, beslenme ve hizmet güvenliğini tehlikeye sokar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerlerin sağlık ve güvenliği ile kamu tedarikinin doğruluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Askerî tüketim için tahsis edilmiş gıda.

• Hileli madde karıştırma veya niteliği bozma hareketi.

• Failin tedarik/dağıtım katkısı ve bilmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hileli değişikliği bilerek yapma gerekir; gıda zehirlenmesi doğmuşsa ayrıca netice ve daha ağır suç ilişkisi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
141	Üç yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Askerî tüketim için tahsis edilmiş gıda.

• Hileli madde karıştırma veya niteliği bozma hareketi.

• Failin tedarik/dağıtım katkısı ve bilmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 141; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bozuk Askerî Yiyecek Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bozuk askerî yiyecek verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 142 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî kişilerin beslenmesinde bozuk gıda verilmesi, failin gıdanın niteliğini bilmesi ve tedarik/dağıtım göreviyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gıdanın bozukluğunu gösteren numune ve analiz.
- Askerî tüketim için teslim/dağıtım.
- Failin bilmesi ve sağlık neticesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek bozuk yiyecek verme ile soğuk zincir/tahlil hatasına ilişkin farklı kusur biçimleri ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.
- 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
142	İki yıla kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Gıdanın bozukluğunu gösteren numune ve analiz.

• Askerî tüketim için teslim/dağıtım.

• Failin bilmesi ve sağlık neticesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 142; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Şartnameye Aykırı Askerî Malzemeyi Kabul Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Şartnameye aykırı askerî malzemeyi kabul: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–beş yıl hapis; 5252 m 6/2-b üst sınırı; daha ağır suç saklı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 143 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî alımda şartnameye uygun olmayan malzemeyi kabul etme; failin kabul görevi ve malın savaş malzemesi olması üzerinden değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İhale/tedarik şartnamesi ve malın teknik niteliği.
- Muayene/kabul yetkisi ve kişisel kabul işlemi.
- Aykırılığın bilinmesi; silah, seferberlik veya savaş bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Şartname aykırılığını bilerek kabul etme aranır; teknik olarak saptanamaz gizli ayıp ile muvazaalı kabul farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
143/temel	Üç–beş yıl hapis; 5252 m 6/2-b üst sınırı; daha ağır suç saklı.
143/silah veya seferberlik veya harp	Bu koşullardan biri varsa 50 uyarınca, iki katına kadar ancak suçun kanuni üst sınırını aşmadan artırım.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• İhale/tedarik şartnamesi ve malın teknik niteliği.

• Muayene/kabul yetkisi ve kişisel kabul işlemi.

• Aykırılığın bilinmesi; silah, seferberlik veya savaş bağlantısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 143; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Suç Hakkında Kanuni İşlemi Yapmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî suç hakkında kanuni işlemi yapmama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 145 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetkili üstün, öğrendiği suç hakkında kanunen başlatması gereken işlemi bilerek yapmaması düzenlenir. Eski sırf gözetim veya bildirim biçimlerinin kaldırılmış alanı ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Suç hakkında işlem başlatma görevi ve yetkisi.
- İşlem yapılmasını gerektiren somut bilginin öğrenilmesi.
- Kanuni işlemin bilerek yapılmaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek işlem yapmama gerekir; soruşturma koşullarının bulunmadığına ilişkin dürüst hukuki değerlendirme veya bilgi eksikliği ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
145/yürürlükte kalan hâl	Altı aya kadar hapis.
145/kaldırılmış bölüm	477 deki ilga kapsamındaki tarihsel gözetim/bildirim hâlleri yeni suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Suç hakkında işlem başlatma görevi ve yetkisi.

• İşlem yapılmasını gerektiren somut bilginin öğrenilmesi.

• Kanuni işlemin bilerek yapılmaması.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 145; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Evlenme İzni veya Evlenme Yasağına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî evlenme izni veya evlenme yasağına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 147 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunen zorunlu askerî izin alınmadan veya kanuni evlenme yasağına rağmen evlenme düzenlenir. Önce güncel mevzuatta somut kişiye uygulanabilir bir izin/yasak bulunması gerekir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin olay tarihindeki askerî statüsü.
- Evlenmeye ilişkin yürürlükteki izin veya yasak dayanağı.
- İznin alınmaması yahut bilinen yasağa rağmen evlenme.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Her asker kişinin her evliliği için varsayımsal izin şartı yaratılamaz. Kanuni dayanak ve güncel statü normu yoksa bu atıf hükmüyle suç genişletilemez; özel hayat ve aile hakkı korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
147/izin alınmaması	Bir yıla kadar hapis.
147/kanuni yasağa rağmen evlenme	Üç ay–bir yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin olay tarihindeki askerî statüsü.

• Evlenmeye ilişkin yürürlükteki izin veya yasak dayanağı.

• İznin alınmaması yahut bilinen yasağa rağmen evlenme.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 147; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Kişinin Siyasi Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî kişinin siyasi faaliyeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir ay–beş yıl hapis; daha ağır suç saklı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. 148 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunun yasakladığı siyasi parti üyeliği/faaliyeti, siyasi gösteri, konuşma veya toplu beyan gibi fiiller askerî statü ve olay bağlamıyla cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin askerî statüsü ve yasak kapsamı.
- Üyelik, gösteri, konuşma, beyan veya imza hareketinin tam içeriği.
- Siyasi amaç ve hizmetle bağlantı; seferberlik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Siyasi faaliyete bilinçli katılım aranır. Tarafsız mesleki bilgi, özel düşünce veya tesadüfi ortamda bulunma siyasi faaliyet sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İfade, özel hayat ve vatandaşlık haklarının askerî tarafsızlıkla ilişkisi somut olaya göre değerlendirilir; kanunun açık yasağının kapsamı yorumla genişletilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.
- 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle

dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
148	Bir ay–beş yıl hapis; daha ağır suç saklı.
148/seferberlik	Ceza iki kat uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin askerî statüsü ve yasak kapsamı.

• Üyelik, gösteri, konuşma, beyan veya imza hareketinin tam içeriği.

• Siyasi amaç ve hizmetle bağlantı; seferberlik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. 148; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Muvazzaf Askerî Personelin Yasak Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Muvazzaf askerî personelin yasak ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. Ek 1 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Muvazzaf subay, askerî memur veya astsubayın yasak ticaret ve meslek faaliyeti, askerî görevde tarafsızlık ve mesaiyi koruyan özel suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Failin muvazzaf statüsü ve fiilî ticari/mesleki faaliyet.
- İstisna veya kanuni iznin bulunup bulunmadığı.
- Tekrarın kanuni koşulları ve faaliyetin devamı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak faaliyeti bilerek yürütme gerekir; pasif malvarlığı geliri, kanuni yatırım ve ticari işletmecilik aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 1/temel	İki–altı ay hapis.
Ek 1/tekrar	Ceza iki kat; TSK’den çıkarma veya rütbenin geri alınması sonucu.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Failin muvazzaf statüsü ve fiilî ticari/mesleki faaliyet.

• İstisna veya kanuni iznin bulunup bulunmadığı.

• Tekrarın kanuni koşulları ve faaliyetin devamı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. Ek 1; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silahaltındaki Yedek ve Yükümlünün Yasak Ticareti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Silahaltındaki yedek ve yükümlünün yasak ticareti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. Ek 2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yedek subay/astsubay veya erbaş-erin silahaltında yasak ticaret veya işi sürdürmesi; izinli ve sivil kıyafetle kendi işini yapma istisnasıyla düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail kanunda sayılan silahaltındaki yedek/yükümlüdür; izinli sivil kıyafetle kendi işi istisnası ancak tüm koşullarıyla uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Silahaltında bulunma ve personel kategorisi.

• Yasak ticari veya mesleki hareket.

• İzin belgesi, sivil kıyafet ve kendi işi istisnası.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 2/yedek subay	İki–altı ay hapis.
Ek 2/astsubay ve erbaş-er	On beş gün–üç ay hapis.
Ek 2/tekrar	İki kat ceza; astsubay bakımından rütbe sonucu.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Silahaltında bulunma ve personel kategorisi.

• Yasak ticari veya mesleki hareket.

• İzin belgesi, sivil kıyafet ve kendi işi istisnası.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. Ek 2; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Tabibin Yasak Özel Sağlık Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî tabibin yasak özel sağlık faaliyeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–altı ay hapis; tekrar koşullarında Ek 1 artırımı ve statü sonucu. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. Ek 3 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Askerî tabibin kanunun izin vermediği özel hastane veya muayene faaliyeti, Ek 1 yaptırımına bağlanır; iptal edilmiş cümleler yürürlükte kabul edilmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Askerî tabip statüsü ve sağlık faaliyetinin türü.
- Güncel izin/istisna dayanağı.
- Özel kuruluşta görev veya özel hasta kabulü ve faile ait faaliyet.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mesleği icra yasağı ve izin kapsamı güncel sağlık/personel mevzuatıyla birlikte belirlenir; yürürlükten kalkmış veya iptal edilmiş şart uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

- Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 3/Ek 1 atfı	İki–altı ay hapis; tekrar koşullarında Ek 1 artırımı ve statü sonucu.
Anayasa Mahkemesi 2012/108	İptal edilen cümle güncel yükümlülük veya suç genişletme dayanağı yapılamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Askerî tabip statüsü ve sağlık faaliyetinin türü.

• Güncel izin/istisna dayanağı.

• Özel kuruluşta görev veya özel hasta kabulü ve faile ait faaliyet.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. Ek 3; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seferberlik ve Harpte Askerî Tedarikte Zimmet, Rüşvet ve Hırsızlık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Seferberlik ve harpte askerî tedarikte zimmet, rüşvet ve hırsızlık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	On–yirmi dört yıl hapis veya müebbet; ayrıca sağlanan menfaatin iki katından az olmayan eski ağır para rejimi. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Ceza Kanunu m. Ek 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Olağanüstü hâl, seferberlik veya harp sürerken askerî hizmet kapsamındaki tedarik, sevk, muayene ve koruma işlerinde zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet veya hırsızlık özel cezaya tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî hizmetin güvenliği, emir-komuta düzeni ve görevin kesintisiz yürütülmesi; somut fiilde ayrıca yaşam, vücut bütünlüğü veya malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Failin asker kişi olup olmadığı, olay anındaki rütbe/görevi ve mağdurla amir-üst/ast ilişkisi belgelenir. Ek 11 deki askerî suç ve sırf askerî suç ayrımı, Ek 12 deki aile/hizmet ilişkisi istisnaları uygulanır; mağdur sıfatı tek başına kusuru kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Seferberlik/harp ve askerî tedarik bağlantısı.
- Zimmet, rüşvet veya hırsızlık hedef fiilinin bütün unsurları.
- Yarar/zarar tutarı, görev ve Ek 5 kişiler bakımından kapsam.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Asıl zimmet, rüşvet veya hırsızlık suçu ile özel askerî ağırlaştırma tek fiil için mükerrer sayılmaz. Ek 5 savaşta savunma işlerinde çalışan sivilleri kapsama alabilir; her sivil yüklenici otomatik fail değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

• Askerî Ceza Kanunu 50 de artırım, belirlenen cezanın iki katına kadar fakat suçun kanuni üst sınırını aşmadan yapılır; 51 genel ağırlaştırmaları ve çifte değerlendirme yasağı ayrıca gözetilir.

• 1 Haziran 2005 öncesi ağır hapis dönüşümünde aksi özel sınır yoksa 5252 m 6/2-a üst sınırı 24 yıl; eski hapis hükmünde 6/2-b üst sınırı 5 yıldır. Açık özel üst sınır ile sonraki kanun değişikliği öncelikle dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 4/ağır hâl	On–yirmi dört yıl hapis veya müebbet; ayrıca sağlanan menfaatin iki katından az olmayan eski ağır para rejimi.
Ek 4/harpte vahim hâl	Tarihsel ölüm cezası ibaresi güncel yaptırım değildir.
Ek 4/değer azlığı	Zarar hafifse süreli hapis ve para yarıya; pek azsa üçte bire indirilir. Bu, pek az zararda yalnız üçte bir indirim demek değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Askerî Ceza Kanunu 48 uyarınca şikâyet aranmaz. Asker kişinin askerî suçunda Ek 15 soruşturma izni; en az tugay/eşiti yetkili makam, 30 gün ve zorunlu 15 gün uzatma; karara 10 gün içinde genel/amiral için Danıştay 1 Dairesine, diğerleri için bölge idare mahkemesine itiraz uygulanır. Ağır cezalık suçüstü ve 3628 m 17 kapsamındaki suçlarda genel hüküm istisnası vardır. Ek 16 üst komuta bakımından özel usuldür. Bu madde Ek 11 deki sırf askerî suç sayımında yer almaz; alt fiilin farklı maddeye dönüşmesi bu sonucu değiştirebilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Askerî Ceza KanunuEk 8 uyarınca üst sınırı üç ayı aşan askerî suçlarda önödeme yoktur; yalnız üst sınırı üç ay veya altında kalan sırf askerî olmayan hâl için 75 koşulları incelenebilir. Askerî suçun resen takibi CMK 253 listesinde ayrıca sayılmayan özel kanun suçu bakımından uzlaştırma oluşturmaz. Türk Ceza Kanununa doğrudan atıfla oluşan suçta hedef normun özel usul koşulları ayrıca karşılaştırılır. CMK 250 seri muhakeme listesinde bulunmayan fiile bu yol uygulanmaz; 251/171 koşulları ve özel engeller ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir. Subay ve astsubayın ifadesi Ek 14 uyarınca bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Ek 19 uyarınca HSKtarafından askerî suçlara bakmakla görevlendirilmiş adli asliye/ağır ceza mahkemesi görevlidir. Ek 20 askerî mahkeme atıflarını adli yargıya taşır. Kanuni üst sınır ve 5235 m 12 sayımı belirleyicidir. 65, 66, 67, 68 ve 70 te kıta/kurum yeri özel yetkisi; yurtdışı birlik görev suçunda Ankara özel yetkisi dikkate alınır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. Askerî Ceza Kanunu 49 daki hıyanet suçları için zamanaşımı istisnası, izin beklenmesi ve askerlik nedeniyle özel durma hâlleri ayrıca korunur. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir. Ayrıca 1632 m 47 ertelemede sırf askerî suç için üç ay ve üzeri sonuç ceza engeli; Ek 8 seçenek yaptırımda dört ay ve üzeri engeli; Ek 17 HAGB de altı ay ve üzeri engeli vardır. Ağır disiplin/güvenlik/hazırlık zararı ve savaş/seferberlik de ayrıca engeldir. 47 de önceki sırf askerî mahkûmiyet istisnası; Ek 8 de yükümlü personel ile diğer personel için 50 seçeneklerinin kapsamı farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur. 7179 m 36 yükümlünün bir yıl ve altı hapsi/para/tedbirinin askerlik sonuna bırakılması, 55 seferberlik ve savaş özel ertelemesi ile 5275 m 118 birlikte değerlendirilir. Askerlikten sayılmayan gün, terhis ve rütbe/TSK'den çıkarma ceza infazından ayrı sonuçtur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.
- Seferberlik/harp ve askerî tedarik bağlantısı.
- Zimmet, rüşvet veya hırsızlık hedef fiilinin bütün unsurları.
- Yarar/zarar tutarı, görev ve Ek 5 kişiler bakımından kapsam.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu · m. Ek 4; m. 1, 40–49; Ek 8, 9, 11–21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 7179 sayılı Askeralma Kanunu · m. 24, 32, 36, 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103424

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/

[8] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3–7; özellikle 6/2-a, b · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5252&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Noterlik İşlemlerinde Resmî Belge Sahteciliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Noterlik işlemlerinde resmî belge sahteciliği: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Türk Ceza Kanunu 204 ün somut belgenin niteliği ve failin kamu görevlisi sıfatına uyan fıkrası; görev nedeniyle resmî belgeyi sahte düzenleme/değiştirmede 204/2 üç–sekiz yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Noterin görevden doğan veya görev sırasında işlediği suçta 1512 m 153 uyarınca Adalet Bakanlığının kovuşturma izni gerekir; 154 özel ön inceleme ve son soruşturma usulü uygulanır. Ağır cezalık suçüstünde 156 gereği genel soruşturma vardır. Personelin noterle aynı usule tabi olduğu sıfat kontrol edilmeden varsayılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Noterlik Kanunu m. 158 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Geçmiş tarihli evrak düzenlemek, yevmiye numarasını gelecekte kullanılmak üzere ayırmak veya vergi beyannamesi ve makbuzları değiştirmek noterlikte resmî belge sahteciliği hükümlerine bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Noterlik belgesine kamu güveni, işlem tarihi ve vergi kayıtlarının doğruluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İşlemin tarih ve yevmiye kaydı ile belge aslının karşılaştırılması.
- Belgenin kim tarafından düzenlenip imzalandığı.
- Gerçeğe aykırılık veya tahrifin aldatma kabiliyeti ve kast.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belgeyi gerçeğe aykırı düzenleme veya değiştirme kastı gerekir; düzeltme usulüne uygun maddi hata giderme sahtecilik değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
158/ilgili fiiller	Türk Ceza Kanunu 204 ün somut belgenin niteliği ve failin kamu görevlisi sıfatına uyan fıkrası; görev nedeniyle resmî belgeyi sahte düzenleme/değiştirmede 204/2 üç–sekiz yıl hapis.
204/3 bağlantısı	Sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli resmî belge niteliğinde yarı oranında artırım şartı ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Noterin görevden doğan veya görev sırasında işlediği suçta 1512 m 153 uyarınca Adalet Bakanlığının kovuşturma izni gerekir; 154 özel ön inceleme ve son soruşturma usulü uygulanır. Ağır cezalık suçüstünde 156 gereği genel soruşturma vardır. Personelin noterle aynı usule tabi olduğu sıfat kontrol edilmeden varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Resmî belgede sahtecilik bu düzenleme nedeniyle tek başına CMK 100/3 katalog suçu olmaz; ancak ceza sınırları nedeniyle 100/4 tutuklama yasağı temel 204/2 de uygulanmaz. Kuvvetli somut şüphe, kaçma/delil nedeni ve ölçülülük ayrı aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Noter yönünden 1512 m 154 özel görev/yetki kuralı uygulanır: dosya suç yerinin en yakın ağır ceza savcılığı/mahkemesindeki son soruşturma aşamasından sonra suç yerindeki ağır ceza mahkemesinde görülür. 155 özel itiraz mercii; 157 nin 7550 ile kaldırılması ve güncel CMK kanun yolu hükümleri birlikte okunur.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• İşlemin tarih ve yevmiye kaydı ile belge aslının karşılaştırılması.

• Belgenin kim tarafından düzenlenip imzalandığı.

• Gerçeğe aykırılık veya tahrifin aldatma kabiliyeti ve kast.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1512 sayılı Noterlik Kanunu · m. 158 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103477

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Noter Odasının Ortak Gelir Görevini Kötüye Kullanması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Noter odasının ortak gelir görevini kötüye kullanması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Türk Ceza Kanunu 257 nin ilgili icrai/ihmali fıkrası; özel suç bulunmaması ve netice koşullarıyla. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Noterin görevden doğan veya görev sırasında işlediği suçta 1512 m 153 uyarınca Adalet Bakanlığının kovuşturma izni gerekir; 154 özel ön inceleme ve son soruşturma usulü uygulanır. Ağır cezalık suçüstünde 156 gereği genel soruşturma vardır. Personelin noterle aynı usule tabi olduğu sıfat kontrol edilmeden varsayılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Noterlik Kanunu m. 159 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Noter odası yönetim kurulu başkanı ve üyelerinin 109 daki ortak gelir görevlerini savsaklaması, 159/II-aile görevi kötüye kullanma hükmüne bağlanır. Noterin ortak geliri yatırmamasının ilk fıkradaki disiplin sonucu ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 109 kapsamındaki belirli kurul görevi ve hangi üyenin sorumluluğu.
- Görev ihlali ile kişi mağduriyeti, kamu zararı veya haksız menfaat şartı.
- Kurul kararı, gelir hesabı ve dağıtım belgeleri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kurul üyeliğinden otomatik sorumluluk doğmaz; kişisel görev, fiil ve kast gösterilir. İhmali hareket ile basit hesap hatası ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
159/II-a	Türk Ceza Kanunu 257 nin ilgili icrai/ihmali fıkrası; özel suç bulunmaması ve netice koşullarıyla.
159/I velI-b	Disiplin ve gelir aktarımı sonuçları; bu başlıkta bağımsız hapis suçu sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Noterin görevden doğan veya görev sırasında işlediği suçta 1512 m 153 uyarınca Adalet Bakanlığının kovuşturma izni gerekir; 154 özel ön inceleme ve son soruşturma usulü uygulanır. Ağır cezalık suçüstünde 156 gereği genel soruşturma vardır. Personelin noterle aynı usule tabi olduğu sıfat kontrol edilmeden varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Noter yönünden 1512 m 154 özel görev/yetki kuralı uygulanır: dosya suç yerinin en yakın ağır ceza savcılığı/mahkemesindeki son soruşturma aşamasından sonra suç yerindeki ağır ceza mahkemesinde görülür. 155 özel itiraz mercii; 157 nin 7550 ile kaldırılması ve güncel CMK kanun yolu hükümleri birlikte okunur.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 109 kapsamındaki belirli kurul görevi ve hangi üyenin sorumluluğu.

• Görev ihlali ile kişi mağduriyeti, kamu zararı veya haksız menfaat şartı.

• Kurul kararı, gelir hesabı ve dağıtım belgeleri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1512 sayılı Noterlik Kanunu · m. 159 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103477

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Noterin Gözetim Görevini İhmal Etmesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Noterin gözetim görevini ihmal etmesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–bir yıl hapis; 257/2 nin bütün unsurları ve daha özel suç bulunmaması şartıyla. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Noterin görevden doğan veya görev sırasında işlediği suçta 1512 m 153 uyarınca Adalet Bakanlığının kovuşturma izni gerekir; 154 özel ön inceleme ve son soruşturma usulü uygulanır. Ağır cezalık suçüstünde 156 gereği genel soruşturma vardır. Personelin noterle aynı usule tabi olduğu sıfat kontrol edilmeden varsayılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Noterlik Kanunu m. 160 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Noter, personelin suçuna katılmamış olsa bile kanuni gözetim yükümlülüğünü ihmal etmesi nedeniyle Türk Ceza Kanunu 257/2 koşullarıyla sorumlu olabilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Noterin gözetim yükümlülüğü ve fiilî denetim imkânı.
- Personelin suçu ile denetim ihmali arasındaki ilişki.
- 257/2 deki mağduriyet, kamu zararı veya haksız menfaat.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Personelin suçu notere kusursuz sorumluluk yüklemez. Denetim görevinin bilerek ihmal edildiği ve kanuni netice ispatlanır; fiile iştirak varsa sorumluluk farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
160/257-2	Üç ay–bir yıl hapis; 257/2 nin bütün unsurları ve daha özel suç bulunmaması şartıyla.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Noterin görevden doğan veya görev sırasında işlediği suçta 1512 m 153 uyarınca Adalet Bakanlığının kovuşturma izni gerekir; 154 özel ön inceleme ve son soruşturma usulü uygulanır. Ağır cezalık suçüstünde 156 gereği genel soruşturma vardır. Personelin noterle aynı usule tabi olduğu sıfat kontrol edilmeden varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Noter yönünden 1512 m 154 özel görev/yetki kuralı uygulanır: dosya suç yerinin en yakın ağır ceza savcılığı/mahkemesindeki son soruşturma aşamasından sonra suç yerindeki ağır ceza mahkemesinde görülür. 155 özel itiraz mercii; 157 nin 7550 ile kaldırılması ve güncel CMK kanun yolu hükümleri birlikte okunur.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Noterin gözetim yükümlülüğü ve fiilî denetim imkânı.

• Personelin suçu ile denetim ihmali arasındaki ilişki.

• 257/2 deki mağduriyet, kamu zararı veya haksız menfaat.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1512 sayılı Noterlik Kanunu · m. 160 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103477

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sigorta Bilgi Merkezi Sırlarının Hukuka Aykırı Kullanılması Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sigorta bilgi merkezi sırlarının hukuka aykırı kullanılması: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–üç yıl hapis ve en az iki yüz gün adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	5684 m 36 daki yazılı kurum başvurusu ve istisnaları uygulanır; 35/9 açık istisna içinde, 35/10 ise aynı listede açıkça sayılmamıştır. Failin aracı/eksper statüsü nedeniyle ayrı istisna bulunup bulunmadığı da kontrol edilir. Bu koşul mağdurun altı aylık şikâyetiyle aynı değildir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Sigortacılık Kanunu m. 31/B kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi bünyesinde edinilen sırların yetkisiz kullanılması, ifşası, iletimi veya ele geçirilmesi 35/9–10 cezalarına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sigorta müşterisinin ve piyasanın sır/veri güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Verinin Merkez sırrı niteliği ve erişim yetkisi.
- Kullanma, açıklama, iletme veya ele geçirme hareketi.
- Kendi/başkası yararına amaç ve tüzel kişi bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Sırrın niteliği ve yetkisiz hareket bilinmelidir; yarar amaçlı ağırlaştırma için özel amaç ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
31/B-6 ve 35/9	Bir–üç yıl hapis ve en az iki yüz gün adli para cezası.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35/10 yarar amacı	Üç–beş yıl hapis ve adli para; meslekten men koşulları.
31/B tüzel kişi	Kanuni koşullarda tüzel kişiye güvenlik tedbiri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5684 m 36 daki yazılı kurum başvurusu ve istisnaları uygulanır; 35/9 açık istisna içinde, 35/10 ise aynı listede açıkça sayılmamıştır. Failin aracı/eksper statüsü nedeniyle ayrı istisna bulunup bulunmadığı da kontrol edilir. Bu koşul mağdurun altı aylık şikâyetiyle aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Verinin Merkez sırrı niteliği ve erişim yetkisi.

• Kullanma, açıklama, iletme veya ele geçirme hareketi.

• Kendi/başkası yararına amaç ve tüzel kişi bağlantısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu · m. 31/B · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103953

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sigortacılık Faaliyetlerinde Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Sigortacılık faaliyetlerinde suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–beş yıl hapis ve 600–1000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	5684 m 36 uyarınca kural olarak yetkili sigortacılık makamının yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. Aracılar ve eksperlerin suçları, 15/1 e aykırılık ve 35/6–9 bakımından bu başvuru koşulu aranmaz. Kanun metnindeki Müsteşarlık ifadesinin güncel kurumsal halefi yetki mevzuatıyla belirlenir. Başvuru şartı, mağdur şikâyeti veya altı aylık süre değildir; 35/10 istisna listesinde ayrıca yazılmamıştır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Sigortacılık Kanunu m. 35 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Sigortacılık Kanunu 35, ruhsatsız faaliyet ve zimmetten denetim, sır, aracılık ve mesleki yetki ihlallerine kadar farklı suçları bir arada düzenler. Her fıkranın faili, fiili ve başvuru koşulu ayrı seçilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sigorta prim ve teminatlarının güvenliği, katılımcı/müşteri hakları, piyasa güveni, mesleki yetki ve sırların korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Ruhsat, levha ve mesleki yetki belgeleri ile fiilî faaliyet.
- Zimmette teslim/koruma yetkisi, hile, malın değeri ve iade zamanı.
- Denetim isteminin yetkisi, tebliği ve verilen/verilmeyen belgeler.
- Sırrın niteliği, erişim zinciri, ifşa ve yarar amacı.
- Hisse, tarife, karşılık, aktif, acente/broker/eksper işleminin ilgili fıkraya özgü şartları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ruhsatsız faaliyette faaliyetin bilerek yürütülmesi; zimmette mal edinme ve nitelikli hâlde gizleme hilesi; sır suçunda bilerek ifşa ve 35/10 da yarar amacı; itibara zararda asılsızlığın bilinmesi ilgili fıkraya göre aranır. Şirket görevinden kusursuz sorumluluk çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

27 fıkra tek bir suç değildir; her suç veya alt hâl kendi koşuluyla seçilir. Zimmette 35/4 ün ödeme indirimi ile genel etkin pişmanlık aynı varsayılmaz. 34 idari para cezaları adli cezalardan ayrılır; aynı fiilde 5326 m 15 ve suçların içtima kuralları değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35/1 ruhsatsız sigortacılık veya yanıltıcı unvan	Üç–beş yıl hapis ve 600–1000 gün adli para.
35/2 kooperatifin izinsiz sözleşmesi	500–1000 gün adli para.
35/3 basit zimmet	Altı–on iki yıl hapis ve zararın tazmini.
35/4 hileli zimmet	En az on iki yıl hapis ve zararın üç katından az olmayan adli para; kovuşturmadan önce tam ödeme hâlinde üçte bir indirim.
35/5 bilgi vermeme/denetimi engelleme	Bir–üç yıl hapis ve en az 200 gün adli para.
35/6 gerçeğe aykırı belge	Bir–üç yıl hapis ve en az 300 gün adli para.
35/7 itibara zarar	Bir–iki yıl hapis ve en az 200 gün para; basın-yayınla iki–dört yıl hapis; adı belirtilmeden güveni bozucu asılsız yayında 400–1000 gün para.
35/8 denetçi/hakem/raportör sırrı	İki–dört yıl hapis ve en az 300 gün adli para.
35/9 sektör mensubunun sırrı	Bir–üç yıl hapis ve en az 200 gün adli para.
35/10 sırdan yarar sağlama amacı	Üç–beş yıl hapis ve adli para; mesleği sürekli veya altı ay–bir yıl yapma yasağı.
35/11 yanlış mali tablo/onay	Gerçeğe aykırı gösterilen tutarın yüzde birinden az olmayan adli para.
35/12 hisse izni/sınır/tescil	İzin aykırılığı en az 300 gün; sınır en az 400 gün; izinsiz devrin tescili 400–1000 gün para.
35/13 tarife/komisyon	Onaysız tarife en az 500 gün; izinsiz komisyon veren en az 300, alan en az 100 gün para.
35/14 zorunlu sigortayı yapmama	En az 500 gün adli para.
35/15 Türkiye’deki riski istisna dışında yurtdışında sigortalama	Adli para cezası; kanuni gün ve günlük tutar esasları.
35/16 teknik karşılık/teminat	Eksik tutarın yüzde 2–12 si arasında adli para.
35/17 aktif değer işlemleri	1000 güne kadar, kötüniyette 2000 güne kadar; değer azalmasının yüzde 5–20 sine ilişkin kanuni tutar sınırı.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35/18 broker ihlalleri	21/3 en az 300; yasak acentelik/eksperlik en az 400; 21/4 en az 200 gün adli para.
35/19 eksper ihlalleri	Bentlerine göre en az 60, 100, 200, 300 veya 500 gün; tarafsızlık, çatışma, unvan kullandırma ve yasak ek işler ayrı.
35/20 acente ihlalleri	Başka ticaret en az 100; 23/12 en az 300; unvan kullandırma en az 500; yanıltıcı izlenim en az 100; yasak görev en az 200 gün.
35/21 yetkisiz acenteyle çalışma/yetki	Ehliyetsiz acenteyle sözleşme en az 500; yasak yetki veren en az 300, kabul eden en az 200 gün.
35/22 meslek yasağına rağmen faaliyet/çalıştırma	Bir–iki yıl hapis ve en az 300 gün para.
35/23 izinsiz broker/eksper/acente/aktüer	Bir–üç yıl hapis ve en az 400 gün para.
35/24 birlik/levha yükümü	En az 150 gün adli para.
35/25 aktüer/broker unvanı	Unvanı kullandırma en az 500; yanıltıcı mesleki izlenim en az 100 gün.
35/26 izinsiz sigorta organizasyonu	En az 300 gün adli para.
35/27 kötü niyetli işlem/ödemeyi geciktirme	En az 300 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

5684 m 36 uyarınca kural olarak yetkili sigortacılık makamının yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. Aracılar ve eksperlerin suçları, 15/1 e aykırılık ve 35/6–9 bakımından bu başvuru koşulu aranmaz. Kanun metnindeki Müsteşarlık ifadesinin güncel kurumsal halefi yetki mevzuatıyla belirlenir. Başvuru şartı, mağdur şikâyeti veya altı aylık süre değildir; 35/10 istisna listesinde ayrıca yazılmamıştır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Basit/nitelikli sigorta zimmeti, kanuni üst sınır ve 5235 m 12 uyarınca ağır ceza mahkemesindedir. Diğer 35 fıkraları, özel ağır ceza sebebi yoksa asliye cezada görülür. Kurum 36 uyarınca davaya katılabilir; kurum başvurusu şartı eksikse doğrudan mahkûmiyete gidilmez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Ruhsat, levha ve mesleki yetki belgeleri ile fiilî faaliyet.

• Zimmette teslim/koruma yetkisi, hile, malın değeri ve iade zamanı.

• Denetim isteminin yetkisi, tebliği ve verilen/verilmeyen belgeler.

• Sırrın niteliği, erişim zinciri, ifşa ve yarar amacı.

• Hisse, tarife, karşılık, aktif, acente/broker/eksper işleminin ilgili fıkraya özgü şartları.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu · m. 35 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103953

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Oda ve Borsa Seçimlerinde Yasak Siyasi Propaganda Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Oda ve borsa seçimlerinde yasak siyasi propaganda: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis veya adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu m. 81 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Siyasi parti, sendika veya bunların üst kuruluşunun oda/borsa seçimlerinde aday göstermesi ya da aday lehine veya aleyhine propaganda yapması özel seçim suçudur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Meslek kuruluşu seçimlerinin bağımsızlığı ve serbest irade.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasak siyasi parti, sendika ve üst kuruluşlar üzerinden düzenlenmiştir; ceza sorumluluğu faaliyeti gerçekleştiren gerçek kişiye ve kişisel katkısına göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Faaliyetin kanundaki oda/borsa organ seçimlerine ilişkin olması.
- Yasak kapsamındaki kuruluş ve onun adına hareket eden gerçek kişi.
- Aday gösterme veya leh/aleyhe propaganda içeriği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
81/13	Altı aya kadar hapis veya adli para cezası.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
81/12	298 sayılı Kanunun uygun seçim ceza hükümleri ayrıca atfen uygulanabilir; aynı fiil mükerrer temel suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Faaliyetin kanundaki oda/borsa organ seçimlerine ilişkin olması.

• Yasak kapsamındaki kuruluş ve onun adına hareket eden gerçek kişi.

• Aday gösterme veya leh/aleyhe propaganda içeriği.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu · m. 81 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102927

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bireysel Emeklilik Faaliyetlerinde Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Bireysel emeklilik faaliyetlerinde suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–beş yıl hapis ve 300–2000 gün adli para; faaliyetin durdurulması ayrıca. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	4632 m 24 uyarınca konuya göre Kurum veya Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. 239 a atıf yapılan sır fiilinde hedef normun şikâyet/istisna rejimi ayrıca değerlendirilir; kurum başvurusu mağdur şikâyetinin otomatik yerine geçmez. Kurum/SPK kovuşturmama kararına itiraz edebilir ve başvuruyla katılan olur.
Uzlaştırma ve özel usul	Yazılı kurum başvurusu koşulu öncelikle tamamlanır. Şikâyete bağlı hedef 239 hâlinde CMK 253 ve istisnaları incelenir. Yalnız para yaptırımlı fıkra bakımından önödeme; diğer fıkralarda ceza sınırı ve özel engellere göre 171/251 değerlendirilir. Seri muhakeme bu madde için genel yol değildir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu m. 23 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İzinsiz emeklilik faaliyeti, şirket/portföy zimmeti, denetim engeli, belge sahteciliği, itibara zarar ve sır açıklama ayrı fıkralarla düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Emeklilik birikimlerinin korunması, katılımcı sırrı ve sermaye piyasası güveni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Faaliyet ruhsatı, yanıltıcı tanıtım ve fiilî sözleşmeler.
- Malın teslim/koruma yetkisi ve zimmete geçirme.
- Yetkili denetim istemi ve belgelerin aslı.
- Sır, yanlış haber veya sahte belgenin içeriği ve paylaşım zinciri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Her fıkrada ilgili kast aranır: zimmette mal edinme, belgede gerçeğe aykırılık, itibara zararda asılsızlığı bilme, sırda yetkisiz ifşa; yarar amacı 23/8 de ayrıca. Gözetim konumundan otomatik sorumluluk doğmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
23/1 izinsiz faaliyet	Üç–beş yıl hapis ve 300–2000 gün adli para; faaliyetin durdurulması ayrıca.
23/2 zimmet	Türk Ceza Kanunu zimmet cezası beşte bir artırılır.
23/3 denetim engeli	Bir–üç yıl hapis ve en az 100 gün adli para.
23/4 belge sahteciliği	Belgede sahteciliğin ilgili cezası bir kat artırılır.
23/5 itibara zarar	Bir–üç yıl hapis; basın-yayında yarı artırım. Ad belirtilmeden güveni bozucu asılsız yayında 400–3000 gün adli para.
23/6–7 sır	Türk Ceza Kanunu 239 un ilgili hükümleri.
23/8 yarar amaçlı sır açıklama	239 a göre belirlenen ceza yarı artırılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

4632 m 24 uyarınca konuya göre Kurum veya Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvurusu muhakeme şartıdır. 239 a atıf yapılan sır fiilinde hedef normun şikâyet/istisna rejimi ayrıca değerlendirilir; kurum başvurusu mağdur şikâyetinin otomatik yerine geçmez. Kurum/SPK kovuşturmama kararına itiraz edebilir ve başvuruyla katılan olur.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yazılı kurum başvurusu koşulu öncelikle tamamlanır. Şikâyete bağlı hedef 239 hâlinde CMK 253 ve istisnaları incelenir. Yalnız para yaptırımlı fıkra bakımından önödeme; diğer fıkralarda ceza sınırı ve özel engellere göre 171/251 değerlendirilir. Seri muhakeme bu madde için genel yol değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Zimmet ve görev nedeniyle resmî belge sahteciliği gibi 5235 m 12 de sayılan hedef suçlar ağır ceza; diğer fıkralar kural olarak asliye ceza. Hedef sahteciliğin belge/fail niteliği belirlenmeden tek mahkeme gösterilemez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Faaliyet ruhsatı, yanıltıcı tanıtım ve fiilî sözleşmeler.

• Malın teslim/koruma yetkisi ve zimmete geçirme.

• Yetkili denetim istemi ve belgelerin aslı.

• Sır, yanlış haber veya sahte belgenin içeriği ve paylaşım zinciri.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu · m. 23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103323

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Geminin Yükleme Markasını Yetkisiz Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Geminin yükleme markasını yetkisiz değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun m. 21 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Geminin yükleme sınırını gösteren işaretin yerini yetkisiz değiştirme, insan ve mal güvenliğini koruyan bağımsız suçtur. Fazla yolcu/yük nedeniyle aynı maddede düzenlenen idari cezalardan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Geminin denize elverişliliği, yolcu ve mürettebatın yaşamı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşareti yetkisiz değiştiren gerçek kişi fail olabilir. Donatanın kanuna aykırı emrini uygulamak kaptanı sorumluluktan kurtarmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yükleme markasının teknik ve hukuki niteliği.

• İşaretin yerinin değiştirilmesi ve kişinin yetkisizliği.

• Değişiklik öncesi/sonrası ölçüm ve gemi kayıtları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
21/7	Üç–altı ay hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
21/1–6	Fazla yük/yolcu için idari para ve seferden alıkoyma; adli suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Yükleme markasının teknik ve hukuki niteliği.

• İşaretin yerinin değiştirilmesi ve kişinin yetkisizliği.

• Değişiklik öncesi/sonrası ölçüm ve gemi kayıtları.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun · m. 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105199

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tehlikeli Eşyayı Denizde Hayat veya Sağlık Bakımından Tehlikeli Taşıma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tehlikeli eşyayı denizde hayat veya sağlık bakımından tehlikeli taşıma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun m. 22 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

12 kapsamındaki tehlikeli eşyanın yalnız düzenleme ihlaliyle yüklenmesi idari; kişilerin yaşamı veya sağlığını tehlikeye düşürebilecek biçimde taşınması ise 22/2 kapsamında suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Denizde insan yaşamı ve sağlığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eşyanın 12 kapsamındaki tehlikeli niteliği.
- Taşıma biçimi, ambalaj, istif ve güvenlik tedbirleri.
- Hayat/sağlık tehlikesinin teknik bulgularla gösterilmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Tehlikeli niteliğin ve taşıma biçiminin bilerek gerçekleştirilmesi aranır; tehlike ile yaralanma/ölüm sonucu farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yaralanma/ölüm gerçekleşirse ilgili kast/taksir suçu ve içtima ayrıca değerlendirilir. Yönetmelik aykırılığı ceza unsurunun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
22/2	İki–beş yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
22/1	Yönetmelik ihlaline donatan/kaptan için idari para; tek başına hapis suçunu kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Eşyanın 12 kapsamındaki tehlikeli niteliği.

• Taşıma biçimi, ambalaj, istif ve güvenlik tedbirleri.

• Hayat/sağlık tehlikesinin teknik bulgularla gösterilmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun · m. 22 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105199

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Deniz Kazasında Rapor Almama veya Vermeme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Deniz kazasında rapor almama veya vermeme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki yıla kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun m. 23 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Deniz kazasından sonra kanunun öngördüğü deniz raporunu almayan ya da tasdikli örneğini ilk uygun liman başkanlığına vermeyen kaptanın yükümlülük ihlalidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özel fail gemi kaptanıdır; donatan sıfatı tek başına aynı faili oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Deniz kazası ve rapor gerektiren olay.
- Kaptanın rapor alma ve ilk limana sunma yükümlülüğü.
- Uğranılan limanların ve rapor/teslim zamanlarının sırası.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Eski Türk Ticaret Kanunu 982/984 atıfları güncel 6102 deniz raporu hükümleri ve 6103 geçişiyle birlikte okunur. Mücbir sebep, haberleşme veya liman imkânsızlığı somut olarak değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
23/2	İki yıla kadar hapis.
23/1	Yardım işaretlerini usulsüz kullanma idari yaptırımı ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Deniz kazası ve rapor gerektiren olay.

• Kaptanın rapor alma ve ilk limana sunma yükümlülüğü.

• Uğranılan limanların ve rapor/teslim zamanlarının sırası.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun · m. 23 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105199

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaptanın Denizde Yardım Yükümlülüğünü İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kaptanın denizde yardım yükümlülüğünü ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis veya adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun m. 24 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

10/1 ile 14–16 daki denizde yardım görevini yerine getirmeyen kaptan, genel yardım veya bildirim yükümlülüğünü ihlal suçuna bağlanan özel faildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Denizde tehlikedeki kişinin yaşamı ve dayanışma yükümlülüğü.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Somut deniz tehlikesi, kazazede veya yardım çağrısı.
- Kaptanın yardım etme imkânı ve gemi/yolcu güvenliği.
- Kanuni yardım hareketinin yerine getirilmemesi ve varsa ölümle bağlantı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yardım gereksinimini bilme ve yardım/bildirim imkânına rağmen bilinçli ihmal aranır. Yardımın fiilen mümkün olmaması veya güvenliği ağır tehlikeye atması değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
24 ve Türk Ceza Kanunu 98/1	Bir yıla kadar hapis veya adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
98/2 ölüm	İhmal nedeniyle ölümde bir–üç yıl hapis; nedensellik ve kusur aranır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Somut deniz tehlikesi, kazazede veya yardım çağrısı.

• Kaptanın yardım etme imkânı ve gemi/yolcu güvenliği.

• Kanuni yardım hareketinin yerine getirilmemesi ve varsa ölümle bağlantı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105199

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Posta Hizmeti ve Posta Haberleşmesine Müdahale Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz posta hizmeti ve posta haberleşmesine müdahale: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1000–10000 gün adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	İzinsiz hizmet resen takip edilir. Haberleşme gizliliği için Türk Ceza Kanunu 139 daki şikâyet rejimi ve kamu görevi bağlantısı gibi istisnalar hedef suçla birlikte değerlendirilir; bu sayfaya tek bir şikâyet etiketi verilemez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para öngören 19/6 için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları değerlendirilir. 19/4 te hedef 124/132 suçu ve şikâyet durumuna göre uzlaştırma/önödeme ilişkisi ayrı çözülür. BTK idari uzlaşması ceza uzlaştırması değildir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Posta Hizmetleri Kanunu m. 19 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetki belgesi olmadan posta hizmeti verme para cezasına; çalışanın haberleşmeyi engellemesi veya gizliliğini ihlali ise genel suçların artırımlı cezasına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Posta hizmetinin güvenliği ve kişilerin haberleşme özgürlüğü/gizliliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hizmetin 6475 kapsamında posta faaliyeti olup olmadığı.
- Yetki belgesi ve faaliyetin fiilî yürütücüsü.
- Haberleşmeye müdahalede çalışan sıfatı, erişim ve içerik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
19/6 izinsiz posta hizmeti	1000–10000 gün adli para cezası.
19/4 haberleşme müdahalesi	Türk Ceza Kanunu 124/132 nin ilgili cezası iki katına kadar artırılır.
Diğer fıkralar	İdari para, kapatma ve yetki iptali; ayrı ceza suçu sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

İzinsiz hizmet resen takip edilir. Haberleşme gizliliği için Türk Ceza Kanunu 139 daki şikâyet rejimi ve kamu görevi bağlantısı gibi istisnalar hedef suçla birlikte değerlendirilir; bu sayfaya tek bir şikâyet etiketi verilemez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para öngören 19/6 için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları değerlendirilir. 19/4 te hedef 124/132 suçu ve şikâyet durumuna göre uzlaştırma/önödeme ilişkisi ayrı çözülür. BTK idari uzlaşması ceza uzlaştırması değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Hizmetin 6475 kapsamında posta faaliyeti olup olmadığı.

• Yetki belgesi ve faaliyetin fiilî yürütücüsü.

• Haberleşmeye müdahalede çalışan sıfatı, erişim ve içerik.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu · m. 19 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103089

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Spor Kulübü ve Federasyon Yönetiminde Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Spor kulübü ve federasyon yönetiminde suçlar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–üç yıl hapis; 20/4, 5 ve 8 deki belirli ihlaller. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	47/6 Bakanlığın veya ilgili spor federasyonunun şikâyetine bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren Türk Ceza Kanunu 73 teki altı aylık süre gözetilir. Diğer doğrudan suçlar resen takip edilir; 11 de atıf yapılan 155 in seçilen fıkrasının şikâyet/uzlaştırma rejimi korunur. 18–19 Bakanlığın bildirim, itiraz ve davaya katılma hakkını düzenler; genel olarak izin şartı getirmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlı 47/6 için CMK 253 ve kamu tüzel kişisi mağdur istisnası birlikte incelenir; yalnız şikâyet sözcüğünden uzlaştırma sonucu çıkarılmaz. 11 de 155 hedef normu esas alınır. Yalnız adli para yaptırımlı 2, 4 ve 12 için önödeme; üst sınırı iki yıl altındaki hâllerde basit yargılama koşulları değerlendirilebilir. Seri muhakeme genel yol değildir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu m. 47 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Spor kulübü, spor anonim şirketi ve federasyonların mali sınır, defter, denetim ve yetki kurallarını ihlal eden farklı fiiller düzenlenir. Mali zarardan kusursuz sorumluluk, ceza sorumluluğunda kast şartını kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kulüp/federasyon kaynakları, üyelerin ve sporcuların menfaatleri, spor yönetiminde hesap verilebilirlik.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 20/4–5–8 kapsamında gelir devri, borçlanma, ilişkili kişiye kaynak aktarma ve gerekli genel kurul nisabı.

• 20/9 ve 43/2-bkapsamında banka/PTT kanalı ve parasal istisna sınırı.

• Federasyonun 43/2-aile yüzde on borçlanma sınırı ve görev süresini aşan borçta Bakanlık izni.

• Tahsis/desteğin amacı, kuruluş izinleri, defter ve kayıtların gerçeğe uygunluğu.

• Denetimin kapsamıyla sınırlı ve ölçülü bilgi istemi, tebliğ ve cevabın verilmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mali sınır ihlalinde bilinen işlem ve yetki aşımı; seçim hilesinde hile kastı; 12 de bilerek yanlış beyan; 11 de teslim amacına aykırı kişisel/başkası yararına kullanma aranır. 20/13 ve 43 teki mali tazmin sorumluluğu cezada kusursuz sorumluluk kurmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Her yönetici için oy, imza, karar ve fiilî yetki ayrı gösterilir. 47/14 özel indirim için soruşturma öncesi tam giderim gerekir; daha sonra ödeme otomatik aynı indirimi sağlamaz. Genel etkin pişmanlık atıf yapılan 155 bakımından ayrıca karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
47/1 kulüp/şirket mali sınırı	Bir–üç yıl hapis; 20/4, 5 ve 8 deki belirli ihlaller.
47/2 ödeme/tahsil kanalı	100–500 gün adli para.
47/3 federasyon borçlanması	Bir–üç yıl hapis; 43/2-a ve 43/3.
47/4 federasyon ödeme kanalı	100–500 gün adli para.
47/5 tahsis/desteğin amaç dışı kullanımı	Bir–beş yıl hapis.
47/6 izinsiz federasyon izlenimi/faaliyeti	Üç ay–bir yıl hapis; Bakanlık veya ilgili federasyon şikâyeti gerekir.
47/9 defter tutmama/tasdiksiz defter	Üç ay–bir yıl hapis veya adli para; usulsüz tutmanın idari hâli ayrıdır.
47/10 seçim hilesi ve defter tahrifi/yok etme/gizleme	Daha ağır suç yoksa altı ay–iki yıl hapis ve adli para.
47/11 kulüp malını kötüye kullanma	Türk Ceza Kanunu 155 güveni kötüye kullanma hükümleri; teslim/görev ilişkisine uygun fıkra seçilir.
47/12 yalan beyanname	En az 100 gün adli para; hiç vermeme idari yaptırımı ayrıdır.
47/13 denetim bilgi yükümlülüğü	Üç ay–bir yıl hapis veya adli para.
47/14 erken tam tazmin	Kulüp/şirket zararını soruşturma başlamadan tamamen giderene üçte bir indirim.
47/7–8, 9 son, 12 son, 15–17	İdari para ve kurum yaptırımı; adli suçlara ek bağımsız suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

47/6 Bakanlığın veya ilgili spor federasyonunun şikâyetine bağlıdır; fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren Türk Ceza Kanunu 73 teki altı aylık süre gözetilir. Diğer doğrudan suçlar resen takip edilir; 11 de atıf yapılan 155 in seçilen fıkrasının şikâyet/uzlaştırma rejimi korunur. 18–19 Bakanlığın bildirim, itiraz ve davaya katılma hakkını düzenler; genel olarak izin şartı getirmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı 47/6 için CMK 253 ve kamu tüzel kişisi mağdur istisnası birlikte incelenir; yalnız şikâyet sözcüğünden uzlaştırma sonucu çıkarılmaz. 11 de 155 hedef normu esas alınır. Yalnız adli para yaptırımlı 2, 4 ve 12 için önödeme; üst sınırı iki yıl altındaki hâllerde basit yargılama koşulları değerlendirilebilir. Seri muhakeme genel yol değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Doğrudan 47 suçları kural olarak asliye ceza mahkemesinde; fiil daha ağır sahtecilik/zimmet/başka suç oluşturuyorsa hedef suçun görevi ayrıca belirlenir. Bakanlığa iddianame bildirilir ve başvurursa katılan olur.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 20/4–5–8 kapsamında gelir devri, borçlanma, ilişkili kişiye kaynak aktarma ve gerekli genel kurul nisabı.

• 20/9 ve 43/2-bkapsamında banka/PTT kanalı ve parasal istisna sınırı.

• Federasyonun 43/2-aile yüzde on borçlanma sınırı ve görev süresini aşan borçta Bakanlık izni.

• Tahsis/desteğin amacı, kuruluş izinleri, defter ve kayıtların gerçeğe uygunluğu.

• Denetimin kapsamıyla sınırlı ve ölçülü bilgi istemi, tebliğ ve cevabın verilmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu · m. 47 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103795

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Muzır Yayınlarda Damga, Teşhir ve Satış Kurallarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Muzır yayınlarda damga, teşhir ve satış kurallarına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Eski metinde iki–on milyon lira ağır para cezası; 5252 m 5 ile adli para niteliği. Bu nominal eski tutar güncel TL tutarı değildir; 4–5 ve para dönüşümü ile lehe kanun hesabı gerekir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Yaptırım adli para niteliğindedir; koşullu salıverilme oranı üzerinden yatar hesabı yapılamaz. Eski nominal lira miktarı, 5252 artırım/dönüşüm hükümleri ve suç tarihi incelenmeden bugünkü tutara çevrilemez. Kesinleşen adli paranın ödenmemesi 5275 m 106 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Küçükler için muzır sayılan eser hakkında geçerli kararın tebliği/duyurulmasından sonra damga, teşhir, satış ve kapalı poşet kurallarına aykırılık özel para yaptırımına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çocukların korunmasıyla bağdaşan, kanuni sınırları belirli yayın ve dağıtım düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eserin 1117 kapsamı ve 6 daki düşünsel, bilimsel, sanatsal değer istisnası.
- Kurul kararının tam içeriği ve usulüne uygun tebliğ/duyurulması.
- Damgasız yayım, teşhir, küçüğe verme, okula sokma veya uygun olmayan poşetle satış hareketi.
- Eser sahibi, sorumlu müdür, telif hakkı sahibi, satıcı gibi kişilerin fiilî katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

1117 m 6 uyarınca düşünsel, toplumsal, bilimsel ve estetik değer taşıyan eserler kapsam dışıdır. Kurulun eserin bütünlüğünü değerlendirmesi ve uzman incelemesi gerekir; yalnız alıntılanan bölümlerden otomatik yasak sonucu çıkarılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7/a–c	Eski metinde iki–on milyon lira ağır para cezası; 5252 m 5 ile adli para niteliği. Bu nominal eski tutar güncel TL tutarı değildir; 4–5 ve para dönüşümü ile lehe kanun hesabı gerekir.
7/tekrar	Kanunun azami had uygulanmasına ilişkin özel hükmü, suç tarihi ve güncel genel esaslarla karşılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası öngörüldüğünden CMK 100/4 gereği bu fiil için tutuklama kararı verilemez. Eserin idari sınırlanması veya başka suçtan elkoyma ayrı kanuni koşula bağlıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Yaptırım adli para niteliğindedir; koşullu salıverilme oranı üzerinden yatar hesabı yapılamaz. Eski nominal lira miktarı, 5252 artırım/dönüşüm hükümleri ve suç tarihi incelenmeden bugünkü tutara çevrilemez. Kesinleşen adli paranın ödenmemesi 5275 m 106 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.
- Eserin 1117 kapsamı ve 6 daki düşünsel, bilimsel, sanatsal değer istisnası.
- Kurul kararının tam içeriği ve usulüne uygun tebliğ/duyurulması.

• Damgasız yayım, teşhir, küçüğe verme, okula sokma veya uygun olmayan poşetle satış hareketi.

• Eser sahibi, sorumlu müdür, telif hakkı sahibi, satıcı gibi kişilerin fiilî katkısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105382

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru 2021/62934 · Eserin 6.madde kapsamı ve bütünsel uzman incelemesi · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2021/62934

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Çocuklara Zararlı Periyodik Yayın ve Görsel Ürünler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Çocuklara zararlı periyodik yayın ve görsel ürünler: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5252 m 3 uyarınca güncel karşılık Türk Ceza Kanunu 226 nın somut fiile uyan hükmüdür; eski maddeden bağımsız yeni ceza aralığı oluşturulamaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu m. Ek 2 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bir aydan kısa aralıkla yayımlanan eser ve ekleri ile afiş, fotoğraf, poster, kartpostal ve takvimlerdeki çocuklara zararlı içerik için eski müstehcenlik maddelerine atıf yapılır; güncel Türk Ceza Kanunu 226 karşılığı kanunilik içinde belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Çocukların korunması ve ifade/sanat özgürlüğü arasında kanuna uygun sınırlama.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Ürünün Ek 2 de sayılan yayın türüne girmesi.
- İçeriğin bütünü, çocuklara etkisi ve 1117 m 6 istisnası.
- Basma, çoğaltma, satma veya alenen kullanma ile failin katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Bilimsel, sanatsal veya edebî değer ve eserin tamamı değerlendirilir. Türk Ceza Kanunu 226 nın istisnalarıyla 1117 m 6 aynı kapsamda varsayılmaz; hedef normun şartları ayrı korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 2/765 m 426 atıfı	5252 m 3 uyarınca güncel karşılık Türk Ceza Kanunu 226 nın somut fiile uyan hükmüdür; eski maddeden bağımsız yeni ceza aralığı oluşturulamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Ürünün Ek 2 de sayılan yayın türüne girmesi.

• İçeriğin bütünü, çocuklara etkisi ve 1117 m 6 istisnası.

• Basma, çoğaltma, satma veya alenen kullanma ile failin katkısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu · m. Ek 2 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105382

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sosyal Hizmet Kuruluşundaki Kişiye Karşı Suçta Ceza Artırımı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sosyal hizmet kuruluşundaki kişiye karşı suçta ceza artırımı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Temel suçun süreli hapis ve para cezası üçte bir artırılır; hedef suçun türü ve diğer nitelikli hâllerle ilişkisi ayrı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet ve süre, işlenen temel suçun ilgili fıkrasına göre belirlenir; 27 tek başına tüm suçları şikâyetsiz hâle getirdiği şeklinde okunmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme veya özel muhakeme, temel suç ve kanuni istisnalara göre belirlenir. Sosyal hizmet görevlisi sıfatı tek başına tek bir usul etiketi oluşturmaz.
İnfaz çerçevesi	Koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik temel suçun türüne göre belirlenir. Cinsel suç, çocuğa karşı suç, kasten öldürme veya işkence gibi özel rejimler varken genel 1/2 oranı otomatik kullanılamaz. Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Sosyal Hizmetler Kanunu m. 27 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bakım veya korunma için sosyal hizmet kuruluşuna bırakılmış kişiye karşı kuruluş görevlisinin işlediği suçun süreli hapis ve para cezası üçte bir artırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bakım/koruma ilişkisindeki kırılgan kişinin yaşamı, bedeni, özgürlüğü ve insan onuru.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Mağdurun kuruluşta bakım/koruma altında bulunması.
- Failin kuruluş görevlisi sıfatı.
- Altta yatan yaralama, cinsel suç, hürriyeti tahdit veya başka suçun bütün unsurları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
27	Temel suçun süreli hapis ve para cezası üçte bir artırılır; hedef suçun türü ve diğer nitelikli hâllerle ilişkisi ayrı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet ve süre, işlenen temel suçun ilgili fıkrasına göre belirlenir; 27 tek başına tüm suçları şikâyetsiz hâle getirdiği şeklinde okunmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme veya özel muhakeme, temel suç ve kanuni istisnalara göre belirlenir. Sosyal hizmet görevlisi sıfatı tek başına tek bir usul etiketi oluşturmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev ve yetki, temel suç ile 5235 m 12–14 kurallarına göre belirlenir; artırım hükmü tek başına her olayı ağır ceza görevi yapmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik temel suçun türüne göre belirlenir. Cinsel suç, çocuğa karşı suç, kasten öldürme veya işkence gibi özel rejimler varken genel 1/2 oranı otomatik kullanılamaz. Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Mağdurun kuruluşta bakım/koruma altında bulunması.

• Failin kuruluş görevlisi sıfatı.

• Altta yatan yaralama, cinsel suç, hürriyeti tahdit veya başka suçun bütün unsurları.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu · m. 27 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103192

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sosyal Hizmet Kuruluşunda İstismarı Önleyecek Tedbiri Almama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sosyal hizmet kuruluşunda istismarı önleyecek tedbiri almama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Dört yüz günden az olmamak üzere adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Sosyal Hizmetler Kanunu m. 35/B kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kuruluşta hizmet alan kişiye yönelik tehdit, baskı, özgürlüğün keyfî kısıtlanması veya fiziksel, cinsel, tıbbi, psikolojik, ekonomik zarar veren davranış gerçekleşirken gerekli önlemleri almayan kurucu/sorumlu müdür cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bakım hizmeti alan kişinin bedeni, özgürlüğü, insan onuru ve kurumsal korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özel fail kurucu veya sorumlu müdürdür; istismarı bizzat yapanın temel suç sorumluluğu ve 27 artırımı ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kurumun özel sosyal hizmet kuruluşu niteliği.
- Hizmet alan kişiye yönelik kanunda sayılan zarar verici davranışın gerçekleşmesi.
- Kurucu veya sorumlu müdürün bilmesi, önleme yetkisi ve alabileceği somut tedbir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Tedbir yükümlülüğünü bilerek ihlal ve fiilî önleme imkânı incelenir. Olayı bilmeyen veya önleyemeyecek durumdaki kişinin yalnız unvanından sorumluluk çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35/B-1	Dört yüz günden az olmamak üzere adli para cezası.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35/B-2–3	Kapatma koşulları; HAGB kararı kapatmaya engel değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası nedeniyle bu fiilden tutuklama 100/4 gereği yasaktır. Temel istismar suçunun faili yönünden ayrı koruma tedbiri ve mağdurun acil korunması gündeme gelebilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kurumun özel sosyal hizmet kuruluşu niteliği.

• Hizmet alan kişiye yönelik kanunda sayılan zarar verici davranışın gerçekleşmesi.

• Kurucu veya sorumlu müdürün bilmesi, önleme yetkisi ve alabileceği somut tedbir.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu · m. 35/B · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103192

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Yasak Bölge İşaret ve Tesislerini Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî yasak bölge işaret ve tesislerini tahrip: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İki–yedi yıl hapis ve eski ağır para yaptırımı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu m. 24 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yasak bölge işaret, tel örgü, duvar, hendek veya benzeri koruma tesisini yıkma, yok etme, bozma veya yerini değiştirme; bölgenin derecesine göre farklı ceza doğurur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Millî savunma güvenliği ve yasak bölge sınırlarının korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bölgenin hukuken birinci/ikinci derece veya güvenlik bölgesi ilanı.
- İşaret/tesisin sınır ve koruma işlevi.
- Yıkma, bozma, yok etme veya yer değiştirme ve kast.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli bölge kararı, işaretleme ve kişinin yasak niteliğini bilmesi araştırılır. Yetkili bakım/onarım veya zorunluluk hâli, tahrip kastıyla aynı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
24/1 birinci derece	İki–yedi yıl hapis ve eski ağır para yaptırımı.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
24/2 ikinci derece/güvenlik bölgesi	Bir–yedi yıl hapis ve eski ağır para yaptırımı.
24/3	Zararın tazmini ayrıca hükmedilir; daha ağır suç saklı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Üst sınır yedi yıl olduğundan özel ağır ceza nedeni yoksa asliye ceza; daha ağır casusluk/sabotaj suçu oluşursa görev o norma göre değerlendirilir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe delilller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve delilller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Bölgenin hukuken birinci/ikinci derece veya güvenlik bölgesi ilanı.

• İşaret/tesisin sınır ve koruma işlevi.

• Yıkma, bozma, yok etme veya yer değiştirme ve kast.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104184

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Birinci Derece Askerî Yasak Bölgede Görüntüleme ve Yol İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Birinci derece askerî yasak bölgede görüntüleme ve yol ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–beş yıl hapis ve eski ağır para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Birinci derece kara/deniz yasak bölgesinde yetkisiz fotoğraf, film, harita, kroki, not veya güvenliği açıklayan cihaz kullanımı; geçiş için belirlenen yoldan çıkmadan ayrı cezaya tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Askerî bölgenin gizliliği ve güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Bölgenin birinci derece niteliği ve 7/e/11 atıfları.
- Görüntüleme/harita/cihaz faaliyetinin görevlendirme veya izin dışında olması.
- Geçiş yolunun yetkili komutanlıkça belirlenmesi ve yol dışına çıkma.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Genelkurmay veya yetkili makam izni, görevlendirme ve bölge sınırları incelenir. Sırf turistik fotoğraf olduğunu söylemek bütün koşulları ortadan kaldırmaz; bilinmeyen/işaretlenmeyen sınırda hata ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
25/a	Altı ay–beş yıl hapis ve eski ağır para.
25/b	Üç–altı ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Bölgenin birinci derece niteliği ve 7/e/11 atıfları.

• Görüntüleme/harita/cihaz faaliyetinin görevlendirme veya izin dışında olması.

• Geçiş yolunun yetkili komutanlıkça belirlenmesi ve yol dışına çıkma.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu · m. 25 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104184

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Askerî Güvenlik Bölgelerinde Yasak, Bildirim ve İzin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Askerî güvenlik bölgelerinde yasak, bildirim ve izin ihlali: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–altı ay hapis ve kanundaki para yaptırımı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu m. 26 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İkinci derece kara/deniz/hava yasak bölgeleri ve güvenlik bölgelerindeki sayılı kısıtlamalara aykırılık veya zorunlu bildirimi yapmama; izni savunma güvenliğine zarar verecek kullanmadan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma güvenliği ile hukuken izin verilen geçiş, sığınma ve ekonomik faaliyetin düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 9, 11/b, 13, 17, 18 veya 21 deki hangi somut yasağın uygulanacağı.
- Yabancı/Türk kişi veya aracın statüsü, izin ve zorunlu sığınma şartları.
- Bildirim imkânı ve yapılan bildirim.
- İzinli faaliyetin savunma güvenliğine zarar verecek kötüye kullanımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fırtına, teknik arıza, yakıt kritiği gibi kanuni zorunlu sığınma/iniş istisnaları ve derhal bildirim yükümlülüğü birlikte değerlendirilir; meşru sığınma tek başına izinsiz giriş suçu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
26/ilk cümle	Üç–altı ay hapis ve kanundaki para yaptırımı.
26/son cümle izin kötüye kullanma	Bir–yedi yıl hapis ve eski ağır para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 9, 11/b, 13, 17, 18 veya 21 deki hangi somut yasağın uygulanacağı.

• Yabancı/Türk kişi veya aracın statüsü, izin ve zorunlu sığınma şartları.

• Bildirim imkânı ve yapılan bildirim.

• İzinli faaliyetin savunma güvenliğine zarar verecek kötüye kullanımı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu · m. 26 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104184

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Merkez Bankası Düzeni, Sır ve Zimmet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Merkez Bankası düzeni, sır ve zimmet suçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	200–400 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	I'de Bankanın başvurusu veya görüşü üzerine BDDK'nın savcılığa yazılı başvurusu; II'de personel için Banka Meclisi, atama/seçimle görevli diğer mensuplar için Cumhurbaşkanının yazılı başvurusu; III'te Başkanlığın yazılı başvurusu gerekir. IViçin bu bentlerdekine eş açık başvuru koşulu öngörülmemiştir. Bunlar mağdurun şikâyeti ve altı aylık süreyle karıştırılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para yaptırımlıI-a, III-b, IVbakımından önödeme koşulları; diğer bentlerde ceza sınırı ve özel muhakeme şartları değerlendirilir. Kurum başvurusu şikâyete bağlı suç anlamına gelmez; bu nedenle tek başına uzlaştırma doğurmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu m. 68 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Merkez Bankasına bilgi/karşılık yükümlülükleri, personelin sır ve zimmeti, bankanın itibarına saldırı ve döviz pozisyonu bildirimi farklı bentlerde tanımlanır; başvuru makamı da bende göre değişir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Para politikasının bilgi güvenliği, Merkez Bankası varlıkları ve finansal güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• I/A düzenleme, karşılık ve disponibilite yükümlülüğünün doğru muhatabı.

• I/B yetkili denetim, bilgi istemi ve fiilî engel.

• II personelin sır erişimi, zilyetlik/koruma görevi, mal edinme ve hile.

• III itibar haberinin gerçekliği; 43/4 istatistik bilgisi.

• IV 44 kapsamında döviz pozisyonu bilgisi ve usulüne uygun istem.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilgi/denetim ihlalinde bilinen görev ve istem; sırda bilerek açıklama ve ağır hâlde yarar amacı; zimmette mal edinme, hileli hâlde açığa çıkarmayı önleyici davranış; itibara zararda asılsızlığı bilme aranır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Zimmetin soruşturma/kovuşturma/hüküm öncesi ödeme zamanları farklı indirim doğurur. Suçun değeri ile yoksulluk aynı değildir. 68/A’nın personel disiplin cezaları 68 ceza suçlarından ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
68/I-a	200–400 gün adli para.
68/I-b	Bir–üç yıl hapis ve 400–800 gün adli para.
68/II-a sır	Bir–üç yıl hapis ve en az 100 gün para; yarar amacıyla üç–beş yıl ve 1000–10000 gün.
68/II-b basit zimmet	Altı–on iki yıl hapis, 5000 güne kadar para ve zarar tazmini.
68/II-b hileli zimmet	En az on iki yıl hapis, 20000 güne kadar para; para miktarı zararın üç katından az olamaz.
68/II-b iade ve değer azlığı	Soruşturma öncesi tam iade/tazmin: üçte iki; kovuşturma öncesi gönüllü tam giderim: yarı; hüküm öncesi: üçte bir indirim. Değer azlığında üçte bir–yarı indirim.
68/III-a itibara zarar	Bir–iki yıl hapis ve en az 100 gün adli para.
68/III-b bilgi	30–60 gün adli para.
68/IV 44 bilgisi	1000–2000 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

I’de Bankanın başvurusu veya görüşü üzerine BDDK’nın savcılığa yazılı başvurusu; II’de personel için Banka Meclisi, atama/seçimle görevli diğer mensuplar için Cumhurbaşkanının yazılı başvurusu; III’te Başkanlığın yazılı başvurusu gerekir. IViçin bu bentlerdekine eş açık başvuru koşulu öngörülmemiştir. Bunlar mağdurun şikâyeti ve altı aylık süreyle karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para yaptırımlıI-a, III-b, IVbakımından önödeme koşulları; diğer bentlerde ceza sınırı ve özel muhakeme şartları değerlendirilir. Kurum başvurusu şikâyete bağlı suç anlamına gelmez; bu nedenle tek başına uzlaştırma doğurmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Basit/nitelikli zimmet ağır ceza; diğer bentler özel görev nedeni yoksa asliye ceza mahkemesindedir. Yazılı başvuru koşulunun doğru makamdan gelmesi soruşturma/kovuşturma ön şartıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• I/A düzenleme, karşılık ve disponibilite yükümlülüğünün doğru muhatabı.

• I/B yetkili denetim, bilgi istemi ve fiilî engel.

• II personelin sır erişimi, zilyetlik/koruma görevi, mal edinme ve hile.

• III itibar haberinin gerçekliği; 43/4 istatistik bilgisi.

• IV 44 kapsamında döviz pozisyonu bilgisi ve usulüne uygun istem.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu · m. 68 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103305

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gerçeğe Aykırı Matbaa Beyannamesi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gerçeğe aykırı matbaa beyannamesi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–iki yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Matbaalar Kanunu m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Matbaa açılışı veya kanuni bildiriminde gerçeğe aykırı beyanname verilmesi suçtur; hiç beyanname vermeden matbaa açma 6 daki idari ihlaldir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Basım faaliyetinin doğru bildirilmesi ve resmî kayıt güveni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Beyannamenin hangi kanuni yükümlülük kapsamında verildiği.
- Beyan edilen maddi bilginin yanlışlığı.
- Belgeyi veren kişinin bilgisi ve imzası.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek yanlış beyan gerekir; hukuki değerlendirme veya maddi yazım hatası ayrıca araştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7	Üç ay–iki yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Beyannamenin hangi kanuni yükümlülük kapsamında verildiği.

• Beyan edilen maddi bilginin yanlışlığı.

• Belgeyi veren kişinin bilgisi ve imzası.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5681 sayılı Matbaalar Kanunu · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105178

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ticari Taşınır Rehninde Borçlu İhlalleri ve Devamlı Ödünç Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ticari taşınır rehninde borçlu ihlalleri ve devamlı ödünç verme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Güvence altındaki borç tutarının yarısını geçmeyen nispi adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	16/1 tahsil edemeyen rehin alacaklısının şikâyetine bağlıdır; Türk Ceza Kanunu 73 uyarınca fiil ve failin öğrenilmesinden altı ay. 16/2 tefecilik resen takip edilir. 15 teki rehin terkinine ilişkin idari şikâyet bu suç şikâyetiyle karıştırılmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	16/1 şikâyete bağlı olduğundan CMK 253 koşulları ve gerçek kişi/özel hukuk tüzel kişisi mağdur şartıyla uzlaştırma değerlendirilir; önödeme ile uzlaştırma sırası Türk Ceza Kanunu 75 e göre çözülür. 16/2 tefecilik için şikâyet/uzlaştırma sonucu aynı değildir.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu m. 16 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Rehinli varlığın kanuna aykırı kullanımı, devrinin yerine getirilmemesi, alacaklıyı zarara uğratma amaçlı tahrip, tescilsiz devir ve sicili yanıltma; tahsil edemeyen alacaklının şikâyetine bağlıdır. Devamlı rehin karşılığı ödünç verme ayrıca tefecilik hükmüne bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Rehin alacaklısının teminatı ve sicilin doğruluğu; hukuka aykırı kredi piyasasına karşı ekonomik düzen.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Geçerli rehin sözleşmesi, tescil, alacak ve vade.

• Alacağın tamamen veya kısmen tahsil edilememesi.

• 16/1-a–dbentlerinden hangi somut hareketin gerçekleştiği.

• Tahripte alacaklıyı zarara uğratma amacı; 16/2 de sürekli ödünç verme faaliyeti.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Her bentte ilgili kast; tahrip/imha bendinde ayrıca alacaklıya zarar verme amacı aranır. Salt borcun ödenmemesi anayasal borçtan hapis yasağını aşacak biçimde yorumlanamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Rehnin geçerliliği, icra hukuku ve kanuni satış/devir yetkileri incelenir. Yalnız sözleşme borcunu yerine getirememe ile 16 da tanımlanan ayrı fiiller bir tutulmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
16/1 a–d	Güvence altındaki borç tutarının yarısını geçmeyen nispi adli para cezası.
16/2	Türk Ceza Kanunu 241 tefecilik cezası; ruhsatlı faaliyet ve ilgili özel kanun istisnaları saklı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

16/1 tahsil edemeyen rehin alacaklısının şikâyetine bağlıdır; Türk Ceza Kanunu 73 uyarınca fiil ve failin öğrenilmesinden altı ay. 16/2 tefecilik resen takip edilir. 15 teki rehin terkinine ilişkin idari şikâyet bu suç şikâyetiyle karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

16/1 şikâyete bağlı olduğundan CMK 253 koşulları ve gerçek kişi/özel hukuk tüzel kişisi mağdur şartıyla uzlaştırma değerlendirilir; önödeme ile uzlaştırma sırası Türk Ceza Kanunu 75 e göre çözülür. 16/2 tefecilik için şikâyet/uzlaştırma sonucu aynı değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

16/1 yalnız adli para olduğu için tutuklama yasaktır. 16/2 de 241 ceza sınırı ve somut tutuklama koşulları ayrıca incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli rehin sözleşmesi, tescil, alacak ve vade.

• Alacağın tamamen veya kısmen tahsil edilememesi.

• 16/1-a–dbentlerinden hangi somut hareketin gerçekleştiği.

• Tahripte alacaklıyı zarara uğratma amacı; 16/2 de sürekli ödünç verme faaliyeti.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu · m. 16 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104130

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Özelleştirmede Bilgi Kullanma ve Çıkar Yasakları Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Özelleştirmede bilgi kullanma ve çıkar yasakları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–iki yıl hapis ve 10000 güne kadar adli para; para miktarı haksız kazancın üç katından az olamaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamuya açıklanmamış özelleştirme bilgilerini açıklama/kişisel çıkar için kullanma, yasaklı kişinin özelleştirme işlemine yararlanan taraf olması veya belirli görevlinin iki yıl içinde özelleştirilen kuruluşta çalışması cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Özelleştirme işlemlerinde tarafsızlık, piyasa eşitliği ve kamu kaynakları.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kuruluşun özelleştirme programı ve ilgili halka açıklık/kamu payı koşulu.
- Kişinin kanunda sayılan görevi, eş/çocuk kapsamı ve bilgi erişimi.
- Bilginin açıklanması, menkul kıymet işlemi, özelleştirmeye taraflık veya iki yıllık görev yasağı.
- Haksız kazanç ve kişisel katkı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilgi ve görev statüsünü bilerek yasak fiile katılım gerekir. Eş/çocuk olmak otomatik kusur yaratmaz; yasak işlem ve kişisel irade ayrı gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

6362 içeriden öğrenenlerin ticareti, sahtecilik veya görev suçuyla aynı fiil örtüşürse özel norm ve içtima incelenir. İki yıllık görev yasağı yalnız kanunda sayılan görevliler içindir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7/2	Altı ay–iki yıl hapis ve 10000 güne kadar adli para; para miktarı haksız kazancın üç katından az olamaz.
7/3	Görev ve mal/belge suçlarında kamu görevlisi sayılma; hedef suç hükümleri ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kuruluşun özelleştirme programı ve ilgili halka açıklık/kamu payı koşulu.

• Kişinin kanunda sayılan görevi, eş/çocuk kapsamı ve bilgi erişimi.

• Bilginin açıklanması, menkul kıymet işlemi, özelleştirmeye taraflık veya iki yıllık görev yasağı.

• Haksız kazanç ve kişisel katkı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103053

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tehlikeli Toplumsal Olaylarda Valilik Tedbirine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tehlikeli toplumsal olaylarda valilik tedbirine aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–bir yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

İl İdaresi Kanunu m. 66 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu düzeni veya can-mal emniyetini tehlikeye düşüren toplumsal olay baş gösterdiğinde, valinin kamu düzenini sağlamak için usulünce ilan ettiği tedbire aykırılık suç olabilir. Diğer idari emirlere aykırılık genel olarak kabahattir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Somut toplumsal tehlikede kamu düzeni ve kişilerin güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tehlikeli toplumsal olayın somut varlığı.
- Valinin kanuni yetkiye dayalı, kamu düzenini hedefleyen kararı.
- Usulüne uygun ilan ve kişinin karar kapsamındaki aykırı davranışı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Tedbirin yetki, amaç, belirlilik, ilan ve ölçülülüğü incelenir. Toplantı/ifade hakkını kullanan her kişi, tek başına toplumsal olay veya kanunsuz emre uymama nedeniyle suçlu kabul edilmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
66/son cümle	Üç ay–bir yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
66/ilk cümle	5326 m 32 emre aykırı davranış idari yaptırımı; hapis suçu değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Tehlikeli toplumsal olayın somut varlığı.

• Valinin kanuni yetkiye dayalı, kamu düzenini hedefleyen kararı.

• Usulüne uygun ilan ve kişinin karar kapsamındaki aykırı davranışı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu · m. 66 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104572

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Radyo ve Televizyon Cihazı Standart ve Teknik Bildirim İhlalleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Radyo ve televizyon cihazı standart ve teknik bildirim ihlalleri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç ay–bir yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu m. 63 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Standarda aykırı alıcı cihaz imal/ithali ile cihazların teknik bilgi ve değişiklik belgelerini ilgili makama vermeme farklı cezai fiillerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Cihaz güvenliği, teknik standart ve yayın altyapısının korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 58 kapsamındaki alıcı cihaz ve yürürlükteki teknik standart.
- İmalatçı/ithalatçının fiilî faaliyeti.
- Teknik belge, bilgi, model/tadilat bildiriminin yapılması ve güncel yetkili makam.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

58 deki yetkili kurum adlarının halefliği, güncel teknik mevzuat ve araştırma-geliştirme prototipi istisnası doğrulanır. Verici cihazı ile alıcı cihazı aynı rejime sokulmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
63/d standart	Üç ay–bir yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
63/son teknik bildirim	İki–altı ay hapis ve eski ağır para; 5252 dönüşümü.
63/a–c	Mülga bentler için güncel suç oluşturulmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• 58 kapsamındaki alıcı cihaz ve yürürlükteki teknik standart.

• İmalatçı/ithalatçının fiilî faaliyeti.

• Teknik belge, bilgi, model/tadilat bildiriminin yapılması ve güncel yetkili makam.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu · m. 63 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103804

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Madalya ve Nişanı Satma, Devretme veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Madalya ve nişanı satma, devretme veya değiştirme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–altı ay hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Madalya ve Nişanlar Kanunu m. 12 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

2933 sayılı Kanuna göre verilmiş madalya veya nişanın hak sahibi tarafından satılması, devri, bağışlanması veya şeklinin değiştirilmesi yasaktır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Devlet madalya ve nişanının kişiye bağlı resmî onur niteliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanuni yükümlülük hak eden kişiye yöneliktir; her koleksiyon veya tarihî hatıra eşya satışı otomatik bu madde kapsamına girmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Madalya/nişanın 2933 uyarınca verilmiş olması.
- Failin hak sahibi veya fiile katılan kişi olarak konumu.
- Satış, devir, bağış veya şekil değişikliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
12 ve 11	Bir–altı ay hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Madalya/nişanın 2933 uyarınca verilmiş olması.

• Failin hak sahibi veya fiile katılan kişi olarak konumu.

• Satış, devir, bağış veya şekil değişikliği.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanunu · m. 12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104850

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Afet Yardım Malzemesini Amaç Dışında Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Afet yardım malzemesini amaç dışında kullanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yüz günden az olmamak üzere adli para; daha ağır suç saklı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısiyle Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun m. 47 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Afetzedeye yardım için kamu idareleri veya kanunda belirtilen hayır kuruluşlarınca verilen malzeme, alet ve malların satılması, devredilmesi veya başka amaçta kullanılması, daha ağır suç yoksa adli para cezasına tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Afet yardımlarının hak sahibine ve amacına ulaşması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Malın afet yardımı kapsamında bedelli/bedelsiz verilmesi.
- Kanunda sayılan yardım kuruluşu ve teslim amacı.
- Satış, devir veya amaç dışı kullanımın kişisel fiili.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yardımın niteliğini ve tahsis amacını bilerek aykırı tasarruf aranır; yetkili makamın izin verdiği devir veya kullanım değişikliği ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
47/b	Yüz günden az olmamak üzere adli para; daha ağır suç saklı.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
47/a	Yardım çağrısına gelmeme idari para yaptırımı.
47/c	Afet görevinde kamu görevlisi ceza hükümlerine atıf; zimmet/görevi kötüye kullanma ayrı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

47/btek başına yalnız adli para olduğundan tutuklama yasağı vardır. Fiil zimmet/dolandırıcılık gibi daha ağır suça dönüşürse o suçun şartları ayrıca uygulanır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Malın afet yardımı kapsamında bedelli/bedelsiz verilmesi.

• Kanunda sayılan yardım kuruluşu ve teslim amacı.

• Satış, devir veya amaç dışı kullanımın kişisel fiili.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısiyle Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun · m. 47 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104508

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yenilenecek Adli veya İdari Belgeyi Vermeme ve Yanlış Bilgi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yenilenecek adli veya idari belgeyi vermeme ve yanlış bilgi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–beş yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Yangın, Yersarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun m. 35 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kaybolan veya yok olan dosyanın yenilenmesi sırasında yetkili merciin açık istemine rağmen eldeki belgeyi vermeme ile belgeye ilişkin bilgiyi vermeme/yanlış verme ayrı fiillerdir; felaket dışı kayıplarda da uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yargısal/idari dosyanın yeniden kurulması ve hak arama güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Dosyanın yenilenmesi veya kanun kapsamındaki kayıp süreci.
- Yetkili kamu görevlisinin açık belge/bilgi istemi ve tebliği.
- Belgenin kişide bulunduğu yahut bilginin bilindiği.
- Verilen beş–yirmi beş günlük cevap süresi ve imkânsızlık.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Belge kişideyken bilerek vermeme veya bilinen bilgiyi saklama/yanlış verme aranır; elinde olmayan belgeyi sunamamak suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İstemin yetkisi, kapsamı, cevap imkânı ve meslek sırrı/savunma güvenceleri birlikte değerlendirilir. Her eksik cevap bu maddede açık istem koşulunu karşılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
35/2 belgeyi vermeme	Bir–beş yıl hapis.
35/3 bilgiyi vermeme/yanlış bilgi	Üç ay–iki yıl hapis.
35/avukat	Ayrıca mesleki disiplin işlemi; beraatin disipline etkisi özel hükümle.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Dosyanın yenilenmesi veya kanun kapsamındaki kayıp süreci.

• Yetkili kamu görevlisinin açık belge/bilgi istemi ve tebliği.

• Belgenin kişide bulunduğu yahut bilginin bilindiği.

• Verilen beş–yirmi beş günlük cevap süresi ve imkânsızlık.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun · m. 35 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105228

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İktisadi Kuruluşlarda Zorunlu Türkçe Kullanımına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İktisadi kuruluşlarda zorunlu Türkçe kullanımına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Yüz günden az olmamak üzere adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Türk şirket ve kuruluşlarının Türkiye’deki işlem, sözleşme, yazışma, hesap ve defterlerinde Türkçe kullanma yükümü; yabancı kuruluşlar için Türk taraflarla ilişkiler ve resmî makama sunulan belgelerle sınırlı kapsamda cezai yaptırım taşır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Ticari işlemlerin Türkçe izlenebilirliği ve resmî denetim.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kuruluşun Türk/yabancı niteliği ve işlemin Türkiye bağlantısı.
- 1 ve 2 kapsamındaki işlem, belge veya defterin türü.
- Türkçe metin ve sorumlu imzaların bulunup bulunmadığı.
- İhlali gerçekleştiren gerçek kişinin yetki ve katkısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni kapsamı oluşturan olguları bilerek zorunlu kullanım yükümünü ihlal aranır. Her yabancı dilli sözleşme, taraf ve işlem kapsamı incelenmeden suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7	Yüz günden az olmamak üzere adli para cezası.
3–4 bağlantısı	Çift dil kullanımı, Türkçe metin ve hukuk yargılamasında belgenin etkisi, ceza sorumluluğundan ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası nedeniyle bu suçtan tutuklama yasaktır; belgelerin alınması ve incelemesi ayrı CMK koşullarına tabidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kuruluşun Türk/yabancı niteliği ve işlemin Türkiye bağlantısı.

• 1 ve 2 kapsamındaki işlem, belge veya defterin türü.

• Türkçe metin ve sorumlu imzaların bulunup bulunmadığı.

• İhlali gerçekleştiren gerçek kişinin yetki ve katkısı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 805 sayılı İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105404

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Boğaziçi’nde Ruhsatsız Yapı ve Doğal Yapıyı Tahrip Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Boğaziçi’nde ruhsatsız yapı ve doğal yapıyı tahrip: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir–altı ay hapis ve eski ağır para; tekrarda en az üçte birden üç katına kadar artırım; fenni mesule bir yıla kadar meslekten men. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Boğaziçi Kanunu m. 18 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Boğaziçi Alanındaki ruhsatsız/aykırı yapı, kanuna aykırı ruhsat veya görev ihlali ve kıyı/sahil/öngörünümde doğal yapının bozulması farklı fıkralardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Boğaziçi’nin doğal, tarihî ve kentsel değerleri ile yapı güveni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Taşınmazın Boğaziçi Alanı ve ilgili alt bölge sınırları.
- Ruhsat, ek proje, inşaat tarihi ve aykırılığın teknik tespiti.
- Yapı sahibi, fenni mesul, müteahhit veya ruhsat görevlisinin kişisel katkısı.
- Doğal yapıdaki değişiklik ve eski hâle getirme yükümlülüğü.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Türk Ceza Kanunu 184 imar kirliliği ve 2863 kültür varlığı suçuyla örtüşme, içtima ve özel norm ilişkisi gerektirir. Yıkım/idari para ile ceza mahkûmiyeti farklıdır; sonradan izin veya eski hâle getirme otomatik cezasızlık sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
18/1 yapı	Bir–altı ay hapis ve eski ağır para; tekrarda en az üçte birden üç katına kadar artırım; fenni mesule bir yıla kadar meslekten men.
18/2 ruhsat/görev	Daha ağır suç yoksa bir–üç yıl hapis.
18/3 doğal yapı	Daha ağır suç yoksa iki ay–bir yıl hapis ve eski ağır para; en geç bir yıl içinde eski hâle getirme.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Taşınmazın Boğaziçi Alanı ve ilgili alt bölge sınırları.

• Ruhsat, ek proje, inşaat tarihi ve aykırılığın teknik tespiti.

• Yapı sahibi, fenni mesul, müteahhit veya ruhsat görevlisinin kişisel katkısı.

• Doğal yapıdaki değişiklik ve eski hâle getirme yükümlülüğü.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu · m. 18 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104551

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Vergi Kimlik Numarası Yükümlülüğünü İhlal Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Vergi kimlik numarası yükümlülüğünü ihlal: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır özel suç yoksa üç ay–bir yıl hapis; Vergi Usul Kanunu 353/7 idari usulsüzlük ayrıca ilgili kurallarla. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

01 / Suçun kimliği

Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması ve Noterlik Kanunu, İcra ve İflas Kanunu Tapu Kanunu Karayolları Trafik Kanunu Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun, Bankalar Kanunu, Posta Kanunu ile Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun m. 5 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Vergi kimlik numarasını belirlemek ve belge/hesap/kayıtta göstermekle yükümlü kişinin ihlali; numarayı gizleme, bilerek yanlış beyan veya yanıltıcı belge verme fiillerinden ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Vergi mükellefinin doğru tespiti ve kayıtların izlenebilirliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kanun veya yetkili düzenlemeyle getirilen numara tespit/kayıt yükümlülüğü.
- Sorumlu görevli ve yapılması gereken belge/işlem.
- Kayıt ihlali ile bilinçli gizleme/yanlış beyan/sahte belge.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İkinci fıkrada bilerek gerçek dışı beyan/gizleme açık unsur; ilk fıkrada da kusur kişisel olarak gösterilir. İşveren veya tüzel kişi sıfatından otomatik hapis sorumluluğu kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5/1 tespit/kayıt	Daha ağır özel suç yoksa üç ay–bir yıl hapis; Vergi Usul Kanunu 353/7 idari usulsüzlük ayrıca ilgili kurallarla.
5/2 gizleme veya yalan/yanıltıcı belge	Üç–on ay hapis.
5/3	Tüzel kişi, küçük veya kısıtlı adına fiilde hapis, fiili gerçekleştiren gerçek kişiye uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Bu düzenlemede mağdur şikâyeti özel koşul olarak yazılmadığından genel olarak resen takip edilir. Sadece ihbarın geri alınması davayı düşürmez; kanundaki kurum başvurusu veya izin şartı varsa şikâyetten ayrı uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu madde CMK 100/3 katalog listesinde adıyla yer almaz. Yalnız adli para veya üst sınırı iki yılı aşmayan hapis gerektiren fiilde 100/4 tutuklama yasağı (vücut dokunulmazlığına karşı kasten suç istisnası saklı) dikkate alınır. Diğer hâllerde somut delil, kaçma/delile müdahale nedeni ve ölçülülük şarttır; adli kontrol alternatifi incelenir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Özel görev hükmü yoksa 5235 m 11–14 uyarınca kanuni üst sınırı on yılı aşan veya 12 de ayrıca sayılan suç ağır ceza mahkemesinde, diğerleri asliye ceza mahkemesinde görülür. Görev sonuç cezaya değil kanuni suç niteliğine göre belirlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Süreli hapsin olağan rejiminde iyi hâlle koşullu salıverilme oranı 5275 m 107 uyarınca 1/2 dir; 107–108 deki özel suç/tekerrür, örgüt, yaş ve geçiş istisnaları oranı değiştirir. Koşullu salıverilme eşiği doğrudan cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir. 105/Adenetimli serbestliği, açık kuruma geçiş, mahsup, birden fazla ilam ve suç tarihi ayrıca değerlendirilir. Adli para cezasında gün sayısı ile günlük tutar ayrı belirlenir; ödenmemesinde 106 rejimi vardır, para cezasından çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz. Çocuk ve infaz ertelemesi istisnaları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kanun veya yetkili düzenlemeyle getirilen numara tespit/kayıt yükümlülüğü.

• Sorumlu görevli ve yapılması gereken belge/işlem.

• Kayıt ihlali ile bilinçli gizleme/yanlış beyan/sahte belge.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4358 sayılı Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması ve Noterlik Kanunu, İcra ve İflas Kanunu Tapu Kanunu Karayolları Trafik Kanunu Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun, Bankalar Kanunu, Posta Kanunu ile Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun · m. 5 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103417

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Üretim, Kredi ve Çalışma İhlalleri — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Sanayi tesisi bilgisi ve üretim denetimi, çalışma yükümlülüğü, satın alma emri ve kamu kredisinin amacı dışında kullanımı farklı bentlerde cezalandırılır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı ay–dört yıl hapis ve tarihsel ağır para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 53 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Sanayi tesisi bilgisi ve üretim denetimi, çalışma yükümlülüğü, satın alma emri ve kamu kredisinin amacı dışında kullanımı farklı bentlerde cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Rejimin uygulanabilirliği ve yükümlülüğü doğuran usulüne uygun karar.
- Üretim/çalışma/satın alma veya kredi yükümlüsünün kimliği.
- Emir, tebliğ, süre ve fiilî ihlal.
- Kredinin amacı, tutarı, değer ve tekrar koşulları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuni karar ve yükümlülüğe bilerek aykırılık; özellikle krediyi belirlenmiş amaç dışında kullanma kastı gerekir. Sırf üretim hedefinin tutmaması kendiliğinden suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
53/I	Altı ay–dört yıl hapis ve tarihsel ağır para.
53/II	Günlük ücretin 3–10 katı para; tekrarda özel artırım.
53/III	Çalışmayı bırakmada tarihsel para; tekrarda bir–altı ay hapis ve para.
53/IV	Satın alma emirlerinde para; vahim hâlde altı ay–üç yıl hapis ve para/müsadere; kendi kullanımına verilen mal ve yetkisiz devir ayrımları.
53/V	Krediyi amacından saptırmada üç–beş yıl; hafif hâlde bir–üç yıl; çok hafif hâlde üç ay–bir yıl hapis ve ayrıca kredi tutarından az olmayan tarihsel para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Rejimin uygulanabilirliği ve yükümlülüğü doğuran usulüne uygun karar.

• Üretim/çalışma/satın alma veya kredi yükümlüsünün kimliği.

• Emir, tebliğ, süre ve fiilî ihlal.

• Kredinin amacı, tutarı, değer ve tekrar koşulları.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 53 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Elkonulan Malları Kaçırma — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kamu müdahalesine konu malı gizleme, satma, devretme veya kaçırmaya yardım; malın değeri, üretici sıfatı ve teslim zamanına göre farklılaştırılır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç–beş yıl; hafif hâlde bir–üç yıl; çok hafif hâlde üç ay–bir yıl hapis ve tarihsel para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 54 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu müdahalesine konu malı gizleme, satma, devretme veya kaçırmaya yardım; malın değeri, üretici sıfatı ve teslim zamanına göre farklılaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli el koyma/satın alma kararı ve malın belirlenmesi.
- Gizleme, devir veya yardım hareketi.
- Mal değeri, tarımsal üretici ve sonradan teslim.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mala ilişkin kanuni müdahaleyi bilerek etkisiz kılma gerekir. Üretici istisnası veya malın kişinin özel ihtiyacına ayrılması ayrı maddi koşuldur.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
54/I	Üç–beş yıl; hafif hâlde bir–üç yıl; çok hafif hâlde üç ay–bir yıl hapis ve tarihsel para.
54/II tarımsal üretici	İlgili cezanın yarısı, müsadere istisnası; kesinleşmeden önce tam teslimin özel para/hapis sonucu.
54/III	14/IVyükümlülüğünde aynı yaptırım bağlantısı.
54/IV	14/II, III, V, VIihlali: üç ay–bir yıl hapis ve tarihsel para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli el koyma/satın alma kararı ve malın belirlenmesi.

• Gizleme, devir veya yardım hareketi.

• Mal değeri, tarımsal üretici ve sonradan teslim.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 54 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Piyasa, Stok ve Denetim Suçları — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Üretim ve satış düzeni, denetimli stok, dış ticaret kredisi ve incelemeye tabi malların tüketilmesi gibi farklı ekonomik yükümlülükler düzenlenir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	15, 17 ve 18 yükümlülüklerinde tarihsel para ve 17 de müsadere. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 55 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Üretim ve satış düzeni, denetimli stok, dış ticaret kredisi ve incelemeye tabi malların tüketilmesi gibi farklı ekonomik yükümlülükler düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İhlal edildiği söylenen 15, 17–22 veya ilgili emir.
- İşletme, stok, kredi ve fiyat kayıtları.
- Görevlendirilen denetçi, istenen belge ve malın kullanımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Her bentte yükümlülüğün bilinen kapsamı ve kişisel ihlal gösterilir; stok farkı veya ekonomik zarar tek başına kastın yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
55/I–III	15, 17 ve 18 yükümlülüklerinde tarihsel para ve 17 de müsadere.
55/IV	19/Vihlali para; tekrarda bir hafta–üç ay hapis ve para.
55/V	20/Iihlali: bir–üç yıl hapis ve para.
55/VI	21/I–IIIihlali: üç–beş yıl hapis ve para; kişisel ihtiyaç sınırı ayrılır.
55/VII	22/Istok hareketi: altı ay–üç yıl hapis ve para.
55/VIII	Dış krediyi saptırma: üç–beş yıl hapis ve miktarla ilişkili para.
55/IX	Denetim malını kaçırma/tüketme veya denetim engeli: üç–beş yıl hapis ve para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe delilller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve delilller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• İhlal edildiği söylenen 15, 17–22 veya ilgili emir.

• İşletme, stok, kredi ve fiyat kayıtları.

• Görevlendirilen denetçi, istenen belge ve malın kullanımı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 55 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Stok ve Dış Ticaret İhlalleri — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Şirket faaliyeti/sermaye kısıtlaması, stok sınırı, ithal malı çekme-dağıtma ve dış ticaret fiyat kuralları farklı yaptırımlara tabidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Şirket/kredi sınırlamasına tarihsel para; tekrarda üç kat ve tasfiye sonucu. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 56 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Şirket faaliyeti/sermaye kısıtlaması, stok sınırı, ithal malı çekme-dağıtma ve dış ticaret fiyat kuralları farklı yaptırımlara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kısıtlama emri, stok limiti ve izin kapsamı.
- Malın kimde/hangi miktarda bulunduğu ve kişisel ihtiyaç istisnası.
- Gümrükten çekme/dağıtım süresi ve ithalat-ihracat fiyat farkı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
56/I	Şirket/kredi sınırlamasına tarihsel para; tekrarda üç kat ve tasfiye sonucu.
56/II	Yasak stok: üç–beş yıl hapis ve para.
56/III	Fazla stok: para; izin verilen miktarın iki katını aşmada üç ay–iki yıl hapis.
56/IV	Müsadere bağlantısı; güncel anayasal ve güvenlik tedbiri sınırları ayrıca.
56/V	Malı gümrükten çekmeme/dağıtmama: üç–beş yıl hapis ve para.
56/VI	Dış ticaret fiyat ihlali: bir–üç yıl hapis ve fiyat farkının on katı para; tekrarda iki kat.
56/VII	31/X-1–2 ihlali: altı ay–üç yıl hapis ve para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe delilller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve delilller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Kısıtlama emri, stok limiti ve izin kapsamı.

• Malın kimde/hangi miktarda bulunduğu ve kişisel ihtiyaç istisnası.

• Gümrükten çekme/dağıtım süresi ve ithalat-ihracat fiyat farkı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 56 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Fiyat, Fatura ve Belge Suçları — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Fiyat düzenine aykırı satış, satıştan kaçınma, fatura-belge düzenini ihlal ve denetimli malı saklama; fiilin ağırlığı, küçük esnaf ve hata hâllerine göre farklı sonuç doğurur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	On–otuz yıl tarihsel ağır hapis ve para; özel açık otuz yıllık üst sınır ayrıca korunur. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 57 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Fiyat düzenine aykırı satış, satıştan kaçınma, fatura-belge düzenini ihlal ve denetimli malı saklama; fiilin ağırlığı, küçük esnaf ve hata hâllerine göre farklı sonuç doğurur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli fiyat/tarife ve satış yükümlülüğü kararı.
- Gerçek satış, bedel, fatura ve malın miktarı.
- Hile, kast veya hata; hafif/çok hafif hâl; küçük esnaf sıfatı.
- Müsadere, işyeri kapatma ve ticaretten menin bireysel dayanağı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiyat ve belge fiilinin bilerek yapılması ile kanunun para yaptırımına ayırdığı hata hâli farklıdır. Ekonomik güçlük, stok azlığı ve hile ayrı delillendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
57/I	On–otuz yıl tarihsel ağır hapis ve para; özel açık otuz yıllık üst sınır ayrıca korunur.
57/II	Hafif hâlde üç–on yıl; çok hafif hâlde bir–üç yıl; hata hâlinde yalnız para.
57/III	Müsadere, tasfiye ve 3–15 yıl ticaret yasağı; hata istisnası.
57/IV küçük esnaf	Üç ay–iki yıl hapis ve para; 3 ay–1 yıl ticaret/işyeri yasağı; tekrar özel alt sınırı. Düzenlenen malı satıştan kaçırmada bir ay–bir yıl ve para.
57/V–VI	Elkoyma, satış ve bedel iadesi usulü; ayrı suç değildir.
57/VII fatura	Bir–üç yıl hapis ve para; hafif hâlde yarı, çok hafif/küçük esnafta üç ay–iki yıl ve para.
57/VIII	31/Vihlali: tarihsel para.
57/IX	31/VIihlali: para ve bir hafta–bir ay kapatma.
57/X	31/VIIihlali: üç ay–iki yıl hapis ve para; 3 ay–1 yıl kapatma; hatada para.
57/XI	Zorunlu ihtiyaç işletmelerinin kapatılmasına özel istisna.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli fiyat/tarife ve satış yükümlülüğü kararı.

• Gerçek satış, bedel, fatura ve malın miktarı.

• Hile, kast veya hata; hafif/çok hafif hâl; küçük esnaf sıfatı.

• Müsadere, işyeri kapatma ve ticaretten menin bireysel dayanağı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 57 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Taşıma ve Çalışma Suçları — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Zorunlu mesleki üyelik, deniz ve kara taşıma emirleri, işi bırakma ve tarımsal çalışma/makine yükümlülükleri ayrı bentlerdir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üyelik olmadan faaliyette üç ay–iki yıl hapis ve para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 58 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Zorunlu mesleki üyelik, deniz ve kara taşıma emirleri, işi bırakma ve tarımsal çalışma/makine yükümlülükleri ayrı bentlerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Uygulanabilir taşıma/çalışma veya üyelik emri.
- Failin meslek, taşıt veya çalışma yükümlülüğü.
- Emir tebliği, süre, makul mazeret ve fiilî yapma imkânı.
- Taşıt büyüklüğü, tekrar ve olayın ağırlığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Zorla çalıştırma yasağı ve anayasal istisnalar, güncel iş ve deniz hukuku ile birlikte değerlendirilir; eski olağanüstü yetki metni günümüzde sınırsız çalışma emri sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
58/I	Üyelik olmadan faaliyette üç ay–iki yıl hapis ve para.
58/II deniz taşıma	Bir–beş yıl; hafif hâlde üç ay–bir yıl; çok hafif hâlde yalnız para.
58/III kara taşıma	Bir–altı ay hapis ve para.
58/IV trafik/ücret	Bir–altı ay hapis ve para.
58/V işi bırakma	Günlük ücretin 5–25 katı para.
58/VI	36/Vihlali: bir–üç ay hapis ve para.
58/VII	36/Vlihlali: üç–on yıl hapis ve para; belirli büyük gemide değerden az olmama koşulu.
58/VIII tarımsal iş	Günlük ücretin 5–25 katı; tekrarda iki kat ve on beş gün–iki ay hapis.
58/IX tarım aleti	Tarihsel para yaptırımı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Uygulanabilir taşıma/çalışma veya üyelik emri.

• Failin meslek, taşıt veya çalışma yükümlülüğü.

• Emir tebliği, süre, makul mazeret ve fiilî yapma imkânı.

• Taşıt büyüklüğü, tekrar ve olayın ağırlığı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 58 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Rejiminde Tarım ve Belge Denetimi İhlalleri — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Ekim düzeni, yasak ürün, hayvancılık, arazi ve yardım yükümlülükleri ile denetime belge vermeme farklı ekonomik kontrol fiilleridir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Ekim düzeni emri: bir hafta–üç ay hapis ve para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 59 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ekim düzeni, yasak ürün, hayvancılık, arazi ve yardım yükümlülükleri ile denetime belge vermeme farklı ekonomik kontrol fiilleridir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli tarım/üretim/denetim kararı ve muhatap.
- Arazi, ürün, hayvan veya mali yardımın niteliği.
- Yasak faaliyetin, bildirim veya belge sunma ihlalinin kişisel gerçekleşmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiilin kanuni unsurlarının bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi gerekir. Salt görevin bulunması veya zararın çıkması kastı kendiliğinden kanıtlamaz; Türk Ceza Kanunu 21, 23 ve 30 kapsamında kast, neticeye ilişkin kusur ve hata ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
59/I	Ekim düzeni emri: bir hafta–üç ay hapis ve para.
59/II	Yasak ekim: altı ay–üç yıl; hafif hâlde yarı ve para.
59/III	Üretim yöntemi/hayvancılık: tarihsel para.
59/IV	Düzenlenen hayvan ticareti: bir–üç yıl; hafif altı ay–bir yıl; çok hafif yalnız para.
59/V	Hububat/arazi emri: bir–altı ay ve para.
59/VI	42/Iihlali: mal/yardım tutarından az olmayan tarihsel para.
59/VII	İnceleme/belge engeli: üç ay–iki yıl ve para; idari kapatma işlemi ayrı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe delilller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve delilller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Geçerli tarım/üretim/denetim kararı ve muhatap.

• Arazi, ürün, hayvan veya mali yardımın niteliği.

• Yasak faaliyetin, bildirim veya belge sunma ihlalinin kişisel gerçekleşmesi.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 59 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Görevinin Kötüye Kullanılmasında Artırım — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Millî korunma rejiminin uygulanmasındaki görev ihlali ve ihmal için hedef ceza normunun cezası iki kat artırılır; kamu görevlisi sayılma ve izin istisnaları ayrıca düzenlenir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Hedef suç için belirlenen cezanın iki katı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 64 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Millî korunma rejiminin uygulanmasındaki görev ihlali ve ihmal için hedef ceza normunun cezası iki kat artırılır; kamu görevlisi sayılma ve izin istisnaları ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Uygulanabilir millî korunma görevi.
- Hedef görevi kötüye kullanma/ihmal veya başka suçun tüm unsurları.
- Failin kamu/özel kuruluş sıfatı ve izin istisnası kapsamı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hedef suçun aradığı kast/kusur korunur; eski görev atfı kusursuz sorumluluk yaratmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
64/I	Hedef suç için belirlenen cezanın iki katı.
64/II–III	Özel izin istisnası ve kamu görevlisi kabulü; ayrı suç sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.
- Uygulanabilir millî korunma görevi.
- Hedef görevi kötüye kullanma/ihmal veya başka suçun tüm unsurları.

• Failin kamu/özel kuruluş sıfatı ve izin istisnası kapsamı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 64 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Millî Korunma Belgelerinde Sahtecilik ve İkramiye için İftira — Tarihsel ve Koşullu Hüküm Rehberi

Tarihsel / koşullu hüküm: güncel ve doğrudan uygulanabilir bir suç olarak kabul edilmez. Aşağıdaki yürürlük ve zaman bakımından uygulama açıklamalarını esas alın.

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Rejimde kullanılan fatura, karne ve belgeler resmî belge sayılabilir; ihbar ikramiyesi veya haksız menfaat için bilerek suçsuz kişiye suç isnadı ya da şantaj üç kat ceza ağırlaştırmasına bağlanır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Resmî belge sahteciliğinin güncel hedef cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.
İnfaz çerçevesi	Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

01 / Suçun kimliği

Milli Korunma Kanunu m. 69 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Rejimde kullanılan fatura, karne ve belgeler resmî belge sayılabilir; ihbar ikramiyesi veya haksız menfaat için bilerek suçsuz kişiye suç isnadı ya da şantaj üç kat ceza ağırlaştırmasına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Düzenlemenin hedeflediği özel faaliyet alanında güven ve kişilerin kanunda korunan hakları; somut ihlalin ilgilendirdiği malvarlığı, belge veya hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Ceza, kanunun tanımladığı yükümlülüğü fiilen ihlal eden gerçek kişiye aittir. Kurum yöneticisi olmak tek başına ceza sorumluluğu yaratmaz; görev, yetki, fiil ve kusur ayrı gösterilir. Tüzel kişiye yalnız kanunun açıkça öngördüğü güvenlik tedbiri/idari sonuç uygulanabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belgenin millî korunma uygulamasında kullanılması.
- Sahtecilik ya da gerçeğe aykırı suç isnadı/şantaj fiili.
- Suçsuzluğun bilinmesi ve ikramiye/haksız menfaat amacı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İftira için kişinin suçsuz olduğunu bilme ve ikramiye/haksız yarar amacı açıkça aranır. Doğrulanamayan iyi niyetli ihbar aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili makamın hukuka uygun izni, kanuni görev sınırları ve olayda kaçınılmaz hata/zorunluluk ayrı değerlendirilir. Suç oluşturan emir sorumluluğu kendiliğinden kaldırmaz. Fiilin hukuka uygunluğunu gösteren asıl karar, tebliğ ve görev belgeleri incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ancak fiilin icraya elverişli yapısında mümkündür; hazırlık tek başına tamamlanmış suç değildir. İştirakte kişisel katkı ve kast, özel fail sıfatında Türk Ceza Kanunu 40; birden fazla fiilde 42–44 kuralları incelenir. Aynı eylem için görünüşte içtima ile gerçek çoklu suç ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
69/II	Resmî belge sahteciliğinin güncel hedef cezası.
69/III son	İftira/şantajın ilgili cezası üç kat; özel amaç ve hedef suç şartları.
69/I ve ikramiye usulü	İcra ertelemesi yasağı ve ikramiye kuralları ayrı anayasal/usuli değerlendirme; bağımsız suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda mağdur şikâyetine bağlı kılınmayan fiiller genel olarak resen takip sistemindedir; ancak önce 3780 rejiminin somut olay tarihinde uygulanabilirliği gösterilmelidir. Tarihsel idari soruşturma ve izin kuralları güncel anayasal/kanuni halefleriyle değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyet şartı ve CMK 253 teki özel sayım bulunmadıkça uzlaştırma uygulanmaz. Yalnız adli para veya üst sınırı altı ayı aşmayan hapis için Türk Ceza Kanunu 75 önödeme koşulları; üst sınırı iki yılı aşmayan suçta CMK 251 basit yargılama; üst sınırı üç yıl olan ve engel bulunmayan suçta 171 kamu davasının ertelenmesi değerlendirilir. Seri muhakeme, 250 de açıkça sayılmayan bu özel kanun suçuna sırf cezası az diye uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

3780 m 66 daki zorunlu tutuklama hükmü Anayasa Mahkemesinin 2 Aralık 1963 tarihli 1963/285 kararıyla iptal edilmiştir. Güncel süreçte otomatik tutuklama yoktur; CMK 100 ve 109 koşulları ile uygulanabilir esas suç değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Eski Millî Korunma Mahkemesi veya tarihsel sulh-ceza görevi güncel mahkeme olarak sunulmaz. Uygulanabilir fiil saptanırsa 5235 veCMK görev/yetki, kanun yolu ve geçiş kuralları uygulanır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Türk Ceza Kanunu 66 ya göre yalnız adli para veya üst sınırı beş yılı aşmayan hapis için temel dava zamanaşımı sekiz yıl; beş yılı aşan ve yirmi yıldan az hapis için on beş yıl; yirmi yıl ve üzeri süreli hapis için yirmi yıldır. Nitelikli hâlin üst sınırı, çocukluk, izin beklenmesi, durma/kesilme ve 67 deki en fazla yarı uzama ayrı uygulanır. Kesinleşmeden sonraki ceza zamanaşımı 68–71 uyarınca farklıdır. 1 Haziran 2024 ve sonrasında verilen kararlarda genel itiraz süresi öğrenmeden, istinaf ve temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; her kararın kanun yoluna açık olup olmadığı ayrıca belirlenir. Önceki kararların geçiş rejimi, özel kanundaki farklı süre ve tebligatın geçerliliği korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için hükmolunan hapis iki yıl veya altında ya da adli para cezası olmalı; önceki kasıtlı mahkûmiyet, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve zararın giderilmesi koşulları birlikte aranır. 2026 değişikliğiyle CMK 231/14 te işkence/eziyet ve kamu görevlisinin görevi sebebiyle Anayasa 17 kapsamındaki kötü muamele suçları dışarıdadır. Hapis ertelemesinde Türk Ceza Kanunu 51 in iki yıl (suçta 18 yaş altı/65 yaş üstü için üç yıl) eşiği, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis ve yeniden suç işlememe koşulu değerlendirilir. Bir yıl veya daha kısa hapis, 50 deki koşullarla seçenek yaptırıma çevrilebilir; hapis veya adli para seçiminde hapis tercih edilmişse 50/2 engeli vardır. Bunlar otomatik sonuç değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Uygulanabilir rejim ve güncel ceza karşılığı saptanmadan infaz oranı veya yatar üretilmez. Tarihsel ağır/hafif hapis ve para, 5252 m 4–7; suç tarihinde lehe kanun, Türk Ceza Kanunu 7; kesin hükmün infazı 5275 uyarınca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İsnada konu olayın tarih, saat ve yerini, kişilerin görev/yetkilerini ve başvuru-tebliğ zincirini belgeleyin.

• Belgenin millî korunma uygulamasında kullanılması.

• Sahtecilik ya da gerçeğe aykırı suç isnadı/şantaj fiili.

• Suçsuzluğun bilinmesi ve ikramiye/haksız menfaat amacı.

• İfade öncesinde isnat edilen fıkra, delilin kaynağı, özel takip şartı ve son başvuru gününü birlikte değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

3780'in uygulaması 16 Eylül 1960 tarihli 5/322 kararla durdurulmuştur. Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K.kararı, uygulamanın durmasının kanunun ilgasıyla aynı olmadığını açıklamıştır. Bu incelemede yeniden uygulamaya alma kararı doğrulanmadığından aşağıdaki tarihsel/koşullu hükümler olağan 2026 suç tarifesi olarak sunulmaz. Önce uygulanabilir rejim ve somut düzenleyici emir belirlenmelidir. Kaynak tam metni 4 Kasım 2026 tarihinde elde edilmiştir; bu profile özgü karşılaştırma 5 Kasım 2026 tarihinde yapılmıştır. Suç tarihinde yürürlükteki hüküm ve sonraki lehe değişiklikler Türk Ceza Kanunu 7 uyarınca bütün olarak karşılaştırılır. Metindeki eski ağır hapis ibaresi 5252 m 6 uyarınca hapis rejimiyle; eski ağır para 5252 m 5 ve artırım/dönüşüm hükümleriyle okunur. Eski lira tutarı güncel nominal Türk lirası değildir. Ölüm cezası ibaresi görülen tarihsel hüküm, Anayasa 38 karşısında güncel ölüm cezası olarak uygulanamaz; kanunilik ve lehe norm incelemesi yapılmadan tek bir yeni sayısal ceza varsayılmaz.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3780 sayılı Milli Korunma Kanunu · m. 69 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105260

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Anayasa Mahkemesi 1963/136 E., 1963/285 K. · Uygulamadan kaldırma ile ilga ayrımı; 66 zorunlu tutuklamanın iptali · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1963-285-nrm.pdf

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Park Ücreti Alma veya Almaya Teşebbüs Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuni yetkisi bulunmadığı hâlde yol üzerindeki park yerinde ücret almak veya ücret almaya teşebbüs etmek, daha ağır cezalı bir suç oluşmadığında özel suçtur. Ücretin gerçekten tahsil edilmesi zorunlu değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası; daha ağır suç yoksa. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Karayolları Trafik Kanunu m. 79 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuni yetkisi bulunmadığı hâlde yol üzerindeki park yerinde ücret almak veya ücret almaya teşebbüs etmek, daha ağır cezalı bir suç oluşmadığında özel suçtur. Ücretin gerçekten tahsil edilmesi zorunlu değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamuya açık yol ve park alanının hukuka uygun işletilmesi ile sürücünün malvarlığı korunur.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yetkili kurum/işletmeci adına hukuka uygun tahsilat yapan görevli ile hiçbir yetkisi olmadan ücret isteyen kişi ayrılır. Fiili gerçekleştiren gerçek kişi sorumludur.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Olay yerinin 2918 m. 79 kapsamında yol üzerindeki park yeri olması ve park yetkisinin belirlenmesi.

• Ücret alma veya buna yönelik icra hareketinin, kişi ile sürücü arasındaki davranış ve talep üzerinden ispatı.

• Belediye/işletme yetkilendirmesi, sözleşme ve görev ilişkisinin bulunmaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten işlenir; failin yetkisiz olduğunu ve park için para istediğini bilmesi aranır. Geçerli yetki belgesine ilişkin esaslı hata Türk Ceza Kanunu m. 30 bakımından değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli tahsil yetkisi suçun unsurlarını ortadan kaldırır. Sürücünün parayı vermesi kamu alanında yetkisiz tahsilatı hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kanun ücret almaya teşebbüsü de tamamlanmış özel tip içinde cezalandırır; aynı hareket için otomatik olarak ayrıca teşebbüs indirimi yapılamaz. Cebir/tehditle para alma yağma gibi daha ağır suça dönüşürse m. 79’un tali hüküm kaydı uygulanır. Birden fazla sürücüye yönelik fiillerde zincirleme suç koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Yetkisiz alma veya almaya teşebbüs; m. 79/2	6 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası; daha ağır suç yoksa.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Yer, tarih, kamera, makbuz ve ödeme kayıtlarını koruyun; sürücü ve görgü tanıklarını belirleyin.
- Belediyenin park işletme kararı, görev/yetki belgesi ve varsa alt işletme sözleşmesini alın.
- Cebir veya tehdit iddiası varsa sözleri ve davranışları ayrı kayda geçirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu · m. 79 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102918

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ölümlü veya Yaralanmalı Trafik Kazasında Olay Yerinden Ayrılma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ölüm veya yaralanmayla sonuçlanan trafik kazasına karışan sürücünün zorunluluk olmadan veya kolluğun izni dışında kaza yerini terk etmesi 2026'da ayrıca hapis yaptırımına bağlanmıştır. Sadece maddi hasarlı kazaların usulü farklıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis. İdari para cezası ve iki yıl sürücü belgesi geri alma ayrıca düzenlenir; bu idari sonuçlar hapis cezasının yerine geçmez. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Karayolları Trafik Kanunu m. 81 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ölüm veya yaralanmayla sonuçlanan trafik kazasına karışan sürücünün zorunluluk olmadan veya kolluğun izni dışında kaza yerini terk etmesi 2026'da ayrıca hapis yaptırımına bağlanmıştır. Sadece maddi hasarlı kazaların usulü farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kaza mağdurunun yardıma erişimi, olayın aydınlatılması ve delillerin korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fail, ölüm veya yaralanmalı kazaya karışan ve ayrılan sürücüdür. Kazada kusurlu olmakla olay yerini terk etmek farklı olgulardır; sürücülük ve katılma ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kazanın ölüm veya yaralanma sonucu ile sürücünün kazaya katılımı.
- Sürücünün sonucu/yaralanmayı bilmesi ve fiilen ayrılması; olayın fark edilip edilmediği.
- Zaruret veya kolluk izni bulunup bulunmadığı; sağlık aciliyeti ve izin kayıtları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İradi ayrılma ve suçun maddi unsurlarının bilinmesi gerekir. Kazanın taksirle gerçekleşmesi ayrılma hareketinin de taksirli olduğu anlamına gelmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Acil tedavi/kaçınılmaz tehlike nedeniyle zorunlu ayrılma ile kolluk izni kanuni ayrımlardır. Her kısa uzaklaşma veya yaralıyı hastaneye götürme otomatik suç kabul edilemez; geri bildirim ve somut koşul incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Türk Ceza Kanunu m. 85/89 kapsamındaki kaza sonucu, m. 98 yardım yükümlülüğü ve bu ayrılma fiilinin koşulları tek tek incelenir; her olaya otomatik toplama yapılmaz. 7574 sayılı Kanundan önceki eyleme sonradan getirilen hapis uygulanamaz. Sadece maddi hasarlı olayın tutanakla ayrılma istisnası bu suça taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ölüm/yaralanmalı kazada zorunluluk ve izin dışında ayrılma; m. 81/3	1–3 yıl hapis. İdari para cezası ve iki yıl sürücü belgesi geri alma ayrıca düzenlenir; bu idari sonuçlar hapis cezasının yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kaza tutanağı, kamera, 112 çağrısı, ambulans ve hastane saatlerini toplayın.

• Ayrılmanın nedeni, kolluktan alınan izin ve geri dönüş/bildirim zamanını belgeleyin.

• Yaralanmanın tıbbi belgeleri ile kişinin kazayı fark edebilmesine ilişkin araç hasarı ve görüş koşullarını ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

7574 sayılı Kanunun 27. maddesiyle eklenen hükmün yürürlüğü ve olay tarihi birlikte kontrol edilir. 4 Kasım 2026 resmî konsolide metni 5 Kasım 2026’da karşılaştırıldı; yeni suç önceki eyleme geçmişe yürütülemez.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu · m. 81 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102918

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Milli Müdafaa için İstenen Mevcut Malı Vermeyi Reddetme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Milli müdafaa mükellefiyeti kapsamında mevcut malın usulüne uygun talebe rağmen verilmemesi cezalandırılır; elde bulunmayan mal ile kasten saklanan mal birbirine eşit değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç aya kadar hapis; mal zorla alınabilir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 64 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Milli müdafaa mükellefiyeti kapsamında mevcut malın usulüne uygun talebe rağmen verilmemesi cezalandırılır; elde bulunmayan mal ile kasten saklanan mal birbirine eşit değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Seferberlik hazırlığı ve savunma ihtiyacının hukuka uygun ve zamanında karşılanması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Geçerli mükellefiyetin muhatabı olan ve istenen mal üzerinde teslim imkânı bulunan kişi; devletin savunma hizmeti zarar görebilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Milli müdafaa mükellefiyeti m. 1 ve 4 uyarınca yetkili makamca uygulanmış, kapsam ve zaman belirlenmiş olmalıdır. Cumhurbaşkanı kararı, yazılı/imzalı teklif, komisyon işlemi ve tebligat sırf olağan kamu talebinden ayrılır.

• Talep edilen malın fiilen mevcutluğu, teslim gücü ve reddin zaman/yeri.

• Teslim tutanağı, makbuz ve komisyon kararlarının birbirini doğrulaması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek ve isteyerek reddetme gerekir; mevcut olmayanı temin edememe veya talebi öğrenmeme tek başına yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz/yetkisiz talep, fiilen imkânsız ifa ve kanuni muafiyetler değerlendirilir. Mükellefiyetin kişinin mevcut kaynaklarına oranı ve m. 2’deki şahsi muafiyetler önemlidir; salt karşılık bedeli tartışması yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Malın zorla alınması yaptırımı suçun ayrıca değerlendirilmesini engellemez. Şiddet, belge sahteciliği veya hile varsa ilgili suçun unsurları ayrıca aranır. İhmali davranışın bölünebilir icra hareketine dönüşmesi dışında teşebbüs varsayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Mevcut malı vermeyi reddetme	Üç aya kadar hapis; mal zorla alınabilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. Metinde kalan askerî mahkeme atfı güncel görev hükmü gibi kullanılamaz: Anayasa m. 142 disiplin dışında barışta askerî mahkemeye izin vermez; savaşta yalnız asker kişinin görev suçu için kanuni kuruluş mümkündür. Asker kişi ve askerî suç niteliği saptanırsa 1632’nin izin ve özel hükümleri ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Fiil askerî suç niteliğindeyse 1632 m. 47 ve ek m. 8’deki savaş/seferberlik, sırf askerî suç ve disiplin/birlik güvenliği sınırlamaları ayrıca uygulanır; sivil yükümlüye otomatik askerî erteleme yasağı yüklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mükellefiyet kararı, imzalı talep, tebliğ ve envanter kayıtlarını saklayın.

• Malların talep tarihindeki durumunu ve teslim imkânsızlığının belgelerini hazırlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 64 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105271

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38, 142 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103165

[7] 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu · m. 47, 61, 115, 123–124; ek m. 8, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Milli Müdafaa Mükellefiyetinde Gerçeğe Aykırı Beyan Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuni savunma mükellefiyeti için istenen beyanın kötüniyetle gerçeğe aykırı yapılması suçtur; her kayıt hatası bu suça dönüşmez.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 65 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuni savunma mükellefiyeti için istenen beyanın kötüniyetle gerçeğe aykırı yapılması suçtur; her kayıt hatası bu suça dönüşmez.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma kaynaklarının doğru tespit ve paylaştırılması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Beyan yükümlüsü kişi veya tüzel kişi adına gerçeğe aykırı beyanı fiilen veren yetkili gerçek kişi.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Milli müdafaa mükellefiyeti m. 1 ve 4 uyarınca yetkili makamca uygulanmış, kapsam ve zaman belirlenmiş olmalıdır. Cumhurbaşkanı kararı, yazılı/imzalı teklif, komisyon işlemi ve tebligat sırf olağan kamu talebinden ayrılır.

• Beyan yükümlülüğünün konusu ve kapsamı ile verilen somut beyan.

• Gerçek envanter ile beyan arasındaki fark ve bunu bilen kişinin davranışı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Metindeki kötü niyet özellikle ispatlanmalıdır. Dikkatsizlik, güncelleme gecikmesi veya anlamlı muhasebe hatası otomatik kast sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz/yetkisiz talep, fiilen imkânsız ifa ve kanuni muafiyetler değerlendirilir. Mükellefiyetin kişinin mevcut kaynaklarına oranı ve m. 2’deki şahsi muafiyetler önemlidir; salt karşılık bedeli tartışması yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sonradan doğru beyan verilmesi özel bir etkin pişmanlık sonucu doğurmaz; zararı giderme ve temel ceza takdirinde etkisi değerlendirilir. Sahte belge kullanımı ayrıca kendi şartlarıyla incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kötüniyetli gerçeğe aykırı beyan	Üç aya kadar hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. Metinde kalan askerî mahkeme atfı güncel görev hükmü gibi kullanılamaz: Anayasa m. 142 disiplin dışında barışta askerî mahkemeye izin vermez; savaşta yalnız asker kişinin görev suçu için kanuni kuruluş mümkündür. Asker kişi ve askerî suç niteliği saptanırsa 1632’nin izin ve özel hükümleri ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Fiil askerî suç niteliğindeyse 1632 m. 47 ve ek m. 8'deki savaş/seferberlik, sırf askerî suç ve disiplin/birlik güvenliği sınırlamaları ayrıca uygulanır; sivil yükümlüye otomatik askerî erteleme yasağı yüklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Beyan formu, dolduran/ileten kişi ve gönderim zamanını koruyun.
- Stok, mülkiyet ve teknik kayıtlardaki farkın nedenlerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 65 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105271

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38, 142 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103165

[7] 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu · m. 47, 61, 115, 123–124; ek m. 8, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Milli Müdafaa Hizmet Yerini Terk Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Şahsen milli müdafaa mükellefiyetine tabi tutulan veya altıncı, yedinci ve sekizinci fasıllarda askerliği ertelenen çalışanın görev/hizmet yerini terk etmesi özel suçtur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1 ay–5 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 66 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Şahsen milli müdafaa mükellefiyetine tabi tutulan veya altıncı, yedinci ve sekizinci fasıllarda askerliği ertelenen çalışanın görev/hizmet yerini terk etmesi özel suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma için kesintisiz yürütülmesi gereken kişisel hizmet ve üretim.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda belirtilen şahsi yükümlü veya askerliği bu hizmet nedeniyle ertelenmiş kişi; her işçinin sıradan işe devamsızlığı değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Milli müdafaa mükellefiyeti m. 1 ve 4 uyarınca yetkili makamca uygulanmış, kapsam ve zaman belirlenmiş olmalıdır. Cumhurbaşkanı kararı, yazılı/imzalı teklif, komisyon işlemi ve tebligat sırf olağan kamu talebinden ayrılır.

• Kişisel yükümlülük veya erteleme kararı ve somut görev yeri.

• İzinsiz ayrılma, dönüş tarihi ve hizmete etkisi; geçerli mazeret/izin.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görev ilişkisini bilerek iradi terk gerekir; hastalık, fiilen alıkonulma ve kaçınılamaz ulaşım engeli kusur yönünden değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz/yetkisiz talep, fiilen imkânsız ifa ve kanuni muafiyetler değerlendirilir. Mükellefiyetin kişinin mevcut kaynaklarına oranı ve m. 2’deki şahsi muafiyetler önemlidir; salt karşılık bedeli tartışması yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Terk suçunun tamamlanma ve kesilme zamanı zamanaşımını etkiler; işten istifa dilekçesi yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz. Başka askerî suçla aynı fiil yönünden içtima ve özel norm ilişkisi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kanuni kapsamda hizmet yerini terk	1 ay–5 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. Metinde kalan askerî mahkeme atfı güncel görev hükmü gibi kullanılamaz: Anayasa m. 142 disiplin dışında barışta askerî mahkemeye izin vermez; savaşta yalnız asker kişinin görev suçu için kanuni kuruluş mümkündür. Asker kişi ve askerî suç niteliği saptanırsa 1632’nin izin ve özel hükümleri ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Fiil askerî suç niteliğindeyse 1632 m. 47 ve ek m. 8'deki savaş/seferberlik, sırf askerî suç ve disiplin/birlik güvenliği sınırlamaları ayrıca uygulanır; sivil yükümlüye otomatik askerî erteleme yasağı yüklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Görevlendirme/erteleme, izin, nöbet ve devam kayıtlarını alın.
- Ayrılma ve dönüş saatleri ile hastane/ulaşım belgelerini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 66 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105271

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38, 142 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103165

[7] 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu · m. 47, 61, 115, 123–124; ek m. 8, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Seferberlik Aracını Getirmeme veya Kullanılmaz Hâle Getirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tebliğ edilmiş milli müdafaa çağrısına rağmen aracı kabul edilebilir mazeret olmadan belirtilen yere getirmemek ile seferberlik ihtiyacındaki aracı bilerek iş göremez hâle getirmek ayrı yaptırımlara tabidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	En az 20 gün adli para cezası; aksi özel üst sınır yoksa Türk Ceza Kanunu m. 52 üst sınırı 730 gündür. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Birinci fıkrada yalnız adli para cezası nedeniyle önödeme; ikinci fıkrada üst sınırı bir yıl hapis ve para nedeniyle genel önödeme yoktur. Yetişkinlerde uzlaştırma ve seri muhakeme kapsamına girmez. Yasal engeller yoksa her iki hâlde basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 68 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tebliğ edilmiş milli müdafaa çağrısına rağmen aracı kabul edilebilir mazeret olmadan belirtilen yere getirmemek ile seferberlik ihtiyacındaki aracı bilerek iş göremez hâle getirmek ayrı yaptırımlara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma araçlarının zamanında hazır ve kullanılabilir tutulması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Çağrılan taşıtın sahibi/yükümlüsü veya aracı bilerek kullanılmaz kılan kişi; sahiplik ile fiili müdahale ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Milli müdafaa mükellefiyeti m. 1 ve 4 uyarınca yetkili makamca uygulanmış, kapsam ve zaman belirlenmiş olmalıdır. Cumhurbaşkanı kararı, yazılı/imzalı teklif, komisyon işlemi ve tebligat sırf olağan kamu talebinden ayrılır.

• Tebliğ edilen çağrının yer, saat ve araç kimliği; mazeretin kabul koşulları.

• İkinci hâlde seferberlik bilinci, araca müdahale veya parça/aksamı saklama ile kullanılamazlık ilişkisi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlk hâlde mazeretsiz yerine getirmeme; ikinci hâlde bilerek bozma veya saklama aranır. Önceden mevcut arıza ile kasten bozma teknik bilirkişiyle ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz/yetkisiz talep, fiilen imkânsız ifa ve kanuni muafiyetler değerlendirilir. Mükellefiyetin kişinin mevcut kaynaklarına oranı ve m. 2’deki şahsi muafiyetler önemlidir; salt karşılık bedeli tartışması yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İki fıkrayı tek ceza aralığına toplamak yanlıştır. Aracı getirmeme yalnız adli para hattıdır; araç tahribi ikinci fıkradaki hapis ve para hattını doğurur. Savunma malına sabotaj gibi daha ağır suçlar varsa norm ilişkisi ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Çağrıya rağmen mazeretsiz araç getirmeme; f. 1	En az 20 gün adli para cezası; aksi özel üst sınır yoksa Türk Ceza Kanunu m. 52 üst sınırı 730 gündür.
Seferberlik aracını bilerek kullanılmaz kılma/parçalarını gizleme; f. 2	3 ay–1 yıl hapis ve birinci fıkradaki adli para cezası.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Birinci fıkrada yalnız adli para cezası nedeniyle önödeme; ikinci fıkrada üst sınırı bir yıl hapis ve para nedeniyle genel önödeme yoktur. Yetişkinlerde uzlaştırma ve seri muhakeme kapsamına girmez. Yasal engeller yoksa her iki hâlde basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. Metinde kalan askerî mahkeme atfı güncel görev hükmü gibi kullanılamaz: Anayasa m. 142 disiplin dışında barışta askerî mahkemeye izin vermez; savaşta yalnız asker kişinin görev suçu için kanuni kuruluş mümkündür. Asker kişi ve askerî suç niteliği saptanırsa 1632’nin izin ve özel hükümleri ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Fiil askerî suç niteliğindeyse 1632 m. 47 ve ek m. 8’deki savaş/seferberlik, sırf askerî suç ve disiplin/birlik güvenliği sınırlamaları ayrıca uygulanır; sivil yükümlüye otomatik askerî erteleme yasağı yüklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Çağrı belgesi, tebliğ mazbatası ve aracın teknik kimlik bilgilerini saklayın.

• Arıza/bakım geçmişi, parça değişimi ve komisyon muayenesini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 68 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105271

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38, 142 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103165

[7] 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu · m. 47, 61, 115, 123–124; ek m. 8, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Milli Müdafaa Maden Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savunma için yükümlülük konulmuş maden faaliyetini kötüniyetle yerine getirmemek ile çıkarılan madeni askerî izin olmadan başka yere vermek ayrı hâllerdir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 69 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Savunma için yükümlülük konulmuş maden faaliyetini kötüniyetle yerine getirmemek ile çıkarılan madeni askerî izin olmadan başka yere vermek ayrı hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma için tahsis edilen üretim kapasitesi ve ürünlerin amaç doğrultusunda kullanılması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili maden sahibi veya işleteni ve fiili işleyen sorumlu gerçek kişi; sırf şirket hissedarlığı ceza sorumluluğu için yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Milli müdafaa mükellefiyeti m. 1 ve 4 uyarınca yetkili makamca uygulanmış, kapsam ve zaman belirlenmiş olmalıdır. Cumhurbaşkanı kararı, yazılı/imzalı teklif, komisyon işlemi ve tebligat sırf olağan kamu talebinden ayrılır.

• İşletmeye yüklenen üretim/teslim görevi ve bunun yerine getirilmemesi.

• İzinsiz başka yere verilen çıkarılan madenin miktarı, gideceği yer, izin yokluğu ve piyasa değeri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yükümlülüğü yapmama hâlinde kötü niyet açık koşuldur. İzinsiz yönlendirme iradi olmalıdır; üretim imkânsızlığı ve teknik arıza ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz/yetkisiz talep, fiilen imkânsız ifa ve kanuni muafiyetler değerlendirilir. Mükellefiyetin kişinin mevcut kaynaklarına oranı ve m. 2’deki şahsi muafiyetler önemlidir; salt karşılık bedeli tartışması yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Üretimi yapmama ile üretilmiş ürünü başka yere verme birbirine karıştırılmaz. İkinci hâlde para cezasının çıkarılan madenin piyasa kıymetinden aşağı olmaması, yalnız gün sayısına bakılarak göz ardı edilemez. Ürüne el koyma ve bedel/tazminat, adli ceza kararından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kötüniyetle maden mükellefiyetini yapmama	6 ay–2 yıl hapis.
Ürünü askerî izin olmadan başka yere verme	6 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası; para cezası çıkarılan madenin kıymetinden az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. Metinde kalan askerî mahkeme atfı güncel görev hükmü gibi kullanılamaz: Anayasa m. 142 disiplin dışında barışta askerî mahkemeye izin vermez; savaşta yalnız asker kişinin görev suçu için kanuni kuruluş mümkündür. Asker kişi ve askerî suç niteliği saptanırsa 1632’nin izin ve özel hükümleri ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Fiil askerî suç niteliğindeyse 1632 m. 47 ve ek m. 8’deki savaş/seferberlik, sırf askerî suç ve disiplin/birlik güvenliği sınırlamaları ayrıca uygulanır; sivil yükümlüye otomatik askerî erteleme yasağı yüklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mükellefiyet talebi, üretim planı ve teslim belgelerini hazırlayın.

• Başka yere sevk edilen ürünün izin, sevkiyat ve piyasa değerleme belgelerini koruyun.

• Üretimi engelleyen teknik/ekonomik olay ile kötü niyet iddiasını delillerle ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 69 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105271

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38, 142 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103165

[7] 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu · m. 47, 61, 115, 123–124; ek m. 8, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Milli Müdafaa Fabrika veya Sınai Müessese Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Savunma için yükümlülük konulmuş fabrika veya sınai müessese faaliyetini kötüniyetle yerine getirmemek ile üretilen ürüni askerî izin olmadan başka yere vermek ayrı hâllerdir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 70 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Savunma için yükümlülük konulmuş fabrika veya sınai müessese faaliyetini kötüniyetle yerine getirmemek ile üretilen ürüni askerî izin olmadan başka yere vermek ayrı hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma için tahsis edilen üretim kapasitesi ve ürünlerin amaç doğrultusunda kullanılması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili fabrika veya sınai müessese sahibi veya işleteni ve fiili işleyen sorumlu gerçek kişi; sırf şirket hissedarlığı ceza sorumluluğu için yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Milli müdafaa mükellefiyeti m. 1 ve 4 uyarınca yetkili makamca uygulanmış, kapsam ve zaman belirlenmiş olmalıdır. Cumhurbaşkanı kararı, yazılı/imzalı teklif, komisyon işlemi ve tebligat sırf olağan kamu talebinden ayrılır.

• İşletmeye yüklenen üretim/teslim görevi ve bunun yerine getirilmemesi.

• İzinsiz başka yere verilen üretilen ürünün miktarı, gideceği yer, izin yokluğu ve piyasa değeri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yükümlülüğü yapmama hâlinde kötü niyet açık koşuldur. İzinsiz yönlendirme iradi olmalıdır; üretim imkânsızlığı ve teknik arıza ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçersiz/yetkisiz talep, fiilen imkânsız ifa ve kanuni muafiyetler değerlendirilir. Mükellefiyetin kişinin mevcut kaynaklarına oranı ve m. 2’deki şahsi muafiyetler önemlidir; salt karşılık bedeli tartışması yükümlülüğü kendiliğinden kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Üretimi yapmama ile üretilmiş ürünü başka yere verme birbirine karıştırılmaz. İkinci hâlde para cezasının üretilen ürünün piyasa kıymetinden aşağı olmaması, yalnız gün sayısına bakılarak göz ardı edilemez. Ürüne el koyma ve bedel/tazminat, adli ceza kararından ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kötüniyetle fabrika veya sınai müessese mükellefiyetini yapmama	6 ay–2 yıl hapis.
Ürünü askerî izin olmadan başka yere verme	6 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası; para cezası üretilen ürünün kıymetinden az olamaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir. Metinde kalan askerî mahkeme atfı güncel görev hükmü gibi kullanılamaz: Anayasa m. 142 disiplin dışında barışta askerî mahkemeye izin vermez; savaşta yalnız asker kişinin görev suçu için kanuni kuruluş mümkündür. Asker kişi ve askerî suç niteliği saptanırsa 1632’nin izin ve özel hükümleri ayrıca incelenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Fiil askerî suç niteliğindeyse 1632 m. 47 ve ek m. 8’deki savaş/seferberlik, sırf askerî suç ve disiplin/birlik güvenliği sınırlamaları ayrıca uygulanır; sivil yükümlüye otomatik askerî erteleme yasağı yüklenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mükellefiyet talebi, üretim planı ve teslim belgelerini hazırlayın.

• Başka yere sevk edilen ürünün izin, sevkiyat ve piyasa değerleme belgelerini koruyun.

• Üretimi engelleyen teknik/ekonomik olay ile kötü niyet iddiasını delillerle ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 70 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105271

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası · m. 38, 142 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103165

[7] 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu · m. 47, 61, 115, 123–124; ek m. 8, 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103426

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silahlı Müdafaa Uygulamasında Asılsız Haber Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Silahlı müdafaa yükümlülüğünün uygulandığı koşullarda, halkı telaş veya heyecana düşürecek ya da yanlış/eksik tedbire sevk ederek tehlikeye sokacak şekilde kasten asılsız veya abartılı haber yaymak veya nakletmek suçtur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Silahlı müdafaa yükümlülüğünün uygulandığı koşullarda, halkı telaş veya heyecana düşürecek ya da yanlış/eksik tedbire sevk ederek tehlikeye sokacak şekilde kasten asılsız veya abartılı haber yaymak veya nakletmek suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sivil savunmanın doğru bilgiyle yürütülmesi ve halkın güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Haberi yayan veya nakleden gerçek kişi; sırf habere konu olan veya teknik sistemin sahibi olan kişi kendiliğinden fail olmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 4654 m. 1–3 kapsamındaki savunma uygulaması ve haberle bağlantısı.
- Asılsız/abartılı belirli haber, yayma/nakletme hareketi ve hedef çevre.
- Telaş veya yanlış tedbir üzerinden kanunda aranan tehlike doğurmaya elverişlilik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanun kasten hareketi arar. Haberin doğruluğunu makul biçimde araştırmış olma, alıntı ve eleştiri bağlamı kast değerlendirmesinde önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Doğru haber, eleştiri ve hukuken korunan açıklama sırf rahatsız edici olduğu için bu suça dönüştürülemez. Yanlışlığı bilme ve somut savunma bağlamı kanıtlanmalıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Türk Ceza Kanunu m. 217/A ile ayrı unsurlar taşır; her yanlış habere iki ayrı suç cezası eklenmez. Aynı haberin tekrarları zincirleme suç ve tek fiil çerçevesinde değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4654 m. 7 şartlarıyla asılsız/abartılı haber yayma veya nakletme	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Haberin ilk kaynağını, tüm metnini, yayım zamanını ve yayılım bağlamını saklayın.
- Resmî savunma uygulaması ve iddia edilen tehlikeyle bağlantılı belgeleri ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4654 sayılı Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105209

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silahlı Müdafaa Tesis ve Araçlarına Zarar Verme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

4654 sayılı Kanun kapsamında savunma için hazırlanmış veya tahsis edilmiş tesis ve eşyanın kasten tahribi/hasarı ile tahsisli silah, cephane ve teçhizatın zorla alınması veya çalınması ağır yaptırıma bağlıdır. Taksirli zarar ayrı fıkradır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–8 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

4654 sayılı Kanun kapsamında savunma için hazırlanmış veya tahsis edilmiş tesis ve eşyanın kasten tahribi/hasarı ile tahsisli silah, cephane ve teçhizatın zorla alınması veya çalınması ağır yaptırıma bağlıdır. Taksirli zarar ayrı fıkradır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma hazırlığı, tahsis edilen donanım ve kamu güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili işleyen kişi; malın bu özel savunma amacıyla tahsis edilmiş olması zorunludur. Kamu malı olması tek başına özel tipe yetmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 4654 kapsamındaki hazırlık/tahsis belgesi ve malın ayırt edilebilir kimliği.
- Hasar, tahrip veya zorla alma/çalma hareketi ve faille nedensellik.
- Taksirde dikkat/özen yükümlülüğü, öngörülebilirlik ve önlenebilirlik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Birinci fıkrada kast, ikinci fıkrada taksir aranır. Bilinçli taksir ile olası kast sonuç bilgisi ve kabullenme üzerinden ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili bakım/söküm, zorunlu güvenlik müdahalesi ve kaçınılamaz olaylar değerlendirilir; kişisel ihtiyacın bulunması savunma malını alma yetkisi vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Çalma/zorla alma ile mala zarar verme aynı hareket bakımından özel norm-içtima ilişkisiyle değerlendirilir. Birinci fıkrada bölünebilir icra hareketleri için teşebbüs mümkündür; taksirde teşebbüs ve kasten iştirak kuralları uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kast veya tahsisli silah/cephaneyi zorla alma/çalma; f. 1	2–8 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Taksirle zarar; f. 2	6 ay–3 yıl hapis; bilinçli taksir ayrıca Türk Ceza Kanunu m. 22 uyarınca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde kasıtlı ilk fıkra için 15 yıl, taksirli ikinci fıkra için sekiz yıl olağan dava zamanaşımı vardır. Kesilme, durma ve çocukluk ayrı hesaplanır. Genel itiraz öğrenmeden, istinaf/temyiz gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftadır; karar türü ve kesinlik hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Taksirli hâlde Türk Ceza Kanunu m. 50/4 uyarınca uzun süreli hapsin adli paraya çevrilmesi olanağı bulunabilir; bilinçli taksirde bu istisna uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Tahsis ve envanter, hasar öncesi/sonrası fotoğraf ve teknik bilirkişi belgelerini alın.
- Taksir iddiasında görev tanımı, bakım eğitimi ve güvenlik tedbirlerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4654 sayılı Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105209

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tevdi Edilen Silahlı Müdafaa Silah ve Eşyasını Sahiplenme veya Yok Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanun kapsamında kendisine teslim edilen silah veya eşyanın sahiplenilmesi, kasten yok edilmesi veya kasten kayba/yararsızlığa uğratılması üç ayrı yaptırım hattıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Sahiplenme hâli üst sınırı üç yıl olduğundan basit yargılama dışındadır; yok etme ve diğer kasten kayıp hâlleri, kanuni engel yoksa basit yargılamaya elverişlidir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 9 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanun kapsamında kendisine teslim edilen silah veya eşyanın sahiplenilmesi, kasten yok edilmesi veya kasten kayba/yararsızlığa uğratılması üç ayrı yaptırım hattıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma için zimmetle teslim edilen eşyanın korunması ve göreve hazır tutulması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Eşyanın kendisine tevdi edildiği kişi; dışarıdan çalma hâli önceki m. 8 ile ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Geçerli savunma görevi ve teslim/zilyetlik belgesi.

• Sahiplenme, yok etme veya başka biçimde kayba/yararsızlığa yol açma seçeneklerinden hangisinin gerçekleştiği.

• Malın geri istenmesi, kullanım amacı, fiziksel durum ve nedensellik.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Her üç seçenek kast gerektirir. Kaybolması tek başına kasten kayba sebep olunduğunu ispatlamaz; kaza ve ihmalin bu maddeye kıyasla sokulması yasaktır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili tüketim veya kullanım, usulünce iade ve mücbir olay incelenir; kişisel borç/emanet ilişkisi savunma eşyasını sahiplenmeyi haklı kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı eşyanın sahiplenilip sonra yok edilmesi durumunda tüketen fiil ve içtima ayrıca ele alınır; üç yaptırım otomatik üst üste eklenmez. Kamu görevlisinin zimmeti veya askerî suçla özel norm ilişkisi sıfata göre belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Tevdi edilen eşyayı sahiplenme	1–3 yıl hapis.
Kasten tahrip veya imha	6 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Başka şekilde kasten kayba veya yararsız hâle sebep olma	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin için uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Sahiplenme hâli üst sınırı üç yıl olduğundan basit yargılama dışındadır; yok etme ve diğer kasten kayıp hâlleri, kanuni engel yoksa basit yargılamaya elverişlidir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Sahiplenme hâlinde üst sınır üç yıl olup katalog dışı tutuklama koşulları ayrıca incelenebilir. Diğer iki hâlde üst sınır iki yıl veya altında olduğundan Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; başka suç isnadının şartları ayrıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Teslim ve zimmet fişi, iade çağrısı ve eşyanın son görüldüğü kayıtları koruyun.
- Müdahale/hasar, kayıp ihbarı ve kullanım emirlerini karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4654 sayılı Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105209

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Diş Hekimliğinde Menfaat Karşılığı Aracılık ve Diploma Kullandırma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Diş hekimi ile hasta arasında menfaat için aracılık etmek ve böyle aracı kullanmak; ayrıca diploma kiralama/kullandırma veya meslek yasağına rağmen çalışma ayrı seçeneklerle cezalandırılır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis ve adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu m. 45 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Diş hekimi ile hasta arasında menfaat için aracılık etmek ve böyle aracı kullanmak; ayrıca diploma kiralama/kullandırma veya meslek yasağına rağmen çalışma ayrı seçeneklerle cezalandırılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastanın serbest ve güvenli hekim seçimi, mesleki güven ve yetkinlik.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk fıkrada hem aracı hem aracı kullanan diş hekimi; ikinci fıkrada diploma kullandıran/kullanan veya meslekten men edilmiş kişi. Fiili bilmeyen çalışan/sırf ruhsat sahibi otomatik fail değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hasta-hekim yönlendirmesi ile ücret veya başka menfaat bağlantısı.
- Diploma sahibi, fiilen hizmet veren ve yetkili olmayan kişi arasındaki anlaşma.
- Men kararı varsa yürürlük, tebliğ, kapsam ve fiil tarihinin karşılaştırılması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Menfaat amaçlı aracılık ve diploma fiilleri kasten işlenir. Bilgilendirme, ücretsiz tavsiye ve hukuka uygun randevu hizmeti somut menfaat/yetkisizlik koşulu olmadan suçlaştırılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli diploma, meslek icra yetkisi ve hukuka uygun organizasyon incelenir; hastanın rızası yetkisiz meslek icrasını meşru kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İkinci fıkrada daha ağır cezalı bir suç varsa o hüküm uygulanır. 1219 sayılı Kanundaki diplomasız diş hekimliği ve Türk Ceza Kanunundaki belge sahteciliği ayrıca karşılaştırılır. Disiplin cezası, ruhsat işlemi ve tazminat ceza mahkûmiyetinden ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Menfaat karşılığı aracılık veya aracı kullanma; f. 1	3 ay–1 yıl hapis ve adli para cezası.
Menfaat için diploma kullandırma/kullanma veya meslek yasağına rağmen icra; f. 2	Daha ağır suç yoksa 3 ay–1 yıl hapis ve adli para cezası. Genel gün aralığı, özel sınır bulunmadığında 5–730 gündür.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Komisyon, reklam/yönlendirme ve ödeme sözleşmelerini koruyun.
- Diploma, oda kaydı, çalışma belgesi ve men kararının kesinleşme/tebliğ belgelerini alın.

• Hasta verilerini gereksiz kişilere yaymadan, işlem ve randevu kayıtlarını asıllarıyla muhafaza edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu · m. 45 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104782

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Mali Müşavirlikte Yetkisiz Unvan, Mesleki Yükümlülük ve Gerçeğe Aykırı Tasdik Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz mali müşavirlik unvanı kullanma, kanunda tek tek sayılan mesleki yasakları ihlal ve yeminli mali müşavirin kasten yanlış tasdiki aynı maddede farklı yaptırımlarla düzenlenmiştir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis ve adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	49/2’deki yalnız adli para cezası yönünden önödeme vardır; 49/1 ve 49/3’te üst sınırı bir yıl hapis bulunduğundan genel önödeme yoktur. Yetişkinler için bu özel kanun hükmünde uzlaştırma ve seri muhakeme bulunmaz; daha ağır atıf suçunun kendi usulü farklı olabilir. Kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu m. 49 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Yetkisiz mali müşavirlik unvanı kullanma, kanunda tek tek sayılan mesleki yasakları ihlal ve yeminli mali müşavirin kasten yanlış tasdiki aynı maddede farklı yaptırımlarla düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mesleki güven, mali raporların doğruluğu, sırların korunması ve kamu denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Unvan fiilinin faili yetkisiz kullanan kişi; mesleki yükümlülüklerde ilgili meslek mensubu, oda yetkilisi veya sır saklamakla yükümlü çalışan; yanlış tasdikte tasdiki yapan YMM'dir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Unvanın ruhsattaki yetkiye ve m. 3'e uygunluğu; yanıltıcı benzer unvan da değerlendirilir.

• m. 49/2'nin atıf yaptığı yasaklı kişiyle çalışma, oda üyeliği, üye bilgisi bildirimi, meslek sırrı/suç bildirimi ve ticaret-reklam yükümlülüklerinden hangisinin ihlal edildiği.

• YMM tasdikinin kapsamı, dayanak kayıtlar, gerçeğe aykırılık ve bilerek onay verme.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yanlış tasdikte açıkça kast aranır; müteselsil vergi sorumluluğunun doğması tek başına kastı göstermez. Diğer seçeneklerde de Türk Ceza Kanununun kast/hata kuralları uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Adli/idari inceleme, soruşturma ve tanıklık m. 43'ün sır saklama istisnalarıdır. Yetkili makama suç bildirme yükümlülüğü sır ifşası yasağıyla karıştırılmaz. m. 45/3'teki meslekle bağdaşan görevler ayrıca ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İkinci ve üçüncü fıkrada daha ağır suç kaydı, vergi kaçakçılığına iştirak, resmî belge veya ticari sır suçlarıyla karşılaştırılır. Aynı rapora ilişkin mali, disiplin ve ceza sorumluluğu birbirinin yerine geçmez. Reklam yasağına aykırılık ile sırf mesleki tanıtım arasındaki sınır kanuni koşullarla incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Yetkisiz unvan; m. 49/1 → m. 3/1	6 ay–1 yıl hapis ve adli para cezası.
m. 13,15/4,41/2,43/1–2,45/1 ve 5 yükümlülükleri; m. 49/2	Daha ağır suç yoksa 100 güne kadar adli para cezası.
YMM'nin kasten gerçeğe aykırı tasdiki; m. 49/3	Daha ağır suç yoksa 6 ay–1 yıl hapis ve adli para cezası.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

49/2'deki yalnız adli para cezası yönünden önödeme vardır; 49/1 ve 49/3'te üst sınırı bir yıl hapis bulunduğundan genel önödeme yoktur. Yetişkinler için bu özel kanun hükmünde uzlaştırma ve seri muhakeme bulunmaz; daha ağır atıf suçunun kendi usulü farklı olabilir. Kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ruhsat/oda kaydı, tasdik raporu ve çalışma dosyasını sürüm tarihleriyle koruyun.

• Yazılı vergi inceleme/savunma isteminin tebliğ tarihini kaydedin; mali sorumluluk için 30 günlük savunma süresini ceza şikâyet süresi sanmayın.

• Sır açıklamasının kime, hangi yasal görevle ve hangi içerikle yapıldığını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu · m. 3,12–13,15/4,41/2,43,45,47,49 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103003

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Lisanslı Depoculukta Numune, Sınıflandırma ve Ürün İşlemlerine İlişkin Suçlar, Cezaları ve Süreç Rehberi

Lisanslı depoculukta kasten hatalı numune, sahte tartım/sınıflandırma ve kanunda sayılan teslim-denetim aykırılıkları hapis ve adli para cezasına; bazı lisans/ürün senedi fiilleri Türk Ceza Kanunundaki ilgili suçlara bağlıdır. Her depo eksikliği adli suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis ve 1.000–4.000 gün adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. 34/3-e kapsamında başka suç uygulanırsa o suçun uzlaştırma, önödeme ve görev kuralları ayrıca belirlenir.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Bu oran 34/3-d’nin olağan rejimidir; atıfla uygulanan suçun özel infazı ayrıca belirlenir.

01 / Suçun kimliği

Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu m. 34 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Lisanslı depoculukta kasten hatalı numune, sahte tartım/sınıflandırma ve kanunda sayılan teslim-denetim aykırılıkları hapis ve adli para cezasına; bazı lisans/ürün senedi fiilleri Türk Ceza Kanunundaki ilgili suçlara bağlıdır. Her depo eksikliği adli suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mudinin ürünü ve ürün senedine güven, tarımsal ürünün kalitesi ve denetimin etkinliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Numune/tartım/sınıflandırmayı veya kanuni yükümlülük ihlalini fiilen yapan sorumlu kişi. Kanun yöneticiler, denetçiler ve personeli faaliyetle ilgili suçlarında kamu görevlisi; düzenledikleri evrakı resmî evrak sayar.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşletme lisansı, işlem türü, görevli kişi ve ürün/senet kimliği.

• Kasten numune tahrifi veya gerçeğe aykırı tartım/derece/sınıf; m. 27/1-f, h kapsamında menfaat için eksik/düşük ürün veya bilerek kirli ürün kabulü.

• m. 28/1 askıda kira talebi/yeni ürün kabulü, m. 29/2 denetim yükümlülüğü ve onaylı borsa sözleşmesinde hukuken geçerli mazeret.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast açıkça aranan numune ve kalite fiillerinde kalibrasyon hatası tek başına yeterli değildir. Menfaat amacı ve bilerek kirli kabul gibi özel unsurlar ayrı ispatlanır; idari ihlalden otomatik ceza kastı çıkarılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli mazeret, usulünce alınmış mudi izni ve görev sınırları değerlendirilir; kanunun yasakladığı sahte senedi özel sözleşme meşru kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

34/3-d, daha ağır suç yoksa uygulanır. 34/3-e’de sahte lisans/senet, teslimsiz veya miktara aykırı senet, izinsiz ürün tasarrufu ilgili Türk Ceza Kanunu suçunun unsurlarını gerektirir. 2024 sonrası 34/3-b, c, f, g, h idari para cezalarıdır; defter düzenindeki eski TTK 67 atfı 6103 ve güncel TTK karşılığıyla okunur, otomatik hapis değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kasten numune/tartım/sınıflandırma ve 34/3-d'de sayılan diğer aykırılıklar	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis ve 1.000–4.000 gün adli para cezası.
34/2 kamu görevlisi/resmî evrak statüsü ve 34/3-e özel fiiller	Fiile göre Türk Ceza Kanunu m. 204,247 veya diğer ilgili hüküm; tek bir ceza aralığı yoktur.
34/3-b, c, f, g, h ve güncel defter rejimi	İdari yaptırım katmanı; bu satırlar yeni hapis suçu değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. 34/3-e kapsamında başka suç uygulanırsa o suçun uzlaştırma, önödeme ve görev kuralları ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez. Atıf yapılan zimmet, sahtecilik veya başka suçun tedbir rejimi kendi kanuni şartlarına göre farklılaşır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir. Bu sekiz yıllık süre 34/3-d içindir; zimmet/sahtecilik atfında ceza üst sınırı ve nitelikli hâl ayrı zamanaşımı doğurabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Bu oran 34/3-d'nin olağan rejimidir; atıfla uygulanan suçun özel infazı ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Elektronik ürün senedi, giriş-çıkış, numune zinciri, şahit numune, tartım ve analiz verilerini birlikte saklayın.

• Lisans askı süresi, Bakanlık denetim talebi ve cevabı ile onaylı borsa sözleşmesini alın.

• Stok farkının kalite kaybı mı, kayıt hatası mı, kasıtlı tasarruf mu olduğunu teknik delille ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu · m. 8,23,27–29,33–34; 2026 idari para cezası tablosu · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102930

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Veteriner Sağlık Ürününün Taklidini Üretme ve Piyasaya Arz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bakanlıkça onaylanmış veteriner sağlık ürününün taklidini üretip piyasaya arz etmek özel suçtur. Onaysız ürün, kaçak ithal ve sırf etiket eksikliği farklı hükümlerdir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 1.000 gün adli para cezası; gün sayısı “1.000 güne kadar” değildir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu m. 37/e kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bakanlıkça onaylanmış veteriner sağlık ürününün taklidini üretip piyasaya arz etmek özel suçtur. Onaysız ürün, kaçak ithal ve sırf etiket eksikliği farklı hükümlerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hayvan sağlığı, gıda zinciri güvenliği ve onay sistemine güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Taklit üretme ve piyasaya arz fiillerini işleyen gerçek kişiler; şirket yöneticisi sıfatı tek başına yetmez. Ruhsat sahibi ile fiili üretici/dağıtıcı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Taklit edildiği ileri sürülen onaylı ürün ve onun Bakanlık onayı.
- Şüpheli ürünün kimliği, analiz/ambalaj farkı ve üretim bağlantısı.
- Kanunun birlikte andığı üretme ve piyasaya arz fiillerinin fail ve iştirak bakımından belirlenmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Taklit niteliği bilinerek hareket edilmelidir. Her üretim sapması sahte ürün kastına eşit değildir; yetkisiz tedarik ve sahte belge ilişkisi delille ortaya konur.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli üretim/ruhsat ve araştırma koşulları değerlendirilir; tüketici veya alıcının rızası sahte sağlık ürününü meşru kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sadece taşıyan veya satan kişinin sorumluluğu, üretim suçuna iştiraki ve başka suçun unsurlarıyla belirlenir; genişletici kıyas yapılamaz. Kaçakçılık için m. 37/b ve 5607 ilişkisi ayrıca kontrol edilir. Ruhsat/izin tedbirleri hapis cezasından farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5996 m. 37/e	1–3 yıl hapis ve 1.000 gün adli para cezası; gün sayısı “1.000 güne kadar” değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Bakanlık onayı, seri/lot numarası, üretim ve sevk kayıtlarını alın.
- Numunenin alım-saklama-inceleme zincirini ve karşı analiz taleplerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu · m. 37/e · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103186

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Pazarlanacak Bitkisel Ürüne Yasaklı Madde Uygulama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Piyasaya arz edilecek bitkisel ürüne Bakanlıkça yasaklanan maddelerin uygulanması adli para cezasına bağlıdır. Yetkilendirilmiş uygulayıcı bakımından yaptırım iki katına çıkar.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	400 gün adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106’ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu m. 39/c kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Piyasaya arz edilecek bitkisel ürüne Bakanlıkça yasaklanan maddelerin uygulanması adli para cezasına bağlıdır. Yetkilendirilmiş uygulayıcı bakımından yaptırım iki katına çıkar.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Bitki sağlığı, tüketicinin sağlığı ve yasaklı madde denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasak maddeyi uygulayan kişi; Bakanlıkça yetkilendirilmiş uygulayıcı sıfatı artırımın şartıdır. Çiftçi, ruhsat sahibi ve aracı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Maddenin fiil tarihinde Bakanlıkça yasaklanmış olması ve kullanılan maddenin kimliği.

• Uygulamanın yapıldığı ürünün piyasaya arz amacı; yalnız numune pozitifliğiyle uygulayan kişinin kimliği varsayılmaz.

• Yetkilendirilmiş uygulayıcı kaydı, uygulama dozu ve analiz zinciri.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast ve yasak maddede hata değerlendirilir; ilaçlama sürüklenmesi/komşu parsel bulaşı veya ruhsatlı uygulama ile kasıtlı yasak madde kullanımı ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Fiil tarihinde geçerli yasak ve kapsam şarttır. Teknik kalıntı limiti ihlali ile açıkça yasak madde uygulama farklı yaptırım hattı olabilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yetkili uygulayıcı sıfatındaki iki kat gün sayısına uygulanır. Başka ürün/birden fazla uygulamada zincirleme suç veya ayrı fiil ayrımı yapılır. İdari imha/toplatma tedbirleri ayrıca doğabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Yasaklı maddeyi pazarlanacak ürüne uygulama	400 gün adli para cezası.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Bakanlıkça yetkili bitki koruma ürünü uygulayıcısı	İki katı, 800 gün adli para cezası. Bir gün karşılığı tutar ekonomik ve kişisel duruma göre ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası öngörüldüğü için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu hüküm doğrudan adli para cezası öngörür. Türk Ceza Kanunu m. 51'deki hapis ertelemesi ve m. 50'deki hapsin seçenek yaptırıma çevrilmesi uygulanacak bir hapis cezası bulunmadığından konu dışıdır. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231'in kişilik, önceki kasıtlı mahkûmiyet ve zararın giderilmesi koşulları sağlanırsa HAGB değerlendirilebilir. Taksitlendirme ve ödeme süresi Türk Ceza Kanunu m. 52 kapsamında ayrı karardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106'ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ürün/parsele ait üretim, ilaçlama ve satış amacı belgelerini saklayın.
- Bakanlık yasak kararı, ürün etiketi, uygulayıcı yetki belgesi ve laboratuvar zincirini toplayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu · m. 39/c · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103186

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bitki Koruma Ürün ve Aletinin Taklidini Üretme ve Piyasaya Arz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bakanlık onaylı bitki koruma ürününün veya mücadele alet/makinesinin taklidini üretip piyasaya arz etmek, sırf ruhsat veya kayıt eksikliğinden farklı bir suçtur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 1.000 gün adli para cezası; sabit gün cezasıdır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu m. 39/d kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bakanlık onaylı bitki koruma ürününün veya mücadele alet/makinesinin taklidini üretip piyasaya arz etmek, sırf ruhsat veya kayıt eksikliğinden farklı bir suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tarım güvenliği, bitki sağlığı ve onaylı ürünlere güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Taklit üretim ve piyasaya arzı gerçekleştiren sorumlu gerçek kişiler; distribütörün bilgi ve katkısı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Taklit edilen Bakanlık onaylı ürün/alet ve geçerli izin.
- Taklit niteliğinin teknik analiz, parça veya ambalaj üzerinden tespiti.
- Üretim ve piyasaya arzın fail, dönem ve parti bazında bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten işlenir; ayıplı ürün ile bilerek taklit ürün birbirine eşit tutulmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun lisanslı üretim ve izin kapsamı kontrol edilir. Marka sahibinin izni bulunması, Bakanlığın ürün güvenliği şartlarının yerine geçtiği anlamına gelmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kaçak ithal hâli m. 39/b ile 5607, marka/evrak fiilleri ilgili suçlarla karşılaştırılır. Bir üretim partisindeki tekrarlar ve ayrı üretim kararları içtima bakımından değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5996 m. 39/d	1–3 yıl hapis ve 1.000 gün adli para cezası; sabit gün cezasıdır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Onay/ruhsat, üretim partisi, faturalar ve sevk verilerini koruyun.
- Numune, karşı numune ve test yönteminin uygunluğunu teknik uzmanla değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu · m. 39/d · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103186

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İnsan Hayatı ve Sağlığı için Tehlikeli Gıda Üretme veya Piyasaya Arz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İnsan tüketimine uygun olmayan ve insan hayatı/sağlığı bakımından tehlike oluşturan gıdanın kanunda sayılan üretici, ithalatçı veya kendi adı/markasıyla piyasaya arz eden tarafından sunulması hapis ve yüksek adli para cezasına bağlıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–5 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu m. 40/a kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İnsan tüketimine uygun olmayan ve insan hayatı/sağlığı bakımından tehlike oluşturan gıdanın kanunda sayılan üretici, ithalatçı veya kendi adı/markasıyla piyasaya arz eden tarafından sunulması hapis ve yüksek adli para cezasına bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Halk sağlığı, tüketicinin güvenli gıdaya erişimi ve gıda zinciri.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üretim, ithalat veya kendi adı/markasıyla arzdan sorumlu fiili gerçek kişiler. Yalnız satıcı veya depocu bakımından hangi bent/suç şartlarının gerçekleştiği ayrı gösterilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Gıdanın insan hayatı/sağlığı yönünden tehlikeli niteliği; bilimsel analiz ve tüketim bağlamı.
- Üretici/ithalatçı/kendi markasıyla arz eden sıfatı ve ürünün izlenebilirliği.
- Numune zinciri, ürün parti tarihleri ve tehlikeli niteliği bilerek fiile katılma.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast aranır; her uygunsuzluk veya tağşiş sağlık tehlikesi anlamına gelmez. Şüpheliyi ürünün niteliğiyle ilişkilendiren kayıtlar incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli onay sağlık tehlikesini hukuka uygun kılmaz; buna karşılık analiz/numune hatası veya tehlike koşulunun yokluğu suçun oluşumunu etkiler.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Türk Ceza Kanunu m. 186 ile aynı fiilin özel/genel norm ilişkisi çözülmeden iki ayrı mahkûmiyet varsayılmaz. Üç yıl içindeki tekrar sektörden men sonucu doğurabilir; idari toplatma/imha ile ceza ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5996 m. 40/a temel hâl	1–5 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adli para cezası.
Fiilin üç yıl içinde tekrarı	Kanunda belirtilen 5–10 yıl gıda sektörü faaliyetinden men sonucu ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ürün parti ve tedarik zinciri, soğuk zincir ve geri çağırma kayıtlarını koruyun.
- Analizin hangi tehlikeyi ortaya koyduğunu ve numunenin temsil gücünü belirleyin.
- Marka sahibi, fason üretici ve dağıtıcının somut görevlerini sözleşmelerle ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu · m. 40/a · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103186

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Taklit veya Tağşiş Gıdada Üç Yıl İçinde İkinci Tekrar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Taklit/tağşiş gıdanın ilk tespiti otomatik hapis suçu değildir. Üretici veya ithalatçı yönünden fiilin üç yıl içinde ikinci kez tekrarlanması, maddede belirtilen koşullarla adli para cezası ve sektörden men sonucuna bağlanmıştır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İdari para cezası hattı; bu sayfada otomatik hapis suçu olarak sayılmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106’ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu m. 40/l kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Taklit/tağşiş gıdanın ilk tespiti otomatik hapis suçu değildir. Üretici veya ithalatçı yönünden fiilin üç yıl içinde ikinci kez tekrarlanması, maddede belirtilen koşullarla adli para cezası ve sektörden men sonucuna bağlanmıştır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Gıda içeriğinin doğruluğu, tüketicinin ekonomik menfaati ve yaptırım kararlarının etkinliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Adli yaptırım hattında üretici veya ithalatçı olan gerçek kişi; kendi adı/markasıyla piyasaya arz edenin aynı bentteki idari hattı ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Üründe kanuni taklit veya tağşiş niteliğinin analiz ve etiketle gösterilmesi.
- Önceki fiiller/tespitler, kararlar ve tebligatları ile üç yıllık tekrar zinciri.
- Bu dosyanın ilk tekrar mı, ikinci tekrar mı olduğu ve sorumlu kişinin üretici/ithalatçı sıfatı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kişisel ceza sorumluluğu ve kast aranır; şirketin önceki para cezası, farklı kişinin otomatik kasıtlı fail sayılmasına yetmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili üretim, doğru etiket ve mevzuattaki bileşim istisnaları kontrol edilir. Salt kalite düşüklüğü ile kanuni tağşiş aynı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İdari tekrar rejimi Türk Ceza Kanunu m. 58 tekerrürüyle karıştırılmaz. İlk/ilk tekrar, üretici/ithalatçı ve marka sahibi yönünden farklı yaptırım yolları açık tutulmalıdır. Sağlık tehlikesi varsa m. 40/a veya Türk Ceza Kanunu m. 186 ayrıca kendi koşullarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
İlk tespit ve bentte belirtilen ilk tekrar	İdari para cezası hattı; bu sayfada otomatik hapis suçu olarak sayılmaz.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Üretici/ithalatçıda üç yıl içindeki ikinci tekrar	1.000–3.000 gün adli para cezası ve 5–10 yıl gıda sektörü faaliyetinden men.
Kendi adı/markasıyla piyasaya arz eden	Bendin kendisine özgü idari yaptırım hattı ayrıca uygulanır; üretici/ithalatçı adli hattı otomatik taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası öngörüldüğü için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu hüküm doğrudan adli para cezası öngörür. Türk Ceza Kanunu m. 51’deki hapis ertelemesi ve m. 50’deki hapsin seçenek yaptırıma çevrilmesi uygulanacak bir hapis cezası bulunmadığından konu dışıdır. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231’in kişilik, önceki kasıtlı mahkûmiyet ve zararın giderilmesi koşulları sağlanırsa HAGB değerlendirilebilir. Taksitlendirme ve ödeme süresi Türk Ceza Kanunu m. 52 kapsamında ayrı karardır. Faaliyetten menin bağımsız hukuki sonucu ve HAGB ile ilişkisi hükümde ayrıca değerlendirilmelidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106’ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Önceki ihlal kararlarını, tarihlerini, tebligat ve yargısal sonuçlarını kronolojik dosyalayın.
- Aynı işletme/sorumlu sıfatı ile ürün analizlerinin hangi fiile ilişkin olduğunu belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu · m. 40/I · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103186

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Lisanssız Yayın ve Yayın Kayıtlarını Saklamama veya Değiştirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

RTÜK lisansı olmadan veya durdurma/iptal kararına rağmen yayın, izin kapsamına uymayan yayını uyarıya rağmen sürdürme ve kayıt saklama/teslim yükümlülüğünün ihlali ayrı cezalara tabidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–2 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	İlk iki fıkrada yetişkin için uzlaştırma, önödeme veya seri muhakeme yoktur. Üçüncü ve dördüncü fıkradaki yalnız adli para cezasında önödeme uygulanır. Kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun m. 33 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

RTÜK lisansı olmadan veya durdurma/iptal kararına rağmen yayın, izin kapsamına uymayan yayını uyarıya rağmen sürdürme ve kayıt saklama/teslim yükümlülüğünün ihlali ayrı cezalara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Radyo-televizyon yayın düzeni, frekans/izin sistemi ve yayınların denetlenebilirliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiile göre yayın sorumlusu gerçek kişi, yönetim kurulu üyeleri/genel müdür veya sorumlu müdür. Sırf tüzel kişi adına her yöneticinin kusursuz sorumluluğu yoktur; tüzel kişiye kanuni güvenlik tedbiri ayrı.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yayın türü, lisans kapsamı, geçici durdurma/iptal ve tebliğ tarihi.

• İkinci fıkra bakımından usulüne uygun uyarı ve buna rağmen devam.

• Kayıtların bir yıl saklanması, istenen süre ve teslim edilen kaydın gerçek yayınla aynı olup olmadığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast ve fiili sorumluluk aranır. Teknik kayıt arızası, yanlış dosyanın sehven iletilmesi ile bilerek tahrif/erasure ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Lisans zorunluluğunun kapsamı ve internet yayınlarında m. 29/A koşulları belirlenir; her kişisel internet paylaşımı radyo-televizyon lisans suçu değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kaydı hiç tutmama/teslim etmeme ile farklı içerik sunma/kaydı değiştirme farklı para cezalarıdır. İdari yayın tedbirleri ve mühürleme ayrı; mühür bozma varsa Türk Ceza Kanunu m. 203 de kendi unsurlarıyla ele alınır. RTÜK davaya katılabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Lisanssız/durdurulmuş/iptal edilmiş yayın; f. 1 ve uyarıya rağmen f. 2	1–2 yıl hapis ve 1.000–5.000 gün adli para.
Kayıtları bir yıl saklamama veya istenen sürede vermeme; f. 3	1.000–5.000 gün adli para.
Farklı içerik verme, tahrif, çıkarma veya silme; f. 4	5.000–10.000 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İlk iki fıkrada yetişkin için uzlaştırma, önödeme veya seri muhakeme yoktur. Üçüncü ve dördüncü fıkradaki yalnız adli para cezasında önödeme uygulanır. Kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Lisans, yayın durdurma/uyarı tebligatı ve teknik yayın günlüklerini alın.
- Ham yayın kayıtlarını hash ve yedekleriyle koruyun; istek ile gönderim zamanını karşılaştırın.

• Sorumlu müdür/genel müdür görev dönemini ve imza yetkisini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun · m. 33 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103824

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tabip ile Hasta Arasında Menfaat Karşılığı Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ücret veya başka bir menfaat karşılığında tabip ile hasta arasında aracılık yapmak özel suçtur. Ücretsiz tavsiye, genel tanıtım ve hasta bulma komisyonu arasındaki somut ilişki incelenir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Türk Tabipleri Birliği Kanunu m. 64 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Ücret veya başka bir menfaat karşılığında tabip ile hasta arasında aracılık yapmak özel suçtur. Ücretsiz tavsiye, genel tanıtım ve hasta bulma komisyonu arasındaki somut ilişki incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mesleğin güvenilirliği, hastanın serbest hekim seçimi ve sağlık hizmetinin etik düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Aracılık yapan gerçek kişi; fail memursa yarıya kadar artırım mümkündür. Bu madde, diş hekimliği kanunundan farklı olarak aracı kullanan tabibi aynı cümlede açıkça fail saymaz; iştiraki ayrıca ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Belirli hasta-hekim bağlantısını kuran aracılık davranışı.
- Ücret veya başka çıkarın aracılık karşılığı olması.
- Memur sıfatı varsa bu sıfatın ve kanuni artırım koşulunun belirlenmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Menfaat karşılığı aracılığı bilerek ve isteyerek gerçekleştirme aranır. Çalışan maaşının varlığı her randevu organizasyonunu hasta simsarlığına dönüştürmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mevzuata uygun bilgilendirme ve organizasyon ile menfaat karşılığı hasta sevki ayrılır. Hastanın rızası kanundaki çıkar karşılığı aracılık yasağını tek başına kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Teşebbüs ve iştirak genel hükümlerle; birden fazla hasta yönlendirmesi zincirleme suç koşullarıyla değerlendirilir. Sağlık turizmi yetki belgesi bu ceza hükmünün tüm unsurlarını otomatik ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Menfaat karşılığı tabip-hasta aracılığı	3 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Aracının memur olması	Ceza yarıya kadar artırılabilir; otomatik sabit yarı artırım değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Komisyon/ödeme, yönlendirme, reklam ve randevu sözleşmelerini birlikte inceleyin.
- Görev tanımı ve menfaatin kime, ne karşılığında verildiğini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu · m. 64 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104517

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ruhsatsız veya Yetkisiz Sağlık Hizmeti Verme veya Verdirme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Bakanlık ruhsatı bulunmadan veya kanuni mesleki yetki olmadan sağlık hizmeti sunmak ya da bunu sağlamak hapis ve adli para cezasına tabidir. Ruhsatlı kuruluşta birim izni eksikliği gibi idari hâllerle ayrılmalıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu m. Ek 11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bakanlık ruhsatı bulunmadan veya kanuni mesleki yetki olmadan sağlık hizmeti sunmak ya da bunu sağlamak hapis ve adli para cezasına tabidir. Ruhsatlı kuruluşta birim izni eksikliği gibi idari hâllerle ayrılmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hastanın yaşam ve sağlık güvenliği ile sağlık hizmetinin yetkili kişilerce yürütülmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiilen yetkisiz hizmet veren ve bunu verdiren gerçek kişi; işletme sahibi/yönetici bakımından bilerek katkı ve yetki belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yapılan işlemin sağlık hizmeti niteliği ve bunu yapanın diploma/mesleki yetkisi.

• Kuruluş ruhsatı, faaliyet izinleri ve fiil tarihindeki geçerlilik.

• Verdiren kişinin karar, talimat ve organizasyon katkısı; acil durumun niteliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ruhsatsız/yetkisiz sunumu bilerek gerçekleştirme aranır. Belgenin idari geçerliliği hakkındaki esaslı hata, kapsam ve tebligatla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Olağanüstü durumda mesleğini icraya yetkili kişinin, acil hizmet ulaşıncaya kadar ve devamlılık oluşturmadan verdiği hizmet kanuni istisnadır. Hastanın onamı diplomasız veya yetkisizliği tek başına gidermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Ruhsatlı kuruluşta onaysız birim açma, reklam/tanıtım ve denetim aykırılıkları ayrı idari hatlardır. 1219, Türk Ceza Kanunu m. 90, yaralama veya öldürme suçlarının koşulları varsa özel norm/içtima incelenir; bütün sağlık usulsüzlükleri bu hapis hükmüne taşınmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ruhsatsız veya yetkisiz sağlık hizmeti verme/verdirme; Ek 11/2	1–3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para cezası.
Ruhsatlı kuruluşun yalnız izin/onay ve diğer idari aykırılıkları	İlgili fıkra ve koşula göre idari para/tesis tedbiri; her durumda yukarıdaki hapis uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kuruluş ruhsatı, personel çalışma belgesi, diploma ve hizmet faturalarını alın.
- İşlemin tıbbi niteliğini ve acil durum zaman çizelgesini hasta kayıtlarıyla belgeleyin.
- Faaliyet izni/kapama tebligatı ve şirket içi talimatları koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 11; 1219 ile görev/yetki ilişkisi · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zeytinliğe Hayvan Sokma ve Yasak Mesafede Ağıl Kurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Zeytinliklere hayvan sokma ve zeytinliğe bir kilometreden yakın koyun/keçi ağılı yapma yasağına aykırılık, zarar görenin şikâyetiyle hapis veya adli para cezasına bağlıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç aya kadar hapis veya adli para cezası; şikâyet koşuluna bağlı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Zarar görenin şikâyeti gerekir. Türk Ceza Kanunu m. 73 uyarınca, dava zamanaşımını aşmamak kaydıyla fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay içinde başvuru yapılmalıdır; vazgeçmenin sanık tarafından kabulü ve kesinleşme aşaması ayrıca önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlı bu suçta, gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi mağdur yönünden Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 kapsamında uzlaştırma değerlendirilir; aynı mağdura karşı kapsam dışı başka suç ve kanuni istisnalar ayrıca kontrol edilir. Uzlaştırma kapsamındaki suçta önödeme uygulanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun m. 14 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Zeytinliklere hayvan sokma ve zeytinliğe bir kilometreden yakın koyun/keçi ağılı yapma yasağına aykırılık, zarar görenin şikâyetiyle hapis veya adli para cezasına bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Zeytin ağaçları, üretim ve tarımsal malvarlığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Hayvanı sokan veya yasak ağılı kuran kişi; salt hayvanın sahibi olmak kusurun yerine geçmez. Şikâyet hakkı zarar görene aittir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Alanın zeytinlik niteliği ve sınırları.
- Hayvan sokma veya ağılı kurma fiili; bir kilometre mesafenin teknik tespiti.
- Kasaba/köy yerleşim yeri ve iş hayvanı istisnalarının olayda bulunup bulunmadığı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast genel kurallara göre aranır; hayvanın kontrol dışı kaçışı ile bilerek sokulması ayrılır. Taksir açıkça düzenlenmediğinden her hayvan girişine otomatik mahkûmiyet kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yerleşim sınırındaki kanuni istisna ile zeytinlikte çalıştırılan hayvanın ağızlıkla sokulması koşulları kontrol edilir. Hak sahibinin geçerli rızası ve kanunun koruduğu kamu yönü birlikte değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Verilen zarar başka mala zarar suçunun unsurlarını taşıyorsa aynı fiil açısından içtima yapılır; idari zeytin bakım/ağaç kesme cezaları ayrı kalır. Tekrarlanan sürü girişinde tek/zincirleme suç ayrımı önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
3573 m. 14	Üç aya kadar hapis veya adli para cezası; şikâyet koşuluna bağlı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Zarar görenin şikâyeti gerekir. Türk Ceza Kanunu m. 73 uyarınca, dava zamanaşımını aşmamak kaydıyla fiil ve failin öğrenilmesinden itibaren altı ay içinde başvuru yapılmalıdır; vazgeçmenin sanık tarafından kabulü ve kesinleşme aşaması ayrıca önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı bu suçta, gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi mağdur yönünden Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253 kapsamında uzlaştırma değerlendirilir; aynı mağdura karşı kapsam dışı başka suç ve kanuni istisnalar ayrıca kontrol edilir. Uzlaştırma kapsamındaki suçta önödeme uygulanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Kanunda hapis ve adli para seçimlik olduğundan, hapis seçilmişse bu hapis tekrar Türk Ceza Kanunu m. 50/2 ile adli paraya çevrilemez; diğer seçenekler ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Tapu/harita, zeytinlik sınırı, ağıl konumu ve mesafe ölçümünü alın.
- Zarar, hayvan girişi ve öğrenme tarihini fotoğraf, tutanak ve tanıkla belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun · m. 14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105274

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Milli Park ve Korunan Alan Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Milli Parklar Kanununun 14. maddesindeki ekosistem ve kullanım yasakları veya 15/1'deki kamu alanı işgal/yapılaşma yasağı ihlal edilirse, daha ağır ceza gerektiren suç bulunmadığında özel ceza uygulanır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Milli Parklar Kanunu m. 21 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Milli Parklar Kanununun 14. maddesindeki ekosistem ve kullanım yasakları veya 15/1'deki kamu alanı işgal/yapılaşma yasağı ihlal edilirse, daha ağır ceza gerektiren suç bulunmadığında özel ceza uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Korunan doğal alanın ekolojik dengesi, yaban hayatı, kamu mülkiyeti ve koruma planı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yasak faaliyeti fiilen yapan veya yaptıran sorumlu gerçek kişi; alanın ilan ve sınırlarının eylem tarihinde belirlenmiş olması gerekir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Alan türü, resmî ilanı ve olay yerinin korunan sınırlar içinde bulunması.

• m. 14 kapsamındaki ekosistem/yaban hayatı tahribi, kirletme, üretim-avlanma-otlatma veya plansız yapı fiili.

• m. 15/1 için kamuya ait/hüküm ve tasarruftaki açıklıkların işgali, kullanımı, yapı veya tescil işlemi; somut yer ve hak ilişkisi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten işlenir; sınır, izin ve fiilin niteliğine ilişkin hata dosyada değerlendirilir. Salt idari plan tartışması kastın otomatik kanıtı değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Onaylı plan/izin ve kamu yararı bakımından vazgeçilmez kesin zorunluluk gibi kanuni istisnalar dar koşullarıyla değerlendirilir. İdari izin koruma kanununa aykırı eylemi kendiliğinden hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

2026 değişikliğiyle yaptırım ağırlaşmıştır; önceki fiillerde lehe kanun karşılaştırması gerekir. Orman, kültür varlığı, çevre veya imar suçuyla daha ağır ceza/özel norm ilişkisi çözülür. Ücretsiz giriş ihlali Ek 1 idari yaptırımıdır ve bu suçla karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
7576 sayılı Kanunla değişik 2873 m. 21	Daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası.
15. maddeye aykırı yapı/tesis	Kanuni şartlarla elkoyma, yıkım veya idarece değerlendirme sonucu; cezanın yerine geçen işlem değildir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Alan ilanı ve koordinatlarını, kadastro/plan/izinleri aynı haritada karşılaştırın.
- Hasar, faaliyet tarihi ve kullanılan araçlara ilişkin teknik belgeleri koruyun.
- 11 Mart 2026 tarihli değişiklik öncesi-sonrası fiilleri ayırın; devam eden kullanımın tarihini tespit edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu · m. 14–15,21, Ek 1; 7576 m. 7,11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104867

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Nüfus İşleminde Gerçeğe Aykırı Belge, Beyan ve Tanıklık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Muhtarın gerçeğe aykırı yerleşim yeri/cüzdan talep belgesi vermesi, nüfus müdürlüğüne bir işlem için gerçek dışı beyanda bulunma ve buna tanıklık etme suç oluşturabilir. Gerçeğe aykırı adres bildirimi için 68/1-c'deki özel idari düzenleme ayrıca ayrılır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Nüfus Hizmetleri Kanunu m. 67 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Muhtarın gerçeğe aykırı yerleşim yeri/cüzdan talep belgesi vermesi, nüfus müdürlüğüne bir işlem için gerçek dışı beyanda bulunma ve buna tanıklık etme suç oluşturabilir. Gerçeğe aykırı adres bildirimi için 68/1-c'deki özel idari düzenleme ayrıca ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Nüfus sicilinin doğruluğu, kişisel durum ve kimlik işlemlerine güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Belge düzenleyen muhtar, nüfus müdürlüğüne beyan veren veya gerçek dışı beyana tanıklık eden kişi. Adres görevindeki kamu görevlisinin Türk Ceza Kanunu sorumluluğu ikinci fıkra uyarınca ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşlemin nüfus müdürlüğündeki hangi kimlik/kişisel durum işlemi olduğu.

• Gerçek dışı somut beyan, belge veya tanıklığın içeriği ve kişiyle bağlantısı.

• İsnadın sadece oturulmayan adresi bildirme olup olmadığı;67 ile 68/1-c ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Gerçeğe aykırılık bilinerek hareket edilmelidir. Memurun kayıt hatası, bilmeden aktarım ve hukuki isimlendirme yanlışı otomatik kasıtlı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gerçeğin açıklanması, yetkili sicil düzeltme talebi ve esaslı hata değerlendirilir. Kişisel durum davasının reddedilmesi tek başına yalan beyan suçunu kanıtlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Adrese ilişkin gerçeğe aykırı bildirim m. 68/1-c'de idari yaptırıma bağlandığından her yanlış adres için 6 ay–4 yıl hapis gösterilmez. Diğer sahte belge veya dolandırıcılık fiilinin unsurları varsa ayrıca norm ilişkisi kurulur; muhtar belgesi ile bireyin adres beyanı aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
67/1 kapsamındaki belge/beyan/tanıklık	6 ay–4 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Adres görevinde kamu görevlisi;67/2	İlgili Türk Ceza Kanunu kamu görevi suçunun koşulları ve cezası.
Sadece gerçek dışı adres bildirimi;68/1-c	İdari para cezası hattı;67/1 cezası otomatik uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. Üst sınır iki yılı geçtiğinden bu hâlde basit yargılama usulü uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4’teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Beyan formu, nüfus işlem dosyası, dayanak belge ve tanık kimliğini saklayın.
- İsnadın adres bildirimi mi kişisel durum/kimlik işlemi mi olduğunu ayırın.
- Belgenin ilk hâli, değiştirilme zamanı ve düzeltme başvurularını koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu · m. 67–68; 6661 m. 14 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103829

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] TBMM İçişleri Komisyonu tutanağı — Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü açıklamaları · 5490 m. 67 ve 68 adres beyanı ayrımı; bağlayıcı yargı kararı yerine geçmez · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1412

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Turizm Alanlarını Koruma ve Yat Kiralama Hükümlerine Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Turizmi Teşvik Kanununun 6. maddesindeki koruma/kullanım koşullarına aykırılık ile 29/2'deki Türk bayraklı yat kiralama ve kiracının ticari kullanım yasağı farklı cezalara tabidir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–18 ay hapis veya adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	36/b yalnız adli para nedeniyle önödemeye tabidir;36/a üst sınırı 18 ay olduğundan genel önödeme kapsamında değildir. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Turizmi Teşvik Kanunu m. 36 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Turizmi Teşvik Kanununun 6. maddesindeki koruma/kullanım koşullarına aykırılık ile 29/2'deki Türk bayraklı yat kiralama ve kiracının ticari kullanım yasağı farklı cezalara tabidir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Doğal/kültürel kıyı kaynakları, kamusal kullanım ve belgeli deniz turizmi düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

m. 6'ya aykırı müdahale/kullanımı yapan veya yaptıran kişi; yat fiilinde belge yükümlüsü kiraya veren/işleten veya ticari kullanan kiracı. Sorumlu kişi faaliyet bazında belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Yer ve faaliyetin m. 6 kapsamındaki koruma/kullanım veya izin koşuluna tabi oluşu.

• Kıyı/akarsu/gölün özelliğini bozucu kullanım yahut izin gerektiren kum-çakıl-taş alma gibi somut fiil.

• m. 29/2 yönünden yatın Türk bayrağı, kiraya verenin Bakanlık belgesi ve kiracının ticari kullanım biçimi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast aranır; izin ve planın geçerliliğine ilişkin hata ile bilerek yasak kullanım ayrılır. Sırf özel hukuk kira uyuşmazlığı ceza suçu değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun izin ve planlar ile ücretsiz girişli günübirlik tesis koşulları değerlendirilir. Ücretli kullanım, kamu kıyısı ve çevre koruma şartları özel sözleşmeyle bertaraf edilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

2021 ve 2024 değişiklik/iptallerine göre m. 6'nın güncel kapsamı esas alınır. Çevre, kıyı, imar veya kaçakçılık suçlarıyla aynı fiilin ilişkisi ayrıca çözülür. Turizm işletme belgesi eksikliklerinin çoğu m. 33'te idari hattadır; her eksiklik m. 36 değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 36/a → m. 6	3–18 ay hapis veya adli para cezası.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 36/b → m. 29/2	En az 50 gün adli para cezası; genel üst sınır 730 gün, başka özel hüküm yoksa.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

36/b yalnız adli para nedeniyle önödemeye tabidir;36/a üst sınırı 18 ay olduğundan genel önödeme kapsamında değildir. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. 36/a'da hapis-adli para seçimliktir; mahkeme hapsi seçerse aynı hapis m. 50/2 uyarınca yeniden adli paraya çevrilemez. 36/b'de doğrudan adli para için hapis ertelemesi söz konusu olmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Alan planı, tahsis/izin, kıyı sınırı ve faaliyetin tarihli fotoğraflarını hazırlayın.
- Yatın bayrak/sicil, Bakanlık belgesi, kira ve ticari yolculuk belgelerini alın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu · m. 6,29/2,33,36 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103212

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İstatistik Verisinin Gizliliği ve Araştırma Açıklama Yükümlülüklerinin İhlali Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gizli resmî istatistik verisini görevli sıfatıyla açıklama Türk Ceza Kanunu m. 258’e; araştırma yöntemini kamuya açıklamama ve izinle alınan bireysel veriyi üçüncü kişiye verme ayrı adli para cezasına bağlıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Göreve ilişkin sırrın açıklanmasının şartlarıyla 1–4 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	53/2’de yalnız adli para nedeniyle önödeme ve kanuni engel yoksa basit yargılama mümkündür;53/1’in TCK 258 atfında bu yollar ceza üst sınırı nedeniyle uygulanmaz. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme listesinde yer almaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Türkiye İstatistik Kanunu m. 53 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Gizli resmî istatistik verisini görevli sıfatıyla açıklama Türk Ceza Kanunu m. 258’e; araştırma yöntemini kamuya açıklamama ve izinle alınan bireysel veriyi üçüncü kişiye verme ayrı adli para cezasına bağlıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İstatistik birimlerinin mahremiyeti, veri güvenliği ve kamuya açıklanan araştırmaların yöntem şeffaflığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlk fıkrada kamu görevlisi; ikinci fıkrada araştırmayı yürüten gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişisinin fiile katılan organ/temsilcisi ve bireysel veri kullanım hakkını alan kişi.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İlk hâlde m. 13 anlamında gizli veri, görev nedeniyle erişim ve hukuka aykırı açıklama/kullanım.

• İkinci hâlde araştırma sonucunun basın-yayınla kamuya açıklanması ve kapsam, örnekleme, örnek hacmi, veri derleme yöntemi/zamanının açıklanmaması.

• m. 14 izniyle alınan anonimleştirilmiş bireysel verinin üçüncü kişiye verilmesi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast ve kanuni yükümlülüğün bilinmesi aranır; her örnekleme hatası veya kötü bilimsel yöntem bu maddedeki açıklamama fiiline eşit değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Herkese açık kaynak, ilgili istatistik biriminin yazılı onayı ve doğrudan/dolaylı tanınmaya yol açmayan yayım koşulları m. 13’te ayrıdır. Veriye erişim izni üçüncü kişiye devri kendiliğinden meşru kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İlk fıkranın cezası TCK 258’in görev sırrı suçundan gelir; ayrı suç sayısını çoğaltmaz. TÜİK’e süresinde bilgi vermeme m. 54 idari yaptırımıdır; kamuya araştırma yöntemi açıklamama ile karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Gizli veride kamu görevlisi;53/1 → TCK 258	Göreve ilişkin sırrın açıklanmasının şartlarıyla 1–4 yıl hapis.
m. 6/3 veya m. 14 yükümlülüğü;53/2	Adli para cezası; özel gün sınırı olmadığından genel 5–730 gün aralığı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

53/2’de yalnız adli para nedeniyle önödeme ve kanuni engel yoksa basit yargılama mümkündür;53/1’in TCK 258 atfında bu yollar ceza üst sınırı nedeniyle uygulanmaz. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme listesinde yer almaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

53/2 yalnız adli para cezası olduğundan tutuklama yasaktır. 53/1’in TCK 258 atfında katalog dışı tutuklamanın genel koşulları ayrıca aranır. Veri setinin korunması ve hukuka uygun elkoyma/dijital inceleme tedbirleri ayrıca değerlendirilebilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Veri erişim izni, gizlilik taahhüdü ve veri setinin tanımlanabilirlik düzeyini kaydedin.
- Araştırmanın yayımlanan tam metni ve yöntem ekini koruyun.
- Aktarım yapılan kişi, amaç, tarih ve teknik erişim günlüklerini belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu · m. 6/3,13–14,53–54; Türk Ceza Kanunu m. 258 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103912

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevlileri Sendikalarında Kanuni Yasak ve Yükümlülüklere Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevlileri sendikalarının mali/kurumsal yasakları ile üyelik ve bildirim kuralları aynı maddede hapis ve adli para olarak iki ayrı yaptırıma bağlanmıştır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	38/b yalnız adli para nedeniyle önödemeye tabidir;38/a üst sınırı bir yıl hapis olduğundan genel önödeme yoktur. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu m. 38 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu görevlileri sendikalarının mali/kurumsal yasakları ile üyelik ve bildirim kuralları aynı maddede hapis ve adli para olarak iki ayrı yaptırıma bağlanmıştır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sendika özgürlüğüyle birlikte üyelerin hakları, demokratik yönetim, şeffaf ve amaca uygun gelir kullanımı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili görevi veya işlemi fiilen yapan yönetici, organ üyesi, işveren görevlisi ya da kanuni yükümlü kişi. Sendikanın bütün üyeleri sorumlu sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 38/a yönünden m. 20 yasakları veya m. 24 gelirlerin bankaya yatırılması/m. 26 amaç dışı gelir kullanımının hangi hükmünün ihlal edildiği.

• 38/b yönünden m. 8 organ bildirimi,14 üyelik,16 çekilme/çıkarılma,17 konfederasyon/uluslararası üyelik yükümlülüğü.

• Görev, süre, tebligat ve fiil tarihinde atıf hükmünün yürürlükte olması.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten ihlal aranır. Muhasebe hatası, hukuken tartışmalı yorum ve yetki alanı kast yönünden somutlaştırılır; tüm yöneticiler için toplu kusursuz sorumluluk kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Sendika özgürlüğünün kanuni sınırları dar yorumlanır. m. 24’te Anayasa Mahkemesince iptal edilen hüküm cezalandırmaya dayanak yapılamaz; sonraki değişiklikler lehe kanun yönünden değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yardımlaşma sandığı istisnası, gelir dağıtımı/borç yasağı ve mesleki eğitim için ayrılan pay farklı koşullardır. TCK zimmet/güveni kötüye kullanma gibi başka suçların koşulları varsa aynı para hareketi yönünden içtima incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 20,24,26 aykırılıkları;38/a	6 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8,14,16,17 aykırılıkları;38/b	En az 50 gün adli para cezası; genel üst sınır 730 gün.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

38/b yalnız adli para nedeniyle önödemeye tabidir;38/a üst sınırı bir yıl hapis olduğundan genel önödeme yoktur. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme yoktur; kanuni engeller yoksa basit yargılama mümkündür. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Tüzük, organ kararları, banka/defter kayıtları ve bildirim alındılarını alın.
- Üyelik/çekilme başvurusunun kuruma ve sendikaya teslim tarihlerini ayırın.
- Atıf hükmünün fiil tarihindeki metnini, özellikle iptal/değişiklikleri karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · m. 8,14,16–17,20,24,26,38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103152

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Görevinden Ayrılanın Yasak İş veya Temsil Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamu görevinden ayrılanın önceki kurumuna karşı görev alanıyla ilgili iş alma/taahhüt/komisyonculuk/temsil yasağı ve vergi inceleme yetkililerine ilişkin özel üç yıllık kural cezai yaptırıma bağlanmıştır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun m. 4 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamu görevinden ayrılanın önceki kurumuna karşı görev alanıyla ilgili iş alma/taahhüt/komisyonculuk/temsil yasağı ve vergi inceleme yetkililerine ilişkin özel üç yıllık kural cezai yaptırıma bağlanmıştır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu hizmetinin tarafsızlığı ve eski görevden kaynaklanan nüfuzun çıkar amacıyla kullanılmasının önlenmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

2531 m. 1 kapsamındaki kurumlarda görev yapmış ve görevden ayrılmış kişi; vergi inceleme yetkilisi için m. 2/3 özel kapsamı vardır. Her kamu emeklisinin bütün özel işleri yasak değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ayrılmadan önceki iki yılda hizmet verilen kurum ve görev/faaliyet alanı.

• Ayrılmadan itibaren üç yıl içinde o kuruma karşı doğrudan/dolaylı iş, taahhüt, komisyon veya temsil.

• Vergi inceleme yetkilisinde son üç yıl incelenen mükellef ve onun bağlı/nüfuz altı kurum ilişkisi;2025 değişikliği.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten hareket ve kanuni bağların bilinmesi aranır; salt aynı sektörde çalışmak, kuruma karşı ve görev alanı bağlantısı olmadan yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

m. 3’te yedek subay ve hekim/diş tabibi/eczacının kendi nam ve hesabına mesleki tip sözleşmelerine ilişkin istisnalar ayrı değerlendirilir. Özel kanundaki daha dar yasaklar saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Üç yıllık yasak süresi ceza davasının zamanaşımı değildir. Fiilin devamlılığı, dolaylı ortaklık/temsil ve birden fazla sözleşme zincirleme suç bakımından incelenir. Rekabet veya iş sözleşmesindeki özel hukuk yasağıyla karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
2531 m. 4; m. 1–3 kapsam ve istisnalarıyla	6 ay–2 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Görevden ayrılış ve önceki görev alanı belgelerini çıkarın.
- Sözleşme, teklif, vekâlet/temsil ve ortaklık ilişkilerini tarihlendirin.
- Vergi incelemeleri yönünden son üç yıllık mükellef listesini ve bağlantılı kurumları belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun · m. 1–4;7548 m. 3 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104922

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamu Taşıtını Tahsis Dışı veya Kişisel Kullanma ve Bağlantılı Fiiller Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Taşıt Kanunu kapsamındaki aracın tahsis amacı dışında kullanılması/kullandırılması, hukuka uygun kullanılmış gibi gösterilmesi ve kanunda sayılan plaka, yenileme ve masraf belgesi işlemleri özel suçtur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Bir yıla kadar hapis; genel alt sınır 1 ay. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Taşıt Kanunu m. 16 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Taşıt Kanunu kapsamındaki aracın tahsis amacı dışında kullanılması/kullandırılması, hukuka uygun kullanılmış gibi gösterilmesi ve kanunda sayılan plaka, yenileme ve masraf belgesi işlemleri özel suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamu kaynağının hizmete ayrılması, kamu taşıtının dürüst kullanımı ve mali kayıt güveni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Aracı kullanan/kullandıran, gerçeği değiştirerek yararlanan/yararlandıran, plaka veren/kullanan veya hukuka aykırı masraf evrakını hazırlayan/onaylayan gerçek kişi; her imza sahibinin kastı ayrı aranır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Taşıtın 237 sayılı Kanun kapsamı ve tahsis edildiği makam/iş.
- Somut özel kullanım, yetkisiz izin, gerçek dışı gösterim, plaka veya ekonomik ömür gerekçesi.
- Görev emri, kilometre/yakıt, güzergâh ve masraf tahakkuku ile fail bağlantısı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bilerek tahsis dışı kullanım veya gerçeğe aykırı işlem aranır; makul görev yorumu, acil hizmet ve sehven kayıt hatası ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun görev emri veya tahsis istisnası belirlenir. Yetkisiz amirin izni kanuna aykırı kişisel kullanımı tek başına hukuka uygun kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Zararın tazmini ayrıca istenir. Türk Ceza Kanunu m. 257’deki tali görev suçu ile özel 237 düzenlemesi karşılaştırılır; sahte belge veya zimmet fiilinin şartları varsa ayrıca değerlendirilir. Maddede tekerrür için özel alt sınır vardır; infaz tekerrürüyle aynı şey değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
237 m. 16 temel hâl	Bir yıla kadar hapis; genel alt sınır 1 ay.
Maddede belirtilen tekerrür hâli	Verilecek hapis 2 aydan az olamaz; Türk Ceza Kanunu m. 58 uygulaması ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Taşıt tahsis kararı, görev emri, GPS/güzergâh, yakıt ve kilometre kayıtlarını alın.
- İmza zinciri, bakım/ekonomik ömür raporu ve masraf belgelerini asıllarıyla koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 237 sayılı Taşıt Kanunu · m. 1–2,16 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103172

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Olağanüstü Hâl Tedbirlerine Aykırılık ve Asılsız Haber Yayma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Usulünce ilan edilmiş olağanüstü hâlin türüne göre yetkili emir/tedbire uymama, kimlik bilgisini bilerek yanlış verme veya kaçınma ile özel maksatlı asılsız haber yayma farklı suç ve cezalardır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Üç aya kadar hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	a/1 ve b/1’de en çok altı ay hapis nedeniyle genel önödeme uygulanır. Haber fiillerinin temel/ağır hâllerinde önödeme yoktur. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme listesinde bulunmaz. Üst sınırı iki yılı aşmayan emir veya haber hâllerinde, izin/talep ve bağlantı gibi engeller yoksa basit yargılama değerlendirilebilir; daha ağır hâllerde uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Olağanüstü Hal Kanunu m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Usulünce ilan edilmiş olağanüstü hâlin türüne göre yetkili emir/tedbire uymama, kimlik bilgisini bilerek yanlış verme veya kaçınma ile özel maksatlı asılsız haber yayma farklı suç ve cezalardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Olağanüstü hâlde güvenliğin ve kamu hizmetinin hukuka uygun yürütülmesi; halkın tehlikeden korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Geçerli tedbirin muhatabı veya kanuni koşullarla haberi yayan/nakleden gerçek kişi. Basın sorumlusu bakımından kişisel kusur ve ifade özgürlüğü güvenceleri devam eder.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• OHAL ilanı, sebebi, yeri, dönemi ve yetkili makamın usulünce alınmış somut tedbiri.

• Emir/kimlik fiilinde tebliğ/öğrenme, ifa imkânı ve yerine getirmeme.

• Haber fiilinde özel maksat, asılsız/abartılı somut haber ve kamuda telaş/heyecan yaratacak yayım; yabancıyla anlaşma veya basın kullanımı ayrı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanunun aradığı kasıt/özel maksat somut delille ortaya konmalıdır. Gerçek haber veya tedbire eleştiri sırf muhalif olduğu için suç sayılamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

OHAL ilanı ve emir hukuki yetki içinde olmalıdır; kanunsuz emir, ifade özgürlüğü, haber doğruluğu ve fiili imkânsızlık ayrı değerlendirilir. OHAL ülke çapında süresiz bir varsayım değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Eski ağır para cezası idari değildir:5252 m. 5 uyarınca adli para niteliği taşır. Alt sınırı gösterilip üst sınırı bırakılan eski hapis bakımından 5252 m. 6/2-b uygulanır. Eski “ayrıca ceza” kaydı Türk Ceza Kanunu m. 5, içtima ve 5252 geçici 1 ile birlikte yorumlanır; aynı fiilden sınırsız ceza toplama yapılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Afet/salgın/ekonomik OHAL emir-kimlik ihlali;a/1	Üç aya kadar hapis.
Şiddet olayları nedeniyle OHAL emir-kimlik ihlali;b/1	1–6 ay hapis.
Özel maksatlı asılsız/abartılı haber;a/2	3 ay–1 yıl hapis ve 5252 m. 5 dönüşümüne tabi adli para cezası.
Yabancıyla anlaşma sonucu haber;a/2	Hapis alt sınırı 1 yıl; eski hapsin belirtilmeyen üst sınırı 5252 m. 6/2-b kapsamında 5 yıldır. Adli para dönüşümü ayrıca.
Basın-yayın veya b/2 ağırlaştırması	Her ilgili koşulun kanuni bir kat artırımı ayrı değerlendirilir. İkisi birlikte ve yabancıyla anlaşma varsa hapis aralığı 4–20 yıla ulaşabilir; sırf OHAL varlığıyla bu ağır hâl varsayılmaz.
Eski ağır para cezasının güncel çerçevesi	5252 m. 5/2'deki 2.500–500.000 TL aralığı ve olay tarihindeki lehe karşılaştırma; kanuni artırım koşulları ayrıca. Gün hesabındaki 100–500 TL ile karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

a/1 ve b/1'de en çok altı ay hapis nedeniyle genel önödeme uygulanır. Haber fiillerinin temel/ağır hâllerinde önödeme yoktur. Yetişkin için uzlaştırma ve seri muhakeme listesinde bulunmaz. Üst sınırı iki yılı aşmayan emir veya haber hâllerinde, izin/talep ve bağlantı gibi engeller yoksa basit yargılama değerlendirilebilir; daha ağır hâllerde uygulanmaz. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Emir/kimlik ihlalleri ve üst sınırı iki yılı geçmeyen haber hâllerinde m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Daha ağır haber varyantlarında yalnız genel tutuklama koşullarıyla karar verilebilir; bu madde kendi adıyla katalogda değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Olağan yetişkin yargılamasında asliye ceza görevlidir. 5235 m. 14 uyarınca görev belirlenirken ceza artırım ve indirim nedenleri hesaba katılmaz; basın veya OHAL türüne bağlı artırımın toplam cezayı yükseltmesi tek başına ağır ceza görevi doğurmaz. Kişi veya bağlantılı suç özel göreve tabi ise ayrıca incelenir. OHAL varlığı tek başına güncel hukukta ayrı suç mahkemesi yaratmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel emir/kimlik ve üst sınırı beş yılı aşmayan haber hâllerinde olağan dava zamanaşımı sekiz yıl; üst sınırı beş yılı aşan ve yirmi yıldan aşağı kalan ağır hâllerde 15 yıl, kanuni üst sınır yirmi yıl veya üzerine çıkıyorsa 20 yıl gündeme gelir. Artırımlar ve 5252’deki eski hapis üst sınırı birlikte hesaplanır. Genel itiraz öğrenmeden, istinaf/temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki hafta; özel karar/kesinlik hükümleri ayrıca.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• OHAL ilanı ve uzatma, tedbir kararı ve tebliğ kayıtlarını saklayın.

• Haberin tam metni, ilk kaynağı, yayım zamanı ve iddia edilen özel maksat delilini ayırın.

• Yabancıyla anlaşma ve basın artırımını temel hâlden ayrı savunma başlığı yapın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu · m. 3,25;5252 m. 5–6 ve geçici 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102919

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3, 5–7, 9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Ağır/hafif yaptırım ve eski kanun atıfları birbirinden ayrılmıştır.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Kimyagerlik veya Kimya Mühendisliği Unvanıyla Çalışma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanunun aradığı diploma olmadan kimyager, kimya yüksek mühendisi veya kimya mühendisi unvanıyla istihdam edilmek, meslek icra etmek/imza atmak ve bu kişileri bu unvanlarla çalıştırmak suçtur.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis; yetkisiz kişi ve onu bu unvanlarla çalıştıran yönünden. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği Hakkında Kanun m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunun aradığı diploma olmadan kimyager, kimya yüksek mühendisi veya kimya mühendisi unvanıyla istihdam edilmek, meslek icra etmek/imza atmak ve bu kişileri bu unvanlarla çalıştırmak suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mesleki yetkinlik, teknik imzaya güven ve hizmet güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Diplomasız/unvana yetkisiz meslek icra eden kişi ile böyle kişiyi bilerek ilgili unvanla çalıştıran gerçek kişi; sırf işyerinde kimya işi yapılması yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Kullanılan unvan ve m. 1'de gereken diploma/denkliğin bulunması.
- Unvanla fiili istihdam, meslek icrası veya teknik imza.
- İşveren yönünden işe alma/çalıştırma yetkisi ve yetkisizliği bilme.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kast aranır; diploma denkliği ve gerçek unvan konusunda esaslı hata ayrıca değerlendirilir. İlgili alanda eğitim görmüş olmak gerekli unvan yetkisini otomatik sağlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunen tanınan diploma ve denklikle yetki bulunması suçun unsurunu ortadan kaldırır. İşverenin veya müşterinin rızası kanuni meslek şartını değiştirmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Sahte diploma varsa resmî belgede sahtecilik ayrı unsurlarla incelenir. Bir kişi hem meslek icra edip hem imza atıyorsa seçimlik hareketli suç ve süreklilik bakımından değerlendirme yapılır; her imza otomatik ayrı suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
6269 m. 7; m. 1–2	6 ay–2 yıl hapis; yetkisiz kişi ve onu bu unvanlarla çalıştıran yönünden.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Diploma/denklik, iş sözleşmesi, unvan yazışmaları ve imzalı teknik belgeleri koruyun.
- Fiili görev, işverenin belge kontrolü ve işe alım tarihini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6269 sayılı Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği Hakkında Kanun · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105147

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Madeni Parayı İtibari Değerinden Farklı Ödeme Aracı Olarak Kullanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tedavüldeki madeni parayı itibari değerinden başka bir bedelle ödeme aracı olarak kullanma özel suçtur. Koleksiyon/hatıra para ve tedavülden kalkmış para ayrı değerlendirilir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	50 güne kadar adli para cezası; toplam tutar konu paraların değerinin 5 katından az olamaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.
İnfaz çerçevesi	Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106’ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Madeni Ufaklık ve Hatıra Para Bastırılması Hakkında Kanun m. 6 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tedavüldeki madeni parayı itibari değerinden başka bir bedelle ödeme aracı olarak kullanma özel suçtur. Koleksiyon/hatıra para ve tedavülden kalkmış para ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Para dolaşımının düzeni ve resmî itibari değere güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanuna aykırı bedelle ödeme aracı olarak kullanan kişi; sırf koleksiyon sahibi veya madeni para ticareti yapan herkes otomatik fail değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Paranın fiil tarihinde tedavülde ve 1264 kapsamındaki madeni para olması.
- Nominal değerden farklı bedelin ödeme/dolaşım aracı olarak kullanılması.
- Hatıra para istisnası ve koleksiyon malı ile para işlevinin ayrımı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İtibari değer ve ödeme aracı niteliği bilinerek kullanma gerekir. Nümizmatik alım-satım ile ödeme aracı kullanımının ayrımında işlem amacı delillendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hatıra para kanuni istisnadır. Tedavülden kaldırılmış para fiilinde bu fıkranın cezası doğrudan taşınmaz; genel hükümlerdeki aldatma/sahtecilik koşulları ayrıca aranır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Para cezası 50 güne kadar olsa da toplam tutar suç konusu paranın değerinin beş katından az olamaz. Mahkemeye sevk için eski “sulh mahkemesi” ibaresi güncel ceza görevi kurallarıyla okunur. Para muhafazası ve müsadere koşulları ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Tedavüldeki madeni parayı itibari değeri dışında kullanma	50 güne kadar adli para cezası; toplam tutar konu paraların değerinin 5 katından az olamaz.
Hatıra para	Kanuni istisna; bu yasak uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Yalnız adli para veya en çok altı ay hapis ölçütü nedeniyle Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme yolu uygulanır; tebliğden on günlük ödeme/taksit isteme süresi takip edilir. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para cezası öngörüldüğü için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Bu hüküm doğrudan adli para cezası öngörür. Türk Ceza Kanunu m. 51'deki hapis ertelemesi ve m. 50'deki hapsin seçenek yaptırıma çevrilmesi uygulanacak bir hapis cezası bulunmadığından konu dışıdır. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 231'in kişilik, önceki kasıtlı mahkûmiyet ve zararın giderilmesi koşulları sağlanırsa HAGB değerlendirilebilir. Taksitlendirme ve ödeme süresi Türk Ceza Kanunu m. 52 kapsamında ayrı karardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adli para cezasının infazı 5275 sayılı Kanun m. 106'ya tabidir; hapis cezaları için kullanılan 1/2 koşullu salıverilme hesabı bu para cezasına uygulanmaz. Ödeme emri, mahkemenin mehil/taksit kararı ve ödememe sonuçları ayrı değerlendirilir. Ödenmeyen cezanın hapse çevrilmesinde kanuni sınırlar ve kamuya yararlı işte çalışma usulü vardır; çocuklar hakkında para cezası hapse çevrilmez. Çevrilen hapis için koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Paranın türü, nominal değeri, tedavül durumu ve işlem belgelerini saklayın.
- Ödeme aracı mı koleksiyon ürünü mü olduğuna ilişkin sözleşme ve yazışmaları koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1264 sayılı Madeni Ufaklık ve Hatıra Para Bastırılması Hakkında Kanun · m. 6 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104990

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Devletleştirmede Çıkar, Görev ve Devir Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Devletleştirme değer komisyonuna yasak yakınların katılması, resmî ücret dışında çıkar sağlanması ve ilan sonrası teşebbüs varlıklarının devri daha ağır suç yoksa özel cezaya tabidir; görevlilerin bağlantılı suçlarında ayrıca artırım vardır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 1–2 yıl hapis ve adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Soruşturma ve kovuşturma re’sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75’in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c’nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. Bu açıklama 12/2 özel suçu içindir;12/1’de atıf yapılan suçun kendi usulü ve artırım sonrası sınırları uygulanır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Atıf yapılan suçun özel infaz rejimi varsa 12/1 yönünden ayrıca uygulanır.

01 / Suçun kimliği

Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hallerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilebilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun m. 12 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Devletleştirme değer komisyonuna yasak yakınların katılması, resmî ücret dışında çıkar sağlanması ve ilan sonrası teşebbüs varlıklarının devri daha ağır suç yoksa özel cezaya tabidir; görevlilerin bağlantılı suçlarında ayrıca artırım vardır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Devletleştirmenin tarafsızlığı, gerçek değerin tespiti ve kamuya geçecek varlıkların korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

m. 10’daki teşebbüs sahibi/ortağı/yöneticisi ve yakınları, değer komisyonu üyesi veya görevlendirilen uzman/bilirkişi ile yasak devri yapan kişi. Hangi fiile hangi sıfatın gerektiği ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Geçerli devletleştirme kararı ve ilan tarihi.
- Komisyona katılımda kanuni yakınlık/menfaat bağı; resmî ücret dışında çıkarın kaynağı.
- İlan sonrası hangi mal/değerin kime devredildiği ve devir yetkisi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten ihlal aranır; malın kapsamı veya yakınlık/görevlendirme ilişkisindeki esaslı hata ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun resmî ücret ve izinli işlem ile özel çıkar ayrılır. Sahibin mülkiyet iddiası devletleştirme ilanı sonrası yasağı kendiliğinden ortadan kaldırmaz; kararın geçerliliği yargısal denetime tabidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 12/1 görevlileri ceza bakımından kamu görevlisi sayar ve ilgili suç cezasını yarıdan iki katına kadar artırır; sabit bir temel ceza değildir. m. 12/2 ise daha ağır suç bulunmadığında uygulanır. Aynı çıkar fiilinde rüşvet/irtikâp ile özel hüküm içtima ilişkisi çözülür.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 10'a aykırılık;12/2	Daha ağır suç yoksa 1–2 yıl hapis ve adli para cezası.
Görevlendirilenin bağlantılı suçu;12/1	İlgili suçun cezası en az yarıdan iki katına kadar artırılır; örneğin temel ceza x ise kanuni artırım sonrasında 1,5 x–3 x çerçevesi, somut hükmün sınırlarıyla uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Soruşturma ve kovuşturma re'sen yürütülür; bu hüküm özel bir altı aylık şikâyet süresi getirmez. Mağdurun sonradan vazgeçmesi tek başına kamu davasını düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin fail için bu özel kanun hükmü uzlaştırma kapsamında değildir; uzlaştırma için özel açık düzenleme veya şikâyet koşulu gerekir. Bu ceza aralığı bakımından Türk Ceza Kanunu m. 75'in genel önödeme şartı sağlanmaz. Seri muhakeme listesinde bu madde yer almaz. İddianame kabulünden sonra, kanuni engeller yoksa asliye ceza mahkemesi basit yargılama usulünü tercih edebilir; bu otomatik değildir. Çocuklarda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253/1-c'nin üst sınırı üç yılı geçmeyen suç ve gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur koşulları ayrıca değerlendirilir; bu, yetişkin için yazılan takip sonucundan ayrıdır. Bu açıklama 12/2 özel suçu içindir;12/1'de atıf yapılan suçun kendi usulü ve artırım sonrası sınırları uygulanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez. 12/1 atıf suçunda artırım ve suçun katalog durumu ayrıca değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin fail bakımından olağan görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. Çocuk fail, bağlantılı daha ağır suç, özel görev veya soruşturma izni varsa görev/usul ayrıca belirlenir. Savcılık delilleri toplar; yeterli şüphede iddianame, mahkemede savunma ve delil tartışması, karar ve uygun kanun yolu aşamaları izlenir.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel

kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir. Bu temel süre 12/2 içindir;12/1'de ilgili suçun ağırlaştırılmış üst sınırı esas alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz. Atıf yapılan suçun özel infaz rejimi varsa 12/1 yönünden ayrıca uygulanır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Devletleştirme kararı/ilan, komisyon atama ve yakınlık belgelerini hazırlayın.

• Ücret, menfaat ve ilan sonrası devir kayıtlarını ayrı çizelgelere koyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3082 sayılı Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hallerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilebilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun · m. 10–12 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104805

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Bitki Çeşidi Islahçı Hakkına Tecavüz ve Gerçeğe Aykırı Hak Sahipliği Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Korunan bitki çeşidinde hak sahibinin yetkilerini izinsiz kullanma, lisans/isim/kaynak açıklama yükümlülüklerine aykırılık ve kendini gerçeğe aykırı hak sahibi tanıtma ayrı yaptırımlara tabidir. Hakkın tescili ve kapsamı başlangıç noktasıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–2 yıl hapis veya 1.000 güne kadar adli para cezası. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	66/a ve 66/b kapsamındaki suçlar şikâyete bağlıdır; fiil ve fail öğrenildikten itibaren altı ay, dava zamanaşımını aşmamak üzere uygulanır. 66/c gerçeğe aykırı hak sahipliğinde re’sen takip vardır; vazgeçme bu hâli düşürmez.
Uzlaştırma ve özel usul	Şikâyete bağlı 66/a ve 66/b’de gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi zarar gören yönünden uzlaştırma değerlendirilir; bu nedenle yalnız adli para bulunan 66/b’de de doğrudan önödeme varsayılmaz. Re’sen takipli 66/c yalnız adli para olduğundan önödemeye tabidir. Seri muhakeme kapsamında değildir; özel görevli asliye ceza mahkemesinde kanuni engel yoksa basit yargılama değerlendirilebilir.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun m. 66 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Korunan bitki çeşidinde hak sahibinin yetkilerini izinsiz kullanma, lisans/isim/kaynak açıklama yükümlülüklerine aykırılık ve kendini gerçeğe aykırı hak sahibi tanıtma ayrı yaptırımlara tabidir. Hakkın tescili ve kapsamı başlangıç noktasıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Islahçı hakkı, çeşidin adı ve çoğaltım materyalinin izlenebilirliği; hukuka uygun üretim ve ticaret.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İzinsiz yetki kullanan, ihlalli materyali pazarlayan, lisansı genişleten/devreden, çeşidin adını ihlal eden, kaynağı bildirmeyen veya hak sahibi gibi tanıtan gerçek kişi; tüzel kişinin güvenlik tedbirleri ayrı.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tescilli/korunan çeşit, hak sahibi, koruma süresi ve m. 14 yetkisinin kapsamı.

• m. 56/a, b, e için üretme/çoğaltma/satış/ithal/ihrac/depolama veya hak gaspı; fiilin kişiye bağlantısı.

• m. 56/c, d, g için lisans sınırı, çeşit adı ve materyalin kaynağı açıklama yükümlülüğü;66/c için yanıltıcı hak sahipliği sunumu.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ceza sorumluluğu için kast şartları gözetilir. m. 56/b'deki "bilmesi gerektiği" ifadesi özel hukuk tecavüzünü anlatırken Türk Ceza Kanunu m. 5 ve 22 karşısında otomatik taksirli ceza sorumluluğu sonucu çıkarılmaz; bilme/kabul somutlaştırılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Lisans/rıza ve m. 14'teki yetkilerin sınırları; m. 15 başvuru-tescil arasındaki bedel rejimi; m. 16 şahsi/ticari olmayan kullanım, deney ve yeni çeşit geliştirme istisnaları ile m. 17 çiftçi istisnası ayrı kontrol edilir. Çeşit adını kullanma yükümlülüğü koruma süresinden sonra da sürebilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 56/f'deki iştirak-yardım-genel ifade bağımsız ceza aralığı yaratmaz; Türk Ceza Kanunu iştirak kuralları uygulanır. m. 66/c dışındakiler şikâyete bağlıdır. Kamu davası ile durdurma, tazminat ve materyale ilişkin hukuk davasının koşulları ayrıdır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 56/a, b, e →66/a	1–2 yıl hapis veya 1.000 güne kadar adli para cezası.
m. 56/c, d, g →66/b	En az 250 gün adli para cezası; özel üst sınır yoksa 730 gün.
Gerçeğe aykırı başvuru/hak sahibi görünme;66/c	En az 250 gün adli para cezası; re’sen takip.
Tüzel kişi faaliyeti;66/d	Kanuni koşullarla tüzel kişiye özgü güvenlik tedbirleri.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

66/a ve 66/b kapsamındaki suçlar şikâyete bağlıdır; fiil ve fail öğrenildikten itibaren altı ay, dava zamanaşımını aşmamak üzere uygulanır. 66/c gerçeğe aykırı hak sahipliğinde re’sen takip vardır; vazgeçme bu hâli düşürmez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Şikâyete bağlı 66/a ve 66/b’de gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi zarar gören yönünden uzlaştırma değerlendirilir; bu nedenle yalnız adli para bulunan 66/b’de de doğrudan önödeme varsayılmaz. Re’sen takipli 66/c yalnız adli para olduğundan önödemeye tabidir. Seri muhakeme kapsamında değildir; özel görevli asliye ceza mahkemesinde kanuni engel yoksa basit yargılama değerlendirilebilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde hapis cezasının üst sınırı iki yılı geçmediği ve suç vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlardan olmadığı için Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 uyarınca bu isnat yönünden tutuklama kararı verilemez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

5042 m. 68 uyarınca ihtisas için görevlendirilen asliye ceza mahkemesi görevlidir; ilgili yargı çevresindeki HSK görevlendirmesi belirlenir. Ceza dosyasıyla m. 57 ve devamındaki hukuk talepleri aynı dava gibi ele alınmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. 66/a'da hapis seçilmişse seçimlik adli para cezasına yeniden dönüştürme m. 50/2'ye takılır. 66/b-c'de doğrudan adli paranın hapis ertelemesi olmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Islahçı hakkı sicili, çeşit tescili, koruma başlangıç/sona erme ve lisans belgelerini alın.

• Tohum/çoğaltım materyali lotu, faturalar, çeşit analizi ve kaynak kayıtlarını koruyun.

• Şikâyet hakkı sahibinin fiili/faili öğrendiği günü ve temsil yetkisini kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun · m. 9,14–17,56–57,66–69 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103712

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Hâkim veya savcı hakkında kötüniyetli disiplin şikâyeti — Ceza ve Süreç Rehberi

Hâkim veya savcı hakkında disiplin cezası gerektirecek nitelikteki ihbar/şikâyetin kötü niyetle yapılması veya delillerinin uydurulması özel atıf ve kovuşturma izni rejimine tabidir. Şikâyetin reddedilmesi tek başına suç değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–4 yıl hapis; özel kovuşturma izni ve ağır ceza mahkemesi göreviyle. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Özel anlamda mağdurun altı aylık şikâyet koşuluna bağlı değildir. Bununla birlikte m. 76 kovuşturmayı Adalet Bakanlığı iznine bağlar; izin şartı yokmuş gibi iddianame ve esas incelemesi yürütülemez.
Uzlaştırma ve özel usul	Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Özel kovuşturma izni ve dört yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. İzin süreci ile disiplin soruşturması ve ceza kovuşturması ayrı dosya aşamalarıdır.
İnfaz çerçevesi	Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2'dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4'tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

01 / Suçun kimliği

Hakimler ve Savcılar Kanunu m. 76 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Hâkim veya savcı hakkında disiplin cezası gerektirecek nitelikteki ihbar/şikâyetin kötü niyetle yapılması veya delillerinin uydurulması özel atıf ve kovuşturma izni rejimine tabidir. Şikâyetin reddedilmesi tek başına suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yargı görevlisinin asılsız disiplin isnadından korunması ile kişilerin dürüst ihbar/şikâyet hakkı arasındaki denge.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kötüniyetli disiplin şikâyetini yapan veya delil uyduran kişi; hedefi hâkim/savcı olan bu özel hüküm her kamu görevlisi şikâyetine uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Disiplin yaptırımı gerektirecek nitelikte belirli ihbar/şikâyet ve ilgili hâkim/savcı.
- Kötü niyet veya uydurulmuş somut delilin ayrı ispatı.
- Kovuşturma için Adalet Bakanlığı izni ve özel görev/yetki şartı.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kötü niyet veya delil uydurma bilinci aranır. Yanlış hatırlama, hukuki değerlendirmede yanılma ve kanıtlanamayan fakat makul şikâyet otomatik iftira değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hak arama, dilekçe ve şikâyet hakkının hukuka uygun kullanılması korunur; sonradan şikâyetten vazgeçmek başlamış disiplin soruşturmasını kendiliğinden durdurmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Türk Ceza Kanunu m. 267/1 cezasına atıf vardır; olay başka iftira nitelikli hâllerinin koşullarını taşıyorsa özel norm ve kanunilik ayrıca değerlendirilir. Haksız özel müfettiş görevlendirme masrafları CMK 329 çerçevesinde ayrıca istenebilir; her masraf kararı suç ispatı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
2802 m. 76/3 → Türk Ceza Kanunu m. 267/1	1–4 yıl hapis; özel kovuşturma izni ve ağır ceza mahkemesi göreviyle.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Özel anlamda mağdurun altı aylık şikâyet koşuluna bağlı değildir. Bununla birlikte m. 76 kovuşturmayı Adalet Bakanlığı iznine bağlar; izin şartı yokmuş gibi iddianame ve esas incelemesi yürütülemez.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yetişkin bakımından uzlaştırma, önödeme ve seri muhakeme yoktur. Özel kovuşturma izni ve dört yıllık üst sınır nedeniyle basit yargılama uygulanmaz. İzin süreci ile disiplin soruşturması ve ceza kovuşturması ayrı dosya aşamalarıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç adıyla Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3 katalog suçlar arasında sayılmamıştır. Üst sınır iki yılı geçtiğinden m. 100/4'teki tutuklama yasağı sırf ceza üst sınırı nedeniyle oluşmaz; somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Şikâyet edilen hâkim/savcının mensup olduğu mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesi merkezindeki Cumhuriyet savcısı ve o yer ağır ceza mahkemesi, m. 76'daki özel görev/yetki kuralına göre yetkilidir. Dört yıllık ceza üst sınırından hareketle otomatik asliye ceza yazılamaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkin fail için olağan dava zamanaşımı sekiz yıldır (Türk Ceza Kanunu m. 66). Kesilme, durma ve çocuklara ilişkin süreler ayrıca hesaplanır; cezanın infaz zamanaşımı farklıdır. Kanun yolu süresi suç tarihinden değil ilgili kararın bildiriminden başlar: genel itirazda kararın öğrenilmesinden, istinaf ve temyizde gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta esas alınır; karar türü, kesinlik sınırı ve geçiş hükümleri kontrol edilir. Kanuni izin koşulu bakımından zamanaşımının durması Türk Ceza Kanunu m. 67 kapsamında ayrıca değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Bu suçun olağan süreli hapis cezasında, başka özel rejim bulunmadığında 5275 sayılı Kanun m. 107 uyarınca iyi hâl koşuluyla koşullu salıverilme oranı 1/2’dir. İlk tekerrürde genel oran 2/3, ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4’tür; hükümdeki tekerrür kararı ve özel suç rejimi kontrol edilir. Tutukluluk mahsubu, birden fazla ilam, yaş, açık kuruma ayrılma, suç tarihi, m. 105/A ve geçici maddeler değerlendirilmeden kesin yatar veya tahliye günü verilemez. Adli para cezası ayrıca ödenir; ödenmemesinde m. 106 uygulanır ve buna çevrilen hapiste koşullu salıverilme uygulanmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Şikâyet dilekçesinin ilk hâli, dayanak deliller, işlem/karar ve disiplin sonucu belgelerini koruyun.
- Kötü niyet iddiasını destekleyen olay ile yalnız haksızlık tespitini ayırın.
- Adalet Bakanlığı iznini ve yargılamanın doğru merkezde açılıp açılmadığını kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu · m. 76; Türk Ceza Kanunu m. 267/1; Ceza Muhakemesi Kanunu m. 329 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102933

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sağlık personeline görevi nedeniyle işlenen suçlarda özel ceza ve süreç — Ceza ve Süreç Rehberi

Sağlık ve yardımcı sağlık personeline görevi nedeniyle kasten yaralama, tehdit, hakaret veya görevi yaptırmamak için direnmede ilgili ceza yarı artırılır ve hapis ertelemesi uygulanmaz. Bu, tek bir yeni suç veya her sağlık çalışanı tartışmasında aynı ceza değildir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İlgili Türk Ceza Kanunu maddesine göre belirlenen ceza yarı artırılır. Her suçun temel/nitelikli hâli farklıdır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Takip şartı temel suç ve kamu görevlisi bağlantısına göre belirlenir. Görev nedeniyle kamu görevlisine hakaret re’sendir; bu kapsamdaki özel sağlık personeli de kamu görevlisi sayılır. Yaralama, tehdit ve direnmede ilgili fıkralar ayrı incelenir; “sağlık çalışanına yönelik her olay şikâyete bağlıdır” sonucu çıkarılamaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma temel suç/fıkra ve istisnalara bağlıdır. Kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret, Türk Ceza Kanunu m. 75/6’daki önödeme genişlemesinin 125/3-a istisnasındadır. Direnme uzlaştırma/önödeme listesinde değildir. Tehdit ve yaralamada temel maddenin ve birlikte işlenen diğer suçun şartları incelenir. Artırım sonrası kanuni üst sınır ve özel engeller basit yargılama bakımından ayrıca dikkate alınır.
İnfaz çerçevesi	İnfaz oranı temel suç ve nitelikli sonuca bağlıdır. Olağan 86 yaralama, tehdit, hakaret veya direnme için genel 1/2 rejimi söz konusu olabilir;87/2-d gibi özel ağır sonuç, örgüt veya tekerrürde oran değişir. Ek 12 yarı artırımını “yatarın yarısı” diye yorumlamak yanlıştır. Kesin sonuç ceza, tekerrür, yaş, mahsup, ilamların toplanması ve suç tarihine ilişkin geçiş hükümleriyle ayrı infaz hesabı yapılır.

01 / Suçun kimliği

Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu m. Ek 12 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Sağlık ve yardımcı sağlık personeline görevi nedeniyle kasten yaralama, tehdit, hakaret veya görevi yaptırmamak için direnmede ilgili ceza yarı artırılır ve hapis ertelemesi uygulanmaz. Bu, tek bir yeni suç veya her sağlık çalışanı tartışmasında aynı ceza değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sağlık hizmetinin güvenli yürütülmesi ve sağlık personelinin görev nedeniyle korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili suçu işleyen kişi; mağdurun sağlık/yardımcı sağlık personeli olması ve görev bağlantısı gerekir. Özel sağlık kuruluşu personeli, göreviyle bağlantılı kendisine karşı suçlarda kamu görevlisi sayılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Dört temel suçtan hangisinin unsurlarının gerçekleştiği.
- Mağdurun sağlık personeli niteliği ve fiilin görevinden kaynaklanması; özel hayat uyuşmazlığı ayrılır.
- Varsa kamu görevlisine karşı suç hâli ve diğer artırımların birbirleriyle ilişkisi.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Her temel suçun kast ve varsa özel amaç şartı aranır; mağdurun sıfatı/görev bağlantısındaki hata Türk Ceza Kanunu m. 30 ile değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru savunma ve diğer hukuka uygunluk nedenleri somut şartlarıyla uygulanır. Sağlık hizmetinden memnuniyetsizlik cebir, tehdit veya hakaret için genel hukuka uygunluk nedeni değildir; eleştiri ile hakaret ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İlgili temel/nitelikli ceza belirlendikten sonra yarı artırım değerlendirilir; aynı unsurun iki kez kullanılmaması ve içtima çözülmelidir. Kanun m. 51 hapis ertelemesini yasaklar; bu hüküm tek başına bütün HAGB veya m. 50 seçeneklerini yasaklamaz. Mülga birinci fıkradan güncel tutuklama sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kasten yaralama, tehdit, hakaret veya direnme; görev bağlantısıyla	İlgili Türk Ceza Kanunu maddesine göre belirlenen ceza yarı artırılır. Her suçun temel/nitelikli hâli farklıdır.
Hapis cezasının ertelenmesi	Türk Ceza Kanunu m. 51 uygulanmaz. HAGB ve seçenek yaptırımlar kendi şartlarıyla ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip şartı temel suç ve kamu görevlisi bağlantısına göre belirlenir. Görev nedeniyle kamu görevlisine hakaret re’sendir; bu kapsamdaki özel sağlık personeli de kamu görevlisi sayılır. Yaralama, tehdit ve direnmede ilgili fıkralar ayrı incelenir; “sağlık çalışanına yönelik her olay şikâyete bağlıdır” sonucu çıkarılamaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma temel suç/fıkra ve istisnalara bağlıdır. Kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret, Türk Ceza Kanunu m. 75/6’daki önödeme genişlemesinin 125/3-a istisnasındadır. Direnme uzlaştırma/önödeme listesinde değildir. Tehdit ve yaralamada temel maddenin ve birlikte işlenen diğer suçun şartları incelenir. Artırım sonrası kanuni üst sınır ve özel engeller basit yargılama bakımından ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Sağlık kurum/kuruluşu personeline görev sırasında veya görevinden dolayı kasten yaralama CMK 100/3-j katalog hâlidir; somut delil, ölçülülük ve tutuklama nedeni yine gerekir. Tehdit/hakaret/direnme, yalnız mağdurun sağlık personeli olmasıyla aynı katalog hâline dönüşmez. Yakalama-sevk usulü tutukluluğun zorunlu olduğu anlamına gelmez.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev temel suç ve nitelikli hâline göre 5235 sayılı Kanun uyarınca belirlenir; çoğu ilgili temel hâlde asliye cezadır. Suçların birleşmesi veya ağır sonuç görevi değiştirebilir. Kanun, müşteki/mağdur/tanık sağlık personelinin kolluk ifadesinin işyerinde alınmasını düzenler.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Şikâyet ve dava zamanaşımı temel suç ve artırılmış üst sınıra göre hesaplanır; bu atıf maddesine tek bir sabit süre yazılmaz. Şikâyetli alt hâlde genel altı ay, kamu görevlisine görevden hakarette re’sen takip ayrımı yapılır. Genel itiraz öğrenmeden, istinaf/temyiz gerekçeli karar tebliğinden iki haftadır; kararın kanun yoluna açıklığı ayrıca kontrol edilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Ek 12/b, yalnız Türk Ceza Kanunu m. 51 hapis ertelemesini açıkça dışlar. Sonuç ceza ve diğer koşullar sağlanırsa HAGB kendi kanuni engelleriyle ayrıca değerlendirilebilir; m. 231/14 kötü muamele istisnası gibi hükümler de saklıdır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis için m. 50 seçenekleri kendi şartlarına tabidir. Bunların hiçbiri mağdura sağlık çalışanı denmesiyle kendiliğinden uygulanır veya bütünüyle kalkar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz oranı temel suç ve nitelikli sonuca bağlıdır. Olağan 86 yaralama, tehdit, hakaret veya direnme için genel 1/2 rejimi söz konusu olabilir;87/2-d gibi özel ağır sonuç, örgüt veya tekerrürde oran değişir. Ek 12 yarı artırımını “yatarın yarısı” diye yorumlamak yanlıştır. Kesin sonuç ceza, tekerrür, yaş, mahsup, ilamların toplanması ve suç tarihine ilişkin geçiş hükümleriyle ayrı infaz hesabı yapılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Görev çizelgesi, olay tutanağı, kamera, hasta yakını ilişkisi ve sağlık raporlarını koruyun.
- Sözlerin tam içeriğini, cebir/tehdit davranışını ve görev bağlantısını ayrı gösterin.
- Sağlık çalışanının ifadesinin işyerinde alınması ve diğer usul güvencelerini izleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu · Ek m. 12; Türk Ceza Kanunu m. 86,106,125,265; Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/3-j · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103566

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Silahlı müdafaa için verilen silahın kişisel işte kullanılması — Ceza ve Süreç Rehberi

4654 sayılı Kanun kapsamında verilen silahın özel veya kişisel işte kullanılması, oluşan Türk Ceza Kanunu suçunun cezasının bir kat artırılmasına bağlanmıştır; suçun kendisi fiilin niteliğinden belirlenir.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İlgili Türk Ceza Kanunu suçunun cezası bir kat artırılır; sonuç ceza temel/nitelikli suça göre değişir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Şikâyet ve takip koşulu oluşan Türk Ceza Kanunu suçuna bağlıdır; m. 10 tek başına genel bir şikâyet koşulu yaratmaz.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve özel usul, temel suçun kanuni hâli ve artırımla birlikte değerlendirilir. Silahla tehdit, silahla yaralama ve öldürmenin usulleri aynı değildir; yalnız bu atıf maddesine genel “uzlaşma var/yok” sonucu yazılmaz.
İnfaz çerçevesi	Koşullu salıverilme oranı oluşan temel suçun infaz rejiminden gelir. Kasten öldürme gibi istisnalar, ağırlaştırılmış müebbet, örgüt ve tekerrür ayrıca ele alınır. Artırım bir infaz oranı değildir; kesin sonuç ceza ve mahsup üzerinden 5275 m. 105/A,107–108 ve geçiş hükümleriyle hesap yapılır.

01 / Suçun kimliği

Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu m. 10 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

4654 sayılı Kanun kapsamında verilen silahın özel veya kişisel işte kullanılması, oluşan Türk Ceza Kanunu suçunun cezasının bir kat artırılmasına bağlanmıştır; suçun kendisi fiilin niteliğinden belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Savunma için verilen silahın yalnız meşru görevde kullanılması ve kişilerin güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Silah kendisine kanun gereği verilen ve bunu kişisel işinde kullanan kişi; silahın özel savunma tahsisi şarttır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• 4654 kapsamında silahın teslim/tahsis belgesi.

• Kullanımın özel/kişisel amaç ve biçimi.

• Tehdit, yaralama, öldürme veya başka Türk Ceza Kanunu suçunun tüm maddi unsurları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İlgili temel suçun kast ve özel amaç koşulları aranır; yalnız silahı taşımak ile kişisel suça kullanmak ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuna uygun savunma görevi ve meşru savunma ayrıca değerlendirilir. Tahsisli silah kamu görevi dışı husumeti çözme yetkisi vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

“Bir kat fazla”, ilgili cezanın iki katına çıkmasıdır; bağımsız sabit hapis aralığı yoktur. Aynı silah unsurunun temel suç içindeki nitelikli hâl ve bu artırımda nasıl uygulanacağı kanunilik ve içtima ile gerekçelendirilmelidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
4654 m. 10	İlgili Türk Ceza Kanunu suçunun cezası bir kat artırılır; sonuç ceza temel/nitelikli suça göre değişir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Şikâyet ve takip koşulu oluşan Türk Ceza Kanunu suçuna bağlıdır; m. 10 tek başına genel bir şikâyet koşulu yaratmaz.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve özel usul, temel suçun kanuni hâli ve artırımla birlikte değerlendirilir. Silahla tehdit, silahla yaralama ve öldürmenin usulleri aynı değildir; yalnız bu atıf maddesine genel “uzlaşma var/yok” sonucu yazılmaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tutuklama yasağı veya katalog durumu, gerçekleşen temel suç ve hâle göre belirlenir. Örneğin kasten öldürme ve silahla yaralama katalog kapsamındadır; yine somut delil ve ölçülülük gerekir. Silaha elkoyma ayrı koruma tedbiridir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Mahkemenin görevi ilgili temel suç, kanuni ağır hâller ve 5235 m. 11–14 uyarınca belirlenir; her silah kullanımı asliye ceza veya ağır ceza diye tek satırda sabitlenemez.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Dava zamanaşımı suçun artırılmış kanuni üst sınırına, temel suçun özel kuralına ve fiil tarihine bağlıdır. Genel itiraz öğrenmeden, istinaf/temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki hafta; özel kesinlik ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Bir kat artırım sonrası sonuç ceza sınırları ve temel suçun özel yasakları esas alınır; artırım öncesi cezaya bakılarak HAGB/erteleme sözü verilemez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Koşullu salıverilme oranı oluşan temel suçun infaz rejiminden gelir. Kasten öldürme gibi istisnalar, ağırlaştırılmış müebbet, örgüt ve tekerrür ayrıca ele alınır. Artırım bir infaz oranı değildir; kesin sonuç ceza ve mahsup üzerinden 5275 m. 105/A,107–108 ve geçiş hükümleriyle hesap yapılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Silah tahsis/zimmet, görevlendirme ve olay yeri kayıtlarını koruyun.

• Silahın hangi fiilde ve hangi amaçla kullanıldığını tanık, kamera ve balistikle ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026'da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4654 sayılı Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu · m. 10 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105209

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Trafik tutanağı görevlilerinin bağlantılı suçlarında ceza artırımı — Ceza ve Süreç Rehberi

Trafik suç/ceza tutanağı düzenlemekle görevlendirilen kişinin kanunda atıf yapılan görev suçlarında ceza yarı artırılır. Eski 765 sayılı Türk Ceza Kanunu numaraları güncel 5237 karşılıklarıyla okunmalıdır.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İlgili güncel karşılık hükümdeki ceza yarı artırılır; tek bir hapis aralığı bulunmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Takip şartı,5252 m. 3 ile belirlenen güncel karşılık suça bağlıdır. Görev nedeniyle soruşturma izni, doğrudan soruşturma istisnaları ve rüşvet/irtikâp özel hükümleri ayrıca belirlenir; genel bir altı aylık şikâyet süresi yoktur.
Uzlaştırma ve özel usul	Uzlaştırma, önödeme ve özel muhakeme imkânı karşılık suça göre belirlenir. Rüşvet, irtikâp ve görev suçu usullerinin tamamı aynı değildir; özel soruşturma izni ve istisnalar kontrol edilir.
İnfaz çerçevesi	İnfaz, güncel karşılık suç ve sonuç cezaya göre 5275 sayılı Kanunla hesaplanır; yarı artırımın kendisi koşullu salıverilme oranı değildir. Tekerrür, örgüt, mahsup ve birden fazla ilam ayrı belirlenir.

01 / Suçun kimliği

Karayolları Trafik Kanunu m. Ek 11 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Trafik suç/ceza tutanağı düzenlemekle görevlendirilen kişinin kanunda atıf yapılan görev suçlarında ceza yarı artırılır. Eski 765 sayılı Türk Ceza Kanunu numaraları güncel 5237 karşılıklarıyla okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Trafik denetim yetkisinin kötüye kullanılmaması, kişilerin özgürlüğü ve kamu hizmetine güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

2918 m. 114/1 uyarınca tutanak düzenlemekle görevli kişi; her kamu görevlisi veya her trafik çalışanı bu özel kapsama girmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Tutanak düzenleme görevlendirmesi ve fiil tarihindeki yetki.

• Ek 11'de sayılan eski 765 m. 181,209,211,212,228,240 fiillerinden hangisinin maddi kapsamı.

• 5252 m. 3 uyarınca güncel 5237 karşılık hükmü ve onun tüm unsurları.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Atıf yapılan güncel suçun kast/özel amaç koşulları aranır. Hatalı tutanak veya iptal edilen trafik cezası tek başına irtikâp, rüşvet ya da görevi kötüye kullanma değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuka uygun denetim yetkisi, mevzuatın izin verdiği sınırlar ve hata değerlendirilir. Görev emri kişisel menfaat veya hukuka aykırı özgürlük kısıtlamasını meşru kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yarı artırım bağımsız yeni suç sayısı yaratmaz. Eski kanun numarasını güncelTCK'daki aynı numaralı suçla eşleştirmek yanlıştır. "Meslekle ilişik kesme" ibaresinin güncel hak yoksunluğu ve personel rejimiyle ilişkisi ayrıca belirlenir; otomatik ceza sonucu gibi uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 11 kapsamındaki atıf suçları	İlgili güncel karşılık hükümdeki ceza yarı artırılır; tek bir hapis aralığı bulunmaz.
Mesleki sonuç	Metindeki ilişik kesme kaydı, Türk Ceza Kanunu m. 53,5252 geçici 1 ve personel mevzuatıyla birlikte ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Takip şartı,5252 m. 3 ile belirlenen güncel karşılık suça bağlıdır. Görev nedeniyle soruşturma izni, doğrudan soruşturma istisnaları ve rüşvet/irtikâp özel hükümleri ayrıca belirlenir; genel bir altı aylık şikâyet süresi yoktur.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Uzlaştırma, önödeme ve özel muhakeme imkânı karşılık suça göre belirlenir. Rüşvet, irtikâp ve görev suçu usullerinin tamamı aynı değildir; özel soruşturma izni ve istisnalar kontrol edilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Tutuklama/elkoyma şartı karşılık suça ve kanuni ceza üst sınırına göre belirlenir; trafik tutanağı görevlisi sıfatı tek başına katalog suç yaratmaz. Kuvvetli şüphe, tedbir nedeni ve ölçülülük gerekir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Görev karşılık suça, nitelikli hâle ve 5235 m. 11–14'e göre belirlenir; rüşvet/irtikâp gibi ağır cezalık suçlarla genel görev suçu aynı mahkemeye peşinen yazılmaz.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Dava zamanaşımı karşılık suçun artırılmış kanuni üst sınırı ve varsa özel izin nedeniyle durmayla hesaplanır. Genel itiraz öğrenmeden; istinaf/temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki hafta, kesinlik ve geçiş hükümleri saklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Hükmolunan sonuç ceza iki yıl veya daha az hapis ya da adli para ise, önceki kasıtlı mahkûmiyetin bulunmaması, yeniden suç işlememe kanaati ve giderilebilir zararın tamamen giderilmesi koşullarıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması değerlendirilebilir. Hapis cezasının ertelenmesi için sonuç cezanın genel olarak iki yılı aşmaması, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapis mahkûmiyetinin bulunmaması ve pişmanlık kanaati gerekir; suç tarihinde 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyüklerde süre sınırı üç yıldır. Bir yıl veya daha az sonuç hapis cezasında Türk Ceza Kanunu m. 50 seçenekleri değerlendirilir. Bunlar otomatik hak değildir; adli para cezasının kendisi m. 51 uyarınca ertelenmez. Karşılık suçun özel yasakları ve yarı artırım sonrası sonuç ceza göz önüne alınır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz, güncel karşılık suç ve sonuç cezaya göre 5275 sayılı Kanunla hesaplanır; yarı artırımın kendisi koşullu salıverilme oranı değildir. Tekerrür, örgüt, mahsup ve birden fazla ilam ayrı belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Tutanak görevlendirme belgesi, işlem dosyası ve özgün tutanağı alın.
- Para/menfaat, tehdit veya özgürlük kısıtlama iddiasını ayrı delillerle somutlaştırın.
- İptal edilen tutanak ile kasıtlı suçun unsurlarını birbirinden ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

- İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.
- Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4 Kasım 2026 tarihinde alınan resmî tam metin 5 Kasım 2026’da madde ve bağlantılı hükümler yönünden incelendi. Suç tarihindeki hüküm ile sonraki lehe hüküm bütün olarak karşılaştırılır; bu tarih insan avukat onayı veya canlı yayın tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu · m. Ek 11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102918

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3, 5–7, 9; geçici m. 1 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Ağır/hafif yaptırım ve eski kanun atıfları birbirinden ayrılmıştır.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yasak Hastalık Mikrop Kültürlerini Bulundurma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yasak hastalık mikrop kültürlerini bulundurma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	En az 50 gün adli para; özel üst sınır yoksa TCK m. 52 uyarınca 730 gün. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Doğrudan adli para cezası için 1/2 gibi koşullu salıverilme oranı hesaplanmaz. Mahkeme gün sayısı ve TCK m. 52 günlük miktarıyla cezayı belirler; 5275 m. 106 ödeme emri ve varsa taksit/ödenmeme rejimi uygulanır. Yetişkinde ödenmeyen paranın kanuni şartlarla hapse çevrilmesi olasılığı vardır; çocuklar bakımından adli para hapse çevrilmez. Önödeme ile kovuşturma sona ermişse mahkûmiyet infazı yoktur.

01 / Suçun kimliği

Umumi Hıfzıssıhha Kanunu m. 285 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Özel laboratuvarlarda ve Bakanlıkça belirlenen resmi kurumlar dışında kolera, veba ve ruam kültürü bulundurma yasağı, m. 78 bağlantısıyla adli para yaptırımına bağlanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Toplum sağlığı ve tehlikeli hastalık etkenlerinin yetkili denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kültürü fiilen bulunduran gerçek kişi; kurumun tüzel kişiliği yöneticinin kişisel eyleminin yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Ele geçirilen materyalin m. 78'de sayılan kültür olması bilimsel incelemeyle belirlenir.
- Laboratuvarın özel/resmi statüsü ve Bakanlık yetkilendirmesi suç tarihindeki belgeyle denetlenir.
- Salt genel mikrobiyoloji faaliyeti ya da sayılmayan başka etken bu özel yasağa kıyasla sokulamaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kültürün niteliği ve yetkisiz bulundurma bilerek istenmelidir. Taksirli biçim ayrıca düzenlenmemiştir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun yetkili resmi kuruluş kapsamı suç unsurunu ortadan kaldırır. Maddi konuda kaçınılmaz hata TCK m. 30 ile; zorunluluk m. 25/2 şartlarıyla değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Bulundurma devam eden fiildir; elbirliği ve iştirak TCK m. 37–39, aynı olayın daha ağır bir tehlike suçuna dönüşmesi içtima hükümleriyle ele alınır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 285; m. 78	En az 50 gün adli para; özel üst sınır yoksa TCK m. 52 uyarınca 730 gün.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adli para cezası için 1/2 gibi koşullu salıverilme oranı hesaplanmaz. Mahkeme gün sayısı ve TCK m. 52 günlük miktarıyla cezayı belirler; 5275 m. 106 ödeme emri ve varsa taksit/ödenmeme rejimi uygulanır. Yetişkinde ödenmeyen paranın kanuni şartlarla hapse çevrilmesi olasılığı vardır; çocuklar bakımından adli para hapse çevrilmez. Önödeme ile kovuşturma sona ermişse mahkûmiyet infazı yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Yetki belgesi ve kurum statüsünü, numunenin kimlik/teslim zincirini ve laboratuvar raporunu saklayın.

• Bulundurma tarihleri ile materyale erişebilen sorumluları belirleyin; numuneyi kendiniz taşımayın veya değiştirmeyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu · m. 285 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 285 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Tam metin SHA 256: e 281 c 4 e 2631 bbc 37467 aee 7 ba 71291 b 921 f 9 d 4863222 ef 9 e 247216054 f 228319; madde SHA 256: d 1 d 0 ba 4 d 44 d 2 caa 1 e 7 ddc 00 b 3 e 5 f 8 a 0 ac 79421 e 748214 bca 0 dfd 3 ce 0431 f 6 ea 6

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sağlığı Bozacak Eşya ve Levazım Yasaklarına Aykırılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sağlığı bozacak eşya ve levazım yasaklarına aykırılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis; TCK m. 49 gereği alt sınır bir ay. Kapsam m. 183 ilgası gözetilerek belirlenir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Üst sınırı altı ayı geçmeyen bu hâlde TCK m. 75 önödeme uygulanır; on günlük ödeme/aynı sürede üç taksit talebi ve önceki önödeme tekrar kuralı kontrol edilir. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Umumi Hıfzıssıhha Kanunu m. 296 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

m. 185’teki sağlığı bozacak biçimde muhafaza/sevk/satış veya gıda kabına zararlı-zehirli madde koyarak satışa çıkarma yasağına aykırılık incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamunun sağlık güvenliği ve ürünün güvenli sunumu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili gerçekleştiren depolayan/sevk eden/satan gerçek kişi; şirket görevi tek başına sorumluluk değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hangi seçimlik hareketin yapıldığı somut olarak belirlenir.

• Eşyanın sağlık etkisi ve kap üzerindeki gıdaya ait işaret bilirkişi/numuneyle değerlendirilir.

• m. 185'in atıf yaptığı m. 183, 6455/89 ile kaldırılmıştır; eski eşya listesi kıyasla canlandırılamaz. Kendi içinde tanımlı gıda kabı/zehirli madde yasağı ile atfa dayalı kapsam ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak fiilin maddi unsurlarını bilerek gerçekleştirme aranır; yalnız teknik uygunsuzluk otomatik kast değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunilik ilkesi özellikle m. 183'ün ilgası nedeniyle önemlidir; fiil açık güncel yasak kapsamına girmiyorsa suç kurulamaz. Rıza kamu sağlığı yasağını kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Tek fiil ayrıca TCK m. 185/186 veya ürün güvenliği suçu oluşturuyorsa özel/genel norm ve TCK m. 44 değerlendirilir; idari ceza ile adli ceza aynı şey değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 296 bağlantılı m. 185	Altı aya kadar hapis; TCK m. 49 gereği alt sınır bir ay. Kapsam m. 183 ilgası gözetilerek belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınırı altı ayı geçmeyen bu hâlde TCK m. 75 önödeme uygulanır; on günlük ödeme/aynı sürede üç taksit talebi ve önceki önödeme tekrar kuralı kontrol edilir. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Etiket/ambalaj fotoğrafı, numune raporu ve satış-sevk belgelerini koruyun.

• Ürünün hangi yasak kapsamında gösterildiğini, riskin dayanağını ve olay tarihinde yürürlükte olan normu kontrol edin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu · m. 296 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 296 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Tam metin SHA 256: e 281 c 4 e 2631 bbc 37467 aee 7 ba 71291 b 921 f 9 d 4863222 ef 9 e 247216054 f 228319; madde SHA 256: ae 282 cfc 6 b 7762004 a 4 e 862 b 0 b 70660 b 50592297 a 99721100 afc 43 bb 8396500 f

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Gıda ve Eşyanın Taklidi, Tağşişi veya Yanıltıcı Sunumu Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Gıda ve eşyanın taklidi, tağşişi veya yanıltıcı sunumu: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–6 ay hapis; önödeme kapsamı ayrıca uygulanır. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Üst sınırı altı ayı geçmeyen bu hâlde TCK m. 75 önödeme uygulanır; on günlük ödeme/aynı sürede üç taksit talebi ve önceki önödeme tekrar kuralı kontrol edilir. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Umumi Hıfzıssıhha Kanunu m. 297 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

m. 186–187’deki halkı aldatmaya yönelik taklit/tağşiş ve yanıltıcı ad-vasıf-işaretle ticarete çıkarma, satış için bulundurma veya satışın eski özel ceza normu açıklanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Toplum sağlığı ve ürün ticaretinde doğruluk.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Taklit/tağşiş yapan veya bilerek ticarete sunan gerçek kişi.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Taklit veya tağşişin teknik niteliği ve açıklanıp açıklanmadığı belirlenir.

• m. 186 için halkı aldatma amacı, m. 187 için aldatıcı ad/vasıf/işaretin niteliği aranır.

• m. 183'ün ilgası nedeniyle o maddeye bağlı eşya kapsamı genişletilemez; gıda hakkındaki açık fiil metni ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

m. 186'da halkı aldatma amacı açıkça gerekir. Ürünün niteliğini bilmeyen satıcıda kast maddi delillerle ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Gıda tağşişi için tüketicinin rızası kamu düzeni yasağını ortadan kaldırmaz; açıklanmış karışımın ürün mevzuatınca yasak olup olmadığı ayrıca belirlenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

5996 idari rejimi ve TCK m. 186 bozulmuş/değiştirilmiş gıdanın hayat/sağlık tehlikesi suçu aynı değildir; her normun unsuru ve TCK m. 44 birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 297; m. 186–187	3–6 ay hapis; önödeme kapsamı ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınırı altı ayı geçmeyen bu hâlde TCK m. 75 önödeme uygulanır; on günlük ödeme/aynı sürede üç taksit talebi ve önceki önödeme tekrar kuralı kontrol edilir. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ürün partisi, satın alma/fatura, etiket ve denetim-numune tutanaklarını birlikte saklayın.

• Karışımın açıklanması ile sağlık tehlikesi raporunu ayrı değerlendirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu · m. 297 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 297 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105367

Tam metin SHA 256: e 281 c 4 e 2631 bbc 37467 aee 7 ba 71291 b 921 f 9 d 4863222 ef 9 e 247216054 f 228319; madde SHA 256: d 17 cc 00 d 49 d 5735 fd 864659 ede 232 d 4 c 3 f 092098 efccc 0 a 896614 f 0626041 b 1 d

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Maden Ocağı Açma ve Maden Üretimi Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz maden ocağı açma ve maden üretimi: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3–5 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para; özel alt gün yoksa TCK m. 52 alt sınırı beş gündür. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Ek 15'teki on yıllık madencilik yasağının başlangıcı hapis cezasının yalnız koşullu salıverilme tarihi değil, hükmün infazının tamamlanmasıdır.

01 / Suçun kimliği

Maden Kanunu m. Ek 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İşletme izni veya Genel Müdürlükçe izinli rödovans olmaksızın ocak açma/üretim ve durdurulan sahada yasak üretimin sürdürülmesi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Maden kaynaklarının ruhsatlı işletilmesi, iş güvenliği ve kamu denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üretimi fiilen yapan, yöneten veya suça iştirak eden gerçek kişi; ruhsat sahibi olmayan taşeronun rolü ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşletme ruhsatı ile işletme izni ayrıdır; ruhsat varlığı tek başına üretim yetkisi değildir.

• Saha koordinatı, izin sınırı ve taşmanın yirmi metre istisnası haritayla belirlenir.

• Durdurma kararının sebebi ve üretimin, düzeltme/işletme güvenliği faaliyeti mi ticari üretim mi olduğu saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzinsizliği veya durdurmayı bilerek üretim gerekir; koordinat hatası/tebligat ve uzman kayıtları kast bakımından incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

İzin alanı dışındaki mücavir sahalara yirmi metreye kadar taşma ile durdurma nedenini düzeltme/güvenlik faaliyeti metindeki istisnalardır; sınırsız üretim izni vermez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

m. 12 idari el koyma/ocakbaşı cezası ile Ek 15 adli ceza ayrı koşullara tabidir. İşletme güvenliğinden doğan ölüm/yaralama veya mühür bozma varsa ilgili suç unsurları ve içtima ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 15 temel hâller	3–5 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para; özel alt gün yoksa TCK m. 52 alt sınırı beş gündür.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Mesleki sonuç	Mahkûmiyetin infazı tamamlandıktan itibaren on yıl madencilik faaliyeti yasağı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır üç yıl olduğu için yalnız alt sınırdan ceza HAGB/erteleme eşiğini sağlamaz; kanuni indirimler sonrası sonuç ceza belirleyicidir. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Ek 15’teki on yıllık madencilik yasağının başlangıcı hapis cezasının yalnız koşullu salıverilme tarihi değil, hükmün infazının tamamlanmasıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ruhsat, işletme izni, onaylı rödovans, koordinatlar ve durdurma/tebliğ belgelerini toplayın.

• Üretim tarihleri, sevk fişleri ve düzeltme-güvenlik çalışmalarını ayrı kayıtlayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3213 sayılı Maden Kanunu · m. Ek 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104504

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. Ek 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104504

Tam metin SHA 256: 8429 ea 52 cdcfefa 475732 b 4111947 e 2 ed 71480 e 76 ac 530 a 285 ea 82 d 8 cab 75 c 85; madde SHA 256: 29 ce 2681 b 5904891372965884 aae 532 f 55871260 c 4138 df 80 bb 9 ffb 7785 ebf 4 f

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Veteriner Hekim Olmadan Hayvan Tedavisi ve Ameliyatı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Veteriner hekim olmadan hayvan tedavisi ve ameliyatı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve adli para; para için özel gün sınırı yoksa 5–730 gün. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun m. 68 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Veteriner hekimin bulunduğu şehir, kasaba veya köyde veteriner olmayan kişinin hayvan hastalığı muayene/tedavisi ya da ameliyat yapması m. 11 ve m. 68 birlikte uygulanarak incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Hayvan sağlığı, kamu sağlığı ve veterinerlik hizmetinin yeterliliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Gerekli veteriner niteliğini taşımayan gerçek kişi; yardımcının yetkili gözetimde yaptığı iş ile bağımsız meslek icrası ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Yerleşim yerinde veteriner hekim bulunup bulunmadığı belirlenir.
- Fiilin hastalık muayenesi, tedavi veya ameliyat niteliği mesleki bilirkişiyle saptanır.
- Diploma, denklik ve icra yetkisinin suç tarihindeki durumu araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Mesleki yetkisi olmadığını bilerek belirtilen fiilleri yapma; taksirli biçim yoktur.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Acil tehlikeyi önleme TCK m. 25/2'nin ağır şartlarında ayrıca değerlendirilir; hayvan sahibinin rızası yetkisiz meslek icrasını kendiliğinden hukuka uygun yapmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı müdahalede hayvana zarar veya sahte unvan/belge varsa bu suçların unsurları ve içtima incelenir; her başarısız veteriner tedavisi bu suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 68; m. 11	6 ay–2 yıl hapis ve adli para; para için özel gün sınırı yoksa 5–730 gün.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Diploma/meslek kaydı, tedavi evrakı, rıza, ödeme, müdahale tarihi ve hayvan raporunu saklayın.

• Yerleşimde veteriner bulunması ve müdahalenin niteliğini gösteren resmi kayıtları belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun · m. 68 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104481

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 68 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104481

Tam metin SHA 256: ce 1 d 97654 e 9 bcda 3548936 c 815 ed 91 cadc 0 d 987 e 116426 bf 73 cd 65241 bfdfca 5; madde SHA 256: 692 a 2 e 26 a 8 c 18 d 9599 e 71 cb 4 ebfafefaf 48 df 42797706 ae 95 b 48418871 adf 9 ea

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Veteriner Hekim ile Hayvan Sahibi Arasında Menfaat Karşılığı Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Veteriner hekim ile hayvan sahibi arasında menfaat karşılığı aracılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis; alt sınır TCK m. 49 gereği bir ay. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Üst sınırı altı ayı geçmeyen bu hâlde TCK m. 75 önödeme uygulanır; on günlük ödeme/aynı sürede üç taksit talebi ve önceki önödeme tekrar kuralı kontrol edilir. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun m. 71 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Veteriner hekim ve hayvan sahibi arasında çıkar karşılığı aracılık yapılması özel meslek suçu olarak incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Veteriner hizmetinde mesleki bağımsızlık ve dürüstlük.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Menfaat karşılığı aracılık yapan gerçek kişi; ücretsiz yönlendirme ile çıkar ilişkisi ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Hayvan sahibinin belirli veterinere yönlendirilmesi ve aracılık hareketi belirlenir.
- Aracılık karşılığı sağlanan veya amaçlanan menfaatin dayanağı ortaya konulur.
- Aracı, veteriner ve hayvan sahibinin rolü somut delille ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Menfaat elde etmeye yönelik bilerek aracılık aranır; rastlantısal tavsiye suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Şeffaf ödeme yapılması tek başına mesleki aracılık yasağını kaldırmaz; gerçekten başka hizmetin bedeli olup olmadığı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aracının her yönlendirmesi ayrı fiil veya TCK m. 43 zincirleme suç olabilir; birden çok kişinin katılımı TCK m. 37–39 ile değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 71	Altı aya kadar hapis; alt sınır TCK m. 49 gereği bir ay.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Üst sınırı altı ayı geçmeyen bu hâlde TCK m. 75 önödeme uygulanır; on günlük ödeme/aynı sürede üç taksit talebi ve önceki önödeme tekrar kuralı kontrol edilir. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Mesaj, sözleşme, komisyon/ödeme kayıtlarını ve hangi hizmete karşılık olduklarını koruyun.

• Ücretsiz tavsiye ile gelir getirici aracılığı gösteren olguları ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun · m. 71 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104481

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 71 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104481

Tam metin SHA 256: ce 1 d 97654 e 9 bcda 3548936 c 815 ed 91 cadc 0 d 987 e 116426 bf 73 cd 65241 bfdfca 5; madde SHA 256: af 1 eb 8 e 4 ee 3 d 02 c 0 a 3480 ee 02 a 8034096 e 8 b 76 e 50395 e 83316 ec 09 f 22390013 b

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sivil Savunma Görevini Makbul Sebep Olmaksızın Yapmama Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sivil savunma görevini makbul sebep olmaksızın yapmama: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Sivil Savunma Kanunu m. 49 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanunun yüklediği sivil savunma hizmetini veya verilen mahalli görevi makbul sebep bulunmaksızın yapmama incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Afet/saldırı karşısında toplumun korunması ve sivil savunmanın işleyişi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

m. 12 yükümlüsü ve usulüne uygun görevlendirilen kişi; m. 13 yaş, askerlik/diğer görev, muafiyet ve tecil koşulları ayrıca incelenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hukuken yüklenmiş belirli görev ve çağrı/tebliğ ortaya konulur.

• Kişinin görevi yapabilecek durumda ve kapsamda olduğu saptanır.

• İfa etmeme ile makbul mazeret, hastalık, çakışan görev veya mücbir neden ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görevi bilerek ve yerine getirebileceği hâlde yapmama aranır; tebligat yokluğu veya kaçınılmaz hata incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanundaki makbul sebep, muafiyet/tecil ve TCK m. 25/2–28 kusurluluğu kaldıran hâller somut belgeyle değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Çağrıya gelmemenin m. 48 idari hâli ile verilen görevi yerine getirmemenin m. 49 adli hâli eşitlenmez; eylem ve yükümlülük safhası ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 49	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Görevlendirme/çağrı belgesi, tebliğ zamanı, sağlık raporu ve mazeret başvurusunu saklayın.

• Görevin hangi mevzuatla, nerede ve hangi zaman için verildiğini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu · m. 49 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105097

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 49 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105097

Tam metin SHA 256: f 76 c 0 c 268 e 0 f 27646 afb 5 f 2754 fa 63 ff 8239343 ff 83 c 5 f 51858050119 bea 8594; madde SHA 256: 39 b 4 f 0 abf 4787 ba 427917 e 8 cde 191827 e 9 f 4 e 2 d 2 be 95 b 3 fb 75349 f 53 ac 5249 c 0

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sivil Savunma Eşyasını Mal Edinme, Amaç Dışı Kullanma veya Zayi Etme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sivil savunma eşyasını mal edinme, amaç dışı kullanma veya zayi etme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Altı aya kadar hapis ve 50 güne kadar adli para; genel alt sınırlar bir ay/beş gün. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	İlk fıkranın hapis üst sınırı altı ay, ikinci fıkra yalnız para olduğundan TCK m. 75 önödeme her ikisi için ayrı değerlendirilir. On günlük bildirim/ödeme ve taksit talebi koşulları gözetilir. Seri muhakeme listesinde değildir; dava sürerse CMK m. 251 şartlarıyla basit yargılama mümkündür. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Sivil Savunma Kanunu m. 52 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Teslim edilen sivil savunma eşyasına ilişkin mal edinme/amaç dışı kullanım ile zayi/harabiyet farklı fıkralarda incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sivil savunma donatımının hizmete hazır bulunması ve kamu malvarlığı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Eşya kendisine tevdi edilen gerçek kişi; teslim ve gözetim ilişkisi ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Teslim tutanağı ve eşyanın sivil savunma amacı belirlenir.

• Mal edinme/amaç dışı kullanım ile kayıp/harabiyet birbirinden ayrılır.

• Zayi veya hasarın kişiye yüklenebilir eylem ve kusurla ilişkisi saptanır; sırf zimmet listesinde bulunma sorumluluk için yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Birinci fıkra kasıtlıdır. İkinci fıkrada da ceza sorumluluğu TCK m. 21–22 çerçevesinde somutlaştırılır; açık taksir düzenlemesi bulunmadan kusursuz sorumluluk kurulamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Yetkili görevlendirmeye uygun kullanım suç değildir; zorunluluk/kaçınılmaz hasar ve gerçek teslim edilmemiş olma ayrı savunmalardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Kamu görevlisinin zimmeti gibi daha özel/ağır bir suçun unsurları doğarsa norm ve içtima ayrıca ele alınır; m. 55 kasten zarar atfıyla mükerrer ceza otomatik değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 52/1 mal edinme/amaç dışı kullanım	Altı aya kadar hapis ve 50 güne kadar adli para; genel alt sınırlar bir ay/beş gün.
m. 52/2 zayi/harabiyet	50 güne kadar adli para; genel alt sınır beş gün.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İlk fıkranın hapis üst sınırı altı ay, ikinci fıkra yalnız para olduğundan TCK m. 75 önödeme her ikisi için ayrı değerlendirilir. On günlük bildirim/ödeme ve taksit talebi koşulları gözetilir. Seri muhakeme listesinde değildir; dava sürerse CMK m. 251 şartlarıyla basit yargılama mümkündür. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Teslim/envanter, görev emri, kullanım kaydı, hasar fotoğrafı ve teknik raporu koruyun.

• Kaybın zamanı, erişimi olan kişiler ve iade/tazmin belgelerini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu · m. 52 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105097

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 52 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105097

Tam metin SHA 256: f 76 c 0 c 268 e 0 f 27646 afb 5 f 2754 fa 63 ff 8239343 ff 83 c 5 f 51858050119 bea 8594; madde SHA 256: 194 b 04 b 2 d 84560 b 961 b 68 ecabede 9 f 460993 f 9 f 6 b 81 f 545 eb 04 f 4 e 37 bfb 25 f 37

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sivil Savunmayı Engelleyici Teşvik ve Tehlikeli Asılsız Haber Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sivil savunmayı engelleyici teşvik ve tehlikeli asılsız haber: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Sivil Savunma Kanunu m. 56 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Halkı sivil savunma tatbikat/toplantı veya emredilen tedbirlerden kaçınmaya teşvik yahut tehlike yaratacak biçimde kasten asılsız/abartılı haber yayma incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sivil savunmanın etkinliği ve toplumun güvenliği; ifade özgürlüğüyle sınırı kanuni unsurlar çizer.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Halka yönelik hareketi gerçekleştiren kişi; yayın sahibi olmak tek başına yazının faili olmak değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hangi geçerli tatbikat, toplantı veya tedbirin hedef alındığı belirlenir.

• Haber hâlinde asılsızlık/abartı ve paniğe, yanlış tedbire veya tedbirsizliğe sevk ederek tehlike yaratma bağlantısı gösterilir.

• Eleştiri, haber verme ve bilimsel risk değerlendirmesi somut suç unsuru olmadan kapsam içine alınamaz.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Haber yayma bakımından kanun açıkça kast arar; kişinin doğru sandığı bilgi ve araştırma dayanakları değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Anayasal ifade/haber verme hakkı ve kanunilik esastır. Yalnız rahatsız edici eleştiri veya sonuçsuz görüş nedeniyle suç kurulamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

TCK m. 217/A gibi bağlantılı suçların ayrı unsurları bulunuyorsa tek fiilin içtima rejimi belirlenir; aynı haber iki normla otomatik cezalandırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 56	3 ay–1 yıl hapis.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Yayının tam hâlini, tarihini, erişim verisini ve dayandığı resmi açıklamaları koruyun.

• İddia edilen tehlikenin ve hedeflenen sivil savunma tedbirinin resmi belgelerini isteyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu · m. 56 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105097

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 56 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105097

Tam metin SHA 256: f 76 c 0 c 268 e 0 f 27646 afb 5 f 2754 fa 63 ff 8239343 ff 83 c 5 f 51858050119 bea 8594; madde SHA 256: 4145 bf 7008 b 614041037 e 0540 f 21 ee 59 da 95 aef 827 e 3231 b 2 aa 0 a 64 beee 2 e 2 f 6

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yaban Hayatını Zehirleme ve Nesli Tehlikeye Düşüren Avlanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yaban hayatını zehirleme ve nesli tehlikeye düşüren avlanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl hapis; avcılık belgesi iptali ve yeniden belge verilmeme özel sonucu. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Kara Avcılığı Kanunu m. 21 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Av-yaban hayvanlarının yaşam ortamını zehirleme ve avlanma yoluyla türün yok olması ya da ekolojik dengenin bozulması tehlikesine neden olma, m. 21’in idari ihlallerinden ayrı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Biyolojik çeşitlilik, ekolojik denge ve yaban hayvanlarının yaşam ortamı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili gerçekleştiren kişi; fahri av müfettişi sıfatı özel artırım bakımından ayrıca belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Zehirli maddenin hayvan yaşam ortamına verildiği, niteliği ve çevre etkisi teknik raporla belirlenir.

• Yedinci fıkrada avlanmanın türün neslinin tükenmesi veya ekolojik dengenin bozulması tehlikesine neden olduğu somutlaştırılır.

• Her yasak avlanma bu tehlike suçuna eşit değildir; m. 22–26 idari hâlleri ayrılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kasten işlenen fiildir; tehlikenin maddi unsurları failin bilgi ve iradesi bakımından değerlendirilir; taksirli biçim kıyasla kurulmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Av izni, zehir kullanma veya türü tehlikeye düşürmeyi hukuka uygun yapmaz. Bilimsel faaliyet/zararlı mücadelesi özel izinleri varsa kapsamı ve fiili uygulama incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Zehirle fiilen avlanma m. 24/2, ortamı zehirleme m. 21/2 ile kesişebilir; gerçek içtima/tek fiil TCK m. 44 somut eyleme göre belirlenir. Fahri müfettişte iki kat, avcılık belgesi iptali ve zarar tazmini farklı sonuçlardır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 21/2 yaşam ortamını zehirleme	2–5 yıl hapis; avcılık belgesi iptali ve yeniden belge verilmeme özel sonucu.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 21/7 nesil/ekolojik denge tehlikesi	2–5 yıl hapis; salt kaçak av idari cezası ile karıştırılmaz.
Fahri av müfettişi tarafından kanuna aykırılık	m. 21'deki iki kat kuralının uygulanacağı hâlde hapis aralığı 4–10 yıl; sıfat ve bağlantı ispatlanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel 2–5 yıllık hâllerde dava zamanaşımı sekiz yıl; iki kat uygulanarak üst sınır on yıl olan hâlde TCK m. 66/3 ve m. 66/1-d gereği on beş yıl değerlendirilir. Durma/kesilme ve çocuk yaş indirimi ayrıca; kesilme üst uzama ilgili sürenin yarısıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Olay yeri/numune zinciri, hayvan türü, koruma statüsü ve ekoloji raporunu saklayın.
- Av belgesi, müfettiş sıfatı, kullanılan madde ve tarihleri kayda geçirin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu · m. 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103679

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103679

Tam metin SHA 256: 3365 c 7 cbf 3158 f 3 b 0 ff 5 c 74 acc 8 a 2 f 522 b 564 a 8 c 9 af 458096 a 4 ff 2161985 e 7 b 4; madde SHA 256: 4904 fe 94798 a 8 b 4253 d 87 ed 921 ab 89153 e 0 fed 12 c 95 ecf 5 de 99 e 20 bcd 55 c 70 d 4

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Zehirle Avlanma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Zehirle avlanma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve en az 50 gün adli para; özel gün üst sınırı yoksa 730 gün. Avcılık belgesi iptali ayrıca. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Kara Avcılığı Kanunu m. 24 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Av hayvanlarını zehir kullanarak avlama, aynı maddenin av belgesi, araç ve izin ihlallerinden ayrı adli suçtur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yaban hayatı, ekosistem ve güvenli av düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Zehirli yöntemle avlanan gerçek kişi; belge sahibi olması cezai fiili ortadan kaldırmaz.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kullanılan maddenin zehir niteliği ve avlama amacı belirlenir.

• Zehir yerleştirme/hayvan yakalama arasındaki hareket zinciri incelenir.

• Belgesiz avlanma, belge taşımama, yasak araç ve zehir farklı fıkralara yerleştirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Zehri avlanma için bilerek kullanma gerekir; başka amaçlı madde kullanımının av sonucu doğurması otomatik olarak aynı kastı kanıtlamaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru av belgesi zehir kullanmaya izin değildir. Yetkili mücadelenin hukuki dayanağı ve sınırı bulunuyorsa somut olarak değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

2026/7576 ile maddeye eklenen beş yılda tekrar hâlinde üç kat ceza kuralı, önceki yaptırım ve yeni fiil tarihiyle incelenir. Fahri müfettiş artırımının ayrıca koşulları vardır; aynı olgunun iki kez aleyhe kullanılıp kullanılmadığı ve normların kapsamı gerekçelendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 24/2	1–3 yıl hapis ve en az 50 gün adli para; özel gün üst sınırı yoksa 730 gün. Avcılık belgesi iptali ayrıca.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Beş yılda tekrar hükmü	Kanundaki üç kat tekrar şartı bu adli hâle uygulanıyorsa 3–9 yıl ve para cezasına aynı artırım; olay tarihinde yürürlük ve önceki cezanın niteliği birlikte kontrol edilir.
Diğer m. 24 ihlalleri	İdari para cezaları; zehir dışındaki her aykırılık için hapis sonucu çıkarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Temel hâlde TCK m. 66/1-e sekiz yıl; üst sınırı beş yılı aşan uygulanabilir artırım hâlinde m. 66/3 gözetilerek on beş yıllık süre gündeme gelir. Başlangıç, durma/kesilme ve çocuk yaşı ayrı değerlendirilir. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Zehir tahlili, olay yeri ve av hayvanı raporlarını koruyun.

• Varsa önceki idari/adli yaptırımın kesin belgesi ve tarihini sunun; tekrar TCK m. 58 ile aynı kurum değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103679

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103679

Tam metin SHA 256: 3365 c 7 cbf 3158 f 3 b 0 ff 5 c 74 acc 8 a 2 f 522 b 564 a 8 c 9 af 458096 a 4 ff 2161985 e 7 b 4; madde SHA 256: 0 eec 0 fab 2 a 57009 d 0 e 2 d 8188 ef 8842330977 dfc 9 fbac 56 f 97591 bc 72 cd 8 b 853 c

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Ruhsatsız Eczane Açma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Ruhsatsız eczane açma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis ve en az 100 gün adli para (genel üst 730 gün). — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun m. 40 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İl sağlık makamının ruhsatı olmaksızın eczane açma; kişinin eczacılık mesleğini yapma niteliği de yoksa artırılmış yaptırım incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

İlaç temininde kamu sağlığı ve yetkili eczacılık denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Eczaneyi açıp işleten gerçek kişi; görünürde ruhsat sahibi ile fiili işletici ve iştirakçiler ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Eczane niteliğinde işyerinin açıldığı/faaliyeti ve ruhsatının yokluğu belirlenir.
- Ruhsat başvurusu ile verilmiş ruhsatın farkı korunur.
- Eczacılık diploması/denklik ve mesleği icra ehliyeti artırımlı hâl bakımından incelenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Ruhsatsız faaliyeti bilerek yapma; idarenin yazılı izin kapsamı veya belgeye ilişkin hata TCK m. 30 bakımından değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Başvuru yapılması tek başına açma yetkisi vermez. Acil ilaç ihtiyacı sürekli ruhsatsız eczane işletmeye genel bir izin değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yetkisiz ilaç satışı TCK m. 193/6197 m. 43, sahte/bozuk ilaç ve belge sahteciliği kendi unsurlarıyla ayrılır; idari kapama mahkûmiyet gerektirmeyen ayrı koruma işlemidir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 40 temel	3 ay–1 yıl hapis ve en az 100 gün adli para (genel üst 730 gün).
Eczacılık niteliği de olmayan	Ceza yarı artırılır: hapis 4 ay 15 gün–1 yıl 6 ay; adli para da aynı oranla artırılır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ruhsat/başvuru/tebliğ, diploma-denklik, kira/işletme ve satış kayıtlarını saklayın.

• Eczaneyi kim açıp yönettiğini somutlaştıran belgeleri ve idari kapama tutanağını birlikte inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun · m. 40 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105162

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 40 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105162

Tam metin SHA 256: 278 b 3694 ad 29 fa 9758 bf 0 da 33 bfea 47848 e 2 a 76490705 d 1086 b 8 c 1 a 42569 b 965; madde SHA 256: 312 a 95 d 443 c 57 bb 547 f 03 ce 8 df 0 ddeff 0 b 4 edd 1038 e 0 ad 82 f 4 fbe 6 e 5 c 8 fd 0732

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kanuna Aykırı Fazla Kıdem Tazminatı Ödeme veya Emretme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kanuna aykırı fazla kıdem tazminatı ödeme veya emretme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis ve adli para; fazla ödenen miktarın Hazine lehine tahsili ayrıca. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Deniz İş Kanunu m. 51 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Deniz İş Kanunundaki kıdem tazminatı esasları dışında veya kanuni üst sınırı aşacak şekilde ödeme yapılması ya da böyle bir ödeme emrinin verilmesi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kanuni kıdem tazminatı düzeni ve malvarlığının korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda sayılan özel/kamu kurum ve kuruluşlarının yönetici ve yetkilileri; ödeme emrini veren, tahakkuk ettiren ve salt uygulayanın rolü ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- 854 kapsamındaki iş ilişkisinin ve işçinin kıdem hakkının dayanağı saptanır.
- Kanuni tavan/hesap ile fiili ödeme karşılaştırılır; sadece bordro hatasından failin kastı çıkarılmaz.
- Ödeme veya ödeme emri ve sorumlu kişinin yetkisi belgeyle belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuna aykırı fazla ödemeyi bilerek yapmak/emretmek gerekir; tartışmalı tavan, toplu sözleşme veya hesap hatası bilgi/irade bakımından değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hak sahibine kanunen ödenmesi gereken miktar suç konusu olmaz. Hukuka uygun alacak yorumu ile keyfi kanun dışı ödeme ayrı incelenir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Hüküm daha ağır cezayı gerektiren başka suç bulunmadığında uygulanır; zimmet/görevi kötüye kullanma gibi suçlar varsa ikincillik kuralı önemlidir. m. 51 başındaki ücret idari cezalarının yurtdışı iki katı bu suça otomatik aktarılmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 51 son fıkra	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis ve adli para; fazla ödenen miktarın Hazine lehine tahsili ayrıca.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Aynı maddenin ücret/izin fıkraları	İdari yaptırımlardır; bu özel kıdem suçunun cezası onlara uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İş sözleşmesi, kıdem hesabı, suç tarihindeki tavan, ödeme emri ve yetki belgelerini toplayın.

• Fazla görülen kısmın gerekçesi/iadeleri ve kurum kararlarını koruyun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 854 sayılı Deniz İş Kanunu · m. 51 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105027

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 51 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105027

Tam metin SHA 256: 2 bb 84 f 48153 fdd 90 ef 7 c 9 eee 962 a 35 ffc 8 e 0 cddfcee 7 c 992168 e 2432 e 2571990; madde SHA 256: 395777 e 369 c 2 e 3424 b 4 f 6801 f 27 b 230 c 4 e 13 cb 455 cb 120 f 860 c 1 cd 8785 ab 9 c 28

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Onaysız Gebeliği Önleyici Ürün ve Yasak Reklamı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Onaysız gebeliği önleyici ürün ve yasak reklamı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para; genel gün alt sınırı beş. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Ürün fiilinin üst sınırı üç yıl olduğu için basit yargılama kapsamına girmez; reklam hâli üst sınır bir yıl olduğundan CMK m. 251 şartlarında girebilir. Her iki hâl seri muhakeme listesinde değildir; önödeme için hapis üst sınırı altı ayı aştığından genel kapsam yoktur. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Nüfus Planlaması Hakkında Kanun m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Bakanlığın onaylamadığı gebeliği önleyici ilaç/araç üretimi, dağıtımı, ticari ithali veya ticari bulundurması ile onaylı ürünün kanuna aykırı reklamı ayrı hâllerdir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Üreme sağlığı hizmetinde ürün güvenliği ve sağlık reklamının doğruluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üreten/dağıtan/ticari ithal veya bulunduran ve reklam fiilini işleyen gerçek kişiler; tüzel kişide kişisel rol aranır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürünün gebeliği önleyici ilaç/araç niteliği ve Bakanlık onayı belirlenir.

• İthal/bulundurmanın ticari amacı ve dağıtım hareketi birbirinden ayrılır.

• Reklam hâlinde ürün onaylı olmakla birlikte 1262 m. 13 ihlalinin somut biçimi ortaya konulur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Fiil ve ürünün onay durumunu bilerek gerçekleştirme aranır; ruhsatlı sandığı ürünün belgesi/hata incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kişisel kullanım bulundurması, ticari bulundurma şartı olmadan bu seçimlik hareket sayılmaz. Mevzuata uygun tıbbi bilgilendirme ile yasak reklam ayrılır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı ürünün sağlık tehlikesi, sahteciliği veya uyuşturucu niteliği varsa ilgili TCK/özel norm unsuru ve içtima incelenir; 2827 m. 8 insan araştırması ayrı atıf hükmüdür.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 7/1 onaysız ürün	1–3 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para; genel gün alt sınırı beş.
m. 7/2 onaylı ürünün yasak reklamı	Bir yıla kadar hapis ve adli para; genel alt hapis bir ay, para 5–730 gün.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Ürün fiilinin üst sınırı üç yıl olduğu için basit yargılama kapsamına girmez; reklam hâli üst sınır bir yıl olduğundan CMK m. 251 şartlarında girebilir. Her iki hâl seri muhakeme listesinde değildir; önödeme için hapis üst sınırı altı ayı aştığından genel kapsam yoktur. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 7/1 üst sınır üç yıl olduğundan katalog dışı genel tutuklama şartları değerlendirilebilir; m. 7/2 reklamın üst sınırı bir yıl olduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Ürün numunesi ve elkoyma ayrıca hukuki koşullara tabidir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Ürün onay/ruhsat belgesi, ithal-fatura-stok kayıtlarını ve reklamın tam hâlini saklayın.

• Ticari amaç, dağıtım kanalı ve bilgilendirme/reklam ayrımını gösteren verileri belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104895

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104895

Tam metin SHA 256: e 8299 f 41 d 62991 a 0 c 656 c 3829351 b 938 f 287 e 7 f 9 b 057341 c 63 ce 4 cce 65 d 03 ff 5; madde SHA 256: 31 d 04 dbfc 85 a 91 c 0 d 2 f 2670904 d 7946004 b 560 a 792 a 105 b 03822748 b 3 bd 03 f 19

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Akademik Çalışma Ismarlama, Başkası Adına Üretme ve Aracılık Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Akademik çalışma ısmarlama, başkası adına üretme ve aracılık: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	5.000–10.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Doğrudan adli para cezası için 1/2 gibi koşullu salıverilme oranı hesaplanmaz. Mahkeme gün sayısı ve TCK m. 52 günlük miktarıyla cezayı belirler; 5275 m. 106 ödeme emri ve varsa taksit/ödenmeme rejimi uygulanır. Yetişkinde ödenmeyen paranın kanuni şartlarla hapse çevrilmesi olasılığı vardır; çocuklar bakımından adli para hapse çevrilmez. Önödeme ile kovuşturma sona ermişse mahkûmiyet infazı yoktur.

01 / Suçun kimliği

Yükseköğretim Kanunu m. Ek 47 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Başkası adına kısmen/tamamen tez, makale, kitap veya proje üretme/aracılık ve böyle bir çalışmayla diploma derecesi/akademik unvan alma ayrı seçimlik suçlardır. Ücret alınması şart değildir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Akademik dürüstlük, diploma/unvana güven ve yükseköğretimde değerlendirme düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Üreten/yapan/aracı ve eseri kullanıp derece/unvan alan gerçek kişi; akademisyen olmak her fail için şart değildir. Tüzel kişi için ayrıca TCK m. 60 güvenlik tedbiri düzenlenmiştir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Çalışmanın başkasının kişisel emeği/akademik birikimi yerine geçtiği ve akademik niteliği belirlenir.

• Anket uygulaması/veri toplama gibi akademik değerlendirme içermeyen yardımcı katkı kanuni istisnadır.

• Kullanan yönünden diploma derecesi veya akademik unvan elde etme sonucu aranır; sadece sipariş verme tamamlanmış kullanma suçuyla eşit değildir.

• Meslek edinme artırımlı hâli tek işlem varsayımıyla değil süreklilik/gelir modeli ve delillerle belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Başkası adına üretme/aracılık veya eserin niteliğini bilerek derece/unvan elde etme kastı aranır. İzinli editörlük, yöntem eğitimi ve gerçek ortak yazarlık ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunda açıkça dışlanan salt veri toplama/anket katkısı suç değildir. Gerçek akademik emeğin kimde olduğunu gösteren sürüm geçmişi ve yazarlık katkıları belirleyicidir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Birden çok çalışma/kişi için iştirak ve zincirleme suç ayrı incelenir. İntihal, sahte belge veya dolandırıcılık unsurları ayrıca varsa norm ilişkisi kurulmalıdır; disiplin ve diploma geri alma, adli para ile aynı karar değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Başkası adına yapma/üretme/aracılık	5.000–10.000 gün adli para.
Fiili meslek edinmiş kişi	10.000–20.000 gün adli para.
Çalışmayla derece veya unvan alma	5.000–10.000 gün adli para; akademik derece/unvanın geri alınması ve mesleki işlem ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Doğrudan adli para cezası için 1/2 gibi koşullu salıverilme oranı hesaplanmaz. Mahkeme gün sayısı ve TCK m. 52 günlük miktarıyla cezayı belirler; 5275 m. 106 ödeme emri ve varsa taksit/ödenmeme rejimi uygulanır. Yetişkinde ödenmeyen paranın kanuni şartlarla hapse çevrilmesi olasılığı vardır; çocuklar bakımından adli para hapse çevrilmez. Önödeme ile kovuşturma sona ermişse mahkûmiyet infazı yoktur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Taslak-sürüm geçmişi, yöntem/veri notları, katkı sözleşmeleri ve yazışmaları koruyun.

• Derece/unvan karar tarihini, çalışmanın teslim tarihini ve 9 Ağustos 2026 öncesi/sonrası fiilleri ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

7592 m. 11 ve 24, TBMM kanun bilgisine göre 09.08.2026 tarihli Resmî Gazete ile yürürlüğe girmiştir. Önceki tamamlanmış fiil yeni suçla geriye yürütülerek cezalandırılamaz. Üretim/aracılık ve derece-unvan elde etmenin tarihleri ayrı belirlenir. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu · m. Ek 47 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102922

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. Ek 47 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102922

Tam metin SHA 256: 85 ccce 93 b 4 a 26 e 300850 b 2207879 efcbde 1 e 25 caaa 7 e 5 e 60 a 9 b 66 eab 9 ad 1 f 08 f; madde SHA 256: 663 d 9 f 6 bc 097437 d 3 fc 341 edc 35 ec 0 c 7 eec 3959278 bacb 75 b 3 fd 1 d 737 ef 5 b 8 a 2

[7] 7592 sayılı Kanun resmi TBMM tam metni · m. 11,24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/81749a04-458e-49bb-98cc-05c41e246d67.htm

RG 09.08.2026/33335; kabul 30.07.2026.

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İzinsiz Yükseköğretim Kurumu, Yabancı Program ve Tanıtımı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İzinsiz yükseköğretim kurumu, yabancı program ve tanıtımı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–4 yıl hapis ve 100–1.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Yükseköğretim Kanunu m. Ek 48 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Türkiye’de mevzuata aykırı yükseköğretim kurumu veya yabancı eğitim kurumu adına program açma/yürütme ve bu yasak faaliyetlerin tanıtımı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yükseköğretimin kamu denetimi, öğrencinin eğitim hakkı ve diploma güveni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kurum/programı açan veya işleten, yabancı kurum adına hareket eden ya da yasak faaliyetin tanıtımını yapan gerçek kişi.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Programın önlisans/lisans/lisansüstü düzeyinde olduğu; kurs/eğitim danışmanlığından ayrımı saptanır.

• Türkiye’de faaliyet ve YÖK/kanuni yetki yokluğu ortaya konulur.

• Tanıtım suçunda reklamın yasak program/kurumla somut bağlantısı ve failin bilgisi araştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İzinsizliği/aykırılığı bilerek fiili gerçekleştirme; gerçek yetki belgesine güven ve kaçınılmaz hata ayrıca değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mevzuata uygun uluslararası anlaşma/YÖK izni kapsamı suçun aykırılık unsurunu ortadan kaldırabilir; yabancı ülkede tanınma Türkiye’de program açma izniyle aynı değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Diploma/mezuniyet/sertifikayı sahte düzenleme veya düzenletme son fıkrada TCK m. 204 atfıdır; atıf bağımsız yeni sahtecilik suçu gibi sayılmaz. Kurma, yürütme ve tanıtımın aynı kişide birleşmesinde içtima incelenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Yabancı kurum adına izinsiz program; izinsiz yükseköğretim kurumu	2–4 yıl hapis ve 100–1.000 gün adli para.
Yasak kurum/fiil tanıtımı	1–3 yıl hapis ve 50–500 gün adli para.
Sahte diploma/mezuniyet/sertifika	TCK m. 204 uyarınca failin sıfatı ve belge türüne göre ceza; ayrıca ilgili sahtecilik rehberi.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• YÖK yazısı/izin, yabancı kurum sözleşmesi, kayıt-ödeme belgeleri ve reklam ekranlarını saklayın.

• Programı açan/yürüten ve tanıtımı yapanların rolünü, faaliyetin Türkiye bağını ve tarihlerini ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

7592 m. 12 ve 24 ile 09.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Önceki tamamlanmış fiillere yeni suç hükmü geriye yürümez; devam eden işletme/tanıtımın tarihleri ayrılır. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu · m. Ek 48 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102922

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. Ek 48 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102922

Tam metin SHA 256: 85 ccce 93 b 4 a 26 e 300850 b 2207879 efcbde 1 e 25 caaa 7 e 5 e 60 a 9 b 66 eab 9 ad 1 f 08 f; madde SHA 256: 1 c 046873 d 5 bba 7 b 4 ff 3 f 53 e 2738 b 36 bd 4 bda 1 fe 726886 dc 7766 c 6 acdb 8592540

[7] 7592 sayılı Kanun resmi TBMM tam metni · m. 12,24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y4/KanunMetni/81749a04-458e-49bb-98cc-05c41e246d67.htm

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Tarım Arazisini Hobi Bahçesi Adıyla Fiilen Bölme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Tarım arazisini hobi bahçesi adıyla fiilen bölme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	1–3 yıl hapis ve 100–1.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Araziyi kanundaki iki koşulla eski hâle getirme sonucu mahkûmiyet bütün sonuçlarıyla kaldırılmışsa infazın buna göre sonlandırılması için karar gerekir; kendiliğinden tahliye varsayılmaz.

01 / Suçun kimliği

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu m. 21 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Tarım arazisini tüzel kişi üyeliği/ortaklığı yoluyla fiilen hisselere ayırarak zilyetliği devretme veya buna aracılık ederek bütünlüğünü bozma ve amaç dışı kullanıma sebebiyet verme incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Tarım arazisinin bütünlüğü ve tarımsal üretim kapasitesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Özel hukuk tüzel kişiliği adına fiili pay/zilyetlik devrini yapan veya aracı gerçek kişi; üyelik alan herkes otomatik fail değildir. Tüzel kişi idari cezası ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Taşınmazın tarım arazisi niteliği resmi sınıflandırma ve keşifle belirlenir.

• Üyelik/ortaklık yapısı ile fiili parselleme ve zilyetlik devrinin bağlantısı gösterilir.

• Bütünlüğün bozulması ve amaç dışı kullanım sonucu somutlaştırılır; yalnız üyelik sözleşmesi yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Araziyi bu yöntemle bölme/devretme veya aracılık bilerek yapılmalıdır; hukuki nitelik, kullanım şekli ve verilen izin belgeleri değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli tarım dışı kullanım izni ve gerçekten bütünlüğü bozmayan tarımsal ortaklık suç unsuru bakımından ayrılır; kooperatif adı kullanılması genel muafiyet sağlamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Arazi bütünlüğü sağlanır ve tarımsal üretime uygun hâle getirilirse özel hüküm uyarınca dava açılmaz/açılmış dava düşer; mahkûmiyet bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar. Sadece para ödemek veya yapıyı terk etmek bu iki koşulun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 21 fiili hisselendirme fıkrası	1–3 yıl hapis ve 100–1.000 gün adli para.
Tüzel kişiye ayrıca	50.000–250.000 TL kanuni tabanlı idari para; yıllık yeniden değerleme ve olay tarihiyle güncel miktar ayrı belirlenir.
Özel giderim	Arazi bütünlüğü ve tarımsal üretime uygunluğun sağlanması, soruşturma/dava/mahkûmiyet bakımından özel sonuç doğurur.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Araziyi kanundaki iki koşulla eski hâle getirme sonucu mahkûmiyet bütün sonuçlarıyla kaldırılmışsa infazın buna göre sonlandırılması için karar gerekir; kendiliğinden tahliye varsayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tapu, arazi sınıfı, kooperatif/şirket üyeliği, fiili paylaşım krokisi ve kullanım fotoğraflarını saklayın.

• Giderim yapılmışsa tarım idaresi tespit raporu ve keşif talebiyle her iki koşulu belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu · m. 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103283

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 21 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103283

Tam metin SHA 256: cd 7 b 9 d 0 e 280 c 425 bb 5 dd 22346 d 7217 cca 6 db 37 d 868702 db 4 f 9 c 2 ed 704 d 9595 fc; madde SHA 256: 288 f 98651966 f 8357 e 00 a 4594 aed 84 b 5 ad 9 a 36 fa 5 e 546 cdd 34 db 1765769 afc 4 d

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Dernek Defteri, Beyanı, Denetimi ve Yasak Faaliyet Suçları, Cezaları ve Süreç Rehberi

Dernek defteri, beyanı, denetimi ve yasak faaliyet suçları: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis veya adli para; TCK m. 75/6-d özel önödeme kapsamı. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	(d) ilk cümle TCK m. 75/6-d özel önödeme kapsamındadır; aynı suçun beş yıllık tekrar yasağı kontrol edilir. (j),(n),(o ilk cümle) yalnız adli para nedeniyle genel önödeme kapsamındadır; (k) seçimlik hapis bir yıla kadar olduğundan sadece para seçilebilir diye önödeme uygulanmaz. Seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan bentlerde CMK m. 251 koşullarıyla basit yargılama; (o ikinci)/(p) üç yıllık hâllerde genel yargılama uygulanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Yalnız para cezası bulunan bentlerde oran hesabı yapılmaz; 5275 m. 106 uygulanır. Fesih veya tesis kapatma sonucunu hapis ertelemesi kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

01 / Suçun kimliği

Dernekler Kanunu m. 32 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Dernekler Kanunu m. 32’deki adli suçlar; defter tutmama, seçim/kayıt hilesi, bilerek yanlış beyan, denetim engeli, yasak ad/işaret ve yasak amaç/faaliyetler olarak bent bazında gösterilir. İdari bildirim cezaları aynı ceza tablosuna karıştırılmaz.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Dernek özgürlüğünün hukuka uygun kullanılması, mali şeffaflık ve demokratik işleyiş.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bende göre dernek yöneticisi, defter/belge yükümlüsü veya hile yapan kişi; yönetim sıfatı, görev dönemi ve fiile katılım ayrı kanıtlanır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• (d) defterin hiç tutulmaması/tasdiksizlik ile usule aykırı tutulmasının idari hâli ayrılır.

• (e) seçim/oy sayımı hilesi veya defter tahrifi/yok etme/gizleme; (j) beyanname gerçeğe aykırılığı ve bilme olgusu saptanır.

• (k) kanuni denetim belge yükümlülüğü ve kusursuz ziya öğrenildikten sonraki 15 günlük mahkemeden zayi belgesi başvurusu ayrı değerlendirilir.

• (n) m. 28 izinli kelimeler ile m. 29 yasak ad/işaretler ayrılır; özellikle m. 29 bakımından yazılı uyarı ve sürdürme ispatlanır.

• (o) tüzük amacı dışı faaliyet ile askeri/savunma/kolluk hazırlık eğitimi; (p) açıkça yasak amaçla dernek kurma farklıdır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Bende özgü bilme ve hile şartları korunur; özellikle (j) bilerek yanlış beyan gerektirir. Salt yöneticilik, muhasebecinin her hatası için kusursuz sorumluluk doğurmaz.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Dernek kurma/ifade özgürlüğü kanuni yasakların geniş yorumlanmasını engeller. Yetki, tüzük, izin ve kusursuz ziya belgesi her bende özgü değerlendirilir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

(e),(n),(o ikinci),(p) daha ağır suç karşısında ikincildir. (f) dernek malını kötüye kullanmada TCK m. 155 atfıdır; kamu yararı statüsü/m. 27 nedeniyle başka nitelendirme gerekebilir. Tek fiile ceza ve kabahat içtima kuralları ayrıca uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
32/1-d ilk cümle defter/tasdik	3 ay–1 yıl hapis veya adli para; TCK m. 75/6-d özel önödeme kapsamı.
32/1-e seçim/kayıt hilesi	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis ve adli para.
32/1-j bilerek yanlış beyanname	En az 100 gün adli para; genel üst sınır 730 gün.
32/1-k belge/denetim/zayi yükümlülüğü	3 ay–1 yıl hapis veya adli para; aynı bendin yurtdışı yardım idari cezası ayrıdır.
32/1-n yasak ad/işaret	Daha ağır suç yoksa en az 100 gün adli para; derneğin feshi ayrıca.
32/1-o amaç dışı faaliyet	En az 50 gün adli para; genel üst 730 gün.
32/1-o askeri/kolluk hazırlığı	Daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis; tesis kapatma ayrıca.
32/1-p yasak amaçlı dernek	Daha ağır suç yoksa 1–3 yıl hapis ve en az 50 gün adli para; fesih ayrıca.
32/1-f dernek malı	TCK m. 155 atfı; ilgili suç rehberi ve sıfat/teslim ilişkisi uygulanır.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

(d) ilk cümle TCK m. 75/6-d özel önödeme kapsamındadır; aynı suçun beş yıllık tekrar yasağı kontrol edilir. (j),(n),(o ilk cümle) yalnız adli para nedeniyle genel önödeme kapsamındadır; (k) seçimlik hapis bir yıla kadar olduğundan sadece para seçilebilir diye önödeme uygulanmaz. Seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı iki yılı aşmayan bentlerde CMK m. 251 koşullarıyla basit yargılama; (o ikinci)/(p) üç yıllık hâllerde genel yargılama uygulanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

(d),(e),(j),(k),(n),(o ilk cümle) için yalnız para veya hapis üst sınırı iki yıl ve altında olduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı; (o ikinci)/(p) üç yıllık hâllerde katalog dışı somut genel şartlar aranır. (f) atıflı TCK suçunda ilgili fıkranın sınırı ayrıca. Defterlere elkoyma ve görevden geçici uzaklaştırma tutuklamadan farklıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Yalnız para cezası bulunan bentlerde oran hesabı yapılmaz; 5275 m. 106 uygulanır. Fesih veya tesis kapatma sonucunu hapis ertelemesi kendiliğinden ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tüzük, yönetim dönemi, karar/işletme defteri, tasdik ve beyannamenin imzalı örneğini saklayın.

• Denetim isteği ve tebliğ, ziya öğrenme tarihi, 15 günlük mahkeme başvurusu ve varsa yazılı uyarıyı kaydedin.

• Oylama/kayıt iddiasında özgün belgeleri koruyun; geriye dönük düzeltme yapmayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48'deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5253 sayılı Dernekler Kanunu · m. 32 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103163

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 32 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103163

Tam metin SHA 256: b 3 ba 9 bfa 29 e 50 c 21218 ec 9 e 5 fbcd 6 d 319557 a 1 a 6 a 187 a 914481 a 7901 baa 1 d 4 c 6; madde SHA 256: 3 ee 4 cf 07 af 215 fe 19 e 3 b 8 e 17374 dc 3 e 66 ce 41 df 62 ebe 6 ac 5 ed 0 aae 5 e 45486422

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kamulaştırmada Çıkar Sağlama ve Yasak Anlaşmalar Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kamulaştırmada çıkar sağlama ve yasak anlaşmalar: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–5 yıl hapis; 5252 m. 6/2-b belirtilmemiş üst sınırı beş yıl yapar. Birlikte eski ağır paradan dönüşen adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Hapisli hâller genel önödeme/seri muhakeme kapsamında değildir. m. 31/b, c üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 251 şartlarında basit yargılama; a, d, e, f üst sınır beş yıl olduğundan genel yargılama uygulanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Eski ağır paradan dönüşen adli para bakımından 5252 m. 5/3 güncel bir gün 500 TL çevirme kuralı ve lehe kanun ayrı uygulanır; TCK m. 52 gün para cezasıyla aynı hesap değildir.

01 / Suçun kimliği

Kamulaştırma Kanunu m. 33 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kamulaştırma bilirkişisinin ücret dışı çıkar sağlaması, tebligat sonrası taşınmaz devri ve avukat/dava vekiliyle kanunda yasaklanan bedel-gider anlaşmaları incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kamulaştırma yargılamasının dürüstlüğü ve mal sahibinin bedel hakkı.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

m. 31/a bilirkişisi, b taşınmazı devreden, c–f avukat/dava vekili veya adına hareket eden; her bentte fail ve eylem ayrı belirlenir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mahkemenin m. 10 tebligatı ile devir tarihi b bendi için birlikte saptanır.

• Bilirkişinin mahkemece belirlenen ücret dışında çıkarı a bendi için ispatlanır.

• Gider üstlenme, bedeli avans ödeme, bedelin tamamı/kısmının vekile ait olacağını kararlaştırma ve teklif/yardım birbirinden ayrılır.

• Sözleşmenin hukuken izin verilen vekâlet ücreti ile yasak sonuç karşılığının ayrımı, yazılı içerik ve ödeme akışıyla yapılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak anlaşma/çıkar/devir hareketini bilerek yapma gerekir; kanuni izin kapsamında makul yorum ve maddi hata somut değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunilik gereği her başarı primi veya vekâlet ilişkisi bu suç sayılmaz; m. 31’de tanımlanan fiil tam olarak gösterilmelidir. Mal sahibinin rızası açık yasak anlaşmayı meşru kılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha ağır suç varsa m. 33 ikincil kalır. m. 32 görev suçuna özel yarıdan iki kata artırımın uygulanma şartı ayrıca ele alınır; her özel kişi bu artırımın faili değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 31/a bağlantılı m. 33	2–5 yıl hapis; 5252 m. 6/2-b belirtilmemiş üst sınırı beş yıl yapar. Birlikte eski ağır paradan dönüşen adli para.
m. 31/d, e, f bağlantılı m. 33	1–5 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para.
m. 31/b, c bağlantılı m. 33	6 ay–2 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para.
Para cezası dönüşümü	Aralıklı eski ağır para için 5252 m. 5/2 güncel 2.500–500.000 TL çerçevesi; 1.06.2024 öncesi fiillerde bütünsel lehe kanun karşılaştırması. Eski milyar lira aynen alınmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Hapisli hâller genel önödeme/seri muhakeme kapsamında değildir. m. 31/b, c üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 251 şartlarında basit yargılama; a, d, e, f üst sınır beş yıl olduğundan genel yargılama uygulanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 31/b, c temel hâlinde üst sınır iki yıl nedeniyle CMK m. 100/4 tutuklama yasağı; üst sınırı beş yıl olan diğer temel hâllerde katalog dışı genel somut şartlar aranır. Özel görev artırımı veya daha ağır suç varsa nitelendirmeye göre yeniden değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Eski ağır paradan dönüşen adli para bakımından 5252 m. 5/3 güncel bir gün 500 TL çevirme kuralı ve lehe kanun ayrı uygulanır; TCK m. 52 gün para cezasıyla aynı hesap değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Kamulaştırma tebligatı, tapu devir tarihi, bilirkişi ücret kararı ve sözleşmenin özgün hâlini toplayın.

• Para akışı, masraf avansı ve vekâlet ücreti anlaşmasını ayrı hesaplayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu · m. 33 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102999

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 33 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102999

Tam metin SHA 256: 79575 ffb 75 cacc 6 bdc 29700 c 7 b 35 ea 29 ec 88557645 a 3421 e 3 c 1083201 b 36663 a; madde SHA 256: cf 42 b 56 f 41 f 86842 e 0 c 0 d 29 ac 2226 d 02 ab 944594 daf 0 c 50 d 40804 b 7 edc 04 e 2 aa

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kıyının Doğal Yapısını Bozma ve Kıyıda Kaçak Yapı Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kıyının doğal yapısını bozma ve kıyıda kaçak yapı: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Doğal yapı suçu üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 251 şartlarında basit yargılamaya elverişlidir; kıyıdaki Türk Ceza Kanunu m. 184 artırımlı yapı hâli değildir. Genel önödeme ve seri muhakeme listesi bu özel fiili kapsamaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Kıyı Kanunu m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kıyı/sahil şeridinde engel, malzeme alma veya atık dökme fiilinin doğal yapıyı bozması ayrı suçtur; ruhsatsız/ruhsata aykırı yapı için ilgili cezanın bir kat artırılması ayrıca düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kıyının doğal bütünlüğü, kamunun kullanım hakkı ve çevre.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Fiili gerçekleştiren veya iştirak eden kişi; malik olmak tek başına bütün eylemler için ceza sorumluluğu değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Kıyı kenar çizgisi ve uygulama imar planı bulunan sahil şeridi resmi haritayla saptanır.

• Doğal yapının fiilen bozulması, önce-sonra bulguları ve bilirkişi raporuyla gösterilir; her kum alma otomatik hapis suçu değildir.

• Yapı hâlinde TCK m. 184’ün bina, ruhsat, tarih ve yer unsurları ayrıca aranır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Doğal yapıyı bozan fiilin kasten gerçekleştirilmesi gerekir; taksirli özel hâl düzenlenmemiştir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin ve faaliyet sınırı, kıyı kullanımının kanuni rejimiyle birlikte değerlendirilir; mülkiyet kıyıdaki kamu kullanımını tek başına ortadan kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Doğal yapıyı bozma daha ağır suç yoksa uygulanır. Kıyıdaki yapı artırımında TCK m. 184/5 uygun hâle getirme etkisi ve diğer özel imar normları somut kapsamla incelenir. İdari engel kaldırma ve para cezası ayrı.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 15/4 doğal yapının bozulması	Daha ağır suç yoksa 6 ay–2 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 15/5 kıyıda kaçak yapı	İlgili TCK/İmar cezası bir kat artırılır. TCK m. 184/1 uygulanıyorsa 1–5 yıl temel hapis 2–10 yıla çıkar; bütün yapı ihlalleri Türk Ceza Kanunu m. 184 değildir.
İdari hâller	Engel/kum/çakıl ve diğer kabahatler idari yaptırımdır; doğrudan hapis hesabı yapılmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Doğal yapı suçu üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 251 şartlarında basit yargılamaya elverişlidir; kıyıdaki Türk Ceza Kanunu m. 184 artırımlı yapı hâli değildir. Genel önödeme ve seri muhakeme listesi bu özel fiili kapsamaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Doğal yapı suçunun üst sınırı iki yıl olduğundan CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır. Türk Ceza Kanunu m. 184’e bağlı iki kat hâlinde üst sınır on yıl olup katalog dışı genel tutuklama şartları ayrı değerlendirilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Doğal yapıyı bozmanın temel hâlinde sekiz yıl; Türk Ceza Kanunu m. 184 için iki kat uygulanan ve üst sınırı on yıl olan hâlde TCK m. 66/1-d ve 66/3 uyarınca on beş yıl dava zamanaşımı. Tamamlanma/devam eden yapı tarihi, kesilme ve çocuk yaşı ayrıca. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Kıyı kenar çizgisi, plan, yapı ruhsatı, yapı tarihini ve denetim tutanağını saklayın.

• Doğal değişimi gösteren tarihli uydu/fotoğraf ve teknik raporları, varsa uygun hâle getirme belgeleriyle sunun.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3621 sayılı Kıyı Kanunu · m. 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102937

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102937

Tam metin SHA 256: a 0 f 9 d 42 e 279 beee 4 a 324 d 9 ca 33 cf 2 b 549 d 7 f 7 f 15116 ed 14 c 12520 ab 19 f 311746; madde SHA 256: b 4374 bcb 83 fd 541557197 cc 16218 c 2 b 3 cea 2 ad 0184 ae 3184277851 dbd 2 aed 045

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Embriyo ve Üreme Hücresine İlişkin Yasak İşlemler Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Embriyo ve üreme hücresine ilişkin yasak işlemler: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Daha ağır suç yoksa 3–5 yıl hapis ve 1.000–2.000 gün adli para. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılanması ve Nakli Hakkında Kanun m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanuna aykırı embriyo/üreme hücresi bağışlama, uygulama, bulundurma, kullanma, saklama, taşıma, ticaret, aracılık ve teşvik/reklam fiilleri m. 15/2 ile Ek 1 birlikte incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Üremeye yardımcı tedavide tıbbi güvenlik, insan onuru ve kanuni soybağı düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İlgili işlemi yapan, ticarete/aracılığa/tanıtıma katılan gerçek kişi; hekim sıfatı her fail için şart değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Hücre veya embriyonun niteliği, hangi kişiden alındığı ve uygulandığı laboratuvar/tedavi kayıtlarıyla belirlenir.

• Ek 1 yalnız evli eşler arasında, yetkili hekim ve ruhsatlı merkezdeki kanuni tedaviyi ayırır; üçüncü kişi uygulaması/donasyon ve taşıyıcı annelik yasakları somut fiille ilişkilendirilir.

• Her saklama veya tüp bebek işlemi suç değildir; kanuna aykırılık unsuru açıkça gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kanuna aykırı hücre/embriyo işlemini bilerek gerçekleştirme aranır; hastaya verilen bilgi, onam ve kimliklendirme kayıtları kast bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunun izin verdiği eşler arası yetkili tedavi ve mevzuata uygun saklama suç oluşturmaz. Kişinin rızası kanunen yasak üçüncü kişi donasyonunu kendiliğinden meşrulaştırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha ağır suç varsa m. 15/2 ikincil kalır. Organ/doku ticareti birinci fıkrada TCK m. 91 atfıdır; izinsiz merkez 3359 Ek 11 atfı, belge/sertifika iptali ve faaliyet durdurma ayrı düzenlenir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 15/2	Daha ağır suç yoksa 3–5 yıl hapis ve 1.000–2.000 gün adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Ek 1 aykırılığına bağlı mesleki sonuç	Sertifika/izin iptali ve ilgili alanda çalışmama; ceza hükmünden ayrı idari işlem.
İzinsiz merkez	3359 Ek 11’e atıf; organ/doku fiili için Türk Ceza Kanunu m. 91 rehberi ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

Temel alt sınır üç yıl olduğu için HAGB/erteleme ancak kanuni indirimler sonrası sonuç ceza eşiğe inerse değerlendirilebilir. HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Tedavi dosyası, onam, hücre/embriyo kimlik ve saklama zinciri, merkez/hekim izinlerini güvenle koruyun.

• Kanuna aykırı olduğu ileri sürülen işlem ve katılan kişilerin rollerini, ticaret/aracılık/tanıtım delillerini ayrı saptayın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılanması ve Nakli Hakkında Kanun · m. 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104962

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104962

Tam metin SHA 256: 627056 e 174 fad 56 ee 89 cbbe 6 b 4208 aff 784 bf 8 c 8721 f 2 e 2 e 8 e 61 ae 321 acf 05 c 7; madde SHA 256: ed 84 c 932 d 2348 bc 4 f 60 a 49800261973 dbff 78 e 979520323 ee 4 ef 96 e 8 d 692 b 509

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Umumi Mağazalarda Yasak Ticaret, Görev ve İzinsiz Varant Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Umumi mağazalarda yasak ticaret, görev ve izinsiz varant: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis ve en az 200 gün adli para; genel üst 730 gün. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	İlk fıkra CMK m. 251 basit yargılama eşiğini sağlar; ikinci/üçüncü fıkra üst sınırı üç yıl olduğundan sağlamaz. Seri muhakeme ve genel önödeme kapsamında değildir. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Umumi Mağazalar Kanunu m. 13 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Umumi mağaza işletmesinde tarife/yasak ticaret, iptal sonrası beş yıllık görev yasağı veya izinsiz makbuz-rehin senedi (varant) düzenleme üç ayrı fiil grubudur.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Emtia emanetinin güveni, varant dolaşımı ve yetkili depo işletmesi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Mağaza işleteni, görev yasağına tabi yönetici/denetçi veya izinsiz senet düzenleyen kişi; sıradan depo ile 2699 kapsamındaki umumi mağaza ayrılır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 8 onay/ilan tarifesinin hangi hareketle ihlal edildiği veya m. 9 emanet mallar üzerinde ticaret/nitelik değiştirme ortaya konulur.

• m. 12/2 izin iptali ve iptalden itibaren beş yıllık yasakla ortaklık/görev tarihleri karşılaştırılır.

• Makbuz/varantın yetkisiz mağaza/şubece düzenlendiği ve izin yokluğu/iptali belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak ticaret/işlem veya yetkisiz senet düzenlemeyi bilerek gerçekleştirme; görev yasağını doğuran kararın bilgisi incelenir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Onaylı tarife ve geçerli izin kapsamındaki faaliyet suç değildir. Depolama müşterisinin rızası emanet mala ilişkin kanuni ticaret yasağını kaldırmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Aynı işlem sahte senet/dolandırıcılık veya güveni kötüye kullanma oluşturuyorsa özel/genel norm ve içtima araştırılır; üç fıkra aynı davranışmış gibi tek temel aralıkta birleştirilmez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 13/1; m. 8–9	3 ay–1 yıl hapis ve en az 200 gün adli para; genel üst 730 gün.
m. 13/2; m. 12/2 yasak görev	1–3 yıl hapis ve 500–3.000 gün adli para.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 13/3 izinsiz makbuz/varant	1–3 yıl hapis ve 500–5.000 gün adli para.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İlk fıkra CMK m. 251 basit yargılama eşiğini sağlar; ikinci/üçüncü fıkra üst sınırı üç yıl olduğundan sağlamaz. Seri muhakeme ve genel önödeme kapsamında değildir. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

İlk fıkra üst sınır bir yıl nedeniyle CMK m. 100/4 tutuklama yasağı; ikinci ve üçüncü fıkra katalog dışı olup ancak genel somut şartlarla tutuklama gündeme gelebilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İzin/iptal belgeleri, ticaret sicili, tarife onay ve ilanları ile makbuz/varant asıllarını toplayın.

• Emanet malların giriş-çıkışı, satış/nitelik değişikliği ve faillerin görev dönemini belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu · m. 13 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104907

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 13 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104907

Tam metin SHA 256: 96 b 39 ca 9863 d 8042 fa 15 aed 3 be 3 c 5 a 704 f 25831697 f 6 bab 5 a 82804 b 15593764 d; madde SHA 256: 98 debbfe 0 ae 7080 aeb 7 a 9967 fbb 5 f 04 d 1 a 34 d 59 bde 36 d 932 b 486 b 8 f 68 ca 7 df 3 c

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

At Yarışlarında Yetkisiz Müşterek Bahis ve Piyango Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

At yarışlarında yetkisiz müşterek bahis ve piyango: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para; genel gün alt sınırı 5. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

At Yarışları Hakkında Kanun m. 7 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

At yarışı alanında kanuna aykırı müşterek bahis/piyango düzenleme ve buna ait evrakı üretme, düzenletme, satma veya dağıtma incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Yetkili at yarışı bahis düzeni ve kamu denetimi.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Bahsi düzenleyen, evrakı üreten/satan/dağıtan veya bunları yaptıran gerçek kişi; salt bahis oynayanla organizatör aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Faaliyetin at yarışlarıyla bağlantısı ve kanuni yetki yokluğu ortaya konulur.

• Evrak hareketinin bu yasadışı bahisle somut bağlantısı belirlenir.

• At sahibi, antrenör, jokey, jokey yamağı, seyis ve yarış hizmetlisinin birlikte iştiraki artırımlı alt sınır için ispatlanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasadışı bahis organizasyonu/evrak bağlantısını bilerek gerçekleştirme gerekir; salt matbaa veya ödeme hizmeti sunmak bilgi/katılım olmaksızın otomatik suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanuni bahis yetkisi ve acentelik kapsamı doğrulanır; başka spor bahislerine ait 7258 rejimi bu normla karıştırılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Yarış personeliyle birlikte işlenmede hapis alt sınırı altı aya çıkar; tüzel kişi faaliyeti içinde işlenirse güvenlik tedbiri ayrıca. Komiserler Kurulunun soruşturma/kovuşturma süresinde yarış yerine giriş yasağı mahkûmiyet infazı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 7/1	3 ay–2 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para; genel gün alt sınırı 5.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Yarış personeliyle birlikte	Hapis alt sınırı 6 ay; üst sınır 2 yıl; adli para ve tüzel kişi tedbiri saklı.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Bahis kuponları, sunucu/işlem kayıtları, lisans/acentelik ve para akışını koruyun.

• At yarışı bağlantısını, iştirakçinin yarış mesleği sıfatını ve varsa Kurul giriş yasağını belgeleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105165

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105165

Tam metin SHA 256: 85691206 f 92 bb 099 e 3 c 1 c 2 e 8706612 f 5 db 46 f 5 c 8 a 3 d 67 e 9 db 2681 b 2 c 868 cc 177; madde SHA 256: 5 cf 67 c 7504 d 754 c 993 d 70 fb 9 d 4 fa 7 b 3576464 f 67 a 95 e 42 b 0 b 404069 e 8 a 4 cf 256

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Yetkisiz Mühendislik veya Mimarlık Unvanı ve Faaliyeti Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Yetkisiz mühendislik veya mimarlık unvanı ve faaliyeti: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve adli para; özel gün sınırı yoksa 5–730 gün. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun m. 8 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süresi ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Kanundaki diploma/ruhsatnameyi taşımayan kişinin mühendis-mimar unvanıyla imza/yetki kullanması veya bu unvan ve yetkiyle istihdam edilmesi m. 7–8 ile incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Teknik hizmet güvenliği ve mesleki unvana kamusal güven.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Yetkisiz unvan/yetki kullanan kişi ile onu bu sıfatla çalıştıran kişi; teknik işte her yardımcı çalıştırma suç değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• m. 1 diploma veya yabancı diploma için gerekli ruhsat/denklik durumu saptanır.

• Mühendis/mimar unvanıyla imza, görüş verme, sanat icrası veya bu sıfatla istihdam gösterilir.

• İstihdam eden kişinin yetkisizliği bildiği ve atama/işlem rolü somutlaştırılır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Unvan/yetki yokluğunu bilerek eylem; sahte diplomaya iyi niyetli güven/hata kişisel olarak değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli diploma/ruhsat kapsamı ve mevzuatın tanıdığı görev sınırı suçun oluşumunu etkiler; deneyim tek başına diploma yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Belge sahteciliği, yapı denetim suçu veya ölüm/yaralama varsa ayrı unsurlar/içtima incelenir. Meslek odası üyeliği/tescil ihlali her durumda diploma yokluğuna eşit değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 8; m. 7	6 ay–2 yıl hapis ve adli para; özel gün sınırı yoksa 5–730 gün.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- Diploma/denklik/ruhsat, işe alma kararı, görev tanımı ve imzalı projelerin asıllarını saklayın.

• Fiilen yapılan teknik iş ile kullanılan unvan/yetkiyi ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun · m. 8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105287

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 8 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/105287

Tam metin SHA 256: 7 b 470156 ca 71 cde 3 e 0 d 09 f 2 d 2 e 79 b 45 fb 527 e 6 a 7467 f 34 a 2983 ddf 3 f 8 e 9656 f 9; madde SHA 256: 7220 bccd 2666 a 58189 c 15 fe 9 f 73 efd 8 e 82 d 1179324 b 2716 ac 846 aac 6 e 2262998

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

İdari Tahliye Sonrası Taşınmaza İkinci Tecavüz Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

İdari tahliye sonrası taşınmaza ikinci tecavüz: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	3 ay–1 yıl hapis. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu suç resen izlenir; Türk Ceza Kanunu m. 154 şikâyet koşulu buraya taşınmaz. Seri muhakeme/önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınırı iki yıl ve altında kalan hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 basit yargılama şartları değerlendirilebilir; üst sınırı aşan artırım hâllerinde uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun m. 15 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Kanuni ceza, mahkemenin belirlediği sonuç ceza ve infaz süreci ayrı alanlarda gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

3091 uyarınca önlenmiş tecavüzden sonra aynı taşınmaza, mahkeme kararıyla teslim edilmeksizin yeniden müdahale özel suçtur; ilk işgalden farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Zilyetliğin idari korunması kararının etkinliği ve kamu düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Önceki müdahalesi önlenen kişi veya onun yararına yeniden giren başka kişi; kendi ilk girişi olsa da önceki kişi yararına hareket şartı önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Geçerli önceki önleme/infaz ve aynı taşınmazın kimliği belirlenir.

• Sonradan mahkeme kararıyla teslim bulunup bulunmadığı araştırılır.

• İkinci müdahalenin kimin yararına yapıldığı, silah/çokluk ve paylaşma-ortak kullanma anlaşması ayrı saptanır.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Önceki önlemeyi ve ikinci müdahaleyi bilerek yapma gerekir; tapu sahipliği iddiası ile yargı kararıyla teslim farklıdır.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Mahkemenin teslim kararı veya önceki idari infazın gerçekte bulunmaması unsuru etkiler. Mülkiyet iddiasıyla idari kararı fiilen bertaraf etme genel hukuka uygunluk değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Daha ağır suç varsa hüküm ikincildir. b bendinin bir katı ve c bendinin ilave 1/3 ya da 1/2 oranı sırayla uygulanır. Başkasının yararına ilk defa müdahale bu maddede ikinci tecavüz sayılabilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Özel gerçek/tüzel kişi taşınmazı	3 ay–1 yıl hapis.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
Kamu/sahipsiz/umum yararına yer	6 ay–2 yıl hapis.
Silah veya birden fazla kişi (b)	Temel ceza bir kat artar: özel 6 ay–2 yıl; kamu 1–4 yıl.
Paylaşma/ortak kullanma anlaşması (c)	b ile artırılan ceza ayrıca 1/3: özel 8 ay–2 yıl 8 ay; kamu 1 yıl 4 ay–5 yıl 4 ay. En az biri silahlıysa 1/3 yerine 1/2: özel 9 ay–3 yıl; kamu 1 yıl 6 ay–6 yıl.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu suç resen izlenir; Türk Ceza Kanunu m. 154 şikâyet koşulu buraya taşınmaz. Seri muhakeme/önödeme kapsamında değildir. Kanuni üst sınırı iki yıl ve altında kalan hâlde Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 basit yargılama şartları değerlendirilebilir; üst sınırı aşan artırım hâllerinde uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Temel özel/kamu ve b bendindeki özel taşınmaz hâllerinde üst sınır iki yıl ve altında olduğu için tutuklama yasağı; daha yüksek üst sınırdaki nitelikli hâllerde katalog dışı somut genel şartlar aranır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

İdari koruma başvurusu öğrenmeden 60 gün ve fiilden 1 yıl (kamu malları istisnası) ceza şikâyet süresi değildir. Adli temel ve üst sınırı beş yılı aşmayan hâllerde sekiz yıl; kamu taşınmazında c artırımının üst sınırı 5 yıl 4 ay/6 yıl olduğu hâllerde on beş yıl dava zamanaşımı; Türk Ceza Kanunu m. 66/3, durma/kesilme ve çocuk yaşı ayrıca. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

- İlk 3091 başvurusu, karar, infaz/teslim tutanağı, yeni müdahale tarihi ve taşınmaz krokisini toplayın.

• Mahkeme teslim kararı, silah iddiası, kişiler arası anlaşma ve yarar ilişkisini gösteren delilleri belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun · m. 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104801

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 15 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104801

Tam metin SHA 256: efe 165852 dc 9 a 02 ea 25147 ef 0 c 1 f 5 b 576537 bc 0 b 5 de 2 ff 435 cc 04 fd 2151 cfc 9 a; madde SHA 256: 82007 cb 4 a 10 c 8 b 051 e 089 f 2 e 1 dc 713 c 460051580 faceef 2 a 636 de 081295 e 64 f 1

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Sosyal Güvenlik Denetimini Cebir veya Tehditle Engelleme Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Sosyal güvenlik denetimini cebir veya tehditle engelleme: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2–4 yıl hapis; ayrıca on asgari ücret tutarında idari ceza. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

01 / Suçun kimliği

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu m. 102 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

SGK denetim/kontrol veya çalışma müfettişinin kanuni görevini cebir/tehditle engelleme, 5510 m. 102/1-ı-2’nin Türk Ceza Kanunu m. 265/2 atfıyla özel hâl olarak gösterilir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Sosyal güvenlik denetiminin serbest yürütülmesi ve görevlinin güvenliği.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Denetimi cebir/tehditle engelleyen gerçek kişi; mağdur kanunen yetkili görevli olmalıdır.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Denetçinin kanuni görevi/yetkisi ve somut denetim hareketi belirlenir.

• Görevi engellemeye yönelen cebir veya tehdidin içeriği ispatlanır; belge gecikmesi/sözlü itiraz tek başına bu hâl değildir.

• Salt engellemenin idari (ı-1) hâli ile cebir/tehdit (ı-2) ayrı tutulur.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Görevi yapmayı engelleme amacıyla cebir/tehdit kullanma gerekir; hak arama veya sert eleştiri kendi başına bu kastın yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Hukuka uygun denetime karşı direnme yasaktır. Yetki/işlem hukuka aykırılığı ve gerçek meşru savunma koşulları somut incelenir; hukuka aykırılık iddiası genel şiddet izni değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Temel Türk Ceza Kanunu m. 265/2 atfı nedeniyle yeni bağımsız suç sayılmaz. Kendisini tanınmaz kılma/birlikte işleme 1/3, silah/örgüt korkusu 1/2 artırım ve ağırlaşmış yaralamada ayrıca ceza Türk Ceza Kanunu m. 265 koşullarıyla değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5510 m. 102/1-ı-2 → Türk Ceza Kanunu m. 265/2	2–4 yıl hapis; ayrıca on asgari ücret tutarında idari ceza.
Türk Ceza Kanunu m. 265/3 ve 4 koşulları varsa	Birlikte işleme/tanınmazlık 1/3; silah/örgüt korkusu 1/2; oranlar somut koşullarla uygulanır.
Salt idari engelleme	Cebir/tehdit bulunmayan (ı-1) yaptırımı adli suçun yerine geçirilmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İsnat edilen hâlin hapis üst sınırı iki yılı geçtiğinden CMK m. 251 basit yargılaması uygulanmaz. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu suç CMK m. 100/3 listesinde adıyla sayılan katalog suç değildir. Üst sınırı iki yılı aşan hâlde tutuklama ancak kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, kaçma/delil karartma nedeni ve ölçülülük varsa mümkündür; otomatik değildir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Atıflı 2–4 yıl temel hâlde sekiz yıl; Türk Ceza Kanunu m. 265 artırımının kanuni üst sınırı beş yılı aştığı hâlde Türk Ceza Kanunu m. 66/3 uyarınca on beş yıl dava zamanaşımı değerlendirilir. SGK idari cezasında Kuruma 15 gün/idare mahkemesine 30 gün yolunun şartları ceza kanun yolundan farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Denetim görevlendirmesi, tutanak, kamera, tanık ve iletişim kayıtlarını koruyun.

• Fiilin hangi görevi nasıl engellediğini ve idari ceza tebliğ tarihini ayrı kaydedin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu · m. 102 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102950

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 102 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102950

Tam metin SHA 256: 51 e 5 f 2 b 3 bcf 393719 c 88 ae 24 e 295245 d 14832 ea 16169 b 6 f 1 a 6 e 5462218 e 0 cb 26; madde SHA 256: 54 c 53 f 53 ae 651 c 766 c 94339 c 3 a 7 c 4521 fc 496 ccb 41 ad 48867 f 551 ccd 80 e 8 e 995

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Alkol Bandrolü ve Kontrol İşaretine İlişkin Eski Özel Ceza Hükmü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Alkol bandrolü ve kontrol işaretine ilişkin eski özel ceza hükmü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	6 ay–2 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	İkinci fıkra hapisli olduğu için yalnız para cezası önödeme kuralı uygulanmaz; temel üst sınır iki yılda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 koşulları, memur artırımıyla dört yılda genel yargılama gerekir. İlk fıkra güncel 5607/TCK nitelendirmesinin usulüne tabidir. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu m. 24 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İnhisar idaresi mühür, bandrol ve kontrol işaretlerini sahte/değişik biçimde kaçak üründe kullanma ile yetkisiz basma, satma veya saklama m. 24 kapsamında, güncel kaçakçılık/sahtecilik normlarıyla birlikte açıklanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Mali denetim işaretlerine güven ve alkol piyasasının hukuka uygunluğu.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

İşareti kullanan, basan, satan/saklayan kişi; ilgili memur sıfatı özel iki kat hâlini doğurabilir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• İşaretin kanundaki kontrol/bandrol niteliği ve yetkisizliği belirlenir.

• İlk fıkrada kaçak maddede kullanım; ikinci fıkrada yetkisiz basma/satma/saklama ayrılır.

• 5607 m. 3 veya Türk Ceza Kanunu m. 199/204 gibi güncel hükümlerin olayla ilişkisi ve fiil tarihindeki norm belirlenir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

İşaretin sahte/yetkisiz niteliği bilerek fiil gerçekleştirilmelidir; salt ürünün bulunduğu işyerinde görevli olmak yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Usulüne uygun basım/teslim yetkisi ve gerçek bandrol kayıtları belirleyicidir; kanunilik gereği her ticari etiket bu resmi işaretin yerine geçmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

İlk fıkradaki 1918 atfı sonraki kaçakçılık kanunlarının atıf/ilga ve lehe hükümleriyle okunur; eski ceza katmanları otomatik üst üste eklenmez. İlgili memurun fiilinde iki kat kuralı ayrıca.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 24/2 yetkisiz basma/satma/saklama	6 ay–2 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz.
m. 24/3 ilgili memur	Bu madde cezası iki kat: ikinci fıkrada hapis 1–4 yıl.
m. 24/1 kaçak üründe kullanım	1918 atfı, güncel 5607 ve TCK resmi işaret/belge suçlarıyla norm ilişkisi kurularak uygulanır; eski hapis/para kalemleri tek bir güncel toplam diye verilmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

İkinci fıkra hapisli olduğu için yalnız para cezası önödeme kuralı uygulanmaz; temel üst sınır iki yılda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 251 koşulları, memur artırımıyla dört yılda genel yargılama gerekir. İlk fıkra güncel 5607/TCK nitelendirmesinin usulüne tabidir. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

m. 24/2 temel üst sınırı iki yılda Ceza Muhakemesi Kanunu m. 100/4 yasağı vardır; memur iki katı veya atıflı güncel kaçakçılık/sahtecilik suçunda tedbir koşulları yeniden değerlendirilir. Kaçakçılık katalog koşulu bağımsız olarak ilgili güncel norma göre kontrol edilir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Bandrol doğrulama, analiz, tedarik-fatura ve basım yetki belgelerini koruyun.

• Fiilin basım, saklama veya kaçak üründe kullanım olduğunu ve failin memur sıfatını ayrı belirleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu madde resmi konsolide kaynakta yer alan eski inhisar/resim terimleriyle yazılmıştır. Güncel somut fiilde 5607 kaçakçılık, 4733 üretim/piyasa ve TCK sahtecilik hükümlerinin özel/genel norm ilişkisi öncelikle belirlenir; sırf eski başlık nedeniyle bütün güncel alkol ihlalleri bu maddeye sokulmaz. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 24 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Tam metin SHA 256: 3 aea 2 d 67 d 9 d 7 b 8357 f 50 ceaaed 227 a 7 f 6 eb 5 b 3 e 62044 f 107421 a 3979 dd 36 ad 74; madde SHA 256: e 8 e 686 bee 575 adbb 6 e 04666 fc 7 a 93 c 0 b 80856 b 29 e 1461 c 97 cc 20445523 b 471 c 7

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Alkol İmalathanesinde Mühür Bozulmasını Bildirmeme ve Kontrol Yükümlülüğü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Alkol imalathanesinde mühür bozulmasını bildirmeme ve kontrol yükümlülüğü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	İlk defa eski 10–50 lira ağır para yerine 5252 m. 5 aralıklı adli para; tekrarda iki kat ve geçici üretim yasağı/ruhsat iptali. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu m. 26 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İzinli tesisin damıtma aracı veya kabındaki resmi mührün kasıtsız bozulmasını 24 saat içinde yazılı bildirmeme ve kanundaki kontrol/teknik-idari kayıt yükümlülüğüne uymama eski özel hükmüdür.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alkol üretimi ve ticaretinde kanuni denetim düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda belirtilen tesis sahibi/temsilci veya fiili gerçekleştiren gerçek kişi; tüzel kişiye salt unvan nedeniyle adli ceza verilmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Mühür başlangıçta yetkili idarece konulmuş olmalıdır.

• Bozulmanın kasten olmaması ve 24 saatlik bildirimin yapılıp yapılmadığı belirlenir; kasten mühür bozma Türk Ceza Kanunu m. 203 ile ayrıca değerlendirilir.

• Kontrol yükümlülüğünün güncel kanuni dayanağı, muhatabı ve ihlali somut gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak hareketin maddi unsurlarını bilerek yapma veya kanuni ihmalin kişiye yüklenebilirliği aranır; mühürün ilk bozulmasının kasıtsız olması bildirim ihlalinin kusursuz sayılması değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin ve yükümlülüğün kapsamı esastır; eski idari kurum adları güncel yetkiyle eşleştirilmeden ceza kurulamaz. Kanunilik ve TCK m. 30 hata koşulları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

4733 idari/cezai rejimi, 5607 kaçakçılık ve TCK ilgili suçlarıyla çakışma ayrı incelenir. Özel tekrar kuralı TCK m. 58 infaz tekerrürüyle aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 26	İlk defa eski 10–50 lira ağır para yerine 5252 m. 5 aralıklı adli para; tekrarda iki kat ve geçici üretim yasağı/ruhsat iptali. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Mühürleme, bozulma tespiti ve yazılı bildirimin tarih-saatli kaydını saklayın.

• Denetim defterleri, kontrol şartı tebliği ve önceki yaptırımı birlikte inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu madde resmi konsolide kaynakta yer alan eski inhisar/resim terimleriyle yazılmıştır. Güncel somut fiilde 5607 kaçakçılık, 4733 üretim/piyasa ve TCK sahtecilik hükümlerinin özel/genel norm ilişkisi öncelikle belirlenir; sırf eski başlık nedeniyle bütün güncel alkol ihlalleri bu maddeye sokulmaz. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu · m. 26 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 26 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Tam metin SHA 256: 3 aea 2 d 67 d 9 d 7 b 8357 f 50 ceaaed 227 a 7 f 6 eb 5 b 3 e 62044 f 107421 a 3979 dd 36 ad 74; madde SHA 256: c 2 bd 1319 acd 405 fff 81 d 498394 ab 790 d 7 e 482 d 0789 ca 2 b 7 b 1119346 ecd 110 d 3 d

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Alkol İşletmesini İzinsiz Devretmeye İlişkin Özel Hüküm Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Alkol işletmesini izinsiz devretmeye ilişkin özel hüküm: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Eski 20–50 lira ağır para yerine 5252 m. 5 aralıklı adli para; işletme izni geri alınması ayrıca. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu m. 35 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Alkol fabrikası, imalathane, dolum veya ticarethanesinin işletme hakkını gerekli idari izin olmaksızın devretme ve devralma incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alkol üretimi ve ticaretinde kanuni denetim düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda belirtilen tesis sahibi/temsilci veya fiili gerçekleştiren gerçek kişi; tüzel kişiye salt unvan nedeniyle adli ceza verilmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- İşlemin salt hisse devri mi işletme hakkı devri mi olduğu saptanır.
- Suç tarihinde kanunen gerekli izin ve yetkili makamın işlemi belirlenir.
- Devreden/devralanın kişisel katılımı ve bilgisi ayrı değerlendirilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak hareketin maddi unsurlarını bilerek yapma veya kanuni ihmalin kişiye yüklenebilirliği aranır; mühürün ilk bozulmasının kasıtsız olması bildirim ihlalinin kusursuz sayılması değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin ve yükümlülüğün kapsamı esastır; eski idari kurum adları güncel yetkiyle eşleştirilmeden ceza kurulamaz. Kanunilik ve TCK m. 30 hata koşulları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

4733 idari/cezai rejimi, 5607 kaçakçılık ve TCK ilgili suçlarıyla çakışma ayrı incelenir. Özel tekrar kuralı TCK m. 58 infaz tekerrürüyle aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 35	Eski 20–50 lira ağır para yerine 5252 m. 5 aralıklı adli para; işletme izni geri alınması ayrıca. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Devir sözleşmesi, ruhsat, izin başvurusu/onayı ve faaliyete başlama tarihini koruyun.

• Güncel 4733 lisans mevzuatı ile eski 4250 izninin ilişkisini olay tarihi üzerinden karşılaştırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu madde resmi konsolide kaynakta yer alan eski inhisar/resim terimleriyle yazılmıştır. Güncel somut fiilde 5607 kaçakçılık, 4733 üretim/piyasa ve TCK sahtecilik hükümlerinin özel/genel norm ilişkisi öncelikle belirlenir; sırf eski başlık nedeniyle bütün güncel alkol ihlalleri bu maddeye sokulmaz. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu · m. 35 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 35 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Tam metin SHA 256: 3 aea 2 d 67 d 9 d 7 b 8357 f 50 ceaaed 227 a 7 f 6 eb 5 b 3 e 62044 f 107421 a 3979 dd 36 ad 74; madde SHA 256: f 4935 fe 6923 ed 4 d 0 a 4568 d 1 c 4821518 cc 60 abff 70 bd 7209 d 13 f 4 bdfb 50014393

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Alkol İmalathanesine İzin Verilmeyen Ham Madde Sokma Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Alkol imalathanesine izin verilmeyen ham madde sokma: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Eski 25–300 lira ağır para yerine 5252 m. 5 aralıklı adli para. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu m. 36 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

İzinli alkol fabrikası, imalathane veya dolum yerine izin verilenler dışında alkol üretimine elverişli madde sokulması eski özel yasağı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Alkol üretimi ve ticaretinde kanuni denetim düzeni.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kanunda belirtilen tesis sahibi/temsilci veya fiili gerçekleştiren gerçek kişi; tüzel kişiye salt unvan nedeniyle adli ceza verilmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

- Tesisin kapsamı ve izin belgesindeki üretilecek/doldurulacak maddeler belirlenir.
- Sokulan maddenin başka tür alkol üretimine elverişliliği teknik incelemeyle saptanır.
- Maddeyi getiren/sokan kişinin eylemi ve amaç bağlantısı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Yasak hareketin maddi unsurlarını bilerek yapma veya kanuni ihmalin kişiye yüklenebilirliği aranır; mühürün ilk bozulmasının kasıtsız olması bildirim ihlalinin kusursuz sayılması değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Geçerli izin ve yükümlülüğün kapsamı esastır; eski idari kurum adları güncel yetkiyle eşleştirilmeden ceza kurulamaz. Kanunilik ve TCK m. 30 hata koşulları korunur.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

4733 idari/cezai rejimi, 5607 kaçakçılık ve TCK ilgili suçlarıyla çakışma ayrı incelenir. Özel tekrar kuralı TCK m. 58 infaz tekerrürüyle aynı değildir.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 36	Eski 25–300 lira ağır para yerine 5252 m. 5 aralıklı adli para. Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Yalnız adli para gerektiren hâl TCK m. 75 önödeme kapsamındadır; uzlaştırmaya giren bir çocuk dosyası varsa öncelik ilişkisi ayrıca belirlenir. Tebliğ üzerine on günlük ödeme ve aynı sürede istenebilen üç taksit koşulları uygulanır. Ödeme olmazsa genel yargılama sürer. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• İzinli reçete/üretim kapsamı, stok/irsaliye, madde numunesi ve analiz kayıtlarını koruyun.

• Temizlik veya başka yasal amaçlı stok ile alkol üretimine ayrılmış girdiyi ayırın.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu madde resmi konsolide kaynakta yer alan eski inhisar/resim terimleriyle yazılmıştır. Güncel somut fiilde 5607 kaçakçılık, 4733 üretim/piyasa ve TCK sahtecilik hükümlerinin özel/genel norm ilişkisi öncelikle belirlenir; sırf eski başlık nedeniyle bütün güncel alkol ihlalleri bu maddeye sokulmaz. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu · m. 36 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 36 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Tam metin SHA 256: 3 aea 2 d 67 d 9 d 7 b 8357 f 50 ceaaed 227 a 7 f 6 eb 5 b 3 e 62044 f 107421 a 3979 dd 36 ad 74; madde SHA 256: 8 ae 9 b 917 a 7 da 16 fc 13612 ba 7 d 0769 ad 5643 b 1 b 49 e 401 ec 1 cfddb 7 df 195 a 72543

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kaçak Alkolde Eski Miktar Esaslı Para ve Müsadere Hükümleri Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Kaçak alkolde eski miktar esaslı para ve müsadere hükümleri: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	Litre/kapasite/ürün türüne bağlı eski nispi ağır para ve eşya müsaderesi; yabancı üründe metindeki beş kat, tıbbi/gülyağı cihazında özel oranlar norm ilişkisiyle değerlendirilir. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu sayfa yeni bağımsız bir kaçakçılık suçunun usulü olarak kullanılamaz. Yalnız geçerli nispi adli para normu uygulanıyorsa Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme koşulları; güncel 5607 hapisli suç uygulanıyorsa o suçun özel usul/etkin pişmanlık hükümleri ayrı değerlendirilir. İdari yaptırım ceza önödemesi değildir.
İnfaz çerçevesi	Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu m. 25 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

m. 25 ve 37’nin kaçak içki, damıtma aracı ve kaçırılan resim üzerinden kurduğu eski nispi para/müsadere rejimi güncel 5607 hükümlerine bağlantıyla açıklanır.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Kaçakçılıkla mücadele ve kamusal mali alacakların korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Kaçakçılık fiiline şahsen katılan kişi; ürün sahibi/taşıyıcı sıfatı bilme ve fiil unsurunun yerine geçmez.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Ürün türü, litre miktarı, alkolün yerli/yabancı niteliği ve araç kapasitesi ayrı tespit edilir.

• m. 37'de kaçırıldığı ileri sürülen resmin suç tarihinde hukuken mevcut olduğu ve doğduğu gösterilir.

• El konulan eşyanın gerçek kaçaklık nedeni güncel 5607/4733 maddesiyle ilişkilendirilir; her vergi eksikliği aynı suç değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Kaçaklık ve mali yükümlülükten kaçırma davranışı bilerek gerçekleştirilmelidir; tedarik-belge ve ticari amaç delilleri önemlidir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Meşru üretim/ithal ve belge ilişkisi, şahsi kullanım istisnası varsa ilgili güncel normda incelenir; eski 1918 istisnası otomatik yeni istisna sayılmaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

1918 atıflarının 4926 ve 5607 yoluyla değişmesi, eski resimlerin kaldırılması ve yeni özel suçlarla içtima belirleyicidir. Eski metnin nominal tutarından 2026 için bir ceza toplamı üretilemez.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 25	Litre/kapasite/ürün türüne bağlı eski nispi ağır para ve eşya müsaderesi; yabancı üründe metindeki beş kat, tıbbi/gülyağı cihazında özel oranlar norm ilişkisiyle değerlendirilir.
m. 37	Kaçırılan resim ve müsadere edilemeyen eşyanın resimli değeri üzerinden eski nispi ceza; güncel vergi/kaçakçılık normuyla ilişki gerekir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
5252 m. 5/2 ayrımı	Nispi cezalara 2.500–500.000 TL aralığı uygulanmaz. Eski para birimi ve yürürlük değişiklikleri çözülmeden bugünkü TL cezası olarak gösterilmez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu sayfa yeni bağımsız bir kaçakçılık suçunun usulü olarak kullanılamaz. Yalnız geçerli nispi adli para normu uygulanıyorsa Türk Ceza Kanunu m. 75 önödeme koşulları; güncel 5607 hapisli suç uygulanıyorsa o suçun özel usul/etkin pişmanlık hükümleri ayrı değerlendirilir. İdari yaptırım ceza önödemesi değildir.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Yalnız adli para yaptırımı nedeniyle tutuklama yapılamaz. Aynı olayda güncel 5607 veya başka hapisli suç isnadı varsa katalog/üst sınır ve somut tedbir koşulları o norma göre belirlenir. Müsadere ve idari el koyma tutuklamadan ayrıdır.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Ürünün cins/miktar/analiz, ithal/vergi ve satış kayıtları ile aracın teknik kapasitesini koruyun.

• İsnat edilen güncel 5607 maddesini, el koyma/müsadere kararını ve olay tarihindeki vergi rejimini birlikte inceleyin.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

Bu madde resmi konsolide kaynakta yer alan eski inhisar/resim terimleriyle yazılmıştır. Güncel somut fiilde 5607 kaçakçılık, 4733 üretim/piyasa ve TCK sahtecilik hükümlerinin özel/genel norm ilişkisi öncelikle belirlenir; sırf eski başlık nedeniyle bütün güncel alkol ihlalleri bu maddeye sokulmaz. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu · m. 25 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04

https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 25 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/104553

Tam metin SHA 256: 3 aea 2 d 67 d 9 d 7 b 8357 f 50 ceaaed 227 a 7 f 6 eb 5 b 3 e 62044 f 107421 a 3979 dd 36 ad 74; madde SHA 256: a 10 b 8 eac 65094069853 fa 87 fafc 3357 f 8621694 ea 4 ac 19 d 15195 e 9 b 439 df 0 da 8

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Talih Oyunu İşletmelerine İlişkin Eski Özel Ceza Hükmü Suçu, Cezası ve Süreç Rehberi

Talih oyunu işletmelerine ilişkin eski özel ceza hükmü: suçun unsurları, ceza ve özel hâlleri; şikâyet, usul, tutuklama, süreler, haklar ve infaz.

İçerik tarihi: 5 Kasım 2026 · Sunum sürümü: 4.0.0

İçindekilere dön · Ortak koşul tabloları

Bir bakışta	Kısa cevap
İlk hâlin kanuni yaptırımı	2 ay–2 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para; Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz. — Bütün fıkra ve özel hâller aşağıdaki ceza tablosundadır.
Şikâyet ve takip	Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.
Uzlaştırma ve özel usul	Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.
İnfaz çerçevesi	İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

01 / Suçun kimliği

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun m. 38 kapsamındaki düzenleme açıklanmaktadır. Bu madde bağımsız bir suçun yanında/yerine bağlantılı suçun özel hâlini düzenler; aynı fiil ayrı suçmuş gibi tekrar sayılmaz.

Dayanak: [1], [2]

02 / Kısa tanım

Talih oyunu salonunu belgesiz işletme, oyun araçlarını bozma/bozuk kullandırma, hile ve merkezi sistem yükümlülüğü eski m. 38 kapsamında güncel kumar rejimiyle bağlantılı incelenir.

Dayanak: [1], [2]

03 / Korunan hukuki değer

Oyun işletmesinde kamu denetimi ve katılanların hileden korunması.

Dayanak: [1], [2]

04 / Fail, mağdur ve suçtan zarar gören

Salonu açan/işleten, aracı bozan/kullandıran veya hile yapan kişi; işletme görevi kişisel fiil olmadan yeterli değildir.

Dayanak: [1], [2]

05 / Maddi unsurlar

Suçun oluştuğu değerlendirilirken aşağıdaki olguların ve aralarındaki ilişkinin delille ortaya konulması gerekir.

• Fiilin 1995 düzenlemesindeki salon/araç ve izin sistemine ilişkisi ile olay tarihi saptanır.

• 4302 ile 1997’de talih oyunları yerlerini açma yasağı ve eski izinlerin sona ermesi nedeniyle günümüzde yeni casino izni varmış gibi yorum yapılmaz.

• Hile, bozuk araç veya sistem yükümlülüğünün somut unsurları ve güncel Türk Ceza Kanunu m. 228/diğer norm bağlantısı gösterilir.

Dayanak: [1], [2], [3]

06 / Manevi unsur

Hile/bozma/belgesiz işletme fiili bilerek gerçekleştirilmelidir; teknik arıza tek başına kasten bozma değildir.

Dayanak: [1], [2]

07 / Hukuka uygunluk ve kusurluluk

Kanunilik gereği eski idari sisteme ait yerine getirilmesi mümkün olmayan yükümlülük yeni genel bir suç yaratamaz. Güncel yasal oyun yetkisi ile yasadışı kumar farklıdır.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [Ortak 1], [Ortak 4], [Ortak 3], [Ortak 7]

08 / Teşebbüs, iştirak ve içtima

Türk Ceza Kanunu m. 228 kumar için yer/imkân sağlama ve dolandırıcılıkla özel/genel norm ilişkisi, yürürlük ve lehe kanun karşılaştırılır. Eski asgari vergi esaslı idari para kısmı güncel adli ceza diye sunulmaz.

Dayanak: [1], [2]

09 / Temel, nitelikli ve diğer hâller

Aşağıdaki yaptırım tablosunda her fıkra/hâl kendi koşuluyla ayrılmıştır. Bağlantılı nitelikli veya hafif hâl varsa yalnız madde başlığına bakılarak temel ceza uygulanmaz.

Dayanak: [1], [2]

10 / Kanuni yaptırım ve alt-üst sınırlar

Tablo kanuni yaptırımı gösterir; artırım ve indirimlerden sonra hükmedilecek ceza veya cezaevinde geçirilecek kesin süre değildir.

Hâl / dayanak	Kanuni yaptırım ve ayırt edici şart
m. 38 son fıkra	2 ay–2 yıl hapis ve eski ağır paradan dönüşen adli para; Eski kanundaki ağır para cezası 5252 m. 5 ile adli paraya dönüşür; alt-üst aralıklı yaptırımda güncel sınır 2.500–500.000 TL olup bu sınır 1.06.2024 öncesi fiillere otomatik geriye uygulanmaz. Nispi para m. 5/2 istisnasıdır. Eski lira rakamları bugünkü Türk lirası veya Türk Ceza Kanunu m. 52 gün sayısı gibi okunmaz.
Güncel nitelendirme	Türk Ceza Kanunu m. 228 ve varsa hileli malvarlığı suçu kendi unsurlarıyla değerlendirilir; eski casino izin sistemi bugün açma izni vermez.

Dayanak: [1], [2]

11 / Soruşturma ve kovuşturma şartları

Kanunda bu suç için mağdur şikâyeti koşulu konulmamıştır; Cumhuriyet savcılığı resen soruşturur. Altı aylık şikâyet süresi uygulanmaz; ihbarın gecikmesi delil ve zamanaşımı bakımından önemlidir. Temel TCK suçuna yapılan atıf ve somut fıkra ayrıca dikkate alınır.

Dayanak: [1], [2]

12 / Uzlaştırma ve diğer özel usuller

Bu fiil CMK m. 250 seri muhakeme listesinde değildir. Hapis üst sınırı altı ayı aştığı ve özel önödeme hükmü bulunmadığı hâlde TCK m. 75 uygulanmaz. İddianame kabulü sonrası üst sınırı iki yıl veya altı hâl, CMK m. 251 istisnaları yoksa basit yargılamaya elverişlidir; dörtte bir indirim, itiraz ve sanığın itirazında indirim kaybı açıklanır. Yetişkin bakımından şikâyete bağlı olmayan bu özel kanun suçunda açık özel uzlaştırma hükmü bulunmadığından uzlaştırma uygulanmaz. Çocukta CMK m. 253/1-c gereği üst sınırı üç yılı aşmayan hâl, gerçek/özel hukuk tüzel kişisi mağdur ve m. 253/3 istisnaları ayrıca değerlendirilir; kamunun tek başına mağdur olduğu hâlde bu genişleme yoktur.

Dayanak: [1], [2], [3]

13 / Koruma tedbirleri ve tutuklama

Bu hâlde yalnız adli para veya hapis üst sınırı iki yılı aşmadığı için CMK m. 100/4 tutuklama yasağı vardır; birlikte soruşturulan farklı bir suç kendi koşullarıyla değerlendirilir. Arama, numune, elkoyma ve dijital inceleme için ilgili CMK şartları korunur; idari kapatma/el koyma ceza muhakemesi tutuklaması değildir.

• Katalogda bulunmak tutuklamayı zorunlu kılmaz; kuvvetli şüpheyi gösteren somut delil, tutuklama nedeni ve ölçülülük birlikte aranır. Katalog dışında kalmak da tek başına tutuklama yasağı değildir.

• Adli kontrol, arama, elkoyma ve dijital inceleme farklı koşullara bağlı tedbirlerdir. Delilin elde edilme yöntemi ve tedbir kararının kapsamı dosyadan kontrol edilir.

Dayanak: [3]

14 / Görevli merci ve yargılama süreci

Yetişkin için kural olarak asliye ceza mahkemesi görevlidir (5235 m. 11–14); çocukta özel çocuk mahkemesi rejimi, başka suçla bağlantı ve özel görev hükümleri ayrıca uygulanır. İdari yaptırım ve mesleki ruhsat uyuşmazlıklarının başvuru yolu ceza davasından ayrıdır.

• Genel ceza muhakemesinde lehe ve aleyhe deliller toplanır; uygulanabiliyorsa özel usul yürütülür. Yeterli şüphe yoksa kovuşturmaya yer olmadığı, varsa iddianame süreci gündeme gelir. Özel kanundaki doğrudan şikâyet veya farklı muhakeme yolu saklıdır.

• Görevli mahkemede isnat ve deliller tartışılır; mahkûmiyet, beraat veya diğer karar türlerinden uygun olanı verilir. Başvuru yolu ve kesinleşme kararın türü ile özel kanuna göre belirlenir.

Dayanak: [1], [5], [3]

15 / Süreler ve zamanaşımı

Yetişkinde temel hâl için TCK m. 66/1-e dava zamanaşımı sekiz yıldır; başlangıç tamamlanma/kesintisiz suçun bitişine göre m. 66/6 ile belirlenir. m. 67 durma ve kesilme nedenleri ayrı hesaplanır; kesilme ile sekiz yıllık süre en çok on iki yıla uzayabilir. Çocuklarda m. 66/2 yaş indirimleri uygulanır. Dava zamanaşımı ile kesinleşmiş cezanın m. 68 infaz zamanaşımı farklıdır. Genel muhakemede itiraz, kararın öğrenilmesinden itibaren iki hafta (CMK m. 268); istinaf gerekçeli hükmün tebliğinden iki hafta (m. 273); açık olduğu hâlde temyiz gerekçeli kararın tebliğinden iki haftadır (m. 291). Karar türü, kesinlik sınırı, HAGB/basit yargılama özel yolu ve karar tarihi geçişi kontrol edilir; her karar temyize açık değildir.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 5], [Ortak 1]

16 / Sonuç ceza ve bireyselleştirme

HAGB için sonuç cezanın iki yıl veya altı hapis ya da adli para olması, önceki kasıtlı suç mahkûmiyetinin bulunmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaati ve varsa mağdur/kamu zararının tamamen giderilmesi gerekir (CMK m. 231; 31.07.2026 sonrası metin). Erteleme, sonuç hapis iki yılı (suç tarihinde 18 yaş altı veya 65 yaşını bitirenlerde üç yılı) geçmiyorsa, önceki kasıtlı suçtan üç aydan fazla hapse mahkûm edilmeme ve yargılama sırasındaki pişmanlık nedeniyle yeniden suç işlemeyeceği kanaati koşullarıyla değerlendirilir (TCK m. 51). Bir yıl veya altı sonuç hapis TCK m. 50 şartlarında seçenek yaptırım olabilir; hapis/adli paranın seçimlik olduğu normda hapis seçilmişse m. 50/2 gereği tekrar paraya çevrilmez. Birlikte öngörülen adli para, hapsin ertelenmesiyle kendiliğinden ertelenmez.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 6], [Ortak 7], [Ortak 1], [Ortak 3]

17 / Cezanın infazı

İnfaz edilen süreli hapis için bu özel suçta başlangıç kuralı, iyi hâl şartıyla 5275 m. 107/2 uyarınca 1/2 koşullu salıverilme oranıdır. Örgüt bağlantısı m. 107/4, tekerrür m. 108 (ilk tekerrür 2/3; ikinci tekerrürde süreli hapiste 3/4), başka ilamlar ve suç tarihi geçişleri sonucu değiştirebilir. Mahsup (TCK m. 63), açık kuruma ayrılma ve m. 105/A denetimli serbestlik ayrı koşullara bağlıdır; cezanın yarısı kesin cezaevi/yatar süresi değildir. Adli para m. 106 ile ayrıca infaz edilir; ödenmemede çevirme şartları ve çocuk istisnası vardır. Eski ağır paradan dönüşen adli para 5252 m. 5 ve 5275 m. 106 uyarınca infaz edilir; güncel ödenmeme dönüşümünde bir gün 500 TL kuralı ve suç tarihine göre lehe karşılaştırma gözetilir. Doğrudan para için 1/2 yatar hesabı yoktur; çocukta hapse çevirme yapılamaz.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [1], [2], [4], [Ortak 3], [Ortak 1], [Ortak 2], [Ortak 8], [Ortak 5]

18 / Sıfata ve aşamaya göre haklar

Şüpheli/sanığın isnadı öğrenme, müdafi, susma ve lehe delil isteme hakları; mağdurun delil sunma, koşullarıyla vekil, davaya katılma ve kanun yolu hakları vardır. Aşağıdaki sıfat ve aşama tablosu hangi hakkın hangi konumda kullanılabileceğini açıklar.

Bu bölüm için ortak koşullar ve istisna tabloları da uygulanabilirlik sınırlarıyla birlikte okunmalıdır.

Dayanak: [3], [Ortak 2], [Ortak 4], [Ortak 5]

19 / Hazırlık ve sonraki adım

İlk hazırlık, olayın hukuki niteliğini ve kaybolabilecek delilleri belirlemeye yöneliktir. Belgeleri özgün hâliyle, zaman ve kaynağını koruyarak saklayın.

• Fiil tarihi, işletme/oyun yetkisi, cihaz teknik raporu, ödeme ve oyun kayıtlarını koruyun.

• İsnadın eski 4108 mi güncel Türk Ceza Kanunu m. 228 mi olduğu ve izin sisteminin tarihsel dönemi açıkça belirlenmelidir.

Dayanak: [1], [2], [3]

20 / Kaynaklar, yürürlük ve hukuk kontrolü

Bu içerik, kaynak listesinde erişim tarihi ayrı gösterilen resmî metinlere dayanır. Son kaynak karşılaştırması 5 Kasım 2026 tarihinde tamamlanmıştır. Kaynağın edinildiği tarih, hükmün yürürlük tarihi ve olayda uygulanacak tarih farklıdır; gerçekleşmemiş insan avukat yayın onayı atanmaz.

Dayanak: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]

Sıfata göre öncelikli hak ve hazırlık bilgileri

Şüpheli / sanık

• İsnat edilen madde ve fıkrayı, ifade/duruşma çağrısını, mevcut tedbir kararını ve lehe delilleri müdafiinizle birlikte değerlendirin.

• Süreyi başlatan tebligatı saklayın; maddi olayı ve savunmaya ilişkin delili değiştirmeden sunun.

Mağdur / şikâyetçi

• Fiil ve faili öğrenme tarihini, şikâyet iradenizi ve delillerin bulunduğu yeri kayda geçirin. Şikâyet şartı bulunmayan suçta da ihbar ve delil sunabilirsiniz.

• Korunma ihtiyacını, zarar belgelerini ve katılma talebini ilgili aşamada açıklayın; uzlaşma veya vazgeçmenin hukuki etkisini ayrı değerlendirin.

Yakın / aile üyesi

• Yakın olmak tek başına dosyanın tarafı olma veya bütün belgelere erişme yetkisi vermez. Kanuni temsil veya kanunun tanıdığı özel başvuru yetkisi varsa buna dayanın.

Tanık

• Gördüğünüzü, duyduğunuzu ve sonradan başkasından öğrendiğinizi ayrı anlatın; görmediğiniz bir hususu görmüş gibi belirtmeyin.

• CMK m. 45–48’deki yakınlık, meslek sırrı ve kendinizi/yakınınızı suçlayıcı cevap bakımından çekinme hakkı bulunup bulunmadığını ifade öncesinde açıklığa kavuşturun.

• Çağrı, tebligat ve önceki ifadenizi saklayın; güvenlik veya baskı kaygısını yetkili makama bildirin. Delilleri değiştirmeyin ve diğer tanıklarla ortak anlatım kurmayın.

Olay tarihinin etkisi

4108 m. 38 resmi konsolide kaynakta bulunur; 4302 ile talih oyunları işletmelerine ait turizm izinlerinin 1997 sonrasında sona ermesi, normun uygulama bağlamını değiştirir. Sonraki TCK ve özel hükümlerle olay tarihi üzerinden bütünsel lehe karşılaştırma yapılır. 5 Kasım 2026 resmî metin karşılaştırmasıdır. Suç tarihindeki kanun ile sonraki değişiklikler TCK m. 7 uyarınca bütün sonuçlarıyla karşılaştırılır; kaynak erişim tarihi yürürlük tarihi değildir.

Resmî kaynaklar ve bölüm dayanakları

[1] 4108 sayılı 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103354

Suça özgü hüküm ve özel süreç koşulları bu kanun kaynağıyla birlikte değerlendirilir.

[2] 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu · m. 5, 7, 20–75 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103228

Suç profili güncel resmî tam metin üzerinden hazırlanmıştır.

[3] 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu · m. 100, 109, 147–150, 160–174, 223, 231, 234–239, 250–253, 267 ve devamı · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102946

[4] 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun · m. 105/A, 106–108; geçici m. 6, 9–11 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/102944

[5] 5235 sayılı Kanun · m. 11–14; geçici m. 7 · Kaynak kontrolü: 2026-11-04
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103719

[6] Adalet Bakanlığı resmî tam metin karşılaştırması · m. 38 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103354

Tam metin SHA 256: 4 d 2 fa 8 a 7 fe 850 bbb 98 a 0 b 61 eb 8737 c 8 fdbb 68579 a 8 c 0 d 0346342 f 9 d 506 e 5 aca 1; madde SHA 256: 4711 e 595 b 9 e 27343 a 4 ec 7330953 fd 663960 b 3394095071 f 93343 c 7926716 b 8 d 0

[7] Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun · m. 3,5,6,7,9 · Kaynak kontrolü: 2026-11-05
https://mevzuat.adalet.gov.tr/mevzuat/103811

Hukuki bilgilendirme ve gizlilik

Bu rehber genel hukuki bilgilendirme amacı taşır. Somut olay ve belgeler incelenmeden kişiye özgü hukuki görüş oluşturmaz. İlk iletişim tek başına işin kabulü anlamına gelmez. Paylaşılan bilgi ve belgeler gizlilik ve kişisel verilerin korunması kuralları gözetilerek hukuki değerlendirme ve ilgili başvurunun yürütülmesi amacıyla ele alınır.

Türkçe · İngilizce · Almanca · Rusça | info@gunesgunes.com | +90 850 532 64 85

Kapsam, kaynak kayıtları ve yayın durumu

Gösterge	Bu baskı
Tüm katalog	786 madde / kapsam kaydı
Türk Ceza Kanunu tam dizini	348 başlık; madde başlığı suç sayısı değildir
Açıklamalı Türk Ceza Kanunu kayıtları	234
Açıklamalı diğer kanun kayıtları	434
Kaynak düzeyinde kalan kayıtlar	0
Canlı site uygulaması	Bu dosya teslimi canlı sitede yayına alma işlemi değildir.

Diğer kanunlardaki kapsam araştırması

Bu çalışmanın resmî kayıt listesindeki 917 belge kimliğinin 917 tam metni elde edildi; erişilemeyen belge sayısı 0. Önceki teslimde açık bulunan 713 aday hükümden 713 tanesi sınıflandırıldı. Yeni edinilen belgelerdeki 1067 tekil aday madde başlığından 1067 tanesi ayrıca değerlendirildi. Eski ceza terimleri ve madde ayrıştırması için yapılan ek kontroldeki 64 adayın 64 tanesi incelendi. Aday madde, bağımsız suç sayısı değildir. Hangi hükmün hangi rehberle karşılandığı ve suç oluşturmayan düzenlemelerin gerekçeleri teknik pakette kayıtlıdır.

Önceki 438 açıklamalı kaydın 438 tanesi son kaynak karşılaştırmasından geçti. Sınıflaması açık kalan önceki aday: 0; yeni belge adayı: 0; ek tarama adayı: 0. Sonlu çalışma listesinin kapanması, Türkiye'deki her normun ve gelecekteki bütün uygulama ihtimallerinin eksiksiz sayıldığı anlamına gelmez.

Hazırlanmış içerik ile mesleki yayın sorumluluğu

Metinler kaynaklı editoryal çalışmadır; büro adına gerçekleşmemiş bir avukat kontrolü, yazar imzası veya yayın onayı atanmaz. Yayımlama sürümü, kontrol tarihi ve değişen mevzuat birlikte takip edilmelidir. Arama motorunda belirli sıra garanti edilmez.